

Lietuvos Respublikos Seimo *neeilinė ir penktoji sesijos*

2022 m. liepos 13 d. – rugsėjo 29 d.
194–209 posėdžiai

Stenogramos

15

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Neeilinė ir penktoji sesijos
2022 m. liepos 13 d. – rugsėjo 29 d.
194–209 posėdžiai

TURINYS

NEEILINĖ SESIJA

2022 m. liepos 13–20 d.

Posėdis Nr. 194 (2022 m. liepos 13 d.)

Seimo 2022 m. liepos 13 d. (trečiadienio) posėdžio darbotvarkės tvirtinimas	29
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo neeilinės sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1889 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	29
Šio nutarimo priėmimas	31
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1892 pateikimas (E. Meilūnas)	31
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1891 pateikimas (E. Meilūnas)	35
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūros siūlymui į Europos Audito Rūmų narius“ projekto Nr. XIVP-1887 pateikimas (I. Šimonytė)	38
Kandidatės į Europos Audito Rūmų narius L. L. Andrikienės kalba	38
Kandidatės į Europos Audito Rūmų narius L. L. Andrikienės atsakymai į Seimo narių klausimus	39
Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1893 pateikimas (A. Abramavičius)	41
Rinkimų kodekso patvirtinimo, išgaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIVP-1279GR, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIVP-1281GR, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1758GR, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175 ¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1759GR, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1760GR, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1761GR, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1762GR, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1763GR ir Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9 ¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1764GR (<i>Respublikos Prezidento grąžinti Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (P. Mačiulis)	43
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinį santykių 100-mečio“ projekto Nr. XIVP-1890(3) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Zingeris)	45
Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1692(2) svarstymas	47
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30 ² , 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1684(2), Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1685(2), Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1686(2), Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1687(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1688(2) ir Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16, 18 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1689(2) svarstymas	47
Seimo nario L. Kukuraičio kalba	48
Seimo nario J. Džiugelio kalba	49
Seimo narės M. Navickienės kalba	49

Seimo nario A. Dumbravos kalba	51
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1892 pateikimo tęsinys	52
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1891 pateikimo tęsinys	52
Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1893 pateikimo tęsinys	52
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIVP-1279GR, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIVP-1281GR, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1758GR, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175 ¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1759GR, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1760GR, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1761GR, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1762GR, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1763GR ir Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9 ¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1764GR (<i>Respublikos Prezidento grąžinti Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimo tęsinys	53
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinių santykių 100-mečio“ projekto Nr. XIVP-1890(3) priėmimo tęsinys	53
Šios rezoliucijos priėmimas	53
Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1692(2) svarstymo tęsinys	53
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1633(2) svarstymas	54
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 247 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1405(2) svarstymas	55
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1608(2) svarstymas	55
Seimo savaitės (2022-07-18 – 2022-07-20) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	55

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	56
Seimo nario M. Puidoko pareiškimas	56

Rytinis posėdis Nr. 195 (2022 m. liepos 19 d.)

Informaciniai pranešimai	58
Seimo 2022 m. liepos 19 d. (antradienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	58
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1892(2) svarstymas	58
Seimo nario V. Valkiūno kalba	59
Seimo nario L. Kasčiūno kalba	59
Seimo narės L. L. Andrikienės kalba	60
Seimo nario V. Mitalo kalba	60
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1891(2) svarstymas	61
Seimo nario V. Valkiūno kalba	61

Seimo nario A. Anušausko kalba	61
Seimo nario K. Masiulio kalba	62
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30 ² , 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1684(2) priėmimas	62
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymo Nr. XIVP-1279GR, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIVP-1281GR, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1758GR, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175 ¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1759GR, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1760GR, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1761GR, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1762GR, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1763GR ir Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9 ¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1764GR (<i>Respublikos Prezidento grąžinti Seimui pakartotinai svarstyti</i>) svarstymas ir priėmimas	63
Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1692(2) priėmimas	64
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūrai į Europos Audito Rūmų narius“ projekto Nr. XIVP-1887(2) svarstymas ir priėmimas	64
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1633(2) priėmimas	64
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 247 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1405(2) priėmimas	65
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1608(2) priėmimas	65
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1892(2) svarstymo tęsinys	66
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1891(2) svarstymo tęsinys	66
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymo Nr. XIVP-1279GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	66
Šio įstatymo priėmimas	67
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIVP-1281GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	67
Šio įstatymo priėmimas	67
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1758GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	67
Šio įstatymo priėmimas	67
Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175 ¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1759GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	67
Šio įstatymo priėmimas	68
Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1760GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	68
Šio įstatymo priėmimas	68

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1761GR (<i>Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	68
Šio įstatymo priėmimas	68
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1762GR (<i>Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	68
Šio įstatymo priėmimas	68
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1763GR (<i>Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	69
Šio įstatymo priėmimas	69
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9 ¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-1764GR (<i>Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	69
Šio įstatymo priėmimas	69
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30 ² , 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1684(2) priėmimo tęsinys	69
Šio įstatymo priėmimas	74
Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1685(2) priėmimas	74
Šio įstatymo priėmimas	75
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1686(2) priėmimas	75
Šio įstatymo priėmimas	75
Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1687(2) priėmimas	75
Šio įstatymo priėmimas	75
Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1688(2) priėmimas	75
Šio įstatymo priėmimas	76
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16, 18 straipsnių, ketvirtąjo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1689(2) priėmimas	76
Šio įstatymo priėmimas	76
Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1692(2) priėmimo tęsinys	76
Šio įstatymo priėmimas	76
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūrai į Europos Audito Rūmų narius“ projekto Nr. XIVP-1887(2) priėmimo tęsinys	76
Šio nutarimo priėmimas	76
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1633(2) priėmimo tęsinys	77
Šio įstatymo priėmimas	77
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 247 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1405(2) priėmimo tęsinys	77
Šio įstatymo priėmimas	77
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1608(2) priėmimo tęsinys	77
Šio įstatymo priėmimas	77

Rytinis posėdis Nr. 196 (2022 m. liepos 20 d.)

Seimo 2022 m. liepos 20 d. (trečiadienio) posėdžio darbotvarkės tvirtinimas	78
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1892(2) priėmimas	78
Šio įstatymo priėmimas	79
Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1891(2) priėmimas	79
Šio įstatymo priėmimas	80

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	80

V (RUDENS) SESIJA

2022 m. rugsėjo 10–29 d.

Posėdis Nr. 197 (2022 m. rugsėjo 10 d.)

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba Seimo V (rudens) sesijos pradžios proga	82
Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo V (rudens) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento vyriausiojo patarėjo P. Mačiulio	84
Informaciniai pranešimai	85
Seimo 2022 m. rugsėjo 10 d. (šeštadienio) posėdžio darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	85
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1969(2) pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen, I. Šimonytė, L. Nagienė, R. Tamašunienė, V. Gapšys)	85
Politinių organizacijų įstatymo projekto Nr. XIVP-1280GR (<i>Respublikos Prezidento grąžinto Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (P. Mačiulis)	97
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir merų rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-1975 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	100
Seimo savaitės (2022-09-12 – 2022-09-16) – 2022 m. rugsėjo 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	101

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario T. V. Raskevičiaus pareiškimas	101

Rytinis posėdis Nr. 198 (2022 m. rugsėjo 13 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 13 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	102
Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1973 pateikimas (I. Šimonytė)	102
Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-416(2) svarstymas	106
Seimo nario J. Sabatausko kalba	106
Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 2, 4, 5, 10, 19, 21, 23, 25, 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1900 pateikimas (A. Anušauskas)	107
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1863 ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 57 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1864 pateikimas (A. Pečkauskas)	108

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1937 pateikimas (M. Navickienė)	111
Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1795 pateikimas (E. Dobrowolska)	113
Baudžiamojo proceso kodekso 128, 141 ir 142 straipsnių pakeitimo bei Kodekso papildymo 174 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1902 pateikimas (E. Dobrowolska)	113
Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1973 pateikimo tęsinys	114
Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-416(2) svarstymo tęsinys	114
Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 2, 4, 5, 10, 19, 21, 23, 25, 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1900 pateikimo tęsinys	115
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1863 ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 57 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1864 pateikimo tęsinys	115
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1937 pateikimo tęsinys	115
Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1795 pateikimo tęsinys	115
Baudžiamojo proceso kodekso 128, 141 ir 142 straipsnių pakeitimo bei Kodekso papildymo 174 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1902 pateikimo tęsinys	116
Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 6 ² , 8, 10 ¹ , 10 ³ , 10 ⁴ , 19, 20, 22, 22 ¹ , 24, 27 ¹ , 28, 46, 60 ir 62 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 28 ² straipsniu ir VII skyriumi bei 9, 10 ir 10 ² straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1888 pateikimas (E. Dobrowolska)	116
Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13 ¹ , 30, 32, 33, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1932 ir Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju ⁶ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1933 pateikimas (E. Dobrowolska)	118
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 158 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1938 pateikimas (E. Dobrowolska)	119
Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 54, 76 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1927, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1928 ir Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1929 pateikimas (G. Skaistė)	120
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 8, 11, 21 ¹ , 42 straipsnių, 1, 3 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1939, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 101 straipsnių, VI skyriaus, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo V ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-1940, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 3, 8, 14, 21, 32, 35, 36, 41, 49, 56, 57, 58, 58 ¹ , 58 ² , 59 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1941, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 93, 111 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-1942, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 27 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1943, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1944, Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1945, Įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1946, Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1947 ir Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43 ¹ , 43 ² , 43 ³ , 43 ⁷ straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1948 pateikimas (G. Skaistė)	120

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkauskio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1894 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	121
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkauskio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1895 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	122
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkauskio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1896 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	122
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Igno Meškauskio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1897 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	122
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1898 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	123
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Virginijaus Jurgaičio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1957 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	123
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Vilijos Lazauskaitės peticijos“ projekto Nr. XIVP-1958 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	124
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viliaus Foko peticijos“ projekto Nr. XIVP-1959 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	124
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Aidos Dumbrauskaitės peticijos“ projekto Nr. XIVP-1960 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	125
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1982 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	125
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 59 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1885 pateikimas (L. Slušnys)	125
Jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1916 pateikimas (A. Bagdonas)	128
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 32 ¹ straipsnio 4 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1905 pateikimas (R. Vaitkus)	132
Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 6 ² , 8, 10 ¹ , 10 ³ , 10 ⁴ , 19, 20, 22, 22 ¹ , 24, 27 ¹ , 28, 46, 60 ir 62 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 28 ² straipsniu ir VII skyriumi bei 9, 10 ir 10 ² straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1888 pateikimo tęsinys	134
Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13 ¹ , 30, 32, 33, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1932 ir Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju ⁶ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1933 pateikimo tęsinys	134
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 158 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1938 pateikimo tęsinys	134
Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 54, 76 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1927, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1928 ir Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1929 pateikimo tęsinys	135

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 8, 11, 21 ¹ , 42 straipsnių, 1, 3 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1939, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 101 straipsnių, VI skyriaus, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo V ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-1940, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 3, 8, 14, 21, 32, 35, 36, 41, 49, 56, 57, 58, 58 ¹ , 58 ² , 59 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1941, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 93, 111 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-1942, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 27 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1943, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1944, Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1945, Įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1946, Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1947 ir Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43 ¹ , 43 ² , 43 ³ , 43 ⁷ straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1948 pateikimo tęsinys	135
Jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1916 pateikimo tęsinys	135
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 59 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1885 pateikimo tęsinys	136
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projekto Nr. XIVP-1894 priėmimo tęsinys	136
Šio nutarimo priėmimas	136
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projekto Nr. XIVP-1895 priėmimo tęsinys	136
Šio nutarimo priėmimas	136
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projekto Nr. XIVP-1896 priėmimo tęsinys	136
Šio nutarimo priėmimas	137
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Igno Meškausko peticijos“ projekto Nr. XIVP-1897 priėmimo tęsinys	137
Šio nutarimo priėmimas	137
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1898 priėmimo tęsinys	137
Šio nutarimo priėmimas	137
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Virginijaus Jurgaičio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1957 priėmimo tęsinys	137
Šio nutarimo priėmimas	137
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Vilijos Lazauskaitės peticijos“ projekto Nr. XIVP-1958 priėmimo tęsinys	137
Šio nutarimo priėmimas	137
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viliaus Foko peticijos“ projekto Nr. XIVP-1959 priėmimo tęsinys	137
Šio nutarimo priėmimas	138
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Aidos Dumbrauskaitės peticijos“ projekto Nr. XIVP-1960 priėmimo tęsinys	138
Šio nutarimo priėmimas	138
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1982 priėmimo tęsinys	138
Šio nutarimo priėmimas	138

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas	138
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	139

Vakarinis posėdis Nr. 199 (2022 m. rugsėjo 13 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Energetikos ministro D. Kreivio pranešimas dėl situacijos energetikos rinkoje	140
Energetikos ministro D. Kreivio atsakymai į Seimo narių klausimus	142
Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1910 pateikimas (S. Kairys)	150
Turizmo įstatymo Nr. VII-667 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1871ES ir Civilinio kodekso 6.747–6.755 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1872 pateikimas (V. Jurgutis)	155
Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo III ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-1936 pateikimas (V. Jurgutis)	157
Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1910 pateikimo tęsinys	158
Turizmo įstatymo Nr. VII-667 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1871ES ir Civilinio kodekso 6.747–6.755 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1872 pateikimo tęsinys	158
Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo III ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-1936 pateikimo tęsinys	158
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1919, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 17, 19, 22, 25, 27, 31, 35, 46, 51, 52, 55, 57, 58, 82, 86, 91, 92, 93, 94, 95, 96 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-545 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1920, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-327 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1921, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1922, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 29, 31, 34, 37, 39, 48, 49, 63, 66, 68, 90, 94, 99, 101, 102, 114 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 90 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-546 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1923, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 ir 9 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1924, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. IX-1491 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1925 ir Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1926 pateikimas (V. Jurgutis)	159
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 46 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3611 ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 4, 34, 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3319(2) pateikimas (V. Bakas)	163
Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1973(2) svarstymas ir priėmimas	165
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1782 pateikimas (J. Neliupšienė)	167
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės Vyriausybės sutarties dėl kapitalo investicijų skatinimo ir jų apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1849 pateikimas (J. Neliupšienė)	167

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1949 pateikimas (J. Neliupšienė)	168
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1919, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 17, 19, 22, 25, 27, 31, 35, 46, 51, 52, 55, 57, 58, 82, 86, 91, 92, 93, 94, 95, 96 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-545 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1920, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-327 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1921, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1922, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 29, 31, 34, 37, 39, 48, 49, 63, 66, 68, 90, 94, 99, 101, 102, 114 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 90 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-546 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1923, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 ir 9 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1924, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. IX-1491 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1925 ir Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1926 pateikimo tęsinys	169
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 46 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3611 ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 4, 34, 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3319(2) pateikimo tęsinys	169
Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1973(2) priėmimo tęsinys	169
Šio nutarimo priėmimas	170
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1782 pateikimo tęsinys	170
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės Vyriausybės sutarties dėl kapitalo investicijų skatinimo ir jų apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1849 pateikimo tęsinys	170

Rytinis posėdis Nr. 200 (2022 m. rugsėjo 15 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Česlovo Kudabos 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro J. Šimėno kalba	171
Informaciniai pranešimai	174
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	174
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2002, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2003 ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2004 pateikimas (I. Žilienė)	175
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1971 pateikimas (A. Nekrošius)	180
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1972 pateikimas (A. Nekrošius)	183

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1977 pateikimas (V. Ažuolas)	185
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2002, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2003 ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2004 pateikimo tęsinys	188
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1971 pateikimo tęsinys	189
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1972 pateikimo tęsinys	189
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1977 pateikimo tęsinys	189
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1969(3) svarstymas	190
Seimo nario A. Syso kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	191
Seimo nario A. Mazuronio kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	192
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba (<i>Lietuvos regionų frakcijos vardu</i>)	194
Seimo narės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	195

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas	197

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, aplinkos ministro S. Gentvilo, finansų ministrės G. Skaistės ir energetikos ministro D. Kreivio atsakymai į Seimo narių klausimus	198

Vakarinis posėdis Nr. 201 (2022 m. rugsėjo 15 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1969(3) svarstymo tęsinys	204
Seimo narės A. Norkienės kalba	204
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	205
Politinių organizacijų įstatymo projekto Nr. XIVP-1280GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) svarstymas ir priėmimas	206
Seimo nario E. Gentvilo kalba	206
Seimo nario A. Kupčinsko kalba	207
Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos organizuojamų neteisėtų referendumų Ukrainoje nepripažinimo“ projekto Nr. XIVP-1999 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. L. Andrikienė)	208
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2001 pateikimas (S. Gentvilas)	209
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2000 pateikimas (M. Navickienė)	212
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125 ³ , 125 ⁴ straipsniais ir 125 ³ , 125 ⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2005 pateikimas (G. Skaistė)	215

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1969(3) svarstymo tęsinys ir priėmimas	218
Šio nutarimo priėmimas	219
Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280GR (<i>Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) priėmimo tęsinys	219
Šio įstatymo priėmimas	220
Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos organizuojamų neteisėtų referendumų Ukrainoje nepripažinimo“ projekto Nr. XIVP-1999 priėmimo tęsinys	220
Šios rezoliucijos priėmimas	220
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2000 pateikimo tęsinys	220
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2001 pateikimo tęsinys	220
Valstybės apdovanojimų įstatymo Nr. IX-957 4, 7, 11, 19 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo aštuntuoju ir devintuoju skirsniais ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1873 pateikimas (P. Kuzmickienė)	220
Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1918(2) ir Baudžiamojo kodekso 182 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1951 pateikimas (A. Kupčinskas)	222
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1986 pateikimas (V. Juozapaitis)	223
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1981 pateikimas (A. Kupčinskas)	226
Valstybės apdovanojimų įstatymo Nr. IX-957 4, 7, 11, 19 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo aštuntuoju ir devintuoju skirsniais ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1873 pateikimo tęsinys	228
Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1918(2) ir Baudžiamojo kodekso 182 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1951 pateikimo tęsinys	228
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1986 pateikimo tęsinys	229
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1995 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	229
Šio nutarimo priėmimas	229
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1996(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	229
Šio nutarimo priėmimas	230
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2009 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	230
Šio nutarimo priėmimas	230
Protokolinio nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo paskirtų pagrindinio ir papildomų komitetų svarstyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 4 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektą Nr. XIVP-1242 pakeitimo“ priėmimas (J. Razma)	230
Seimo savaitės (2022-09-19 – 2022-09-23) – 2022 m. rugsėjo 20 d. (antradienio) ir 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	231

Rytinis posėdis Nr. 202 (2022 m. rugsėjo 20 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 20 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	233
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-1975(2) svarstymas	233
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1986(2) svarstymas	233
Peticijų konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-1974 pateikimas (E. Dobrowolska)	234
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 2, 6, 7, 8, 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1954ES pateikimas (E. Dobrowolska)	236
Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1978 ir Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1979 pateikimas (V. Augienė)	238
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1857 ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1858 pateikimas (A. Matulas)	242
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 32 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1968 pateikimas (I. Pakarklytė)	244
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-1975(2) svarstymo tęsinys	247
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1986(2) svarstymo tęsinys	247
Peticijų konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-1974 pateikimo tęsinys	247
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 2, 6, 7, 8, 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1954ES pateikimo tęsinys	248
Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1978 ir Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1979 pateikimo tęsinys	248
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1857 ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1858 pateikimo tęsinys	248
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1985 pateikimas (S. Gentvilas)	249
Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų“ projekto Nr. XIVP-2006 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (I. Šimonytė)	252
Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projekto Nr. XIVP-2007 pateikimas (I. Šimonytė)	253
Kandidatės į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narius V. Aleksejūnės kalba	253
Kandidatės į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narius V. Aleksejūnės atsakymai į Seimo narių klausimus	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Paulos Jalinskaitės peticijos“ projekto Nr. XIVP-2010 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-2011 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	255
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Lauros Masalskienės peticijos“ projekto Nr. XIVP-2012 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	255

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 papildymo 52 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1908 pateikimas (K. Vilkauskas)	256
A autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1316 pateikimas (A. Kupčinskas)	257
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 71, 112, 115, 116, 117, 119, 190, 191 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1743(3) pateikimas (A. Kupčinskas)	258
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ⁴ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1935 pateikimas (A. Vyšniauskas)	260
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1985 pateikimo tęsinys	263
Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų“ projekto Nr. XIVP-2006 priėmimo tęsinys	263
Šio nutarimo priėmimas	263
A autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1316 pateikimo tęsinys	264
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 71, 112, 115, 116, 117, 119, 190, 191 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1743(3) pateikimo tęsinys	264
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 papildymo 52 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1908 pateikimo tęsinys	264
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Paulos Jalinskaitės peticijos“ projekto Nr. XIVP-2010 priėmimo tęsinys	264
Šio nutarimo priėmimas	265
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-2011 priėmimo tęsinys	265
Šio nutarimo priėmimas	265
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Lauros Masalskienės peticijos“ projekto Nr. XIVP-2012 priėmimo tęsinys	265
Šio nutarimo priėmimas	265
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1043 pateikimas (V. Giraitytė-Juškevičienė)	265
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1677 pateikimas (E. Sabutis)	267

Vakarinis posėdis Nr. 203 (2022 m. rugsėjo 20 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės pranešimas	268
Socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės atsakymai į Seimo narių klausimus	270
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 7, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1878 pateikimas (A. Pocius)	273
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1798(2) pateikimas (R. Juška)	276
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1866 pateikimas (J. Jarutis)	277
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3408 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1904 pateikimas (E. Sabutis)	279

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1917 pateikimas (D. Griškevičius)	280
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 7, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1878 pateikimo tęsinys	281
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1043 pateikimo tęsinys	281
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1677 pateikimo tęsinys	281
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1798(2) pateikimo tęsinys	281
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1866 pateikimo tęsinys	282
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3408 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1904 pateikimo tęsinys	282
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1917 pateikimo tęsinys	282

Rytinis posėdis Nr. 204 (2022 m. rugsėjo 22 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo Pirmininko, XII ir XIII Vyriausybių Ministro Pirmininko, Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Č. Juršėno kalba	283
Seimo nario G. Palucko kalba	285
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario E. Zingerio kalba	286
Seimo nario A. Vinkauskio kalba	287
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	289
Informaciniai pranešimai	290
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-1975(2) priėmimas	291
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1986(2) priėmimas	291
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125 ³ , 125 ⁴ straipsniais ir 125 ³ , 125 ⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2005(2) svarstymas	292
Seimo narės R. Budbergytės kalba	293
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba	294
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	295
Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1693(2) svarstymas	296
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2000(2) svarstymas	296
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2014, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2015, Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 2, 3, 5, 11, 13, 14, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2016, Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 5, 7 ir 15 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2017 ir Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 7 ir 7 ¹ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2018 pateikimas (M. Navickienė)	297

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-1975(2) priėmimo tęsinys	302
Šio nutarimo priėmimas	302
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1986(2) priėmimo tęsinys	303
Šio įstatymo priėmimas	303
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125 ³ , 125 ⁴ straipsniais ir 125 ³ , 125 ⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2005(2) svarstymo tęsinys	303
Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1693(2) svarstymo tęsinys	303
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2000(2) svarstymo tęsinys	303

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Pociūnienės pareiškimas	304
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas	305
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	306
Seimo nario A. Butkevičiaus pareiškimas	306
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 9 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1961ES pateikimas (K. Navickas)	307
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2026 pateikimas, svarstymas ir priėmimas	308

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, teisingumo ministrės E. Dobrowolskos, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, krašto apsaugos ministro A. Anušausko, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, susisiekimo ministro M. Skuodžio, energetikos ministro D. Kreivio ir finansų ministrės G. Skaistės atsakymai į Seimo narių klausimus	308

Vakarinis posėdis Nr. 205 (2022 m. rugsėjo 22 d.)

Seimo opozicinių frakcijų darbotvarkė

Seimo rezoliucijos „Dėl energetinės krizės suvaldymo“ projekto Nr. XIVP-2031 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. Savickas)	315
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125 ³ straipsniu ir 125 ³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1965 pateikimas (L. Savickas)	320
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125 ³ straipsniu ir 125 ³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1980 pateikimas (S. Skvernelis)	321
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125 ³ straipsniu ir 125 ³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1835(2) pateikimas (E. Sabutis)	324
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1334(2) pateikimas (G. Kindurys)	324

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1970 pateikimas (A. Nekrošius)	324
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-710(2) pateikimas (E. Sabutis)	325
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1307(3) pateikimas (J. Pinskus)	325
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1309(3) pateikimas (J. Pinskus)	326
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ir 20 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1967 pateikimas (L. Savickas)	326
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2022 pateikimas (L. Nagienė)	328
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1992 pateikimas (L. Savickas)	330
Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1993 pateikimas (A. Stončaitis)	331
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1931 pateikimas (V. Gapšys)	334
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1994(2) pateikimas (T. Tomilinas)	335
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1125(3) pateikimas (J. Pinskus)	337
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 9 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1961ES pateikimo tęsinys	338
Seimo rezoliucijos „Dėl energetinės krizės suvaldymo“ projekto Nr. XIVP-2031 priėmimo tęsinys	338
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125 ³ straipsniu ir 125 ³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1965 pateikimo tęsinys	338
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125 ³ straipsniu ir 125 ³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1980 pateikimo tęsinys	339
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125 ³ straipsniu ir 125 ³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1835(2) pateikimo tęsinys	339
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1334(2) pateikimo tęsinys	339
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1970 pateikimo tęsinys	339
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-710(2) pateikimo tęsinys	339
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1307(3) pateikimo tęsinys	340
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1309(3) pateikimo tęsinys	340
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ir 20 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1967 pateikimo tęsinys	340
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2022 pateikimo tęsinys	340
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1992 pateikimo tęsinys	341

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1931 pateikimo tęsinys	341
Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1993 pateikimo tęsinys	341
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1994(2) pateikimo tęsinys	341
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2026 priėmimo tęsinys	341
Šio nutarimo priėmimas	341
Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2021 pateikimas (S. Šedbaras)	343
Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-286(2) ir Civilinio kodekso 6.978 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1147(2) svarstymas	344
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1148 svarstymas	344
Seimo savaitės (2022-09-26 – 2022-09-30) – 2022 m. rugsėjo 27 d. (antradienio) ir 29 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	345

Rytinis posėdis Nr. 206 (2022 m. rugsėjo 27 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	346

Lietuvos Respublikos Seimo narių interpeliacija Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Dainiui Kreiviui

Interpeliacijos iniciatorių atstovo Seimo nario E. Sabučio kalba	348
Energetikos ministro D. Kreivio atsakymai į interpeliacijoje pateiktus klausimus	350
Energetikos ministro D. Kreivio atsakymai į Seimo narių klausimus	355
Seimo narės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	360
Seimo nario V. Fiodorovo kalba	361
Seimo nario K. Starkevičiaus kalba	362
Seimo nario P. Gražulio kalba	363
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125 ³ , 125 ⁴ straipsniais ir 125 ³ , 125 ⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2005(2) priėmimas	364
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2000(2) priėmimas	366
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1937(2) svarstymas	367
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2001(2) svarstymas	367
Seimo nario L. Jonausko kalba	367
Seimo narės L. Girskienės kalba	368
Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Dainiui Kreiviui“ projekto Nr. XIVP-2042 pateikimas	369
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125 ³ , 125 ⁴ straipsniais ir 125 ³ , 125 ⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2005(2) priėmimo tęsinys	369

Šio įstatymo priėmimas	370
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2000(2) priėmimo tęsinys	370
Šio įstatymo priėmimas	370
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1937(2) svarstymo tęsinys	370
Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo III ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-1936(2) svarstymas	370
Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2021 svarstymas ir priėmimas	371
Šio įstatymo priėmimas	371
Laikinojo įstatymo „Dėl Lietuvos futbolo federacijos tiesioginio valdymo“ projekto Nr. XIVP-1991(2) pateikimas (M. Majauskas)	371
Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Dainiui Kreiviui“ projekto Nr. XIVP-2042 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas (S. Šedbaras)	376
Šio nutarimo priėmimas	377

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	378
Seimo nario J. Jaručio pareiškimas	378
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	379
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	380

Vakarinis posėdis Nr. 207 (2022 m. rugsėjo 27 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Krašto apsaugos ministro A. Anušausko pranešimas	381
Krašto apsaugos ministro A. Anušausko atsakymai į Seimo narių klausimus	383
Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos valdžios įvykdyto lietuviškų mokyklų uždarymo“ projekto Nr. XIVP-2013(3) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Zingeris)	385
Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1795(2) svarstymas	388
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27 ¹ , 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1445(3), Administracinių nusižengimų kodekso 28, 29, 71, 415, 416, 417, 420, 422, 423, 424, 426, 427, 428, 431, 589, 602, 603, 608, 611 ir 686 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1446(3), Baudžiamojo kodekso 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1447(3), Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248 ¹ , 248 ² , 248 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1448(3) ir Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1091 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1836(2) svarstymas	388
Seimo nario A. Verygos kalba	388
Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo Nr. I-1057 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1850(2) ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1851(2) svarstymas	389

Seimo narės A. Kubilienės kalba	390
Seimo nario R. Šarknicko kalba	390
Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projekto Nr. XIVP-2007(2) svarstymas ir priėmimas	391
Seimo nario A. Verygos kalba	391
Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos valdžios įvykdyto lietuviškų mokyklų uždarymo“ projekto Nr. XIVP-2013(3) priėmimo tęsinys	392
Šios rezoliucijos priėmimas	392
Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1795(2) svarstymo tęsinys	392
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27 ¹ , 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1445(3), Administracinių nusižengimų kodekso 28, 29, 71, 415, 416, 417, 420, 422, 423, 424, 426, 427, 428, 431, 589, 602, 603, 608, 611 ir 686 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1446(3), Baudžiamojo kodekso 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1447(3), Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248 ¹ , 248 ² , 248 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1448(3) ir Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1091 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1836(2) svarstymo tęsinys	392
Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo Nr. I-1057 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1850(2) ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1851(2) svarstymo tęsinys	393
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2019 pateikimas (A. Žukauskas)	393
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. XIII-1896 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2008 pateikimas (A. Žukauskas)	394
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 6 ir 104 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-2025 pateikimas (T. Tomilinas)	395
Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projekto Nr. XIVP-2007(2) priėmimo tęsinys	397
Šio nutarimo priėmimas	397

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario J. Jaručio pareiškimas (dėl diskusijos dėl migrantų iš Rusijos Federacijos įleidimo į Lietuvą privalomo įtraukimo į Seimo 2022 m. rugsėjo 29 d. posėdžių darbotvarkę)	397

Rytinis posėdis Nr. 208 (2022 m. rugsėjo 29 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 29 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	399
Informaciniai pranešimai	401
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2001(2) priėmimas	401

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-286(2) priėmimas	404
Civilinio kodekso 6.978 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1147(2) priėmimas	405
Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1693(2) priėmimas	405
Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-416(2) priėmimas	406
Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-403(2) priėmimas	407
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2002(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2003(2) ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2004(2) svarstymas	407
Seimo nario V. Valkiūno kalba	408
Seimo nario V. Gapšio kalba	408
Seimo nario A. Skardžiaus kalba	409
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	409
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 16, 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1966 pateikimas (A. Bagdonas)	411
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2001(2) priėmimo tęsinys	414
Šio įstatymo priėmimas	414
Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-286(2) priėmimo tęsinys	415
Šio įstatymo priėmimas	416
Civilinio kodekso 6.978 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1147(2) priėmimo tęsinys	416
Šio įstatymo priėmimas	416
Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1693(2) priėmimo tęsinys	416
Šio įstatymo priėmimas	416
Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-416(2) priėmimo tęsinys	416
Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-403(2) priėmimo tęsinys	417
Šio įstatymo priėmimas	417
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2002(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2003(2) ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2004(2) svarstymo tęsinys	418
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1964 pateikimas (A. Kupčinskas)	418
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2036 ir Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2037 pateikimas (V. Kernagis)	421

Seimo rezoliucijos „Dėl Irano Islamo Respublikos vykdomos diskriminacinės politikos moterų atžvilgiu ir kitų žmogaus teisių pažeidimų pasmerkimo“ projekto Nr. XIVP-2058 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (I. Pakarklytė)	423
Seimo nario P. Gražulio kalba	425

Diskusija „Dėl migrantų iš Rusijos Federacijos įleidimo į Lietuvą“

Seimo nario P. Gražulio kalba (<i>Lietuvos regionų frakcijos vardu</i>)	426
Seimo nario D. Gaižausko kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	426
Seimo nario R. Šarknicko kalba	428
Seimo nario J. Jaručio kalba	428
Seimo nario V. Bako kalba	428

Vidaus reikalų ministrės Agnės Bilotaitės atsakymai į Seimo narių klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)

Vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės kalba	429
Vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės atsakymai į Seimo narių klausimus	431

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Verygos pareiškimas	433
Seimo narės L. Girskienės pareiškimas	434
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	434
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	435

Vakarinis posėdis Nr. 209 (2022 m. rugsėjo 29 d.)

Seimo opozicinių frakcijų darbotvarkė

Diskusija „Būtini darbai darbo vietų išsaugojimui – ką būtina padaryti?“

Seimo nario L. Savicko kalba	436
Viešojo maitinimo įstaigų asociacijos vadovo L. Čepracko pranešimas „Bet koks mokesčių didinimas karo ir krizės akivaizdoje – restoranų verslo žlugdymas. Kaip išsaugosime daugiau kaip 37 tūkst. maitinimo įmonių darbuotojų?“	437
Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentės E. Šiškauskienės pranešimas „Svetingumo sektoriaus realybė postpandeminiame, karo ir energetinės krizės fone“	438
Šiltnamių asociacijos pirmininko E. Masevičiaus pranešimas „Kritinė situacija šiltnamių sektoriuje“	440
Lietuvos kelionių verslo asociacijos viceprezidento U. Armalio pranešimas „Turizmo sektoriaus situacija dabartinių krizių laikotarpiu“	442
Nacionalinės sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacijos valdybos nario R. Černiausko pranešimas „Iššūkiai reabilitacijos įstaigose“	443
Lietuvos aprangos ir tekstilės įmonių asociacijos prezidiumo nario R. Damalako pranešimas „Energetiniai iššūkiai lengvosios pramonės sektoriuje“	445
Medinės taros gamintojų asociacijos atstovo V. Dungveckio pranešimas „Kritinė situacija medienos gaminių sektoriuje“	446
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	447

Seimo nario V. Mitalo kalba	447
Seimo nario J. Džiugelio kalba	448
Seimo nario M. Majausko kalba	448
Seimo nario V. Ažuolo kalba	449
Seimo nario L. Savicko baigiamoji kalba	450
 Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1213 pateikimas (L. Girskienė)	451
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1964 pateikimo tęsinys	453
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2036 ir Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2037 pateikimo tęsinys	453
Seimo rezoliucijos „Dėl Irano Islamo Respublikos vykdomos diskriminacinės politikos moterų atžvilgiu ir kitų žmogaus teisių pažeidimų pasmerkimo“ projekto Nr. XIVP-2058 priėmimo tęsinys	454
Šios rezoliucijos priėmimas	454
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1994(3) pateikimas (T. Tomilinas)	454
Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo įstaigų tinklo pertvarkos“ projekto Nr. XIVP-1369 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Bičiūnas)	457
Švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės kalba	458
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 221 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2046 ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 221 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2047 pateikimas (V. Gapšys)	463
Seimo 2022 m. spalio 11 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	467
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1125(4) pateikimas (A. Palionis)	467
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1612 pateikimas (L. Girskienė)	469
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2057 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Sabatauskas)	472
Šio nutarimo priėmimas	472
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1992(2) pateikimas (L. Kukuraitis)	472
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1375(2) svarstymas	474
Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1848 pateikimas (A. Sysas)	474
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2041 ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 49 ir 69 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2024 pateikimas (P. Gražulis)	477
Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2027, Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2028, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2029 ir Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2030 pateikimas (L. Girskienė)	479
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1884 pateikimas (A. Butkevičius)	482

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1886 pateikimas (A. Kubilienė)	482
Žemės įstatymo Nr. I-446 9 ¹ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-2020 pateikimas (V. Bakas)	484
Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1837 pateikimas (L. Nagienė)	485
Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1740 pateikimas (K. Vilkauskas)	486
Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1184 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1913(2) pateikimas (A. Palionis)	487
Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projekto Nr. XIVP-893(2) svarstymas	488
Seimo nario A. Valinsko kalba	488
Seimo nario R. Šarknicko kalba	489
Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1789 pateikimas (R. Baškienė)	491
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1953 pateikimas (R. Tamašunienė)	491
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1950 pateikimas (V. Targamadzė)	492
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2056 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Rakutis)	494
Šio nutarimo priėmimas	495
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	496

SANTRUMPOS

DFVL – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
DPF – Darbo partijos frakcija
LF – Laisvės frakcija
LRF – Lietuvos regionų frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NEEILINĖS SESIJOS POSĖDŽIO NR. 194 STENOGRAMA

2022 m. liepos 13 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Laba diena, gerbiami kolegos! Kviečiu užimti savo vietas. Pradedame neeilinę Seimo sesiją ir Seimo posėdį. (*Gongas*)

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Gerbiami kolegos, praėjusį penktadienį mus pasiekė šokiruojanti žinia: mirė, buvo nušautas, ilgametis Japonijos premjeras Š. Abė. Kviečiu jo atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 106 Seimo nariai. Mieli kolegos, vos prieš porą dienų mūsų kolega J. Džiugelis šventė gražų jubiliejų. Viso Seimo vardu norėčiau pasveikinti jį. (*Plojimai*)

12.04 val.

Seimo 2022 m. liepos 13 d. (trečiadienio) posėdžio darbotvarkės tvirtinimas

Pirmasis klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, darbotvarkei pritarta bendru sutarimu. Norėčiau pakviesti gerbiamąjį Jurgį. (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Gerai, prašom balsuoti. Kas yra? Prašom prieiti prie šoninio mikrofono, nes... Gerai. Dėkoju. Prie antro klausimo.

Tai ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu dar kartą? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

12.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo neeilinės sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1889 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kviečiu pirmininkauti J. Razmą, kol pristatysiu darbotvarkės 1-2 klausimą – Seimo nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo neeilinės sesijos darbų programos“.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Taigi, kaip minėta, sesijos darbų programą pristatys Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kiekviena neeilinė sesija šaukiama visuomet dėl neeilinių, išskirtinių priežasčių, ne išimtis ir ši.

Šiandien pradėsime istorinį dviejų mūsų šiaurės kaimynių – Švedijos ir Suomijos – narystės NATO ratifikavimo procesą. Suomijos ir Švedijos prisijungimas prie NATO sustiprins Baltijos regiono, vadinasi, ir Lietuvos, saugumą ir apginkumą. Atsižvelgiant į Suomijos ir Švedijos turimus karinius pajėgumus, aukštus demokratijos standartus ir aukštą sąveikumą su NATO, lygi šių šalių narystė NATO sustiprins ne tik saugumą regione, bet ir visą Aliansą.

Kitas svarbus klausimas, kurį neeilinei sesijai teikia Vyriausybė, yra Seimo nutarimas „Dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo“. Pagėgių savivaldybėje susiklosčius situacijai, kai nėra paskirtų savivaldybės administracijos direktoriaus ir laikinai šias pareigas

einančio asmens, sutriko savivaldybės veikla, todėl turime nedelsiant priimti įstatymu numatytus sprendimus, imtis priemonių, tai yra įvesti šioje savivaldybėje tiesioginį valdymą. Todėl, vadaudamasi Seimo statuto 86 straipsniu ir atsižvelgdama į 51 Seimo nario surinktus parašus, tai yra siūlymą, priėmiau sprendimą sušaukti šią neeilinę savaitės trukmės sesiją.

Tarp neeilinės Seimo sesijos iniciatorių pasiūlytų klausimų taip pat yra Respublikos Prezidento vetuoto Rinkimų kodekso bei su juo susijusių įstatymų pakartotinis svarstymas. Taip pat siūloma svarstyti Socialinių įmonių įstatymo panaikinimo ir Užimtumo įstatymo bei kitų įstatymų pakeitimo projektų paketą, kurio tikslas – skatinti negalią turinčių asmenų dalyvavimą atviroje darbo rinkoje.

Sesijos darbotvarkėje, kaip jūs matėte, taip pat yra numatytas ir Oficialiosios statistikos įstatymo naujos redakcijos projekto svarstymas, taip pat Seimo sprendimas dėl Lietuvos kandidato į Europos Audito Rūmų narius bei Seimo rezoliucijos dėl Lietuvos ir JAV diplomatinio santykių 100-mečio pažymėjimo priėmimas. Tikiu, kad greitai ir vieningai priimsime visus numatytus klausimus, ir, žinoma, mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti užsirašė du Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama Pirmininke, kaip žinoma, yra neeilinė sesija. Viskas, aišku, pagal darbotvarkę, tikrai yra klausimai, kurie svarbūs, ir mes turime svarstyti ir priimti sprendimus, bet mane nustebino įtrauktas į darbotvarkę Užimtumo projektas.

Iš tiesų, kaip žinoma, buvo labai aiškiai pasisakyta, kad šis projektas bus svarstomas rudens sesijoje. Yra klausimų, kurie neišdiskutuoti. Pavyzdžiui, kad ir antros grupės neįgaliųjų rėmimo klausimas. Kai buvo svarstymo stadija komitetuose, Biudžeto ir finansų, Ekonomikos komitetai pritarė, kad būtų remiami neterminuotai. Socialinių reikalų ir darbo komitete balsavimas pasiskirstė lygiai, nulėmė pirmininko balsas, tačiau ten ir buvo sutarta, kad visas projektas bus svarstomas rudenį.

Tiesiog man įdomu, kodėl?.. Mes rengėme dar ir pasiūlymus, diskutavome ir šiandien frakcijoje kalbėjome. Kodėl šis klausimas skubos tvarka, galime taip įvardinti, kaip neeilinis atsirado darbotvarkėje?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Tikrai ne skubos tvarka. Tiesiog kai kurie klausimai, matyt, patenka į darbotvarkę dar ir dėl to, kad, suprantama, mes turime tris dienas Seimo posėdžių numatę, tai natūralu, kad ne tik ratifikavimo klausimas, ne tik tiesioginio valdymo, bet ir keletas kitų, kurie yra aktualūs, bet tikrai nesvarstomi skubos tvarka. Aš viliuosi, kad čia, Seimo salėje, mes padiskutuosime, bet jūs tikrai turėsite galimybę išsakyti savo pastabas, kurias dabar ir minėjote. Seimas apsispręs vienaip ar kitaip išsakyti tas pastabas, kurias jūs dabar minėjote, ir galbūt praplėtus jas.

PIRMININKAS. Premjerė nori repliką pasakyti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal galėčiau priminti, kad jeigu Seimo komitetai pavasario sesijoje būtų dirbę taip, kaip buvo suplanuota, ir visą laiką būtų buvęs kvorumas ir klausimai būtų buvę svarstomi, tai šio klausimo priėmimas būtų įvykęs pavasario sesijoje. Iš esmės yra du nebaigti svarstyti oficialiosios statistikos klausimai, čia komitetai išvadas pateikė tik paskutinę birželio savaitę, todėl negalėjome įtraukti į plenarinį ir todėl yra šitas paketas. Todėl Vyriausybė siūlo svarstyti, kad jau Seimas susirinko į sesiją, ir pabaigti priėmimą, nes tai buvo pavasario sesijos projektai.

PIRMININKAS. Ir dar vienas klausiantysis – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiama Pirmininke, kodėl darbotvarkėje nėra klausimo dėl elektros energijos ir dujų kainų sutramdymo, nes tai yra labai aktualu mūsų šalies piliečiams? Reikia skubiai spręsti šį klausimą, kodėl nėra?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Darbotvarkėje yra įtraukti tie klausimai, kuriuos pasiūlė iniciatoriai, tai yra 51 Seimo narys, jie ir pasirašė po šios sesijos inicijavimo prašymu, siūlymu. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakė į visus klausimus. Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininkė.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Dėl motyvų po pateikimo užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau reikalaujančių balsuoti. Dėkoju, po pateikimo pritarta bendru sutarimu.

Svarstymas. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių po svarstymo taip pat nėra. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Nematau reikalaujančių balsuoti, dėkoju. Po svarstymo pritarta bendru sutarimu.

Priėmimas. Motyvai už, prieš. Užsirašiusių taip pat nėra.

Nutarime yra vienas straipsnis. Taigi apsispręskime balsuodami dėl 1-2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo neeilinės sesijos darbų programos“ projekto. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 108: už – 100, prieš – 1, susilaikė 7. Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo neeilinės sesijos darbų programos“ priimtas. (*Gongas*)

12.13 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892. Pateikimo stadija. Kviečiu pranešėją viceministrą E. Meilūną.

E. MEILŪNAS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiama premjere, gerbiami Seimo nariai, teikiame Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektą. Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti Šiaurės Atlanto sutarties protokolą dėl Švedijos Karalystės prisijungimo, jį 2022 m. liepos 5 d. Briuselyje pasirašė Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius, Lietuvos nuolatinis atstovas Šiaurės Atlanto taryboje D. Matulionis.

Prisijungimo protokolas parengtas atsižvelgiant į Šiaurės Atlanto sutarties 10 straipsnį, pagal kurį, cituoju: „Šalys vieningu susitarimu gali pakviesti bet kurią kitą Europos valstybę, galinčią remti šios sutarties principus ir prisidėti prie Šiaurės Atlanto regiono saugumo, prisijungti prie šios sutarties.“ 2022 m. birželio 29 ir 30 d. Madride vykusio NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimo metu Švedija kartu su Suomija pakviestos tapti NATO narėmis, liepos 4 dieną buvo surengtos prisijungimo prie NATO derybos, o liepos 5 dieną Švedijos prisijungimo protokolą Briuselyje pasirašė visų 30 NATO valstybių atstovai.

Prisijungimo protokolas įsigalios, kai visos sutarties šalys praneš Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybei, kad jam pritaria. Įsigaliojus prisijungimo protokolui NATO generalinis sekretorius visų sutarties šalių vardu nusiųs Švedijos Vyriausybei formalų kvietimą prisijungti prie sutarties. Švedija taps NATO šalimi savo prisijungimo dokumentų deponavimo JAV Vyriausybei dieną.

Švedijos prisijungimas prie NATO, kaip jau gerbiama Seimo Pirmininkė minėjo, sustiprins Baltijos regiono saugumą ir apginkumą. Atsižvelgiant į Švedijos turimus karinius pajėgumus, aukštus demokratijos standartus ir aukštą sąveikumo su NATO lygį, Švedijos narystė NATO sustiprins ne tik saugumą regione, bet ir visą Aliansą. Prisijungimo protokolo tekstas yra standartinis, naudotas ir ankstesniuose NATO plėtros etapuose, įskaitant Lietuvą. Prisijungimo protokolas priskirtinas ratifikuotinoms Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 2 punktą, tai yra kaip su valstybės gynyba susijusios gynybinio pobūdžio sutartys.

Įstatymo projektas atitinka XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritaria Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 233 ir 234 punktus (stipri, vieninga, savo nares ginti pasirengusi Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (NATO) yra esminis Lietuvos saugumo garantas; aktyviai remsime NATO atvirų durų politiką) bei kitas su krašto gynyba ir nacionaliniu saugumu susijusias nuostatas.

Prašome jūsų pritarti įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti devyni Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Norėčiau jūsų paklausti, kokia yra rizika, kad bent viena NATO aljanso narė nepritars šių dviejų valstybių stojimui į Aljansą? Juo labiau NATO aljansui priklauso Turkija, kuri bent jau iš pradžių prieštaravo Suomijos ir Švedijos narystei, arba Vengrija, kuri daug kartų pasisakė prieš kai kurias Europos Sąjungos sankcijas Rusijai? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Mūsų vertinimu, šiuo metu netaikoma tokios rizikos, nes pirmiausia, kaip jau buvo minėta, liepos 5 dieną visos NATO aljanso narės pasirašė prisijungimo protokolus. Jūsų minėtos Turkijos iškelti klausimai su Suomija ir Švedija buvo sureguliuoti trišaliu memorandumu, kuris nustato tam tikrus bendradarbiavimo principus įvairiais klausimais – kovos su terorizmu, ginklų tiekimo. Taigi tikimės, kad ratifikavimo procesas bus sklandus. Žinotina, kad šiuo metu iš 30 narių devynios yra visiškai ratifikavusios, dvi, Lenkija ir Nyderlandai, kur parlamentai yra iš dvejų rūmų, yra ratifikavimo procese: Žemieji rūmai yra ratifikavę sutartis ir atitinkamas tų šalių įstatymas yra nukeliavęs į Aukštesniuosius rūmus.

PIRMININKĖ. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ar tikite, kad švedai gali būti patikimi partneriai, nes Biržų ir Lietuvos istorija rodo ką kita?

E. MEILŪNAS. Gerbiamas Seimo nary, aišku, istorija yra tokia, kokia yra, jos nepakeisi, bet manau, kad dabar, XXI amžiuje, Švedijos Karalystė, jeigu konkrečiai kalbame apie dvišalius santykius, yra viena labiausiai patikimų Lietuvos partnerių, galime ją vadinti strategine partnere, remusia Lietuvos nepriklausomybės siekius ir padėjusia įtvirtinti tą nepriklausomybę. Taigi, manau, Švedijos Karalystei ir Suomijos Respublikai tapus NATO narėmis sustiprės ir Lietuvos saugumas.

PIRMININKĖ. Klausia B. Petkevič.

B. PETKEVIČ (LRF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš vis tiek grįšiu prie Turkijos. Prancūzų laikraštis „La Poire“ Turkiją buvo pavadinęs Trojos arkliu. Ir būtent dėl šito memorandumo, taip? Ar jis bus įgyvendintas, kaip jūs manote? Ar iš Turkijos galima laukti...

PIRMININKĖ. Gal galima šiek tiek garsiau?

B. PETKEVIČ (LRF). Ar iš Turkijos galima laukti kitų veiksmų, argumentų dėl NATO plėtros stabdymo?

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiama Seimo narė, už klausimą. Aš manau, kad didžiaja dalimi jau atsakiau į prieš tai gerbiamojo Seimo nario R. Šarknicko keltą klausimą dėl tam tikrų Turkijos pozicijos niuansų. Galiu tik dar kartą pakartoti, taip, Turkija kėlė tam tikrus klausimus dėl Švedijos ir Suomijos narystės tame etape, kai tos šalys buvo pateikusios prašymus. Bet dar kartą pakartosiu: liepos 5 dieną visos šalys, be jokių išimčių, pasirašė protokolus. Tai, kad Turkijos, Suomijos ir Švedijos trišalio memorandumo klausimai buvo sureguliuoti šiame etape, manau, liudija nusiėtikimą ratifikuoti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas viceministre, norėčiau paklausti. Švedija ir Suomija stoja į NATO pagreintu keliu, pavyzdžiui, kitos šalys kažkaip ilgiau laukė, ar ne? Šis procesas yra pagreitintas, ar jis toks, kaip ir kitoms kandidatėms? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Dėkoju už klausimą, gerbiamas Seimo nary. Turbūt negalėtume vadinti to koku nors specialiu pagreintu būdu, nes į NATO, kaip ir į Europos Sąjungą, kaip žinote, šalys yra priimamos tik tuomet, kai atitinka visus nustatytus kriterijus. Norėčiau atkreipti dėmesį, tai ir savo pristatyme paminėjau, ir karo ekspertų vertinimu, pavyzdžiui, kalbant apie karinių pajėgų atitikimą NATO standartams bei taip pat bendradarbiavimo patirtį, tradicijas, Švedija ir Suomija su NATO bendradarbiauja jau kelis dešimtmečius, joms yra suteiktas specialus sustiprintos partnerystės statusas. Tiesiog nėra galbūt tokio poreikio dar ką nors papildomai padaryti, nes jau atitinka tuos kriterijus. Apibendrinant, taip, jis, palyginti su kitų šalių stojimo procesais, dėl laiko gal yra trumpesnis, bet nevadinčiau koku nors privileijuotu ar itin pagreintu procesu.

PIRMININKĖ. Klausia A. Nekrošius. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, tikrai labai reikšmingas ir svarbus klausimas, jis turbūt užtikrins ilgametį tiek Lietuvos, tiek viso regiono saugumo klausimą. Mano toks nusistebėjimas, kodėl šio klausimo nepristato užsienio reikalų ministras? Gal žinote, kur jisai? Tai viena klausimo dalis.

Kita klausimo dalis. Kaip greitai planuojama arba kaip greitai numatoma, kad visos šalys ratifikuotų šitą nutarimą? Iš esmės mums labai svarbi kiekviena diena, kad kuo greičiau tai įvyktų. Kada tai įvyks?

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary. Atsakau pirmiausia į pirmą klausimą. Lietuvos užsienio reikalų ministras G. Landsbergis šiuo metu yra komandiruotėje Nyderlanduose, Hagoje. Ten prasideda Tarptautinio Baudžiamojo Teismo renginys, skirtas būtent atsakomybės už karo nusikaltimus Ukrainoje klausimams spręsti. Ministro komandiruotė buvo suplanuota iš anksto, to renginio data buvo žinoma daug anksčiau. Kadangi ministras yra komandiruotėje, delegavo mane pristatyti šitą klausimą.

O dabar dėl ratifikavimo greičio. Kaip aš minėjau, šiuo metu iš 30 šalių 11, tiksliau, 9 visiškai, 2 jau baigia ratifikavimą, lieka 19. Kiek tenka girdėti iš kitų partnerių, irgi vyksta parengiamieji darbai. Aš dabar tikrai šiandien negalėčiau jums tiksliai atsakyti dėl datos, kada būtų baigtas ratifikavimas. Tiesiog gal pasakyčiau tokį savo pastebėjimą. Kadangi kitų metų NATO viršūnių susitikimas bus Vilniuje, tikėtina, vasarą, birželio mėnesį, tai, manau, tikėtina, kad galėsime Suomiją ir Švediją pasveikinti jau kaip visavertes nares, kad iki to laiko tikrai bus užbaigtas procesas.

PIRMININKĖ. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tikrai visi labai džiaugiamės šiuo svarstymu ir šiuo būsimu sprendimu. Manau, geriausias atsakas Rusijai, kuri šiuo metu taip pat kaitina įtampą ir dėl Kaliningrado tranzito. Tačiau aš norėjau paklausti kaip profesionalo dėl Turkijos. Kelių klausimų jau sulaukėte iš Seimo narių, bet, aš atsimenu, pats kartu su G. Palucku, K. Starkevičiumi buvau Turkijoje, buvo nuostabus vizitas, buvome labai gerai priimti. Ką mes, kaip Lietuva, žinodami, kad mes esame, galima sakyti, Turkijos draugai, padėjome jiems pradėti derybas, ką mes, kaip valstybė, galėtume padaryti šiame etape, kad tų nuogastavimų išvengtume?

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Išties, manyčiau... Šiandien ryte, kaip žinote, būtent šnekėjome ir apie NATO viršūnių susitikimą Madride, ir apie būsimą susitikimą Vilniuje. Tikrai įvertiname NATO kaip labai svarbią sąjungininę, labai svarbią NATO partnerę ir džiaugiamės, kad tie Madrido viršūnių susitikimo rezultatai yra bendro komandinio darbo rezultatai būtent visų Lietuvos valstybės institucijų, įskaitant Seimą. Tikrai parlamentinė diplomatija, galima sakyti, buvo puiki, siekiant Madride gerų rezultatų. Manau, kad čia irgi yra tas atvejis, vertinant Turkiją kaip svarbią NATO šalį, bet ir dvišaliu pagrindu yra svarbi tiek ekonomine, tiek saugumo, tiek politine prasme. Manau, kad čia iš tikrųjų, atsiliepiant į jūsų klausimą, siūlymas būtų vienas – suvienyti pastangas, įskaitant parlamentinę diplomatiją.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas viceministre ir bendražygi, mes turime Švedijos klausimą, jis nekelia abejonių niekam šioje salėje. Todėl mano klausimas būtų susijęs su ankstesniais dalykais. Mes esame skolingi Švedijai už jos aktyvų palaikymą 1990 metais. Švedijos Vyriausybė mūsų prašymu persvarstė savo poziciją dėl 1940 metų pripažinimo sovietine okupacija. Ir jų ministras pirmininkas 2012 metais padarė pareiškimą, kritikuojantį aną pareiškimą. Kitaip sakant, mes turime visišką sinchronizaciją ir istorinę sinchronizaciją su Švedija. Mano klausimas būtų, ar jums neatrodytų, kad „Nordic-Baltic Eight“ formatas jau pribrendo tapti „Nordic Eight“ formatu bent šioje srityje, bent šioje platformoje ir galėtume padaryti žingsnį Šiaurės valstybių brandos linkme bent vieną iš pavadinimų turėdami „Nordic Eight“? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, iš tikrųjų vertinu jūsų mintis. Gal ne tiek, kiek klausimą, o kaip pasiūlymą ateityje svarstyti, nes iš tikrųjų, jei žiūrėtume evoliuciją mūsų regioninio bendradarbiavimo su Skandinavijos šalimis, tai, kaip žinote, pradžioje pradėjome nuo formulės 5+3, kur buvo tokia tarsi truputį didesnė takoskyra. Paskui, kaip jūs teisingai pastebėjote, tas mus skiriantis kelias buvo susiaurintas iki Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimo. Manau, kad

jūsų mintis dėl Šiaurės šalių bendradarbiavimo pavadinimo yra svarstyтина, bet, aišku, reikia diskutuoti. Kaip mes, Lietuva, Lietuvos Respublika, save identifikuojame – ar kaip Šiaurės šalį, ar kaip šalį, jungiančią Šiaurės Europą ir Vidurio Europą. Iš tikrųjų dėkodamas už siūlymą manau, kad, ypač Užsienio reikalų komitete, galėtume padiskutuoti šiuo klausimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas klausti baigėsi. Dabar motyvai po pateikimo. V. Mitalas norėtų kalbėti už.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Atrodo, kad nėra ką šioje salėje įtikinti, gal tik V. Valkiūną tam, kad pritartume Švedijos narystės ir Suomijos taip pat (kalbėsiu už abu projektus) klausimui. Iš tikrųjų jeigu prisimintume, pavyzdžiui, parlamento vizitą su Seimo Pirmininke priešakyje praėjusių metų rudenį į Švediją, kai mes lyg, na, tarp kitko siūlėme taip pat labai rimtai svarstyti, nuoširdžiai siūlėme svarstyti narystės NATO galimybę, na, tada lyg ir supratome, kad ta diskusija šių šalių viduje visgi yra ilga, sunki, tas neutralitetas, kurį jos deklaravo ir vykdė, yra taip pat labai giliai susietas su šalių identitetu ir greitų sprendimų čia būti negali. Na, pasirodo, po vos kelių mėnesių tie sprendimai yra ir, man atrodo, mūsų garbės klausimas jiems pritarti vienbalsiai.

Tikiuosi, kad tai pavyks padaryti, nes iki galo dar, man atrodo, ir plačioji visuomenė nesupranta, kiek tai keičia visą Šiaurės Europos saugumo architektūrą, kiek šių šalių patirtis veikti subarktinio klimato sąlygomis, pritaikyti technologines inovacijas, būti pasirengusioms reaguoti į įvairias tiesiogines ar hibridines grėsmes iš tikrųjų mažina Rusijos galimybes terorizuoti Europą ir terorizuoti NATO. Tai yra didžioji geroji naujiena, kuri ateina su šiais dviem projektais. Jiems Lietuva turi, be abejo, pritarti. Tai kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. V. Valkiūnas turi kitą nuomonę.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiamieji, kas mums Švedija? Tai ne tik bankai monopolistai ar Lietuvos miškų medkirčiai. Švedai – tai tie, pasak istorikų, kurie garbina vikingus, plėšikus ir žmogžudžius. Neaišku, kuo jie buvo geresni už Antrojo pasaulinio karo esesininkus, fašistus, Holokausto organizatorius. Švedai istorijoje žinomi kaip grobuonys ir plėšikai, kurie žudė mūsų protėvius, griovė mūsų pilis ir namus, pasisavino svetimą turtą, patrankas iš Biržų pilies, latvių pirmąją gyvą knygą. Dabar tai įžūliai vadinama karo grobiu ir nenorima gražinti.

Ar mes galime tikėti švedais? Aš sakau – ne. Dabar, kai esame vienoje Sąjungoje, vis tiek lieka jų elgesio imperialistinės nuostatos ir svetimo turto siekimas. Mano nuomone, jeigu kartu, tai turi elgtis su mumis kaip su broliais ir sesėmis, tačiau taip nėra. Pabuskime iš vergų sindromo. Ar turime tai pamiršti, ištrinti iš istorijos? Klausiu visų Lietuvos piliečių. Ar turime stuburą, pasitikėjimą savo piliečių jėga ir išmintimi? Šiandien yra proga išreikšti savo tvirtą valią ir pasakyti ne imperialistams ir svetimo turto siekėjams. Būkime už šlovingą savo Lietuvą.

PIRMININKĖ. Kolega, aš siūlau savo nuomonę reikšti kur kas atsakingiau Seimo salėje. Norėtų pasisakyti V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Gerbiamas kolega, tiesiog gėda klausytis, tiesiog gėda klausytis, kaip jūs savo asmeninę kažkokią patranką vendetą pervadinatė į visos Švedijos ir Švedijos politikos (na, nesakysiu tų žodžių) ...avimą. Gėda! Taip Lietuvos parlamentaras elgtis neturi, ypač toks parlamentaras, kuriam rūpi Lietuvos saugumas. Man atrodo, jis jums nerūpi.

PIRMININKĖ. V. Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Aš priimu kolegą V. Valkiūno pasisakymą kaip tam tikrą gatvės teatro, folkloro elementą, nes rimtai į jį reaguoti neįmanoma. Tai aš jam atsakyčiau tokiu pat būdu.

Jeigu jau mes žvelgiame taip toli į istorinę praeitį, tai kadaise man teko studijuoti lietuvių ir latvių folklorą kaip vieną iš disciplinų. Latviai turi tokią dainą, o jūs latviškai neblogai mokate, bijau suklysti latvių kalba, pasakysiu lietuviškai. Sakė: krieivi, krieivi, rusai, rusai, kur jūs dingote, ateikite apginti mus nuo lietuvių. Net ir tokia daina yra latvių folklore. Tai rodo, kad jeigu net tokius kaip rusai galėjo kviesti prieš tūkstantį metų, tai gal lietuviai irgi kada nors ką nors pagrobė iš kur nors. Tai jeigu mes folkloro ir gatvės teatro pagrindu organizuosime savo posėdžius ir vystysime tarptautinius santykius, manau, kad greitai Lietuva taps kažkokiu pajuokos objektu. Siūlau ponui V. Valkiūnui tiesiog, jeigu jis neturi ką pasakyti, patylėti.

PIRMININKĖ. Paskutinis pasisakys E. Zingeris. Po to pereisime prie motyvų.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Žinote, aš tikrai nebūčiau reagavęs į šitą, nepykite, kolega, nesąmonių rinkinį, bet kadangi jūs palietėte Holokaustą, aš norėčiau pasakyti, kad mano mama, mano šeima atsimename vienintelę pavardę, tai yra R. G. Valembergo, šalia Č. Sugiharos, japonų diplomato R. G. Valembergo, kai švedų vyriausybė įpareigojo gelbėti dešimtis tūkstančių Vengrijos žydų kilmės žmonių, Švedija kaip tik Antrojo pasaulinio karo metais pasižymėjo labai kilnia, nors ir neutralios valstybės, bet kilnia laikysena. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju kolegoms už replikas. Balsuodami apsispręsimė vėliau, nuo 14 valandos.

12.36 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891. Kviečiu į tribūną pranešėją, gerbiama E. Meilūnė.

E. MEILŪNAS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiama premjere, gerbiama Seimo nariai, teikiame Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektą. Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo, jį šių metų liepos 5 dieną Briuselyje pasirašė Lietuvos Respublikos nepaprastasis įgaliotasis ambasadorius, Lietuvos nuolatinis atstovas Šiaurės Atlanto taryboje D. Matulionis.

Prisijungimo protokolas parengtas atsižvelgiant į Šiaurės Atlanto sutarties 10 straipsnį, pagal kurį šalys vieningu susitarimu gali pakviesti bet kurią kitą Europos valstybę, galinčią remti šios sutarties principus ir prisidėti prie Šiaurės Atlanto regiono saugumo, prisijungti prie šios sutarties. Šių metų birželio 29–30 dienomis Madride vykusio NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimo metu Suomija kartu su Švedija pakviesta tapti NATO nare. Liepos 4 dieną buvo surengtos prisijungimo prie NATO derybos. Liepos 5 dieną Suomijos prisijungimo protokolą Briuselyje pasirašė visų 30 NATO valstybių atstovai. Prisijungimo protokolas įsigalios, kai visos sutarties šalys praneš Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybei, kad jam pritaria. Įsigaliojus prisijungimo protokolui NATO generalinis sekretorius visų sutarties šalių vardu nusiųs Suomijos Vyriausybei formalų kvietimą prisijungti prie sutarties. Suomija taps NATO šalimi savo prisijungimo dokumentų deponavimo JAV Vyriausybei dieną.

Suomijos prisijungimas prie NATO sustiprins Baltijos regiono saugumą ir apgiamumą. Atsižvelgiant į Suomijos turimus karinius pajėgumus, aukštus demokratijos standartus ir aukštą sąveikos su NATO lygį, Suomijos narystė NATO sustiprins ne tik saugumą regione, bet ir visą Aljansą. Prisijungimo protokolo tekstas yra standartinis, naudotas ankstesniuose NATO plėtros etapuose. Prisijungimo protokolas priskirtinas ratifikuotinoms Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 2 punktą, tai yra kaip su valstybės gynyba susijusios gynybinio pobūdžio sutartys. Įstatymo projektas atitinka XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 233 ir 234 punktus (stipri, vieninga, savo nares ginti pasirengusi Šiaurės Atlanto sutarties organizacija yra esminis Lietuvos saugumo garantas; aktyviai remsi NATO atvirų durų politiką), taip pat atitinka kitas su krašto gynyba ir nacionaliniu saugumu susijusias nuostatas.

Prašome pritarti įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Čia tik savo adresu sulaukiu gražių lietuviškų žodžių. Buvo precedentas prieš dešimt metų su rezoliucija Seime dėl Islandijos stojimo į Europos Sąjungą. Aš buvau prieš ir tai pasiteisino. Tai čia atsakymas šiandienos oponentams ir tų

gražių žodžių sakytojams. Kas manęs klauso, tas nevalgo duonos sausos. Ar nereikia duoti suomiams ataušti – klausimas, ar čia toks suktas planas?

PIRMININKĖ. Klausimas nenuskambėjo. Toliau klausia...

V. VALKIŪNAS (*LRF*). Taip, klausimas! (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiamas pranešėjau, ar jūs norėtumėte atsakyti į klausimą?

E. MEILŪNAS. Gerbiamas Seimo nary, aš galėčiau tik paprašyti patikslinti klausimą, nuo ko, jūsų nuomone, reikėtų suomiams ataušti?

PIRMININKĖ. A. Nekrošius. Toliau ruošiasi V. Gapšys.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti dėl kitų šalių, kurios taip pat pretenduoja stoti į NATO. Mes žinome, kad Sakartvelas, kitos Pietų Europos šalys planavo stoti ir tikrai pakankamai ilgai laukė. Aš suprantu, ten yra tam tikra nestabili situacija, kaip, pavyzdžiui, Sakartvele, kur Rusija įvėlė šalį į tam tikrą konfliktą, ir dabar joms yra pakankamai sudėtinga stoti į NATO ir taip toliau.

Klausimas, kaip dėl tų šalių, ar jos dar ketina stoti? Kokia eiga, kaip greitai jas galima priimti ir panašiai? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už klausimą, kurį iš tikrųjų turbūt galima padalinti į dvi dalis. Pirma, ar tos šalys, kurias jūs minėjote, ketina stoti? Mūsų žiniomis, jos nėra atšaukusios savo ketinimo, yra patvirtintos aukščiausiu lygmeniu.

O dabar dėl NATO, kaip organizacijos, pozicijos noriu informuoti ir kartu pasidžiaugti, kad štai mano minėtas NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimas Madride patvirtino ir tai yra užrašyta, kaip sakant, juodu ant balto svarbiausiuose dokumentuose, vadinamojoje lyderių deklaracijoje ir atnaujintoje NATO strategijoje iki 2030 metų, būtent patvirtintos vadinamojo Bukarešto susitikimo nuostatos, kad Ukraina ir Sakartvelas taps NATO narėmis.

Vėlgi žvelgiant į kitus metus, į Vilniaus viršūnių susitikimą, manau, irgi tai galėtų ir turėtų būti vienas iš mūsų tikslų, kad šios Bukarešto nuostatos atitikinamai Vilniaus susitikimo dokumentuose atsispindėtų.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gapšys, ruošiasi M. Matijošaitis.

V. GAPŠYS (*DPF*). Dėkoju. Aišku, čia turbūt nekyla abejonų, kad realiai mūsų saugumas sustiprėtų tiek Suomijai, tiek Švedijai tapus NATO narėmis. Norėjau paklausti: NATO vis dėlto yra gynybinis Aljansas ir jis yra tiek efektyvus, kiek sugeba realiai realizuoti savo gynybinius pajėgumus, esant tokiam poreikiui, o tam reikalingi ir pasirengimai, ir pasiruošimai. Dviejų narių įstojimas turi būti užtikrintas kartu ir atitinkamų gynybinių planų parengimais. Jūs įvardinote, kad gal mes jau būsimė pasirengę pasveikinti NATO viršūnių susitikime Vilniuje Suomiją ir Švediją. Ar tuo laiku jau bus pakeisti reikiami gynybiniai planai, kad mes būtume užtikrinti, kad tas Aljansas veikia ne tik politiškai, bet ir gynybiškai efektyviai?

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už jūsų klausimą. Iš tikrųjų to sieksime, turime tokį įsitikinimą, kad atitinkami jūsų minimi gynybos planai būtų adaptuoti.

PIRMININKĖ. Klausia M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas viceministre, noriu paliesti vieną iš aspektų. Švedijos ir Suomijos narystė NATO reikštų tai, kad Baltijos jūra tampa NATO vidaus jūra, ir Rusijos Federacijai nelieka net teorinės galimybės turėti karinį pranašumą jūroje. Panašu, kad agresorės Rusijos strategai sužaidė visai ne taip ir sukėlė atvirkštinį efektą, nei tikėtasi. Supranta, kad ne baimė laimi. Įprastai neutralių Švedijos ir Suomijos valstybių visuomenių požiūris pasikeitė, dėl to turime šį itin sveikintiną sprendimą. Jis gerokai prisidės prie saugumo regione užtikrinimo. Blogiausio scenarijaus atveju, NATO uždarius Baltijos jūros sąsiaurius prie Danijos ir Švedijos bei Suomijos ir Estijos, Rusija iš esmės negalėtų, pavyzdžiui, Kaliningradui tiekti nei ginklų, nei kuro, nei kitaip tiekti karinės logistikos. Tai reiškia, kad galios pusiausvyra Baltijos jūroje greitu metu gali iš esmės ženkliai ir negrįžtamai pastiprinti NATO pozicijas mūsų naudai. Ir jokio Kaliningrado mums baimintis nereikia. Ar galite patvirtinti šį teiginį iš tribūnos?

E. MEILŪNAS. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju už jūsų komentarą. Jau prieš kelis mėnesius prasidėjusiose diskusijose, kaip pamenate, pradžioje dėl ketinimų Suomijai, Švedijai stoti į NATO,

diskusijose pačiose šalyse, Suomijoje ir Švedijoje, taip pat ir NATO kontekste, ir Baltijos jūros regione, be jokios abejonės, gynybos ekspertai vertina kaip jėgų balanso pasiskirstymą, aišku, toms dviem šalims įstojus į NATO. Tačiau dabar tiesiog kurti situacijas, kas būtų, jeigu būtų dėl atitinkamų galimybių uždarymo Rusijos Federacijai, manau, yra toks labiau spekuliacinis klausimas. Visų pirma reikia sulaukti visateisės Suomijos ir Švedijos narystės.

Kita vertus, nepamirškime, kad yra vadinamieji tarptautiniai vandenys. Čia, aišku, reikėtų tam tikros ekspertų ir teisininkų diskusijos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už norėtų kalbėti E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Pasisakydamas galvojau kalbėti labai panašiai, kaip sukalbėjo M. Matijošaitis. Jis daug dalykų ir pasakė. Čia dėl Suomijos Respublikos įstojimo į NATO stiprėja ne tik pati NATO, ne tik pati Suomija tampa saugesnė, tačiau visiškai radikaliai keičiasi Baltijos jūros regiono saugumo situacija. Nektodamas to, ką kolega M. Matijošaitis pasakė, aš irgi manau, kad tai tampa pavyzdžiu pasauliui, kur link nuveda agresoriaus agresyvi politika. Rusijos Federacija, dar prieš pradėdama karo veiksmus, pradėjo kalbėti, kad NATO turi susitraukti iki 1997 metų ribų, tai yra Lietuva, Latvija, Estija turėtų išnykti iš NATO. Ir štai pasiektas skirtingas, priešingas rezultatas. Militaristiškai, ekonomiškai stiprios, su NATO bendradarbiaujančios tiek Švedija, tiek Suomija apsisprendė po tokių agresyvių grasinimų tapti NATO narėmis. Tikrai norisi pasveikinti ir Švedijos visuomenę, ir Suomijos visuomenę, net nesinori ginčytis dėl paistalų, čia, Seimo salėje, nuskambančių. Tai yra žmonių valia. Mes žinome, kad Suomijos ir Švedijos piliečiai pasisakė apklausose už tai, kad reikia stoti į NATO, matant agresyvią Rusijos Federacijos veiklą. Na ir ką gi, Rusijos Federacija įgyja ilgiausią sieną su NATO, tokios neturėjo iki šiol. Aš manau, kad tai agresyviai mūsų kaimynei tikrai pakirps ambicijas ir sparnus.

O Suomijos pasirengimas tapti NATO, reikia pripažinti, šiandien yra didesnis, negu Lietuvos pasirengimas tapti NATO nare, kai mes tapome 2004 metais. Sveikiname dvi Baltijos jūros regiono šalis, tampančias mūsų kolegėmis NATO aljanse.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiamieji, kas mums yra Suomija? Tai dar mūsų iki galo neįvertinta šiaurės žmonių šalis. Suomiai – tai mūsų *de facto* genetiniai broliai ir seserys. Jei nežinojote, per 40 % lietuvių turi bendrus protėvių, ainių genus. Suomiai visada pasižymėjo savo racionalumu ir psichologine ištverme, nugalėdami visus prieš juos iškilusius sunkumus kaip 1939 metais. Šiaurės vėjai ir šalčiai užgrūdino suomių, išugdė pasitikėjimą savo jėgomis, tačiau laikai keičiasi, keičiasi ir suomiai – tik į kurią pusę? Yra posakis, kad bailiai nežaidžia ledo ritulio. Suomiai dar žaidžia ir laimi, tačiau ar dar ilgai, ar ne drąsa ir ryžtas gyventi be invazinių patarėjų, patarimų, gyventi savo galva?

Kas kita esame mes, karo ir grupuočių suvelti į agresyvumą bei sumaištį, įvartyti į baimę dėl ateities, į nepasitikėjimą savo sugebėjimais. Ar reikia mums įtampos, kad išgyventume? Kai kurie veikėjai iš to pelnosi politinius ir ekonominius dividendus – karjeros šuolis svetimuose kraštuose už didelį atlygį. Turbūt jau pastebėjote, kad dažniausiai tie patys asmenys, kurie yra LGBT ir buvę KGB nariai bei darbuotojai ar jų fanai, tie patys, kurie propaguoja homoseksualizmą ir kitas išvirkimo formas – jie yra civilizacijos griovėjai. Klausiu, ar karo kurstymas yra mūsų ateitis? Ateitis lietuvių, latvių, suomių, estų ir kitų dar racionaliai mąstančių tautų atstovių, ar turime taikos ir tarpusavio supratimo variantų?

PIRMININKĖ. Laikas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Būkime suomiai ir mes kartu.

PIRMININKĖ. V. Abramikienė norėtų pasisakyti.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Aš su džiaugsmu konstatuoju, kad Rusijos įtakos agentų intelektualinis lygis pastaruoju metu yra labai smukęs. (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Na, kažkaip nenorėjau kalbėti, bet vis dėlto priminsiu kolegai, kad kaip tik Suomijoje NATO narystės palaikymas yra toks, kad dažna NATO šalis galėtų tik pavydėti. Būkime kaip suomiai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, nuomonės taip pat. Balsuosime numatytu laiku, 14 valandą.

12.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūros siūlymui į Europos Audito Rūmų narius“ projektas Nr. XIVP-1887 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūros siūlymui į Europos Audito Rūmų narius“ projektas Nr. XIVP-1887. Į tribūną kviečiu Ministrę Pirmininkę I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Leiskite pristatyti Vyriausybės iniciatyva Prezidento Seimui pateiktą teikimą pritarti L. L. Andrikienės kandidatūros siūlymui į Europos Audito Rūmų narius. Kaip žinote, čia yra tie atvejai, kai sprendimas yra priimamas trijų institucijų sutarimu – Vyriausybė siūlo, Prezidentas, jeigu pritaria, atitinkamai kreipiasi į Seimą ir, jeigu Seimas pritaria, toliau jau Vyriausybė užtvirtina tą sprendimą galutiniu sprendimu. Dabartinio Lietuvos atstovo, gerbiamo R. Šadžiaus, kadencija jau yra pasibaigusi, didžioji dalis valstybių savo kandidatus yra pateikusias, nors ne visos. Jeigu Lietuva pritartų L. L. Andrikienės kandidatūrai šiandien, neeilinėje sesijoje, tuomet rugpjūčio mėnesį galėtų prasidėti svarstymai komitetuose ir atitinkamai Europos Parlamentas dar turėtų balsuoti ir kandidatūrą patvirtinti galutinai.

Laimos Liucijos turbūt čia niekam pristatyti nereikia – žmogus nepriklausomos Lietuvos politikoje yra ilgiau, negu yra nepriklausomos Lietuvos politika. Man atrodo, visi puikiausiai pažįstame – nuo Nepriklausomybės Akto iki kitų žingsnių yra didžiulė europinė patirtis, darbas Europos Parlamente, kuris atitinkamai ir yra pagrindinis Europos Audito Rūmų partneris. Man atrodo, labai išsamiai pristatyti Laimos Liucijos turbūt nereikėtų ar neturėčiau, nes tai būtų vien tik komplimentai, turbūt dėl šio sprendimo pagrįstumo svarbūs, bet galbūt nėra tokie būtini, nes visi puikiausiai Laimą pažįstate ir iš bendro darbo parlamente, ir iš bendro darbo kitais formatais, ir iš jos politinės karjeros, kuri prasidėjo Atkuriamajame Seime ir vėliau eilėje seimų ir Vyriausybėje, ir visada nuosekliai buvo labai artimai susijusi su europiniais klausimais. Turbūt čia mano pristatymas ir baigiasi. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Dabar kviesiu gerbiamą L. L. Andrikiene, kad prisistatytų ir atsakytų į Seimo narių klausimus. Prašom.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Pradėti norėčiau nuo to, kad esu dėkinga Ministrėi Pirmininkei už pasitikėjimą ir už mano kandidatūros į Europos Audito Rūmus siūlymą. Dėkoju Vyriausybei už pritarimą kandidatūrai ir Respublikos Prezidentui G. Nausėdai už teikimą.

Šalia to, ką jau paminėjo premjerė, pristatydama mano kandidatūrą, norėčiau keletą dalykų pridurti, akcentuoti. Dirbdama Europos Parlamente, ir tai buvo 13 metų patyrimas, penkerius metus buvau Biudžeto komiteto narė. Neilgai, bet buvau ir Biudžeto kontrolės komiteto narė. Miniu Biudžeto kontrolės komitetą, nes jis yra pagrindinis komitetas, kuriame vyksta klausymai prieš Europos Parlamentui apsisprendžiant, prieš balsuojant dėl Europos Audito Rūmų nario.

Kita vertus, mano profesija, aš esu ekonomistė, matematikė, ir, žinoma, ekonomikos ir finansų klausimai niekada nebuvo man svetimi. Tačiau Europos Audito Rūmai yra viena iš Europos Sąjungos institucijų, kurioje tiesioginio patyrimo aš neturiu tiek, kiek aš matydavau jų atstovus, jų narius, dalyvaujančius Biudžeto komiteto posėdyje Europos Parlamente ir Biudžeto kontrolės komitete. Be abejo, kadangi skyrimo procedūra yra gana ilga, man, kaip ir kiekvienam kandidatui, reikės ir mokytis, ir pasirengti būsimiems klausymams.

Tačiau dėl vieno dalyko galiu jus patikinti, galiu jums garantuoti, kad Lietuvai tikrai nebus gėda, jeigu aš būsiu Europos Audito Rūmų narė. Kaip žinote, yra 27 nariai, po vieną atstovaujantys kiekvienai Europos Sąjungos valstybei narei. Ko galbūt aš pasigendau, dabar jau nagrinėdama, analizuodama Audito Rūmų veiklą, ataskaitas, sudėtį, kad nei tarp direktorių, nei tarp aukšto rango lygio valdininkų neaptikau nė vieno lietuvio. Skaičiuodama, kad Lietuva jau 18 metų yra

Europos Sąjungos valstybė narė, aš manau, kad galiu drąsiai sakyti: laikas ir seniai laikas, kad tarp jų būtų ir Lietuvos atstovų.

Taigi gal tokia trumpa mano įžanga. Laukiu jūsų klausimų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už prisistatymą. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Miela kolege, turėsiu du klausimus. Viena galbūt tokį ne visai rimtą, o kitą rimtesnį. Jūsų pavaduotojas čia dalindamas interviu minėjo, kad jums komitete vadovaujant pritrūko aistros, o kolega Ž. Pavilionis buvo šiek tiek aistringesnis. Kaip ten yra dėl tų visų aistrų, aišku, norėtusi žinoti?

O dabar rimtesnis klausimas. Žinote, daliai Seimo narių ir, manau, daliai Lietuvos piliečių labai svarbu, kai išeina puikus darbuotojas ir geras komiteto pirmininkas, kad būtų tikrumas, kad komitetas bus stabiliose, patikimose rankose, kurios nedalins interviu ten Rusijos troliams arba nekels kokių nors problemų ir skandalų žiniasklaidoje. Tai gal išduotumėte paslaptį, kas lieka po jūsų, nes tikrai jūsų labai nesinori išleisti?

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolege, dėl aistrų. Kai sutikau pretenduoti į Užsienio reikalų komiteto pirmininkus, prieš mūsų frakcijai apsisprendžiant, kuris iš mūsų trijų kandidatavusių į tas pareigas taps pirmininku, vienas iš mano tikslų buvo kaip tik vengti aistrų ir išvengti aistrų. Man atrodo, kad jų buvo daugokai. Konstruktyvus ir ramus darbas komitetui, man atrodo, padėjo pasiekti rezultatų tokių, dėl kurių man šiandien ne gėda. Perėmiau komitetui vadovavimą, rodos, sausio 18 dieną. Ką mums pavyko padaryti iki pavasario sesijos pabaigos? Buvo priimtas Diplomatinių tarnybos įstatymas, ačiū jums visiems, jums visiems, kurie balsavote, nes buvo jis labai ilgai, seniai lauktas. Priėmėme Užsieniečių teisinės padėties įstatymo pataisas, jų taip pat labai reikėjo. Sakyčiau, sklandžiai vyko diplomatų ambasadorių skyrimo procesas, o dėl jų reikalingas Užsienio reikalų komiteto pritarimas, ir per tuos kelis mėnesius, jeigu aš neklystu, 13 ambasadorių sulaukė komiteto pritarimo. Aš iš tikrųjų dėl to džiaugiuosi, nes nemažas skaičius Lietuvos ambasadų užsienyje sulauks aukščiausio rango diplomatų ir ambasadų vadovų. Tai yra gerai, tai maža dalis tų darbų, kuriuos pavyko atlikti. Aš dėkinga komiteto nariams, nesvarbu, kas kokiai frakcijai priklausė. Pasakyčiau, darbas komitete buvo tikrai konstruktyvus, o tokios, kokios nors ideologija grįstos, priešpriešos buvo, jeigu ir buvo, buvo labai mažai.

Dėl būsimo komiteto pirmininko, tai aš nežinau, kas bus komiteto pirmininkas, jeigu jūs priartarsite mano kandidatūrai. Seime yra nemažai patyrusių politikų ir turinčių pakankamai žinių ir suvokimo, ir supratimo apskritai apie užsienio politiką. Šių dienų situacija yra labai tokia speciali ir mums neįprasta. Tiesą pasakius, aš nemaniau, kad dar mano politinės karjeros metu Europoje vyks karas, kad mes susidursime su ta realybe, kurioje šiandien gyvename. Labai linkiu, kad pasirinkimas būtų pats geriausias. Aš nuoširdžiai sakau, aš nežinau pavardės, kas bus naujasis komiteto pirmininkas. Tuo labiau kad tai tikriausiai ir derybų objektas, ir komitetas balsuos, paskui jūs, visas Seimas, tvirtinsite. Pagyvensime, pamatysime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius. Ruošiasi E. Gentvilas.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiama pretendente, tikrai turbūt nerasime žmogaus, kuris galėtų pasiginčyti dėl jūsų politinės patirties, nes tikrai dalyvavote įvairiuose, nežinau, postuose, turbūt galima taip įvardinti, įvairiose situacijose esate buvusi. Dabar pretenduojate turbūt į naują jums sritį – auditą. Tai man toks irgi labai svarbus klausimas, kokia yra patirtis, susijusi su tuo klausimu, su pačiu auditu? Kiek jūs galite papasakoti mums, kaip jūs galėsite atstovauti Lietuvai tokiam labai svarbiame poste, mano požiūriu?

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Manau, pradėti turėčiau nuo to, kad mandatas Europos Audito Rūmų nario yra nepriklausomas. Tai viena. Antra, jeigu ir kai bus svarstomi klausimai, susiję su Lietuva, aš turėsiu nusišalinti dėl interesų konflikto, tačiau tai jokia būdu nereiškia, kad aš nepalaikysiu ryšių su Lietuvos Seimu. Europos Audito Rūmų nario mandatas leidžia ir įpareigoja tai daryti. Ir jeigu rezultatas bus teigiamas, jeigu aš tapsiu Rūmų nare (ir tai nėra tuščias arba pigus pažadas), aš norėsiu girdėti, ką jūs galvojate apie Audito Rūmų veiklą, apie ataskaitas, aš stengsiuosi visus jus maksimaliai informuoti apie tai, kas ten vyksta.

Dėl sąlyčio su auditu. Kaip aš jau minėjau, penkerius metus buvau Europos Parlamento Biudžeto komiteto narė. Ir tai yra komitetas, kuris pateikia daugiausia užklausų arba prašymų Europos Audito Rūmams dėl Europos Sąjungos biudžeto vykdymo, dėl atskirų politikų vykdymo, ar tikslai buvo pasiekti, ar pridėtinė vertė buvo sukurta, kaip buvo panaudotos lėšos, skirtos tai politikai įgyvendinti, ir kiti dalykai. Man pačiai asmeniškai teko ne kartą balsuoti skiriant Europos Auditų Rūmų narius plenariniame posėdyje, dalyvauti frakcijos posėdžiuose aptariant tas kandidatūras.

Taip pat, kaip sakiau, Biudžeto kontrolės komiteto nare trumpai buvau, jis yra pagrindinis – jame vyksta klausymai prieš kandidatūrai keliaujant į Europos Parlamento plenarinį posėdį, kai visas parlamentas dėl jo balsuoja, o auditą atlieka profesionalūs auditoriai. Visuose Europos Audito Rūmuose dirba beveik 900 žmonių. Profesionalių auditorių ten yra didžioji dalis, jie priklauso konkretiems direktoratom, kuriems vadovauja direktoriai, ir paprastai į kurią nors Europos Sąjungos instituciją ar valstybę narę auditą atlikti atvyksta du trys auditoriai. Tokie tie mano sąlyčiai su auditu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi V. Gapšys.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kolege, man, priešingai negu A. Širinskienei, negaila, jeigu jūs išvyksite – aš žinau jūsų aistrą europinei politikai, teko vieną kadenciją būti Europos Parlamente, žinau jūsų pasirengimą šiam darbui ir nė kiek neabejoju, kad jūs parodysite save kaip profesionalią Audito Rūmų narę, iš tikrųjų ne atstovaudama Lietuvai, o turėdama tokį nepriklausomą mandatą. Tačiau jūsų atsakymas į kolegės Agnės klausimą man nuskambėjo kaip tokia atsisveikinimo kalba. Man ir toks žmogiškas klausimas, signatariškas klausimas: paliekate mus su Emanueliu, du signatarus, ar jums negaila pasitraukti iš Lietuvos politikos, į kurią taip gražiai ir efektingai grįžote?

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Labai asmeninis klausimas. Iš šitos tribūnos aš norėčiau atsakyti nuoširdžiai – toks dvilypis jausmas. Po 13 darbo metų Europos Parlamente sugrįžti į Lietuvos Seimą man buvo ir džiaugsmas, ir dovana, ir atsakomybė. Iš tikrųjų tokia nauja... Tu kaip ir sugrįžti į tą patį pastatą, bet viskas jame yra kitaip, nes prabėgo nemažai laiko. Ir aš jums atvirai pasakysiu – man užtruko šiek tiek laiko, kol aš apsipratau ne tik naujame kolektyve, bet tiesiog viskas yra kitaip.

Bus gaila. Jeigu aš tapsiu Auditų Rūmų nare, bus gaila, bet aš stengsiuosi tą spragą kaip nors užpildyti, kaip aš jums sakiau. Tad neuždarykite man durų ir aš tikrai neįkrysiu, bet jeigu bus svarbių dalykų, kuriuos aš manysiu, kad Lietuvai reikia žinoti, į ką reikia atkreipti dėmesį, aš belsiuosi į jūsų duris.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, Pirmininke. Mano klausimas galbūt būtų labiau adresuotas teikiančioms institucijoms, atstovams, jeigu galima užduoti. Jeigu ne, aš beveik neabejoju, kad ir kandidatė galės atsakyti. Aišku, aš džiaugiuosi, kad pagaliau pasirenkame kandidatą, turintį parlamentinės patirties. Kandidatas, turintis parlamentinės patirties, tikrai galėtų toje institucijoje pažiūrėti į kai kuriuos procesus plačiau, suprasti ne tik kartais vykdomosios valdžios tam tikrus iššūkius, bet ir gyventojų lūkesčius. Sveikinu tą pasirinkimą.

Bet aš norėčiau paklausti. Kadangi tų teikiančių institucijų procesas užtruko gana ilgai, gal mums reiktų peržiūrėti pačią kandidatų atrinkimo procedūrą, aktyviau įtraukti ir parlamentą į pačių kandidatų atrinkimą, pateikimą? Juo labiau kad pasirinkome, kaip rodo pavyzdys, iš parlamento, iš šalia buvusių žmonių grupės. Tai mes galėjome padaryti neužtrukdami taip ilgai ir tą patį procesą paskatindami. Gal vis dėlto reiktų Europos reikalų komitetui šiuo atveju suteikti didesnę vaidmenį kandidatams parinkti?

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Kolega, jeigu leistumėte, aš labai trumpą komentarą. Aš peržiūrėjau dabartinius Europos Audito Rūmų narius. Tarp jų iš 27 radau bent 7, buvusius Europos Parlamento narius, įskaitant dabartinį Rūmų pirmininką, prezidentą, irgi mano buvusį kolegą poną K. H. Lėnė iš Vokietijos. Su juo kartu dirbome ir Biudžeto kontrolės komitete.

Dėl terminų. Mes kažkaip viešojoje erdvėje Lietuvoje buvome informuoti, kad R. Šadžiaus kadencija baigėsi senokai. Iš tikrųjų ji baigėsi birželio 15 dieną. Kadencija Rūmų nariui yra prade-

dama skaičiuoti nuo tada, kai Taryba priima sprendimą, toji paskutinė institucija, atsiklaususi Europos Parlamento nuomonės, priima sprendimą dėl Audito Rūmų nario. Kadangi procedūra nėra trumpa, vėluodama išvažiuočiau į Audito Rūmus, į Liuksemburgą. Bet ne taip baisiai vėluodama, kaip mes čia buvome informuoti, kad jau vos ne praėjusiais metais turėjo būti kitas kandidatas, bent jau pasiūlytas.

O dėl atrankos procedūros. Nežinau, tai Seimo apsisprendimas pagaliau, kaip tai turėtų vykti Lietuvoje ir kokia ta procedūra turėtų būti. Bet kad parlamentarų patyrimas yra vertinimas, tai neabejotina. Aš manau, kad tai yra gerai. Kai atsakinėjau į kolegų Arvydo klausimą dėl auditorių, ten yra armija profesionalių auditorių, bet iš Audito Rūmų narių yra reikalaujama daugiau politikos supratimo, strategijos supratimo, kokios politikos yra, turėti stuburą ir duoti įvertinimą, kartais pasakyti labai nemalonius dalykus ir Europos Parlamentui, ir Europos Komisijai, ir pagaliau Tarybai, kai viena ar kita politika nepasiteisina, nesukuria tokios pridėtinės vertės, kokios buvo tikimasi, arba elementariai nepasiekia tikslų. Aš jau nekalbu apie finansinius dalykus, apie lėšų panaudojimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamai kandidatėi už išsamius atsakymus į klausimus. Šioje procedūroje nėra numatyta kalbų dėl motyvų ir balsavimo po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu yra siūlomas Europos reikalų komitetas. Ar galime tam pritarti? Nematau prieštaraujančių. Siūloma svarstyti liepos 19 dieną. Iki to laiko kandidatė susitiks su frakcijomis, išreiškusiomis norą dar atskirai užduoti klausimus.

13.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1893 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1893. Į tribūną kviečiu viceministrą A. Abramavičių.

A. ABRAMAVIČIUS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiama premjere, gerbiama Seimo nariai. Vyriausybės vardu teikiu nutarimo projektą dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybėje. Deja, per pastaruosius 2 mėnesius antrą kartą Lietuvos savivaldoje susiformavo situacija, kai privalu aktyvuoti Tiesioginio valdymo įstatymo nuostatą dėl tiesioginio valdymo įvedimo atskiroje savivaldybėje, šiuo atveju Pagėgių savivaldybėje. Per pastaruosius 2 mėnesius taryba nepriėmė sprendimo dėl administracijos direktoriaus, administracijos direktoriaus pavaduotojo skyrimo ir tai suponavo situaciją, kad savivaldybė nebegali tiesiogiai įgyvendinti savo funkcijų, teikti viešųjų paslaugų gyventojams ir užtikrinti bendruomenės lūkesčius gauti paslaugas, gauti algas, gauti socialines išmokas. Sprendimas įsigaliotų po galutinio patvirtinimo, galimai kitą savaitę, po to būtų teikiamas, Vyriausybė paskirtų įgaliotinį, kuris jau Vyriausybės vardu vykdytų mero ir tarybos funkcijas iki kadencijos pabaigos, tai daugiau nei 7 mėnesius, kol susirinks naujai išrinkta taryba jau pagal naują įstatymą ir pagal naujas Vietos savivaldos įstatymo formuluotes. Tokia būtų situacija.

Dar akcentuočiau, šiandien pasitikslinau su Pagėgių savivaldybe, oficialiai puslapyje *pagegiai.lt* yra paskelbta apie šaukiamą tarybos posėdį penktadienį, jame yra įtrauktas klausimas dėl direktoriaus pavaduotojo paskyrimo. Taigi, šiuo atveju siūlyčiau Seimui pritarti po pateikimo ir būtent tai prevenciškai veiktų tarybos narius Pagėgiuose apsispręsti ir priimti sprendimą dėl direktoriaus paskyrimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausias A. Nekrošius. Ruošiasi P. Gražulis.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, užsiminėte, kad yra registruotas kažkoks nutarimas dėl administracijos direktoriaus skyrimo, gal žinote, kur ten yra problema, gal šiek tiek plačiau galite papasakoti? Meras nenori patvirtinti pozicijos daugumos siūlomo administracijos direktoriaus, ar kur ten esmė? Ir ar tame posėdyje bus visgi pasiūlytas daugumos siūlomas administracijos direktorius? Ačiū.

A. ABRAMAVIČIUS. Esmė būtų tokia, kad pati dabartinė įstatymo redakcija suponuoja kritinės situacijos galimybę, kai susiformavusi tarybos dauguma galbūt neatitinka mero vadovaujamos, sakykime, daugumos arba buvusios daugumos – situacija yra tokia. O teisę siūlyti tarybai paskirti direktorių arba direktoriaus pavaduotoją turi tikrai meras, todėl dauguma pati negali, nors ir nauja susiformuoja dauguma, negali išrinkti vykdomosios valdžios, jeigu meras nesiūlo. Kadangi *pagegiai.lt* yra paskelbtas posėdis ir jame yra įtrauktas klausimas, tai vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymu manome, kad yra mero teikimas. Turėtume pasitikslinti, be abejo, ir situacija taip būtų išspręsta jau penktadienį.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis. Ruošiasi A. Dumbrava.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas pranešėjas, ar jūs nepastebite, buvo V. Komskis, vadovavo, buvo tvarka, klestėjo Pagėgiai. Dabar atėjo liberalai – chaosas visiškai, kaip ir Lietuvoje. R. Šimašius Vilniuje pievų nešienauja – avarijos, ar nereikėtų ir Vilniuje įvesti tiesioginio valdymo?

A. ABRAMAVIČIUS. Vilniaus tikrai nekomentuosiu, o pateiksiu informaciją, kad būtent V. Komskis ir ėjo administracijos direktoriaus pareigas iki gegužės 6 dienos pastaruosius kelerius metus. (*Balsai salėje*) Administracijos direktorius. Partinės priklausomybės nežinau.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi R. Šarknickas.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Pirmiausia noriu pasidžiaugti matydamas savo žemietį tribūnoje, malonu. Gerbiamas viceministre, norėčiau paklausti: vis dėlto ta priemonė, svarstymas Seime dėl tiesioginio valdymo, čia daugiau prevencinė? Kaip jūs iš praktikos žiūrite, ar pasitempė tuomet taryba, meras, kad paskirtų, na, kad iki to neprieitų, kad įvyktų tiesioginis valdymas? Kaip jums atrodo, čia gal daugiau toks įspėjamasis Seimo žingsnis? Ačiū.

A. ABRAMAVIČIUS. Šiaip imperatyvi įstatymo nuostata, kad, susidarius tokiai situacijai, 2 mėnesius neturint vykdomosios valdžios, sutrinka visi mokėjimai savivaldybėje, Seimas privalo svarstyti tiesioginio valdymo įvedimą. Bet, kita vertus, tai sudaro galimybes savivaldybės tarybos nariams, merui taip pat, kaip savivaldybės tarybos nariui turinčiam taryboje irgi vieną balsą, apsispręsti ir priimti sprendimus. Tai prevenciškai suveikė Kalvarijos savivaldybėje, tikėtina, kad tai suveiks ir svarstant Pagėgių savivaldybės situaciją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi L. Nagienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Dėl politinės suirutės, aišku, kenčia, ko gero, Pagėgių gyventojai ir yra sustojusi savivaldybės veikla, į ją įeina turbūt viešosios paslaugos, atlyginimai, mokesčiai, socialiniai... ir panašiai. Sakykite, kiek jau trunka ši suirutė ir kiek laiko žmonės negauna atlyginimų ir paramos? Ačiū.

A. ABRAMAVIČIUS. Suirutė, sakykime, ar vykdomosios valdžios nebuvimas trunka jau 2 mėnesius nuo gegužės 6 dienos. Atlyginimams išmokėti yra paskirtas valstybės tarnautojas, kuris įgaliotas išmokėti atlyginimus. Bet taip pat sutrikusios visos komunalinės išmokos ir taip pat sutrikę visi mokėjimai už paslaugas. Taigi 2 mėnesius trunka suirutė.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi A. Vinkus.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas viceministre, iš tikrųjų prisipažįstu, pirma tokia situacija. Tik girdėjome, tai daug ko nežinome, kaip turėtų būti. Dabar pagal jūsų pasakymą faktiškai įgaliotinis atliks tiek direktoriaus, tiek mero funkcijas? Kiek aš supratau pagal jūsų pateiktą informaciją, nes meras palieka tik kaip tarybos narys, turintis vieną balsą.

Antras motyvas, jūs dabar paminėjote, kad penktadienį yra šaukiamas tarybos posėdis ir skiriamas lyg tik direktoriaus pavaduotojas?

A. ABRAMAVIČIUS. Ne.

L. NAGIENĖ (DFVL). Direktorius? Tada truputį ne tokia informacija. Tai gal jau ir žinote, gal vyko diskusija su jumis, kas yra numatytas tas direktorius ir iš kokios... Kaip jau susiderino, jeigu iki pat šios dienos negalėjo sutarti?

A. ABRAMAVIČIUS. Ačiū. Nuo paskutinio klausimo. *Pagėgiai.lt* yra paskelbta pavardė, aš jos atmintinai neatsimenu. Ji yra įvardinta ir yra teikiama mero teikimu. Turbūt toks būtų atsakymas.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia A. Vinkus. Jo nėra. Nėra A. Vinkaus. Dėkoju, kolegose. Ačiū už atsakytus klausimus. Motyvai. Už kalbą E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Tikrai parlamentui tenka ta tokia bjauri demokratijos dalia įvesti tiesioginį valdymą. Tai tikrai nėra smagus dalykas ir visada siekiame išvengti. Kai kalbėjome apie

Kalvariją, aš ir pats minėjau, kad gal dar truputį stabtelkime, žiūrėkite, gal pavyks. Ir pavyko Kalvarijoje.

Tai šiandien aš siūlau elgtis taip, kaip gerbiamas viceministras ir siūlo: pritariame po pateikimo, duodame išpėjamąjį skambutį, kad kolegos Pagėgiuose, Pagėgių taryboje, baigtų žaisti tuos savo vidinius žaidimus. Aš labai neblogai žinau tą situaciją, pats važiauvau į Pagėgius, kalbėjau ir su valdančiųjų, ir su opozicijos atstovais. Manau, davę išpėjamąjį skambutį, mes tikrai galime tikėtis sulaukti artimiausiame tarybos posėdyje pagal procedūrą numatyto administracijos direkto-riaus skyrimo.

Kas nežino, tai ten, matote, buvo ir tokia situacija, kad buvo siūlomas kandidatas į administ-racijos direktorius, bet jį siūlė ne meras, o opozicijos atstovai. Tai net jeigu ir būtų paskirtas, tai būtų neįstatymiška. Aš tikiuosi, kad viskas atsistos į savo vėžes ir mums, kaip Seimui, nereiks kelti rankų už tą nemalonią procedūrą, mažinti demokratiją, mažinti galbūt ir piliečių teises vie-noje ar kitoje savivaldybėje. Tikiuosi, kad viskas bus gerai.

PIRMININKĖ. Replika – Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Turbūt visi čia to paties tikisi, juoba kad gerų precedentų buvo, bet vis tiek reikia, kad Seimas pritartų po pateikimo, nes paskui mums jau bus sunku grįžti prie šito klausimo, jeigu taip neatsitiktų, kaip Eugenijus sako.

PIRMININKĖ. P. Gražulis – motyvai prieš.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Kaip supratau, ir E. Gentvilas pasisakė taip švelniai, bet prieš šio įstaty-mo priėmimą ir Pagėgiuose tiesioginio valdymo įvedimą.

Aš tikrai gal balsuočiau už, jeigu žinočiau, kad bus K. Komskis skiriamas laikinu valdytoju, nes prie jo buvo tvarka, geležinė tvarka. Aš manau, kad tikrai ten viskas stotų į savo vietas, ir tik-rai manau, kad būtų tvarka.

Dabar iš tikro, kaip ten bebūtų, aš jau klausimą uždaviau, bet man nelabai atsakė viceminist-ras, kai tik ateina liberalai, taip ir netvarka. Ir ne tik, kaip sako, pažiūrėkite, kas Lietuvoje darosi, kas valstybėje darosi. Tragedija. Aš manyčiau, kad tas tiesioginis valdymas gal ir pasiteisintų, jei mes įvestume, paskirtume gerą vadovą. O taip tai aš girdejau net, kadangi Pagėgiai yra pasienio savivaldybė, gal reikėtų prijungti prie Karaliaučiaus ir baigtųsi netvarka. Sako, ten keičia Nemun-as, jau, sako, dirbtinai keičia Nemuno vagą. Sako, apkasa apie Pagėgius ir, ko gero, gali prijung-ti prie Karaliaučiaus.

PIRMININKĖ. Replika – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Petrai, juokauti galima. Bet čia skamba antikonstituciniai dalykai, ką pats šneki apie mūsų savivaldybės perdavimą kitai valstybei. Turėk saiko.

PIRMININKĖ. Motyvai yra išsakyti. Apsispręsimе balsuodami 14 valandą.

13.27 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas Nr. XIVP-1279GR, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymas Nr. XIVP-1281GR, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1758GR, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1759GR, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1760GR, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1761GR, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1762GR, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1763GR, Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1764GR (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 1-7.1 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-1279GR. Seimas gavo Pre-zidento vetuotą Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinį įstaty-mą ir lydimojusius. Kviečiu P. Mačiulį, kad pristatytų Prezidento veto.

P. MAČIULIS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio 1 dalimi, gražina Seimui pakartotinai svarstyti Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinį įstatymą ir su juo susijusių įstatymų paketą.

Šalies vadovas siūlo papildyti Seimo priimtą konstitucinį įstatymą nuostata, kad nustatytas reikalavimas politiniams komitetams būti įregistruotiems ne vėliau kaip likus 180 dienų iki rinkimų dienos, netaikomas organizuojant artimiausius, tai yra 2023 metų, savivaldybių tarybų ir merų rinkimus. Siekiant užtikrinti politinių komitetų teisę dalyvauti 2023 metų savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose, būtina pritaikyti išimtį, kuri leistų šiuose rinkimuose dalyvauti ne vėliau kaip prieš 85 dienas iki rinkimų dienos įregistruotiems politiniams komitetams. Prezidentas atkreipia dėmesį, kad tokia išimtis yra numatyta Seimo priimtame Politinių organizacijų įstatyme, tačiau šis įstatymas nėra konstitucinis ir negali pakeisti Rinkimų kodekse įtvirtinto teisinio reguliavimo, kuris gerokai apsunkintų ar apskritai paneigtų politinių komitetų teisės dalyvauti artimiausiuose savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose įgyvendinimą.

Prezidentas pažymi, kad, skirtingai nei politinės partijos, politiniai komitetai negali būti steigiami ir įregistruoti, kol neįsigaliojo Politinių organizacijų įstatymas. Šio įstatymo įsigaliojimo data numatyta rugsėjo 1 diena, tai yra likus maždaug 6 mėnesiams iki artimiausių savivaldybių tarybų ir merų rinkimų. Atsižvelgiant į tai, kad Politinių organizacijų įstatyme numatytos steigimosi procedūros dėl objektyvių priežasčių gali užtrukti ilgiau, komitetai, siekiantys dalyvauti savivaldybių tarybų rinkimuose, gali nespėti, tiesiog nespėti įgyvendinti visų administracinių reikalavimų iki sueinant 180 dienų terminui iki minėtų rinkimų datos. Pasak šalies vadovo, tik Rinkimų kodekso patvirtinimo įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimai leistų išvengti Konstitucijos, taip pat joje įtvirtintų teisinės valstybės teisingumo, proporcingumo, demokratinų rinkimų principų pažeidimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Mitalas. Jo salėje nėra. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Kadangi iki savivaldos rinkimų nėra likę tiek daug laiko, norėjau paklausti: gal buvo svarstoma visai panaikinti šiuos siūlymus ir nežiūrėti į tas 180 ar 85 dienas? Ačiū.

P. MAČIULIS. Labai ačiū už klausimą. Vis tiek koks nors terminas turi būti, nes jeigu nebūtų termino, labai pasunkėtų Vyriausiosios rinkimų komisijos darbas. Kaip yra organizuojamas Vyriausiosios rinkimų komisijos darbas? Jie turi labai aiškią dieną x, kada ir kokia procedūra turi būti atlikta. Šiuo atveju Prezidentas, siūlydamas 85 dienas, nesiūlo išrasti kažkokio naujo dviračio, tai yra tas pats dienų skaičius, koks yra numatytas Politinių organizacijų įstatyme. Tiesiog iš vieno įstatymo nuostata yra perkeliama į, sakykime, aukščiau esantį konstitucinį įstatymą.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Gerbiamasis pranešėjas, aš noriu pasitikslinti, ar ta nuostata galios tik per šiuos rinkimus, nes tai yra, be abejo, susiję su tuo, kad nustatoma nauja pareiga rinkimų komitetams būti įregistruotiems kaip juridiniams asmenims, tai yra procedūra, reikalaujanti laiko ir tam tikro pasirengimo? O dėl kitų savivaldos rinkimų ateityje, už ketverių metų, tas terminas dienų, kurias darbo grupė buvo pasiūliusi į Rinkimų kodeksą, bus išlaikoma?

P. MAČIULIS. Labai ačiū už klausimą. Tikrai taip. Šis Prezidento veto liečia tik artimiausius rinkimus, tai yra 2027 metais per savivaldos rinkimus tiek partijoms, tiek komitetams jau galios įprastas 180 dienų terminas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau nėra užsirašiusių klausti. Motyvai: du – už, du – prieš. Už kalba A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Mieli kolegos, aš tikrai siūlyčiau pritarti Prezidento veto, manau, kad tai yra techninis veto dėl smulkios techninės detalės, kuri, be abejo, yra svarbi, turint omenyje, kad savivaldos rinkimai yra ant nosies.

Svarbus niuansas yra toks, kad rugsėjo 1 dieną šitas įstatymas turi įsigalioti, todėl labai svarbu jį priimti kaip galima greičiau. Aš kviečiu balsuoti už, pritarti veto ir užbaigti šią procedūrą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

13.33 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinių santykių 100-mečio“ projektas Nr. XIVP-1890(3) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinių santykių 100-mečio paminėjimo“ projektas Nr. XIVP-1890(3). Į tribūną kviečiu pranešėją gerbiamą E. Zingerį.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Mieli bičiuliai, liepos 28 dieną sukanka 100 metų nuo mūsų ir Amerikos santykių. Tada laikinojoje sostinėje Kaune buvo simboliškai Laisvės alėjoje pažymėta ta vieta, kurioje vėliau įsikūrė Amerikos diplomatinė atstovybė. Žinoma, tuo metu Lietuva rėmėsi Prezidento T. V. Vilsono iš esmės mažų tautų apsisprendimo rezoliucija, kuri buvo Amerikos pasiūlyta matant, kur krypta Pirmasis pasaulinis karas, žinoma, remiantis T. Džefersono deklaracija dėl laisvo tautų apsisprendimo.

Mūsų 100 metų santykiai labai daug ką reiškia. Pirmas pats svarbiausias momentas buvo, kai sovietai užėmė Lietuvą, Latviją, Estiją, anksčiau pabandė užimti Suomiją, bet nepavyko, po to Lenkiją. Po Molotovo–Ribentropo pakto mes turėjome nepaprastai svarbų Amerikos pareiškimą, kad Amerika niekada nepripažins Baltijos šalių okupacijos. Tai padarė jums žinomas S. Velesas, Amerikos, sakykim paprasčiau, užsienio reikalų ministro pavaduotojas, įėjęs į istoriją kaip iškilus Amerikos veikėjas. Čia dar norėčiau pridurti vieną svarbų dalyką, kad niekas niekada tuščiai iš Amerikos pusės nesakė: laikykitės, ateisime iki Kalėdų. Kaip vėliau buvo išaiškinta istorijos tyrėjų, čia buvo sugalvota sovietinės propagandos, kad nusiviltų Lietuvos žmonės. Amerika iš esmės mus ir mūsų diplomatinę atstovybę rėmė didžiuliais veiksmais, atsakydama į daugiau negu dvi dešimtis Sovietų Sąjungos notų, kad Jungtinės Amerikos Valstijos sovietų laikotarpiu pripažintų Baltijos šalis Sovietų Sąjungos dalimi. Tai neįvyko. Žinoma, prisidėjo Amerikos lietuvių bendruomenė demonstracijomis. Prisidėjo per vadinamąją pavergtųjų šalių savaitę, įkurtą dar 1953 metais, bet D. Eizenhauerio pasirašytą 1959 metais. Pristatydamas šią rezoliuciją aš turėjau galvoje ir šią dieną. Ši diena yra tokia, kad Amerika ką tik Madride palaikė ir buvo viena iš iniciatorių, kad NATO *samitas* įvyktų Lietuvoje. Iš esmės aš išreiškčiau mūsų viltį, kad amerikiečių kareivių būtų kuo daugiau, nes jais tikrai mes galime pasitikėti, karo metu Amerika mus gins. Amerika ir jos kareiviai pasiruošę ginti ir jų turi būti Lietuvoje kuo daugiau. Ne vienas batalionas. Mes turime siekti, kad jų būtų tiek, kad tai būtų mūsų valstybingumo garantas.

Čia yra labai daug punktų, visi jie pereina... Jūs turite savo rankose daugybę rezoliucijos punktų dėl Jungtinių Amerikos Valstijų indėlio į Baltijos šalių nepriklausomybę. Jūs turite tris parašus: mano, gerbiama L. L. Andrikienės ir Ž. Pavilionio. Iš esmės, aš manau, turėtumėte šitai dvasiai pritarti. Mes turime paminėti ir padėkoti Jungtinėms Amerikos Valstijoms už mūsų valstybės išlikimą. Dabar kare, baisiame kare Ukrainoje prieš mūsų bendrą priešą iš esmės garantuoti ir mums, kad mes išliksime laisvi. Aš baigiu šį pristatymą. Visi punktai jums prieš akis. Laukiu bet kokių pastabų, visada pasiruošęs į jas reaguoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų klausiti du Seimo nariai. Pirmasis klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi P. Gražulis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Visų pirma norėčiau padėkoti pačiam Emanueliui už tuos puoselėjamus santykius. Toks gražus sutapimas: ir 100 metų, ir paties jubiliejus artėja, su juo iš anksto sveikinu visos tautos akivaizdoje. Bet tikrai noriu pasakyti, kad tai yra vienas iš tų politikų, nuosekliai tuos santykius vysčiusių, labai dažnai nebūdavo įvertintas, o kai bėda ateina, visi supranta, kodėl tos Amerikos reikia.

Mano klausimas būtų tikrai toks. Kodėl pats manai, kad tie santykiai su Kongresu (priimtas mūsų sprendimas ten siųsti ir Seimo atstovą) yra tokie svarbūs? Dar kartą paaiškinkite, galbūt kas nors mūsų klauso, ne tik P. Gražulis.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Aš pasakyčiau, kad amerikiečiai laisvi apsispręsti ir pakeisti savo politiką. Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresas, mūsų paprašytas, o kitais atvejais ir kitų tautų paprašytas, mieli bičiuliai, priimdavo savarankiškus sprendimus, net ne visada sutapdavusius su

Amerikos administracijos sprendimais. Nėra taip, kad sprendžia vien tik Amerikos administracija. Jūs matėte iš didelio Dž. Šimkaus indėlio, jūs matėte iš R. Dž. Durbino indėlio, kaip dažnai Amerikos pozicija priklauso nuo Jungtinių Amerikos Valstijų Kongreso. Gerbiamas Žygi, pone ambasadoriau, atsakydamas į jūsų klausimą aš norėčiau patvirtinti, kad Amerika neša laisvės vėliavą pasaulyje ir dabar vėl cementuoja pasaulį prieš mūsų tą patį, tarp kitko, bendrą priešą – prieš Rusiją, ir jos karinė galia lemia mūsų išlikimą. Ačiū.

Dėl jūsų klausimo dėl Amerikos Kongreso. Noriu patvirtinti, kad Amerikos Kongresas labai dažnai pakoreguodavo, labai stipriai pakoreguodavo Amerikos administracijos judesius. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas pranešėjau, Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir kovo 11 dieną ją paskelbus, deja, pirma mus pripažino Islandija, viena iš mažiausių valstybių. Bet Amerika neskubėjo to padaryti, nors mes ją laikome strategine partnere. Tokio ryžtingumo ir palaikymo iš jų pusės galėjo galbūt ir daugiau būti.

Antras dalykas. Dabar, žiūriu, kai vyksta karas Ukrainoje, Ukraina užpulta Rusijos, tai vis dėlto ir čia matosi, kad Amerika galėtų rodyti stipresnę lyderystę, tikrai reikalauti, kad NATO skirtų daugiau ginklų, galingesnės ginkluotės, bet kokios nors labai aiškos, tvirtos pozicijos stokoje. Aš nekalbu apie Italiją, Prancūziją, Vokietiją, bet apie Ameriką, kuri yra NATO valstybių lyderė. Kaip vertintumėte?

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Jūsų klausimas dėl 1990 metų, aš tuo metu buvau Užsienio reikalų komiteto pirmininkas ir galiu jums atsakyti, kad mūsų prašymai amerikiečiams tada buvo formuluojami per S. Lozoraitį, mūsų ambasadorių, kuris tada turėjo dar pripažinti mus kaip... turėjo patikėti mumis, kad Kovo 11-osios Lietuva yra tikra Lietuva. Mes tą darbą pradėjome Sąjūdyje kalbėdami su ambasadoriumi S. Lozoraičiu ir kitais nepriklausomais Lietuvos ambasadoriais, kurie atstovavo Lietuvai. S. Lozoraitis nuolat perdavinėjo ir mūsų Sąjūdžio poziciją, kad mes einame nepriklausomybės linkme, o po to ir profesoriaus V. Landsbergio Aukščiausiosios Tarybos poziciją Amerikos parlamentui tada, kai net neturėjome Užsienio reikalų ministerijos – buvo pati pradžia, iš karto po Kovo 11-osios deklaracijos.

Svarbiausias dalykas, kuris tada, iki Sovietų Sąjungos sugriuvimo, buvo... Jūs pažymėjote Islandiją – visiškai teisingai. Islandija, man teko pirmam ten nuvykti ir kalbėtis su jų parlamentariais, iš tikrųjų lūžo į mūsų pripažinimo pusę iki Sovietų Sąjungos sugriuvimo. Iki sugriuvimo. Tą patį padarė Danija. Ką tik minėjome U. Elemaną-Jenseną, tą žmogų, kuris buvo pagrindinis tuometinis užsienio reikalų ministras, pagrindinis skatinantis Šiaurės šalis mus pripažinti. Bet Amerika tuo metu laikėsi griežto įspėjimo Rusijai. Po Sausio 13-osios, po Televizijos bokšto, Jungtinės Amerikos Valstijos, gerbiamas Petrai, įspėjo Rusiją nenaudoti ginklų prieš mūsų gyventojus. Jungtinės Amerikos Valstijos klausėsi kiekvieno mūsų ambasadoriaus S. Lozoraičio žodžio. Formalus vėlesnis pripažinimas neatitinka to didžiulio įnašo, kuris jau buvo padarytas Amerikos, pirma, remiant mus okupacijos laikotarpiu, o po to per Sąjūdžio ir Aukščiausiosios Tarybos laiką remiant mūsų aspiracijas prieš Rusijos agresiją prieš Lietuvą, nes mes vedėme tą mūšį. Čia aš jums pabandžiau atsakyti sąžiningai į pirmą klausimą.

Antras klausimas buvo susijęs su dabartine situacija. 40 mlrd. eurų iš Jungtinių Amerikos Valstijų Ukrainai – žinoma, galima sakyti, kad tai yra mažai. Ginkluotė ir tos tolumo šaudymo priemonės (norėtusi, kad būtų tolimesnio šaudymo, mes abu taip norėtume) irgi pasiekė Ukrainą. Ginklai eina, nors ir šiek tiek pavėluotai, mano manymu, bet ginklai eina tiesiog į fronto liniją, daugiausia amerikiečių ginklai. Daugiausiai veda Amerika. Jūs paminėjote kitas šalis – deja, norėčiau, kad kitos šalys turėtų tokį ryžtą, kokį turi amerikiečiai Ukrainos laisvės atžvilgiu. Ir respublikonai, ir demokratai, ir Dž. Baideno administracija turi norą išlaikyti Ukrainos nepriklausomybę, patikėkite manimi, jie yra pirmieji mūsų draugai ir daro, ką gali, o mes skatiname juos daryti dar daugiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Emanueli, už labai išsamius atsakymus į klausimus ir už pristatymą. Dėl motyvų nėra numatyta. Einame iš karto į svarstymo stadiją. Diskutuoti užsirašiusių nėra.

Priėmimas. Dėl motyvų dėl rezoliucijos užsirašiusių taip pat nėra. Taigi apsispręsimе balsuoti numatytu laiku. Jau netrukus prasidės balsavimas.

13.45 val.

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692(2) (svarstymas)

Dabar norėčiau pakviesti dėl darbotvarkės 1-9 klausimo – Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1692(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Ateities komiteto pranešėją R. Lopatą, kad pristatytų komiteto išvadą dėl šio įstatymo projekto.

R. LOPATA (LSF). Ponia Seimo Pirmininke, ponai ir ponios. Iš tikrųjų šis įstatymo projektas svarbus, nes jis detalizuoja mūsų duomenų architektūrą. Kalbame ir apie duomenų valstybės suverenitetą. Taigi 2022 m. liepos 1 d. Ateities komitetas svarstė naujos redakcijos įstatymo projektą ir priėmė dėl jo savo sprendimą. Sprendimas yra toks: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

Kalbant apie išvadas, turima omenyje Teisės departamento pastabos. Į daugumą jų buvo atsižvelgta, dviem nepritarta, vienai – iš dalies. Taip pat Ekonomikos komiteto kaip papildomo išvada, jai Ateities komitetas nepritarė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą M. Majauską, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Vis dėlto A. Čepononis pristatys Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Prašom.

A. ČEPONONIS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, kolegos. Papildomas komitetas apsvarstė minėtą įstatymo projektą. Pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. 10 – už, 1 susilaikė. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar kviečiu gerbiamą A. Kupčinską. Jo salėje nematau. Kas galėtų pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą? Galiu aš pristatyti. A. Bagdonas gali pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Ekonomikos komitetas svarstė klausimą. Balsavimo rezultatai: 7 komiteto nariai už, susilaikiusių nebuvo ir prieš nebuvo nė vieno komiteto nario. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą Ekonomikos komiteto išvadą. Taip pat norėčiau pakviesti gerbiamą R. Jušką, kad pristatytų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl svarsto klausimo.

R. JUŠKA (LSF). Komiteto sprendimas: iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išvados pristatytos. Diskusijoje užsirašęs kalbėti V. Ažuolas, tačiau jo salėje nematau. Daugiau užsirašiusių nėra. Yra viena pataisa, dėl jos apsispręsimu balsuoti numatytu laiku. Taigi šis klausimas bus apsvarstytas jau netrukus.

13.49 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30², 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684(2), Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1685(2), Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1686(2), Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1687(2), Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1688(2), Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16, 18 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1689(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-10.1 klausimas – Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684(2). Svarstymo stadija. Taip pat visi penki lydimieji. Pirmasis pristatys Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą J. Džiugelis. Prašom.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė Užimtumo įstatymą ir lydimuosius ir pritarė patobulintam įstatymo projektui pagal Teisės departamento pastabas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą A. Čeponą pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

A. ČEPONONIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Mūsų komitetas pritarė iniciatorių pateiktam projektui ir pasiūlė pagrindiniam Socialinių reikalų ir darbo komitetui tobulinti projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadose pateiktas pastabas, joms komitetas pritarė. Taip pat siekdami užtikrinti, kad negalia turintiems asmenims nebūtų pabloginta dabartinė situacija, siūlome Socialinių reikalų ir darbo komitetui įvertinti galimybę įstatymo projekte įtvirtinti nuostatą, kad subsidija darbo užmokesčio, jei darbo sutartis sudaryta su asmenimis, kuriems nustatytas 30–40 % darbingumo lygis arba vidutinis neįgalumo lygis, būtų mokama neterminuotai, kaip numatyta šiuo metu galiojančiame Socialinių įmonių įstatyme, o ne iki 24 mėnesių. Pritarta bendru sutarimu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Ekonomikos komiteto išvadą pristatyti A. Bagdoną.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Ekonomikos komitetas net keletą kartų svarstė šį klausimą, turėjo ir klausymus, na, pasiūlė pagrindiniam komitetui atsižvelgti į Ekonomikos komiteto siūlymą ir, kaip ir Biudžeto ir finansų komitetas, siūlo vis dėlto tiems žmonėms, kurie priklauso antrai grupei ir kurie turi 30–40% negalia, kaip ir iki šiol, suteikti dalinę kompensaciją tam, kad jie išliktų darbo rinkoje, o ne būtų Užimtumo tarnyboje. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visos komitetų išvados pristatytos. Pradedame diskusiją. Diskusijoje užsirašė kalbėti penki Seimo nariai. Aš siūlyčiau apsibrėžti diskusijos laiką, jai skirti 20 minučių. Ar galime taip sutarti? Manau, kad tai tikrai pakankamas laiko limitas.

Pirmasis diskusijoje kalba L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, aptarsiu paketą, kuris, mano galva, yra svarbus žingsnis žmonių su negalia įdarbinimo procese. Tai yra nuoseklus, beveik identiškas žingsnis dar praėjusioje kadencijoje žengtam žingsniui, tai yra maksimaliai suvienodinti sąlygas visiems žmonėms su negalia dalyvauti darbo rinkoje. Dar praėjusioje kadencijoje vyko ženklūs Socialinių įmonių įstatymo pakeitimai, jie turėjo esminę įtaką socialinių įmonių raidai Lietuvoje. Tai rodo statistika, nuo to laiko ženkliai sumažėjo pačių socialinių įmonių, žmonių, dirbančių socialinėse įmonėse, skaičius ir tai leido sustabdyti iki tol tokį progresinį augimą socialinėse įmonėse, ko mūsų nacionalinis biudžetas faktiškai neištempė ir turėjome priimti tuos sprendimus, bet ir taip pat dalį tų lėšų, kurios buvo skirtos socialinėms įmonėms, 25–30 mln., nelygu, kurie metai, perskirstyti ir skirti tiems žmonėms su negalia, kurie dirba atviroje darbo rinkoje.

Žingsnis yra nuoseklus, tačiau reikia pasakyti, kas tinka praėjusioje kadencijoje, nebūtinai tinka šioje, ir paaiškinti esminius skirtumus. Pirmiausia mes turime labai aiškius duomenis, kas įvyksta, kai socialinėse įmonėse dirbančių žmonių su negalia sumažėja, o taip yra nutikę, kadangi buvo priimti įstatymų projektai, kaip minėjau, praėjusioje kadencijoje, ir ženkliai sumažėjo skaičius. Tuo tarpu atviroje darbo rinkoje jų daugiau neišsidarbina. Priešingai, turime neigiamas tendencijas – net atviroje darbo rinkoje žmonių su negalia išsidarbina mažiau. Antras dalykas. Šiuo metu išgyvename beprecedentę infliaciją, ekonomistai rudenį žada augantį nedarbą, žinome, kad žemą kvalifikaciją turintys yra atleidžiami pirmiausia, o žmonių su negalia tokios kvalifikacijos yra labai daug, tai yra Užimtumo tarnybos duomenys.

Trečioji priežastis. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikimu 2024 m. sausio 1 d. turėtų įsigaliooti negalios nustatymo reforma, lygiai po metų, nuo kada įsigalios šitas įstatymas. Taigi tai darys tiesioginę įtaką žmonėms su negalia išsidarbinti ir neįgaliųjų užimtumo skatinimo priemonės turėtų būti peržiūretos iš naujo, vadinasi, po metų mes vėl svarstysime naujas priemones.

Apibendrinant įstatymo projektas pagrįstai kelia nerimą neįgaliųjų bendruomenei ir yra nemažai klausimų, į kuriuos turėtų būti aiškesni atsakymai ir netgi duomenimis pagrįsti atsakymai. Vienas iš jų – kas šiame įstatyme iš esmės padės perlaužti neigiamas neįgaliųjų įdarbinimo tendencijas ir suvaldyti tam tikrą neigiamą, nesaugų laikotarpį, į kurį žmonės su negalia žiūri su nerimu.

Aš tokių atsakymų kol kas negaunu, nors pats asmeniškai pačiam įstatymui pritariu ir paaiškinsiu kodėl. Šitame įstatyme yra gerų dalykų. Įvedamas darbo asistentas, didinamas pagalbos atliekant įdarbinimo procedūras apmokėjimo koeficientas, šalia darbo vietų steigimo įvedama galimybė jas pritaikyti ir kitos žmonių su negalia aktyvumą, užimtumą darbo rinkoje didinančios priemonės.

Antroji priežastis, kad kuo anksčiau mes šiam paketui pritarsime, tuo greičiau galės prisitaikyti ir socialinių įmonių darbuotojai, ir socialinių įmonių vadovybė. Tačiau didžiausi klausimai yra keliama, pirmasis – dėl jo yra diskusija ir dėl jo turbūt bus balsavimas, tai yra 24 mėnesių subsidija vidutinę negalia turintiems. Esminis klausimas yra, kas tai per terminas? Kodėl 24 mėnesiai? Kas, jeigu žmonės su negalia turi 6 mėnesių terminą, tai yra lengvą negalią turintys, kas įvyksta po 6 mėnesių, kas gali pasikeisti, kad mes duodame 24 mėnesių terminą? Kitaip sakant, 24 mėnesių terminas neturi tam tikro nei loginio, nei socialaus paaiškinimo, išskyrus tai, kad yra skiriamas tam tikru pereinamuoju laikotarpiu. Galbūt po to, kai įsigalios negalios reforma, tie 24 mėnesiai bus kaip saugi riba vidutinę negalią turintiems žmonėms, kad mes po to, darydami pakeitimus, galėtume sukurti taiklesnę sistemą jiems. Tai priimdamas aš pasisakau už balsavimą.

PIRMININKĖ. Laikas!

L. KUKURAITIS (DFVL). Antras didelis klausimas yra pinigai, ir jų reikės kur kas daugiau, nes jeigu visos socialinės įmonės tęs veiklą, o atviroje darbo rinkoje irgi naudosis subsidijomis, jų reikės kur kas daugiau. Vyriausybę kviečiu jau dabar įdėti į biudžetą kitiems metams daugiau lėšų. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į diskusiją J. Džiugelį.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiama kolegose, aš iš tiesų turbūt sutaupysiu šiek tiek laiko, nes apie šią reformą mes diskutuojame ne pirmus ir ne antrus metus. Dėkoju, kad buvęs socialinių reikalų ir darbo ministras taip pat didelį dėmesį skiria socialinių įmonių pertvarkai ir šiandien apie tai pasisakė, bet mes jau šiandien esame reformos finišo tiesiojoje.

Leiskite nuraminti pirmiausia ir žiūrovus, negalią turinčius žmones, kurie galbūt stebi šį svarstymą, kad iš tiesų niekas neketina kaip nors uždaryti socialinių įmonių, nes viena iš pagrindinių baimių arba vienas iš pagrindinių socialinių įmonių šalininkų argumentų yra, jog negalią turintys žmonės štai po šios reformos pateks į Užimtumo tarnybą ir neteks darbo.

Šia socialine reforma mes ketiname įgyvendinti socialinį teisingumą, kad kiekvienas negalią turintis žmogus turėtų geresnes, oresnes įsidarbinimo sąlygas visose Lietuvoje veikiančiose įmonėse, ir nesvarbu, ar jos turi socialinės įmonės statusą, ar ne. Šia reforma mes ketiname išsąvėti piktnaudžiavimo sėklas, kad nebūtų statusų, o būtent visos įmonės lygiai galėtų pretenduoti į tam tikrą valstybės pagalbos krepšelį, pradedant nuo darbo užmokesčio subsidijos, baigiant asistentų, aplinkos pritaikymo ir kitais būtinais dalykais, kad žmogus su negalia turėtų galimybę kompensuoti savo negalią valstybės pagalba, tai yra valstybės apmokamais pinigais.

Taip, čia yra tam tikrų abejonių dėl vadinamosios II grupės kompensavimo 24 mėnesius. Bet norėčiau atkreipti dėmesį, kolegose, pastarąjį mėnesį teko lankytis bemaž 15 socialinių įmonių, kalbėtis su darbo kolektyvais. Visiems kolektyvams iš tiesų šie pokyčiai tinka. Tos socialinės įmonės, kurios vertina negalią turinčio darbuotojo kompetencijas, nėra orientuotos į išmokas, jos yra orientuotos į kokybiškai dirbantį, patirties turintį žmogų su negalia.

Todėl aš tikrai kviesčiau likti prie ministerijos siūlomos reformos, išlaikyti valstybės paramos terminus tokius, kokie yra numatyti. Ta patirtis, kurią gauna negalią turintis žmogus, būtent ir yra neįkainojama. Taip, ateityje mes apskritai turėsime grįžti prie Neįgalumo nustatymo tarnybos peržiūros ir panašiai. Tai yra visiškai kiti, kompleksiniai dalykai. Bet šiandien aš kviečiu balsuoti už šią reformą tokia apimtimi. Pagaliau turime realų šansą įgyvendinti socialinį teisingumą visiems neįgaliesiems ir kitoms pažeidžiamoms grupėms. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau diskutuoti kviečiu M. Navickienę.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamieji kolegose... Per aukštai čia jau, išibėgėjau. Visų pirma noriu pratęsti tai, ką kalbėjo gerbiamas L. Kukuraitis, ir turbūt atsispirti nuo tų pokyčių pradžios, kada jie vyko ir kodėl jie vyko. Man atrodo, vertybiniai tikslai

tikrai išlieka tie patys – kad kuo daugiau negalią turinčių žmonių galėtų dirbti atviroje darbo rinkoje, pasirinkti jiems tinkamą darbo vietą, o darbdaviai, nepaisant to, kokią įmonę jie turėtų, galėtų tinkamai pritaikyti darbo vietą, tinkamai pritaikyti darbo aplinką žmonėms su negalia, kad visi jaustųsi ne negalintys, o galintys susirasti darbo vietą pagal savo kvalifikaciją, pagal savo kompetencijas, padedant valstybei.

Kalbant apie priešistorę, 2022 m. sausio 1 d. darbingo amžiaus žmonių su negalia buvo apie 147 tūkst. Tačiau dirbo tik 29 % visų darbingo amžiaus asmenų su negalia. Matome, kad tikrai palyginti mažas skaičius žmonių įsilieja į darbo rinką. Dirbančių atviroje darbo rinkoje žmonių su negalia skaičius reikšmingai nesikeičia, bet dirbančių žmonių socialinėse įmonėse nuosekliai mažėja. Tai yra nors įmonė gauna didesnę finansavimą iš valstybės, turi visas subsidijas, neįdarbina daugiau žmonių su negalia. Iki šiol egzistavęs modelis, kaip žmonės su negalia į darbo rinką įtraukiami skirtingomis sąlygomis, priklausomai nuo to, koks įmonės statusas, yra ydingas, nes esmingai riboja žmonių su negalia galimybes pasirinkti darbo vietą ir kuria nelygias sąlygas priimti darbuotojus su negalia specialaus statuso neturintiems atviroje darbo rinkoje veikiantiems darbdaviams. Toks finansavimo netolygumas taip pat rodo ydingą valstybės socialinės politikos kryptį finansuoti žmones su negalia uždaresnėse įstaigose, kai visose kitose srityse vyksta priešingi – įtrauktis – procesai. Sukūrus tinkamas darbo sąlygas, į darbo rinką galės įsilieti dvigubai daugiau žmonių. Tikslas yra, kad iki 2025 metų atviroje darbo rinkoje dirbtų 39 % žmonių su negalia, o 2030 metais šis skaičius siektų 47 %.

Dabar kelis žodžius norėčiau pasakyti apie diskutuotą siūlymą dėl terminuotumo arba, tiksliau, neterminuotumo, 30–40 % darbingumo lygį turintiems asmenims. Vis dėlto norime eiti ta kryptimi, kad ne darbo užmokesčio subsidijos, o... Ir šiaip matome, kad ne darbo užmokesčio subsidija skatina įdarbinti neįgaluosius, o jiems ir darbdaviams teikiamos įdarbinimo paslaugos, tai yra pagalba. Jų plėtros ir siekiame siūlydami asmenų su negalia užimtumo modelio pertvarką.

Europos Sąjungos šalyse darbo užmokesčio subsidijos paprastai skirtos laikotarpiui, kuris neviršija trejų metų. Pavyzdžiui, Estijoje yra tik 6 mėnesiai ir nėra diferencijuojamas negalios sunkumas. Subsidijų tikslas, kurį kelia pažangiausios šalys – sėkmingas darbuotojo įsitraukimas ir įsitvirtinimas darbo rinkoje, pasiekiant reikiamą darbuotojo našumą su ta pagalba, kuri yra suteikiama būtent nuo įsiliejimo į darbo vietą pradžios. Dėl šios priežasties neterminuotas subsidijavimas Lietuvoje turėtų turėti pabaigą bent jau dėl lengvos ir vidutinės negalios. Socialinėse įmonėse dirbantys asmenys, kuriems yra nustatytas 30–40 % darbingumo lygis, sudaro tik 16,5 % visos šios darbingumo ar neįgalumo grupės dirbančių neįgaliųjų. Dauguma, tai yra 83,5 %, šiuo metu dirba nemokant už jų įdarbinimą neterminuotų darbo užmokesčio subsidijų, o darbdaviai įdarbina asmenis su negalia dėl jų kompetencijų, žinių ir ženkliaus prisidėjimo prie įmonės pridėtinės vertės kūrimo.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tyrimą, kurį atliko „Sopa“, tai yra darbdavių, įdarbinančių žmones su negalia, apklausa parodė, kad būtent pagalba rasti ir parengti dirbti pasiruošusius kandidatus bei žinios, kaip pritaikyti darbo procesus, jiems yra naudingiausios. Apie 29 % atsakė taip. Tuo metu subsidijos atsidūrė paskutinėje vietoje. Aš manau, kad einame teisingu keliu, palikdami neterminuotą subsidijavimą, žinoma, pačią sunkiausią negalią turintiems asmenims. O tiems, kurie turi lengvą ir 30–40 % darbingumo lygį, būtų terminuotas rėmimas iki 24 mėnesių.

Dabar jei kalbėtume apie esminius reformos pokyčius...

PIRMINKĖ. Laikas!

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Apie juos jau daug kalbėjome. Tikiu, kad turime bendrą matymą, kad tuos pokyčius pavyks įgyvendinti. Valstybės pagalba ir paslaugos bus nukreiptos į žmogų, nepriklausomai nuo įmonės statuso, ten, kur jis pasirinktų dirbti. Taip pat visos reikiamos paslaugos ir priemonės: darbo vietos pritaikymas, subsidijos darbo asistento išlaidoms, aktyvios darbo rinkos politikos priemonių kompleksas, įdarbinimas subsidijuojant asmenis su negalia reglamentuotas viename Užimtumo įstatyme, tokiu būdu sukuriant asmenims su negalia vienodas sąlygas dirbti atviroje darbo rinkoje.

Užimtumo įstatyme yra reglamentuotos labai svarbios prevencinės paslaugos, prevencinės priemonės, dėl kurių asmenys, dėl įvairių aplinkybių įgiję negalią savo darbo vietoje, turės gali-

mybę išlikti darbo rinkoje dėl jiems pritaikytų darbo vietų. Atsisakome socialinių įmonių su segreguotomis darbo vietomis ir suteikiame platesnes galimybes asmenims su negalia nuspręsti, kur nori dirbti.

Taip pat yra suformuotos specifinės priemonės, leisiančios įtraukti į darbo rinką asmenis, turinčius tokią negalią kaip intelekto, psichosocialinę negalią, kurios buvo *pilotuojamos*. Tai yra pokyčiai, kurių žmonių su negalia bendruomenė laukė ilgą laiką. Labai prašau kolegų palaikymo ir paramos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Dumbravą.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gal sutaupysiu dar laiko, ką čia ministrė trupučiuką viršijo. Bet aš tikrai nesiruošiu ilgai šnekėti, tiesiog noriu pasakyti, duok Dieve, kad mums pavyktų tai, apie ką mes šiandien šnekame labai optimistiškai. Socialinės įmonės egzistavo nuo 2004 metų, ko gero, buvo įkurtos ir gana sėkmingai veikė, tačiau mes šiandien matome, kad to efektyvumo tikrai, ko gero, nėra. Tikrai galima būtų pritarti šiam įstatymo projektui, bet vis dėlto aš norėčiau akcentuoti, ką ministrė sako, kad galbūt tos subsidijos nėra pagrindinis dalykas, bet tie patys estai turi ilgesnį subsidijų suteikimo laiką, negu mes planuojame Lietuvoje, – 36 mėnesius, ko gero, o ne 24. Aš manau, kad tai turi ypatingą reikšmę. Manytume, kad turime remtis ta patirtimi. Nors padidinti galbūt metais, galbūt neterminuotai, tą reikia svarstyti, nes neįgalieji tikrai labai įsitempę. Kiekvieną kartą mes vis keičiame tas sąlygas būtent socialinėms įmonėms: buvo subsidijuojama neterminuotai, po to padarėme dvejus metus. Aišku, neįgalieji ir socialinių įmonių vadovai yra nepatenkinti, kad mes nuolat laiką kaitaliojame.

Aišku, kaip ir kalbėjo gerbiamas Linas, su 30 mln., kuriuos mes turėjome iki šiol, jau neapsieisime. Jau kalbama, kad reikia gerokai didesnio finansavimo. Galbūt mums buvo galima ir su socialinėmis įmonėmis padirbėti, kad su didesniu finansavimu pasiektume didesnio efektyvumo. Tačiau, kaip matome, einama kitu keliu. Duok Dieve, kad mums pavyktų, kad mums pavyktų integruoti į darbo rinką ypač sunkią negalią turinčius asmenis, kad jie galėtų konkuruoti toje darbo rinkoje, nors mes matome, kad bus labai sudėtinga. Mums visiems čia reikia labai pasitempti.

Taigi, aš manau, jeigu bus pratęstas laikas būtent vidutinę negalią turintiems žmonėms iki 36 mėnesių arba galbūt neterminuotai, tikrai šiam įstatymo projektui būtų galima pritarti, nes tikrai neįgalieji, Lietuvos neįgalieji, yra to verti, kad mes labiau jais rūpintumės ir skirtume didesnę finansavimą. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Už kalba T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, tiesą pasakius, aš niekada nebuvau tas žmogus, kuris demonizavo kaip nors socialines įmones. Man norisi pirmiausia pasakyti, kad tai buvo politikai, kurie tą modelį sukūrė, ir ne socialinės įmonės kuo nors kaltos, kad mes, kaip visuomenė, sutarėme, kad būtent toks yra paramos modelis. Tada tokio reikėjo.

Reikia padėkoti socialinėms įmonėms už tą didžiulį darbą, kurį jos darė ir daro dėl neįgaliųjų įdarbinimo, tačiau akivaizdu, kad istoriškai mes turime žengti žingsnį – atverti daugiau darbo rinkos neįgaliesiems. Turime struktūrinę problemą, daugiau negu 100 tūkst. neįgaliųjų darbuotojų potencialą. Mes galvojame, kaip nesustabdyti rinkos ir ekonomikos augimo, o kartu turime didžiules grupes žmonių, kurie nėra įdarbinami mūsų darbo rinkoje.

Taigi nebereikia priešpriešinti savęs ir visuomenės su tomis įmonėmis. Tos įmonės atliko savo pareigą, atliko savo misiją. Turime eiti toliau, atverti daugiau galimybių neįgaliesiems įsitraukti į darbo rinką, prisidėti prie ekonomikos augimo, taip pat prie įvairių įgūdžių plėtos. Turime kovoti su įvairiausiais stereotipais darbo rinkoje, nes, mano giliu įsitikinimu, didžioji mūsų darbo rinkos problema yra įvairiausi negatyvūs nusistatymai, ypač darbdavių dėl darbuotojų, kurie, nors yra neįgalūs, gali labai stipriai padėti įmonėms veikloje. Todėl su tokia kaip ir taikos žinute siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, palaikau ministerijos iniciatyvą skatinti neįgalių asmenų įsiliejimą į atvirą darbo rinką, tačiau esu susirūpinęs, kad siūlymas sumažinti subsidijų skyrimą įmonėms už antros grupės negalią turinčių asmenų įdarbinimą iki dvejų metų gali palikti šiuos žmones be darbo.

Susidaro įspūdis, kad visą atsakomybę už neįgalių asmenų integraciją į atvirą darbo rinką siekiame permesti verslui. Neabejoju, kad Lietuvos įmonės yra socialiai atsakingos ir mato neįgalių asmenų kuriamą pridėtinę vertę darbo vietose, tačiau turiu abejonių, ar be papildomų valstybės paskatų darbdaviai taip pat aktyviai įdarbins šiuos asmenis, atsižvelgdami į patirtus kaštus. Ženkliai kylant prekių ir paslaugų kainoms, patalpų išlaikymo kaštams verslas gali nesiryžti įdarbinti neįgalių asmenų be papildomų valstybės paskatų. Kelia susirūpinimą, kad pritarę siūlomai reformai paliksime kelis tūkstančius socialinėse įmonėse dirbančių II grupės negalią turinčių asmenų be darbo, todėl balsuoti už šį įstatymo projektą negaliu. Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad Ekonomikos komitetas, įsiklausęs į neįgaliųjų žmonių asociacijų balsą, vieningai pritarė, kad subsidija turėtų būti taikoma neribotą laiko tarpą. Biudžeto ir finansų komitetas, taip pat įsiklausęs į socialinių partnerių argumentus, vieningai, vienbalsiai pritarė, kad kompensacija visgi turėtų išlikti neribotą laiką, o Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kuris labiausiai turbūt turėtų ginti neįgaliuosius, pabalsavo vienodai: balsų skaičius pasidalino vienodai ir tik komiteto pirmininko sprendimas nulėmė tokį sprendimą.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. BAGDONAS (LSF). Aš, kaip ir sakiau, balsuoti dėl šio įstatymo tokio formato, koks yra dabar pateiktas, negaliu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Kviečiu užimti vietas. Pradedame balsavimą. Pirmiausia apsispręsimе balsuodami dėl ką tiktaį svarstyto 1-10.1 klausimo – Užimtumo įstatymo ir lydimųjų. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Pradedame balsavimą. Balsuojame dėl Užimtumo įstatymo, darbotvarkės 1-10.1 klausimo, ir lydimųjų.

Balsavo 101: už – 77, prieš – 2, susilaikė 22. Po svarstymo pritarta.

14.17 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892 (pateikimo tęsinys)

Dabar keliamės į rytinę darbotvarkę ir apsispręsimе balsuodami dėl 1-3 klausimo – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1892. Balsuojame.

Balsavo 105: už – 104, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Gerbiami kolegos, buvo gautas prašymas svarstyti ypatingos skubos tvarka, tačiau jis buvo susijęs su tuo, kad buvo planuota vienos dienos neeilinė Seimo sesija. Kadangi Seimo sesiją turime savaitės trukmės, tai aš siūlyčiau svarstyti skubos tvarka, kaip ir yra numatyta mūsų darbotvarkėje. Ar tinka, ar galime pritari bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu. Taigi, svarstysime liepos 19 dieną. Pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas.

14.18 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891. Balsuojame.

Balsavo 113. Pritarta vienbalsiai po pateikimo. Analogiškai siūlau svarstyti skubos tvarka. Ar galime tam pritari bendru sutarimu? Dėkoju. Užsienio reikalų komitetas – pagrindinis ir vienintelis komitetas. Siūloma svarstyti taip pat liepos 19 dieną. Dėkoju.

14.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1893 (pateikimo tęsinys)

Balsuokime dėl darbotvarkės 1-6 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl tiesioginio valdymo Pagėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1893. Pateikimo stadija. Balsuokime.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 101, prieš – 11. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti liepos 19 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

14.20 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas Nr. XIVP-1279GR, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymas Nr. XIVP-1281GR, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1758GR, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1759GR, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1760GR, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1761GR, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1762GR, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1763GR, Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1764GR (*pateikimo tęsinys*)

Kitas 1-7 klausimas, dėl jo turime apsispręsti balsuodami, taip pat lydimieji. Tai yra Prezidento gražintas Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas bei lydimieji. Kaip žinote, pagal Statutą ne vėliau kaip kitą posėdžio dieną Seimas balsuodamas turi nuspręsti, ar svarstyti gražintą įstatymą iš naujo, ar laikyti įstatymą nepriimtu.

Taigi teikiu alternatyviai balsuoti. Kas balsuoja už, balsuoja už tai, kad svarstytume gražintą įstatymą iš naujo. Kas balsuoja prieš, balsuoja už tai, kad laikytume įstatymą nepriimtu. Balsuojame.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 110, prieš – 2. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti liepos 19 dieną. Ar galime pritarti tam? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

14.22 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinių santykių 100-mečio“ projektas Nr. XIVP-1890(3) (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinių santykių 100-mečio“ projektas Nr. XIVP-1890(3). Kas balsuoja už, balsuoja už tai, kad pritartume šiai rezoliucijai be pataisymo. Balsuojame.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 113 Seimo narių: už – 113, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų diplomatinių santykių 100-mečio“ priimta. (*Gongas*)

14.23 val.

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692(2). Kviečiu Ateities komiteto pirmininką gerbiamą R. Lopatą, kad pristatytų komiteto nuomonę dėl vienos pataisos, jos dar nespėjome apsvarstyti. Norėčiau paprašyti Ekonomikos komiteto atstovo. Gal A. Kupčinskas galėtų pristatyti iš vietos Ekonomikos komiteto pasiūlymą?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė įstatymo projektą ir septyniems balsavus už, niekam nesusilaikius ir neprieštaraujant buvo priimtas. Siūlymas? Palaukite, tuoj atsiversiu siūlymą.

PIRMININKĖ. Čia kalbama apie Ekonomikos komiteto pasiūlymą dėl 2 straipsnio, jam pagrindinis komitetas vėliau nepritarė. Prašom pristatyti jį.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Komiteto argumentai tokie: siekiant teisės aktų normų nuoseklumo, manytina, kad yra netikslinga kurti naują principą, būtina žinoti ir jį apibrėžti, kai ši sąvoka jau yra aprašyta. Todėl komitetas ir nepritarė.

R. LOPATA (LSF). Jūs įgarsinate mūsų pasiūlymą. Aš galiu pasakyti, Ekonomikos komitetas siūlė štai ką: papildyti keičiamo įstatymo 2 straipsnį nauja dalimi ir išdėstyti ją taip. Būtų 12 punktų. Principas „būtina žinoti“ – priegys prie duomenų principas, reiškiantis... taip toliau ir panašiai. Kitaip tariant, bandoma išskleisti principą „būtina žinoti“. Ateities komiteto nuomonė – nepritari. Ir štai kodėl: siekiant teisės aktų normų nuoseklumo manytina, kad yra netikslinga kurti naują principo „būtina žinoti“ apibrėžtį, nes ši sąvoka jau yra išskleista Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme (konkrečiai 3 straipsnio 6 dalis). Todėl mes siūlome atsižvelgti į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą ir nauja redakcija dėstomo įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje ir 27 straipsnio 1 dalyje pateikti nuorodą į Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą pagrindinio komiteto nuomonę. Dabar turėtume apsispręsti dėl pasiūlymo. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime. Kas pritariate Ekonomikos komiteto pasiūlymui, jam pagrindinis komitetas nepritarė, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 40, prieš – 28, susilaikė 43. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar turėtume apsispręsti dėl viso įstatymo po svarstymo. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi balsuojame. Kas pritariate Oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 97, prieš – 2, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta.

Darbotvarkės 1-10 klausimą ir lydimuosius mes jau apsvairstėme, apsisprendėme ir balsavome.

14.27 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633(2) (svarstymas)

Taigi dabar 1-11 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633(2). Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką S. Šedbarą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra šiek tiek atsilikęs paketo projektas, susijęs su žemės reformos, ja miestų ir miestelių žemių valdymas perduodamas savivaldybėms, projektu. Tarp lydimųjų buvo ANK pataisa, ji dėl neįvykusių komiteto posėdžių šiek tiek atsiliko. Tačiau mes šį projektą apsvairstėme šių metų birželio 28 dieną, atsižvelgėme į BFK, KRK ir Aplinkos apsaugos komiteto pasiūlymus, visiems jiems pritarėme. Visų aštuonių dalyvavusių balsais projektui komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą A. Gedvilienę pristatyti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Aplinkos apsaugos komitetas birželio 22 dieną svarstė Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Čeponą pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

A. ČEPONONIS (TS-LKDF). Dėkoju. Biudžeto ir finansų komitetas pritarė bendru sutarimu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu J. Gudauską pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą. Prašom.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetų išvados pristatytos. Pasiūlymų nėra. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat neturime. Taigi galime apsispręsti balsuodami dėl 1-11 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo projekto. Balsuojame.

Balsavo 112: už – 104, prieš – 1, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

14.30 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 247¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1405(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-1405(2). Prašom, gerbiamas Stasy, pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai taip pat yra iš paketo. Pagrindinis įstatymas buvo aplinkosaugos, buvo sudėti įvairūs reguliaciniai dalykai, kartu lydimasis buvo Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektas. Komitetas gavo Aplinkos apsaugos komiteto išvadą, jai pritarė. Šį projektą komitetas apsvarstė birželio 29 dieną ir visų devynių dalyvavusių balsais už jam buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu T. Tomiliną, kad pristatytų Aplinkos apsaugos komiteto išvadą.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, Administracinių nusižengimų kodekso projektą Aplinkos apsaugos komitetas apsvarstė birželio 22 dieną. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime. Balsavo 111: už – 109, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

14.32 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1608(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektas Nr. XIVP-1608. Prašom, Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, dar vienas projektas iš paketo. Šis projektas yra susijęs su atsiskaitymų grynaisiais pinigais virš 5 tūkst. eurų ribojimu, kaip žinote, mes jau įstatymą esame priėmę. Svarstant lydimąjį Administracinių nusižengimų kodekso projektą Finansų ministerija iškėlė klausimą diferencijuoti atsakomybę pagal tam tikrą grynujų pinigų kiekį. Komitetas buvo padaręs pertrauką, o gavęs pasiūlymų iš Finansų ministerijos vėl svarstė šį projektą. Projektą svarstė birželio 29 dieną ir patobulintam projektui visi devyni posėdyje dalyvavę komiteto nariai pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime. Balsavo 109: už – 98, prieš nėra, susilaikė 11. Po svarstymo pritarta.

14.34 val.

Seimo savaitės (2022-07-18 – 2022-07-20) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Dabar turėtume apsvarstyti rezervinį 1 klausimą – savaitės, prasidedančios liepos 18 dieną, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimą. Kviečiu J. Razmą, kad pristatytų savaitės darbotvarkę.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kitą savaitę numatomi du posėdžiai, dvi posėdžių dienos: 19 ir 20. Darbotvarkėse tie patys projektai, kuriuos jau šiandien matėme, kurių dar nepriėmėme. Svarstymo stadijoje antradienį būtų svarbių protokolų ratifikavimo projektai, o Seimo nutarimą „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikiienės kandidatūros siūlymui į Europos Audito Rūmų narius“ galėtume jau apsvarstyti ir priimti. Taip pat yra galimybė priimti ir Rinkimų kodeksą, įvertinus Prezidento pasiūlymus. Taip pat būtų priėmimai tų projektų, kurie šiandien buvo svarstymo stadijos. Tai Oficialios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir neįgaliųjų įdarbinimo rėmimo reformos paketas. Taip pat ką tik mūsų balsuoti Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektai.

Kaip matote, didžiąją dalį projektų jau būtų galima priimti antradienį, o trečiadieniui liktų tik protokolų ratifikavimas ir galbūt tiesioginio valdymo Pabėgių savivaldybės teritorijoje įvedimo projekto priėmimas, jeigu ši savivaldybė iki to laiko dar neišspręs savo problemų. Atrodytų, gal racionalu viską išspręsti antradienį, bet tam reiktų jau ypatingos skubos, o, kaip žinote, po Konstitucinio Teismo nutarimo ypatingai skubai pagrįsti reikia rimtų pagrindų. Mūsų darbo patogumas čia negali būti tuo rimtu pagrindu.

Dar tik paminėsiu dėl liepos 20 dienos posėdžio. Projekte buvo pažymėta, kad jis turėtų prasidėti 12 valandą, bet aš sulaukiau Seimo narių pasiūlymų, kad dauguma norėtų greičiau baigti tą posėdžiavimą, todėl siūlau fiksuoti, kad trečiadienio posėdis prasideda 10 valandą. Jeigu kai kurie komitetai buvo numatę posėdžius nuo 10 valandos, tai, manau, nebus sudėtinga pusvalandžiu pakoreguoti komiteto posėdžio pradžią.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti niekas nenori. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu patvirtinti kitos savaitės darbotvarkę? (*Balsai salėje*) Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Patvirtinta bendru sutarimu.

14.37 val.

Seimo narių pareiškimai

Taigi mes apsvairstėme visus klausimus, teliko tik Seimo narių pareiškimai. Pareiškimus padaryti užsirašė du Seimo nariai. Pirmasis kalbės V. Valkiūnas. (*Šurmulys salėje*)

V. VALKIŪNAS (*LRF*). Ačiū, Pirmininke. Pirmininkė pavargusi, ne, jina nepavargsta, jina šaunuolė. Kaip kiti čia dabar bėga, pavargę kažkur skuba, skuba gyventi. Šiandien buvo įdomi diena.

Yra posakis, kad istorija kartojasi. Pasikartojo, kas buvo prieš dešimt metų, kai buvo skubiai balsuojama dėl rezoliucijos, dėl Islandijos, kad įstotų į Europos Sąjungą. Visi bandė pasmerkti mane, kodėl nepalaikiau, bet dabar žinote, kur yra Islandija, neįstojo į Europos Sąjungą. Tada buvo krizė ir norėjo visi grobuonys pasinaudoti ta krize, kad apiplėštų Islandiją, žvejybos laukus atimtum, šaunuoliai islandai – atsilaikė. Man irgi džiugu, kad aš buvau teisus.

O šiandien, taip sakant, pasikartojo kaip ir tada. Tada puolė iš vienos pusės A. Kubilius pasmerkti mane per šoninį mikrofoną, iš kitos pusės G. Kirkilas puolė pasmerkti, tačiau islandai, kaip ir tada, liko nepriklausomi. O šiandien kai kas irgi puolė čia skubiai kažką neišklausęs iki galo, taip sakant, iš klausos paėmęs irgi čia įdomiai pasisakyti, smerkti, bet pakartosiu savo pasakytą, turbūt pastebėjote, kad dažniausiai tai tie patys asmenys, kurie LGBT ir buvę KGB nariai bei darbuotojai ar jų fanai, tie patys, kurie propaguoja homoseksualizmą ir kitas ištvirkimo formas, tai šoko tie civilizacijos griovėjai, jie griauja civilizaciją ir skuba pasmerkti kitą nuomonę, nors visi sako, kad nuomonių įvairovė, demokratija, žodžio laisvė. Ačiū tiems, kurie iš tiesų progresyvūs ir žmonės už Lietuvą, o ne tie, kurie yra bestuburiai ir civilizacijos griovėjai. Tai nepalauksime civilizacijos griovėjų. Už mūsų, savo didžiąją Lietuvą! Ačiū.

PIRMININKĖ. M. Puidokas taip pat norėtų padaryti pareiškimą. Kviečiu į tribūną.

M. PUIDOKAS. Gerbiamieji, užsispyrusiai Lietuvos liberalkonservatorių vanagų valdžiai Europos Sąjungos teisės aktai buvo paaiškinti raštu ir pasirašytinai. Dar Seimo sesijos pabaigoje iš šios tribūnos atvirai sakiau, kad Lietuvos Vyriausybė nesilaiko tarptautinės teisės pagrindų ir arogantiškai ignoruoja Europos Komisijos nuomonę dėl sankcijų taikymo tranzitui iš Kaliningrado į Rusijos teritoriją. Visi mokantys skaityti anglų, vokiečių, prancūzų kalbomis aiškiai galėjo perskaityti jau pradiniam Europos Komisijos sankcijų tekste, kad pašto paslaugų ir produktų tranzitas iš Kaliningrado į Rusijos teritoriją neribojamas. Ponas Ž. Borelis diplomatiškai suteikė Lietuvos valdžiai laiko pasitaisyti, tikėjosi, kad bus nustota užsiimti pavojinga Europos saugumui saviveikla. Ne, juk mes drąsi šalis! Per visas televizijas ir portalus mūsų valdantieji kalbėjo, kad toks vienintelis galimas sankcijų traktavimas žemina Lietuvą kaip valstybę, reikia vetuoti, nesutikti. Kyla pagrįstas klausimas, ar mūsų Vyriausybei ir Seimo valdantiems tarptautinė teisė ir teisės subordinavimo principai neveikia. Gal jie Lietuvoje negalioja? Tik mes dar to nežinojome. O gal nėra kompetentingų ekspertų, kurie paaiškintų.

Matydamas, kad vis tik nėra ar jų arogantiškai neklausoma, aiškinu tarptautinės teisės pradžiamokslį. Tarptautinės sutartys yra aukščiau už bet kokius sprendimus dėl sankcijų. 2002 metų tarptautinė sutartis tarp Europos Sąjungos ir Rusijos dėl Kaliningrado tranzito nebuvo ir nėra atšaukta. Dėl jos denonsavimo net nevyko jokios diskusijos. Vadinasi, sankcijos net teoriškai negalėjo riboti tranzito iš Kaliningrado į Rusijos teritoriją. Europos Komisijoje dirba raštingi ekspertai ir politikai, jie supranta, kas yra tarptautinė teisė. Jeigu sankcijų tekste būtų surašytos Lietuvos valdžios interpretacijos, tokios sankcijos nebūtų galiojusios, nes galėtų tarptautinės sutarties nuostatos, kaip aukštesnės pagal teisinio subordinavimo principą. Jeigu Lietuvos valdžia gyventų ne savame kosmose, tai šiandien neeiliniame posėdyje turėtų kalbėti apie šį tarptautinį skandalą. Bet, kaip ir po mano senesnio pasisakymo Seime, mus lydi tylą ir užsienio reikalų ministro G. Landsbergio atostogos.

Visa Europa buvo priversta spręsti Lietuvos sukurtą krizę, kuri grėsė karu su Rusija ir antrojo fronto atsiradimu, o į ją būtų įtraukta NATO. Lietuvos Vyriausybė lengva ranka sukėlė grėsmę Lietuvos gyventojų ir valstybės saugumui, bet, matyt, jie nebuvo vieninteliame Europoje Šaltojo karo muziejuje prie Platelių ežero. Jie nematė, kaip atrodė 1962 metais prieš Kubos krizę ten dislokuotos branduolinės sovietų raketos. Jos daug galingesnės nei Hirošimoje ir Nagasakyje. Joms sprogus nelieka gyvybės kelių šimtų kilometrų spinduliu, gal vertėtų pasidomėti, kaip atrodytų dabartinis branduolinis karas? Gal tada atsirastų atsakomybės jausmas Lietuvos žmonėms ir pavyktų sugrįžti iš kosminių aukštybių bei politinių utopijų kūrimo. Dabar Europos Komisijoje, Berlyne, Vašingtone ir Paryžiuje visi žino, kad Lietuva yra sunkiai prognozuojama šalis, tai ten skamba ir tai ne mano žodžiai.

Vis dėlto tai neturi mūsų stebinti, Lietuvoje tai vyksta seniai, bet dabar pasiektas naujas nesąmonių lygis, tarptautinis. Juk valdančioji dauguma, balsuojant Seime, jau seniai nesuka sau galvos dėl Lietuvos Konstitucijos pažeidimų ar V. Landsbergio paskelbimo valstybės vadovu. Ar rūpi tokiu būdu paminamos žmonių teisės, ar atvirai iškraipoma istorinė tikrovė? Kaip man paaiškino vienas iš iškilių valdančiųjų, tokie lyderiai kaip V. Landsbergis nežaidžia pagal taisykles, jie patys jas laužo ir kuria naujas. Tenka mums visiems pagaliau suprasti, kad jie, iškilūs laimėtojai, kuria istoriją tokią, kokios nori, jei pakanka tam balsų Seimo salėje. Ar tokios Lietuvos nori žmonės? Visi žinome ir apklausos rodo, kad ne. Bet daugumos žmonių nuomonė ignoruojama ir tas išdidžiai vadinama demokratija. Naivu tikėtis, kad mane išgirs valdantieji, bet bent muziejų aplankykite ir sugrįžkite iš kosmoso į Lietuvą. Čia apstu rimtų problemų, kurias reikia spręsti čia ir dabar.

PIRMINKĖ. Dėkoju už Seimo narių pareiškimus, už daug kosminių referencijų ir skelbiu posėdį baigtą. Registruojamės. (*Balsai salėje: „Nepavargstanti Čmilytė.“*) Ir jums ačiū.

Užsiregistravo 15. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NEEILINĖS SESIJOS POSĖDŽIO NR. 195 STENOGRAMA

2022 m. liepos 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiamieji kolegos, pradėdame rytinį Seimo posėdį. Registruojamės. (*Gongas*)

Užsiregistravo 106 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, vakar netekome Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Sąjūdžio iniciatyvinės grupės ir Sąjūdžio Seimo nario, fiziko A. Sakalo. Kviečiu jo atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

11.01 val.

Informaciniai pranešimai

Vadovaudamasi Seimo statuto 165 straipsniu, informuoju, kad Seimui yra gražintas Prezidento vetuotas Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymas. Dėkoju.

Gerbiami kolegos, prieš porą dienų mūsų brangus kolega E. Zingeris šventė savo gražų jubiliejų. Kviečiame Emanuelį. (*Plojimai*)

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Siūlau vieniems kitus kuo labiau mėgti. (*Šurmulys salėje*) Ačiū. (*Plojimai*) Ačiū visiems. (*Plojimai*) Ir sveikatos visiems.

11.03 val.

Seimo 2022 m. liepos 19 d. (antradienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKĖ. Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Gerbiami kolegos, esame gavę Pagėgių savivaldybės raštą, kad situacija, dėl kurios buvo reikalingas tiesioginis valdymas, išspręsta, tad aš tiesiog norėčiau pasiūlyti šiandien šio klausimo nesvarstyti. Ar gali Seimas pritarti tam bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Gali!“*) Dėkoju, tuomet mes nesvarstome šio klausimo. Turėtume apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Nemačiau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

11.04 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892(2). Svarstymo stadija. Dar pasinaudodama proga informuoju, kad šiandienos mūsų posėdį stebi ir jame dalyvauja Švedijos Karalystės ambasadorė ponija I. Bukston ir Suomijos ambasadoriaus pavaduotoja E. Rimpi. (*Plojimai*)

Kviečiu Užsienio reikalų komiteto pirmininkę L. L. Andrikienę.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, liepos 14 dieną Užsienio reikalų komitetas, kuris buvo paskirtas atsakingu už šį klausimą, svarstė įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektą ir bendru sutarimu jam pritarė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto nuomonę. Diskusija. Diskusijoje kalbėti užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmas svarstymo stadijoje kalba V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiamieji, svarstydami bet kokius klausimus, susijusius su mūsų bendra, tai yra NATO, gynyba, pirmiausia turime atsižvelgti į savo valstybės interesus ir galimybes užtikrinti nacionalinį saugumą. Mūsų valdantieji, deja, į tai nekreipia dėmesio – prarandamos didžiulės lėšos neleidžia užtikrinti apsirūpinimo naujausia ginkluote. Kas iš to, kad nevažiuoja „Lietuvos geležinkeliais“ baltarusiškos trąšos ar nėra kiniškų krovinių, bet mūsų oro erdvė neapginta nuo priešų aviacijos ir raketų antskrydžių. Silpstanti mūsų ekonomika nutrauks galimybę rimtai padėti Ukrainai, o mūsų užsienio politikos virazai mus daro nepatikimais partneriais. Todėl ir diplomatinė pagalba ukrainiečiams taps niekinė, nes Lietuvos nuomonės niekas neklausys. Turkija, Vengrija, Lenkija kiekviena proga stengiasi ne tik apginti savo nacionalinius interesus, bet ir gauti savo piliečiams visokeriopos naudos.

Kalbėdamas apie švediškų bankus atkreipiu dėmesį į mūsų valstybinio banko neveiklumą, ginant mūsų piliečių interesus, o istoriniai aspektai, kaip patrankų reikalas, gali būti gera pradžia, stiprinant kultūrinius ryšius su Švedija.

Keista klausytis, kai kova už Lietuvos interesus yra cirkas ir gėda, o už svetimų šalių interesus – gėris ir siekiamybė. Tai vienas Seimo veikėjas iš penktos eilės šoka dėl neaiškaus požiūrio į Holokaustą ir kitas masines žudynes, ir plėšikavimą. Tai koks Holokausto senaties terminas – 100 metų, 300 metų? Tai taps jau nesvarbu. Čia yra keistuolių teatras, dvigubų standartų puoselėjimas ir veidmainiavimas. Ar ne gėda ir žema visokiems mitalams (iš mažosios raidės) gyventi be drąsos, su vergo ir tarno mentalitetu? Ar ne žemas lygis kai kuriems Seimo nariams sėdėti po kelias kadencijas Seime ir likti tik folkloro ir teatro specialistais, nieko naujo ir naudingo nepasiūlyti Lietuvai ir pasauliui? Nesugebėjimas sudėti pliusų ir minusų. Ar ne dėl Lietuvos gerovės ir jos žmonių interesų mes turime čia dirbti ir aukotis?

Broliai ir seserys, taip blogai gyventi toliau nevalia, tai ne mūsų darbotvarkė. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Į tribūną kviečiu L. Kasčiūną. Labai kviesčiau kolegas pasisakyti dėl ratifikavimo.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama kolegose, gerbiama ambasadorė, gerbiama ambasadorės pavaduotoja, aš keletą svarbių minčių. Iš tiesų Suomijos ir Švedijos prisijungimas yra mums strategiškai svarbus dalykas. Aš dar prieisiu prie to, kodėl tai yra mums labai svarbu. Noriu pasakyti porą labai svarbių momentų, kurie, mano požiūriu, parodė, kaip šiauriečiai ir mūsų kaimynai moka aukščiausio lygio diplomatiją. Diplomatią, kuri virsta realiais strateginiais sprendimais.

Jūs turbūt pamenate, kad sausio mėnesį, kai Rusija jau eskalavo situaciją prie Ukrainos, kai telkė pajėgas ir pareiškė, išsiuntė NATO šalims ultimatumų sąrašą, vienas iš ultimatumo reikalavimų buvo, kad Ukraina negalėtų tapti NATO valstybe. Ir tada viešai pasirodė Suomijos prezidentas ponas S. V. Nynistė, tą pasirodymą aš pavadinau aukščiausio lygio diplomatija. Kai jis pasakė: jeigu jūs norite apriboti suverenios tautos ir valstybės apsisprendimą stoti į kurią nors organizaciją, mes pasilieiname teisę apsispręsti kitaip, jis davė labai aiškų signalą, kad tu negalėsi blokuoti, koks tu stiprus beatrodytum, mūsų tautos apsisprendimo.

Tuo metu atrodo, kad tai gali būti toks labai aukšto lygio diplomatinis manevras, bet, pasirodo, per kelis mėnesius tai tapo labai tvariu sprendimu – visos tautos, abiejų tautų apsisprendimu. Nė viena šalis neturi teisės blokuoti bet kurios kitos laisvos tautos ir valstybės apsisprendimo rinktis savo kelią.

Šiandieninis svarstymas, šiandieninė sutarties ratifikacija, stojimo sutarties ratifikacija, yra geriausias viso to įrodymas. Rusija norėjo mažiau NATO prie savo sienų – gaus daugiau NATO prie savo sienų. Ir čia yra geriausias atsakas. Ir kai jie eskaluoja situacijas įvairiose srityse, tikisi, kad Vakarai atsitrauks, kad Vakarai bandys deeskaluoti ir atsitraukimo keliu, čia yra puikus pavyzdys, kaip reikia elgtis, įrodyti, kad jie negali diktuoti Europos tautoms jų likimo.

Aš noriu padėkoti Suomijai ir Švedijai už tam tikrus istorinius indėlius. Prisiminkime mūsų laisvės bylą ir pirmadieninius susirinkimus, jie dabar turi savo tradiciją. Tęsiama Katedros aikštėje kiekvieną pirmadienį dėl Ukrainos. Aš priminsiu, kad tai buvo tos valstybės, kurios vienos

pirmųjų pripažino mūsų nepriklausomybę. Tai buvo valstybės, kurios savotiškai kuravo mus, Baltijos šalis, pirmuoju dešimtmečiu, savotiškai kuruoti pasirinkdamos kiekvieną Baltijos valstybę. Mus gal labiau danai, švedai daugiau latvius, suomiai – estus. Tai rodė, kad jie yra mūsų ambasadoriai Vakaruose. Tas buvo mums strategiškai svarbu, kai mums reikėjo pripažinimo, kai mums reikėjo atverti kelią į transatlantinio saugumo struktūras.

Šiuo atveju suomių ir švedų indėlis yra didžiulis ir reikia jiems už tai padėkoti. Ir šiandien savotiškas moralinės skolos gražinimas.

Keletas sakinių apie tai, kodėl mums būtų strategiškai svarbu ir naudinga, jeigu jau taip galima pasakyti, suomių ir švedų narystė Aljanse. Pirmiausia Šiaurės šalių buvimas NATO suteiktų mums papildomą strateginį gylį. Baltijos jūra taptų iš esmės vidine NATO jūra. Per Suomijos faktorių mažėtų ir Baltijos šalių izoliacijos galimybės. Švedai aiškiai sako, kad jie pasirengę ir suteikti indėlį į mūsų regiono saugumą. Turėjau nuostabių pokalbių su Švedijos parlamentarais, su Švedijos gynybos komiteto pirmininku P. Jonsonu. Jie aiškiai sako: mes pasiruošę turėti ir savo indėlį oro gynyboje, jų stiprus laivynas. Tad šiuo atveju būtent jūrinėje dimensijoje, jūriniame domene gali būti Šiaurės šalių didžiulis indėlis į mūsų valstybės gynybą ir viso regiono saugumo stiprinimą. Ir viso to rezultatas – neišvengiamai bus didesnis mūsų regiono apginamumas ir priešininkų, priešo, priešininkų atgrasymas.

Taigi aš dar priminsiu pabaigoje, kad mes buvome pirmasis parlamentas, prieš porą mėnesių priėmęs rezoliuciją, kai dar Suomijoje, Švedijoje vyko diskusijos, kad mes laukiame ir kviečiame jus į NATO. Drąsus kvietimas, kuris, matome, liko ir yra išgirstas.

Ačiū visiems už dėmesį ir linkių protingų sprendimų, ir jums, gerbiamas Valdemarai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Į tribūną kviečiu L. L. Andrikiene.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamoji Pirmininke, kolegos, ambasadorės. Mums nėra reikalo aiškinti, kad Suomijos ir Švedijos narystė Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje yra ypatingos svarbos įvykis visai NATO. Akivaizdu, kad tai yra ypatingos svarbos įvykis ir mūsų Baltijos regionui, Lietuvai, Latvijai ir Estijai – visam Baltijos jūros regionui, Baltijos jūros, tapsiančios NATO vidaus jūra. Suomijos ir Švedijos narystė NATO – tai apie mūsų šalies saugumą, kiekybės ir kokybės prasme apie kitą saugumo situaciją mūsų regione, apskritai Europoje. Seimas jau sveikino Suomijos ir Švedijos apsisprendimą jungtis prieš šio gynybos Aljanso. Formalaus NATO kvietimo įsijungti į Aljansą Suomija sulaukė birželio 29 dieną, o šiandien mums, Lietuvos Seimui, svarbi diena, nes balsuodami dėl įstatymo pabaigsime ratifikacijos procedūrą Seime.

Visose NATO valstybėse, kaip mums žinoma, vyksta protokolų dėl šių dviejų šalių ratifikavimo procesas, jų įsijungimo į NATO ratifikavimo procesas. Kelių dienų senumo duomenimis, 15 iš 30 NATO narių jau yra ratifikavę šių dviejų Šiaurės valstybių prisijungimo protokolus, mes tapsime 16-a, o gal 17-a NATO nare, ratifikavusia šiuos svarbius dokumentus. Tikiuosi, kad kitais metais, 2023-iaisiais, kai Lietuvoje vyks NATO vadovų susitikimas, jo metu NATO turės jau ne 30, o 32 valstybes nares. Kviečiu visus kolegas balsuoti už nutarimus, šiandien teikiamus balsuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Į tribūną kviečiu V. Mitalą.

V. MITALAS (LF). Gerbiami kolegos, gerbiamas kolega Valdemarai, iš tikrųjų nebūčiau gal kalbėjęs, bet norisi sudėlioti dar kelis akcentus, kas buvo kalbėta pateikimo metu, šių dokumentų pateikimo metu. Iš tikrųjų šis sprendimas dėl Švedijos ir dėl Suomijos tikrai pakeis saugumo architektūrą visame regione ir dėl to Lietuva taps saugesnė. Tai, kas anksčiau buvo įsivaizduota kaip labai, na, didelis ir sunkus šių šalių vidaus politikos klausimas – eiti joms į NATO ar neiti, per pastaruosius keletą mėnesių išsisprendė – atsakymai rasti gana greitai. Dėl tokio kolegų sprendimo tikrai verta džiaugtis, dėl jo didžiulis ir dėl jo taip pat reikia būti ramiems ir palaikyti šį sprendimą. Lietuvos, kaip NATO narės, palaikymas čia taip pat reikalingas ir, aš neabejoju, parlamentas jį suteiks.

Gal net nebūčiau šnekėjęs, jeigu ne kolegos V. Valkiūno pasisakymas. Na, gerbiamas Valdemarai, iš tikrųjų aš noriu jums pasakyti: jūs esate tas keistuolių teatras, ne kas kitas – jūs esate tas keistuolių teatras ir aš labai linkiu jums jį pabaigti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi užsirašę diskutuoti pasisakė. Motyvai. Už kalba D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Mieli kolegos, prisipažinsiu, kad šiandien nusprendžiau pasakyti motyvus už, nors, man atrodo, visiškai akivaizdu, kad turime palaikyti šio protokolo ratifikavimą vien dėl tos priežasties, kad praeitą savaitę sirgdama koronavirusu stebėjau posėdį ir negalėjau patikėti savo akimis ir ausimis, kas vyko šiame Seime. Mes patys turbūt gerai žinome, kurie mūsų kolegos, na, remiasi faktais, kurie kolegos adekvačiai pasisako, kurie gal ne visuomet, tačiau mūsų bičiuliai, mūsų sąjungininkai galbūt tikrai gali susidaryti klaidingą įspūdį. Todėl noriu tik dar sykį pasakyti – Švedija yra Lietuvos partnerė, sąjungininkė ir draugė, mūsų buvimas kartu NATO bloke yra ypač svarbus. Tiems, kas domisi kariniais faktais – iš tikrųjų Švedija buvo ta šalis, kuri labai padėjo atkuriant mūsų kariuomenę, ji suteikė mums labai svarbios ir reikalingos karinės įrangos, o šiandien Švedijos oro gynybos galimybės yra vienos iš stipriausių Europoje. Jie būtų tikrai puikūs partneriai mums stiprinant savo šią ypač svarbią ir jautrią sritį. Taigi, visus raginu palaikyti šio protokolo ratifikavimą.

Kartu taupydama laiką lygiai taip pat pasisakysiu dėl Suomijos. Tai yra mūsų bičiuliai, partneriai ir sąjungininkai. Kuo daugiau mūsų kartu bus NATO bloke, kuris gali mums sukurti tą reikalingą saugumą ir jį garantuoti, tuo būsime saugesni kiekvieną dieną.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku nuo 11 val. 50 min.

11.20 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Užsienio reikalų komiteto pranešėją pristatyti Užsienio reikalų komiteto išvadas.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiameji Pirmininke. Liepos 14 dieną Užsienio reikalų komitetas svarstė įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektą, jam buvo pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmasis kalbės V. Valkiūnas. Kviečiu į tribūną.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiameji kolegos, mieli suomiai ir suomės! Jūs esate drąsi ir racionali šalis. Jeigu reikia sustiprinti jūsų drąsą ir šiandien palaikyti jūsų stojimą į karinę organizaciją, palaikau šį jūsų žingsnį, tačiau gyvenkite savo galva ir neskubėkite, kaip jūs tai mokate daryti, kaip jūs mokote mus savo pavyzdžiu, kad neskubėdami jūs galite daug gražių darbų padaryti. Sėkmės jums, suomiai!

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną L. Kasčiūną. (*Balsai salėje*) Jau pasisakė. Kviečiu ministrą A. Anušauską.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiameji kolegos, palaikydamas Suomijos ir Švedijos narystės paraišką būti tikrosiomis Šiaurės Atlanto gynybinės organizacijos narėmis, aš noriu pasakyti, kad Rusijos agresija prieš Ukrainą daug ką pakeitė ir mums, ir Švedijai, ir Suomijai.

Kažkada prieš 83 metus, kaip žinote, Suomija tapo neišprovokuotos Sovietų Sąjungos agresijos auka. Tai jau istorija ir atrodė, kad XXI amžiuje ta istorija Europoje tikrai negali pasikartoti. Bet pasikartojo. Ir aš manau, kad apsisprendimas tapti NATO narėmis nėra lengvas ir paprastas. Šių šalių visuomenės turėjo daug ką pergaltoti ir įvertinti. Manau, kad įvertino teisingai, nes geopolitinė situacija mūsų regione pasikeistų būtent į gerąją pusę po Suomijos ir Švedijos prisijungimo prie Šiaurės Atlanto gynybinio Aljanso. Būtent gynybinis Aljansas užtikrins viso regiono saugumą, o su Suomijos ir Švedijos naryste tam saugumui užtikrinti atsiranda visai naujos galimybės, visai nauji keliai. Aš manau, kad mes turime visi palaikyti abiejų šalių stojimą į šią mūsų organizaciją.

Taigi linkiu sėkmės ir aš manau, kad rytoj mes priimsime galutinį sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną K. Masiulį.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamos ambasadorės, gerbiami kolegos. Teko skaityti knygą apie K. G. E. Manerheimą, ir man ši knyga paliko didžiulį įspūdį, kad ir maža tauta gali pasipriešinti didelės šalies agresijai.

Panašiai dabar matome, kaip ženkliai mažesnė Ukraina drąsiai ginasi nuo tos pačios agresorės. Šita knyga taip pat man paliko įspūdį ir tuo atžvilgiu, kad mažos tautos turi rūpintis savo gynyba ir skirti lėšų. Mes Lietuvoje iki šiol, per 30 metų, turėjome labai daug diskusijų dėl to, kiek reikia skirti pinigų, ar iš viso reikia skirti pinigų gynybai. Ir būdavo... Net prieš keletą mėnesių iš šitos pusės aš girdėjau, kas gi mus puls? Mes buvome kaltinami, kad esame karo partija ir įsivaizduojame, kad Rusija yra agresorė ar potenciali agresorė, kad reikia su ja draugauti ir prekiauti, ji negali nieko pulti. Štai – paaiškėjo, kad yra priešingai.

Visą laiką taip pat buvo aišku, kad Suomija, Švedija – neutralios valstybės, bet buvo aišku, kad šitoje Europos dalyje, jeigu jos priklausytų NATO, NATO būtų nepalyginamai stipresnė, nes šių valstybių yra be galo stiprus gynybinis potencialas. Geopolitiškai mąstant, visą laiką norėjosi, kad taip ir būtų, taip įvyktų. Ir štai Rusijos agresija Ukrainoje pastūmėjo tų šalių piliečius priimti šitą svarbų geopolitinį sprendimą. Ne tik svarbų tų šalių žmonėms, nes padidina jų saugumą, bet svarbų ir mums, Baltijos valstybėms ir Lietuvai, kaip vienai iš tų valstybių, nes tai stiprina ir Lietuvos saugumą. Kolektyvinis saugumas, kai prie jo prisijungia Švedija ir Suomija, iš tikrųjų yra daug didesnis.

Baigdamas aš norėčiau atsiprašyti čia sėdinčių ambasadorių už tai, kad mes turėjome klounadą ir svarstydami šitą klausimą. O kolegai V. Valkiūnui noriu pasakyti, kad jeigu sudėsi plusą su minusu, ką čia tu raginai, tai, sakau kaip fizikas, turėsi trumpą sujungimą. Smegenyse, atrodo, tai pačiam įvyko.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi užsirašę diskutuoti pasisakė. Motyvai. Už kalba I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Kolegos, nėra abejonių, kad balsavimas tiek šiandien, tiek rytoj dėl Suomijos ir dėl Švedijos prisijungimo prie NATO ratifikavimo yra balsavimas dėl Lietuvos saugumo – šitą faktą reikia pabrėžti. Šių abiejų šalių buvimas tame pačiame Aljanse su mūsų šalimi gerokai sustiprina ir Lietuvos gynybines pozicijas, įtvirtina bloko dominavimą Baltijos jūroje ir daugiau negu padvigubina bendros Aljanso sienos su teroristine kaimyne ilgį. Taip pat tai veikia kaip atgrasymo priemonė nuo karštligiškų minčių apie ekspansiją Baltijos šalyse, kadangi mūsų regiono gynyba, aišku, tampa paprastesnė, kai Suomija ir Švedija yra NATO sudėtyje.

Švedijos ir Suomijos prisijungimas prie Aljanso yra ne tik apie saugumą, tai taip pat yra vieningas Vakarų šalių pareiškimas, jog šalies gyventojai yra laisvi pasirinkti savo valstybės kryptį, kad svetimų šalių kišimasis, grasinimai, išpuoliai nėra faktoriai, kurie kaip nors keistų tą kryptį į kitą pusę. Tiek NATO, tiek Europos Sąjungos durys visada turi būti atviros šalims, kurios nori ir gali būti laisvų valstybių bendruomenių dalis.

Dar vienas momentas. Taip pat norisi pasidžiaugti Suomijos ir Švedijos žmonėmis, kad jie ištis išsirinko tokius atstovus ir turi tokius atstovus savo parlamentuose, kurie supranta, kad šiame pasaulyje dabartinėje situacijoje neutraliam išlikti neišeina, ir priėmė tą sprendimą pasirinkti tokį kelią. Raginu mus visus tą sprendimą palaikyti tiek šiandien svarstymo stadijoje, tiek rytoj balsuoti už, priimti išmintingus, reikalingus ir savalaikius sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiami kolegos. Diskusijoje nuomonės išsakytos, dėl motyvų pasisakyta, balsuosime 11 val. 50 min., numatytu laiku.

11.30 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30², 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Užimtumo įstatymo keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684(2). Priėmimo stadija. M. Lingė – dėl vedimo tvarkos.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Frakcijos vardu po komiteto posėdžio norėtume pusės valandos pertaukos dar pasitarti frakcijoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gautas prašymas dėl pusės valandos pertraukos. Ar galime pritarti bendru sutarimu pusvalandžio pertraukai? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

11.30 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas Nr. XIVP-1279GR, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymas Nr. XIVP-1281GR, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1758GR, Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1759GR, Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1760GR, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1761GR, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1762GR, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1763GR, Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1764GR (svarstymas ir priėmimas)

Tuomet 1-5.1 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas Nr. XIVP-1279GR. Vetuotas, gražintas, jį mes šiandien svarstysime. Prašau gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką pristatyti komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip jūs žinote, Prezidentas gražino pakartotinai svarstyti Rinkimų kodeksą. Prie jo dar yra aštuoni lydimieji įstatymai, jie buvo priimti. Veto esmė yra labai paprasta: Politinių organizacijų įstatyme mes numatėme lengvatinį terminą – 85 dienas iki savivaldos rinkimų politiniams komitetams įregistruoti. Prezidentas mano, kadangi Rinkimų kodeksas yra aukštesnės galios teisės aktas, konstitucinis įstatymas, kad tokią nuostatą dėl visko, kad nebūtų prieštaravimų tarp skirtingų įstatymų, reikėtų įrašyti ir į Rinkimų kodeksą. Svarstant kažkaip nei Teisės departamentas, nei Vyriausybė į tai nekreipė dėmesio, bet mes manome, kad tai yra pagrįstas siūlymas, kad nebūtų prieštaravimų tarp skirtingų įstatymų, kurie iš tiesų yra skirtingo lygmens.

Komitetas prieš savaitę (liepos 13 dieną) svarstė šį pasiūlymą, šį veto. Dalyvavo aštuoni komiteto nariai ir visi vieningai pritarė šiam Prezidento pasiūlymui.

Kadangi dėl kitų lydimųjų įstatymų nebuvo jokių pasiūlymų, komitetas taip pat siūlo juos priimti pakartotinai. Tik, kolegos, noriu atkreipti dėmesį, kad čia yra pakartotinis konstitucinio įstatymo priėmimas, todėl taip pat reikia ne mažiau kaip 71 balso. Todėl konsoliduokimės. Siūlau pritarti Prezidento pasiūlymui ir pakartotinai priimti Rinkimų kodeksą.

PIRMININKĖ. Ar pristatėte ir visus lydimuosius? Jeigu galima būtų iš karto ir lydimuosius pristatyti kartu.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Aš jau minėjau, kad yra dar aštuoni lydimieji: Administracinių nusižengimų, Administracinių bylų teisenos, Baudžiamojo kodekso, Civilinio kodekso, Konstitucinio Teismo įstatymo, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos, Gyventojų pajamų mokesčio ir Labdaros ir paramos įstatymai. Dėl lydimųjų Prezidentas jokių pasiūlymų neturėjo, tačiau pagal procedūras vis tiek mes juos turime iš naujo priimti kaip paprastus įstatymus. Komitetas visais 8 balsais taip pat siūlo dėl visų šių įstatymų tą patį sprendimą priimti pakartotinai.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Po svarstymo motyvai už. Priėmimas. Motyvai už. Už norėtų kalbėti A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Tikrai, kolegos, kviečiu pritarti Prezidento veto, tik gaila, kad dabar turime taisyti be galo daug klaidų. Matyt, turėsime taisyti su Polinių organizacijų įstatymu, tik tiek, kad, be abejo, rinkimai, kurie artėja 2023 metais, komitetams bus sąžiningesni ir jie galės laiku registruotis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimе balsuodami jau netrukus, kai prasidės balsavimo laikas, jis, primenu, yra nuo 11 val. 50 min.

11.34 val.

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Nuo 1 iki 9 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam... Atsiprašau, padariau klaidą. Nuo 1 iki 4 straipsnio nėra gauta pasiūlymų, pataisų. Ar galime pritarti kiekvienam iš jų bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu. Dėl 5 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Aš norėčiau paprašyti pranešėjo gerbiamo R. Lopatos, kad pristatytų komiteto nuomonę dėl Teisės departamento kelių pastabų, kurios yra gautos dėl šio projekto. Pirmiausia dėl 5 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašau.

R. LOPATA (LSF). 5 straipsnis. Mes pritariame.

PIRMININKĖ. Komitetas pritaria. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 5 straipsniui, sureduotam pagal Teisės departamento pastabą? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl straipsnių nuo 6 iki 9 pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 10 straipsnio yra gautos trys Teisės departamento pastabos. Prašau pakomentuoti.

R. LOPATA (LSF). Pirmai pastabai pritariame, antrai pastabai pritariame, trečiai taip pat.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime 10 straipsniui, sureduotam pagal Teisės departamento pastabas, pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl straipsnių nuo 11 iki 26 pasiūlymų ir pastabų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 27 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

R. LOPATA (LSF). Komitetas irgi pritaria.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 27 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 28 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Ar galime visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Ir 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Ačiū už pristatytą komiteto išvadą. Dėl motyvų užsirašiusių priėmimo stadijoje neturime. Apsispręsimė jau netrukus, balsuoti numatytu laiku.

11.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūrai į Europos Audito Rūmų narius“ projektas Nr. XIVP-1887(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūrai į Europos Audito Rūmų narius“ projektas Nr. XIVP-1887(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Europos reikalų komiteto pranešėją gerbiamą Radvilę pristatyti komiteto išvadą. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Komiteto išvada tokia, kad bendru sutarimu pritariame L. L. Andrikienės kandidatūrai į Europos Audito Rūmų narius. Pasiūlytam projektui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Turėčiau atsiklausti gerbiamos kandidatės, ar dar norėtų pasisakyti? Ne. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų po svarstymo užsirašiusių nėra. Priėmimo stadijoje dėl motyvų užsirašiusių taip pat neturime. Balsuosime jau netrukus.

11.38 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Norėčiau pakviesti gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką, kad pristatytų komiteto išvadą, nuomonę dėl Teisės departamento pastabų. Čia kalbama apie 1-9 klausimą. Dėl 1 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Tai yra teritorijų planavimo ir žemės valdų tvarkymo projekto lydimasis projektas. Dėl jo yra visiškai nedidukė redakcinė Teisės departamento pastaba. Komitetas šiandien jai pritarė visais 8 balsais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 1 straipsniui? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 3 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, ji tampa...

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Komitetas pritaria, nes čia yra suderinta įsigaliojimo data, vėlesnė 2 dienomis, taip, kaip ir pagrindiniame įstatyme.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Dėl motyvų dėl viso užsirašiusių nėra. Apsispręsimė balsuodami.

11.40 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 247¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1405(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektas Nr. XIVP-1405(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, čia taip pat yra lydimasis ANK projektas prie Biologinio atliekų tvarkymo reikalavimo įstatymo. Teisės departamentas čia atkreipė dėmesį, kad jau keitėsi įsigaliojimo data pagrindiniame įstatyme, komitetas, žinoma, pritarė, pakoregavo, atsisakė 3 straipsnio ir Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad yra registruotas kitas projektas, su kuriuo reikės ateityje šias nuostatas suderinti. Komitetas, žinoma, tam pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taigi 3 straipsnio nebelineka. 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Užsirašiusių dėl motyvų nėra.

11.41 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1608(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1608(2). Priėmimo stadija. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastabų. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, šis Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimas yra susijęs su Grynųjų pinigų ribojimo įstatymo pataisomis. ANK truputį atsiliko todėl, kad svarstyimo metu Finansų ministerija pasiūlė diferencijuoti atsakomybę pagal tai, kokia suma yra viršijama mūsų nustatyta baziniame įstatyme suma. Komitetas pasiūlė dėl šio straipsnio tikrai redakcinio pobūdžio pataisą – vietoj jungtuko „ir“ įrašyti jungtuką „ar“. Žinoma, komitetas šiandien svarstė ir visais 8 balsais pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą dėl 1 straipsnio. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Čia irgi Teisės departamentas siūlo pakeisti tiesiog formuluotę. Buvo nuo 50 iki 500, o čia daugiau kaip 50 ir daugiau kaip 500. Tiesiog redakcinio pobūdžio pastabos ir likusios yra visiškai redakcinio pobūdžio pastabos. Komitetas šiandien apsvarstęs visoms joms pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 2 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ar galime 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Taigi šis klausimas taip pat yra apsvarstytas.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Turime kelias minutes iki balsavimo laiko. Taigi skelbiu techninę 7 minučių pertraukėlę iki 11 val. 50 min.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas. 11 val. 50 min. prasidės balsavimas, kaip ir buvo numatyta darbotvarkėje.

Pertrauka

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kviečiu užimti darbo vietas. Toliau pagal programą intensyviausias mūsų posėdžio periodas – balsavimai. Kviečiu susikaupti, grįžti iš kavos ir vandens kambarėlių ir balsuosime dėl mūsų apsvarstytų projektų.

11.50 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892(2) (svarstymo tęsinys)

Pirmasis projektas yra darbotvarkės 1-2 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892(2). Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 115, prieš – 1, niekas nesusilaikė. Taigi, po svarstymo yra pritarta.

11.51 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891(2). Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 120, balsavo 120. Visi 120 balsavo už. Taigi, po svarstymo yra pritarta.

11.53 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas Nr. XIVP-1279 GR (priėmimo tęsinys)

Kitas būtų darbotvarkės 1-4 klausimų blokas, bet dar kelios minutės, nėra pasibaigusi pusvalandžio pertrauka.

Aš siūlau svarstyti darbotvarkės 1-5 klausimų bloką, kur yra grąžintas įstatymas. Projektas Nr. XIVP-1279 – Prezidento grąžintas įstatymas ir visi lydimieji. Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinis įstatymas. Dabar aš pacituosiu Statuto 167 straipsnį: „Grąžinto įstatymo priėmimo metu pirmiausia balsuojama, ar priimti visą įstatymą be pakeitimų.“ Pirmas balsavimas bus, ar priimame visą įstatymą be pakeitimų. Dabar skelbiu balsavimą dėl šio įstatymo, ar priimame visą įstatymą be pakeitimų. Pagal balsavimo rezultatus balsuosime toliau taip, kaip nubalsuosime.

Užsiregistravo 120, balsavo 119: tik 1 balsavo už (man atrodo, nesu matęs tokio rezultato), prieš – 82, susilaikė 36. Akivaizdu, kad įstatymas nėra priimtas be pataisų. (*Balsai salėje*) Kažkas skuba prie mikrofono. Gerbiama I. Pakarklytė. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėl protokolo prašau įskaityti susilaikymą.

PIRMININKAS. Tai čia jūs ta, kuri balsavote už?

I. PAKARKLYTĖ (LF). Taip, taip.

PIRMININKAS. Maniau, kad jūs išskirtinė tokia būsite, bet gerai. Protokole įskaitysime, kad susilaikėte.

Jeigu įstatymas be pakeitimų nepriimtas, balsuojama, ar priimti įstatymą su visomis Respublikos Prezidento teikiamomis pataisomis ir papildymais. Taigi, dabar balsuosime, ar priimame su Respublikos Prezidento teikiamomis pataisomis ir papildymais. Nesunku nuspėti rezultatą, pamąčius pirmąjį balsavimą.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 120 Seimo narių: už – 119, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-1279) priimtas su visais Prezidento pasiūlymais. (*Gongas*)

11.55 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymas Nr. XIVP-1281GR (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymas Nr. XIVP-1281. Balsuojame. Deja, turėsime vėl du kartus balsuoti. Pirmiausia balsuojame, ar priimame įstatymą be pakeitimų. Kadangi priėmimas, turėsime dėl kiekvieno iš paketo taip balsuoti, dėl kiekvieno bus du balsavimai.

Užsiregistravo 120, balsavo 120 Seimo narių: už nėra, prieš – 84, susilaikė 36. Akivaizdu, kad nepriimta.

Dabar balsuosime, ar priimame šį įstatymą su Respublikos Prezidento teikiamomis pataisomis ir papildymais. Dabar balsuojame, kadangi įstatymas be pakeitimų nebuvo priimtas, balsuojame, ar priimame įstatymą su visomis Respublikos Prezidento teikiamomis pataisomis ir papildymais. Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1281.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121 Seimo narys: visi 121 Seimo nariai balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.57 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17, 20, 23, 36, 51, 77, 120, 121, 122 straipsnių ir II dalies II skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1758GR (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-5.3 klausimas – įstatymas Nr. XIVP-1758. Balsuosime analogiškai, ar priimame įstatymą be pakeitimų. Pagal tikėtiną rezultatą toliau balsuosime, ar priimame įstatymą su Prezidento pasiūlymais. (*Balsas salėje*) Atsiprašau, netyčia paleidome ne tą stadiją. Dabar balsavimo metu ne tas buvo parašyta ekrane. Pakartojame dar kartą. Balsuojame, ar priimame visą įstatymą be pakeitimų.

Užsiregistravo 121, balsavo 121 Seimo narys: už – 1, prieš – 91, susilaikė 29. Niekas nenori pakeisti savo nuomonės, gerai. Tada įstatymas nėra priimtas be pakeitimų.

Dabar balsuosime, ar priimame įstatymą su visomis Respublikos Prezidento pataisomis ir papildymais. Darbotvarkės 1-5.3 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1758. Dabar balsuojame, ar pritariame Prezidento siūlymui.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118 Seimo narių: už – 117, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.59 val.

Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1759GR (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-5.4 klausimas – Baudžiamojo kodekso įstatymas Nr. XIVP-1759. Pirmiausia balsuojame, ar priimame visą įstatymą be pakeitimų.

Užsiregistravo 117, balsavo 117 Seimo narių: už – 2, prieš – 88, susilaikė 27. Be pakeitimų nepritarta.

Balsuojame dar kartą, ar priimame įstatymą su visomis Respublikos Prezidento pataisomis ir papildymais. Baudžiamojo kodekso XXVI skyriaus pavadinimo, 175¹ ir 295 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1759.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118 Seimo narių: už – 115, prieš – 2, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.00 val.

Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1760GR (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-5.5 klausimas, taip pat pirmas balsavimas – Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1760. Dabar balsuojame, ar priimame visą įstatymą be pakeitimų. Pirmasis balsavimas, nesusipainiokime, jį dar bus keletas. Dabar balsuojame, ar be pakeitimų... Negaliu sakyti, kaip, bet pagal analogiją turbūt labiau neigiamai balsuojame.

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 2, prieš – 87, susilaikė 29. Be pakeitimų nepritarta.

Taigi balsuojame, ar priimame įstatymą su visomis Respublikos Prezidento teikiamomis pataisomis ir papildymais. Darbotvarkės 1-5.5 klausimas – Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1760. Dabar balsuojame, ar su Prezidento pasiūlymais...

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118: visi 118 balsavo už ir priėmė įstatymą. (*Gongas*)

12.02 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 29, 73 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1761GR (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.6 klausimas – Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1761. Balsuojame dabar, pirmas balsavimas, ar priimame visą įstatymą be pakeitimų. Pirmas balsavimas vyksta.

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 1, prieš – 89, susilaikė 31. Nepritarta.

Tada balsuojame, ar priimame šį įstatymą su visomis Respublikos Prezidento pataisomis ir papildymais. Antras balsavimas dėl Konstitucinio Teismo įstatymo projekto Nr. XIVP-1761.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už balsavo 119, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.03 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1762GR (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.7 klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas Nr. XIVP-1762. Pirmas balsavimas, dabar balsuojame, ar priimame įstatymą be pakeitimų. Dar vienas iš paketo. Balsuojame, ar priimame be pakeitimų. Pirmas balsavimas.

Užsiregistravo 121, balsavo 121: tradiciškai 1 balsavo už, prieš – 93, susilaikė 27. Nepriimta.

Dabar balsuosime antrą balsavimą, ar priimame su visomis Respublikos Prezidento teikiamomis pataisomis ir papildymais Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1762. Su Prezidento pataisomis ir papildymais.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 119, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 2. Įstatymas yra priimtas su Prezidento pasiūlymais.

12.04 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1763GR (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.8 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1763. Balsuojame, ar priimame įstatymą be pakeitimų. Pirmasis balsavimas, ar priimame be pakeitimų.

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 4, prieš – 88, susilaikė 27. Nepriimta.

Dabar balsuosime antru balsavimu, ar priimame šį įstatymą su Respublikos Prezidento pataisomis ir papildymais. Darbotvarkės 1-5.8 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1763GR. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 119, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (Gongas)

Per šoninį mikrofoną – J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, dėl protokolo – prieš tai buvusiame balsavime aš netyčia užkliudžiau ne tą mygtuką. Norėjau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Aš irgi nustebau, nes statistiškai buvo daugiau už negu paprastai, tad fiksuojame, kad dėl prieš tai buvusio, tai yra dėl Lietuvos nacionalinio radijo, jūs balsavote prieš. O dabar Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas yra priimtas ir jūs balsavote greičiausiai už.

12.06 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 7, 9¹ ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-1764GR (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.9 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1764. Dabar balsuojame be pakeitimų, ar priimame įstatymą be pakeitimų. Pirmas balsavimas ir jau paskutinis iš šio paketo, būsimė įveikė. Prezidento veto tai neįveikia, bet įstatymą tai įveikia.

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 3, prieš – 90, susilaikė 28. Taigi, akivaizdu, nepritarta.

Ir balsuosime antru balsavimu, ar pritariame su visomis Respublikos Prezidento pataisomis ir papildymais.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 119: labai gražiai visi 119 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (Gongas)

Seime įsivyravus vienybei pusvalandžio pertrauka baigėsi dėl 1-4 bloko.

12.08 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30², 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684(2) (priėmimo tęsinys)

Taigi grįžtame prie 1-4.1 klausimo – Užimtumo įstatymo pakeitimo projekto. Pranešėjas – gerbiamas J. Džiugelis.

Dėl 1 straipsnio nėra jokių pasiūlymų. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, iki 8 imtinai straipsniams galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 9 straipsnio yra Seimo narių gerbiamos V. Giraitytės-Juškevičienės, V. Juknos, I. Kačinskaitės-Urbonienės, V. Fiodorovo, A. Gedvilo, A. Mazuronio ir V. Gapšio pasiūlymų. Norėčiau, kad pirmoji pasiūlymą pristatytų gerbiama V. Giraitytė-Juškevičienė turbūt. Prašom.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Laba diena, gerbiami kolegos. Iš karto galiu pasakyti, kad komitetas pasiūlymui nepritarė, tačiau noriu visus paraginti palaikyti šį pasiūlymą, nes ir dabar Socialinių įmonių įstatyme yra numatyta, kad asmenims, turintiems 30–40 % darbingumo

lygi, darbo užmokesčio subsidija yra mokama neterminuotai. Todėl atliepdama neįgaliųjų dirbančiųjų poreikius, darbdavių lūkesčius kviečiu ir raginu visus priimti šį pasiūlymą ir šią subsidiją mokėti neterminuotai, kaip yra ir dabar, nes žmogaus negalia po dvejų metų tikrai nepasikeičia, su amžiumi progresuojant ligai jina netgi ūmėja, todėl kviečiu visus palaikyti. Ypač norėčiau apeliuoti į Biudžeto ir finansų komiteto ir Ekonomikos komiteto narius, kurie savo posėdžiuose pritarė tokiam pasiūlymui, todėl visus kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi čia labai daug Seimo narių pasirašė, ar yra 29? (*Balsai salėje*) Manome, kad yra. Matau daug linksničių žmonių. Gal negaištame laiko. Manome, kad yra. Komiteto nuomonė – gerbiamas J. Džiugelis. Komiteto nuomonė buvo nepritari. Prašom.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, komitetas šiandien ryte apsvarstė šį pasiūlymą ir nepritarė, balsavo taip: už – 4, prieš – 2 ir susilaikė 6. Argumentai yra tie, kad tai iš esmės iškreiptų socialinių įmonių reformą. Reikia atkreipti dėmesį, kad šie pinigai yra skiriami įmonėms, bet ne žmonėms, tuo tarpu valstybė su numatoma reforma yra pasiruošusi paskatinti darbdavius priimti negalią turinčius žmones. Todėl balsavimo rezultatai tokie – nepritari.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime dėl Seimo narių pasiūlymo. Ai, pasisakysime. Dar yra norinčių pasisakyti. Gerbiamas G. Kindurys kalbės už.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų vertinu tokį... Palaikau šitą siūlymą, nes šiuo metu neįgaliesiems yra taikoma subsidija visam laikui ir ją nutraukus tik dviems metams bus ta subsidija arba, kaip komitetas vėliau balsavo, trejiems metams – tai tikrai yra labai laikinas dalykas. Tai tik sumažins galimybę neįgaliesiems įsidarbinti. Bus pažeisti jų lūkesčiai ir tikrai gyvenimas daugeliui neįgaliųjų pasunkės. Todėl siūlau palaikyti šitą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. M. Navickienė kalbės prieš. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš noriu tikrai atkreipti dėmesį į tai, kad darbo užmokesčio subsidijos skatina neįgaliųjų įdarbinimą, o jiems ir darbdaviams teikiamos įdarbinimo paslaugos. Apie tai kalbėjo ir apklausti darbdaviai, kurių apklausa įvykdyta. Mes matome, kad šiandien daugiau žmonių yra dirbančių atviroje darbo rinkoje negu socialinėse įmonėse, taip pat dirbantys asmenys, kuriems yra taikomas neterminuotas subsidijavimas, sudaro daug mažesnę dalį nei tie, kurių įdarbinimui tokia parama nėra teikiama. Dabar komitete yra priimtas kompromisas dėl gerbiamo A. Dumbravos pasiūlymo ir 36 mėnesių subsidijavimo. Manau, kad vieningai galėsime jį palaikyti.

Tačiau negalvokime, kad subsidijos mokėjimo ilgis kaip nors lemia tų žmonių išbuvimą darbo rinkoje. Svarbiausias dalykas yra paslaugos pritaikymas, ne tik darbo vietos, bet ir darbo aplinkos, ir tai, kad žmogus, įgijęs negalią darbo vietoje, neiškristų iš darbo vietos, bet dėl paslaugų galėtų joje likti. Įstatymų visas rinkinys yra nukreiptas į galimybę žmonėms gauti tinkamas paslaugas.

Priminsiu, kad sunkiausią negalią turintiems žmonėms pagal šitą įstatymo projektą subsidijos bus neterminuotos, o lengvesnę ir lengviausią negalią turintiems asmenims terminuota iki 24 mėnesių, tačiau gerokai išplečiamas paslaugų kiekis. Taip pat padaryta apklausa, kad ne subsidija labiausiai motyvuoja darbdavius išlaikyti neįgaliuosius.

Turime turėti ir tam tikrą vertybinį pokytį. Valstybė, mes, turime priimti negalią turinčius žmones pagal tai, kokią jie gali sukurti pridėtinę vertę. Yra tikrai daug norinčių ir galinčių dirbti žmonių, mes turime juos paskatinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl Seimo narių pasiūlymo, kuris ką tik buvo aptartas. Seimo narių V. Giraitytės-Juškevičienės, V. Juknos, I. Kačinskaitės-Urbonienės, V. Fiodorovo, A. Gedvilo, A. Mazuronio, V. Gapšio, jam komitetas nepritarė. Ką tik buvo išsakytos nuomonės. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 35, prieš – 29, susilaikė 56. Taigi, pasiūlymui nėra pritarta.

Toliau dėl to paties straipsnio yra labai ilgas Seimo narių pasiūlymas. Visą straipsnį čia siūlo keisti Seimo nariai: gerbiama R. Šalaševičiūtė, G. Kindurys, A. Norkienė, G. Burokienė, A. Veryga, A. Vinkus, S. Tumėnas. Gerbiama R. Šalaševičiūtė pristatys turbūt, ar ne? (*Balsai salėje*) Gerbiamas G. Kindurys. Prašom. Tuoj įjungsime.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš dalies siejasi šis pasiūlymas, nes yra labai ilgas, tačiau jame yra įdėta... Dabartiniame įstatyme yra numatyta, kad darbdaviai, kurie atleidžia darbuotoją ir kurio darbas yra remiamas remiamojo įdarbinimo priemonėmis, šių priemonių galiojimo metu ar per 6 mėnesius nuo priemonių taikymo pabaigos 12 mėnesių praranda teisę dalyvauti priemonėse. Ir yra numatytos išimtys.

Viena iš išimčių yra, kai nutraukiama darbdavio ar darbuotojo valia, tad mes siūlome, kad darbo sutarties nutraukimas šalių sutarimu galimas tik, žinoma, atvejais, kai yra dviejų šalių suderinta tikroji valia dėl tokios darbo santykių pabaigos. Pažymėtina, kad darbuotojui savo iniciatyva nutraukus darbo sutartį gali būti taikomi apribojimai, numatyti Užimtumo įstatyme.

Taigi galimybė nutraukti darbo sutartį šalių sutarimu ir už tai nesulaukti sankcijų yra naujinga abiem šalims, todėl siūlytina numatyti išimtis iš ribojimo darbdaviui 12 mėnesių dalyvauti remiamojo įdarbinimo priemonėse taikoma ir tais atvejais, kai darbo santykiai tarp darbdavio ir darbuotojo pasibaigia šalių susitarimu.

Be to, šiame pasiūlyme yra taip pat kalbama apie tai, kad būtų remiami ir lengvą negalią turintys neįgalieji su diagnozės kodu SF00F99H90 ir 91, jiems būtų taikomas terminas ne 6 mėnesių, o neterminuotas, kaip ir tolimesniame pasiūlyme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra 29 palaikantys? Nors nežinau, ar buvo klausantys 29, nes labai buvo triukšmas salėje, bet palaikančių, matau, yra. Tada svarstome komiteto nuomonę. Gerbiamas J. Džiugelis. Prašom.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Komitetas šiandien ryte taip pat apsvaistė šį siūlymą. Jį svarstė dviem etapais. Pirmiausia, kaip ir minėjo, dėl analogiško buvo ką tik nubalsuota, tad turbūt balsuoti nereikės dėl subsidijavimo terminų.

O štai antrosios dalies, kalbančios apie atleidimus, pasiūlymui komitetas taip pat nepritarė, nes įstatyme bandoma įrašyti tam tikrus diagnozių kodus, tai nėra geras precedentas teisėkūros prasme. Tuo labiau kad šie dalykai yra apibrėžiami poįstatyminiais teisės aktais, todėl šis pasiūlymas būtų perteklinis. Kviestume nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl motyvų yra norinčių kalbėti tik prieš. Ministrė M. Navickienė. Prašom, trumpai, nes nelabai kas nori...

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš dėl abiejų aspektų norėčiau pasisakyti. Pirmiausia dėl šalių susitarimo noriu akcentuoti, kad dabar mes nekeičiame to, kaip yra dabar reglamentuota. Jeigu darbuotojo valia yra nutraukiama sutartis, tai yra vienas dalykas. Bet šalių susitarimas, mes puikiai suprantame, sudarytų platesnes galimybes darbdaviui papiktnaudžiauti remiamojo įdarbinimo priemone. Šalių susitarimu yra gana aiškiai ir dažnai išreiškiama darbdavio valia atleisti darbuotoją, todėl raginu nepritarti šiam aspektui. Plius ir dabar nėra to dalyko galiojančiame įstatyme.

Kitas dalykas – dėl tam tikrų asmenų tam tikros negalios formos išskyrimo. Taip pat manyčiau, kad tai būtų ydinga, nes negalios sunkumą nusako ne jo negalios pobūdis, o darbingumo ar neįgalumo lygis. „Sodros“ duomenimis, 2022 metų pradžioje atviroje darbo rinkoje dirbo virš 2 tūkst., o socialinėse įmonėse tik 352 asmenys, turintys proto, psichikos negalią, jiems nustatytas 45–55 % darbingumas. Atviroje darbo rinkoje dirbo 2,2 tūkst., o socialinėse įmonėse – 574, kuriems nustatytas 30–40 % darbingumo lygis. Atviroje darbo rinkoje dirbo 221 asmuo, turintis klausos negalią, o socialinėse įmonėse tik 32.

Bet kuriuo atveju matome, kad ir skaičiai yra ganėtinai iškalbingi, o kitas aspektas, kad tikrai siūlau likti prie principo, jog negalios sunkumą turi nusakyti neįgalumo ir darbingumo lygis, o ne konkreti negalios forma. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl pasiūlymo, kuris ką tik buvo aptartas. Gerbiamos R. Šalaševičiūtės, G. Kindurio ir kitų Seimo narių pasiūlymo, jam komitetas nepritarė ir buvo išsakyta nuomonė prieš. Balsuojame dėl pasiūlymo.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 28, prieš – 32, susilaikė 56. Pasiūlymui nėra pritarta.

Ar galime 9 straipsniui pritarti bendru sutarimu pagal dabar jau priimtus siūlymus? Dėkoju, pritarta.

Taigi 10 straipsnis, dėl jo yra Seimo nario A. Dumbravos pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Gerbiamas A. Dumbrava išsakys.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Taip, gerbiamas pirmininke, labai ačiū. Dėkoju komitetui, kad pritarė. Čia vietoj 24 mėnesių subsidijavimas nukeliamas iki 36 mėnesių tiems, kurie turi vidutinį neįgalumo lygį arba 30–40 % darbingumo lygį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė – J. Džiugelis. Čia komitetas pritaria. Tuoju, sekundėlę, čia technika. Prašom.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Komitetas pritarė šiam pasiūlymui balsuodamas – 11 Seimo narių balsavo už, susilaikė 1. Atkreiptinas dėmesys, kad tai yra kompromisinis variantas, atliepantis socialinių partnerių lūkesčius, todėl kviestume pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju, aš neklausiu, ar yra 29, nes, jeigu ir komitetas pritaria, tai, matyt, tikrai palaikymas nemažas. Bet, aš matau, užsirašė net ir kalbėti prieš. Matyt, neklausiu, ar bendru sutarimu. Nebus bendro sutarimo, ar ne? Gerai, nebus. Tada už kalba gerbiamas M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Iš tiesų nuo pat tada, kai Vyriausybė atnešė šį projektą į Seimą, tiek gaudant iš organizacijų, tiek registruojant Seimo narių pasiūlymus, visa diskusija koncentravosi, ar nereikėtų neterminuotai remti vidutinės negalios, subsidijuoti šios grupės žmonių, dirbančių atviroje darbo rinkoje. Matome, kad ieškant geriausių sprendimų, kad ištis atviroje darbo rinkoje būtų padrašinimas ir paskatinimas, nebūtų mėtomasi, iš tiesų buvo rastas kompromisas, kurį komitete palaikė 11 iš 12 komiteto narių. Todėl siūlome eiti tuo keliu, kad būtų šis subsidijavimo terminas apribotas metais, būtų iki trejų metų subsidijuojama, bet kad pati reforma nebūtų stabdoma ir galėtų judėti į priekį. Todėl raginu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju, kad ir kaip įtikinamai jūs kalbėjote, gerbiamas L. Kukuraitis greičiausiai nori kalbėti prieš. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, posėdžio pirmininke. Aš pasakysiu keletą argumentų. Dar svarstymo fazėje, kai turėjome diskusiją, jau tuo metu sakiau, kad nesuprantu nei 24, nei 36 mėnesių termino, juo labiau 36 mėnesių termino. Mes turime sutarti – arba mes sukuriame tokias paslaugas, kad žmonės su negalia per terminuotą laiką adaptuotųsi ir taptų lygiaverčiais darbo rinkos dalyviais, arba mes pripažįstame, kad tokių paslaugų neturime, jų nesukuriame ir dėl to kai kurių neįgalųjų darbą subsidijuojame neterminuotai. Šiuo atveju 24 mėnesių laikotarpis yra tinkamas laikas sukurti tokias paslaugas ir tada jau leisti žmonėms kaip lygiaverčiams dalyvauti mūsų visuomenėje, o ne sukurti socialines įmones arba tokį stilių, kaip socialinės įmonės Užimtumo įstatyme.

Dabar konkrečiai argumentai prieš dėl šio pasiūlymo svarstymo komitete metu. Ministerijos atstovai patvirtino, kad neįgalieji, kurie gauna subsidijas, yra užšaldomi mažų pajamų ribose. Tai reiškia, kad daugelis jų gauna minimalius mėnesinius atlygius. Šiuo metu mes sakome, kad 36 mėnesius jie gaus MMA, kai daugelio neįgalųjų, kurie dirba atviroje darbo rinkoje, atlyginimai yra pagal jų kompetenciją.

Dabar antras argumentas – biudžeto našta, plius 15 mln. tenka kitai kadencijai. Kitaip sakant, mes šiandien, dabar, sprendžiame dėl kitos kadencijos išlaidų.

Trečias argumentas yra dėl pereinamojo laikotarpio. Ministerija teigia, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. laukia negalios nustatymo reformos. Mano galva, 24 mėnesių laikotarpis, kuris šiuo metu yra siūlomas įstatyme, yra pakankamas tam, kad galėtume po to, kai bus priimama negalios reforma, koreguoti Užimtumo įstatymą pritaikydami jį prie naujos tikrovės. Todėl siūlau nepritarti pasiūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl A. Dumbravos pasiūlymo, jis ką tik buvo aptartas. Komitetas jam pritarė, bet salėje buvo įvairių nuomonių. Balsuojame dėl pasiūlymo.

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 108, prieš – 1, susilaikė 6. Pasiūlymui yra pritarta.

Toliau dėl šio straipsnio yra Seimo narių V. Giraitytės-Juškevičienės, V. Juknos, I. Kačinskaitės, V. Fiodorovo, A. Mazuronio, V. Gapšio pasiūlymas. Gerbiami kolegos, susijęs, jūs pritariate, kad turbūt svarstyti nereikia, Seimas jau apsisprendė gana rimta persvara. Gerai, tada šito nebesvarstome. Atsiima.

Toliau Seimo narių R. Šalaševičiūtės, G. Kindurio, A. Norkienės, G. Burokienės ir kitų. Gerbiami kolegos, irgi yra susijęs, dėl to jau Seimas apsisprendė. Ar sutinkame? Dėkoju, sutinkame,

kad svarstyti nebereikia. Atsiima. Taigi dėl 10 straipsnio daugiau nebuvo. 10 straipsniui bendru sutarimu galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

11 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo, dėl 12 straipsnio nebuvo, dėl 13 straipsnio, atrodo, nebuvo, taip, nebuvo, dėl 14 straipsnio nebuvo. Ar galime pritarti šiems straipsniams bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

15 straipsnis. Yra gerbiamų Seimo narių R. Šalaševičiūtės, G. Kindurio, A. Norkienės, G. Burkienės, A. Verygos, A. Vinkaus. Norėsite svarstyti?

G. KINDURYS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Gerai, G. Kindurys pristatys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mūsų argumentai tokie: atsižvelgdami į tai, kad kitais metais planuojama neigalumo ir nedarbingumo nustatymo sistemos pertvarka, po kurios turėtų iš esmės pasikeisti žmonių su negalia pasiskirstymas ar gali pasikeisti pasiskirstymas pagal darbingumo lygius, o priskyrimas darbingumo lygiams nulemia valstybės pagalbos tokiam asmeniui pagal šį įstatymą dydį ir terminą, todėl siūlome, siekdami užtikrinti žmonių su negalia teisėtus lūkesčius ir jų tinkamą pasirinkimą iki užimtumo sistemos reformos, šio įstatymo įsigaliojimą atidėti iki 2024 m. sausio 1 d. Taip įsigaliojus šiems pokyčiams jau bus įvykusi neigalumo ir darbingumo sistemos pertvarka ir žmonės su negalia galės objektyviai įvertinti ir pasiūlyti pokyčius, kurie jų laukia darbo rinkoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra palaikantys 29 Seimo nariai? Nė vieno nematau. Ai, yra keletas. Gerai. Balsuojame, ar yra 29. Išreikšime savo norą diskutuoti dėl šio pasiūlymo paspausdami mygtukus, nes buvo suabejota, ar yra 29. Jeigu nebus 29, procesas bus greitesnis, nesvarstysime.

Taigi už – 26. Taigi 29 Seimo narių nėra, šio pasiūlymo nesvarstome.

Ar galime visą 15 straipsnį priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl viso įstatymo yra norinčių pasisakyti? Yra nemažai norinčių kalbėti už. Prašom. Gerbiama M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolegose, aš pasistengsiu trumpai, bet norėčiau dar kartą dekonstruoti keletą mitų, kad neva reforma kažkokią situaciją kažkam gali pabloginti ar yra nederinta, ar per brangi ir panašiai. Tad keletas skaičių, kad visi būtume tame pačiame puslapyje.

Šiandien yra apie 147 tūkst. darbingo amžiaus negalią turinčių asmenų ir tik 29 % iš tų žmonių dirba, o tik 10 % iš tų dirbančių dirba socialinėse įmonėse. Atviroje darbo rinkoje dirba 38 tūkst. žmonių, o socialinėse įmonėse dirba 4 tūkst. 500. Dirbančių negalią turinčių asmenų skaičius socialinėse įmonėse nuosekliai mažėja, o sunkiausią negalią turinčių žmonių, dirbančių socialinėse įmonėse, yra vos 450.

Biudžeto lėšų paskirstymas iki šiol buvo labai neproporcingas. Mes remdavome apie 30 mln. per metus socialines įmones ir tik apie 8 mln. eurų skirdavome atvirai darbo rinkai. Dabar siekiame, panaikindami socialinių įmonių statusą, konsoliduoti visą turimą biudžetą ir tuos pinigus investuoti į kiekvieno neigalaus žmogaus geresnes galimybes dirbti atviroje darbo rinkoje ne tik pritaikant jo darbo vietą, bet ir pritaikant jo darbo aplinką, taip pat suteikiant daugiau paslaugų prisitaikyti darbo vietas, kompetencijas, gauti palydėjimą. Visas tas paslaugų spektras, kiek esame diskutavę su darbdaviais, daug labiau motyvuoja įdarbinti žmones, turinčius negalią, nei subsidijos, kurios taip pat yra išlaikomos ir sunkiausią negalią turintiems asmenims yra išlaikomos neterminuotos.

Aš noriu pasakyti, kad negalią turintys žmonės ilgą laiką šios reformos laukė, jina buvo sunderinta su daugeliu institucijų, taip pat su frakcijomis, visi gavome laiškus iš Lietuvos negalios organizacijų forumo. Tai turėtų būti svarbiausias momentas, kuris mums padėtų įsitikinti, kad esame teisingame kelyje.

PIRMININKAS. Laikas!

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Kolegos, kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Atsirado norinčių kalbėti prieš. G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų ir sumanymas, ir idėja tikrai yra gera, bet tai, kad vidutinę negalią turintys asmenys, kurie dabar buvo remiami neterminuotai, bus remiami tik trejus metus, na, man neleidžia apsispręsti balsuoti už visą projektą. Tikrai ne kiekvienas, kuris bus išėjęs iš socialinių įmonių, įsidarbins. Tie, kurie dirba laisvos rinkos sąlygo-

mis, aišku, dirbs, dalis tų, kurie, sakiau, neįsidarbina, irgi sugebės, bet tikrai kita dalis liks neįsidarbinę ir taip tie žmonės, manau, nukentės. Todėl aš susilaikysiu balsuodamas dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už nori kalbėti gerbiamas A. Navickas. Prašom.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Mano bendrapavardė iš esmės viską pasakė, bet norėčiau pasakyti, kad šito įstatymo priėmimas yra tik proceso pradžia. Aš visgi norėčiau pabrėžti – viskas turbūt priklausys nuo to, kiek visgi iš popieriaus jis sugebės tapti kūnu. Visi asistentai, visa pagalba – visa, kas yra išrašyta, turi tapti kūnu, jeigu taps kūnu – viskas gerai, tada viskas bus į gera. Aš tik noriu pasakyti, kad mes priimame įstatymus, viskas yra gerai, bet būtent tų įstatymų įgyvendinimas, įkūnijimas yra irgi mūsų labai svarbus uždavinys, kuris dabar laukia. Šiaip tikrai siūlau žengti tą žingsnį ir eiti ta kryptimi.

PIRMININKAS. Dėkoju. J. Džiugelis kalbės už.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Mielieji kolegos, ištis labai ilgai laukta reforma tarp negalią turinčių žmonių, nes bus atstatytas socialinis teisingumas remiant visus darbdavius, išdrįsusius priimti negalią turinčius žmones. To reikia tam, kad Lietuva pasiektų Europos Sąjungos dirbančių neįgaliųjų skaičiaus vidurkį, nes mūsų negalią turintys žmonės lygiai taip pat yra darbštūs, bet labai dažnu atveju stokoja pasitikėjimo iš darbdavių. Todėl ši reforma yra socialiai teisinga, orientuota į žmonių įgalinimą per paslaugas.

Ši reforma yra suderinta su socialiniais partneriais, pradedant neįgaliųjų organizacijomis, baigiant Verslo tarybos organizacijomis. Tikrai, man atrodo, šiandien pataisomis radome kompromisus dėl vidutinio sunkumo negalios rėmimo formos, todėl kviečiu pritarti šiai pertvarkai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir gerbiamas T. Tomilinas kalbės už taip pat.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, pirmiausia norisi padėkoti socialinėms įmonėms už ilgus metus vykdytą misiją. Nors politikai dažnai yra linkę demonizuoti tam tikrą veiklą, tam tikras verslo formas, kad pateisintų savo norą reformuoti, aš manau, istorine prasme mes turime pasakyti, kad absoliuti dauguma socialinių įmonių dirbo sąžiningai, atliko tai, ko iš jų reikalavo valstybė. Dabar valstybė tą modelį keičia – tai irgi sąžininga ir tai gali valstybė daryti. Manau, sąžininga yra pasakyti, kad mes turime socialinių įmonių tam tikrą įdirbį ir jo ribas, daugiau tų ribų jos negalėjo peržengti dėl modelio ypatumų. Dabar valstybė žada, valstybė meta iššūkį sau ir žada padidinti neįgaliųjų žmonių užimtumą kartais – tai yra labai sveikintina. Viskas, kaip ir gerbiamas A. Navickas sakė, viskas priklausys, ar valstybė sugebės, pavyzdžiui, suvaldyti biudžetus, nes gana dosnūs kompromisai suponuoja, kad gali būti ir viršyti tie biudžetai, o tų pinigų neįgaliesiems įdarbinti tikrai reikia daugiau, negu mes anksčiau planavome. Taip pat neaišku, ar įvyks tas lūžis darbdavių sąmonėje – mes vis dar turime per daug stereotipų, per daug to rinkos uždarmo, orientavimosi tik į sveikiausią visuomenės dalį, jauniausius žmones, todėl iššūkių laukia daug. Mes padėjome šią reformą priimti, iš dalies ir buvusi valdžia yra šios reformos autorė, tačiau mūsų laukia labai dideli iššūkiai. Pirmiausia reikia padėkoti tiems žmonėms, kurie atliko valstybės suteiktą misiją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl viso įstatymo. Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1684(2). Priėmimas. Balsuojame. Vyksta balsavimas dėl įstatymo priėmimo. Kažkodėl nematau, kad visi būtų suinteresuoti tuo. Labai keista, bet ne visi.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112 Seimo narių: už – 94, prieš – 2, susilaikė 16. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.36 val.

Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1685(2) (priėmimas)

Dabar bus daug lydimųjų. Darbotvarkės 1-4.2 klausimas – Socialinių įmonių įstatymo projektas Nr. XIVP-1685(2). Einame pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo. Ar galime

bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio buvo vienas gerbiamos R. Šalaševičiūtės, G. Kindurio ir kitų pasiūlymas dėl datos, bet mes apsisprendėme dėl pagrindinio. Sutinkate, kad čia dėl jo nereikia balsuoti? Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

Dabar dėl viso. Nėra norinčių kalbėti. Balsuojame dėl viso 1-4.2 klausimo – Socialinių įmonių įstatymo vieno straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1685(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116 Seimo narių: už – 102, prieš nėra, susilaikė 14. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.37 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1686(2) (priėmimas)

Toliau Viešųjų pirkimų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1686(2). Vėlgi yra tas pats pasiūlymas dėl datos. Sutinkate, kad nereikia jo svarstyti. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl viso niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl 1-4.3 klausimo – Viešųjų pirkimų įstatymo projekto Nr. XIVP-1686(2) – priėmimo. Dar vienas lydimasis iš Užimtumo įstatymo paketo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116 Seimo narių: už – 99, prieš nėra, susilaikė 17. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.38 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1687(2) (priėmimas)

Toliau 1-4.4 klausimas – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo projektas Nr. XIVP-1687(2). Čia taip pat buvo tik pasiūlymas dėl datos, jo nesvarstome, nes apsisprendėme svarstydami pagrindinį. 1 straipsnis. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl viso niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1687(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116 Seimo narių: už – 99, prieš nėra, susilaikė 17. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.39 val.

Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1688(2) (priėmimas)

Toliau 1-4.5 klausimas – projektas Nr. XIVP-1688(2). Dėl datos mes apsisprendėme, pasiūlymo dėl datos nesvarstysime. 1 straipsnis. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl viso niekas nenori kalbėti.

Balsuojame dėl 1-4.5 klausimo – Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1688(2). Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 98, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 17. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.40 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 ir 18 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 20³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1689(2) (priėmimas)

Liko paskutinis iš šio paketo, 1-4.6 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-1689(2). 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Kaip minėjau, dėl pasiūlymo dėl datos nebesprendžiame, nes dėl jo apsispręsta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 3, 4, 5 straipsniai. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl viso niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl 1-4.6 klausimo – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 16 ir 18 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 20³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1689(2). Priėmimas. Paskutinis iš šio paketo ir keliausime toliau pagal darbotvarkę. O dabar lieka įvertinti rezultatus, kokie yra.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 115: už – 98, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 17. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.41 val.

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-6 klausimas – Oficialiosios statistikos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1692(2). Balsuojame. Oficialiosios statistikos įstatymo priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 109, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūrai į Europos Audito Rūmų narius“ projektas Nr. XIVP-1887(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Laimos Liucijos Andrikienės kandidatūrai į Europos Audito Rūmų narius“ projektas Nr. XIVP-1887(2). Balsuojame. Taip pat yra likęs tik priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 111, prieš – 1, susilaikė 1. Taigi, pritarta. (*Gongas*) Nutarimas yra priimtas. (*Plojimai*) Aš sveikinu gerbiama kolegę su būsimomis naujomis pareigomis. Labai šilti sveikinimai.

12.44 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-8 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1633(2). Taip pat priėmimas. Gerbiami kolegos, tęsiame darbus, tęsiame įstatymų priėmimus, dar keletas balsavimų. Be šito, liko dar du balsavimai ir pareiškimai.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 108, balsavo 107: už – 101, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 6. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.44 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 247¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1405(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-9 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 247¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1405(2). Dar vienas priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 102, prieš nėra, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.45 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1608(2) (priėmimo tęsinys)

Liko paskutinis šios dienos įstatymas, 1-10 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1608(2). Priėmimas. Balsuojame. Tai paskutinis šios dienos balsavimas, jį įveikus liks įdomiausias žanras – Seimo narių pareiškimai ir gongas posėdžio pabaigoje. O dabar dar vienas teigiamas rezultatas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 96, prieš – 2, susilaikė 12. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Seimo nariai dėl pareiškimų neužsirašė. Taigi, skelbiu posėdžio pabaigą, susitiksime rytoj 10 valandą. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NEEILINĖS SESIJOS POSĖDŽIO NR. 196 STENOGRAMA

2022 m. liepos 20 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame liepos 20 dienos Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 88 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo 2022 m. liepos 20 d. (trečiadienio) posėdžio darbotvarkės tvirtinimas

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar galime darbotvarkę pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Atkreipiu dėmesį, kad balsavimas bus po kiekvieno projekto, nes šiandien darbotvarkėje turime tiksliai du.

10.01 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1892(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Šis įstatymo projektą sudaro vienas straipsnis. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Motyvai. Už kalba A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia norėčiau pasveikinti Švediją atlaikius tą spaudimą ir atlaikant tą spaudimą, kurį šalis patiria kaip suvereni valstybė, nes Rusija prieš gerą pusmetį išsakė labai aiškius, konkrečius grąsinimus ir NATO šalims, ir NATO, kad jokia valstybė negalėtų ir neturėtų prisijungti prie NATO gynybinio aljanso. Aš manau, kad tai buvo taikoma ir mūsų šiaurinėms kaimynėms – jos turėjo apsispręsti, jų visuomenės turėjo pasirinkti. Aš sveikinu tą pasirinkimą – suverenos tautos priima suverenius sprendimus!

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiamieji, Švedija – mūsų jūros kaimynė, bet kažkaip anksčiau buvo drašė, Europa... kariaudama Švediją... dabar kažkur ta draša išgaravo – čia klausimas. Čia buvo kolegų ir K. Masiulio atsiprašymų kažkokių, neaiškių pamąstymų.

Gerbiami kolegos, galbūt jūs savo nuomonę išdėstykite, kaip jūs tvirtybę laikote – ar minkštą, ar ką. Aš nebūtinai turiu dėl jūsų čia atsiprašinėti arba kovoti už jūsų drašą. Kviečiu visus stiprinti drašą, o ne mažinti baimę. Baimė ir pati pradings, kai būsite drašūs. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, priimame istorinį sprendimą, kuris stiprins mūsų saugumą. Dvi valstybės – tiek Švedija, tiek Suomija – turi stiprius laivynus, stiprias kariuomenes ir stiprins NATO, o kartu stiprins ir mus. Be to, tos dvi valstybės yra jūrinės valstybės ir turi daugybę salų, o jų buvimas NATO iš esmės Baltijos jūrą paverčia vidiniu NATO ežeru, tai irgi stiprina mūsų saugumą. Šitos dvi valstybės yra ekonomiškai stiprios, kuria gerą ginkluotę, tai vėlgi yra labai svarbu. O ponui V. Valkiūnui, čia labai pučiančiam žandus ir besijaučiančiam drašiam, noriu pasakyti kaip senovės kinai sakydavo: jeigu yra koks nors klausimas, kuris aiškus kiekvienam kvailiui, atsiras bent vienas toks, kuriam viskas neaišku. Siūlyčiau pasiaiškinti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Man tikrai šventiška diena, kad Švedijos Karalystės stojimui į NATO galime pritarti, ypač, sakyčiau, po Lietuvos diskininkų pergalių prieš švedų diskininkus, kurie užėmė garbingas ketvirtą ir penktą vietas.

Kalbant apie politiką, labai stiprinamas Baltijos regiono saugumas, o mes kaip valstybė iš tiesų atsiduriame tame žiede aplink Baltijos jūrą, kur vien tik NATO valstybės, išskyrus nedidelius Rusijos įsikišimus. Galvodami apie savo valstybės saugumą ir kolektyvinę NATO aljanso saugumo struktūrą, mes iš tikrųjų tą architektūrą labai esmingai keičiame.

Galvodamas tiek apie Suomiją, tiek apie Švediją, žinau jų pasirengimą gynybine prasme, suderinamumo su NATO ginkluote standartus. Ir tas pasiruošimas yra, pripažinkime, gerokai didesnis ir geresnis negu Lietuvos pasiruošimas stojant į NATO 2004 metais. Tad mes su Švedijos ir Suomijos stojimu į NATO įgyjame patikimus ginklo brolius greta Baltijos jūros. Tai yra didžiulis pasiekimas tiek NATO valstybių aljansui, tiek puikus parodymas, kad agresorių šantažo politika veikia atvirkščiai, negu įsivaizduoja pats agresorius. Rusijos bandymai grąžinti NATO prie 1997 metų sienų ne tik nepasitvirtino, nepasiekė tikslo, bet išplėtė NATO aljansą. Taigi balsuojame už NATO išplėtimą šių dviejų šalių sąskaita.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Tai istorinis įvykis tiek Lietuvos istorijoje, tiek NATO bloko istorijoje. Aš norėčiau atsiprašyti Švedijos ir Švedijos karių, kurie kariauja Ukrainoje, dėl savo kaimyno iš kairės pusės. Manysčiau, tai ne keistuolių teatras, kaip vakar sakė vienas kolega, tai daugiau yra nesusipratimas realybėje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai išsakyti. Taigi apsispręskime balsuodami dėl 1-2 klausimo. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113 Seimo narių: už – 112, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. (*Plojimai*) Įstatymas „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Švedijos Karalystės prisijungimo ratifikavimo“ priimtas. (*Gongas*)

10.09 val.

Įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1891(2). Priėmimo stadija. Šį projektą sudaro vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Motyvai. Motyvai už – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Broliai suomiai, kviečiu rimtai išanalizuoti, kiek turite tos baimės, gal daugiau drąsos? Stipriname jūsų drąsą. Suomiai, niekada nepasiduokite! Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – ministras A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Be abejonės, NATO atvirų durų politika yra naudinga visai Europai, tiesą sakant, ir visam pasauliui, nes stiprina saugumo zonas. Kuo didesnė saugumo zona, tuo mažiau laisvės veikti autoritariniams ir totalitariniams režimams. Aš manau, kad Suomijos apsisprendimas tokiu metu ir vėlgi netylant grasinimams iš Rusijos yra nepaprastai svarbus. Svarbus ne tik Suomijai, svarbus ir mums, nes NATO reikalauja iš visų šalių bendrų pastangų skiriant bendrus pajėgumus, numatant bendrą veikimą. Aš manau, kad ir Suomijos patirtis, ir NATO šalių patirtis viena kitą labai reikšmingai papildys ir stiprins mūsų regiono, tiesą sakant, ir visos Europos saugumą.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, dar švęsdami šių metų Naujuosius metus mes net negalėjome pasvajoti apie tai, kad NATO plėsis. Yra du pozityvūs Rusijos karo prieš Ukrainą aspektai, apie kuriuos mes negalėjome pasvajoti švęsdami šiuos Naujuosius metus.

Aš gerai prisimenu (nes ne pirmą kadenciją Seime), kiek kartų teko važiuoti į Bundestagą ir įrodiuoti, kad „Nord Stream 1“, o po to „Nord Stream 2“ yra labai blogai, kad šiais vamzdžiais teka ne dujos į Vokietiją, bet pinigai Rusijos ginkluotei, kad už tuos pinigus Rusija kuriasi tankus, o vokiečiai nepakankamai apsaugo mūsų sienas.

Lygiai taip pat švęsdami Naujuosius metus mes negalėjome pasvajoti, kad NATO sustiprės. Dvi Šiaurės valstybės buvo labai stiprios, tačiau buvo šantažuojamos rusišku atominio ginklo vėždu ir neplanavo stoti į NATO, tačiau situaciją pakeitė būtent patys rusai. Tad aš tuo džiaugiuosi ir labai sveikinu šias valstybes, kad jos ateina į NATO ir sustiprina mūsų visų kolektyvinį saugumą. Ačiū už šį žingsnį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – L. L. Andrikienė.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Tik keli dalykai, kurie man atrodo svarbūs. Pirmiausia labai džiaugiuosi dėl Suomijos apsisprendimo, dėl pačios tautos apsisprendimo, valstybės apsisprendimo jungtis į NATO.

Antra, sveikinu NATO kvietimą Suomijai tapti Aljanso nare ir neabejoju, kad Suomija bus patikima mūsų sąjungininkė Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje.

Ir paskutinis dalykas, viliuosi, kad kitais metais, kai Vilniuje vyks NATO *samitas*, NATO narės bus jau ne 30, o 32 valstybės. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, taigi apsispręskime balsuodami. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 111, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. (*Plojimai*) Įstatymas „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Suomijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Mielieji kolegos, Jūsų Ekscelencijos ambasadorės, šią istorinę dieną kažkaip mano širdyje atgyja daug prisiminimų apie sutiktus politikus, švedų ir suomių politikus. Per savo politinę karjerą daug jų teko sutikti, iš jų daug ko išmokti, tačiau vieną pavardę aš noriu paminėti, ji yra simbolinė, tai yra E. Rehn. Simboliška, kad tai švedų kilmės pirmoji moteris Suomijos gynybos ministrė. Teko ją sutikti, teko girdėti apie tai, kaip ji reformavo Suomijos kariuomenę. Galiu pasakyti, kad ji atkreipė dėmesį į abu dalykus, kurie yra svarbūs demokratinės šalies kariuomenei: ir į gerą, stiprią ginkluotę, ir, kas yra labai svarbu, į kario žmogiškąjį orumą. Ji savo moters, motinos širdimi jautė, kad karys, jo orumas, jo žmogiškos vertybės yra taip pat svarbu kaip ir ginkluotė.

Aš manau, mes galime labai daug išmokti iš šio požiūrio, kad būtume ir savo ginklu, ir savo dvasia stiprūs atremti bet kokią priešą.

Sveikinu suomių ir švedų tautas, labai džiaugiuosi, niekada nepamiršiu šios dienos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir dar viena replika – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Aš manau, šiandien mes visi balsuodami atsiminėme 1990–1991 metus, kai Švedija kas savaitę 79 kartus beveik pusantros metų rinkdavosi Stokholme ir remdavo mūsų Kovo 11-osios nepriklausomybę, ypač po sausio įvykių. Ačiū Švedijai už 1990-uosius ir 1991 metus, ji yra mūsų širdyje.

Suomija visada buvo mums pavyzdys dėl Manerheimo. Ačiū už suomių diplomatų veiklą 1990 metais, jie mus rėmė, aš atsimenu tai kaip tuometis Užsienio reikalų komiteto pirmininkas. O „Nordic-Baltic Eight“ irgi kada nors turėtų būti pervadintas į „Nordic Eight“. Ačiū.

10.15 val.

Seimo narių pareiškimai

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos, už replikas. Ir kitas, paskutinis, klausimas šios dienos posėdyje – Seimo narių pareiškimai. Dėl pareiškimų užsirašė D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Mieli kolegos, tikrai nuostabi šventė, aš tikrai dar sykį sveikinu svečius iš Švedijos ir Suomijos, jų atstovus, ambasadorius. Baltijos jūra da-

bar tampa mūsų bendra jūra, kur mes dabar tampame tiesiog vienos jūros sujungti žmonės. Anksčiau po tą jūrą dar plaukiodavo įvairūs laivai, gąsdindavo mus, mes dabar būsimė kur kas drąsesni.

Ypač noriu padėkoti ir švedams, ir suomiams už tai, kad jie visą laiką rodė mums sveiko, gražaus gyvenimo pavyzdį. Aš negaliu nepadėkoti Sveiko sporto sąjungai iš Švedijos, Sveiko sporto sąjungai iš Suomijos, kaip jie demonstravo mums, ką reiškia natūralus imunitetas, kiek daug metų jie tai rodė mums kaip pavyzdį. Šiandien švedų laimėjimai įveikiant pandemiją mums visiems yra ypač svarbūs.

Atsisveikindamas su jumis visai vasarai, aš noriu jums visiems palinkėti tikrai nebijoti išeiti į saulę, gauti vitamino D, gauti vitamino C, judėti, sveikai maitintis, mylėti vienas kitą – būtent tai mums daug metų demonstravo suomiai ir švedai.

Ačiū jums, būkite sveiki, iki pasimatymo rugsėjo 10 dieną čia, Seime! Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Šia optimistine nata noriu padėkoti visiems už konstruktyvų darbą, už istorinius sprendimus ir kviečiu giedoti himną.

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

(*Plojimai*) Baigėme Seimo posėdį ir neeilinę Seimo sesiją. (*Gongas*) Ačiū. Nebeužsiregistravome.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS POSĖDŽIO NR. 197 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Prašau užimti vietas. Pradedame Seimo rudens sesiją ir rugsėjo 10 dienos Seimo posėdį. (*Gongas*)

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 113 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, prieš dvi dienas pasaulį apskriejo liūdna žinia iš Jungtinės Karalystės. Kviečiu karalienės Elžbietos II atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Dėkoju.

Kolegos, taip pat norėčiau pakviesti pagerbti tylos minute mūsų buvusių kolegų – signataro A. Sakalo ir D. Veličkos – atmintį.

Tylos minutė

Dėkoju. Toliau pirmininkavimą posėdžiui perduodu gerbiamam J. Razmai.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Kviečiu į tribūną Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen pasakyti sveikinimo kalbą.

10.05 val.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba Seimo V (rudens) sesijos pradžios proga

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiami kolegos Seimo nariai, posėdžio svečiai, ponios ir ponai. Esu priversta kartoti tai, ką sakiau tiek pačios pirmos šios kadencijos Seimo sesijos metu, tiek prieš kiekvieną buvusią. Mes dar vieną politinį sezoną pradedame dar vienos naujos grėsmės akivaizdoje. Jau trečius metus gyvename sudėtingomis sąlygomis. Šis ruduo ir vėl ne išimtis. Jis sudėtingas ne tik Lietuvai, bet ir visam mūsų regionui, ir visai Europai. Ir nors įgauname unikalios patirties visi kartu ir kiekvienas atskirai, nors daug ko išmokome, tačiau išbandymai, iššūkiai ir rizikos nesibaigia, jie nuolat įgauna naujas formas. Todėl kaskart tenka tikslinti prioritetus, ieškoti naujų sprendimų, kurie leistų mūsų valstybei, jos žmonėms jaustis kiek įmanoma saugiau šiuo permainingu laikotarpiu.

Agresija prieš Ukrainą, deja, vyksta toliau. Rytoj bus jau 200 dienų, kai kankinamai draskomi ukrainiečių likimai. Be abejo, nebėra tiek baimės, kiek pavasarį, kuomet nemaža dalis valstybių buvo įtikėję neva nugalima Rusijos jėga. Tuo jau nebetikima, tačiau priešas vis dar turi per daug jėgos ir ginklų, o dar daugiau klastos viską paversti ginklu: energetiką, migraciją ir net maistą. Todėl akivaizdu, kad privalome išlaikyti visokeriopą paramą broliškai tautai, žūt būtinai kovojančiai dėl teisės patiems rinktis ateitį savo šaliai.

Suprantama, prabėgus daugiau kaip pusmečiui nuo šio karo pradžios, aktualus dėmesys gali silpnėti, atsirasti nuovargio, tačiau privalome nepamiršti, žymia dalimi būtent nuo įvykių Ukrainoje, Ukrainos karo lauke, priklauso ir tai, su kokiomis grėsmėmis teks susidurti mums, Lietuvai. Ir už tai ukrainiečiai moka savo krauju, savo gyvybėmis. Jie, gindami savo namus, taip pat netiesiogiai gina ir mūsų.

Antra vertus, nacionalinis saugumas turi ne tik išorinę, tarptautinę, bet ir vidaus dedamąją, labai svarbią kiekvienam žmogui, kiekvienai šeimai, kiekvienai bendruomenei. Karas prieš Ukrainą kartu su kitais veiksniais skatina energijos kainas, didinančias infliaciją, o ši užsuka pragyvenimo brangimo suktuką. Tai jau pajutome kiekvienas. Suprantame, kad tiesiogiai ar netiesiogiai esame atsakingi už besiklostančią padėtį, už priimamus sprendimus, betarpiškai liečiančius žmones, todėl turime padaryti viską, kad situacija būtų suvaldyta, kiek tai priklauso nuo mūsų. Privalome rasti optimalius sprendimus tiek finansinėje, tiek ekonominėje, tiek socialinėje sferoje. Tam reikalinga ne tik valdančiosios daugumos, bet visų politinių jėgų konsolidacija. Todėl aktyvi politinio konsensuso paieška, siekiant įgyvendinti objektyviai būtinus, bet taip pat ir atsakingus, nestumiančius valstybės į naujus pavojus sprendimus, ir toliau išliks tarp mano ir, tikiu, tarp jūsų visų, mieli kolegos, prioritetu.

Kitas prioritetas greta nacionalinio saugumo ir maksimaliai sutelkto konsoliduoto politinio veikimo – socialinis saugumas. Seimas, kiek nuo jo priklauso, per būtinus įstatymus, teisės aktus ir biudžeto pakeitimus privalo padaryti viską, kad būtų įgyvendinti reikalingi sprendimai, garantuojantys stabilumą žmonėms bei jų sukurtiems verslams ir užtikrinantys perspektyvą kurti ateitį.

Ekspertų vertinimu, mūsų laukia komplikuotas ruduo ir nelengva žiema, tačiau vykdydami apgalvotą, atsakingą ir racionalią politiką turime visas galimybes išeiti sustiprę ir įgavę pagreitį. Iš tiesų jau priimta daug svarbių sprendimų, kurie Lietuvą daro stipresnę. Kalbu apie pavasarį ir vasarą ir mūsų Seimo priimtus sprendimus. Be abejo, nuolat kintanti situacija reikalauja ir korekcijų, ir naujų reakcijų. Ar pavyks tai įgyvendinti, priklauso nuo kiekvieno iš mūsų. Tai ypač svarbu, nes tuoj pat startuos savivaldos rinkimų kampanija ir bus pagundų žaisti populizmo korta. Tai pavojingas žaidimas, šiandien kai kam gali pasirodyti nepralošiamas, tačiau populizmas, asmeninės ar partinės naudos siekimas negali užgožti žmonių interesų ir valstybei svarbiausių darbų. Tai reali atsvara populistinei kritikai, racionalūs argumentai, efektyvūs sprendimai ir įtikinamas jų pristatymas plačiajai visuomenei. Tai nelengvas kelias, bet vienintelis įmanomas. Jei populizmas laimės, galų gale pralošime mes visi. Todėl tinkamas visuomenės informavimas apie priimamus sprendimus turėtų būti prioritetas, kitu atveju viešąją erdvę rizikuojame užleisti klaidinančioms spekuliacijoms ar specialiai manipuliuojama informacija. Nors ir silpsta Rusijos propagandos galia skaldyti visuomenės, bet jos numenkinti negalima. Tą jau patyrė daugelis demokratinių visuomenių. Valstybė privalo būti pasirengusi atremti visas grėsmes ir apsaugoti savo piliečius, todėl ir toliau būtinas nuoseklus nacionalinio saugumo stiprinimas.

Tačiau visavertis saugumas yra visapusiškas – greta tarptautinio matmens saugumas turi ekonominį, finansinį, socialinį aspektą. Kiekvienas žmogus turi jausti, kad jo namai yra saugūs visomis prasmėmis. Be abejo, visų pirma, kad jie išliks ir kad jų neištiks šimtų tūkstančių Ukrainoje sugriautų namų likimas. Kuomet namus apsaugome nuo išorės grėsmių, susitvarkyti su vidaus įtampomis, kurias kelia tos pačios išorės grėsmės, jau yra lengvesnė užduotis. Tačiau tai priimti nėra lengva, nes visada svarbiausias interesus kiekvienam yra jo ūkis, jo šeima, jo gerovė. Vis dėlto gyvename tokiu metu, kuomet privalome vėl suburti visuomeninio intereso galias, sugebėti pakelti galvas nuo kasdienybės sunkumų ir pažvelgti į horizontą. Norėtusi jame nuolat matyti saulėtekis ir saulėlydžius, o ne priešo ugnies pašvaistes. Tam reikia bendro susitelkimo – tokio, kokį demonstravome pavasarį. Taip, tai nėra lengva, kai turime tiek išbandymų nuo pat 2020 metų pradžios, tačiau vis dėlto priešas ne mūsų valstybėje ir ne mūsų namuose, o tai ir yra svarbiausia. Visos pastangos turi būti skirtos tam, kad taip niekad neatsitiktų.

Kokį poveikį socialiniai iššūkiai daro nacionaliniam saugumui, jau dabar matome skirtingose Europos valstybėse. Taip pat matome aktyvias pastangas suvaldyti situaciją, siūlyti efektyvius mechanizmus sprendžiant, pavyzdžiui, Vakarų Europą užgriuvusią energijos krizę. Kai kurie

žingsniai daromi Europos Sąjungos lygiu, kai kurie nacionaliniu valstybių lygmeniu. Visi deda maksimalias pastangas esamai situacijai suvaldyti. Veikdami sutelktai ir konsoliduotai, neabejoju, mes susidorosime su didžiausia krize Europoje nuo Antrojo pasaulinio karo laikų. Jau esame užgrūdinti ir atsparūs, esame sunkumams pasiruošę geriau nei bet kada anksčiau.

Sėkmės mums visiems ir tradiciškai linkiu išmintingų ir racionalių sprendimų, nes kiekvieno politiko racionali, nuosekli ir atsakinga laikysena, įskaitant ir viešus pareiškimus, yra būtent tai, ko labiausiai reikia mūsų valstybei. To iš mūsų, tikiu, laukia ir Lietuvos žmonės. Linkiu visiems gerų darbų. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pereiname prie darbotvarkės. Aš norėčiau pakviesti gerbiamą P. Mačiulį, kad perskaitytų Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimą. Prašau.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas Seimo V (rudens) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento vyriausiojo patarėjo Povilo Mačiulio

P. MAČIULIS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, perskaitysiu Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimą Seimo rudens sesijos pradžios proga.

„Gerbiami Seimo nariai, sveikinu jus susirinkusius į Seimo rudens sesiją. Lietuvos valstybė, kaip ir visa Europa, šiandien stovi ant vienos sudėtingiausių žiemų slenksčių. Du Rusijos karo prieš demokratinį pasaulį frontai – kruvinasis Ukrainoje ir energetinis Europoje – iš esmės keičia nusistovėjusią tvarką ir reikalauja ypač greitos reakcijos bei taiklių sprendimų. 200 Rusijos invazijos į Ukrainą dienų, 200 didvyriškų ukrainiečių pasipriešinimo okupantui dienų aiškiai rodo mums, kad privalome maksimaliai sparčiai didinti Lietuvos gynybos pajėgumus. Šiandien Ukraina kaunasi ne tik už savo, bet ir už mūsų visų laisvę. Ji suteikia mums laiko – tikriausiai brangiausio šiandien resurso – pasiruošti bet kuriems ateities scenarijams.

Pasaulis keičiasi. 2,5 % bendrojo vidaus produkto, kuriuos Lietuva šiemet skyrė gynybai, pernai atrodė kaip nepasiekiamos lubos. Šiandien tai yra grindys, ant kurių stovėdami turime žvelgti aukštyn. Privalome modernizuoti Lietuvos kariuomenės ginkluotę, privalome gerinti infrastruktūrą, privalome atlikti namų darbus tam, kad kuo greičiau būtų įgyvendinti NATO viršūnių susitikime Madride priimti sprendimai. Turime suprasti – energetinė krizė, kurioje šiandien atsidūrė Europa, yra to paties Rusijos karo Ukrainoje dalis.

Antrasis frontas skirtas valiai, vienybei palaužti, priversti Europą suabejoti vertybėmis ir grįžti prie *realpolitik*. Lietuva jau buvo patyrusi byrančios imperijos ekonominę blokadą. Mes puikiai žinome, kokių desperatiškų veiksmų gali imtis sužeistas žvėris, ir esame jiems pasiruošę vieni geriausiai Europoje. Nepriklausomybė nuo Rusijos iškastinio kuro, naftos ir dujų terminalai, energetinės jungtys su Europa leidžia ne tik išlaikyti šantažą, bet ir padėti kitiems. Tačiau lygia-grečiai turime sąžiningai pasakyti sau: elektros generacijos namų darbai pradėti ruošti pernelyg vėlai ir šiandien mokame to dešimtmečius trukusio delsimą kainą. Šiandien delsti nebegalime. Valstybės pareiga ištieti pagalbos ranką gyventojams ir verslui taip, kaip ištiesėme ją COVID-19 pandemijos metu ir išsaugojome Lietuvos ekonomiką.

Esu įsitikinęs – tai toks pat nacionalinio saugumo klausimas kaip ir šalies gynybos pajėgumų stiprinimas, todėl antikrizinis energetikos planas ir 2023 metų valstybės biudžeto rengimas bus svarbiausias šios Seimo sesijos klausimas, į kurį susitelkti kviečiu ir valdančiuosius, ir opoziciją. Nuo to, kokias pagalbos priemones gyventojams ir verslui paruošime, nuo to, kaip efektyviai tos priemonės veiks, priklausys Lietuvos ateitis ne tik 2023 metais, bet ir dar keletą metų į priekį. 2009 metais rinkomės griežto taupymo kelią, o Lietuvos ekonomika smigo į gilią duobę. 2020 metais pasirinkome valstybės pagalbos žmonėms ir verslui kryptį, o Lietuvos ekonomika tapo geruoju pavyzdžiu visoje Europos Sąjungoje.

Šiandien Lietuvos padėtis yra kur kas geresnė, nei buvo prieš 13 metų, tvarūs valstybės finansai leidžia padėti tiems, kas šiandien jaučia didžiausią spaudimą, tačiau mums reikia tikslų, veiksmingų ir, svarbiausia, greitų sprendimų. Todėl linkiu visiems susitelkti į tai, kas yra visų svarbiausia – Lietuvos valstybės stiprinimą ir pagalbą žmonėms.

G. Nausėda, Lietuvos Respublikos Prezidentas.“ (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dar, prieš pereidami prie darbotvarkės tvirtinimo, turime porą pareiškimų. Bet prieš tai noriu pakviesti mūsų jubiliatų. Jie šventė gražius jubiliejus vasaros laiku. Pirmiausia norėčiau pasveikinti gerbiamą D. Kepenį. (*Plojimai*)

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiami kolegos. Kai žmogus įžengia į aštuntą dešimtį, visi jo labai gaili, bet aš galiu pasakyti, kad taip negali būti, nes yra vienas vaistas – Vydūnas. Kviečiu perskaityti ir pamatysite, kad ten nėra nė žodžio apie sveiką gyvenseną. Vydūnas sakė: „Arba tu gyveni žmoniškai, arba nežmoniškai. Kai gyveni žmoniškai, geriausias atpildas yra šventa ramybė.“ To visiems ir linkiu. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu K. Bartoševičių, kuris taip pat šventė jubiliejų. (*Plojimai, balsai salėje*)

Ir kviečiu jauniausią Seimo narį, kuris taip pat šventė labai labai gražų jubiliejų. (*Plojimai*)
(J. Razma: „Net pavardės nereikia sakyti.“)

10.19 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, dar keli pareiškimai iš frakcijų. Pirmiausia Regionų frakcijos pareiškimas, jog buvo pritarta bendru sutarimu naujos frakcijos seniūnės kandidatūrai. Taigi R. Tamašunienė – naujoji frakcijos seniūnė. Frakcijos seniūno pavaduotojas – J. Pinskus. Sveikiname. (*Plojimai*)

Taip pat įvyko Demokratų frakcijos vadovų pasikeitimas ir mes esame informuojami, kad posėdyje buvo išrinktas frakcijos seniūnas L. Savickas, jo pavaduotojai – A. Butkevičius ir L. Nagienė. Į Seniūnų sueigą deleguojamas L. Savickas ir R. Baškienė. Sveikiname naują seniūną. (*Plojimai*)

Taip pat balsų skaičiavimo grupė, kurios sudėtis galios artimiausią mėnesį. Liberalų sąjūdžio frakcija – A. Bagdonas, Laisvės frakcija – M. Matijošaitis, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ – L. Mogenienė, Regionų frakcija – Č. Olševskis, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija – L. Pociūnienė, Darbo partijos frakcija – A. Skardžius, Socialdemokratų partijos frakcija – D. Šakalienė ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija – R. Šarknickas.

10.21 val.

Seimo 2022 m. rugsėjo 10 d. (šeštadienio) posėdžio darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Pereiname prie darbotvarkės 1-2 klausimo – darbotvarkės tvirtinimo. Gerbiami kolegos, ar turite klausimų ir pasiūlymų dėl darbotvarkės? Nematau. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu darbotvarkei. Pritarta bendru sutarimu. Dėkoju.

10.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1969(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1969(2). Pirmininkavimą perduodu pirmajam pavaduotojui J. Razmai.

PIRMININKAS. Darbų programą pirmąją pristatyti kviečiu į tribūną Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, į rudens sesijos darbotvarkę įtraukti 473 projektai, be lydimųjų. Seimo rudens sesijoje Vyriausybė Seimui siūlys svarstyti 96 teisės aktų projektus. Prezidentas siūlo svarstyti tris įstatymų projektų pakeitus. Taip pat siūlymų dėl rudens sesijos darbų programos pateikė visi Seimo komitetai ir visos frakcijos.

Tradiciškai svarbiausias Seimo rudens sesijos uždavinys – apsvarstyti ir priimti kitų metų valstybės ir savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetus. Taip pat būtent su biudžeto tvirtinimu yra susiję ir dauguma jūsų, gerbiami

Seimo nariai, ir Vyriausybės pateiktų arba planuojamų pateikti įvairių mokestinių ir kitų įstatymų pakeitimų. Kruopščiai įvertinti, atsakingai apsvarstyti visus šiuos pasiūlymus, suderinti juos tarpusavyje ir su valstybės finansinėmis galimybėmis bei priimti sprendimus, geriausiai atitinkančius Lietuvos gyventojų interesus, bus mūsų pagrindinis iššūkis ir tikslas šioje Seimo sesijoje.

Apžvelgdama kitas planuojamas svarstyti teisėkūros iniciatyvas, išskirčiau tris Seimo rudens sesijos ramsčius, kuriuos apibendrintai galima vadinti visapusių saugumo užtikrinimu: nacionalinį saugumą, brangstančių energetinių išteklių kainų kompensavimą ir socialinės atskirties mažinimą bei žmogaus teisių užtikrinimą.

Daugiau kaip pusmetį ir politinėje darbotvarkėje, ir kiekvieno Lietuvos gyventojų kasdienybėje dominuojant Rusijos karo Ukrainoje temai, natūralu, kad Seimo rudens sesijoje daug dėmesio ir laiko bus skiriama nacionalinio saugumo klausimams spręsti. Viena iš svarbiausių iniciatyvų šioje srityje – siūlymas keisti Žemės ir Teritorijų planavimo įstatymų nuostatas, siekiant užtikrinti, kad karinės infrastruktūros projektai būtų įgyvendinami sklandžiai, laiku ir skaidriai, taip pat siekiant sudaryti sąlygas greitesniam mūsų šalies infrastruktūros, reikalingos sąjungininkų atvykimui palengvinti, parengimui ir pritaikymui. Bus svarstomi ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo pakeitimai, susiję su Lietuvos šaulių sąjungos vadovybės skyrimu, atskaitomybe, kompetencijomis ir finansavimu.

Taip pat šioje Seimo sesijoje numatoma daryti efektyvesnę žvalgybinę veiklą. Seimo rudens sesijos metu, žinoma, nebus apleista ir visapusė Lietuvos pagalbos Ukrainai sritis, kurioje Seimas pavasario sesijos metu buvo ypač aktyvus. Nacionalinio saugumo ir gynybos iššūkiai neabejotinai turės įtakos ir valstybės bei savivaldybių biudžetų formavimo procesui. Šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis privalome rasti tinkamą balansą, tai yra dar sparčiau mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, kartu skatindami pažangias investicijas ir verslo plėtrą bei vykdydami skaidrią ir atsakingą viešųjų finansų politiką. Rekordiška aukštų energetikos kainų ir apskritai bendros infliacinės situacijos akivaizdoje būtini tolesni sprendimai, padėsiantys išgyventi sunkmetį. Seimo nariai jau yra parengę tokius sprendimų projektus, savo siūlymus taip pat teiks Vyriausybė. Tarp šių pasiūlymų turėsime rasti geriausius ir juos nedelsdami priimti.

Kalbant apie socialinės atskirties mažinimą galima paminėti ir siūlymus papildyti ligos išmokų gavėjų sąrašą užkrečiamųjų ligų protrūkio arba jų epidemijų metu ir teisės aktų projektus, kuriais siūloma numatyti naujas lanksčių darbo sąlygų galimybes ir papildomas galimybes tėvams, auginantiems vaikus.

Seimo rudens sesijoje bus grįžta ir prie skolos žmogaus teisių institutui grąžinimo. Žmogaus teisių apsauga nėra ir negali būti ne pirmo būtinumo, antraeilis ar nereikšmingas klausimas. Veiksminga žmogaus teisių apsauga – tai aksioma teisinėje demokratinėje valstybėje, kokia Lietuva save ir laiko. Efektyvi žmogaus teisių apsauga yra ir Lietuvos nacionalinio saugumo klausimas.

Ši Seimo sesija – tai ir galbūt paskutinis tinkamas laikas pradėti įgyvendinti esmines valstybės valdymo ir viešojo sektoriaus pertvarkas. Tarp jų galima išskirti valstybės tarnybos reformą, kuria bus siūloma įsteigti aukštesniąją valstybės tarnybą, sudaryti sąlygas darbo užmokestį susieti su tarnautojų veiklos rezultatais, o statutiniams pareigūnams nustatyti didesnę darbo užmokesčio sistemos lankstumą. Kita vertus, viešojo sektoriaus pertvarka neapsiribos tik Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimu. Ji apims ir pastaruoju metu vis aštriau keliamą neadekvatų teisėjų bei valstybės pareigūnų atlyginimo klausimą. Šie pokyčiai – tai investicija į mūsų valstybės ateitį ir to nebegalima atidėlioti.

Numatoma ir labai svarbi Baudžiamojo kodekso, kitąmet švęsiančio 20-ties metų sukaktį, specialiosios dalies peržiūra, jos taip pat nebegalime atidėti. Per šio Kodekso gyvavimo laikotarpį jis ne kartą buvo keistas, bet dažniausiai fragmentiškai, planuojame prie šio klausimo prieiti sistemiškiau ir priimti būtinus sprendimus. Taip pat Seimą pasieks įstatymų projektai, kuriais bus tęsiamos reformos sveikatos apsaugos srityje, čia labai svarbu sukurti ir įgalinti ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelį. Bus siūloma svarstyti Švietimo įstatymo pataisas, be kita ko, ir pasiūlymą nustatyti prievolę dalyvauti pasiekimų patikrinimuose baigiant pradinės klases ir patikrinimuose pagrindiniam išsilavinimui įgyti būtiną pasiekimų slenkstį.

Tarp Seimo rudens sesijoje planuojamų svarstyti teisės aktų projektų yra siūlymas iš esmės kokybiškai pakeisti žiniasklaidos paramos modelį; spręsti problemas dėl asmens duomenų apsaugos reikalavimų, taikomų žurnalistinėje veikloje; numatyti platesnio spektro privalomą administracinių ginčų ikiteisminį nagrinėjimą ir taip sumažinti administracinių teismų darbo krūvį.

Vyriausybė Seimo rudens sesijos metu taip pat planuoja pateikti įstatymo projektą dėl nacionalinio lygmens Ekstremaliųjų situacijų ir krizių valdymo centro įsteigimo. Bus siūloma ir lankstesnė savivaldybių fiskalinės drausmės taisyklė, kad jos galėtų lengviau pasiskolinti lėšų.

Gerbiami kolegos, mūsų laukia reikšmingi sprendimai, todėl šiandien verta dar kartą prisiminti, kad politika – tai kompromisų paieška, paremta bendro intereso siekiu, kuris asmeniškai gali būti priimtinas tik iš dalies. Tačiau tik tokia, tai yra konstruktyvi, politinė veikla gali būti rezultatyvi kokybine, o ne kiekybine prasme. Dėkoju už dėmesį ir dar kartą linkiu visiems gerų darbų.

PIRMININKAS. Toliau Vyriausybės teikiamą darbų programos dalį kviečiu pristatyti Ministrę Pirmininkę I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamoji Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos. Šią rudens sesiją pradedame jau ketvirtą sezoną ir vėl tokiomis aplinkybėmis, kurių didžioji dalis labai mažai priklauso nuo mūsų valios ir pastangų. Pradžioje norėčiau pristatyti esamos būklės perspektyvų vertinimą, o vėliau tai, ką Vyriausybė siūlys šioje rudens sesijoje.

Turbūt jau esame apsipratę, bet nepamirškime, kad gyvename kare, kuriame turime ir patys apsiginti ir laimėti. Tyrančią rudeninę miglą, visus nepatogumus ir rūpesčius galima vertinti ir taip: ačiū Dievui, blogiausia, tai yra pirminis V. Putino planas ir staigus Ukrainos kolapsas, neįvyko. Ukrainos pergalei karo lauke prieš Rusiją dar reikės laiko, dar negalima spėti, kada tai įvyks. Pagrįstai galime didžiulioti savo valstybės paramą – humanitarinę, finansinę ir karinę, mūsų gyventojų nuoširdžiu svetingumu karo pabėgėliams; laikysenos nuoseklumu ir finansiniu indėliu vienam gyventojui esame vieni didžiausių Ukrainos rėmėjų. Paramos Ukrainai reikės ir ateityje ir ją teiksime tiek, kiek galėsime. Pergalei kare mums taip pat reikia transatlantinio aljanso ir Europos Sąjungos vienybės, nepavargti remti Ukrainos, nusiteikti tai daryti ilgai.

Gera, kad kalbame ir projektuojame Ukrainos atstatymo planus, bet pirma reikia laimėti karą, ir akivaizdu, kad dabartinė fazė, kai bandoma priversti Ukrainos rėmėjus sumirksėti, yra kerstinė. Patiriame ir patirsime kibernetinius antpuolius, nuolatines melagienas, už Lietuvos sienų prieš mus vėl yra organizuojami migrantai. Nieko naujo, bet turime kantriai ir nuosekliai dirbti saugant ir stiprinant valstybės sienas, stiprinant civilinę ir kibernetinę saugą, žvalgybą, modernizuojant ir gausinant ginkluotę, statant karinę infrastruktūrą NATO priešakinių pajėgų plėtrai Lietuvoje.

Pirmadienį bus paskelbtos atnaujintos ekonominės raidos projekcijos ir prognozuojami įverčiai. Šiandien galėčiau pasidalinti tik keletu apibendrintų pastebėjimų. Ekonomikos raidos tendencijas tiesiogiai lemia Rusijos karas prieš Ukrainą, todėl nenuostabu, kad jose yra gausu neapibrėžtumo. Nepaisant užsitęsusio energetikos kainų šoko, Lietuvos ekonomika kol kas yra atspari. Kol kas numatoma, kad ir lėtėjantis, bet ekonomikos augimas bus tiek šiais, tiek kitais metais. Žinant itin didelį Lietuvos ekonominį atvirumą ir pažeidžiamumą, prastėjant išorinei aplinkai, tai yra gera žinia.

Kalbant apie energetiką, apie kurią diskusijos paspartėjo liepos ir rugpjūčio mėnesiais kaišoms mušant naujus rekordus, aš dar kartą noriu pabrėžti, kad Lietuvos pagrindinė problema yra ta, jog Lietuva yra be galo priklausoma nuo elektros energijos importo. Kodėl taip yra, labai geras klausimas, ir aš neprieštaraučiau, jeigu Seimas nutartų, jog reikia atlikti parlamentinį tyrimą ir išsiaiškinti, kaip atsitiko taip, kad buvo suformuotas amžinai žemos elektros kainos lūkestis, nors nebuvo daroma nieko dėl to, kad būtų palikti bent jau rezerviniai elektros generavimo pajėgumai, kuriuose dabar būtų galima deginti, anot klasikų, visokį dalyką. Ir norėčiau pabrėžti, kad energetikos ministras, kuris buvo bent dviejų praėjusių seimų narys, ne kartą Ekonomikos komitete šią klausimą kėlė. Todėl jeigu išties yra noro išsiaiškinti, tai, matyt, tą galima padaryti Seime, tačiau dabar turbūt ne mažiau svarbu yra padaryti ir tuos namų darbus, kuriuos tiesiog reikės padaryti per daug trumpesnį laiką.

Infliacija yra labai aukšta, bet net du trečdaliai ją lemiančių veiksnių yra išoriniai, tiesiogiai priklausantys nuo energijos kainų tarptautinėse rinkose. Vyriausybė vertina, jog infliacijos piką greičiausiai pasiekėme ir kainų augimo pagreitis išsivėps, o vėlesniais metais ji turėtų grįžti į labiau įprastą lygį. Atlyginimų augimas šiais metais išlieka dviženklis. Ką norėčiau pabrėžti, kad šis infliacijos šuolis, kurį išgyvename 2022 metais, negali nubraukti keletą pastarųjų metų, įskaitant ir šiuos, vykusio gana spartaus gyventojų pajamų augimo. Lietuva pragyvenimo lygiu ir toliau artėja link Vakarų ir tai tęsis kitąmet. Darbo rinka išlieka stabili, nedarbo lygis yra žemesnis, nei buvo prieš pandemiją, ir šiemet turėtų dar labiau kristi. Kitąmet galime turėti papildomų iššūkių, tačiau ženklus nedarbo šuolio šiuo metu nesitikime.

Ekonominiai iššūkiai veikia ir valdžios sektoriaus finansų būklę. Su 2022 metų biudžetu priimti ir šių metų eigoje papildomai priimti sprendimai, amortizuojant kainų augimo poveikį gyventojui, lemia ženkliai deficitinį biudžetą. Fiskalinės erdvės reaguoti į naujus iššūkius turime, bet ją privalome naudoti protingai ir atsakingai.

Geopolitinių neramumų kontekste Lietuvos skolinimosi kaštai, deja, auga, todėl, planuodami paramos priemones, kaip iššūkių ieškome pusiausvyros tarp socialinio ir fiskalinio tvarumo, kad ateities kartos neturėtų pernelyg brangiai mokėti už šiandienos sprendimus ar vakar dienos netoliaregystę.

Kovido pandemija jau gali pradėti atrodyti kaip sena istorija, bet protrūkių pavojus išlieka, todėl labai svarbu kreipti dėmesį į Sveikatos apsaugos ministerijos epidemiologų ir gydytojų rekomendacijas dėl tolesnės vakcinacijos.

Kalbėdama apie Vyriausybės pasiūlymus dėl Seimo rudens sesijos darbotvarkės, norėčiau pabrėžti keletą aspektų. Gynybos nuo egzistencinę grėsmę Lietuvos valstybei, jos demokratinei sanklodai ir mūsų gyvenimo būdui keliančiam Rusijos karui prieš Ukrainą tąsa bus svarbiausia šių metų rudens sesijos darbotvarkės dalis.

Aš noriu pabrėžti, kad jau gegužės mėnesį buvo priimti šių metų biudžeto patikslinimai – ne tik valstybės biudžeto, bet ir socialinio draudimo biudžeto patikslinimai, ir buvo priimti sprendimai, papildomai indeksuojantys socialiai pažeidžiamų grupių pajamas, taip pat didinantys neapmokestinamąjį pajamų dydį nuo metų pradžios, taip pat numatantys reikalingas kompensacijas, kad būtų apribotas elektros energijos ir dujų kainų augimas nuo liepos 1 dienos.

Visi kiti sprendimai, kurie yra svarbūs 2023 metams, bus teikiami kartu su 2023 metų biudžeto projektu, išskyrus keletą nedidelių dalykų, kuriuos Vyriausybė sieja su artėjančiu šildymo sezonu. Vyriausybė apsisprendė pasiūlyti pratęsti PVM sumos kompensavimą iš biudžeto dar dviem šildymo sezonams ir atitinkamą įstatymo projektą pateiks Seimui ateinančią savaitę.

Taip pat Vyriausybė įvertino galimybes naudoti atskirose įmonėse šildymui gaminti kurą, nuo kurio jau buvome pasitraukę (konkrečiai kalbant, mazutą) dėl ekonominių sumetimų. Dėl to reikės tam tikrų įstatymų patikslinimų, kurie taip pat bus pateikti ateinančią savaitę.

Padidinus valstybės remiamas pajamas nuo šių metų birželio 1 dienos ir atsižvelgiant į tai, kad ir toliau nebėra taikomi turto normatyvai, pinigines kompensacijas šildymo išlaidoms apmokėti galimybę gauti turės tikrai labai didelė dalis Lietuvos namų ūkių, tačiau siekdami taip pat supaprastinti popierinius reikalus, kurie yra susiję su prašymų teikimu, pateiksime tam tikrų įstatymo patikslinimų – jie leis paprasčiau pateikti prašymus, o pateikti prašymai tiesiog galios ilgesnį laiką, nes šildymo kainų mažėjimo artimiausiu metu numatyti, deja, negalime.

Vyriausybė taip pat priėmė savo lygmens sprendimus, susijusius su biokuro pasiūlos didinimu rinkoje, įskaitant ir Valstybinės miškų urėdijos dalyvavimą tiekiant biokurą. Tikimės, kad tai taip pat padės spręsti šildymo kainų didėjimo problemas.

Į Seimo rudens sesijos darbų programą Vyriausybė taip pat pasiūlys ilgalaikio projektavimo programas, tai yra tuos dokumentus, kurie įgyvendins liepos mėnesį pasirašytą Seime partijų susitarimą dėl Lietuvos nacionalinio saugumo artimiausio laikotarpio sustiprinimo.

Taip pat bus pateiktas ilgalaikių valstybinių saugumo programų rengimo planas ir jį įgyvendinančios viešojo saugumo stiprinimo ir krašto apsaugos sistemos plėtros programos iki 2030 metų.

Taip pat Seime yra jau pateikti ir, tikėkimės, per rudens sesiją bus priimti įstatymai dėl ekstremaliųjų situacijų ir krizių valdymo teisinio reglamentavimo tobulinimo.

XVIII Vyriausybė, nepaisant vis išskylančių naujų iššūkių ir krizių, vis tiek jaučia pareigą vykdyti savo programą ir valdančiosios koalicijos susitarimus, todėl taip pat bus teikiami tie teisės aktų projektai, kurie įgyvendina mūsų programinius įsipareigojimus. Svarbiausias iš jų turbūt yra valstybės tarnybos pertvarkos paketas. Man labai gaila, kad viešojoje diskusijoje labai dažnai šis paketas yra, taip sakant, sukoreguojamas iki Seimo narių atlyginimo, nors visi puikiai jau turėtų žinoti, kad joks esamas Seimas savo atlyginimų pasididinti negali. Net jeigu šitie sprendimai bus priimti, jie išgalios tik naujos kadencijos Seimui. Tikėčiausi, kad jie būtų priimti, tuomet naujos kadencijos Seimo rinkimuose galbūt turėtume ir didesnę kandidatų konkurenciją. Bet esmė yra ne čia. Tiesiog politikų atlyginimai, teisėjų atlyginimai, kitų pareigūnų atlyginimai turi koreliuoti su bendru Valstybės tarnybos atlyginimų lygiu. Tai, kad valstybės tarnybos atlyginimai yra nekonkurencingi, neleidžia valstybės institucijoms pasitelkti specifinės kompetencijos specialistų, itin gerai apmokamų privačioje rinkoje, ar tai būtų informacinės technologijos, ar kibernetinė sauga, ar kiti labai labai aktualūs dalykai, ne tik menkina paslaugų kokybę viešojo valdymo institucijose, bet taip pat ir sukuria papildomų kaštų mokesčių mokėtojams. Tos kompetencijos stygius, tiesą sakant, neleidžia optimaliai atlikti, tarkime, specifinių viešųjų pirkimų ir taip pat spręsti kitų labai aktualių klausimų.

Vyriausybė taip pat numato įgyvendinti programos pažadą savivaldai – pateiks savo pateiktą derinti viešumoje ir jau baigiamą koreguoti po pastabų Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimo projektą. Jį vėliau būtų galima sujungti su Prezidento jau anksčiau pateiktu įstatymo projektu ir pasirinkti optimalų reguliavimą. Juo būtų sudarytos galimybės savivaldybėms pasiskolinti lėšų bendrajam finansavimui investicijų projektams įgyvendinti ir taip pat kitomis aplinkybėmis. Tačiau vėlgi gana dažnai pastaruoju metu girdėdama teiginius, kad viską galima pasiskolinti visiems gyvenimo klausimams ir bet kiek, norėčiau pasakyti, kad skolinimasis yra galimybė spręsti tam tikrus iššūkius, bet neturi būti sprendimas savaime.

Atsižvelgdama į politinių partijų, valstybės institucijų, visuomenės ir mokslininkų sutartus tikslus dėl miškų ir siekdama plėtoti gamtos vertybių apsaugai palankią miškininkystę, miškų įtraukimą į kompleksinę miškų ūkio veiklą apsaugoti didžiausią gamtinę vertę turinčius miškus, Vyriausybė taip pat planuoja pateikti Miškų įstatymo projektą.

Ketiname pateikti Šilumos ūkio įstatymo pakeitimą. Jis numatys ilgalaikes centralizuotos šilumos tiekimo sistemų planavimo ir motyvavimo, investicijų motyvavimo priemonės. Jos būtų susijusios su šilumos sistemų dekarbonizacija, šilumos vartojimo efektyvumo didinimu, šilumos vartojimo paklausos ir atitinkamai nuostolių mažinimu.

Vyriausybės pateiktas pasiūlymų paketas rudens sesijai – 96 pozicijos – mažiausias per šią kadenciją. Taip bandome įvertinti ankstesnes kadencijas, kai nemaža dalis Vyriausybės pateiktų projektų nebuvo priimama taip, kaip numatyta, o dalies Vyriausybė ir nespėjo pateikti suplanuotu laiku. Todėl labai kritiškai įsivertinę savo galimybes pateikti įstatymų projektus, o Seimui tuos projektus apsvastyti, apsiribojome 96 įstatymų projektų paketais. Galvojame, kad diskusijos dėl šių paketų, ypač dėl valstybės tarnybos, Seime turėtų užimti ir taip gana daug laiko, kad būtų verta Seimo darbotvarkę perkrauti labai labai ilgu įstatymų sąrašu. Vyriausybė taip pat ketintų pateikti biudžetą šių metų rudens sesijoje anksčiau, negu tai yra įprasta, tam, kad diskusijos dėl 2023 metais numatomų priemonių prasidėtų taip pat anksčiau. Manome, kad kuo anksčiau bus rasti sprendimai ir sutarimai šiais klausimais, tuo visiems bus naudingiau ir paprasčiau planuoti ateitį.

Pabaigai pasakyčiau, yra tokia nuvalkiota tezė, kad krizė yra galimybė, bet taip pat turbūt neverta pamiršti, kad tiek Lietuva didžiuosius modernizacijos proveržius, tiek ir Europos Sąjunga didžiuosius savo proveržius paprastai pasiekia per krizes. Tai man suteikia vilties, kad šį sykį taip pat reikšmingai sustiprėsime kaip visuomenė ir kaip valstybė. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkui, premjere. Jeigu yra pageidaujančių frakcijų atstovų pristatyti savo teikimus dėl darbų programos, tai dabar laukčiau pakeltų rankų. Ar yra tokių? Taip, dvi frakcijos, matau, pakėlė rankas, pirma – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiama Seimo Pirmininke, vicepirmininke, gerbiama premjere, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ į Seimo rudens darbotvarkę siūlys įtraukti svarstymus dėl daugiau nei 50 įstatymų pataisų. Parlamentarai sieks skubiai spręsti kritinę situaciją, gerinti žmonių

ekonominę ir socialinę padėtį elektros ir šildymo rinkose, tobulinti Darbo kodeksą ir valstybės tarnybos reformą, įteisinti tarėjų institutą Lietuvos teismuose.

Vyriausybės neveiknumas privedė prie kritinės situacijos energetikos srityje, artėjančios žiemos su dideliu nerimu laukia tiek gyventojai, tiek verslas, todėl esame numatę konkrečias skubios pagalbos priemones ir jas siūlysime tvirtinti Seimui. Viena iš jų – ne tik šildymo, bet ir elektros išlaidų kompensacijos laikinus finansinius sunkumus patiriančioms šeimoms ir verslams, jeigu jų sąskaitos už elektrą viršija 10 % išlaidų. Gaila, kad Energetikos ministerija kai kuriais atvejais nevykdė kontrolės, mes pastebėjome tai, kai turėjome su „Perlas Energija“ tokių problemų, kokios iškilo šiandien gyventojams. Konkrečiai jau pateiktas ir pasirašytas projektas, kad būtų atšauktas 2 gigavatų saulės energijos pagaminimo ribojimas įstatyme. Atsižvelgiant į tai, Seimo demokratai teiks Piniginės socialinės paramos, Elektros energetikos, Atsinaujinančių išteklių energetikos, Pridėtinės vertės mokesčio įstatymų pataisas.

Frakcijos atstovai taip pat siūlys įvesti kvotas neįgaliųjų įdarbinimui viešajame sektoriuje, keisdami Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą, taip siekdami suteikti didesnę galimybę įsidarbinti neįgaliesiems asmenims. Parlamentarų teigimu, šiuo metu tokių kvotų apskritai nėra, o Vyriausybės planuojama neįgalumo nustatymo reforma neatneš reikiamo proveržio.

Parlamentarai teiks ir Švietimo įstatymo 9 straipsnio papildymą, kuriuo siekiama apibrėžti visos dienos mokyklos veiklos organizavimo vietą Lietuvos švietimo sistemoje, remiantis jos modelio, išbandymo bei kitų Europos Sąjungos valstybių patirties analize. Be to, demokratai siūlys plėsti nemokamą maitinimą mokyklose trečiosiems klasioms tęsdami praeitos Vyriausybės sprendimus dėl pradinukų sveiko maitinimo įpročių skatinimo ir skurdo mažinimo.

Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ telks dėmesį į dabartinės Vyriausybės rudens sesijoje planuojamą valstybės tarnybos reformą gindama valstybės tarnautojų teisę į socialines garantijas. Taip pat numatyta teikti dar daugiau Darbo kodekso pataisų. Akivaizdu, kad po naujojo Darbo kodekso priėmimo praėjus penkeriems metams laikas imtis darbo tobulinant teises. Pavyzdžiui, stiprinti darbuotojų atstovavimą ir profsąjungų veiklos apsaugą, palengvinti streiko teisę. Būtinai suminės darbo laiko apskaitos pokyčiai suteikiant daugiau poilsio tokių profesijų, kaip vairuotojai, atstovams.

Seimui bus siūloma svarstyti Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo projektą, kuriuo siekiama suteikti savivaldybių taryboms teisę netaikyti Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymu numatytų lengvatų, kai pagal nustatytą tvarką nekilnojamas turtas yra pripažintas apleistu ir neprižiūrimu. Pakartotinai bus teikiami išankstinės pensijos sistemos pakeitimai, kurie leis gauti didesnes senatvės pensijas išankstinių pensijų gavėjams. Taip pat parlamentarai kvies Seimą grįžti prie Konstitucijos 48 ir 109 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, numatančio, kaip jau ir minėjau, tarėjų instituto įteisinimą Lietuvos teismuose. Apie tai, manau, jau kalbėta ne kartą. Be to, demokratai sieks didinti parlamento vaidmenį ekstremalios situacijos metu, priešinsis bandymui atšaukti Darbo kodekso galiojimą per nepaprastąją ar ekstremaliąją padėtį. Taip pat parlamentarai siūlys keisti vienišų žmonių palaikų laidojimo įstatymą numatant papildomas garantijas vienišiesiems žmonėms.

Mes turime nepamiršti, kad kiekvienas priimtas teisės aktas turi padėti žmonėms ir verslui įgyvendinti, išgyventi tokiu sunkiu laikotarpiu. Gaila, kad šiandien premjerė savo kalboje įvardino, kad tai nepriklauso nuo mūsų valios. O manau, Vyriausybė ir Seimas gali padėti kiekvienam žmogui ir rūpintis savo žmonėmis. Tai šiandien ir yra mūsų visų vienas bendras tikslas. Mums svarbiausia, kaip šiandien turi išgyventi mūsų Lietuvos žmogus ir verslas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Toliau. Regionų frakcijos teikimą dėl darbų programos pageidavo pristatyti naujoji seniūnė R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Mieli kolegos, pirmiausia su nauja sesija, su naujais darbais. O tikrai manome, kad mes turėtume jau šiandien imtis konkrečių veiksmų, nes ši sesija bus ypatinga laukiant to neramaus rudens, apie kurį kalba visa Lietuva. Kaip ir visa Europa, be abejo. Šiandien visi suvokiame tuos iššūkius geopolitinių neramumų kontekste. Tiek visos Europos, bet ir mūsų Lietuvos.

Svarbiausias mus visus jungiantis žodis yra „saugumas“. Tai ne tik sąvoka – tai prievolė politikams veikti. Ji įgauna ypatingą prasmę kylant žmonių nerimui. Saugumas – tai ne tik gynyba ir krašto apsauga. Tai, be abejo, šios sesijos darbų kontekste yra svarbu, bet jau sutarta. Pasirašytas nacionalinis partijų susitarimas atliko už Vyriausybę darbą, didesnę jo dalį.

Saugumas – tai, be abejo, ir socialinis saugumas, kuris tampa ypač trapus šiuo metu. Tikrai matome neregistruotų projektų idėjas, bet ne konkrečius veiksmus. Tai ir ekonominis saugumas, kai infliacijos vėzdas smogia labai skaudžiai ir žmonės laukia ne padejavimų, kad mūsų infliacijos lygis yra 21 % ir kažin ar tai dar pikas, o laukia taip pat konkrečių sprendimų ir šios valdžios veiksmų.

Pristatant programą mes išgirdome žodžius: „pateiksime įstatymus“, „pasiūlysimė kažką“, „bus pateiktas planas“. Skamba kaip naujokų partijos rinkimų debatuose prisistatymas. Tikėjomės, kad programa, kaip ir minėjau, nuo šios sesijos pirmų dienų virs sprendimais dėl gyventojų pajamų, socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių, senjorų poreikių, dėl būtinųjų maisto produktų ir paslaugų kainų, dėl šildymo sezono suvaldymo, nes visuomenės baimė kaip nors turėtų pasiekti Vyriausybės ausis, ir elektros energetikos, kitų išteklių kainų ir privačiam, ir verslo, ir, be abejo, visam viešajam sektoriui. Viešasis sektorius – kiekviena mokykla, kiekvienas vaikų darželis ar socialinė įstaiga – sunerimęs, kaip jis su tais biudžetais gyvens.

Užspaudusi fiskalinės drausmės žnyplėse mūsų Vyriausybė palaikė savivaldybes (sau atleidusi skolinimosi galimybes, savivaldybes palaikė), ir dabar girdime, kad jau pribrendo įgyvendinti savivaldybėms pažadą, kad ir jų finansiniai poreikiai yra svarbūs. Matome gražų tikslą, įrašytą mūsų programoje, kad bus, atsiras lankstesnių savivaldybėms taikomų fiskalinės drausmės taisyklių numatymas. Labai tikimės, kad tai bus ne numatymas, o virs kažkuo daug konkretesniu.

Mano vertinimu, pats pristatymas yra neryžtingas, mūsų premjerės pristatymas. Tuo visada garsėdavo ankstesnėse, bet šiai sesijai ir šiuo laikotarpiu tai tikrai nekonkreto, nesolidu, neįprastu gyventojų atžvilgiu. Tai tokia ramunėlių arbatėlė iš kažkokių menamų 96 įstatymų projektų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Tik atkreipiu dėmesį, kad dabar yra laikas, skirtas frakcijų teikimams pristatyti. O diskusija dėl visos programos, dėl Vyriausybės teikimo bus svarstymo stadijoje. Tikiuosi, kad tą žanrą teisingai supranta Darbo partijos frakcijos atstovas V. Gapšys, kuris pristatys Darbo partijos frakcijos siūlymus dėl darbų programos.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Žanras yra toks, kad Darbo partijos frakcija ne tik turi pristatyti projektus, bet ir turi kontroliuoti tai, ko valdančioji koalicija nepadarė ar padarė blogai. Tai tą žanrą mes taip ir išnaudosime.

Tikrai Darbo partijos frakcija koncentruosis šią sesiją į energetiką ir socialinę sritį. Mes matome, kad Vyriausybė nepadarė dar namų darbų, ir matome, kad neužtikrina energetikos kainų užfiksavimo iki reikiamo lygio. Vakar spaudos konferencijoje kartu su kitais frakcijos kolegomis ir naujuoju Darbo partijos pirmininku A. Mazuroniui pristatėme lūkesčius, kuriuos, matome, turi pasiekti Vyriausybė. Pirmiausia – užfiksuoti elektros energijos kainą, kad gyventojams nesiųktų daugiau negu 24 centų už kilovatvalandę, o verslas galėtų už 20–25 centus, be pridėtinės vertės mokesčio, gauti elektros energijos ir nestabdyti savo gamybos taip, kaip nutiko dabar, kai jau daugiau negu dešimt įmonių buvo priverstos sustoti ir nebegaminti produkcijos.

Mes patys esame ir įregistravę projektų, kurie galėtų prisidėti prie socialinės gerovės. Pirmiausia mes esame įregistravę Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisas, kuriomis suteiktuome didesnę neapmokestinamųjų pajamų dydį šeimoms, auginančioms vaikus. Manome, kad ši programa, kuri buvo vykdoma anksčiau ir, deja, buvo pabaigta, turėtų būti atnaujinta. Esamoje finansinėje situacijoje, mes matome, sunkumus jaučia ne tik nepasiturintys asmenys, bet ir šeimos, auginančios vaikus. Mes matome didėjančias palūkanų normas. Tas reiškia būsto paskolų augimą, tas reiškia lizingų įvairiausių išlaidų didėjimą. Todėl manome, kad ne tik socialiai pažeidžiamos šeimos turėtų gauti paramą, bet ir tos šeimos, kurios augina vaikus ir kuria Lietuvos ateitį.

Mes matome, kad dalį projektų reikės teikti ir su valstybės biudžetu. Džiaugiamės, kad premjerė šiandien pasakė, kad valstybės biudžetas bus pateiktas anksčiau, negu įprastai yra daroma, ir manome, kad tam reikės susitelkimo tiek iš valdančiųjų, tiek iš opozicijos.

Taip pat esame sunerimę dėl to, kad dabartinė numatyta valstybės tarnybos tam tikra reforma neatspindi visų valstybės tarnautojų lūkesčių, todėl esame pasiryžę registruoti projektus, susijusius su baziniu pareiginės algos dydžiu, kad jis būtų tinkamai pakeltas atsižvelgiant į didelę infliacijos lygį.

Taip pat mes stebėsime, kaip Vyriausybė, kuri yra įpareigota įstatymu kelti minimalią mėnesinę algą, vykdo savo įsipareigojimus. Mes atsiejome minimalios algos kėlimą nuo tam tikrų politinių tendencijų, bet esame įsipareigoję įstatymu, kaip kelsime atsižvelgdami į ekonomines tendencijas. Deja, vis dažniau girdime, kad gali būti, kad tos tendencijos bus neįgyvendintos. Todėl mes, kaip politinė partija ir kaip frakcija Seime, dėsime visas pastangas, kad įstatymas būtų vykdomas ir įsipareigojimai, kurie numatyti įstatymu, būtų įgyvendinti.

Taip pat mes nematome kai kurių projektų, kuriuos norėtume pastebėti ir iš Vyriausybės teiktų. Suprantame, kad Vyriausybė sumažino projektų skaičių, tas yra labai teigiamas ženklas ir yra koncentravimasis, bet mes nepastebėjome tokių projektų kaip mokesčių reforma. Vyriausybė buvo sakiusi, kad reformų langas užsidaro jau su praeita sesija, ar tai turėtume suprasti, kad mokesčių reforma yra atidedama, ar tie klausimai bus palikti? Jeigu taip nutiktų, Darbo partijos frakcija yra pasiruošusi žiūrėti iš savo perspektyvų ir iš savo rinkimų programos, ką turėtume įregistruoti, ir tai darysime jau šią sesiją.

Todėl esame nusiteikę darbingai sesijai. Esame nusiteikę palaikyti tuos projektus, kurie nėra gerovę Lietuvos žmonėms, ir dirbsime parlamentinėje kontrolėje bei teiksime savo iniciatyvas ten, kur matysime, kad Vyriausybė savo darbo nepadarė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau frakcijų atstovų pakeltų rankų lyg ir nemačiau. Tuomet būtų klausimai ir tai, matyt, bus daugiausia pagrindinei programos teikėjai Vyriausybei. Tam klausimų žanrui skirsime 20 minučių. Pirmasis klausia ką tik kalbėjęs V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Jau šiek tiek užsiminiau. Norėjau paklausti gerbiamos premjerės dėl mokesčių reformos, ar yra kas nors planuojama šią sesiją pateikti, nes kaip ir buvo jūsų pačios pasakyta, kad reformų langas užsidaro? Mes suprantame, kad galbūt jų ir reikia atsisakyti, tų reformų, gal jos nebetinka? Tiesiog norėtume žinoti ir ruoštis iš savo pusės. Jūs jau atsakėte dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo ir dėl šildymo, todėl tikrai lauksime kitą savaitę to projekto, nors jo nėra sesijos darbų programoje, bet suprantame, kad krūvis didelis. Bet norėjau pasiteirauti dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekto. Nieko nematyti Vyriausybės iniciatyvų, ar bus dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio, ko lyg ir irgi yra lūkestis, dėl didinimo, bet projekto sesijos darbų programoje nematome.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimus. Pradėsiu nuo paprastesnio klausimo apie neapmokestinamąjį pajamų dydį. Visada šitas įstatymas yra biudžeto paketo sudėtinė dalis, taip bus ir šį kartą. Konkretūs skaičiai priklausys, be kita ko, nuo sprendimų dėl minimalios algos. Šitas sprendimas dar kol kas nėra priimtas, kaip žinote, nes projekcijos bus atnaujintos pirmadienį. Finansų ministerija paskelbs darbo užmokesčio augimo kitiems metams projekciją. Tada bus diskusija Trišalėje taryboje. Labai norėčiau tikėtis, kad darbdaviai su darbuotojais susitars, bet iki šiol buvusi patirtis tą mano tikėjimą šiek tiek silpnina, tai greičiausiai sprendimą dėl minimalios algos gali tekti priimti Vyriausybei. Žinoma, su tuo taip pat bus susijęs ir atitinkamai NPD didinimo žingsnis. Tai tikrai bus biudžeto pakete ir dėl to abejonių jokių nėra. Tikrai tiek, kad mes jau paprastai tų įstatymų kaip lydimųjų nespécifikuojame, bet aš galiu patikinti, kad bus.

Dabar kalbant apie bendresnius dalykus, susijusius su mokesčių reforma. Finansų ministerija yra paruošusi neblogą pasiūlymų paketą, kuris nebūtų susijęs su biudžetu, nes tai yra klausimai, kurie yra labiau susiję su tolesne perspektyva. Tame pakete yra įvairių siūlymų. Yra siūlymų, kurie kažkam patiks, kažkam nepatiks, nes patinka paprastai tikrai tie siūlymai, ką ir iš jūsų kalbos girdėjau – visos mokesčių reformos turi būti tokios, kad visiems mokesčiai turi sumažėti. Tuo pačiu metu valstybė turi garantuoti verslui 20 centų už kilovatvalandę ir dar visokiausių kitų dalykų. Jeigu jūs mokate skaičiuoti... Jau kas jau kas, gerbiamas Vytautai, jūs mokate skaičiuoti. Jūs atsisėsite, suskaičiuosite ir matysite, maždaug keliais milijardais tai prasilenkia. Yra, mano vertinimu, subalansuotas pasiūlymų paketas, kuris sprendžia ne vieną problemą, ir būtų galima

tokį paketą pradėti Seime svarstyti atitinkamai susitarant dėl įsigaliojimo terminų. Bet kada konkrečiai tą paketą mes galėsime jau paruošti ir pateikti Seimui, ar tai bus lapkričio, ar gruodžio mėnuo, ar galbūt pavasario sesija, dabar aš pasakyti turbūt negalėsiu, bet mes jį pateikti turėsime. Taip pat kaip ir Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo projektą, nes šitų projektų pateikimas Seime yra sąlyga, nuo kurios priklauso Atsigavimo fondo pinigų skyrimas Lietuvai. Norėčiau, kad Seimo nariai taip pat įvertintų, kad sprendimas nepriimti svarstyti šitų pasiūlymų (aš nesakau, priimti su konkrečiais įsigaliojimo terminais ar konkrečia schema, bet net nepriimti svarstyti šitų siūlymų) turės tam tikrų pasekmių, taip pat ir toms išlaidoms, kurias mes esame suplanavę visi kartu finansuoti Atsigavimo fondo lėšomis. Čia yra tokia svarbi, mano nuomone, informacija. Manau, kad tie projektai Seimui bus pateikti, o ar Seimas priims juos svarstyti, jau bus Seimo valia.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, tikrai sutinku su jumis, nes jūs minėjote, kad gyvename kare – ekonominiame, energetiniame kare, tačiau tas karas prasidėjo iš esmės prieš 300 dienų, jeigu taip pasižiūrėjus nuo to, kai Rusija nustojo tiekti dujas Europai, bent jau tuos srautus mažino. Aš pasigendu vieno dalyko tiek iš Vyriausybės, tiek apskritai iš Seimo, nes, pavyzdžiui, Seimas nesurengė nė vieno neeilinio posėdžio tuo klausimu, kaip ketina spręsti ekonominius, energetinius klausimus.

Mano klausimas pačiai Vyriausybei, kurgi yra tas energetinės krizės įveikimo planas, nes mes dabar kalbame apie lempučių sukinėjimus, apie greičio mažinimus? Tai yra galbūt plano dalis, bet kur yra pats visas planas?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Mielas kolega, kai pavasarį energetikos ministras Seime pateikė du įstatymų projektus, susijusius su atsinaujinančios energetikos plėtra Lietuvoje, tai aš jums pasakysiu, čia ir yra planas, nes jūs puikiai žinote, kokia yra, na, norėčiau tikėti, kad jūs žinote, kokia yra Lietuvos pagrindinė problema. Pagrindinė problema yra ta, kad mes neturime generacijos, nes tai, kas yra susiję su tiekimo saugumu, tai tikrai Vyriausybė jau per tuos 300 dienų savo darbą padarė ir tikrai yra užtikrinta, kad netrūksta nei elektros, nei dujų netrūks.

Klausimas yra kainos. O štai kainos klausimas yra tiesiogiai susijęs su tuo, kad savo generacijos mes neturime, ir už tai „ačiū“ pasakyti yra tikrai daug kam, kabutėse „ačiū“. Manau, kad, sakau, čia yra atskiras klausimas, labai galbūt vertas netgi Seimo gilesnių diskusijų ir laiko tam skyrimo, kad paskui, taip sakant, po 20 metų, kai išsitrina atmintis, nebūtų taip, kaip su pono S. Jakeliūno komisija kažkada buvo, kai jis viską pamiršo, ką anksčiau prisiminė, ir sugalvojo kažkokią naują versiją. Bet čia ir yra atsakymas, nes ir visos tos priemonės, kurios yra šalia siūlomos, tarkim, paramos verslui ar Aplinkos ministerijos, ar Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, taip pat bus orientuotos į tai, kad būtų ilgalaikiai sprendimai, nes taip, kompensacijos yra netvarus būdas, trumpalaikis būdas ir jisai gali tikrai laikinai, na, problemą leisti sumažinti, bet pagrindinė problema yra generacijos trūkumas. Tai būtent tą reikia ir daryti, šitą problemą ir reikia spręsti, tą ir darysime.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Mazuronis.

A. SYSAS (*LSDPF*). O A. Sysas?

PIRMININKAS. Atsiprašau, praleidau A. Sysą. Gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Jurgi, kad pastebėjote. Pirmiausia noriu padėkoti ir Seimo Pirmininkei, ir Ministrei Pirmininkei už pristatymą. Džiaugiuosi ypač Vyriausybės noru pateikti mažiau, bet kokybiškų įstatymų, ir juos visus apsvarstyti ir priimti. Tai yra labai geras pavyzdys būsimoms vyriausybėms. Bet kai aš pasižiūrėjau į tai, kiek užregistruotų įstatymų, tai didesnė pusė jų yra neregistruotų. Aš suprantu, kad jūs norite padaryti kaip galima geriau, išdiskutuoti su visomis grupėmis, kurias vienaip ar kitaip palies tas klausimas, bet, pavyzdžiui, dėl valstybės tarnybos pertvarkos diskusija vyksta iki jūsų atėjimo į valdžią jau dvejus metus ir dar nė vienas įstatymas neįregistruotas, ir mes diskutuojame viešojoje erdvėje apie tuos dalykus, kurių nerandame koncepcijose. Ar galite man pasakyti, kad ne karas Ukrainoje yra priežastis, kad tiek neregistruotų įstatymų?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Algirdai. Ne, aš sakyčiau, kad čia yra labai labai sunkiai išgyvendinama lūkesčių nesutapimo su galimybėmis problema ir, man atrodo, jinai valstybės tarnyboje yra sunkiai gydoma. Pasakysiu savo garbei tai, kad iš darbotvarkės visi projektai, kurių galimybė registruoti sesijos metu mums kėlė abejonių, buvo tiesiog išbraukti, nes ministerijos kaip visada tradiciškai siūlė daugiau projektų įtraukti į sesijos darbotvarkę. Aš sakyčiau, kad griežtumo atrankai nepritrūko, bet esu tikra, kad visi projektai bus tikrai Seimui pateikti.

Kita vertus, na, čia ponai kalbėjo apie... ponai Rita, atrodo, kalbėjo apie savivaldybių skolinimąsi, kad nežino, kas čia bus, kažkokia paslaptis, premjerė kažką pakalbėjo, tai Vyriausybės projektų, pateiktų derinti, tekstai visi yra vieši, jie juk skelbiami TAP, ir visi žino, kokius projektus mes deriname, kokios yra gaunamos pastabos, nes visa tai yra registruota. Taip pat ir šitie projektai yra paskelbti, jie yra matomi. Jeigu kas nors iš tikrųjų nori žinoti, ką Vyriausybė ketina siūlyti, taip, tegul ten su kokiais nors patikslinimais po derinimo, bet vis dėlto principų lygmeniu jau labai sunkiai būna, kad imtų viskas staiga kažkaip ir apsiverstų aukštyne kojomis, tai tuos projektus surasti, tiesą sakant, yra įmanoma.

PIRMININKAS. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiame kolegos, po gana sudėtingų klausimų Ministrui Pirminininkui – gerokai lengvesnis Seimo Pirminininkui, kad Ministrė Pirmininkė galėtų šiek tiek atsipūsti.

Gerbiama Seimo Pirmininke, tikriausiai yra dešimtys įstatymų projektų, dėl kurių vidutiniškai Vyriausybės išvados vėluoja turbūt po 2 mėnesius, bet yra atskirų įstatymų projektų, kad ir Prezidento teiktas Fiskalinės drausmės įstatymas, didinantis savivaldybių finansinį nepriklausomumą, Vyriausybės išvada vėlavo apie metus. Yra ir tokių įstatymų projektų, kai vėluoja iki dviejų metų, jeigu atidžiai ir detaliau pažiūrėtume. Ir yra greta Teisės departamento išvada arba toks pasisakymas, jie mano, kad įstatymo projekto nebūtina stabdyti svarstymo stadijoje, jeigu nėra Vyriausybės išvados, ir yra Statuto pasiūlymų, kurie leidžia daryti pakeitimus, kad įstatymų projektai būtų svarstomi, jeigu Vyriausybės išvada negaunama per tam tikrą laiko tarpą. Kaip jūs vertintumėte tokius pasiūlymus ir ar sutiktumėte su faktu, kad iš Vyriausybės reikėtų atimti įrankį stabdyti įstatymų projektus, kuriems jie nepitaria, Vyriausybės išvadų nepateikimo procedūra?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Gerbiamas kolega, visi pasiūlymai gali būti svarstomi. Šis konkretus pasiūlymas tikrai bus svarstomas, nes jau yra apie tai nemažai kalbėta. Ar iš Vyriausybės turėtų būti paimtas įrankis įvertinti Seimo narių idėjas ir pasiūlymus, kurių tikrai būna įvairiausių? Manau, ne. Manau, kad tai yra svarbus įrankis, kuris, tiesą pasakius, užtikrina ir mūsų sprendimų kokybę.

Ar Vyriausybės pajėgumai visada atitinka mūsų norus ir mūsų lūkesčius? Manau, kad premjerė apie tai pasisakė ir prieš tai kalbėdama, atsakydama A. Sysui į klausimą. Bet jūsų minima iniciatyva tikrai Seime bus svarstoma ir apsisprendime.

PIRMININKAS. Prašom, premjere.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš vis dėlto turėčiau mažą komentarą. Lietuvos Respublikos Seimas išsiskiria kitų parlamentų būryje tuo, kad ištis čia yra labai paprasta įregistruoti pasiūlymą, kuris kainuoja pusę Lietuvos Respublikos biudžeto, taip sakant, visiškai ramiai viduryje metų ir dėl to visiškai neišgyventi. Man atrodo, kad būtų svarstymų, jog Vyriausybė kažkaip čia... ir tų projektų skaičius Lietuvos parlamente, deja, bet yra labai nepalankiai išsiskiriantis gausa. Aišku, kad tai kelia Vyriausybei papildomo darbo, nes reikia dėl visų tų projektų teikti tas išvadas.

Man atrodo, ką čia besvarstytų mieli kolegos apie tai, kaip čia Vyriausybę reikėtų, kaip pasakius, pažaboti, reikia taip pat galvoti ir apie tai, kad Seimo narių iniciatyvos negali srauniu domratu lieti taip, kaip liejasi šiuo metu, antraip bus labai sudėtinga tuos dalykus suderinti.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Klausimas paprastas – apie rudens sesijos darbų programą. Svarbiausiais prioritetais Seimo Pirmininkė įvardino antibiudžetą. Taip pat daug kur žiniasklaidoje ir premjerė, ir jūs minėjote kainų suvaldymo klausimus, ypač energijos kainų. Tačiau, atidžiai peržvelgus Seimo sesijos darbų programą, registruotų konkrečių projektų, kuriuose atsispindėtų konkrečios priemonės, kaip mes suvaldysime tas

energijos kainas, kurios lemia infliaciją ir kitas kainas, vis dėlto sunku pamatyti. Čia yra pats aktualiausias klausimas šiandienos visuomenėje ir žmonės to nuolatos klausia ir jūsų, ir mūsų, kaip Seimo narių. Jūsų prerogatyva yra siūlyti tas priemones.

Vis dėlto, jeigu nėra registruotų tų projektų, galbūt galite žodžiu įvardinti, kokias svarbiausias priemones matote, kad būtų suvaldytas energijos kainų augimas?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, gerbiamoji Ieva, ir priemonė yra labai paprasta. Priemonė bus apribotas elektros energijos ir dujų kainų augimas, nes dabar kaina, kuri yra patvirtinta VERT'o, yra maždaug 33 centai už kilovatvalandę, kaina, kurią moka žmonės, yra 24 centai už kilovatvalandę, o rinkoje elektra kainuoja virš 50 centų. Tad jūs įsivaizduojate, kad ta likusi suma nedings, ji yra kompensuojama iš biudžeto?

Kainas Lietuvoje nustato ne Seimas, ne Vyriausybė, o VERT'as. VERT'as nustatys kainas kitam reguliaciniam laikotarpiui, tai yra laikotarpiui nuo sausio 1 dienos, pagal tai, kiek biudžete bus numatyta kompensacijos lėšų. Ir Vyriausybė, pasirinkdama modelį, turi įvertinti keletą dalykų: pirmiausia mes turime įvertinti, kokią mes turime centrinę prielaidą dėl elektros kainos ateinančiais metais, nes nuo to priklauso lėšos, kurias mes turėtume suplanuoti, ir atitinkamai kokių principu tas kainos kompensavimas kitais metais turėtų būti padarytas.

Čia mes dar turime įvertinti nepriklausomų tiekėjų kainas, nes jos yra skirtingos, skirtingai nuo visuomeninio tiekimo, kur visi turi vieną kainą. Prie nepriklausomo tiekimo yra žmonių, kurie turi mažesnes kainas, negu nustatytos VERT'o ir net negu kompensacija. Kiti turės didesnes arba kažkas turės persirašyti sutartis, ir visas šitas aplinkybes mes kaip tik susiskaičiuojame. Tai priklausys nuo sumos, kuri bus numatyta biudžete. Bet kuriuo atveju mes kalbame tikrai apie labai ženklas sumas, kurias kitų metų biudžete reikės numatyti.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų Seimo Pirmininkei. Gerbiamoji Pirmininke, Vyriausybei nelabai sekasi valdyti valstybės valdomas energetikos įmones, kurių turi kontrolinį akcijų paketą. Galbūt Seimas, kaip valstybės turto valdytojas, galėtų perimti šių įmonių valdymą? Ką jūs apie tai manote?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Aš nematau, kad tai būtų geras sprendimas.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiama premjere, linkiu sėkmingo naujo sezono jums ir visam mūsų Seimui. Vilties teikia Seimo Pirmininkės šiandienos žodžiai apie kompromisų paieškas. Duokdie.

Gerbiama Seimo Pirmininke, ar, jūsų nuomone, ne per daug dažnai Seime priimamos įvairios rezoliucijos? Jos neturi įstatymo galios, yra labiau tokios politinės retorikos ir autorių savotiško „pasirodymo“. Vienas dalykas.

Antra. Ar jums nereikėtų pristabdyti ir Seimui vengti tokių irgi skubotų, *vajinių* įstatymų teikimo? Pavyzdžiui, Pilietybės įstatymo pataisos, kai norima greitai nustatyti, kaip atimti pilietybę. Ar nereiktų tokių įstatymų pristabdyti? Ir atvirkščiai...

PIRMININKAS. Baigėsi laikas klausti.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...antra vertus, atvirkščiai, kai reikia skubėti, neskubama, kaip šiandien dėl prezidentūros įstatymo projekto: parašyta – įsigaliojimas nuo rugsėjo 1 dienos, o tik šiandien jis bus teikiamas. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimus. Pirmiausia dėl rezoliucijų. Tikrai rezoliucija rezoliucijai nelygu. Bet aš manau, kad tai yra didelis Seimo pasiekimas ir didelis indėlis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, kai Seimas pavasario sesijoje priėmė 7 rezoliucijas. Jos visos buvo ir pasvertos, ir išdiskutuotos, ir prisidėjo, mano galva, didele ir ženkliu dalimi prie to, kad dėmesys Ukrainai ir iš kitų parlamentų, iš kaimyninių, iš Europos Sąjungos valstybių, buvo didelis. Čia mes buvome tikrai matomi kaip parlamentas. Aš tokioms rezoliucijoms pritariu ir manau, kad jų turėtų būti ir toliau. Tol, kol yra poreikis mūsų parlamentui pasisakyti svarbiais klausimais.

Dabar dėl skubos. Taip, paprastai per daug skubūs sprendimai nėra geriausi sprendimai. Aš atkreipsiu dėmesį, kad šios kadencijos parlamentas kaip tik labai teigiamai išsiskiria tarp ankstesnių. Dėl ypatingos skubos. Mes tokių sprendimų esame priėmę, jei neklustu, šiek tiek daugiau nei

1 %. Palyginti su ankstesniais parlamentais, ypatingos skubos sprendimų yra sumažėję kartais. Tikrai, galite patikrinti šią statistiką. Šiaip vertindama šios kadencijos darbą, aš sakyčiau, tais atvejais, kai yra kritinės situacijos, kaip kad prasidėjus karui, kaip kad esant, tarkime, migracijos hibridinei atakai praėjusią vasarą, Seimas visada susirinkdavo ir priimdavo būtiniausius sprendimus.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas Ministrei Pirmininkei apie ekonomikos dabartį ir ateitį Lietuvoje. Bet prieš tai noriu pasakyti, kai jūs vis bandote aiškinti, kodėl Lietuvoje išskirtinės elektros energijos kainos, tai jūs pažiūrėkite į Vokietiją, ji generuoja elektrą ir eksportuoja į Prancūziją, nes sutartys pasirašytos, kainos yra dar aukštesnės. Taip pat panagrinėkite ir Jungtinę Karalystę.

Bet mano klausimas būtų apie tai, kad antrajame ketvirtyje Lietuvos ekonomika gana susitraukė. Iš visų Europos Sąjungos šalių faktiškai kritimas keturiose Europos Sąjungos šalyse. Ar jūs vertinate dabartinę situaciją ir ateitį, kas bus? Lietuvos didžiausias eksportas yra į Lenkiją, Latviją, Vokietiją. Kaip tik tose šalyse ekonominė situacija dabar yra faktiškai blogiausia tarp visų Europos Sąjungos šalių. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Viską vertiname. Ir tai vertiname. Tą ir sakiau. Galiausiai čia nereikia būti labai dideliu Einšteinu, kad matytume, jog tą numatėme. Jeigu pirmojo ketvirčio augimas buvo virš 5 %, o metinio augimo projekcija nesiekia 2 %, tai kažkur turėtų būti kažkoks kitas skaičius, ar ne, pati aritmetika tą sako. Tikrai tikėjomės ekonomikos lėtėjimo – jį ir matome. Taip, Lietuvos ekonomika yra labai atvira ir dėl to labai jautri tam, kas vyksta mūsų pagrindinių partnerių rinkose, gali būti, kad dėl to ateis papildomų įtampų, bet, žinote, man jau yra gana nemažai galvos skausmo galvoti, kas įvyks su Lietuvos ekonomika. Prognozuoti už Vokietijos protingus žmones ir kitų šalių protingus žmones tikrai turbūt yra ne mano darbas, kaip turbūt ir nereikėtų ieškoti po visą Europą, kur yra dabar didesnė kaina negu Lietuvoje, nes tikrai tokių šalių rasime. Nors tenka matyti tokią informaciją, kad Lietuvoje elektros kaina yra kone didžiausia, kainos augimas ištis Lietuvoje yra įspūdingas. Na, jeigu estai gali prisiminti skalūnus, tai mes jau nebeturime, ką prisiminti, deja, turime tiesiog spręsti ir priimti pasekmes tokias, kokias turime dabar.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, 20 minučių laikas, skirtas klausti, išseko. Aš atsiprašau penkių Seimo narių, kurie negalės paklausti, bet, manau, galėsime dar diskutuoti dėl šių projektų komitetuose, o paskui ir Seimo posėdyje.

Dabar motyvai. Vienas – už, vienas – prieš. Už kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Visų pirma noriu pasveikinti visus kolegas ir Vyriausybę su naujos sesijos pradžia. Šita sesija prasideda labai sudėtingu laikotarpiu, taip jau išeina, kad Tėvynės sąjungos vadovaujama koalicija vis turi dirbti krizių metu. Tiesą sakant, ir S. Skvernelio Vyriausybei teko sunkus išbandymas – kovidas, tačiau šitai Vyriausybei irgi ne viena krizė – teko pratęsti kovidą, migrantų krizę, energetikos krizę, infliaciją. Daugelis šių krizių yra nulemtos, arba visos šitos krizės yra nulemtos išorinių veiksnių, ir tai suprantama.

Tačiau aš lygiai taip pat matau darbų programoje ir reformų dalykų ir tuo labai džiaugiuosi. Man asmeniškai labai svarbi yra valstybės tarnybos reforma, ji tikrai seniai turėjo būti vykdoma, geriau vėliau negu niekada, bet šita Vyriausybė imasi valstybės tarnybos reformos, kuri bus kompleksinė. Labai blogai yra viešumoje ji pristatoma, kad neva tik Seimo narių atlyginimų reforma, čia premjerė iš to gražiai pasišaipė. Iš tikro turi būti visa valstybės tarnybos reforma padaryta darni ir tai bus padaryta. Na, ir kitų reformų yra, man laikas trukdo jas išvardinti. Tikrai linkiu visiems mums gero darbo.

PIRMININKAS. Dėkui. Čia sulaukiau klausimų dėl balsavimo momentų. Kadangi darbotvarkėje buvo nurodyta balsavimo pradžia 11 val. 10 min., o mes šiek tiek užtęsėme svarstymus, tai turime balsuoti, todėl balsuosime po kiekvieno klausimo. Dabar dar prieš pasisakys A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Na, tokia rudens sesijos darbų programa atrodo labai, kaip čia pasakius, tuščia, nes daugelis projektų yra visiškai neregistruoti, premjerė, Seimo Pirmininkė sako, kad tie projektai bus kada nors pateikti. Tokį projektą labai sunku palaikyti, čia aš palyginčiau su koku nors studento baigiamuoju arba kursiniu darbu, kuriame

yra kokių 30 lapų iš 60, parašyta, kad informacija bus pateikta kada nors. Tokį projektą ir tokį kursinį būtų labai sunku praleisti. Šiuo atveju tikrai nebalsuosiu prieš, bet tikrai susilaikysiu ir raginu kolegas, nežinančius, už ką balsuoja, susilaikyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar balsuosime, ar pritariame po pateikimo Seimo sesijos darbų programos projektui. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 110: už – 60, prieš – 9, susilaikė 41. Po pateikimo programai pritarta. Programą galės svarstyti visi komitetai. Tai yra jau įprastas dalykas. Seime mes numatytume svarstymą rugsėjo 15 dieną. Galime dėl to bendru sutarimu sutarti, tikiuosi. Dėkui.

A. Petrošius dėl vedimo tvarkos ar dėl kažko. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Su mano technika, akivaizdu, įvyko nesusipratimas – paspaudus pliusiuką užsidegė raudona. Norėčiau, kad balsas vis dėlto būtų už.

PIRMININKAS. Gerai, protokole parašysime. Baigėme šį klausimą.

11.26 val.

Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280GR (pateikimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280 (Prezidento gražintas). Pranešėjas – patarėjas P. Mačiulis.

P. MAČIULIS. Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio 1 dalimi, gražino Seimui pakartotinai svarstyti Politinių organizacijų įstatymą. Šalies vadovas pažymi, kad priimant šį teisės aktą nebuvo paaiškinta, kodėl kilo būtinybė artėjant 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir merų rinkimams reikšmingai didinti visuomenei įprastą ir jau nusistovėjusį minimalų visuomeninių rinkimų komitetų steigėjų skaičių.

Prezidentas atkreipia dėmesį, kad toks reikalavimas daro tiesioginę įtaką komitetų įsteigimo galimybėms, kartu ir galimybėms jų nariams dalyvauti rinkimuose į politinę atstovaujamą instituciją. Įstatyme įtvirtintas žymus minimalaus steigėjų skaičiaus didinimas reikšmingai apsunkina ne tik politinių komitetų steigimą, bet ir jų tęstinės veiklos galimybes.

Šalies vadovo įsitikinimu, toks teisinis reguliavimas nesudaro sąlygų į vietos savivaldą ir Europos Sąjungos reikalų sprendimą įtraukti kuo daugiau politinio proceso dalyvių, kurie atstovautų asmenims, turintiems skirtingą pasaulėžiūrą, ateities viziją ir politinę valią.

Šalies vadovas atkreipia dėmesį ir į Politinių organizacijų įstatyme esančią nuostatą, kad dauguma pareigų ir politinėms partijoms taikomų reikalavimų yra taikoma ir politiniams komitetams. Kartu niekaip to nepagrindžiant įtvirtinama nevienoda šių organizacijų teisių apimtis. Pavyzdžiui, valstybės biudžeto asignavimai gali būti skiriami išimtinai tik politinėms partijoms.

Siekdamas užtikrinti konstitucinių reikalavimų laikymąsi, taip pat politinių komitetų nuolatinės veiklos sąlygas ir tęstinumą, Prezidentas siūlo įstatyme numatyti valstybės biudžeto lėšų skyrimą politinių komitetų veiklai finansuoti ir taip sudaryti sąlygas skirti pasiekimus rinkimuose atspindintį valstybės biudžeto finansavimą ne tik partijoms, bet ir politiniams komitetams.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Situacija tokia, kad greičiausiai ne jūsų reikėtų klausti, o Seimo Pirminkės. Išties visą vasarą mes pralaikėme Seime veto, neeilinės sesijos nebuvo. Be abejo, Prezidentas, teikdamas dekretą, atrodo, liepos 15 dieną neįvertino, kad Seimas taip ilgai marinuos projektą. Dabar įstatyme mes turime rugsėjo 1 dieną kaip įsigaliojimą ir turime labai keblią teisinę situaciją, nes Seimas negali taisyti įstatymo projekto didesne apimtimi, negu yra Prezidento veto. Kaip jūs šią situaciją vertinate ir gal kokias išeitis matote?

P. MAČIULIS. Prezidentas, pasirašydamas veto, tikėjosi, kad Seimas susirinks bent kartą vasarą, tačiau šiuo atveju, tiek priimant veto, tiek jį atmetant, vis tiek galiojūt ta pati data. Tiesiog kiek mes konsultavomės su juristais, su Vyriausiąja rinkimų komisija, turbūt didelių problemų čia dėl to neturėtų kilti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Valandas išlaikytume, padarytume truputį anksčiau posėdį ir paduotume.

PIRMININKAS. Kadangi kolegės klausimas buvo kaip ir Seimo vadovybei, tai aš galbūt atsakysiu. Toje situacijoje, kad nebūtų antikonstitucinių mūsų sprendimų, kadangi tokia situacija yra iš esmės neaprašyta Seimo statute, Seimo Pirmininkė gali pasinaudoti tuo paskutiniu Seimo statuto straipsniu ir pateikti siūlymą, kaip spręsti tą situaciją, tai yra pasiūlyti išbraukti tą datos sakinį. Tada įstatymas įsigalios įprasta tvarka ir nebus to ginčo dėl jo įsigaliojimo atgaline data. Tai čia nepriklausomai nuo to, kaip mes apsispręsimė dėl Prezidento veto.

Toliau klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš ne paties pranešėjo norėčiau paklausti, bet pačios Seimo Pirmininkės. Kadangi ji yra salėje, tai kreipiuosi į ją, galbūt galėtų jinai pakomentuoti ir atsakyti, kodėl taip aplaidžiai buvo pasielgta su šiuo projektu. Nebuvo sukviesta neeilinė sesija ir šis projektas nebuvo pristatytas, buvo pažeisti teisėti lūkesčiai.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, aš jau bandžiau atsakyti. Kadangi aš esu posėdžio pirmininkas, tai dar kartą galiu pakartoti, kad neeilines sesijas inicijuoja ne Seimo Pirmininkė, o iniciatoriai, kurie deda parašus. Seimo Pirmininkė neturi galios įrašyti jūsų pageidaujamą klausimą į tą neeilinės sesijos darbų programą. Jūs puikiai tai žinote. Ir neeilinės sesijos iniciatoriai nėra įpareigoti esančių vetavimų ar kitų iniciatyvų. Prašau, jeigu jūs dar ką nors vis tiek norite akcentuoti.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Visgi, gerbiamas posėdžio pirmininke, aš kreipiuosi į Seimo Pirmininkę, kad būtų atsakyta. Ačiū.

PIRMININKAS. Bet, kolega, jūs puikiai suprantate, kad dabar ne tas žanras. Seimo Pirmininkė pagal Seimo statutą sesijos metu gali atsakyti į Seimo narių raštu pateiktus klausimus. Yra ta procedūra aprašyta. Aš jau geranoriškai paaiškinau situaciją, manau, kad Seimo nariai išgirdo. (*Šurmuly salėje*)

Toliau klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų susietas su politinės sistemos stiprinimu. Vakaruose visgi demokratija laikosi ant politinių partijų, ir jūsų siūlymas, kiek aš suprantu, bandant įtikti komitetams, silpnina šią sistemą. Ar mes nenusirisime taip, kad... Visgi partijos yra tęstinumas, atsako už savo žodžius, veiksmus, rinkėjai gali ketveriems, aštuoneriems metams pašalinti, taip sakant, iš politinio žaidimo, kai kada dar ilgesniam laikui. O komitetai, taip sakant, susirinko ir gali kitą dieną po neįvykusių rinkimų dingti iš politinio žemėlapiu. Kaip jūs galvojate, ar tokie Prezidento siūlymai sustiprins mūsų politinę sistemą ir, taip sakant, mes judėsime europietišku keliu, ar paprasčiausiai bandome kurti kažką naujo, tai, ko nėra kitose šalyse? Ačiū.

P. MAČIULIS. Dėkoju už klausimą. Prezidento nuomone, politinių partijų stiprėjimas yra vertybė, tačiau kartu ir kuo didesnė žmonių įtrauktis į politinius procesus taip pat yra vertybė. Jeigu mes kalbame apie savivaldos rinkimus arba Europos Parlamento rinkimus, tai dabartinis įstatymas niekaip neapsunkina politinių partijų dalyvavimo rinkimuose, tačiau kalbant apie rinkimų komitetus, tarkime, savivaldos rinkimuose, lyginant tai, kaip jie galėjo veikti nuo 2015 metų, šis apsunkinimas yra labai reikšmingas. Kaip žinoma, šiame įstatyme yra įrašytos normos, kurioms Prezidentas ir pritarė, kad rinkimų komitetai nebebūtų trumpalaikiai dariniai, kad jie turėtų ir tęstinumo galimybę, nes tai įpareigoja juos šis įstatymas.

PIRMININKAS. Toliau klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamas patarėjau, pritardamas A. Syso samprotavimams, aš norėčiau irgi pratęsti argumentaciją arba kontrargumentaciją. Žiūrėkite, politinės partijos veikia visos Lietuvos mastu, nebūtinai visose savivaldybėse kelia rinkimų sąrašus, tačiau su komitetais dažniausiai bus taip, nors jau jiems tokią lengvatą dėl terminų padarėme priimdami ankstesnį Prezidento veto, dažniausiai kels, formuos rinkimų sąrašą vienos savivaldybės ribose, ne per visą Lietuvą. Ir štai Prezidento vetuojamas įstatymas pasiūlo biudžeto asignavimus tiems komitetams. Mano manymu, lokaliai veikiantys komitetai, tarkime, vienos savivaldybės ribose, tikrai negali prilygti politinėms partijoms ir gauti biudžeto asignavimus taip, kaip gauna politinės partijos pagal įvairius kriterijus. Kaip jūs į tai reaguotumėte?

P. MAČIULIS. Dėkoju už klausimą. Turbūt tai nustato ir tam tikrą proporciją, kaip dabar yra skiriamos valstybės dotacijos politinėms partijoms. Kaip žinome, pinigai yra skiriami atsižvel-

giant į trijų rinkimų rezultatus. Kadangi rinkimų komitetas gali dalyvauti tik vienuose rinkimuose ir tik vienoje lokalioje teritorijoje, vienoje savivaldybėje, tai net ir tokiu atveju, jeigu laimėtų, tarkime, 50 % kažkurios tarybos vietų, o gal ir daugiau, tos sumos nebūtų kažkokios labai reikšmingos ir didelės. Kitaip tariant, šita proporcija pagal rezultatus sąlyginai stipriai mažesnė, lyginant su politinėmis partijomis, kiek gali jos gauti dotacijos, tektų ir rinkimų komitetams.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Sveiki, gerbiamas patarėjau. Pratešdamas kolegų argumentaciją, aš taip pat norėčiau paklausti dėl steigimo. Jūs aiškinate, kad įsteigiant rinkimų komitetus reikšmingai didinamas steigėjų skaičius, nors jeigu palyginsime, tas pats komitetas, jeigu jis dalyvautų Europos Parlamento rinkimuose, turės dvigubai mažesnius reikalavimus negu partija, tai yra 1 tūkst. steigėjų, ne 2 tūkst., kaip reikėtų per visą Lietuvą visai partijai. Tai man atrodo, kad tikrai nėra reikšmingai didinama. Kitas dalykas, jeigu pažiūrėsime didžiuosius miestus, tai anksčiau ten reikėdavo ar 80 steigėjų, ar 100 steigėjų. Dabar reikėtų 300 arba 500. Man atrodo, tai tikrai nėra didelis skaičius ir nėra reikšmingas skaičius, nes dabar susidaro išpūdis, kad pataikaujame kažkokiems šeimos klaneliams, kurie turi koncernus ir gali tuos pačius darbuotojus nesunkiai surinkti. Taigi, man atrodo, 0,1 nuo gyventojų tikrai nėra tas skaičius, kurį sunku ir sudėtinga surinkti. Kaip jūs sakote, Prezidentas norėtų didesnės žmonių įtraukties. Tai didesnis steigėjų skaičius ir yra didesnė žmonių įtrauktis, ar ne taip?

P. MAČIULIS. Dėkoju už klausimą. Turbūt tiems rinkimų komitetams, kurie jau dabar veikia ir yra gana stiprūs, ar vienas skaičius, ar kitas skaičius didelės įtakos nedaro. Prezidento nuomone, kalbant apie žmonių aktyvumą savivaldos rinkimuose, yra labai svarbu, kad galėtų dalyvauti ir tam tikros mažos interesų grupės. Tarkime, mažesnės bendruomenės ir taip toliau, kas ateityje tokioms bendruomenėms šiek tiek apribos galimybę dalyvauti rinkimuose. O jeigu kalbame apie Europos Parlamento rinkimus, tai šuolis nuo 24 žmonių, kurių reikia įsteigti komitetui, iki tūkstančio, sutikite, yra tikrai reikšmingas padidėjimas.

PIRMININKAS. Kaip tik dabar suėjo 10 minučių. Dėkui pranešėjui. Ką padarysi, du Seimo nariai negalės paklausti. Dabar dėl motyvų. Kaip žinote, po pateikimo mes turime dvi galimybes spręsti, bet aš tada turėčiau paaiškinti, kad viena galimybė yra svarstyti vetuotą projektą iš naujo, kita galimybė yra laikyti jį nepriimtu. Tai spėju, kad kas čia užsirašė prieš, yra užsirašę už tai, kad svarstytume iš naujo. Taip ir laikykime. Prašom. Du gali pasisakyti. Kaip tik pirmasis yra užsirašęs E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Teisingai interpretavote mano užsirašymą, kuris padarytas galimai neteisingoje vietoje.

Taigi iš esmės aš nepritariu šitam veto ir matau tokias priežastis. Konstitucinis Teismas yra paaiškinęs dėl visuomenės dalyvavimo rinkimuose nepolitinių partijų būdu. Tai yra įteisinta, padarytos tam tikros normos, kurias Prezidentas irgi buvo vetavęs vasaros pradžioje. Ir vieną normą mes pakeitėme labai geranoriškai, tai yra palikome tik 85 dienas iki rinkimų registruotis nevyriausybinėms organizacijoms, juridiniams asmenims kaip rinkiminiams komitetams. Tačiau dabar einama dar toliau. Mažinamas reikalingų parašų skaičius, tai vienas dalykas. Antras dalykas, į ką aš klausdamas atkreipiau dėmesį, tai yra valstybės biudžeto asignavimai numatomi dažnu atveju vienkartiniais, labai lokaliai veikiantiems politiniams dariniams. Žinoma, žinant, kad vis tiek reikia surinkti 2 % rinkėjų balsų per visą Lietuvą, tai tas siūlymas šitame vetuotame įstatyme kartais atrodo toks beprasmis. Todėl aš nepalaikau šito veto. Tokia yra mano pozicija ir, tičiuosi, daugumos Seimo pozicija.

PIRMININKAS. Taip pat K. Masiulis pasisako už svarstymą iš naujo.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ne, irgi tas pats.

PIRMININKAS. Ar siūlysite laikyti šį įstatymą nepriimtu?

K. MASIULIS (TS-LKDF). Taip, siūlysiu laikyti nepriimtu.

PIRMININKAS. Prašau, nepaisant užsirašymo.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš tik galiu atsiprašyti už savo technologinę klaidą.

Argumentus išdėstė jau kolegos, ganėtinai svariai išdėstė, aš galiu tik juos papildyti. Politinis peizažas, partinis peizažas Lietuvoje ir taip yra stipriai segmentuotas. Jeigu mes pažiūrėsime į

parlamentą, tai dar nebuvo jokios kadencijos, kad nebūtų parlamente daug partijų. Ir faktiškai visose kadencijose yra vienokių ar kitokių sunkumų sukurti valdančiąją koaliciją. Ją subūrus, ji išlieka trapi. Ir tai nėra joks gėris. Lietuva yra valstybė, gyvenanti šalia labai pavojingų kaimynių, kurios visados siekia visais įmanomais būdais destabilizuoti mūsų politinę sistemą, partinę sistemą, ir tas poveikis visada yra juntamas. Tai mums turėti stiprią, stabilią politinę, taip pat ir partinę sistemą yra be galo svarbu. O aš matau iš Prezidento siūlymų, kad yra siūlomi priešingi dalykai. Tai tikrai niekaip negaliu palaikyti tokio siūlymo. Siūlau ir kolegoms tam nepritarti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš matau iš pasisakymų... A. Kupčinskas dar nori kalbėti už tai, kad laiktume įstatymą nepriimtu, ar kaip?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip, aišku, čia keistos formuluotės, kad atmestume veto.

PIRMININKAS. Bet, gerbiami kolegos, mes nesprendžiame dabar dėl veto turinio. Čia, matau, visos diskusijos buvo apie tai. Palikite tą energiją svarstymo stadijai. Mes dabar spręsimė, ar laikysime visą įstatymą nepriimtu (paaiškinu, kad tokiu atveju liktų galioti senieji įstatymai, kurie jau turbūt nebedera ir su Rinkimų kodeksu), ar balsuosime už tai, kad svarstytume įstatymo projektą iš naujo ir tame svarstyme mes spręstume ir dėl veto, ar jį priimti, ar nepriimti. Bet man vis dėlto atrodo pagal bendrą nusiteikimą, niekas nesiūlė, kad laiktume įstatymą nepriimtu. Gal galime bendru sutarimu fiksuoti, kad svarstome įstatymą iš naujo? (*Balsai salėje*) Matau, kad visi pritaria, tai taip ir fiksuojame.

Kaip pagrindinis komitetas būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas, dėl to sutariame. Svarstymo data būtų rugsėjo 15 diena. Tinka? Priimame bendru sutarimu.

11.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975 (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Konstitucija įgalioja Seimą skirti savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimus. Konkreti tvarka ir terminai nustatyti šių metų rugsėjo 1 dieną įsigaliojusiame Rinkimų kodekse, jis, be kita ko, numato, kad eiliniai savivaldybių tarybų ir merų rinkimai visose savivaldybėse rengiami vienu metu, ne anksčiau kaip prieš 2 mėnesius ir ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki savivaldybių tarybų narių, merų įgaliojimų pabaigos.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktais duomenimis, anksčiausiai baigsis Trakų rajono savivaldybės tarybos, kurios nariai davė priesaiką 2019 m. balandžio 8 d., įgaliojimai. Vadinasi, 2023 metų savivaldybių tarybų ir merų rinkimai turi įvykti laikotarpiu nuo 2023 m. vasario 8 d. iki 2023 m. kovo 8 d. Siūloma data 2023 m. kovo 5 d. yra optimali pirmiausia dėl to, kad iki šiandienos nebuvo aišku, kokie reikalavimai bus keliami visuomeniniams rinkimų komitetams. Rinkimų kodeksas taip pat numato, kad eilinius savivaldybių tarybų, merų rinkimus skelbia Seimas ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių ir merų įgaliojimo pabaigos.

Paskelbus rinkimų datą prasideda rinkimų politinė kampanija. Atsižvelgdami į tai, kad būsimiems rinkimų politinės kampanijos dalyviams, ypač, kaip minėta, komitetams ir kitiems subjektams, reikia atlikti tam tikrus parengiamuosius darbus iki rinkimų politinės kampanijos pradžios, šio nutarimo įsigaliojimą siūlome atidėti iki vėliausios galimos datos. Dėl projekto yra gautos dvi redakcinės pastabos, į jas, manau, bus atsižvelgta svarstant projektą komitete. Gerbiami kolegos, prašau jūsų palaikymo dėl teikiamo Seimo nutarimo projekto.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas nenori klausti. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Tikiuosi, kad galime bendru sutarimu pritarti nutarimo projektui. Taip, nematau prieštaraujančių.

Dabar turėtume nustatyti, kad pagrindiniu komitetu skiriamas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, tai pagal jų kryptis savaime suprantamas dalykas. Ir svarstymo datą galėtume

numatyti rugsėjo 20 dieną, kad komitetas kitą trečiadienį ramiai galėtų apsvarstyti, o mes dar kitą savaitę, antradienį, galėtume jau svarstyti čia, Seime. Sutarėme dėl to.

11.48 val.

Seimo savaitės (2022-09-12 – 2022-09-16) – 2022 m. rugsėjo 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Liko rezervinis klausimas – kitos savaitės posėdžių darbotvarkės. Na, kaip ir aš turėjau pristatyti, kolegos, jums tie projektai išdalinti. Galbūt bendru sutarimu kol kas pritariame, jeigu bus papildomų siūlymų iš frakcijų, mes tikrai galėsime papildyti. Galime šį projektą taip pat aprobuoti bendru sutarimu?

Taigi projektus apsvarstėme. Numatyti dar Seimo narių pareiškimai, tuoj patikrinsime, ar yra.

11.49 val.

Seimo narių pareiškimai

T. V. Raskevičius užsirašė dėl pareiškimo. Kviečiu į tribūną.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Gerbiami kolegos, taip jau sutampa, kad pirma rudens sesijos diena tuo pačiu metu yra ir Tarptautinė savižudybių prevencijos diena. Lietuvoje savižudybių situacija, ypač tarp jaunų žmonių, yra vis dar katastrofiška. 2018 metais UNICEF padarytas tyrimas išsivysčiusiose pasaulio valstybėse, tose valstybėse 15–19 metų amžiaus asmenų grupėje Lietuvoje jaunų žmonių nusižudo daugiausia. 2021 metais, praėjusiais metais, Vilniuje atliktas tyrimas rodo, kad 40 % dešimtokų Vilniuje bent kartą yra pagalvoję apie savižudybę. Iš tiesų yra sakoma, kad tai, kas mūsų nenužudo, padaro mus stipresnius, bet palaukite – kartais nužudo ir tiesiogine to žodžio prasme.

Prasidėjus naujiems mokslo metams daug buvo kalbėta apie patyčias Lietuvos mokyklose, apie neveikiančias prevencijos programas, apie moksleivių ir jų tėvų bejėgiškumą ir apie tai, kad dažnu atveju būdas spręsti patyčių problemą yra tiesiog tą mokyklą pakeisti arba pragarą tiesiog pralaukti. Žinote, aš norėčiau, kad šiandien mes padarytume vieną dalyką, kad kiekvienas iš mūsų viešai parašytų įrašą, kurį skaitys jauni žmonės, apie tai, kad tyčiotis jau yra nebe *faina*, o apie tuos, iš kurių tyčiojasi, kad jie yra ne vieni. Kai aš buvau paauglys, iš kurio tyčiojosi, man toks įrašas būtų padėjęs. Atėjo laikas nustoti tyčiotis iš mūsų ateities kūrėjų. Geriau suteikime jiems sparnus gyventi drąsiai, oriai ir laisvai. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Šios dienos darbotvarkė yra baigta. Registruojamės.

Užsiregistravo 97 Seimo nariai. Šios dienos plenarinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 198 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 13 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami kolegos, pradėdame rugsėjo 13 dienos Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registracija.

Užsiregistravo 113 Seimo narių. Prieš pradėdant svarstyti klausimus paminėsiu, kad tribūnose yra penkios ukrainietės medikės, jas šefuoja Raseinių savivaldybė. Malonu, kad stebi mūsų posėdį. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 13 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

O dabar žiūrime į mūsų darbotvarkę. Pirmasis klausimas – posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Kas turėtų kokių vertingų minčių šiuo klausimu? Nematau siūlymų. Gal galime darbotvarkę patvirtinti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Girdžiu visuotinį pritarimą. Konstatuoju, kad patvirtiname bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Girdžiu pageidavimus balsuoti. Kas pritaria darbotvarkės projektui, balsuojame. (*Balsai salėje*) Viskas, balsavimas paskelbtas. (*Šurmulys salėje*) Buvo laikas siūlyti, dabar jau vyksta balsavimas.

Balsavo 112: už – 68, prieš – 6, susilaikė 38. Darbotvarkės projektui pritarta.

Pradėdame darbotvarkės 2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1973. Pranešėja – Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė. Kviečiu į tribūną.

Dėl vedimo tvarkos tuo metu P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Labai gaila, kad taip iš karto nubalsavo, nespėjau frakcijos vardu pristatyti vieno klausimo į darbotvarkę, faktiškai neleido, nes pati I. Šimonytė pasiūlė, kad dėl energetikos kainų kilimo galime sudaryti komisiją. Aš nutariau frakcijos vardu (parengiau nutarimo „Dėl viešojo intereso gynimo“ projektą, jis užregistruotas) kreiptis į Generalinę prokuratūrą dėl nepagrįsto kainų augimo. Jeigu dabar neįtraukėte, tikiuosi, kad šitą klausimą įtrauksite ketvirtadienį. Ten surašyti klausimai, kviečiu ir valdančiuosius, jeigu norite, papildyti mano nutarimo projektą, mano rezoliuciją dėl kreipimosi į Generalinę prokuratūrą, į STT ir į Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą.

PIRMININKAS. Tikrai turėsite galimybę kitą dieną siūlyti į darbotvarkę, jeigu frakcijos vardu tai siūloma. O dabar svarstome paskelbtą projektą. Žodis Ministrėi Pirmininkei.

10.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1973 (pateikimas)

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Kadangi I. Šimonytės pavardė buvo paminėta, tai I. Šimonytė sakė, kad ji neprieštarautų, jog Seime būtų sudaryta komisija. O jeigu jūs norite kreiptis į prokuratūrą, tai vėliau jums į rankas, kreipkitės į prokuratūrą.

Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektą. Kaip žinome, Seimas paskutinį kartą tokį sprendimą priėmė dar pavasario sesijoje. Nepaprastoji padėtis baigiasi šią savaitę. Vyriausybės siūlymas yra nepaprastąją padėtį pratęsti, iš esmės nustatyti iš naujo, tačiau yra siūlomi pakeitimai dėl dabar galiojančios tvarkos. Jų pagrindinis turinys yra toks, kad yra siūloma nepaprastąją padėtį nustatyti pasienio ruože, taip pat pa-

sienio kontrolės punktuose, esančiuose ne pasienio ruožo teritorijoje. Tai yra susiję su papildoma kontrole asmenų, Rusijos Federacijos piliečių, atvykstančių į Europos Sąjungą su Šengeno vizomis, kurias yra išdavusios kitos šalys.

Priemonės, kurias yra siūloma nustatyti, yra tradicinės, tai yra valstybės rezervo naudojimas priimančiosios pabėgėlius, jų Lietuvoje šiuo metu yra apie 60 tūkst. ir jiems mes turime suteikti įvairią paramą ir pagalbą, tokią pačią kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiams, bet vis tiek tam yra reikalingos papildomos lėšos, valstybės sienos apsaugos sustiprinimas, užsieniečių, atvykstančių į Lietuvą arba norinčių atvykti ir gauti vizas, režimo sugriežtinimas, taip pat papildomas bagažo tikrinimas ir pagal susitarimą su kitomis Baltijos valstybėmis ir Lenkija specialus Rusijos Federacijos piliečių, kurie vyksta į Europos Sąjungą per Europos Sąjungos išorės sieną, tai yra per Lietuvos Respublikos išorės sieną, patikrinimas.

Yra siūloma nustatyti nepaprastąją padėtį iki gruodžio 16 dienos 24 val. 00 min., tai yra iš esmės 3 mėnesiams. Tuomet jau šitos sesijos pabaigoje Seimas galėtų spręsti, ar yra reikalingas nustatymas iš naujo arba tolesnis pratęsimas. Bet esminis pokytis, lyginant su dabar galiojančia tvarka, yra tai, kad yra apribota teritorija, kurioje galiotų nepaprastoji padėtis.

Kitas dalykas, arba toks viešumoje galbūt svarstomas klausimas, susijęs su Rusijos ir Baltarusijos įvairių propagandinių kanalų transliacija, retransliacija, kuri yra uždrausta dabartiniu Seimo nutarimu. Mes esame aptarę, kad tokio pobūdžio ribojimai turėtų būti perkelti į Visuomenės informavimo įstatymą, juos galėtų Seimas pradėti svarstyti artimiausiu metu. Kiek man yra žinoma, Kultūros komiteto pirmininkas tokias pataisas yra paruošęs ir pasirengęs registruoti artimiausiu metu. Esu pasirengusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Pirmoji klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gerą dieną visiems. Išties džiaugiuosi, kad Vyriausybė pagaliau susivokė, kad visoje Lietuvos teritorijoje, bent jau viduje, yra saugu ir nėra to visa apimančio nepaprastosios padėties režimo. Tačiau daug dalykų, kurie yra išvardinti kaip nepaprastosios padėties ribojimai, gali būti pasiekti kitais būdais. Šengeno teisynas leidžia vizas riboti ir tikrai be nepaprastosios padėties, užtenka įrodyti, kad asmuo yra pavojingas nacionaliniam saugumui. Kariuomenės pasitelkimas pasienio apsaugai ir stiprinimui taip pat yra galimas, Seimas tam priėmė įstatymą. Vienintelis dalykas, kuris yra probleminis, jeigu nėra nepaprastosios padėties (ir išties susidaro įspūdis, kad nepaprastoji padėtis yra tam skelbiama), yra rezervo naudojimas. Tai gal jūs galėtumėte bent jau įvardinti, kiek buvo panaudota valstybės rezervo ir kas kokiose srityse įsigyta ankstesnių nepaprastųjų padėčių metu?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolege, aš būtinai jums atsakysiu raštu. Šiaip tai yra daroma Vyriausybės nutarimais ir jūs esate labai kruopšti, kaip sakant, nagrinėdama informaciją, tikrai galite tą informaciją susirasti, ji nėra slapta, bet mes surinksime jums konkrečius duomenis ir pateiksime raštu. Labai džiaugiuosi už jūsų džiaugsmą, bet norėčiau atkreipti dėmesį, kad jūs galbūt nepastebėjote, jog paskutinėmis dienomis ar savaitėmis yra gana smarkiai suintensyvėjęs bandymas nelegaliai kirsti Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos sieną, šituose bandymuose taip pat dalyvauja, mūsų vertinimu, Baltarusijos, spėjame, pareigūnai. Nemanome, kad visos priemonės, kurios yra nustatytos galiojančiuose įstatymuose, yra pakankamos tam, kad šitą situaciją kontroliuotume.

PIRMININKAS. Toliau klausia B. Petkevič.

B. PETKEVIČ (LRF). Gerbiama premjere, „Frontexo“ duomenimis, palyginus su praėjusiais metais, bandymų kirsti Europos Sąjungos sieną padaugėjo apie 90 %. Mes daug kalbame apie neįleidimą neteisėtų migrantų, bet norisi vis tiek žinoti, kiek žmonių per tuos metus kirta sieną ir kiek mes jų turime Lietuvoje?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Šiaip statistika yra skelbiama Statistikos departamento, bet vidaus reikalų ministrė girdi jūsų klausimą, galės jums pateikti atsakymą raštu konkrečiai.

PIRMININKAS. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, tikrai projektą keitinu palaikyti, bet trūksta šio tokio aiškumo, nes 2 straipsnio 2 dalyje jūs rašote, kad vadovaujantis Nepaprastosios padėties įstatymo tam tikromis dalimis bus ribojamas Rusijos Federacijos

piliečių vykimas per Europos Sąjungos sieną ir taip toliau, ir taip toliau. Kiek žinau, estai, latviai, lietuviai ir lenkai yra sutarę, kad tai įgyvendins. Mano klausimas būtų, kaip įgyvendina tai estai, latviai ir lenkai? Ar jie taip pat įveda nepaprastą padėtį ir tuo vadovaudamiesi draudžia tiems piliečiams atvykti? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Teisinės galimybės nustatyti tokius apribojimus turbūt yra skirtingos. Šiaip galioja, tą teisingai ponia A. Širinskienė paminėjo, ir bendra nuostata Šengeno sienų kodekse. Mano žiniomis, Estijos Vyriausybė tvarką patvirtino jau praėjusią savaitę, dėl Latvijos Vyriausybės pasakyti negaliu ir dėl Lenkijos Vyriausybės pasakyti negaliu, bet sutarimas yra, kad tokie sprendimai bus patvirtinti iki rugsėjo 19 dienos, tai yra iki būsimo pirmadienio.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, manau, kad informaciją jūs turėtumėte pateikti ir labai gerai žinoti, o ne kolegei A. Širinskienei pasiūlyti pačiai surinkti medžiagą, nes toks vaizdas, kad ji yra premjerė, o ne jūs premjerė.

Bet nuskambėjo vienas skandalingas faktas. Prieš 2 savaites jūsų atstovas, būtent kuris stato tvorą „Epso-G“, aiškiai pasakė, kad tvora yra pastatyta ir daugiau migrantų į Lietuvą nepapuls. Jūs ką tik dabar pasakėte, kad nelegalų sienos kirtimas masiškai išaugo. Gal galite konkrečiais skaičiais pasakyti, kurioje vietoje jie auga, jeigu kai statėme tvorą ir gavote leidimą ją statyti, sakėte, kad daugiau šito nebus?

Kitas dalykas. Jūs aiškinamajame rašte, 1 straipsnyje, rašote, kad atnaujinsite pasienio kontrolę. Kiek planuojate priimti pasienio pareigūnų, nes praeitą savaitę susitikę su profsąjungos atstovais... nes jie žinojo apie tą jūsų nutarimą, jie traktuoja taip, kad šiandien, norint įgyvendinti šį Seimo nutarimą, jiems reikia papildomai apie 120 etatų. Kada jūs juos priimsite ir iš kur gausite finansavimą?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Iš kur gausiu finansavimą? Finansavimą Vyriausybė, žinokite, gauna tik iš vienos šėputės. Ta šėputė vadinasi mokesčių mokėtojų pinigai ir dar skola mokesčių mokėtojų sąskaita. Man atrodo, jūs tą puikiai žinote, nes, kaip suprantu, ruošiatės paskelbti priešlaikinius rinkimus, eiti vadovauti Vyriausybei. Jeigu nežinote, būtų neblogai žinoti.

Niekada nesu sakiusi (jeigu kas nors taip sakė, tai tikrai nelabai išmintingas žmogus), kad kokia nors tvora gali apriboti iš viso bet kokią bandymą patekti į valstybę. Ir tų bandymų yra net ten, kur stovi tvoros, kurios kainuoja 400 mln. eurų. Man atrodo, jeigu jūs rasite mano tikslią citatą, tada mes galėsime pakalbėti, bet aš niekaip negaliu prisiminti, kad būčiau tokius pažadus jums dalinusi. Taip, fizinis barjeras, be jokios abejonės, apsunkina patekimą į Lietuvos Respubliką ir sumažina būtinybę pareigūnams dirbti fizinį darbą. Bet dar ne viskas yra padaryta, nes iki metų pabaigos visas pasienis turi būti uždengtas stebėjimo kameromis ten, kur jų šiuo metu nėra ir kur dabar bandoma gadinti fizinį barjerą ir per sugadintą fizinį barjerą žmonės į Lietuvos teritoriją tiesiog įstumti. (*Balsas salėje*) Ši nuostata galioja ir šiuo metu. Vertinu tai kaip profesinių sąjungų derybinę poziciją prieš biudžeto projekto rengimą.

PIRMININKAS. Kolega, paklausėte. Dabar klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiama premjere, nepaprastoji padėtis jau pratęsiama kelintą kartą ir jau trunka turbūt ilgiau nei metus. Man atrodo, kai nepaprastoji padėtis trunka tiek ilgai, tampa paprastąja padėtimi. Aš skaitau, net užsirašiau jūsų minimas priemones, kurios reikalingos, kurios bus nustatytos tam, kad įvedus arba pratęsus nepaprastąją padėtį... sienos apsaugos sugriežtinimas, bagažo tikrinimas, vizų režimo sugriežtinimas, suintensyvėjusį sienų kirtimą paminėjote. Sienų kirtimas, matyt, yra ne nepaprastoji padėtis, tačiau nauja realybė, su kuria teks gyventi ir teks gyventi ilgą laiko tarpą. Ir fizinį barjerą jau turime pastatę. Man atrodo, kad tai jau toks įprastas gyvenimas, kuris ateityje tikrai bus, kaip sakyti, mūsų kasdienybė.

Gerbiama premjere, ar sutinkate su tuo, kad nepaprastosios padėties pratęsimas iš principo reikalingas tik dėl vieno punkto – rezervo panaudojimo, ką jūs ir minėjote?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Nesutinku, nes punktų yra gerokai daugiau. Rezervo naudojimas yra susietas su labai konkrečiais poreikiais. Tie konkretūs poreikiai yra, pavyzdžiui, Ukrainos karo pabėgėliai, ir tai nėra normali padėtis, tai yra 60 tūkst. žmonių, kurie į Lietuvą atvyko per labai trumpą laiko tarpą. Mes nežinome, kada jie turės galimybę grįžti namo, kaip greitai ir po kiek

laiko, jais reikia rūpintis ir tam, aišku, yra reikalingos lėšos. Man atrodo, tas yra labai aiškiai pačiame nutarime surašyta. Dabar, na, jūsų vertinimas yra turbūt toks, aš tik norėčiau priminti, kad nepaprastoji padėtis buvo nustatyta tada, kada prasidėjo ši Rusijos invazija į Ukrainą, tai yra šių metų vasario 24 dieną.

PIRMININKAS. Toliau klausia G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiama premjere, aš esu linkęs pritarti pratęsimui. Atsižvelgiant į tai, kad iš tikrųjų buvo sureaguota turbūt į verslo bendruomenės nuogastavimus dėl tos nepaprastosios padėties sukeltos Lietuvos įvaizdžio problemos pasaulyje, apribojant tik pasienio ruožą, manau, yra geras sprendimas.

Norėčiau atkreipti dėmesį į du dalykus. Rusijos ir Lietuvos pasienio kontrolės punktai, kai kurie iš jų, yra tokie pusiau funkcionalūs dabar ir iš tikrųjų ten reikėtų pastiprinti apsaugą galbūt kokiomis nors fizinėmis priemonėmis, nes gali būti įvairių provokacijų turbūt iš Rusijos pusės. Kitas dalykas, projekte yra rašoma apie tai, kad Rusijos ar Baltarusijos piliečiai, kurie, sakykime, yra opozicionieriai, galės patekti tik URM'ui tarpininkaujant, tai manyčiau, kad čia reikėtų irgi pažiūrėti, kad tie žmonės tikrai gautų tą apsaugą, kurios reikia.

O mano du klausimai būtų. Mes kalbame apie Rusijos piliečių neįleidimą netgi su Šengeno vizomis, bet pasienio ruožas, kurį palies nepaprastoji padėtis, yra Baltarusijos ir Rusijos. Ar yra pagalbota, kaip bus užtikrintas tų Rusijos piliečių nepatekimas per kokius nors Punsko šunkelius į Kalvariją – ne per pasienio kontrolės punktus iš Lenkijos, tarkim? Ir vis dėlto A. Nekrošiaus klausimą dar norėčiau pakartoti. Ar nebus Lietuva vienintelė Europos Sąjungos šalis, kurioje liks nepaprastoji padėtis? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Na, pasienyje nepaprastoji padėtis yra nustatyta ir kitose valstybėse, įskaitant, mano žiniomis, Lenkiją, kur ta padėtis tebegalioja. Atsakant į jūsų pirmąjį klausimą, jūs puikiai žinote, kad Šengeno zonoje pasienio kontrolės gražinimas, tokios normalios pasienio kontrolės gražinimas, gali būti grindžiamas tik labai išskirtinėmis aplinkybėmis, bet niekas nedraudžia patikrinimus sugriežtinti ir tiesiog tokiu būdu šią situaciją kontroliuoti. Sutikite, kad gana nepatogus kelias būtų tokiais būdais keliauti.

PIRMININKAS. Na, kaip tik dabar 10 minučių, skirtų klausti, baigėsi. Ačiū. Vienas – už, vienas – prieš. V. Bakas – už.

V. BAKAS (*DFVL*). Aš noriu kreiptis čia ir į premjerę, ir į valdančiąją daugumą. Tiesą sakant, lieka neaišku, dėl ko yra įvedama ši nepaprastoji padėtis. Štai kolegos sako, kad įvedama tam, kad būtų naudojamas rezervas. Aš suprantu, kad ji yra, žiūrėdamas į 2 straipsnio 2 dalį, įvedama tam, kad būtų ribojamas Rusijos piliečių patekimas, kaip suprantu, į Lietuvą. Iš esmės tokiai idėjai dėl patekimo reikėtų pritarti, nes to prašo Ukraina, bet tai turi būti daroma korektiškai. Pavyzdžiui, lieka neaišku, kokie piliečiai bus neįleidžiami, nes čia rašoma, kad bus neįleidžiami tie piliečiai, kurie atitiks Vyriausybės nustatytus kriterijus. Kokie tie kriterijai? Seimas, priimdamas sprendimą, turi žinoti, nes tai yra esminis klausimas, kai mes ribojame patekimą. Aš manyčiau, šis nutarimas nėra parengtas ir yra neaišku, dėl ko jis yra priimamas. Todėl iš tikrųjų būčiau linkęs susilaikyti, bet jeigu jis susijęs su Rusijos piliečių patekimu į Lietuvos teritoriją, tada, be abejo, jį reikėtų taisyti ir jam būtų galima pritarti.

PIRMININKAS. Prieš pasisako R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų aš gal nesakyčiau prieš. Kiek nu-skambėjo iš premjerės, sakyčiau, toks ciniškas pasakymas, kad dėl invazijos į Ukrainą mes šian-dien turime priimti nepaprastąją padėtį. Klaidinti žmones, matyt, yra priimtina šiai Vyriausybei arba juos *durninti*. Aš tik noriu pabrėžti, kad migrantai į Lietuvą pasirodė 2021 metų pavasarį, vasarą, tai nelabai suprantu, nes karas įvyko lyg ir vasario 24 dieną. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Premjerė tribūnoje niekaip nesugeba atsakyti, iš kur paims pinigų, o pasa-ko – iš to bendro biudžeto, vadinasi, iš kur nors ji turi persikirstyti. Šiandieną reikia 120 pasienio ruože esamų pareigūnų su neatnaujintais kontrolės punktais. Praeitą savaitę profesinės sąjungos akivaizdžiai sudėliojo viso to skaičius, mums atsakė. Jeigu šiandieną, kaip premjerė sakė, nori ri-boti asmenų, kurie turi Šengeno vizas, patekimą į Lietuvą, vadinasi, jina turės atnaujinti visus kontrolės punktus. Ką tai reiškia? Tai dieną naktį buvusiuose kontrolės punktuose su išorinėmis

sienomis tiek su Latvija, tiek su Lenkija, tiek su kitomis valstybėmis jinais privalės pastatyti papildomai pasieniečių. Apie tai premjerė nė pusės žodžio nesakė.

Plius. Niekaip nesuprantu, kam reikalinga nepaprastoji padėtis, kai šiuo metu galioja septyni kiti teisės aktai, kuriais remdamasi jinais gali atlikti, reguliuoti šitą krizę? Man tai yra vienas aiškus atsakymas – tai yra tikslas pasisavinti pinigų sava *chebrai*, saviems žmonėms taip, kaip ir su tvoros statymu. Labai keista, kai matau, kokios kompanijos ir kokios įmonės stato tvorą. Kas įdomiausia, kad ten atsiranda net trys subrangovai: rangovas, subrangovas, dar subrangovas ir dar subrangovas, ir tie subsubrangovai net neatsiskaito su mūsų darbuotojais. Tai yra Šiaulių pavyzdys, tai yra Kelmės pavyzdys. Tai yra iš tikrųjų labai ciniška ir labai juokinga. Jūs ištaškote pinigų savo poreikiams ir savo partiečiams remti.

PIRMININKAS. Kol kas diskusijas dėl šio projekto baigiame. Balsuosime dėl jo nustatytu laiku.

10.21 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2) (svarstymas)

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2). Svarstymo stadija. Išklausysime pagrindinio Ekonomikos komiteto pranešimą, jį pateiks A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos. Turbūt iš pavasario sesijos prisimenate klausimą, kai beveik bendru sutarimu nusprendėme pakeisti komitetą iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto į Ekonomikos komitetą dėl Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo. O esmė yra paprasta. Dar kadencijos pradžioje Ekonomikos komiteto nariai bendru sutarimu registravo įstatymo projekto pakeitimą, kad administraciniai nusižengimai, registruoti mobiliosiomis arba stacionariomis priemonėmis, būtų išsiunčiami pažeidėjams per 60 dienų, o ne taip, kaip yra dabar maksimalus terminas, tai yra dveji metai senaties terminas. Ekonomikos komitetas po to dar buvo susirinkęs vasarą ir bendru sutarimu atmetė Vyriausybės išvadą, pritarė Teisės departamento pakeitimams, pasiūlymams ir bendru sutarimu teikia jums svarstyti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar diskusija. Yra užsirašęs vienas Seimo narys, tai J. Sabatauskas. Kviečiu J. Sabatauską. Gerbiamas Juliau, jūs užsirašėte diskutuoti, tai kviečiu į tribūną.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, žiūriu į šį projektą ir savo akimis negaliu patikėti, kaip galima asmeninį interesą prastumti per įstatymą, kaip galima iškraipyti teisinę sistemą. Visame Administracinių nusižengimų kodekse senaties terminas yra metai laiko, vienai nusižengimo rūšiai už greičio viršijimą, nustatytą stacionariomis ar mobiliosiomis priemonėmis, nustatoma 60 dienų senatis. Kaip galima tada nubauti asmenį už pakartotinę padarytą nusižengimą, nes, kaip žinote, mes esame nustatę, jeigu asmuo pirmą kartą padarė tą nustatytą pažeidimą ir pripažino tą savo klaidą, jis baudžiamas puse minimalios sankcijos, šiuo atveju baudos. Jeigu daro pakartotinį, jau jis baudžiamas griežčiau. Kitaip nėra jokio poveikio. O ką daryti... Vadinasi, piktybiniams pažeidėjams mes atverame duris – pažeidinėkite ir jūs būsite nebaudžiami. Tai klausimas, ar Seimo nariai, kurie inicijavo ir kurie pritarė šitam projektui, yra tokie pažeidėjai? Nuolat pažeidžia įstatymą, gauna pranešimus, aha, ir pastebėjo – gaunu truputį vėliau nei per 60 dienų, tai aš nustatysiu įstatymu, kad man nereikėtų mokėti. Tai čia yra visiškas teisinis nihilizmas.

Neabejoju, kad Konstitucinis Teismas, gavęs kreipimąsi dėl šito įstatymo, jeigu jis bus priimtas, tikrai pripažins jį prieštaraujančiu Konstitucijai. Niekaip negaliu pritarti ir manau, kad Prezidentas tikrai turėtų vetuoti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dabar galėtume spręsti dėl pasiūlymų, bet turime tik vieną Vyriausybės išvadą, kurioje nėra tokių konkrečių pasiūlymų, dėl to balsuoti nėra ką teikti.

Dabar motyvai dėl viso. A. Bagdonas pasisako už projektą.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, iš esmės aš pritariu šitam įstatymo projektui ir galiu pasakyti kodėl. Todėl, kad bauda pažeidėją turėtų pasiekti kuo greičiau tam, kad ji veiktų prevenciškai, o ne būtų tiesiog papildomas

šalies biudžetas. Man atrodo, kad labai svarbu net sutrumpinti Ekonomikos komiteto narių siūlymą iki 30 darbo dienų, kas yra normalus laiko tarpas, per kurį valstybinės institucijos turėtų galimybę išrašyti ir nusiųsti prevenciškai žmogui nuobaudą, kuri yra paskirta už administracinį nusižengimą.

Pabaigai norėčiau pasakyti dar daugiau. Manau, kad IT sektorius labai stipriai plečiasi ir technologijomis naudojasi vis daugiau žmonių. Jeigu ateityje kada nors mes, padarę vienokį ar kitokį administracinį nusižengimą, tą pačią minutę gautume į mobilųjį telefoną, kad padarėme nusižengimą, tai tikrai veiktų prevenciškai ir mes pagrindinį tikslą pasiektume – kuo mažiau žmonių padarytų vienokių ar kitokių pažeidimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš J. Sabatauskas užsirašęs, bet jis kalbėjo. Galbūt užleisite? Ar kalbėsime?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pasakysiu dar vieną aplinkybę, kurios nepamirėjau iš tribūnos. Įsivaizduokime situaciją, kai automobilis yra lizinginis arba nuomojamas ir nuomoja juridinis asmuo, įmonė. Akivaizdu, kad tokiais atvejais ateina pranešimas pirmausia savininkui, tai yra finansinei įstaigai, kuri lizinguoja, kad būtų nurodyta, kas yra valdytojas. Tam reikia laiko. Tada eina tam asmeniui, kuris laikomas valdytoju, tai yra juridiniam asmeniui, įmonei. Įmonė vėl turi pranešti, kas vairavo tą automobilį. Ir gali iš tikrųjų būti, kad tą 60 dienų praeis labai greitai, nes reikia apsukti tris ratus. Akivaizdu, vėl išeis, kad, na, pažeidinėjime ir tą sistemą.

Iš tikrųjų labai gerai, kad šiandien Lietuvoje yra plečiamas vidutinio greičio matavimo juostų tinklas. Šitaip mes pagaliau galėsime atsikratyti tos pastovios chroniškos ligos, tai yra vėžio, kuris įsigalėjęs mūsų visuomenėje, kai masiškai viršijamas greitis, dėl to žūsta žmonės, sužalojamas turtas ir patiriamas didžiuliai nuostoliai valstybės.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime nustatytu balsavimo metu.

10.29 val.

Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 2, 4, 5, 10, 19, 21, 23, 25, 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1900 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas. Pagal darbotvarkės numeraciją 1-4 klausimas – Karių materialinės atsakomybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1900. Pranešėjas – krašto apsaugos ministras A. Anušauskas. Prašom pristatyti projektą.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Gerbiami Seimo nariai, projekto tikslas labai paprastas – mažinti popierizmo kiekį kariuomenėje ir administracinę naštą vadams, nes dėl pačių smulkiausių dalykų atliekami tarnybiniai patikrinimai: praradus šlepetes, kilimėlius po miegmaišiu, atšvaitus, tai yra dėl dalykų, kurių vertė iki 20 eurų, siūloma, kad to nebūtų daroma, jeigu žala neviršija 23 eurų. Aš manau, kad popierių kariuomenėje turi būti kuo mažiau, o laikas būtų skirtas koviniam mokymui.

PIRMININKAS. Trumpai pristatė. Dabar trys klausimai. Pirmoji klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Aš norėjau paklausti, kuo buvo pagrįstas pasirenkamas dydis – būtent 23 eurai, ir kas šiuo metu kariuomenėje, kokia įranga kainuoja tiek eurų, ar tikrai tai nėra per maža suma?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dabar nuo nulio. Tai yra nuo mažiausios vertės, tai yra jeigu pati mažiausia vertė, prarandamas atšvaitas, formaliai popierius turi tvarkyti. Aš manau, tai nenormali padėtis. Iš tikrųjų turi būti bent jau minimali riba, toliau karininkai turėtų skirti savo laiką ne tokioms smulkmenoms. Juo labiau kad žala gali būti atlyginama susitarimo būdu, tai yra numatyta šiame projekte.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, dėkoju už pristatymą, žinoma, suprantame, kodėl yra šitie pataisymai. Bet aš norėčiau paklausti dėl kariūnų, jiems yra nustatoma šita materialinė atsakomybė. Žinoma, jie irgi yra kaip ir karių kategorija. Bet ar čia nebus tam tikros nelygybės, nes, sakykime, Vilniaus technikos universiteto Antano Gustaičio aviacijos institutas dirba su lėktuvais ir kažin ar studentai turi tokią prievolę atsakyti, jeigu ten padaro kokią nors žalą. Tai jei-

gu kariūnas irgi padaro kokią nors žalą, jis vis tiek yra viena koja karys, kita studentas. Ar čia nebus tam tikrų nelygių sąlygų? Dėkui.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Iš tikrųjų laikoma, kad kariūnai atlieka tikrąją karo tarnybą ir jie laikomi kariais. Ir lygiai tokia pat atsakomybė. Pabrėžiu dar kartą, tai yra dėl pačių smulkiausių dalykų, iki 23 eurų. Čia tikrai kalbame ne apie kokias nors kitokias žalas.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, norėčiau pratesti kolegės Monikos prieš tai užduotą klausimą, kuo remiantis buvo pasirinkta ši suma – 23 eurai? Nes, mano požiūriu, tai yra labai nedidelė suma. Ar nemanote, kad būtų teisinga šią sumą didinti?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Atsakysiu taip, tai yra pusės bazinės socialinės išmokos dydžio suma. Jeigu Seimas nuspręstų, kad reikia pakelti tą kartelę, – viskas svarstymo metu. Aš manau, kad galima svarstyti visas galimybes.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų už pageidauja pasisakyti A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Taip. Gerbiami Seimo nariai, turbūt niekam nekyla abejonių, kad sugadinus, praradus ar padarius kitokią materialinę žalą krašto apsaugos sistemoje turi būti aiškiai reglamentuota karių materialinės atsakomybės principai ir tvarka. Kiekvienu atveju kariui padarius materialinę žalą, net, pavyzdžiui, praradus pirštines, liniuotę, kepuraitę ar panašius daiktus, kurių vertė nesiekia 2 eurų, yra gaišamas atsakingų darbuotojų laikas, trukdoma darbui, nes visais atvejais yra privaloma atlikti tarnybinį patikrinimą. Aiškinamajame rašte yra tiesiog juokingų dalykų, kaip antai: po atliktų keturių tarnybinių patikrinimų vienas iš karių turėjo atlyginti 3,7 euro materialinę žalą. Suprantu, kad tarnybinis patikrinimas tikslingas piktnaudžiavimo, tyčinių nusikaltimų atvejais, bet tikrai ne pametus pirštines. Mes dažnai apsikrauname pertekliniais biurokratiniais veiksmais, kurie savo rezultatais nepateisina patirtų laiko ir finansinių sąnaudų. Taigi siūlymas pagrįstais atvejais, apie juos kalbėjo pranešėjas, atsisakyti tarnybinio patikrinimo yra logiškas ir principingas. Siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Balsuosime dėl projekto nustatyto laiku.

10.35 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1863, Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1864 (pateikimas)

Toliau dviejų projektų paketas, 1-5.1 ir 1-5.2 klausimai – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1863 ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1864. Pranešėjas – sveikatos apsaugos viceministras A. Pečkauskas. Prašom.

A. PEČKAUSKAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Sveikatos apsaugos ministerijos parengtus ir Vyriausybės teikiamus minėtus Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo bei Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 57¹ straipsniu įstatymų projektus.

Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisija yra komisija, veikianti prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Ji yra privaloma ikiteisminė institucija, nagrinėjanti pacientams padarytos žalos klausimus. Nuo 2020 metų pradžios įsigaliojo įstatymo pakeitimai, kuriais įdiegtas vadina-masis žalos be kaltės modelis, kuomet žalai atlyginti nebereikia įrodinėti įstaigų ar medikų kaltės. Pagal šį modelį visos asmens sveikatos priežiūros įstaigos solidariai kasmet moka iki 0,2 % nuo savo pajamų siekiančias įmokas už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas į bendrą sąskaitą, iš kurios atlyginama žala, apmokama komisijos nariams bei ekspertams už darbą, dengiamos sąskaitos, administravimo išlaidos. Komisijos darbo krūvis kasmet auga. 2021 metais pasiekta daugiau kaip 250 nagrinėtų prašymų atlyginti žalą.

Nuo naujo reguliavimo įsigaliojimo pastebėti, išryškėjo šio modelio reglamentavimo trūkumai. Juos būtina spręsti, siekiant užtikrinti sklandų, efektyvų ir kokybišką prašymų atlyginti paciento sveikatai padarytą žalą nagrinėjimą ir sprendimų dėl jų priėmimą komisijoje ir teisme, efe-

ktvyią žalos paciento sveikatai prevenciją, efektyvų sąskaitos, kurioje kaupiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigų įmokos žalai atlyginti, lėšų surinkimą ir jų administravimą bei suderinamumą su Biomedicininį tyrimų etikos įstatymu.

Šių teikiamų teisės aktų projektų esmė. Pirma. Siekiant koreguoti komisijos sudėties ir veiklos reguliavimo trūkumus, keliančius grėsmę komisijos sprendimų kokybei ir tinkamam žalos atlyginimo procesui, atsižvelgiant, kad kone penktadalis prašymų atlyginti žalą susiję su odontologinių paslaugų suteikimu, siūloma vietoj Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos deleguoto nario į komisijos sudėtį įtraukti gydytoją odontologą. Atsižvelgiant, kad šiuo metu nustatytas komisijos posėdžių kvorumas, tai yra turi dalyvauti šeši iš septynių komisijos narių, neretai sukelia grėsmę sprendimų priėmimui laiku, ypač nedarbingumo ir atostogų metu, siūlomas penkių narių kvorumas. Atsižvelgiant į realius prašymų išnagrinėjimus bei užsienio šalių patirtį, siūloma pailginti sprendimų priėmimo terminą nuo 2 iki 3 mėnesių bei galimybę pratęsti terminą nuo šiuo metu galiojančio 1 mėnesio iki 2 mėnesių. Siekiant sklandesnio, objektyvesnio bei kokybiškesnio ekspertų įtraukimo į prašymų nagrinėjimo procesą, siūloma sudaryti galimybę komisijai kreiptis į specialistus, nesančius ekspertų sąrašė, bei sudaryti galimybę pašalinti ekspertą iš ekspertų sąrašo už netinkamą funkcijų vykdymą.

Antra. Valstybinė ligonių kasa, paskirta atstovauti komisijai teisiniuose ginčuose, susijusiose su komisijos sprendimais. Siekiant koreguoti atstovavimo teisme nagrinėjant paciento sveikatai padarytos žalos atlyginimo klausimo trūkumus, siūloma leisti Valstybinei ligonių kasai teisme pasitelkti, vadinasi, būti atstovais kartu su Valstybine ligonių kasa, komisijos narius ar išvadas komisijai teikusius ekspertus. Taip pat siūloma numatyti bylinėjimosi išlaidų dengimą iš bendros sąskaitos, nes šiuo metu susidaro neretos situacijos, kuomet VLK turi ieškoti sprendimų ir ieškoti turbūt galimybių dengti kai kurias išlaidas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų.

Trečia. Siekiant efektyvesnės Žalos pacientų sveikatai prevencijos komisijos veiklos, siūloma numatyti, kad teigiami komisijos sprendimai būtų teikiami Prevencijos komisijai ne vieną kartą per metus, kaip yra šiuo metu, tačiau dažniau, tai yra kas ketvirtį. Siūloma, kad šiuo metu nekontroliuojamas Prevencijos komisijos siūlymų įgyvendinimas būtų valdomas įpareigojant asmens sveikatos priežiūros įstaigas teikti informaciją apie Prevencijos komisijos siūlymų įgyvendinimą. Taip pat į Prevencijos komisiją būtina įtraukti Higienos instituto atstovą, nes ši institucija vykdo nepageidaujamų įvykių asmens sveikatos priežiūros įstaigose stebėseną, o šis procesas yra tiesiogiai susijęs su žalos pacientams prevencija.

Ir ketvirta. Siekiant išspręsti įmokų į sąskaitą skaičiavimo, mokėjimo, kontrolės ir sąskaitos administravimo trūkumus, atsižvelgiant į asmens sveikatos priežiūros įstaigų teikiamų paslaugų rizikingumą, siūloma diferencijuoti įmokų dydžius mažesnės rizikos įstaigoms mokant 0,1 % nuo gaunamų pajamų, taip pat siūloma nustatyti minimalią 100 eurų įmoką įstaigoms. Siūloma aiškiau reglamentuoti įmokų apmokėjimo tvarką, kuomet įstaigos einant metams netenka licencijos, nustatant, kad mokama įstaigos vykdytos veiklos mėnesių skaičiui proporcinga įmokos dalis, bei numatyti įmokų išieškojimo galimybę. Siekiant aiškumo bei vertinant pastarųjų metų sąskaitos administravimo išlaidas, stebima tendencija, kad šiuo metu nustatytas iki 1 % metinių sąskaitos pajamų skyrimas yra nepakankamas ir susidaro situacija, kai VLK priversta naudoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšas. Siekiant išvengti tokių situacijų, siūloma pavesti sveikatos apsaugos ministrui nustatyti, kas laikytina sąskaitos administravimo išlaidomis, ir padidinti jų maksimalų dydį iki 6 %. Taip pat siekiant mažinti administracinę naštą siūloma retinti delspinigių skaičiavimą iki vieno karto per metus bei sudaryti įstaigoms galimybes skaidyti įmokų mokėjimus kas ketvirtį.

Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektu siūloma nustatyti administracinę atsakomybę už asmens sveikatos priežiūros įstaigų pareigos Vyriausybės įgaliotai institucijai teikti informaciją, reikalingą įmokos į sąskaitą dydžiui nustatyti arba įmokos dydžio teisingumui patikrinti, taip pat kitą informaciją, reikalingą sąskaitai administruoti, nevykdymą. Tai padės užtikrinti, kad būtų mokamos tinkamai nustatyto dydžio įmokos.

Numatoma, kad įgyvendinus šiuos įstatymų projektus gerės komisijos sprendimų kokybė bei bus efektyvesnis jų priėmimo procesas, aiškesnis ir vienodas įmokų skaičiavimas, kuris suma-

žins galimų ginčų tarp įstaigų ir Valstybinės ligonių kasos, užtikrintas solidarūs įmokų surinkimas ir tiksliai nustatytas jų dydis, geresnis ir efektyvesnis atstovavimas valstybei teisme žalos bylose, kokybiškesnės ir saugesnės asmens sveikatos priežiūros paslaugos dėl efektyvesnės ir geresnės žalos prevencijos.

Papildomų valstybės biudžeto ar Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų šiems projektams įgyvendinti nereikės. Ačiū už išklaušymą ir, tikiuosi, palaikysite šiuos sprendimus, būtinus šios komisijos veiklai užtikrinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui už išsamų pristatymą. Dabar klausimai. Pageidauja klausti penki Seimo nariai. Pirmas klausia A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas viceministre, už išsamų pristatymą. Aš turiu du klausimus. Vienas yra labai konkretus. Kiek procentų šiuo metu yra išmokama iš to fondo, kuris yra surenkamas už patirtą žalą, gal jūs žinosite, ir kiek šiuo metu ta žalos atlyginimo sąskaita ar fondas turi pinigų?

O kitas klausimas gal labiau ne jums, bet retorinis apskritai valdantiejiems. Kodėl dvejus metus truko šių sprendimų priėmimas, nes aš turiu atsitaręs prieš save Teisės aktų registro duomenų bazę, tai 2020 metų balandžio mėnesį buvo registruoti beveik analogiški siūlymai, Vyriausybė buvo pateikusi išvadą. Kodėl prireikė dvejų metų, kad jūs ateitumėte ir pristatytumėte tai, ką šiandien pristatėte? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimus. Na, turbūt dėl konkrečių skaičių, kiek šiuo metu yra, kokia yra likutinė vertė sąskaitoje, negaliu atsakyti tiksliai, bet, jeigu neklystu, aiškinamajame rašte tie skaičiai yra įvardinti. Kiek procentų yra išmokama už žalą, taip pat negalėsiu atsakyti, manau, kad kai turėsime ataskaitą Sveikatos reikalų komitete, kaip ir kiekvienais metais turime, tuos skaičius tikrai galėsime išgirsti.

Dabar atsakymas į klausimą, kodėl tiek užtrukome. Na, turbūt reikėtų suprasti, kad teisinis reguliavimas įsigaliojo nuo 2020 metų pradžios, tačiau dar buvo didelė uodega prašymų, pateiktų iš ankstesnio modelio, todėl pats aiškumas dėl nagrinėjimo atėjo šiek tiek vėliau. Jei kalbame apie konkrečius įstatymų pakeitimus, kas juos rengė, tai rengiama buvo turbūt darbo grupėje tiek su pačiais ekspertais, tiek įtraukiant pačią Žalos komisiją ir, be abejo, įtraukiant, konsultuojantis su gydymo įstaigomis. Tie pakeitimai, be abejo, ateina šioje sesijoje.

PIRMININKAS. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). (...) taip pat buvo apie skaičius. Norėjau paklausti, tie 6 % – apie kokią sumą kiekinė išraiška preliminarai mes čia kalbame?

Kitas klausimas. Įstatymo projekte atsiranda visas papildomas punktas apie tai, kad Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę gauti visą reikiamą informaciją apie paciento sveikatą, visus asmeninius duomenis ir panašiai. To anksčiau, kaip suprantu, nebuvo. Norėčiau, kad pakomentuotumėte šitą dalį ir šio punkto atsiradimo pagrįstumą, kaip iki šiol egzistavo ir vyko sistema ir kodėl dabar staiga prireikė?

A. PEČKAUSKAS. Atsakysiu dėl pirmojo, kodėl pasirinktas toks procentas. Šiuo metu pagal dabartinį teisinį reguliavimą administracinėms išlaidoms galima naudoti iki 1 %. Valstybinė ligonių kasa, kuri ir atstovauja teismuose susijusiais klausimais, iš praktikos mato, kad tų pinigų tikrai nepakanka. Vertinant turbūt tiek teisininkus, kurie dirba, tiek IT specialistus, kurie padeda tvarkytis su visa informacine sistema, kuri dirba su dokumentacija, kurios didžiuliai kiekiai atkeliauja iš šitos komisijos, suskaičiavus įvertinta, kad iki 6 % tikrai turėtų būti pakankamas kiekis finansų, kad būtų užtikrintos tos administracinės funkcijos.

Kalbant apie konkrečius skaičius. Aiškinamajame rašte tie skaičiai yra įvardinti, tačiau aš tikrai nenoriu suklaidinti ir įvardinti netikslaus skaičiaus.

Dabar klausimas dėl informacijos. Vėl dėl tos pačios priežasties. Kadangi Valstybinė ligonių kasa atstovauja teismuose, neretai tenai iškyla poreikis turėti papildomos informacijos apie pačius sveikatos duomenis asmenų, kurie yra tų teisinių procesų objektai. Natūralu, kad ne visada Pacientų žalos komisija turbūt turi tuos duomenis ar yra aprašiusi tuos duomenis, kurie reikalingi Valstybinei ligonių kasai. Todėl jų prašymu būtų galima gauti tuos duomenis, kad būtų efektyvesnis atstovavimas teismuose ir tie procesai būtų greitesni, negu yra dabar.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, du trumpi klausimėliai.

Pirmas. Kadangi jūs pats patvirtinote, kad daugiausia skundų yra iš odontologijos srities, ar teisinga į komisiją įtraukti odontologijos atstovą, kuris ir spręs greičiausiai ne paciento naudai? Pirmas klausimas.

Antras. Vis dėlto komisija sudaroma pagalbėti, padėti piliečiams. Jūs dabar savo siūlymais ilginatė procesus duodant atsakymą: buvo 2 mėnesiai ir 1 mėnuo, dabar jūs darote 3 ir 2, po kurio laiko turbūt ateisite ir siūlysite dar ilginti. Kodėl einama tokiu keliu? Ne greitai sprendžiama, o tempinama? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Dėkui už klausimus. Dėl pirmojo. Turbūt reikėtų suprasti, kad komisija priima sprendimus kolegialiai. Tai yra visos komisijos sprendimai. Niekada mes nekalbame, kad vienas ar kitas asmuo kažką gali nulemti. Kaip jau minėjau pristatydamas klausimą, apie penktadalį visų atvejų atkeliauja iš odontologijos srities, apie suteiktas odontologijos paslaugas, tai natūralu, kad neturint odontologo kompetencijų komisijos viduje yra gana sunku remtis vien tik ekspertų kokiais nors pastebėjimais, jeigu jie yra įtraukiami, ir tikrai yra sunku atskirti pelus nuo grūdų ir kur yra tiesa, kur nėra tiesos. Todėl odontologo kompetencijos šioje komisijoje yra tikrai būtinos, kaip ir visų kitų narių, kurie šiuo metu yra komisijoje.

Dabar atsakant į antrąjį klausimą reikėtų suprasti, tą minėjau ir pristatydamas, kad šis modelis yra galbūt sąlyginai naujas Lietuvoje, tačiau žiūrint į skandinavų šalis – matome Norvegiją, Švediją, Suomiją, kuriose tokios sistemos veikia, prašymų nagrinėjimo terminai yra apie 7–8 ir daugiau mėnesių. Mes savo šalyje einame gerokai greitesniu scenarijumi. Buvo pasirinktas 2 mėnesių terminas, tačiau per tuos dvejus metus mes matome, kad tiesiog nėra įmanoma per tokį laikotarpį išnagrinėti tuos prašymus. Todėl siekiant, kad nebūtų nusižengiama teisės aktams, yra šiek tiek ilginamas tas terminas, kad nereikėtų skubinti, bet būtų galima padaryti darbą efektyviai ir taip, kaip priklauso.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia A. Lydeka.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, norėčiau jūsų paklausti dėl ekspertų nuomonės vertinimo, tai yra dėl numatomo teisinio reglamentavimo dėl ekspertų nuomonės. Jeigu teisingai suprantu, tai net pacituosiu: „numatoma, kad ekspertui ar kitam specialistui, į kurį kreipiasi komisija, būtų neapmokama už nekokybiškai parengtas išvadas“, taip pat „ekspertas, netinkamai vykdamas savo funkcijas, būtų išbraukiamas iš ekspertų sąrašo“. Ar tai nesąlygos subjektyvaus vertinimo ir atmetimo ekspertinės nuomonės? Ar toks vertinimas, toks teisinis reglamentavimas nesąlygos, kad komisija, komisijos vadovybė tiesiog nepriimtinas išvadas atmes, paskelbdama, kad nekokybiškai buvo tas ekspertinis vertinimas atliktas?

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Šiuo atveju mes nekalbame turbūt apie turinį, kurį atneša ekspertai, jis nėra kvestionuojamas, tačiau kodėl atsiranda šios nuostatos, kodėl jos yra reikalingos, tai matoma tendencija, kad suformulavus klausimus kai kuriems ekspertams yra, na, tiesiog neatsakoma į suformuluotus klausimus arba atsakoma neišsamiai, vienu dviem žodžiais, ir tai yra traktuojama kaip netinkamos išvados. Mes kalbame apie tokius turbūt labiau net piktybinius atvejus, kai yra tiesiog neatsakoma iš eksperto perspektyvos, ir toks darbas būtų laikomas netinkamu. Tada reikalingas mechanizmas, kaip būtų galima neapmokėti, kaip būtų galima šalinti ekspertą iš sąrašo. Grėsmių, kurias jūs įvardijate, mes tiesiogiai čia nematome ir komisijos nariai taip pat nemato, nes tai visgi yra kolegialūs sprendimai, vertinant patį jau ekspertų pateiktą turinį, ką jie teikia atsakydami. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkui. Atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai dėl šio projekto. Nėra užsirašiusių kalbėti dėl motyvų. O dėl projektų balsuosime nustatytu laiku.

10.52 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1937 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1937. Pranešėja – ministrė M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, noriu pristatyti Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektą. Pakeitimas nėra didelis, susijęs su tuo, kad 2022 m. gegužės 1 d. buvo atšaukta ekstremalioji situacija dėl COVID-19 ligos plitimo grėsmės, tačiau atėjus naujiems 2022 mokslo metams, kai COVID-19 liga gali būti, kad taps įprasta užkrečiamąja liga, reikėtų patikslinti Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą taip, kad atsiradus protrūkiui, tais atvejais, kai švietimo įstaigoje bus skelbiamas infekcijos plitimą ribojantis režimas ir atsiras poreikis prižiūrėti vaikus, reikėtų suvienodinti nuostatas su ligos išmokos mokėjimo nuostatomis ekstremaliosios situacijos ar karantino metu ir suteikti galimybę ligos išmoką gauti ir vaiko seneliams. Dabar per ekstremaliąją situaciją buvo taip ir siūlytume tokį patį pakeitimą turėti ir nesant ekstremaliosios situacijos.

Tai trumpai tiek. Laukčiau jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkui. Trys Seimo nariai pageidauja klausti. Pirmasis klausia V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, tiesiog norėjau paklausti, ar čia yra jau pabaiga, vienas paskutinių siūlymų įvertinant visas tas funkcijas, visus tuos darbus, kuriuos seneliai gali atlikti, prisidedami prie vaikų priežiūros? Ir ar tai jau yra paskutinis įstatymas, kuris pagal tai sureguliuoja tam tikras, šiuo atveju ligos ir motinystės socialinio draudimo, ligos išmokas, nes toks jausmas, kad vis po truputėlį mes plečiame plečiame tą išmokų ratą ir nėra tam galo? Ar čia jau matosi pabaiga, ar dar nesimato?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš nesutikčiau, kad yra be galo plečiamas išmokų ratas. Kadangi seneliai pagal Lietuvos Respublikos įstatymus gali užsiimti vaiko priežiūra ir gauti vaiko priežiūros atostogų išmokas, tai natūralu, kad tai yra pagalba šeimai. Jeigu šeimoje natūraliai susiklosto tokios aplinkybės, kad sergančiu vaiku gali pasirūpinti senelis, o tėvai tuo metu dėl savo pasirinkimo arba dėl būtinumo turi tęsti darbinius įsipareigojimus ir negali to daryti, tai yra tiesiog suteikiama tokia galimybė ir nesant ekstremaliosios situacijos. Priminsiu, kad per ekstremalią situaciją būtent ir galiojo toks reglamentavimas. Tai yra tiesiog patogumas šeimai, papildomas lankstumas. O kokios galimybės yra ateityje reglamentuoti daugiau funkcijų seneliams ar proseneliams, tai priklauso ne nuo ministerijos, bet nuo gerbiamųjų Seimo narių ir politikų valios.

PIRMININKAS. A. Sysas nori paklausti. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, mes lyg ir jau šitą įstatymą tiek gludiname, gludiname ir taip gludiname, ir šitaip gludiname, ir dabar vėl, tai kas paskatino šitas pataisas?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Jūs turbūt kalbate apie tai, kad neseniai perkėlėme direktyvą. Direktyvos perkėlimo metu, aišku, mes subjektus pasirenkome irgi daugiausiai direktyvinius, jie ir buvo keičiamame įstatymo pakete, bet taip pat, kai Seimui pateikėme direktyvinį projektą, dar nebuvo atšaukta ekstremali situacija ir realiai galiojo ta tvarka, kad išmoką gali gauti ir seneliai. Suprantu, kad dažnas keitimas nėra geras dalykas, tai yra smulkus keitimas, bet visgi tą disbalansą norėtusi atstatyti.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Aš galvoju, kad ir reikia gludinti, dėl vaikų, žmonių tai ir darykite, nes gyvenimas kinta, keičiasi ir panašiai. Noriu paklausti, ar šis jūsų pasiūlymas taip pat taikomas ir vienišiams seneliams, kurie gauna paramą?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Visiems seneliams, kurie yra vaikų seneliai, nepaisant to, ar jie yra vieniši, ar ne. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų už ir prieš. A. Vinkus – už.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, nors gerbiama ministrė išsamiai ir pagrįstai pristatė visą teikiamo įstatymo projekto esmę, argumentus, aš trumpai atkreipsiu dėmesį į keletą iš jų, kad susidarytumėte vaizdą, jog siūlomi pakeitimai skirti padėčiai ligų išmokų srityje pagerinti. Pirma, ligos išmokų mokėjimo galimybė praplečiama seneliams, ir tai labai gerai, ponas Sysai. Taip pat siūloma patikslinti, kad ligos išmoka galėtų būti mokama vaiką ar neįgalų asmenį laikinai prižiūrinčiam asmeniui. Trečia, siūloma, kad ligos išmoka po atleidimo iš darbo ar tarnybos arba pasibaigus draudimo laikotarpiui būtų mokama tokia pati, kiek būtų mokama ir neatleidus asmens iš darbo ar tarnybos arba nepasibaigus draudimo laikotarpiui. Taip pat tikslinamas sąra-

šas asmenų, kuriuos prižiūrintiems asmenims būtų mokama ligos išmoka. Nekyla abejonų, kad visos nuostatos yra skirtos padėčiai ligos išmokų mokėjimo srityje pagerinti.

PIRMININKAS. Niekas neužsirašė prieš. Dėl motyvų baigėme.

10.58 val.

Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795 (pateikimas)

Liko šiek tiek laiko iki balsavimo intervalo, tai turbūt ministrė E. Dobrowolska galės pateikti projektą, kuris buvo po balsavimo pertraukos. Tai Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795. Prašom.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos, teikiame įstatymo projektą, kuriuo siekiama pašalinti Europos Komisijos identifiкуotas spragas, kai į nacionalinę teisę buvo perkelta direktyva dėl kovos su terorizmu. Įstatymo projektu siūlomi trys pakeitimai.

Pirmuoju yra tikslinama teroro akto kvalifikuota sudėtis, kuri apimtų bet kokią pasikėsinimą į asmens fizinę neliečiamybę, atitinkamai ir nežymaus sveikatos sutrikdymo požymius. Apimtų sudėtis.

Antruoju tikslinamos Baudžiamojo kodekso 251 straipsnio 1 ir 2 dalys, atitinkamai nusikaltimo dalykas apimtų ir kitas transporto priemones.

Taip pat tikslinama žmogaus pagrobimo įkaitu nusikaltimo sudėtis, pagal ją baudžiamoji atsakomybė už šį nusikaltimą kiltų ir tam, kuris pagrobė žmogų, siekdamas labai įbauginti visuomenę arba sunaikinti svarbiausius valstybės politinius, ekonominius arba socialinius darinius. Atitinkamai priėmus šiuos pakeitimus, mūsų nacionalinė teisė bus suderinta su Europos Komisijos pastabomis, taip pat Baudžiamojo kodekso pataisos yra suderintos su Europos Komisijos ekspertais.

Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. O klausiančiųjų kaip tik nėra, tai neteks jums atsakyti į klausimus. Dėkui.

Dabar patikrinsime, ar yra kalbančių dėl motyvų. Nėra.

11.00 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 128, 141 ir 142 straipsnių pakeitimo bei Kodekso papildymo 174¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1902 (pateikimas)

Dar spėsime ir kitą projektą pateikti. Tai Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo bei kodekso papildymo 174¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1902. Prašom.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū. Projektu tikslinamos Baudžiamojo proceso kodekso 128 straipsnio 1 dalies nuostatos, numatant, kad prokuroras gali atsisakyti pranešti apie asmens pasikėsinimą arba neleisti susisiekti su suimtojo nurodytu asmeniu tik neatidėliotinais atvejais ir tik tuo atveju, kai pagrįstai manoma, kad toks pranešimas arba susisiekimas keltų realų pavojų asmens gyvybei, sveikatai ar laisvei arba pakenktų vykstančiam baudžiamajam procesui.

Taip pat keičiamos Baudžiamojo proceso kodekso 141 ir 142 straipsnių nuostatos, įtvirtinant galimybę atvesdinimą taikyti ir tais atvejais, kai asmenį būtina pristatyti ambulatorinei teismo psichiatrijos arba teismo medicinos ekspertizėms atlikti. Šiandien tokio reguliavimo mes neturime.

Papildomu nauju 174¹ straipsniu yra nustatoma, kad Europos prokuratūros ir nacionalinės prokuratūros nesutarimas dėl kompetencijos sprendžiamas Vilniaus apygardos teisme.

Pateiktos Teisės departamento išvados iš esmės yra pritartinos. Dėl vienos būtų galima diskutuoti komitete. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Šį kartą jūsų paklausti nori vienas Seimo narys – V. Gapšys. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Gerbiama ministre, iš tikrųjų pritariame projektui. Ten reikia sutvarkyti, tik gal reikėtų iš esmės pasižiūrėti. Dabar, kai yra numatoma, kad gali čia prokuroras nuspręsti, tai gal sankciją išduodamas galėtų teismas nuspręsti, ar yra pagrindas nepranešti artimiesiems?

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už klausimą. Ir turbūt labai svarbus patikslinimas jūsų klausimu, kiek teko ir šiandien Seimo salėje girdėti. Šiandien reglamentavimas numato du pagrindus, kai galima nepranešti, tai yra kai tai galėtų pakenkti ikiteisminiam tyrimui arba sukelti pavojų asmenų saugumui. Yra reglamentuojami tvarkingiau ir detaliau tie pagrindai. Kitaip sakant, yra būtina nurodyti pagrindą, taip pat apie kalbamą realų pavojų tiek gyvybei, sveikatai ir taip pat apie baudžiamojo proceso tyrimo sėkmę. Atitinkamai šis reglamentavimas užtikrins visus būtinus saugiklius ne tik pagal Europos Sąjungos teisę, kur Europos Komisija identifikavo tam tikrus neatitikimus, bet ir iš praktikos kiek mes matome, detalus reglamentavimas turbūt yra tvaresnis sprendimas negu tvarkos keitimas.

PIRMININKAS. Daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų žiūrėsime. Dėkui, ministre. Dėl motyvų nėra užsirašiusių, bet liko pusantros minutės iki balsavimo laiko, tai tikrai Notariato įstatymo jau nespėtume pateikti. Minutę ramiai lukterkime ir tuoj balsuosime.

Kviečiu visus Seimo narius sugrįžti į posėdžių salę, užimti savo vietas.

Gerbiami kolegos, kviečiu dabar susikaupti ir sekti, už ką balsuojame.

11.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1973 (pateikimo tęsinys)

Pirmiausia balsuosime dėl Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1973. Balsuosime, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 118: už – 76, prieš – 10, susilaikė 32. Po pateikimo projektui pritarta.

Kadangi nepaprastosios padėties įvedimo svarstymas yra išreikštai aprašytas Seimo statute, pagrindinis ir papildomi komitetai yra nurodyti. Teisės ir teisėtvarkos komitetas būtų pagrindinis, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Čia konstatuoju, kad kartu tai priimame. Taip pat yra aprašyti laikai, per kiek laiko projektas turi būti apsvarstytas. Dėl to aš suteiksiu žodį Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui L. Kasčiūnui.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš labai prašyčiau Seimo leisti mums, komitetui, 11 val. 30 min. susitikti, susiburti ir apsvarstyti nepaprastosios padėties įvedimo klausimą.

PIRMININKAS. Iš tiesų šio projekto svarstymas numatytas šiandien 15 val. 35 min., tad aki-vaizdu, kad abu komitetai per pietų pertrauką nespės apsvarstyti. Kviečiu bendru sutarimu leisti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui posėdžiauti dabar. Matau pritarimą, tai konstatuojame. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas taip pat nori kažką pasakyti.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Tiesiog noriu atkreipti dėmesį, kad čia yra speciali Statuto norma, mes turime pateikti išvadą kaip pagrindinis komitetas ne vėliau kaip per 4 valandas, o papildomas – valandą iki mūsų posėdžio. Kadangi, ačiū Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, jie anksčiau svarsto, mes svarstome 13 valandą. Kviečiu komiteto narius arba pavaduojančius 13 valandą per pertrauką susirinkti arba prisijungti prie komiteto posėdžio.

PIRMININKAS. Manau, komiteto nariai išgirdo, Teisės ir teisėtvarkos komitetui specialių leidimų nereikia, jų posėdis per pietų pertrauką. Taigi baigėme kol kas apsispręsti dėl šio projekto.

11.09 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas balsuoti teikiamas projektas – Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2). Balsuojame, ar pritarsime po svarstymo.

Balsavo 126: už – 115, prieš – 2, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

Ekonomikos komitetas siūlo svarstyti skubos tvarka. Man sunkiai suprantama, kodėl čia reikia skubėti. Gal kažkas planuoja jau greitį viršyti artimiausiu metu, bet privalau teikti balsuoti, nes toks yra komiteto siūlymas. Balsuojame, ar pritarti siūlomai skubai.

Balsavo 126: už – 62, prieš – 22, susilaikė 42. Skubai nepritarta.

11.11 val.

Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 2, 4, 5, 10, 19, 21, 23, 25, 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1900 (pateikimo tęsinys)

Toliau balsuosime dėl Karių materialinės atsakomybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1900.

A. Širinskienė – turbūt replika po balsavimo.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Grįžtant prie tų automobilių ir greičio viršijimo. Kolegos iš Ekonomikos komiteto, gal jūs prisipažinkite, kas turite nesumokėtų didelių baudų ir dabar norite pasilengvinti padėtį, nes (...) įstatymas atgal galioja.

PIRMININKAS. A. Kupčinskas eina prie mikrofono. Negi prisipažins? Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kadangi esu vienas iš iniciatorių, tai galiu prisipažinti, kad jokių galiojančių administracinių nusižengimų per artimiausius paskutinius dvejus metus neturiu.

PIRMININKAS. Gerai, išsiaiškinome, kas turi, kas neturi nuobaudų. Balsuosime dėl paskelbto projekto Nr. XIVP-1900, ar pritariame po pateikimo.

Iš viso balsavo 128: už – 122, prieš – 2, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas būtų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymo data siūloma lapkričio 3 diena. Priimame visa tai bendru sutarimu.

11.12 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1863, Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1864 (pateikimo tęsinys)

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo ir lydimąjo Administracinių nusižengimų kodekso papildymo vienu straipsniu įstatymo projektai. Balsuosime, ar pritariame jiems po pateikimo.

Balsavo 127: už – 125, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo projektams pritarta. Dėl pagrindinio projekto pagrindiniu komitetu siūlomas Sveikatos reikalų komitetas, dėl lydimąjo pagrindiniu komitetu būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomu komitetu – Sveikatos reikalų komitetas. Svarstymo data būtų spalio 11 diena. Konstatuojame, kad tam pritariame bendru sutarimu.

11.13 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1937 (pateikimo tęsinys)

Toliau kitas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1937. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 126: už – 126, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Pagrindinis dėl šio projekto būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – spalio 11 diena. Konstatuojame, kad bendru sutarimu tai priimame.

11.14 val.

Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795 (pateikimo tęsinys)

Liko balsuoti dėl dar dviejų projektų. Pirmasis būtų Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 123: už – 114, prieš – 1, susilaikė 8. Po pateikimo projektui pritarta. Kaip pagrindinis skiriamas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – rugsėjo 29-oji. Tai priimame bendru sutarimu.

11.15 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 128, 141 ir 142 straipsnių pakeitimo bei Kodekso papildymo 174¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1902 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo nauju straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1902. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 125: už – 116, prieš nėra, susilaikė 9. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis skiriamas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – rugsėjo 27 diena. Tai priimame bendru sutarimu. Taip balsavimo intervalą baigėme.

11.17 val.

Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 6², 8, 10¹, 10³, 10⁴, 19, 20, 22, 22¹, 24, 27¹, 28, 46, 60 ir 62 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 28² straipsniu ir VII skyriumi bei 9, 10 ir 10² straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1888 (*pateikimas*)

Toliau posėdžiui pirmininkaus mano kolega V. Mitalas. Aš tik paskelbsiu, kad dabar teisingumo ministrė pateiks Notariato įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektą Nr. XIVP-1888. Kviečiu į tribūną.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už galimybę pristatyti projektą. Pagrindinis projekto tikslas yra įgyvendinti tris Valstybės kontrolės rekomendacijas dėl notarų veiklos tobulinimo. Pirma. Yra įgyvendinama Valstybės kontrolės rekomendacija dėl įkainių reguliavimo. Numatoma, kad Vyriausybė patvirtina įkainių nustatymo metodiką detalizuodama įstatymu numatytų kriterijų taikymą. Taip pat siūloma įtvirtinti, kad notarų įkainiai turėtų būti nustatomi ne teisingumo ministru, o Vyriausybe, priešingai, nei yra dabar.

Antra. Atsižvelgiant į Valstybės kontrolės rekomendacijas siūloma į Notarų atestavimo komisiją įtraukti ne tik notarų atstovus, tai yra teisingumo ministras į šią komisiją skirtų visuomenės atstovą – teisės krypties socialinių mokslų daktarą.

Trečia. Įgyvendinus Valstybės kontrolės rekomendaciją dėl informacijos skelbimo apie notarų veiksmus, projektu numatoma pareiga Notarų rūmams ir Teisingumo ministerijai visą reikiamą informaciją apie notarų atliekamus notarinius veiksmus skelbti savo interneto svetainėse.

Taip pat siekiama sisteminių notariato pokyčių. Kartu su įkainių reguliavimo tobulinimu siūloma nustatyti ir notarų skaičiaus stebėsenos mechanizmą. Šiandien tokios pareigos nėra. Šiuo įstatymo projektu siūloma nustatyti įpareigojimą Teisingumo ministerijai kartą per metus iki spalio 1 dienos vertinti notarų skaičiaus ir jų veiklos teritorijos nustatymo poreikį. Taip pat, įvertinus Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, siūloma panaikinti šiuo metu galiojantį draudimą asmenims virš 60 metų dalyvauti viešame notarų konkurse.

Siūloma suteikti Notarų rūmams naujas funkcijas, pavyzdžiui, notarų atstovų skyrimo įforminimą, notaro pažymėjimų išdavimą ir konkrečių notarų veiklos teritorijoje esančių adresų paskyrimą notarams turto paveldėjimo atvejais.

Projektu taip pat įtvirtinama kandidatų į notarų, tai yra asesorių, drausminė atsakomybė. Siekiant teisinio aiškumo, siūloma aptarti mišrių notarinių veiksmų atlikimo būdą, tai yra kai vienas sandorio dalyvis pas notarą atvyksta fiziškai, o kitas sandorio dalyvis pasirenka sandorį sudaryti ar pasirašyti nuotoliniu būdu. Taip pat atliekami ir kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai, pavyzdžiui, tikslinama seniūnų tvirtinamų įgaliojimų formuluotė.

Įstatymo projektas yra derintas su Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų ministerijomis, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybės kontrole, Lietuvos notarų rūmais ir valstybine įmone Registrų centru. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Dėkoju. Yra keletas Seimo narių, norinčių paklausti. Pirmą klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gerbiama ministre, tiesiog skaitant projektą užkliūva akis už išbraukiamos 60 metų amžiaus ribos notarų atrankos procese. Kyla natūralus klausimas, kodėl jūs taip darote? Vis dėlto įvertinus tai, kad notarų amžius nėra toks jau labai jaunas, ar verta tą amžių dar labiau padidinti?

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū. Tikrai labai geras klausimas. Siūlymas yra pagrįstas Europos Teisingumo Teismo 2021 metų sprendimu. Buvo panaši byla prieš Italiją. Pagal galiojantį Lietuvos įstatymą notaru asmuo gali būti iki 70 metų. Pagal minėtą Teismo sprendimą yra numatyta, kad draudimas kandidatuoti tapti notaru negali būti ankstesnis negu tas limitas, iki kada gali būti. Jeigu asmuo nusprendžia kandidatuoti tapti notaru, turėti tą galimybę tik 10 metų, nėra pagrįsta tai riboti. Tai yra grindžiama išimtinai siekiant įgyvendinti Europos Teisingumo Teismo siūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiama ministre, projektas labai laiku ir, aš manau, labai teisingas. Prašom pasakyti, priėmus šią teisės aktą, kiek notarų dabar jūs jau matote galimai gali dirbti, kiek trūksta regionuose, nes tai tikrai problema yra regionuose? Kaip manote, tas penkerių metų apribojimas, kuris yra, kad negalės dalyvauti konkurse kitoje vietoje užimti, ar nepažeidžia žmogaus teisių? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai geri klausimai. Turbūt pradėsiu nuo statistikos. Per mano kadenciją Teisingumo ministerija paskelbė 16 konkursų, būtent 16 vietų notarams užimti. Iš jų 9 konkursai buvo šiemet. Paskutinis konkursas paskelbtas vakar būtent į notaro vietą Vilniuje. Tai yra pagrindinė sąlyga, kad galėtume kalbėti apie paslaugų prieinamumą didmiesčiuose ir ypač regionuose.

Jūsų paminėtas draudimas penkerius metus keisti darbo vietą yra susijęs būtent su tuo, kad užtikrintume, kad notarų būtų ir regione. Puikiai suprantame nemažą norą migruoti į didmiesčius. Tokiu laikinu apribojimu mes užtikriname, kad tie asmenys, kurie kandidatuoja, tampa notariais regione, kurį laiką, bent jau penkerius metus, tikrai užtikrina paslaugų prieinamumą žmonėms.

PIRMININKAS. Klausia J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, ar nemanote, kad labiausiai įkainius lemia tai, kad per maža konkurencija, tai reiškia, kad per mažai notarų, ypač regionuose, eilės didžiulės. Norint patekti pas notarą, reikia laukti atskirais atvejais iki mėnesio. Tai kaip gali būti mažinami įkainiai – jie kiek nori, tiek gali priskaičiuoti, kadangi realios konkurencijos nėra. Praeitoje kadencijoje buvo priimtas įstatymas, kuriame buvo numatyta, kad jeigu savivaldybėje yra 20 tūkst. ir daugiau gyventojų, turi būti trys notariai. Bet, mano žiniomis, iki šio laiko nė vienas notaras nuo to laiko nebuvo priimtas papildomai. Ką galėtumėte į tai atsakyti? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Visų pirma dėkoju už klausimą. Turbūt čia yra klausimas iš trijų dalių. Visų pirma tai yra paslaugų prieinamumas. Kaip jau minėjau, per mano kadenciją yra paskelbta 16 konkursų, kitaip sakant, notarų skaičius didėja. Šiuo projektu yra siekiama numatyti ir pareigą kiekvienais metais Teisingumo ministerijai peržiūrėti notarų skaičių. Notarų maksimalus skaičius nebebus, kaip dabar, įtvirtinamas, o kiekvienais metais nustatomas *de facto* pagal poreikį.

Kita dalis, mes kalbame apie paslaugų prieinamumą ir kaip greitai galima suteikti tas paslaugas ir jas gauti. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad jau galioja ir sėkmingai veikia ir nuotolinės notarų paslaugos. Mes matome ne tik augantį naudojimą. Kadangi yra apribota teritorija tik dėl paveldėjimo klausimų, visais kitais klausimais, pavyzdžiui, kai mes kalbame apie sutarties sudarymą, hipoteką, įgaliojimus, asmuo gali pasirinkti bet kurį notarą ir gali pasirinkti visiškai kitame mieste arba Vilniuje, ir pasirinkti tą, kuris greičiausiai gali tai suteikti. Tikrai tokios statistikos, kad mėnesį reikėtų laukti regione, mes neturime. Kiek asmeniškai naudojuosi paslaugomis, regione tikrai tai yra greitai suteikiama.

Kita dalis, turėtume kalbėti dėl pačių įkainių. Valstybės kontrolės rekomendacijos ir numato žingsnius, kuriuos reikia padaryti, kad mes galėtume kalbėti apie ekonomiškai pagrįstus įkainius. Šiandien notaras negali pasakyti bet kokios sumos, nes tai yra valstybės reguliuojamos kai-

nos. Ar šiandien nustatytos kainos yra tinkamiausios, būtent šitas įstatymas ir sprendžia, perkelia reguliavimą į Vyriausybės lygmenį, nebe Teisingumo ministerijos. Šiuo metu „Strata“ jau baigia rengti rekomendacijas dėl naujos metodikos. Ją, mes tikimės, Vyriausybė patvirtins dar šiemet. Remdamiesi nauja metodika būtent mes turėsime naujus įkainius.

PIRMININKAS. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, mano toks paprastas klausimas, nes gyventojai dažnai susidurdami su notaru turi dvi pagrindines problemas, tai yra prieinamumas, eilės ir antra problema yra įkainiai. Aš jūsų norėčiau paklausti: ar šios pataisos pagerins situaciją dėl prieinamumo? Ir antras klausimas: ar neišpūs didesnių kainų? Ar galite garantuoti?

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū už klausimą. Šis įstatymo projektas sudaro prielaidas spręsti abi šias problemas. Visų pirma yra numatoma pareiga kiekvienais metais peržiūrėti notarų skaičių. Šiandien nuo paskirto teisingumo ministro priklauso, nori jis peržiūrėti, nori skelbti konkursą arba ne, tai pagal įstatymą bus pareiga ir nebepriklausys nuo geros arba blogos ministro valios.

Kai mes kalbame apie įkainius, būtent šis įstatymo projektas sudaro prielaidas naujai metodikai. Perkeliame lygmenį, kad tai būtų jau Vyriausybės lygmuo. „Strata“ artimiausiu metu jau pateiks Teisingumo ministerijai skaičiavimus, kaip turi atrodyti metodika ir galutiniai įkainiai.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, nevyniosiu į vatą, jums mano nuomonė gerai žinoma, aš manau, kad tikrai silpnai tvarkotės su notariatu. Nesugebame kol kas užtikrinti prieinamų paslaugų visoje Lietuvoje. Valstybės kontrolė dar 2020 metais konstatavo, kad kainos nėra ekonomiškai pagrįstos, ir mes iki šiol dar neturime sprendimo. Labai noriu tikėti, kad šis įstatymas paskatins ir paskubins jus ir mus visus rasti sprendimą dėl įkainių ir dėl prieinamumo.

O mano klausimas būtų toks: Valstybės kontrolė beveik prieš dvejus metus konstatavo, kad įkainiai nėra ekonomiškai pagrįsti, kodėl prireikė dvejų metų išsiaiškinti, kokie tie įkainiai turėtų būti? Beveik daugiau kaip 700 dienų jau praėjo ir sprendimo dar nėra. Kodėl reikėjo tų 700 dienų?

E. DOBROWOLSKA (LF). Aš asmeniškai nuoširdžiai dėkoju už šį klausimą. Man atrodo, jis leidžia suprasti pagrindines prielaidas, kodėl dabar ateinama su šiuo įstatymo projektu.

Kaip jau minėjau, įstatymo projekto ir yra tikslas įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendacijas, kurios, beje, numato ir terminus. Teisingumo ministerija šių terminų laikosi ir įgyvendina laiku. Iki šiol notarų įkainiai buvo nustatomi, aš sakčiau, politine valia. Tam, kad mes galėtume turėti ekonomiškai pagrįstus įkainius, Teisingumo ministerija atsisakė minties užsakyti tyrimą, kur mes galėtume turėti vienas arba kitas prielaidas dėl duomenų objektyvumo. „Strata“ yra pasitelkta tam, kad pateiktų mums analizę ir rekomendacijas. Jau dabar „Strata“ baigia. Beje, labai dėkojame, kad vis dėlto išgirdo mūsų nuogastavimus ir klausimo svarbą, pakeitė komandą ir tikrai detalizuoja visus pasiūlymus. Kai tik Seimas pritars šiam įstatymo pakeitimui, tikimės, kad tai bus artimiausią mėnesį, rugsėjo arba spalio mėnesį, Vyriausybės lygmeniu mes turėsime metodikos pristatymą ir patvirtinimą. Kitaip sakant, yra visos prielaidos, kad pagaliau rudenį mes suprastume, ką ir kodėl mes nustatome notaro įkainiais.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų, matau, šio įstatymo atžvilgiu nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

11.28 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13¹, 30, 32, 33, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1932, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju⁶ skirsnio įstatymo projektas Nr. XIVP-1933 (pateikimas)

Dabar prašau pristatyti darbotvarkės 1-11 klausimą, tai yra Vartotojų teisių apsaugos įstatymo ir Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo projektus. Prašom.

E. DOBROWOLSKA (LF). Pristatysiu iškart su lydimuoju. Teikiamų įstatymų projektų tikslas – sudaryti veiksmingas ir palankias sąlygas teismo tvarka vienoje byloje apginti daugelio vartotojų kolektyvinius interesus, kuriuos pažeidžia verslo subjektas, vietoj atskirų bylų dėl individualių vartotojų teisių gynimo. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad įstatymo projektas įgyvendina direktyvą dėl atstovaujamųjų ieškinių. Pažymėtina, kad pagal įstatymų projektus ieškinį vartotojo vardu galės pareikšti įgaliotas asmuo, o ne ieškiniu suinteresuoti atskiri vartotojai. Verta pažymėti ir tai, kad ieškiniai dėl vartotojų viešojo intereso gynimo galės būti reiškiami dėl verslo subjekto veiksmų nutraukimo ir uždraudimo, taip pat Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytų konkrečių vartotojų teisių įgyvendinimo, pavyzdžiui, žalos atlyginimo.

Galbūt pateiksiu kelis pavyzdžius, kokiose srityse galėtų būti tokie ieškiniai. Pavyzdžiui, dėl keleivių teisių, elektroninių ryšių paslaugų, finansinių paslaugų, informacinės visuomenės paslaugų, maisto saugos, asmens duomenų apsaugos ir kitose srityse. Pagrindinis subjektas, įgaliotas reikšti ieškinius dėl verslininko veiksmų nutraukimo ir jų uždraudimo, ir išlieka Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, o įgaliotos vartotojų asociacijos galės pareikšti ieškinius dėl žalos vartotojams atlyginimo ir kitų vartotojų teisių gynimo priemonių taikymo. Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo projekte reglamentuojami ieškinių dėl vartotojų viešojo intereso gynimo pareiškimo ir nagrinėjimo procesiniai ypatumai. Norėčiau pažymėti, kad projektas yra derintas su Vartotojų asociacija, verslo organizacijomis, gautos Vartotojų aljanso ir Lietuvos prekybos įmonių asociacijos išvados, gautos pastabos buvo įvertintos. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nors jūs mielai atsakytumėte į klausimus, jų nėra. Dėl motyvų dėl šio įstatymų paketo nėra norinčių kalbėti. Vadinas, balsuosime numatytu laiku.

11.31 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 158 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1938 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo 158 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašau jį pristatyti.

E. DOBROWOLSKA (LF). Paskutiniu šiuo pristatomu projektu siekiama palengvinti asmenų teises kreiptis į teismą dėl proceso atnaujinimo įgyvendinimo, taip pat tai leistų mažinti jų patiriamas atstovavimo išlaidas advokato paslaugoms administracinėse bylose. Taip pat svarbu pažymėti, kad šitas įstatymo projektas įgyvendina Konstitucinio Teismo šių metų vasario 10 dienos nutarimą. Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad visais atvejais prašymą dėl proceso atnaujinimo surašo būtent pats asmuo, įgyja, tokia bendra taisyklė, tačiau vienintelė išimtis, kuri lieka reikalaujanti advokato atstovavimo ir surašymo dėl proceso atnaujinimo, tai yra kai prašymas dėl proceso atnaujinimo yra teikiamas dėl sudėtingų teisės aiškinimo ir taikymo klausimų. Minėtos išimtys, kad advokato dalyvavimas būtinas, tikslingos, nes, viena vertus, jos nurodytos ir Konstitucinio Teismo nutarime, kurį mes įgyvendiname, kita vertus, civiliniame procese panašiais atvejais taip pat reikalaujama advokato dalyvavimo. Papildomų valstybės biudžeto lėšų dėl to nereikės. Na, o pagrindinė pridėtinė vertė, kurią pajus ir asmenys, tai yra nebūtinas atstovo dalyvavimas tam tikrais atvejais. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, kad Teisės departamentas dėl įstatymo projekto pastabų neturėjo. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, norėjau paklausti dėl pareiškėjų prašymo, kaip čia pasakyti, kokybės, ar nesuprastės kokybė, ar nebus teismai užversti prastos kokybės prašymais, kai bus daug perteklinio darbo tiesiog juos atmetant? Ar ta kokybė bus patikima? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už klausimą. Visų pirma, turbūt verta pastebėti, kad yra numatomos institucijos arba organizacijos, kurios galės tai daryti. Atitinkamai prielaidos, kad asmenys galėtų ne atskiromis bylomis su vienu ar kitu advokatu, galbūt savarankiškai mėginti reikšti reikalavimus, o atstovaujami būtent Vartotojų teisių apsaugos tarnybos arba įgaliotos organizaci-

jos tai galės padaryti ne tik su kvalifikuoto teisininko pagalba, bet ir operatyviau ir efektyviau teisme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе balsavimo metu.

11.33 val.

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 54, 76 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1927, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1928, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1929 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – įstatymų paketas. Mokėjimų įstatymas ir lydimieji. Prašau ministrę G. Skaistę pristatyti šiuos projektus.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Pristatome Mokėjimų įstatymo ir lydimųjų įstatymų pakeitimus. Teikiamų įstatymų projektų tikslai yra tokie: nustatyti, kad mokėjimo paslaugų teikėjų ir mokėjimo sistemų operatorių gaunamų specialiųjų kategorijų asmens duomenų, kurių gavimas, teikiamas Mokėjimų įstatyme reglamentuojant mokėjimo paslaugas, yra neišvengiamas, taikymo pagrindas yra viešasis interesas.

Taip pat antrasis tikslas yra sudaryti galimybę mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigoms apsaugoti klientų lėšas dar vienu būdu, tai yra leidžiant jas laikyti ne tik kredito įstaigose Lietuvoje, bet taip pat ir užsienio valstybėse – kredito įstaigos filiale kitoje valstybėje ir kartu įgyvendinti Europos Sąjungos reglamentą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti M. Ošmianskienė, bet jos salėje nematau. Dėl motyvų irgi nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе balsuodami kiek vėliau.

11.34 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 8, 11, 21¹, 42 straipsnių, 1, 3 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1939, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 101 straipsnių, VI skyriaus, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo V¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1940, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 3, 8, 14, 21, 32, 35, 36, 41, 49, 56, 57, 58, 58¹, 58², 59 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1941, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 93, 111 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1942, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 27 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1943, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1944, Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1945, Įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1946, Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1947, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43¹, 43², 43³, 43⁷ straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1948 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – įstatymų paketas. Lietuvos banko įstatymo ir lydimųjų įstatymų paketas. Prašau pristatyti.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Projektų paketą sudaro dešimt teisės aktų ir jais yra įgyvendinami du Europos Sąjungos teisės aktai, tai du reglamentai dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos bei taip pat dėl visos Europos asmeninės pensijos produkto. Tikslai yra patikslinti Lietuvos banko priežiūros ir pertvarkymo funkcijų apimtį, atitinkamai jas papildant visos Europos asmeninės pensijos produkto priežiūros funkcija ir pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo įgaliojimais. Kaip minėjau, pakeitimai tiesiogiai susiję su dviejų reglamentų įgy-

vendinimu. Tai nacionalinėje teisėje įtvirtinti pagrindinių pertvarkymo šalių gaivinimo ir pertvarkymo reguliavimą ir sudaryti sąlygas užkirsti kelią nevaldomam šių įstaigų galimam žlugimui. Užtikrinti, kad šios įstaigos, susidūrusios su ekonominiais sunkumais ar kilus jų žlugimo grėsmei, nesutrikdytų Europos Sąjungos finansų sistemos ir nekeltų grėsmės finansiniam stabilumui.

Šiuo metu Lietuvoje tokių įstaigų nėra įsteigta, tad reglamentavimas kol kas mažai aktualus, tačiau įgyvendiname reglamentą. Šiuo metu Lietuvoje galioja bankų pertvarkymo režimas. Tad naujuoju reglamentu pertvarkymo principai pritaikomi ir kitam sektoriui, tai yra pagrindinėms sandorio šalims. Ateityje pertvarkymas bus taikomas ir draudimo sektoriui. Šios srities direktyva yra svarstymo stadijos, tačiau dar nepriimta.

Nacionalinėje teisėje įtvirtinus europinės asmeninės pensijos reguliavimą, tokiu būdu sudaroma galimybė Lietuvos gyventojams pasinaudoti paprasto, saugaus, nebrangaus, skaidraus, patrauklaus vartotojams ir perkeliama Europos Sąjungos mastu pensijų produkto galimybėmis. Rinkos dalyviams toks reguliavimas sudarytų galimybę kurti ir platinti tokius produktus. Šiuo metu Lietuvoje europiniai pensijų produktai nėra teikiami.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra užsirašiusi klausti L. Nagienė, bet jos salėje nematau. Ačiū, ministre.

Dėl motyvų dėl šio įstatymų paketo norinčių kalbėti nėra. Apsispręsimе balsuoti numatytu laiku.

11.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkauskio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1894 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Pradedame vakarinės darbotvarkės klausimus nuo rezervinių. Kviečiu E. Pupinį pristatyti Peticijų komisijos išvadą dėl devynių nutarimų. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų vasarą svarstėme nemažai peticijų ir susikaupė projektai.

Pirmas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkauskio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1894. Peticijų komisija V. Vilkauskio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų liepos 13 dieną posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti Baudžiamojo kodekso XXXVII skyriaus „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai, susiję su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingoėmis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis“ straipsnių sankcijas ir nustatyti pakartotinumą kaip nusikalstamas veikas kvalifikuojantį požymį.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad Baudžiamojo kodekso nuostatos, numatančios baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą disponavimą narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis, yra visiškai suderintos su Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktais, o už šių pavojingų nusikaltimų padarymą numatytos veiksmingos ir atgrasančios baudžiamosios sankcijos, kurios laikytinos proporcingomis šių visuotinai pavojingų nusikaltimų pavojingumo pobūdžiui ir laipsniui, todėl koreguoti ar švelninti Baudžiamajame kodekse numatytas sankcijas už nurodytų veikų padarymą šiuo metu nėra jokio pagrindo. Taip pat nėra tikslinga Baudžiamajame kodekse numatyti atskiras kvalifikuotas sudėtis už nusikalstamų veikų padarymo pakartotinumą. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, reikia pasiūlyti, kad bent Peticijų komisija vasarą dirbo ir tikrai paruošė nemažai išvadų.

Mano klausimas būtų jums, kaip pasiskirstė balsavimas komisijoje dėl šio nutarimo projekto? Kaip balsavo kiti kolegos, kurie dabar yra valdančiojoje daugumoje?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tiesų visi balsavo vienbalsiai ir, kaip prisimenu, buvo priimtas sprendimas, nes ministerijų argumentai buvo pateikti pakankamai konkretūs. Atsižvelgdami į tai mes priėmėme sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar svarstymo stadijoje nėra norinčių kalbėti. Nutarimo priėmimas. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsavimo laiku.

11.40 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1895 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 2 klausimas – dėl kitos V. Vilkausko peticijos. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1895. Peticijų komisija V. Vilkausko peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų liepos 13 dieną ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti Bausmių vykdymo kodekso 157 straipsnyje nustatytus galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų taikymo terminus.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad jei būtų pritarta pareiškėjo siūlymui, tai neatitiktų teisingumo principo reikalavimų, išbalansuotų esamą lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų taikymo sistemą, taip pat formuotų nuteistųjų ir kitų asmenų klaidingą nuomonę dėl pernelyg švelnios baudžiamosios atsakomybės už sunkius ir labai sunkius nusikaltimus. Prašome atsižvelgti į tai ir pritarti komisijos išvadai atmesti peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra. Svarstymo stadija. Ar yra norinčių kalbėti? Nėra. Priėmimas. Dėl motyvų? Irgi nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuodami vėliau.

11.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1896 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 3 klausimas. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1896. Peticijų komisija V. Vilkausko peticiją išnagrinėjo tą pačią dieną, šių metų liepos 13 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktą siūlymą priimti Lietuvos Respublikos įstatymą dėl amnestijos akto.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Teisingumo ministerijos ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktas nuomones ir manydama, kad amnestijos institutas neturėtų tapti įprastine baudžiamosios politikos dalimi, o įkalintų asmenų skaičius turėtų būti mažinamas naudojant kitus instrumentus, darančius pozityvų poveikį nuteistųjų elgesio pokyčiui ir taip juos greičiau sugrąžinant į visuomenę. Prašom į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti pono V. Vilkausko peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nematau. Svarstymo stadijoje norinčių kalbėti nėra. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti.

11.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Igno Meškausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1897 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 4 klausimas – dėl I. Meškausko peticijos.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Igno Meškausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1897. Peticijų komisija I. Meškausko peticiją iš esmės išnagrinėjo liepos 13 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnį ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų sąrašą papildyti funkcija – rūpinimasis Lietuvos šaulių sąjungos kontingento, kaip prioriteto, plėtra, jos pagarbia aplinka.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Krašto apsaugos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nuomones. Pažymėtina, kad Lietuvos šaulių sąjungai valstybės skiriamų asignavimų valdytojas yra Krašto apsaugos ministerija. Savo veiklos strateginius tikslus ir uždavinius bei lėšas jiems pasiekti Lietuvos šaulių sąjunga planuoja per savo centrinės valdymo institucijas. Valstybės biudžeto asignavimai Lietuvos šaulių sąjungai veiklai finansuoti skiriami Krašto apsaugos ministerijai, todėl peticijoje pateikto siūlymo įgyvendinimas reikštų esminius Lietuvos šaulių sąjungos finansavimo modelio ir galimai veiklos organizavimo pasikeitimus.

Manytina, kad tai neišvengiamai paveiktų nuoseklų Lietuvos šaulių sąjungos veiklos planavimą, tolygią plėtrą ir organizacijos integralumą. Suprantant, kad savivaldybių institucijų parama yra svarbus veiksnys Lietuvos šaulių sąjungos veiklai, praktiniu lygmeniu Lietuvos šaulių sąjungos bendradarbiavimas su savivaldybių institucijomis organizuojamas atsižvelgiant į kiekvienos savivaldybės ypatumus. Prašom į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti gerbiamo I. Meškausko peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra. Diskutuoti norinčių taip pat nėra. Priėmimas. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuodami vėliau.

11.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1898 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Taip. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1898. Peticijų komisija A. Sodonio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų liepos 13 dieną posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą tenkinti peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimą Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ ir nustatyti, kad Seimo Peticijų komisija pareiškėjui išsiunčia specialistų (ekspertų), valstybės institucijų, mokslo ir studijų institucijų, švietimo įstaigų išvadas ir kitokią medžiagą. Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Seimo kanceliarijos Teisės departamento nuomonę ir manydama, kad pareiškėjui žinant valstybės ir kitų institucijų poziciją dėl peticijos turinio jo dalyvavimas Peticijų komisijos posėdžiuose būtų efektyvesnis. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai pritarti gerbiamo A. Sodonio peticijai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra, kalbėti diskusijoje norinčių taip pat nemačiau. Priėmimo stadija. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti, apsispręsimė ir balsuosime vėliau.

11.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Virginijaus Jurgaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1957 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 6 klausimas – dėl V. Jurgaičio peticijos.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Virginijaus Jurgaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1957. Peticijų komisija V. Jurgaičio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų rugpjūčio 31 dieną posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus atnaujinti Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio 4 dalies ir Baudžiamojo proceso kodekso XXX skyriaus galiojimą. Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir dėl šių priežasčių.

Pirma. Pareiškėjo peticijoje keliamas klausimas dėl Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio 4 dalies. Joje buvo nustatyta, kad fiziniai asmenys, kurie Vyriausybės nustatyta tvarka pripažinti socialiai remtinais, nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo yra atleidžiami. Atnaujinant yra sistemiškai išspręsta Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme nustatytu teisiniu reguliavimu. Todėl nėra tikslinga atnaujinti Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio 4 dalies galiojimo.

Antra. Pareiškėjo peticijoje siūloma atnaujinti Baudžiamojo proceso kodekso XXX skyrių, netekusį galios 2017 m. spalio 1 d. Baudžiamoji atsakomybė už nusikalstamas veikas, nagrinėtas privataus kaltinimo proceso tvarka, išliko, pasikeitė tik pats procesas, reiškiantis, kad nukentėjęs asmuo kreipiasi ne tiesiogiai į teismą, o į ikiteisminio tyrimo įstaigą ir prokuratūrą. Vadinas, nuo 2017 m. spalio 1 d. procesas dėl visų nusikalstamų veikų, įskaitant ir tas, kurios buvo nagrinėjamos privataus kaltinimo tvarka, vyksta bendra tvarka, tai yra dėl šių veiksmų visais atvejais atliekamas ikiteisminis tyrimas. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti V. Jurgaičio peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nėra. Norinčių dalyvauti diskusijoje taip pat nematau. Priėmimo stadija. Norinčių kalbėti dėl motyvų nematau. Apsispręsimе balsuodami.

11.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Vilijos Lazauskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-1958 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar rezervinis 7 klausimas – dėl V. Lazauskaitės peticijos.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Peticijų komisija svarstė V. Lazauskaitės peticiją ir teikia projektą Nr. XIVP-1958. Peticijų komisija V. Lazauskaitės peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų rugpjūčio 31 dieną posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktą siūlymą pakeisti Atliekų tvarkymo įstatymą ir nustatyti teisę atliekų turėtojams patiems pasirinkti atliekų tvarkytoją. Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Kauno miesto savivaldybės administracijos nuomones ir manydama, kad suteikus teisę komunalinių atliekų turėtojams patiems pasirinkti, koks rinkoje veikiantis atliekų tvarkytojas jiems teiktų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, nebūtų užtikrintas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stabilumas ir subalansuotas veikimas. Taip pat padidėtų oro tarša, poveikis klimato kaitai, triukšmo lygis, o tai yra nesuderinama su žaliojo kurso tikslais. Todėl komunalinių atliekų tvarkytojų parinkimas turėtų likti tiesiogine savivaldybių atsakomybės dalimi. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti gerbiamos V. Lazauskaitės peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių klausiti nematau. Svarstymo stadija. Kalbėti taip pat nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе ir balsuosimе vėliau.

11.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viliaus Foko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1959 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 8 klausimas – dėl V. Foko peticijos.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viliaus Foko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1959. Peticijų komisija V. Foko peticiją iš esmės išnagrinėjo rugpjūčio 31 dieną posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Saugomų teritorijų įstatymo 18 straipsnio 2 dalį ir papildyti pagal apsaugos pobūdį ekologinės apsaugos zonų sąrašą sanitarinės apsaugos – magistralių paviršinių (lietaus) nuotekų ir išleistuvų sanitarinės apsaugos zona. Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Aplinkos ministerijos nuomonę ir manydama, kad teisinis reglamentavimas, skirtas užkirsti kelią pavojingų medžiagų patekimui į aplinką, yra pakankamas ir jo turi būti besąlygiškai laikomasi. Turi būti kovojama ne su pasekmėmis, bet su priežastimis, imamasi neatidėliotinų veiksmų taršos šalinimams likviduoti, taršai pašalinti, o ne kurti natūralius gamtos filtrus, kurie sugertų taršą. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti gerbiamo V. Foko peticiją.

PIRMININKAS. Dėkui. Norinčių paklausti nėra. Diskusijoje taip pat nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosimе kiek vėliau.

11.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Aidos Dumbrauskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-1960 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Ir dėl A. Dumbrauskaitės peticijos.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Aidos Dumbrauskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-1960. Peticijų komisija A. Dumbrauskaitės peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų rugpjūčio 31 dieną ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus nustatyti, kad nedirbančių namų šeimininkų (šeimininkių), nedirbančių moterų, auginančių vaikus iki devynerių metų, darbas, visuomeninių veiklų darbas būtų įskaitomas į darbo stažą socialinei draudimo pensijai gauti, socialinio draudimo pensijos neįgaliems asmenims būtų mokamos nepriklausomai nuo jų turimo socialinio draudimo stažo.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomonę ir manydama, kad nedirbančių asmenų socialinių garantijų finansavimas per socialinio draudimo sistemą būtų socialiai neteisingas asmenų, mokančių socialinio draudimo įmokas, atžvilgiu. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikoje socialinė apsauga apima socialinio draudimo įmokomis pagrįstas išmokas, o socialinės paramos sistema grindžiama bazinių poreikių užtikrinimu pažeidžiamoms grupėms finansuojant išmokas, pašalpas, kompensacijas ar numatant kitas lengvatas per valstybės biudžetą. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti gerbiamos A. Dumbrauskaitės peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra. Diskusijoje dalyvaujančių taip pat nemačiau. Priėmimas. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuodami vėliau.

11.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1982 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar kviečiu gerbiama J. Razmą pristatyti rezervinį 10 klausimą, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ projektą. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmajame mūsų posėdyje buvo paskelbta apie pasikeitimus kai kurių frakcijų vadovybių, konkrečiai, dviejų frakcijų – Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ ir Regionų frakcijos. Keičiasi tų frakcijų seniūnai, pavaduotojai ir atitinkamai frakcijų teikimu keičiasi jų atstovavimas Seniūnų sueigoje. Dėl to šiuo projektu siūloma iš Seniūnų sueigos narių išbraukti S. Skvernelį, L. Kukuraičių bei J. Pinskų ir įrašyti R. Baškiene, L. Savicką ir R. Tamašunienę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paklausti norinčių nėra. Dėl motyvų taip pat turbūt visiems viskas aišku, nėra norinčių kalbėti. Priėmimas. Ar galime pritarti po pateikimo? Ačiū, galime. Svarstymas dėl viso. Diskusija. Nėra norinčių kalbėti. Galime pritarti po svarstymo? Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Taip, tai yra priėmimas pastraipsniui. Vienas straipsnis. Galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuodami vėliau.

11.54 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 59¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1885 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, dabar mes pakvieskime L. Slušnį pristatyti 2-13 klausimą – Farmacijos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1885. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pristatau Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 59¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo įstatymu stengiamasi pakeisti

Farmacijos įstatymą. Jo tikslas yra mažinti pacientų išlaidas nekompensuojamiesiems vaistiniams preparatams, apsaugoti pacientus nuo nepagrįstai didesnių išlaidų šiems vaistams.

Dėl esamo nekompensuojamų vaistų kainų nepakankamo reguliavimo kainos atžvilgiu didmeniniai pirkėjai, vaistinės nėra suinteresuoti parduoti pacientams mažesnės kainos preparatą, nes parduodamos tokie vaistai esant reguliuojamiems tik maksimaliems atkainiams gali uždirbti mažiau. Tai iš esmės paveikia pacientų teises.

Antra. Didinti nekompensuojamų vaistinių preparatų sektoriaus skaidrumą – panaikinti galimybes vaistininkams piktnaudžiauti proteguojant brangesnių konkretaus gamintojo nekompensuojamų vaistų pardavimą gyventojams; taip pat sudaryti sąlygas geresniam nekompensuojamų vaistinių preparatų prieinamumui užtikrinti panaikinant galimybes vaistinėms naudoti pirmos rankos taisyklę, tai yra pirmiausia pasiūlant pacientui konkretaus gamintojo brangesnius nekompensuojamus vaistus, taip pat lentynos mokesčio, tai yra patekimo į vaistines sąlygai, surinkimui ir didmenininkų suteiktų nuolaidų nuslėpimui.

Ketvirta. Didinti nekompensuojamų vaistų gamintojų ir platintojų konkurenciją. Taikant pirmos rankos taisyklę ar lentynos mokestį rinkose gali sumažėti konkurencija, taip pat atsiranda pagrindas padidinti preparato kainas, kad būtų galima padengti su tokia taisykle ir (ar) mokesčiu susijusias išlaidas.

Iš principo įstatymu siekiama nustatyti taisyklę, kad jei yra deklaruota nekompensuojamo vaisto kaina, tai tiekiamo į Lietuvą lygiagretaus importo leidimo turėtojo kaina turėtų būti deklaruojama ne didesnė. Tiesiog ne didesnė. Neatitikus šio reikalavimo, nekompensuojamų vaistų kainyne tiesiog nurodoma lygiagretaus importo leidimo turėtojo deklaruota nekompensuojamo vaistinio preparato kaina tokia pati, kaip šio nekompensuojamo vaistinio preparato analogo deklaruota kaina.

Daug nesiplėsiu. Iš principo susiklostę situacija, kad analogiški vaistai, nors ir pritaikius tuos pačius Vyriausybės nustatytus atkainius, pacientams kainuoja brangiau, didesnis ir tokių vaistų pelningumas, o esant didesnei produkto deklaracijai kainai, produkto atkainiai, nustatyti procentais, atitinkamai taip pat didesni.

Visa tai lemia keletą dalykų. Kalbant apie tuos originalius ir lygiagretaus importo, sakysime, tie gamintojų atstovai ilgainiui... taip sakant, jiems net neapsimoka būti su savo vaistais rinkoje. Kur yra grėsmė? Ilgainiui iš šitos rinkos, kadangi mūsų rinka yra maža, gali išeiti patys gamintojai, tiesioginiai atstovai, o tai gali vėl sukelti naują problemą, kadangi išėjus gamintojo atstovo vaistui mes galime turėti ir kitą bėdą, nes jeigu nėra vaisto gamintojo, vadinasi, negali būti ir lygiagretaus importo vaisto. Kad neatsidurtume tokioje situacijoje, yra siūlomos tokios pataisos.

Beje, turiu paminėti, kad kompensuojamų vaistų rinkoje yra truputėlį geresnė situacija, ten lygiagretaus importo vaistai paprastai visada yra pigesni. Nekompensuojamų vaistų rinkoje lygiagretus importas sugeba turėti kartais... tai nėra labai didelė rinkos dalis, bet kai kurie vaistai iš tiesų yra brangesni nei tie, kurie yra originalūs ir tiekiami nelygiagrečiu importu.

Toks yra pasiūlymas ir prašau jam pritarti. Lauksiu klausimų.

PIRMININKAS. Dėkui. Pirmoji klausia A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Mane šiek tiek stebina jūsų domėjimasis lygiagrečiu importu ir stebina dar ir tai, kad iš esmės įstatyme siūlote įtvirtinti schemą, kurią kitose valstybėse patentinių vaistų gamintojai naudoja rinkai dempinguoti. Jūs puikiai suprantate, kad patentinio vaisto gamintojas turi kur kas didesnes galimybes mažinti kainą ir tikrai pasitaiko, kad ir Europos Sąjungos valstybėse narėse, įvežus lygiagreciam importuotojui vaistą, gamintojas, kuris yra kitas tiekėjas, savo kainą tiesiog sumažina, taip lygiagretų importuotoją išstumdamas iš rinkos. Kai išstumiama iš rinkos, jis tą kainą, likęs be konkurencijos, vėl kelia.

Iš tiesų ir Europos teisės departamentas duoda jums pastabą dėl konkurencijos ir tos schemos įteisinimas Lietuvos vaistų rinkai iš tiesų būtų ganėtinai pavojingas. Ar vis dėlto jūs nemano, kad paskaičius Europos teisės departamento pastabas jums reiktų tiesiog tą pasiūlymą...

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). ...atsiimti?

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Pirmiausia mačiau tas pastabas ir ten nėra kalbama, kad ten draudžiama. Šiuo atveju nėra uždraudžiama. Jūs esate visiškai teisi, kad iš tiesų čia yra patentinio vaisto lygiagretus importas. Tai yra iš tiesų ši rinka skirta, būtent lygiagretus importas yra skirtas tam, kad truputėlį mažintų vaistų kainas, tačiau Lietuvoje atsiranda paradoksali situacija dėl mažos rinkos. Čia yra labai paprasti dalykai dėl pačios rinkos, kurioje... Kadangi šiaip vaistų kainos iš tiesų yra skaičiuojamos truputėlį pagal rinkos dydį ir kiek ten įėjimas ir visi kiti dalykai, tai šiuose dalykuose taip, tikrai natūralu galbūt, kad aš šioje sferoje domiuosi, nes jau mano ir profesija tokia, kad aš su vaistais esu dirbęs, tikrai šiuo atveju galiu atsakyti, kad nėra bandymo kaip nors padėti kam nors. Tai yra bandymas klientams, pirkėjams gauti tiesiog mažesnę kainą ir kad jų nepagaudinėtų. Lygiagreta importas sistema išties pas mus veikia ne visai taip, kaip norėčiau, kad ji veiktų, bet šiuo atveju patentiniai vaistai patys sako labai aiškiai, kad mes kaip ir... mums pradės nebeapsimokėti būti Lietuvoje. Ką tada darysime, kai išeis ir lygiagretus importas? Nes lygiagretus importas tik su patentiniais gali būti kartu.

PIRMININKAS. Klausia M. Ošmianskienė. Salėje nematau. Tada klausia A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas kolega, už pristatymą. Skaitau aiškinamąjį raštą ir man sunku patikėti tuo, ką aš ten matau. Aš ten matau tokias stebuklingas frazes, kad yra siekiama apsaugoti pacientus nuo brangių vaistų pardavimo vaistinėse ir panašiai. Gaila, kad aš salėje nematau kolegos A. Matulo. Norėčiau paklausti, ar iš esmės pasikeitė jūsų politika, kurią jūs nuolat sukote kaip plokštelę per praėjusius rinkimus apie tai, kad pacientams grūdami pigiausi vaistai ir taip toliau? Kas pasikeitė? Ar jūs visgi, būdamas sąžiningas, garbingas daktaras, norite sąžiningai tame aiškinamajame rašte pasakyti, kad vaisto veikimas priklauso turbūt ne nuo kainos, ar ne, o priklauso nuo visiškai kitų dalykų? Gal tai yra toks sąžiningas pripažinimas, kad per rinkimus žmonės visgi išdūrėte?

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš nieko neišdūriau. Aš kalbu šiuo atveju apie šį įstatymą, tikrai nieko nesistengiau išdurti. Kalbu apie tai, kad išties yra tai sureguliuota kompensuojamųjų vaistų sektoriuje, kompensuojamųjų vaistų sektoriuje šis dalykas sureguliuotas, o čia jis yra nereguliuojamas. Čia yra labai mažas pakeitimas pačiame šiame Farmacijos įstatyme, nors realiai, ko gero, ten reiktų dar didesnių peržiūrų, kaip padėti žmonėms mokėti mažiau už vaistus, jeigu lygintume lygiagretų ir nelygiagretų importą. Prašau.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų turbūt kaina – ne viskas, iš tikrųjų yra ir kokybė. Suprantu, kad visos vaistų kontrolės tarnybos žiūri tos kokybės, bet iš tiesų, jeigu kalbame apie kainą, tai turguje galime nusipirkti, ko gero, visokių neregistruotų vaistų. Ką jūs apie tai iš tikrųjų? Ar dar, tarkim, aš suprantu, čia bus legaliai įvežama, ar dar nepaskatins tokios ideologijos platinimas, kad vis dėlto eikite į turgus, pirkite tuos pigiuosius vaistus, galbūt netgi iš Rytų šalių įvairių priveža, ir vos ne placebo principu veikiančių? Šiuo atveju ar nemanote, kad vis dėlto kaina turi būti tokia, kokia turi būti, ir poveikis būtų toks, koks turi būti? Ačiū.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Iš principo mes iš viso kalbame, jeigu... Čia kalbama apie vaistus, kurie yra absoliučiai tie patys, netgi pasakyčiau. Mes nekalbame apie tai, kad kažkokie čia... Kai kalbame apie lygiagretų importą, tai čia mes kalbame apie visiškai tą patį vaistą, kuris ateina. Lietuvoje jis tiesiog turi vieną pavadinimą, tarkim, kitose Europos Sąjungos šalyse jis turi kitokį pavadinimą, bet skiriasi galbūt pakelio dydis, tablečių skaičius arba kartais net ir dozuotė kitokia, nes tokias jas aprobuoja tos būtent šalys ir įveža į Lietuvą, lygiagretus importas, įveža iš esmės visiškai tą patį vaistą ir jo kokybė niekaip nesiskiria. Mes nekalbame apie skirtingus vaistus šiuo atveju. Čia kalbama apie tą vaistą, kuris yra lygiagreta importas, tas pats, atėjęs į Lietuvą. Čia yra ginama galbūt iš vienos pusės, kad lygiagretus importas, turintis galimybę parduoti pigiau, dėl to jisai ir sukurtas, Lietuvoje atsirado fenomenas dėl dalies vaistų, kad jie parduoda brangiau, tiesiog vaistinėms tai labiau apsimoka.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Kolega, manau, kad pasimeitė tarp savo argumentų, to, ką sakėte Agnei, ir to, ką pasakėte E. Pupiniui. Antikorupcijos vertinimo tai 100 % reikia prašyti, kad Seimas skirtų.

Dabar kitas man toks įdomus dalykas, ką jūs pasakėte. O kodėl jums atrodo, o kodėl jūs, jeigu kalbate apie rinką, iš Lenkijos vaistų neatsivežate? Jūs galite iš Lenkijos vežti lygiagretų importą ir viskas. Iš tikrųjų, kolega, pasakykite tiesiai, šito įstatymo projekto tikslas koks yra? Iš rinkos išstumti kitus rinkos dalyvius, kad rinkoje vaisto tiekėjas būtų vienas, tada jisai neateina į Lietuvos rinką ir jisai gali kainą kelti tiek, kiek jam reikia. Aš dar nesu matęs žmogaus arba verslo, farmacininko, tokio *durniaus*, kuris iš Italijos atvežtų į Lietuvą pardavinėti brangesnius vaistus. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Pakuotės keitimas, lietuvių kalbos vertimas ir reikalavimai. Kaip jums atrodo, kaip jūs šitą sureguliuosite?

Kitas dalykas, gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, gal galite galų gale pakviesti konservatorius į posėdžių salę. Už ką tas M. Maldeikis atlyginimą gauna? Ir vėl skūsis, kad alga jam yra maža. Nėra salėje jų nė vieno.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Kaip tai nė vieno? „Nė vieno“ žodis netinka, nes aš jau stoviu čia, taip, tai jau netinka. Jau vienas yra, matau ir dar kolegų. Tai netinkama frazė.

Dėl išstūmimo. Iš tiesų jokio išstūmimo net neketinama daryti, nes šiuo atveju yra kalbama tik apie tai, kad nebūtų brangesnis, kalbu apie tai, kad originalus vaistas, kuris registruotas čia, jeigu kartojasi istorija, kad lygiagretus visą laiką yra brangesnis, jo neima, jiems ilgainiui tiesiog rinkoje tikrai neapsimokės būti. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad lygiagretus negalės egzistuoti. Čia yra problema abipusė, nes tik su originaliu vaistu gali egzistuoti lygiagretus importas. Tik toks, o šiaip tai tapti šalimi, kurioje nėra originalių registruotų vaistų, aš nežinau, ar tai yra labai didelis... arba iš viso vaistų kokių nors nėra. Manau, kad tai nėra gerai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Labai ačiū.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar dėl motyvų. Prieš kalbės A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Tie aiškinimai, kad jeigu nėra vaistų, tai čia lygiagretus importas padės, tai lygiagretus importas negali vykti, jeigu Lietuvos Respublikoje nėra registruoti vaistai, tada negali remdamasis patentu ar prekės ženklu įvežti. Tą dalyką, matyt, pranešėjui irgi reikėtų žinoti, bet iš tiesų šitaip sukurti sąlygas dempinguoti rinką, na, yra, švelniai tariant, neteisinga ir, mano galva, projektas tikrai yra neskaidrus. Todėl aš prašyčiau balsavimo metu balsuoti kartu ir dėl antikorupcinio vertinimo. Pasiųskime į Specialiųjų tyrimų tarnybą, pažiūrėkime, koks atsakymas bus.

PIRMININKAS. Už kalbės E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, vis dėlto siūlyčiau, kad būtų svarstoma komitete, nes iš tikrųjų tiek dempinguoti kainas blogai, tiek užaukštinti kainas blogai. Šiuo atveju manau, kad reikėtų paieškoti formulės, kad vis dėlto tos kainos būtų tikros ir atitiktų, na, galbūt ne tik tam tikrus rinkos reikalavimus, bet galbūt ir būtų pasižiūrėta, kaip yra subalansuota kituose kraštuose. Paieškoti tų sprendimų, kad vis dėlto tos kainos nebūtų ir užaukštintos, ne tik dempinguojamos. Siūlau pritarti ir svarstyti komitete, o komitetas, manau, suras teisingus sprendimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimе balsuodami vėliau.

12.09 val.

Jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1916 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas. Aš matau, A. Bagdonas yra salėje. Kviečiu pristatyti Jaunimo politikos pagrindų įstatymą. Visi jaunesni negu 35 metų Seimo nariai nusišalina. Juokauju.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šiuo įstatymo projektu teikiamomis Jaunimo politikos pagrindų įstatymo pataisomis siūlau įtvirtinti, kad jaunu žmogumi laikytume 14–35 metų asmenį vietoj dabar taikomos nuostatos – 14–29 metų ribos.

Mokslininkai neranda aiškaus sutarimo, kokio amžiaus asmuo turėtų būti laikomas jaunu žmogumi. Skirtingose kultūrose egzistuoja skirtingi rodikliai, daugiausia tai ekonominiai, socialiniai, istoriniai ir kultūriniai faktoriai. Europos Sąjungos valstybės, apibrėždamos jaunus žmones, taiko skirtingus amžiaus cenzus: nuo 12 iki 16 metų – apatinė riba ir nuo 24 iki 35 metų – viršutinė riba. Aukštesnę 35 metų amžiaus ribą yra priėmusios tokios valstybės kaip Graikija, Kipras, Rumunija ir Ukraina. Tokiu būdu siekiama užtikrinti sklandesnę jaunų žmonių integraciją į darbo, būsto rinkas, taikomą jauniems asmenims.

Jaunų asmenų apibrėžimas Lietuvos teisės aktuose yra nevienareikšmis, atskirai jaunais žmonėmis laikoma imtinai iki 29 metų. Tačiau jauna šeima įstatyme apibrėžiama kaip šeima, kurioje kiekvienas iš sutuoktinių yra iki 36 metų, ir tokia šeima gali gauti lengvatą būstui įsigyti. Tuo tarpu dalis Užimtumo tarnybos paramos mechanizmo jaunimui pasiekiamas tik iki 21 metų. Pavyzdžiui, subsidija savarankiškos veiklos pradžiai gali būti skiriama tik iki 21 metų žmogui, kuris šiuo metu nedirba jokio darbo.

Ir pabaigai. Įstatymu įtvirtinti 14–35 metų nuostata, man atrodo, būtų puiki iniciatyva, nes būtent šiais metais mes minime Jaunimo metus. Man atrodo, kad požiūris į jaunimą yra labai svarbus. Lauksiu jūsų klausimų ir, žinoma, kviesiu palaikyti šią įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas kolega Andriau, tiesiog nedrįstu kreiptis „jaunasis politike“, nes kai vieną kartą kreipiausi „jaunasis politike“, tai vienas kolega stiprokai išsižeidė ir mane auklėjo, kad taip nekorektiška sakyti. Dabar žinome, matome, girdime, kokie yra visi jautrūs lyčiai, amžiui ir taip toliau. Ir vis dėlto man nėra visiškai aišku, kokios priežastys, kad šią jaunimą jūs dabar norite pasendinti. Galite remtis, kad jaunasis ūkininkas iki 40 metų, jaunojo ūkininko terminas. Tai vis dėlto kokia pagrindinė priežastis ir koks yra siekis? Ar čia taikote prie Europos Sąjungos tradicijų, ar yra kokia kita priežastis, kad jūs norite pasendinti jaunimą? Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Jūs į mane galite bet kada kreiptis taip, kaip jums atrodo sąžininga, gražu ir teisinga.

Atsakau į jūsų klausimą. Man atrodo, kad nėra kalbos apie žmonių pasendinimą. Kalbama apie tai, kad mes praplečiame ratą ir daugiau jaunų žmonių gyvenimo pradžia, susituokę, sukūrę šeimą gali turėti daugiau galimybių. Gali turėti galimybę, kaip ir minėjau prieš tai, iki 36 metų įsigyti būstą ir gauti valstybės tam tikrą kompensaciją. Man atrodo, čia yra ne iš tos pusės jūsų klausimas iškeltas. Čia kalbame apie praplėtimą jaunų žmonių skaičiaus. Ir, tarp kitko, jaunimo organizacijos, nemaža jų dalis, jau dabar savo nuostatuose yra nustačiusios 35 metų viršutinę ribą, kada dar gali žmogus dalyvauti jaunimo organizacijos veiklose. Apie europinį kontekstą jau paminėjau klausimo pristatymo metu. Nemažai šalių, tokių kaip ir Ukraina, yra priėmusios 35 metų viršutinę ribą. Tiesiog būtų valstybės ne tik įregistruoti metai, iš esmės nieko nekeičiant, bet būtų ir įstatymų projektai, kurie praplėstų jaunų žmonių amžių ir jų skaičių ir daugiau jų gautų paramos iš valstybės per įvairiausias programas. Tai būtų tiek, jeigu trumpai.

PIRMININKAS. Matau, masinis jaunų žmonių gausinimas tikrai sulaukė Seimo susidomėjimo. V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų iniciatyva tikrai gera. Kaip labai gerai paminėjote, kad Užimtumo tarnyba vienaip traktuoja, kita institucija dar kitaip ir kiekvieni traktuoja, kaip nori. Ar priėmus šį įstatymą tos problemos nebeliks? Ar tada visi traktuos vienodai, kad tas jaunas žmogus – 35 metų ar 36 metų? Ar nebeliks to?

Iš tikrųjų kolega labai gerai pasakė, kad Europos Sąjungoje yra įtvirtinta, kad jaunasis ūkininkas ar žemdirbys yra iki 41 metų. Gal reikėtų būti ambicingiems ir paimti tą maksimalią ribą, kuri yra Europos Sąjungoje, sakykim, kad būtume grynai vienodai. Nes tada dar dalis kažkur kitu amžiumi taps? Ar negalvojate, ar nereikėtų 41 metų ir ar išspręs tą skirtingo traktavimo problemą?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Jis labai taiklus ir geros pastabos. Aš manau, jei pateikimo stadijoje, kolegų, pritarsite, tikrai galima komitetuose diskutuoti ir apie kitokią amžiaus ribą. Kad reikėtų suvienodinti institucijų reglamentavimą, taip pat viena-reikšmiškai sutinku, nes priėmę šį įstatymo projektą mes tikrai išspręstume, bent jau Užimtumo tarnyba turėtų keisti tą viršutinę ribą ir ją padidinti iki 35 metų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, spėjau atsiversti oficialią Europos Sąjungos interneto svetainę. Ten taip pat kalbama apie finansavimo programas ir yra tokia skiltis „Jaunimas“. ES biudžete yra numatyta specialiųjų paramos jaunimui programų, skirtų padėti jaunuoliams įgyti darbo patirties ar dėl studijų užsienyje, taip pat yra parengta jaunimo nedarbo mažinimo programų, kuriose jie gali dalyvauti. Šiose programose gali dalyvauti jaunimas 13–31 metų. Gal mes sutapatiname su tuo, kur pagrindinis finansavimas yra 13–31, ne 14–35? Nes, priešingu atveju, kaip čia buvo pasakyta, ūkininkai – 40 metų. Galbūt susiejame su kokiais nors baziniais dokumentais ir darome taip, kaip darome standartą Europoje, nuo to pradedame, o ne taip, kaip susigalvoja kitos šalys. Aš suprantu, kad palikti jaunimo organizaciją sudėtinga. Būni iki 31 metų, paskui ten mažai žmonių, visi prašo pasilikti. Taip galime iki pensijos pasilikti.

A. BAGDONAS (*LSF*). Iš tiesų jūsų pastaba labai gera, bet jeigu žiūrėtume šiek tiek plačiau į pokytį Lietuvoje per 30 metų, turbūt 1990 metais ar 1995 metais mes buvome įpratę, kad jauni žmonės tuokiasi 20 metų, sukuria šeimą, 25 metų jau augina vaikus. Tačiau dabartinis jaunimas pasikeitė iš esmės ir tokio amžiaus būdamas jis nebeprisiima tokių svarbių gyvenime žingsnių. Tuoktis pradeda 25 metų, galbūt vaikus pradeda auginti 30-ies. Man atrodo, tas apibrėžimas lyginamas su skirtingomis Europos Sąjungos šalimis, kaip ir minėjau, ne tik nuo 13 iki 31 metų, ką numato tam tikros programos iš Europos Parlamento, bet tam tikros šalys yra numčiusios apatinę ribą net nuo 12 metų iki 14 metų, o viršutinę ribą nuo 24 metų iki 35 metų.

Čia mūsų susitarimo reikalas ir, aš manau, komitetuose mes tikrai apie tą ribą galime diskutuoti. Klausimas tikrai yra atviras ir aš esu pasirengęs išgirsti visų nuomones. Bet šiuo etapu, kad mes galėtume pradėti svarstyti, reikėtų jūsų palaikymo po pateikimo.

PIRMININKAS. Klausų K. Mažeika, jei atsitrauktų nuo pokalbio. Neatsitraukia. Supratau. Tada R. Šarknickas klausia.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs šiandien kaip Dievas jaučiatės nustatydamas amžių, kada žmogus gali būti jaunas, kada senas ir panašiai. Suprantu, kad reikia pritraukti naudotis lėšomis, ir todėl turbūt pritempėte šį projekto pateikimą. Norėčiau paklausti, ar yra kitose Europos valstybėse nustatytas amžiaus cenzas tų metų, kuriuos jūs dabar pristatote? Ar žinote, kuri valstybė yra? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Įdomus jūsų pasvarstymas, kad aš kaip Dievas. Seimas gali pakeisti įstatymą, bet Seimo nariai taip pat nėra turbūt dievai. Yra susitarimas vieno ar kito įstatymo projektą palaikyti. Tačiau grįžtu tada prie įstatymo projekto, ką prieš tai sakiau. Europos Sąjungos šalys, kur numatyta viršutinė riba, yra Graikija, Kipras, Rumunija. Ta pati Ukraina. Čia yra viršutinė riba nustatyta – 35 metai. Kitose šalyse yra nuo 24 iki 35 metų. Aš išvardijau tas šalis, kuriose nustatyta viršutinė riba, kurią ir siūlau įtvirtinti Lietuvoje įstatymais. O jeigu bus kitose svarstymo stadijose kitokių siūlymų, aš manau, kad parlamentas ir apsispręs, kuri riba būtų tinkamiausia. Čia būtų mūsų visų susitarimas. Aš net neabejoju, kad pritarus po pateikimo šis klausimas persikels ir į Jaunimo reikalų tarybą, ir į LiJOT'ą, ten jaunimas irgi išsakys savo poziciją.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. O ką daryti tiems, kam 39 ir širdy ne sutema? O apskritai mano klausimas: kodėl pasirinkote būtent 35? Dėl to, kad trijose valstybėse yra? Ar buvo kitas, taip sakant, argumentas Lietuvoje nustatyti būtent tokį amžių?

A. BAGDONAS (*LSF*). Supratau. Na, apie 39, turbūt jau tiems ir Palanga nepadės. Aš į tą amžiaus cenzą – prie 35 jų nebesiūlyčiau įrašyti. Tiesiog yra, kaip ir minėjau prieš tai, valstybių, kurių taiko viršutinę ribą – 35 metus. Kaip minėjau prieš tai atsakydamas į klausimą, jūs visi patys matote, kaip keičiasi jaunimas: kada jie pradeda kartu gyventi, kada pradeda auginti vaikus. Man atrodo, kad tas amžius šiek tiek pasislunko. Jeigu mes Seime sutarsime, kad iš tiesų taip yra, mes tą viršutinę ribą nustatysime 35 metus. Kas dar svarbiau, kad visi tie žmonės galės pretenduoti ne tik į valstybės paramą įsigyti būstui jaunoms šeimoms, bet ir į visas kitas paramas, numatytas jauniems žmonėms. Tai būtų puiki dovana jauniems žmonėms šių metų – Jaunimo metų – proga.

PIRMININKAS. Dar turi klausimą L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Sakėte, kad mokslininkai nežino, kas yra jaunas žmogus. Bet yra žinoma, kad smegenyse naujos jungtys formuojasi maždaug iki 25–27 metų. Mokslininkai teigia, kad po šito amžiaus, kai baigiasi naujų jungčių formavimasis, prasideda senėjimo procesas. Kaip jūsų pataisa dera su žmogaus fiziologija? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Žinokite, skirtingose šalyse skirtingai yra vertinamas ir jaunas žmogus. Europos Sąjungoje yra pietinių valstybių, kuriose vertinama, kad net 40-mečiai yra jaunimas, jauni žmonės. Tai yra skirtingų valstybių pasirinkimas. Aš šiuo įstatymo projektu siūlau tokį. Jeigu, kaip ir minėjau prieš tai, bus siūlymų, besiremiančių kokiais nors svariais argumentais, kitokių, aš už tai, kad mes tą ribą nustatytume. Bet mano asmeninė nuomonė, kad mes tą ribą galime išplėsti iki tos didžiausios arba viršutinės ribos, kurią yra pasirinkusios kai kurios Europos Sąjungos šalys ir Ukraina. Ji dar nepriklauso Europos Sąjungai, bet tikiuosi, kad priklausys.

PIRMININKAS. Labai aktualus klausimas, tai šiek tiek dar trumpai leisime paskutiniam paklausti K. Vilkauskui.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Sakėte, dabar nuo 30-ies moterys pradeda gimdyti. Galvos, aš dar jauna, turiu šešerių metų rezervą. Kažin ar gimstamumas nesumažės per tą laiką? Bet čia juokais.

Iš tikrųjų norėjau paklausti. Dabartinės jaunimo programos, būsto paskolų ir panašūs visi kiti klausimai, dabar jau jaunimas naudoja tomis priemonėmis. Išplečiant to jaunimo ratą dar šešerius metus, atsiprašau, septynerius metus, ar vis dėlto bus galimybių tiems žmonėms, kurie dar prisidės prie tos kategorijos, atitinkamai finansiškai padėti?

A. BAGDONAS (*LSF*). Pradėsiu gal nuo skirtingo reglamentavimo. Na, iš tiesų įsigyti būstą su valstybės parama gali šeimos iki 36 metų, tai 35 metų riba kaip ir būtų suvienodinta. Jaunimo amžiaus apibrėžimas, viršutinė riba suvienodinta su ta jaunimo riba, kai dar galima įsigyti būstą. Bet visi kiti, na, Užimtumo tarnyba vertina žmogų pagal įstatymą – 14–29 metai. Man atrodo, tas suvienodinimas būtų tikslingas. Kuo daugiau jaunų žmonių galėtų pretenduoti į visas valstybės paramas pradėdami savo gyvenimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų Darbo partija visada buvo, bus ir yra už jaunus žmones. Natūralu, kad padiskutuoti šiuo klausimu dėl jaunų žmonių, dėl galimybių naudotis įvairiomis valstybės remiamomis priemonėmis mes turime. Visgi turiu pastebėti, kad šis klausimas turi dvi puses. Viena vertus, ta riba, kai mes skatiname jaunus žmones rasti savo kelią per Užimtumo tarnybą ir kitas priemones... Valstybei ir visai visuomenei naudingiau, jeigu tą kelią atranda iki 29 metų.

Kita vertus, užkirsti kelią naudotis tam tikromis priemonėmis, kad užimtų tam tikras pareigas ir panašiai irgi su tam tikra metų riba, nėra pats geriausias variantas. Kolegos nuogąstavo dėl jaunųjų ūkininkų, tai gal tada vertėtų apsvarstyti tą amžiaus ribą iki 35 metų ar 29 metų pamažinti? Yra įvairių variantų ir šis klausimas iš tiesų yra labai diskusinis. Todėl aš pasisakau už tai, kad pateikimo stadijoje palaikytume šį A. Bagdono įstatymo projektą ir padiskutuotume iš esmės, kaip mes matome jaunus žmones, dalyvaujančius ekonomikoje per darbo rinką ir kitas priemones, kaip mes matome moksle, kaip mes matome žemės ūkyje ir kitose srityse. Aš manau, kad diskusijose mes rasime tą geriausią variantą, o gal geriausias variantas pasirodys esama riba. Siūlau padiskutuoti komitetuose ir palaikau šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū. Kolegos, kaip suprantu, Lietuvoje nėra ekonominės krizės, infliacijos, karo, migrantų, energijos kainų ir panašiai, kad mes diskutuosime apie amžių. Aš tai siūlyčiau įvesti sąvoką jaunesnysis pensininkas, nukrišęs pensininkas. Man tas įstatymo projektas dabar asocijuojasi su kiaušinių mokesčiu. Toks kiaušinių mokestis egzistavo iki 1989 metų. Gal, kolega Andriau, paklausk savo tėvų, kas iš jūsų giminės tą kiaušinių mokestį mokėjo. Gal ir frakcijoje surasi, kas mokėjo, nes buvo tokių žmonių. Grįžta vyrai iš armijos 20 metų, jeigu neturi

žmonos ar nesuranda žmonos – iškart kiaušinių mokestis. Jeigu moteris *neapsiženi*o, žinok, irgi kiaušinių mokestį moka 45 metų.

Žiūrėkite, kolegos, ar jums neatrodo juokinga, kad Seimas užsiima amžiaus cenzo nustatymu, užuot ministrės A. Armonaitė su M. Navickiene atliktų savo darbą ir rengdamos sąlygas būstui įsigyti paskirstytų pagal grupes, tai yra šeimos, kurios augina vieną vaiką, šeimos, kurios augina du vaikus, šeimos, kurios augina tris vaikus, ir šeimos, kurios neturi vaikų. Tada Ekonomikos ir inovacijų ministerija padarytų programą, kaip tuos pinigus įsisavinti asmenims pagal Jaunimo užimtumo ir verslo skatinimo programą.

Dabar Ievai. Kolegos, yra Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, yra Užimtumo tarnyba, yra baigimai ir tie visi tyrimai jau prieš šimtą metų yra atlikti. Aš suprantu, ką Andrius sako: paugo jaunimas – suprato. Jeigu jau jaunimas anksčiau bręsta, tai kaip tik tada amžiaus cenzą reikia mažinti – ne 29 daryti, o 25, nes ir žolę jau jūs norite legalizuoti, kad galėtų vartoti nuo 14 metų.

Kolega, kitas yra labai paprastas dalykas. Jeigu jaučiatės per seni 29 metų, tai dabar tų plastinių operacijų – kiek norite. Paleis akis, patemps vokus, patampys, padarys, ką norite, bet neužsimkite šitomis nesąmonėmis būtent Seime.

PIRMININKAS. Ačiū. Tenka konstatuoti, kad dar vienas skaldantis klausimas pasiekė Seimo salę ir dėl jo mes apsispręsimė balsuodami, o ne bendru sutarimu.

12.28 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 32¹ straipsnio 4 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1905 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, dar iki pertraukos, atsiprašau, iki balsavimo intervalo turime vieną projektą. Aš kviečiu R. Vaitkų pristatyti 2-14 klausimą, tai yra Aplinkos apsaugos įstatymo 32¹ straipsnio 4 dalies pakeitimo įstatymo projektas. Prašau.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, projekto pagrindinis tikslas yra išplėsti savivaldybių įgaliojimus savarankiškai ir savalaikiai imtis reikalingų priemonių užtikrinti gerą aplinkos būklę ir gyventojų saugumą būtent savivaldybės administruojamoje teritorijoje. Šiuo metu teisės akte nėra valstybės įgaliotą instituciją apibrėžiančios sąvokos, įgaliojančios atskiras institucijas organizuoti žalos aplinkai prevencijos, aplinkos atkūrimo priemonių įgyvendinimą, todėl kiekvienu konkrečiu taršos atveju nesant žalą padariusio asmens ar jam nevykdant būtinų priemonių yra gaišamas laikas, siekiant nustatyti atsakingą instituciją, taip neužtikrinant operatyvaus reagavimo į žalos aplinkai valdymą. Manau, galbūt skaitėte kažkas iš kolegų, liepos mėnesį buvo straipsnis apie tai, kaip vykdoma Nemuno tarša, kaip Kauno savivaldybė ir meras V. Matijošaitis nesugeba ar nenori tvarkytis su jau daug metų plintančiu skalūnų alyvos tekėjimu į Nemuną. Prieš 150 metų ten buvo tiesiog grunte iškastos duobės ir mirkomi pabėgiai, ten įmonės – tiek „Lietuvos geležinkeliai“, tiek įmonė „Regio“, kuri visiškai nesilaiko aplinkosauginių reikalavimų, prasidėjo teisminiai procesai... Bet esmė, kad užterštumas vyksta toliau, teka į Nemuną. Būtent šitas siūlomas atvejis įpareigotų savivaldybės imtis taršos prevencijos. Aplinkos ministerija iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos, paskelbus ekstremaliąją situaciją, dengtų 100 % kaštų, o nesant ekstremaliosios situacijos, dengtų 70 %. Taigi, manau, būtų laiku. Ypač kadangi kitais metais valstybinės žemės naudojimą perims savivaldybės, manau, šitas projektas būtų laiku ir tinkamas.

Esu pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra du norintys paklausti. Pirmasis – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Teisybės tikrai yra. Kai du tėvai žiūri vieną vaiką, tai paprastai vaikas pridaro eibių. Iš tikrųjų šiuo atveju galbūt ir teisinga tiksliai numatyti savivaldybes, tačiau viskas remiasi į finansinius resursus. Ar nemanote, kad šiuo atveju lygiagrečiai galbūt reikėtų numatyti ir didesnę finansavimą savivaldybėms, kad vis dėlto būtų galima pasitelkti daugiau žmonių, apskritai padaryti kokią nors struktūrą, nes priešingu atveju jos jau negalės faktiškai pasitelkti valstybės institucijų. Suprantu, visi rodyd pirštą į savivaldybę. Ar šiuo atveju nemanote, kad lygiagrečiai reikia svarstyti finansavimo klausimus? (*Balsai salėje*)

R. VAITKUS (*LSF*). Šiuo metu nebuvo vykdomas taršos tvarkymas arba prevencija, savivaldybė sakydavo – savivaldybės biudžete nėra tam skirta lėšų arba jų būdavo nepakankamai. Dabar Aplinkos ministerija iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos skiria lėšų, kaip ir minėjau, 100 % arba 70 %. Manau, kad tai būtų pakankama ir būtų visiškai kompensuojami visi žalos tvarkymo kaštai.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš norėčiau paklausti, ar tai yra tik dėl šių konkrečių klausimų dėl taršos, ar ir užtikrinant kitą aplinkos gerinimo būklę? Ar, sakykim, neįeina koks nors neteisėtas medžių kirtimas ir panašiai? Ar konkrečiai šitas įstatymo projektas taikomas tik taršai?

R. VAITKUS (*LSF*). Visai taršai galbūt ir nebūtų taikomas. Jeigu bus koks nors nelegalus sąvartynas privačioje žemėje, nebus skiriama lėšų savivaldybei privačiam verslui panaikinti koki nors taršos objektą arba židinį. Čia jau būtent verslas, tai yra asmuo, kurio žemėje vykdoma tarša, turėtų likviduoti. Jeigu būtų savivaldybės teritorijoje vykdoma tarša, turėtų būti skiriama lėšų šiai taršai likviduoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų nori pasisakyti už A. Kupčinską. Prašom.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties, aš manau, labai prasmingas pakeitimas, nes jeigu įvyksta koks nors aplinkos užteršimas arba pažeidimas ar tarša, aišku, kad turi atsakyti konkreti savivaldybė. Kartais gali būti labai sudėtinga nustatyti pažeidėją arba tas pažeidėjas jau yra dingęs, arba jisai net yra bankrutavęs ir neturi galimybių sutvarkyti tos žalos arba atlyginti nuostolius. Todėl labai svarbu laiku ir operatyviai reaguoti. Ypač jeigu yra paskelbta ekstremalioji situacija, padėtis, aišku, kad savivaldybė ją skelbia ir administracijos direktorius. Jeigu savivaldybė paskelbia ekstremaliąją situaciją vienoje ar kitoje teritorijoje, tai jina turi imtis pirminių tvarkymo veiksmų.

O kitas geras dalykas, kad Aplinkos ministerija žada kompensuoti savivaldybėms tas išlaidas, kurių bus patirta neutralizuojant žalą, nuo 70 iki 100 %. Net 100 %, jeigu bus paskelbta ekstremalioji situacija. Todėl tikrai siūlyčiau paremti. Juo labiau ir anksčiau, ankstesniais Europos Sąjungos programavimo laikotarpiais, savivaldybės rūpindavosi ne tik sau priklausančiomis teritorijomis, bet ir kitomis. Už Europos Sąjungos lėšas sutvarkydavo tas teritorijas, kurios būdavo užterštos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tuo pat duosiu dėl motyvų prieš, tik noriu trumpai paminėti, kad šiandien Seime lankosi Aukščiausiosios Rados Ekonomikos komiteto delegacija, vadovaujama komiteto vicepirmininkės R. Pidlasos, vakar vyko svarbi konferencija. Kviečiu pasveikinti svečius. (*Plojimai*)

A. Nekrošius norėtų dėl minimo įstatymo kalbėti prieš.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kadangi nepavyko užsirašyti paklausti, kai buvo pateiktas klausimas, tai... Man sukėlė tam tikrų abejonių būtent šio įstatymo pataisos, nes savivaldybės iš esmės tą patį galėjo daryti ir be pakeitimo. Ką dabar siūlo, tai tiesiog išbraukti valstybės įgaliotas institucijas. Koks yra pagrindinis tikslas, taip ir nelieta aišku. Mano požiūriu, tokio pakeitimo nederėtų palaikyti, geriau pasiaiškinti, kokia mintis turėta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Mes apsispręsimė, kaip dabar daryti dėl šio įstatymo projekto. Kadangi yra balsavimo intervalas, aš kviečiu nuo jo ir pradėti balsavimą. Dėl 2-14 klausimo – Aplinkos apsaugos įstatymo 4 dalies pakeitimo įstatymo projekto – kviečiu balsuoti, ar pritarti po pateikimo.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 71, prieš – 3, susilaikė 39. Pritarta. Siūlomi komitetai. Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 17 dieną. Replika po balsavimo – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų frakcijos vardu prašome antikorporpcinio vertinimo, kadangi Teisės departamento pastabose ir siūlymuose buvo aiškiai pasakyta, kad tai yra, trumpai kalbant, nesąmoningas pasiūlymas. Na, savivaldybės pačios iki šiol nieko negalėjo daryti, vis tiek ką nors samdydavo. O tai yra tiesiog atsakomybės panaikinimas institucijoms. Ar nori-

ma pasakyti, kad Aplinkos apsaugos departamentas yra neįgalus? Tai čia turbūt yra kiti klausimai. Šiuo atveju prašome Vyriausybės išvados, antikorupcinio vertinimo.

PIRMININKAS. Dėkoju, supratome prašymą. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Aš taip pat norėjau paantrinti kolegai dėl Vyriausybės išvados, taip pat frakcijos vardu prašau.

PIRMININKAS. Supratau. Ačiū. S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Savivaldybės turi ne tik teises, bet ir prievoles. Ką tik, vasaros pradžioje, suteikėme teisę turėti valstybinės žemės valdymo teisę, tai už metų pačios savivaldybės jau privalės viską daryti. Bet kol kas, kol valstybine žeme disponuoja Nacionalinė žemės tarnyba, pereinamuoju laikotarpiu tikrai savivalda galėtų imtis tų darbų. Ir Kaune, kai bėga teršalai tiesiogiai į Nemuną, kompensuojamas 100 % taršos sutvarkymas, ir nesiimti darbų, tai čia tikrai trūksta iniciatyvos. Tai kuo pradėjau, tuo ir baigiu – ne tik teisės, bet ir pareigos.

PIRMININKAS. Aš norėčiau pasitarti dėl Vyriausybės išvados šiuo klausimu. Nežinau, kaip kuruojantis ministras manytų, ar čia būtų reikalinga? (*Balsai salėje*) Suprantu, gerai. Jeigu nėra bendro sutarimo, tada mes balsuosime. Jeigu būtų bendras sutarimas, mes tada nebalsuotume. Galime sutarti dėl Vyriausybės išvados? Gerai, galima, sutarta. Tada bendru sutarimu.

Dėl antikorupcinio vertinimo atskirai. Ar yra norinčių balsuoti, ar Vyriausybės išvada ir padėtų atsakyti į tuos esminius klausimus? Jūs norėtumėte atskirai balsuoti dėl antikorupcinio vertinimo? Gerai, kviečiu balsuoti, ar teikiame šį projektą papildomai antikorupciniam vertinimui.

Balsavo 114: už – 88, prieš – 2, susilaikė 24. Pritarta taip pat tai išvadai.

12.40 val.

Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 6², 8, 10¹, 10³, 10⁴, 19, 20, 22, 22¹, 24, 27¹, 28, 46, 60 ir 62 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 28² straipsniu ir VII skyriumi bei 9, 10 ir 10² straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1888 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar grįžtame ir eikime iš eilės nuo projektų, nuo kurių aš pradėjau pirmininkauti. 1-10 klausimas – dėl Notariato įstatymo projekto Nr. XIVP-1888. Kviečiu balsuoti, ar pritarti po pateikimo.

Balsavo 124 Seimo nariai: už – 106, prieš nebuvo, susilaikė 18. Pritarta. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 24 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.41 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 13¹, 30, 32, 33, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1932, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir papildymo devintuoju⁶ skirsnio įstatymo projektas Nr. XIVP-1933 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-11 klausimų paketas – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo projektas Nr. XIVP-1932 ir lydimasis. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 103, prieš nebuvo, susilaikė 19. Pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Abu projektus siūloma svarstyti lapkričio 3 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.42 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 158 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1938 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo projektas Nr. XIVP-1938. Kviečiu balsuoti po pateikimo.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 117, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pritarta. Siūlomas komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti spalio 11 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta.

12.43 val.

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 2, 3, 54, 76 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1927, Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1928, Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1929 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-13 klausimas ir du lydimieji – Mokėjimo įstatymo kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu apsispręsti.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 108, prieš nebuvo, susilaikė 13. Pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti spalio 11 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.44 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 8, 11, 21¹, 42 straipsnių, 1, 3 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1939, Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 101 straipsnių, VI skyriaus, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo V¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1940, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 3, 8, 14, 21, 32, 35, 36, 41, 49, 56, 57, 58, 58¹, 58², 59 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1941, Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 93, 111 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1942, Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 27 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1943, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1944, Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1945, Įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1946, Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1947, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43¹, 43², 43³, 43⁷ straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1948 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-14 klausimų paketas – Banko įstatymo projektas ir lydimieji. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo po pateikimo.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 98, prieš nebuvo, susilaikė 22. Pritarta po pateikimo. Ar galime pritarti, kad pagrindiniu komitetu būtų Biudžeto ir finansų komitetas? Dėl 1-14.3 klausimo kaip papildomas yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti spalio 11 dieną. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.45 val.

Jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1916 (pateikimo tęsinys)

Dabar žiūrime, pagal eilę yra 2-12 klausimas – Jaunimo politikos pagrindų įstatymo pakeitimas. Kviečiu apsispręsti dėl šio klausimo. Buvo norinčių balsuoti, pasisakė ir už, ir prieš. Kviečiu apsispręsti, ką laikysime jaunimu.

Balsavo 109: už – 85, prieš – 5, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 15 dieną.

Replika po balsavimo – M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Kaip ir siūlė Teisės departamentas, prašytume Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Yra prašymas dėl Vyriausybės išvados.

Ir V. Alekna. Prašau.

V. ALEKNA (LSF). Šį projektą taip pat norėtume apsvarstyti ir Jaunimo ir sporto reikalų komisijoje.

PIRMININKAS. Tvarka. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti, kad Socialinių reikalų ir darbo komitetas kaip pagrindinis, kaip papildoma yra Jaunimo ir sporto reikalų komisija? Svarstymo data – lapkričio 15 diena. Ir prašome Vyriausybės išvados. Galime pritarti? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.46 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 59¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1885 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Farmacijos įstatymo 59¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 111: už – 54, prieš – 10, susilaikė 47. Nepritarta.

Turime apsispręsti, ar įstatymo projektą siūlome iniciatoriams tobulinti, ar jį atmetame. Kas balsuoja už, pritaria tobulinimui, kas prieš, – atmetimui. Kviečiu apsispręsti.

Balsavo 118: už – 61, prieš – 57. Įstatymas bus tobulinamas.

Gerbiamieji kolegos, rezerviniai klausimai.

12.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1894 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės r-1 klausimas – nutarimo dėl Viktoro Vilkausko peticijos projektas Nr. XIVP-1894. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame išvados projektui, kuris siūlo peticiją atmesti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 114: už – 107, prieš – 3, susilaikė 4. Nutarimas yra priimtas. (Gongas)

12.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1895 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės r-2 klausimas – nutarimo dėl Viktoro Vilkausko peticijos projektas Nr. XIVP-1895. Kviečiu balsuoti, ar pritariame Peticijų komisijos parengtam išvados projektui, kuris siūlo peticiją atmesti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 114: už – 99, prieš – 3, susilaikė 12. Nutarimo projektas priimtas. (Gongas)

12.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1896 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 3 klausimas – dėl V. Vilkausko peticijos projektas Nr. XIVP-1896. Kas pritaria Peticijų komisijos išvadai, kuria siūloma atmesti peticiją, balsuoja už.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 105: už – 90, prieš – 4, susilaikė 11. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Igno Meškausko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1897 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 4 klausimas – dėl I. Meškausko peticijos projektas. Kas pritaria Peticijų komisijos išvadai, balsuoja už.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 116: už – 106, prieš – 2, susilaikė 8. Nutarimo projektas priimtas. (*Gongas*)

12.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1898 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 5 klausimas – dėl Peticijų komisijos išvados dėl A. Sodonio peticijos. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame išvados projektui, kur siūloma tenkinti šią peticiją.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 119: už – 105, prieš – 7, susilaikė 7. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Virginijaus Jurgaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1957 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 6 klausimas – nutarimo dėl V. Jurgaičio peticijos projektas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame išvados projektui, kurį parengė Peticijų komisija.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 117: už – 108, prieš – 2, susilaikė 7. Pritarta. (*Gongas*)

12.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Vilijos Lazauskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-1958 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 7 klausimas – dėl V. Lazauskaitės peticijos. Kviečiu apsispręsti balsuojant, ar pritariame išvados projektui.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 118: už – 98, prieš – 14, susilaikė 6. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viliaus Foko peticijos“ projektas Nr. XIVP-1959 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 8 klausimas – dėl V. Foko peticijos. Kviečiu balsuoti, kas pritaria Peticijų komisijos parengtai išvadai.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 115: už – 103, prieš – 7, susilaikė 5. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Aidos Dumbrauskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-1960 (priėmimo tęsinys)

Ir rezervinis 9 klausimas – dėl A. Dumbrauskaitės peticijos. Kviečiu apsispręsti dėl Peticijų komisijos išvados.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 110: už – 82, prieš – 19, susilaikė 9. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.55 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1982 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 10 klausimas – Seimo nutarimo dėl Seimo seniūnų sueigos sudarymo pakeitimo projektas. Kviečiu apsispręsti, ar jam pritariame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 111: už – 108, prieš – 1, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamieji kolegos, dabar turime laiko pareiškimams.

12.56 val.

Seimo narių pareiškimai

Kviečiame R. Šarknicką.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena, kolegos. Lietuvoje ištis karšta ne tik dėl energetikos, bet ir dėl kai kurių politikų požiūrio į paprastą žmogų. Gerbiami Lietuvos Respublikos Seimo nariai, reaguosiu į viešai pasirodžiusią Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkės P. Kuzmickienės informaciją. Ją tikrai gerbiu kaip politikę, tačiau turiu pastabų. Viena naujienų portale komisijos pirmininkė siūlo šalia Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įsteigti patariamąją išorinę tarybą, kuri padėtų įstaigai atsinaujinti. Seimo narė mano, kad patariamoji išorinė taryba padėtų įstaigai išspręsti įsisenėjusias problemas bei atliepti šių dienų lūkesčius. Seimo narė atkreipia dėmesį, kad taip pat norima koreguoti įstaigos pavadinimą. Labai drįstu suabejoti tokių minėtų sprendimų objektyvumu, pagrįstumu ir reikalingumu.

Prisiminkime vienos iš šios įstaigos veikiančios profsąjungos LITAK kreipimąsi dėl susidariusios nepakeliamos situacijos, galimo mobingo apraiškų, dabartinio vadovo nekompetencijos spręsti problemas, patarėjų galimo savivaliavimo. Darbuotojai kreipėsi pagalbos į Lietuvos Respublikos Seimo valdybą ir komitetus, kuriems atsakingas centras. Kaip reagavo Lietuvos Respublikos Seimas? Nereagavo. Tik po kelių mėnesių žiniasklaidai atkreipus dėmesį į galimą mobingą prieš darbuotojus sukrito ir Seimo valdyba. Buvo pavesta Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijai detaliau išsiaiškinti situaciją. Tačiau iki šiol jokių sprendimų nėra priimta, o viešai paskelbta komisijos pirmininkės informacija yra sukrečianti. Įsteigti išorinę patariamąją tarybą, kuri padėtų įstaigai atsinaujinti. Ką tai reiškia? Kokias teises galias turės dar viena patariamoji taryba? Kodėl ir kaip tokia taryba turi padėti atsinaujinti įstaigai ir kodėl tokiai tarybai Seimas perkelia savo atsakomybę?

Leiskite priminti, kad centro darbuotojai kreipėsi dėl esamo vadovo vykdomo mobingo apraiškų prieš darbuotojus, kurie laikėsi neutraliai, kai buvo atleidžiamas buvęs generalinis direktorius. Dabar jie nepageidaujami ir įstaigoje, net vadinami jakubauskininkais, nors dauguma iš jų dirba centre dešimt ir daugiau metų ir neturi jokio ryšio su keičiamais vadovais. Taigi užtenka meluoti. Tai yra gėda. Neteisėtai elgtis su buvusiu vadovu yra apgailėtina. Adas atgulė į ligos patalą, sunkiai išlipo. Su šiuo žmogumi buvo neteisėtai susidorota čia, Seime. Įstaiga neatlaikė dabartinio vadovo ir jo patarėjų psichologinio spaudimo, vienas po kito ją palieka kompetentingi, savo darbą išmanantys darbuotojai. Pats centras viešai paskelbė visuomenei neteisėną informaciją apie neva blogai vykdytą ilgametę įamžinimo veiklą, kuria didžiavosi visa Lietuva. Žinant dabartinio vadovo neigiamą ir net, sakyčiau, agresyvią nusiteikimą prieš atminimo įamžinimo veiklą vykdžiusio padalinio vadovus ir darbuotojus...

Siūlau Seimui nenuleisti rankų ir siekti objektyviai išsiaiškinti situaciją. Prašau atkreipti parlamentinės kontrolės dėmesį į centro vadovo kompetenciją vadovauti įstaigai ir priimamų sprendimų teisėtumą ar net teisingumą. Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirminkė viename iš naujienų portalų paskelbdama informaciją apie numatomą keisti ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pavadinimą visiškai atvirai ir tiesiai nepaiso darbuotojų profsąjungos pagalbos šauksmo, išsakyto dar šių metų pavasarį. Netgi atvirkščiai – palaiko juos engiantį vadovą ir įstaigos pavadinimo keitimu prisidengdama leidžia valdančiųjų paskirtam centro generaliniam direktoriui skelbti įstaigos reorganizaciją, kuri bus tik kosmetinė, tačiau taip nepagrįstai suteikiama vadovui tiesioginė galimybė atleisti visus jam nebrangius...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas baigėsi.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). ...ir nepatinkančius darbuotojus, naikinant etatus ir ištisus skyrius. Gerbiami Seimo nariai, klausiu atvirai, ar tikrai toks yra Lietuvos Respublikos Seimo sprendimas ir valia ir tik tokia mūsų, kaip Seimo narių, pagalba mums pavaldžių įstaigų darbuotojams? Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Taip pat pareiškimą turi V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Iš kur elektra teka į Lietuvą? Kaip ir saulė – iš Rytų. Be Rytų išgyventi, pasirodo, negalime. Gerbiamieji, kas vyksta Lietuvoje? Lietuva šiandien atsidūrė kryžkelėje. Vienas kelias toliau veikiant kaip dabar veda į valstybės žlugimą su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis. Antras kelias – visiškas ir pilnas dabartinės valdžios ir sistemos reorganizavimas. Iš pradžių visos Vyriausybės atsistatydinimas *in corpore*. Dabar nėra kitos išeities, reikia kurti visuomenės gelbėjimo koaliciją, restartuoti ir neutralizuoti veiksmus oligarchų ir mafijos, kurie griaužia Lietuvą ir iš išorės, ir iš vidaus per savo padalinius ir lobistus.

Daug kalbama apie kelių ministrų kaitą. Ką duos tų kelių ministrų kaita, kai sistema galimai mafiozinė, manipuliatorių, melagių ir apgavikų? Gerbiamieji, kas pasirengęs dirbti Lietuvos visuomenės labui, tas jungiasi bendram darbui. Racionalai ir adekvatai atakuoja ir laimi. Tauta laimi. Šiai Vyriausybei ne tai kad nesiseka valdyti valstybės, bet ji negali, nes galimai mafiozinės struktūros neleidžia, nes apraizgė, suaugo su valstybinėmis struktūromis. Kaip ir elektros biržos algoritmai ar ne energetinės mafijos kūrinys? Ką kalba premjerė, Vyriausybės Pirmininkė? Kad nuo Vyriausybės niekas nepriklauso. Tai kam reikalinga tokia Ministrė Pirmininkė su visais savo ministrais? Kainos kyla, tai kur rinkos susiregulavimas? Augimas – fikcija, nes išlošia tik tie, kas leidžia pinigus ne Lietuvoje. Pažiūrėkite ir pasiklausykite, kas dabar aršiai stumia nuostolingus projektus? Įstatymų pirkėjai, lobistai rėkia *gvoltum*, kad daug metų anksčiau reikėjo plėsti atsinaujinančius energijos šaltinius. Vėl melas ir manipuliacijos. Ko jie tada ir dabar nori – pelno ir kompensacijų iš valstybės biudžeto?

Aš manau, mes negalime toliau to pakeisti. Opozicija ir visi sąžiningi Seimo nariai turi susitelkti kovai prieš mutavusią sistemą. Gėris turi nugalėti. Taip toliau gyventi negalima. Pavyzdžiui, šiandien 9 valandą elektros kaina Estijoje buvo 8 euro centai, o Lietuvoje – 58 euro centai. Kaip tokią neteisę gali atlaikyti Lietuvos žmonės? (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Daug skambių pareiškimų girdėjome. Skelbiu posėdžio pabaigą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 199 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 13 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir A. MAZURONIS*

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Gerbiami kolegos, pradedame rugsėjo 13 dienos popietinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 64 Seimo nariai.

14.01 val.

Vyriausybės pusvalandis

Energetikos ministro Dainiaus Kreivio pranešimas dėl situacijos energetikos rinkoje

Popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis. Į tribūną kviečiamas energetikos ministras D. Kreivys. Pagal Statutą pristatymui skiriama iki 15 minučių. Ministre, nežinau, ar pavyks suspėti, ar daugiau.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, norėčiau su jumis pasidalinti informacija ir išvalgomis, atsakyti į jūsų klausimus apie situaciją tiek Europos, tiek Lietuvos energetikos rinkoje.

Karas, energetinis karas prieš Europą, prasidėjo 10 mėnesių prieš Rusijai įsiveržiant į Ukrainą. Tuo metu, dar ankstyvą pavasarį, Rusija nustojo pildyti saugyklas, „Gazpromo“ saugyklas Europoje, kurias ji turėjo, iš dalies sustabdė dujų pardavimą *spotinėje*, arba momentinėje, rinkoje. Dėl to, kaip matome, turime žalią liniją, pagal kurią dujų lygis, dujų saugyklų užpildymo lygis faktiškai nekito *metų bėgyje*.

Dujų tranzitas buvo nuolat mažinamas tiek per Ukrainą, tiek per „Nord Stream“ ir kiekvienas mažinimas, kiekvienas išėjimas didino dujų kainą. Iš principo turėjome visišką informacinį karą, kuris tiesiogiai veikė dujų kainą. Tiksliau, sakykime, jis buvo kariaujamas tam, kad dujų kaina nuolat kiltų. Tuomet, kai pasiekėme 350 eurų už megavatvalandę, vokiečių vicepremieras, ekonomikos ministras pasakė: Europa yra saugi, dujų saugyklos yra užpildytos virš 80 lygio, netrukus pasieksime 90; mes, Europa, esame saugūs, bent saugumo tiekimo prasme. Rusija į tai reagavo visiškai užsukdama „Nord Stream“. Tai pirma. Tačiau, nepaisant to, kainos vis tiek drastiškai krenta, ir šiandien mes turime kainą (gal prieš valandą teko žiūrėti) – apie 182 eurus už megavatvalandę, tai yra dvigubai mažiau negu pikas.

Elektros kainos yra tiesiogiai susijusios su dujų kaina. Kodėl? Todėl, kad pagal ACER algoritmą, ACER yra visų Europos reguliuotojų sąjunga, patvirtintą algoritmą, kuris yra reglamentuose, brangiausias šaltinis nustato elektros kainą. Taigi dujų kaina šiandien nustato elektros kainą. Todėl ir Europoje vyksta diskusijos, kokia ta dujų kaina turi būti, kaip jai turi būti nustatytos lubos, kaip būtų galima išimti viršpelnius, kurie susidaro algoritmo veikimo metu kitiems generatoriams, pigesniems, generuojant elektrą, ir taip toliau.

Dujos šiandien yra V. Putino įrankis ir buvo V. Putino įrankis, jis tiesiogiai diktuoja elektros kainą ir tai, kaip mes visi gyvename. Taigi turime du karus: turime karą Ukrainoje ir turime Rusijos energetinį karą prieš Europą.

Mes, kaip šalis, buvome pasiruošę gana neblogai, jeigu bus sustabdytas naftos importas, dujų importas. Tam Vyriausybė iš anksto ruošėsi. Turėjome visus reikiamus planus, iš karto buvo užpirkta dujų, sudarytos atsargos, tvarkingai sudarytos eilės terminale. Tas leido mums, pirmai šaliai visoje Europoje, pasaulyje, atsisakyti rusiškų dujų, naftos, dujų ir šiandien elektros. Taigi mes esame iš tų šalių, kuri nieko neperka iš Rusijos.

Tačiau dėl elektros turime truputėlį kitą vaizdelį, jis yra štai matomas šioje skaidrėje. Violetinė spalva rodo mūsų generaciją, kuri buvo virš mūsų reikalingo vartojimo lygio. Tačiau nuo 2010 metų mes nepadarėme nieko, kad pasistatytume sau reikiamą generaciją. Todėl šiandien ir turime tą situaciją, kai importuojame 80 % visos elektros iš Europos. Todėl ir turime tas nežmoniškas kainas, nes dujų kainos lemia elektros kainas, o mes turime tik likusią dujinę generaciją.

Aš suprantu norą interpeluoti, domėtis, tai yra neblogai, bet visą laiką pažiūrėkime į savo daržą, tą dešimtmetį, kur buvo dvi vyriausybės. Štai matome, kas buvo padaryta. Šiandien interpeliacija, kurią aš turiu, yra šio veikimo arba neveikimo pasekmė. (*Balsai salėje*) Komisija išsiaiškina. (*Balsai salėje*) Gerai, gerai, nereaguojame.

Noriu pasakyti, kad per pusantrų metų šios Vyriausybės veiklos yra padaryta daug. Pirmiausia per pirmą pusmetį buvo surinkta visa informacija iš rinkos, kur yra kokie kakliukai, kur yra kokios problemos atsinaujinančios energetikos rinkoje. Per trumpą laiką parengtas įstatymas, kuris apimtimi sudarė turbūt vieną didžiausių paketų ir parlamento turbūt istorijoje, ir mes visi tą paketą priėmėme. Visi kartu, aš nesakau, kad čia pozicija, opozicija, mes visi kartu priėmėme šį paketą, visi padarėme darbą ir nesiskirstėme.

Šis paketas leis mums pasiekti štai tokius rezultatus ir jau šiandien mes turime nemažą progresą. Nuo kadencijos pradžios vėjo generaciją padidinome 200 megavatų, saulės energiją padidinome 300 megavatų ir galia, instaliuota galia, augo sparčiausiai per 12 metų. Šiuo metu yra įrengiama, kaip matote, beveik 1,6 gigavato vėjo, virš 1 gigavato saulės. Saulės dar yra didžiulis įmonių noras įrengti ir leidimai, tikiuosi, bus iki rugsėjo mėnesio pabaigos visiems išduoti. Taigi 2025 metų pradžioje, 2024 metų pabaigoje mes planuojame gamintis per 50 % visos mums reikalingos elektros iš atsinaujinančių šaltinių. Aiškiai sakome, kad 2030 metais gaminsime 100 % elektros energijos ir dalį elektros pradėsime eksportuoti.

Elektros kainos situacija kitose rinkose. Tenka girdėti klaidinančią informaciją, kad Lenkijoje kaina 10–12 centų. Štai prieš jus yra sąskaita, aš ją pats asmeniškai mačiau, asmeniškai žinau žmogų, kuris tą sąskaitą yra gavęs, ir įmonę, kuri teikia Lenkijoje, Varšuvoje. Kaina lygiai tokia pati kaip ir Lietuvoje. Tiksliai skirtumas yra toks, kad Lenkijoje sąskaita yra išskaidyta, gamyba yra apie 12 centų, o toliau yra visos kitos pridėtinės išlaidos, kurių Lenkijoje yra tikrai nemažai – ir galios mechanizmai, ir kiti procesai. Sąskaita, kurią čia matote, yra tikra praėjusio mėnesio. Noriu pasakyti, kad Lietuvoje 87 % Lietuvos piliečių, žmonių moka mažiau, negu regulatoriaus nustatytas 33 centų tarifas. Valstybė, Vyriausybė ir mes visi kartu vien rugpjūčio mėnesį sutaupėme 83 mln. eurų, nes turime nepriklausomus tiekėjus ir rinkoje yra atsiradusi konkurencija.

Valstybės parama yra didėjanti. Numatoma, kad 1 mlrd. bus gyventojams, energetinėms bendrijoms, verslui, viešajam sektoriui kaip subsidijos. Dar 1 mlrd. yra planuojamas atsinaujinančiai energetikai kaip paskola. Šiandien tikslas yra labai aiškus, kad verslas taptų pats gamintojas, pats galėtų pagaminti sau reikalingą elektros energiją lygiai taip pat, kaip ir visi mūsų žmonės. Tam Vyriausybė skiria didžiausią prioritetą, tam deda visas pastangas. Aš tikiu, kad iki 2030 metų turbūt kas antras, kas trečias mūsų namų ūkis turės galimybę gauti elektrą, įskaitant žmones iš energetinių bendrijų, kurios yra skirtos energetiniam skurdui mažinti, kad kas antras, trečias namų ūkis vienokia ar kitokia forma dalyvaus schemose, leidžiančiose gauti elektrą iš atsinaujinančių šaltinių, taip pat turėti ją žymiai žemesnėmis kainomis.

Turbūt gal tiek. Matau ir būsiu pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. Prieš pereinant prie klausimų ir atsakymų, per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų klausimas yra labai svarbus, yra labai aktualus, tai aš tikrai prašyčiau frakcijos vardu pratęsti klausimyną dar bent pusę valandos.

Kitas dalykas. Gerbiamas pirmininke, aš niekaip nesuprantu, valdančiosios atstovas pristato svarbų klausimą, konservatorių sėdi dešimt ir kitų sėdi tik septyni. Valdančiąją daugumą sudaro 75 Seimo nariai. Ar čia yra pasityčiojimas iš ministro? Kiek tą ministrą gali žeminti? Kur yra premjerė, kur yra ministrai? Svarbiausią Vyriausybės klausimą ministras pristato, pristato analizę

ir nėra valdančiosios daugumos. Už ką tą atlyginimą jiems moka? Dėl to tas M. Maldeikis ir neišgyvena iš Seimo nario atlyginimo. Duokite jam pašalpą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. (*Balsai salėje*) Gerbiamas... Tvarka. J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Jau čia kolega Remigijus antrą kartą rūpinasi mūsų dalyvavimu. Šiuo atveju prašyčiau nesijaudinti. Ministras mūsų koalicijoje yra pristatęs situaciją ir mes ją, tikiuosi, neblogai žinome. Dėl to čia ir yra svarbiausias dalykas ir matome pagal užsirašiusiųjų sąrašą, kad opozicija galėtų viską išsiaiškinti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, nebedeginkime klausimams, atsakymams skirto laiko. Remigijus pasiūlė tai, ką norėjau siūlyti ir aš. Kadangi esame iš popietinio posėdžio darbotvarkės jau apsvarstę tris paskutinius klausimus, tai pratęsiame klausimams ir atsakymams skirtą laiką dar pusę valandos, iki 15 valandos, ir klausiamo pagal Vyriausybės valandos tvarką. Pradedame nuo opozicinių frakcijų.

Didžiausia opozicinė frakcija – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija. Pirmas klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Labai dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, turbūt sunku būtų nesutikti, kad Lietuva kariauja energetinį karą, kaip ir visa Europa. Susiduriame su milžiniškais ekonominiais iššūkiais. Mano klausimas būtų turbūt jau ne kartą klaustas tiek premjerės praeito posėdžio metu, tai ir dabar jūsų paklausiu. Mes kariaujame. Kur mūsų priemonės tam karui, kaip mes atlaikysime tą karą, kur mūsų pagalba visa? Nes jūs kalbate daugiausia apie, tarkime, energijos mažinimą, apie automobilių greičio sumažinimą. Tai nėra rimta, tai nėra planas, tai yra tikslai tam tikros priemonės, kurios sumažina energijos poreikį. Bet kur yra tos rimtos priemonės? Penkias kokias įvardinkite – pagrindinės penkios priemonės yra tokios. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Tikrai puikus klausimas. Noriu pasakyti, kad penktadienį dalyvavau Energetikos taryboje. Iš priemonių, kurias siūlo Komisija, numeris vienas yra būtent gebėjimas taupyti energetinius išteklius ir privalomos priemonės, ir rodikliai tai daryti. Nenurašykime šito, tai labai svarbu. Nes jeigu jūs žvilgtelėsite, pavyzdžiui, į Europos dujų poreikį, atjungus „Nord Stream“ būtent ir lieka tas 15 % skirtumas, kurio negalima kompensuoti iš jokių kitų šaltinių. Sutaupiusi 15 % dujų automatiškai Europa tampa laisva nuo Rusijos įtakos. Tai dėl taupymo.

Dėl generacijos. Aš rodžiau grafiką ir galiu pasakyti, kad norint vystyti elektros energijos gamybą, o tai yra mūsų didžiausias prioritetas, dešimt metų dirbdamas Seime (galima pasiimti įrašus komisijose, komitetuose) nuolat, nuolat kėliau klausimą būdamas opozicijoje apie gamybą. Nuolat. Du klausimai buvo – saugumas, mus atjungs, antras buvo gamyba. Deja, deja, to neturime.

Dabar pakalbėkime apie terminus, per kiek, per kokią laiką kas pastatoma. Atominė elektrinė – dešimt metų. A. Lukašenka sugebėjo per dešimt metų. Toliau. Vėjas jūroje – šešeri, aštuoneri metai; vėjas sausumoje – ketveri, penkeri metai. (*Balsai salėje*) Sausumoje vėjas. Tiek laiko užima per visas procedūras pereiti, PAV'us. Vien paukščių skaičiavimas užtrunka metus. (*Balsai salėje*) Ne, jau seniai tas yra. Atsiprašau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, išlaikykime rimtį.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerai, galima toliau. Saulė – turbūt nuo pusantrų iki trejų metų, priklauso nuo projekto. Šiandien didžiausia tikimybė ir galimybė pasistatyti atsinaujinančią generaciją yra saulės generacija. Tam Vyriausybė koncentruoja ir lėšas, ir, kaip minėjau, planuojame didžiulius pinigus tiek paramoms, tiek verslui paskoloms, tiek tam tikrus projektus galbūt ir valstybei inicijuojant, kad saulės generacijos bent 1 gigavatas atsirastų per kuo trumpesnę laiką, bet aš nenoriu lįsti į tas smulkias detales.

Trumpai dėl kitų Komisijos pasiūlymų. Turime keletą pasiūlymų, turime pasiūlymą dėl dujų lubų, tačiau reikia pasakyti, kad dujų lubos, jeigu šiandien būtų fiksuojamos, daugiausia diskusijų buvo apie 200. Šiandien turime žemesnę kainą – 180. Kaip ten bus, matysime. Tačiau yra dar viena priemonė, kaip uždėti lubas generatoriams, kurie yra pigesni negu dujos, o gauna kainą kaip už dujas. Čia taip pat turime bėdą, kad Lietuva neturi tokios generacijos ir faktiškai viską importuoja. Todėl mes su Komisija šiuo atveju deramės ir tikimės, kad pavyks suderėti.

Savaitgalis buvo labai intensyvus, tiek šeštadienis, tiek sekmadienis ir vakar diena, kad Lietuvai, nors mes esame dvi šalys, kurios neturi generacijos, viena yra Lietuva, kita yra Liuksem-

burgas, Lietuvai bus padaryta tam tikrų išimčių, kur mes irgi gausime tam tikrų kompensacijų. Giliai aš dabar negaliu vėl visų niuansų pasakyti, bet tikrai dirbame šita kryptimi. Tai reiškia, kad, be taupymo, kaip minėjau, generacijos plėtra, ypač saulės, čia didžiulis akcentas. Antras dalykas – darome viską, kad mūsų žmonės nenukentėtų, Europai įvedus tam tikrus kainų kompensavimo mechanizmus, kad ir mūsų žmonėms galėtų kompensuoti aukštas kainas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi K. Vilkauskas. Primenu, kad klausti – minutė, atsakyti – dvi, nes daug Seimo narių užsirašė paklausti.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, kalbėsiu apie tinklo plėtrą ir ką daro ministerija. Mes žinome, kad trūksta galių. Šiandien, kai gauna sąlygas iš ESO prisijungti ir pasistatyti saulės parką, tarkime, jis yra gamintojas vartotojas, jam ateina sąskaitos 20 tūkst., 5, 6, 7 tūkst. Tad kokia ministerijos pozicija?

Ir antras mano klausimas. Prašom pasakyti, kai buvo konferencija, labai gražiai VERT'as tarp eilučių pasakė: gamintojui vartotojui lygiai taip pat gali pakilti kaina. Kaip jūs planuojate tą skaičiavimą, ar numatote? Taip, tarp eilučių buvo pasakyta: mokėsime ne tik už kaupinius, bet ir žiemos laiku, kai aš pagaminą elektrą pasiimsiu iš kaupinių. Labai ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš negaliu tiksliai komentuoti, ką pasakė VERT'as, bet tik noriu pasakyti vieną dalyką, kad paslaugos schema tokia: jeigu į tinklą ateis ir didžiuliai parkai, verslo parkai, kur gaminsis sau, ta schema gaminančiam vartotojui, kur su paslauga gauni elektrą su pasaugojimu, neveiks, nes yra disbalansas tarp kainos ir sumos, ką tu gamini ir už ką paskui atperki. Tad gaminantiems vartotojams, žmonėms, mes nemanome, kad tai keisis. Bet iš esmės žiūrint, ateityje plečiantis saulės energetikai, schema greičiausiai bus tokia: tu parduodi, o paskui, kiek tau reikia, nusiperki, ypač didesniems vartotojams.

Tas taip, bet vėlgi čia yra regulatoriaus klausimas, ne ministro. Šiuos dalykus, mes esame pažadėję ir ne kartą, spręsimė kartu su parlamentu, kartu su Energetikos komisija. Nė vieni sprendimai nebus nukabinti iš dangaus ir neatsiras netikėtai.

Kalbėdamas apie prijungimus pirmiausia noriu pasakyti, kad galia, kuri ateina pas mus iš tinklo, ir ta galia, kurią mes norime kaip elektrą išsiųsti iš savęs, nėra ta pati. Dažnu atveju, kai mes vystome saulės energetiką savo nuosavyse namuose ar savo versluose, mums to galios parametro trūksta. Todėl... Aš pabaigsiu, turbūt tokia tvarka, dabar aš kalbu. Tvarka yra tokia, kad ten, kur galima išplėsti tinklus minimaliomis sąnaudomis, plėsimė, tam skirta beveik 80 mln. ir tai darysime. Ten, kur negalima plėsti, nes kaštai, krentantys visiems kitiems žmonėms, yra per dideli, ten siūlysime žmonėms įrengti nutolusias elektrines ir įsigyti galios nutolusioje elektrinėje. Nutolusių elektrinių skaičius tikrai didės, juo labiau kad nutolusias elektrines, atnešime įstatymo pataisas, bus galima prijungti prie perdavimo tinklo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi A. Gedvilas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, man pradžia pirminė tokią pasakėčią apie tris laiškus. Palieka vadovas kitam tris laiškus. Atplėšia pirmą, ten parašyta: „Varyk ant buvusios valdžios.“ Antras laiškas: „Muškis į krūtinę.“ Bet tai nepadeda. O paskutinis atplėštas laiškas: „Rašyk tris laiškus.“ Iš tikrųjų dabar panašiai taip įvyko. Manau, kad reikėtų pripažinti klaidas, šią vasarą tikrai turėjote laiko pasirengti įvairiems planams.

Bet mano klausimas dėl biokuro. Ta tema jau gvildenama beveik metus, prieš metus mes ją kėlėme. (*Balsas salėje*) Atsiprašau, gal ką norėjote pasakyti, tai per mikrofoną. Dabar vėl kalbama, ačiū Dievui, atsinaujino ta tema, aš norėčiau paklausti, kaip dabar žiemos sezoną vis dėlto dėl biokuro? Individualių namų gyventojai už briketus dabar moka, pakilo nuo 150 iki 500 eurų, o granulės – beveik virš 600 eurų. O jaunos šeimos įsirengė pagal aplinkos apsaugos programą atsinaujinančius biokuro katilus. Kaip dėl šio klausimo?

PIRMININKAS. Laikas!

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Dėl biokuro. Biokuro kaip tokio kaina bėga dujoms iš paskos. Ne tokiu tempu, bet bėga iš paskos, nes rinkos yra susijusios. Biokuro kainai Lietuvoje labai stiprią įtaką padarė tas faktorius, kad mes per 1,2 mln. kietmetrių importuodavome iš Baltarusijos. Tai buvo skirta tiek šildymui, tiek mūsų pramonei. To neliko. Vyriausybė ėmėsi priemonių, kad tai, ko netekome, tas importas būtų padengtas. Dabar yra surenkama 300 tūkst. kietmetrių miško

atliekų. Tai mes priėmėme vėl visi kartu įstatymu, įpareigojome deginti, kad 30 % viso biokuro sudeginimo turi būti miško kirtimo atliekos. Apie 180 tūkst. kietmetrių ateis iš Rūdninkų poligono, valant Rūdninkų poligoną. Urėdija yra įpareigota 400 tūkst. kietmetrių padidinti kirtimus. Maža to, urėdija įpareigota patiekti ne biokuro žaliavą, bet patį biokurą pagaminti. Mes tikimės, kad kitais metais urėdija jau pradės gaminti biokurą ir taip galės stabilizuoti biokuro kainas.

Jeigu skaičiuotume pagal tą kiekį biokuro, kurį mes stengiamės paduoti į rinką ir kiek netekome dėl Baltarusijos, tai šiek tiek, be abejo, apie 200 tūkst. kietmetrių trūksta. Ir tie 200 tūkst. dar vaidina savo rolę. Situaciją turime tokią, kokią turime. Kita vertus, mes darome viską, kad galima būtų deginti kitas, ne tokias švarias kitą kartą, sakykime, laikinai (noriu pabrėžti) kuro rūšis. Bet vėlgi turime filtrus, turime visą reikalingą apsaugą, turime standartus ir nereikia bijoti, kad kas nors labai stipriai užsiterš. Taigi nemažai priemonių bandome tai subalansuoti.

Dėl granulių ir briketų. Lietuvoje gamyba yra per maža, mes turime didžiulį deficitą, rinkoje labai sunku įsigyti šių produktų, užsienio rinkose. Tačiau Vyriausybė yra įsipareigojusi kompensuoti žmonėms aukštas šildymo kainas. Vadinasi, jei šildymo kaina viršija daugiau negu 10 % pajamų, jūs gaunate paramą. Visiems tiems, kuriems labai stipriai pabrango biokuras, tai yra granulės ar briketai, bus galima gauti kompensaciją už šildymą per valstybės paramos schemas. (*Balsas salėje*) Ne, dabar, bet kada galima, kai prasidės šildymo sezonas, bus galima. Schema, noriu pasakyti, labai nesudėtinga, yra Socialinių reikalų ministerijos tvarkingas tinklapis, kur suvedęs visus duomenis tu aiškiai matai, kiek, kokios paramos gali gauti ir labai greitai ir tvarkingai susitvarkyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi V. Valkiūnas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, gerbiamas ministre, jums už puikią apžvalgą, kas bus ateityje, bet žmonėms turbūt būtų aktualiau tai, kas vyksta šiandien, kas bus rytoj. Priminsiu, kad nuo 2008 iki 2011 metų buvote ūkio ministras. Per tą laiką įvyko du labai svarbūs įvykiai: įkurta Energetikos ministerija ir galutinai uždaryta Ignalinos atominė elektrinė. Akivaizdu, kad būtent tuo metu reikėjo kurti stiprų valstybės energetinį pamatą, kad šiandien mes neatsidurtume toje situacijoje, kurioje esame. Tačiau jums anuomet rūpėjo kiti klausimai, dėl kurių tuometė Prezidentė D. Grybauskaitė netgi pareiškė nepasitikėjimą jums. Tad mano klausimas būtų toks. Kaip jūs įvertintumėte savo paties indėlį į situaciją Lietuvos energetikos ūkyje tuo metu ir šiandien, įvertinant tai, kad praėjo dveji metai kadencijos, ir ar neketinate, kad nepasikartotų patirtas scenarijus, priimti kardinalų sprendimą? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Energetikos ministerija buvo įkurta 2009 metais ir turėjome energetikos ministrą, kuris puikiai tvarkėsi su šalies energetiniu ūkiu. Atsimename visi „Leo LT“ klausimus, jie buvo išspręsti. Tuo metu buvo pradėtas statyti terminalas, tuo metu buvo suprojektuotos visos šiuo metu veikiančios jungtys, tiek dujų, tiek elektros, tuo metu buvo suorganizuotas ir konkursas atominei elektrinei statyti, jį laimėjo „Hitachi“ ir atominė elektrinė galėjo būti pastatyta. Kodėl nėra pastatyta ir panašiai, tai čia yra kitas klausimas, gal turėsime kada nors laiko apie tai taip pat pasikalbėti. Noriu pasakyti, kad būtent Vyriausybė 2008–2012 metais padarė viską, kad šiandien mes galėtume pasakyti, kad esame saugūs, kad mes turime dujų, kad mes turime naftos produktų ir taip toliau. Tai yra tos Vyriausybės darbo rezultatas. Jis (...), be abejo, per ateinančias vyriausybes. Aš nenoriu pasakyti, kad viskas buvo blogai. Ir premjeras A. Butkevičius, ir terminalas pabaigtas, ir taip toliau – tai yra geras pavyzdys gerų darbų, tęstinių darbų, kuriuos mes visi kartu padarėme su visomis vyriausybėmis, tuo mes visi galime didžiuotis. Tačiau, kaip minėjau, turbūt mes irgi turime matyti tas bėdas, kurias turime, ir nesėdėti ant sofų, ir nebandyti šaudyti į nugarą žmogaus, kuris dabar, sakykime, kažkuria prasme fronto linijoje, jeigu turime energetinį karą. Tik tiek.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Valkiūnas. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, Andriau. Jūsų liaupses girdžiu jau 38 kartą per savaitę, jūsų manipuliavimo schemas iš esmės man irgi yra aiškios. Jūs sakote: taupyti visomis priemonėmis. Liberalai visą laiką rėkė, kad reikia skatinti vartojimą, kad tai yra ekonomikos kraujas. Dabar taupyti. Jūs sakėte – granulės, bet visos granulės išvažiuoja į Italiją, tai neaišku, kokio dydžio valstybė Italija ir mes. Klausimas jums, kas yra su termogeneracija? Dabar žiūriu, pagaminama 14 %,

nors Latvija šiuo metu pagamina 89 % termogeneracijos, o mes importuojame beveik 1 tūkst. megavatų šiuo momentu. Koks čia reikalas?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Jūsų vadinamoji termogeneracija yra dujinė generacija. Latviai šandien yra užkūrę savo du dujinius blokus ir jie gamina elektrą. Latvijoje dujinė generacija, dujiniai blokai yra efektyvesni negu Lietuvoje, turi geresnį naudingumo koeficientą, todėl ir veikia. Mūsų naudingumo koeficientas yra šiek tiek žemesnis, todėl kaina yra šiek tiek aukštesnė, todėl ir turime tokį rezultatą. Bet dar kartą pakartosiu, kad dujinė generacija nėra išeitis nei Latvijai, nei mums, turime skubiai įsirengti ir statyti generaciją, normalią generaciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi A. Bagdonas.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). 2013 metais, kai ambasadoriavau Vašingtone, mes susitikome su įvairiais Vidurio Europos ambasadoriais ir palyginome kompanijų šūkius, kurie buvo įvairiose šalyse, prieš skalūnų gamybą, prieš atominę energetiką. Pastebėjome, kad jie baisiai panašūs, lyg viena ranka rašyta.

Kaip jūs manote, ar nebūtų naudinga šiuo metu net ir Seimo nariams surinkti tokią informaciją, kaip tokie energetiniai karai prieš energetikos ministrus ar vyriausybes vykdomi visose ES ir NATO šalyse? Galbūt pasirodys, kad jie lygiai taip pat viena ranka yra rašomi ir ta ranka yra ta pati ranka, kuri šiuo metu žudo mūsų brolius ir seseris Ukrainoje. Kaip jūs manote, ar tokia analizė nebūtų naudinga šiems Seimo nariams?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Be abejo, analizės visą laiką yra naudingos, tačiau Energetikos ministerija turi tiesioginę užduotį rūpintis šalies energetiniu ūkiu ir daryti tuos darbus, kurių reikia mūsų žmonėms ir mums visiems. Todėl gal čia daugiau Seimo, o ne mūsų prerogatyva daryti tokias analizės.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiami kolegos, tikrai nebūčiau kalbėjęs per šoninį mikrofoną, bet kai išgirdau Ž. Pavilionio tokį pasisakymą, tai noriu labai aiškiai pasakyti: gerbiamas ministrė, visi tie projektai, kurie buvo įgyvendinti Palangoje... atsiprašau, Klaipėdoje, nė dėl vieno projekto nebuvo paskelbtas viešasis konkursas. Nebuvo nieko įvykę.

Ką dabar noriu pasakyti kolegai? Kai buvote Jungtinėse Amerikos Valstijose ambasadoriumi (nežinau, ar tuo metu), Lietuva buvo pakviesta į tarptautinę energetikos konferenciją dėl XVI Vyriausybės vykdytos energetinės infrastruktūrinės reformos. Europos energetikų asociacija 2015 metais pripažino, kad Lietuva visoje Europoje sėkmingiausiai vykdo energetinę reformą ir (...). Aš buvau pakviestas į Europos Komisiją Ž. K. Junkerio pasveikinimo ir įvertinimo. (*Balsas salėje*) Nekalbėkite melo. Jums gal būdingas tas melas, bet man nelabai jis limpa.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš tik trumpą repliką. Tik noriu pasakyti, kad prie mano akių A. Kubilius rinko spalvą terminalui ir pavadinimą uždėjo. Nežinau, kaip ten su viešaisiais pirkimais...

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. Kadangi A. Bagdono nėra salėje, klaus J. Jarutis. Tik Ž. Pavilionis dar per šoninį mikrofoną labai trumpą repliką.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Tiesiog istorijos dėlei noriu pasakyti. Kai išvažiavau iš Vašingtono, su manimi susitiko „Hitachi“ vadovai ir pasakė, kad akivaizdu – tai, kas buvo įvykdyta Lietuvoje, buvo Kremliaus planas ir kada nors anksčiau ar vėliau, kai Lietuva iš šito vaikiškumo išaugs, galbūt tie atominiai dalykai sugrįš. (*Balsas salėje*) Bet tiesiog aš cituoju tai, kas buvo pasakyta prie liudininkų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, ta diskusija degina klausimams ir atsakymams skirtą laiką, kurio ir taip nėra labai daug. Klausia J. Jarutis. Ruošiasi K. Mažeika.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, iš jūsų pristatymo pradžioje susidaro toks ispūdis, kad mūsų generacija mažėja. Prieš mėnesį jūs sakėte, kad mes pasigaminame 30 %, vadinasi, perkame 70 %. Šiandien jūs pasakėte, kad mes perkame 80 % poreikio. Suprantu, 10 % sumažėjo per tą mėnesį.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Nesigaminame iš dujų nieko.

J. JARUTIS (LVŽSF). Tęsiant tą pasakymą, mums būtų paprasčiau, kad ne procentinė ekvilibristika būtų. Gal jūs galite pasakyti, kiek mums reikia šiuo momentu, megavatais, gigavatais ar teravatais, ne taip svarbu, kad vienodas skaičius, kiek mes pasigaminame ir kiek perkame?

Kitas klausimas. Čia nuo pat pradžių jūs kalbėjote apie vis atsinaujinančią energetiką, bet kiek mes žinome, yra dar ir senų technologijų – mazutu, anglimis kūrenamų elektrinių, tokių kaip Mažeikių, Vilniaus TEC, vienas, antras, trečias. Kaip bus išnaudojami šitie? Tuo labiau kad taršos leidimų mes neišnaudojame per metus. Apie tai noriu kalbėti.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Labai geras klausimas. Jeigu mes turėtume galimybę ar trečia-me TEC'e, ar kitur, ar Mažeikiuose deginti mazutą ir gamintis pigesnę elektrą (o jina būtų kartais pigesnė), mes tai jau šiandien darytume. Deja, panaikinus valstybės subsidijas per VIAP'ą ir su-stabdžius jų išlaikymą, šitų galimybių buvo atsisakyta. Šito generavimo galimybių. (*Balsai salėje*) Žiūrėkite, ten, kur neišardyta, galima deginti mazutą ir gaminti šilumą. Tas yra daroma. Be klau-simų. Ministerija pirmoji išėjo ir pasakė, kad žmonės turi gauti pigią šilumą, ir padarysime viską, kad žmonės gautų tą pigią šilumą. Tą ir padarėme.

Dabar dėl generavimo galių ir taip toliau. Jūs neapsirikote. Šiandien mes gaminame 20 %, nes neveikia mūsų dujiniai blokai, tiksliau, dujinis blokas, didysis devintas blokas Elektrėnuose, ir mes negaminame. Lietuvos metinis poreikis yra apie 12 teravatvalandžių, jis nuolat yra augan-tis. Mes pasigaminame apie 3,7 teravatvalandės.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. K. Mažeikos salėje nematau. V. Gapšio taip pat. Klausia J. Pinskus. Ruošiasi L. Pociūnienė.

J. PINSKUS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, mums visiems aišku, gene-racijos trūksta, yra dešimt metų neveikimo, bet mano klausimas būtų kitas. 2020 metais buvo su-stabdyti 700 megavatų vėjo jėgainių sausumoje aukcionai. Mane pasiekė informacija, kad tas su-stabdymas buvo 2020 metais, esant jūsų valdžiai. Ar tai tiesa? Jeigu tai tiesa, tai kodėl sustabdėte?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Nebuvo aukcionų ir nebuvo ką stabdyti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. (*Balsai salėje*)

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ne, ne. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, yra tvarka. Per šoninį mikrofoną K. Masiulis labai trumpai.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš norėčiau pasiūlyti R. Žemaitaičiui, kad jis pasirūpintų opozicijos dalyvavimu, nes... (*Balsai salėje*) Nėra visi, nėra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kolegos, deginate laiką, skirtą klausti ir atsakyti. Jeigu nenorite konstruktyviai paklausinėti, tai viskas gerai, bet... Liudvika Pociūnienė, atsiprašau, Liuda Pociū-nienė. Kitas klausiantysis bus V. Ažuolas. (*Balsai salėje*)

L. POCIŪNIENĖ (TS-LKDF). Aš turiu labai trumpą klausimą. Iš tikrųjų ne visi žmonės verkia dėl tų energijos kainų. Yra tų, kurie iš tikrųjų rodo daug iniciatyvos sušvelninti savo šeimai, ben-druomenei, verslui tą energijos kainų kilimą, bet iš dalies jų tenka išgirsti apie biurokratinius trukdžius. Noriu paklausti, kas šiuo metu yra daroma, kad tie biurokratiniai trukdžiai būtų pa-šalinti?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Turbūt du aspektai, kas buvo ir klausta apie galių galimybę prisijung-ti. Galių klausimą sprendžiame investuodami papildomai arba statydami visi kartu atsinaujinan-čias elektrines, ne atsinaujinančias – nutolusias elektrines. Ir minėjau, bandysime didžiulį projek-tą inicijuoti, pagreitinti projektą, kur valstybė galėtų dalyvauti. Tai čia turbūt vienas aspektas.

Antras aspektas yra tas, kad didžiulis skaičius žmonių kreipėsi dabar į ESO prašydami gauti leidimus. Gaminančių vartotojų skaičius paaugo, rodos, iki 120 tūkst. Didžiulis skaičius ateina vis naujų, o ESO, kaip institucijos, galimybės neauga. Labai aiškiai paprašėme ir įtraukėme į lūkesčių laišką įmonėms. Lūkesčių laiškas, pagal kurį formuojamos užduotys. Dabar tokia tvarka yra, kad atsirastų tiek „Litgride“, tiek ESO atsinaujinančios energetikos centrai, kuriuose būtų vienas lan-gelis ir pakankamai kompetencijų, procesai būtų sutvarkyti taip, kad žmonėms nereikėtų taip il-gai stumdytis ir laukti leidimų. Aš suprantu žmones, kuriems reikia laukti ir tai daryti. Nuo savęs noriu pasakyti, kad darome viską, kad tas procesas būtų greitesnis ir sklandesnis.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi V. Fiodorovas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, turbūt pagrindinis žmonių klausimas, ką jūs pa-darėte arba nepadarėte. Vienas iš tokių dalinių padarymų: prieš 6 mėnesius juk galėjote kreiptis, kai Ispanija ir Portugalija kreipėsi dėl biržos likvidumo pakeitimo. Ir tada gal galime vieną kartą visiems parodyti, atversti kortas, kokius mes turime gamybos pajėgumus, nesvarbu, tai būtų du-

jos, mazutas, kitos kuro rūšys. Atsakyti į klausimą, kada galima jas užkurti, kurias galima greitai, kurias ne ir kokia būtų gamybos savikaina, kiek iš mazuto galima elektros pagaminti, kiek iš dujų, ir kodėl, pavyzdžiui, šiandien neveikia Elektrėnai? Turbūt gal būtų ir sprendimas, mes iš biržos galėtume nupirkti kad ir 60–70 % pigios elektros, o 30 arba 40 % pagaminti iš mazuto arba dujų ir tai būtų turbūt vienas iš greitesnių variantų. Ir gal galite pasakyti, ar Lenkijoje valstybė subsidijuoja tuos 24 centus ar ne?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, pirmiausia dėl mazuto. Aš dar kartą pakartosiu – nėra Lietuvoje galimybių elektrą gaminti iš mazuto. Nė-ra. Tai irgi atsakiau į klausimą. Todėl, kad mes prieš penketą metų nustojome subsidijuoti išlaikymą šitų rezervų ir jie buvo panaikinti. Jų fiziškai nėra. (*Balsai salėje*) Gerai.

PIRMININKAS. Kolegos, nedarykime posėdžių salėje turgaus. Jūs klausiate, ministras atsako.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Kadangi aktualus klausimas, noriu pasakyti – įrangos nebėra, plynas laukas. Dabar dėl Ispanijos ir Portugalijos ir jų subsidijų dujoms arba dujų luboms. Pirma, ką mes turime žinoti, kad Ispanija ir Portugalija yra uždara rinka ir, rodos, pusiasalis, kuris neturi jungčių. Labai nedidelis kiekis per jungtis gali patekti į Europą, apie 3 %. Todėl jie ryžosi šitam žingsniui. O jeigu Lietuva, mes bandytume subsidijuoti dujas, naudą iš subsidijų gautų kitų šalių vartotojai, tos pačios Vokietijos, Švedijos, Latvijos ir visų kitų, nes mūsų sujungimas yra 75 %. Dar noriu pasakyti vieną skaičių, kad dujų suvartojimas, čia yra Komisijos duomenys, Iberijos pusiasalyje, uždėjus dujų lubas, padidėjo 70 %. Tai reiškia, kad kitos energijos generavimo žaliavos tapo nebenaudojamos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Fiodorovas. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Mano klausimas būtų, reaguojant į tai, ką girdžiu jau kuris laikas, kai kalbame apie energetinę krizę, apskritai apie situaciją, geopolitiką, kad vyksta karas, nekritikuokite, vyksta karas ir visa kita. Net ir vykstant karui, reikia dirbti. Šiandien, kai žmonėms ir verslams yra pasakyta, kad laukite sprendimų, kad galbūt po dvejų metų bus geriau, kad mažės kainos, tai maždaug įsivaizduokime, koks, pavyzdžiui, parduotuvių tinklas, kurio sąskaitos nuo praėjusių metų iki dabar pakilo nuo 12 tūkst. iki 80 tūkst., mažam viešbučiui vietoj 3 tūkst. – 15 tūkst. eurų, šeimai vietoj 30 – 120, o gal ir daugiau eurų sąskaita už elektrą, tie, kurie buvo sugundyti šildytis, pereiti prie modernesnių šildymosi variantų, tai yra oras-vanduo, tai yra prie elektros, gauna sąskaitas virš tūkstančio ir gaus sąskaitas virš tūkstančio, už dujas šią žiemą reikės mokėti du–tris kartus daugiau, granulių, malkų, apie kurias šiandien kalbėjote, nežinau, kaip jums, bet rinkoje kaina turbūt tris kartus didesnė, nepaaiškinamai tris kartus didesnė negu praėjusiais metais, ar tie žmonės ir tos įmonės, kurios tas sąskaitas gaus, galės lygiai taip pat, pavyzdžiui, „Igنيčiui“, kuris atsiųs sąskaitą jiems, atsiunčia didelę sąskaitą, paskambinti ir pasakyti, kad nepykite, palaukite, vyksta karas, gal kada nors sumokėsime. Maždaug man taip atrodo tas krizės valdymas ir panašu, kad žmonės ir verslai yra palikti spręsti savo problemas patys.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Galiu paklausti, koks yra jūsų asmeninis elektros tarifas?

V. FIODOROVAS (DPF). Mano asmeninis?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Taip.

V. FIODOROVAS (DPF). 29 centai ir baigsis sausio 1 dieną.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Mokate mažiau, negu rinkos suteikta kaina.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš dar neatsakiau.

PIRMININKAS. Prašom. (*Balsai salėje*)

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš atsakysiu iki galo. Dar kartą pakartosiu, kad 87 % Lietuvos gyventojų moka žemiau negu 33 centų tarifas. Valstybė per tą laikotarpį sutaupė, vien už rugpjūtį 83 mln. eurų. Maža to, jūs kalbėjote apie žmones, kurie naudoja biokurą, tai yra granules, briketus, aš jau atsakiau į klausimą, kad tokiems žmonėms Vyriausybė yra pasiruošusi padėti ir jau dabar yra pasiruošusi padėti. Yra schemos, jeigu daugiau negu 10 % pajamų sudaro energetinės išlaidos, tai yra kompensuojama, yra uždėtos lubos šitiems dalykams. Aš manau, kad elektros... Iki Naujųjų metų elektrą kompensuojame, po Naujųjų metų Vyriausybė pagal biudžeto galimybes tikrai padės žmonėms ir nepaliks žmonių.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, pirmininke. Lyginti savo kainų su kitomis kainomis aš negaliu. Aš iš tikrųjų nesiskundžiu dėl to, bet kai gaunu savo apygardoje iš žmonių ir iš verslo kreipimuisis, sakau, parduotuvių tinklas vietoj 15 tūkst. eurų ši mėnesį gavo 80 tūkst. eurų sąskaitą. Jūs kalbate apie 80 mln. sutaupymą valstybėje, bet grįžkime prie verslų, jie šiandien praranda turbūt iš viso kokį milijardą. Taigi lyginti nelyginamus dalykus, ministre, žinokite, yra labai nerimta.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Taip, bet aš noriu pasakyti vieną dalyką, kad mes turime suprasti, kad verslas visą laiką yra rizika. (*Balsai salėje*) Palaukite, aš atsakysiu. Turbūt neteisinga yra, taip, turbūt daliai verslų reikia padėti. Tačiau verslas ir yra verslas, verslas prisiima riziką, ir negalima visą laiką visko socializuoti vien per paramas ir kitus dalykus. Tai turi būti subalansuota ir tai mes visi turime suprasti. Vieną skaičių tik noriu pasakyti, kad visi suprastume, kokio lygio ir gylio kompensacijų reikėtų. Jeigu būtų kompensuojama 100 eurų už megavatvalandę, mums visiems Lietuvos piliečiams iš biudžeto tai kainuotų 3 mlrd. eurų, 3 mlrd. eurų. Tai turėkime platų vaizdą, matykime mūsų ligonines, mūsų gydymo įstaigas, mokyklas ir kitus. Tas balansas turi būti.

Vyriausybė pagal galimybes padės iš tos pusės, dar kartą pakartosiu, didžiulės programos, 2 mlrd. pinigų yra skiriama kuo greičiau įsirengti generaciją. Aš suprantu, kad to reikia dabar. Tačiau galbūt kitą kartą galima investuoti dabar ir gal bus mažesni pelnai ar šioks toks nuostolis, tačiau ateityje turėsime savo generaciją. Be to, Finansų ministerija ir Mokesčių inspekcija yra pasirengusi toliau pratęsti mokestines paskolas verslui, kad verslas galėtų tą sunkmetį pragyventi, kad ir turėdamas šokių tokių nuostolį, o ateityje, išsivysčius atsinaujinančiai energetikai, galės gyventi ir kompensuoti tas sąskaitas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre.

Po vieną sakinį replikos per šoninį mikrofoną. V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Valstybiniame sektoriuje dirba ne tiek ir daug Lietuvos gyventojų. Visi kiti dirba versle, kuris tik kalba, kad yra rizika. Bet kai šiandien turime dukart daugiau planuojamų atleisti žmonių, verslai, kurie veikia vasarą, kalba apie šimtus žmonių, išleidžiamų iš darbo, tai kalbėti apie tokią riziką irgi labai keistai atrodo. Bet mano klausimas buvo labai paprastas: ar tie, kurie šiandien gauna tokias sąskaitas, galės lygiai taip pat pasiteisinti, kaip jūs pasiteisinate, kad nepykite, vyksta karas, gerbiamas „Igniti“, kuris turite 120 mln. pelno, palaukite, kol pasibaigs karas, tada sumokėsime.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, aš noriu pasakyti, visai neseniai buvau renginyje prezidentūroje, kurioje elektros tiekėjai „Elektrum“, „Enefit“ pasakė, kad vienas turi turbūt 50 % fiksuotų verslui kainų, kitas 70 %, o tarp to besiskundžiančio verslo taip pat yra verslo, kuris turi fiksuotas kainas. Visko yra. Aš sutinku, kad daliai verslo reikia padėti, ir Vyriausybė žiūri, kaip gali padėti. Pirmiausias dalykas, ką mes darome, yra mokestinės paskolos. Yra per 100 mln. įvairių priemonių EIM'ine (Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje). Milijardą planuojame suteikti lengvatinių paskolų verslui patiems pasistatyti savo generaciją. Noriu pasakyti, kad atsakymas yra ne, kaip jūs sakote, pasiteisinimas – karas ne karas, aš manau, kad veiksmų turime imtis mes visi: tiek verslas, tiek žmonės, tiek Vyriausybė. Ir kartu mes turime priimti tokius įstatymus, tokius palengvinius, kad tas, kas nepadaryta per dešimtmetį, būtų padaryta.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis vieną sakinį ir duosime R. Žemaitaičiui, kuris laukia jau labai seniai.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas ministre, jūs pasidomėjote, kiek moka Seimo narys V. Fiodorovas už elektros energiją. O kiek mokate jūs, jūsų įmonė „Moki-veži“ ir dukterinės įmonės už kilovatvalandę?

PIRMININKAS. Ministre, viskas. Neatsakinėjame, neižiebiame diskusijos. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi L. Girskienė.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, čia replika Ž. Pavilioniui. Šiaip tai pats A. Kubilius 2009 metais gruodžio mėnesį lankėsi pas A. Lukašenką ir su A. Lukašenka nusprendė, kad reikia atominę pastatyti. Ministre, aš turiu keletą klausimų. Aš turiu klausimą, kodėl jūs ir jūsų Vyriausybė stabdo vėjo jėgainių parko statybą, jūs tikrai šiandien esate neteisis. Kaip žinote, bendras planas yra paukštukai ir visa kita, o padarius bendrą planą

reikia specialiojo plano, iš specialiojo plano – detaliojo. Tai jūs procedūras kartoja. Kodėl nuo vasario mėnesio šitos iniciatyvos dėl teisės aktų panaikinimo jūs neatnešėte, kas lėmė tą neapdairumą ir kodėl Aplinkos ministerija to dalyko nedaro?

Kitas dalykas. Gal galite man, ministre, atsakyti, kodėl jūs taip ginate poną V. Janulevičių ir tuos asmenis, kurie dar saulės jėgainių nepasistatė, o neva nori statyti, norite atlikti tam tikrus tyrimus? Ar tai nėra susiję su tuo, kad yra stabdoma vėjo jėgainių parko statyba, nes saulės jėgainės atsipirks per dvejus metus esant tokioms kainoms, o vėjo jėgainė – per dešimt. Ir būtent šituos ponus aš labai dažnai matau diskutuojančius apie naują energetiką ir apie saulės jėgainių pliusus.

Kitas dalykas, gal galite atsakyti, kodėl pas jus ministerijoje ir Vyriausybėje, kai kalbate su premjere, aš girdžiu iš Aplinkos ministerijos: išgriausime Mažeikių hidroelektrinę, išgriausime Panevėžio hidroelektrinę, dabar Skaudvilėje, dabar Balskuose planuoja išgriauti? Ar čia yra planas, kad dar mes atsisakytume 3–4% atsinaujinančios energetikos, ar jūs galvojate, kad tos žuvys nepereis? Kaip tos žuvysėjo ten 40–60 metų, taip jos ir eina. Galų gale, koks jūsų tikslas...

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). ...kad šie procesai yra ir kodėl yra proteguojama įmonė, kurią jūs proteguojate, tai yra „Unifer“ įmonė, kur...

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, pirmiausia viskas iš eilės. PAV'o procedūros, paukščių migracija ir kiti dalykai yra reglamentuoti Europos teisės aktais. Tai vienas dalykas. Antras dalykas – dėl saulės energetikos. Ministerija neturi jokių draugysčių, ne draugysčių, ministerija nedalina jokių galių ir panašiai. Šiandien, dar kartą pakartosiu, turime 2 gigavatus, skirtus komerciniams, dideliems projektams, 2 gigavatus – gaminantiems vartotojams ir padarysime viską, kad ta dalis, ta proporcija liktų. „Litgridas“ kartu su LEI (Lietuvos energetikos institutu) yra padaręs studiją, nauji skaičiai netrukus bus pateikti, bus diskusija, bus galima pažiūrėti, kiek papildomai bus galima prisijungti.

Noriu pabrėžti, kad pagal įstatymą iki rugsėjo pabaigos visos galios bus skaidriai parodomos internete, interaktyviai galima matyti, kokios linijos yra užimtose, kiek yra laisva, kas jas užėmė, ir tada bus galima mažiau daryti tokių keistų išvadų. Viskas, įmonė dirba visu tempu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Girskenė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Mano klausimas bus labai trumpas. Ar tiesa, kad galutinės elektros kainos didžiąją dalį sudaro apyvartiniai taršos leidimai? Jeigu tai tiesa, kokių veiksmų planuojama imtis galbūt kartu su Aplinkos ministerija, Europos Sąjungos institucijomis?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ne, apyvartiniai taršos leidimai, priklausomai nuo rinkos kainos, sudaro apie 40–60 eurų, tai yra apie 7 % elektros kainos. Taršos leidimai yra reguliuojami Europos Sąjungos direktyvomis, bet kokie bandymai pajudinti taršos leidimus yra tas pats, kas atsimušti į sieną.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Ir paskutinė klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, tikrai man kartais kyla šypsena žiūrint į jus dėl bandymo atsakyti į klausimus, į kuriuos, na, realiai neturite atsakymo.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Į kurį?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Aš Ministrės Pirmininkės šeštadienį klausiau, dabar jūsų to paties paklausiu, gal jūs atsakysite. Kadangi Seimo rudens sesijoje nėra numatyta nė vieno įstatymo projekto, registruoto, su kuriuo mes galėtume susipažinti, kuris kalbėtų apie šio sezono energetinių išteklių kainų mažinimą ir pagalbą pagal tą prizmę gyventojams, gal jūs galėtumėte žodžiu bent jau įvardinti, ne ilgalaikėje perspektyvoje, bet būtent šį rudenį ar žiemą ką galime padaryti mes čia, Seime, o jūs Vyriausybėje, kad energijos išteklių kaina sumažėtų?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš noriu pirmiausia pasakyti, kad į visus klausimus, į kiekvieną klausimą, atsakiau, tad šiuo atveju jūs neteisi. O dėl teisės aktų. Teisės aktai, kurie padės mūsų žmonėms išgyventi, mūsų visų kartu priimti sprendimai, kurie padės išgyventi tiek šį ateinantį šildymo sezoną, tiek aukštas energetikos kainas, bus atnešti kartu su biudžetu. Dalis dėl biokuro, mazuto naudojimo ir kitų dalykų. Teisės aktai jau išeina iš Vyriausybės.

Dėl atsinaujinančios energetikos. Kaip minėjau, ar tai būtų nutolusių parkų prijungimas prie perdavimo tinklo, ar palengvinimas dar vėjo energetikos tam tikrų aspektų, paketas taip pat yra rengiamas. Šiandien, tik mums priėmus atsinaujinančios energetikos paketą, jau turime nemažai pataisų, matome, kaip jis veikia, kur dar galima pagerinti, atnešime tuos pagerinimus toliau. Noriu pasakyti, kad tikrai dirbame intensyviai tiek tam, kad žmonės turėtų pigesnę energetiką, pigesnę šilumą, pigesnę elektrą, taip pat tam, kad mūsų atsinaujinanti energetika vystytųsi greitai, sparčiai tam, kad tokių dešimtmečių elektros energijos gamybos neturėjimo pas mus daugiau nebūtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Klausti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi.

Per šoninį mikrofoną – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Gerbiamas Dainiau, iš tikrųjų reikia būti gana teisingam ir sąžiningam. Jūs pasakėte, kad poveikio aplinkai vertinimas yra reglamentuojamas Europos Sąjungos. Taip? Jūs neatsiimate savo žodžių? Aš jus informuoju, gerbiamas ministre, arba jūs pasitarkite su savo teisininkais ar Aplinkos ministerijos, Europos Komisija šių metų gegužės mėnesį priėmė sprendimą, kad valstybės narės kuo greičiau keistų PAV'o terminus, laikotarpius ir atrankas. Gal galite pasakyti čia, Seimo salėje, kodėl jūsų ministerija, jūsų Vyriausybė nesivadovauja Europos Komisijos rekomendacijomis, kad poveikio aplinkai vertinimas keistųsi ir terminai sutrumpėtų?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, dar kartą. Čia gal Simonas plačiau atsakys. PAV'as kaip procedūra yra reglamentų klausimas. (*Balsas salėje*) Niekas nepakeitė. „REPowerEU“ yra rekomendacinio pobūdžio dokumentas, kuriame yra nurodoma, kokiais būdais būtų galima spartinti. Tačiau įtaka paukščių migracijai vis tiek išlieka ir negali jos išmesti. Galbūt trumpesnę laiką gali... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiami kolegos.

Per šoninį mikrofoną dar norėtų reaguoti aplinkos ministras S. Gentvilas. Ir pereisime prie kito darbotvarkės klausimo.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, aš vis tiek noriu, kad mes užfiksuotume. Karas neturi būti be kainos. Mes visi mokame karo kainą. (*Balsai salėje*) Praeitą savaitę grįžęs iš Ukrainos supratau, pas mus vienintelė dabar problema, kad Vyriausybė kažko nepadariusi. Ne, karas turi savo kainą. Mes mokame tą kainą neimportuodami įvairiausių išteklių. (*Šurmuly salėje*)

O dėl poveikio aplinkai vertinimo. Gerbiama Ieva, gerbiamas Remigijau, praeitą trečiadienį Vyriausybė priėmė ir atnešime kitą savaitę išsamų poveikio aplinkai vertinimo projektą su terminų trumpinimu. Bet kuo D. Kreivys yra teisingas, kad mes turime veikti pagal Europos Sąjungos PAV'o direktyvą ir negalime peržengti tų minimalių terminų. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. Iš tiesų karšta diskusija. Kažkaip pagalvojau, kad vienas iš įmanomų būdų taupyti energiją būtų turėti tokio pobūdžio diskusijas dažniau, matyt, energijos patalpoms šildyti reikėtų mažiau bent jau čia, parlamente.

15.04 val.

Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1910 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-2 klausimas – Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1910. Pranešėjas – S. Kairys. Pateikimas. Gerbiamas ministre, nenorite pristatyti klausimo? Gerbiamas ministre, nenorite pristatyti klausimo?

S. KAIRYS. Gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projektą. Jam pritarta Vyriausybės šių metų rugpjūčio 3 dienos nutarimu Nr. 782. Kadangi dainų švenčių procesas palaikymo, organizavimo ir veikimo prasmėmis yra daugiasluksnis ir jame dalyvauja daug ir valstybės, ir savivaldybės institucijų, yra būtinas reglamentavimas įstatymo lygmeniu, todėl 2007 metais ir atsirado Dainų švenčių įstatymas. Viena iš esminių priežasčių, kodėl nėra tvaraus ir sistemingo rezultato, o dainų švenčių tęstinumas nėra pakankamai užtikrinamas, neaiškiai padalintos funkcijos ir atsakomybės, nėra pakankamai apibrėžtos valstybės institucijų, užtikrinančių dainų švenčių tradicijos išsaugojimą, kompetencijos, jų funkcijos. Į procesą neįtraukta Užsienio reikalų ministerija, aukštosios mokyklos. Trūksta skirtingų valstybės

ir savivaldybių institucijų indėlio ir veiksmų suderinamumo. Įstatyme taip pat nebuvo įteisintas mėgėjų meno kolektyvų aprūpinimas tautiniais, archeologiniais, istoriniais kostiumais, muzikos instrumentais, kategorijų suteikimas meno kolektyvams, mėgėjų meno kolektyvų skatinimas ir panašiai. Taip pat trūksta informacijos viešinimo, grįžtamojo ryšio apie įvykusias dainų šventes bei iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą. Lietuvos nacionalinis kultūros centras neįpareigotas teikti ataskaitas Dainų švenčių tarybai ir Dainų švenčių tarpinstitucinei komisijai.

Pagrindiniai pakeitimai šiame įstatymo projekte. Aiškiau apibrėžtos, papildytos bei nustatytos naujos institucijų funkcijos, pavyzdžiui, savivaldybių institucijos, kurioms pagal Vietos savivaldos įstatymo nuostatas priskiriamos riboto savarankiškumo kultūros srities funkcijos, įpareigotos priimti atsakomybę dėl nenutrūkstanto dainų švenčių vyksmo, jų dalyvių veiklos rėmimo, renginių vietų priežiūros ir panašiai. Joms siūloma priskirti funkcijas priimti sprendimus dėl mėgėjų meno kolektyvų finansavimo ar jų veiklos skatinimo kitais būdais, jų išsaugojimo, veiklos ir puoselėjimo, naujų mėgėjų meno kolektyvų formavimo, mėgėjų meno kolektyvų aprūpinimo tautiniais, archeologiniais, istoriniais kostiumais ir muzikos instrumentais.

Praplečiamas tradicijos išsaugojimą užtikrinančių institucijų sąrašas, įtraukiant Užsienio reikalų ministeriją ir aukštąsias mokyklas. Patikslintos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos funkcijos numatant, kad Lietuvos dainų švenčių, Lietuvos moksleivių dainų švenčių ir „Gaudeamus“ renginiai viešinami visose Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos programose, svetainėse, tinklalaidėse.

Taip pat nustatyta, kad Lietuvos nacionalinis kultūros centras ir Nacionalinė Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokykla organizuoja mėgėjų meno kolektyvų vadovų kvalifikacijos kėlimą ir kategorijų mėgėjų meno kolektyvams suteikimą.

Taip pat numatyta, kad Užsienio reikalų ministerija bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos diplomatinėmis atstovybėmis ir konsulinėmis įstaigomis vykdydama informacijos apie dainų švenčių tradiciją pasaulio lietuvių bendruomenėse sklaidą ir skatindama pasaulio lietuvius ir jų meno kolektyvus dalyvauti dainų švenčių renginiuose.

Taip pat apibrėžti Dainų švenčių tarybos, kuri yra atsakinga už dainų švenčių meninių programų kompetencijas ir repertuarą bei jų atitiktį UNESCO pripažintiems dainų švenčių tradicijų kriterijams, ir Dainų švenčių tarpinstitucinės komisijos, kuri vykdo tarpinstitucinį koordinavimą, sudarymo principai bei numatomos naujos jų funkcijos. Pavyzdžiui, taryba, pasibaigus dainų šventėms, vertins jų koncepcijų ir meninių programų įgyvendinimą, o komisija – jų organizavimo patirtį, rezultatus, kokybinius ir kiekybinius įgyvendinimo rodiklius ir tvirtins Nacionalinio kultūros centro ir Nacionalinės Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklos pateiktas ataskaitas. Komisija derins dainų švenčių tradicijos tęstinumo užtikrinimo veiksmų planą ir vykdys jo priemonių įgyvendinimo stebėseną, teiks išvadas ir pasiūlymus dainų švenčių tradicijos išsaugojimą užtikrinantiems subjektams.

Taip pat apibrėžtos dainų švenčių sandaros, kalbant apie Lietuvos dainų šventes, moksleivių dainų šventes, „Gaudeamus“. Taip pat tarybai paliekama sprendimo galimybė papildyti programą ir kitais meno renginiais, pavyzdžiui, teatro diena, kanklių koncertu, vokalių ansamblių koncertu ir panašiai.

Taip pat įteisintos nuostatos apie tvarkas: dainų švenčių tradiciją palaikančių mėgėjų meno kolektyvų skatinimo tvarką, mėgėjų meno kolektyvų aprūpinimo tautiniais, archeologiniais, istoriniais kostiumais ir muzikos instrumentais ar jų įgijimo ir gamybos išlaidų dalinio finansavimo tvarką, taip pat kategorijų suteikimo mėgėjų meno kolektyvams tvarką. Ši tvarka bus derinama ne kaip nors atskirai, bet bendru Kultūros ministerijos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ministrų įsakymu.

Iš esmės pagrindiniai dalykai yra visų susijusių institucijų tiek įpareigojimas, tiek įgalinimas, kad dainų švenčių, kurios, kaip žinome, neprasideda ir nesibaigia tais metais, kai vyksta dainų šventės, pats procesas turi būti užtikrinamas nuolat.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Jūsų užsirašė paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, tikrai dėkoju, kad pateikėte šį įstatymą, jis labai reikalingas. Mano klausimas būtų dėl asignavimų, nes įstatyme parašyta, kad asignavimų valdytojams bus skiriama lėšų. Tai suprantama, kad bus skiriamos lėšos Lietuvos kultūros centrui pasiruoti dainų šventei, maitinimui, apgyvendinimui ir visa kita. Bet kiek bus skiriama savivaldybėms pasiruoti pačioms dainų šventėms, tai yra konkrečiai kolektyvų vadovams, tam visam procesui iki dainų šventės?

S. KAIRYS. Man atrodo, dažnai yra tokia klaidinga nuostata ir įsivaizdavimas, kad dainų šventė vyksta tik kaip renginys, į kurį atėjome, pamatėme, pasidžiaugėme ir išsiskirstėme. Iš tikrųjų kolektyvų vadovai priklauso savivaldybėms ir savivaldybės tikrai turi pareigą rūpintis visu procesu ir tai matyti. Pats 2024 metų, kai vyks dainų šventė, finansavimas yra garantuojamas valstybės.

Kalbant apie įvairių dalykų, ar tai būtų tautiniai drabužiai, ar tai būtų instrumentai, ar kiti dalykai, išigijimą, prie to taip pat prisideda Nacionalinis kultūros centras. Bet iš esmės, kaip ir minėjau, čia svarbiausias dalykas, suprantant ir dalinantis ta finansine našta, tokio įstatymo poreikis ir atsirado dėl to, kad ne tik Kultūros ministerijos rūpestis yra ši šventė. Jeigu to paties dalyko nevertins ir nesupras Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Užsienio reikalų ministerija, savivaldybės ir kitos institucijos, iš tikrųjų mes tikrai galime turėti ne tai, ko iš mūsų reikalauja, tarkime, UNESCO.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi R. Šarknickas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, pritarsiu šitam projektui ir siūlymams, nes dainų šventės buvo, yra ir turi būti ta Lietuvos vizitinė kortelė, kuri yra pripažinta tarptautiniu lygmeniu, UNESCO ir kitų organizacijų. Dainų šventės įstatymas buvo priimtas 2007 metais, tačiau nuo tada prieš kiekvieną šventę išlenda vis tos pačios problemos – tai finansų, tai maitinimo nesutvarkymas ir panašiai.

Noriu pratęsti Kęstučio mintį apie asignavimus. Ar dabar po šitų pataisų galima tikėtis, kad nebebus viskas suverčiama tarsi ministerijos bendriems asignavimams, ar atsiras atskiras punktas, kuriame bus įrašyta, kiek yra skirta konkrečiai dainų šventei?

Antras dalykas. Rašote: įtvirtinti savivaldybių funkcijas. Ten irgi yra didžiulių problemų. Ar atsiras toks punktas, kur su savivaldybėmis bent jau prieš dainų šventę bus numatyta, kad šitie asignavimai yra tiksliniai, skirti dainų šventei?

Ir trečias...

PIRMININKAS. Laikas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). ...paskutinis. 2024 metais bus 100 metų dainų šventėms. Ar ministerija jau mąsto, kaip bus paminėtas tas šimtmetis, nes metų skelbimo lyg ir nenumatyta? Kokia jūsų pozicija? Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už klausimus. Pradėsiu nuo paskutinio. Aš nemanau, kad ką labai pakeistų konkrečių metų paskelbimas, nes mums ir pareiga, ir prievolė yra didelė. Tam, net kalbant apie biudžetus, trejus metus į priekį planuojamos lėšos, kalbant apie 2024 metus.

O dabar kalbant apie kažkokį specialų ar nespecialų finansavimą, tai ir dabar turi vykti ir regioninės dainų šventės, kurios gauna finansavimą ir iš Kultūros tarybos ar Nacionalinio kultūros centro. Planuojant ir kalbant apie išigijimą, kaip ir minėjau, ar instrumentų, ar tautinių rūbų, yra galimybė turėti ir valstybės dalinį finansavimą. Galų gale net atlyginimo dydis, tarkime, kolektyvų vadovams, irgi yra visų atlyginimų kėlimo politikos dalis. Kitaip tariant, visi čia yra susiję ir šiuo įstatymu tiesiog norisi aiškumo. Kaip jūs gerai minėjote, labai norisi išvengti tokių situacijų. Atsimename, buvo ir maitinimo problemų, buvo, tarkime, reikia suvežti didžiulį skaičių vaikų į Vilnių, ir būna, tarkime, iš savivaldybės girdime, kad ne, mes neturėsime, kur jų padėti, nes mes vasarą remontuojame mokyklas, ir panašūs dalykai. Kitaip tariant, be tokio aiškesnio įpareigojimo įstatymu, tikrai praktiniame darbe kyla iššūkių. Jūs pats tikrai gerai įvardinote tuos iššūkius. Tikimės, kad mums padės tuos iššūkius išspręsti būtent šie įstatymo pakeitimai.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi M. Ošmianskienė.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Nepaisant to, šiek tiek yra panašumų su Dainų švenčių įstatymu dabartiniu, einamuoju, ir jūsų nauju siūlymu. Bet yra ir neblogų pasiūlymų, tai tam, ko gero, rei-

kės pritarti. Ir faktiškai į kolegos klausimą atsakėte dėl Kultūros tarybos finansavimo, dėl dainų švenčių. Tiesiog dar pasitikslinsiu: kiek buvo svarstyta, kiek Kultūros taryba gali prisidėti prie paties Dainų švenčių įstatymo finansavimo? Ačiū.

S. KAIRYS. Kultūros taryba irgi turi nusistačiusi įvairias proporcijas ir kitus dalykus, tačiau priklauso nuo konkretaus, tarkim, regiono dainų šventės ir tos paraiškos teikimo. Kultūros centras irgi turi ir programą, ir prievolę prisidėti prie jūsų minėtų dalykų. Apie konkrečias sumas, jeigu įdomu, irgi galėsime padiskutuoti plačiau ir Kultūros komitete pažiūrėti, kaip realybėje atrodo tas pasirengimas. Bet iš esmės kas yra svarbu, kad šio įstatymo pakeitimus buvo bandoma įgyvendinti ir praėjusią kadenciją, bet irgi nebuvo lengva rasti susitarimus, ypač kalbant apie Lietuvos savivaldybių asociaciją, nes visi suprantame tą jautrumą, kalbant apie savivaldybes, bet šiandien mes esame vis tiek tokia taškoje, kai tą susitarimą esame pasiekę. Manau, kad tikrai visos institucijos gali užtikrintai žengti gerą žingsnį į priekį šia tema.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties, ministre, labai malonu matyti. Kaip sekasi sėdėti prie to prabangaus stalo, kaip sakant, piršto iš savo partiečio? Ar patogus tas stolas, tas brangus, buvęs prie jūsų ministerijos? Nes vis dėlto, kai iš partijos nario perki, turėtų būti smagu prie jo sėdėti, jeigu ir tą partietį pasikviesi. Bet čia tegul būna toks klausimas šiaip sau.

Žiūrėkite, ministre, aš sveikinu iš tikrųjų su šiuo jūsų teikiamu įstatymo projektu, bet man kyla vienas dalykas, tai mes su kolegomis peršnekėjome. Ar jūs nemanote, kad šiandien yra daug svarbesnių dalykų negu dainų šventės. Mes kryptame kur? Mes, rajonų, regionų atstovai ir vienamandininkai, matome apverktiną saugotinių objektų situaciją. Dabar mes svarstome Dainų švenčių įstatymą, bet jūs neatnešate jokio teisės akto, kad būtų palengvinta kultūros paveldo objektų priežiūra. Jie visi yra apleisti, pinigų neskiriama ir tai yra nuolatinis dalykas. Greitai bus dveji metai, kaip esate ministras. Tai gal *biškį* tą Dainų švenčių įstatymą atidėkite, nes greitai nugrius visi pastatai, dvarai ir kiti dalykai.

S. KAIRYS. Į demagoginę jūsų klausimo dalį labai sunku yra atsakyti. Kažin kokį jūs ten stalą rastumėte ir apie ką jūs čia iš principo kalbate?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Iš Joniškio pirktas stolas jūsų ministerijos, iš jūsų partiečio buvo nupirktas stolas jūsų ministerijai. Jūs per televiziją pristatėte.

S. KAIRYS. Tai yra faktas?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Taigi jūs pristatėte per televiziją.

S. KAIRYS. Tai yra faktas? Ar jūs nemeluojate? Jūs nemeluojate?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Taip, yra faktas. O tai ką, jūs jau pamiršote? (*Balsai salėje*)

S. KAIRYS. Pasitikrinkite faktus, tada klauskite apie tai, kas pagal jūsų suvokimo ribas yra suprantama.

Kitas dalykas, klausimai, susiję su Dainų švenčių įstatymu. Kolegos, o kada yra laikas Dainų švenčių įstatymui? Kada yra laikas? O mes dirbame, Vyriausybė dirba pagal Seimo patvirtintą Vyriausybės programą ir visi klausimai yra svarbūs, taip pat ir paveldotvarka. Aš tik priminsiu, kad Paveldotvarkos programa turi dvigubai didesnę biudžetą šią kadenciją, bet kadangi, matau, nėra jums taip įdomu, kas iš tikrųjų vyksta, tai turbūt tuo ir užbaigsiu savo atsakymą į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Aš jau nebeklausiu turbūt, tik palinkėsiu ministrui kantrybės ir tikrai nereaguoti į tokius išpuolius, sakyčiau, ir provokacijas, kurios nieko bendro neturi su turiniu. Ir kalbėti Seimo nariui apie tai, kad dainų šventes reikia išmesti arba jų nešvęsti, arba neskirti lėšų, aš nežinau, turbūt patys jo rinkėjai įvertins tokį požiūrį. Juo labiau kad dainų šventes saugoti mus įpareigojo UNESCO globa. Ačiū jums už tą iniciatyvą, ačiū, kad pagaliau, irgi po daugelio metų, ėmėtės tokio teisės akto, kuris tikrai labai labai padės horizontaliai susieti visas įstaigas, nuo kurių priklauso ir kurioms turėtų priklausyti šitos šventės, kurios yra ne tik šventė ar padainavimas, bet tai yra kultūrinis judėjimas ir vienas iš tautinės tapatybės svarbiausių elementų. Taigi ačiū jums. Kadangi aš neturėsiu galimybės dėl motyvų, nes ten užimta vieta, prašau

visų kolegų, na, neabejoti ir tikrai po pateikimo pritarti, o mes komitete imsime jau detalesnio nagrinėjimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi, kaip suprantu, tai nebuvo klausimas, labiau pasisakymas, tai labai ačiū, ministre. Per šoninį mikrofoną E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Norėjau tik pasakyti gal ir visuomenei, kad gerbiamas kolega Remigijus, matyt, yra praleidęs vieną publikaciją, kurioje parašyta, kad Kultūros ministerija nutraukė baldų pirkimo konkursą.

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis per šoninį mikrofoną norėtų atsakyti.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Labai ačiū, Augi. Aš tik dar kartą cituoju, kas yra viešojoje erdvėje, kad iš UAB „Joniškio baldai“, vadovaujamos Liberalų sąjūdžio Joniškio tarybos nario K. Tautvaišo žmonos, Kultūros ministerija perka baldus. Tai aš jums ir cituoju tai, kas yra parašyta.

Dėl dainų šventės, gerbiamas Juozapaiti, tikrai visi balsuoja už ir tam yra tinkamas laikas. Klausimas yra, ar tinkamas laikas spręsti dėl kultūros saugomų objektų? Tai čia ir yra du esminiai dalykai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Pasisakymai dėl motyvų. Už įstatymo projektą pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, na, čia keistai pakrypo diskusija apie kėdes. Na, kaip yra? Istorija rodo, P. Gražulis, ko gero, norės pasakyti, kad yra svarbesnių dalykų, tačiau istorija rodo, kad nesvarbu, net kai vyksta karai, skamba dainos. Aišku, daugiau patriotinių dainų, įkvepiančių dainų ir niekur nuo gyvenimo nepabėgsime. Kaip aš minėjau, dainų šventės yra Lietuvos tokia, sakyčiau, vizitinė kortelė, kuri gauna aukščiausius tarptautinius įvertinimus UNESCO ir visų kitų organizacijų. Beje, net ir sovietmečiu dainų šventės vyko, spindėjo, tik buvo kitas aspektas: sovietinė valdžia norėjo kaip skydą parodyti tas dainų šventes, parodyti, kad čia Sovietų Sąjungoje yra demokratija, dainuojama ir šokama. Tai čia kiti dalykai. Tačiau mes už poros metų minime dainų švenčių šimtmetį ir gerai, kad atsiranda tokios įstatymo pataisos nuo 2007 metų, kur atsiranda daugiau aiškumo, ypač finansinio aiškumo, ir nebus viskas suverčiama vien tik asignavimams ministerijoje. Ten dažnai pasiklysdavo, pasiklysdavo, pinigai nepasiekdavo, neaišku, kur lėšos būdavo skirstomos. Aš kviečiu pritarti šiam projektui, nes tai yra, manyčiau, visvien žingsnis į priekį ir pažangą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori niekas kalbėti. Iš klausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas partijos pirmininke, gerbiamas posėdžio pirmininke, na, aš vis tiek suprantu, kad yra laikas, kai galima džiaugtis, dainuoti, bet šiandien, kai žmonės nesuduria galo su galu, negali sumokėti už elektrą, už šildymą, tiesiog kasdien mums skambina, dabar jūs užsiimate *tancy*, *pliaski*, *festivali*. Man atrodo, kad tikrai tų klausimų šiandien darbotvarkėje nereikėtų ir užsiimkime tikrai rimtais klausimais, kurie, galima sakyti, šiandien dega. Vis tiek aš, posėdžio pirmininke, nustebau. Jūsų kolegą V. Fiodorovą ministras paklausė, kiek jis moka už elektrą, o pats ministras kažkodėl neatsakė, kiek „Moki–veži“ moka už elektrą. Kas čia yra, kodėl?

PIRMININKAS. Labai dėkui, Petrai. Gal ministras grįžęs į salę per šoninį mikrofoną atsakys. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš gal kultūringai pabandysiu kolegoms šiek tiek paaiškinti, kad vis dėlto Dainų šventės įstatymas turi įsigalioti, nes užtrunka, o vis dėlto dainų šventė artėja. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas, gal irgi yra gera pastaba, kas susiję su Apytalaukio dvaru Kėdainių rajone, jis sudegė, ir Varėnos rajono klojimo teatru, ir panašiai. Reikia į paveldosaugą tikrai atkreipti dėmesį. Ir tikiuosi, kad dainų šventė, kaip ir Naisių šeimos šventės festivalis, kuris vyksta kiekvienais metais ir surenka virš 100 tūkst. žiūrovų, kultūringai ministro taip pat bus aprašoma. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Per šoninį mikrofoną – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Aš irgi norėjau palaikyti dainų šventes, nes aš niekaip negaliu užmiršti tos gėdos, kaip čia S. Tumėnas sakė, švėsime dainų šventės 100-ąsias metines, o latviai 150 metų. Jeigu mes dabar nefinansuosime ir nebus dainų šventės, tai dar kartą mes patirsime didelę gėdą, degradaciją, demoralizaciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, išklausėme visų pasisakymų.

15.26 val.

Turizmo įstatymo Nr. VII-667 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1871ES, Civilinio kodekso 6.747–6.755 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1872 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3.1, 2-3.2 klausimai – Turizmo įstatymo Nr. VII-667 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1871ES ir lydimasis Civilinio kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1872. Pranešėjas – V. Jurgutis. Pateikimas.

V. JURGUTIS. Sveiki, gerbiami Seimo nariai, posėdžio pirmininke. Norėčiau jums pristatyti Vyriausybės teikiamus ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtus Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymo ir Civilinio kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektus. Teikiami įstatymų projektai parengti siekiant tinkamai įgyvendinti Europos Komisijos kelionės paslaugų paketų ir susijusių kelionės paslaugų rinkinių direktyvos 17 ir 19 straipsnių nuostatas, siekiant išvengti Europos Komisijos pažeidimo procedūros Lietuvai inicijavimo pradėjimo.

Įstatymo projektu siūlomi tokie pagrindiniai pakeitimai. Pirmas. Nustatyti, kad visi turistai turėtų kelionių apsaugą, todėl siūloma įtvirtinti, kad visi kelionių organizatoriai privalėtų turėti draudimą arba finansinę garantiją, prievolių įvykdymo užtikrinimą.

Kitas pakeitimas – sumažinti finansinę naštą išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriams, kurių pardavimo apimtys yra mažesnės negu didžiųjų kelionių organizatorių. Tai yra jeigu pajamos yra mažesnės negu 1 mln. eurų, jiems nustatyti mažesnę prievolių užtikrinimo draudimo sumą. Nustatoma 20 tūkst. eurų vietoj buvusių 50 tūkst. eurų, tai leis smulkesniam verslui šiek tiek lengviau veikti. Taip pat sujungti kelias neklasifikuoto apgyvendinimo paslaugų rūšis, taip atsisakant perteklinio reguliavimo.

Kartu į ateitį orientuotas pokytis įtvirtinti Nacionalinę turistų informacinę sistemą, kuri teiktų ilgalaikio turizmo duomenų paslaugą ir realiu laiku leistų atnaujinti turistinių objektų duomenis, suteiktų galimybę matyti turistų srautus Lietuvos turizmo objektuose, apgyvendinimo įstaigose, mobiliųjų duomenų duomenis ir kitų duomenų pagrindu... Tikimės, kad ši sistema leis ne tik tai sprendimų priėmėjams viešajame sektoriuje, bet ir privačiam sektoriui lengviau apsispręsti dėl savo investicijų.

Taip pat patikslinti viešosios įstaigos „Keliauk Lietuvoje“ funkcijas ir teikiamas paslaugas, Turizmo įstatyme nustatyti turizmo informacijos centrų funkcijas.

Labai ačiū ir prašau pritarti projektams po pateikimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas viceministre. Jūsų paklausti nori gana daug Seimo narių. Pirmasis klausia G. Surplys. Nėra. S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, vis dėlto yra daug tokių ekvilibristikų tarp sąvokų. Ar jūs tarėtės, pavyzdžiui, su kalbininkais, kuo skiriasi turistas nuo keliautojo, ar kartais jie ne sinonimiški ir panašiai? Kai bus problemų, ar kas nors sugebės taip jau tiksliai tuos dalykus atskirti? Arba, kai rašote, pavyzdžiui, gražinti ne tik tai turistui, bet ir jo vardu sumokėtus pinigus. Ar tartasi su tomis turizmo organizacijomis, su profsajungomis, ar buvo diskusijų čia iš visų pusių? Ačiū. Nes man yra tokių net terminijos įvairių problemų.

V. JURGUTIS. Iš tikrųjų labai ačiū už klausimą. Rengiant įstatymo nuostatas buvo diskutuota, derinta tiek su socialiniais partneriais, įvairiomis turizmo asociacijomis, tiek su bendruomenėmis. Lygiai taip pat derinta ir su įgyvendinančiomis institucijomis, kurios atlieka tam tikras funkcijas, kurias jūs minėjote, tai ir Vartotojų teisių apsaugos tarnyba, ir kitomis. Žinoma, projektus skaitė ir kalbininkai, būtent tomis dalimis, ką jūs minite, ir siekiama papildomo aiškumo, kas yra turistai, kaip jis apibrėžiamas, kuo skiriasi turistai nuo lankytojo, kuris praleidžia trumpesnę laiką, kad būtent tiek turistų apsauga, tiek verslo reguliavimas būtų aiškesnis. Būtent dėl šitų nuostatų, man atrodo, išties didelių netgi diskusijų nebuvo, buvo tikrai siekiamybė apibrėžti tai, kas kartais praktikoje net ir buvo taikoma, bet neturėjo įstatyminio reguliavimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi E. Rudelienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Aš dėl bendro reglamentavimo sutinku, kad galbūt reikia iš naujo peržiūrėti Turizmo įstatymą, bet aš noriu paklausti. Daug sąvokų keičiate ir ta ekskursijos defini-

cija apibrėžiama ne tik trukmė, bet ir objektų kategorijos. Jūs išplečiate: gamtos, kultūros, mokslo, religijos ir kitų, bet toks, man atrodo, pasipinigavimas išeis, nes į tuos objektus galima ateiti tik su gidu. Bet regionuose, pavyzdžiui, regioniniame parke dirbantys darbuotojai arba dvare esantis kultūros centras ir jame dirbantys meno vadovai, kurie gali suteikti kokybišką informaciją atvykusiems keliautojams, o vietinis turizmas pas mus labai populiarėja, turės išigyti, ne išigyti, bet gauti, išlaikyti egzaminą, išklausti 250 akademinių valandų kursą ir taip toliau, jeigu norės tiems lankytojams tą informaciją suteikti. Kaip jūs spręsite tą problemą, nes pagal tai, kas sudaryta įstatyme, situacija atrodo būtent taip, kad niekas kitas, be gido, tos informacijos gamtos, kultūros, mokslo ir religijos, kituose objektuose suteikti negalės?

V. JURGUTIS. Labai ačiū už klausimą. Tikrai norėčiau patikinti ir užtikrinti, kad tai niekaip neriboja galimybių lankytis minėtuose objektuose be gido. Iš kitos pusės, tikrai noriu atkreipti dėmesį, kad Lietuvoje taikomas reglamentavimas gidų paslaugoms teikti yra vienas griežtesnių Europos Sąjungoje. Mes rengdami įstatymo nuostatas taip pat turėjome diskusijų su bendruomene, turizmo socialiniais partneriais, taip pat gidų organizacijomis dėl reglamentavimo lankstinimo ir lengvinimo, o tai, ministerijos nuomone, leistų užtikrinti tiek didesnę paslaugų įvairovę, tiek galimybę daugiau verstis šia veikla.

Vis dėlto neradus bendro sutarimo diskusijų metu šių nuostatų kol kas neteikiame, bet manome, kad būtų prasminga jas įgyvendinti ateityje. Tikrai girdžiu jūsų klausimą ir manau, kad galbūt ir galėsime sujungti jėgas ateities diskusijose.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Rudelienė. Ruošiasi K. Vilkauskas.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, tikrai ačiū už įstatymo projektą, kur daug labai gerų dalykų, seniai lauktų. Tiesiog tokį turiu klausimą, o gal šiek tiek plačiau paaiškinsite dėl elektroninio registravimo Nacionalinėje turizmo informacinėje sistemoje? Kas turės prievolę registruoti, nes šiandien tikrai žinome, kad statistika ne visada iki galo atspindi nakvynių skaičių ar lankytojų srautų skaičių, tad ar vis dėlto smulkieji bus įpareigoti, sakykim, kaimo turizmo sodybos, privatūs nakvynių namai, o jeigu bus, ar nebus papildoma našta? Kokie kaštai ir kaip ta sistema išvis veiks, gal šiek tiek galite paaiškinti? Ačiū.

V. JURGUTIS. Labai ačiū. Išties norėčiau atkreipti dėmesį, kad pagal dabartinį įstatymo reglamentavimą apgyvendinimo paslaugų teikėjai privalo teikti duomenis, tiek smulkesni, tiek stambesni, tiek rinkti iš lankytojų apgyvendinimo korteles, kurios ir yra įtvirtintos popieriniu formatu, ir teikti lygiai taip pat ketvirtines ataskaitas Statistikos departamentui. Bet suprantame, kad kadangi duomenų rinkimas daromas nebūtinai inovatyviomis technologijomis, be to, tos prievolės užtikrinimo kontrolės nėra, tikrai turime perteklinę biurokratinę našta. Ji, deja, netgi nesukuria produkto, nesukuria realių, tikslų turizmo duomenų.

Tikrai suprantame, kad tai, kuo vadovaujamės dabar kaip valstybė, turi daug paklaidų. Iš esmės mūsų tikslas ir yra visą šį procesą skaitmenizuoti, tai panaikintų perteklinių papildomų dokumentų tikrinimą ir pildymą, iš esmės vietoj trijų pildymų užtektų vieno elektroninio. Taip, jeigu apgyvendinimo paslaugų teikėjai tuos duomenis teiks, mes kartu turėsime ir tikslesnę statistiką. Šiuo metu su apgyvendinimo paslaugas teikiančiomis asociacijomis taip pat turime gana detalias ir technines diskusijas apie duomenų apimtį, įvedimo būdus, integravimą iš trečiųjų sistemų, kad tai būtų kuo mažesnė našta verslui, o duotų kuo didesnę naudą. Išties aš manau, kad toks modelis, kokį turi ir kitos Europos valstybės, pavyzdžiui, Kroatija, siekiame pritaikyti gerą patirtį, turimą kitų valstybių, net galbūt darome ją dar šiek tiek lankstesnę negu kitos šalys, darome naujai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėjau paklausti dėl turizmo valstybinio valdymo. Anksčiau buvo Turizmo departamentas, jis atitinkamai vykdė funkcijas, kurias dabar atlieka „Keliau Lietuvoje“. Dabar įstatyme įrašyta, kad valdymo funkcijas vykdys Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vyriausybės įgaliota institucija ir Vyriausybės įgaliotas viešasis juridinis asmuo.

Mano klausimas. Ar tai bus vėl „Keliau Lietuvoje“? Ar stiprinsite tas funkcijas regionų atžvilgiu? Savivaldybių turizmo informacijos centrai skundžiasi, kad jiems nepakanka dėmesio bū-

tent iš „Keliauk Lietuvoje“, nes didesnis dėmesys sukoncentruotas į išvažiuojamąjį, įvažiuojamąjį turizmą, tą sektorių, o regionai pasigenda to dėmesio. Ačiū.

V. JURGUTIS. Išties ta formuluotė – Vyriausybės įgaliota institucija, na, yra tam tikra metodika, kaip yra visuose teisės aktuose įvardijama. Mes, tiesą sakant, norėtume aiškiai įvardinti pavadinimą, bet kadangi yra tokia metodika, tai tebūnie. Jokių reformų nenumatome, tikrai ta institucija išlieka „Keliauk Lietuvoje“. Tikrai dabar nereikia revoliucijų, reikia tiesiog gerinti tai, kas veikia.

Jeigu kalbėtume apie pokyčius ir papildomą dėmesį regionams, ministerija yra parengusi atskirus pažangos priemonių pasiūlymus. Jie leistų regionuose stiprinti turizmo bendradarbiavimą, sujungiant tiek vietines savivaldybes, tiek kitas organizacijas, veikiančias toje pačioje srityje, tiek nacionalinius parkus, tiek privatų verslą. Tai leistų sutelkus jėgas pasiekti didesnių rezultatų. Vėlgi tai susiję ir su kitais reikalingais tiek įstatymo pakeitimais, tiek biudžeto finansavimu. Bet čia matome tikrai didelę prasmę.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinė klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš čia. Iš tiesų nuo pat pradžių domėjausi Turizmo įstatymu. Esame buvę ne kartą susitikę su žmonėmis, dirbančiais šioje srityje, buvo pateikta daugybė pasiūlymų. Žinau, kad asociacijos aktyviai dalyvavo peržiūrint įstatymą, tik neaišku, kiek buvo atsižvelgta į jų išsakytas mintis, pastabas, pasiūlymus.

Aš norėčiau jūsų paklausti, kokie motyvai, kodėl vis dėlto buvo atsisakyta kelionių vadovų? Gidas ir kelionių vadovas yra du skirtingi dalykai.

V. JURGUTIS. Gal pradėsiu nuo to, kad tikrai turėjome daug diskusijų, tikrai žinau, kad jūs sekate situaciją, esu dėl to dėkingas. Buvo atsižvelgta į tas nuostatas, kurios derėjo su bendru tiek socialinių partnerių, tiek ministerijos kaip politikos formuotojo požiūriu. Reikia atkreipti dėmesį, kad dalis pateiktų pasiūlymų tarpusavyje nebūtinai derėjo, kartais skirtingų organizacijų teikiami siūlymai prieštaravo vieni kitiems, teko kai kur ieškoti ir kompromisų. Bet išties stengiamės maksimaliai integruoti turizmo bendruomenės siūlymus.

Jeigu kalbėtume apie kelionių vadovų sąvokos įvedimą, vertinant visą Turizmo įstatymo teikiamą sąvoką buvo vertinta tai, kad šiuo metu nėra reikalinga kaip papildoma funkcija ar papildomas apibrėžimas, kuris galėtų sukurti papildomą palengvinimą ar sumažinti biurokratinę naštą. Jeigu ateityje matytume, kad tai suteiktų papildomų galimybių verslui veikti, tikrai neprieštarautume tokios papildomos sąvokos įvedimui. Šiuo atveju analizuodami, ar tai sukurtų papildomos vertės per lankstesnį reguliavimą, to nematėme, nes, mūsų supratimu, mūsų analizė rodė, kad tai galime atlikti ir pagal esamas nuostatas. Bet jeigu bus siūlymų komitetuose, žinoma, nagrinėsime ir svarstysime.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Galite pastovėti, kitą klausimą irgi... Nėra norinčių kalbėti dėl motyvų.

15.40 val.

Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo III¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1936 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo III¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1936. Pranešėjas – viceministras V. Jurgutis. Pateikimo stadija.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Jarutis.

V. JURGUTIS. Labai ačiū, pirmininke. Teikiamu įstatymo projektu siekiama Atitikties vertinimo įstatymą papildyti notifikuojamųjų atitikties vertinimo įstaigų veiklai taikomais esminiais reikalavimais, kad šios srities reguliavimas atitiktų konstitucinę doktriną, o esminės notifikuojamųjų įstaigų ūkinės veiklos sąlygos būtų įtvirtintos įstatyme. Šiuo metu esminės sąlygos ir joms taikomi reikalavimai yra įtvirtinti Vyriausybės nutarimu. Tiesiog tos nuostatos būtų perkeltos į įstatyminių reglamentavimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktrina bei licencijavimą horizontaliai reguliuojančiais teisės aktais, būtini reikalavimai ūkio subjektams, siekiantiems gauti leidimus, licencijas, turi būti numatyti įstatyme, būtent dėl to šis pakeitimas ir daromas. Atsižvelgiant į tai, įstatymo projektu bus panaikintas įstatyminio reguliavimo trūkumas ir esminės notifikuojamųjų įstaigų ūkinės veiklos sąlygos, o joms taikomi reikalavimai perkeliama į įstatymo nuostatas, kuriose bus nustatyti valstybės institucijų sprendimų priėmimo pagrindai, esminiai reikalavimai, taikomi notifikuojamųjų įstaigų veiklai, teisiniai pagrindai, kada atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo galiojimas keičiamas ar laikinai sustabdomas, ar panaikinamas laikinas stabdymas, ar apskritai panaikinamos notifikiuotosios įstaigos paskyrimas atlikti atitikties vertinimo procedūras.

Perkeliant nuostatas iš Vyriausybės nutarimo į Atitikties vertinimo įstatymą, reguliavimas iš esmės nėra keičiamas, ką jau minėjau, taip pat neatsiranda jokios naujos naštos nei verslui, nei institucijoms. Į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas bus atsižvelgta derinant Seimo komitetuose. Labai ačiū.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Sveiki, kolegos, noriu pasisveikinti. Motyvai dėl viso. Motyvų už, prieš nėra. Ačiū, gerbiamas viceministre. Yra šiokia tokia dilema. Už 2 minučių yra balsavimo laikas. Kitas klausimas yra gana ilgas. Norėčiau su jumis pasitarti, gal galime pradėti balsavimą pora minučių anksčiau? Minute anksčiau? Galima, neprieštaraujate? Gerai, tada teikiu, pradedame balsuoti. Ačiū, gerbiamas viceministre, kurį laiką pailsėkite.

15.43 val.

Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1910 (pateikimo tęsinys)

Pradedame balsavimo procedūrą. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1910. Gerbiami kolegos, kviečiu iš pagalbinių patalpų grįžti į salę, pradedame balsavimo procedūrą.

Užsiregistravo 104, balsavo 103 Seimo nariai: už – 100, prieš – 1, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti spalio 18 dieną. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) L. Kukuraitis per centrinį mikrofoną.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėl protokolo – mano balsas už.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl protokolo – L. Kukuraičio balsas už. Galime pritarti dėl komiteto paskyrimo ir datos nustatymo? Ačiū.

15.45 val.

Turizmo įstatymo Nr. VII-667 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1871ES, Civilinio kodekso 6.747–6.755 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1872 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.1, 2-3.2 klausimai – Turizmo įstatymo Nr. VII-667 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1871 ir lydimasis Civilio kodekso projektas. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 114, balsavo 113 Seimo narių: už – 96, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų ir Kaimo reikalų komitetai. Siūloma svarstyti spalio 11 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl lydimąjo Civilinio kodekso projekto yra kiti komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarcos komitetas, papildomi – Ekonomikos ir Biudžeto ir finansų komitetai. Taip pat siūloma svarstyti spalio 11 dieną. Ačiū, pritarta.

15.46 val.

Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo III¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1936 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo III¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1936.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 103, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti rugsėjo 29 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Taigi balsavimai atlikti.

15.47 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1919, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 17, 19, 22, 25, 27, 31, 35, 46, 51, 52, 55, 57, 58, 82, 86, 91, 92, 93, 94, 95, 96 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-545 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1920, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-327 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1921, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1922, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 29, 31, 34, 37, 39, 48, 49, 63, 66, 68, 90, 94, 99, 101, 102, 114 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 90¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-546 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1923, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 ir 9¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1924, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. IX-1491 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1925, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1926 (*pateikimas*)

Kviečiu gerbiamą viceministrą grįžti į tribūną ir pateikti 2-5.1, 2-5.2, 2-5.3, 2-5.4, 2-5.5, 2-5.6, 2-5.7 klausimus. Tai Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas, taip pat Viešųjų pirkimų įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1920, Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1921... Prašau, gerbiamas viceministre, tribūna jūsų.

V. JURGUTIS. Labai ačiū, pirmininke, kad pristatėte visą teisės aktų keitimo sąrašą. Išties teikiami įstatymų projektai parengti siekiant sudaryti geresnes sąlygas pirkimų vykdytojams orientuoti į pirkimų rezultatus, didinant pirkimų ir koncesijų lankstumą, skaidrumą, mažinant administracinę naštą, stiprinant vidaus kontrolę, sudarant pagrindus aiškesnei pirkimų praktikai, taip pat siekiama nacionalinių teisės aktų nuostatas suderinti su Europos Sąjungos koncesijų direktyvų nuostatomis.

Atlikus viešųjų pirkimų sistemos vertinimą (jį atlikome analizuodami statistinius duomenis tiek Lietuvos, tiek Europos Sąjungos kontekste, juos lygindami ir turėdami daug kokybinių susitikimų su organizacijomis, institucijomis, kurios dalyvauja viešųjų pirkimų sistemoje) paaiškėjo, kad perkančiosios organizacijos per mažai dėmesio skiria pasirengimo pirkti etapui ir galutiniam sutarties vykdymo rezultatui.

Taip pat kai kuriuos pirkimus ir koncesijas reguliuojančių įstatymų nuostatų taikymas reikalauja atlikti perteklinius, pridėtinės vertės nekurančius veiksmus, trūksta tam tikrų nuostatų aiškumo. Dėl jų praktikoje kyla klausimų, susiduriama su skirtingų institucijų nevienodo nuostatų interpretavimo problema.

Dėl netinkamo koncesijų direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę taip pat pradėta pažeidimo procedūra, todėl ir dėl šio dalyko reikia tikslinti įstatymo nuostatas, kad būtų tinkamai įgyvendintos direktyvų nuostatos.

Jeigu apibendrinčiau, įstatymų projektais siūlomi penki šeši pagrindiniai pakeitimai.

Pirmas. Suteikti daugiau lankstumo pirkimų dalyviams, kad būtų galima išvengti situacijų, kai dėl klaidų atmetami ekonomiškiausi, ekonomiškai naudingiausi pasiūlymai, kai pirkimų vykdytojas, pastebėjęs netikslumų pirkimų sąlygose, tęsia pirkimus, nors jam tai nenaudinga.

Taip pat nustatyti galimybę tiekėjams tikslinti pasiūlymų dokumentus ar duomenis. Šiuo atveju dėl to siūloma nustatyti galimybę tiekėjams tikslinti pasiūlymų dokumentus ar duomenis apie atitiktį pirkimo dokumentų reikalavimams. Aišku, išskyrus tuos pasiūlymų duomenis, kurie vertinami sudarant pasiūlymų eilę, ir sutartyje nurodytą kainą, sąnaudas.

Taip pat siūloma nustatyti galimybę keisti pirkimo sąlygas pratęsiant pasiūlymų pateikimo terminą, išskyrus tarptautinių pirkimų atveju. Tas turėtų sumažinti pirkimo nutraukimo atvejų skaičių.

Taip pat siūlome nustatyti galimybę nutraukti pradėtas pirkimo procedūras, jeigu pirkimo dokumentuose padaryta esminių klaidų, dėl kurių negalima sudaryti pirkimo sutarties, nes dar iš esmės tokios nuostatos nėra.

Kitas blokas. Juo siekiame suteikti daugiau pasirinkimo perkančiosioms organizacijoms kartu suteikiant didesnę atsakomybę atliekant pirkimus. Visų pirma, keičiant požiūrį dėl pirkimo objekto skaidymo į dalis, siūloma, kad neliktų absoliutaus reikalavimo skaidyti pirkimą į dalis, tačiau reikalauti perkančiajai organizacijai priimti sprendimą, atsižvelgiant į tai, ar pirkimo skaidymas į dalis padidintų konkurenciją ir padidintų smulkiojo ir vidutinio verslo galimybes dalyvauti tokiuose pirkimuose.

Taip pat siūloma atsisakyti ribojimo dėl bendros pirkimo sutarties pakeitimo vertės iki 100 %. Išliktų tik tas ribojimas, kad vieno pakeitimo vertė turėtų neviršyti 50 % pradinės sutarties vertės, ir kitos direktyvose nustatytos sutarčių keitimo sąlygos.

Taip pat siūloma leisti supaprastintas skelbiamas derybas vykdyti praleidžiant paraiškų teikimo etapą. Taip pat nustatyti daugiau galimybių sudaryti sutartį tiesiogiai neatliekant procedūrų tais atvejais, kai pirkimų procedūrų taikymas nėra tikslingas. Galime kalbėti ir apie mokslinių darbų vertinimą, mokslinius straipsnius, iš leidėjų įsigijamus leidinius, prekes, paslaugas globojamų asmenų savarankiškumui ugdyti, stovyklų paslaugas profesionaliems sportininkams, dalyvavimo parodose paslaugas ir panašiai.

Trečias pakeitimų blokas. Jais siūlome atsisakyti perteklinių reikalavimų nustatyti galimybę tik iš būsimo laimėtojo prašyti dokumentų, patvirtinančių atitiktį reikalavimams, susijusiems su nacionaliniu saugumu.

Taip pat supaprastintų pirkimų atveju tikrinti mažiau asmenų, apie kuriuos tiekėjas turi pateikti informaciją dėl teistumo. Turėtų būti tikrinamas tik tai vadovas ar asmuo, turintis teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo finansinės apskaitos dokumentus.

Taip pat atsisakyti besidubliuojančių dokumentų. Iš pirkimo vykdytojų nereikalauti nešališkumo deklaracijos tais atvejais, jeigu yra deklaruojami viešieji ir privatūs interesai. Tikimės, kad ką tik įvardinti pakeitimai leis pritraukti daugiau dalyvių ir sudaryti didesnę konkurenciją viešuosiuose pirkimuose.

Taip pat siūloma stiprinti pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolę, tai yra reikalauti perkančiosioms organizacijoms parengti vidaus kontrolės tvarką, kuri apimtų visą pirkimų procesą. Kaip minėjau pradžioje, pirkimų procesas – ne tik pirkimo skelbimas, bet apimtų visą pareigą nuo planavimo iki sutarties įvykdymo. Taip pat nustatyti pareigą paskirti asmenis, atsakingus už pirkimo sutarties vykdymą.

Penkta dalis. Ja siekiama didinti skaidrumą, pirkimų procedūrų ataskaitose nurodyti asmenis, kurie dalyvavo pirkime priimant sprendimus.

Taip pat siūloma siekti vienodesnės ir aiškesnės viešųjų pirkimų praktikos, kaip minėjome apie tą vieną iš problemų, kai skirtingos institucijos skirtingai traktuoja tas pačias įstatymo nuostatas. Todėl siūloma nustatyti Viešųjų pirkimų tarnybos nuomonės viršenybę prieš kitas priežiūrą atliekančias institucijas. Taip pat derinti Viešųjų pirkimų tarnybos veiklos planą su politikos formuotojais.

Taip pat, kaip ir dėl kitų teisės aktų, Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadose pateiktas pastabas, žinoma, įvertinsime, kai bus svarstoma komitetuose. Maloniai prašome pritarti po pateikimo ir pasiruošęs atsakyti į klausimus, jeigu jų būtų.

PIRMININKAS. Baigėte, turbūt taip, pristatymą? Ačiū, gerbiamas viceministre. Jūsų nori paklausti aštuoni kolegos. Pirma klausia M. Ošmianskienė. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Kalbant apie viešuosius pirkimus, tiek tos pačios Europos Komisijos vis daugiau ir rekomenduojama, ir kalbama, kad turėtų būti ne tik tai mažiausios kainos, bet taip pat ir aplinkosauginiai bei socialiniai kriterijai. Aš norėčiau paklausti,

gal į šią reformą tuos, tarkime, socialinius kriterijus įtraukėte, skatinate ir jie atsiras Lietuvoje jau realiai vykdomoje politikoje, realybėje?

V. JURGUTIS. Labai ačiū už klausimą. Išties socialiniai kriterijai yra įtraukti tarp tų kriterijų, kuriuos galime taikyti, tai greta jų taip pat galimi įvairūs darnieji, žalieji inovatyvūs kriterijai. Už tų kriterijų apibrėžimą ir tam tikrų rodiklių nustatymą yra atsakingos politiką formuojančios šauninės ministerijos. Šiuo atveju kalbant apie socialinių kriterijų taikymą, būtent Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turi pateikti, kaip praktikoje tai turėtų būti įgyvendinama, bet tikrai įstatymas, ką ir minite, leidžia tai taikyti ir tai tikrai yra gera praktika. Aš manau, kad mes esame arti to, kad tai būtų įgyvendinama praktikoje.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi K. Adomaitis.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, jūs kalbėjote apie skaidrumą. Aš dabar pakomentuosiu jūsų pateiktą 29 straipsnio 4 dalies pakeitimą: „Perkančioji organizacija turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo procedūras ir (ar) konkursą, jei atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti“, ten išskyrus, aš apie tai nekalbu, kur dokumentai netvarkingi. Bet ar jums neatrodo, kad net nenurodytos aplinkybės, atėjo ne tas tiekėjas, ne tas, kurio tikėjaisi, kad ateis, pavėlavo dokumentus pateikti, aš nutraukiu procedūrą, ar nemanote, kad čia bus korupciniai dalykai ir tai pasireikš būtent įdėjus šitą straipsnį? Ačiū.

V. JURGUTIS. Išties pagal reguliavimą, kurį mes turime ir taikome dabar, atsiradus realioms aplinkybėms, o, matyt, pastaruosius keletą metų mes tų realių aplinkybių, kurias patiriame, turime nemažai, perkančiosios organizacijos ir jų pirkimų vykdytojai turi gana formalius kelius, ir ne visai atspindinčius įstatymo tikslus, būdus tokius pirkimus nutraukti. Bet kuriuo atveju, net jeigu ir tokia nuostata nėra nustatyta, paaiškėjus vienokioms ar kitokioms aplinkybėms perkančiosios organizacijos gali ieškoti būdų nutraukti pirkimus. Šiuo atveju neturėjimas normalios procedūros, kaip lygiai taip pat parašyta ir įstatymo nuostatose, perkančiajai organizacijai pagrindžiant, kodėl tas pirkimas nutraukiamas motyvuotu jos sprendimu, neturint tokios procedūros iš esmės yra apsunkinamos perkančiosios organizacijos ir jos negali priimti sprendimų, kurie leistų užtikrinti pirkimų efektyvumą. O kalbant apie skaidrumą ir korupcijos prevenciją, na, tam yra visai kita eilė sprendimų kalbant apie duomenų viešinimą, apie kitus dalykus, kuriuos įvardinau pristatydamas. Taip pat tam dirba ir kitos atsakingos institucijos, kurios užsiima korupcijos ir kitų veiklų prevencija. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Adomaitis. Ruošiasi A. Butkevičius.

K. ADOMAITIS (LF). Ačiū. Džiaugiuosi šiais pakeitimais, kurie supaprastina tikrai perteklinius reikalavimus, bet norėjau paklausti apie papildomą problemą viešuosiuose pirkimuose, kad labai dažnai yra apskundžiami laimėtojai ir teismai tęsiasi metų metus, projektai vėluoja ir brangsta, ir taip toliau. Ar jūs svarstėte, kaip būtų galima išspręsti šitą apskundimo problemą, ar didinant užstatą paduoti skundą, ar leidžiant vykdyti projektus, nepaisant to, kad jie buvo apskųsti, ir jau ten tiktai pačiam gale, paaiškėjus teismo sprendimui, kažkokias baudas pritaikant, jeigu buvo neteisingai parinktas laimėtojas, ir panašiai? Tai čia vienas labai svarbus klausimas. O kitas, tai yra dėl mokslininkų dar trumpai norėjau paklausti. Jie labai visi skundžiasi, kad vykdant europinius projektus sudėtinga įsigyti inovatyvius projektus ir jie užkliūna viešųjų pirkimų pinklėse, užuot vykdę mokslo tyrimus. Tai galbūt ir dėl jų ką nors padarėte?

V. JURGUTIS. Kalbant apie pirkimo terminus, išties Lietuvoje viešųjų pirkimų procedūrų terminai yra vieni trumpiausių Europos Sąjungoje, bet kai dažnai girdime kalbant apie ilgus viešuosius pirkimus, tai dažniausiai ir yra jūsų minėti atvejai, kai pirkimas persikelia į teisminę stadiją ir dėl to visas bendras pirkimo procesas išsitiesia, arba lygiai taip pat jeigu pirkimas dėl vieno ar kitų aplinkybių yra nutraukiamas ir skelbiamas iš naujo.

Iš esmės turime suprasti, kad perkančioji organizacija, tęsdama pirkimo procedūras, prisiima ir atsakomybę nesėkmės atveju dėl sukeliamų padarinių, todėl manome, kad papildomai įpareigojimas tęsti projektą nebūtų prasmingas šiuo atžvilgiu dėl to, kad tai sukeltų perkančiajai organizacijai didesnę riziką. Kalbant apie teisminę dalį, būtent koku būdu siekiame supaprastinti arba palengvinti šią dalį, tai greta įstatymo taip pat vyksta ir kiti pakeitimai viešųjų pirkimų ekosistemoje.

Ir vienas iš veiksmų, kuris yra jau padarytas, tai yra sudaryta speciali komisija, kuri stebi viešųjų pirkimų sistemos veiklą. Į tą komisiją, noriu pasidžiaugti, yra įtraukti skirtingų organizacijų atstovai nuo perkančiųjų organizacijų iki rinkos dalyvių, teisininkų, taip pat įvairių valstybės institucijų, Viešųjų pirkimų tarnybos ir svarbiausia – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo atstovai. Esu labai dėkingas, kad toks būrys skirtingų institucijų atstovų dalyvauja šioje grupėje. Ir būtent buvimas prie vieno stalo ir veikimas kartu, tikimės, leis paspartinti ir teismų veikimą, kai visi ekosistemos dalyviai bus vienoje valtyje ir ne tik nagrinės atskirus atvejus, bet ir prisidės kartu formuodami bendrąją praktiką. Tokiu būdu galėsime paspartinti tuos sprendimus.

Mes taip pat nagrinėjame kaip galimybę atskiros ikiteisminio nagrinėjimo grandies įvedimą, bet šiuo atveju turime suprasti, kad rezultatas būtų priešingas. Jis iš esmės labiau užtikrintų galimybę pateikti apeliaciją ir vietoj procedūrų sutrumpinimo turėtume dar vieną papildomą grandį, kuri tais atvejais, jeigu būtų einama per visas instancijas, tas procedūras dar labiau pailgintų.

Kalbant apie mokslininkus, kaip ir minėjome, stengiamės atsižvelgti ir išgirsti tiek dėl mokslinių straipsnių pirkimo, tiek dėl kitų reikalavimų. Tikime, kad bendros palengvinimo nuostatos taip pat bus aktualios natūraliai horizontaliai visoms sritims, įskaitant ir mokslo įstaigas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi A. Skardžius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas, gerbiamas viceministre, dėl Koncesijų įstatymo projekto. Vis dėlto reikia pripažinti, kad Koncesijų įstatymas, tiek viešosios ir privačios partnerystės modelis ir kiti finansinės inžinerijos modeliai, Lietuvoje kažkaip neįsitvirtina. Ir aš manau, kad tikrai reikėtų šituos modelius plačiau taikyti, kai jau atsiranda ekonomikos krizė arba dabar jau energetikos krizę turime faktiškai visoje Europoje. Tie modeliai kitose valstybėse tokiu atveju buvo labai plačiai panaudoti. Tai leidžia paskatinti ekonomiką, išlaikyti darbo vietas ir valstybei gauti mokesčių grąžą. Kokia būtų jūsų nuomonė šiuo klausimu?

V. JURGUTIS. Labai ačiū už klausimą. Tikrai, kalbant tiek apie koncesijas, tiek apskritai apie viešąją ir privačią partnerystę, manau, kad tai yra labai teisingi sprendimai. Kuo platesnis jų taikymas atveria visai kitokias veikimo galimybes tiek savivaldybėms, tiek kitiems pasitelkti privatų kapitalą ir apskritai kitaip vykdyti valdymą. Dėl to mes, atlikdami teisinės aplinkos analizę, atskirai skiriame dėmesio šioms nuostatoms taikyti ir ar jos realiai leidžia įgyvendinti koncesijų ar viešosios ir privačios partnerystės projektus. Mūsų padaryta analizė leido mums prieiti prie išvados, kad šiuo metu nereikia esminių įstatymų pakeitimų, kad tai yra labiau susiję su, vienas dalykas, politine valia priimti, eiti tokiu keliu, kitas dalykas, mes taip pat kaip valstybė turime ganėtinai šviežią kompetenciją ir vis dar turime auginti ją būtent taikydami šituos dalykus. Tikrai pritariu, kad tai tikrai yra geras kelias.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamas viceministre, ištis labai svarbus klausimas būtų dėl valstybės valdomų energetikos įmonių, geležinkelių. Viešųjų pirkimų įstatymas yra priimtas ganėtinai neseniai arba, kalbant apie visus įstatymus, jie priimti ganėtinai neseniai, vis dėlto įmonės nesupranta ir teismuose ginčijasi, ar tai atitinka viešųjų pirkimų dukterinės įmonės kriterijus, ar neatitinka. Po visų tyrimų Viešųjų pirkimų tarnyba sako: taip, jūs privalote laikytis įstatymų ir vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu, atitinkate visus kriterijus, tačiau monopolinės įmonės sako – ne, mes nesilaikysime.

Kaip jūs, gerbiamas viceministre, šia plotme planuojate tobulinti įstatymą, kad kiekvienam būtų aišku, net ir monopolininkams, tiek susisiekiama, tiek energetikos srityje?

V. JURGUTIS. Ačiū už klausimą. Išties žinau, apie ką klausiate. Kaip ir minėjote, Viešųjų pirkimų tarnyba yra pateikusi savo nuomonę ir išaiškinimą. Išties debatai dėl šios dalies vyksta ne tik Lietuvoje, bet ir europinėse institucijose, kaip turi būti traktuojama Europos direktyva. Žinau, kad Viešųjų pirkimų tarnyba, nagrinėdama šį klausimą, konsultavosi su Europos Komisijos ekspertais ir specialistais. Jie pateikė savo nuomonę. Šiuo atveju mes gyvename teisinėje valstybėje ir institucijos gali priimti vienokius ar kitokius sprendimus.

Aš, tiesą sakant, manau, kad jeigu teismai gilinsis į šią situaciją ir pateiks papildomus išaiškinimus, tai bus palengvinimas visiems ir bus didesnis aiškumas dėl to, kaip turi būti traktuojama. Neatmesčiau, kad tas procesas gali turėti atgarsių ne tik Lietuvoje, bet ir kitose šalyse.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų atsakymų ir klausimų laikas baigėsi. Už nori pasisakyti A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiamas viceministre, aš tikrai pasisakau už ir tikiuosi, kad ne tik teismai aiškins tvarkas, kaip efektyviai ir teisėtai būtų išleidžiami pinigai valstybės valdomose įmonėse. Svarbiausia, kad tai būtų efektyviai. Ir ne teismų reikalas, o šiuokart Vyriausybės ir parlamento reikalas patobulinti įstatymus, kad kiekvienam būtų aišku ir niekas neieškotų kokių nors spragų, kaip apeiti viešuosius pirkimus ir sumokėti kosmines kainas, kurių galima būtų nemokėti tokių, sudaryti realią konkurenciją tarp rangovų. Čia esmė.

Nereikia laukti teismų, reikia dabar svarstymo stadijoje patobulinti Viešųjų pirkimų įstatymą, ką Viešųjų pirkimų tarnyba jau ne kartą įrodė. Aš nesuprantu, kam dar neaišku? Susisiekimio ministerijai? Energetikos ministerijai? Ar Inovacijų ministerijai, kad reikia sudėti visus taškus ant i, kad suprastų tos įmonės, kad jos privalo laikytis Viešųjų pirkimų įstatymo ir taupyti valstybės pinigus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Balsavimas šiuo klausimu bus maždaug 16 val. 50 min. Taip, S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, tokia remarkėlė, nes dar inovacijų viceministras, tikiuosi, girdi mus. Noriu grįžti prie Turizmo įstatymo. Sinonimai yra tokie: keliautojas, keliauninkas, ekskursantas, turistai. Taigi keliautojo ir turistų sąvoka yra sinoniminė. Ką tu noriu pasakyti? Kad sudarome tik problemas teisininkams, teisėjams, tyrėjams. Įstatymuose reikėtų vengti tokių dviprasmiškų dalykų, kai sinonimiški žodžiai. Atrodo, kad viceministras neišgirdo. Ačiū.

PIRMININKAS. Tikimės, kad viceministras išgirdo, yra įrašas, jeigu norės, iš tikrųjų vertinga pono S. Tumėno kaip kalbininko pastaba.

16.00 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 46 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3611, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 4, 34, 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3319(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6.1 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 46 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3611 ir taip pat 2-6.2 klausimas – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3319(2). Prašom. Tribūnoje V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiami kolegos, šių dviejų Viešųjų pirkimų įstatymų esmę apibrėžčiau galbūt tokiais keturiais pagrindiniais punktais. Tai yra įstatymu siūloma suteikti galimybę atmes-
ti tiekėjų pasiūlymus, jeigu tiekėjai yra pripažinti padarę nusikaltimus, numatytus Baudžiamojo kodekso XXXIII skyriuje, tai yra nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valstybės tarnybai, viešiesiems interesams. Kitaip tariant, jeigu tiekėjas yra teistas, pripažintas kaltu už kyšininkavi-
mą, prekybą poveikiu, papirkimą, piktnaudžiavimą, tokiu atveju jo pasiūlymai viešuosiuose pir-
kimuose yra atmetami.

Antras punktas. Yra siekiama sudaryti galimybes iš viešųjų pirkimų pašalinti tuos tiekėjus, kurie turi esminių reputacijos trūkumų. Tai yra atleisti už šiurkščius tarnybinius nusikaltimus, sulaužę priesaiką ir panašiai.

Trečia. Jeigu tiekėjai, įmonių savininkai arba patronuojamųjų įmonių savininkai, dalyvau-
jantys viešuosiuose pirkimuose, yra padarę nusižengimus arba nusikaltimus, kuriais apskritai
padaryta žala valstybei.

Ketvirta. Jeigu tiekėjas veikia priešingai nacionalinio saugumo interesams.

Kaip žinome, gerbiami kolegos, viešieji pirkimai yra ta sritis, kurioje yra viena iš didžiausių
korupcijos rizikų. Dėl korupcijos viešuosiuose pirkimuose ribojama konkurencija, nukenčia ko-
kybė, kaina, valstybės reputacija, pagaliau nacionalinio saugumo interesai, ypač kai kalbame apie
krašto apsaugos sistemoje vykdomus pirkimus. Tiesą sakant, Lietuvoje nemažai atvejų, kai net ir
už korupcinius nusikaltimus nuteisti asmenys, pavyzdžiui, įsteigia naują įmonę, suteikia jai kitą
pavadinimą, arba yra įsteigiama patronuojamoji įmonė ir ji toliau sėkmingai dalyvauja viešuo-

siuose pirkimuose, nors tų ankstesnių įmonių savininkai buvo pripažinti kaltais. Taip yra tarsi apeinami draudimai, išplaunamas munduras, bet, aišku, tokios situacijos labai stipriai mažina pasitikėjimą valstybės institucijomis, kuria tokią teisinio nihilizmo aplinką, mažina pasitikėjimą apskritai pačia valstybe.

Šiaip jau viena iš tokių pažangesnių priemonių kovoti su korupcija, ypač stambiaja korupcija, yra padaryti taip, nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad korupcija neapsimokėtų, kitaip tariant, jeigu tu esi kažkada papirkęs tarnautoją ar politiką arba padarei neleistiną susitarimą, tai, tarkime, penkerius metus toks asmuo negali dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Arba, pavyzdžiui, lygiai tas pats, kai žmonės atleidžiami iš valstybės tarnybos, tarkim, dėl to, kad diskredituoja pareigūno vardą arba sulaužo priesaiką, jie gali įsteigti įmonę ir sėkmingai dalyvauti pirkimuose. Tai yra nesuderinama su gero valdymo principu ir su tuo, ko mes siekiame, kad būtų pasitikima valstybės institucijomis.

Beje, tokios praktikos ir tokios galimybės yra numatytos ir Europos Parlamento ir Europos Tarybos direktyvoje, kurios 57 straipsnio C ir D punktuose (kalbu apie direktyvą) yra numatyta, kad perkančioji organizacija gali atmesti pasiūlymą, jeigu yra pakankamai įtikinamų duomenų daryti išvadą, kad ekonominės veiklos vykdytojas sudarė, pavyzdžiui, susitarimus, kuriais siekiama iškreipti konkurenciją, arba, pavyzdžiui, yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo padarymo. Čia net nekalbama apie nusikaltimą, pakanka profesinio nusižengimo. Ta direktyva leidžia nustatyti tokius ribojimus, ypač kai kalbama apie atvejus ir situacijas, kai būtina nustatyti priemones, siekiant apsaugoti viešąją politiką, visuomenės moralę, visuomenės saugumą, sveikatą ir taip toliau. Tai yra direktyvos įžanginės dalies 41 punktas.

Mieli kolegos, aš tikrai... Šitas projektas buvo rengiamas dar praeitoje Seimo sesijoje po parlamentinio tyrimo dėl neteisėtos įtakos. Deja, jis ilgą laiką gulėjo stalčiuose. Aš dėkoju, kad jis buvo įtrauktas į darbotvarkę. Be abejo, jį reikėtų šiek tiek tikslinti po pateikimo, jeigu pritartumėte, bet turime padaryti tą žingsnį ir apvalyti savo viešųjų pirkimų sistemą, sukurti paskatas dalyvauti pirkimuose tam verslui, kuris veikia sąžiningai, ir atgrasyti visiems laikams tuos, kurie veikia nesąžiningai. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti trys kolegos. Pirma – L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų sveikinu su šiuo pateiktu projektu, nes iš praktikos mes žinome, kad, bankrutavus vienai ar kitai įmonei, po to įkuriama to paties vadovo kita įmonė ir iš anksto jau suplanuota, ir sėkmingai visa įranga ar turtas būna perduotas kitai įmonei, o po to skolos kam atitenka? Atitenka tiems, kurie kažkada su kažkuriais neatsiskaitė ir lieka skolingi kitiems draudėjams.

Bet mano klausimas yra toks. Yra visada sudaromas nepatikimų mokesčių mokėtojų (draudėjų) sąrašas. Tai yra tiek Valstybinė mokesčių inspekcija, tiek „Sodra“ yra sudariusi tokių sąrašą. Kaip jums atrodo, ar netikslinga dar ir į šitą paketą įrašyti, kad tai yra nepatikimas tiekėjas, tas būsimas rangovas, kuris dalyvavo tame konkurse? Iš tikrųjų tai būtų galimybė jį eliminuoti lygiai taip pat iš konkurso esant toms konkurso sąlygoms? Ačiū.

V. BAKAS (DFVL). Taip, yra toks sąrašas. Jo problema, manau, yra tokia, kad vis dėlto paliekama labai daug diskrecijos pačiam pirkėjui ir nėra aiškiai apibrėžta, kas į tą sąrašą patenka. Nėra aiškių kriterijų, todėl mes matome, kad į sąrašą patenka įmonės, kurių savininkai yra teisti arba yra nepatikimi. Ir priešingai – neužtikrinama, kad viešuosiuose pirkimuose dalyvautų tik patikimi asmenys. Taigi, yra daug diskrecijos.

Be abejo, jį reikia tikslinti, bet šio projekto esmė yra tai, kad mes, įstatymų leidėjas, nepaliekame diskrecijos. Mes sakome, jeigu įmonės savininkas arba dalininkas, akcininkas, turintis esminį vaidmenį priimant sprendimus, yra teistas už sunkų nusikaltimą arba už nusikaltimą, susijusį su korupcija, tokiu atveju jo paraiška gali būti, ne gali būti, o yra atmetama. Kitaip tariant, diskrecijos nepaliekama.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Džiugelis. Ruošiasi S. Jovaiša.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, nepaisydamas to, kad turbūt daugeliui Seimo narių, o ir visuomenei gali kilti abejonių, ar tai nėra projektas, jūsų vardu teikiamas suve-

dant sąskaitas su tam tikru koncernu, aš manau, jog šis projektas yra geras, teisingas ir laiku. Bet mano klausimas yra šiek tiek apie kitą dalyką. Ar nemanote, kad vertėtų praplėsti, jog verslai, kurie šiuo metu vykdo veiklą teroristinėje valstybėje, taip pat neturėtų teisės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose? Seimas visai neseniai pripažino Rusiją teroristine valstybe, bet žinome, kad štai, tarkime, „Vičiūnų grupė“ vykdo veiklą tenai ir, panašu, neketina iš ten išeiti. Ar negalvojate, kad čia būtų galima teikti pataisą dėl šio projekto?

V. BAKAS (DFVL). Taip, ne tik kad galima, bet yra galimybių ir dabar riboti asmenų, kurių veikla nesuderinama su nacionalinio saugumo interesais, galimybes dalyvauti. Tą numato direktyva.

Dėl jūsų minėto koncerno, su kuriuo, pasak jūsų, aš suvedu sąskaitas, buvo atliktas parlamentinis tyrimas, jūsų partijos žmonės balsavo už tą tyrimą ir, beje, balsavo už rekomendacijas tobulinti viešųjų pirkimų sistemą taip, kad tokie asmenys, kurių veikla kelia grėsmę nacionaliniam saugumui arba yra su juo nesuderinama (tokiu buvo pripažintas minėtas koncernas), negalėtų dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Tai viena.

Bet yra ir kitų asmenų, kurie sėkmingai dalyvauja pirkimuose. Jeigu prisimenate auksinių šaukštų skandalą, įmonė tikrai padarė didžiulę žalą ir politinei sistemai, ir kariuomenei, tie veikėjai buvo nuteisti, bet jie įsteigė naują įmonę, pakeitė pavadinimą ir toliau sėkmingai dalyvavo pirkimuose. Tai yra problema.

Kalbama ne apie sąskaitų suvedimą, kalbama apie tai, ar mes galime pasakyti ne asmenims, kurie sukčiauja, kurie papirkinėja, uždaryti duris į viešuosius pirkimus, ar mes paliekame jas atviras. Taip pat ir su teroristine ir kita nacionaliniam saugumui prieštaraujančia veikla. Beje, korupcija yra viena iš grėsmių nacionaliniam saugumui.

PIRMININKAS. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš prisimeinu šitą jūsų įstatymo projektą ir mes už jį balsavome, jums turbūt tada nepadėjo buvę valdantieji. Bet aš noriu paklausti. Čia vis dėlto turbūt galima visiškai paprastai išvengti per statytinius to nusikaltusio asmens nedalyvavimo. Ar jūs šį variantą nagrinėjote? Nes statytinis gali būti ne tas naudos gavėjas, kuris už jo slepiasi, bet tas, kuris neturėjo dalyvauti konkurse, bet vis dėlto rado būdą jame dalyvauti ir nusišėmė tą grietinėlę. Kokie variantai būtų eliminuoti šitą detalę? Ačiū.

V. BAKAS (DFVL). Tikrai geras klausimas. Kai rengiau šitą įstatymą, konsultavausi su tuometinės Vyriausybės, Vyriausybės kanceliarijos, teisininkais. Mes radome būdą, kaip tai padaryti. Tie vadinamieji statytiniai, liaudiškai tariant, vadinami patronuojančiomis įmonėmis, kai, pavyzdžiui, koks nors koncernas arba įmonė, net ne fizinis asmuo, pati įmonė, juridinis asmuo, įsteigia kitą įmonę, padaro grandinę ir tokiu būdu galutinis naudos gavėjas pasislepia už švarių įmonių. Mes į šį įstatymą siūlome įrašyti sąvoką (ji nėra nauja, vartojama kituose įstatymuose) „patronuojanti įmonė“. Jeigu, pavyzdžiui, pirkėjas tikrindamas nustatytą, kad už, kaip sakote, statytinio slepiasi naudos gavėjas, kuris neatitinka šitų kriterijų, tai yra teistas už korupciją arba atleistas iš valstybės tarnybos, sulaužė priesaiką, tokiu atveju būtų galima atmesti pasiūlymą. Bet, aišku, tą reikėtų įrodyti. Mes tą numatome šiame projekte.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvų už, prieš nėra. Bus balsuojama darbotvarkėje numatytu metu.

16.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1973(2) (svarstymas ir priėmimas)

Teikiu kitą darbotvarkės klausimą. Tai 2-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1973. Svarstymo stadija. Teisės ir teisėtvarkos komitetas pasakys išvadą. Ruošiasi NSGK.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas, gavęs papildomo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą, šiandien, kaip ir numatyta Statute, specialia tvarka apsvaistė Seimo nutarimą „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“, truputį pakoregavo įsigaliojimo nuostatas,

kad būtų visiškai aišku, kuri dalis įsigalioja rugsėjo 16 dieną, kuri dalis įsigalioja rugsėjo 19 dieną, dėl tam tikro susiderinimo su gretimomis valstybėmis. Apsvarstęs šį projektą, jį patobulinęs, komitetas visų devynių balsais pritarė šiam projektui ir komiteto išvadoms. Už balsavo 6, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada. Prašom. Pirmininkas L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos. Mes, kaip papildomas komitetas, turėjome daug rimtų diskusijų, bet vis dėlto apsisprendėme teigiamai: už – 5, prieš – 1, susilaikė 1. Ir taip, kaip ir pagrindinis komitetas, mes atliepėme tai, kad dėl vienos nuostatos įsigaliojimo, ji įsigalios ne rugsėjo 16 dieną, o rugsėjo 19 dieną, dėl to niekam nekilo abejonių. Galiu konstatuoti, kad galime judėti į priekį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas yra pritaręs iš dalies. Galime sutikti su tuo? Nėra prieštaravimų? Ačiū.

Bendroje diskusijoje pasisakančių nėra. Priėmimas. Motyvai už ir prieš. Atsiprašau, pastraipsniui.

1 straipsnis. Nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 3 straipsnis. Pritarta. 4 straipsnis. Pritarta.

Motyvai dėl viso. Už kalba A. Lydeka. Gerbiamas Arminai, motyvai dėl nepaprastosios padėties, jūs užsirašęs už.

A. LYDEKA (*LSF*). Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Turbūt pats trumpiausias argumentavimas. Prieš kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš nesakau, kad nereikėtų palaikyti, bet padarė didelę pažangą nuo pirminio projekto, kad vis dėlto ne visa Lietuva turės kentėti dėl nepaprastosios padėties, žmonėms gal bus daugiau laisvės išreikšti savo nuomonę ir nepasitenkinimą dėl kai kurių klausimų, energetikos ir visų kitų, bus mažiau varžomi.

Tačiau mane šiek tiek stebina toks išlaidavimas, statant barjerą nuo kaimyninės Baltarusijos. Išleista 400 mln., o migrantai kaip plūdo, taip plūsta per šią sieną. Ar nebus tuščiai išleisti pinigai ir tiek energijos įdėta, kaip kad kinai statė sieną nuo mongolų, bet ta siena, pastatyta tūkstančius kilometrų, neatliko tikrai savo funkcijos ir jie užplūdo būtent tą Kinijos dalį. Na, o dabar matome, kad dar toliau bus investuojama. Energetikos įmonių grupė „Eps-G“, kuriai buvo pavesta atlikti šį projektą, sugaišo beveik metus, užuot stiprinusi elektros jungtis, kurios leistų mums apsirūpinti pigesne energija.

Tad ar iš tikrųjų teisingi tie sprendimai, kurie pastačius sieną vis dėlto mus įpareigoja įvesti tokią ypatingą padėtį, kad mes apsisaugotume nuo nelegalių migrantų? Aš su tokia didele abejojne galbūt susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Už kalba L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Jonai. Aš gal truputį kai ką patikslinsiu. Jokių 400 mln., gerbiamas Skardžiau. Mes kalbame apie 152 mln., kuriuos patvirtinome ir Seime, ir laikėsi biudžeto, ir viskas tiksliai pagal rėmus ir laiką, kas šiaip Lietuvoje gana reta. Aš manau, kad tai vienas geriausių šiuolaikinės Lietuvos istorijoje projektų.

Dabar dėl to, kokį jis turi poveikį. Turime suvokti, jūs gi protingas žmogus, kad tai yra sistema. Yra strateginė triada: yra fizinis barjeras, yra sienos stebėjimas ir yra apgrėžimo politika. Tai yra sistema. Fizinis barjeras negali absoliučiai apsaugoti nuo bandymų veržtis, nes galima praskirti, galima perlpti, galima prasikasti, kas vyksta Vengrijoje, kas vyksta Ispanijoje, kas vyksta Amerikoje ir panašiai, bet yra reakcijos laikas, tu gali greitai sureaguoti, matydamas per kameras, mūsų profesionalūs pasieniečiai reaguoja ir apgrėžia. Ir skaičiuoti reikia ne kiek bando įveikti, bet kiek papuola į Lietuvą. O tai yra nulis. Taip, ta sistema veikia ir mes turime vieną stipriausių sienos apsaugos sistemų šiandien visoje Europos Sąjungoje. Būtent dėl apgrėžimo politikos nepaprastosios padėties pasienio ruože labai reikia, todėl visus raginu balsuoti už. Ačiū. (*Balsas salėje: „Čia ne lėktuvas, galima ir pastovėti.“*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamieji. Nuomonės išsakytos. Balsuojama bus numatytu laiku, maždaug 16 val. 50 min.

16.31 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1782 (pateikimas)

Dabar kitas 2-9 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1782. Užsienio reikalų viceministrė J. Neliupšienė. Prašom į tribūną, viceministrė.

J. NELIUPŠIENĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, teikiame ratifikuoti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektą. Nutraukimo susitarimas sudarytas apsikeitus notomis, atitinkamai lapkričio mėnesio Austrijos ir gruodžio mėnesio Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos.

Pagal Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 6 punktą susitarimas yra ratifikuotina tarptautinė sutartis. Nutraukimo susitarimas įsigalios pirmo mėnesio, kai šalys praneš apie pabaigtą vidaus procedūrų įvykdymą, pirmą dieną. Austrija jau informavo, kad procedūras pabaigė.

Teikiamu ratifikuoti susitarimu siekiama atsižvelgti į 2018 metų Europos Sąjungos Teisingumo Teismo „Achmea“ byloje priimtą sprendimą apie teisinės pasekmės visoms ES valstybių narių sudarytomis investicijų skatinimo ir apsaugos sutartims. Be to, visos ES valstybės narės, tarp jų ir Lietuva, 2019 m. sausio 15–16 d. Briuselyje pasirašė valstybių narių vyriausybių atstovų deklaraciją dėl Teisingumo Teismo „Achmea“ byloje priimto sprendimo teisinių pasekmių ir investicijų apsaugos ES. Įsipareigojama nutraukti visas tarp jų sudarytas dvišales investicines sutartis daugiašalės sutarties pagrindu arba dvišaliu susitarimu. Austrija priėmė sprendimą nutraukti sutartį dvišaliu susitarimu, tai ir teikiame šį įstatymo projektą dėl sutarties nutraukimo. Be to, dvišaliais susitarimais taip pat buvo nutrauktos sutartys su Suomija ir Švedija. Atitinkamai susitarimais bus nutraukiamos su Norvegija ir Jungtine Karalyste. Nutraukus sutartis neigiamų pasekmių nebus, nes ES valstybės narės turi tinkamas teisių gynybos priemones, jų pakanka veiksmingai teisei investuotojų teisių apsaugai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji ministrė, jūs šiek tiek užgriebėte ir kitų klausimų. Tai dabar pagal procedūras vis tiek turėsime paskelbti. Klausiančių dėl šito nėra. Nuomonių už, prieš nėra. Balsavimas bus jau netrukus. Gerbiami kolegos, balsavimas pagal tai, kaip matome, kaip vyksta darbotvarkė, bus šiek tiek anksčiau, tai perspėkite savo kolegas kabinetuose.

16.34 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės Vyriausybės sutarties dėl kapitalo investicijų skatinimo ir jų apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1849 (pateikimas)

Kitas 2-10 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės Vyriausybės sutarties dėl kapitalo investicijų skatinimo ir jų apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1849. Dėl šito gal keletą žodžių.

J. NELIUPŠIENĖ. Ši sutartis analogiška, yra nutraukiama vėlgi dvišaliu susitarimu. Susitarimas yra ratifikuotinas pagal tą patį Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 6 punktą. Gal tik pažymėtina tai, kad, nepaisant to, kad Jungtinė Karalystė nebėra Europos Sąjungos narė, bet Teismas išskirtinai pasisakė, kad sutartis negalioja nuo šalies narės įstojimo į Europos Sąjungą momento. Tai reiškia, kad mes kaip Lietuva, įstojusi 2004 metais, turime šią sutartį nutraukti. Jungtinė Karalystė sutiko tai padaryti. Taip pat šalys narės jau yra gavusios Komisijos priminimą, kad ta sutartis turi būti nutraukta, o Jungtinei Karalystei taip pat priminta, yra ištisas formalus pranešimas, kad su-

tartis reikia nutraukti, nes tiek Europos Sąjunga, tiek Jungtinė Karalystė turi pakankamai priemonių atstovauti ir įgyvendinti savo teises ir investuotojų apsaugą nacionalinių teismų pagrindu.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti V. Gapšys. Prašau, gerbiamas Vytautai.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Aišku, mes čia tas sutartis, lyg ir yra atsiradęs teisinis pagrindas, ta „Achmea“ byla, mes jas čia nutraukiame, bet kaip jūs įsivaizduojate, jeigu vis dėlto atsiras investicinių ginčų ir jie bandys į tarptautinius arbitražus eiti, ir jeigu arbitražai priims nagrinėti? Nes kai kuriais atvejais tos sutarties nutraukimas, ypač jeigu ginčas iškilo ankstesniuojų laikotarpiu, mes tokių ginčų, beje, turime, kur mes tarptautiniuose arbitražuose esame ir ten vis nebaigia išspręsti... Tai kaip Jungtinės Karalystės atveju Lietuva reaguos, ar Lietuva bandys protestuoti prieš arbitražų jurisdikcijas? Ar mes tada gerbsime tarptautinių arbitražų sprendimus, kaip mes elgsimės? Gali nutikti daug teisinių niuansų. Mes čia šiandien sunkiai net ir galime prognozuoti, kaip pakryptų tos bylos.

J. NELIUPŠIENĖ. Ačiū už klausimą. Iš tiesų ganėtina sunku prognozuoti, bet visų pirma turi būti išnaudotos nacionalinės teisės sukuriamos investicijų apsaugos priemonės, tai yra teismai. Tos investicijų apsaugos sutartys, kurios yra sudaromos su trečiosiomis šalimis, yra sudaromos tais atvejais ir esant tokioms sąlygoms, kai mes nesame tikri, kad nacionaliniai vienos ar kitos valstybės teismai užtikrins tinkamą apsaugą. Pavyzdžiui, šiuo metu deriname sutartį su Jungtiniais Arabų Emyratais. Kai kalbame apie šalis nares, kurios vadovaujasi ir gerbia teisės viršenybės principus, turi tinkamai veikiančius teismus, manau, toks klausimas neturėtų iškilti. O arbitražas bus kiekvienu atskiru atveju sprendžiamas klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės už, prieš nėra.

16.37 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1949 (pateikimas)

Ir paskutinis darbotvarkės 2-11 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1949. Jau šiek tiek pristatė, dar keletas sakinių.

Dar kartą informuoju kolegas, kad balsavimas bus jau po 2–3 minučių. Prašau.

J. NELIUPŠIENĖ. Ačiū. Tai analogiškas sutarties nutraukimas, reikalingas ratifikavimas pagal Konstitucijos 138 straipsnį. Atkreipiu dėmesį, kad Norvegija nėra Europos Sąjungos šalis, bet ji nusprendė nutraukti investicijų sutartis su visomis ekonominės erdvės šalimis, nes nori turėti vienodas sąlygas kaip Europos Sąjungos šalys narės. Ir pagal ES investicijų politiką, kaip ir visais kitais atvejais, bus galima naudotis nacionaliniais teismais. Atvejis analogiškas, notomis apsikeista ir dvišaliu susitarimu būtų nutraukta.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama viceministre, jūs pristatėte ir atsakėte į visus klausimus. Už, prieš nuomonių nėra.

Pereiname į balsavimo fazę. Pradedame nuo paskutinio klausimo, kurį pristatė, tada grįšime. Gerbiami kolegos, kurie sėdi poilsio kambariuose, kviečiame balsuoti.

Dabar balsuojame dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės sutarčių nutraukimo. Tuoj paleisime balsavimo mašiną, kaip įprasta sakyti.

Užsiregistravo 98, balsavo 98 Seimo nariai: už – 97, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Užsienio reikalų komitetas ir svarstysime spalio 18 dieną. Neprieštaraujate? Ačiū, pritarta.

16.40 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1919, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 17, 19, 22, 25, 27, 31, 35, 46, 51, 52, 55, 57, 58, 82, 86, 91, 92, 93, 94, 95, 96 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-545 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1920, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-327 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1921, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1922, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 29, 31, 34, 37, 39, 48, 49, 63, 66, 68, 90, 94, 99, 101, 102, 114 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 90¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-546 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1923, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 ir 9¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1924, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. IX-1491 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1925, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1926 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar balsuosime dėl aštuonių įstatymų paketo, 5-1.2 klausimo – Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1919 ir daugelio lydimųjų projektų. Prašau balsuoti.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 80, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: dėl daugumos šitų įstatymų projektų ir lydimųjų pagrindinis yra Ekonomikos komitetas, papildomas – Audito komitetas. Ir dėl 2-5.7 klausimo dar yra papildomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, dėl 2-5.8 klausimo – Koncesijų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto – yra tikėtai Ekonomikos komitetas. Tuoju, minutėlę. Galime dėl komitetų pritarti?

Per centrinį mikrofoną kolega A. Žukauskas. Prašau.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Dėl projekto Nr. XIVP-1919 norėtų Švietimo ir mokslo komitetas papildomas būti.

PIRMININKAS. Neišgirdau, atsiprašau. Dar Švietimo?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Švietimo ir mokslo komitetas norėtų būti papildomas dėl projekto Nr. XIVP-1919.

PIRMININKAS. Gerai. Yra siūlymas. Galime bendru sutarimu ar balsuoti reikia? Galime bendru sutarimu. Dar papildomas Švietimo ir mokslo komitetas. Prie Ekonomikos komiteto, Audito ir papildomas Švietimo ir mokslo komitetas. Sutariame? Taip, ačiū.

16.42 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 46 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3611, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 4, 34, 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3319(2) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6.1, 2-6.2 klausimai, įstatymų projektai. Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 46 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3611. Prašau balsuoti. Taip pat lydimasis projektas Nr. XIIIIP-3319(2).

Užsiregistravo 103, balsavo 101 Seimo narys: už – 85, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai yra Ekonomikos komitetas, Audito komitetas ir svarstyti siūloma spalio 18 dieną. Dėl kito – lydimąjo prie tų dviejų mano įvardytų komitetų yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Matau, pirmininkas turbūt paprašys Vyriausybės išvados. Taip. Galime dėl šių projektų Vyriausybės išvados prašyti? Galime. Ačiū, pritarta.

16.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1973(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1973. Prašom balsuoti. Kaip jau nubalsuosite, bus aišku, ar reikia, ar nereikia.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 99 Seimo nariai: už – 68, prieš – 5, susilaikė 26. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.44 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1782 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ir Austrijos Respublikos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1782. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 108, balsavo 108 Seimo nariai: už – 107, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomas komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Ir siūloma svarstyti spalio 18 dieną. Pritarta? Ačiū, pritarta.

16.46 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės Vyriausybės sutarties dėl kapitalo investicijų skatinimo ir jų apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1849 (*pateikimo tęsinys*)

Ir paskutinis šios dienos balsavimas dėl darbotvarkės 2-10 klausimo – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės Vyriausybės sutarties dėl kapitalo investicijų skatinimo ir jų apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1849.

Užsiregistravo 108, balsavo 108 Seimo nariai: už – 102, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Užsienio reikalų komitetas. Ir siūloma svarstyti spalio 18 dieną. Pritarta? Pritarta. Ačiū.

Taigi, gerbiami kolegos, šios dienos darbotvarkė įveikta.

Gerbiamas A. Vinkus norėjo kažką pasakyti per šoninį mikrofoną ar nebe? Gerbiamas Antanai! Nebenorite? Tuoj, minutėlę, dar kantrybės šiek tiek.

A. VINKUS (LVŽSF). Aš tamstos labai prašiau, nesakiau, kad nenoriu. Dėkoju už žodžio suteikimą.

Gerbiami Seimo nariai, kiekvieno mūsų gyvenime būna laimės, džiaugsmo ir kančios, liūdesio. Deja, atsisveikinome su jau visai neskaitlingos Buvusių geto ir koncentracijos stovyklų kaliniių sąjungos nare P. Tatarskyte-Zingeriene, gimusia Kaune 1922 metais. Būdama 19 metų moksleivė, ji buvo nacių prievarta įkurdinta Kauno gete, o vėliau kankinta Štuthofio koncentracijos stovykloje. Būdama medikė daug dirbo medicinos srityje, matydama tūkstančius dujų kameroje žudomų vaikų ir moterų, per stebuklą išlikusi gyva, ji visą būsimo gyvenimo 50-metį atidavė gimstančių vaikų priežiūrai Kauno pirmojoje moterų konsultacijoje. Per 50 metų skrupulingos priežiūros jos rankose pražydo tūkstančiai gimusių gyvybių. Reiškiame užuojautą Emanuelio ir Marko Zingerių liūdinčioms šeimoms.

Gerbiami Seimo nariai, prašome, maloniai prašome tylos minute pagerbti šį iškilų, nepriklausomoje Lietuvoje užaugusį žmogų. Jai prieš porą mėnesių sukako 100 metų, sveikinome mes ją toje salėje siųsdami sveikinimą į namus. Ji mus ką tik paliko, patekusi į klastingos kovidų ligos rankas.

Tylos minutė

Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dar atlikime vieną procedūrą. Registruojamės. Gerbiami kolegos, 2022 m. rugsėjo 13 d. vakarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 200 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 15 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, pradedame rugsėjo 15 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 103 Seimo nariai.

10.00 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Česlovo Kudabos 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiami kolegos, šios dienos mūsų posėdį mes pradedame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Česlovo Kudabos 90-ųjų gimimo metinių paminėjimu. Tylos minute pagerbkime signataro atminimą.

Tylos minutė

Kviečiu į tribūną Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą Joną Šimėną pasidalinti mintimis apie Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą Česlovą Kudabą. Prašau.

J. ŠIMĖNAS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, gerbiami mano kolegos signatarai, svečiai, šiandien noriu pasidalinti mintimis apie iškilų žmogų, davusį Lietuvai, padariusį dėl Lietuvos didelius darbus, profesorių Česlovą Kudabą. Šiomet vienam XX amžiaus riteriui Česlovui Kudabai būtų sukakę 90 metų, deja, jis pasitraukė iš šio pasaulio per pačią brandą, eidamas 61-uosius. Profesorius Česlovas Kudaba išgyveno sudėtingą laikotarpį, pilną įvairiausių pasikeitimų – nuo lenkų valdomo Naručio krašto iki vokiečių ir rusų okupacijos, galiausiai iki nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

Česlovas 1932 m. liepos 24 d. gimė Prano ir Juzefos Kudabų šeimoje Pastovių rajone, netoli Naručio ežero (dabar ši vietovė priklauso Baltarusijai), nors jo pase parašyta, kad jis 1934 metais gimė Ignalinos rajone, Tverečiaus valsčiuje, Vaiciekavo kaime. Pats Česlovas Kudaba yra sakęs, kad tėvas, pavėluotai pradėjęs jį leisti į mokyklą, specialiai pora metų jį pajaunino – anais laikais tai būdavo dažnas atvejis. Česlovo tėvas Pranas Kudaba gimė 1906 metais, jis lietuvis, motina Juzefa Masčionytė-Kudabienė kilusi iš mišrios gudų ir lietuvių šeimos. Šeimoje dar augo sesuo Zuzana, gimusi 1936 metais, ir brolis Tadas, gimęs 1938 metais. Česlovo tėvai savo žemės beveik neturėjo, todėl šeima gyveno skurdžiai, beveik kas antrus metus kraustydavosi gyventi vis į kitą vietą. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui Česlovo Kudabos gimtine tapo Baltarusija, tad Kudabų šeima nusprendė persikelti į Lietuvą, į Vaiciekavo kaimą, kur Česlovo senelis valdė dešimtinę. Česlovo tėvai buvo giliai tikintys ir labai sąžiningi žmonės. Kaip prisimena to meto amžininkai, motina buvo gera pasakorė, o tėvas apsišvietęs, mokėjo skaityti.

Česlovas 1940 metais pradėjo mokytis Bobėnų pradžios mokykloje, bet prasidėjus karui mokslo nutrūko, juos atnaujino tik 1944 metais. Pats Česlovas Kudaba pasakojo, kad kartą bendramoksliai, norėdami jį pažeminti, pavadino jį gudu. Tai suteikė Česlovui tik daugiau užsispyrimo ir jis per dvejus metus baigė keturias klases. 1947 metais Česlovas Kudaba įstojo į Tverečiaus progimnaziją ir ją baigė 1950 metais.

O kas toliau? Nors Česlovas išsiskyrė iš kitų savo gabumais ir troško toliau mokytis, tačiau nebuvo iš ko. Kudabų šeimai ranką ištiesė tėvo brolis Antanas, priėmęs Česlovą gyventi į savo

šeimą Švenčionėliuose ir išleidęs mokytis į Švenčionėlių mokytojų seminariją. Ją tuometinė valdžia po metų perkėlė iš Švenčionių į Švenčionėlius ir pervadino pedagogine mokykla. Dėdė Antanas Švenčionėliuose dirbo geležinkelio iešmininku, tad, kaip prisimena pats Česlovas, į seminariją jis ėjo avėdamas dėdės geležinkelininko batais, dėvėdamas milinę, kitus uniforminius drabužius. Vėliau padėkos laiške savo dėdei Česlovas Kudaba rašė: „Neturtingoje tavo pastogėje gavau gražiausias vyriškumo pamokas, kurioms lygių gyvenime neturėjau. Juo labiau tolsta tos mano dienos, eina metai, juo tos dovanos didesnės ir brangesnės.“

Baigęs Švenčionėlių pedagoginę mokyklą, 1954 metais Česlovas Kudaba įstojo į Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakultetą. O čia atsivėrė neaprepiama pažinimo platybė. Čia jis ne tik susipažino su aspirantais, dėstytojais, profesūra, bet ir greitai tapo jų pasekėju ir bendraautoriumi. Čia prasidėjo žygeivystė, kraštotyrinė veikla.

1959 metais Česlovas Kudaba baigė Vilniaus universitetą, įgijo geografo specialybę ir liko dirbti Gamtos mokslų fakultete, o po septynerių metų intensyvios pedagoginės veiklos, daugybės ekspedicijų, paieškų ir tyrimų apgynė daktaro disertaciją.

Ekspedicijos praktikos darbai su studentais, gyvenimas ir darbas gamtoje, žygiai parodo tikrą žmogaus veidą. Augęs varge, sunkiai dirbęs Česlovas Kudaba buvo stiprus, ištvermingas ir užsigrūdinęs, mėgo visus žemės darbus, ypač mėgo keliauti pėsčiomis ar dviračiu. Jam nieko nereikė per dieną nukulniuoti 20–30 kilometrų, nesvarbu, dargana ar karštis.

Pasak docento Eduardo Červinsko, Česlovas Kudaba labai brangino laiką sakydamas: „Yra šiandien, rytoj nebus. Gyvenu ir turiu dirbti šiandien, o rytoj gal jau manęs ir tavęs nebebus.“ Jau būdamas pripažintas mokslininkas, profesorius Česlovas Kudaba rašė: „Gerai, kad buvo vasaros, nakvotos ne namuose, valgyta, avėta svetur, anksti kelta, nesava dirbta, gyventa klebonijoje, prie altoriaus klūpota, dalgi, arklą valdyti išmokta, kad be tėvo arklį įsikinkius daug kartų verkta, bet paties kinkyta, kad į mokyklą niekas nevedė už rankos, kad į Tverėčių, į Švenčionėlius, į Vilnių kelias paties suieškotas buvo. Viskas gerai.“

Apie darbą universitete reikėtų skirti atskirą laiką. Tik priminsiu, kad universitete Česlovas Kudaba dėstė 32-jų disciplinų paskaitas. Svarbiausia mokslo darbų sritis – Lietuvos ledyninis reljefas. Šia tema yra parašęs abi disertacijas, paskelbęs monografiją, apie 100 mokslinių straipsnių. Visą laiką domėjosi gamtos apsauga, kultūros istorija, kraštotyra.

Norėčiau paminėti vieną epizodą iš savo patirties. Mokydamasis Vilniaus universitete, studijavau klasikinę geologiją. Kartą (...) studentų mokslinėje konferencijoje buvau dviejų profesorių ginčo apie kvartero glacialinių darinių facijinę sudėtį liudininkas. Mano vadovas docentas Petras Vaitiekūnas rėmėsi vienais tyrimais, o profesorius Česlovas Kudaba – kitais ir, rodėsi, abu buvo teisūs. Man ypatingą įspūdį paliko tai, kad po karštos diskusijos jie padavė vienas kitam ranką sakydami: „Ačiū, kolega, kitą kartą norėčiau išgirsti stipresnių argumentų. Linkiu sėkmės!“

1968–1993 metais Česlovas Kudaba buvo Lietuvos žurnalistų sąjungos narys. Buvo aktyvus Lietuvos ir Vilniaus gamtos apsaugos draugijų tarybų narys, Kraštotyros draugijos centro tarybos narys ir Vilniaus miesto skyriaus vadovas, Martyno Mažvydo knygos bičiulių draugijos vadovas ir siela. Gamtos bei kultūros klausimais skaitė paskaitas „Žinijos“ draugijoje, keletą metų vadovavo šios draugijos mokslų apie žemę respublikinei tarybai. 1984 metais už mokslinius darbus tiriant ledyninį Lietuvos reljefą jam paskirta valstybinė premija. 1987 metais išrinktas Lietuvos kultūros fondo valdybos pirmininku.

Ir taip atėjo Sąjūdis. Universiteto profesorius, mokslininkas, visuomenės veikėjas, gamtos ir kultūros tyrėjas ir mylėtojas – tai jį ir atvedė į Sąjūdį. Tiesa, jis nemėgo politikuoti, tačiau jo asmeninis gyvenimas ir veikla ir buvo tikroji politika. 1988 m. birželio 3 d. Mokslų akademijos salėje per Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės rinkimus Česlovas Kudaba buvo išrinktas šios grupės nariu.

Sąjūdžio veiklą Česlovas Kudaba iš pradžių matė ne kaip politinę, o kaip kultūrinę. 1989 metais Česlovas Kudaba rašė, kad politika be kultūros ir doros yra baidi, dar prisimindamas, kad įeigu neivertinsime doros, neprasminga bus ir mūsų visų ateitis. Per Sąjūdžio metus profesorius Česlovas Kudaba pasineria į visuomeninę veiklą, dalyvauja „Žemynos“ klubo akcijose, daugybėje mitingų, Sąjūdžio organizuojamose organizacinėse struktūrose. Česlovo Kudabos intelektas, profesionalumas, paprastumas sutraukdavo minias bendražygių.

1989 metų spalio mėnesį vykusiame Sąjūdžio steigiamajame suvažiavime Česlovas Kudaba išrenkamas Sąjūdžio Seimo nariu ir Sąjūdžio tarybos nariu. 1989 m. rugpjūčio 6 d. Česlovas Kudaba su kitais įžymiais Lietuvos žmonėmis pasirašė Gotlando komunikatą. 1990 m. vasario 24 d. išrinktas į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą-Atkuriamąjį Seimą Ignalinos rinkiminėje apygardoje Nr.107. 1990 m. kovo 11 d. balsavo už Lietuvos Respublikos Aktą dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo.

Apie nepriklausomybės atstatymą Česlovas Kudaba rašė: „Lietuvos nepriklausomybės gynybe yra nepaprasta – laimėta nepaklusnumo, nesmurtinio pasipriešinimo būdu. Gintasi neprievartos ir teisumo, ištvermės jėga. Per visą šį kovos laikotarpį aukos tik mūsų pusėje. Keršto nebuvo. Ir, Dieve duok, tenebūna. Žmogus tobulas, bet nuopuolio atveju baisus, atgrasus. To išvengti nelengva. Juk matome, kas darosi įvairiose pasaulio šalyse. Tad šis mūsų nepriklausomybės apgynimo aktas didžiausia moralinė vertybė ir viltis ateičiai.“

Nuo 1990 m. kovo 20 d. Česlovas Kudaba dirbo nuolatinėje Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komisijoje. 1990 m. kovo 20 d. paskirtas į Rytų Lietuvos problemų laikinąją komisiją. Kai Seimo darbas tapo tikrai politiniu, Česlovas Kudaba nejautė didelio pasitenkinimo, nors jo gyvenimiška ir profesinė patirtis jam kuždėdavo viena, politinės diskusijos dažnai pasisukdavo į kita, todėl iškalbusis profesorius pasirinkdavo tylą. Jam, kaip ir daugeliui to meto žmonių, buvo sunku keisti nusistovėjusią gyvenseną, ypač ilgai abejojo dėl Žemės reformos įstatymo. 1990 metų balandžio mėnesį Česlovas Kudaba rašė: „Man ypač nelengva čia, nesu gi politikas, patekau aš čia netyčia, todėl vargstu. Traukia mane mano laukai, toliai, studentai, o ir vienvietė. Koks laimingas buvau, kai vaikščiojau vienas, bendravau su savo negyvėliais kalneliais, su jais lengviau nei su žmonėmis. Taip tvirta, pastovu, daug paslapties ir bent aišku, kad taip, o ne kitaip.“

Būdamas Seimo nariu Česlovas Kudaba niekaip negalėjo užmiršti kelio į Gamtos mokslų fakultetą. Priminsiu, kad man tapus Gamtos apsaugos komiteto pirmininku, jausdamas politinės patirties stoką, ne kartą bandžiau kalbinti profesorių Česlovą Kudabą imtis komiteto pirmininko atsakomybės, bet visada sulaukdavau to paties atsakymo: „Mielas kolega, čia ne man, aš geriau einu pas savo studentus.“ Ta jo nostalgija universitetui atsispindi ir jo knygoje: „Kas turėtų būti man, mums didžiausias rūpestis, pareiga? Vaikai ir anūkai. Tai skola. Anūkai mano skola. Aš, mes gi kiek mažai apie juos galvojame, darome. Tai skola. Tad ar ištis kuriame Lietuvos ateitį? Praeis dar kiek laiko, ir mes – vieni ir kiti, ir iš kairės, ir iš dešinės – lyg iš didelio ilgo mitingo sugrįšime namo. Visada juk sugrįžtame į savo vietą, tikrą gyvenimo būvį, sugrįšime nei vieni geresni, nei kiti blogesni, kad tik visi sugrįžtume. Nelengva bus palinkti prie paliktų vagų ar rankraščių, nelabai aišku, nuo ko pradėti. Juo vėliau, juo sunkiau. Jau reikalas verčia dabar, dabar, šį vakarą, ryto nelaukus grįžti ir dirbti, nesgi niekas kitas nieko veltui neduos. Gal tai ir bus tikras sukrėtimas, atrodo, be šito žmogus nesupranta poreikio dirbti. Ateitis čia, Lietuvoje, bus sukurta darbu.“

1993 metais Česlovas Kudaba užgeso Vilniuje, palaidotas Karveliškių kapinėse. Česlovas Kudaba paliko didžiulį palikimą. Be to, kad jis paliko žmoną, dukrą, sūnų, anūkus, jis paskelbė daugiau nei tūkstantį mokslinių publicistinių straipsnių geografijos, aplinkosaugos, kraštotyros ir kultūros klausimais. Parašė 15 knygų, su bendradarbiais parengė daugiau nei 30 atskirų leidinių. Jo vardu pavadinta Česlovo Kudabos premija, respublikinis moksleivių Česlovo Kudabos geografijos konkursas, Ignalinos Česlovo Kudabos pagrindinė mokykla, gatvė Vilniuje.

2005 metais Česlovas Kudaba apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino medaliu, taip pat apdovanotas Jono Basanavičiaus premija už dalyvavimą rengiant medžiagą, ruošiant kraštotyros monografijų ciklą, po mirties paskirta valstybinė Vinco Kudirkos premija už knygą „Septyni keliai iš Varnių“, Valdo Adamkaus premija už didelius darbus Lietuvos gamtos apsaugai, Miko ir Kipro Petrauskų premija už straipsnius apie Ignalinos kraštą. Svarstydamas apie valstybę, jis rašė: „Kas turėtų būti mums didžiausias rūpestis, pareiga?“

Romualdas Norkus knygoje „Pėsčiojo riterio dalia“ („Nerimas kelyje su pamokymais pačiam sau“), cituodamas profesorių Česlovą Kudabą, rašė: „Mes dabar bažnytiškai kartojame: meilė, meilė. Tai didelė dvasios pasaulio vertybė. Bet jei netelpa joje tiesa, reiklumas sau ir dar syki tiesa?.. Juk tiesos sakymas ir yra dieviškumo apsireiškimas. Suprantama, jei tiesa tikima, ji pasirenkama, neveidmainiama ir nespekuliuojama. Net nusikaltusiojo pripažinta: jo pasakyta tiesa nenustoja didžios vertės.“

Šviesa, gėris ir pagarba gaubia profesoriaus Česlovo Kudabos atminimą, nes jo darbai ir idealistinis požiūris į žmogų, aplinką ir tautą – išliekanti vertybė mums ir ateities kartoms. Kiekvienas mūsų mylime savo kraštą, bet mylėti Lietuvą, kaip jis mylėjo, reta. Tie, kuriems teko laimėti pažinti Česlovą Kudabą, girdėti jį kalbantis su kaimo žmonėmis, bendraujant mokyklose su vaikais, dalijantis žiniomis apie kiekvieną miestą, miestelį ar gamtos kampelį, žino, kad tai buvo širdies balsas, šaukiantis: pažinkite, mylėkite, branginkite, nes tai mūsų visų gyvenimo turtas. Šis balsas skamba iš jo žodžių, raštų, knygų.

Ačiū tau, Česlovai, kad savo pavyzdžiu padėjai mums mylėti Lietuvą. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju signatarui Jonui Šimėnui, minėjime dalyvavusiems pirmajam atkurtos valstybės vadovui profesoriui Vytautui Landsbergiui, Nepriklausomybės Akto signatarams, visiems, dalyvavusiems šiame minėjime, ir skelbiu minėjimą baigtą.

10.22 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, prieš pereinant prie darbotvarkės tvirtinimo, norėčiau informuoti, kad esame gavę kolegos V. Valkiūno teikimą dėl jungimosi į Darbo partijos frakciją bei Darbo partijos frakcijos seniūno informaciją, kad ši frakcija priima V. Valkiūną į savo gretas. Tai sveikiname Darbo partijos frakciją su tokiu padidėjimu. (*Plojimai*)

10.23 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Šia džiugia nuotaika judame prie darbotvarkės tvirtinimo. Tai yra darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas.

Pirmasis prie mikrofono atsistojo P. Gražulis. Pasiūlymai dėl darbotvarkės.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama Pirmininke, frakcijos vardu prašau įtraukti rezoliucijos projektą Nr. XIVP-1984, kreipimąsi į Prokuratūrą, STT ir FNTT dėl viešojo intereso gynimo kylant elektros energijos kainoms. Premjerė čia stovėdama iš Seimo tribūnos aiškiai pasakė, kad reikia kreiptis ir parems. Tai aš tikiu, kad visi konservatoriai paklausys premjerės ir visi balsuos už.

PIRMININKĖ. Premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai gaila, kad reikia komentuoti P. Gražulio kalbas, bet aš sakiau P. Gražuliui, kad jeigu jis nori kreiptis ir mato tam reikalą, tikrai gali tą padaryti. Tai kad būtų dėl protokolo tiksliai pasakyta, ką aš pasakiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašom. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Frakcijos vardu siūlau išbraukti 2-2 klausimą ir projektą Nr. XIVP-1909 iš darbotvarkės dėl Elektros energetikos įstatymo.

PIRMININKĖ. Elektros energetikos įstatymą ir lydimuosius, ar ne?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašom, A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Frakcijos vardu taip pat prašymas iš vakarinės darbotvarkės visus energetikos projektus, kurie nėra išbraukti, perkelti į rytinę ir galbūt apsvastyti galimybę Vyriausybės posėdį rengti pusvalandžio trukmės, o jeigu ir tai užtruktų šiek tiek ilgiau, pietų pertraukos metu galima toliau pratęsti posėdį. Prašymas frakcijos vardu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmas dalykas, manau, būtų galima pritarti, ką paprašė kolega A. Nekrošius, tai yra perkelti visus energetikos projektus į vieną vietą ir apsiriboti Vyriausybės pusvalandžiu. Savo ruožtu noriu prašyti ištaisyti gal vieną savo tam tikrą klaidą. Kadangi Vyriausybės energetiniame pakete formuodamas darbotvarkę aš praleidau vieną projektą, tai yra projektą Nr. XIVP-2005 dėl mokestinės lengvatos šilumai, prašyčiau frakcijos vardu galbūt įrašyti į rezervą ir tada pagal situaciją darbotvarkėje Vyriausybės atstovai taip pat galėtų pateikti.

PIRMININKĖ. Projektą Nr. XIVP-2005?

J. RAZMA (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau, P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama Pirmininke. Aš suprantu gerbiamo A. Nekrošiaus argumentus, bet, kolegos, mes Seniūnų sueigoje šiandien ryte visiškai gražiai, draugiškai susitarėme ir dėl šios dienos darbotvarkės, ir dėl ateinančios savaitės. Viskas yra kontekste. Tad dirbkime taip, kaip pasitvirtinome. Žinoma, pritariu gerbiamam Jurgiui dėl įrašymo, bet siūlyčiau nekeisti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pasiūlymai yra gauti. Esame gavę P. Gražulio prašymą dėl dviejų rezoliucijų įtraukimo į šios dienos darbotvarkę. Pirmoji yra projektas Nr. XIVP-1999 ir antroji – projektas Nr. XIVP-1984(2) dėl kreipimosi į teisėsaugos institucijas. Apsispręskime iš pradžių dėl pirmosios – projekto Nr. XIVP-1999.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiama Pirmininke, siūlau tik antrą variantą, gerai?

PIRMININKĖ. Užteks antro, puiku. Tuomet apsisprendžia Seimas dėl Seimo rezoliucijos „Dėl kreipimosi į teisėsaugos institucijas dėl elektros kainos situacijos Lietuvoje“ projekto Nr. XIVP-1984. Kas pritariate Seimo nario siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 117: už – 47, prieš – 56, susilaikė 14. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – K. Vilkauskio pasiūlymas frakcijos vardu išbraukti iš darbotvarkės 2-2 klausimą – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektą. Kas pritariate siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Pasiūlymui pritarta. Balsavo 114: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 2.

A. Nekrošiaus pasiūlymas perkelti visus Elektros energetikos įstatymus į rytinį Seimo posėdį. Aš atkreipčiau dėmesį, kad Seniūnų sueigoje tokių pasiūlymų nebuvo gauta, bet kadangi toks pasiūlymas yra, ką gi, balsuojame. Kas pritariate siūlymui perkelti į rytinę darbotvarkę, balsuojate už. Bendru sutarimu galime? Gerai. Nematau prieštaraujančių, pritarta bendru sutarimu. Dėkoju.

Kitas – J. Razmos pasiūlymas įtraukti į šios dienos darbotvarkę Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-2005. Ar galime bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu. Dėkoju. Ir viskas, daugiau pasiūlymų neturime. Turime apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Prieš tai dar atkreipiu dėmesį, noriu atsiklausti, ar galime iš rezervinių išbraukti du įstatymų projektus? Jie buvo susiję su V. Valkiūno pozicija, jai pasikeitus, natūralu, jie netenka aktualumo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Kolegos, ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. (*Balsai salėje*) O, P. Gražulis nesutinka. Gerai, kolegos, pabalsuokime dėl darbotvarkės.

Balsavo 118: už – 114, prieš – 1, susilaikė 3. Darbotvarkei pritarta.

P. Gražulis norėtų replikuoti.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiama Seimo nariai, jeigu dėl elektros kainų kilimo nebūtų korupcijos apraiškų, matyt, ir patys valdantieji būtų suinteresuoti, kad prokuratūra išsiaiškintų ir duotų atsakymą. Bet kadangi balsuoja prieš, akivaizdu, matyt, yra daug neskaidrių dalykų, tam tikra grupuotė lobsta gyventojų ir verslo sąskaita teikdami aukštas elektros kainas.

PIRMININKĖ. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Pirmą kartą sutinku su P. Gražuliu – iš tikrųjų ta grupuotė sėdi Kremliuje. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos išsakytos. (*Balsai salėje*)

10.32 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2002, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2003, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2004 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2002. Pateikimas. Kviečiu į tribūną gerbiama viceministrę. Ir taip pat prašau pristatyti lydimuosius.

I. ŽILIENTĖ. Labas rytas, Seimo nariai, gerbiama Seimo Pirmininke. Šiandien pristatome įstatymų pakeitimus, susijusius su trečiojo liberalizavimo etapo atidėjimu. Taigi įstatymų projektai parengti reaguojant į elektros rinkoje susidariusią situaciją. Tai yra į šių metų liepos mėnesį prasi-dėjusį reikšmingą elektros kainų augimą taip pat ir didmeninėse rinkose bei rugpjūčio mėnesio įvykius Lietuvos elektros rinkoje, susijusius su uždarosios akcinės bendrovės „Perlas energija“ veiklos nutraukimu.

Įstatymo projekto tikslas – pailginti elektros rinkos liberalizavimo trečiojo etapo terminą ir numatyti, kad visuomeninio tiekimo paslauga trečiojo etapo buitiniams vartotojams bus teikiama iki 2026 m. sausio 1 d., o ne iki 2023 m. sausio 1 d., kaip yra numatyta galiojančiame įstatyme.

Taip pat teikiamais įstatymų pakeitimais siūlome galimybę trečiojo etapo vartotojams per il-gesnį laikotarpį nuspręsti, kada pasirinkti nepriklausomą tiekėją. Elektros rinkos liberalizavimo trečiajame etape yra apie 814 tūkst. buitinių vartotojų. Ši vartotojų grupė suvartoja apie 20 % bui-tinių vartotojų Lietuvoje suvartojamos elektros. Tačiau šiuo metu beveik 50 % trečiojo liberaliza-vimo etapo vartotojų jau yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją. Priėmus šiuos pakeitimus, trečiojo etapo vartotojai iki 2026 metų galės bet kuriuo metu pasirinkti nepriklausomą tiekėją, o tie, kurie jau yra pasirinkę, bet kuriuo metu galės grįžti prie visuomeninio tiekimo.

Taip pat kiti įstatymų projektų pakeitimai ir su jais susijusi informacija. Dėl vartotojų infor-mavimo. Nustatoma, kad visi trečiojo etapo vartotojai, tiek pasirinkę, tiek nepasirinkę nepriklau-somo tiekėjo, bus papildomai informuojami apie pasikeitusį reguliavimą. Trečiojo etapo vartoto-jai turi teisę iki 2025 m. gruodžio 31 d. gauti elektros energiją visuomenine elektros kaina iš visuo-meninio tiekėjo ir turi pareigą pasirinkti nepriklausomą tiekėją, jei dar nepasirinko.

Taip pat atsižvelgiant į elektros energijos rinkos liberalizavimo trečiojo etapo atidėjimą tiksli-namos kitų dviejų Elektros energetikos įstatymo projektų pakeitimo nuostatos. Siūlomais pakei-timais bus sudaryta galimybė elektros energijos rinkos liberalizavimo trečiojo etapo buitiniams vartotojams per ilgesnį laikotarpį nuspręsti, kada pasirinkti nepriklausomą elektros tiekėją. Pra-šome Seimo svarstyti įstatymų projektus skubos tvarka.

Galėčiau pateikti keletą žingsnių, ką galėtų ir kokią teisę turi vartotojai šiandien, kokius vei-ksmus jie turėtų atlikti, jeigu būtų galima. Elektros rinkos liberalizavimo trečiojo etapo buitiniai vartotojai, jei jie dar nepasirinko nepriklausomo tiekėjo, galės, jei pageidauja, šiuo metu nieko ne-daryti, tai yra iki 2026 m. sausio 1 d. naudotis visuomeninio tiekimo paslauga, ir iki 2025 metų gruodžio pabaigos sudaryti sutartį su nepriklausomu tiekėju. Kaip minėjau, beveik 50 % tokių vartotojų jau yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją. Taip pat tie, kurie jau yra pasirinkę nepriklau-somą tiekėją, bet kada galės grįžti į visuomeninį tiekimą, tačiau įsivertinę sutarčių nutraukimo sąlygas. Tie vartotojai, kurie jau yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją, galės apsispręsti nieko ne-daryti, naudotis turima sutartimi su nepriklausomu tiekėju, jeigu to pageidauja, taip pat nutrauk-ti sutartį su nepriklausomu tiekėju, įsivertinę sutarčių nutraukimo sąlygas, ir grįžti į visuomeninį tiekimą iki 2025 metų gruodžio. Taip pat trečiojo etapo vartotojai turi teisę grįžti į visuomeninį tie-kimą. Nei galiojančiame Elektros energetikos įstatyme, nei teikiamame Elektros energetikos įsta-tymo projekte nėra jokių ribojimų, kad vartotojas, jei jo liberalizavimo etapas dar nepasibaigęs, negalėtų migruoti, todėl sutarčių nutraukimas ir grįžimas į visuomeninį tiekimą yra leidžiamas.

Taip pat dar norėčiau paminėti antrojo liberalizavimo etapo vartotojų sutaupymus. Rugpjū-čio mėnesio Energijos skirstymo operatoriaus duomenimis, 87 % visų nepriklausomą tiekėją pasi-rinkusių vartotojų, turinčių fiksuotą tiekimo tarifą, už elektrą mokėjo pigiau, nei nustatyta visuo-meninio tiekimo kaina be valstybės dalinės subsidijos. Remiantis apibendrintais nepriklausomo elektros tiekėjo duomenimis, pirmojo liberalizavimo etapo vartotojai už suvartotą elektrą mokėjo vidutiniškai po 17 centų už kilovatvalandę, antrojo etapo – po 25 centus už kilovatvalandę be val-stybės subsidijos, tai yra beveik 50 % klientų fiksuotos kainos yra žemesnės, negu riba, iki kurios taikoma valstybės kompensacija, tai yra 24 centrai, tad jiems nereikia taikyti kompensacijos. Tai reiškia, kad beveik 1 mln. Lietuvos buitinių vartotojų sudarę ilgalaikes elektros tiekimo sutartis šiuo metu elektrą perka žemesne nei rinkos kaina. Priminsiu, kad rugpjūčio mėnesio didmeninė elektros energijos kaina, susiformavusi Lietuvos NPS prekybos zonoje, buvo 58 centai su PVM, ne-

skaičiuojant skirstymo sistemos operatoriaus, perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, VIAP'o sąnaudų ir kitų dedamųjų, kurias nustato reguliuotojas. Todėl sprendimas neatidėti antrojo etapo anaip tol nėra laikytinas klaida, kadangi vartotojai jau šiandien gauna finansinę naudą. Ačiū. Mielai atsakysiu į klausimus, jeigu tokių būtų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų užsirašė klausti 18 Seimo narių. Primenu, kolegos, kad klausti yra skirta 10 minučių. Pirmas klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, aš manau, kad pasiūlymai sulauks pritarimo Seime, manau, kad suprantame, kad dėl susiklosčiusių aplinkybių reikia atidėti paskutinį liberalizavimo etapą, gerai, kad jūs numatote ir žmones konkrečiai informuoti apie tą situaciją. Bet aš norėčiau paklausti, kadangi diskutuojame apie kur kas daugiau problemų, susijusių su dabar įvykdytu elektros rinkos liberalizavimu, norėčiau paklausti, kokius dar projektus kokioms problemoms spręsti Vyriausybėje rengiate ir gal galite pasakyti, kada maždaug mes tų projektų sulauksime?

I. ŽILINĖ. Šiuo metu Energetikos ministerija vėl rengia visą paketą elektros energijos ir energetikos įstatymų projektų, jie būtų susiję su griežtesne nepriklausomų tiekėjų kontrole, taip pat su licencijavimo pokyčiais, taip pat numatysime dar papildomų galių, teisių ir pareigų reguliuotojui, kad irgi būtų galima prižiūrėti nepriklausomų tiekėjų veiklą. Planuojame paimti analogą iš Turizmo įstatymo ir pritaikyti labai panašų modelį, būtų nustatyta pareiga reguliuotojui sekti ir kontroliuoti nepriklausomų tiekėjų veiklą. Taip pat planuojama turėti tam tikrus nepriklausomų tiekėjų garantus, finansinius garantus, jie būtų įvertinami pagal turimą abonentų ir pajamų dydį. Šitie pakeitimai turėtų būti pateikti Seimui iki spalio 1 dienos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiama viceministre, tikrai galime pasidžiaugti šiuo projektu ir lydimaisiais, nes pagaliau buvo išsiklausyta į opozicijos siūlymus, jau gana senus. Turbūt, jeigu gerai pamenu, kokius tris ar keturis kartus buvo panašūs siūlymai, kad reikėtų atidėti liberalizavimą, tiek antrojo, tiek pagaliau ir trečiojo etapo. Lieka tik pasidžiaugti, kad ministras išsiklausė ir pagaliau tam ryžosi.

O mano klausimas būtų dėl tų 25 % vadinamosios baudos. Kokia būtų jūsų nuomonė? Galbūt reikėtų irgi apsvarstyti, galbūt nereikėtų spausti vartotojų trečiajame etape, kad nebūtų taikomas 25 % antkainis ir kad vartotojai, matydami realią konkurenciją, nors, aišku, dabar sunku kalbėti apie realią konkurenciją, kai 70 % rinkos užima vienas tiekėjas, bet, tarkime, jeigu vis dėlto atsirastų ta konkurencija...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). ...patys vartotojai tiesiog pasirinktų savo nuožiūra, nespaudžiami?

I. ŽILINĖ. Ačiū už klausimą. Visų pirma garantinio tiekimo esmė yra tai, kad vartotojas, kai jis neturi jokių galimybių, neliktų be elektros nė 1 sekundės, nė 1 valandos. Garantinį tiekimą atlieka energijos skirstymo operatorius, kur yra skirstomųjų tinklų, tai yra infrastruktūros operatorius. Jo pagrindinė pareiga yra užtikrinti, kad visi gyventojai, verslas turėtų saugų, patikimą elektros energijos skirstomąjį tinklą, kad būtų laiku atliekamos investicijos, kad būtų galima pakankamai atsinaujinančios energijos instaliuoti, kad nebūtų įtampos kryčių ir kad būtų visa tai, kas užtikrina, kad mums kiekvieną sekundę būtų tinkamai tiekiamas elektra. Taigi esmė yra tai, kad kiekvieną sekundę būtų tiekiamas elektra vartotojui.

Tiekimo veikla. Šiandien ją atlieka kita įmonė, tai yra „Ignitis“ arba nepriklausomi tiekėjai, jie užsiima tiekimo veikla ir jie nėra susiję su infrastruktūros priežiūra, su investicijomis į infrastruktūrą.

Dabar kalbant apie koeficientą, koeficientas 1,25 buvo nustatytas atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos šalių patirtį, nes vis dėlto tai yra kaip paskutinė priemonė, kai vartotojas neturi jokio pasirinkimo. Vis dėlto elektros energijos tiekimas šiandien yra viena iš pagrindinių paslaugų, nes neveikia nei finansinis sektorius, nei internetas, nei kitos svarbiausios paslaugos.

Taip pat dėl koeficiento dydžio. Vis dėlto kaip jis yra nustatomas? Garantinio tiekimo kaina yra skaičiuojama pagal praėjusio mėnesio biržos vidutinę mėnesinę kainą, o ji yra nustatoma biržoje pagal tolygų kiekvienos valandos suvartojimą, tai yra nėra atsižvelgiama į tai, kad piko va-

landomis yra daugiau suvartojama, ne piko metu suvartojama mažiau, o ESO elektros energiją perka biržoje prieš dieną, kai kainų skirtumas yra didelis. Taigi koeficientas 25 taip pat padengia didžiąją dalį skirstymo sistemos operatoriaus sąnaudų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiama viceministre, mes jums nuolat kartojame: netęskite rinkos liberalizavimo. Pusę metų buvo atidėta, po to vėl prasidėjo tas chaosas. Kai tauta jau negali išverti, tada jūs bandote tą liberalizavimo etapą nukelti trejiems metams. Tačiau nė viena valstybė nevarė botagu ir lazda savo žmonių į laisvąją rinką, tik sovietų laikais į šviesų rytojų žmonės buvo taip varomi.

Mano klausimas būtų toks: kodėl jūs sakote netiesą, gerbiamoji viceministre, kad išlošė liberalizavimo pirmojo, antrojo etapo vartotojai, turėdami mažesnę kainą? „Perlas“ dėl tų mažesnių kainų atidavė savo milijonus, tai „Ignitis“, nepriklausomas tiekėjas, turintis keturis kartus daugiau vartotojų, kieno sąskaita apmokės tą skirtumą? Ačiū.

PIRMININKĖ. Laikas.

I. ŽILINĖ. Dar primenu, kad apskritai visas liberalizavimo procesas buvo patvirtintas praėjusios kadencijos Seime ir tikrai buvo sulaukta labai didelio palaikymo. Visos sąlygos liberalizavimui taip pat buvo sudėliotos praėjusios kadencijos Seime ir tikrai irgi buvo labai didžiulis palaikymas. Taip pat nepriklausomų tiekėjų veiklos sušvelninimas taip pat buvo patvirtintas praėjusios kadencijos Seime 2017 metais. Tai yra visa eiga veiksmų, kurie jau buvo patvirtinti. Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad Lietuva iš tiesų yra viena iš paskutinių valstybių, kurios pradėjo liberalizavimo procesą. Kitos mūsų kaimyninės šalys liberalizavimą jau daugiau negu prieš dešimt metų buvo atlikusios.

Dabar kalbėdama apie liberalizavimo naudą tiesiog dar irgi norėčiau priminti. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos preliminariais skaičiavimais, kurie jau buvo paskelbti, visuomeninio tiekimo kaina, reguliuojama tiekimo kaina, nuo sausio 1 dienos bus 65 centai. O dabar rinkoje yra siūlomi planai, kurie yra šiek tiek didesni negu 40 centų už kilovatvalandę. Taip pat birželio mėnesį, kai gyventojai turėjo rinktis nepriklausomą tiekėją, tai yra antrojo liberalizavimo etapo vidutinė kaina buvo 30 centų už kilovatvalandę. Galutinė, įskaitant ir skirstymo, ir perdavimo sistemos kaštus. O rugpjūčio mėnesio... Birželio vidutinė didmeninė kaina biržoje buvo 58 centai su PVM. Taigi mes matome, gyventojai užfiksavo kainą ir išlošė, nes už mane kalba skaičiai. Aš manau, tai ne politikavimas.

Taigi turime tikrai sėkmę ir čia nereikėtų, ko gero, abejoti ta sėkme. Kaip mes ir sakome, dar šiandien jau 50 % trečiojo liberalizavimo etapo taip pat yra užfiksavę tarifus.

PIRMININKĖ. Klausia V. Mitalas. Ruošiasi V. Ažuolas.

V. MITALAS (*LF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiama viceministre, aš norėčiau dar kartelį apie tuos 25 % vis dėlto paklausti. Kad mes nesakytume, kad tai yra bauda, o žinotume, kad tai yra realiomis ESO sąnaudomis grįsta apskaičiavimo formulė, ar jūs galėtumėte tas sąnaudas arba iš tribūnos, arba kaip nors dar detaliau ir vėliau pagrįsti, kad Seimo nariams ir mums visiems būtų aiškumas, iš kur ten tie 25 % atsirado?

I. ŽILINĖ. Ačiū už klausimą. Tikrai tiek ministerija, tiek Valstybinė energetikos reguliavimo taryba galės pateikti vertinimus, skaičiavimus, taip pat ir kitų Europos Sąjungos šalių patirtį, kurie koeficientai yra taikomi.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama viceministre, aišku, labai gaila, kad prieš pusantrų metų jau tą buvo galima padaryti, bet padarėte tik dabar. Tai klausimas, kodėl jūs neleidžiate žmonėms būti laisviems? Visiems likti su visuomeniniais tiekėjais, nes minėjote, kad nepriklausomi spekuliantai siūlo geresnes sąlygas. Kai jos bus geresnės, žmonės ir išeis be jokios prievartos, be jokios 25 % baudos, be nieko. Laisvai visa tai rinktis. Kodėl to nedarote?

Ir klausimas, kas atsitiks su mūsų liberalizavimu? Galime pažiūrėti į Angliją, kaip ten puikiai viskas sugriuvo. Ir kai žmonės vieningai sutarė nebemokėti spekuliantams už elektrą, tada Vyriausybė ėmėsi veiksmų ir sutvarkė tai. Tai ką ministerija žada daryti, jeigu mūsų žmonės taip pat pradės tą daryti, nebemokėti jiems už elektrą?

I. ŽILINĖ. Kalbant apie liberalizavimą, tai vis dėlto gerai, kad įvyko ir pirmasis, ir antrasis liberalizavimo etapas, nes, kaip aš minėjau, pirmojo liberalizavimo etapo klientai mokėjo ir moka vidutiniškai 17 centų už kilovatvalandę, antrojo liberalizavimo etapui klientai, didžioji dauguma, moka 24 centus be valstybės subsidijos. Vis dėlto tikrai yra nauda.

Taip pat kalbant apie kitų valstybių šalių narių patirtį, vis dėlto nėra taip, kad ten buvo atsisakyta liberalizavimo, taip pat ir Anglijos atveju. Jeigu, tarkime, subankrutuoja vienas ar kitas nepriklausomas tiekėjas, kitos šalys taip pat turi mechanizmą, kaip galima irgi iš šios situacijos išsiti civilizuotai.

Ir jokių būdu nenorėčiau vadinti mūsų verslo spekuliantais, nes vis dėlto tai irgi yra verslas, ir jeigu yra įtarimų dėl nesąžiningos veiklos, tai yra nacionalinė reguliavimo priežiūros institucija, taip pat yra kitos institucijos, kurios, manau, irgi tiria šiuos klausimus ir ištirs.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas klausiti baigėsi. Motyvai. Už kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Tikrai pasisakau už tą procesą. Pagaliau išgirdo mus Energetikos ministerija, Vyriausybė ir nukelia bent jau trečiąjį etapą. Tačiau nesutinku su tuo, kad tai yra sėkmė, tai yra aukščiausio lygio demagogija taip vadinti sužlugdytą liberalizavimo procesą, kai jokių tikslų nebuvo, vienintelis tikslas buvo pasididinti tiekimo kainą. Įsiklausykite, kolegos, pasididinti tiekimo kainą. Apie tai kalba ir studija, kuri buvo parengta praėjusio energetikos ministro užsakymu, prieš pradedant liberalizavimo procesą, ir buvo teikta iš šios Seimo tribūnos buvusio ministro Ž. Vaičiūno, kad procesas bus atidėtas, jei pandemija, kitos negandos, niekas nežinojo apie jokią karą. Tačiau šiandien mes turime tris valstybinius monopolininkus, tai „Ignitį“, nepriklausomą tiekėją, ir na, dar užimančias vos po 7 % Latvijos ir Estijos duktines įmones valstybinių monopolininkų. Taigi joks liberalizavimo procesas neįvyko. Dabar tos kainos, kurios pateikiamos, kad štai pirmojo ir antrojo etapo vartotojai išlošė, joks čia neišlošimas, tai yra tas skirtumas tarp rinkos kainos ir tiems vartotojams pasiūlytos kainos, kadangi 60 % užima, o dabar su „Perlu“ turbūt ir 75 % ar 80 % nepriklausomas tiekėjas „Ignitis“ užims, tiesiog bus perkeltas į mūsų sąskaitas. Čia yra parlamentinės kontrolės pagrindinis siekis. Kas apmokės tą skirtumą? Nemokamų pietų nebūna, tik sūris pelėkautuose. Tai štai nekalbėkime apie kažkokius...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, kada tik ateina konservatoriai į daugumą, vėliau ar anksčiau prasideda energetinės aferos. Prisiminkime, kaip amerikonomams, ne amerikonomams, rusams per amerikiečių kompaniją padovanojo „Mažeikių naftą“. Prisiminkime, kaip jie saugią atominę elektrinę uždarė, o dabar kaltina kitus, o po to A. Kubilius važinėjo dviratuku ir atmatavo sklypą Astravui. Prisiminkime „Independence“. Nenupirko nei lizingu, nei kaip, bet nuomoja ir šiandien. Per šitiek metų už nuomos kainą jau buvo galima nupirkti tris tokius naujus laivus. Laivas ir šiandien ne mūsų. Socializavo šitą projektą ir visiems padidino elektros kainą. Taip pat socialdemokratų buvo įkurtas „Leo LT“ projektas, bet prie to prisidėjo A. Kubilius, ir pavadino šitą projektą 2K.

Dabar aš noriu pasakyti – vėl nauja afera. Į laisvę, į šviesų rytojų verčia žmones prievarta, jei neisite, tai 25 % plius už elektros kainą mokėsite. Kaip Baltarusijoje, kaip sovietiniais laikais – į šviesų rytojų per prievartą. Ir jūs neklaidinkite žmonių. Praėjusioje kadencijoje buvo priimtas liberalizavimo įstatymas, bet nebuvo numatyta prievarta, jūs sugalvojote prievartą ir taip iškėlėte kainas, kad kažkas – tie tarpininkai, tiekėjai pelnytųsi ir pelnosi, matyt, iš šitos schemos. Man atrodo, vis tiek išaiškės šitie lobistai, tie, kurie kraunasi gyventojų ir verslo sąskaita milijardus.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. A. Sysas dėl vedimo tvarkos.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Aš noriu atkreipti jūsų dėmesį. Gerbiama viceministrė labai kompetentinga, nes dirbo kainų nustatymo tarnyboje, tai ji čia mus užpylė skaičiais, bet neatsakė nė į vieną klausimą. Būtent kodėl reikėjo laukti pusę metų liberalizavimo atidėjimo, aš taip ir neišgirdau. Aš norėjau to paties paklausti. Tai kitą kartą sekite, ką tribūnoje daro pranešėjas, nes tai buvo toks miglos paleidimas, nes tuose skaičiuose tikrai susigaudyti gali tik specialistai. O atsakymų negavome. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Skaičiai atsakymuose, manau, yra labai gerai.

10.55 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1971 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, kadangi Seimas apsisprendė iš vakarinės darbotvarkės opozicinius projektus kelti į rytinį, dabar norėčiau pakviesti gerbiamą A. Nekrošių, kad pristatytų Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-1971. Tai yra pateikimas.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, kaip minėjo, pristatysiu Elektros energetikos įstatymo pataisą. Apskritai iniciatyva kilo po to, kai „Perlas energija“ taip nelabai gražiai pasielgė su savo vartotojais ir susidarė tokia situacija, kai pamatėme, kad tie nepriklausomi energijos tiekėjai faktiškai ateina į rinką be jokios kontrolės. Iš esmės reikia tikrai pažymos, kad jie nesiruošia bankrutuoti, ir panašiai. Mes taip pat iš Vyriausybės atstovės tribūnoje dabar išgirdome, kad ir iš Vyriausybės bus panašių siūlymų, tai aš manau, kad ateityje bus galima ir sujungti šiuos projektus.

Tačiau norėčiau akcentuoti, ką mes konkrečiai siūlome. Visų pirma mūsų siūlymas, kad visi nepriklausomi energijos tiekėjai, kurie norėtų ateiti į rinką, turėtų finansinį pajėgumą, leidžiantį vykdyti nepriklausomos energijos tiekėjo veiklos sąlygas. Paprastai tariant, kad jie turėtų finansinius pajėgumus dalyvauti rinkoje, kad jie galėtų įsigyti elektros energiją, kad jiems nebūtų ten sudėtinga *atstovėti* rimtą konkurenciją, kur dabar tos konkurencijos faktiškai nėra, nes pagrindinis rinkos dalyvis užima faktiškai 70 % visų vartotojų. Manome, kad ateityje, jeigu ateitų į rinką rimti žaidėjai, kad jie turėtų tam tikras sąlygas ir finansinius pajėgumus.

Taip pat antras siūlymas yra tas, kad turėtų vadybinių kompetencijų pajėgumą, nes, kaip matome iš tam tikrų nepriklausomų energijos tiekėjų, kad jie susidūrė su milžiniškais iššūkiais prognozuodami tiek ateities dujų kainas, energijos kainas ir galimai nemokėjo susitvarkyti tam tikrų sprendimų. Aišku, čia galima diskutuoti dėl rinkodarinių dalykų, kai jie norėjo užimti kuo daugiau rinkos, siūlydami fiksuotas kainas sutartis, ir galimai rizikavo. Kaip ir pati „Perlas energija“ konstatavo, kad septynis šių metų mėnesius jie veikė pelningai, tikrai paskui jiems šiek tiek sudėtinga situacija, kai dujų kaina šoktelėjo, ką tikrai galėjo patys prognozuoti. Mano nuomone, reikėtų kompetencijas paplėsti.

Taip pat manome, kad galėtų būti taikomi Akcinių bendrovių įstatymo nustatyti reikalavimai, kad būtų tam tikra atsakomybė ir kad nebūtų tai kokia nors kita verslo veiklos forma. Taip pat norėtume palikti tą patį reikalavimą, kuris buvo pačioje pradžioje, tai yra: nėra pradėta bankroto, reorganizavimo ar likvidavimo procedūra. Manau, tai irgi svarbu.

Dar vienas punktas, kad vykdydamas veiklą nepriklausomas energijos tiekėjas turėtų tam tikrą garantiją, įrodytą, tarkim, prižiūrinčiai institucijai – VERT'ui ar kam kitam, kam bus pavesta, kad jie turi tam tikrą skaičių sutarčių, tai yra garantinio tiekimo, kad jie turėtų užsitikrinę elektros energijos kainą ne šią akimirką, kad štai perku parduodu, bet, sakytume, mėnesį, du mėnesius ar tris mėnesius mes turime užtikrintą elektros tiekimą ir tam tikrą kainą.

Galiausiai paskutinis pasiūlymas, kad juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris norėtų užsiimti šia veikla, būtų taikomi tam tikri skaidrumo reikalavimai.

Gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti ir pritarti šitam siūlymui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, aš manau, dabar po „Perlas energijos“ istorijos čia visi sutarsime, kad turi būti tam tikri reikalavimai elektros tiekėjams. Tik jūs pristatydami projektą kukliai nutylėjote, kad tų rinkos dalyvių atėjimas į rinką ir licencijų gavimas kaip tik buvo pagal tuos teisės aktus, kurie priimti jūsų S. Skvernelio Vyriausybės darbo laiku. Visi mokomės iš pamokų, taisome, tikrai kartais nesmagu klausytis, kai kaltinimai už tą situaciją žeriami dabartiniam energetikos ministrui.

O paklausti norėčiau, kaip jums atrodo, kai yra vis dėlto konstitucinis teisėtų lūkesčių principas tiems, kurie turi dabar licencijas, ar mes galėsime tuos naujus reikalavimus kaip nors taikyti, ar duoti per tam tikrą laiką, ar kažkaip, kaip jūs įsivaizduojate?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju už pastabą ir klausimą. Tikrai tenka sutikti, kad tuomečiai sprendimai ne visą laiką buvo geri, bet, kaip žinote, įstatymai nėra iškalti akmenyje ir juos galima visą laiką keisti. Turėjome tikrai nemažai laiko, kaip opozicija mes irgi siūlėme tam tikrus sprendimus, kad nereikėtų laikytis griežtai, reikėtų pakeitimų, reikėtų tam tikrų dalykų tą įstatymą keičiant. Kalbant konkrečiai apie teisėtus lūkesčius, taip, mes irgi su Energetikos ministerija, su kitais esame kalbėję apie tai ir taip pat, kai bus tam tikrų siūlymų, kiek suprantu, ir iš pačios ministerijos, jie irgi panašių siūlymų teks, manau, bus galima tiesiog pasižiūrėti, sujungti galbūt projektus ir sutarti dėl kokių nors esminių dalykų, esminių reikalavimų.

Dėl licencijos galiojimo manau, kad techniškai vieną kartą išdavus licenciją, nežinau, kaip teisiškai, manau, tie lūkesčiai neturėtų būti pažeidžiami ir tas licencijų išdavimas turėtų būti naujiems vartotojams. Mano požiūriu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi D. Kepenis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų numatėte svarbių faktorių, kurie turėtų lemti galimybę prekiauti elektra, bet iš tikrųjų turbūt pagrindinė problema yra vis dėlto galimybė prekiauti, turėti ją. Jūs numatote tiktai sutartis. Ar tai gali garantuoti patikimumą, kai yra tiktai sutartys, tačiau nėra generavimo šaltinių? Mes matome dabar, kad ir „Perlo“ turbūt dabar viena iš problemų yra ta, kad jie neturi generavimo šaltinių, jie galbūt turėjo sutartis. Aišku, dabar įsijungs draudimas ir panašiai, tačiau tai negarantuoja žmonėms elektros tiekimo, o valstybei – tam tikra našta. Kodėl jūs nematote tam tikros prievolės turėti savo generavimo šaltinius? Ačiū.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Labai dėkui. Manau, tai tikrai rimtas ir geras pasiūlymas, nes generavimo šaltinių tikrai ne visi gali turėti ir tinkamų pajėgumų šaltinių, aš turiu minty, nes pasistatęs saulės elektrinę ant stogo tu nelabai pakonkuruosi, jeigu taip paprastai kalbant. Tikrai reikia turėti ne vieno 100 megavatų pajėgumą, kad tu galėtumei tiekti rinkai tam tikra konkurencinga kaina elektros energijos kiekį.

Mūsų manymu, reikėtų užsitikrinti iš tų gamintojų, kad jie teks tau elektros energiją, pavyzdžiui, kaip „Ignitis“ turi, „Ignitis“ ir kiti du konkurentai, kurie yra valstybinės įstaigos, tai yra latvių ir estų nepriklausomi energijos tiekėjai, dalyvaujantys mūsų rinkoje, turi tą garantinį užsitikrinę. Kaip pavyzdys – kiti du veikiantys, kurie ne taip rizikavo ir neteikė vartotojams fiksuotų kainų, visas sutartis sudarė pagal rinką, pagal biržą, kokios kainos tenai yra. Jie nerizikuodami tam tikra prasme apsaugojo savo vartotojus. Mūsų požiūriu, reikėtų galbūt šitą sritį peržiūrėti ir, tarkime, kad nepriklausomi energijos tiekėjai, kurie nori dalyvauti rinkoje, turėtų visgi užsitikrinti tam tikrą generacijos kiekį turėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi A. Butkevičius.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas Arvydai, viceministrė teikdama projektą paskelbė, kad gyventojai turės galimybę nutraukti sutartį su tiekėjais, bet atsižvelgdami į sutarties sąlygas, tik jos, jeigu pažiūrėtume, yra kur kas griežtesnės ir gyventojams nuostolingesnės, nei kad mokėtų dabartinę kainą. Ar nereikėtų mums fiksuoti tą kainą, kurią siūlo Prezidentas – 24 centus, ir visiems pasakyti, kad šita kaina tokia visiems ir bus, o ne taikyti sankcijas, kurios tikrai bus daug skaudesnės? Ačiū.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Jūs paklausėte šiek tiek plačiau, ne konkrečiai dėl šio projekto, bet čia turbūt reikėtų susėsti, sutarti, kokį modelį mes norėtume vystyti Lietuvoje. Aš sutinku, kad, tarkime, mes labai daug pavyzdžių imame iš Estijos, šiuo atveju galbūt irgi reikėtų pasižiūrėti, ką mūsų kaimynai daro, ir galbūt pasirinkti jų modelį, kaip jūs minėjote. Tai galbūt vienas iš variantų, kur dabar vis tiek situacija yra neeilinė, tikrai mūsų rinka yra iškreipta dėl Rusijos įtakos energetikos srityje. Manau, kad, esant tokiai ekstremaliajai situacijai, kai tikrai labai sunku prognozuoti, kas bus ateityje, tas modelis galbūt ir pasiteisintų, bet čia irgi turėtų susėsti visų trijų Baltijos šalių ministrai, suremti galvas ir galvoti, kaip tą problemą spręsti. Manau, kad tai būtų galima padaryti, tik reikia šiek tiek valios.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi K. Adomaitis.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Žinote, kai kada klausau ir tam tikrų viceministrų pasisakymų. Sako, žinote, kažkada buvo priimtos tam tikros gairės, nutarimai, sako, kai kurie ministrai anksčiau priėmė tam tikrus sprendimus, kažkodėl nenumatė į priekį, kas bus

po penkerių metų. Žinote, tiesiog liūdna darosi, lyg ir jokiuose universitetuose nesimokė, kas yra liberalizavimas ir kas yra liberalizavimo proceso valdymas. Proceso valdymas yra ta dalis, kai jau rudenį mes turėjome suprasti, kad ateina tam tikros grėsmės ne dėl susidariusių vidinių priežasčių, bet dėl išorinių, nenumatytų, jau rudenį ekspertai apie tai perspėjo.

Kokia jūsų nuomonė būtų, kodėl taip pavėluotai mes dabar visą tą energetikos paketą svarstome ir kitus dalykus dėl liberalizavimo sustabdymo? Turėjo būti lapkričio, gruodžio mėnesiais, mano manymu. Ar mūsų nuomonės sutampa čia?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Opozicija visą laiką siūlė, kad reikia šiuos įstatymus peržiūrėti, tikrai tie teikimai buvo. Bet jeigu taip nekaltintume, nes vis tiek praeita valdžia, dabartinė valdžia daro tam tikras klaidas. Reikia pripažinti tas klaidas, keisti, tobulinti ir galų gale pačiam tobulėti. Mano požiūriu, Energetikos ministerija šiuo atveju šiek tiek vėluoja, galėtų šiek tiek sparčiau dirbti, bet yra, kaip yra. Mes visi čia, Seime, turbūt stengiamės, kad ta situacija pasikeistų, tam tikri mūsų siūlymai tiek ministerijai, tiek kitiems galbūt šiek tiek įspirs į užpakalį, jeigu taip galima pasakyti, ir šiek tiek pajudės ledai.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis. Ruošiasi V. Ažuolas.

K. ADOMAITIS (LF). Iš tiesų tą retoriką, kad reikia visoms vyriausybėms prisiimti atsakomybę, tikrai palaikau, čia visų bendras reikalas. Džiugu, kad taisome. Aš manau, tikrai galima palaikyti šiuos pataisymus. Aišku, pasižiūrėti, ką atneš Energetikos ministerija, gal ką nors sujungti, kaip jūs minėjote. Man tik vienintelis... Pritariu visiems punkтам, išskyrus vieną, jis man kelia abejonių, tai yra vadybinė ir susijusi kompetencija. Man atrodo, jis toks labai sunkiai įgyvendinamas. Ar čia mes iš žmonių diplomų prašysime? Mes žinome, diplomai nelabai ką duoda. Ar čia kokios nors verslo patirties? Bet tada bus ribojama ateiti žmonėms, turintiems elektros gamintojų įsipareigojimų ir finansinių galimybių tokį verslą daryti. Kaip jūs vis dėlto įsivaizduojate tą punktą dėl vadybinės patirties reikalavimų?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Labai dėkoju. Šitas punktas atsirado po diskusijos su VERT'o atstovais. Iš kilo dilema dėl pačių darbuotojų. Tarkim, kai pažiūrėjome, tos įmonės turi vos ne direktorių, sekretorę ir keletą vadybininkų iš tos serijos, o paskui visos kitos paslaugos yra samdomos. Mūsų požiūriu, taip neturėtų būti. Nepriklausomi energijos tiekėjai turėtų turėti tam tikrą ekspertų grupę, tai būtų energetikai, vadybininkai, kurie galėtų prognozuoti tam tikrus dalykus energetikos rinkose. Manau, kad įstatymu yra sudėtinga reglamentuoti, kokie tie reikalavimai galėtų būti ir panašiai, bet vis tiek mes turime VERT'ą, prižiūrintį visą rinką, galbūt galėtų tas kompetencijas kokiais nors savo poįstatyminiais aktais ar nutarimais, ar savo taisyklėmis reglamentuoti.

PIRMININKĖ. Laikas klausiti baigėsi. V. Ažuolas yra vienas iš bendraautorijų. Gal susilaikysite šį kartą? Dėl motyvų už kalbą V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Manau, kad reikia palaikyti. Pasiūlymas yra gera kryptimi, jisai sprendžia tai, kas nebuvo padaryta anksčiau, suteikiama, išvystoma tam tikra atsakomybė elektros tiekėjams ir keliama jiems tam tikri reikalavimai. Aišku, gal mes tokio įstatymo nebūtume priiminėję, jeigu ne „Perlo“ istorija arba, dar giliau pažvelgus, jeigu ne tai, kad mūsų elektros rinkoje tų gaminančių elektros tiekėjų iš tikrųjų neatsirado daugiau. Skandindami juos biurokratijoje, neapsispręsdami, ar mes čia valstybinį ūkį vystome, ar atidarome rinką privatiems, iš tikrųjų nepasiekėme tų gamybos pajėgumų didėjimo, o tai reiškia, kad turime tokią gana silpną, fragmentuotą rinką, ji turi stiprėti. Tikiuosi, kad su laisve veikti, tai yra Energetikos ministerijos pateikta skatinant atsinaujinančių resursų plėtrą ir gamintojų daugėjimą Lietuvoje, ir kartu su tam tikra atsakomybe, kurią galėtų suteikti šis įstatymas ar panašus įstatymas, sujungę jį su Vyriausybės matymu, galėsime turėti gana logišką kompleksą, kuris padės užkirsti kelią blogoms istorijoms ir kartu atverti kelią gamybos augimui, elektros gamybos generavimo augimui Lietuvoje, kas anksčiau, deja, nebuvo daroma.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, tai yra, be abejonės, klaidos, padarytos konservatorių, jas reikia taisyti, bet, aš manau, tai neviseiškai išspręs problemą. Štai, pavyzdžiui, estai nuėjo tuo keliu, kad bet kada galima nutraukti sudarytą sutartį ir kainas ir jokių baudų nėra.

Dabar aš noriu atkreipti dar dėmesį į I. Šimonytės repliką, kad mafija sėdi Maskvoje. Bet ponas Ž. Pavilionis, buvęs užsienio reikalų ministras, pasakė, kad jis turi artimų ryšių su Kubos ir

Lotynų Amerikos mafija. Pasirodo, kad tie artimi ryšiai ir su Kremliaus mafija. Tai ta Kremliaus mafija, ne tik Lotynų Amerikos, Kubos, bet ir Kremliaus mafija turi didelę įtaką Konservatorių frakcijai.

PIRMININKĖ. Petrai, mes su šypsena klausomės jūsų pasisakymų, bet štai žmonės, kurie klausosi Seimo posėdžių, galbūt ne visada supranta jūsų humorą. Aš vis dėlto siūlau prisiminti, kokioje institucijoje jūs pasakojate savo pasakas ir kabinatė savo makaronus. Ačiū, kolegos. (*Plojimai*) Ne, daugiau jūs...

P. GRAŽULIS (LRF). Tai kodėl jūs bijote...

PIRMININKĖ. Aš nieko nebijau, aš prašau pasverti savo žodžius, nes žmonės mūsų klausosi, gerbiama Petrai, prašau sverti sakomus žodžius. (*Balsas salėje*)

Darbotvarkė toliau juda. Judame toliau.

11.12 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1972 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-5 klausimas – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1972. Tribūnoje lieka A. Nekrošius. Prašom, gerbiama Arvydai, žodis jums.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, šiuo projektu mes siūlome vartotojams, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, netaikyti vadinamojo 25 % antkainio. Čia buvo dabar diskusija tiek su energetikos viceministre, tiek su kolegomis salėje, kaip tie 25 % apskaičiuojami, kaip jie atsiranda. Mūsų siūlymas, kad visa tai reglamentuotų, sutvarkytų ir prižiūrėtų Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Jeigu ji mato, kad ten atsiranda kokių nors papildomų sąnaudų, tai mes siūlome, kad būtų taip reglamentuojama. Tačiau, jeigu žiūrėtume iš principo, tas 25 % antkainis, manau, yra perteklinis, nes tiekėjas gali tiek kitomis eilutėmis pasididinti kažkokias patiriamas sąnaudas, tiek pirkdamas biržoje, tiek tiekdamas ir panašiai. Tai įstatymas leidžia. Mūsų požiūriu, ta bausmė 25 % antkainiu nėra tikslinga, juo labiau kad vartotojai vis tiek stebi rinką, mato natūralią konkurenciją ir jeigu jiems bus pasiūlyta, tarkime, fiksuota kaina gana pigiai, jie, manau, tikrai pasirinks jų nuožiūra pigesnę variantą. Toks prievartinis vertimas kelia klausimą dėl žodžio „liberalizavimas“. Kaip tu gali prievarta versti žmogų rinktis? Mūsų požiūriu, to nereikėtų daryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tuoj pereisime prie klausimų. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Primenu, kolegos, kad balsavimo intervalas prasideda 11 val. 20 min., mes jį tiesiog šiek tiek pailginsime, nes papildė darbotvarkę. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi klausiti L. Nagienė.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Palaukite, tuoj.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėl 25 %.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, kolega, nes popietiniam buvau pasiruošęs.

Mano toks klausimas. Kaip jūs manote, kas inicijavo ir kas turėtų priimti atsakomybę, kodėl privatiems tiekėjams, tai yra nepriklausomiems, tokiems kaip „Enefitas“ ir kiti, pelno norma yra nustatyta 5 %, o šitie moka 25? Ar nemanote, kad dėl šito teisės akto, buvusio teisės akto, ir autorių reikėtų kreiptis į Generalinę prokuratūrą, kad būtų apgintas viešasis interesas? Nes, kaip žinote, po tų 25 % stebuklingu būdu „Swedbanko“ pensijų fondai tampa „Igničio“ akcininkais, tampa privatūs fondai, „Invalida“ tampa akcininkais. Kaip jūs vertintumėte šią dalyką?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Labai nesudėtinga atsekti ir pažiūrėti, kas inicijavo šią dalyką. Atsidiarius įstatymo projektą įprastai rašoma, kas jį parengė, tai tą nesunku padaryti. Jeigu jūs irgi matote tokią galimybę kreiptis dėl šitos galimai nusikalstamos veiklos, manau, kad tai galima kartu inicijuoti ir surinkus parašus kreiptis.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi K. Adomaitis.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiama kolega, įstatymo pataisa labai laiku ir teisinga, bet mane vis tiek domina garantinio tiekimo kainos apskaičiavimas. Jūs tikriausiai visi gavote, kad žmogui, kaip pasakė, bus 24 euro centai „Perle“ pasirašius fiksuotą, dabar jam ateina sąskaita ir jam reikia mokėti 82 centus, garantinis tiekimas. Kaip jums atrodo, kaip mes šiuo atveju kontroliuosime ir pasižiūrėsime, kokia to garantinio tiekimo kaina?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Kaip minėjau, garantinio tiekimo kaina dabar yra apskaičiuojama pagal labai sudėtingą lygtį, į kurią yra įtraukiami ir tie 25 %, ir skirstymo, ir pirkimo sąnaudos. Faktiškai, ką įmanoma, tą bandoma įtraukti į šitą tarifą, kad žmonės kuo greičiau rinktųsi nepriklausomą energijos tiekėją.

Šiuo įstatymu mes ir siūlome, kad taip nebūtų daroma, kad būtų sąžininga kaina, kuri atitinka kitų rinkos dalyvių siūlomas kainas, ir kad nebūtų iškreipiama. Ta 25 % marža, mūsų požiūriu, nėra reikalinga. Žmonės patys turi galvą, yra protingi, patys pasirinks, kuris variantas pigesnis.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis. Ruošiasi J. Razma.

K. ADOMAITIS (LF). Ar negalvojate, kad vis dėlto... Turime suprasti, kad tai, kas nustatoma reguliuotojo, visuomeninė kaina, jeigu, tarkime, žmogus nepasirinks kokio nors tiekėjo, jis liks, jeigu panaikinsime šitą 25 % maržą, su visuomenine kaina arba liks su pagal formulę nustatoma kaina. Vis dėlto ar nekyla pavojus, kad tai yra gana politizuotas sprendimas, kokia ta formulė, kokia ta visuomeninio tiekimo kaina. Ir kad žmonės reikia vis dėlto raginti pasirinkti, išlaikyti tą paskatą rinktis nepriklausomą tiekėją. Tą patį klausimą būčiau uždavęs ir viceministrei, tiesą sakant. Jeigu mes vis dėlto liekame prie visuomeninės kainos, neskatiname žmonių rinktis nepriklausomo tiekėjo, tai mes liekame susieti su...

PIRMININKĖ. Laikas.

K. ADOMAITIS (LF) ...politinių sprendimų nulemta elektros kaina.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkui už klausimą. Mano požiūriu, yra tam tikras nerimas. Kadangi visiems garantinio tiekimo vartotojams tam tikra prasme yra padidinama kaina 25 %, kas galėtų paneigti iš tos serijos, kad nepriklausomi energijos tiekėjai, matydami, kad visi vartotojai su 25 % antkainiu gauna elektrą, šiek tiek tą savo elektrą ir pelno maržą kilsteli iki tų 25 %, galbūt šiek tiek mažiau. Bet, kaip čia pasakius, kas galėtų paneigti tai? Mūsų požiūriu, turėtų būti vis dėlto kaip rinkoje (...) elektra, savo pelno maržos kainą tu galėtum reguliuoti ir pateikti vartotojams būtent šita kaina, nesikišant prievarta valstybei į rinką, dirbtinai formuojant su 25 % antkainiu elektros energiją.

PIRMININKĖ. J. Razma. Ruošiasi V. Valkiūnas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, nors jūs čia pristatydamas projektą samprotavote, kad VERT'as galėtų kokią nors priedą nustatyti, bet jeigu sąžiningai pristatytumėte, projekte jūs parašote tiesiai šviesiai, kad garantinio tiekimo elektros gavėjams yra praėjusio mėnesio elektros biržos vidutinė kaina. Ir taškas. Taigi VERT'as čia nieko negalės pridėti. Vis dėlto turėtumėte suprasti, kad ESO, tiekdamas tą elektrą garantiniams gavėjams, vis tiek patirs tokiu atveju nuostolių neišvengiamai. Čia žinome puikiai, kad vartoja žmonės daugiausia pikinę elektrą, kuri bus vidutiniškai aukštesne kaina negu ta vidutinė biržos kaina, kuri imama visos paros. Plius yra administravimo kaštai. Tiesiog čia galima sutikti, kad reikia tą 25 % nustatytą dydį galbūt peržiūrėti, bet kažką...

PIRMININKĖ. Laikas!

J. RAZMA (TS-LKDF). ...kaip priedą reikia turbūt palikti.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Jeigu taip skaitoma iki galo, reikėtų ir paskutinį sakinį paskaityti, kad garantinio tiekimo kainą apskaičiuoja ir nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.

O kalbant apie patiriamus nuostolius, tai irgi prie tų 25% įprastai pliusuojamas (dabar leiskite pacituoti) „skirtumas tarp faktinio ataskaitinio laikotarpio pajamų ir garantinio elektros energijos tiekėjo patirtų garantinio elektros energijos tiekimo veiklos sąnaudų, įskaitant elektros energijos įsigijimo sąnaudas, priskiriamas garantinio elektros energijos tiekėjo sąnaudoms ir pajamoms pagal šio straipsnio... metodiką.“

Čia diskusijų klausimas dėl šio punkto, kaip mes apsispręsimė, bet iš principo manome, kad tą 25 % maržą, antkainį reikėtų panaikinti. Jeigu rastume sutarimą, būtų šaunu.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas Arvydai Nekrošiau, jūs pozityviai mąstantis, sąžiningas žmogus. Čia daug kalbame apie pasekmes. Jeigu jau elektrą iš Rusijos perkame per Latviją, tai ir dujas galbūt galima pirkti per Latviją iš Rusijos, kaip latviai daro, ir nesimaivyti, ir nemanipu-

liuoti, ir galimai mafijozinėms struktūroms netarnauti. Kaip čia yra? Jūs, kaip sąžiningas žmogus, ar analizavote visą šį procesą, ar mes ir toliau nežiūrėsime į priežastį, o kalbėsime tikrai ir čia voliosimės po tas pasekmes?

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Jeigu taip kalbama apie sąžinę, tai tikrai reikėtų kalbėti turbūt apie visą situaciją, dėl ko mes čia atsidūrėme. O atsidūrėme dėl to, kad iš esmės prieš metus Rusija nusprendė pažaisti energetinį karą su Europa, nustojo tiekti jai dujas, galimai darė spaudimą dėl „Nord Stream“ dujotiekio kuo greitesnio eksploatavimo atidarymo ir galimai buvo tam tikras spaudimas politinis dėl Ukrainos. Aš manau, jeigu taip žiūrime, mes esame vis tiek energetiniame kare su šia valstybe ir nebūtų sąžininga pirkti iš šalies, kuri mums grasina. Mano toks atsakymas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. (*Balsai salėje*)
Motyvai. Už kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų, kolegos, kviečiu palaikyti šį projektą, nes, matyt, kai jis buvo priimamas, kolegos, arba mes nežinojome tų visų povandeninių srovių, kas gali ištikti ir kokios nelaimės gali atsitikti priėmus tą įstatymą. Dabar realiai pavyzdys rodo tikrai nekokią situaciją, todėl tikrai visus kviečiu pritarti ir paremti kolegos pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Šiaip būtų galima pritarti autoriaus pačiai siūlymo kryptiai, kad tikrai verta peržiūrėti tą dabartinį 25 % priedą garantiniam tiekimui. Kiek žinau, Vyriausybėje yra daromi skaičiavimai, vertinimai. Aš manau, bus pateiktas projektas, kur bus tas toks realesnis priedas pasiūlytas vienaip ar kitaip įforminus.

Dabar ką siūlo autorius – tiesiog nubraukti 25 % priedą. Nors ir bando sakyti, kad VERT'as apskaičiuos tą garantinio tiekimo kainą, na, VERT'as čia negalės fantazuoti. Yra tiesiai šviesiai parašoma, kad vartotojams, kurie gauna garantinį tiekimą, kaina yra praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kaina. Ir taškas. Jokių skirstymo operatoriaus sąnaudų čia nėra galimybės pridėti. Jeigu būtų parašyta, kad pridedamos ir tos realios sąnaudos, tada galbūt būtų tvarka. Vis dėlto taip parašius sudėtinga pritarti, nes tiesiog yra pasakoma, kad ESO turi nuostolingai tiekti garantinio tiekimo gavėjams tą elektrą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Dabar kviečiu į tribūną V. Ažuolą. Jis pristatys pasutinį energetikos įstatymą, kuris numatytas šiandienos darbotvarkėje, tai yra projektas Nr. XIVP-1977, ir po to dėl visų jų apsispręsimė balsuodami.

11.25 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1977 (pateikimas)

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų pristatau įstatymo projektą, jau netgi sunku suskaičiuoti, antrą, trečią ar jau ketvirtą kartą, jau greitai bus dveji metai, kai tuos pasiūlymus teikiu ir jie vis atmetami. Bet, aišku, džiugu tai, kad pagaliau pats prievartinis liberalizavimas privedė iki to, kad ir valdantieji jau tą turi teikti ir tvarkyti.

Bet kokia yra bendra situacija? Dabar labai daug melo tenka žmonėms klausytis ir tų liaupsų, kaip gerai nueiti pas spekuliantus ir kaip gerai pigiai mokėti. O kas būtų atsitikę, jeigu būtų me visą prievartą atšaukę ir leidę laisvai žmonėms pasirinkti, ar likti visuomeniniame, ar išeiti pas spekuliantą? Iki liepos 1 dienos vartotojai būtų mokėję po 17 centų, po tiek tiekė elektrą visuomeninis tiekėjas, šiandien jis tiekia po 24 centus. Tai yra fiksuota, stabili kaina.

Tada kitas klausimas, ką ir viceministrė bandė pasakyti, kad šiandien labai gerai, kad tie tenai yra išėję, tai aš norėčiau paklausti, pateikite nors vieną pasiūlymą spekulianto, šiandien siūlančio 24 centų fiksuotą kainą ir šiandien pasirašyti sutartį. Nėra tokio pasiūlymo. Visi yra daug brangesni. Šio pasiūlymo esmė yra labai paprasta ir atitinkanti tikras liberalizmo idėjas ir tikslus, nes netgi K. Masiulis, kuris, kaip sakė, liberalizmo mokėsi iš Dž. Soroso, taip pat pritaria, kad liberalizmas ir prievarta nesuderinami dalykai. Bet elektros rinkos atveju prievarta išeiti, nes bauda 25 %, jeigu nepaklūsti prievartai. Tikras liberalizmas.

Bet iš tikrųjų ne veltui yra posakis, jeigu nesimokome iš svetimų klaidų, tada reikia už jas brangiai mokėti, kai tas klaidas kartoji. Anglijos pavyzdys. Anglija per visą tą liberalizmą perėjo, labai daug įmonių bankrutavo, žmonės liko be nieko ir galiausiai vis tiek valstybė yra priversta elektros vartotojais rūpintis ir tiekti elektrą. Tą patį ir mes turime pereiti, bet šiandien gal pasakykime vieną dalyką, nerūšiuokime žmonių į pirmojo etapo, antrojo etapo, trečiojo etapo. Dabar trečiajame etape laimingųjų sąrašas, jie dar galės pagyventi su fiksuota kaina, o pirmajame ir antrajame – nuskriaustųjų ir nubaustųjų sąrašas. Tai gal būkime visiems vienodi ir lygūs. Pasakykime visiems, visi galite likti visuomeniname tiekime, visi galite grįžti pas visuomeninį tiekėją, o jeigu elektros spekuliantai sugebės pasiūlyti geresnę kainą, nei šiandien yra 24 centai, tai tą žmonės ir galės pasirinkti, ir tai bus tikras liberalizmas, liberalizavimas ir laisvė žmonėms rinktis.

Iš tikrųjų netgi šioje situacijoje, jeigu valdantieji ir nepritartų šiam įstatymo projektui, kaip jau tai padarė tris ar keturis kartus, turbūt tinka posakis: nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Liberalizmas pats save nužudys su savo prievarta ir baudomis. Turbūt tai yra gerai. Labai geras Anglijos pavyzdys, žmonės sutartinai pradėjo nemokėti už elektrą spekuliantams. Tada Vyriausybė buvo priversta imtis veiksmų. Aišku, yra ir antras, blogesnis, variantas. Jeigu žmonės nebus vieningi, vieningai nemokės už elektrą, tada ateis laikas, kai jie nebeišgalės susimokėti už elektrą, ar tai įmonės, ar tai žmonės, ir vis tiek valdžia bus priversta perimti tą elektros tiekimą į savo rankas, nes nebus kur dingti. Iš tikrųjų labai gaila, kad manipuluojama, kad ESO čia tiekia garantinį, „Ignitis“ – visuomeninį, tarsi čia dvi skirtingos verslo rūšys. Tai ta pati „Ignitis grupė“. Ta pati valstybinė įmonė, nustokime apgaudinėti žmones. Taip, bet viskas gerai, nėra to blogo, kas neišeitų į gera.

PIRMININKĖ. Nepabėkite dar, gerbiamas kolega. R. Žemaitaitis norėtų jūsų paklausti. (*Balsai salėje*) Jau atsakė. Gerai. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi D. Kepenis.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, man labai užkliuvo vienas jūsų pasakymas – fiksuota kaina. Fiksuotos kainos nebus visuomeninio tiekėjo. Lygiai taip pat, dabar ką tik pasakėte, garantinio tiekimo kaina irgi taip pat bus nustatoma, kokia bus biržos kaina nupirkta, vidutinė. Man truputį keista. Kiek, jūs įsivaizduojate, šiandien bus, pasirinks vartotojai būtent išeiti iš to, kad jeigu aš turėjau fiksuotą kainą, šiandien net geresnę kainą, ar jūs manote, kad jie tikrai nutrauks sutartis ir pereis pas visuomeninį tiekėją? Ačiū.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš norėčiau šiek tiek patikslinti, kaip dabar yra. Yra vienas tiekimas visuomeninis, kurį organizuoja „Ignitis“, ir ten yra fiksuota kaina. Iki liepos 1 dienos buvo 17 centų, dabar yra 24 centai. Ir dabar trečiojo etapo vartotojai gali ir likti su ta fiksuota. Garantinis tiekimas yra taikomas kaip bauda. Tiems iš pirmojo ir antrojo etapo, kurie nepasirinko, prie biržos kainos dar taikoma 25 % bauda. Ir netgi kas iš viso protu nesuvokiama, baudos yra taikomos dvi: garantiniame tiekime gauni padidintą kainą ir plius dieninis ir naktinis tarifas beveik nesiskiria, tai vadinama dviguba bauda. To teisiniuose dalykuose neturėtų būti. O sudarius galimybę visiems grįžti į visuomeninį tiekimą, kur yra fiksuota 24 centų kaina, tada taptume lygūs visi – ar pirmojo etapo, ar antrojo etapo, ar trečiojo etapo. Ir čia būtų laisvas pasirinkimas.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi P. Gražulis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiamas kolega, štai jūs valstietis, žmogus nuo žemės, ir ginate tas amžinas vertybes. Jūs kaip tikras konservatorius dabar elgiatės. Stengiatės žmones išlaisvinti iš tos vergijos, į kurią juos įstūmė liberalai, laisviečiai. Ar jūs nemanote, kad dabar šita mūsų politinė sistema tiek yra išsigimusi, kad tikrai reikia kažką daryti? Ką mums daryti, kad grįžtų visi į savo vietas? Ačiū.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Pasigirdo įdomus pasakymas, kad valstiečių pateikta. Taip, kai valstiečiai 2020 metais pateikė, energetikos ministras pasakė, kad jeigu nepasiteisins po pirmojo etapo (kas buvo akivaizdu, kad po pirmojo etapo nepasiteisino, visi tiekėjai pasiūlė brangiau nei buvo 17 centų visuomeninio tiekėjo, tą patvirtino VERT'o vadovas, kai paklausiau, ar kas nors pigiau pasiūlė), tada galėsime tai atšaukti, sustabdyti ir panaikinti. 2021 metų pradžia. Energetikos ministerija atnešė paketą, korekcijas dėl liberalizavimo, teikiau pasiūlymus – panaikinkite, atšaukite, leiskite būti laisvai rinkai. Ne, viską atmetėte. Tai jau jūsų atsakomybė, nes jūs atmetėte ir pasakėte, kad viskas bus gerai. Tai dabar jau mes turime pasekmes.

O šiaip žiūrint į kolegą klausimą, iš tikrųjų iš viso keista, jeigu dabar bet kuriam žmogui pasakai žodį „liberalizmas“, „liberalai“ ar dar kažkas, jam asociacija – prievarta ir bausmė. Taip buvo su (...), taip yra su elektros energija. Gal ir gerai, jie patys save ir skandina. Tai tegu sėkmingai ir nuskandina iki galo, jeigu jie nesupranta, kad skęsta su tuo laivu kartu.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama Pirmininke, aš visiškai nejuokavau kalbėdamas, aš labai rimtai kalbėjau. Ir šiandien kai kalbu, visada kalbu rimtai. Bet dabar klausimas pranešėjui.

Gerbiamas pranešėjau, kažkada buvo liberalizmas, o dabar liberalbolševizmas. Grįžome į stalinizmą, į leninizmą ir į komunizmą. Štai ten irgi sovietmečiu skelbė, kad pati demokratiškiausia pasaulio šalis – tai Sovietų Sąjunga. Šiandien mes matome tą liberalbolševizmą. Bet mano klausimas. Jūs žiūrėkite, pasistatėme „Independence“ ir visi šaukėme: jau dabar mes laisvi, mums visada bus mažos kainos ir Rusija mūsų neišgąsdins. Tai kur mūsų strateginiai partneriai amerikoniai? Kodėl jie daro biznį ir kodėl vargstančiai Lietuvai neduoda dujų mažesnėmis kainomis?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų realybė yra tokia: apgauti tautą ir meluoti jau tampa tendencija. Sakė, kad kai įsigysime laivą, turėsime pigią elektrą, dabar dar kažkokių vėjų gražių laukiame ar kažko. Bet tai yra tik pažadai, o realybė yra visai kita. Ir, žinoma, pavarčius „Igničio“ dokumentus, „Litgrido“, ten rašoma, kad mes elektros gamybos pajėgumų turime daugiau negu reikia. Paklausius premjerės, mes neturime nieko. Tai dabar klausimas: kas sako neteisybę arba melą? Bet viskas gerai, vienas labai senas senas politikas prieš daug metų yra pasakęs: jeigu grįš komunizmas, tai jis grįš per liberalizmą. Turbūt tai ir matome.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis. Ruošiasi A. Bagdonas.

K. ADOMAITIS (LF). Vieno dalyko nesuprantu vis tiek. Jūs patys priėmėte šį įstatymą, patys teikėte pataisas, patys jas atmetėte ir kalti visi kiti, bet tik ne tie, kurie šį įstatymą priėmė. Mano klausimas būtų toks: kodėl jūs nutylite, kad visuomeninė kaina yra apskaičiuojama pagal buvusią biržos kainą, tai yra jeigu šį pusmetį ji gal ir dar mažesnė, kitą pusmetį vis dėlto visi nuostoliai turės būti kompensuojami ir ji atitinkamai bus didesnė, nebent bus priimti kokie nors sprendimai kompensuoti iš biudžeto. O jie bet kuriuo atveju bus kompensuojami iš biudžeto, ar iš visuomeninio tiekėjo tu gausi, ar tu iš nepriklausomo tiekėjo gausi – tos kompensacijos bus skiriamos. Ir jeigu mes suprantame, kad vis tiek į visuomeninę kainą bus įskaičiuoti visi šie pokyčiai, kurie kol kas tik atidėti, koks tada yra skirtumas: ar gauti visuomeninį tiekėją, ar nepriklausomą tiekėją? Ir kokia jūsų šio siūlymo prasmė?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Prasmė yra labai paprasta, kad vartotojai būtų saugūs ir gautų fiksuotą kainą. Fiksuotą kainą reguliuoja valstybė. Tai valstybės rankose yra priimti visus sprendimus, kurių reikia. Klausimas: kodėl elektros spekuliantas gali elektrą pirkti tiesiai, ne per biržą, o visuomeninis tiekėjas „Ignitis“ negali pirkti tiesiai – jam yra uždrausta? Tai pakeiskime tas taisykles, pakeiskime tas korupcines schemas, kurios sudaro galimybę pelnytis elektros gamintojams ir pardavėjams. Net Energetikos ministerija prieš pusantų metų tiesiai šviesiai pasakė, kad jų tikslas yra toks. Gal laikas jau būtų Energetikos ministerijai ginti vartotojus ir neleisti pelnytis iš to.

Ir net paprastas klausimas: jeigu „Ignitis“ gali pagaminti elektrą pigiau, negu yra biržoje, jam draudžiama tai daryti, mieli valdantieji, Vyriausybė, visi kiti, gal baikite tas nesąmones ir leiskite jiems pirkti elektrą tiesiai ir gaminti pigiau negu biržoje?!

PIRMININKĖ. Paskutinis.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Jeigu neleidome, tada reikia daug kompensuoti.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Iš tiesų mes matome du kolegas, kurie pristato įstatymų projektus, labai džiaugiuosi ir dėkoju, kad turime tokių kolegų kaip A. Nekrošius, kad jis iš esmės pripažino, kad praėjusi Vyriausybė, praėjusios kadencijos Seimas pridarė tam tikrų klaidų ir atsakomybę irgi prisiima, ir nekaltina dabartinės valdžios, norėdamas, kad jo įstatymo projektas sulauktų palaikymo.

Šiuo atveju mes matome buvusios kadencijos Seimo narį, buvusį Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką ir jis šiandien kaltina dabartinę valdžią už savo priimtus sprendimus praėjusioje

kadencijoje. 2020 metų pavasaris. Jūs balsavote už elektros rinkos liberalizavimą. 2020 metų vasaros pabaiga – „Perlas“ gauna licenciją. Kur buvo jūsų parlamentinė kontrolė? Kodėl jūs šiandien kaltinate kitus dėl savo padarytų klaidų? Atsakykite, kaip balsavote 2020 metų pavasarį dėl elektros rinkos realizavimo?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Žiūrėkite: liberalizavimas nepasiteisino. Taškas. Tas paaiškėjo 2021 metais, kai jis prasidėjo. Pirmasis etapas: neatėjo daug tų spekuliantų, nesumažėjo kaina ir visa kita. Taisyti tada ir reikia, kai matome, kad nepasiteisino. Tai buvęs energetikos ministras ir sakė – nepasiteisins, atšaukiame ir taisome.

2021 metais kas valdantieji? Jūs – liberalkonservatoriai. Jūsų balsais buvo atmesta, kad tą reikia atšaukti ir taisyti. Tai palaukite, kas dabar kalti? Valdantieji ar opozicija kalta, kad nenubalsavo? Tai jūs tapę valdančiais jau esate atsakingi už viską, kas vyksta Lietuvoje. Jūs galite atšaukti viską, kas buvo priimta, kas buvo blogai padaryta ar gerai. Viskas jūsų rankose, darykite.

Jūs dabar žiūrėkite: tada aš balsavau taip. Taip, aš balsavau, kad galbūt tai pasiseks. Bet 2021 metais paaiškėjo, kad nepasiteisino ir realiai mūsų rinka yra, deja, tik spekuliantų rinka. Ir ją reikia kuo greičiau atšaukti. Tai ir padarykite. Ir prisiimkite atsakomybę.

PIRMININKĖ. Jūs atsakėte į visų Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš galvoju, kad vis dėlto reikėtų mums ir patiems drąsesniems būti. Turime Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą, bet Energetikos ministerija turėtų būti drąsesnė ir pasiūlyti Europos energetikos reguliavimo tarybą, kad iš tikrųjų kuo daugiau ir mūsų valstybė, ir visos Europos valstybės turėtų įtakos. Elektros biržose kaina iš tikrųjų yra didinama ir gyventojai nepajaučia to mažėjimo. Aš tikrai siūlau pritarti šiam projektui ir eiti ta linkme, kad būtų kuo mažiau nuostolių mūsų verslui ir žmonėms.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš negaliu sutikti su kolega. Teikdamas projektą jis aiškino, kad šiandien dėl aukštų elektros kainų yra kalti mūsų priimti sprendimai dėl rinkos liberalizavimo. Vice-ministrė aiškiai pasakė, kad tie elektros vartotojai, kurie sudarė pastovias kainų sutartis, gauna elektrą mažesne kaina negu visuomeninio tiekimo vartotojai. Kaip tik liberalizavimo pliusai čia yra matomi. Todėl negaliu pritarti ir šiam projektui. Jis esmingai sutrikdytų besiformuojančią elektros rinką. Taip pat dar pridursiu, kad klaidino čia Seimą kolega P. Gražulis teigdamas, kad 25 % priedas garantiniam tiekimui atsirado šioje kadencijoje. Aš jums atsiųsiu įstatymą, rodantį, kad tas 25 % priedas jau buvo anksčiau, tuoj pat galėsite visi įsitikinti.

11.41 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2002, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2003, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2004 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, balsavimo intervalas jau prasidėjo. Taigi pradėkime balsuoti nuo pačios darbotvarkės pradžios, 1-3.1 klausimo. Projektas Nr. XIVP-2002. Kviečiu užimti vietas. Dėl pagrindinio ir lydimųjų. Balsuojame. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 115: už – 114 prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Po pateikimo pritarta.

Siūloma svarstyti rugsėjo 29 dieną. Kaip pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas, kaip papildomas komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas.

Aš dar norėčiau paklausti Vyriausybės, ar reikalinga skuba? Jeigu rugsėjo 29 diena kaip terminas tinka, tai jau yra iš esmės normalia tvarka.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš paprašyčiau skubos tam, kad Seimas galėtų greičiau apsispręsti. Jeigu kas nors dar laukia galutinio Seimo sprendimo, tai greičiau sulauktų. Čia nėra labai sudėtingas projektas, turbūt skubą padaryti galime.

PIRMININKĖ. Gerai. Dėkoju, kolegos. Ar galime pritarti tokiam sprendimui bendru sutarimu? Dėl komitetų, dėl papildomų, dėl datos. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Repliką po balsavimo labai nori išsakyti P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas Jurgi, yra liaudies patarlė – klysti žmogiška, nuodėmėje pasilikti velniška. Pamatėme, kad liberalizacija nieko neduoda, apiplėšinėja žmones. Išrinko jus, ištaisyskite tas klaidas, bet jūs pasiliekatė nuodėmėje. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū už pamokslą.

11.43 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1971 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1971. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 123: už – 122, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta.

Siūloma svarstyti spalio 13 dieną. Kaip pagrindinis – Ekonomikos komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ar galime pritarti? Prašom.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Norėtume, kad dėl energetinių klausimų Energetikos komisija būtų kaip papildoma.

PIRMININKĖ. Kaip papildoma Energetikos komisija dėl visų. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau.

11.45 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1972 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau balsuojame dėl 1-5 klausimo – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1972. Balsuojame.

Balsavo 121: už – 56, prieš – 16, susilaikė 49. Projektui nepritarta.

Dabar turime apsispręsti dėl tolesnių žingsnių. Ar galime bendru sutarimu grąžinti tobulinti? Balsuoti niekas nereikalauja, grąžiname tobulinti. Dėkoju.

11.46 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1977 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau balsuojame dėl 1-6 klausimo – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1977. Balsuojame.

Balsavo 125: už – 57, prieš – 48, susilaikė 20. Projektui nepritarta.

Turime apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Kas pritariate, kad grąžintume tobulinti, balsuojate už, kas siūlote atmeti, balsuojate prieš. Balsuojame.

Balsavo 122: rezultatas lygus. Siūlau pakartoti balsavimą. (*Balsai salėje*) Dar kartą balsuojame. Kas už, – už grąžinimą tobulinti, kas prieš, – už atmetimą.

Balsavo 124: už – 58, prieš – 66. Projektas atmestas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas V. Mitalas.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiami kolegos, sveiki, ko dar nemačiau. V. Ažuolas – replika po balsavimo dėl paskutinio klausimo. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Nėra to blogo, kas neišėtų į gera. Labai puikiai parodėte viską, ką darote, bet iš tikrųjų jūs netgi savo darbais įrodėte, kad esate spekuliantų stogas. Tiems, kurie nuėjo pas „Perlas energiją“ ir dabar pakliuvo į garantinį tiekimą, jūs kompensuojate, o tiems, kurie nepasitikėjo spekuliantu „Perlas energija“ ir papuolė į garantinį tiekimą, jūs taikote baudą. Visi spe-

kuliantai, žinokite, jei jūs prisidirbsite ir paliksite žmones ant ledo, Vyriausybė kompensuos. (*Balsas salėje: „Gėda!“*)

PIRMININKAS. Ačiū.

11.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1969(3) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas. Svarstymo ir priėmimo stadijos. Kviesime komitetų pirmininkus pasirodyti ir į kitus pažiūrėti, ir pristatyti išvadų projektus. Iš pradžių kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę A. Gedvilienę. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Laba diena. Aplinkos apsaugos komitetas vakar svarstė darbų programą ir buvo pritarta jai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Audito komiteto pirmininkas gerbiamas Z. Balčytis. Ruošiasi Ateities komitetas.

Z. BALČYTIS (DFVL). Audito komitetas kovo 14 dienos posėdyje priėmė sprendimą pritarti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektui ir pasiūlė jį tobulinti. Taip pat Audito komitetas pasiūlė išvadose pateikti pasiūlymus, kad programoje būtų nurodyta 13 įstatymų projektų, kurie yra susiję su Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu, pažymėtų VK žyma. Taip pat siūlome šioje programoje aiškiai nurodyti visus Seimo nutarimų projektus, kuriais tvirtinami metinių ataskaitų rinkiniai, įtraukiant trūkstamus tokių nutarimų projektus dėl 2021 metų Valstybės rezervinio fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo ataskaitų rinkinių tvirtinimo. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Ateities komiteto pirmininką R. Lopatą. Ruošiasi Biudžeto ir finansų komitetas.

R. LOPATA (LSF). Vakare Ateities komitetas svarstė šį klausimą ir bendru sutarimu programai buvo pritarta. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką. Ruošiasi Ekonomikos komitetas. Prašom, E. Gentvilas dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (LSF). Taip, dėl vedimo tvarkos. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerai būtų, kad informuotumėte, kada dabar bus balsavimo kitas langas, nes šitas baigiasi 12 val. 50 min., darbotvarkė šiek tiek pasikeitė. Koks čia planas, kaip mums orientuotis?

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, balsavimo intervalas trunka iki 12 val. 20 min. Gali būti, kad matydami, kad bus diskusijų frakcijų vardu dėl darbų programos, mes apsispręsti dėl balsavimo galime ir nespėti iki pietų pertraukos. Todėl tikrai didelė tikimybė, kad balsavimas dėl šio klausimo bus po pietų.

Dabar prašau gerbiama M. Majauską pristatyti BFK išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Biudžeto ir finansų komitetas pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu K. Starkevičių pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Ruošiasi Europos reikalų komiteto pirmininkė.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena. Ekonomikos komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Europos reikalų komitetas, kviečiu pirmininkę. Ruošiasi Kaimo reikalų komitetas.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Europos reikalų komitetas apsvaustė ir pritarta nutarimui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Taigi Kaimo reikalų komitetas. Ruošiasi Kultūros komitetas.

V. PRANCKIETIS (LSF). Kaimo reikalų komitetas vakar apsvaustė ir vienbalsiai pritarė programai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kultūros komitetą kviečiu. Ruošiasi Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Vakar Kultūros komitetas apsvarstė. Deja, negalime pasigirti, kad bendru sutarimu. Neįtikinome mūsų kolegos R. Šarknicko, jis susilaikė, o kiti šeši balsavo už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Ruošiasi Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas apsvarstė svarstymo stadijos rudens sesijos darbų programos projektą ir jam pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nėra, susilaikė 2. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką. Ruošiasi Sveikatos reikalų komitetas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas vakar taip pat apsvarstė darbų programos projektą ir, balsavus 6 už, prieš nebuvo, susilaikius 6, sprendimui pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Sveikatos reikalų komiteto pirmininką kviečiu. Ruošiasi Švietimo ir mokslo komitetas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kadangi Seimo narys V. Juozapaitis sakė plačiau pristatyti, tai vakar Sveikatos reikalų komitetas svarstė nutarimo projektą dėl rudens sesijos darbų programos ir bendru sutarimu jam pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Švietimo ir mokslo komiteto pirmininką. Ruošiasi Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas vakar svarstė nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką. Ruošiasi Užsienio reikalų komiteto pirmininkė.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas projektą svarstė rugsėjo 14 dieną. Apsvarstė projektą ir pateikė savo pasiūlymus. Visi devyni, dalyvavę posėdyje, balsavo už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Užsienio reikalų komiteto pirmininkę. Ruošiasi Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Vakar Užsienio reikalų komitetas apsvarstė rudens darbų programą. Pastabų neturime, pritarėme bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininką gerbiamą R. Jušką. Ruošiasi Žmogaus teisių komiteto pirmininkas.

R. JUŠKA (*LSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pritarė Seimo nutarimo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 1, susilaikė 4. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Žmogaus teisių komiteto pirmininką pristatyti išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiami kolegos ir kolegės, Žmogaus teisių komitetas rudens sesijos darbų programą svarstė rugsėjo 14 dienos posėdyje ir, mūsų visų dideliame džiaugsmui, pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komitetų išvados išsakytos. Mes turime dabar diskusiją darbų programos klausimu. Yra užsirašę bent šeši kalbėti frakcijos vardu. Aš siūlau jais ir apsiriboti, jeigu galime sutarti, ir išklausti frakcijos vardu, nes jau ir taip daugiau negu 20 minučių tam skirtume laiko. Galime sutarti? Galime. Sutarta bendru sutarimu. Pirmąjį kviečiu A. Sysą kalbėti frakcijos vardu. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, suprantu, kad šis kalbėjimo žanras per darbų programą, taip sakant, į dangų neina, mes čia kalbėsime, karavanas judės toliau, bet vis tiek, aš manau, tai yra mūsų rudens darbų planas. Tikrai pakartosiu, ką sakiau ir per pateikimą, kad noriu pagirti Vyriausybę, kad pateikė mažiau projektų, taip sakant, patys padarė kontrolę ir neteikia daug daug, kurie taip ir lieka programoje, net nepateikus jokio dokumento.

Tai šiuo atžvilgiu labai gerai. Deja, kitas dalykas, kad didžioji dalis įstatymų yra neregistruoti. Aš manau, kad tai yra pasekmė pandemio nuotolinio darbo. Tikrai neprisimenu tokių atvejų, kad kuo toliau, tuo mažiau parengtų įstatymų patektų į Seimą. Būdavo vienas kitas, bet dabar daugiau kaip pusė nepateikta. Tai yra signalas mums visiems, kad tas nuotolinis kovidinis darbas

neduoda nei darbo kokybės, nei gero rezultato. Manychiau, kad reikia grįžti prie normalaus darbo, nes diskusijos, kai visi susirenka į vieną vietą, yra žymiai geresnės, negu susirašinėjant per nuotolį ir kitaip.

Dabar keletą žodžių norėčiau apie patį turinį, net tų įstatymų, kurie kol kas neregistruoti, bet jie gali turėti, jeigu bus priimti, ilgalaikės pasekmės. Pradėčiau nuo to, ką jau šiandien mes kalbėjome, tai yra liberalizavimas, energetikos klausimas. Visiems reikėjo pusę metų kalbėti, kad sustokime, padarykime pauzę. Na, bent jau teigiamas sprendimas, kad pats ministras ir Vyriausybė susiprato, kad nueita per toli ir reikia grįžti. Bet čia ką tik buvo laužomos ietys. Tokiais sprendimais mes supriešiname visuomenę, nes dalis žmonių, sąžiningų, dorų, pareigingų, padarė tą sprendimą, pasirinko, ir viskas. Dabar atgaline data galima nutraukti, galima grįžti. Tai tikrai nestiprina valstybės prestižo ir valdančiųjų. Tokie dalykai palieka randus žmonių atmintyje ir kitą kartą niekas neskubės to daryti.

Kitas klausimas, kurį mes svarstysime, kuris dar kol kas neužregistruotas, tai Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimai. Jie irgi man labai keisti, kai visa diskusija pradžioje buvo apie Seimo narių atlyginimus, po to apie valstybės tarnybos vadovų atlyginimų didinimą. Jeigu mes tikrai norime turėti valstybės tarnautojų korpusą, tai mes turime stiprinti valstybės tarnautojų korpusą, o ne vadovus. Labai norėčiau tikėti, kad atrankos komisijos išsirinks tokius vadovus, kurie bus dori, padorūs, nebus *švogeriai* ir nebus giminaičių darbo vietų kūrėjos, bet kol kas gyvenimas rodo visiškai kitus dalykus. Užuoat didinę objektyvias priežastis priimti vieną ar kitą, objektyviai vertinti, mes vis daugiau pradėjome, pradėjo anos kadencijos Vyriausybė... daugiau darome subjektyvumo. Suteikiame nepamatuotas galias vadovui. Mano klausimas visiems, grįšime prie šio klausimo svarstydami, ar apskritai reikalinga valstybės tarnyba, jeigu visi santykiai grindžiami darbo sutartimi? Plius dar vadovui suteikiamos papildomos galios. Kur čia yra valstybės tarnybos korpusas? Jokių garantijų nelieta, stažas dingsta. Apie ką čia kalba?

Trečias dalykas, kurį norėčiau paminėti, tai naujas Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas, jis rengiamas, dar nepateiktas. Aš manau, kad čia irgi yra problemų, niekas nesiginčija. Kaip tyčia šiandien paskambino moteris, kurios dukrai nepripažįstamas neįgalumas. Net ministerijos raštą gavau, kad ministerija pripažįsta, kad žmogus serga. Neįgalumo nustatymo tarnyba nors tu ką, sako – nepripažinsime, ir viskas. Galbūt reikia taisyti kai kurių institucijų darbo stilių ir gal reikia vadovų paklausti, kodėl taip vyksta. Jei per metus 15 ar daugiau tokių atvejų, Ginčų komisija rašo išvadas, kad turi pripažinti, o to nedaroma. Mes norime kurti kažkokias agentūras, kas madinga dabartinei daugumai. Sukurkime daug agentūrų ir gyvenimas bus gražus. Na, ne agentūros, ne pavadinimai darbo stilių reiškia, o būtent tai, kas, kaip sprendžiamos problemos. Problemų nesprenđimas erzina rinkėjus. Problemų nematymas ir nenoras jas išgirsti – štai kas neigiamai veikia mūsų visuomenę ir didina nepasitikėjimą. Taigi mūsų frakcija dėl programos susilaikys, nes aš tik kelis pavyzdžius parodžiau, kodėl mes negalime pritarti tokiai pavasario programai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Noriu informuoti, kad iki pietų pertraukos mes balsavimo nespėsime padaryti, balsavimai dėl šio klausimo bus keliami į popietinį posėdį. Toliau tęsiame... Ir vyks Vyriausybės pusvalandis, kaip yra numatyta.

Toliau tęsiame diskusiją. Kviečiu naująjį Darbo partijos pirmininką A. Mazuronį į tribūną. Prašom kalbėti frakcijos vardu. Sveikinimai, beje.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, labai dėkui. Nekartosiu, nekartosis, ką pasakė A. Sysas, tačiau, man atrodo, iš tiesų yra keletas tokių objektyvių dalykų, kuriuos tikrai reikia paminėti. Pradedant šnekėti, matyt, reikėtų paminėti visų pirma tai, kad iš tiesų Vyriausybė... Nesigirdi? Taip. Algirdai, jus kaip tik paminėjau.

Sakau, nekartosis, ką jūs pasakėte, bet yra keletas objektyvių dalykų, kuriuos reikia pasakyti, paminėti. Ir, matyt, reikia pradėti tą paminėjimą nuo to, kad ši Vyriausybė veikia tikrai sudėtingomis aplinkybėmis, tikrai sudėtingomis sąlygomis ir tikrai tos sudėtingos aplinkybės didžiąja dalimi priklauso ne nuo Vyriausybės veiklos. Iš tiesų susidarė tokia situacija, kad, sakyčiau, pavydėti šitai valdančiajai daugumai tikrai nėra ko. Bet lygiai taip pat pasakius A, matyt, reikia pasakyti ir B, reikia pasakyti tai, kad esant tokioms aplinkybėms ir tokioms sąlygoms tikriausiai yra gera vieta ir geriausias būdas, kaip Vyriausybė gali parodyti savo kompetenciją, savo aktyvumą

ir savo veiklumą, teikdama tiek Seimui, tik visuomenei siūlymus, kaip su tais iššūkiais ir su tais sunkumais dorotis.

Deja, žiūrint į sesijos darbų programą tokių pasiūlymų ar tokių idėjų, apie kurias būtų galima labai plačiai diskutuoti, yra gana mažai. Pradedant sakyti, kas, mano nuomone, iš keleto bloků, kurie yra labai svarbūs, kur yra taisytini dalykai, reikėtų pradėti nuo to, ko mūsų Darbo partijos frakcija ir partija iš viso nerado sesijos darbų programoje. Leiskite priminti, kad prieš dvejus metus, tik susiformavus naujai valdančiajai daugumai, prie Finansų ministerijos buvo įkurta darbo grupė, atsakinga už sisteminį mokesčių sistemos peržiūrėjimą ir sisteminę mokesčių sistemos pertvarką. Turime dvejus metus, kaip ta darbo grupė dirba, kiek žinau, jos darbas nėra sustabdytas ar terminuotas, ji nėra panaikinta, tačiau jau antri metai iš eilės nematome tos darbo grupės rezultatų. Mano nuomone, toks sunkmetis, koks yra dabar, yra turbūt puikiausias metas teikti mokesčių sistemos pertvarkos pakeitimus, kurie padėtų mažas pajamas ir vidutines pajamas gaunantiems žmonėms, kurie palengvintų jų gyvenimą ir kasdieninį veikimą.

Pasakius, ko nėra ir ko laukiame jau antri metai, matyt, reikėtų pasakyti, kas yra. Iš tiesų yra energetinis blokas, kurio tikrai vis laukėme, ir laukėme ne tik mes čia, Seime, bet laukė ir visuomenė, ir tikrai labai gerai, kad jis yra pateiktas. Gaila, kad priemonės, kurios ten yra siūlomos, nebuvo išdiskutuotos, prieš teikiant sesijai, su visomis parlamentinėmis partijomis, todėl ta diskusija, matyt, gana aktyvi dabar bus Seime. Ir natūralu, kad, užuot priėmę staigius sprendimus, kurie būtų įgyvendinami pakankamai greitai, mes dar kurį laiką Seime užklimpsime tam tikrose diskusijose, kurias galėjome turėti šiek tiek anksčiau.

Kalbant apie pasiūlymus, vėlgi labai gaila, kad tarp kompensavimo mechanizmo pasiūlymų mes matome tam tikrus pasiūlymus fiziniams asmenims, kurie yra labai svarbūs, bet, mūsų nuomone, jie nesprendžia pagrindinės problemos. Kaip mes sakome, sakėme ir sakysime, kad iš tiesų Vyriausybė turi daryti viską, kad fiziniams asmenims elektros kaina būtų užfiksuota ties 24 centų už kilovatvalandę riba visomis įmanomomis priemonėmis, kokiomis tik įmanoma tai pasiekti, reikia ieškoti įmanomų ir neįmanomų būdų, nes situacija gali darytis labai sudėtinga.

Situacija gali darytis labai sudėtinga dėl to, kad jeigu kažkokį kompensavimo mechanizmą fiziniams asmenims daugiau ar mažiau kritikuotiną mes matome sesijos darbų programoje, tai kompensavimo mechanizmo juridiniams asmenims arba verslui mes nematome jokie. Priešingai, mes girdime iš valdančiosios daugumos atstovų, kad tokio kompensavimo mechanizmo ir nebus. Aš nežinau, ar tik opozicija gauna laiškus iš asocijuotų struktūrų, ar ir valdančiosios daugumos atstovai, kad iš tiesų verslas susiduria su neišpasakytais iššūkiais. Jeigu mes susidursime su didžiule nedarbo banga, su didžiulėmis socialinėmis išmokomis, man atrodo, tada kils klausimas, jis gali būti šiek tiek pavėluotas, ar ne per vėlai mes pradėsime šnekėti apie būtinas kompensacijas verslui? Apskritai žiūrint į šią darbų programą susidaro toks vaizdas, kad Vyriausybė bando kažką daryti, bet bando daryti labai pavėluotai. Nesibaigė dar laikas, kaip supratau, taip?

Antras klausimas, kuris bus labai svarbus, tai, be abejonės, valstybės biudžetas ir jame įprogramuotas antiinfliacinių priemonių paketas, apie kurį mes irgi turėjome galimybę ir turėjome, kaip suprantu, valdančiosios daugumos pažadą diskutuoti visą vasarą, tačiau ta darbo grupė, kuri buvo pažadėta, mistinė jau dabar, nebuvo įkurta, priemonės nėra išdiskutuotos ir nėra sutartos. Todėl, matyt, svarstydami kitų metų valstybės biudžetą mes vėl paskėsime politinėse rietenose ir savo siūlymuose, kuriuos ir mes turime. Tai yra ir NPD skaičiavimo siūlymas, susietas su vaikų turėjimu, kad galėtume pagelbėti mažas ir vidutines pajamas turinčioms šeimoms, kurios augina vaikus. Mūsų nuomone, labai svarbu atsigręžti, ypač tokioje situacijoje, į vidutinį sluoksnį, į tuos žmones, kurie susiduria su labai dideliais sunkumais. Iš tikro labai blogai, kad mes nesame apsišnekę, ką darysime.

Trečias dalykas labai svarbus, ką A. Sysas čia šiek tiek minėjo. Jis paminėjo jų matymus, kas blogai, Valstybės tarnybos įstatymą. Iš tiesų gera ir reikalinga įstatymo reforma, kur iš tiesų reikia permainų, tačiau tokios permainos, kokios siūlomos, yra dalinės. Šiandien mes matome tik pasiūlymus dėl įstaigų vadovų, tačiau mes nematome pasiūlymų dėl viso viešojo sektoriaus ar visos valstybės tarnybos. Dėl pasakymo, kad vadovas turės suverenitetą ir galės spręsti pats, kaip ten tuos atlyginimus paskirstyti naikinant priedus už stažą ir vadovui suteikiant daugiau galių,

mes žinome, kuo tokie dalykai gresia, ypač matant regioninėse valstybinėse institucijose gana didelį nepotizmą ir protekcijas. Dėl tų žmonių, kurie yra mąstantys valstybės tarnyboje, kurie dar likę, kurie turi savo kritinę nuomonę, kurie nebijo tos kritinės nuomonės išreikšti, matyt, esant tokiai sistemai, tiesiog bus suteiktas institucijos vadovui įrankis, kaip išprašyti tokius žmones paliekant sau lojalius.

Aš čia galėčiau ginčytis su Vidaus reikalų ministerija, kad vargu bau ar ministerijos keliamas tikslas turėti lanksčią, efektyvią ir į rezultatus orientuotą valstybės tarnybą bus pasiektas. Kaip ir A. Sysas sakė, mūsų Darbo partijos frakcija irgi susilaikys dėl būsimos sesijos darbų programos. Iš tiesų mes teiksime pasiūlymus ir tikėsimės artėjančioje sesijoje aktyvios, konstruktyvios diskusijos, diskusijos, paremtos argumentais ir...

PIRMININKAS. Laikas!

A. MAZURONIS (DPF). ...realiais duomenimis, o ne tuščiais politiniais samprotavimais ir tuščiomis politinėmis emocijomis.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu R. Žemaitaitį į tribūną. Dar kartelį visiems pasakau, kad iki pietų dėl nieko nebalsuosime. Tikrai diskusija dėl darbų programos ir Vyriausybės pusvalandis, ir Seimo narių pareiškimai. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, išties yra labai svarbus projektas, tai yra Seimo rudens sesijos darbų programa, bet ji kaip visą laiką šioje valdančiojoje daugumoje išsiskiria tam tikrais niuansais.

Vienas iš tokių niuansų: programoje matote 251 teisės aktą, iš 250 teisės aktų neregistruotų – 122, iš tų 250 teisės aktų net 24 yra susiję su Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimu. Ką tai reiškia? Kad Vyriausybė, turėdama 2 mėnesius ir 14 dienų, nesugebėjo parengti net daugiau kaip pusės teisės aktų, būtinų svarstyti Seime. Ar tokia valdančioji dauguma šiandien mums reikalinga? Aš labai abejoju, tai rodo ir reitingai – net 70 % žmonių siūlo keisti valdančiąją daugumą ir netgi 63 % nepasitiki valdančiąją daugumą.

Pamėginkime perbėgti per teisės aktus, kurie yra parašyti, bet nėra registruoti. Premjerė mums šeštadienį pristatė nepaprastą padėtį. Niekaip nesuprantu to teisės akto būtinumo, kai tuo momentu Lietuvoje net šeši teisės aktai reguliuoja nepaprastą padėtį ir nereikia specialaus nutarimo vien todėl, kad būtų galima pasinaudoti priemonėmis.

Klausimas, ką veikia Vidaus reikalų ministerija, ką veikia Finansų ministerija, ką veikia Socialinės apsaugos ir ką veikia Teisingumo? Greičiausiai nieko, nes pati premjerė nori būti karalienė ir atlikti šitų trijų ministerijų darbą. Gal tai ir protinga, gal tai ir teisinga.

Dabar žiūrėkime, ką mes randame sveikatos skiltyje. Sveikatos skiltyje randame stebuklingų dalykų. Ogi labai paprastas dalykas. Iš visų registruotų dešimties teisės aktų sveikatos skiltyje, pateiktų tiksliau, parašytų, tik vienas sveikatos teisės aktas registruotas. Tik vienas! Jūs galite įsivaizduoti? Mes turime vėl augantį pandemijos skaičių, mes turime problemų dėl ligoninių pertvarkos, mes turime problemų dėl sveikatos draudimo, mes turime problemų dėl valstybės draudžiamų asmenų, o ministras tesugeba užregistruoti vieną teisės aktą. Vieną iš dešimties!

Juokingiausia tai, kad patarėjų jis, ko gero, turi lygiai tiek pat, kiek G. Landsbergis, sugebančias kam tik begali paskelbti karą, kokioms tik užsienio šalims ir kokioms užsienio šalims pritaikyti sankcijas. Gal tai jums ir yra normalu, man tai visai nenormalu. Ką sako Europos Sąjungos institucijų išvados ir ką sako Statistikos departamentas – sergančių žmonių ir negaunančių tinkamo gydymo žmonių skaičius Lietuvoje padidėjo 17 %. Užtuot svarstę pagrindinius teisės aktus ir prieinamumą, deja, mes to nematome.

Ogi atsiverskime žemės ūkį, kur mūsų didysis dvaro ponas arba dvaro kunigaikštis K. Navickas įregistruoja. Iš viso yra pateikti, tiksliau, užrašyti šeši žemės ūkio ministro teisės aktai, bet aš nei vieno nematau projekto, susijusio ar koncentruoto į žemės ūkį. Ką tai reiškia? Grįžkime į 2009 metus. 2009 metais nedarbo lygis, esant A. Kubiliui, buvo pats didžiausias, žmonių buvo atleista 110 tūkst. Žemės ūkis 2009 metų krizės metu naujų darbo vietų sukūrė virš 7 tūkst. Nėgana to, mūsų Lietuvos žemės ūkis pagal BVP, jeigu užpraeitais metais mes turėjome 3,6–3,7, šiais metais arba 2023 metais prognozuojama, kad bus apie 4–4,2. Ir jūs įsivaizduojate, tik šeši teisės aktai sugeba pateikti, net pateikti, net įregistruoti, net nesugeba jų atnešti į salę. Nė vienas teisės

aktas nėra susijęs su žemės ūkiu, o tikrai apie paukštukus, varneles, pelkeles ir visus kitus dalykus. Galbūt čia yra toks tikslas tos Vyriausybės – smegenų plovimas.

Atsiverskime Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos programą. Iš viso yra pateikti aštuoni teisės aktai. Iš aštuonių du neįregistruoti. O čia yra įdomiausia dalis, ką randame kituose teisės aktuose, ką švietimo, mokslo ir sporto ministrė mato svarbiausia šį rudenį nagrinėti. Ogi Valstybės apdovanojimų įstatymą, Atmintinų dienų įstatymą, Seimo nutarimus dėl 2024 metų paskelbimo NATO, Europos Sąjungos, Dainų šventės ir Antano Smetonos metais, dar vieną Seimo nutarimą dėl 2025 metų atmintinų dienų ir Seimo nutarimą dėl Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos nuostatų pakeitimo.

Klausykite, gerbiamieji, matematikos egzamino neišlaikė 33 %, švietimo įstaigos pasitinka su milžiniška krize ir trūkumu švietimo įstaigų darbuotojų, mokytojų, pedagogų ir kitų. Jinai sugėba atnešti net penkis projektus, susijusius su *pindikliuškomis*. Tikrai stipru, kolegos, sakykite, kaip jūs norite, nesuprantu, kas čia vyksta.

Atsiverčiu Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją. Pašalpos, pašalpos, pašalpos, pašalpos, pašalpos, pašalpos, parėmimas, parėmimas, parėmimas. Tai dabar jūs man atsakykite, o ką jūs darysite 2024 metais, kai pradės galioti Fiskalinės drausmės reglamentas ir jūs turėsite gyventi esant tokiam fiskalinės drausmės procentui, kokį jums nustatė Europos Sąjunga? Ir nėra nei vieno teisės akto iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Finansų ministerijos, o kaipgi jūs kursite verslą, kaip skatinsite, kad Lietuva neatleistų 110 tūkst. darbuotojų? Jau 2009 metais, esant A. Kubiliui, pakartosiu, 110 tūkst. buvo atleisti. Analogiška situacija, tai dabar rodo Statistikos departamento skaičiai, tai rodo prastovos, tai rodo įmonių stabdymas, kartojasi tai, kas kartojasi. Dar kartą pabrėžiu, nė vieno teisės akto apie darbo vietų kūrimą ir kaip mes įsivaizduojame įgyvendinti šią dalyką.

Įdomiausia yra tai, ką mes randame kituose teisės aktuose arba ko aš net nepasigendu, tai yra indeksavimo. Šiandien infliacija. Vakar Sveikatos reikalų komitete konservatorių ligoninių vadovai milžiniškai kritikavo A. Dulkę, kalbėjo apie įvykusią 18 % infliaciją vien jų gydymo įstaigose. Bet tarp 230 teisės aktų jūs nerasete nė vieno, kalbančio apie indeksavimą. Indeksavimas tai nėra vien ministro sprendimas. Tam tuomet reikalinga nepaprastoji padėtis, dar kokie nors teisės aktai, nutarimai, jais tu galėtum į savo kišenę stumdyti pinigus ir čia nedalyvautų net Seimo nariai.

Žiūrėkime, Aplinkos ministerija. Antradienį D. Kreivys šioje tribūnoje raitėsi kaip ungurys, šalia šoko padėti S. Gentvilas, sakydamas, kad nežino Europos Sąjungos rekomendacijų. Nusiuočiau Dainiui rekomendaciją, kiek girdėjau, Teisės skyriuje buvo pasitarimas, ačiū, Dainiau, už tas pastabas ir... Ministerijoje iš karto po mūsų šio pasižodžiovimo įvykus diskusijai, teisės aktas, kiek girdėjau, vis dėlto rugsėjo mėnesį, tikėtina, pasieks. Bet kadangi, Dainiau, esi salėje, rugsėjo mėnesį liko lygiai trys posėdžiai. Paskutinis ketvirtadienis yra opozicijos. Spalio mėnesį mes turime tris, susijusius su biudžetu. Mielas Dainiau, būk geras, kad kitą savaitę šitas teisės aktas dėl poveikio aplinkai vertinimo atsidurtų šičia, nes jo nagrinėjimas ir priėmimas bus tikrai lapkričio pabaigoje.

Kitas dalykas yra dėl visų kitų teisės aktų, tai išimtinai siejasi su pačiu biudžetu. Ko pasigendu, tai G. Landsbergio...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). ...o kam gi galų gale bus paskelbtas dar vienas karas?

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kviečiu į tribūną R. Morkūnaitę-Mikulėnienę. Energetikos ministras trumpai per šoninį mikrofoną. Prašom.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Noriu Remigijui pasakyti, kad projektai dėl paukščių migracijos ir kitų dalykų palengvinimo jau yra pradėti rengti anksčiau, žymiai anksčiau, ne dabar.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prašom į tribūną.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Sveiki, gerbiami kolegos. Iš tikrųjų aš suprantu, kad visi gyvendami ne pačiais geriausiais laikais turime įvairių pamastymų, kaip vesti valstybę, ką geriausiai būtų padaryti. Labai tikiu, kad kiekvieno iš mūsų norai yra nuoširdūs, apskaičiuoti ir atsakingi. Matyt, visą laiką vis dėlto yra lengviau girdėti negatyvius dalykus, negu pozityvius žinias.

Aš vis dėlto retrospektyviai norėčiau pradėti savo pasisakymą apie rudens sesijos darbų programą. Kadangi mes daug girdime tų diskusijų apie tai, kad yra per mažai nuveikta, per mažai yra jėgų telkiama valdant šiandien išgyvenamą energetinę krizę, vis dėlto noriu pasakyti, kad Vyriausybė kartu su Seimu, mes visi kartu balsavome prieš keletą mėnesių, jau yra padariusi labai daug. Aš suprantu, kad faktai žmones ne visada turbūt įtikina jaustis vienaip ar kitaip, patogiau ar geriau, bet faktai yra iškalbingi. Ta pinigų suma, skirta iš biudžeto, 2,26 mlrd. eurų, yra tikrai iškalbinga. Pasakyti, kad niekas nevyksta ir niekas nepajautė jokio valstybės dėmesio, yra tikrai manipuliatyvu ir neatsakinga. Didėjo ir pajamos, įdiegtas kompensavimo mechanizmas, kad žmonės, kurie šildosi, nesvarbu, kokių būdu, ar tai būtų dujos, ar tai būtų anglis, malkos ar bet kas kitas – visi gali pretenduoti į kompensaciją, mažiausias ir vidutinės pajamas gaunantys Lietuvos žmonės. Lygiai taip pat 9 centų kompensacija elektrai irgi galioja ir yra tęstinė, tai bus tęsiama. Į tai nekreipti dėmesio yra tikrai neatsakinga, kurstyti žmonių nepasitenkinimą nėra visiškai teisinga.

Trečias dalykas – investicijos. Tai, nuo ko priklausys mūsų ateitis. Taip, nėra lengvi sprendimai pakeisti situaciją artimiausioje perspektyvoje, bet šiandien tie padėti pamatai ir milžiniškos investicijos į atsinaujinančios energijos gamybos plėtrą yra tikrai labai svarbūs. Dėl šios Vyriausybės pastangų mes šiandieną tai turime.

Dėl energijos kainų. Čia kolegos kalbėjo apie liberalizavimo žalą. Aš tik dar kartą noriu pasakyti, kad žmonės, kurie nebūtų užfiksavę elektros kainų, šiandien mokėtų kelis kartus daugiau, tai tikrai reikia įsidėmėti ir nekurstyti žmonių nepasitenkinimo, kad šis procesas yra kažkoks nevykęs. Liberalizavimas, pirma, davė stabilumą, antra, jis davė paskatą tiekėjams labiau vystyti pajėgumus, patiems tiekiant elektros energiją. Tai užfiksuota dėl energijos kainų. Mes turbūt visi vakar girdėjome ir Europos Komisijos vadovės U. fon der Lejen pasisakymą, kur ji rėmė ir tai, ką Lietuva sako, ir, aš neabejoju, tai, ką mes visi sakome čia, parlamente, dėl dujų kainos, dėl elektros kainos apskaičiavimų, kad dujų kainos dedamoji dalis šiandien yra labai ryški ir pernelyg ryški, kad tą situaciją reikia keisti. Čia ir D. Kreivio, ir Vyriausybės pastangos surasti sąjungininkus Europos Sąjungoje vėl yra tikrai labai ryškios.

Neabejotina, Seimo darbų programos pagrindinė diskusija bus nukreipta į biudžetą, jis bus pateiktas anksčiau ir visi mes apie tai galėsime diskutuoti. Opozicija taip pat turi savo pasiūlymų. Turime sulaukti žinių ir iš Europos Sąjungos, iš Europos Komisijos, kokius galbūt instrumentus dar pasiūlys, kad susidorotume su šita krize. Aš labai tikiuosi, kad mes iš visos šitos situacijos išeisime tvirtesni.

Noriu pasinaudoti proga ir padėkoti Lietuvos žmonėms, jie įvairiai reaguoja. Dalis jų, tiek pavieniai žmonės, tiek verslininkai, sako, kad mes suprantame priežastis, mes esame pasiryžę susikaupti ir išgyventi šią krizę – tai tikrai yra nuoširdžiai jaudinantis dalykas. Ir mes turime visi suprasti, kad valstybės biudžeto pinigų dalybos turi būti atsakingos ir pamatuotos. Čia nėra terpė kažkokioms lenktynėms, kas bus populiariesnis, kas bus šaunesnis. Vis dėlto visų mūsų valstybė, mes patys galiausiai turėsime būti atsakingi už tai, kaip gyvensime valstybėje artimiausiu metu. Todėl patikinu, kad ir mes, tikiuosi, Seime dėl Vyriausybės atneštų projektų ir Seimo narių iniciatyvų dėsime visas pastangas, kad tas laikotarpis, kurį mes šiandien išgyvename, būtų suvaldytas atsakingai, iš viso šito mes išeisime stipresni. Ačiū, kolegos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pasitarkime, gerbiami kolegos. Mes pagal laiką jau turėtume turėti Seimo narių pareiškimus ir po to Vyriausybės pusvalandį. Norėdami tai turėti pagal darbotvarkę, turime pertraukti šį klausimą ir diskusiją pratęsti popietiniame posėdyje. Ar tikų toks siūlymas? Tikų. Gerai.

12.26 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar kviečiu pareiškimą perskaityti Seimo narį D. Gaižauską ir po to kviesiu Vyriausybę klausimų ir atsakymų pusvalandžio. Prašom į tribūną.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iškart atsiprašau, jeigu kam nors iš jūsų pasirodys mano pareiškimas neetiškas, o galbūt ir įžeidus. Tikrai nenoriu nieko įžeisti. Nuoširdžiai tai sakau. Bet politinė situacija tokia, kad tikrai nereikia vynioti žodžių į vatą.

Krizė Lietuvoje. Iš dalies ir dėl mūsų pačių kaltės. Kalbu apie valdančiąją daugumą, kadangi, kolegos, vis tiek reikia priimti visiems.

Elektros kainos, maisto kainos, infliacija žmonėms ištis kelia siaubą. Kai atvažiavome į rudens sesiją, visi turbūt tikėjomės, kad turėsime dirbti nuo ryto iki vėlaus vakaro, kad tas problemas spręstume, nes turbūt bus pateikta įstatymų projektų, skirtų būtent šioms krizėms arba šiai krizei spręsti. Šiek tiek abejoju, nes galvoju, taip, kaip padarė vasarą, paskelbė nepaprastąją padėtį, nes pavojus valstybei, tačiau visos ministerijos išėjo atostogų. Pagalvoju – vis dėlto krizė atėjo, ateina ruduo, žiema, šildymas, valdantieji susiims ir pateiks įstatymų projektus tuos, kurių reikia.

Ir ką mes radome? Rudens sesijos darbotvarkėje faktiškai pusė įstatymų projektų neregistruotų, tik pavadinimai. Apie krizės suvaldymą – nė žodžio. Davėme klausimų premjerei ir taip toliau – atsakymų jokių. Premjerė, atsistojusi į šią tribūną, ką pirmiausia padarė, kokį įstatymo projektą? Prasitęsė nepaprastąją padėtį. Primelavo tiek, suprask, jeigu neišsprendė nepaprastosios padėties, pasieniečiai negalės atlikti savo pareigų, tai yra negalės stabdyti pažeidėjų, jų sulaikyti.

Visiškas melas ir nesąmonė. Mes visi puikiai suprantame, kad tuo buvo pridengta paprasčiausiai tai, kad galėtų neribotai naudoti valstybės rezervus, ir, be jokios abejonės, išsikėlusį tikslą užsienio politikos, kaip sakyti, virtuozą Gabrielių, kuris nederina su Seimu nieko, ir tai, kad nesugebėjo pateikti įstatymo projekto arba pasiūlymo Seimui apsvarstyti, kaip neišsileisti Rusijos piliečių, numetė viską ant pasieniečių pečių su nepaprastąja padėtimi. Kas tai? Be jokios abejonės, aš tai traktuojau kaip piktnaudžiavimą valdžia.

Negana to, kai premjerė pristatė apie nepaprastąją padėtį ir opozicija geranoriškai uždavė klausimų, ką mes pamatėme? Arogancija neišnyko visiškai. Sukaustytu žandikauliu, šnervės išsivertusios, negali net žiūrėti į opozicionierių, kuris klausimą užduoda. Jau žurnalistai kritikavo, kas čia per premjerę, kuri nemoka nei komunikuoti, nei kalbėti, nei tolerancijos, pilna arogancijos. Ką tai pasako? Nieko nebus gero.

Atėjo ministras D. Kreivys. Atrodo, tikrai pasisakys, pristatys problemų sprendimo būdus. Baisu buvo klausytis, supratome, kad gal apie sistemą žmogus ir supranta, bet problemos visiškai neišspręs.

Kitą dieną Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete kas buvo? Pasikvietėme Ukrainos ambasadorių. Iš tikrųjų situacija sudėtinga. Mes Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete uždavę posėdį padarėme ir kas įvyko? Jūs neišsivaizduojate, ministerijos *klierkai* nesugebėjo atvykti į komitetą, pasisakė taip keistai ir atmestina, mes daugiau informacijos gauname iš viešų šaltinių. Iš tikrųjų buvo gėda klausytis, ką, kaip dirba mūsų ministerijos, ir tas ambasadorius iš tikrųjų jau tėsė, kad jis pats nejaukiai jaučiasi. Jūs, gerbiamieji konservatoriai, arba jūs, konservatoriai, L. Kasčiūnas neištemps. Aš tada pasakiau, reikia suimti taip ministerijose turbūt už vienos vietos, kad išsitiesintų stuburai ir kitą dieną būtų komitete, pristatytų padėtį taip, kokia yra reali situacija.

Kita diena arba net ta pati. Mes turėjome iš karto frakcijos posėdį. Atėjo valstybės tarnautojų profesinės sąjungos, vėl iškomunikavo situaciją, kad su jais nesiskaito, profsąjungos bus išmestos, nebereikalingos, atlyginimai valstybės tarnautojams bus mažinami, nes atimamos socialinės garantijos, o sau tik galvoja, kaip tuos likusius pinigėlius panaudoti ir taip padaryti, kad vis dėl valstybės tarnautojai išeitų iš savo, kaip pasakyti, darbo vietų nusivylę ir gal ieškotų paramos arba kažkokios pašalpos pas privatininkus.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūsų laikas, minutės baigiasi. Prašau pabaigti.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Aš taip užbaigiu. Gerbiami opozicijos kolegos, mūsų yra lygiai beveik tiek pat, kiek ir valdančiųjų, vos keliais Seimo nariais... Pabuskime. Jeigu iš mūsų tyčiojasi, perkeltine prasme sakau, kibkime jiems į atlapus ir gerai papurtykime, kad bijotų teikti arba tyčiotis iš žmonių ir teiktų profesionalius įstatymų projektus. Jeigu to nesugeba, užkurkime jiems

pirtį taip, kad pasikeistų Vyriausybė. Aš visus raginu, visus iki vieno, jeigu mes buvome išrinkti, atidirkime savo darbą iki galo. Mums žmonės, jeigu to nepadarysime, nedovanos.

PIRMININKAS. Jūsų agitacinės kalbos laikas baigėsi. Labai ačiū už papurtymus iš anksto.

12.32 val.

Vyriausybės valanda

Kviečiu Vyriausybę į Vyriausybės vietą Seimo salėje Vyriausybės pusvalandžiui šiuo atveju. Trijų ministrų – žemės ūkio, susisiekimo ir užsienio reikalų – šiandien nebus, nes jie yra išvykę į komandiruotes. Visi kiti dalyvauti turi.

Gerbiamieji kolegos, pirmasis klausia A. Nekrošius. Ruošiasi A. Butkevičius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Labai dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami ministrai, mano klausimas turbūt bus sveikatos reikalų ministrui. Klausimas būtų toks. Per visas šias energetines krizes ir kitus dalykus dažnai nepastebime asmeninių tragedijų. Ne per seniausiai Kaune turėjome labai liūdną įvykį, kai iš gyvenimo pasitraukė gimdyvė su kūdikiu. Mano klausimas būtų toks. Kaip Sveikatos ministerija ketina reaguoti į šią situaciją, nes įprastai tokie dalykai linkę kartotis? Ar ketinate imtis kokių nors veiksmų, kad būtų užkardyta, kokia nors prevencija užsiimti, kad tokių dalykų ateityje nenutiktų? Klausimas būtų toks.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Savižudybių prevencijos, tiek apskritai ir darbuotojų, dirbančių sveikatos sistemoje, psichologinės gerovės klausimais mes turime visą konkretų planą. Jeigu jūs leisite, aš jums tiesiog galėsiu atsitiesti raštu, kad detaliau būtų matoma, nes yra imama, kaip sakoma, tie klausimai yra imami horizontaliai, ten yra daug dalykų, daug priemonių. Jūs teisus, kiekviena šita konkreti situacija Lietuvą toliau, kaip sakoma, reklamuoja neigiama prasme. Aš jums atsisiųsiu konkrečiai raštu tada.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Butkevičius. Prašau. Ruošiasi A. Sysas.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų energetikos ministrui, bet aš jo nematau. (*Balsai salėje*) Gerai. Gal aš tada premjeri.

PIRMININKAS. Gerbiamas Algirdai, klauskite. Tuo mes išsiaiškinsime visą eilę, grįšime prie tvarkos. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiama premjere, klausimas bus ne apie elektros kainas, bet artėja šildymo sezonas. Kiek aš atsimenu, XVI Vyriausybė labai stengėsi iš „Gazpromo“ kuo mažiau pirkti dujų. Iš esmės po 2012 metų, po A. Kubiliaus, mes pirkdavome iš „Gazpromo“ 70 % gamtinių dujų centriniam šildymui, o 2016 metų pabaigoje – tik 25 % dujų buvo naudojama šildymui, bet buvo pereita prie biokuro. Aišku, biokuro apimtys išaugo ir maždaug 1 mln. kubinių metrų būdavo importuojama iš Baltarusijos. Dabar iš Baltarusijos mes neimportuojame. Čia apie tai nenorėčiau diskutuoti. Ar yra Lietuva pasiruošusi ir įvertinusi savo galimybes, ar tikrai nepritrūksime biokuro žiemos metu, kad neturėtume tam tikrų pasekmių?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Mane papildys S. Gentvilas, nes Vyriausybė sprendimus yra priėmusi. Tikrai dėl to A. Kubiliaus aš norėčiau jums pasakyti, nes jūs jį neatsitiktinai paminėjote. A. Kubilius jums pradėjo LNG terminalą, kurį jūs šlovingai pabaigėte, tai už tai jam ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, šiek tiek įvyko klaida sistemoje. Dabar frakcijos vardu duosiu... Atsiprašau, S. Gentvilas dar.

S. GENTVILAS (LSF). Noriu nuraminti – Lietuvoje biokuro nepritrūks. Lietuvos privačiuose namuose ir šildymo jėgainėse sudeginama apie 4 mln. kietmetrių. Lietuvoje potencialiai dar būtų prisidėję šį sezoną 700 tūkst. kietmetrių Vilniaus kogeneracinėje jėgainėje, bet, kaip žinome, jinai vėluoja. Taigi importas mūsų būdavo 1 mln., tai mes jį lengvai kompensuosime tiesiog malkine mediena Rūdninkų poligono, kuris ruošiamas NATO reikmėms, iš jo bus patiekta papildomai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar informuoju, kad šiek tiek sistema buvo suklydusi. Valstiečių ir žaliųjų frakcijos vardu duosiu paklausti V. Ažuolui. Kaip? Atsisakote klausimo? (*Balsas salėje: „Ne, Remigijus pirmas buvo.“*) Ne, tai klausimai pagal frakcijų dydį ir tikrai Remigijus turės savo... Labai atsiprašau, bet labai daug norinčių paklausti.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerai, ačiū. Gerbiama premjere, jūs minėjote, kad Lietuva neturi elektros gamybos pajėgumų. Uždavus tą patį klausimą energetikos ministrui, jis pasakė dar daugiau, kad tie pajėgumai yra supjaustyti ir plynas laukas. Bet paskaičius „Litgrido“ ir „Igničio“ dokumentus, tenai rašoma, kad Lietuva pajėgumų turi netgi daugiau negu reikia. Toks prašymas. Gal galite paprašyti ministerijos, kad viešai pateiktų tą žemėlapį mūsų pajėgumų, kokie jie yra, kada juos galima paleisti ir kokia kaina jie galėtų gaminti, nes kuro rūšys yra naudojamos skirtingos. Turbūt tas viešumas atsakytų į visus klausimus.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Nematau jokios problemos. Tiktai tiek, kad jūs turbūt suprantate, kad pajėgumai, kurie gamina elektrą iš dujų, tai gamina labai brangią elektrą. Du kartus dujų kaina plius 60. Labai paprasta formulė.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Tai pateikite, kokia yra ta kaina ir visi... (*Balsai salėje*)

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Estai gamina iš... (*Balsai salėje*) Estai gamina iš skalūnų. (*Balsai salėje*) Estai gamina iš skalūnų. Tai raskite man skalūnus Lietuvoje ir gaminsime. Mes net mazuto nelabai turime kur deginti.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Bet galite...

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, tikrai tai nėra tokio dialogo žanras, kaip kas nors įsivaizduoja. Yra klausimai ir atsakymai ir mes stenkimės taip ir judėti toliau. Išskirtinė proga. Trumpai, Algirdai Butkevičiaus. Prašau reaguoti.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiama Ministre Pirmininke, ar jums jau būdinga paskutiniu metu skleisti melą? Noriu pasakyti labai atsakingai: nei LNG terminalo, nei jungčių nuo žeminės dalies iki terminalo, nei uosto išgilinimo, nei dujotiekio praplėtimo iki Kiemėnų nebuvo įvykdytas nė vienas viešasis pirkimas, jūsų žiniai. O kad ką planavo – visi planavo 25 metus.

PIRMININKAS. Dabar klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi A. Gedvilas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas gerbiamai finansų ministrei dėl PVM lengvatos atidėjimo viešbučiams ir restoranams. Dabar yra užregistruotas tas projektas. Ar vis dėlto galės sulaukti viešbučiai ir restoranai tos PVM lengvatos?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Lengvatos galioja iki metų pabaigos. Jeigu ir bus pasiūlyti pakeitimai, jie bus pasiūlyti drauge su biudžeto projektu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. GEDVILAS (DPF). Premjere, verslui liepėte priimti rizikas, bet ar ta pati taisyklė galioja įmonei „Ignitis gamyba“? Ar tvirtinimas, kad verslas kaltas dėl mokesčių mokėtojų, tai yra to paties verslo sumokėtais pinigais įrengtų jungčių panaudojimas biržos lobistams, o ne tiesioginiais kontraktais pigiai elektrai įsigyti, yra teisingas? Jūs skelbiate nepaprastą padėtį pasienyje, o ar nereikia nepaprastosios padėties dėl situacijos energetikos sektoriuje? Galbūt jums to trūksta, kad įvertintumėte situacijos rimtumą ir pradėtumėte veikti?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Nežinau dabar, į kurią iš jūsų klausimų atsakyti. Bandysiu atsakyti į tą, kurią vertinu kaip klausimą, nes jūsų teiginių jau seniai nematau reikalo komentuoti. (*Balsai salėje*)

Nesu nieko kaltinusi niekuo, nes tai ne mano mada, skirtingai nuo jūsų, jūs čia mane įvairiais dalykais kaltinate, bet, tiesą sakant, buvo tikrai nemažai laiko pasiruošti, ir ne tik verslui, taip pat ir valstybei. Valstybė galėjo padaryti daug sprendimų, kuriuos daro dabar ir gana karštingai, anksčiau, ir mes turėtume situaciją dabar geresnę, negu ją turime. Ekstremaliosios situacijos valstybės mastu tikrai, mano nuomone, nereikia, nes rizikos, kad mes neturėsime dujų arba elektros, nėra, problema yra kaina ir tą problemą reikia išspręsti. Tai ir darome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi M. Puidokas.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Trumpą repliką aplinkos ministrui. Aš tikiuosi, jūs čia pajuokavote, kad poligono medieną planuojate naudoti biokuro biržai, nes tai būtų didžiausias nuostolis. Aš įsivaizduoju, kad G. Skaistė ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija turėtų už galvos imtis, nes medienos... Vienas euras, investuotas į gaminį, atneša dešimt eurų į valstybės biudžetą. Tikiuosi, jūs to dalyko nedarysite.

Energetikos ministrui būtų klausimas. Ar „Lidgridas“ vykdo balansavimą per INTER RAO? Jeigu vykdo, taip, tai nuo kada yra uždraustas importas į Rusiją ir ar vykdoma toliau prekyba su Rusija? Elektros mes neperkame iš Rusijos, bet ar mes jos neparduodame? Ir prašyčiau pateikti,

čia jums užtruks laiko, nes vakar niekur neradau duomenų, per VERT'ą pateikite valandas, konkrečias dienas nuo liepos 1 dienos iki rugsėjo 13 dienos, kiek buvo vykdoma prekyba su Rusija būtent per INTER RAO, būtent balansavimas.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Lietuva jau turbūt gerus 2–3 mėnesius nemoka už balansavimo paslaugas. Ir šiuo metu yra pasiektas sutarimas balansavimo paslaugas, kurias vykdė regionų mastu... Reikia suprasti, kad veikia per BRELL'o žiedą pirmiausia. Mes ne tik balansavimo paslaugas... Rusijos vieningi tinklai vykdo dažnio valdymą mūsų BRELL'o sistema šiandien. Kol esame BRELL'o sistemoje, kol mes neišėję, to negalime pasiekti. Dėl jūsų klausimo dėl paties balansavimo yra pasiektas trijų Baltijos šalių susitarimas ir jau ne tik tai Lietuva, bet visos trys Baltijos šalys nemoka, o Lietuva pirmoji išėjo iš to susitarimo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia M. Puidokas. Ruošiasi A. Dumbrava.

M. PUIDOKAS. Klausimas ministrui D. Kreiviui. Kaip Lietuva išnaudoja ir ar išnaudoja Kauno HES, Kruonio hidroelektrinę ir kitus savo pajėgumus? Ar jie yra įjungiami į bendrą elektros tiekimo sistemą?

Ir kitas klausimas. Prieš kelias dienas ESO pristatė išmaniuosius elektros apskaitos prietaisus, kurie netrukus bus pradėti eksploatuoti Lietuvoje. Teigiama, kad tai pagerins sunaudojamos elektros energijos apskaitą ir padės saugiai gauti vartojimo duomenis. Vis dėlto gaunu nemažai sūnerimusių buitinių vartotojų nuogastavimų dėl šio pasirinkimo saugumo. Ar šie skaitikliai negali tapti priešišku jėgų kibernetinių atakų taikiniu? Neturiu patvirtintų duomenų, tačiau teigiama, jog kažkodėl naujose elektros pastotėse nuotoliniai apskaitos prietaisai nediegiami ir pasitenkinama klasikiniiais. Ar tai daroma saugumo sumetimais? Kaip išmanieji skaitikliai apsaugoti nuo operatoriaus galimybės sukčiauti, manipuliuojant naudojamais algoritmais?

PIRMININKAS. Dėkui, laikas!

M. PUIDOKAS. Prašom išsklaidyti vartotojų abejones. Dėkoju.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, mes turbūt turime iš karto suprasti, kad bet koks sukčiavimas operatoriaus lygiu yra nusikaltimas. Ir mes operatorių, visą sistemos operatorių, kaltiname sukčiavimu, tai yra nesusipratimas.

Dėl išmaniųjų skaitiklių. Išmanieji skaitikliai yra pradėti diegti jau prieš keletą mėnesių. Lietuva yra viena iš paskutinių šalių, neturinčių Europoje, turbūt viena iš kelių. Išmanieji skaitikliai mums sudarys galimybę kartu išmaniai jungti ir elektromobilių, ir saulės bateriją, šilumos siurblius, ir taip toliau, išmaniai stebėti savo valandinį suvartojimą, kada taupyti, kada mes galime naudoti, viską matysime labai akivaizdžiai.

Taip pat noriu pabrėžti, kad saugikliai yra visiškai saugūs, į juos įsilaužti negalima, nes turi visas reikalingas aukščiausio lygio apsaugas, nes mūsų skaitikliai yra jau naujausios kartos, paskutinės kartos. Į pastotes nėra jokių įsilaužimo galimybių. Tikrai mūsų tinklas yra visiškai kibernetiškai apsaugotas, vyksta pratybos ir patikrinimai, turime aukščiausio lygio apsaugą. Iki šandien neturėjome jokių incidentų.

Tinklai. Noriu pabrėžti, kad vidinis tinklas yra atskirtas nuo interneto ir paprastai iš išorės prie jo negali prisijungti. Kauno hidroelektrinė nuolat generuoja elektrą į Lietuvos tinklus, priklausomai nuo Nemuno lygio, tai vienas aspektas. Kruonis taip pat dirba, reikia suprasti, kad Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė dirba dviem pusėmis: kai elektra yra pigesnė, užkraunamas viršutinis baseinas, kai elektra yra brangi, jis yra nuleidžiamas. Šiandien Kruonio efektyvumas yra mažesnis, nes pigios elektros šią vasarą neturėjome, ji laikydavosi beveik visą parą, nepaisant to, vis tiek, kai būdavo mažesnis skirtumas, mažesnė kaina, Kruonis būdavo kraunamas.

Visa mūsų infrastruktūra dirba pilnu tempu. Ir tas, kas gali generuoti elektros energiją pigiai arba pigiau negu dujos, veikia, o Kruonis taip pat išnaudojamas maksimaliai, kad atpigintų elektrą mūsų žmonėms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi Z. Balčytis.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū. Trumpą klausimėlį norėčiau energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, pirmas klausimas, kad pasirodė daug straipsnių dėl atominės elektrinės darbuotojų atlyginimo, dėl didelio skirtumo administracijai ir patiems darbuotojams. Ar nematote čia grėsmių, nes darbas tikrai atsakingas ir uždaromas objektas tikrai pavojingas. Jo pavojingumas nėra nesumažėjo, nors jis dabar neveikia.

Antras klausimėlis dėl „Igničio“. Ateina žmonės teirautis dėl sąskaitų, dėl skaitiklių rodmenų, bet niekaip negalima prisiskambinti. Manęs prašo, kad aš padėčiau kuo nors. Bet aš niekuo negaliu padėti, nes visą valandą įjungiu tą atsakiklį ir visą valandą mes negauname jokios informacijos. Ar nemanote, kad reikėtų operatorių skaičių padidinti, ar ką, tai yra didelė problema. Labai ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Dėl Ignalinos atominės elektrinės, kaip tik šiandien buvau Demokratų frakcijos posėdyje, kaip tik buvo Ignalinos profsąjungų atstovai. Padėtis yra žinoma, yra kelios dedamosios šitoje istorijoje. Pirma, kad tikrai atlyginimai vidutinės grandies vadovujančiam personalui yra palyginti per žemi. Yra atliktas tyrimas pagal rinką, kaip atrodo darbuotojų atlyginimai, darbininkų atlyginimai, kaip yra vidutinio (...), kaip yra aukščiausio, remiantis atlyginimais, remiantis tomis išvadomis. Dar kartą pasikartosiu, kad turbūt aukščiausio lygio vadovams atlyginimai tikrai neturėtų drastiškai kilti – pirmiausia turime žiūrėti vidutinio lygio vadovus ir darbuotojus. Čia yra be kalbų.

Antras klausimas dėl „Igničio“. Vėlgi problema yra žinoma. Noriu pasakyti, kad „Ignitis“ yra vienintelė įmonė, turinti gyvų žmonių, pas juos galima ateiti, matėme ir nemažas eiles, tačiau taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad „Ignitis“ turi didžiąją dalį visų mūsų gyventojų. Kuomet turime problemų ir su kainomis, ir su įvairiais nepriklausomų vartotojų tiekėjų bankrotais, įmonė fiziškai nespėja to daryti. Įmonė yra išplėtusi ratą, aš jau ne kartą kalbėjau su vadovais, kas galėtų atsakyti. Pasamdyta labai daug papildomų žmonių iš išorės, jie teikia paslaugas. Tikėkimės, kad tas srautas, kadangi „Perlo“ banga vis tiek po truputį nueina, bus lengvesnis. Juo labiau kad trečiasis etapas yra atidėtas, žmonėms tikrai nėra ko skubėti dabar. Aš tikiu, kad išlaikant tą ganėtinai platų lygį dirbančių žmonių, mažėjant srautui kaip nors bus geriau. Aš kalbėjau su įmonės vadovu, sako, nėra ką samdyti rinkoje, kad taip drastiškai dar išplėstume paslaugos ratą. Toks buvo atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia Z. Balčytis. Ruošiasi O. Leiputė.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šiandien nematau susisiekimą ministro. Mano tokie tradiciniai klausimai. Pirmas turėjo būti dėl respublikinio Šilutės–Klaipėdos kelio. Yra suskirstyta tam tikromis atkarpomis – keturi, penki kilometrai, tačiau dabar turiu tokios informacijos, kad kai kurių projektuotojų yra sudėtinga finansinė situacija, bankrutuoja, vadinasi, yra grėsmė šiam projektui nebūti įgyvendintam.

Taip pat noriu įgarsinti, kad taip pat prašysiu ministro pateikti man numatomų įvairių atkarpų arba kelių projektavimo, asfaltavimo ir remonto darbus už šiuos ir už kitus metus. Taip sakant, kad mes ateityje galėtume kalbėti viena kalba ir kad tikrai žinotume, kiek realiai vieni ar kiti projektai bus įgyvendinti. Kas pavaduoja, nežinau, bet...

PIRMININKAS. Dėkoju.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ministras yra išvykęs į komandiruoję, bet pateiksiu ministrui posėdžio stenogramą ir jis jums be problemų atsakys į klausimus raštu.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia O. Leiputė. Ruošiasi A. Skardžius. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Mano klausimas būtų sveikatos ministrui. Norėčiau pasidomėti. Aišku, suprantame tą situaciją, kokioje dabar visi esame, bet norėčiau užduoti klausimą, kaip vykdomi valdančiųjų bei kolektyvinės sutarties įsipareigojimai dėl atlyginimų medikams augimo? Vakar komitete išgirdome, kad yra ligoninių, kuriose neatsiskaityta už gegužės mėnesį už atostoginius. Sąskaitos už elektrą išaugo šešis ir daugiau kartų. Tarp jų, aišku, išaugo ir kitos kainos: maitinimo, valymo, skalbimo ir taip toliau. Kaip bus kompensuojama gydymo įstaigoms už šiuos metus, ypač už antrąjį pusmetį?

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Matyt, pradėsiu nuo to, kad visiems būtų aišku, tie, kas mūsų klauso, ne visi žino, gal jiems gali atrodyti, kad Sveikatos apsaugos ministerija tiesiogiai perveda atskirai už šilumą, atskirai už atlyginimą, atskirai dar už kažką. Sistema yra tokia, kad viskas yra daroma per paslaugų įkainius. Šių metų pradžioje, mes net ir nežinojome, kad čia bus tokio dydžio problema, prie 2022 metų įkainių jau buvo įkalkuluota apie 12 mln. eurų dėl šilumos didėjimo. Aišku, to neužtenka, tą matome, tą rodo liepos, rugpjūčio mėnesio sąskaitos, jos yra gerokai didesnės, į tai reaguojame, yra daromi paskaičiavimai, tikimės, kad spalį, lapkritį turėsime tuos

kitus bazinius skaičius ir jau galėsime padidinti finansavimą. Taip bus atsižvelgta ir į kainas dėl maitinimo, ir dėl šilumos. Ar to užteks? Žiūrėkite, man atrodo, šiandien iš mūsų niekas negali pasakyti, kas bus po dviejų savaičių. Taip? Vėl, matyt, į tai reaguosime. Tik labai svarbu suprasti, kad mūsų veikimo mechanizmas yra per tuos įkainius. Aišku, yra tam tikras laiko intervalas.

Naudodamasis proga noriu pasakyti, kad kartais yra net ir supainiojama, sakoma, kad ministerija yra skolinga už kokius nors kovidinius priedus ir taip toliau. Noriu paneigti. Viskas dėl kovo – priedai, priemokos – sumokėta. Kalbame tik apie tai, kad mes turime tuos, sakykime, tam tikrus skirtumus, tarkime, 2021 metų, nes pagal 2020 metų situaciją buvo skaičiuojami paslaugų įkainiai. Kai kur matome, kad sistemiškai įstaigoms galėsime, sakykime, kompensuoti, ir tai darome, apie tai Sveikatos reikalų komitetą informavome. Matyt, taip galėčiau atsakyti. Tikiuosi, kad rudenį, artimiausiais mėnesiais, turėsime naujus įkainius, kurie padės įstaigoms kompensuoti tai, ką jūs minite. (*Balsai salėje*) Taip pat įstaigos gauna tas sumas, kurias mes skiriame, ten yra įskaičiuojamas ir medikų darbo užmokestis, paskui metų gale reikia žiūrėti, kaip pati įstaiga paskirstė šiuos pinigus. Čia, matyt, toks klausimas, toks atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi D. Kepenis.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Akivaizdu, kad ne karas turbūt kaltas, kad elektros kainos didesnės negu pas mūsų kaimynus latvius ir estus. Jie taip pat perka iš „Nord Pool“ biržos, estai kūrena skalūnus, latviai turi tris hidroelektrines Dauguvos upėje. Na, o ką daro Lietuva? Kodėl „Ignitis gamyba“ „Igničiui“ parduoda per biržą pagamintą energiją? Mano būtų toks klausimas. Turbūt turėtų atsakyti „Igničio“ šeimininkė, finansų ministrė, bet nežinau, kas atsakys į šitą klausimą. Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Visa elektra, išskyrus atsinaujinančią, privalo būti perkama per biržą – yra tokia taisyklė, europiniai reglamentai, čia išimčių nėra net ir tokioms grupėms kaip „Ignitis“. Toks būtų atsakymas. Atsinaujinanti energija gali būti tiekiama ne per biržą, ir šiandien mes matome daugybę sandorių, kad būtent taip ir daroma. Toks atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkoju, klausia...

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš dar galėčiau papildyti, jeigu galima, nes nėra gerai, kai netiesa skamba. Taip, ištis Estijoje elektros kaina yra žemesnė dėl skalūnų, kaip jūs ir paminėjote, Lietuvos ir Latvijos kainos faktiškai nesiskiria. Gera yra turėti hidroelektrines, bet reikia, kad hidroelektrinės dar ir veiktų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia D. Kepenis. Iš esančių salėje ruošiasi A. Vinkus.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas sveikatos ministrė, į mane kreipėsi profesorius E. Vaitkus, kuris ne kartą kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją dviem klausimais: dėl žalos pacientams atlyginimo ir dėl hepatito B skiepo vaikų gimimo dieną. Dėl pirmo klausimo jis turi medžiagą, šiandien jums perduos.

Antrą aš dabar užduosiu, galite atsakyti iš karto į šį klausimą. Tik dvi Europos valstybės pirmą dieną vaikus skiepia nuo hepatito B ir tik tuo metu, kai mama serga hepatitu B. Mes Lietuvoje per 20 tūkst. vaikų paskiepijome visiškai be reikalo, nes nėra jokios prasmės jų skiepyti, nes jų mamos sveikos. Apie tai jūs ne kartą girdėjote, kreipėsi šeimos ir medikai. Ar galvojate, kad atėjo metas šitą klausimą išspręsti? Ačiū.

A. DULKYS. Man atrodo, kad tie klausimai yra išspręsti, ir išspręsti ne politikų, o būtent konsultuojantis su tos srities specialistais.

Dėl kažkokio rašto, kurį jūs minite, į jį, kaip suprantu, nebuvo mūsų atsakymų, į tą jūsų minimo profesoriaus raštą. Jeigu neatsakymų, aš pasitikrinsiu, kad mes atsakytume. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas sveikatos ministrė, drįstu jūsų paklausti dėl informacijos apie koronaviruso kenkimą visuomenei. Aš ją stebiu, todėl taip dažnai ir klausiu, ir analizuoju nuo pat pirmo susirgimo. Daugiau nei prieš 4 mėnesius buvo apribotas jos veikimas, atsisakant informacijos pateikimo savaitgaliais ir šventinėmis dienomis, o ta informacija, kuri vis dar teikiama, drįstu pasakyti, yra daugiau klaidinanti. Čia ne jus drįstu kaltinti, bet atkreipiu Statistikos departamento dėmesį. Neužimdamas laiko pateiksiu pavyzdį, dėl kurio man atsiuntė rinkėjai paklausti.

Tik vienas rodiklis – per dieną nustatytų naujų atvejų skaičius, trys pozicijos duotos: rugpjūčio 21 dieną per parą buvo išaiškinti 57 nauji atvejai, rytojaus dieną – 2 tūkst. 179. Rugpjūčio 28 dieną – 39 atvejai, rytoj – 1 tūkst. 600 su viršum. Rugsėjo 11 – 62 atvejai, rugsėjo 12 – daugiau negu 2 tūkst. 300. Iš esmės visą laiką rodomi tie nerealiūs kontrastai. Kaip naudodamasi tokia informacija visuomenė gali orientuotis apie ligos plitimą?

PIRMININKAS. Laikas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gal aš galėčiau. Kadangi Statistikos departamentas yra Vyriausybės priežiūroje, aš trumpai pakomentuosiu.

Mielas kolega, tie atvejai su žemais rodikliais yra savaitgaliai. Jūs puikiai žinote, kad savaitgaliais testuojama tik tiek, kiek, tarkim, žmonės kreipiasi į ligoninę, ir jie yra testuojami, ar kažkios kitos simptominės situacijos, nes mes jau nebeturime (ir nebėra jokio reikalo turėti) nei mobiliųjų testavimo punktų, nei kokių kitų išplėstinių pajėgumų, kurie ankstesniu laikotarpiu, kai buvo pandemija, veikė tokiu pačiu mastu – iš esmės 7 dienos per savaitę, 24 valandos per parą.

Dabar taip nėra, todėl labai natūralu, kad šeštadienį ir sekmadienį mes visada turime žemesnius skaičius, o pirmadienio skaičiai visą laiką yra aukštesni, nes dalis žmonių, kurie savaitgalį nesikreipia, kreipiasi pirmadienį į gydytoją, pasidaro testą ir tai yra nustatoma. Todėl, tiesą sakant, analizei ir yra naudojami ne pavieniai atskiros dienos duomenys, o tam tikros tendencijos, subendrinti 7 dienų rodikliai, palyginus su prieš tai buvusiomis 7 dienomis, nes iš to matyti tiesiog palyginami dalykai. Tikrai nemanau, kad reikėtų versti Statistikos departamentą dirbti ir savaitgalį, nes tie duomenys nepasikeis. Jie yra tokie dėl objektyvių priežasčių. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Dėkoju.

A. DULKYS. Jeigu galima, tiesiog dar papildysiu. Kadangi dar lietėte ir sprendimų priėmimo aspektą, noriu atkreipti dėmesį, kad yra skelbiama informacija, ne tik atvejų skaičius. Būtent visuomenei yra akcentuojama, kad dabar yra svarbiausi rodikliai ne šiaip atvejai, o būtent kokia yra situacija ligoninėse, intensyviosios reanimacijos skyriuose ir kiek ten yra pacientų. Ta informacija yra taip kiekvieną dieną skelbiama, pagal ją dabar priimami pagrindiniai sprendimai ir apie tai visuomenė yra informuojama. Taigi viskas gerai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai ačiū. Laikas baigėsi. Dėkoju Vyriausybei, gerbiamiems Seimo nariams ir skelbiu rytinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 201 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 15 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. SABATAUSKAS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kviečiu užimti darbo vietas. Pradėsime vakarinį posėdį. Tai ir darome – pradedame vakarinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*)

Galime registruotis, jeigu būtų pageidavimų. Sužinotume, ar daug Seimo narių nusiteikę vakariniam darbui. (*Balsai salėje*) Kol kas. Taip. Tęsime diskusiją dėl rudens sesijos darbų programos. Iš karto anonsuoju, kas bus po to.

Užsiregistravo 75 Seimo nariai. Taigi netgi turime kvorumą, jeigu ką, įstatymams priimti.

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1969(3) (svarstymo tęsinys)

Kviečiu į tribūną gerbiama A. Norkienę tęsti diskusiją dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projekto Nr. XIVP-1969. Prašom į tribūną gerbiama A. Norkienę. Jūs užsirašiusi diskutuoti. Ir paskutinis lieka tada A. Butkevičius. Irgi ruošiasi. Prašau.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gerą dieną, mieli kolegos. Daug kalbėjome šiandieną apie rudens darbų programą. Žinoma, šioje sesijoje, kaip ir visada rudens sesijoje, svarbiausias darbas yra kitų metų valstybės biudžetas, jo svarstymas, priėmimas. Kiek jį rengiant bus geranoriškumo, mes pamatysime. Kiek girdėjome, bus netgi registruotas anksčiau. Ir, žinoma, pačios energetinės krizės suvaldymas.

Tačiau mūsų frakcijos prioritetas taip pat, žinoma, išliks ir kainų kilimo valdymas, infliacijos, socialinės atskirties mažinimas ir dėmesys nacionaliniam saugumui bei gynybai. Visi matome, kad artėjantis šildymo sezonas, kelis kartus augančios elektros, dujų kainos verčia nerimauti ne tik mus. Energetinė krizė išsiūbavo Europoje ir kelia tikrai rimtą grėsmę visam regionui. Gyventojai jau pradėjo taupyti, mažėja vartojimas, kainos, deja, toliau kyla, per sumokamus mokesčius ženkliai mažėja įplaukos valstybėje ir susidaro toks savotiškas užburtas ratas, o išeičių reikia ieškoti visiems.

Be abejo, šią sesiją tikrai norėsime išgirsti ir užsienio reikalų ministro, ir energetikos ministro atsakymus į klausimus. Jie, manome, dar vis yra tikrai neatsakyti. Be to, tikrai tokia parlamentinė procedūra, tikimės, bus stimulu valdančiajai daugumai dar kartą pamąstyti, ar tikrai ministrų kabinete viskas gerai ir jis tikrai nėra nepakeičiamas.

Tikiuosi, kad šį sudėtingą rudenį tiek Seimo valdantieji, tiek mes, opozicija, sugebėsime dirbti konstruktyviai ir susikalbėti. Nelengvu valstybei metu turime susitelkti ir spręsti tas bėdas, kurios pačios aktualiausios, o ne gilintis į klausimus, kurie labiau priešina visuomenę. Aš norėčiau paminėti, kad vis dėlto darbotvarkėje ir toliau išlieka įstatymai ir dėl civilinės sąjungos, ir nedidelio kiekio marihuanos dekriminalizavimo.

Vis dėlto tikimės, kad mūsų darbai, siūlymai nebus ignoruojami, iškart atmetami netgi be diskusijos. Tokios patirties, deja, turime. Birželio mėnesį opozicijos pasiūlyti antiinfliaciniai projektai valdančiųjų buvo atmeti netgi nepasiekę svarstymo stadijos. Deja, nesulaukėme ir tos žadėtos darbo grupės, bendro darbo valdančiųjų su opozicija, nes manėme, kad būtent čia bus išklaudyti mūsų siūlymai. Deja, pažadai liko pažadais. Tad vilties neprarandame ir tikimės, kad tas noras ieškoti bendrų sprendimų išliks šią sesiją. Tad visiems išmintingų sprendimų.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiausiai A. Norkienei.

Dabar gerbiamas A. Butkevičius kviečiamas į tribūną. Paskutinis pasisakytojas dėl Seimo rudens sesijos darbų programos. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, buvau nusiteikęs po Vyriausybės valandos truputį kitą toną panaudoti kalbėdamas, bet kažkaip vidus to neleidžia padaryti, kai stoviu šioje garbingoje tribūnoje. Bet nekalbėsiu apie programą, kuri yra pasiūlyta šiai rudens sesijai. Aš norėčiau išskirti keletą aspektų, ko neradau šioje programoje. Įvertinęs dabartinę ekonominę, finansinę, socialinę situaciją tiek Lietuvoje, tiek už Lietuvos ribų, taip pat įvertinęs energetikos krizę ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje, truputį norėčiau pakalbėti vis dėlto apie ekonomikos raidos tendencijas. Apie jas jau praeitą savaitę premjerė kalbėjo, kad konkrečiau bus galima pradėti kalbėti apie ateinančių metų biudžeto planavimą ir tam tikrus finansinius įsipareigojimus, kurie bus numatyti suvaldant energetikos krizę.

Kalbant apie ekonomikos raidos tendencijas, jos vakar buvo pristatytos Biudžeto ir finansų komitete. Jeigu būtų neanalizuojama, bet žiūrима paviršutiniškai, tai prognozė yra gana pozityvi, bet jeigu būtų išgilinta detaliau ir įvertinti bankuose dirbančių ekspertų pasiūlymai ir nuomonės, tai jie vis dėlto piešia, kad kitais metais bendrasis vidaus produktas Lietuvoje... 1,4 % tikrai tokio augimo neturėsime. Neturėsime ir tai įpareigoja mus, kaip politikus, labai atsakingai projektuoti kitų metų biudžeto išlaidas arba jų didinimą, numatant tvarias, ilgalaikes pajamas, nes šiuo metu pajamos ir išlaidos yra subalansuotos dėl vienos pagrindinės priežasties – dėl to, kad esama aukšta infliacija leidžia gauti papildomų pajamų į biudžetą. Bet supraskime, kad tai yra tam tikras ciklinis periodas, kuris pasibaigs, tikiuosi, kitų metų pabaigoje. Vadinasi, tai mus įpareigoja mąstyti strategiškai ilgiau, galvoti apie viešųjų finansų planavimą.

Antras aspektas, kuris sukėlė labai didelių emocijų kai kurių veiduose ir kalbose didžiulį pyktį, – energetikos krizės suvaldymas arba liberalizavimas. Čia noriu pasakyti du pagrindinius aspektus. Mielieji, pagaliau turėtų būti laikas suprasti ir mokėti skirti, kas yra liberalizavimas, kada jisai buvo atliktas, ir kas yra liberalizavimo proceso valdymas. Proceso valdymas reiškia, kad pasikeitus situacijai viduje arba išorėje tu turi greitai priimti tam tikras priemones. Aš manau, kad jeigu Vyriausybė būtų supratusi ir suvokusi, kad valdant bet kokią krizę, ar energetikos, ar ekonomikos krizę, reikia pasitelkti įvairių frakcijų, gal netgi ir Seimo narių pasiūlymus, pastabas, pageidavimus, tikriausiai mes būtume turėję tokią situaciją, kad praeitų metų rudenį būtume sustabdę liberalizavimo procesą, būtume priėmę įstatymus, kaip suvaldyti tolesnę eigą liberalizuojant šitą rinką, taip pat praeitų metų rudenį būtume numatę ne biudžeto išlaidas didinti, bet atskirus finansinius paketus suformuoti, padėdami elektros energijos vartotojams, padėdami verslui ir pereidami prie valstybinio reguliavimo – elektros kainų dydžių nustatymo arba pristabdydami kainų augimą.

Noriu pasakyti, kad visada reikėjo vadovautis ir išorine informacija arba analize, ką daro ir kaimyninės šalys. Tikrai nenorėčiau plėstis. Kai kada tikrai girdėti iš čia, iš šitos tribūnos, arba įvairių diskusijų metu pasisakymų, kad, žinote, bet tik ateityje mes šitą problemą spręsimė. Ateityje gali būti per vėlu, kai mes matome ateinančią arba artėjančią ekonomikos recesiją. Matome, kad Europos Centrinis Bankas yra padidinęs palūkanas. Pirmame Tarybos posėdyje buvo padidinta 50 bazinių punktų, visai neseniai 75 baziniais punktais buvo padidinta. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad infliacijos augimui poveikis gal bus ir mažesnis, bet kartu bus nemažas poveikis ekonomikos augimo pristabdymui. Visi tie atvejai, šitie faktai reikalauja didžiulio susitelkimo, supratimo ir kuo greitesnių sprendimų priėmimo padedant Lietuvos žmonėms apmokėti pabrangusią elektrą, dujas. Bet taip pat reikia suprasti, kad reikia padėti ir verslui užtikrinant įmonių likvidumą, užtikrinant valstybės garantijas greitai gauti paskolas ir suteikiant subsidijas įmonėms, kurių gamybos kaštuose elektros išteklių sąnaudos sudaro maždaug 10–15 %. Ir manau, kad yra geri pavyzdžiai Čekija arba net Austrija, arba netgi Lenkija, kuri praeitais metais buvo priėmusi aibę priemonių fiskalinėje ir monetarinėje politikoje, pastaruoju metu ir Latvija, kur politikų pastangos dedamos pirmiausia, kaip padėti šeimoms, kurios generuoja santykinai mažesnėmis pajamomis negu vidutinis darbo užmokestis. Taip pat kiekvieną mėnesį išmokamos išmokos šeimoms pagal turimą vaikų skaičių už kiekvieną vaiką.

Tai aš matau, kad diskusijos spektras yra didžiulis, bet liūdniausia yra tai, kad kai kada arogancija, pyktis, nenoras išgirsti vienas kito nustelbia geras idėjas ir gerus pasiūlymus. Aš manau, ir mūsų frakcija dėl šitos programos balsavimo metu susilaikys. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija svarstymo stadijoje baigta. Gerbiami kolegos, dabar norėjau su jumis pasitarti. Yra gerbiamos A. Širinskienės pasiūlymas, bet jeigu mes galėtume jį apvarstyti priėmimo stadijoje, mes galėtume dabar išsakyti motyvus po svarstymo, o kai jau įeisime į balsavimo langą, nes vis tiek reikės balsuoti, tikriausiai nesutarsime bendru sutarimu, tai tada apvarstytume pasiūlymą, dėl jo apsispręstume ir tada jau balsuotume dėl viso. Ar galime taip sutarti? Tada aš kviesčiau išsakyti motyvus svarstymo stadijoje. (*Balsai salėje*) Taip. O balsavimo metu apvarstytume pasiūlymą. Dabar dėl motyvų užsirašė... Niekas neužsirašė dėl motyvų, tai be reikalo aš čia tą dilemą iškėliau.

Gera, gerbiami kolegos, tada pereiname prie priėmimo stadijos ir tą darysime jau balsavimo metu, nes reikia apvarstyti vieną pasiūlymą, dėl kurio reikia balsuoti. Darome natūralią pertrauką.

14.12 val.

Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280GR (svarstymas ir priėmimas)

Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280, Prezidento gražintas įstatymas. Kviečiu į tribūną gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką S. Šedbarą. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra komiteto svarstymas po Prezidento veto, kai Prezidentas gražino Politinių organizacijų įstatymo projektą. Komitetas rugsėjo 14 dieną, tai yra vakar, svarstė šį Prezidento veto. Bet kadangi komitetas visus argumentus, kurie buvo išdėstyti Prezidento veto, jau yra anksčiau kelis kartus įvertinęs, tai iš 9 dalyvavusių posėdyje 8 balsavo už ir 1 – prieš, buvo priimtas sprendimas siūlyti Seimui priimti visą įstatymą be pakeitimų. Vadinas, komitetas siūlo Seimui priimti įstatymą tokį, kokį buvome priėmę, be Prezidento siūlomų pakeitimų, o tai reiškia atmesti Prezidento veto.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu diskutuoti gerbiamąjį A. Kupčinską į tribūną. Jo nėra. Kol kas nematau.

Tada gerbiamas E. Gentvilas kviečiamas į tribūną. Prašom. Gal per tą laiką atsiras ir A. Kupčinskas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kadangi jau reiškiau savo nuomonę projekto pateikimo metu, tai apsiribosiu labai trumpai. Per tą laiką gal ir A. Kupčinskas sugrįš į salę.

Jau minėtas dalykas, kad komitetai galimai yra vienadieniai, tokie trumpalaikiai ir galimai labai lokalūs juridiniai asmenys, na, kai jie susikurs kaip juridiniai asmenys. Aš pacituočiau vieno didmiesčio mero frazę, kai po praėjusių savivaldos rinkimų jis tapo išrinktas su komitetu. Pirmą dieną daro spaudos konferenciją, ir žurnalistai klausia: mere, o ką dabar jūsų komitetas darys? – Mūsų komitetas nutraukia veiklą ir daugiau komiteto nėra. Nepaisant to, kad mes dabar juridiniais asmenimis priverčiame tapti komitetus, kurie dalyvaus rinkimuose, irgi niekas neatima iš jų galimybės – po rinkimų gal ten pateikia finansines ataskaitas ir baigia veiklą. Štai Prezidentas, vetuodamas mūsų priimtą įstatymą, pasiūlo tuos kol kas visada visais atvejais tik vienos savivaldybės teritorijoje veikiančius komitetus finansuoti valstybės biudžeto dotacijomis. Atleiskite, tai nėra iš tolo neprilygsta politinėms partijoms, kurios turi vykdyti veiklą Lietuvoje, turi prievolę dalyvauti rinkimuose ir taip toliau. O čia susiburia asmenų grupė, kurių tikslas galbūt ir yra tik šioje savivaldybėje tik per šiuos savivaldos rinkimus, bet jiems užtikrinti valstybės biudžeto finansavimą aš tikrai nematau prasmės.

Kitas dalykas, kai Prezidentas, palaikydamas komitetus, pasako, kad taip, reikia didinti visuomenės įsitraukimą į savivaldos politinius procesus, geras dalykas, mes neprieštaraujame tam. Galų gale yra Konstitucinio Teismo išaiškinimas, kad turi teises ne tik politinės partijos, bet ir visuomenės komitetai dalyvauti savivaldos rinkimuose. Tačiau Prezidentas čia nėra nuoseklus. Kai mūsų priimtas įstatymas numato reikalingą žmonių skaičių komitetui suformuoti pagal procentą nuo savivaldybės gyventojų, Prezidentas pasiūlo tą skaičių mažinti. Tai yra grupelė asmenų, gero-

kai mažesnė, negu Seimas yra priėmęs savo įstatyme, gali suformuoti komitetą, dalyvauti, laimėti, gauti biudžetinį finansavimą ir taip toliau.

Čia net nekvepia siūlymu ištraukti į politinius procesus, nes Prezidentas siūlo labai ribotai grupei asmenų, mažam skaičiui, mažesniai daug kartų, negu pasiūlė Seimas, ištraukti į tą procesą. Tai nėra adekvatu. Jeigu politinę partiją... Mes žinome, kaip didiname politinių partijų privalomą narių skaičių nuo 500 iki 1 tūkst., iki 2 tūkst. dabar ir taip toliau, o komitetai, aš nesakau, kad turi veikti visoje Lietuvoje, kad turi turėti ten 2 tūkst. narių, tačiau negalima šitaip pataikauti mažoms visuomenės grupėms, kurias bando prilyginti prie politinių partijų, kurios, tiesą sakant, dar vienas – trečias dalykas, kurį noriu pabrėžti... Politinės partijos yra Konstitucijoje numatytas instrumentas dalyvauti politinėje veikloje. Gerai, Konstitucinis Teismas paaiškino, kad gali dalyvauti ir visuomeniniai komitetai. Štai ir reglamentuokime, bet neprilyginkime jų politinėms partijoms, kurios yra ne tik Lietuvoje Konstitucijoje užfiksuotos, bet ir apskritai visoje demokratijoje. Toks pataikavimas komitetams yra realiai politinių partijų silpninimas, jis Lietuvoje, mano manymu, tęsiasi jau keliolika metų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Į tribūną diskutuoti kviečiu gerbiama A. Kupčinską. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke.

Gerbiami kolegos, ištis man šis Prezidento veto susijęs su tokio žodžiu, kurį galima būtų pasakyti taip: komitetizacija. Toks vaizdas, kad čia prieš savaitę stovėjęs Prezidento patarėjas yra labai už komitetizaciją, nori ją labai plėtoti. Kartais net ir painiojasi skaičiuose, kai pasako, kad čia Seimas reikšmingai nori padidinti steigėjų skaičių komitetams steigti. Tai yra netiesa. Nes jeigu Prezidento patarėjai būtų labai įsigilinę į įstatymo esmę, suprastų, kad 0,1 % nuo gyventojų skaičiaus didina steigėjų skaičių tik didžiuosiuose miestuose ir tai tik iki Alytaus. Faktiškai tik penkiuose didžiuosiuose miestuose 0,1 % nuo gyventojų skaičiaus didina steigėjų skaičių.

Visose kitose 55 savivaldybėse steigėjų skaičius mažėja. Jeigu pasižiūrėtume rajonų ar miestų tarybas, jos ne visai proporcingos ir atitinka gyventojų skaičių. Todėl tokioje pačioje Jonavoje išeina, kad yra 26 tūkst. gyventojų ir 25 tarybos nariai. Anksčiau reikėjo 50 steigėjų, dabar Jonavoje reikėtų tik 26 steigėjų. Tad pasakymas, kad reikšmingai didinamas steigėjų skaičius, tikrai yra netiesa. Kaip ir Valdybos suformuotoje darbo grupėje kalbėjome, vis dėlto reikia su objektyvesniais skaičiais sieti, o ne su tarybos dydžiu. Tarybos dydis nepasako ir neatspindi, nevisiškai ir netiesiogiai atspindi gyventojų skaičių. Tuo tarpu Konstitucinis Teismas yra pasakęs, kad atstovaujamos institucijoms formuoti yra keliami ypatingi reikalavimai. Aš nematau, kad tai yra labai dideli, ypatingi reikalavimai. Man atrodo, anksčiau buvo nenatūralu, kad Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje yra mažesni steigėjų reikalavimai, negu privalėtų pagal gyventojų skaičių. Aš, aišku, girdžiu, kad kai kuriuose miestuose dabar asociacijos bando greitai likviduotis ir virsti komitetais. Man atrodo, gerai, kad šitas Seimas, šita kadencija apsisprendė, kad vis dėlto turi būti atskirtos asociacijos ir politinės organizacijos. Asociacijos veikia kaip nevyriausybinių organizacijų, jos nesiekia valdžios, jos siekia savo kilnių, humanitarinių ar socialinių tikslų, nesiekdamos patekti į valdžią. Tuo tarpu politinės organizacijos, taip, siekia savo tikslų įgyvendinimo, politinių tikslų, programinių tikslų patekti į valdžią, vietos ar nacionalinę. Todėl natūralu, kad mes Politinių organizacijų įstatyme suvienodinome teises tiek politinių komitetų, tiek politinių partijų, bet ir tai darome išlygas politiniams komitetams. Jeigu tu formuosi komitetą visos Lietuvos, tau reikės 1 tūkst. steigėjų, bet ne 2 tūkst., kaip partijai visoje Lietuvoje. Šiuo atveju aš matau, kad 55 savivaldybėse komitetams sąlygos net yra palengvinamos. Tiesa, aišku, komitetai turės registruotis prie Teisingumo ministerijos, pateikti sąrašus, kaip ir partijos. Bet reikalavimai, žaidimo taisyklės turi būti adekvačios, lygiavertės.

Sakoma, kad politiniai komitetai negaus finansavimo. Jie taip pat gyventojų pajamų mokesčių galės gauti, aišku, už praėjusius metus, tie, kas įsteigs tokį komitetą, kuris veiks ilgalaikiu režimu, tai yra nebus toks popierinis, kad susikūrėme dėl rinkimų ir dingome kaip dūmų uždanga iš karto po rinkimų. Šiuo atveju, aš manau, įstatymą tikrai reikia priimti be pakeitimų. Tie pakeitimai, kurie buvo visuotinai išdiskutuoti Valdybos sudarytoje darbo grupėje, tikrai rodo, kad bandome atliepti visus pasiūlymus ir radome bendrą kompromisą. Siūlau balsuoti už nepakeistą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar motyvai. Keliaujame į priėmimo stadiją, motyvus išsakysime jau priėmimo stadijoje. Dabar, man tuoj užsidegs, kas čia užsirašęs kalbėti? Gerbiamas M. Puidokas kalbėtų už. Prašom.

M. PUIDOKAS. Priimtame Politinių organizacijų įstatyme yra numatyti per dideli reikalavimai steigiant politinius komitetus. Politinių komitetų steigimo ir veiklos klausimus buvo būtina reglamentuoti, bet tą darant lazda perlenkta. Priimti reikalavimai komitetams dažnai prilygsta reikalavimams politinėms partijoms, turiu omenyje, pavyzdžiui, reikalavimą komitetui, ketinančiam dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose, turėti tūkstantį steigėjų ir panašius reikalavimus. Visuomenės jungimosi į rinkimų komitetus istorija rodo, kad tokie komitetai dažnai kuriami konkrečiuose regionuose ne kaip ilgalaikiai projektai, bet kaip dariniai, skirti konkretiems rinkimams. Tuo jie ir skiriasi nuo partinių darinių.

Griežti reikalavimai steigėjų skaičiui ir savivaldos rinkimuose. Šie ir kiti nauji reikalavimai yra beveik neįgyvendinami rajonuose ir miesteliuose veikiantiems komitetams. Jie veikia lokaliai ir neturi narių visoje šalyje. Akivaizdu, kad privalome siekti didinti žmonių dalyvavimo rinkimuose ir demokratiniuose procesuose įsitraukimo galimybes. Jau ir taip tai yra Lietuvos politinės sistemos Achilo kulnas. Tad gudriomis pataisomis sukurti neįgyvendinamas sąlygas komitetams ir taip partijoms pašalinti konkurentus yra labai nesąžininga. Akivaizdu, kad nauji ribojimai susiaurina visuomenės narių galimybes dalyvauti valdant šalį. Partijos gauna finansavimą, o komitetai ne. Todėl esu dėkingas Prezidentui, kuris ėmėsi lyderystės ir nori išlaikyti sąžiningas galimybes dalyvauti rinkimuose ir komitetams. Remiu Prezidento pasiūlymus koreguoti Politinių organizacijų įstatymą ir visus kviečiu balsuoti už. Visuomenės rinkimų komitetai ir partijos turi sąžiningai konkuruoti atliktais darbais ir siūlomomis darbų programomis. Leiskime pasirinkti rinkėjams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime balsavimo metu.

14.25 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos organizuojamų neteisėtų referendumų Ukrainoje nepripažinimo“ projektas Nr. XIVP-1999 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar tada einame prie kito darbotvarkės 2-1 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos organizuojamų neteisėtų referendumų Ukrainoje nepripažinimo“ projekto Nr. XIVP-1999. Kviečiu gerbiamą L. L. Andrikieneį į tribūną pateikti rezoliuciją.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu jums rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos organizuojamų neteisėtų referendumų Ukrainoje nepripažinimo“ projektą. Vakar šį rezoliucijos projektą apsvaistėme Užsienio reikalų komitete ir bendru sutarimu jam pritarėme. Šį projektą teikia Užsienio reikalų komiteto nariai.

Taigi, keletas dalykų. Noriu jus informuoti, kad pastaruoju metu, pastaraisiais mėnesiais, mūsų kolegos, įskaitant ir mane, kurie lankėsi Ukrainoje, išgirdo iš Ukrainos kolegų prašymą, kad priimtume dokumentus, išreikštume mūsų parlamento poziciją dėl planų organizuoti neteisėtus referendumus tose Ukrainos teritorijose, kurios laikinai kontroliuojamos Rusijos Federacijos kariuomenės. Rugsėjo 11 dieną Seimas sulaukė Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininko R. Stefančuko laiško, kreipimosi su tokiu pačiu prašymu. Taigi, pirmiausia ši rezoliucija yra mūsų atsakas, mūsų reakcija į kreipimąsi, kurio sulaukė mūsų parlamentas ir visų pasaulio demokratių valstybių vyriausybės ir parlamentai.

Aš neketinu skaityti jums teksto, jis jūsų kompiuteriuose, tačiau gal tikrai keletas dalykų. Šalia planuojamų neteisėtų referendumų rezultatų nepripažinimo yra dar vienas klausimas, į kurį mes reaguojame savo rezoliucija, tai Rusijos Federacijos pasų dalijimas, kuris taip pat yra neteisėtas. Mes sakome, kad niekada nepripažinsime Rusijos Federacijos pasų, išdalintų Ukrainos piliečiams, gyvenantiems tose teritorijose, kurios šiuo metu yra laikinai kontroliuojamos Rusijos kariuomenės.

Mes taip pat šia rezoliucija kreipiamės į kitų valstybių parlamentus, į tarptautinę bendruomenę, ragindami taikyti visas būtinas priemones, taip pat ir preventyvias, įspėdami valstybę ag-

resorę – Rusijos Federaciją – ir jos aukščiausią politinę vadovybę neorganizuoti ir nevykdyti tokių pseudoreferendumų, nes jie neturės jokios teisinės galios. Taip pat perspėjame Rusijos Federaciją, kad už neteisėtų referendumų organizavimą okupuotose Ukrainos teritorijose gali būti taikomos naujos sankcijos, o asmenys, kurie dalyvauja juos rengiant ir organizuojant, bus patraukti (to mes sieksime) atsakomybėn.

Taip pat mes kreipiamės į Šengeno erdvės valstybes kviesdami prisijungti prie Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos sprendimo riboti Rusijos piliečių įleidimą į šių valstybių teritorijas ir imtis priemonių, kurios ženkliai apribotų Rusijos Federacijos piliečių srautą į Europos Sąjungą, į Šengeno erdvę, siekiant užtikrinti mūsų visuomenių saugumą ir apskritai vidaus saugumą Europos Sąjungoje.

Tokios yra pagrindinės šios rezoliucijos nuostatos. Laukiu jūsų klausimų, norėčiau į juos atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Jūsų nori paklausti tik vienas Seimo narys – gerbiamas S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, viskas yra suprantama dėl pasų dalijimo Ukrainos teritorijoje – tai jau vykstantis rezultatas. Dabar ar mes politiškai, filosofiškai mąstydami esame teisūs, kai protestuojame prieš tai, kas dar neįvyko? Referendumas, aš nežinau iš tikrųjų, galbūt jūs komitete nagrinėjote, jau yra paskelbtas, ar yra datos, nes mes žinome, kokie ten įvykiai vyksta, ir galbūt tų referendumų visai nebus. Ką jūs galėtumėte atsakyti į tokį mano pastebėjimą? Ačiū.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Mums tokių klausimų taip pat kilo svarstant rezoliucijos projektą Užsienio reikalų komitete. Mes deriname tekstą ir su Užsienio reikalų ministerija, ir patys komiteto posėdžio metu aptarėme.

Rusijos Federacija skelbia įvairias datas ir kilnoja tas datas. Paskutinė data, kuri yra paskelbta, yra lapkričio 4-oji. Tai buvo padaryta valdančiosios partijos „Vieningoji Rusija“ generalinio sekretoriaus lūpomis, kad visose jų kontroliuojamose teritorijose vieną dieną (ne taip, kaip anksčiau – Luhanske vieną dieną, Donecke kitą dieną) jie organizuos referendumą. Į tai, žinoma, tuoj pat reagavo vienos iš okupuotų teritorijų marionetinės valdžios, kurią neapsiverčia liežuvis vadinti valdžia, vadovas. Jis pasakė, kad jie jau yra pasirengę ir dar geriau pasirengs iki lapkričio 4-osios.

Rusijos pozicija yra tokia, bet aš manau, kad mūsų draugai ukrainiečiai, mūsų broliai ukrainiečiai išmoko vieną pamoką iš 2014 metais Kryme surengto neteisėto referendumo, kurį taip pat tada surengė Rusija, panaudodama to pseudoreferendumo rezultatus pagrįsti Krymo aneksijai. Iki šiolei dažniausiai Vakarų valstybės, demokratijos, reaguodavo po fakto. Pasmerkdamo, pritaikydavo sankcijas ir panašiai. Dabar norima padaryti, užbėgti už akių ir pasakyti rusams, Kremliui, jo valdovui ir apskritai Rusijos Federacijai: nedarykite to, nes tai yra tarptautinės teisės pažeidimas. Jie puikiai tai žino, bet jie turi žinoti ir mūsų poziciją, kitų valstybių poziciją, jų vyriausybių, jų parlamentų. Ar tai padės, mes nežinome, bet jeigu ukrainiečiai mano, kad tokia preventyvi priemonė galėtų padėti, manau, kad mums reikėtų tai padaryti.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiausiai komiteto pirmininkei. Jūs atsakėte į visus, į vieną klausimą. Dabar diskusija. Tačiau nėra norinčių diskutuoti, visi, manau, pritaria. Taigi pradedame priėmimo stadiją. Motyvai. Keturi – už, keturi – prieš. Dėl motyvų taip pat niekas nėra užsirašęs. Vadinasi, balsuosime balsavimo metu.

14.33 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2001 (pateikimas)

Kadangi gerbiama ministrė M. Navickienė nėra, galbūt gerbiamas S. Gentvilas yra? Yra, jisai sėdi ten, galbūt galėtumėte jį pakviesti. Jisai galėtų mums pristatyti 2-3 klausimą – Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2001. Mes

kviesime ministrą gerbiamą S. Gentvilą su kompiuteriu į tribūną. Prašom pristatyti klausimą – Aplinkos apsaugos įstatymą. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, už ilgą įžangą, kuri leido atbėgti iki tribūnos. Tai vakarykštis Vyriausybės nutarimas, teikiamas Vyriausybės vardu Aplinkos apsaugos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimas.

Projekto priežastys yra kelios. Tokie nutarimai arba įstatymai dėl išimčių įvairiems ūkio subjektams rengiami visoje Europoje. Neeiliniai laikai, neeilinių sprendimų reikia. Šiuo metu apie 2 tūkst. įmonių turi taršos leidimus, apie 200 – vadinamuosius TIPK'us – integruotus taršos prevencijos leidimus ir tos įmonės ne visada gali reaguoti greitai ir taip sparčiai į besikeičiančią energetinę arba kitokią situaciją, blokadą, sankcijas, kaip realus gyvenimas reikalauja. Todėl šiuo įstatymo pakeitimu prašoma sukurti galimybes, Vyriausybei Civilinės saugos ir Energetikos įstatymų pagrindu paskelbus ekstremaliasias situacijas, taikyti išimtis dėl įmonių taršos leidimų galiojimo, o šilumos ūkio atveju savivaldybių taryboms suteikti tokią teisę ir leisti laikinus negaliojimus arba viršijimus ten esančioms šilumos ūkio gamybos įmonėms.

Projektas buvo aptariamas Vilniaus kontekste kaip galima alternatyvi arba tamsiausio scenarijaus priemonė Vilniaus šilumos ūkiui, tačiau ši išimtis galioja ir kitiems projektams. Pavyzdžiui, greitai persiorientuoti „Orlen Lietuva“ yra prašiusi kai kurių išimčių, nes reikėjo persukti srautą ir teikti pagalbą Ukrainai vežant kai kuriuos naftos produktus. Taip greitai taršos leidimai nėra pakeičiami, todėl kartais išskirtinės sąlygos turi būti suformuotos. Kita vertus, yra pavyzdžių Klai-pėdos uoste, kai sankcijų paveiktos įmonės iš esmės turi persitvarkyti savo taršos ir kitus leidimus.

Projektas derintas su daugeliu institucijų skubos tvarka. Prašom jį svarstyti taip pat skubos tvarka. Mielai atsakysčiau į klausimus. Nenoriu užimti daug laiko, nes nėra didelės apimties įstatymas.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Pirmoji klausia L. Girskienė. Prašom. Nematau. Taip, prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Ministre, tikriausiai po šio teikimo turėsite eiti išpažinties, aš taip įsivaizduoju. Jūs, kaip žaliojo kurso entuziastas, teikiate tokius pasiūlymus. Tačiau mano klausimas būtų toks: kaip jūs įsivaizduojate, kas yra ekstremalioji situacija energetikos srityje?

S. GENTVILAS (LSF). Tai nėra džiaugsmingas projektas. Išimtis turi būti numatomos ekstremaliųjų situacijų atveju. Ekstremaliosios situacijos skelbiamos pagal du įstatymus, tai yra Civilinės saugos ir Energetikos įstatymus. Tos išimtis ir sąlygos yra ten aprašytos. Šiuo atveju ne aplinkos ministras reglamentuoja, kada susidaro ekstremalioji situacija civilinės saugos arba energetikos srityse.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, ar čia yra projekte pakankamai apgalvota, kad tas įstatymas būtų pritaikytas tik neišvengiamam taršos kuro kūrenimui, kai priešingu atveju gali labai išaugti energetikos kainos? Ar tuo įstatymu negalės pasinaudoti kokie nors kiti teršėjai, kai bus toje savivaldybėje, kur yra paskelbta ta ekstremalioji padėtis?

S. GENTVILAS (LSF). Iš tikrųjų jūsų klausimas yra teisingas, ar nebūtų piktnaudžiaujama, pavyzdžiui, skelbiant savivaldybės ekstremaliąją situaciją tiesiog siekiant ekonominės naudos. Manau, kad mūsų konsultacijose su Vidaus reikalų ministerija yra apibrėžimai, kada skelbiama ekstremalioji situacija savivaldybės lygmeniu arba valstybės lygmeniu. Aišku, visada precedentai suformuoja atvejus, tad priėjome irgi prie išvados, kad reikėtų tikslinti Civilinės saugos įstatymą, kad užkirstume galimus piktnaudžiavimus, kai grynai dėl ekonominių interesų. Bet šiuo atveju yra, reikia irgi įvardinti tiesiai šviesiai, jau nebeprineama kaina kai kuris energetinis kuras tiekiamas, todėl kainos neprieinamumas irgi yra ekstremalioji situacija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, suprantama, sukelia situaciją, tai yra kainos, tai yra pats pagrindas mūsų viso šilumos ūkio šis taršos... Bet mane labiausiai jaudina, kas vykdys kontrolę. Kaip ir pasakė gerbiamas J. Razma, ar kai kas nepasinaudos būtent, kad iš tikrųjų šiandien jis nebūtų pripažintas ir jam nebūtų būtinybės, bet jis pasinaudos to įstatymo pataisa. Kas vykdys kontrolę, jeigu jis neturės taršos leidimo, o jis vis dėlto jau kūrens mazutą ir panašiai, ir kitos priemonės bus pritaikytos? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Visų pirma tai ekstremaliosios situacijos vadovais, šiuo atveju šilumos ūkio gamybos atžvilgiu, galėtų būti savivaldybės administracijos direktorius, o Vyriausybėje – tai energetikos ministras, jeigu tai būtų energetikos klausimai. Jeigu civilinės saugos klausimai, tai greičiausiai Vidaus reikalų ministerijos atstovas. Jie yra atsakingi už tų išimčių suteikimą. Bet, nepaisant to, visada yra atliekama priežiūra Aplinkos apsaugos agentūros, Aplinkos apsaugos departamento.

Mes kalbame apie tai, kad mes turime turėti tuos instrumentus. Valstybė jų šiuo metu neturi. Pažvelkime į Estiją dėl tų pačių aptariamų skalūninių naftos dujų ir kitų, tai jie taiko tą patį mechanizmą, tai išimčių taikymas ar kuro neprieinamumas, ar kaina, neįperkamumas, tai yra vieni iš faktorių, kurie Estijoje naudojami iš esmės jau daug mėnesių. Žinoma, kad komitetuose turėtų būti aptarta, kaip išvengti piktnaudžiavimo, bet sutikite, neeilinėje situacijoje reikia turėti pasirengus išimčių taikymo tvarką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų klausimas keistas. Jūsų matymas šioje tribūnoje ir šio klausimo pristatymas. Taršos klausimą permetėte susisiekimo ministrui, tai turbūt logiška, kad čia turėtų stovėti energetikos ministras ir bandyti kažkaip įtikinti parlamentarų, kad jūs nuleidę galvą padėsite per kitas vietas sumažinti tą taršą. Bet yra, kaip yra.

Iš tiesų manęs neįtikina jūsų pasakymas, kad kainos neprieinamumas yra ekstremalioji situacija. Jeigu mes kalbame tik apie mazutą, tai kodėl nuskriaudžiame tuos, kurie naudojami ne centrinio šildymo, o individualiai, kur ministerija tikrai galėtų stipriai padirbėti. Kalbu apie, tarkime, tą patį biokurą, granules, malkas, nes žinant, kad granulių kaina jau beveik 500 eurų šiandien, tai turbūt čia to ekstremalumo yra tikrai ne mažiau, negu tiems, kurie šildosi būtent centralizuotai, žinant, kokia yra malkų kaina, jau beveik 150 eurų. Lygiai taip pat kaimuose, kur yra mažos žmonių pajamos, tai turbūt yra šokas ir didžiausias iššūkis. Ką ministerija rengiasi padaryti šiuo klausimu, be to, kad būtų įpareigota urėdija pagaminti apie 20 % biokuro, kur panašu, kad jie tą daryti pradės tik kitam šildymo sezonui. Tai kaip bus su tais žmonėmis, kurie savo jėgomis galėtų pasiruošti malkų ar kitokio kietojo kuro, kas iš tiesų ministerijai nekainuotų, ir būtų tos taršos mažiau negu kūrenant mazutą? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Truputį sudėtinga atsakyti į jūsų klausimą, bet namų ūkiuose niekas nedegina mazuto, raudonąjį dyzeliną galbūt degina, galbūt degina anglis. Visą kuro tiekimą užtikrina rinka. Šiuo atveju urėdija didžiulius šilumininkus aprūpins tiesiogiai dalyvaudama ir penktadalį malkų, ir pluoštinės medienos patiekdama tiesiogiai per „Baltpool“, dalyvaudama šilumininkų aukcionuose. Tai turbūt tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, man nėra šiek tiek aišku dėl apyvartinių taršos leidimų. Iš tikrųjų kaip ši sistema bus paveikta, nes kai kas turbūt iš to nemažai išlošdavo, kuomet tvarkydavo savo ūkyje, ir iš tų apyvartinių taršos leidimų jie užsidirbdavo. Kaip dabar bus, kuomet mes patys leidžiame tam tikrą taršą? Šiuo atveju ar nenutrūksta prekyba ir apskritai ar tie apyvartiniai taršos leidimai, kurie buvo sukonstruoti, turi kokią nors prasmę? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Jie turi labai didelę prasmę dėl to, kad Lietuva yra naudos gavėja. Lietuvos įmonės stipriai sumažino savo taršą, turi daug atliekamų taršos leidimų, parduoda juos per biržą ir stipriai užsidirba iš tų taršos leidimų. Yra keletas įmonių, kurios nesugebėjo sumažinti taršos, dėl to vis dar turi jų prisipirkti. Visos priemonės, kurias Aplinkos ministerija... Iš esmės paleidžia renovaciją, saulės jėgainės, šilumos siurbliai, elektromobilių skatinimas, paspirtukų, dviračių pirkimas yra būtent iš tų aplinkos taršos leidimų pajamų. Čia yra didieji teršėjai Europoje. Yra tų, kurie degina iškastinį kurą, kurie sumoka tuos pinigus, ir mes galime iš esmės gauti tas pajamas per įvairius fondus. Tai šiuo metu yra bandoma padaryti aplinkos taršos mokesčius kaltaisiais už kuro kainas, bet iš esmės tik 7 % galutinės kainos yra aplinkosauginiai taršos mokesčiai Europos Sąjungos mastu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinė klausia gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Aš gerokai nustebusi. Skaitau tą projektą, ir iš tikrųjų situacija labai kuriozinė, nes taip, kaip jūs suformulavote, tai teršti jūs leisite esant bet tokiai valstybės lygio ekstremaliajai situacijai. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju jūs dar sugebėjote nuro-

dyti, kad turi būti susijusi su energetika, bet valstybės lygiu ekstremaliajai situacijai bet kokiai, pavyzdžiui, jeigu dėl kovidų pandemijos buvo valstybės lygio ekstremalioji situacija, man tikrai tos formuluotės yra labai keistos. Nebent jūs kokius tyrimus turite, kad Alytuje po padangų gaisro buvo mažesnis kovidas, tai tada aš matyčiau tokios formuluotės logiką.

S. GENTVILAS (LSF). Šiuo atveju išimtis konkrečioms įmonėms arba ūkio veiklai teiks ekstremaliosios situacijos vadovas. Kiekvienas sprendimas vis tiek turės būti pagrįstas tiek savivaldybės lygiu, tiek Vyriausybės lygiu. Aš manau, niekas nenori viršyti išmetimų ir daryti to kažkokia eilinė tvarka. Visuomenė yra brandi, reikalauja, kad tik ekstremaliais atvejais būtų kas nors daroma.

Bet, sutikite, šiuo metu nėra galiojančios tvarkos, ir paprastą taršos leidimą, poveikio aplinkai vertinimo, atrankos išvadą gauti reikia dviejų su puse mėnesio. Tai per tą laiką gali ir žmonės sušalti, ir produkcija nenukelti, kur reikia. Na, mes turime turėti tas išimtis, kurios leistų greitai išspręsti ir nepriešpriešinti aplinkos ministro ar kokios institucijos vadovo ir įstatymo, kad pažeistų jį, o po to kažkada retrospektyviai atsakytų asmeniškai. Man atrodo, tos išimtys yra racionalios, jos nėra dėl vieno atvejo. Na, turbūt turėtų būti atsakyta komitete tolesnėse diskusijose.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas ministre. Dabar motyvai už, prieš. Gerbiamas J. Jarutis kalbės už. Prašau.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Situacija tikrai nestandartinė, ekstremali ir reikia ieškoti visokiausių būdų, kaip apsirūpinti pigesne šiluma, pigesne elektros energija. Nepaisant tam tikrų abejonių, teisingų kolegų abejonių dėl galimai padidėjusios taršos, aš tikiu, kad tas sprendimas bus tikrai ne ilgalaikis, o laikinas. Bet dabar reikia užkurti viską: anglis, mazutą, senus batus (juokauju) ar dar iš ko galime išgauti kalorijas, kad suktųsi elektros turbinos. Bet dar noriu gerbiamo ministro paprašyti, kad būtų atšauktas tam tikras reikalavimas, kada žmonės keičia, sakykime, savo anglinį *pečių* į ekologišką granulinį, kad nebūtų reikalavimo būtinai išpjauti ir išmesti tą seną objektą. Dabar tas pavyzdys rodo, kad visada reikia turėti alternatyvą. Tai tiesiog būtų toks prašymas, kad ateityje būtų įvertinta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū. Tikrai keista iš kolegų žaliųjų atstovo girdėti, kad reikia deginti batus ir viską, kas dega, tikrai gal juokavo, taip. Iš tiesų nesu prieš mažesnes energetikos kainas, bet tas nesąžiningumas ir tai, kad katilinės, kurios degina atliekas, ar tos, kurios degins biokurą, turės mokėti už apyvartinius taršos leidimus, tai reiškia, kad jos taps mažiau konkurencingos ir deginti mazutą bus pigiau ir labiau apsimokės. Dėl to, kad dviem ar trimis miestams, daliai žmonių būtų padėta išspręsti problemas, eiti lengviausiu keliu, manau, tikrai nėra ambicingas tikslas. Iš aplinkos ministro tikėtis tokio projekto, kuris turi gana daug spragų, labai keista.

Todėl tikrai siūlau kolegai patobulinti šį projektą ir bent jau išplėsti galimybes, kad tiek mazutą kūrenančioms katilinėms, tiek galbūt ir biokuro katilinėms, ir žmonėms individualiuose namuose, kurie kūrens brangiai nupirktas malkas, kad ir jiems būtų tam tikra lengvata ir nereikėtų mokėti tų papildomų kad ir kelių procentų PVM. Iš tiesų turbūt yra platesnė diskusija ir nesinorėtų apsistoti tik prie tos siauros žmonių grupės. Iš tiesų tas kuras tikrai padarys reikšmingą poveikį tų pačių miestuose gyvenančių žmonių sveikatai, nes didžiausios koncentracijos miestuose ir siūloma naudoti mazutą, kur tiek pats ministras ne vieną tyrimą pristatęs, kad iš tiesų tų miestų žmonėms ir taip didžiulis poveikis sveikatai. Tikrai norėtųsi platesnio projekto ir tikrai šiuo atveju raginu kolegas susilaikyti, o ministrą padirbėti, įvertinti visas galimybes plačiau ir ateiti su tikrai parengtu, labiau visų žmonių problemas apimančiu projektu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pažiūrėję mūsų posėdį žmonės tikrai ims batus kūrenti. Gerbiami kolegos, balsuosime numatytu metu.

14.51 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-2 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektas Nr. XIVP-2000. Gerbiamą ministrę M. Navickienę kviečiu į tribūną pateikti įstatymą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, noriu pristatyti jums Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektą. Jis yra drauge su kitomis Vyriausybės siūlomomis priemonėmis, susijusiomis su energijos išteklių kainos amortizavimu Lietuvos gyventojams. Galbūt tiktai pradėdama pristatyti patį projektą norėčiau priminti, kas jau buvo padaryta dėl to, kad šildymo kompensacijomis galėtų pasinaudoti didesnis skaičius Lietuvos gyventojų: buvo padidintas valstybės remiamų pajamų dydis dar birželio mėnesį, taip pat valstybės remiamų pajamų įtaka namų ūkiams skaičiuojant paramą, kurią gali gauti gyventojai ir kaip šildymo kompensaciją. Vienišam asmeniui iš pajamų tokiu būdu yra atskaičiuojamas 441 euras, o šeimai – po 294 eurus už kiekvieną šeimos narį. Taip žmonėms paliekama didesnė pajamų suma. Iš likusios šeimos ar vienišo asmens namų ūkio sumos atskaičius valstybės remiamų pajamų dydžius, kuriuos išvardinau, ne daugiau nei 10 % pajamų gali būti sumokama už šildymą nepaisant to, kokia tuo metu yra šildymo kaina.

Šia galimybe, būsto šildymo kompensacija, gali pasinaudoti ne tiktai nepasiturintys Lietuvos gyventojai ar negalią turintys vieniši, bet ir tie, kurie uždirba vidutines pajamas. Esame apskaičiavę, kad dviejų asmenų šeima, auginanti du vaikus, gyvenanti 70 kvadratų plote, už šildymą neturėtų sumokėti daugiau nei 45 eurus, nepaisant to, kokia yra šildymo kaina.

Taip pat labai svarbu, kad ne tik centrinio šildymo būdu besišildantys savo namus šią kompensaciją gali gauti, bet ir tie, kurie šildosi namus elektra, taip pat malkomis, anglimis ar kita forma.

Šis įstatymo projektas palengvina situaciją dirbantiems žmonėms kreiptis dėl kompensacijų, nes iki šiol buvo galima kompensaciją užsitikrinti tik 3 mėnesius, o po to reikėjo iš naujo kreiptis į savivaldybę pervertinti savo pajamas ir tada gauti kompensaciją dar 3 mėnesiams. Šiuo įstatymo projektu siūlome, kad dirbantys asmenys galėtų gauti šildymo kompensaciją 6 mėnesiams, tai yra visam šildymo sezonui, o kreiptis dėl šildymo kompensacijos būtų galima dar šildymo sezonui neprasidėjus. Toks pakeitimas. Kviečiu palaikyti ir esu pasiruošusi atsakyti į jūsų, gerbiami kolegos, klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norės keletas Seimo narių paklausti. Pirmas – gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, pirmininke. Džiugu, kad ministerija mažina biurokratiją, kartu taupo ir valstybės resursus. Tikiu, kad ministerijai pavyks tinkamai iškomunikuoti, kad kuo daugiau žmonių galėtų pasinaudoti šita nauja tvarka.

Pasinaudodamas proga ministrės norėčiau dar paklausti, gal praklausiau ar jūs nesakėte, koks konkrečiai skaičius galės pasinaudoti šia nauja tvarka ir ar priklauso, kokiuose būstuose jie gyvena ir kokią šildymo būdą turi? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, kolega, už klausimą. Nepriklauso nuo to, kokiam būste gyvena – ar nuosavame name, ar daugiabutyje, nepriklauso nuo to, kokia forma šildosi. Visiems gyventojams ši kompensacija gali priklausyti.

Dabar apie skaičius. Praėjusį šildymo sezoną, jau kai kainos ūgtelėjo, tikrai didesnis skaičius žmonių kreipėsi dėl šildymo kompensacijos. Mes fiksavome apie 60 % augimą besikreipusiųjų ir turėjome apie 243 tūkst. unikalių šildymo kompensacijų gavėjų. Manome, kad dėl dabartinio pakeitimo ir tiek dėl komunikacijos, tiek galbūt dėl kitų priežasčių daugiau žmonių žinos, jog gali kreiptis dėl šios kompensacijos, apie 20–30 % galėtų augti šis skaičius šiam šildymo sezonui. Žinoma, iki galo negalime būti tikri, kiek žmonių kreipsis, bet maždaug taip skaičiuojame pagal savo formulę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas L. Kukuraitis. Nėra jo. Tada gerbiamas T. Tomilinas. Irgi nematau. Gerbiama A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, kokios konkrečios aplinkybės nulėmė, kad šiandien svarstomas vieno straipsnio pakeitimas vakar dar pirmoje dienos pusėje buvo neregistruotas? Ar ministerija nebuvo apsisprendusi, kaip tiksliai ketina keisti įstatymo nuostatas? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ne, tikrai ne dėl šios priežasties. Galbūt todėl, kad Vyriausybėje šitas projektas buvo apsvaistytas visai neseniai, su tuo buvo susijęs vėlesnis registravimo terminas. Matyt, tiktai tokie įgyvendinimo klausimai, kad sprendimai pirma priimami Vyriausybėje ir iš karto buvo įregistruotas projektas Seime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduotų gerbiamas A. Sysas, bet jo lyg ir nėra. Taip? Tuomet gerbiama R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Išties, ministre, labai vertinu jūsų pastangas spręsti žmonių problemas. Dėkoju ir ministerijai. Tai matyti, mes komitete išties pastebime tokį geranorišką požiūrį ir jūsų tikslą, kad kiek įmanoma daugiau žmonių būtų informuota apie priimtus įstatymus. Deja, didelė dalis tos informacijos neturi ir nepasiekia. Sakykite, galbūt per savivaldą, per jūsų viešinimo priemones bus įmanoma tai padaryti? Kiek pastebėjau, jūs jau tai darote.

Ir dar vienas trumpas klausimas. Ar iš tiesų yra problema? Į mane kreipėsi žmonės, dirbantys pagal verslo liudijimus, jie teigia, kad negauna paramos, būtent šitos kompensacijos.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Šiaip jeigu žmogus savo pajamas pagrindžia, trijų mėnesių pajamas, tikrai gali gauti. Dabar kalbant apie komunikaciją, mes patys, tai yra ministerija, ketiname žengti dar papildomą žingsnį ir informuoti tuos pensinio amžiaus žmones, kurie pensijas į namus vis dar gauna grynaisiais per paštininkus. Lietuvos paštas juos pasiektų su papildoma informacija, tokią sklaidą turbūt planuotume. Taip pat nepaliausime ir per savivaldybes, per socialinius darbuotojus šią žinią skleisti. Pagrindinis dalykas, kiek dabar susiduriame, kad tie žmonės, kurie šildosi, pavyzdžiui, malkomis arba kokia nors kita forma nei centrinis šildymas, dujos ir panašiai, nežino, jiems tų klausimų vis kyla, kad čia man niekas nepriklauso. Bandomė ieškoti ir standartinių, ir nestandartinių būdų, kaip žmonėms paaiškinti, kad tikrai savivaldybės turi metodikas, paskaičiuoti tų pačių malkų vidutiniai įkainiai ir pagal jų gyvenamojo ploto normatyvą priklauso kompensacija. Tikrai kviečiu talkon, padėkite skleisti šią žinią, kad galėtume kuo geriau pasiekti Lietuvos gyventojus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, iš tikrųjų į dalį klausimo man atsakėte. Tą biurokratiją jūs jau stengiatės mažinti. Aš manau, kad nereikalingos sąskaitos. Dažnai nusiperka tų malkų ar patys pasiruošia iš kur nors, iš kokio nors kaimyno gauna lengvatinėmis, sako, vis tiek reikalauja kai kurie skyriai, kai kurie rajonai net ir sąskaitų. Žinote, labai sudėtinga tam kaimo žmogui dar surinkti popierius. Tai čia labai dėkinga už tą paaiškinimą.

Bet mane dar vienas klausimas jaudina. Šiandien mes kalbame apie šildymą, kitą kartą galbūt kalbėsime ir apie vandenį. Jūs jau tikriausiai žinote, kad energetinis šokas yra ne tik dėl šildymo. Dabar išeina, kad kainos vėl kils 40 %, vandens kainos. Kaip tokiu atveju mes galėsime padėti savo gyventojams, ar apie tai kalbėjote? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Taip, dėl tų pirkimo dokumentų nereikalavimo, tai neprivalo pateikti tų sąskaitų faktūrų, įrodančių įsigijimo išlaidas. Bet atskirais atvejais savivaldybės gali paprašyti, jeigu galvoja, kad yra kokių nors galimo piktnaudžiavimo atvejų ar dar kokių nors, turbūt būna įvairių situacijų. Bet iš principo sąskaitų nereikia, nes yra tam tikri normatyvai ir kainos, ir būsto plotas, pagal tai gali paramos dydis būti išvestas.

Karšto vandens kompensacija, kaip žinote, irgi yra galima, ji yra gaunama drauge su socialine parama. Kol kas reikia žiūrėti, kaip atrodys tos visos kainos ir dinamika ir ar reikia kokių nors papildomų sprendimų, bet vanduo yra kompensuojamas taip pat.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinį klausimą užduos gerbiamas K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Ačiū, gerbiama ministre, už gražias idėjas. Aš noriu paklausti taip, į mane irgi kreipėsi žmonės ir aš nemoku atsakyti, prisipažinsiu, nes nelabai žinau tuos niuansus, jie yra painoki. Tarkime, klausia, mamytės uždarbis 900 eurų, ji viena augina vaikutį, buto plotas yra toks ir toks. Ji sako: jai nepriklauso, ji negauna, ji kažkur kreipėsi, jai atsakė. Aš neturiu, ką pasakyti. Gal jūs galite duoti mums lenteles, padėti mums, kad mes gautume tam tikrą paruoštuką, kur būtų lentelėse pasakyta – mamytė su vienu vaiku, su dviem vaikais, ar šeima, kaip jūs sakėte, su dviem vaikais. Mes matydami tas lenteles galėtume žmonėms, kai konkrečiai parašo, ar jiems priklauso... Ar įmanoma padaryti tokią pagalbą mums?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Yra tokios šabloninės lentelės, bet aš noriu priminti, kad pats kompensavimo mechanizmas priklauso ne tik nuo šeiminių padėties, išskyrus tai, ar vienišas žmogus, ar ne, bet ir nuo gaunamų pajamų, tai yra kad pajamos, kurias

žmogus gauna... Tarkime, tie patys 900 eurų, jeigu žmogus gyvena vienas ir yra vienišas, iš tų 900 eurų yra išskaičiuojama 441 euras, tai yra valstybės remiamų pajamų dydis, ir iš tos likusios žmogui pajamų sumos jis negali išleisti daugiau nei 10 % šildymo sąskaitai padengti. Aš labai raginčiau kiekvieną tokį žmogų, kuris nežino, pasinaudoti galimybe ne tik kreiptis dėl šildymo kompensacijos, bet ir pasinaudoti labai patogią skaičiuokle, kuri yra *www.spis.lt*, ten, suvedus savo pajamas, savo šeimos ūkio sudėtį, būsto plotą, gali pasiskaičiuoti, ar priklauso kompensacija, koks būtų jos dydis, tada kitas žingsnis galėtų būti jau kreiptis ir jos paprašyti. O lenteles turime, pasidalinsime su visais kolegomis.

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiamai ministrei. Dabar jau motyvai. Už kalbės gerbiamas V. Mitalas. Prašom.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Čia, atrodo, sprendimas yra paprastas, bet jis nėra prastas, nes iš savo darbo savivaldybėje patirties, kuruoiant socialinius klausimus, žinau, kaip kartais yra sunku sukonstruoti programas, kurios peržengia kalendorinius biudžetinius metus, ir kiek ten reikia įveikti įvairiausių vidinių kliuvinių tam, kad tokios programos veiktų. Bet man atrodo, einame teisingu keliu ir vis dėlto turime žmones labiau informuoti, stengtis dar labiau informuoti apie priklausančią socialinę paramą, ypač šiuo laikotarpiu. Bet taip pat turime įvertinti tai, kad žmonės ir žinotų apie gaunamą paramą, ir kartais, kaip pasakyti, neužmirštų, kad tai yra dalykas, kuris gali būti tiesiog kaip duotybė. Vis tiek tai yra mokesčių mokėtojų pinigų rezultatas, tam tikrų programų rezultatas. Tas orus žinojimas apie įvairias programas yra labai reikalingas ir labai siektinas. Aš tikiuosi, kad mes, dalindami socialinę paramą, kurdami įvairias programas, to nepamiršime. Ši programa, šis sprendimas yra dalis to supratimo, todėl kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū. Ką galima pasakyti? Ministrė, ši ministrė, ir ministras S. Gentvilas iš nevilties čia teikia pasiūlymus, galvoja, kad išgelbės I. Šimonytės Vyriausybę, bet tas išgelbėjimas neateis, nes reikia riboti laisvąją rinką, tą daro ir kitos valstybės. Nes tas (...), čia sakoma, duos į biržą, o iš biržos į Italiją išvažiuos, laisvoji rinka, nes ten „Nord Pool“ trukdo, ten kitos kliūtys. Todėl kol nebus apribojama laisvoji rinka... Bet, matote, valdantieji negali be laisvosios rinkos. Todėl reikia formuoti kitą koaliciją, kitą Vyriausybę, nes ši Vyriausybė, taip sakant, jau atėjo į aklavietę. Čia iš desperacijos teikia. Galima palaikyti, bet čia toks paskutinis patepimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiamas Valdemarai, daugiau vilties reikia, daugiau vilties.

15.06 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125³, 125⁴ straipsniais ir 125³, 125⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2005 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, dar spėsime padaryti vieną pateikimą iki balsavimo. Gerbiama finansų ministrė G. Skaistė galėtų pateikti mums 2-2 klausimą – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2005. (*Balsas salėje*) Ne tą? Gerai, gerai perskaičiau. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Laba diena. Norime pristatyti Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimą. Juo reguliuojamos centralizuotai tiekiamo šildymo kainos kompensacijos. Pagal dabartinės tendencijas kuro, kuris yra naudojamas centralizuotai tiekiamam šildymui, kainos išlieka aukštos ir kai kurios iš jų paaugo nuo praėjusio šildymo sezono, tiek dujų, tiek biokuro. Norime pritaikyti praktiką, kuri buvo taikyta praeitą šildymo sezoną, tai yra kompensuoti lengvatinį 9 % pridėtinės vertės mokesčio tarifą iki nulio centralizuotai tiekiamos šilumos tiekėjams.

Žiūrint į kitus šildymosi būdus, jiems pritaikytos priemonės galioja sulig kalendoriniais metais. Tarkime, dujų ir elektros kainos dedamosios kompensavimas galioja iki metų pabaigos, tas, kuris yra nustatytas. Nauja kompensacija tiek už dujas, tiek už elektrą bus nustatyta nuo sausio 1 dienos su 2023 metų biudžetu, o dėl centralizuotai tiekiamos šilumos kainų norime pasiūlyti sprendimą nuo šildymo sezono.

Horizontalaus sprendimo, kuris yra pasiūlytas dėl dujų ir elektros, vienodai kompensuojant dalį kuro kainos, pritaikyti centralizuotai tiekiamam šildymui neįmanoma tiesiog todėl, kad situacija savivaldybėse yra labai skirtinga, savivaldybės naudoja skirtingas kuro rūšis ir kainos kiekvienoje savivaldybėje yra skirtingos. Todėl vienintelis horizontalus sprendimas, kuris šioje situacijoje būtų pritaikomas panašiai vienodai visiems, yra pridėtinės vertės mokesčio lengvata.

Manome, kad pridėtinės vertės mokesčio lengvatos taikymas rinkoje, kur kainos yra reguliuojamos, yra taikli lengvata, nes ji visa apimtimi pasiekia gyventojus, kitaip nei situacija, kuomet kainos nėra reguliuojamos. Šis sprendimas yra bendro paketo, skirto šildymo sezonui, dalis, tai yra kur savivaldybėms nustatyta galimybė naudoti pigesnę kurą, taip pat kompensacijų tvarkos supaprastinimas ir pridėtinės vertės lengvatinio tarifo kompensavimas.

Siūlome, kad šis sprendimas galiotų dar du šildymo sezonus. Tikėtina, kad kuro kainos dar kurį laiką bus aukštos, todėl siūlome, kad išgaliojimas būtų nuo šių metų spalio 1 dienos iki kitų metų balandžio 30 dienos ir taip pat dar kitą šildymo sezoną, tai yra nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d.

Jeigu kainos bus pagal prognozes, kurios dabar yra sudarytos, tikėtina, kad biudžeto netekimas pirmąjį šildymo sezoną bus apie 54 mln. eurų, antrąjį šildymo sezoną – apie 57 mln. eurų. Tačiau tai yra tiesiog prielaidos, viskas priklausys nuo to, kokios bus realios kainos ateinantį šildymo sezoną. Šie sprendimai iš viso biudžetui galėtų kainuoti apie 111 mln. eurų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė klausia pirma. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, mes praeitą rudens sezoną diskutavome dėl nulinio PVM iš principo nediskriminuojant visų vartotojų, tai yra kad ne tik centralizuoto šildymo vartotojus pasiektų, bet ir kitus, kurie naudoja kitas kuro rūšis ir neturi centralizuoto šildymo. Ar skaičiavote, kiek kainuotų valstybės biudžetui ir kiek turime tokių vartotojų, ne centralizuotu šildymu šildančių savo būstus, gyvenamąsias patalpas? Kaip minėjau, kiek tai kainuotų biudžetui, nes vis dar laikomės nuostatos, kad nors ir geras šis įstatymo projektas, vis tiek tam tikra prasme yra diskriminuojantis, išskiria tik dalį vartotojų, kurie galės pasinaudoti šia lengvata?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Tiesiog priemonės, kurios yra taikomos skirtingai namus besišildantiems žmonėms, yra skirtingos. Tiems žmonėms, kurie šildosi namus dujomis arba elektra, yra taikoma kompensacija, numatant iš biudžeto dalį kainos, kuri yra realiai nusistovinti rinkoje. Jei gu nebūtų imtasi tų sprendimų ir numatyta tų lėšų biudžete, kainos, kurias mato vartotojai savo sąskaitose tiek už elektrą, tiek už dujas, būtų gerokai didesnės. Savo apimtimi tos kompensacijos yra didesnės negu bet kokia galima pridėtinės vertės mokesčio lengvata, net jeigu nebūtų mokamas joks pridėtinės vertės mokestis tiek už dujas, tiek už elektrą.

O dėl kitų kuro rūšių, visgi centralizuotai tiekiamo šildymo, kaip aš minėjau, išskirtinumas yra tas, kad tai yra reguliuojama rinka, kur kainos yra reguliuojamos, todėl bet kokia pridėtinės vertės mokesčio lengvata ir biudžeto netekimai visa apimtimi pasiekia vartotojus. O jeigu žmogus perka kurą laisvoje rinkoje, tikėtina, kad kompensacija, nustatius lengvatinį tarifą, tikėtina, kad visa apimtimi ta kompensacija nepasiektų gyventojų, todėl tiems žmonėms siūloma pasinaudoti socialinės paramos sistema. Kaip jau prieš mane kalbėjusi ministrė kalbėjo, kad galima pasinaudoti kompensacija už šildymą, nepaisant to, kuria kuro rūšimi šildaisi namus.

Tiesiog kviečiame tuos žmones, kurie šildosi ne dujomis, ne elektra ir ne centralizuotai tiekiamu šildymu, pasinaudoti socialinės paramos kuriamą sistema. Taip pat Vyriausybė yra paskyrusi kitų priemonių, kurios yra nukreiptos žmonių pajamoms didinti, tai yra ir papildomas pensijų indeksavimas, ir vienišo asmens pensija, išmoka, ir taip pat minimalios mėnesinės algos didinimas, ir neapmokestinamųjų pajamų dydžio didinimas, kur sprendimai buvo padaryti metų viduryje ir, tikimės, padeda žmonėms sustiprinti jų perkamąją galią, taip pat perkant ir šildymo paslaugas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas J. Džiugelis. Prašau.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiama ministre, norėjau pasiteirauti, gal jūs galėtumėte akcentuoti, kokios sumos nebus surinktos į valstybės biudžetą, jeigu ir toliau bus pritaiko-

ma ši PVM lengvata? Tai tolygiai koreliuoja su žmonių sutaupymu, tai kokia šios priemonės subsidijavimo kaina, kitaip tariant?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kaip jau minėjau, bendra kaina dviem šildymo sezonams yra apie 111 mln. eurų, bet tai priklausys nuo galutinių kainų, kurios, tarkim, bus kitą šildymo sezoną, tas kainas yra gana sunku prognozuoti. Tikėtina, kad šį šildymo sezoną kaina biudžetui būtų apie 54 mln. eurų, kitą šildymo sezoną – apie 57 mln. Kaip ir minėjau, kadangi kainos yra reguliuojamos, tai visa ši suma, galutinė nauda pasiekia būtent vartotojus, gyventojus, nes jie tiesiog gauna mažesnes sąskaitas į savo namus ir turi tiesiog sumokėti mažesnę lėšų sumą, kuri bendra savo apimtimi atitinka tas pačias biudžeto netektis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, nežinau, sakykite, kodėl ši Vyriausybė taip nemyli kaimo žmonių? Jūs ką tik čia sakėte, kad lyg ir gali naudotis kitomis priemonėmis, bet su matematika jums turbūt nėra blogai. Paskaičiuokite, jeigu granulės pabrango keturis penkis kartus, malkos pabrango maždaug tris kartus mažiau, o nueiti į seniūniją parašyti prašymą gauti 200 eurų kompensaciją, už kurią gali nupirkti daugiausia pusantro kubo pačios prasčiausios kokybės malkų, tai namų ūkiui jų tikrai niekaip jokiais skaičiavimais neužtenka. Iš tiesų ar nebūtų tikrai paprasčiau, kad Valstybinė miškų urėdija, tai yra pusė valstybės miškų, kuriuose būtų galima nustatyti ar tą lengvatini PVM'ą, ar kokį nors kiekį namų ūkiui, nežinau, jūs gal irgi galite įsitraukti į tas diskusijas, kad žmonės realiai galėtų patys prisidėti ir pasigaminti kokio nors kuro. Dabar vienus mylime, visų mokesčių mokėtojų sąskaita jiems kompensuosime, o tie, kurie, na, dėl ko gyvena kaime, turbūt patys kalti, turi mokėti visą kainą. Kodėl taip nesąžininga?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Turbūt klausimas adresuotas ne man dėl miškų urėdijos ir jos taikomų priemonių, tačiau dėl socialinės apsaugos teikiamos paramos šildymui, tai žmonės, kaip jau minėjau, gali gauti kompensacijas už bet kokią kuro rūšį, taip pat ir malkas, ir granules, ir visas kitas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, paskutinis klausia gerbiamas K. Adomaitis. Prašau.

K. ADOMAITIS (LF). Ačiū. Iš tiesų norėčiau irgi paliesti tą klausimą dėl PVM lengvatų. Ir premjerė, ir jūs ne kartą esate akcentavusios, ir aš pritariu tai daliai, kad, vieną kartą sumažinus PVM, po to labai yra sunku jį atstatyti. Man atrodo, tai vyksta ir dabar dėl suprantamų priežasčių – dėl didžiulių kainų. Bet turiu tokį įtarimą, kad bus labai sunku grįžti net ir prie 9 % tarifo, net ir kainoms vėl grįžus į ankstesnį lygį. Ar negalvojate, kad būtų geriau vis dėlto tada mokėti visiems žmonėms kompensacijas už šildymą taip, kaip už elektrą, bet palikti tą patį PVM tarifą? Tada tiesiog natūraliai PVM išliktų visą laiką tas pats – tai yra 50 mln. eurų per metus. Vis dėlto reikšmingi pinigai, o kompensacijos priklausytų jau nuo šildymo kainų situacijos.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kompensacijos ir šiuo metu yra nustatytos. Žmonės, kurie šildosi centralizuotai, gali gauti šildymo kompensacijas, kaip ir visi kiti. Tiesiog, kadangi kainos kuro rūšių pakilo keletą kartų, todėl yra priimti horizontalūs sprendimai dėl kainos dalies kompensavimo tiek už dujas, tiek už elektrą, tiek ir siūlomas horizontalus sprendimas, kuris yra šiek tiek kitoks, tai yra ne kompensavimas pačios kainos dedamosios, bet pridėtinės vertės mokesčio lengvata ir centralizuotai tiekiamam šildymui. Skirtumas, kaip minėjau, tiesiog toks, kad centralizuotai tiekiamą šildymą tiekia labai daug centralizuotai tiekiamo šildymo šilumos tiekėjų ir jie taiko labai skirtingas kuro rūšis, turi labai skirtingą situaciją, skirtingas technologijas, todėl visiems nustatyti vienodą mechanizmą šiuo atveju yra neįmanoma. Todėl vienintelis horizontalus sprendimas, kuris vienodai pasiekia visus centralizuotai tiekiamo šildymo vartotojus, yra būtent pridėtinės vertės mokesčio lengvata. Tai net nėra lengvata, tai yra lengvatinio tarifo kompensavimas iš valstybės biudžeto.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar motyvai. Už – gerbiamas J. Džiugelis. Prašau.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Neplanavau kalbėti, bet visgi norėčiau akcentuoti vieną dalyką atsiliepdamas kolegai, kuris minėjo, kad čia valdančioji dauguma nemėgsta kaimo gyventojų ir taiko šią PVM lengvatą tikrai miestiečiams. Ne veltui klausiau ministrės, jog miestiečiams, kaip čia kolega minėjo, bus skirta daugiau negu 100 mln. parama centriniam šildymui, ir tai yra tikrai

didelė pinigų suma. Tačiau reikėtų nepamiršti, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ką tik pateikė įstatymo projektą, kuriame kalbama apie vienkartinės subsidijas kitiems gyventojams, kurie kūrena kietu kuru, kurie kūrena malkomis ir kitomis kuro rūšimis. Todėl vertėtų nepriešinti miestiečių su kaimiečiais, ir verta pasakyti, kad ši Vyriausybė rūpinasi visais gyventojais, kai kalbama apie energetinius iššūkius. Aš tikrai kviesčiau pritarti šiai pataisai ir toliau padėti Lietuvos gyventojams. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Tikrai nesu visiškai prieš ir džiaugiuosi už tuos, kuriems pasisekė turėti centrinį šildymą, nes prieš tai kalbėjęs kolega meluoja pats sau akivaizdžiai. Gerbiamas Justinai, jūs paminėjote – rūpinasi visais. Mano turbūt akcentas šiuo atveju rūpintis visais, o ne tik centrinį šildymą turinčiais gyventojais. Bet kalbėkime ir apie tuos, kurie turi individualius šildymo katilus. Jeigu ministrė čia tylėdama, akis nuleidusi nieko nesakė, kad 200 eurų kompensacija yra vieną kartą per metus galima, tai įsivaizduokite, kiek tai, kokia proporcija yra tų, kurie šildosi malkomis. Dar kartą pasakysiu – už 200 eurų galima nupirkti 1,5 kubo malkų. Tie, kurie turi centrinį šildymą, turbūt jie per vieną mėnesį gaus panašią kompensaciją. Ar tai yra sąžininga visų žmonių atžvilgiu? Tai tikrai nėra sąžininga, ir manau, kad prie to klausimo turi būti grįžtama, nes gerokai pabrango ne tik mazutas, nafta ir dujos, bet ir malkos, ir biokuras. Gerbiama valdantieji, tikrai pasižiūrėkite plačiau ir galvokite apie visus Lietuvos žmones, o ne tik apie vieną kokią nors išskirtinę žmonių grupę. Tikrai prašau pasižiūrėti plačiau šiuo atveju.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama kolegose. Dabar pažiūrėjęs plačiau siūlau susėsti siauriau, pradėsime balsavimų ciklą ir apsispręsimė dėl šito ką tik pateikto Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. XIVP-2005. Balsuojame po pateikimo. Gerbiama kolegose, grįžkite į salę, pradedame balsuoti.

Užsiregistravo 116, balsavo 116 – visi 116 balsavo už, nepaisant diskusijų. Labai džiugi tokia vienybė.

Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Turbūt galėtume pritarti bendru sutarimu tokią vienybę matydami. Pagrindinis komitetas – turbūt Biudžeto ir finansų komitetas? Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta. Ir siūloma svarstyti... Kada čia siūloma svarstyti, mūsų dokumentuose dar nėra. Gal Mykolas pasakytų tada, gerbiama komiteto pirmininke M. Majauskas, nes mes dar dokumentuose neturime siūlymo? Kada siūlytumėte svarstyti? Mikrofoną įjungiu. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Būtų galimybė svarstyti ketvirtadienį, rugsėjo 22 dieną.

PIRMININKAS. Gerai, rugsėjo 22 dieną. Dėkoju.

15.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1969(2) (svarstymo tęsinys ir priėmimas)

Dabar grįžtame toliau apsispręsti dėl to, ką apsvarstėme, bet nebalsavome, tai dėl projekto Nr. XIVP-1969, dėl rudens sesijos darbų programos. Ten buvo gerbiama A. Širinskienės pasiūlymas. Aš suteiksiu... (*Balsai salėje*) Po svarstymo galime bendru sutarimu? Motyvai buvo išskirti. Galėtume pereiti prie pataisų svarstymo ir priėmimo. Po svarstymo bendru sutarimu galime? Dėkoju.

Tada suteikčiau žodį gerbiama A. Širinskienei pristatyti pasiūlymą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Mano pasiūlymo esmė yra susijusi su darbų programa. Aš tiesiog siūlau atsisakyti mus skaldančių projektų, o koncentruotis, kaip mes šiandien ką tik gražiai nubalsavome, į infliacijos visų pasekmių mažinimą ir energetikos iššūkius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra dėl motyvų prieš. Gerbiama V. Mitalas kitaip mano. Prašom.

V. MITALAS (LF). Gerbiama kolegos, aš tikrai žaviuosi kolegės A. Širinskienės pastovumu ir tvirtumu. Prisiminus praėjusią kadenciją, atrodo, tada gyvenome A. Širinskienės eroje. Būdama TTK pirmininke, ji tvirtai valdė Lietuvą ir nepakeičiamai tarnavo valstiečių interesams. Faktiškai nebuvo klausimo, nebuvo temos, dėl kurios jos nuomonės nebūtų buvę girdėti. Bet eros, skirtingai nei kadencijos, taip greitai nesibaigia, nes net ir šioje kadencijoje mes matome tos eros atgar-

sių. Tai, atrodo, natūralu, nes stiprūs žmonės, kad ir kur jie būtų, pozicijoje ar opozicijoje, visada spinduliuoja pasiūlymais ir turi didelės įtakos kitiems Seimo nariams. Net esu girdėjęs mieste kalbant: kur Agnė stos, ten dešimt valstiečių atstos.

Visgi jos rūpestis, kad mes susikoncentruosime tik prie vieno klausimų mainais į kitus ir ne-liko laiko svarbiems klausimams, energetikos klausimams svarstyti, tikrai nėra pagrįstas. Mes ir šiandien matėme, kad yra diskusija dėl energetikos kainų, kad yra pritariama net ir opozicijos įvairiems pasiūlymams, kurie yra logiški ir dugno nepramušantys. Aš tuos pasiūlymus tikrai įsi- pareigoju ir toliau palaikyti, jeigu tokių bus.

Tikrai nereikia abejoti, kad dėl tokių įstatymų svarstymo kaip Civilinės sąjungos balsuosime tada, kai reikės apsispręsti, ir šitas balsavimas tam įtakos neturės. Nors mes čia ir esame linkę ap- sispręsti dėl A. Širinskienės siūlymo, aš drįsčiau dar kartelį apeliuoti į kolegę, ją vertinu, ir norė- čiau pasiūlyti, galbūt po mano patikinimo ir argumentų ji galėtų išsklaidyti tamsiais debesimis atėjusias baimes, pakeisti nuomonę ir visgi šį siūlymą atsiimti, o mes eitume tiesiai prie darbų programos tvirtinimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū. Gerbiamas Mitalai, gal nereikia apie asmenybes, galbūt jūs galė- site apie asmenybes pakalbėti ir surašyti savo memuarų knygoje, kai rašysite arba galbūt rašote. Bet, kaip sakė mūsų Darbo partijos pirmininkas A. Mazuronis, reikia dirbti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai džiugu, kad Darbo partijos pirmininkas sulaukė tiek plojimų. Priside- dame prie sveikinimų. Gerbiami kolegos, apsispręsimė balsuodami dėl pasiūlymo su puikia nuo- taika. Balsuojame dėl A. Širinskienės pasiūlymo dėl rudens darbų programos.

Užsiregistravo 112, balsavo 111 Seimo narių: už – 39, prieš – 53, susilaikė 19. Pasiūlymui nė- ra pritarta. Daugiau pasiūlymų nebuvo. Taigi motyvai dėl viso galėtų būti išsakomi, jeigu tokių vis dar būtų. Gerbiamas J. Razma – už. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Matau, kad nėra kalbančių prieš. Aš tikiuosi, kad čia mes visi supranta- me, kad darbų programa yra mūsų Seimo dabartinio būvio atspindys: ką sugeba, tą įdeda į ją ir frakcijos, ir komitetai, ir Vyriausybė. Kol yra toks žanras, aš neįsivaizduoju, kokius argumentus rasti, norint balsuoti prieš bendrą mūsų produktą. Kviečiu balsuoti už

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar balsuosime dėl viso projekto, dėl Seimo rudens sesijos darbų programos. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 119 Seimo narių: už – 68, prieš – 6, susilaikė 45. Seimo rudens se- sijos darbų programa priimta. (*Gongas*)

15.29 val.

Politinių organizacijų įstatymo projektas Nr. XIVP-1280GR (priėmimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-8 klausimas – gražintas įstatymas, projektas Nr. XIVP-1280. Mes viską jau apkalbėjome, aptarėme. Balsuosime dabar taip: gražinto įstatymo priėmimas. Gražinto įstaty- mo priėmimo metu pirmiausia balsuojama, ar priimti visą įstatymą be pakeitimų. Dabar balsuo- sime... Replika. P. Gražulis nori replikos. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ačiū, kad mane pastebėjote. Aš noriu šiek tiek reaguoti į J. Razmos pasiūlymą, pasisakymą, jis sakė: gerbiame opoziciją, klausimus įtraukiame į darbotvarkę. Taip, pasakė, kad net ir P. Gražulio klausimus kartais įtraukiame. Bet kai ateina tas plenarinis posėdis, dėl įtraukto klausimo prieina prie mikrofono ir prašo jį išbrauk- ti, lygiai taip pat, kaip ir šiandienos rezoliuciją. Frakcija pasiūlė, praeitą antradienį premjerė sakė: kreipkitės, palaikysime, o dabar sako – kreipkis pats. Va ir nubalsavo visi prieš. Štai ir jūsų demo- kratija, liberal... kaip čia, bolševikai ar kokie čia esate? Nežinau.

PIRMININKAS. Taigi tęsiame toliau mūsų rimtus klausimus. Balsuosime, ar priimti visą įsta- tymą be pakeitimų. Politinių organizacijų įstatymo projektas gražintas Seimui. Balsuojame, ar priimti įstatymą be pakeitimų. Visiems aišku, kaip balsuoti, ar ne? Balsuojame. (*Šurmūlys salėje*) Ar priimti įstatymą be pakeitimų? Pirminį, koks buvo Seimo. Priimti įstatymą be pakeitimų.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 97, prieš – 22, susilaikė 2. Taigi įstatymas yra priimtas be pakeitimų. (*Gongas*) Klausimas baigtas.

15.31 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos organizuojamų neteisėtų referendumų Ukrainoje nepripažinimo“ projektas Nr. XIVP-1999 (priėmimo tęsinys)

Dabar grįžtame prie rezoliucijos. Rezoliucija pristatyta, motyvai išsakyti. Balsuojame. Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos organizuojamų neteisėtų referendumų Ukrainoje nepripažinimo“ projektas Nr. XIVP-1999. Be pataisų. Balsuojame, ar priimti rezoliuciją be pakeitimų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116, visi 116 balsavo už. Rezoliucija yra priimta. (*Gongas*)

15.32 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000 (pateikimo tęsinys)

Toliau grįžtame prie darbotvarkės 2-2 klausimo – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000. Likęs balsavimas. Balsuojame. Ministrės neseniai pateiktas Piniginės socialinės paramos įstatymo projektas. Balsuojame.

Užsiregistravo 117, balsavo 117, vėl visi 117 balsavo už. Labai džiugina Seimo vienybė. Taigi Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galbūt galėtume bendru sutarimu ta vienybės dvasia? Labai džiugu.

Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti rugsėjo 22 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

15.33 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2001 (pateikimo tęsinys)

Toliau kitas apsvarstytas darbotvarkės 2-3 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2001. Balsuosime po pateikimo. Ministras pateikė ir liko balsavimas.

Užsiregistravo 117, balsavo 117: už – 79, prieš – 3, susilaikė 35. Po pateikimo yra pritarta. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taip pat siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti rugsėjo 27 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 2-4 klausimo mes jau apsisprendėme. Taigi balsavimas įvyko, dėl ko mes jau esame apsisprendę, todėl svarstysime pagal darbotvarkę. Balsavimo langas baigėsi.

15.34 val.

Valstybės apdovanojimų įstatymo Nr. IX-957 4, 7, 11, 19 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo aštuntuoju ir devintuoju skirsniais ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1873 (pateikimas)

Toliau pagal darbotvarkę buvo Valstybės apdovanojimų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1873. Kviečiu gerbiamą P. Kuzmickienę į tribūną pateikti Valstybės apdovanojimų įstatymą. Prašau.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiuo projektu siūlome sugrąžinti galimybę nusipelnčius Lietuvos kariuomenės kūrėjus savanorius bei Šaulių sąjungos narius apdovanoti val-

stybiniais apdovanojimais. Šiuo įstatymo projektu būtų atkuriamas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalio, Šaulių žvaigždės ir Šaulių žvaigždės medalio valstybinių apdovanojimų teisinis statusas. Turiu pasakyti, kad nuo 2002 metų šiuos apdovanojimus nusipelnusiems asmenims skyrė krašto apsaugos ministras.

Šių apdovanojimų atkūrimas reikalingas tam, kad dar sykį primintume visuomenei, koki svarbų vaidmenį atlieka šauliai ir Lietuvos kariuomenės savanoriai. Būtent jie, duodami savo priesaiką Lietuvai, visuomet ateina į pagalbą ten, kur jos reikia labiausiai. Žinoma, šių apdovanojimų... Kitaip tariant, Ukrainos įvykių kontekste šie apdovanojimai turi dar didesnę reikšmę. Labai svarbu tinkamai pagerbti ir įvertinti tuos žmones, kurie aukoja savo laiką stiprindami Lietuvos saugumą.

PIRMININKAS. Dėkui už pristatymą. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Gerbiamas A. Pocius klausia pirmas. Prašau.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū. Aš noriu paklausti, kaip bus su tai apdovanotaisiais, kuriems buvo įteiktas šis apdovanojimas jau po jo paėmimo iš valstybinio statuso į žinybinį, ministerijos? Jeigu dabar mes svarstysime tuos pakeitimus ir naujai bus priimamas, ir vėl tas apdovanojimas taps valstybinis, kaip bus su tuo 20 metų laikotarpiu, per kurį kariai, kariuomenės kūrėjai savanoriai, kurie 1991 metais gynė valstybinius objektus, kontroliavo sovietinę kariuomenę ir viską darė, kad ją išvestų iš Lietuvos teritorijos? Kaip bus su šiais apdovanotaisiais, ar jų statusas bus prilygintas valstybiniam, ar taip ir liks žinybinis? Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Man atrodo, tie, kurie pagal siūlomas šio projekto nuostatas nusipelnė gauti tokį apdovanojimą, tikrai galės teikti, pavadinkime taip, galės pretenduoti ir turės būti įvertinti atitinkamos Valstybės apdovanojimų komisijos. Man atrodo, kad ir kada priimtume įstatymą, nuopelnai, dėl kurių turėtų būti apdovanoti tie žmonės, neprapuola. Manychiau, kad jie turėtų būti apdovanoti, tai būtų teisinga.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas V. Rakutis. Posėdžiui toliau pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas gerbiamas J. Sabatauskas.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, labai džiaugiamės, kad šis įstatymo projektas pasiekė Seimo posėdžių salę ir kad yra atstatomas istorinis statusas šitų labai svarbių apdovanojimų, kurie buvo įsteigti dar mūsų prieškarinės valstybės, jais tikrai labai daug garbingų žmonių buvo apdovanoti. Ar šis sprendimas yra suderintas su prezidentūra ir ar tas pasirengimas visos mūsų valstybės atstatyti šitą teisybę yra įvykęs? Kaip Krašto apsaugos ministerija žiūrėjo į šį pasiūlymą?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Matyt, dėl šio projekto ir bus geras laikas ir suderinti, ir atsakyti į kai kuriuos klausimus, kuriuos iškėlė ir Teisės departamentas, manau, kad kai kurie momentai pataisytini ir galima juos atliepti. Man atrodo, krašto apsaugos ministrui šis pasiūlymas atrodė gana tinkamas, o, kaip ir minėjau, svarstant projektą bus laikas ištraukti visoms institucijoms, pasvarstyti ir prieiti prie paties kokybiškiausio, geriausio sprendimo ar formuluočių.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, komisijos pirmininke, iš karto pasakau, kad neabejoju ir pritarsiu šitam projektui. Tačiau norėčiau pasitikslinti. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalį teikia krašto apsaugos ministras – vienas segmentas ir antras – teikia Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorius. Ar čia reikėjo taip išskirti, kad būtų tie du teikėjai? Man tai truputį kelia abejonių, ar nebus nesusipratimų.

Antras dalykas. Šaulių žvaigždės medalis, parašyta, yra skiriamas Lietuvos piliečiams, asmenims be pilietybės ir užsienio piliečiams, nusipelnusiems Lietuvos valstybei. Kas čia turima mintyje – asmenims be pilietybės? Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Gal pradėsiu nuo antrojo klausimo. Matyt, yra įvairiausių situacijų suprantant, kad laisvės kovotojai, kariuomenės savanoriai galėjo per tam tikrą laikotarpį galbūt ir netekti pilietybės, tačiau dėl to jų nuopelnai nėra prapuolę. Manau, kad tą galės įvertinti, atitikimus, kuriuos turėtų atitikti teikiamas apdovanoti. Manau, kad šiuos niuansus galės įvertinti komisija, bet tai, tiesą pasakius, vertinčiau kaip dar vieną aplinkybę. Nemanau, kad ji turėtų kažkokią blogą įtaką.

Dabar pirmasis klausimas. Gal primintumėte, tiesą pasakius.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Ne, ne. Aš atsiprašau, neatsakiau į klausimą.

PIRMININKAS. Ar dar neatsakėte?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Stasy, gal jūs galėtumėte?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Pirmininke, prašo pakartoti. Kokios priežastys, kad ir krašto apsaugos ministras teikia, ir Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras? Dvi galimybės yra.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Man atrodo, vienas dalykas, kad Gyventojų genocido ir rezistencijos centras tyrinėja tą laikotarpį ir yra surinkęs informaciją, medžiagą, kuri leidžia įvertinti pretendentų atitinkamumą ir nuopelnus. Tai vienas dalykas. Krašto apsaugos ministras ir, žinoma, ministerija, ypač kalbant apie nusipelnčius šaulius ar kitas asmenybes, matyt, irgi yra svarbūs ir tikrai gali ir turi būti kaip tokių nominantų teikėjai. Man rodos, šiuo atveju nesuderinamumo tikrai nėra. Tikrai abi tos institucijos gali ir turi vertinti, matyti, ką reikia apdovanoti, ką reikia įvertinti, kuriuos žmones ir kuriuos tuos nusipelnčius reikėtų vis dėlto pagerbti medaliais ar žvaigždėmis.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolege, atsakėte į visus kolegų klausimus. Dabar dėl balsavimo motyvų S. Tumėnas kalba už.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kadangi visi užsirašė pasisakyti už, tai aš trumpai. Jau ne pirmą kartą apie tai šneku Seime, ne pirmą kadenciją tai vyksta, tačiau savanoriai, šauliai jau daug metų išgyvena, kad nesutvarkoma visų šitų apdovanojimų teisinė bazė. Deja, ne vienas ir ne du jau yra iškeliavę į anapilį, taip ir neišgirdę to sutvarkyto įstatymo.

Aš kviečiu pritarti, nes tai yra žingsnis į priekį ir tai yra teisingumo, tiesos atkūrimas. Nepakanka vien to, kad mes priimame sprendimus, kad šitie savanoriai, šauliai per įvairias metų šventes, minėjimus turėtų galimybę patekti į Seimą be atskirų leidimų. To, aišku, nepakanka. Taigi, pasisakau už.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių pasisakyti. Balsuosime, kai bus balsavimo laikas.

15.45 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1918(2), Baudžiamojo kodekso 182¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1951 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas. Pateikimo stadija. Sporto įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1918(2). Pranešėjas – A. Kupčinskas. Kaip minėjau, pateikimo stadija. Prašom, kolega.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Jeigu taip pajuokaujant, kolegos, lažybos, lažybos, lažybos ir tų priklausomybių, galima sakyti, nemažėja Lietuvoje, kaip tik į jas įsitraukia net ir sportininkai. Paskutinis atvejis nuskambėjo rugpjūčio 16 dieną, kai „15min“ pranešė, kad A lygoje Jonavos klubas, net keturi futbolininkai, už sportinių principų pažeidimus ir dalyvavimą sutartose lažybose per rungtynes sulaukė LFF kirčių ir diskvalifikacijos.

Įžvelgiame tą problemą, ne pirmą kartą tai kartojasi. Situaciją, matyt, pagerintų, jeigu Lietuva imtųsi ir ratifikuotų vadinamąją Makolino konvenciją, kuri kalba apie manipuliacijas sporto varžybomis. Deja, kol kas ji nėra ratifikuota, bet tikiu, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atneš ir pati šią konvenciją, nes daugelyje Europos Sąjungos valstybių ji jau ratifikuota, nes apskritai Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje ji ratifikuota, priimta, įsigaliojo nuo 2019 m. rugsėjo 1 d.

Mano siūlymas dėl Sporto įstatymo ir Baudžiamojo kodekso. Yra keli įstatymų pakeitimai. Tai yra išplečianti sąvoka „dėl sutartų varžybų ir jų dalyvavimo“, praplečiant sąvoką, kad ne tik baudžiamoji atsakomybė, sakykime, būtų taikoma, ne tik sportininkams, bet ir susijusiems asmenims. Pagal dabartinį įstatymą atsakomybė taikoma tiktai dalyvaujančiam lažybose sportininkui, jis, suinteresuotas vienoka ar kitokia varžybų baigtimi, būtų baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų. Žinoma, bū-

na ne tiktai patys sportininkai, bet ir jų artimieji dalyvauja tose lažybose. Toks yra siūlomas pakeitimas.

Iš to išplauktų, aš dar taip pat sakau, būtų, ką įrašiau ir aiškinamajame rašte, kad, tikėkimės, šioje sesijoje Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atneš Makolino konvenciją, o iš to išplauktų, kad ir Lietuvoje, kaip yra ir Antidopingo agentūra, reikėtų bent dviejų trijų etatų prie esamų septynių, kurie rūpintųsi netikėtais, sakykim, kaip ir Antidopingo agentūra, vykti į varžybas, tikrinti sportininkus. Jeigu taip išsiplėstų Antidopingo agentūros funkcijos, galėtų atsirasti keli etatai, kurie taip pat užsiimtų stebėseną nelegalių lažybų, sutartų rungtynių. Kiek dabar teko mums domėtis, realiai vienas policijos pareigūnas kartais nuo kitų darbų, kiek turi laiko, pasidomi bendra situacija Lietuvoje. Aš siūlau į tai atkreipti didesnę dėmesį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ačiū, kad jūs ištaisėte mano klaidą – nepaskelbtą Baudžiamojo kodekso projektą pristatėte taip pat. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolegos, iš tikrųjų perskaičius ir aiškinamąjį raštą, ir Teisės departamento, jūs man jau į kai kuriuos dalykus atsakėte. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija turėtų Makolino konvenciją, kad būtų ratifikuota, kaip jūs pasakėte. Aš tikiuosi, kad greitai laiku tai atsiras. O kiek tokių faktų, jeigu jūs dabar teikiate tą projektą, sakykim, kiek praėjusiais metais buvo tokių signalų, dėl kurių buvo pradėti tyrimai, gal turite duomenų? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip. Konvencijas ratifikuoti teikia Vyriausybė, čia ne Seimo narių prerogatyva, bet, tikiuosi, jeigu šiam įstatymo projektui po pateikimo bus pritarta, tai lygia greta ateis į Seimą ir Makolino konvencija. O dėl faktų, man žinomi bent trys ar keturi fiksuoti atvejai, daugiausiai susiję su futbolu Lietuvoje. Kalba apie tai, kalba futbolo bendruomenė, kad yra nepagautų atvejų, bet reikia suprasti, kad Lietuvoje kol kas net nėra institucijų dėmesio ir fizinių pajėgų tam. Tai jeigu būtų ratifikuota Makolino konvencija, aš tikiu, arba Antidopingo agentūra turėtų būti reorganizuojama, arba prie jos steigiama keletas etatų ir ji vadintųsi, kaip ir kitose valstybėse yra, Antidopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis agentūra.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, kaip sakėte, manipuliacijas yra gana sudėtinga užfiksuoti, pagauti už rankos, ir įprastai požymis būna, kad tai yra finansinė nauda. Vis tiek galima atsekti, sužiūrėti, kur gaunama. Bet jūs sakinio gale įrašote dar vieną tokį – arba neturtinę naudą. Tai mano klausimas būtų toks: kas yra neturtinė nauda ir kaip tai būtų galima pagauti, užfiksuoti? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Jūs teisingai pastebėjote, bet šią formuluotę, galima sakyti, aš įvertinau ir nusižiūrėjau nuo Makolino konvencijos. Man atrodo, turi būti suderinamumas. Bet jūs ir pats paminėjote, gali būti ne visada ta finansinė, turtinė nauda, tas pats sportininkas paprasto pažįstamo, artimojo statyti už atitinkamose varžybose, galbūt iš draugiškumo, kaip ir neturtinė nauda, bet tas vyksta. Sakau, svarbiausia, kad būtų didesnis institucijų dėmesys ir kad bent jau atsirastų keletas tuo besirūpinančių specialistų Lietuvoje, nes dabar tam pakankamai dėmesio nėra kreipiama, nebent pačios federacijos, kurios yra gana profesionalios, nebent jos pačios užsiima.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų paklausė visi norintys paklausti. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Kaip ir ankstesniu atveju, balsuosime iš anksto numatyto laiku.

15.52 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas – Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986. Pateikimo stadija. Pranešėjas – Kultūros komiteto pirmininkas V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuris sako: „Lietuvos Respublikoje draudžiama retransliuoti ir (ar) platinti internete Rusijos Federacijos ar Baltarusijos Respublikos įsteigtų, tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų, kontroliuojamų ar fi-

nansuojamų subjektų radijo programas, televizijos programas ir (ar) atskiras programas, išskyrus atvejus, kai komisija suteikia leidimą arba kai jos retransliuojamos (platinamos) iš Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių valstybių.“ Prašom pritarti šio įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Valčiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ar tai cenzūra, ar diktatūra ir kodėl toks nepasitikėjimas tauta?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Čia kuria tauta, ką jūs turite omenyje?

V. VALKIŪNAS (DPF). Kur jūs gyvenate? Gal jau pasiklydote?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Mes gyvename Lietuvos Respublikoje. O aš jums priminsiu, kad Seimas 2022 m. birželio 16 d. vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kuria Lietuvos parlamentas pripažino Rusijos Federacijos vykdomą karą prieš Ukrainą ukrainiečių tautos genocidu. Rezoliucijoje smerkiamas Rusijos Federacijos vykdomas daugiau nei milijono Ukrainos civilių išvarymas iš jų namų ir prievartinė deportacija į Rusijos Federaciją ar laikinai jos kontroliuojamas teritorijas ir taip toliau, ir taip toliau. Seimas, ne aš, laikosi nuomonės, ta prasme, ne tik aš, laikosi nuomonės, kad teisingumas bus įvykdytas tik tada, kai į atsakomybę bus patraukti Rusijos valstybės vadovai ir kiti aukščiausio rango nusikaltimo vykdytojai bei tiesioginiai vykdytojai. Kol toje valstybėje, dėl kurios tautos jūs esate taip susijaudinęs, dezinformuoja ir kol jie propaguoja karą, propaguoja žmogžudystes, propaguoja kultūrinių vertybių naikinimą, tol Lietuvos Respublikos teritorijoje ten registruotos televizijos ar radijo kompanijos neturi teisės transliuoti šitos dezinformacijos, kad mūsų piliečiai nebūtų veikiami šitos minkštosios galios ginklo, kuriuo mes buvome žudomi 50 metų, kuomet buvome okupuoti šitos valstybės, kuri tada turėjo kitą pavadinimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, tikrai pritariu šitam siūlymui, tiktai vienas toks neaiškumas. Čia yra toks sakinukas, kad bus draudžiama platinėti internete tam tikras iškarpos minėtų kažkokių laidų, kurios transliuojamos Rusijos Federacijoje. Ir aš ir karto prisiminiau socialinius tinklus, „Telegram“ kanalus ir panašiai, kur yra daug ukrainietišku grupių, kur skelbiamos įvairios naujienos iš fronto, kaip sekasi ukrainiečiams kariuoti, ir panašiai. Ten taip pat yra skelbiamos tokios, tarkime, iškarpos iš laidų ir panašiai, ten paaiškinama, kas turėtų mintyje, ir panašiai. Kaip tai reikėtų reglamentuoti, kad norint gero nebubaustų, tarkime, paaiškinamųjų dalykų, kokie vyksta, tarkime, toje pačioje ir ukrainiečių?..

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Išties jūs kalbate apie Ukrainos piliečių, žmonių, gyvenančių Ukrainoje, tą retransliavimą, internetu platinamą, ar ne? Mes reglamentuojame Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančių žmonių, jurisdikcijoje esančių žmonių veiksmus. Kita vertus, ten yra išlyga, kad išskyrus atvejus... Mes kalbame apie programų, apie televizijos stočių draudimą, o ne kokių nors konkrečių iškarpų. Ir jeigu jos bus kontekste, na, teigiamoje konotacijoje, kuomet yra parodomas tų žmogžudžių veiksmas ir paaiškinama, kad tai yra blogai, be jokios abejonės, protingumo kriterijus tuomet turi įsijungti ir tikrai tokių absurdu būti negali.

Beje, aš tik atkreipiu dėmesį, kad šitas reglamentavimas veikia dar šiandien ir veikia visus dabar. Pusę metų mes turėjome nepaprastą padėtį, kuri galioja Lietuvos Respublikos teritorijoje. Ji nustos galioti rytoj, todėl mes turime labai skubiai priimti šitą įstatymą, kad neatsirastų ta duobė, nes aš jau žinau, kad tam tikri subjektai, turintys retransliatoriaus arba transliuotojo teises, jau domisi, skambina į LRTK, į komisiją, ir klausia, kada gi mes galėsime atnaujinti šitą transliaciją į Lietuvą. LRTK turėjo jau šiandien išleisti pranešimą, kad jie neskubėtų to daryti, nes tai bus traktuojama kaip įstatymo pažeidimas, nes Lietuvos Respublikos Seimas gal ne skubos tvarka arba skubos galbūt po svarstymo, mes planuojame kitą ketvirtadienį, po savaitės, priimti šį įstatymą, kad jis jau pradėtų veikti. Čia jokios naujovės nėra, tik mes jį perkeliame iš nepaprastosios padėties reguliavimo į įstatymą.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Man kyla klausimas, jau tas klausimas kilo ir seniau, ir per Vyriausybės valandą esu ne kartą jį uždavusi. Tai vis dėlto kaip bus užtikrinamas šio įstatymo įgyvendinimas? Nes kai galiojo draudimas, mes žinojo-

me ir gavome ne vieną kartą atgarsių apie pasienyje su Baltarusija atsuktas antenas į Baltarusijos pusę ir gaudomus dažnius, tiek radijo, tiek televizijos kanalų transliavimą jau Lietuvos pusėje. Ir nepaisant to, kad ir tvora yra, ir dirba pareigūnai, ir visokios įvairios padėtys, vis dėlto nebuvo imtasi ir dar nėra imtasi priemonių, kad realiai būtų užkirstas kelias tiems dažniams patekti į Lietuvos Respublikos teritoriją. Ar nebus taip, kad net ir priėmus įstatymą realiai jis neveiks? Ar ši kartą jau yra galvojama apie konkrečias priemones, kurios užtikrintų veikimą?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju už jūsų pastebėjimą, bet turbūt jūs suprantate, kad yra dalykų, kurių mes negalime kažkokiais realiais būdais paveikti, kaip antai, radijo bangų gaudyklių mes negalime pastatyti, ar ne? Pirmiausia mes turėtume pasitikėti, kaip ir kolega sakė, savo tautos žmonėmis, piliečiais, kurie gyvena pasienio zonose, ir daryti viską, kad jie nenorėtų žiūrėti šitų dezinformacinių kanalų. Jeigu jūs kalbate apie tuos, kurie pasistato lėkštes, vadinamuosius palydovus, vis tiek žiūri, vėlgi tai yra pasirinkimo teisė, be jokios abejonės, mes negalime siųsti policijos pareigūnų į kiekvieną butą, kurio balkone yra lėkštė, ir klausti, ką jie ten daro ir ką žiūri. Bet turbūt tas visuomenės nepakantumas turėtų padėti ir sudrausminti tuos žmones, kurie tik dėl to ir daro tokius dalykus. Galbūt pats žiūrėjimas nėra toks pat nusikaltimas kaip platinimas. Mes kalbame apie retransliavimo draudimą ir platinimą. Tai štai, jeigu tie žmonės jau pradeda platinti šitą dezinformaciją, tuomet jiems, aišku, sankcijos bus atitinkamos ir, aš manau, poveikis bus tikrai nemažas.

Beje, vakar LRT komisijos pirmininkas man atnešė tokį projektą, kaip po karo invazijos į Ukrainą yra pasikeitę ir kiek žmonių, koks procentas žiūri arba pasitiki tomis televizijomis ar kanalais, kurie retransliuojami arba buvo transliuojami iš tų valstybių, kurios yra pripažintos teroristinėmis ir kurios vykdo genocidą.

Tikrai mūsų tautos garbei turėčiau pasakyti, kad tas procentas ir ta tendencija yra labai gera, iš principo žmonės tikrai supranta ir yra labai atsakingi. Bet jūs patys matote, jūs patys girdite, kad neretai yra asmenų, Lietuvos piliečių, kurie sąmoningai dirba būtent šitą genocidą remiančių, genocidą vykdančių valstybių naudai ir tyčia dezinformuoja visuomenę. Tad būtent jų atžvilgiu taip pat tie dalykai gali būti skirti jiems užkardyti.

Dar vienas dalykas visiems tiems, kurie šiandien žiūri per satelitą ir džiaugiasi, kad jų niekas nepagauna. Aš tik noriu juos įspėti, kad vis dėlto mes kreipsimės, tiksliau, gal per Lietuvos radijo ir televizijos komisiją (LRTK) kreipsimės į LATGA ir AGATA, kad jos savo ruožtu taip pat pradėtų procesą ir užtikrintų, kad tie žmonės, kurie pasistato vadinamąsias palydovines lėkštes, vis dėlto mokėtų už autorių teises, nes čia yra ta vieta, kur mes tikrai galime pareikalausti ir paprašyti parodyti tą pažymėjimą, ar jie tikrai legaliai žiūri tas programas, kad ir kokias jie žiūrėtų, ir tie, kurie tokias įrangas montuoja, taip pat turėtų susimąstyti, nes iš tikrųjų legalizuodami autorių teises mes taip pat galime šitą sritį reguliuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų – L. Kasčiūnas kalba už.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Juliau. Aš visiškai pritariu iniciatyvai ir tą pritariamą noriu išskleisti kontekste. Seime jau kelerius metus buvo gyvos iniciatyvos, sakykime taip, kai mes taikliai atskyrėme, kas yra žiniasklaidos laisvė, kas yra žodžio laisvė, kas yra informacijos laisvė, o kas yra priešiška propaganda.

Rusijos Federacija, V. Putino režimas valdė pastarąjį dešimtmetį savo propagandą. Priešišką propagandą, skleidžiančią karą, pateisinančią karo nusikaltimus, kitas blogytes, bandė įvilkti į žodžio laisvę ir informacijos rūbą. Šiek tiek buvo pavykę tai padaryti, bet, manau, Lietuvos pavyzdys, kurį mes dabar demonstruojame ir demonstravome anksčiau, leido ir Vakarams suvokti, kad propaganda nėra žodžio laisvė. Ir jeigu ji nėra žodžio laisvė, todėl ir draudimas yra visiškai adekvati priemonė.

Noriu priminti, kad mes prieš kelerius metus priėmėme įstatymo pataisas, kurios paskatino, kad lietuviškose televizijose sumažėtų rusiškos produkcijos, tą padarėme. Taip pat noriu pasakyti, kad kai Radijo ir televizijos komisija gavo teisę atimti licencijas ar jas pristabdyti, nuo 2013 metų žiūrimumas šitų kanalų sumažėjo tris ar keturis kartus, tą ir gerbiamas profesorius sakė.

Sociologai sako, kad sovietinė nostalgija, kurios irgi sumažėjo šiandienėje Lietuvoje, koreliuoja ne tik su priešišku nusiteikimu prieš mūsų valstybę, bet ir su tų žmonių, kurie jaučia tą jau-

smą, geopolitinę orientaciją į Rytus, tai yra pateisina V. Putino priemones, V. Putino veiksmus ir tą rusišką imperializmą. Todėl, aš manau, tokios priemonės, kurias šiandien siūlo, yra visiškai adekvačios. Aš pasakysiu, pavadinsiu, kad tai yra mūsų savivarbos klausimas. Mes, matyt, tą gražiai kartu ir padarykime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl balsavimo motyvų prieš – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Tik silpni bijo kitokios nuomonės. Gerbiamieji, teikiantys tokius pasiūlymus, ar pasitikite savo tauta, ar racionaliai analizuojate situaciją, informaciją, kuri 2–3 dienas vėluoja, arba skelbiama vienpusiška nuomonė, tendencingai atspindinti tik vieną pateiktą pusę – liberalų, konservatorių ir kitų LGBT? Tik jų teisinga informacija, tik jie žino, kaip reikia mąstyti ir gyventi Lietuvos žmonėms. Kiti turbūt *durniai* ir Lietuvos išdavikai. Kai ateina rinkimai, tai visi sąmoningi ir gali dalyvauti rinkimuose, o čia jau dvejopi standartai. Išrašomi balti bilietai, kaip sovietiniais laikais, ir neutralizuojami, ir išsityčiojama. Ar tautos atsiklausėte, ar buvo referendumas, kad diskriminuotumėte tautą? Jeigu nepasitikite tauta, tai jau diktatūra. Kolegos, mes negalime to pakęsti ir padėti sutvirtinti diktatūrą. Ne diktatūrai ir cenzūrai!

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuosime numatytu laiku.

Replika per šoninį mikrofoną – Vytautas.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš noriu pasveikinti Darbo partiją ir jos frakciją – šiandien gavote tikrai labai rimtą savo narį. (*Plojimai*) Taigi, jeigu jūs tokios pat nuomonės, aš manau, kad tikrai visi padarys išvadas. Ačiū jums.

16.06 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1981 (pateikimas)

PIRMININKAS. Kolegos, dabar pagal mūsų darbotvarkę kitas darbotvarkės klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1981. Pranešėjas – A. Kupčinskas. Pateikimo stadija.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiame kolegos, kartu su kolega L. Kasčiūnu inicijuojame 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Trumpai esmė būtų tokia: žurnalistų etikos inspektorius galėtų po įspėjamųjų veiksmų blokuoti portalus, skleidžiančius karo propagandą, kurstančius nesantaiką, nuo 72 valandų pailginti iki 14 dienų. Galiu paaiškinti. Situacija tokia, kad iš esmės žurnalistų etikos inspektorius turi labai ribotus įgaliojimus blokuoti portalus. Tuo tarpu socialinėje erdvėje, pavyzdžiui, toks tinklas kaip feisbukas gali po kelių įspėjimų ar masiškų įspėjimų blokuoti vieną ar kitą paskyrą ir visą mėnesį.

Todėl mūsų siūlymas yra 14 dienų. Tačiau reikia pasakyti, žurnalistų etikos inspektorė skundėsi ir Skaitmeninės ekonomikos pakomitečiui, kad dažnai, įspėjus vieną ar kitą portalą pašalinti karą kurstančią žinią, informaciją ar nesantaiką kurstančius straipsnius, būna pašalinama ta informacija, o po kurio laiko vėl įkelinama. Iš esmės be teismo sankcijos žurnalistų etikos inspektoriai neturi jokių realių galimybių užkardyti ar užblokuoti vieną ar kitą portalą.

Teko susitikti kartu su DOMREG, administruojančiu, prižiūrinčiu visus portalus su plėtiniu *.lt*, teko susitikti su jų atstovais ir nuvykti į KTU Skaičiavimo centrą, administruojantį ir išduodantį leidimus su plėtiniu *.lt*. Jie taip pat minėjo, kad neturi jokių realių instrumentų blokuoti vieną ar kitą nedraugišką portalą, jeigu žurnalistų etikos kontrolierius nepateikė jiems vieno ar kito rašytinio skundo ar reikalavimo. Tai susiję su mums nedraugiškų portalų skleidžiama propaganda. Toks yra konkretus, paprastas siūlymas. Prašau jūsų palaikymo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmasis – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas Andriau Kupčinskai, kas čia vyksta? Jūs patyręs politikas. Pasakai nuomonę, šokinėja prie šoninių mikrofonų, jau kažkokios patyčios, čia kaip sovietiniais laikais galbūt, antrankius jau nešiojotės kartu ar ką, kad jau negalima iš kito kampo pažvelgti ir pažiūrėti? Jau čia diktatūra. Kas čia vyksta, Andriau? Jūs atsakykite kaip patyręs politikas, ar jau čia diktatūra jūsų partijos, konservatorių, ar jums liberalai, *elgėbėtistai* daro įtaką, nes tik jų nuomonė teisinga? Jie gali skleisti visas tas nuomones, griauančias civilizaciją, o kitos nuomonės

negali būti? Galima griauti civilizaciją, sleisti visą šitą informaciją, o kitos ne. Kas vyksta, Andriau Kupčinskai?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Aš noriu labai paprastai pasakyti, kad karą kurstanti propaganda ar mums nedraugiška informacija, žinios, skleidžiančios melagienas apie vykstantį karą Ukrainoje, agresiją Ukrainoje, tikrai kenkia ir mūsų konstitucingumui, ir valstybingumui, mes neturėtume toleruoti veiklos tokių portalų, kurie sąmoningai skleidžia tą dezinformaciją.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, ačiū už pristatymą. Jūsų keliama problema yra aktuali šių dienų kontekste, nes susijusi su operatyvumu, spėjimu ar nespėjimu užkirsti kelią tiems šmeižikams, rengėjams, skleidėjams. Tačiau ką tik, prieš tai, komiteto pirmininkas V. Juozapaitis pristatė Visuomenės informavimo įstatymo projektą. Paprastai mūsų komitete tokie dalykai pirmiausia aptariami. Ar jūs nesitarėte su mūsų komitetu, ar nereikėjo kartu pateikti kompleksiskai šitų dalykų, nes dabar tarsi tokio nesistemiškumo, fragmentiškumo aš šiek tiek įžvelgiu?

Antras dalykas. Ar jūs konkrečiai diskutavote, tarėtės su Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba, ar tikrai jų įgaliojimai yra riboti, ar yra ir paprastesnė priežastis, kad jiems tiesiog trūksta darbuotojų? Norėčiau, kad atsakytumėte. Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Pradėsiu nuo antro klausimo dėl žmoniškųjų resursų. Taip, ne kartą girdėjome, kad Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyboje trūksta žmoniškųjų resursų. Jūs teisus, galiu tai tikrai patvirtinti ir man teko su jais bendrauti.

Dabar dėl pirmo klausimo, pasiderinimo su jūsų komitetu. Pati idėja kilo vasaros metu, galima sakyti, komitetui nelabai posėdžiavo, todėl mes čia kartu su L. Kasčiūnu pasikonsultavome ir tiesiog registravome, nebuvo jokio noro apeiti komitetą ar kaip nors fragmentiškai, atskirai daryti, bet, aš tikiuosi, jeigu bus pritarta, tai paskui komitete, vis tiek jūsų komitetas bus pagrindinis, galėsime tęsti diskusijas ir aprobuoti geriausią variantą.

O Valdemarui dėl to, kas vyksta čia, galiu pasakyti, kad klausimo pristatymas baigėsi.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl balsavimo motyvų truputį vėliau. Dabar dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad šiandien yra labai svarbi diena todėl, kad iki šiol gerbiamas Valdemaras pasižymėjo dviem dalykais: tokiomis gan švelniai profašistinėmis pažiūromis ir nuolatiniais raginimais čia mums įvesti diktatūrą, kad reikia tokios tvirtos valdžios, reikia diktatoriaus šaliai. Šiandien tapęs Darbo partijos frakcijos nariu jis yra didis demokratas, sako, kad jau nebereikia, dabar reikia viską laisvai daryti. Aš tiesiog atkreipiu dėmesį, kaip frakcijų pakeitimas gali pakeisti žmones. Man atrodo, kad tai yra didi diena. Sveikinu, Valdemarai, artėji link liberalesnių pažiūrų. Sveikinu! (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Replika per šoninį mikrofoną, nes buvo paminėta pavardė – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū už pasveikinimą gerbiama A. Vyšniauski. Jūs, matote, tą diktatūrą, kaip sakant, jau seniai sumanėte, sugalvojote ir be manęs. Veiksmingai dirbate ir šaunuoliai, kad paagitavote ir kitas partijas – jau palaiko jus. Jūs, konservatoriai ir liberalai, ir *elgėbėtistai*, esate šaunuoliai. (*Balsai salėje*) O kiti mes – ištižėliai, ką daryti. Todėl aš nuėjau į Darbo partijos frakciją, kad dirbčiau ir savo darbu, mūsų partijos darbu, įrodyčiau, kad jūs buvote neteisūs ir teisybė ne jūsų pusėje.

PIRMININKAS. Kolegos, grįžtame prie prieš tai pateikto įstatymo projekto. Dėl balsavimo motyvų už nori pasisakyti V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, mes turime ne visai juokingą situaciją – turime karą šalia mūsų sienų. Iš tikrųjų informacinio karo priemonės karo metu naudojamos daug nuožmesnės, subtilesnės ir labiau paveikios, negu tai buvo iki karo pradžios. Tai, ką mes šiandien darome – pailginame laiką, kokį galima blokuoti dezinformaciją skleidžiančius šaltinius, yra svarbus žingsnis. Kaip rodo jau šio karo patirtis, yra naudojamos ir labai subtilios formos, kaip mūsų kaimyninėje valstybėje Vokietijoje buvo suorganizuota labai rimta kampanija prieš valstybės vadovą.

Taigi mes turėtume klausyti, ką sako mūsų specialistai, ir jeigu tokiu metu jiems reikia šiek tiek daugiau įrankių, tai pritarkime, palaikykime, nes tikrai reikia ginti mūsų informacinę erdvę nuo šio išorinio ir labai didelio pavojaus. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl balsavimo motyvų prieš niekas nenori kalbėti. Kolegos, atėjo balsavimo laikas dėl projektų, tačiau liko dar penki rezerviniai klausimai. (*Balsai salėje*) Dabar pradedame balsuoti ar nuo rezervinių?.. (*Balsai salėje*) Per šoninį mikrofoną P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, rezerviniai yra trumpi, tai yra susiję su komitetais, galima iš karto ir balsuoti. Bet ar neatsitiks taip, kad mes tada svarstysime rezervinius ir išeisime iš balsavimo lango dėl kitų projektų. Tai gal geriau balsuojame dėl to, ką jau esame apsvarstę, ir spėjame kuo greičiau apsvarstyti rezervinius.

PIRMININKAS. Aš taip ir norėjau jums pasiūlyti, kad balsuosime nuo paskutinio projekto, kitus, kurie buvo pateikti, ir po to pratęsim rezervinius, dėl kurių taip pat iš karto balsuosime. Bet jau balsuosime dėl kiekvieno, nebus kito balsavimo laukimo.

Kolegos, prašom grįžti iš visų poilsio zonų ir balsuojame dėl paskutinio pateikto projekto, tai yra Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1981. Pateikimo stadija. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 68, balsavo 68 Seimo nariai: už – 63, prieš nėra, susilaikė 5. Projektui pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti rugsėjo 27 dieną. Galime pritarti siūlymui dėl komiteto ir svarstymo datos? Ar yra prieštaraujančių? Nėra prieštaraujančių. Ačiū, pritarta.

16.19 val.

Valstybės apdovanojimų įstatymo Nr. IX-957 4, 7, 11, 19 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo aštuntuoju ir devintuoju skirsniais ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1873 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau balsuojame dėl Valstybės apdovanojimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo aštuntuoju ir devintuoju skirsniais ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1873. Pateikimas.

Užsiregistravo 75, balsavo 75 Seimo nariai: už – 75, prieš ir susilaikiusių nėra. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. Galima pritarti dėl komitetų ir komisijos? Ar norite ką nors pasiūlyti? Per šoninį mikrofoną – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kadangi šiuo projektu uždedame tam tikras papildomas pareigas Prezidentui, aš siūlyčiau fiksuoti, kad prieš svarstant pagrindiniame komitete būtų atsiklausta prezidentūros nuomonės.

PIRMININKAS. Čia koks žanras būtų? Aš manau, kad komitetas gali pakviesti Prezidento patarėją atitinkamais klausimais. V. Rakutis per šoninį mikrofoną.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, atsižvelgiant, kad šis klausimas yra labai artimai susijęs su kova ir su Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto svarstomais klausimais dėl karo veteranų ir kitų, siūlytume kaip alternatyvą ar kaip pagalbinį komitetą ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą.

PIRMININKAS. Galbūt kaip papildomą komitetą. Tinka? Ar, kolegos, sutinkate? Bendru sutarimu tada. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomi – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas bei Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. Kaip minėjau, bendru sutarimu pritarta.

16.21 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1918(2), Baudžiamojo kodekso 182¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1951 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas projektas, dėl kurio balsuosime, – Sporto įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1918(2). Pateikimas. Ir lydimasis – Baudžiamojo kodekso 182¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1951. Abiejų pateikimo stadija.

Užsiregistravo 83, balsavo 82: už – 81, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo projektams pritarta. Siūlomi komitetai. Dėl Sporto įstatymo projekto pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. O dėl Baudžiamojo kodekso pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Švietimo ir mokslo komitetas. Taip pat svarstymo laikas būtų gruodžio 22 diena. Galime pritarti dėl komitetų ir svarstymo datos? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.22 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986 (pateikimo tęsinys)

Kitas projektas – Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 80, balsavo 80: už – 78, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo projektui pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti rugsėjo 20 dieną. Galime pritarti dėl komiteto ir svarstymo datos? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. (*Balsas salėje: „Kelintą?“*) Rugsėjo 20 dieną.

16.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1995 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kolegos, kitas darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1995. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai nedidelis pakeitimas mūsų Seimo komiteto sudėties: Ateities komitete frakcijos teikimu vietoj J. Džiugelio įrašytume A. Valinską.

PIRMININKAS. Jūsų klausiti niekas nenori. Dėl motyvų taip pat niekas nenori kalbėti. Kolegos, po pateikimo būtų galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Svarstymas. Niekas taip pat nenori kalbėti. Ar galime pritarti svarstymo stadijoje bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kolegos, priėmimas. Vienas straipsnis, juo keičiamas 2 straipsnis. Nėra prieštaraujančių. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Priimant pritarta 1 straipsniui. Balsuojame dėl viso nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 82, balsavo 81: už – 81, prieš ir susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1996(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Taigi kitas Seimo nutarimo projektas – Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1996. Pateikimas. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Projektas susijęs su tuo nutarimo projektu, kurį ką tik priėmėme. Pakeitus Ateities komiteto narių sudėtį, reikia padaryti pakeitimus ir jų pavaduotojų sąrašė. Kaip tik būtų išbraukiami J. Džiugelio pavaduotojai, įrašomi A. Valinsko pavaduotojai, dar tikslinami L. Počiūnienės pavaduotojai. Tai toks trumpas formalus nutarimo projektas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausiti niekas nenori, dėl motyvų kalbėti taip pat niekas nenori. Po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu projektui? Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadija. Svarstant kalbėti taip pat niekas nenori. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu po svarstymo.

Priėmimas. Priimamas taip pat vienas straipsnis, 1 straipsnis, juo keičiamas nutarimo 2 straipsnis. Būtų galima pritarti per priėmimą straipsnio keitimui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Balsuojame dėl viso nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 81, balsavo 80: už – 80, prieš ir susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2009 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo dėl Seimo komisijų sudarymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2009. Pateikimas. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Labai trumpas nutarimo projektas, juo būtų papildoma Seimo Priklausomybių komisijos sudėtis į ją įrašant T. Tomiliną. Džiaugiuosi, kad tai yra išraiška, jog Valstiečių ir žaliųjų ir Demokratų frakcijos susitarė dėl atstovavimo ir kvotų komisijose. Mes kitą savaitę galutinai užbaigsime šį procesą.

PIRMININKAS. Ačiū, niekas nenori klausti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Po pateikimo galime pritarti projektui? Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Svarstymo stadijoje taip pat nėra norinčių kalbėti. Galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Priėmimas. 1 straipsnis, kuriuo keičiamas 15 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu straipsnio priėmimui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. 2 straipsnis, kuriuo keičiamas 16 straipsnis. Ar taip pat galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu 2 straipsnio priėmimui.

Balsuojame dėl viso nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 82, balsavo 82 – visi balsavo už. Nutarimas taip pat priimtas. (*Gongas*) Ačiū, gerbiamas pranešėjau.

16.31 val.

Protokolinio nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo paskirtų pagrindinio ir papildomų komitetų svarstyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 4 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektą Nr. XIVP-1242 pakeitimo“ priėmimas

Yra dar vienas darbotvarkės klausimas – protokolinio nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo paskirtų pagrindinio ir papildomų komitetų svarstyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 4 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektą pakeitimo“ projektas. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, praėjusių metų pabaigoje Seimo posėdyje buvo pritarta Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektui. Protokole buvo iš pradžių siūlyta pagrindiniu komitetu skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą, bet posėdyje Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas griežtai pareikalavo, kad pagrindinis komitetas būtų Biudžeto ir finansų komitetas. Ir kažkaip niekas Seimo posėdyje nepasižiūrėjo, kad dėl konstitucinių įstatymų projektų pagal Seimo statutą privalomai pagrindiniu komitetu turi būti Teisės ir teisėtvarkos komitetas, nepriklausomai nuo turinio.

Dabar aš siūlau tą nesusipratimą ištaisyti – dėl to konstitucinio įstatymo projekto visgi pagrindiniu komitetu skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą, o papildomais komitetais liktų Audito komitetas, Biudžeto ir finansų komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausti niekas nenori.

Dėl balsavimo motyvų už nori kalbėti M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, tikrai neprieštaraujame ir padėsime, kaip galėsime pagal kompetenciją, atsakingam komitetui susitvarkyti su šiuo svarbiu įstatymo projektu.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių kalbėti. Kolegos, dėl protokolinio nutarimo galime...

J. RAZMA (TS-LKDF). Iškart balsuoti.

PIRMININKAS. Iš karto galime priimti. Galime bendru sutarimu jam pritarti? Ačiū. Taupome laiką, pritariame bendru sutarimu protokoliniam nutarimui.

16.33 val.

Seimo savaitės (2022-09-19 – 2022-09-23) – 2022 m. rugsėjo 20 d. (antradienio) ir 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės rezervinis 6 klausimas – Seimo savaitės, prasidedančios rugsėjo 19 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, įprasta darbo savaitė. Dirbsime kaip visada, antradienį, ketvirtadienį numatyta po du posėdžius.

Antradienio darbotvarkėje svarstysime savivaldybių tarybų ir merų rinkimų datos klausimą, keletas Vyriausybės teikiamų įstatymų projektų, keletas kadrinių sprendimų pateikimų – tai naujo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario ir kandidato į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus. Vyriausybės pusvalandyje, numatome, dalyvaus socialinės apsaugos ir darbo ministrė M. Navickienė. Tai bus galimybė galbūt dar detaliau pasiaiškinti apie įvairius pagalbos momentus šiandieninėje situacijoje.

Toliau, po pietų vėl įvairūs pateikimai – ir Vyriausybės, ir Seimo narių. Į antradienį atkeliami anksčiau šios dienos darbotvarkėje buvę Seimo statuto pakeitimų projektai. Įrašėme ir visiškai iš naujo šiandien įregistruotą V. Gapšio projektą, kuriuo siūloma supaprastinti interpeliacijų tvarką. Tai tiek apie antradienio darbotvarkę.

Ketvirtadienio darbotvarkės pradžioje vėl turime minėjimą, buvusio Prezidento A. M. Brazausko pagerbimą. Keleto projektų priėmimas ir svarstymas. Baigsime apsispręsti dėl savivaldybių tarybų ir merų rinkimų, taip pat, kaip šiandien sutarėme, Pridėtinės vertės mokesčio lengvata šildymui, projektą pateikė ministrė, ir keletas dar svarstymo stadijoje esančių projektų. O po pietų mes Seniūnų sueigoje geranoriškai sutarėme, kad galėtų būti paankstinta Seimo opozicijų frakcijų darbotvarkė, ji buvo numatyta lapkričio mėnesį, bet kolegos nori greičiau pateikti tam tikras iniciatyvas, susijusias su energetine ir kainų situacija. Tokia galimybė būtų sudaryta ketvirtadienį po pietų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti vienas Seimo narys. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, pasižiūrėjau į darbotvarkę, rodos, šeši klausimai yra neregistruoti. Norėčiau jūsų paklausti, kada jie bus registruoti, kada bus galima susipažinti su jų turiniu, nes dabar balsuoti už kitos savaitės darbotvarkę gana sudėtinga, nežinant, apie ką bus kalbama. Čia vienas klausimas.

Antras klausimas: šiandien energetikos viceministrė irgi minėjo, kad Energetikos ministerija rengia visą įstatymų paketą. Kada būtų galima jo tikėtis, gal kažkaip su jumis derino tas pozicijas? Labai ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Dėl susipažinimo su neregistruotais projektais, aš manau, jums nebūtų sudėtinga – tai yra Vyriausybės teikiami projektai. Nesu tikras, galbūt jie jau ir yra įregistruoti, bet jeigu nėra, jūs galite įeiti į Vyriausybės posėdžių interneto svetainę, pasirinkti tam tikro klau-

simo medžiagą ir tuos projektus pamatysite, nes čia yra Vyriausybės projektai, ne kokie nors Seimo narių teoriniai apmąstymai.

Dėl to laukiamo Vyriausybės energetinio paketo kol kas neturiu žinių, kad jis būtų kitą trečiadienį. Jeigu ir būtų, tikriausiai būtų sudėtinga suspėti į ketvirtadienio rytinę darbotvarkę įrašyti. Greičiausiai tai bus dar viena savaitė vėliau.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Kolegos, galime pritarti kitos savaitės darbotvarkei? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Per šoninį mikrofoną – E. Zingeris. Replika.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Dar dėl to paties klausimo. Mūsų komitetas vieningai pritarė rezolucijai, skirtai diktatoriaus A. Lukašenkos niekšingai akcijai – lietuviškų mokyklų uždarymui. Labai trumpa rezoliucija, bet labai aiški. Tai buvo dešimtis metų Lietuvos valstybės ir vietinės savivaldybės kuriamos lietuviybės židiniai. Mes šitą bandymą paversti į „ruskij mir“ mūsų lietuviškas mokyklas Baltarusijos teritorijoje norime pateikti jums. Gal bus galima kitą savaitę rasti labai trumpo laiko pažymėti šį liūdną faktą apie A. Lukašenkos vykdomą lietuviškų mokyklų naikinimą? Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Aš manau, kad Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas išgirdo jūsų pasisakymą ir, kai Seniūnų sueigai bus teikiama, darbotvarkės papildys.

Kolegos, ačiū už šios dienos darbą. Ar norėtumėte dar registruotis? (*Balsai salėje*) Registruokimės.

Ačiū. Užsiregistravo 73 Seimo nariai. Ačiū kolegoms už darbą. Rugsėjo 15 dienos popietinis posėdis baigtas. Gero vakaro! Saulutė jus kviečia į lauką, pasidžiaukite geru rudens oru! (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 202 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 20 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiamieji Seimo nariai. Pradedame šios dienos rytinį plenarinį Seimo posėdį. Tradiciškai pradedame registraciją.

Užsiregistravo 111 Seimo narių.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 20 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Šios dienos posėdžio darbotvarkės 1 klausimas – posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Ar turi kas nors siūlymų frakcijų vardu? Nematau. Aš pats tik pagarsinsiu vieną siūlymą. Suderinus su autoriumi, būtų siūloma išbraukti Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos valdžios siekio eliminuoti lituanistinį švietimą“ projektą. Projektas tiesiog dar nėra svarstytas Užsienio reikalų komitete. Mes, matyt, turėtume nuosekliai laikytis tos sistemos. Autorius su tuo sutiko. Bendru sutarimu galime išbraukti? Puiku. Išbraukiame.

Ar galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkei be šio projekto? Girdžiu norą balsuoti. Balsuojame, ar pritarti darbotvarkės projektui, išbraukus minėtą rezoliuciją.

Balsavo 114: už – 112, prieš nėra, susilaikė 2. Darbotvarkei pritarta.

10.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975(2) (svarstymas)

Pradedame darbotvarkėje įrašytą 1-2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projekto svarstymą. Pranešėjas Seimo narys R. Juška pateiks Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

R. JUŠKA (LSF). Komitetas pritarė patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvada. Pritarta bendru sutarimu.

Kas patobulinta, atsižvelgus į Teisės departamento išvadą? Pakeitus pačiame pavadinime, kaip ir Konstitucijoje, atsiranda žodžiai „savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų“, įrašomas žodis „savivaldybių“. 1 straipsnyje – taip pat „savivaldybių merų“. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2022 m. spalio 7 d. Perskaičius pasislunko viena diena, kad sutaptų.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje niekas nepageidauja kalbėti. Pataisų nėra, tai mes neturime ką daugiau diskutuoti. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė kalbėti. Balsuosime dėl projekto darbotvarkėje nustatyto laiku.

10.04 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-3 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2). Svarstymo stadija. Išklausysime Kultūros komiteto iš-

vadą. Ją pateiks komiteto pirmininkas V. Juozapaitis. Gerbiamas Vytautai Juozapaiti, kviečiame į tribūną pateikti komiteto išvadą dėl Visuomenės informavimo įstatymo pataisų.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas Seime, Kultūros komitetas penktadienį apsvaustė ūito įstatymo pakeitimo projektą ir jam vienbalsiai pritarė, taip pat nutarė kreiptis į Seimą su prašymu taikyti skubą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas neužsirašė diskutuoti.

Motyvai. V. Kernagis pasisako už projektą. Prašau.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Tiek to tie motyvai, prieš nėra. Tiesiog ūiaip norėčiau paskatinti, aišku, palaikyti ūitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl skubos ir dėl projekto apsispręsime nustatytu laiku, per balsavimo intervalą.

10.06 val.

Peticijų konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-1974 (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 1-4 klausimas – Peticijų konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-1974. Pranešėja – teisingumo ministrė E. Dobrowolska. Prašau.

E. DOBROWOLSKA (LF). Sveiki, kolegos. Pateikiu Peticijų konstitucinio įstatymo projektą. Projektu siekiama tinkamo lygmens teisės aktu, tai yra konstituciniu įstatymu, aiškiau ir nuosekliau sureguliuoti konstitucinės peticijų teisės įgyvendinimo tvarką, užtikrinant galimybę kreiptis dėl visų visuomenei svarbių teisės aktų priėmimo, numatant skaidresnį ir efektyvesnį kreipimosi teikimo, jų vertinimo, peticijų nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo procesą.

Taip pat siekiama įgyvendinti konstitucinių įstatymų sąrašo konstitucinio įstatymo nuostatas dėl ūios ypač reikšmingos visuomenės santykių srities sureguliovimo konstituciniu įstatymu. Taip pat siekiama įgyvendinti ūios Vyriausybės programoje nustatytą išipareigojimą inicijuoti konstitucinio įstatymo rengimą.

Šiuo įstatymo projektu yra numatoma, kad peticijos teisė įgyvendinama kreipiantis tik dėl norminio visuomenei svarbaus teisės akto priėmimo. Nustatoma, kad tokį kreipimąsi galima pateikti ne tik Seimui, Vyriausybei ar savivaldybės institucijoms, bet ir kitai valstybės institucijai.

Taip pat yra numatoma patikslinti peticijų teisės įgyvendinimą savivaldybėse nustatant, kad savivaldybės peticijų komisijos išvados gali būti teikiamos ne tik savivaldybės tarybai, bet ir vykdomajai savivaldybės institucijai.

Patikslinama kreipimosi pateikimo tvarka, aiškiau reglamentuojami jo pateikimo ir pasirašymo elektroninio ryūio priemonėmis reikalavimai. Aiškiau reglamentuojama atstovavimo pareiškėjui tvarka, taip pat nurodant, kad pareiškėjo atstovas gali būti ne tik kreipimąsi pasirašęs, bet ir Civilinio kodekso nustatyta tvarka įgaliotas asmuo.

Nustatomas maksimalus terminas, tai yra 20 darbo dienų, per kurias peticijų komisijų prašymu valstybės ar savivaldybės institucijos arba kitos institucijos turi pateikti nuomonę arba kitą reikalingą informaciją peticijai išnagriniėti.

Taip pat nustatyta peticijų komisijų veiklos viešinimo pareiga bei aiškiai apibrėžta pareiškėjo teisė gauti visą su peticijos nagrinėjimu susijusią informaciją.

Įstatymu taip pat siekiama nustatyti peticijų komisijos teisę tėti peticijos nagrinėjimą pareiškėjui atsiėmus peticiją, jeigu savo sprendimu pripažįsta peticijos svarbą.

Taip pat nustatyta, kad ūitas įstatymas įsigalioja nuo kitų metų sausio 1 dienos, atitinkamai iki ūios datos būtų pateiktos ir peticijos, ir kreipimaisi, išnagriniėti pagal senąją tvarką.

Mielai atsakyčiau į visus klausimus.

PIRMININKAS. Trys Seimo nariai pageidauja jūsų paklausti. Pirmas klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS. Gerbiama ministre, sprendžiant iš to, kad beveik kiekviename Seimo posėdyje svarstome piliečių pateiktus ir Seimo Peticijų komisijos apsvaustytus pasiūlymus, Lietuvoje yra daug aktyvių žmonių, turinčių idėjų, kaip patobulinti vienus ar kitus teisės aktus. Analogiškai Seimo Peticijų komisijai siūloma įkurti nuolat ir periodiškai veikiančias peticijų komisijas Vyriausybėje, savivaldybėse ar kitose valstybės institucijose. Ar nemastėte apie tikslingumą įkurti

centrinę peticijų administravimo padalinį, kuris gautų ir nukreiptų peticijas nagrinėti valstybinėms institucijoms pagal kompetenciją? Kartu toks centras galėtų konsultuoti piliečius peticijų teikimo klausimais, galėtų analizuoti dažniausiai teikiamus pasiūlymus, teiktų metodinę pagalbą mažesnių institucijų peticijų komisijoms ir panašiai. Kaip jūs vertintumėte tokio centro įsteigimo idėją?

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū už jūsų klausimą. Turbūt mes galime sutarti, kad tiek Seimo, tiek Vyriausybės siekis yra, kad kuo daugiau asmenų pasinaudotų savo teise pateikti peticiją. Mes matome, kad toks decentralizuotas modelis leidžia kuo greičiau išnagrinėti peticiją ir atitinkamai pateikti išvadą institucijai, kuri gali priimti sprendimą. Šiandien jau ne tik Seime veikia Peticijų komisija – savivaldybėse taip pat yra sudarytos atskiros peticijų komisijos, ir mes kalbame apie Vyriausybę, kuri irgi turi savo Peticijų komisiją. Kitaip sakant, jeigu asmuo nori, kad būtų pakeistas reguliavimas Vyriausybės lygiu atskiros ministerijos, jis kreipiasi į Vyriausybės sudarytą Peticijų komisiją ir būtent Vyriausybės lygiu dėl tų teisės aktų hierarchiškai yra priimamas sprendimas. Tai yra operatyviausias modelis, ypač kad komisija, sudaryta atitinkamo lygmens institucijoje, geriausiai žino specifiką, greičiausiai gauna informaciją ir greičiausiai pateikia sprendimą ir pačiam pareiškėjui.

Esu tikra, kad įstatymo projektas ne tik tinkamai sureguliuos, tai bus konstitucinis įstatymas, bet ir suteiks galimybę teikti daugiau peticijų, nes mes kalbame ir apie tas institucijas, kurios šia diena neturi peticijų komisijos, pavyzdžiui, ministerijoms pavaldžios institucijos – taip pat bus galima kreiptis dėl jų norminių teisės aktų reguliavimo.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiama ministre, peticijų teisės įgyvendinimas bus reguliuojamas Peticijų konstituciniu įstatymu. Jūsų požiūriu, ar konstitucinis Peticijų įstatymo statusas neapsunkins ateityje jo tobulinimo ir koregavimo procedūrų? Ar ši įstatymo versija palengvins piliečiams peticijos pateikimo procedūrą, ar priešingai – ją apsunkins? Prašom pateikti savo argumentus.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už klausimą. Kodėl Peticijų įstatymas yra įrašytas į konstitucinių įstatymų sąrašą? Dėl jo reikšmės. Mūsų demokratinei visuomenei ypač svarbu, kad kiekvienas pilietis galėtų inicijuoti teisės aktų pakeitimus, todėl turbūt svarbu ir skatinti tokia teise naudotis.

Dėl paties projekto. Akivaizdu, kad jis išplečia galimybes. Kaip jau minėjau, šia diena nėra galimybės kreiptis į kitas institucijas nei Seimas, savivaldybė ir Vyriausybė. Šitas įstatymo projektas leis asmenims plačiau kreiptis turint peticijų teisę, taip pat yra reglamentuojami terminai. Kartais Peticijų komisija tam, kad galėtų priimti sprendimą, kreipiasi į kitas institucijas gauti papildomos informacijos. Šitas įstatymo projektas numato terminą – 20 darbo dienų yra maksimalus terminas, kad būtų gauta informacija ir pareiškėjas nelauktų pernelyg ilgai tam, kad žinotų, kaip yra išnagrinėta jo peticija. Esu tikra, kad tai prisidės prie geresnio reguliavimo ir asmenims bus patogiau ir greičiau pasinaudoti šia teise.

Dėl paties įstatymo keitimo. Papildysiu atsakymą, kadangi kolega klausė. Mes matome, kad Peticijų įstatymas nėra dažnai keičiamas, ir tai yra labai svarbu, nes labai svarbu, kad asmenys žinotų, kokia yra tvarka, jina yra veikianti, šiuo pakeitimu mes ją padarome paprastesnę vartotojui ir pareiškėjui. Esu tikra, kad šitas lygmuo – būtent konstitucinio įstatymo – leis įtvirtinti tas teises, jos bus įtvirtintos ir puikiai visiems žinomos.

PIRMININKAS. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, ar nemanote, kad dabartinis Peticijų įstatymas ir jūsų teikiamos pataisos iš tikrųjų nepakankamai efektyviai užtikrina teisę pareiškėjams dalyvauti svarstant jų peticijas ir būti išklausytiems? Esu įsitikinusi, kad suteikdami daugiau teisių, ypač tais atvejais, kai peticiją pasirašiusių yra tikrai nemažas skaičius, galėtume ženkliai sustiprinti mūsų demokratiją ir pasitikėjimą valdžia, o šiuo atveju mes gauname tik tokį neįtraukų ir formalų svarstymą.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už klausimą. Šią problemą taip pat šis įstatymo projektas sprendžia. Būtent yra siūlomos reguliuoti... apie pareiškėjo teisę gauti informaciją, susijusią su pačia nagrinėjimo eiga ir rezultatu papildomai, tai yra įtvirtinama įstatymu, kuris šiuo atveju būtų konstitucinis. Aš tik atkreipsiu dėmesį, kad tiek pagal galiojančią, tiek pagal naują įstatymo redakciją, kuri siūloma, užtenka netgi vieno parašo, kad peticija būtų pripažinta. Vadinas, ne-

svarbu, kiek yra besikreipusių ir palaikančių peticijų asmenų, ar vienas, ar keli šimtai, mes puikiai kalbame apie tai, kad pareiga išnagrinėti peticiją priklauso nuo vieno parašo.

Kas yra nauja mūsų siūlymu? Tuo atveju, jeigu, tarkime, pareiškėjas nusprendžia atsiimti savo peticiją, o Peticijų komisija mato tos peticijos ar keliamo klausimo svarbą, Peticijų komisija įgyja teisę nagrinėti netgi atsiėmus tą peticiją.

PIRMININKAS. Paskutinė klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas rytas. Aš noriu paklausti jūsų tokio dalyko. Iš Seimo praktikos matau ir dirbdama savivaldybėje mačiau, kad labai daug peticijų iš tiesų yra atmetama, nepripažįstama peticijomis ir taip toliau. Gal jūs galite įvardinti procentą, kiek yra atsižvelgiama teisėkūroje į paprastų gyventojų peticijas?

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū. Turbūt į šį klausimą galėtų atsakyti, jeigu iš Seimo, Seimo Peticijų komisijos pirmininkas, šią statistiką galėtų surinkti ir pateikti. Jeigu mes kalbėtume turbūt apie priežastis kodėl, jeigu mes žiūrėtume į reguliavimą, tai visų pirma yra ribojimas, kada negali būti peticija tenkinama. Dažniausiai yra išimtiniai atvejai, kada šiuo pagrindu yra atmetama peticija. Dažniausiai mes kalbame apie teisėkūrą.

Iš mano praktikos, kadangi teko dalyvauti tiek savivaldos... Vilniaus miesto savivaldybės Peticijų komisijos pirmininke teko būti, tiek dabar esu Peticijų komisijos narė, mes matome, kad kartais yra siūloma sureguliuoti įstatymu labai detalius, sakyčiau, net norminio pobūdžio žemėsinės hierarchijos pasiūlymus, todėl esu tikra, kad dabartinė įstatymo projekto versija, kurią mes siūlome, leidžia kreiptis į dar platesnį ratą. Kitaip sakant, jeigu mes matome, kad tas klausimas yra ne įstatyminio lygmens, kur dažnai yra atmetama, tikrai pilietis įgyja teisę kreiptis net į kitas institucijas ir siūlyti savo pakeitimus.

PIRMININKAS. Atsakėte į visus klausimus. Dėkui. Pažiūrėsime, ar dėl motyvų yra užsirašiusių. Galite luktelti tribūnoje, nes kitas projektas taip pat jūsų. E. Pupinis – už.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų siūlau pritarti įstatymo projektui. Taip pat siūlau kaip papildomą įtraukti Peticijų komisiją. Vis dėlto mes nemažai bendravome su ministerija, iš tikrųjų teikėme siūlymus, bet dar yra tam tikrų niuansų, kur reikėtų pasiaiškinti, ypač dėl terminų tam tikrų problemų, nes Seimui gali būti reikalas susirinkti vien dėl Peticijų komisijos terminų į neeilinę sesiją. Tai čia kiti klausimai.

Šiaip vis dėlto norėčiau ir kolegoms pasakyti, kad iš tikrųjų ne pasirašiusių skaičius lemia Peticijų komisijos sprendimus, o iš tikrųjų turinys. Vis dėlto yra galbūt ir nepritariama daugumai peticijų, kadangi žmonės mato iš savo pozicijų, gindami savo tam tikrus savo interesus, bet tai nereiškia, kad tai yra valstybinio lygio interesus, kur reikia surasti sprendimą, tinkantį visoms pusėms.

Tačiau noriu pasidžiaugti, kad bent jau svarstymo stadijoje, kuomet mes ieškome ir gauname tam tikrų komentarų iš ministerijos, vis dėlto ministerijos sureaguoja taip pat ir kai kuriuose vėliau teikiamuose įstatymuose atsiranda viena ar kita mintis. Svarbiausia, kad piliečiai turi teisę pareikšti savo nuostatą, ir galiu pasakyti, kad iki 10 % peticijų tikrai tiesiogiai beveik yra įgyvendinama, kadangi jos dažniausiai įgyvendinamos su socialiniais klausimais. Tačiau kai kuriais teisiniais klausimais, savaime suprantama, kur netgi mes čia, Seime, esame balsavę dėl tam tikrų įstatymų projektų, jie netgi teikiami per Peticijų komisiją, tai savaime suprantama, kad Peticijų komisija taip pat negali pritarti tam, kas prieštarauja Konstitucijai arba bendroms teisinėms normoms. Siūlau pritarti ir svarstyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Prieš nėra užsirašiusių. Dėl projekto balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

10.18 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 2, 6, 7, 8, 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1954ES (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-5 klausimas – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1954. Pranešėja taip pat teisingumo ministrė E. Dobrowolska. Prašom.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už galimybę pateikti įstatymą. Šiuo projektu yra siekiama dviejų tikslų. Visų pirma – į esamą smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo schemą įtraukti tyčinius nesunkius smurtinius nusikaltimus. Šiuo metu galiojantis įstatymas to nenumato, todėl dalis nusikaltimų aukų lieka be galimybės pretenduoti į žalos kompensavimą iš Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programos lėšų. Tokia situacija neatitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos ir Europos Sąjungos direktyvos dėl žalos kompensavimo nusikaltimo aukoms. Šis Teismas yra išaiškinęs, kad valstybė privalo numatyti kompensacijų schemą nukentėjusiems nuo visų smurtinių nusikaltimų. Taigi, bus užtikrinamas įstatymo suderinamumas su direktyva, taip pat įgyvendinami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai. To nepadarius, Lietuvai taip pat gali grėsti Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūra. Tai matydami, nelaukiame pasekmių ir jau sprendžiame dabar.

Taip pat antras šio projekto tikslas – siekiama praplėsti įstatyme įtvirtintą nukentėjusio nuo smurtinių nusikaltimų asmens apibrėžimą, tas leis sulygtinti visų nuo smurtinių nusikaltimų nukentėjusių asmenų teisinę sudėtį. Šiuo metu galiojančiame įstatyme nurodytas baigtinis asmenų, galinčių pretenduoti į kompensacijas, sąrašas. Toks sąrašas, palyginti su Baudžiamojo proceso kodeksu, nustato pernelyg siaurą nukentėjusio asmens apibrėžimą. Dėl šios priežasties, pavyzdžiui, į žalos kompensavimą negali pretenduoti nužudytojo broliai, seserys, kiti artimieji, nepaisant to, kad jie prokuroro arba teismo yra pripažinti nukentėjusiais. Taigi įstatymo projektas yra suderintas su Baudžiamojo ir Baudžiamojo proceso kodeksų sistema.

Svarbu pažymėti ir tai, kad projektu siūlomas nustatyti teisinis reguliavimas reikšmingai prisidėtų prie žmogaus teisių, konkrečiai – nuo smurtinio nusikaltimo nukentėjusių asmenų, apsaugos didinimo. Projekto derinimo metu iš kompetentingų institucijų, tai yra ministerijų, prokuratūros ar teisėjų, esminių pastabų nebuvo gauta. Seimo Teisės departamentas pateikė tik vieną techninio pobūdžio pastabą, į ją tikrai atsižvelgsime. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Du Seimo nariai pageidauja klausti. Pirmasis klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama ministre, kad jūs, be seksualinės orientacijos, nė vieno įstatymo nepateikėte, tai čia yra natūralu, bet man keista – ne įstatymas, bet kažkoks fondas tvirtins, kas tai yra nusikaltimas ir kas tai yra žalos padarymas. Ne teismas. Kažkokiam fondui suteikiate šias galias. Kas čia per naujadaras kažkoks?

Antras dalykas, man atrodo, šio įstatymo projekto pirmoje dalyje aiškiai apibrėžta, kas yra. Jūs sakote: „Kas tyčia atima žmogaus gyvybę, sutrikdo jo sveikatą, sukelia fizinį skausmą arba kitą nusikaltimą žmogaus laisvei“ ir vėl įrašote „seksualinio apsisprendimo laisvei“. Kas čia nustatys jūsų visokias čia fantazijas? Ir suteikia, ne įstatymas pasakys, kas yra kompensuojama, o kažkoks fondas.

E. DOBROWOLSKA (LF). Kolega, turbūt kas jau kas, jūs turbūt vienas Seimo narių, geriausiai galinčių žinoti Baudžiamojo ir Baudžiamojo proceso kodeksus, bet mielai atsakysiu į jūsų klausimus. Patikslindama atsakau, kad fondas nėra naujas, jis yra egzistuojantis. Veikia tokiu principu: jeigu asmuo nukentėjo nuo smurtinių nusikaltimų – nužudymas, seksualinio pobūdžio, jūsų žiniai, tikėtina, irgi žinote, kad tai yra išprievartavimas ar išžaginimas (*Balsas salėje: „Seksualinė orientacija...“*) – tokiu atveju, kai yra baudžiamoji byla, nukentėjęs asmuo gali pareikšti civilinį ieškinį. Tuo atveju, kai yra neįmanoma išieškoti žalos kompensavimo iš kaltininko, valstybė iš fondo sumoka ir tada regreso tvarka pamėgina iš to asmens – kaltininko susieškoti. Tokiu būdu valstybė užtikrina visoje Europos Sąjungoje, kad asmenys, nukentėję nuo smurtinių nusikaltimų, gauna bent jau minimalią kompensaciją tais atvejais, kai reikia gydymo arba psichologo pagalbos. Kai mes kalbame ypač apie smurtinius nusikaltimus, mes kalbame apie labai rimtas pasekmes. Tikiuosi, mano atsakymas bent šiek tiek jums padėjo suprasti.

PIRMININKAS. Dėkui. Atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų prieš kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamieji Seimo nariai, užduodamas klausimą aš pasakiau, kad ne kažkokio fondo reikalas yra nustatyti, ar tai yra smurtinis, ar ne smurtinis nusikaltimas, tai apibrėžia įstatymas. Man atrodo, kad šiandien įstatyme yra viskas aiškiai apibrėžta. Jeigu yra mažos kompensacijos, jas didinkime, o ne išvedžiokime kažkokias seksualines orientacijas. Čia visur kiekviename įstatyme ministrė E. Dobrowolska įžvelgia seksualines orientacijas. Nieko laisviečiai

daugiau nemato, kaip sovietai – komunizmas, taip socialdemokratai – homoseksualizmas ir seksualines orientacijas. (*Balsas salėje: „Tai E. Dobrowolska dar neišėjo, ką tu...“*)

PIRMININKAS. Gerai, šia linksma gaida baigiamė šio projekto svarstymą, balsuosime per numatytą intervalą.

10.24 val.

Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1978, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1979 (pateikimas)

Dabar kitas darbotvarkės klausimas, dviejų projektų paketas – Šeimynų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1978 ir lydimasis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1979. Pranešėja – viceministrė V. Augienė.

V. AUGIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Leiskite pristatyti Šeimynų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir su juo kartu einantį lydimąjį Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą.

Keitimą paskatinusios priežastys. Vykstanti institucinė vaikų socialinės globos pertvarka daug dėmesio skiria alternatyviai globai ir jos formoms. Šeimynos, kaip alternatyvi institucinei globai forma, iš tikrųjų geroką laiką liko savotiškoje užmarštyje, todėl sugrįžome norėdami paskatinti šeimynų steigimąsi ir pataisyti kitus trūkumus, kurie šiandien yra šiame įstatyme.

Šiuo projektu siūlome sudaryti galimybę šeimynai turėti iki trijų dalyvių globojant daugiau negu šešis vaikus, taip pat užtikrinti globojamo vaiko interesus atitinkančią nepertraukiamą priežiūrą, palaipsniui didinti iš savivaldybės lėšų mokamas šeimynos dalyvio išlaikymo pajamas. Atsižvelgiant į šeimynos dalyvių skaičių, prie šio mokėjimo proporcingai prisideda kiekviena savivaldybė, apgyvendinusi vaiką šeimynoje. Taip pat sudaryti galimybę tapti šeimynos dalyviu su šeimynos steigėju kartu gyvenančiam ne jaunesniam nei 21 metų asmeniui, davusiam rašytinį sutikimą juo tapti ir atitinkančiam vaiko globėjui keliamus reikalavimus.

Taip pat siūlome reglamentuoti, kad šeimynoje vaikai gali būti ne tik globojami, bet ir laikinai apgyvendinami, kai vaikas skubiai paimamas iš jam nesaugios aplinkos. Laikinas apgyvendinimas būtų finansuojamas pagal Socialinių paslaugų įstatymą. Taip pat siūloma atsisakyti šeimynos steigėjui, dalyviui kaip vaiko globėjui (rūpintojui) nustatytų reikalavimų, kurie jau yra reglamentuoti Civiliniame kodekse, bei besidubliuojančių globėjo (rūpintojo) licencijos turėtojo pareigų, kurios jau nustatytos Socialinių paslaugų įstatyme. Taip pat patikslinti savivaldybių funkcijas atsisakant šeimynos steigėjo, dalyvio dokumentų persiuntimo Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai dėl tinkamumo būti vaiko globėju, tačiau nustatant, kad savivaldybė per 1 mėnesį turi pateikti rašytinį sutikimą dėl šeimynos steigimo.

Vaiko teisių pagrindų įstatymo pakeitimo projektu siūloma Vaiko teisių pagrindų įstatyme atsisakyti mokėjimo už socialines paslaugas detalizavimo kaip ne šio teisės akto reguliavimo dalyko, nes tai numatyta Socialinių paslaugų įstatyme.

Tai tokie būtų pagrindiniai siūlymai dėl pakeitimo. Prašyčiau gerbiamo Seimo pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Šį kartą nemažai Seimo narių užsirašė paklausti. Pirmasis klausia M. Puidokas. Nėra. Tada klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama viceministrė, iš tikrųjų yra gerų dalykų, yra ir pastabų dėl teisės akto, bet mane labiausiai domina vaikai su negalia. Ten skaičius yra numatytas, gali būti ir mažiau vaikų, bet praktikoje turime tokių atvejų, kai šeimyna tiesiog nori, kad jų šeimynoje gyventų tik vaikai su negalia, nes vaikai gauna atitinkamas išmokas, po to savaitei jie išvažiuoja į kitą mokyklą, pasiima tik savaitgaliais. Ar nemanote, kad būtų tikslinga lygiai taip pat riboti vaikų skaičių, kai vaikas yra su negalia? Jeigu iš vienos šeimos, aš suprasiu, bet jeigu yra vaikų su negalia, vienas galbūt integruojasi, prižiūri ir tie vaikai, ir ugdosi visiškai kitaip. Tai vienas iš klausimų.

Ir dabar dėl faktinių išlaidų. Savivaldybei yra numatyta, kad faktiškai savivaldybė privalės padengti šeimynos steigimo faktines išlaidas. Gal galite įvardinti, kokios tai gali būti galimai fa-

ktinės išlaidos? Ar namo, ar gero automobilio pirkimas, kai kartais tikrai šeimyna to pageidauja? Ačiū.

V. AUGIENĖ. Dėl pirmo klausimo tai taip, sutikčiau su jumis, kad negalią turinčių vaikų skaičius šeimynose turėtų būti ribojamas ir protingas. Tą reiktų, aišku, dar diskutuoti, bet sutinku.

O dėl faktinių išlaidų, tai šeimyna kiekvienoje savivaldybėje prieš steigdamasi pirmiausia kreipiasi į savivaldybę, kad gautų... na, apie save informuotų, apie ketinimus ir apie visas aplinkybes, kurios reikalingos tai šeimynai įsisteigti. Pagal susitarimą su savivaldybe iš tikrųjų gali būti visos reikmės, įskaitant ir gyvenamosios vietos suteikimą, gali būti savivaldybės suteikta. Aš žinau tokių pavyzdžių, kad savivaldybė suteikia gyvenamąjį plotą šeimynai, tačiau ar įsigyti nuosavybės teise, ar kaip nors perleisti tai negalėtų, bet šiaip su gyvenimu susijusios išlaidos taip pat yra tos steigimosi išlaidos, kurios gali būti kompensuojamos, priklausomai nuo savivaldybės geros valios, išminties ir šeimynos kaip tokios poreikio matymo savo savivaldybės vaikams.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Galbūt trupučiuką klausimas ir dubliuosis su ponios Laimos, tačiau aš norėčiau paklausti... Valdemarai, atsiprašau truputį. (*Balsai salėje*) Aš norėčiau paklausti gerbiamos viceministrės. Prašau pasakyti, jeigu mes norime, kad vis dėlto tose šeimynose vaikų gyventų daugiau, tai kainuoja, tai valstybei kainuos. Tarkim, jūs kalbate – savivaldybės gera valia, kad jie sutartų. Įstatymas įsigalioja nuo sausio mėnesio, gal mes biudžete ką nors numatysime, kad savivaldybėms kaip nors padėtume, jas paspartintume, paskatintume? Ar vis dėlto nebus papildomų lėšų numatyta būtent tiems dalykams, apie ką klausė ponina Laima? Ačiū.

V. AUGIENĖ. Nekeisime finansavimo modelio. Tai yra savarankiškoji funkcija. Tikrai tiek galime pasakyti, kad savivaldybės globos įstaigose vaikus išlaiko dvigubai brangiau ir išleidžia tam lėšų dvigubai daugiau. Tokia matematika, kad šeimynose vaikas savivaldybei kainuoja pigiau.

PIRMININKAS. Pirmas užsirašęs kolega M. Puidokas labai nori paklausti. Per centrinį mikrofoną leisiu paklausti, nes tuo metu, kai buvo jo eilė, nebuvo salėje. Prašom. Jūs būkite, būkite tribūnoje. Centrinis mikrofonas. Aš pranešėjai sakau, ne jūsų mikrofonas yra centrinis. Viskas gerai. Klauskite.

M. PUIDOKAS. Iš tikrųjų labai aktuali tema. Nėra abejonių, kad, panaikinus didžiuosius vaikų globos namus, ypatingas dėmesys turi atitekti šeimynoms. Mano atvejis. Aš tikrai domėjausi šia situacija Kaune. Teko bendrauti su Kaune įsteigtomis institucinėmis šeimynomis, jose dirba savivaldybės skirti socialiniai darbuotojai. Labai nustebau, kad visa tai yra tarsi tam tikros tiksnišios bombos. Dažnu atveju socialiniai darbuotojai neturi autoriteto, sulaukia ir priekaištų, ir grasinimų iš savo globotinių, dažnai tampa pasyviais tos visos situacijos ir degradavimo stebėtojais. Realiai nei jie, nei policija (teko bendrauti tiek su policija, tiek su tais darbuotojais) neturi tų rimtų įrankių situacijai suvaldyti. Suprantu, kad šiuo atveju šnekame apie motyvuotus šeimynų steigėjus, kuriems galbūt geriau pavyksta suvaldyti auklėjimo procesus.

Vis tik noriu paklausti. Kiek šiuo metu procentų yra privačių šeimynų ir kiek institucinių šeimynų, kuriose dirba savivaldybių socialiniai darbuotojai? Ar jums žinomos visos šitos problemos ir kaip jas ketinama spręsti? Vis tik jos yra sisteminės, tai pripažįsta ir institucijos, tiek būtent tie žmonės – socialiniai darbuotojai, tenai dirbantys, tiek ir pati policija. Dėkui.

V. AUGIENĖ. Taip, labai pažįstamos tos problemos, jos egzistuoja. Dėl procentinės išraiškos galiu pasakyti, kad tų institucinių šeimynų yra maždaug apie 200 Lietuvoje. Aš dabar tokį grubų skaičių sakau. O tų šeimynų, kurias šiandien pristatau, yra 57 Lietuvoje. Jos ne veltui Civiliniame kodekse įrašytos po šeimos kaip viena iš geriausių vaiko globos formų. Be abejonės. O dėl institucinės globos pertvarkos susikūrę bendruomeniniai vaikų globos namai, tos institucinės šeimynos, atsinešė labai didelę blogą patirtį. Tai yra daug vienoje vietoje smarkiai traumotų vaikų, kurie ilgą laiką negavo jokios kokybiškos paslaugos, orientuotos į traumas, aš turiu galvoje. Šiaip tai gavo viską – ir maitinimą, ir priežiūrą, bet negavo šitų paslaugų. Todėl mes dideliais žingsniais vejame tą spragą taisyti, bet tai nesikeičia taip greitai. Tos šeimynos gali būti sėkmingesnės tik tuo atveju, jeigu socialiniai darbuotojai išmano tų vaikų traumas, moka, žino metodus. Tai yra jų kompetencija ir turinys gali padėti suvaldyti jūsų minimas problemas. Jos ne tik Kaune, vienur

smarkiau pasireiškia, kitur mažiau. Bet, matyt, tikrai per darbo kokybę ir specializuotas paslaugas, tokias kaip multidimensinis, vadinamasis MDFT metodas, kai smarkiai dirbama su vaiku ir šeima. Šiuo atveju šeima būtų globos šeimyna, bet tokios stipriai į vaiko elgesio korekciją orientuotos paslaugos. Taisyti, kas ilgą laiką buvo užleista, yra daug sudėtingiau, todėl toks kol kas ir mūsų rezultatas. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Akivaizdu, kad pereinant iš institucinių vaikų globos įstaigų į auklėjimą šeimynose svarbiausia – kokybiškas vaikų auklėjimas. Man užkliūva, kad įstatymo projekte siūloma atsisakyti, jog šeimynos įstatuose turi būti nurodyti duomenys apie šeimynos dalyvių kompetenciją, nes šeimynos dalyvių kompetencijos kinta. Sutinku, kad to gali nebūtų įstatuose, tačiau kokie dokumentai, įrodantys šeimynos steigėjo ar dalyvių kompetenciją, turi būti pateikiami ir kaip toji kompetencija yra tikrinama realybėje, kiek toks vertinimas yra objektyvus? Ačiū.

V. AUGIENĖ. Yra labai konkretūs reikalavimai, ši veikla yra licencijuojama ir, šalia fizinės aplinkos įvertinimo, kur gyvens ir kokias sąlygas turės vaikai, yra ir patys reikalavimai šeimynos dalyviams. Juose yra detalai parašyta, aš dabar po ranka neturiu tų visų reikalavimų, bet jeigu... Tai yra arba patirtis, arba išsilavinimas, taip grubiai, nes ten yra daugiau negu dvi dimensijos, kada galima tapti šeimynos steigėju, ir toks žmogus, bent vienas, privalo arba būti baigęs socialinius mokslus ir su tuo darbu susijusių žinių turėti, arba būti globojęs ne mažiau kaip trejus metus vaikus ir turėti patirties. Tokie du pagrindiniai dalykai. Tai yra sužiūrima išduodant licenciją steigti šeimyną.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama viceministre, iš tikrųjų aš atvirkščią klausimą turiu. Skaičiai nėra per daug dideli, kai kuriuose rajonuose tų šeimynų nėra. Tai vėlgi aš apie tai, kad ar tikrai tas stažas? Čia trys dimensijos yra, tarkime, patirtis, dvi... ir dar būtinai kokia nors veiklos patirtis, psichologinė pagalba ir kita. Ar negali vis dėlto būti kitoks vertinimas, nes metams kur nors išeiti, kad įgytum patirties, norėdamas steigti šeimyną?.. Paprastai kai kurios šeimos ir taip gali būti vertinamos kaip iš savęs – turi tam tikrų žinių auklėdamos vaikus ir taip toliau. Kokios kitos priežastys, kurios dar stabdo steigimą, nes iš tikrųjų tai sunkus pasiryžimas?

V. AUGIENĖ. Pagrindinė priežastis, kodėl tokie reikalavimai šiandien numatyti, vis dėlto yra, kad tai yra didžiulė atsakomybė ir labai sudėtingas darbas. Labai sudėtingas darbas. Vien dėl to, kad nesulūžtų tos šeimynos, kad jos išsilaikytų ir būtų sėkmingos, ir yra tokie reikalavimai įrašyti.

Dar teisingai jūs priminėte man tą vieną, kad turėti darbo patirties galima, ne blogos, bet dirbant su vaikais, bet tas reikalavimas yra tik vienam iš dalyvių. Bent vienas kad būtų prisilietęs ir žinotų, su kokiais iššūkiais teks susidurti, nes tai tikrai nelengva misija. Kol kas taip, nežinau, galima svarstyti apie paprastinimą, bet, manyčiau, šiuo metu dar gal geriau tegul būna tie reikalavimai. Yra buvusi tokia šeimynų steigimosi banga prieš nemažai metų ir paskui jos labai... ir iš to sulūžo tiesiog, kaip čia pasakius, baigėsi prasta patirtimi tiek vaikams, tiek patiems žmonėms, kurie ryžosi. Norisi tos sėkmės, todėl iš tų pamokų yra kažkiek bent jau pasimokyta.

PIRMININKAS. Kadangi esame sutaupę laiko, nepaisant to, kad baigėsi klausti skirtas laikas, dar keliems Seimo nariams leisime paklausti. L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Gerbiama viceministre, pritariu, kad reikia tvarkyti šeimynų įstatymą, vis dėl to noriu paklausti iš esmės dėl šeimynų vietos vaiko globos sistemoje. Pats aiškinamasis raštas taip surašytas, kad reikia labai skatinti, kad atsirastų šeimyna. O globos institucijų pertvarka vis tiek orientavosi į tai, kad vaikai gyventų šeimose. Klausimas, kokią vertę kuria šitas žingsnis, ar tai reiškia, kad mes stengiamės toliau institucionalizuoti procesą, iš tų bendruomeninių globos namų perkelti į šeimynas, kad būtų šeimai artimesnė aplinka? Ar tai jau yra žingsnis atgal, kad sustipriname uždarbį tiems, kurie kuria šeimynas, atsiranda daugiau šeimynų ir tada savivaldybėms lengviau turėti tokias, negu surasti šeimas ir ten perkelti vaikus? Klausimas yra dėl pertvarkos proceso, kokį vaidmenį atliks šitas įstatymas?

V. AUGIENĖ. Manau, kad tai ne žingsnis atgal, nes praktika parodė, kad labai suaktyvėjo globa šeimose, iš tikrųjų labai suaktyvėjo, tuo mes labai džiaugiamės, bet nepakankamai. Vis dar

daug vaikų yra pačioje institucijoje ir bendruomeniniuose vaikų globos namuose jie irgi, kaip čia buvo kalbėta, tų kokybiškų paslaugų, geros kokybės ir gerų paslaugų vis dar negauna, reikia tai pripažinti. Vis dėlto 24 valandas per parą gyvenantys žmonės ir asmenys, rodantys, kaip eiti gyvenimo keliu vaikams, yra geriau negu besikeičiantys darbuotojai. Kažkaip pažiūrėję į kolegas estus, jie irgi stipriai tuos šeimos tipo namus... jie šeimynas taip vadina, žodžiu, institucinės šeimynos ir tos tikros šeimynos. Pas juos procentas gana didelis išvystytas.

Galvojame, kad vis dėlto ta alternatyva galėtų mums dar padėti ir dėl minėtų neįgalių vaikų, sudėtingesnių vaikų, nes labai sužeistiems vaikams, dideliems vaikams, kuriems jau yra gerokai virš dešimt metų, arba paaugliams reikalinga globa. Manome, kad jiems aplinka tokioje šeimynoje būtų palankesnė, negu prie besikeičiančių darbuotojų. Būtų toks matymas. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Dar suteiksiu galimybę paklausti I. Pakarklytei.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre, šitą temą ir institucinės globos, kaip nepalankios vaikui, atsisakymą nagrinėjate daugelį metų, tai juda, bet vis dėlto dar nėra to galutinio rezultato. Mano keli tokie klausimai. Vienas trumpas ir paprastas, kitas gal kiek tolimesnis. Minėjote, kad dabar yra 57 šeimynos, kurioms būtų aktualu. Kiek potencialiai iš jų tas pakeitimas bus tikrai aktualus?

Kitas klausimas. Kokius dar esate žingsnius numatę artimiausiu metu, kad vis dėlto turėtų me daugiau globos šeimoje – ne šeimynose, ne bendruomeniniuose namuose, bet šeimoje? Ačiū.

V. AUGIENĖ. Šie pakeitimai palies visas šeimynas, tikimės, galbūt padrąsins ir paskatins įsisteigti naujas, bet palies ir visas esamas, nes didės dydžiai, susiję tiek su minimaliąja alga, tiek dydžiai, ar tai vienas šeimynos dalyvis prižiūrėtų vaikus, ar du, ar daugiau, nes trečio šeimynos dalyvio irgi nebuvo, buvo numatyti tik du. Bet kuriuo atveju palies visas esamas ir besikuriančias.

Dėl perspektyvos – taip, paslaugos globėjams yra numeris vienas, jų vystymas, globos centrų turinio, paslaugų globėjams tobulinimas, nes tik tada šeimos globos vaikus, kai gaus labai gerą ir profesionalią pagalbą. Į tai nukreipta – į globos centrų stiprinimą, specialistų stiprinimą. Dar planuojame atnešti svarstyti profesionalių globėjų darbinius pavadinimus, dar vieną rūšį, budinčius globotojus ir nuolatinius globotojus, jie būtų specialiai parengti ir gautų adekvatų atlygį už sudėtingus ir ypatingus atvejus, kai priimami globoti vaikai su negalia arba sudėtingo elgesio paaugliai. Manychiau, kad tai pagrindiniai dalykai, kurie padėtų mums eiti iš tos institucinės globos. Ačiū.

PIRMININKAS. Matau, kad dar labai nori paklausti kolegė R. Tamašunienė. Klauskite iš savo vietos.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Norėjau taip pat paadvokatauti visiems kitiems likusiems paklausti Seimo nariams, nes iš tikrųjų viceministrė išsamiai atsako ir nauja įstatymo redakcija, todėl galėtume šią diskusiją šiek tiek pratęsti, nes lenkiame darbotvarkę.

Aš pritariu šio įstatymo projektui, nes ir sudėliojote procedūras, ir reglamentuojate daug dalykų, reikalingų šeimynoms. Didinamas šeimynos dalyvių skaičius. Mano vertinimu, net neturėtų būti siejama su šešių vaikų skaičiumi, nes reikia vertinti tai, kad šeimynos globotojai dirba 24/7. Jie neturi nei nedarbingumo, nei atostogų, nei gali sau leisti, be vaikų, be savo globotinių, kokią nors kitokią veiklą.

Aš vis dėlto norėčiau jūsų paklausti. Lietuvos šeimynų asociacija siūlo didinti šeimynos dalyvių pajamas iki 3,54 minimaliosios mėnesio algos, nes ji vertina, skaičiuoja. Apskritai vertinant globojamo vaiko globą šeimynoje, ji yra šešis kartus mažesnė, negu esant kitoms formoms – ar tai bendruomeniniams globos namams, arba net vertinant budinčių globotojų pajamas.

Jeigu mes rengiame kokybiškai naują įstatymą, ar vis dėlto nereikėtų atsižvelgti į tikrai seniai signalus siunčiančią Lietuvos šeimynų asociaciją ir tas pajamas padaryti adekvačias ir nediskriminuojančias vienos globos formos? Iš tiesų aš turiu tik gražius šeimynų pavyzdžius, tikrai vaikai ten gauna šeimos aplinką ir jais rūpinasi globotojai – tai sukuria tikrai bendrus šeimos ryšius. Ačiū.

V. AUGIENĖ. Dėl galimybės padidinti šeimynų dalyvių pajamas ir padaryti jas adekvatesnes buvo labai diskutuojama su savivaldybėmis, nes, kaip žinome, tai yra, kaip jau čia ir minėjo gerbiamas Seimo narys, savivaldybių savarankiškasis biudžetas, jų savarankiškosios lėšos. Mes ra-

dome bendrą sutarimą, kad palaipsnis kilimas būtų 2023 metais vienais dydžiais, paskui, 2024 metais, – didesniais. Man regis, 2024 metais jau ir pasiektume pageidaujamą šeimynų dalyvių gaunamą sumą. Siekiame subalansuoti tą padidinimą su galimybėmis, kad savivaldybės... nes yra tokia prievolė „ne mažiau kaip“. Savivaldybės visada gali daugiau mokėti ir kai kurios moka, bet mūsų atveju įtvirtiname „ne mažiau kaip“ ribą. Todėl manome, kad tie skaičiai yra optimalūs, dėl jų visi galėjome susitarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, viceministre. Dabar motyvai. R. Tamašunienė pasisako už. Galite sėsti, viceministre.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Aš manau, kad įstatymo rengėjai tikrai atliepė dalį problematikos, su kuria susiduria šeimynos, globodamos vaikus. Vis dėlto verta išnaudoti visas globos formas, kad vaikams maksimaliai būtų sukurta šeimos aplinka. Čia skambėjo kolegų raginimai, kad vis dėlto geriau daugiau dėmesio skirti globai šeimose, bet ši forma yra veikianti ir tai yra gera forma.

Balsuodama už tai, kad būtų reglamentuota ir padidintos pajamos bent mažu žingsneliu, labai tikiuosi, kad vis dėlto ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, taip pat bendradarbiaudama su savivaldybėmis, ne užkraus ant savivaldybių pečių tą visą našta, o suras būdų ir formų, kaip šeimynas finansuoti ir finansavimo šaltinius skirti savivaldybių socialinėms funkcijoms vykdyti – būtent vaikų globai ir globotojų darbo užmokesčiui ir pajamoms.

Yra daug teigiamų dalykų, mano vertinimu, ir bus dar diskusija komitetuose. Manome, kad rasime gerų sprendimų. Palaikau pateikimo stadijoje šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Baigėme diskusiją dėl šio projekto kol kas. Balsuosime nustatytu laiku. Atkreipiu dėmesį, kad balsavimo intervalas yra 11 val. 05 min., nuo to momento. Pasikeitė, kadangi išėmėme rezoliuciją. Galbūt kas nors įsidėmėjo ankstesnį laiką, kuris buvo numatytas, kad prasideda 11 val. 15 min.

10.50 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1857, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1858 (pateikimas)

Dabar turime šiek tiek laiko iki to balsavimo momento. Galbūt A. Matulas galėtų pristatyti savo Sveikatos draudimo įstatymo ir Sveikatos sistemos įstatymo pataisų paketą? Čia darbotvarkėje buvo 1-12 klausimas. Kviečiu į tribūną.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, įstatymo iniciatoriai – Sveikatos apsaugos ministerija ir Sveikatos reikalų komiteto nariai, jie faktiškai visi pasirašė ir teikia šį įstatymo projektą. Problema yra ta, kad nelikus nepaprastosios padėties šalyje iškilo problema, kokias paslaugas galime suteikti laikiną prieglobstį, laikiną apsaugą gavusiems užsieniečiams. Kalbama apie nuo karo iš Ukrainos išvykusius asmenis. Tokių Lietuvoje dabar gyvena apie 50 tūkst., todėl įstatymo tikslas yra užtikrinti visiems laikinąją apsaugą gavusiems užsieniečiams tokios pat apimtys ir tokia pačia tvarka bei sąlygomis kaip apdraustiesiems PSDF nemokamai teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Kaip minėjau, tokių asmenų yra apie 50 tūkst., dabar gyvenančių Lietuvoje. Šitą pusmetį papildomai reikėtų apie 13 mln. eurų. Jeigu tokia pati situacija išliktų kitais metais, per metus, ligonių kasų skaičiavimu, reikėtų apie 26 mln. papildomo finansavimo.

Jeigu būtų pritarta, o labai prašau pritarti po pateikimo, prašytume Vyriausybės išvados. Kaip sakiau, projektas yra teikiamas Sveikatos ministerijos iniciatyva kartu su Sveikatos reikalų komitetu, bet tokios išvados reikėtų, nes papildomai reikia, kaip sakiau, labai nemažai pinigų.

Ir lydimasis analogišką problemą sprendžia.

PIRMININKAS. Dabar klausimai. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pirmininke, mano klausimas. Galbūt jūs nesąmoningai paminėjote tik Ukrainos. Bet tokį statusą turi ir baltarusiai. Kaip su jais bus? Ar šis įstatymas tik, taip sakant, nuo karo bėgantiems ukrainiečiams, o bėgantiems nuo A. Lukašenkos režimo tai nebus taikoma? Ar bus taikoma? Ačiū.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Taip, kol kas migracijos tarnyba yra pateikusi skaičius, kiek Lietuvoje gyvena ukrainiečių, iš Ukrainos atvykusių žmonių. Ar bus taikoma Baltarusijai, tai šiuo atveju kaip ir ne.

PIRMININKAS. Atsakėte, taip. Toliau klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tiesų turbūt reikia pasidžiauti, kad nemažai tų asmenų, kurie atvyko čia, bėgdami nuo karo, gavę statusą sėkmingai integruojasi į mūsų bendruomenę. Iš patirties žinau, kad nemažai jų dirba, jeigu dirba, tai taip pat gauna tam tikras garantijas. Džiaugiuosi, kad nemažai jų dabar eina mokytis į paklausias tam tikras specialybes. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų turbūt tam tikrų paskatų, kad vis dėlto pasirinktų tokią integracijos kelią, kur iš tikrųjų ir taip jie gauna tą sveikatos draudimą. Ar šis pasiūlymas šiek tiek nesumažins noro integruotis ir, tarkime, užsiimti tam tikromis veiklomis? Ačiū.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad nesumažins, bet mūsų pareiga ir garbės reikalas palaikyti Ukrainą, Ukrainos piliečius, kurie dėl įvairių aplinkybių – dėl saugumo, dėl šeimos, dėl mažų vaikų – yra atvykę laikinai gyventi į Lietuvą, ir ne tik į Lietuvą, todėl mūsų garbės reikalas yra suteikti tokias paslaugas, kad jie jaustųsi saugiai. Neteko sutikti nė vieno ukrainiečio, kuris saktų, kad, pasibaigus karui arba kada saugumo situacija Ukrainoje taps kita, nenorėtų grįžti ir neplanuoja grįžti į savo tėvynę.

PIRMININKAS. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Dėkoju. Gerbiamas kolega, tikrai yra geras projektas, tiktai aš galvoju, ar ne per plačiai užsimota. Turiu mintyje tai, kad šis sveikatos draudimas bus suteiktas visiems laikinąją apsaugą gavusiems užsieniečiams. Tačiau ar negalvojate, kad reikėtų galbūt sulyginti kaip ir Lietuvos piliečius, kurie atitinka tam tikras sąlygas? Turi būti registruoti Užimtumo tarnyboje, mokosi ar studijuoja, ar yra pensinio amžiaus, arba turėti galimybę patys išsipirkti tokią draudimą, nes šiuo atveju, mes žinome, kad gavę laikinąją apsaugą jie nebūtinai gali gyventi Lietuvoje. Tarkim, jie turi visas galimybes keliauti po visą Europos Sąjungą ir, tarkim, patyrus sveikatos draudimo išlaidas užsienyje, mūsų valstybė turės jiems jas apmokėti. Todėl ar negalvojate, kad geriau sulyginti visas sąlygas kaip ir Lietuvos piliečiams, o ne taip, kad visiems urmu duodame sveikatos draudimą?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Todėl ir siūlome kreiptis į Vyriausybę, kad Vyriausybė papildomai dar išanalizuotų visus pasiūlymus, ir mes komitete bandysime įsigilinti į visas aplinkybes, ir į tas, kurias jūs siūlote, kad būtų vienodos sąlygos, bet tikslas, kaip sakiau, kad žmonės, išvykę, pabėgę nuo karo, gautų tinkamą sveikatos priežiūrą ir laiką.

PIRMININKAS. Paskutinė klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju. Mano klausimas, tiesą sakant, panašus į prieš tai buvusį. Kadangi tenka šiek tiek bendrauti su ukrainiečiais ir iš jų išgirstu, kad jie būtų patenkinti, nes dauguma jų dirba. Yra žmonių, kurie dirba toje pačioje Ukrainoje nuotoliniu būdu, bet jie būtų laimingi net turėdami galimybę tiesiog išsipirkti sveikatos draudimą. Ar nesvarstėte ir tokiu keliu eiti sudarant jiems sąlygas tiesiog susimokėti tą PSD, nes sako, kad dabar jie gali tai padaryti išsipirkdami patentą, nepaisant to, kad dirba, sakykime, tai pačiai Ukrainai, ir turėti tuomet tą visavertį sveikatos draudimą. Galbūt ir biudžeto atžvilgiu tai būtų racionalesnis pasiūlymas. Ar nesvarstėte tokio kelio ir ką apie tai galvojate?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Tai išsipirkti draudimą tikriausiai gali ir ta suma nėra didelė, nes ir dabar nemažai Lietuvos piliečių, išvykusių ir mokesčius kitose šalyse, moka sveikatos draudimą. Aš nežinau, dabar kažkaip projekte įrašyti tokią galimybę gal būtų ne visai solidu. Sakau, situacija yra tokia, kad mes visapusiškai turime remti Ukrainos piliečius, bet išanalizuosime ir tokią galimybę, ar... Pasiūlyti tokią galimybę galbūt ir galima tiems, kurie gali susimokėti sveikatos draudimą.

PIRMININKAS. Dėl motyvų pasisakys už A. Vinkus. Prašom, prašom.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, Seimo nariai, iš teikiamo Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projekto pavadinimo nesunku spėti, apie ką jis kalba. Taigi, kaip pristatė kolega A. Matulas, kalbame apie valstybės lėšomis draudžiamų asmenų sąrašo papildymą. Pats sa-
vaime valstybės lėšomis draudžiamų asmenų sąrašo papildymas, šiuo atveju jau 23 asmenų kate-

gorija, vis naujomis kategorijomis sveikatos sistemai yra nenaudingas, nes valstybė už draudžiamą asmenį moka keleriopai mažiau negu dirbantieji, ir tuo silpnina Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto pajėgumą, o kartu ir sveikatos apsaugos sistemos finansinį tvarumą. Tačiau šiuo atveju tikrai neprieštarausiu valstybės lėšomis draudžiamų asmenų kategorijų papildymui užsieniečiais, kuriems Lietuvoje suteikta laikinoji apsauga, nes yra kalbama apie ukrainiečius, kurie priversti bėgti nuo karo siaubo Ukrainoje ir palikti savo tėvynę. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Kol kas stabtelėsime prie šio projekto. Netrukus apsispręsime balsuodami.

11.00 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 32 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1968 (pateikimas)

Dar pamėginsime spėti pateikti kitą Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 32 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1968. Pranešėja – I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Sveiki, laba diena, gerbiami kolegos. Pristatau jums Sveikatos draudimo įstatymo pataisas, kurių tikslas yra nustatyti kadencijų trukmę teritorinių ligonių kasų direktoriams ir šių įstaigų stebėtojų tarybų nariams. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad direktoriams kadencijos trukmė yra penkeri metai ir kad tas pats asmuo gali eiti šias pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Ketverių metų trukmės kadenciją siūloma numatyti stebėtojų tarybos nariams, taip pat numatant tą dviejų kadencijų iš eilės ribojimą.

Šita praktika, kaip daugelis žinote, vadovų rotacijos praktika, tikrai nėra nauja. Daugybėje institucijų ji jau veikia – švietimo, kultūros, teismų, kitų įstaigų vadovams. Kokių nors įtikinamų motyvų, kurie pagrįstų rotacijos atsisakymą arba skirtingų standartų taikymą, nėra, priklausomai vėlgi nuo įstaigos. Dėl šios priežasties turime būti nuoseklūs, kadangi daugelyje institucijų tai galioja, nepalikti galimybių tikrai tam tikrose institucijose dirbti neribotą laiką.

Noriu dar pabrėžti, kad šio įstatymo tikslas nėra kaip nors nubausti vadovus, kurie ilgai dirba toje pačioje pozicijoje. Aukštas pareigas einančių valstybės tarnautojų rotacija kaip tik yra galimybė dalintis tomis kompetencijomis. Tokie siūlymai yra orientuoti į pačių organizacijų tobulėjimą ir į viešojo sektoriaus vadovų ugdymą. Rotacijos užtikrinimas yra randamas įvairiose rekomendacijose, taip pat ir EBPO rekomendacijose kaip viena iš priemonių stiprinti lyderių ugdymą viešajame sektoriuje. Tiesiog ši praktika jau yra taikoma daugelyje institucijų, tai nesinorėtų turėti kokių nors išskirtinių likusių, kur tos praktikos nėra. Trumpai gal tiek. Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Klausiančių nemažai. Pirmas klausia A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama kolege, už pristatymą. Čia ne pirmas jūsų siūlymas, ir aš turbūt nesistebiu, kad jūs jį teikiate, esate savotiškai nuosekli tuo klausimu, bet neabejoju, kad jūs pasidomėjote, kaip sekasi sveikatos sistemai ir ministerijai ieškoti vadovų. Turbūt girdėjote tuos pasisakymus, kad jų nėra lengva rasti, nes tai nėra tos institucijos, kurios vadovams būtų labai patrauklios. Jeigu ten atsiduria toks grynas vadybininkas, taip sakant, baigęs viešąjį administravimą arba kokią nors sritį, nesusijusią su sveikatos priežiūra, tai tampa tam tikra problema sveikatos sistemai. Ar jūs negalvojate, kad tą siūlymą įgyvendinus, jeigu jis būtų priimtas, sveikatos sistema savotiškai susidurs su labai rimtomis vadovų paieškos problemomis? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Čia turbūt universalus klausimas šiaip apie gerus vadovus. Dėkoju už klausimą. Svarbus momentas čia vis dėlto yra ir darbo užmokestis. Aš tikiu, kad ir po valstybės tarnybos pertvarkos šitie klausimai bus atsakyti. Kai mes turėsime konkurencingesnį darbo užmokestį, tai bus lengviau pritraukti apskritai į viešąjį sektorių vadovus.

Tai nėra tik sveikatos apsaugos, tik sveikatos priežiūros įstaigų ar tik ligonių kasų problema. Tai yra bendra mūsų viso viešojo sektoriaus problema, nes aukštos kvalifikacijos vadybininkai, tinkamų kompetencijų žmonės privačiame sektoriuje pretenduoja į kur kas didesnius atlyginimus. Aš žiūrėčiau visų pirma, kad tai ne tik sveikatos problema ir kad vis dėlto su valstybės tarnybos reforma ir tų vadovų atlyginimais mes tikrai visuose sektoriuose turėsime daugiau gerų vadovų.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūs savo projekte teigiate, kad dėl amžino vadovo pareigų nusistovėję dogmatiški vadovavimo principai turi reikšmingos įtakos įstaigų darbui, užkertančiam kelią racionaliam valstybės turto valdymui. Ar galėtumėte pagrįsti, pakomentuoti, kas tie dogmatiški valdymo principai? Pirma. Antra, kaip išivaizduojate, kokį kelią užkerta racionaliam valstybės turto valdymui? Ar jūs taip neižeidžiate puikiai dirbančių vadovų? Pirmas dalykas.

Antras, jūs įstatymo projekte teigiate, kad projektas turės teigiamą įtaką kriminogeninei situacijai. Kuo galite pagrįsti tą situaciją – kriminogeninei situacijai. Ar tai nėra įžaidimas gerai dirbantiems vadovams? Ir jeigu yra pažeidimų, kitos institucijos turi dirbti? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkoju už keletą klausimų. Dabar dėl darbo kokybės. Įvairios ataskaitos, tiek teikiamos Valstybės kontrolės, tiek tarptautinių organizacijų, Pasaulio sveikatos organizacijos, rodo, kad vis dėlto Lietuvoje sveikatos įstaigų, šiuo atveju ir teritorinių ligonių kasų, valdysenos padėtis tikrai nėra gera. Yra pripažinta ir vietos ekspertų, ir užsienio ekspertų, kad tą valdyseną reikia keisti. Todėl aš nenorėčiau eiti į kokius nors asmeniškumus, tai yra tiesiog viena iš priemonių, kad būtų geresnis tikrai labai svarbios visiems Lietuvos gyventojams srities – sveikatos apsaugos – valdymas.

Mes, ko gero, norime, kad ir tie ištekliai būtų maksimaliai efektyviai ir profesionaliai valdomi, ir norime geresnių paslaugų, o tai galiausiai yra geresnė gyventojų sveikata. Ar ne? Čia yra kompleksinis dalykas.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerbiama kolege, įsigilinęs į jūsų pateiktą įstatymo projektą, niekaip nesuspratau, kaip tai susiję su liberalumu ir laisve, nes mažinamas kadencijų skaičius. Ir kadangi iš niekur neatsiranda tokių panašių iniciatyvų, norėčiau sužinoti, kam šis įstatymo pakeitimas yra skirtas? Kokios pavardės čia slypi arba pavardė? Labai ačiū. Labai palengvintumėte darbą.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Šiuolaikinis liberalizmas yra labai stipriai orientuotas į šiuolaikinę valdymą ir į gerąsias tarptautines valdysenos praktikas. Šiuo projektu siekiama pritaikyti tai, ką mes pasaulyje turime geriausio, o vadovų rotacija yra viena iš tų priemonių. Tiesą sakant, ne tik viešajame, bet ir privačiame sektoriuje yra retų atvejų, kai įmanoma ilgus dešimtmečius išlaikyti tokius pat rezultatus, vadovaujant tam pačiam asmeniui. Tiesiog didina skaidrumo prevenciją ir gerina valdyseną.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų iš dalies pritariu šitam teisės aktui, bet mane pirmiausia domina, nuo kada jūs pradėsite skaičiuoti tą penkerių metų kadenciją? Ar tik dabar įsiteisėjus nuo sausio 1 dienos pradėsite penkerius, ar mes žiūrėsime į tai, nuo kada jis dirba? Kiek tai palies dabartinius, dabar esamus vadovus.

Kitas klausimas, ar nereikėtų suvienodinti taip pat ir stebėtojų tarybų pirmininkų, jeigu čia yra penkerių metų kadencija, gal ir čia turėtų būti penkerių metų kadencija, kaip jums atrodo? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkoju, kolege, už klausimus. Dėl įsigaliojimo ir įgyvendinimo yra detalai surašyta, kada įsigalioja, priklausomai nuo to, kiek asmuo dirbo toje įstaigoje, kiek ėjo pareigas. Tarkime, jeigu ėjo penkerius metus ir daugiau, tuomet iki 2023 m. liepos 1 d., ir tie terminai taip slenka. Iš tikrųjų analogija yra paimta tokia pat iš Sveikatos priežiūros įstaigų vadovų įstatymo, kur jau komitete buvo rasti tie terminai. Dėl stebėtojų tarybos kadencijos. Kadangi dabar yra galiojantis terminas ketveri metai, tai jis buvo paliktas, bet čia diskusinis klausimas. Čia, manau, galima ir suvienodinti. Tiesiog dabar yra galiojantis ketverių metų terminas.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, panašus klausimas jau skambėjo, bet aš pakartosiu. Vis dėlto dėl suderinamumo jūsų siūlomo įstatymo ir valstybės tarnybos reformos. Ten ne tik apie atlyginimus kalbama, dėl atlyginimų gali išvis šis projektas įstrigti, bet kalbama ir apie kompetencijas. Būtent labiau kalbama apie kompetencijas, ne tiek apie atlyginimus. Dabar jūs sakote: jokios problemos, duosime didesnius atlyginimus. Tai ir į mokyklas, į bibliotekas, į

kultūros namus ir visur vadovų bus perteklius. Ar jūs tuo tikite, ar čia yra teorinis samprotavimas? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Taip, tikrai tikiu. Bet dar norėčiau šiuo atveju pabrėžti tai, kad vis dėlto mes nekalbame apie sveikatos priežiūros įstaigas, tai nėra ligoninės ir poliklinikos. Teritorinė ligonių kasa gydymu neužsiima. Ten tikrai reikalingos kitos kompetencijos, nei būtų galima jų švietimo įstaigose ar kur nors kitur ieškoti.

PIRMININKAS. Klausiti baigiame, nes paskutinė klausiančioji yra pati projekto autorė. Turbūt neturėtų savęs klausinėti. Ačiū pranešėjai.

Dėl motyvų. V. Mitalas – už.

V. MITALAS (LF). Dėkui, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, aš galiu sakyti, man ne iki galo patinka tas išpūdis, kad mes didelę sistemą lopome po truputėlį. Būtų daug geriau, jeigu sakytume, kad visos viešojo sektoriaus pertvarkos, visų vadovų, visų valstybės tarnautojų ir kitų įstaigų vadovų klausimas yra sprendžiamas, vadinkime, sistemiškai. Bet, deja, jis sistemiškai nesprendžiamas. Mes vis dar esame dabartinėje situacijoje laukdami tų pertvarkų, laukdami sisteminių sprendimų. Man atrodo, šį sprendimą reikia priimti ir judėti į priekį, nepaisant to, kad stovintis liūnas dažnai įtraukia. Aš netikiu, kad tą patį vadovaujamą darbą galima gerai dirbti 40 metų iš eilės. Aš netikiu, kad tą patį vadovaujamą darbą galima gerai dirbti 30 metų iš eilės. Man atrodo, kad kiekvienoje įstaigoje, kiekvienoje organizacijoje yra reikalinga kaita. Gerosios viešojo sektoriaus patirtys kitose Vakarų Europos valstybėse labai aiškiai koncentruojasi į aukštesniųjų vadovų rotacijos ir kompetencijų kėlimo mechanizmus. Todėl aš manau, kad šios įstaigos vadovai, šių įstaigų vadovai taip pat turi būti tie, kurių įvestos kadencijos labai aiškiai apribotos. Todėl raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Prieš pasisako A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Kolegos, vis dėlto aš nepritariu šiai siūlomai idėjai. Pasakysiu kodėl. Pirmiausia, vežimas yra statomas prieš arklį – žadama, kad bus dideli atlyginimai, geros sąlygos. Padarykite tuos gerus atlyginimus. Aš manau, kad neatsiginsite žmonių, kurie ateis į konkursą ir tikrai dalyvaus. Kodėl jie dabar neateina? Todėl ir neateina. Matyt, kažko trūksta, ar ne? Jeigu jie ateis į konkursą, tai jūs galėsite išsirinkti geriausią ir neribodami, sakykime, kadencijų skaičiaus, ar ne? Tai viena.

Aš nežinau, ar šis sprendimas nepadarys vėl to paties, ką jau yra padaręs daliai įstaigų, šiuo metu esančių be vadovų. Kas galėtų pasakyti, ar jūs tokiu būdu negalvojate sukurti situacijos, kad laikydami tas institucijas be vadovų juos priimsite tiesiog tuo metu, kai turėsite sau palankų žmogų? Dar daugiau, ta fantazija, kad vadybininkai turi tvarkyti sveikatos sistemą, galutinai sukompromitavo šį sveikatos ministrą. Jis bijo net į Seimą ateiti pristatyti įstatymų projektų, kad negautų kokio nors klausimo, apie kurį žalio supratimo neturi. Yra klaida galvoti, kad visur vadybą arba viešąjį administravimą tik pabaigę žmonės vadovaus tokiai sistemai kaip Valstybinė ligonių kasa. Jūs klystate, kad ten reikia tik vadybinių arba ekonominių gebėjimų. Žmogus pirmiausia turi suprasti sveikatos sistemą, kaip ji veikia, tada jis gebės priimti sprendimus, kurie bus grįsti ne tik pinigais.

PIRMININKAS. Gerai, motyvai išsakyti. Dabar kaip tik ir galėsime apsispręsti dėl šio projekto. Pradedame balsavimo intervalą kiek vėluodami.

Balsuosime, ar pritariame po pateikimo dabar aptartam projektui – Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1968.

Balsavo 123: už – 66, prieš – 20, susilaikė 37. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu būtų skiriamas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, atsiprašau, Sveikatos reikalų komitetas. Svarstymo data būtų lapkričio 24 diena. Galime tam bendrai pritarti? Pritariame.

Repliką po balsavimo nori pasakyti A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Pirmiausia noriu paprašyti Vyriausybės išvados. Replika kolegoms, kurie sako, kad šita problema nesprendžiama sistemiškai, artimiausiu metu Vyriausybė registruos įstatymo pataisas, kuriomis siūlys optimizuoti Ligoninių kasos veiklą, ir šita problema bus sprendžiama. Aš asmeniškai negaliu atimti kai kurių kolegų noro išreikšti savo valią ir registruoti

(jau ne pirmą kartą registruoti) įstatymų projektus, kuriais įvedamos kadencijos. Ne visada jos pasitvirtina. Būtent dėl stebėtojų tarybos labai dažnai Ligonių kasa deda pastangas, kad apskritai savivaldybės deleguotų žmonės į stebėtojų tarybą. Todėl šitų kadencijų įvedimas stebėtojų tarybos nariams, man atrodo, gali sulaukti priešingos reakcijos. Bet sistemiškai artimiausiu metu šita problema bus sprendžiama.

PIRMININKAS. Gerai, išgirdome pasiūlymą prašyti Vyriausybės išvados. Manau, tam galime bendru sutarimu pritarti. Pritariame.

Dabar balsuosime eilės tvarka, kaip projektai surašyti darbotvarkėje.

11.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975(2) (svarstymo tęsinys)

Pirmiausia Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 131: už visi 131. Po svarstymo pritarta.

11.19 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas projektas – Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 129: už – 122, prieš – 2, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

Komiteto pirmininkas minėjo, kad komitetas prašo skubos. Ar galime bendru sutarimu tam pritarti? Pritariame bendru sutarimu. Ačiū.

Toliau kitas projektas yra Nr. XIVP-19...

Replika po balsavimo – P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, valdančioji dauguma, mes kritikuoju V. Putiną, A. Lukašenką, kad jie varžo žiniasklaidą. Rusijoje uždarytos visos alternatyvios žiniasklaidos priemonės. Ar mes neiname tuo pačiu keliu, ar mes nesiekiamo to paties? Sovietmečiu irgi buvo uždrausta visa propaganda, kita nuomonė. Buvo „Laisvės“ radijas, „Amerikos balsas“, Vatikano radijas. Bet mes klausėme. Mano įsitikinimų nepakeitė. Aš žinojau, kad Lietuva okupuota. Bet buvo silpnų žmonių, tokių kaip D. Grybauskaitė. Ji neitikėjo komunizmu ir pradėjo Lietuvos laisvę 15 sovietinių respublikų... ir pradėjo dėstyti marksizmą-leninizmą.

Man atrodo, svarbiausia, kad žmonės galėtų rinktis, matyti ir vieną informaciją, ir kitą, atsi-
rinks. Mes virstame tokia pačia šalimi kaip Baltarusija ir Rusija. Mes einame tais pačiais keliais.

PIRMININKAS. Matyt, neiname tais pačiais keliais. Yra Seimo narių, kurie gali sakyti ir tokią nuomonę.

V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Trumpa replika. Mes kritikuoju V. Putiną, A. Lukašenką ir P. Gražulį. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, tokia trijulė buvo įvardinta. (*Balsai salėje*) Toliau tęsiame.

P. GRAŽULIS (LRF). O pats nebuvo komunistas? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gal nesiaiškinkime, kas buvo komunistas ar ne komunistas.

11.20 val.

Peticijų konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-1974 (pateikimo tęsinys)

Dabar balsuojame dėl projektų eilės tvarka. Kitas balsavimas dėl Peticijų konstitucinio įstatymo projekto. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo. (*Balsai salėje*)

Balsavo 126: už – 124, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu būtų skiriamas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomu komitetu – Žmogaus teisių komitetas. Svarstymo data būtų numatoma gruodžio 8 diena. Sutariame bendrai dėl to.

P. Gražulis vėl nori replikuoti po balsavimo dėl Peticijų įstatymo.

P. GRAŽULIS (LRF). Taip, pone Pranckietis, koks vėjelis, toks ir Pranckietis. Buvo komunistiniai laikai, buvai komunistu, dabar liberalistiniai laikai, dabar esi *liberastas*. Taigi tu eini visą laiką pasroviui. Komunistai teisė mane. Dabar mane teisia *liberastai*.

PIRMININKAS. Nelabai ką bendro turėjo replika su mūsų balsavimu. (*Balsai salėje*) Bet galbūt čia kažkas apie būsimas peticijas.

11.22 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 2, 6, 7, 8, 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1954ES (*pateikimo tęsinys*)

Toliau balsuosime dėl kito projekto – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1954. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 123: už – 103, prieš nėra, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Numatoma svarstymo data – lapkričio 3 diena. Pritariame bendru sutarimu.

11.24 val.

Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1978, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1979 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau dviejų įstatymų projektų paketas – Šeimynų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 127: už – 126, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Dėl abiejų projektų pagrindiniu komitetu skiriamas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomu – Žmogaus teisių komitetas. Numatoma svarstymo data – lapkričio 3 diena. Pritariame bendru sutarimu.

11.25 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1857, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1858 (*pateikimo tęsinys*)

Ir paskutinis balsavimas šiuo laiko intervalu – balsavimas dėl dviejų projektų paketo, juos pateikė kolega A. Matulas. Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1857 ir Sveikatos sistemos įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1858. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 126: už – 123, prieš nėra, susilaikė 3. Aš spėju, kad ministrė prašys Vyriausybės išvados. Taip, prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kadangi projektas tikrai susijęs su ženkliais valstybės biudžeto poreikiais, prašome Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taip, ir projekto autorius to paties prašė. Manau, bendru sutarimu priimame, kad reikia Vyriausybės išvados, kadangi tai yra ir Statuto reikalavimas. Taip pat nustatome, kad pagrindinis bus Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Dėl abiejų projektų tie patys. Ir numatoma svarstymo data čia buvo, matau, spalio 11 diena. Aš klausčiau, ar Vyriausybė spės išvadą parengti iki spalio 11 dienos? Na, reikėtų sakyti, kokią savaitę

anksčiau, iki spalio 4 dienos? Matau, kad ministrė krato galvą, vis dėlto svarstymo datą numatykime gal spalio 27 dieną. Sutariame. Jeigu viskas įvyks greičiau, nėra problemų svarstyti projektą Seime anksčiau.

Baigėme balsavimus. Aš kviečiu toliau pirmininkauti Seimo Pirmininko pavaduotoją P. Saudargą.

11.28 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1985 (pateikimas)

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos, tęsiame darbą. Toliau darbotvarkės 1-8 klausimas – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1985. Kviečiu į tribūną gerbiamą ministrą S. Gentvilą. Pateikimas. Prašom į tribūną, gerbiamas ministre.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiama nauja Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo redakcija. Prieš ketverius metus buvo atliktas kompleksinis šio... praeita redakcija, per ketverius metus išaiškėjo keletas praktinio taikymo sudėtingumų arba spragų, taip pat atsirado ir kitų tarptautinių nuostatų, kurias reikėtų įterpti. Apie jas išsamiau.

Visų pirma Lietuva yra gavusi Orhuso konvencijos pažeidimo rekomendacijas dėl „LitPol Link“ elektros linijos tiesimo. Tuomet netinkamai buvo įtraukta vietos Rudaminos bendruomenė. Užginčijus Orhuso konvencijos biure Lietuvos praktikas, jos yra taisomos pagal šį projektą. Taip pat numatoma, kad visuomenė galėtų teikti išsamesnes pataisas dėl dokumentų ir planuojamos pačios veiklos. Mūsų Aplinkos apsaugos agentūra, ji jau yra galutinis sprendimo priėmėjas, turėtų vertinti ne tik pačią procedūrą, bet ir pačias visuomenės pastabas.

Taip pat esame pastebėję ir visuomenė dažnai atkreipia dėmesį, kad planuojant didesnes ūkines veiklas, pramoninius objektus dažnai imamos ir išskaidomos veiklos, taip neatspindint galutinės apimties, kaip atrodys galutinis procesas. Todėl numatomas reikalavimas, kad veiklos nebūtų išskaidomos, nes praktikoje pasitaiko ir piktnaudžiavimų, ir tyčinio projektų išskaidymo. Pavyzdžiui, pastaruoju metu toks precedentas buvo su „Grigeo Klaipėda“, kai trys objektai buvo išskaidyti ir trys skirtingo poveikio aplinkai vertinimo procedūros buvo daromos be vienos.

Taip pat įgyvendindami ESPO konvenciją, mes turime informuoti savo kaimynus apie objektus, kurie yra planuojami pasienio regionuose. Lietuvoje daugėja tokių objektų, tai Ignalinos atominės elektrinės kai kurie darbai, vėjo jėgainių parkai bus labai arti Latvijos sienos, todėl numatoma aiškesnė tvarka, kaip mes informuojame savo kaimynus ir stengiamės būti geriausi, kad tikrai pabrėžtinai parodytume prastą Baltarusijos praktiką su Astravo jėgaine.

Projektas taip pat mažina administracinę našą, daug techninių pakeitimų, iš esmės kai kur tikslinamos apibrėžtys, įvardinami atvejai, kada nereikia atlikti pakartotinių poveikio aplinkai vertinimo procedūrų ar atrankos procedūrų, ir taip iš tikrųjų atliepiame tą proveržio paketo lūkestį, kad sutrumpinsime kai kurias procedūras, ypač dėl atsinaujinančios energetikos.

Galiausiai daug techninių pakeitimų, jie, tikiu, bus apsvarstyti komitetuose. Pats projektas rengtas gerus metus, su išsamiais vertinimais, tiek informuojant Europos Komisiją, tiek visuomenę per derinimo procedūras. Mielai atsakysčiau į klausimus, bet, tikiu, gilesnės diskusijos bus komitete.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galbūt gilesnė diskusija ir čia įsivyras, nes jus nori paklausti labai nemažai Seimo narių. Pirma klausia gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų kai ką jūs paminėjote. Mes žinome, kad šis projektas susijęs su atsinaujinančia energetika, su vėjo jėgainių statyba. Šito projekto labai laukia mūsų tie statytojai, kurie jau galbūt pastatė elektros vėjo jėgaines. Bet mane labiausiai domina 8 straipsnis, kur jūs parašėte, kad nereikia atlikti poveikio aplinkai, kai keičiama ūkinė veikla. Kažkodėl atsiranda tarp kitų. Gal galite pakomentuoti, kas čia paslėpta, kokia gali būti pakeista ūkinė veikla, kad staiga nereikės man atlikti poveikio aplinkai

vertinimo? Man šitoje vietoje... Dėl bendruomenių, dėl visko sutinku, bet šitas 3 straipsnio 8 punktas man kelia labai daug neaiškumų. Prašom pakomentuoti.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Svarbu išsiaiškinti, bet iš esmės, jeigu mes kalbame apie tos atsinaujinančios energetikos pavyzdį, tai atsirado, pavyzdžiui, žymiai galingesnės vėjo jėgainės, kurios įtelpa į tą patį rotorių, tą patį aukštį, ir tiesiog pakeitus turbiną galima gauti žymiai didesnį galingumą. Tokiu atveju nereikėtų atlikti naujos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kai iš esmės visi parametrai – triukšmingumas, aukštingumas ir rotoriaus dydis – išlieka tokie patys ir neviršija. Kiti atvejai yra susiję su žemės ūkiu, jeigu yra tiesiog keičiama gyvulių struktūra. Bet vėlgi, kadangi gana konkretūs ir techniniai klausimai, tai siūlyčiau komitete juos išdiskutuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų turbūt gerai, kai randamas balansas tarp verslo interesų ir, tarkim, aplinkosauginių reikalų. Tačiau kai kada piktnaudžiaujant tuo naudojamosi ir bandoma stabdyti kai kuriuos verslo projektus. Aišku, svarbu, kad mes išskyrėme valstybinės reikšmės projektus, nes anksčiau ir tai buvo daroma, kuomet valstybė sprendžia savo energetinius klausimus ir tokiu būdu kažkas stengiasi užkirsti kelią. Kaip šiuo atveju, į kurią pusę pasislinks, nes, tarkime, teko girdėti ir tokių projektų, kur galbūt netgi politiškai buvo veikiama. Kadangi ne tas verslininkas nori statyti, ne tos politinės pakraipos, tai savivaldybė paprasčiausiai per poveikio aplinkai vertinimą stengdavosi blokuoti tokius projektus. Tai iš tikrųjų į kurią pusę balansas dabar pasislinks? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Taip, jūs šnekate praktiniais pavyzdžiais, bet dažnai šis procesas yra viešas. Tiesiog savivaldybės taryba priima motyvuotą sprendimą nepritarti planuojamai ūkinei veiklai. Kauno rajonas pastaruoju metu labai daug dėl žvyro karjerų, smėlio karjerų priėmė. Ne per seniausiais Klaipėdos rajone nebuvo nė vienos vėjo jėgainės, nes iš principo meras buvo įsitikinęs, kad jos sukelia didelį poveikį žmonių sveikatai. Nežinau, mes tikrai jau turime nemažą tikymo proceso praktiką.

Su atsinaujinančių energetikos išteklių plėtra mes tikrai jau didelio galingumo pajėgumus esame suteikę, teigiamas poveikio aplinkai vertinimo išvadas. Jeigu yra kokių nors piktnaudžiavimų, tikrai kreipkitės ir oficialiai, ir neoficialiai. Įvertinsime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, turbūt labai svarbu, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis būtų sveika, bet iš tikrųjų kas atlieka tą funkciją po to, vėliau, priežiūrą? Sakykime, atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, nustatomi rodikliai, kiti dalykai ir dažnai jau bendruomenė susiduria, kad jie būna korupciniai, nuperkami. Pavyzdžiui, parašoma, kad poveikio nebus, ten triukšmo lygis mažas, viskas maža, o po to paaiškėja, kad tie rodikliai viršijami. Tai kas užsiima ta kontrole, kai jau pradeda veikti, nesvarbu, ar tai būtų saulės jėgainė, gamykla ar kiti dalykai, o pasirodo, kad visi tie rodikliai po to yra viršijami. Sakykime, yra šalių, kur yra griežtai pasakyta: jeigu rodiklis viršija, stabdoma gamyba. Pavyzdys – netgi vėjo jėgainė stabdoma naktį, jeigu tam tikrus rodiklius viršija. Kas pas mus užsiima ta priežiūra? Ir ar šis įstatymas padės šitą piktnaudžiavimo vietą sutvarkyti, kad ta priežiūra tikrai būtų griežta ir kad niekas net nebandytų apgaudinėti?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Pajuokaujant, nežinau, kas tas vilkas, kas ta avis. Nes ir verslas, ir investuotojai yra dalis visuomenės, kaip ir aplinkui gyvenantys. Poveikio aplinkai vertinimas ir yra tam, kad objektyviai įvertintų neigiamą poveikį aplinkai ir numatytų kompensacines priemones. Bet jeigu kalbėtume, kas pakeista iki šiol, tai po poveikio aplinkai vertinimo dažniausiai išimami statybos leidimai. Ir prieš jų išdavimą arba TIPK'o, arba taršos leidimo, išdavimą dabar yra fiziškai organizuojamas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, Aplinkos apsaugos agentūros, Aplinkos apsaugos departamento vizitas į vietą, ar viskas yra padaryta taip, kaip numatyta poveikio aplinkai vertinimo išvadoje. Tai čia yra viena procedūra.

Antra procedūra yra ta, kad mes jau turime žmonių, kurios per praeitus metus faktiškai neteko savo leidimų vykdyti veiklą arba buvo įpareigosotos atlikti iš naujo poveikio aplinkai vertinimą dėl to, kad atsirado modernesnės technologijos. Tai yra nuolatinis procesas, bet, aišku, yra bendruomenių, kurios skundžiasi neigiamu poveikiu, ypač kiaulininkystės ūkiuose, ištisi miestai skundžiasi. Ten važiuoja inspektoriai, tikrina, ar normatyvai nėra viršijami. Yra trijų geltonų kortelių

sistema, kad per metus viršijus tris kartus arba normatyvus, arba padarius pažeidimus, stabdoma iš esmės įmonės veikla.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas ministre, tęsiant L. Nagienės klausimą, „Grigeo“ po taršos skandalo nebeturi leidimo naudoti savo valymo įrenginius, jei norėtų valyti savo įmonėje, o ne atiduoti taršą į Klaipėdos vandenų valyklą. Taigi, jeigu norės vėl tą daryti savo įmonėje, turės atlikti PAV'ą pagal dabar galiojančias taisykles. Ar jūsų teikiamo įstatymo projekto 3 straipsnio 8 punkto 1 dalies norma nesuteiks „Grigeo“ teisės ir privilegijos nebeatlikti PAV'o, norint valyti savo įrenginiuose? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Net nežinau, iš kurios pusės atsakyti. Jūs čia daug teisinių terminų sumaišėte, bet Klaipėdos „Grigeo“ turi tris projektus: visų pirma bioreaktorius įmonės teritorijoje, Dumpių valyklos atnaujinimas ir naujas vamzdis iki „Klaipėdos vandenų“. Dėl visų trijų objektų „Grigeo Klaipėda“ atliko poveikio aplinkai vertinimą. Bet problema būdavo, kad pagal ligi šiol veikiančią įstatymą įmonė galėdavo atlikti atskiriems projektams ir sakydavo: na, mes gal naudosime, gal nenaudosime. Dabartinė įstatymo redakcija sako: jūs privalote rodyti visą savo planą, kaip veiks nuo gamybos iki „Klaipėdos vandenų“ sklendės, taip sakant. Jau nebebus galima ir leгалu išskaidyti projektą į tris atskirus vertinimus ir turės matytis kompleksinė veikla.

Šiuo atveju mes neturėjome to griežto argumento ir kai kurios įmonės rodydavo, kaip atskirus procesus išskaido į atskirus vertinimus, o mes negalėdavome pasakyti, kad rodytų visą suminių rezultatą. Šiuo įstatymu tai numatoma.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolega, užsirašė labai daug Seimo narių, aš tikrai negaliu piktnaudžiauti laiku. Klausimą nori užduoti gerbiamas K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Ministre, jūs mylite Klaipėdą, bet nemylite turbūt nei Klaipėdos, nei Lietuvos žmonių. Skaitant Teisės departamento išvadą kaip aplinkos ministrui turėtų būti turbūt gėda stovėti tribūnoje ir pateikti tokį įstatymo projektą, nes 38 Teisės departamento pastabos, kai kurios kritinės. Turbūt esminė pastaba yra ta, kad netgi Teisės departamentas siūlo atlikti projekto antikorupcinį vertinimą, nes jis kelia labai daug abejonių.

Ar už tų gražių norų ir gerų ketinimų nesislepia tas vilkas, apie kurį jūs čia kalbėjote ir sakėte, nežinote, kas jis yra. Ar nereikėtų grįžti dar kartą su tuo, na, tikrai skylėtų projektu ir taisyti tas problemas, kurių yra kalbant apie atsinaujinančią energetiką ir vėjo jėgainių parkus, spręsti turbūt lokaliau. Tos formuluotės, apie kurias ir kolegos užsimena, ir Tomas užsiminė, ir kolegos ką tik klausė, iš tiesų kelia didžiulių abejonių. Dėl tokių įmonių kaip „Grigeo“ ir aš matau galimybę toliau atnaujinti veiklą ir galbūt jūs įtikinésite...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, klausimą reikia užbaigti.

K. MAŽEIKA (DFVL). Bet ar nemanote, kad toks projektas gali patirti fiasko ir iš viso neišjudėti, nes tikrai...

PIRMININKAS. Laikas.

K. MAŽEIKA (DFVL). ...nes yra per daug kritinių pastabų? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Jums leidus, gerbiamas ministre, per jūsų 2 minučių klausimą neišgirdau nė vieno dalykinio argumento. Tai leisiu sau neatsakyti į jį.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tikrai baigiasi šio klausimo laikas. Norėjau suteikti galimybę paskutiniam paklausti, bet gerbiamas ministras... Gerbiami kolegos, gal dar gerbiamas ministras į vieną paskutinį klausimą atsakytų, jeigu sutiktų? (*Balsai salėje*) Baigėsi laikas.

Argumentai. Už niekas nenori kalbėti. Už – gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau. Už projektą kalbės gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Čia bus, gerbiamas posėdžio pirmininke, kompensacija, kad ministras taip makabriškai nuėjo ir atsisėdo į savo vietą – tai parodo, kaip norima bendrauti su kolegomis Seimo nariais.

Gerbiami kolegos, praeitą ar užpraeitą savaitę šioje tribūnoje stovėdamas D. Kreivys aiškino, tiksliau, D. Kreivys nesuprato ir nežinojo, kad Europos Sąjunga gegužės 22 dieną jam rekomendavo keisti poveikio aplinkai vertinimą, tačiau ministras S. Gentvilas greitai puolė jam padėti sakydamas: taip, taip, ministre, kitą savaitę mes atnešame. Bet, jūs nepatikėsite, aš absoliučiai nieko nerandu apie tai, kas buvo kalbama. Nors pats ministras per šoninį mikrofoną (ir vienas, ir kitas)

pasakė, kad kitą savaitę mes atnešame, kad palengvės procedūros, susijusios su vėjo jėgainių ir poveikio vertinimo ataskaitų darymu.

Šiandien rengiant bendrąjį planą reikia specialiojo plano, tad jūs išivaizduojate, gerbiamas ministre, viena laimė, kad yra įrašai. Tai va šios dienos įrašas ir šiandienos to įstatymo projekto lyginamasis variantas ir parodo, kad viena jūs kalbėjote praeitą savaitę, o visai kita atnešėte čia. Todėl šita valdančioji dauguma visiškai nenori ir nieko nedaro vien todėl, kad šiandien vėjo jėgainės būtų pastatytos čia ir dabar. Ir dar kartą tai patvirtina šiandienos „Lietuvos ryto“ straipsnis, kad ši Vyriausybė išimtinai dirba Rusijos ir Rusijos „Gazpromui“, nes mes kūrename dujas, suomiai kūreną dujas. Užkūrė savo seną atominę elektrinę tam, kad mes toliau būtume priklausomi nuo jų.

Dainiau Kreivy, nepurtyk galvos, o pažiūrėk, ką atnešė dabar ministras. Nėra nė vieno to žodžio, ką mes su jumis kalbėjome.

PIRMININKAS. Ar jūs tikrai kalbate už?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Tai aš ir kalbu už, balsuokime už ir pasilinksminime mes su jūsų valdančiąja dauguma visą lapkričio mėnesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, prieš kalbės gerbiamas K. Mažeika. Turbūt taip pat labai pozityviai atsilieps. Prašom.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Kolega Remigijau, čia tikrai nieko linksmo nėra. Manau, galbūt bus linksma, kol bus priimtas sprendimas, bet jeigu priėmus tokį įstatymą po to ministras vėl... kaip kalbėjo apie gaisrų gesinimą, kad mes gesiname ateities gaisrus, jau per trumpą laiką trys gaisrai netyčia užsidegė. Turbūt kalbėti apie priežastis reikia jau dabar, nes norai iš tiesų yra geri. Norai sutrumpinti biurokratinės procedūras, padėti vystyti atsinaujinančios energetikos projektus, padaryti tą proveržį tuo proveržio paketu. Bet žodžiai yra žodžiai. Jeigu iš tikrųjų norima padaryti gerą darbą, tai reikia imti konkrečias problemines sritis, jas gražiai išrašyti, aiškiai pateikti, o ne kalbėti apie viską. Ta vyšnia ant torto nepasakys, kad tame torte yra vien tik gerai dalykai. Turbūt dabar jau mato kolegos, susipažinę su kritinėmis Teisės departamento pastabomis, kad tame torte yra daugiau nevalgomų dalykų negu valgomų. Ministras bando ta vyšnia viską paslėpti ir lyg ir pasakyti, kad čia viskas yra labai gerai. Tikrai taip nėra. Tikrai siūlau prieš balsuojant dar kartą įsigilinti, ką sako Teisės departamento specialistai. Bet kuriuo atveju, jeigu dauguma yra apsisprendusi žengti šį pavojingą žingsnį, bent jau turėtų būti atliktas antikorporacinis vertinimas ir tie saugikliai maksimaliai sudėti, kad tas blogasis scenarijus iš tiesų neišsipildytų. Taigi, kolegos, tikrai siūlyčiau vertinti santūriai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, tikrai prieš balsuodami turėsime galimybę įsigilinti, nes balsuosime maždaug po 45 minučių, kai bus balsavimo langas. Dabar balsuoti negalime.

11.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIVP-2006 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Pereiname prie kito darbotvarkės 1-9 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIVP-2006. Aš kviesčiau į tribūną gerbiamą premjerę I. Šimonytę mums pateikti šį klausimą. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Teikiu nutarimą „Dėl Edmundo Sakalausko atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų“. E. Sakalauskas yra Ministro Pirmininko pasiūlytas komisijos narys, taip pat yra paskirtas ir komisijos pirmininku. Tačiau pasibaigė gerbiamo Edmundo kadencija, todėl yra siūloma priimti sprendimą dėl jo atleidimo iš nario pareigų. Atitinkamai vėliau aš jau pateikčiau kandidatą į šią nario poziciją. Nelabai čia ką daugiau galiu pasakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet jūsų vis tiek nori paklausti gerbiamas kolega S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Premjere, gerbiu jūsų nuomonę skirti naują pirmininką. Bet ar galėtumėte pakomentuoti, ar jis dar turėjo galimybę eiti tas pareigas, ar yra kokių nors jūsų nusiskundimų, kad jūs teikiate naująją kandidatę? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš negaliu teikti pirmininko. Pirmininką teikia Seimo Pirmininkas. Aš teikiu narį vietoj nario. Atitinkamai jau toliau Seimo Pirmininkė pateiks ką nors į komisijos pirmininkus. Tiesiog taip sutapo, kad Ministro Pirmininko skirtas narys šiuo metu buvo ir komisijos pirmininkas. Aš dėl komisijos pirmininko tikrai nieko nenorėčiau čia pasisakyti, nes dėl to Seimas dar turės apsispręsti ateityje. Kadangi šių pareigūnų kadencijos yra nustatytos, kadencija baigėsi, aš tiesiog siūlau skirti kitą narį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į klausimą. Dėkoju jums.

Motyvai. Niekas nenori po pateikimo kalbėti. Gal galime bendru sutarimu po pateikimo? Dėkoju, pritarta.

Svarstymo stadijoje taip pat niekas nėra užsirašęs kalbėti. Ar galime bendru sutarimu po svarstymo? Dėkoju.

Dabar einame į priėmimą. Informuoju, kad yra Teisės departamento visiškai redakcinis pasiūlymas. Gal galime bendru sutarimu tam pritarti? Dėkoju, pritarta.

Projektas iš vieno straipsnio. Ar galėtume 1 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. O priėmimą vykdysime balsuoti skirtu laiku. Gerai. Dėkoju.

11.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projektas Nr. XIVP-2007 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projektas Nr. XIVP-2007. Pranešėja – gerbiama premjerė I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kaip ir minėjau, kadangi baigėsi anksčiau nominuoto Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario kadencija, aš teikiu Seimui pasiūlymą patvirtinti naująją komisijos narę V. Aleksejūnę. Be jokios abejonės, ponija Virginija turbūt pati savo patirtį pristatys išsamiau, tačiau aš trumpai galėčiau paminėti, kas lėmė mano pasirinkimą – tikrai ilgametė patirtis dirbant Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijoje. Visų pirma, ta patirtis, kuri yra susijusi su pažeidimų prevencija, tas, mano supratimu, yra be galo svarbu. Manau, kad gerbiama Virginija tikrai galėtų savo patirtimi puikiai papildyti pačią komisiją ir taip prisidėti prie komisijos priimamų sprendimų kokybės. Galėčiau atsakyti į klausimus, bet turbūt pati kandidatė galėtų geriau save pristatyti nei aš.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama premjere. Tokia procedūra ir bus. Mes kviečiame gerbiamą kandidatę V. Aleksejūnę į tribūną trumpai save pristatyti ir vėliau galėsite atsakyti į kolegų klausimus, jeigu jų bus. Prašom, tribūna jūsų.

V. ALEKSEJŪNĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, esu Virginija. Pradžioje noriu padėkoti Ministrei Pirmininkei už man išreikštą pasitikėjimą. Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje dirbu 14 metų. Per šį laikotarpį teko dirbuotis visose komisijos kuruojamose srityse. Teko atlikti tyrimus, rengti komisijos sprendimus, ginti juos teismuose. Dirbdama prevencijos srityje rengiau komisijos nuomones, metodinę medžiagą, rekomendacines gaires, konsultavau bei vedžiau mokymus. Paskutinius kelerius metus esu teisėjų įvadinio mokymo lektorė interesų derinimo temomis. Pastaruosius dvejus metus vadovauju komisijos Prevencijos skyriui.

Taip pat esu Viešųjų ir privačių interesų registro modernizavimo projekto darbo grupės vadovė. Viena iš naujai kuriamų priemonių šiame registre yra nuotolinių mokymų įrankis. Per praėjusius metus komisija apmokė virš 4 tūkst. asmenų, o pradėjus veikti šiam įrankiui, tarkime, per 3 mėnesius mes galime apmokyti 100 tūkst.

Neseniai komisija apsibrėžė ambicingą misiją – padėti deklaruojantiems asmenims ir jų vadovams valdyti interesų keliamą riziką bei išsamiai ir laiku atskleisti įtaką teisėkūroje. Jeigu gaučiau jūsų pasitikėjimą kaip komisijos narė, be kitų komisijos nario pareigų, didžiausią dėmesį skirsiu atsakingiems už Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo priežiūrą įstaigų viduje asmenims įgalinti tiek suteikdama jiems papildomas reikalingas teises bei įrankius atlikti prevencinę veiklą, tiek stiprindama žinias interesų derinimo temomis.

Šiuo metu Lietuvoje yra virš 10 tūkst. organizacijų, kuriose tarnautojai arba darbuotojai deklaruoja privačius interesus. Komisijos duomenimis, tik apie 100 asmenų realiai vykdo prevencinę veiklą, tai reiškia, tikrina asmenį prieš įsidarbinant dėl galimų jam taikomų apribojimų dirbti, interesų konfliktų grėsmių, analizuoja privačių interesų deklaracijas, nustatę rizikas valdo interesų konfliktą iki nusišalinimo, taip pat asmenis, paliekančius tarnybą, įspėja apie apribojimus pasibaigus tarnybai.

Interesų konflikto valdymas prasideda įstaigos viduje ir labai svarbu tiek deklaruojančiam asmeniui, tiek jo vadovui turėti su kuo pasitarti. 100 prevenciją vykdančių asmenų. Jeigu mes ši skaičių padvigubintume arba patrigubintume, kokį pokytį pasiektume interesų derinimo srityje? Dėkoju. Lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų iš tiesų nori paklausti trys Seimo nariai. Gerbiamas S. Tumėnas klausia pirmas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama kandidatė Virginija, ačiū jums už prisistatymą. Aš tiesiog norėčiau išgirsti jūsų nuomonę. Yra ne tik tarnybinės etikos pažeidimų, kuriuos jūs minite ir koks bus jūsų darbas, bet mes kiekvieną dieną girdime vis gausėjančius įvairiausių įžeidžiančių pasisakymus, patyčias. Ir čia, Lietuvos Respublikos Seime, mes tai girdime. Kokia jūsų nuomonė, kokios priežastys, kad čia taip dabar tų dalykų daugėja? Ar čia griūna vertybinė žmonių sistema, ar kokios išorinės priežastys? Kokia būtų jūsų asmeninė nuomonė? Ačiū.

V. ALEKSEJŪNĖ. Ačiū už klausimą. Iš tiesų manau, kad pradžioje galbūt tiesiog nagrinėjamas, tas elgesys išviešinamas, kadangi ir viešai transliuojama, ir posėdžiai, ir kiti susitikimai. Manychiau, kad nėra padaugėję tokio elgesio, tačiau tiesiog mes apie jį daugiau girdime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Vinkus. Tuoj įjungsiu mikrofoną. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Miela kandidatė, iš tiesų nepavydžiu jums, linkiu sėkmės. Klausimas, ar užteks drąsos būti objektyviai, principingai? E. Hemingvėjus yra pasakęs, kas yra drąsa. Drąsa yra nebijojimas veikti pagal savo sąžinę. Ar vesite tą liniją tvirtai?

V. ALEKSEJŪNĖ. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų jau 14 metų stengiuosi laikytis to linijos ir manau, kad tapusi komisijos nare tikrai nepaleisiu ir laikysiuosi būtent šių principų ir aukštų elgesio standartų, kad būčiau pavyzdys kitiems.

PIRMININKAS. Dėkoju. To jums ir linkime. Jūsų nori paklausti paskutinė Seimo narė gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pretendente, žinome, kad iš tikrųjų tai yra labai atsakingas darbas. Bet yra tokių asmenų, kurie per tuos pačius metus du, tris, keturis kartus pažeidžia etiką, nepaiso moralės principų. Kaip jūs tokiu atveju vertinate ir ką reikėtų keisti, kad nebūtų taip pas mus viešinama? Bet visiškai ignoruojamas tas viešinimas, tam žmogui neskauda. O čia vis dėlto yra atsakingas pareigas einantis asmuo, kuris dirba, lyg ir tarnauja žmonėms, o išeina visiškai atvirkščiai.

V. ALEKSEJŪNĖ. Taip, iš tiesų tą problemą mato ir komisija ir rengdama teisės aktus būtent atsižvelgė, kad reikėtų galbūt keisti atsakomybę už Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimą. Yra numatytos tam tikros baudos Administracinių nusižengimų kodekse. Iš tiesų komisija vertina ir svarsto galimybę numatyti griežtesnę atsakomybę būtent už pažeidimus.

PIRMININKAS. Dėkoju pretendentei. Jūs atsakėte į visus klausimus. Jūsų misija šiandien Seimo tribūnoje baigta. Laukia susitikimai frakcijose. Frakcijos turi grafikus ir pagal juos susitiks su gerbiama pretendente. Linkime jai sėkmės, prisistatant frakcijose.

11.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Paulos Jalinskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2010 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau dirbsime pagal darbotvarkę nuo pabaigos. Taigi turėsime galimybę apsvarstyti rezervinius klausimus. Gerbiamas E. Pupinis jau eina į tribūną, pateiks mums rezervinį 1 klausimą – projektą Nr. XIVP-2010. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Paulos Jalinskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2010.

Peticijų komisija P. Jalinskaitės peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų rugsėjo 14 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus papildyti Baudžiamojo kodekso XXI skyrių „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui“ sąvokų „asmens viliojimas“ ir „konkretūs veiksmai, kurių ėmėsi asmuo, kad susitikimas įvyktų“ apibrėžtimis, numatant pavyzdinį šių veiksmų sąrašą.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Teisingumo ministerijos pateiktas nuomones, kad peticijoje siūlomas Baudžiamojo kodekso 152¹ straipsnyje vartojamų sąvokų išaiškinimas pagal detalumo lygį būdingas ne Baudžiamojo kodekso specialiajai daliai, o teismų praktikai, kurios viena iš paskirčių ir yra vienodų teisės normų taikymo taisyklių formulavimas. Absoliuti dauguma nusikalstamų veiklų apribojimo, be kita ko, baudžiamųjų teisės normų konkurencijos klausimų yra sprendžiama ne teisėkūros, o teisės aiškinimo priemonėmis, nagrinėjant konkrečias baudžiamąsias bylas. Todėl manytina, kad pareiškėjos skelbiamas problemas tikslinga spręsti teisės aiškinimo instrumentais, o ne pildyti Baudžiamąjį kodeksą detaliomis nuostatomis, kurių nauda ir tikslingumas kelia pagrįstų abejonių. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti P. Jalinskaitės peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pateikimo metu jūsų niekas nenori paklausti. Tada svarstymo stadija. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Dėl motyvų taip pat priėmimo metu nėra kalbančių. Vadinasi, balsuosime numatytu balsuoti metu ir bus apsispręsta dėl jūsų pateiktos peticijos.

12.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-2011 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Tada prašau pateikti rezervinį 2 klausimą – projektą Nr. XIVP-2011.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-2011.

Peticijų komisija A. Sodonio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų rugsėjo 14 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti peticijoje pateiktą siūlymą papildyti Seimo statuto 80 straipsnį 6 dalimi ir nustatyti, kad Seimas, pritaręs Seimo Peticijų komisijos išvadai tenkinti peticijoje pateiktą pasiūlymą, paveda atitinkamo teisės akto projektą parengti Seimo komitetui, kurio kompetencijai priklauso nagrinėti klausimus, susijusius su peticijoje išdėstytais pasiūlymais. Manytina, kad Peticijų įstatyme įtvirtinta galimybė sudaryti komisiją ar darbo grupę atitinkamam teisės akto projektui parengti yra pakankama tinkamai įgyvendinti peticijos pateiktą pasiūlymą. Seimo statute vienintelės su peticijos nagrinėjimu, jos teikimu ir peticijoje pateiktų siūlymų ar reikalavimų įgyvendinimu susijusios nuostatos išdėstymas būtų perteklinis. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai.

Dar norėčiau priminti, kad yra rengiamas Peticijų įstatymas, dėl jo bus galima taip pat teikti siūlymus ir šią idėją galbūt net galima bus įgyvendinti, nes mes persiūsime visą dokumentą pagrindiniam peticijų nagrinėtojiui – Teisės ir teisėtvarkos komitetui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori paklausti jūsų pateikimo stadijoje. Svarstymo stadijoje diskutuoti taip pat nėra užsirašiusių. Ir priėmimo stadijoje motyvų taip pat niekas nenori išsakyti. Vadinasi, balsuosime, apsispręsime balsuoti numatytu metu.

12.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Lauros Masalskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2012 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar prašysiu rezervinį 3 klausimą taip pat pateikti – projektą Nr. XIVP-2012.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Lauros Masalskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2012.

Peticijų komisija L. Masalskienės peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų rugsėjo 14 dieną ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti šioje peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti Statybos įstatymo 28, 39 straipsnių nuostatas, reglamentuojančias statybos užbaigimo ir nebaigto statinio registravimo (perleidimo) procedūras, panaikinant statinio (dalies) ekspertizės rangovams suteiktas teises tvirtinti deklaracijas apie statybų užbaigimą, teikti pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminio statinio projekto sprendinių.

Nuo 2022 m. gegužės 21 d. deklaracijų apie neypatingų statinių statybos užbaigimą tvirtinimo, pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projektavimo sprendimų išdavimo funkcijos iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos perduotos statinio ekspertizės rangovams. Toks sprendimas priimtas siekiant panaikinti prieštaravimus tarp Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos vykdomų statybos valstybinės priežiūros funkcijų ir kitų jai pavestų funkcijų statybos srityje ir sumažinti viešojo administravimo išteklių poreikį, todėl grįžti prie ankstesnio reguliavimo nėra jokių pagrindų.

Manytina, kad peticijoje keliamas problemas būtina spręsti ne Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai grąžinant deklaracijų tvirtinimo ir pažymų išdavimo funkcijas, bet tobulinant statinio ar jo dalies ekspertizės rangovams perduotų funkcijų vykdymą. Aplinkos ministerija informavo, kad rengiami Statybos įstatymo pakeitimo ir Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymų projektai. Todėl siekdami spręsti problemas, su kuriomis susiduria statytojai, užsakovai, Aplinkos apsaugos komiteto prašysime įvertinti L. Masalskienės peticijoje keliamas problemas, kai bus svarstomi minėtų įstatymų projektai. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai. Taip pat šią visą dokumentaciją ir su tuo susijusius priedus mes perduodame Aplinkos apsaugos komitetui, kuris svarstys naujus pateiktus įstatymų projektus. Manau, į tai iš dalies atsižvelgs.

PIRMININKAS. Dėkoju už pateikimą. Jūsų niekas nenori paklausti pateikimo stadijoje. Svarstymo stadijos diskusijoje taip pat nėra norinčių dalyvauti. Ir priėmimo stadijoje motyvų išsakyti dėl jūsų siūlymo taip pat niekas nenori. Taigi balsuosime tam numatytu laiku.

Toliau galime dirbti pagal darbotvarkę. Gal tada paimekime projektą iš pačios pabaigos, bus aiškiau. Matau, yra pasiruošęs gerbiamas K. Vilkauskas.

12.06 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 papildymo 52¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1908 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo papildymo vienu straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1908. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šį projektą, Valstybės tarnybos įstatymo projektą, paskatino pateikti kelios priežastys. Valstybės tarnybos įstatyme nėra apibrėžtas valstybės tarnybos tvarkymo funkcijas atliekančios įstaigos statusas ir Valstybės tarnybos departamentas yra vienintelė Lietuvoje viešojo administravimo funkcijas vykdanči institucija, kurios statusas nėra įtvirtintas įstatyme.

Įsigaliojus naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymui 2019 metais taip pat buvo atsiskaityta Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų priežiūros ir kontrolės. Šiuo metu joks subjektas nevykdo Valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo priežiūros ir nenagrinėja asmenų skundų, susijusių su Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu. Noriu pažymėti, kad pastaraisiais metais teismuose pastebima tendencija: tarnybiniai ginčai sudaro didelę dalį administraciniuose teismuose nagrinėjamų administracinių bylų. Pavyzdžiui, apygardų administraciniuose teismuose jie sudaro 20 %, o Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme apie 11 % visų nagrinėjamų bylų.

Įvertinus šias teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad Valstybės tarnybos įstatymo priežiūra ir kontrolė turi būti privalomai įtvirtinta šiame įstatyme. Pati ministerija gali vykdyti tik įstatymo, o ne kokio nors kito teisės akto pavestas funkcijas, o priežiūros ir kontrolės funkcijos ministerijai gali būti pavestos tik laikinai, pavyzdžiui, iki atsakingos įstaigos suformavimo. Taigi

siūlau įtraukti valstybės tarnybos tvarkymo funkcijas atliekančią įstaigą į valstybės tarnybos bendrąjį valdymą ir reglamentuoti jos statusą. Taip pat siekiant mažinti administracinę naštą asmenims bei užtikrinant gero administravimo principą valstybės tarnyboje, Valstybės tarnybos įstatyme įtvirtinti priežiūrą, kontrolę ir asmenų skundų, susijusių su Valstybės tarnybos įstatymu ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu, nagrinėjimą. Siūlau pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar jūsų jau užsirašė keli kolegos paklausti. Gerbiamas E. Pupinis pirmasis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų funkcijų padidėjimas visada susijęs su tam tikrais finansiniais ištekliais. Tai šiuo atveju ar nemanote, kad reikėtų kaip nors tiksliau rašyti, kiek tų papildomų lėšų reikės? Kaip ir minėjau, jeigu funkcijos atsiranda... Na, galima krauti kiek nori, bet šiuo atveju turbūt turi būti teisingai atlyginta. Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Kalbėjausi su Valstybės tarnybos departamentu, manau, kad jiems resursų užtenka, todėl ir nepažymėjome dėl papildomų lėšų skyrimo, bet jiems reikia būtent tos funkcijos, kad jie galėtų konsultuoti valstybės tarnautojus, to labai trūksta. Pavyzdžiui, jie to praktiškai negali daryti, nes jie neturi tokios galimybės. Todėl ir teikiamas šitas įstatymo projektas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiama R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, jau nebeklausiu, nes jūs kaip tik atsakėte į gerbiamo kolegos klausimą.

PIRMININKAS. Labai džiaugiamės, dėkoju. Dėkoju pranešėjui, jūs atsakėte į visus klausimus, galite užimti darbo vietą. Motyvai už, prieš. Niekas nenori kalbėti. Taigi balsuosime tam numatytu laiku. Gavau pastabų, kad kolegos nori ir iš darbotvarkės iš eilės svarstyti klausimus, tai dabar reikės, matyt, ir taip, ir taip.

Matau, gerbiamo generolo gerbiamo A. Pociaus nėra. Matau, yra gerbiamas A. Kupčinskas.

12.10 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1316 (pateikimas)

Iš eilės tada 2-3 klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1316. Prašau padaryti pateikimą.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas šiek tiek yra užsigulėjęs Seime. Jis buvo registruotas dar praėjusiais metais, bet noriu atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad vis dėlto nepavyksta iki šiol interneto naršyklėse, svetainėse išgauti nelegalaus piratinio turinio.

Būtent šiuo įstatymo projektu ir siekiama įpareigoti interneto naršyklės, kiek tai įmanoma, surasti ir pašalinti neteisėtai viešai skelbiamą ir autorių teise saugomą turinį internete. Suprantu, kad tai nėra paprasta. Esu įvertinęs ir atsižvelgęs į Teisės departamento, taip pat Teisingumo ministerijos pastabas. Aš manyčiau, kad tikrai įstatymo projektas galėtų būti tobulintinas, nes, kaip Teisės departamentas pasakė, galbūt reikėtų tobulinti įstatymo projektą nustatant, kad domenai ir interneto naršyklės, registruotos Lietuvos jurisdikcijoje, galėtų būti blokuojamos. Iš tiesų tos pastabos yra vertingos, bet aš taip pat noriu atkreipti dėmesį, ką sako ir autorių teisė, ypač dėl naujai sukuriamos produkcijos, filmuotos, kad tas turinys dažnai yra plagijuojamas, patalpina mas vis atskirose naršyklėse, nebūtinai domenuose ar svetainėse. Jis vis tiek yra platinamas, dėl to autorių teisė ir sako, kad patiria dešimtis milijonų nuostolių autoriai, sukūrę vienokį ar kitokį turinį, negauna atitinkamų pajamų.

Toks įstatymo projektas. Aš manyčiau, aišku, jeigu jam po pateikimo būtų pritarta, reikėtų ir Vyriausybės išvados, nes, kaip jau minėjau, yra ir Teisingumo ministerijos pastabų, ir Teisės departamento pastabų, su jomis iš dalies sutinku. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš dalies atsakėte komentuodamas Teisės departamento pasiūlymus, ar mes galėsime aprėpti tuos reikalavimus, kurie yra įstatyme, ar kas nors galės įgyvendinti,

nes teko girdėti ir kitų diskusijų, tarkim, apskritai apie galimybę teikti kokią nors informaciją, dezinformaciją ir taip toliau. Ne visur yra sugebama galbūt sureaguoti. Verslo požiūriu ar tie kaštai bus dideli, ar nedideli, nes iš esmės susekti tas visas priemones reikia turbūt kokių nors kitų sprendimų. Ten buvo pasakojama, tarkim, kad dezinformacija arba kažkokia netinkama informacija išimama grynai siejant su tam tikrais žodžiais, kurie vartojami. Ar manote, kad bus įmanoma tinkamai įgyvendinti, ar čia tikrai galbūt daugiau tokia žodžių, gerų norų tam tikra išraiška? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų dažnai mes siūlydami vieną ar kitą iniciatyvą tikrai remiamės gerais norais ir matome problemas, kaip ir, sakykim, dėl tos pačios Futbolo federacijos. Kaip ir negalėtume kištis pagal Asociacijų įstatymą, bet vis tiek mes darome vienokius ar kitokius žingsnius, rodome iniciatyvas. Šiuo atveju taip pat yra.

Aš suprantu ir aš jau pristatymo metu atkreipiau dėmesį, kad tikrai mums būtų sudėtinga blokuoti ar daryti kokią nors įtaką gūglo paieškos ar kitoms tarptautinėms sistemoms, bet Lietuvos jurisdikcijoje registruotoms mes tikrai galėtume. Lietuvos radijo ir televizijos komisija jeigu tokius nurodymus duotų, tą komisija ir stengiasi daryti, tai galėtume. Todėl aš ir sakau, kad prietariu nemažai daliai Teisės departamento pastabų ir projektas galėtų būti tobulintinas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Galite užimti darbo vietą.

Motyvai. Už nėra. Prieš norėtų kalbėti gerbiamas V. Kernagis, bet aš jo salėje nematau. Taigi apsispręsimė, matyt, balsavimo metu.

12.14 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 71, 112, 115, 116, 117, 119, 190, 191 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1743(3) (pateikimas)

Iš eilės tada 2-4 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-1743. Vėlgi kviečiu gerbiamą A. Kupčinską pateikti. Mes esame sutaupe laiką, taigi tikrai dar spėsime keletą projektų apsvastyti.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už dėmesį asmeniškai.

Kolegos, šis projektas yra paprastesnis, tiesiog noriu jus išvaduoti nuo popierinio balsavimo, trumpinti ir taupyti jūsų laiką, brangų laiką, žalinti mūsų balsavimus. Iš tiesų manau, kad jeigu dauguma savivaldybių atsisakė slapto balsavimo biuletenių, slaptų biuletenių, tai tą galime padaryti ir mes.

Mačiau Teisės departamento pastabas, bet galiu jus užtikrinti, nereikėtų kurti jokios naujos papildomos sistemos, galima būtų kaip ir Europos Parlamente, kaip ir savivaldybėse balsuoti tais pačiais elektroniniais mygtukais, kaip ir mes. Galbūt kokį nors dangtelį kaip Europos Parlamente uždedant, kad iš tribūnų nesimatytų ir kas nors būtų neužfiksuotas.

Kalbant su Informacinių technologijų skyriumi, kaip tai galima būtų padaryti, tai tikrai tą įmanoma padaryti, didelių resursų tam nereikia. Tiesiog balsavimo rezultatai būtų nuasmeninti, parodomas bendras rezultatas, o patys balsai uždaromi vadinamojoje juodojoje elektroninėje dėžėje ir neatsekami. Tas yra informacinių technologijų būdu tikrai įgyvendinama.

Kita vertus, atkreipsiu ir pats dėmesį, kad teko ne kartą dalyvauti balsų skaičiavimo komisijos darbe, tad mačiau, gal dėl užmaršumo ar kaip vienas ar kitas kolega nepasirašo, pasiima biuletenį ir paskui balsų skaičiavimo komisija vargsta, nes kartais ir ne visada balsai sutampa su biuleteniais. Manau, kad būtent slaptas elektroninis balsavimas ne tik taupyti mūsų visų brangų laiką, bet ir padėtų sklandžiau organizuoti darbą, aišku, padėtų išvengti viso popierizmo ir žalintų mūsų balsavimus.

PIRMININKAS. Dėkoju už pateikimą. Jūsų nori paklausti keli Seimo nariai. Pirmas D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiamam kolegai turbūt turiu vieną pastabą ir vieną klausimą. Pastaba yra dėl minėtų savivaldybių. Savivaldos įstatyme aiškiai apibrėžta, kad dėl asmenų skyrimo ir atleidimo balsavimas vyksta tik gyvai, tai reikia pasakyti.

Antras dalykas. Ar šis teikiamas pasiūlymas vis dėlto nėra susijęs su karčia nesena patirtimi, kai, pripažinkime, dauguma turėjo šiek tiek įtampos saugodama žemės ūkio ministro kėdę? Atsi-

mename, į ką visa tai ilgainiui išvirto. Bet kuriuo atveju, ar tikrai galvojate, kad tai apsaugo demokratinį slaptą balsavimą, nes sutikime ir su tuo, kad gali būti frakcijos botagas ar kitas žmogus frakcijoje, kur, sakykim, frakcijos susitikimo metu žiūrės, kaip balsuojama atitinkamo ministro skyrimo, tiksliau, pavyzdžiui, interpeliacijos atveju? Ar negalvojate, kad su demokratija šiuo atveju yra sunkokai? Dėl techninių kliūčių, aš suprantu, viskas yra išsprendžiama, bet...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega. Ačiū, klausimą supratome. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Noriu pabrėžti, kad bet kuris slaptas balsavimas, ar jisai vyksta elektroniniu būdu, ar biuleteniais, popieriniu būdu, vis tiek yra gyvas. Ne kas nors kitas, negyvas, nubalsuoja. Dėl gyvumo, sakykim, ar tai būtų popieriniu būdu, ar elektroniniu, man atrodo, visi balsavimai vyksta gyvai. Bet, kaip jau minėjau, nemažai savivaldybių yra pasirinkusios būtent balsavimą elektroniniu būdu ir atsisakiusios to popierizmo.

Dabar dėl kokių nors nuogastavimų, tikrai tokių nuogastavimų nėra. Kaip tik aš manau, kad vykstant slaptam balsavimui nebūtų jokių nykščių rodymų – kaip tik kolegos stengtųsi užtikrinti, kad tas balsavimas tikrai būtų nepriklausomas, savarankiškas ir vykėtų tokiu būdu. Kaip jau minėjau, tikrai sutaupytume laiko ir galėtume jį skirti visai kitiems tikslams, tai yra teisėkūrai, ir prasmingiau jį išnaudotume.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų klausia gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, labai ačiū, kad rūpinatės mūsų laiku, rūpinatės gamta, tai labai džiugu, bet manęs vis tiek neįtikinote. Neįtikinote tikrai. Pirmiausia tol, kol yra žmogiškųjų išteklių, prie viso to prisideda IT specialistai ir taip toliau, kas užtikrins ir kas garantuos, kad įvyko tikrai sąžiningi ir slapti balsavimai? Kodėl jūs sakote, kad savivaldybėse (ir šiuo atveju jūs klaidinate Seimo narius), kur yra slaptas balsavimas, taip ir tebevyksta tas slaptas balsavimas. Vyksta. O kur yra viešas balsavimas, tai ir balsuoja viešai. Taip, yra lentos, viskas gerai, tikrai balsavimas vyksta elektroniniu būdu.

Mano klausimas. Kas užtikrins ir bus atsakingas už tai, kad tikrai įvyko teisingas balsavimas? Kas vykdytų kontrolę? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, tai užtikrins sistemos specialistai, kaip ir dabar užtikrina. Dabar, aišku, mes ir pasitikrinome, bet tai turės atlikti... Kas gali užtikrinti, kad jūsų balsas biuletenyje nepasikeitė? Irgi galima kelti įvairias sąmokslų teorijas ir sakyti, kad kas nors galėjo įdėti dvigubą dugną ir taip toliau. Ir vienas, ir kitas būdas yra adekvatus ir lygiavertis. Aš manau, net ir dabar balsuodami mes vis tiek pasitikime sistema ir tikime, kad ji veikia tvarkingai. Čia amžinas klausimas. Bet aš manau, kad didesnės savivaldybės, kurios perėjo prie to slapto balsavimo, tikrai pasielgė novatoriškai, galėtų tai padaryti ir Seimas. Jeigu yra nepasitikima, tam yra ir svarstymas. Aš manau, kad informacinių technologijų specialistai dar galės atsakyti į tuos klausimus svarstymo metu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Yra tik prieš. Gerbiamas J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama kolegą, aš vertinu kolegą Andriaus iniciatyvą, siekiant modernizuoti ir supaprastinti mūsų procedūras, šiuo atveju slaptą balsavimą. Bet kaip konservatyvesnis konservatorius, taip sakant, žiūriu į iniciatyvą su tam tikru atsargumu. Įsivaizduokime, jeigu vyksta koks nors reikšmingas slaptas balsavimas ir vieno balso skirtumu gaunami rezultatai, kad ir dėl ministrų interpeliacijos, kiek čia būtų įtarimų, ar kas nors, prieinantis prie tų sistemų, nepadarė rezultato tokio ar kitokio. Ir niekaip mes negalėtume išsiaiškinti, kaip čia yra iš tikrųjų, o gal kas nors ne tą mygtuką paspaudė, kaip kartais atsitinka. Be to, kaip ir buvo pastebėta, yra ir galimybė matyti, kokį mygtuką spaudžia kolega. Čia tas slaptumas šiek tiek sumenksta. Aš manau, kad pas mus nėra tiek daug slaptų balsavimų, reikia pažiūrėti, gal dar kai kuriuos nebūtinius slaptus balsavimus galime ir išbraukti iš slapto balsavimo sąrašo, kaip neseniai išbraukėme teisėjus, kai jiems baigiasi kadencija ir panašiai. Aš tiesiog būčiau linkęs už tai, kad pasiliktume prie seno varianto, bus mažiau įtarimų. Pabendrausime toje gražioje eilutėje ir slapto balsavimo kabinoje tikrai viską atliksime labai slapta ir tiksliai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo visos nuomonės. Labai džiaugiuosi, kad gerbiamas J. Razma priskyrė save prie konservatyvių konservatorių. Lauksime jūsų konservatyvumo ir kitais klausimais.

12.23 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15^a straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1935 (pateikimas)

Dabar toliau darbotvarkės 2-5 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 15^a straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1935. Gal gerbiamas A. Vyšniauskas galėtų mums padaryti šio klausimo pateikimą? Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šios paprastos Statuto pataisos iniciatyva kilo rugpjūčio mėnesį, kai turėjome tikrai negražią istoriją dėl Seimo viešbučio. Ji turėjo tikriausiai du kampus. Pirmas kampas tikrai labai negražus. Seimo kanceliarija atsisakė pateikti duomenis apie Seimo narius, gyvenančius viešbutyje. Po to buvo išaiškinimai, kad Seimo kanceliarija turėjo tą informaciją pateikti žiniasklaidai. Gerai, kad išsiaiškinome, gerai, kad tai galiausiai buvo išspręsta, nors pati istorija tikrai buvo negraži.

Kita negraži istorija yra tokia. Mes turime tvarką ir tokį bendrą supratimą, kad Seimo viešbutis yra skirtas tiems Seimo nariams, kurie atvažiuoja iš regionų, neturi būsto Vilniaus mieste, kad čia galėtų pernaktuoti nuo posėdžio iki posėdžio, panaudoti tą būstą tarnybinėms reikmėms. Ir daugelis tai tikrai daro labai tvarkingai. Tačiau yra tam tikrų išimčių, kurios ir sukelia tas abejones. Pavyzdžiui, galimybė Seimo nariui, gyvenančiam Vilniaus mieste arba turinčiam kokio nors nekilnojamojo turto, vis tiek kaip nors gauti tą kambarėlį Seimo viešbutyje. Man atrodo, tai nėra sąžininga tvarka, tai nėra gera tvarka. Matėme, kad gyventojai, žmonės lygiai taip pat tokiai nuostatai gana entuziastingai nepritaria.

Statuto pataisų siūlymas yra labai paprastas – išbraukti galimybę tiems Seimo nariams, kurie turi nekilnojamojo turto Vilniaus mieste, gauti būstą Seimo viešbutyje. Palikti tik tiems, kurie iš tikrųjų gyvena ne Vilniaus mieste, kuriems jo reikia, kur yra tikras poreikis ir panašiai. Trumpai tiek. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmą – I. Pakarklytė. Prašom, gerbiama...

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Laisvės frakcija jau prieš kurį laiką, turbūt prieš daugiau nei metus, teikė siūlymus apskritai parduoti Seimo viešbutį, bendrabutį, vadinkime taip, kaip iš tikrųjų yra, ir kompensuoti tas išlaidas. Tai, deja, neįvyko. Tikėkimės, vis tiek kada nors įvyks ir nebereikės mums šitų dalykų svarstyti. Bet mano klausimas yra labai konkretus: kodėl yra pasirinkta tokia formuluotė, kad būstas negali būti suteikiamas tam Seimo nariui, kuris per paskutinius penkerius metus iki prašymo pateikimo to būsto neturėjo? Vadinasi, jei prieš ketverius metus turėjo, bet dabar nebeturi, jau nebegalėtų toks Seimo narys pretenduoti? Gal galite šį laikotarpį padetalizuoti, kodėl pasirinkti tie penkeri metai, tai yra gana ilgas laikotarpis?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš negalėčiau atsakyti į klausimą, reikėtų klausti tų žmonių, tų Seimo narių, kurie anksčiau rašydami Statutą tą nuostatą įrašė, šiuo metu ta nuostata galioja. Mes jos nekeičiame, mes tik išbraukiame tą nuostatą, susijusią su galimybe gauti, jeigu gyveni Vilniaus mieste ir 25 kilometrus aplink. Tos nuostatos dėl penkerių metų nekeičiame. Aš girdėjau ir kitų kolegų klausimą dėl to. Manau, kad komitete tvarkant patį projektą ir, matyt, gaunant įvairių pasiūlymų tai bus galima pataisyti. Bet tai nėra nauja iniciatyva, tai jau yra Statute.

PIRMININKAS. Supratome. Dėkojame. Gerbiamas D. Griškevičius klausia.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Susidaro toks įspūdis, kad Seimo kanceliarija su tuo mažu skandalu, pavadinkime, neteikdama duomenų žiniasklaidai prisidirbo, bet turi kentėti Seimo nariai, kurie neatitinka tos nuostatos, bet atitinka kitą nuostatą, tai yra kad tokiu atveju, o yra įvairiausių situacijų gyvenime, gali būti, kad susiklosto tokios situacijos, kokios yra tų keturių Seimo narių, jie negaus jiems priklausančio Seimo bendrabučio kambario, nors jie, lyginant su kitais, kurie gyvena, sakykime, įprasta tvarka, moka visus komunalinius ir kitus mokesčius. Man atrodo, šiuo atveju gerbiamas A. Vyšniauskas populistiskai ieškosi sau taškų, nes teigia, kad gyventojai tam pritaria. Gyventojai, aš manau, jūs žinote, pritaria, kad Seimo nariai dirbtų už minimumą. Turbūt ir tokią pataisą pasiūlysite?

Kitas dalykas, kur ir Ieva minėjo, tokį pataisymą dėl vienu metų gyvenamojo laikotarpio yra pateikusi Antikorupcijos komisija. Tai galima įvertinti.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Taip, be abejojimo, dėl metų tikrai galima įvertinti, jeigu yra toks pasiūlymas.

Kalbant dėl visų gyvenimo situacijų, man atrodo, Seimas nėra ta institucija, kuri turėtų spręsti Seimo narių ar kitų asmenų kokias nors asmenines problemas. Yra tvarka: jei tu gyveni regione, neturi būsto, reikia atvažiuoti – atvažiavai, pabuvai posėdyje, pernaktvojai, pabalsavai, važiuoji atgal ten, kur gyveni, – viskas. Nesame ta institucija, kuri turi spręsti žmonių socialines ar kokias nors kitokias asmenines problemas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas A. Sysas klausė, bet aš jo lyg ir nematau salėje. Tada gerbiamas A. Bagdonas užduos klausimą.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiamas kolega, aš džiaugiuosi, kad ir jūs kadencijos pradžioje pasisakėte už tai, kad Seimo viešbutį reikėtų parduoti, o parlamentarams prie parlamentinių lėšų numatyti papildomų lėšų tam, kad jie galėtų patys susirasti būstą ir išsinuomoti. Bet, kaip kolegos klausė, vis dėlto aš noriu dabar pakalbėti. Kąangi dabar galioja tokia tvarka ir šis Seimas nusprendė kitaip, tai vis dėlto norėčiau paklausti, kaip jūs galvojate, gal neteisinga ir reikėtų, kaip ir sakėte, komitetuose keisti tą nuostatą, kad jeigu žmogus neturi būsto, tai jis turėtų lygiomis sąlygomis, kaip ir kiti parlamentarai, atvykstantys iš kitų Lietuvos miestų, turėti teisę gyventi tame viešbutyje?

Antras klausimas. Yra nemažai ir laisvų būstų. Kaip galvojate, ką su jais reikėtų daryti, nepaisant to, kad Seimas apsisprendė neparduoti Seimo viešbučio? Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Žiūrėkite. Jeigu jūs neturite Vilniaus mieste nekilnojamojo turto arba turite nekilnojamojo turto, kaip aš suprantu tvarką, kuris yra skirtas, pavyzdžiui, komercinėms reikmėms ar panašiai, jį nuomojate ir visa kita, kalbama apie gyvenamąjį būstą. Jeigu neturite gyvenamojo būsto, net ir būdamas vilnietis, jūs galite gauti Seimo viešbutyje kambarį. Pati esmė yra gyvenamojo būsto turėjimas arba neturėjimas.

Kalbant apie laisvus kambarius, manau, būtų gerai, jeigu Seimo kanceliarija suskaičiuotų ir istorinius duomenis, kiek tų kambarių visada būna laisvų. Jeigu jų yra ganėtinai daug laisvų, galbūt laikas sumažinti – galbūt galime dalį privatizuoti, parduoti, iš tų pinigų patvarkyti patį viešbutį ar dar kažką, bet reikia kaip nors ūkiškai tą klausimą spręsti. Aš manau, kad Kanceliarija tą galėtų padaryti. Jeigu dabar po šito įstatymo projekto – Statuto pataisos priėmimo atsilaisvins dar keli kambarėliai, vėl bus paskata žiūrėti, ar tikrai mums tiek to reikia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas kolega, išties galbūt sunku suprasti tiems, kurie gyvena Vilniuje, ką reiškia turėti šalia Seimo bendrąbutį – tai ir patogumas, ir saugumas. Aišku, priitariu jums, kad negražios istorijos nepuošia Lietuvos Respublikos Seimo, tačiau vis dėlto turime vadovautis protingumo kriterijais.

Ar nemanote, kad iš tikrųjų, jeigu atsirastų daugiau laisvų tų kambarių, jūs iš dalies atsakėte, galbūt tai turėtų būti jau ne Statuto straipsnis, o tiesiog suteikti teisę Valdybai lanksčiau, dalykiškiau spręsti vieno ar kito Seimo nario gyvenimo klausimus, nes tai yra kiekvieno išskirtiniai atvejai? Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš esu marijampolietis, esu išrinktas regione ir Seimo viešbutiu nesinaudoju. Šeima turi nekilnojamojo turto Vilniuje ir mums to pakanka. Kodėl kiti negali tos problemos taip spręsti, nežinau, tiesiog nežinau. Manau, kad Seimas nėra socialinių problemų sprendėjas.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Mitalas. Prašau.

V. MITALAS (*LF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, vis dėlto jūs esate įtakingos Konservatorių partijos ir frakcijos vienas iš lyderių. Man atrodo, net jeigu vieną kartą Seimas ir nepritarė viešbučio pardavimui, tai nėra pagrindas mums stabdyti šią temą. Vis dėlto susikauptus, pasitarus reikia kilti į kovą ir kaip nors tą Seimo viešbutį imti ir parduoti.

Norėjau jūsų paklausti. Ar jūs dar turite ūpo ir jaunatviškos energijos šitą klausimą kartu su kitais neabejingais viešbučio neentuziastais prikelti iš pelenų ir vis dėlto priimti Seime? Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, kaip jums gerai žinoma, mūsų valdančiojoje daugumoje įtakingiausi yra patys mažiausi nariai, jų balsas yra svarbiausias, girdimiausias ir reikšmingiausias. Todėl jeigu jūs šią vėliavą iškelsite ir nešite į priekį, mano parašas bus tikrai antras arba trečias.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Štai ir išaiškėjo, kas čia valdo. Čia juokais. O jeigu rimtai kalbėtume, negi dabar šioje situacijoje tai yra toks aktualus ir svarbus klausimas? Vienas klausimas.

Kitas dalykas. Mes kiek įmanoma, tiek apribojame save maksimaliai. Ar Seimo narys, kaip ir visi kiti visuomenės žmonės, negali turėti jokių socialinių garantijų? Mano galva, galimybė gyventi šalia, ten, kur dabar tas *biedrutis*, yra viena iš socialinių garantijų dirbant parlamento nariu. Jūs savo pristatyme minėjote, kad kai kurie Seimo nariai kažkaip gauna tą bendrąbę. Na, ne kažkaip, o vadovaudamiesi Statuto nuostatomis arba Kanceliarijos patvirtintomis taisyklėmis. Jei gu aš turiu, kaip ir jūs pats sakėte, tai ir negaunu to viešbučio. Dabar ar visada, išlindus vienai ar kitai negražiai istorijai, mes imsime ir keisime įstatymus? Tiesiog toks paklausimas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Na, žinote, būna visokių tų istorijų. Aš manau, kad Seimas turi reaguoti į tokias situacijas, tokias istorijas, kurios yra iš tikrųjų negeros, kenkiančios Seimo reputacijai. Negalima nereaguoti, negalima nebandyti ką nors daryti. Tas bandymas ir yra vykdomas būtent šiuo metu.

O kalbant apie tuos kolegas, kurie galbūt gauna būtent tą būstą, aš suprantu, kad situacijų yra visokių, bet iš tų keturių situacijų, kurias mes girdėjome, mano asmenine nuomone, yra ir tokių, kurios yra tikrai nesąžiningos. Jeigu tu turi, jeigu tu tiesiog atiduodi tą būstą ten nuomoti ar dar kažkam ir persikeli į Seimo viešbutį, aš taip supratau kai kurių kolegų argumentus, manau, kad tai yra nesąžininga. Dabartinė tvarka tai leidžia. Aš nežinau, kaip būdavo anksčiau. Galbūt reikėtų peržiūrėti dokumentus ir pasitikslinti, bet tiesiog, mano galva, tai nėra sąžininga.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinį labai trumpą klausimą gerbiamas A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš norėčiau paklausti, tiksliau, pasitikslinti dėl specialiųjų poreikių turinčių Seimo narių. Ar ši nuostata taip pat būtų taikoma, nes įprastai šiuo metu galiojanti 0,8 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio kompensacija yra taikoma tiems Seimo nariams, kurie neturi galimybės gyventi Seimo viešbutyje. Tai yra nėra pritaikytos patalpos.

Mano klausimas būtų toks: ar ši nuostata taip pat būtų taikoma tiems Seimo nariams, kurie pretenduotų į Seimo bendrąbę?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, kiek aš atsimenu, praeitą kadenciją buvo tokia situacija būtent dėl kolegų su specialiaisiais poreikiais ir Seimo valdyba (man atrodo, tai Statute yra) išsprendė kitu būdu – suteikė lėšų, iš kurių tu gali nuomotis.

Dabar kalbant apie tuos kolegas, kurie turi turto Vilniuje ir turi specialiųjų poreikių. Tikriausiai turėdami turto Vilniuje, jie yra prisitaikę pagal specialiuosius poreikius, gyvena ir kažkaip atvyksta į Seimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar gerbiama I. Pakarklytė kalbės už.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju. Laisvės frakcija, kaip ir minėjau, nuo pat kadencijos pradžios kvietė jus visus pritarti apskritai Seimo bendrąbučio atsisakymui ir efektyvesniam Seimo narių apgyvendinimo keliui ieškoti būdų, bet tam nebuvo pritarta. Vilčių dar neprarandame. Bet šis pasiūlymas jau yra žingsnis į priekį. Jis yra racionalus sprendimas, kad bent Vilniuje ar šalia Vilniaus gyvenantys Seimo nariai vis dėlto nebūtų valstybės rūpestis. Tikrai galima rasti būdų, kaip tuos atlaisvėjusius būstus panaudoti, arba galima tęsti vėlgį ir mūsų pasiūlytą iniciatyvą dėl ukrainiečių karo pabėgėlių apgyvendinimo.

Tiesiog norėtusi užbaigti tas nesibaigiančias diskusijas dėl Seimo viešbučio, dėl Seimo bendrąbučio, kas, su kuo, kodėl, už kiek ten gyvena, ir susikonsultuoti tikrai į klausimus, kurie yra svarbūs valstybei ir mūsų piliečiams, o ne kas, ką, kodėl ten veikia. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjas klausė, kaip buvo anksčiau. Gerbiamas Vyšniauskai, 1996–2000 metais šiame pastate buvo įsikūręs bankas. Tada jūs buvote

valdžioje. Bankas nemokėjo nuomos mokesčio. Jis atsiskaičiuodavo tą nuomos mokesį už savo bankinę įrangą, įrengtą Seimo pastate. Čia sėdi ir to meto gerbiamas kancleris jūsų frakcijoje, užimantis aukštas pareigas, jums galėtų paaiškinti, kaip buvo anksčiau. Pasisakau prieš jūsų siūlymą, nes manau, kad bus taip pat, kaip ir su maitinimo paslaugomis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo visi motyvai.

Dabar kviečiu kolegą neišsiblaškyti, susėsti, balsuosime, nes yra balsavimų langas.

Balsuosime apsispręsdami dėl šio ką tik pristatyto projekto. Tradiciškai nuo to, kurį baigėme svarstyti, juo ir pradedame savo balsavimą. Gerbiame kolegas, kviečiu sugrįžti visus iš kavos ir vandens gėrimo zonų. Balsuojame dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto projekto Nr. XIVP-1935, kurį ką tik pateikė gerbiamas A. Vyšniauskas.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 48, prieš – 26, susilaikė 35. Panašu, kad nėra pritarta po pateikimo. Taigi apsispręsimė, ar grąžinti tobulinti, ar atmesti. Kas balsuos už, tai bus grąžinti tobulinti, o kas prieš – tai atmesti. (*Balsai salėje*) Prašom apsispręsti balsuodami. Sužinosime – tobulas ar netobulas buvo projektas. Balsuojantys už balsuoja už tai, kad būtų grąžintas tobulinti, kaip paprastai, o prieš – kad atmestas.

Užsiregistravo 115, balsavo 114: už – 58, prieš – 56. Grąžinamas tobulinti. Dar, pasirodo, nebuvo iki galo tobulas ir yra galimybių balsuoti. Nemanau, kolegos, kad čia verta toliau ietis laužyti.

Per centrinį mikrofoną gerbiamas E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kai įtakingas konservatorius iš tribūnos turbūt tris kartus pasako: „Seimas neturi spręsti Seimo narių socialinių problemų“, aš tada suprantu, kodėl aš dabar esu alkanas ir liksiu alkanas, nes Seimas... (*Juokas ir plojimai*)

PIRMININKAS. Ar jūs liksite alkanas, čia, matyt, priklauso tik nuo jūsų.

12.41 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1985 (pateikimo tęsinys)

Gerbiame kolegas, o dabar grįžtame į darbotvarkės, taip, kaip ją svarstėme, pradžią. Darbotvarkės 1-8 klausimas. Balsuojame dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, jį pateikė ministras S. Gentvilas. (*Šurmuly salėje*) Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1985.

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 67, prieš – 3, susilaikė 45. Taigi po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. O kaip papildomas yra siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dar, matyt, dėl komitetų gerbiamas K. Mažeika kažką pasiūlys. Prašom.

K. MAŽEIKAS (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip ir Teisės departamento išvadoje parašyta, yra prašymas dėl antikorupcinio vertinimo. Manau, kad tikrai būtų reikalinga.

PIRMININKAS. Dėl antikorupcinio vertinimo bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prašom. Dėkoju. Tada siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

12.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIVP-2006 (priėmimo tęsinys)

Gera. Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko atleidimo iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario pareigų“ projektas Nr. XIVP-2006. Balsuojame dėl E. Sakalausko atleidimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 117, prieš nėra, susilaikė 3. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*) Mes dėkojame gerbiamam E. Sakalauskui už ilgametį darbą Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje.

12.44 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1316 (pateikimo tęsinys)

Dabar toliau darbotvarkės 2-3 klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1316, jį neseniai pateikė gerbiamas A. Kupčinskas. Balsuojame.

Užsiregistravo 114, balsavo 110: už – 27, prieš – 12, susilaikė 71. Akivaizdu, kad nepritarta šiam projektui. Susitariame, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame, bet balsavimo rezultatas man vis dėlto indikuoja, kad čia greičiausiai gal net ir bendru sutarimu atmetame? Galime sutarti? Tikrai rezultatas buvo labai neigiamas. Gera. Atmetame bendru sutarimu.

12.45 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 71, 112, 115, 116, 117, 119, 190, 191 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1743(3) (pateikimo tęsinys)

Toliau. Dar apsvaustėme 2-4 klausimą – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projektą Nr. XIVP-1743. Gal čia bus pozityviau.

Užsiregistravo 119, balsavo 117 Seimo narių: už – 42, prieš – 43, susilaikė 32. Projektui nepritarta. Reikia apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Tie, kas balsavo.... (*Balsai salėje*) Čia nėra taip vienareikšmiškai, tai, kolegos, pabalsuokime. Kas nori tobulinti, tai už, kas atmesti, tai prieš. Apsispręskime balsuodami.

Užsiregistravo 120, balsavo 120 Seimo narių: už – 48, prieš – 67, susilaikė 5. Projektas yra atmetas.

Gerbiami kolegos, dar mano ne iki galo buvo pasakyta prie 1-10 klausimo, projekto Nr. XIVP-2007. Čia jokių balsavimų nereikia dėl V. Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare, tiesiog nepasakiau, kad pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar galėtume bendru sutarimu paskirti komitetą? Dėkoju. Svarstymo data – rugsėjo 27 diena. Ar tiktų? Bendru sutarimu. Dėkoju. Tinka. Klausimas užbaigtas.

12.47 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 papildymo 52¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1908 (pateikimo tęsinys)

Dar mes spėjome apsvaustyti... (*Balsai salėje*) Dėl jo jau apsisprendėme. 2-13 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo papildymo 52¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1908. Balsuojame dėl Valstybės tarnybos įstatymo papildymo vienu straipsniu projekto Nr. XIVP-1908. Pateikė K. Vilkauskas.

Užsiregistravo 123, balsavo 123 Seimo nariai: už – 57, prieš – 37, susilaikė 29. Projektui nėra pritarta. Reikia apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Balsuokime, nėra taip vienareikšmiškai. Jeigu pliusas, vadinasi, grąžiname tobulinti, jeigu minusas, visai atmetame šiame etape. Balsuojame.

Užsiregistravo 121, balsavo 119 Seimo narių: už – 68, prieš – 51. Gerbiamas kolega, įpareigojame jus toliau tobulinti šitą įstatymo projektą.

12.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Paulos Jalinskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2010 (priėmimo tęsinys)

Liko balsuoti dėl rezervinių klausimų. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Paulos Jalinskaitės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2010. Balsuojame. Rezervinis 1 klausimas, Peticijų komisijos išvada dėl P. Jalinskaitės peticijos. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122: už – 116, prieš – 1, susilaikė 5. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

12.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-2011 (priėmimo tęsinys)

Toliau rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-2011. Balsuojame dėl rezervinio 2 – dėl Peticijų komisijos išvados dėl A. Sodonio peticijos. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 117: už – 109, prieš – 3, susilaikė 5. Taigi nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

12.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Lauros Masalskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2012 (priėmimo tęsinys)

Ir rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Lauros Masalskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2012. Balsuojame. Tai bus paskutinis šio etapo balsavimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 114, prieš – 2, susilaikė 3. Taigi nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

Dabar, gerbiami kolegos, iki pertraukos nėra labai daug laiko, užsirašęs daryti pareiškimą buvo P. Gražulis, bet aš jo salėje nematau. Gal mes spėsime iki pertraukos dar vieną projektą pristatyti? Nebalsuosime, žinoma, balsavimas jau nebus numatytas.

12.52 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1043 (pateikimas)

Tada iš eilės. Neapsvarstėme dar 2-6 klausimo, jeigu gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė norėtų. Taip, gerbiama V. Giraitytė-Juškevičienė pristatys tada. Prašom.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Teikiamas jums svarstyti Seimo statuto pakeitimas. Jame numatoma, kad jei Vyriausybė nepateikia Seimui savo išvados per 4 savaites, kaip yra numatyta šiame Statute, per nurodytą laiką nepateikus išvadų, laikoma, kad išvados yra teigiamos. Per visą praktiką susidarė taip, kad šios Statuto nuostatos yra nesilaikoma arba dažniausiai nesilaikoma ir per nustatytą laiką išvados yra nepateikiamos, todėl yra trukdoma ir teisėkūros procesui, ir visokių iniciatyvų patekimui į Seimo posėdžių salę ir į komitetus. Todėl prašome kolegų palaikyti šį nutarimo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Gerbiamas A. Nekrošius klausia. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, o kiek šiuo metu Vyriausybė yra nepateikusi išvadų? Gal turite tokią statistiką ir gal žinote pagrindines priežastis, kodėl to nepadaro? Ačiū.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Šios statistikos tikrai neturiu, nes projektą pristatyti ruošėsi mano kolegė I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ji šiuo metu išvykusi. Todėl tikrai galiu tik pasakyti, kad kartais tai jau tampa galimai valdančiosios įrankiu, kad nepatektų opozicijos iniciatyvos į svarstymus.

PIRMININKAS. Gerbiamas A. Skardžius taip pat užduos klausimą. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, kaip jūs manote, kas verčia Vyriausybę taip elgtis, ignoruoti parlamentą, kuris tą Vyriausybę ir skiria? Kodėl taip elgiasi Vyriausybė, dėl kokių priežasčių? Ar tai kompetencijos stoka, ar per mažas ekspertinis lygmuo, kad nepateikia tų išvadų, ar finansavimas per mažas? Juk pati Vyriausybė biudžetą formuoja, galėtų pasiskirti tinkamą finansavimą. Kodėl taip elgiasi Vyriausybė?

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Tikriausiai į tą klausimą galėtų jie patys ir atsakyti. Aš tikrai suprantu, kad darbo krūvis valstybės tarnautojams yra didelis, todėl tikrai yra tokių atvejų, kai vėluojama ir dėl darbo krūvio. Aš, kaip ir kolegai A. Nekrošiui atsakiau, tikrai bijau, kad tai galimai tampa įrankiu, kad nepatektų tam tikri sprendimai ir įstatymų projektai į svarstymus.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už norėtų kalbėti gerbiamas A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, matyt, yra dvejopa praktika ir dvejopos priežastys, kodėl Vyriausybė kartais vėluoja pateikti išvadas. Tikriausiai viena iš priežasčių, kad būna atvejų, kai tų projektų galbūt susikaupia tiek daug ir tiesiog nespėja. Galbūt mes galėtume svarstyti stadijoje pritarę šioms Statuto pataisoms svarstyti, galbūt šiek tiek pailginti tą esamą galiojimo laiką.

Tačiau yra antras blokas priežasčių, ženkliai rimtesnis. Iš tikrųjų yra atvejų, pavyzdžiui, Prezidento Fiskalinės drausmės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, jame Prezidentas siūlė padidinti finansinį nepriklausomumą savivaldybėms. Beje, tokį siekį deklaruoja ir šita valdančioji dauguma. Vyriausybė, matyt, nenorėdama nepritarti šiam projektui, lygiai taip pat nenorėdama ir konfrontuoti su Prezidentu, išvados nepateikė virš metų, pateikė tik tada, kai Prezidentas prakalbo ultimatumų kalba. Beje, yra tokių projektų, aš esu pažiūrėjęs, kai Vyriausybės išvada yra nepateikiama dvejus metus ir daugiau. Akivaizdu, kad dėl tokio ilgo išvadų nepateikimo dėl per didelės darbų gausos prisidengti tiesiog neišeina, tai yra ne kas kita kaip akivaizdus Vyriausybės piktnaudžiavimas savo įgaliojimais ir specialus neteikimas išvadų dėl tam tikrų projektų, kuriems jie nepritaria, tačiau jų atmesti ir parodyti savo politinės valios jie nenori čia, plenarinių posėdžių salėje. Tai yra neteisinga. Man atrodo, jeigu valdančioji dauguma turi vieną ar kitą politinę poziciją dėl vieno ar kito įstatymo projekto, jie turi tą labai aiškiai deklaruoti čia, Seimo plenarinių posėdžių salėje, per balsavimą, išreikšdami ir parodydami savo nuomonę, o ne bandydami projektų svarstymą, priėmimą vilkinti ar kaip nors kitaip stabdyti jų eigą nepateikdami Vyriausybės išvadų arba pateikdami po keleto metų. Sutikite, kad keleto metų Vyriausybės išvadų vėlavimas yra netoleruotinas ir to nepaaiškinsi...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

A. MAZURONIS (DPF). ...jokiais logiškais motyvais.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmas dalykas. Kiek aš žiūrėjau tą Vyriausybės išvadų pateikimo statistiką, neradau pagrindo tvirtinti, kad šioje kadencijoje tas vėlavimas yra koks nors didesnis. Tų vėlavimų kiekvienoje kadencijoje panašiai būna. Teoriškai galima sutikti, kad tą klausimą dėl Vyriausybės išvadų gavimo reglamentavimo galima tobulinti, bet tikrai ne tokiu būdu, kaip čia dabar yra pateikta. Yra siūloma nustatyti, jeigu Vyriausybė nepateikia laiku išvadų, laikoma, kad tos išvados yra teigiamos. Kaip galima Vyriausybei primesti tą teigiamą nuomonę, jeigu ji nėra žinoma? Aš manau, kad kiti projektai, sprendžiantys tą problemą, sakykime, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas, yra racionalesni, o šį projektą tikrai siūlau atmesti.

PIRMININKAS. Gerai, dėkui, kolegos. Motyvai išsakyti, balsuosime, kai tam bus langas.

Dabar norėjau pasitarti, ar keliaujame į pertrauką, ar dar vieną greitai pateikimą. Gal E. Sabutis, jeigu daug neklausinėsime, spės pateikti? Gerai, pateikime, ar ne? Prašom. Dar padirbėkime porą minučių.

12.58 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1677 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – projektas Nr. XIVP-1677. Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiami kolegos, ačiū už galimybę pateikti įstatymo projektą. Tikrai daug nekalbėsiu, nes jis labai panašus į prieš tai buvusį pateiktą. Tik juo siūloma: jeigu Vyriausybė savo išvados nepateikia Seimui per 30 darbo dienų (čia truputį modifikuota), tai Vyriausybė turi informuoti Seimo valdybą apie priežastis, kodėl išvada Seimui nepateikta nustatytu laiku. Tuomet, atsižvelgusi į gautą paaiškinimą, Seimo valdyba vieną kartą galėtų pratęsti Vyriausybės išvados pateikimo terminą. Na, o jeigu ir per pratęstą terminą Vyriausybė išvados nepateiktų, būtų laikoma, kad pastabų neturi. Prieš tai ėjo vienas Statuto pakeitimas, ganėtinai panašus, mano ir po to eis Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto. Mano nuoširdžiu įsitikinimu, po pateikimo būtų galima visiems trims pritarti. Tuomet Teisės ir teisėtvarkos komitetas tikrai rastų tarp jų kompromisinį variantą ir jau galėtume tvirtinti Seimo statuto pakeitimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas analogiškas, kaip ir prieš tai pristatčiusiai. Ar turite kokią nors statistiką, kaip sekasi mūsų Vyriausybei teikti išvadas? Jeigu pavyktų vadinamajam jūsų įstatymui pereiti, galbūt komitete galėtumėte paprašyti oficialios statistikos? Mano duomenimis, išvadų nėra netgi dėl praėjusios kadencijos įstatymų projektų. Tiesiog įdomumo dėlei.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Deja, turiu pasakyti, kad tokios statistikos nevedu, turiu tik savo asmeninę statistiką. Dėl dviejų jau po pateikimo pritartų įstatymų projektų laukiau pusantrų metų, o dėl vieno jau labai greitai priartės vieneri metai. Savo asmeninę statistiką turiu.

Jūs taip pat anksčiau dar klausėte apie priežastis, kodėl nėra. Esu bendravęs su Vyriausybės kanclere, jina sakė, kad mes, Seimas, tiek prašome Vyriausybės išvadų, kad tiesiog neturi fizinių pajėgumų. Aš pasiūliau kreiptis į Seimą, galbūt galėtume padidinti Vyriausybės etatų skaičių ir tuomet galbūt greičiau išvados ateitų. Bet, aišku, čia yra reagavimas į tai. Deja, tokios statistikos neturiu, kaip ir sakiau. O šiuo atveju tikrai yra tokių įstatymų projektų nuo praėjusios kadencijos, ne vienas čia dabar jau esantis opozicijoje Seimo narys tikrai gali pasakyti, kad yra iš praėjusios kadencijos dar negavę ir praėjusios Vyriausybės, ir jau šios Vyriausybės išvadų.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiavam pranešėjui.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs atsakėte į visus klausimus. Balsuosime tam numatytu laiku. Padirbėjome tikrai operatyviai, sutaupėme šiek tiek vakarinio posėdžio darbotvarkės. Rytinį Seimo posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 203 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 20 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiami kolegos, sveiki sugrįžę į posėdžių salę. Pradedame Seimo rugsėjo 20-osios vakarinį posėdį. (*Gongas*) Galime registruotis, jeigu yra toks noras. Gerbiamus kolegas informuosiu, kad, be M. Navickienės klausimo, dar yra šios dienos darbotvarkėje penki, atrodo, klausimai ir visai gali būti, kad spėsime per pirmą ir vienintelį balsavimo intervalą, ir gali būti, kad A. Mazuroniiui pirmininkauti šiandien neteks. Kviečiu supratingai į tai žiūrėti.

14.01 val.

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės Monikos Navickienės pranešimas

Kviečiu M. Navickienę į tribūną – Vyriausybės pusvalandis apie aktualius socialinių reikalų ir darbo klausimus. Kaip ir visada, kviečiame ministrę pabandyti spėti per 15 minučių, kad dar 15 minučių liktų klausti. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aktualus klausimas, niekada per daug diskusijų apie jį nebus, nes vis dar girdisi įvairių požiūrių, kad ne visi žmonės žino, kas jiems priklauso, kartais ir mes patys dar turime įvairių klausimų. Todėl dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų tikrai norėčiau dar kartą atskirai pristatyti, kokia yra situacija, gerbiamiems Seimo kolegoms. Taigi būsto šildymo kompensacijų gavėjų skaičius per mėnesį, vertinant buvusį šildymo sezoną, 2022 metų pirmo pusmečio duomenimis, išaugo apie 60 %, vidutiniškai 153 tūkst. gavėjų per mėnesį nuo prieš tai buvusių 95 tūkst. Jeigu lygintume su visa populiacija ir unikalų gavėjų skaičių, kuris per visą šildymo sezoną gavo kompensacijas, tai 243 tūkst. gavėjų, tai yra 8,7 % visų šalies gyventojų. Tačiau lyginti turbūt reikėtų esamus namų ūkius. Namų ūkių prasme apie 175 tūkst. šeimų yra gavusios šildymo kompensacijas ir tai sudaro 14,4 % visų namų ūkių skaičiaus šalyje.

Ši skaidrė iliustruoja, kaip atrodė šildymo kompensacijų gavėjų skaičiaus ir išlaidų dinamika. Matome, kad artėjančio šildymo sezono situacija gali būti panaši į 2010–2014 metų laikotarpį, kai dėl tuometinės ekonominės situacijos kompensacijų gavėjų skaičius vidutiniškai per mėnesį buvo ženkliai išaugęs. Pavyzdžiui, 2011 metais gavėjų skaičius siekė 221 tūkst. asmenų. Matome, kad dabartinė situacija ir dabartinė dinamika rodo, kad galime būti panašioje situacijoje, kaip 2010–2014 metais.

Labai svarbi skaidrė, kad primintume, jog kompensacija priklauso visomis kuro rūšimis besišildantiems žmonėms – nesvarbu, ar tai būtų centralizuotai šildomi namai, ar elektra, dujomis, malkomis, medžio granulėmis, anglimi ir (ar) kitokiomis kuro rūšimis.

Turime surinkę keletą pavyzdžių, kaip dabar atskirose savivaldybėse atrodo kompensacijų dydžiai, priklausomai nuo to, kokie yra patvirtinti įkainiai. Štai galiu pateikti keletą pavyzdžių. Tarkime, 2022–2023 metų šildymo sezonas, Joniškio rajono savivaldybės pavyzdys, kompensacijos dydis būstą šildant malkomis, kai kietojo kuro kaina yra 92 eurai, vienišam pensinio amžiaus asmeniui, kurio pajamos yra apie 270 eurų, būtų 928 eurai per šildymo sezoną. Dviejų pensininkų, kurių abiejų pensijos sudaro 640 eurų, šeimai šildymo kompensacija sudarytų 854 eurus, keturių asmenų šeima, kurios pajamos būtų 700 eurų, – apie 820 eurų per šildymo sezoną.

Dar vienos savivaldybės, Elektrėnų rajono savivaldybės, skaičiavimais, ten kietojo kuro kaina yra nustatyta 81 euras, tai atrodytų taip: dviejų pensininkų, kurių abiejų pensiją sudaro 732

eurai, šeimos kompensacija būtų apie 760 eurų per šildymo sezoną už šildymąsi malkomis, vienišam pensinio amžiaus asmeniui, kurio pajamos yra 335 eurai, būtų apie 834 eurai per šildymo sezoną, o vienišam pensinio amžiaus asmeniui, kurio pajamos yra apie 500 eurų, šildymo kompensacija būtų apie 775 eurai per šildymo sezoną.

Šioje skaidrėje pateikiu būsto šildymo išlaidų kompensacijos gavėjų vidutinius skaičius per mėnesį pagal šildymo būdą, bet tai yra buvusio sezono skaičiai. Mes tikrai matome, kad gavėjų skaičius bus didesnis ir šita dinamika keisis. Bet vertindami tiek vidutiniškai per mėnesį, tiek unikalūs būsto šildymo išlaidų kompensacijų gavėjus matome, kad praėjusį šildymo sezoną daugiausia besikreipusių ir gavusių kompensacijas žmonių buvo tų, kurių būstai šildomi centralizuotai. Tai unikalūs gavėjų skaičius buvo 184 tūkst. asmenų arba 138,2 tūkst. šeimų. Vadinas, apie 76 % visų kompensacijų gavėjų. O būstą šildančių kitomis energijos ir kuro rūšimis: dujomis, elektra, mediena ir panašiai, unikalūs gavėjų skaičius buvo 66,5 tūkst. asmenų arba 42,75 tūkst. šeimų. Tai sudarytų apie 27 % visų kompensacijų gavėjų.

Be to, kad teikiama būsto šildymo išlaidų kompensacija, žmonėms taip pat teikiamos kompensacijos už geriamąjį ir karštą vandenį. Už geriamąjį vandenį kompensuojama išlaidų dalis, viršijanti 2 % pajamų, už karštą vandenį – 5 % asmens šeimos pajamų.

Geriamojo vandens normatyvas, kai karštam vandeniui paruošti naudojama centralizuotai tiekama šiluma, – 2 kub. metrai pirmam šeimos nariui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 1,5 kub. metro antram šeimos nariui ir 1 kub. metras trečiam ir kiekvienam paskesniai šeimos nariui. Pavyzdys: keturių asmenų šeimai būtų kompensuojama už 5,5 kub. metro.

Geriamojo vandens normatyvas, kai karštam vandeniui paruošti naudojamos kitos energijos ir kuro rūšys, pavyzdžiui, dujos ar elektra. Taip pat yra suteikiamos kompensacijos ir yra šiek tiek didesni normatyvai.

Statistika apie karšto vandens išlaidų kompensaciją yra tokia. 2022 metų pirmąjį pusmetį karšto vandens išlaidų kompensacijas vidutiniškai per mėnesį gavo 34,6 tūkst. asmenų. Bendras unikalūs gavėjų skaičius buvo 63,4 tūkst. arba 27,8 tūkst. šeimų. Palyginti su 2021 metų pirmuoju pusmečiu, vidutinis karšto vandens išlaidų kompensacijų gavėjų skaičius buvo 335,9 %, tai yra nuo 10,3 iki 34,6 tūkst. asmenų. Vidutinis karšto vandens išlaidų kompensacijos dydis vienam asmeniui per mėnesį sudarė beveik 6 eurus, 2021 metais truputį viršijo 3 eurus. Išlaidos sudarė virš 1 mln. eurų.

Geriamojo vandens išlaidų kompensacija. Čia prieš tai buvo karšto vandens, dabar geriamojo vandens išlaidų kompensacija. 2022 metų pirmąjį pusmetį geriamojo vandens išlaidų kompensacijas vidutiniškai per mėnesį gavo 18,5 tūkst. asmenų. Bendras unikalūs gavėjų skaičius yra 34,9 tūkst. arba 12,2 tūkst. šeimų. Bendras unikalūs šeimų skaičius – 22,9 tūkst. Palyginti atitinkamai su 2021 metų pirmuoju pusmečiu, vidutinis geriamojo vandens išlaidų kompensacijų gavėjų skaičius išaugo 8,2 %.

Kitoje skaidrėje matome vidutinio būsto šildymo išlaidų kompensacijos dydžio pokyčius. Būsto šildymo kompensacijos dydis vienam asmeniui per mėnesį, šildant būstą centralizuotai, buvo 47,4 euro, o 2021 metų pirmąjį pusmetį buvo 24,46. Būstą šildant kitomis energijos ir kuro rūšimis, vidutinis būsto šildymo išlaidų kompensuojamas dydis – 58,3 euro, o 2021 metų pirmąjį pusmetį siekė 43,27 euro.

Išaugus šildymo kainoms ir nuo šių metų sausio 1 dienos taikant palankesnę kompensavimo mechanizmą, vidutinė kompensacija asmeniui, būstą šildant centralizuotai, išaugo beveik dvigubai. Nors daugiau žmonių gauna kompensaciją už centralizuotą būsto šildymą, vidutinis kompensacijos dydis, šildant kitomis kuro rūšimis, yra apie 23 % didesnis. Tai reiškia, kad būstą šildant kitomis kuro rūšimis matomas spartesnis kainų augimas.

Jei kalbame apie lėšas būsto šildymo išlaidų kompensacijoms, matome, kad pokytis yra trys kartai, palyginti su buvusiu šildymo sezonu, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, ir išaugo maždaug nuo 10 mln. eurų iki 29,72 mln. eurų.

Taip pat reikia priminti, kad yra plečiamas būsto šildymo išlaidų kompensacijos gavėjų ratas. Nuo 2022 metų pradžios dvigubai padidinta valstybės remiamų pajamų dydžio įtaka, tai yra taikymas būsto šildymo išlaidų kompensacijai apskaičiuoti, ir nuo 2022 m. birželio 1 d. padidintas pats valstybės remiamų pajamų dydis iki 147 eurų. Taip pat iki 2024 m. balandžio 30 d. yra

pratęstas terminas, kai skiriant piniginę socialinę paramą yra nevertinamas nuosavybės teise turimas asmens turtas.

Kalbant apie būsimą šildymo sezoną, turbūt yra laukiamas gavėjų skaičiaus padidėjimas. Ir dabar jau matome, kad žmonės noriai registruojasi šildymo kompensacijoms gauti. Projektuojame, kad gavėjų skaičius tikrai augs nuo to, ką matėme per buvusį šildymo sezoną. Galutiniai skaičiai, aišku, matysis vėliau, tačiau 42 mln. eurų jau šiemet buvo skirta savivaldybėms dėl padidinto valstybės remiamų pajamų dydžio ir išsiplėtusio kompensacijų gavėjų rato.

Taip pat kita svarbi žinia yra ta, kad iki 2024 m. balandžio 30 d. buvo pratęstas terminas dėl turto nevertinimo. Taip pat naujas pokytis, kad dabar skiriama kompensacija 3 mėnesiams dirbantiems asmenims, o siūlome skirti visam šildymo sezonui. Seimo nariams pritarus, šis pakeitimas padės dirbantiems žmonėms ir sumažins administracinę naštą, nes po 3 mėnesių nereikės papildomai kreiptis į savivaldybę, kad iš naujo įvertintų savo pajamas tam, kad gautų kompensaciją už visą šildymo sezoną. Kompensacija yra skiriama už šildymą, besišildant bet kokia forma, taip pat už karštą vandenį bei geriamąjį vandenį.

Dabar keletas pavyzdžių, kaip atrodo kompensacijos už būsto šildymo išlaidas 2022–2023 metais. Šeima už būsto šildymą pagal savo pajamas, už normatyvinį 50 kv. metrų būsto plotą turi mokėti ne daugiau kaip 43,8 euro, tai yra jeigu yra dviejų pensinio amžiaus žmonių šeima ir jų pajamos yra 1 tūkst. 26 eurai. Dabar jeigu šeimos išlaidos už būsto šildymą, už normatyvinį 70 kv. metrų plotą, jeigu dviejų žmonių, auginančių du vaikus, pajamos yra minimalus darbo užmokestis, tai yra apie 1 tūkst. 99 eurai į rankas, už šildymą tokiai šeimai kompensuojama 100 %. Kitas šeimos pavyzdys. Ji uždirba vidutinį darbo užmokestį ir gyvena 70 kv. metrų plote, dviejų suaugusiųjų ir dviejų vaikų šeima, uždirbanti 2 tūkst. 174 eurus, už šildymą turėtų mokėti ne daugiau kaip 45,5 euro. Čia yra pateikiama ir daugiau pavyzdžių dėl būsto šildymo išlaidų. Aš galbūt nesustosiu prie jų. Gerbiamiems Seimo nariams galėsime išplatinti ir pačią prezentaciją, kad liktų daugiau laiko klausti.

Keturi pagrindiniai žingsniai, kaip sužinoti, ar priklauso kompensacija. Pirmiausia yra patogi skaičiuoklė *www.spis.lt*, kur galima suvesti individualius savo šeimos duomenis ir išsiaiškinti, ar galima gauti kompensaciją. Tada galima užpildyti prašymą taip pat elektroniniu būdu arba kreiptis į savivaldybę. Pirmiausia yra būstas, būsto plotas, gyvenančių asmenų skaičius, toliau yra pajamos, trečias žingsnis yra išlaidos už būsto šildymą, o ketvirtas žingsnis yra pati kompensacija. Kreiptis reikia į savo gyvenamosios vietos savivaldybę arba per *spis.lt* svetainę, kaip ir minėjau. Labai ačiū jums už dėmesį. Man atrodo, kad beveik tilpau į laiką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip, iš tikrųjų beveik tilpote. Pirmoji klausia L. Girskienė. Ruošiasi L. Kukuraitis. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų klausiant ministrės susidaro toks įspūdis, kad yra formuojama politika, kad kuo daugiau tų kompensacijos gavėjų atsirastų. Aš manau, kad tai yra neteisinga. Vis dėlto reikėtų ieškoti sprendimų, kaip sumažinti šilumos energijos kainas, o ne didinti žmonių, kurie gauna kompensacijas, skaičių. Ar nemanote, kad tokia politika yra žalinga?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Man pirmiausia atrodo, kad dujų kainos, puikiai suprantate, nuo ko priklauso, ar ne? Nei nuo jūsų, nei nuo manęs, o nuo V. Putino vykdomo karo Ukrainoje. Tai jeigu mes atmesime tam tikras objektyvias aplinkybes, dėl kurių žmonės šiandien turi dvigubai, trigubai išaugusias dujų kainas ar tris kartus išaugusias kitas šildymo kainas, nepadėti gyventojams ir nekompensuoti tų padidėjusių išlaidų būtų tikrai prastas pasirinkimas. Vyriausybės prioritetas yra ne didinti išmokų gavėjų skaičių, bet šiuo metu ta pačia galiojančia formule, kaip ir visada būdavo iki šiol, nes ji realiai nesikeitė, principas, kaip kompensuojama žmogui, nesikeitė, ir yra siekis apsaugoti žmonių pajamas. Formulė veikia taip: kad ir kokia šildymo kaina būtų, daliai žmonių apsaugoma didžioji dalis jų pajamų. Šiuo metu ši priemonė yra pati taikliausia, dėl kurios žmonėms, šeimoms ir namų ūkiams gali likti daugiau pajamų padengti kitas einamąsias savo išlaidas.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Kukuraitis. Ruošiasi A. Sysas. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkui, ministre, už pristatymą. Iš tikrųjų pritariu, kad ši priemonė viena taikliausių šiuo metu. Ji veikia automatiškai, tuo metu, kai

kainos užkyla ar dėl karo, ar dėl kitų priežasčių, dalį žmonių apsaugotų. Tačiau didesnė problema turbūt yra paėmimas ir tie 5–6 % namų ūkių, tai yra žmonių, gyventojų, kiek pasinaudoja. Kiek gali pasinaudoti vidutinių pajamų, tai suprantame, kad čia dešimtimis kartų mažiau žmonių paima, kiek galėtų pasinaudoti. Tiesiog šitą turbūt komitete aptarsime.

Bet mano yra kitas klausimas remiantis jūsų argumentacija, kad tai yra karo pasekmė. Mes gyventojus apsaugome. Jūs teigiate, kad gyventojai yra apsaugoti iki sausio 1 dienos. Aš norėčiau paklausti apie tą gyventojų grupę, kuri dirba, ir verslas, darbdaviai nėra tiek apsaugoti. Jiems šildymo ir elektros kainos auga kartais...

PIRMININKAS. Laikas, kolega! Greičiau.

L. KUKURAITIS (DFVL). Klausimas: kaip padėti apsaugoti darbuotojus jų darbo vietose dar šį rudenį, kai įmonės viena po kitos sako, kad mes užsidarome ir atleidžiame darbuotojus. Ar ne laikas įjungti prastovų kompensavimo mechanizmą?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Aš pirmiausia dar kartą pakartosiu, kad jeigu mes skaičiuojame skaičių šeimų, kurios gauna šildymo kompensaciją, ir esančių visų namų ūkių skaičių Lietuvoje, tai 14,2 % gavo šią kompensaciją jau šį šildymo sezoną. Tai nėra mažas procentas, tai nėra 5 %. Aš manau, kad mes matysime augimą šiuo atveju, nes vidutines pajamas gaunantys asmenys galės palengvintai kreiptis dėl kompensacijos ir ją gauti.

Dabar dėl paramos verslui. Tikrai yra ir galiojančių priemonių, yra svarstomos ir tam tikros naujos priemonės. Girdime ir iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, ir iš Finansų ministerijos įvairius pasvarstymus, juos galėsime matyti šiek tiek vėliau. Bet dėl prastovų mechanizmo, aš manau, kad jis ir dabar yra galiojantis toks, koks yra sureguliuotas Darbo kodekse. Yra pavienių įmonių, kurios naudojasi jau dabar prastovų mechanizmu. Aš manau, kad reikia tiesiog labai atidžiai sekti tendencijas. Dabar yra per trumpas laikotarpis padaryti kokias nors išvadas, nėra kovidinis etapas, kai mes ribojome galimybę įmonėms veikti, yra šiek tiek kitas kontekstas. Kad padarytume išvadas, ar reikia kokių nors papildomų prastovų kompensacijų ir panašiai, tikrai reikia ilgesnio laiko ir tendencijų, kad galėtume tai įvertinti, bet patirčių, kaip valdyti tokias krizes, tiek jūsų, tiek mūsų Vyriausybė jau turi, ir manau, kad tam reikia tik tam tikrų duomenų ir aplinkybių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi A. Gedvilas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, aš noriu paklausti, kaip atlikti skaičiavimai. Jūs daugiausia kalbėjote apie kompensavimo mechanizmą, tai yra numatyta, energetinis skurdas 10 % ir taip toliau, ir taip toliau. Bet yra ir bendravalstybinė kompensacija, tai yra PVM lengvata arba išvis nulinis PVM centriniam šildymui, yra tam tikros dujų kainos lubos arba gali būti elektros. Kaip atlikti skaičiavimai? Be šitų bendravalstybinių kainų sumažinimo ar turint omeny ir galimus mažinimus bendravalstybiniu lygiu? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Čia jums yra pateikiami duomenys tik būsto šildymo išlaidų kompensacijos per piniginę socialinę paramą, kurią gauna individualūs asmenys, besikreipiantys dėl šildymo kompensacijos. Priemonė dėl nulinio PVM tarifo yra horizontali ir ją pritaiko iš karto šilumos tiekėjai. Taip pat dar yra atskiras kompensavimas už dujas pagal papildomą finansavimą, tai yra iki 54 centų už kilovatvalandę, elektrai kompensacija – iki 9 centų, tai yra savivaldybių teikiamam šildymui. Tam buvo skiriama iš bendro 2,2 mlrd. eurų paketo apie 570 mln., tai kitai kompensavimo daliai, ne nuliniam PVM, o kitai kompensavimo daliai. Taip pat yra nulinis PVM tarifas ir papildomai skiriamos lėšos kompensacijai fiziniams asmenims, ką matėte prezentacijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, gerbiama ministre, už labai išsamią prezentaciją, labai daug skaičių, juos, prisipažinsiu, buvo sunku įsiminti, tačiau kur kas svarbiau būtų žinoti, kiek tai tenkina žmonių poreikius. Mes juk ne finansinę ataskaitą svarstome, todėl skaičiai ir lieka skaičiais. Kur kas svarbiau, kaip tos kompensacijos koreliuoja su šiandienine infliacija. Tai būtų įdomu, gal turite duomenų, ar nagrinėjote tuo aspektu, ar užtenka tokio dydžio kompensacijos, kiek dar žmonės primoka procentiškai?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Aš noriu pasakyti, kad būsto šildymo išlaidų kompensavimas nėra susijęs su žmonių pajamų augimu, kuris ir šiaip vyksta. Tarkime, nuo birželio 1 dienos padidintos pensijos ar baziniai socialinių išmokų dydžiai, jie didėjo nuo 15 iki 21 %,

kaip šalpos pensijų bazė ir kitas augimas. Būsto šildymo išlaidų kompensacija – tai yra toks mechanizmas, kuris padeda apsaugoti pajamų dalį. Mes matėme pagal pateiktus konkrečius pavyzdžius, jeigu šeimos pajamos yra maždaug 2 tūkst. 174 eurai ir gyvenant normatyviniame bute už šildymą yra sumokama 45,5 euro, tai galima suskaičiuoti, kiek lieka šeimos ūkiui pajamų kitoms sąskaitoms padengti. Tai formulė yra išvesta tuo principu, kad ne daugiau negu 10 % pajamų, žmogaus arba namų ūkio, būtų skiriama šildymo sąskaitai padengti, jau išskaičiavus padidintą valstybės remiamų pajamų dydį. Koreliuoja visos priemonės, kurias taikome, tiek pajamų didinimas, tiek kompensaciniu mechanizmu apsaugomos žmogaus pajamos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi A. Petrošius.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, aš ir ryte sakiau, klausiau to paties klausimo, ir dabar paklausiu, nes jūs neatsakėte, ką ir mano frakcijos kolegos pasakė. Ką jūs planuojate daryti 2024 m. sausio 1 d., kai visas šis socialinis paketas baigsis, o jis baigsis, o 2024 m. sausio 1 d. fiskalinės drausmės reikalavimai pradės veikti ir galioti? Kaip žinote, jokių pašalpų, jokių kitų dalykų nebus galima duoti.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Na, tikrai nemanau, kad valstybės kryptis kažkaip iš esmės pasikeis po 2024 metų. Pajamų mažėjimo neplanuojame, pajamų augimas išliks, lygiai taip pat, kaip ir kompensavimo mechanizmas nėra dabar sukurtas. Jis galioja nuo pat... Dabar turiu duomenis nuo 2011 metų, bet jis galioja visą laiką. Savivaldybėms yra skiriama piniginė socialinė parama ir iš tų pinigų, kurie yra skiriami savivaldybėms, ir yra dengiamos kompensacijos, priklausomai nuo to, kokia būna šildymo kaina, skirtingi dydžiai tais metais būna panaudoti. Tai pats principas tikrai nepasikeis po 2024 metų. Ir toliau galios kompensaciniai mechanizmai. Tiesiog, kai šildymo kainos mažėja, būna paprastai mažesnis gavėjų ratas. Aš šiuo atveju manyčiau, kad iš esmės neturėtų situacija kažkaip pasikeisti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Petrošius. Ruošiasi A. Nekrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš išties noriu padėkoti už pristatymą ir tikrai reikšmingą darbą, kurį nuderbo ministerija šioje srityje. Ta parama tikrai jaučiama, pastebima ir išties reikšminga.

Pasinaudodamas proga noriu užminti ant sąžinės vienam Klaipėdos politikui, nes matome, kad artėja tikrai sudėtingas šildymo sezonas, bet štai ką tik realiu laiku pasiekė informacija, kad vienas politikas, iki tol ne tik trukdęs namų renovacijai, turintis patalpas name, šiuo metu stato gyventojus į tokią padėtį, kai neįsileidžia į savo patalpas žmonių, vykdančių renovaciją, ir dėl to apie 50 % gyvenančių žmonių apskritai gali likti be šildymo, kai mes šiandien kalbame apie šituos dalykus.

O kalbėjome apie tai, kad didėja valstybės remiamų pajamų dydis, išties matome, kad labai sparčiai auga besikreipiančių skaičius ir, matyt, dar šiek tiek augs. Mano klausimas būtų apie tai, kaip ir ar dalijasi valstybė našta su savivaldybėmis, nes akivaizdu, kad ta našta išties yra didelė?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, kolega, jums už klausimą. Aš priminsiu, kad kompensacijos už šildymą savivaldybėse yra mokamos iš piniginės socialinės paramos lėšų dalies. Tai yra kasmet ta pati pinigų suma, skiriama Lietuvos savivaldybėms, – 228 mln. eurų, bet patikslinsiu tikslų sumą. Tačiau šiomet papildomai savivaldybėms dėl padidėjusio valstybės remiamų pajamų dydžio ir dėl to, kad sprendimas buvo priimtas viduryje metų, buvo skirta papildomų lėšų – iš viso apie 40 mln. eurų.

PIRMININKAS. Klausia A. Nekrošius. Ruošiasi A. Butkevičius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš norėčiau paklausti apskritai galbūt ne konkrečiai apie šitą pristatymą apie kompensacijas, bet apie visą Vyriausybės politiką. Galbūt nereikėtų užsiimti kompensavimu, o pabandyti šalinti pačią priežastį? Pateiksiu tokį paprastą pavyzdį: įsivaizduokime, duona kainuotų 10 eurų ir valstybė nuspręstų, kad reikia kompensuoti 8 eurus iš tų 10 eurų. Vis tiek žmonės pirktų už 2 eurus, bet visą naudą gautų kepejas, miltų gamintojas ir taip toliau, ir panašiai. Šiuo atveju irgi mokėdami kažkokias kompensacijas ir panašiai už šildymą, už elektrą mes galutinę naudą perkeliame būtent elektros energijos gamintojams. Turiu mintyje ir elektros, ir šilumos.

Klausimas, ar mums reikėtų apskritai žengti tuo keliu? Ar ne geriau sumažinti šilumos ir elektros kainą, užuot mokėjus kompensacijas? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad reikia realiai vertinti, kokios yra valstybės galiybės sumažinti, pavyzdžiui, dujų kainas šiuo metu, ar mes galime turėti kokį nors labai racionalų argumentą, kaip tą padaryti, ir kiek nuo Lietuvos gali priklausyti dujų kaina. Turbūt reikia suprasti, kokioje šiandien realybėje gyvename, ir keisti dalykus, kuriuos galime pakeisti. Visų pirma, jeigu mes norime mažinti elektros kainas, mums reikia mažinti valstybės priklausomybę nuo importuojamos elektros. Didinti savo savarankiškumą, daugiau gaminti. Tą darome jau nuo pat kadencijos pradžios skirdami lėšų tiek atsinaujinančiai energijai, tiek renovacijai, tiek kitiems dalykams, galintiems padėti efektyviai naudoti energiją. Bet tuo pačiu metu matant, kokioje situacijoje yra Lietuvos gyventojai, reikia ir tam tikrų taiklių, taškinių priemonių, kurios padėtų. Geriausia priemonė visada yra pajamų didinimas. Tuo keliu Vyriausybė ir eina. Bet kompensacinis mechanizmas, mano įsitikinimu, taip pat yra taiklus, nes apsaugo liekančią gyventojui didžiąją pajamų dalį kitoms išlaidoms padengti. Man atrodo, reikia gana atsakingai daryti daug dalykų vienu metu, turint ribotus išteklius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir klausia A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, jūs, aišku, kalbate apie ilgalaikę perspektyvą, tam pritariu, bet jūs kalbėjote ir apie ekonominę situaciją tiek Europoje, tiek Lietuvoje. Vis dažniau pastaruoju metu jau minima karo priežastis. Karo priežastis yra viena priežastis. Pirmoji priežastis buvo praeitų metų ruduo, kai Rusija pradėjo didinti energetinių išteklių kainas. Antra priežastis – karas. Trečia priežastis – „Nord Stream 1“. Bet antroji dalis, apie ką nekalbame ir reikėtų susimąstyti tiek Vyriausybei, tiek Seimui, tai švelni pinigų politika, vykdyta Europos Centrinio Banko. Pripumpavome labai daug pinigų, iškėlėme infliaciją. Aš matau tai, kad dabar išlaidas planuojame pagal nominalias gaunamas pajamas, bet ne pagal realias pajamas, aš matau. Ekonomikos recesijų metu mes galime susidurti su didele problema. Klausimas būtų: ar ne geriau nueiti, kaip daro kitos šalys, pavyzdžiui, Čekija, suteikti tam tikro trumpo laikotarpio kompensacijas – gal iki 2024 metų vidurio, tai neįsiskaičiuoja dalis tų lėšų ir į fiskalinį deficitą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Jūs kalbate apie šildymo kompensacijų mechanizmą? (*Balsas salėje*) Man atrodo, dabar artimiausias iššūkis yra 2023 metai, kaip mes, turėdami bendrą vaizdą... kiek reikės lėšų investuoti į energijos kainų augimo dalies amortizavimą ir kiek iš jų lieka žmonių pajamoms didinti. Pirmas iššūkis būtų šitas. Bet dėl tvaraus planavimo aš tikrai pritariu, nematau, kad dėl to yra koks nors ginčas. Tiesiog dabar svarbiausias dalykas yra sumažinti tą energijos kainų šoką Lietuvos gyventojams ir pagal tai, kiek tam bus skirta lėšų, numatyti visas kitas priemones, kurios didintų gyventojų pajamas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas klausiti išseko. Labai ačiū, ministre, už atsakymus.

Gerbiami kolegos, mūsų darbotvarkėje liko keletas klausimų. Nežinau, kaip seksis, trumpai ar ilgai, pristatyti kolegoms tuos klausimus ir ar daug jie sulauks jūsų klausimų, bet aš siūlau, kad tikrai ne 15 val. 50 min. būtų balsavimas dėl projektų, o siūlau, kad mes būtume pasirengę balsuoti 15 val. 10 min. Jeigu tinka 15 val. 10 min., kviečiu informuoti savo frakcijų kolegas ir mes maždaug nuo 15 val. 10 min. galėsime pradėti balsavimo intervalą. Sekretoriatą taip pat paprašysiu informuoti, jeigu matote, kad kas nors vertas informavimo, o salėje tų kolegų nėra.

14.33 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 7, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1878 (pateikimas)

Dabar judame toliau. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1878. Pranešėjas – A. Pocius. Kviečiu jį į tribūną. Prašom.

A. POCIUS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Manau, įtikinėti jūsų nereikia, kad valstybė yra įsipareigojusi rengti mūsų valstybės piliečius ginkluotam pasipriešinimui. Tai yra išsakyta ne tik Konstitucijoje, bet ir daugelyje mūsų įstatymų. Turint omenyje, kad vykstantis karas

Ukrainoje dar nesibaigė ir nežinia kuo baigsis, visa situacija vis tiek mus verčia galvoti apie tai, kad ne tik kariuomenė, bet ir visuomenė turi rengtis ginti mūsų valstybę.

Yra dar kai kurie momentai, kuriuos tikrai reikėtų paminėti, turint omenyje šio įstatymo pakeitimus. Šiame įstatyme ir ankstesniuose pataisymuose mes suteikėme teisę įsigyti naktinio matymo taikiklius šauliams, kariams ir kitiems asmenims, tačiau dalis asmenų, kurie taip pat būtų pasirengę ginklais ginti mūsų valstybę, aš esu įsitikinęs, tai ir padarytų. Yra tokia kategorija, kaip asmenys, užsiimantys taikliuoju sportiniu šaudymu, jie preciziškai šaudo dideliais atstumais, tie žmonės tikrai ne tik dienos metu atlieka šiuos pratimus, bet tarptautinėse sportinėse varžybose taip pat tai yra daroma ir su naktinio matymo taikikliais.

Dar viena kategorija, kuri galėtų įsigyti naktinio matymo taikiklius, yra medžiotojai. Aš žinau, kad ši kategorija daug kam sukelia neaiškumų. Noriu tik pasakyti, kad ginklų panaudojimą ir tų ginklų priedų naudojimą reglamentuoja kiti įstatymai. Taip, kaip kariuomenėje yra ginklų panaudojimo taisyklės, taip pat yra ir medžiotojams skirtos taisyklės ir jie turi jų laikytis.

Dar vienas faktas, kurį noriu paminėti. Kaip žinome, Didžioji Britanija yra išstojusi iš Europos Sąjungos. Šiame įstatyme yra minima, kad yra leidžiama prekiauti ginklais Europos Sąjungos reguliavimo zonoje ir būtent atstovai čia gali steigti ginklų parduotuves ir prekiauti. Tai mano siūlymas yra, kad papildyme taip pat būtų ir NATO valstybės, ne tik Europos Sąjungos, čia aš turiu omenyje Didžiąją Britaniją ir Jungtines Amerikos Valstijas. Kadangi, puikiai žinome, mes politiškai labai stengiamės kiek įmanoma daugiau pritraukti amerikiečių čia dėl savo saugumo, tai aš manyčiau, jeigu ir atsirastų tokia galimybė, kad amerikiečių ar juridinis, ar tiesiog asmuo, verslininkas norėtų čia įsteigti ginklų ir ginklų priedų parduotuvę, aš manau, tikrai nieko blogo nebūtų.

Taip, jeigu dabar ankstesni mūsų įstatymai ir leidžia įsigyti naktinio matymo prietaisus, neleidžia prekiauti, tai čia yra pagrindinis momentas – jeigu aš turiu leidimą turėti ginklą, bet negaliu Lietuvoje įsigyti naktinio matymo taikiklio, turiu važiuoti į Latviją, turiu važiuoti į Lenkiją arba kažkur kitur. Čia yra esminiai momentai, kuriuos būtent ir norėjau paminėti.

Ir dar, kontrolės mechanizmas tikrai išlieka, nes licencijas ginklų prekyautojams išduoda Lietuvos policija. Aš manau, kad jie tikrai išduos leidimus toms firmoms, tiems asmenims, kurie tikrai yra patikrinti ir kurie atitinka visus reikalavimus. Tai mano siūlymas yra pritarti šiam įstatymo projektui. Be abejo, žinau, kad bus prašoma Vyriausybės išvados, aš tikrai manyčiau, kad tam reikėtų pritarti. Ačiū. Tai tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keli Seimo nariai. Pirmas klausia M. Matijošaitis. Prašom.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, skaitant šį projektą, girdint jo pristatymą vis dėlto reikia pripažinti, kad trūksta labai aiškaus akcento, kad lazerinius ir naktinius taikiklius įsigytų ir licencijas juos laikyti gautų tik tam išties pasirengę asmenys, tai yra, kaip minėjote, Šaulių sąjungos nariai, KASP'o savanoriai, kiti NATO, militaristinių arba paramilitaristinių organizacijų nariai, iš esmės tie, kurie, jei būtų reikalas, neduokdie, bet jei būtų reikalas, tiesiogiai prisidėtų prie mūsų pilietinio pasipriešinimo sistemos.

Aš labai noriu palaikyti šį projektą, tikiuosi, jis pereis pateikimo stadiją, bet dabar projektas skamba kaip tiesiog pramoginės medžioklės palengvinimas dažnu atveju. Ką po pateikimo darysite, kad geopolitinis ir saugumo kontekstas čia būtų dar raiškiau, aiškiau išreikštas ir būtų mažiau pritemptas? Ačiū.

A. POCIUS (TS-LKDF). Aš tikrai noriu dar kartą užtikrinti, kad šis įstatymas iš esmės yra nukreiptas į mūsų valstybės gynybą. Ginkluotųjų pajėgų sąvoka... Jūs puikiai žinote, kad ginkluotąsias pajėgas sudaro ne tik Lietuvos kariuomenė ir mobilizacinis rezervas, bet taip pat ir vidaus reikalų sistemos darbuotojai. Be to, yra įrašyti ir Lietuvos piliečių partizaniniai pasipriešinimo būriai. Tai yra įstatyme. Ir būtent Lietuvos piliečių partizaniniai būriai nereikalauja iš valstybės, kad apginkluotų juos, jie ateis su savais ginklais, pasirengę. Taip buvo 1991 metų sausio įvykių metu. Čia buvo susirinkę ne tik civiliai žmonės ginti parlamento savo kūnais, bet buvo atėję ir nemažai medžiotojų (tarp jų buvau ir aš su medžiokliniu šautuvu) ir tikrai buvome pasirengę tam bent simboliniam šūviui tuo metu.

Dabar, aš manau, situacija, be abejo, yra kitokia, mes esame NATO nariai. Bet vis tiek, jei mes norime, kad visuomenė dalyvautų valstybės gynyboje, mes turime sudaryti jai ir sąlygas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Mažeika. Jo salėje nebėra. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, kodėl pasirinktos būtent tik NATO valstybės? Jūsų teikiamame projekte kalbama tik apie NATO šalis.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ne, Europos Sąjungos ir NATO.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Taip, bet naujai įrašote, aš turiu mintyje. Kodėl nekalbama apie kitas mums draugiškas šalis?

A. POCIUS (TS-LKDF). Žinote, draugiškos šalys gali būti įvairiai interpretuojamos. Aš nežinau tokio apibrėžimo, ar mes tikrai įtilptume į tuos rėmus, kurios yra draugiškos, o kurios yra ne.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū. Jūs kaip profesionalas, gerbiamas Arvydai, puikiai išaiškinote, kaip įstatyme turi būti. Valstybės gynyba, mano nuomone, – tai mūsų šventa pareiga, nes niekas negali atstoti to, kaip patys pasirengsime apsiginti. Amerikiečiai irgi po Antrojo pasaulinio karo mus apgavo. Mes turėjome 50 metų būti toje sistemoje, kurioje buvome. Jūs labai gerai suformulavote – sovietinio požiūrio atgyvena. Turime atsisakyti. Jūs taip pateikėte šį klausimą, kad aš palaikau ir nelieta jokių klausimų. Ačiū.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nebėra. K. Mažeika grįžo į salę, nusivilko striukę. Dabar, atrodo, yra pasirengęs dirbti, tai prašom, jūsų klausimas.

K. MAŽEIKA (DFVL). Tikrai ne medžioklinę striukę, gerbiamas pirmininke. Ačiū, gerbiamas kolega, už pristatymą. Iš tų pasisakymų ir tų klausimų, kurių čia kilo, aš norėčiau užduoti kitą klausimą.

Mes jau praeitoje sesijoje priėmėme tam tikrus pakeitimus, kad lyg ir šauliai ir net krašto apsaugos savanoriai ginklus galėtų laikyti namuose. Lyg ir tai buvo sutikta su labai dideliu entuziazmu. Bet mano žiniomis (gal jūs patikslinsite), nė vienas šaulys arba savanoris dar kol kas neturi, arba labai maža dalis, jeigu ir turi, kiek žinau, nė vienas neturi galimybės, nesudarytos galimybės jiems namuose laikyti tuos tarnybinius ginklus dėl tam tikrų biurokratinių procesų.

Šis projektas, manau ir net neabejoju, iš dalies turėtų padėti, kad žmonės, tikrai patriotai galėtų patys įsigyti ir laikyti tuos ginklus ir, esant reikalui, naudoti kaip tarnybinius. Gal jūs galite patikslinti, ar yra ta galimybė, kiek žmonių turi, galbūt kokios priežastys lemia, kad jie to kol kas negali daryti? Ačiū.

A. POCIUS (TS-LKDF). Na, tikrai aš dėl Šaulių sąjungos negaliu pateikti skaičių, bet, kiek aš žinau, įstatymai reglamentuoja ir policijos nustatyta tvarka, kad kiekvienas asmuo, norintis turėti ginklą savigynai, privalo vadovautis nustatytais taisyklėmis, turi turėti seifą, turi būti signalizacija ir turi atitikti visus reikalavimus. Aš manau, kad tie patys reikalavimai turėtų, na, gal šiek tiek švelnesni, turėtų būti ir šauliams, ir kariams, nes ginklas namuose ir šaudmenys, aš manau, tikrai turi būti saugomi taip, kaip priklauso.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar jau visi klausimai baigėsi. Už kalbės J. Jarutis. Prašau.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū už pristatymą. Aš irgi pasirašęs po tuo įstatymo projektu. Iš tikrųjų mes jau prieš kurį laiką atvėrėme galimybę tam tikroms visuomenės grupėms įsigyti A kategorijos ginklus ir ginklų priedėlius, bet, kaip ir pranešėjas sakė, galimybė yra, o galinčių prekiauti Lietuvoje nėra. Šios įstatymo pataisos iš esmės susijusios su tuo. Tiesiog kviečiu palaikyti ir suteikti, įgalinti mūsų žmones pasirengti, reikalui esant, visavertiškai šalies gynybai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Aš siūlau iš karto medžiotojus įrašyti ir visiems bus ramu, nes dabar vieną žingsnelį per vieną sesiją žengiame, kitą žingsnelį per kitą sesiją žengiame ir toks slenkantis medžiotojų naktinio matymo žiūronų ir kitokių taikiklių įteisinimas. Manau, labai negarbinga yra daryti tokį slenkantį ėjimą prisidengiant Šaulių sąjungos vardu. Tai viena.

O antra, man taip ir liko nebeaiškus jūsų atsakymas kolegai A. Nekrošiui, jis buvo labai miglotas. Čia kyla klausimas: o jūs ne kokius nors Turkijos gamintojus proteguojate tokiu reguliavimu?

PIRMININKAS. Dėkui. Balsuosime numatytu laiku.

14.47 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1798(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Seimo statuto 138 straipsnio pakeitimo projektas. Pranešėjas – R. Juška. Kviečiu jį į tribūną.

R. JUŠKA (LSF). Noriu kolegas informuoti, kad Statuto projektą teikia Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, ne asmeniškai aš. Papildomai noriu pažymėti, kad Statuto projekto parengimui taip pat pritarė Seimo valdyba, ji gegužės 18 dieną posėdyje nutarė pasiūlyti Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui parengti šį Statuto pakeitimo projektą.

Pakeitimą parengti paskatino pasikartojanti situacija, kuomet tiek buvusios vyriausybės, tiek ši Vyriausybė nuolat nespėja pateikti išvadų Seimo statute numatytais terminais, per keturias savaites. Vyriausybė, nepateikdama savo siūlymų dėl Seime svarstomų įstatymų projektų suplanuotais terminais, išbalansuoja Seimo sesijos darbų programą ir Seimo komitetų darbą, o visa tai daro neigiamą įtaką visam teisėkūros procesui.

Seimo statuto projektu siūloma skirti daugiau laiko Vyriausybei parengti ir teisės aktų nustatyta tvarka suderinti išvadą. Dalis išvadų šiuo metu nepateikiama laiku būtent dėl objektyvios esamų procesų trukmės. Taip pat aiškiai įtvirtinama, kad nustatytu laiku negavus Vyriausybės išvados projektas gali būti svarstomas ir be jos. Kartu yra paliekamas saugiklis, kuris užtikrina, kad įstatymo projekto negavus Vyriausybės išvados negalima svarstyti, jeigu įstatymui įgyvendinti reikės lėšų, susijusių su valstybės biudžeto koregavimu. Taip pat įstatymų projektai, pateikiami dėl mokesčių įstatymų, kuriuose nustatomi nauji mokesčiai, nauji mokesčių tarifai, mokesčių lengvatos, sankcijos už mokesčių įstatymų pažeidimus arba iš esmės keičiama apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarka ir apmokestinimo teisinis reguliavimas. Tam, kaip žinote, yra 145 straipsnio 1 dalis. Mes jos neliečiame.

Papildomai atkreipiu dėmesį, kad teikiamas Seimo statuto projektas pataisytas pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

Siūlomi Seimo statuto pakeitimai ne tik leistų efektyviau planuoti Seimo komitetų ir Seimo darbą, tačiau ir įpareigotų Vyriausybę neužlaikyti išvadų ilgiau, nei objektyviai yra būtina. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du kolegos. Pirmasis – A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jau turbūt trečias projektas, kuriuo siūloma, kad jeigu Vyriausybė nepateikia išvadų, jų nepaisyti.

Mano klausimas būtų toks. Kokios priežastys, galbūt žinote, kad Vyriausybė nepateikia tų išvadų? Gal žinote statistiką, kiek jų yra? Ar tai nėra Vyriausybės kompetencijos klausimas? Gal jie žmonių neturi, pajėgumų neturi? Koks čia reikalas, kodėl tos išvados nėra teikiamos, gal galite atsakyti? Ačiū.

R. JUŠKA (LSF). Gerbiamas kolega, aš ir kitiems girdėjau užduodant šitą klausimą. Negaliu pasakyti. Mūsų komitetas šiuo klausimu parlamentinės kontrolės neatliko, statistikos nevedame. Manysčiau, esant poreikiui, tuo galima pasidomėti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Aš manysčiau, kad tų stokojančių išvadų tikrai yra nemažai. Prisiminime Prezidento Fiskalinės drausmės įstatymo projektą, kai išvada buvo rašoma faktiškai projektą vilkinant iš esmės metus ar net daugiau laiko.

Bet aš norėčiau pasiteirauti kito dalyko. Ar jūs nemanote, kad kartu reikėtų galbūt dar rengti pataisas ir tiesiog sumažinti priežasčių, kai mes prašome Vyriausybės išvados, skaičių, nes dabar iš tiesų prašome dėl labai plačių priežasčių?

R. JUŠKA (LSF). Supratau, kolege, jūsų klausimą. Mes visi esame laisvi dėl tokio pasirinkimo ir galimybės tobulinti, bet, kaip ir minėjau, mes, komitetas, gegužės mėnesį gavome būtent Seimo valdybos pavedimą dėl šio Statuto straipsnio pakeitimo. Mes šį darbą atlikome. O jeigu tokių idėjų yra ar mums kils patiems, mielai tai galime visi padaryti.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Už kalbės A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, praktika, kai Vyriausybės nariams yra suteikiama galimybė vilkinti Seimo narių pateikimo stadijoje palaikymo sulaukusius įstatymų projektus, iš esmės yra ydinga. Pritariu, kad būtų nustatytas 6 savaičių terminas, per kurį Vyriausybė pateiktų vienokią ar kitokią išvadą. Manau, kad terminas tikrai yra pakankamas. Nepateikus išvados, įstatymo projekte numatytas dar 1 savaitės pratęsimas, tačiau jei Vyriausybės išvada nebūtų gauta per 2 mėnesių laikotarpį, tuomet parlamentas tęstų svarstymą be Vyriausybės išvados. Man atrodo, tokia praktika būtų teisinga. Aš kviečiu palaikyti šitą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Šiaip trečias projektas ir manau, kad jis nesprendžia problemos. Čia kovojama su pasekmėmis, bet ne su priežastimis. Aš tokį galbūt drastišką pasiūlymą teikčiau, kad galbūt reikėtų, jeigu Vyriausybė vėluoja bent vieną dieną su išvadomis, bausti koku tūkstančiu eurų už kiekvieną dieną, kai vėluojama. Taip, manau, greitai išspręstume ir kompetencijų, ir greito atsakymo klausimą.

PIRMININKAS. Siūlyte Vyriausybei susimokėti į Vyriausybės biudžetą. Ačiū.

14.54 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1866 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – kitas Statuto pakeitimo projektas, Statuto 10 straipsnio pakeitimo projektas. Pranešėjas – J. Jarutis. Kviečiu jį į tribūną. Prašau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mano įstatymo pakeitimo projekto pateikimas bus tikrai trumpas. Pandemija mums iškėlė labai daug iššūkių, bet ir suteikė labai daug galimybių. Kai kurios galimybės, pasinaudojant technologijomis, tampa dieviškos, kai mes galime būti vienu metu trijose vietose arba trijuose asmenyse.

Įstatymo pakeitimo projekto esmė yra ta, kad Seimo narys tuo pačiu metu gali būti tik viename – dalyvauti posėdyje nuotoliniu būdu. Tarp kitko, yra nedidelė išimtis, pasakysiu, paimti pertraukėlę pagrindiniame komitete, jeigu kitoje komisijoje, komitete ar pakomitetyje yra svarstomas to Seimo nario, kuris dalyvauja pagrindiniame komitete, pasiūlymas. Labai paprastas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis – E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas kolega, man atrodo, kad čia yra siauriamos Seimo nario teisės. Žiūrėkime, komiteto posėdis kartais vyksta dvi valandas. Ten kokia parlamentinė kontrolė, balsuoti nereikia, komiteto pirmininkas leidžia Seimo nariui tuo metu dalyvauti kitame posėdyje. Tai ir taip jau mes, kaip Seimo nariai, turime teisę būti tik viename komitete, išskyrus dar Europos reikalų komitetą ir Ateities komitetą. Kituose parlamentuose parlamentarai yra kelių komitetų nariai ir kelių komisijų nariai, ir taip toliau. Ar jums neatrodo, kad patys savo iniciatyva atimame Seimo narių teises?

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ne, aš ir minėjau. Teisės mūsų yra, galimybės yra, bet mes ne dievai, negalime vienu metu būti dviejose vietose, jeigu taip formaliai žiūrėtume. Aš suprantu, Teisės departamento išvadose yra, kad teoriškai pagal Statutą, pagal viską neturėtų susikirsti, bet praktika pandemijos metu parodė ir man dirbant komitete, ir kolegos jau replikuoja – tuoj atsijungiu arba truputį palaukite, dirbu kitame faile. Iš esmės, manau, taip neturėtų būti. Čia ne siauriamos galimybės, tiesiog grįžtame į realybę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, aš manau, kad visa šita situacija susidarė, kai pradėjome dirbti nuotoliniu būdu, tai yra naudojantis kompiuterinėmis priemonėmis, kai labai patogų sujungti telefoną, kompiuterį ir dar kokį nors aparatą ir dalyvauti vienu metu kokioje nors užsienio konferencijoje, Seimo posėdyje ir dar kokiame nors, nežinau, susitikime. Manau, kad tai ydinga praktika, ir manau, kad jūsų siūlymas tikrai geras. Galbūt galėtumėte pakomentuoti, galbūt reikėtų Seimui apskritai svarstyti grįžti prie normalaus darbo, įprasto darbo, tiesioginio darbo, o ne dirbti nuotoliniu būdu per kelias darbo vietas?

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Taip, mes, bent jau dabartinė opozicija, nuo pat pradžių sakėme, kad tas nuotolinis darbas... Taip, buvo pandemija, buvo karantinas, tai turėjo

savotišką prasmę. Dabar iš principo situacija pasikeitusi ir tiesiog tas įprotis, patogus įprotis, kai tu, galėdamas būti Turkijoje, Egipte ar Bermuduose, gali dalyvauti Seimo posėdžiuose, aš manau, kad ta praktika yra netoleruotina. Tiesiog grįžkime prie normalaus darbo, kai gali normaliai dalyvauti diskusijoje, gali matyti kolegų reakcijas ir reaguoti, ir taip toliau. Nuotolinis darbas, aišku, buvo išeitis iš situacijos, bet tai neturi tęstis amžinai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, na, moterys, nežinau, ar tikrai, bet gali vienu metu daryti keturis ir daugiau darbų. Vyrams turbūt tikrai viena galvoje, jie gali tikrai vieną darbą daryti. Bet aš noriu jūsų paklausti, ar jūs turite pavyzdžių, kad šitoks suvaržymas ką nors išgelbėtų? Ar Seimo narys, kuris koku nors būdu dalyvavo ne viename posėdyje, pridarė problemų, posėdis neįvyko ar balsavimui neužteko balsų ir panašiai? Kad ir mūsų šioje kadencijoje, ar buvo tokių atvejų, kad tikrai matytume didžiulius trukdžius? Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Šitas mano pasiūlymas ne apie trukdžius, bet apie realią situaciją. Žmogus negali būti keliose vietose vienu metu. Aš apie tai kalbu. O trukdžių visada būna. Pamenate, bandėme vesti Seimo posėdžius nuotoliniu būdu? Kas iš to išėjo? Nieko neišėjo, nepavyko ir turbūt nepavyks. Pirmiausia žmogus yra socialinė būtybė, kuri turi bendrauti tiesiogiai, o ne internetu. Ir apskritai mūsų visuomenė ir visa žmonija baigia persikelti į tam tikras dimensijas. Kas iš to išeis? Mes matome, kas vyksta – neaišku, kokia auga karta ir su kokiomis vertybėmis, čia vienas iš tų dalykų.

PIRMININKAS. Ir iš Seimo narių neaišku, kokia karta išaugo. A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ta pačia tema, gerbiamas pirmininke ir gerbiamas pranešėjas. Aš taip pat prieš, kaip ir jūs, prieš meilę telefonu. Bet kalbant rimtai, vis dėlto ne šiaip sau Seimo statute atsirado tos pataisos dėl pakaitinių Seimo narių, nes reikėjo užtikrinti dalyvavimą posėdžiuose, reikėjo priimti sprendimus ir labai toli, dar iki pandemijos, atsirado toks pakaitinio Seimo nario statusas. Tad vis dėlto ar jūs nemanote, kad dabar jūsų tas siūlymas, aišku, pakoreguotas situacijos ir pandemijos, nesusiaurins galimybių komitetuose ar komisijose priimti sprendimus ir užtikrinti kворumą? Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega. Iki pandemijos galimybė dalyvauti vienu metu viename posėdyje nemanau, kad siaurino. Parlamentas veikė, įstatymai buvo priimami. Taip, mes turime pakaitinių, kiekvienas turime pakaitinių, bet tas pakaitinis irgi tuo metu dirba kažkuriame komitete. Tai kaip jis? Vėlgi dieviška savybė transformuotis. Todėl iš esmės mūsų pagrindinis darbas yra komitetuose ir komisijose. Aš manau, kad kiekvieno mūsų pareiga tuo metu, kai vyksta komiteto ar komisijos posėdis, jame dalyvauti, o ne būti kažkur už kelių šimtų kilometrų ir toliau dvejuose vienu metu.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKAI (DFVL). Ačiū, pirmininke. Tikrai keista būna trečiadieniais matyti komitetuose ir komisijose, kai nuotoliniu būdu prisijungia didelė dalis Seimo narių tai važiuodami iš automobilio, tai iš kavinės, tai iš įvairių aplinkų ir taip toliau. Galbūt tai nėra blogai, bet, aišku, tai yra grėsmė pirmiausia jų pačių saugumui, kiek yra vairuojančių ir prisijungusių.

Bet mano klausimas turbūt dėl baimės, kad ir taip stringantys įstatymų projektai, darbas dar labiau sulėtės, kai komitetuose nebus kворumo. Žinant iš valdančiosios daugumos, kad pakaitiniai Seimo nariai labai dažnai keičia ministrus, nes jie yra komitetuose tik kaip reti svečiai ir tiesiog priversti dirbti dviejuose komitetuose, kad užtikrintų tam tikrą kворumą ir daugumą. Ar nemanote, kad tai tikrai bus problema ir sulėtės paties Seimo darbas? Tiesiog...

PIRMININKAS. Laikas.

K. MAŽEIKAI (DFVL). Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Valdančioji dauguma, formuodama Vyriausybę, nebūtinai turi skirti ministrus Seimo narius – atsakymas būtų toks. Pagrindinė tautos išrinkto parlamentaro veikla yra parlamente, mano galva. Čia yra pagrindinė veikla. Jeigu kažkas nori sėdėti ant dviejų kėdžių, galimas toks variantas, bet tada jau turi pasirinkti, kurioje vietoje tuo metu yra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už kalbės L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai pritariu pateiktam projektui. Ar ne juokingai atrodo, kai mūsų komitete, kuriam aš atstovauju, mes nė vieno karto nematėme krašto apsaugos ministro, o jis yra komiteto narys. Visą laiką kitas pakaitinis asmuo atstovauja tuo pačiu metu visada dviejuose komitetuose. Ar gali Seimo narys būti išgilinęs į visus klausimus, jeigu jis tik tam yra, kad balsuotų ir sudarytų kvorumą? Ko mes siekiame? Ar mes siekiame įstatymų kokybės ir gilios analizės, ar mes siekiame tik formaliai priimti šį įstatymą, komitete jį apsvarstyti ir priimti tikslų sprendimą. Aš tikrai pritariu kolegų J. Jaručio siūlymui. Tikrai siūlau visiems balsuoti už ir palaikyti šį projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės A. Navickas. Prašom.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Jūsų diskusija priminė posakį, dabar Rusijoje kartais sakoma: mes ilgą laiką galvojome, kad iš vaikų reikia atimti internetą ir kompiuterius, bet iš tiesų reikėjo iš tėvų atimti televizorius. Kalbant apie tai, kokia čia karta užaugs arba dar kas nors, man atrodo, užaugs lankstesnė karta, ji sugebės prisitaikyti prie iššūkių. Ar tikrai kokybė nukenčia dabar, nesu tikras, man atrodo, tikrai yra Seimo narių, sugebančių dirbti darbą intensyviai, yra tokių, kurie to negali galbūt ir dėl savo temperamento ar dėl sugebėjimų. Iš esmės frakcija sprendžia, kaip jis atstovauja frakcijai būtent dirbdamas. Bet šiuo atveju aš manau, kad tai yra, kaip sakyti, skirta ne darbui pagerinti, o tokia reaktyvi pataisa. Jos tikslas, tiesą pasakius, net nelabai ir žinau, galbūt pakenkti, galbūt galvoja, kad ne taip efektyviai komitetai veiks. Bet nuo to tikrai niekam geriau nebus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė po dviejų paskutinių įstatymų projektų.

15.06 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3408 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1904 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1904. Pranešėjas – E. Sabutis. Kviečiu į tribūną pristatyti.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, šiuo įstatymo projektu siūloma panaikinti nuo kitų metų sausio 1 dienos išgaliosiantį Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimą ir palikti galioti tokį pat reglamentavimą, koks yra būtent šiuo metu. Tai yra kad asmens, einančio Seimo nario politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas, darbo laikas negali būti ilgesnis kaip 60 valandų per savaitę. Kitaip sakant, Seimo nario patarėjas, padėjėjas ar frakcijos referentas į pareigas ir toliau galėtų būti priimtas bei jas eiti didesniu nei vienu etatu.

Mieli kolegos, noriu priminti, kad visai greitai į Seimo salę atkeliaus siūlomos valstybės tarnybos pertvarkos paketas, galime taip pavadinti. Mano manymu, šiandien turėtume priimti tokį sprendimą, neskubėti teikti būtent šio įstatymo išgaliojimo tam, kad galėtume rimtai įvertinti ir komitetuose, ir diskusijose, kaip bus pertvarkoma valstybės tarnyba, kaip bus keičiami atlyginimai. Tuomet galėsime įvertinti ir padėjėjų, ir patarėjų, ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigūnų ir darbo laiko, ir apmokėjimo klausimus. Kol kas tiek. Jeigu turite klausimų, mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Trys Seimo nariai nori paklausti. Pirmoji – L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, pagal dabartinį, jeigu nepriimtume šio teisės akto pakeitimo, mūsų valstybės tarnautojai, kurie dirba šiandien Seime vienu etatu, pasilikėtų dirbti Seime, o kitur, jie galėtų dirbti kitoje institucijoje. Taip? Yra galimybė. Ar tai nesuponuoja to, kad mes čia tiesiog užkertame padėti Seimo nariams rasti specialistą, kuris būtų tinkamai... gautų realų, gerą atlyginimą, bent vidutinį darbo užmokestį?

E. SABUTIS (LSDPF). Taip, gerbiama kolege, jūs visiškai teisi. Jeigu nebūtų patvirtintas siūlomas šio įstatymo pakeitimas, tokiu atveju nemažai žmonių, sakykime taip, prarastų tą savo pusę etato ir būtų priversti ieškoti, kur dar papildomai prisidurti, bet tik ne čia. Kita vertus, visiems visiškai aišku, kad dėl to nukentėtų jų darbo kokybė, o rezultatas – nukentėtų ir mūsų darbo kokybė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, iš dalies jau atsakėte atsakydamas kolegei Laimai. Bet čia gera prielaida: jeigu ateis Valstybės tarnybos įstatymas, jeigu mes jį svars-

tysime, jeigu apsvartę mes jį priimsime. O jeigu mes, tiksliau, įstatymas neateis arba vėluos, jeigu išgalės šita nuostata, kokios gali būti pasekmės? Jūs pasakėte, kad kokybė nukentės, bet ar nebus, kad dalis mūsų padėjėjų ir patarėjų paprasčiausiai išeis laimės ieškoti kitur ir mūsų darbas žiauriai nukentės? Ačiū.

E. SABUTIS (LSDPF). Dėkui už klausimą. Gerbiamas kolega, jūs esate visiškai teisingas, tokią prielaidą galima daryti ir tą prielaidą galima netgi tvirtai daryti. Jeigu matote, kokios žinios ateina, tarkime, iš teismų sistemos ir skaitant žiniasklaidą, koks kyla nepasitenkinimas ir kaip yra sudėtinga teismų sistemoje susirasti darbuotojų, esant tokiai padėčiai ir nedideliems atlyginimams, tai šiuo atveju, aš manau, tie Seimo narių padėjėjai, kuriuos kol kas tenkina tokia padėtis, trečdaliu sumažintas atlyginimas vien dėl tokio keisto mūsų sprendimo arba sprendimo nepriėmimo... Tai tikrai lems tai, kad kai kurie iš jų tikrai paliks savo darbo vietas, o mums teks ieškoti mažiau kvalifikuotų, mažiau patyrusių, vėl sugrįšiu prie to paties, teks pasitenkinti žemesnės kokybės darbu, o aš manau, kad visi mes norėtume dirbti kuo kokybiškiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Šarnickas. Prašau.

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Sveikinu, tikrai labai geras jūsų pateiktas projektas, nes problema yra aiški, reali, trūksta tų gerų specialistų. Noriu paklausti, ar tai nėra diskriminacinis dalykas? Kuo išskirtinis Seimas? Vadinasi, Seime nebūtų galima dirbti pusantro etato, o kitose valstybinėse įstaigose būtų galima, ar tai nėra diskriminacinis dalykas? Ačiū.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiamas kolega, aš galbūt atsakysiu kiek kitaip. Mano manymu, iš esmės diskriminacinis dalykas yra tai, kad valstybės tarnautojas ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo tarnautojas gauna tiesiog nekonkurencingą atlyginimą. Dėl to ir mes, ir kiti yra priversti ieškoti papildomo darbo, kad už pusantro etato į rankas gaunamas atlyginimas sudėjęs būtų nors kiek motyvuojantis arba nors kiek konkurencingesnis. Šiuo atveju, tikiuosi, su ateinančia valstybės tarnybos pertvarka mes galėsime užtikrinti visiems valstybės tarnautojams, kad už 40 valandų darbo savaitę jie gautų tokį atlyginimą, kuris garantuotų, kad jie galėtų nedirbti papildomai ir turėti pakankamai laisvo laiko ir pailsėti, ir, kaip priimta sakyti, subalansuoti gerai ir asmeninį, ir darbinį gyvenimą.

PIRMININKAS. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Yra gausiai pasisakančių už. Pirmas kalbės S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi visi už, tai aš tikrai ilgai nekalbėsiu. Tik norėčiau kolegoms pasiūlyti šį įstatymo projektą iš viso ištrinti nuo žemės paviršiaus, kad čia nereikėtų pratęsti. Juk patarėjai, padėjėjai ateina dirbti su tam tikrais lūkesčiais ir dabar mes viduryje kadencijos tuos lūkesčius norime sunaikinti. Tai nėra nei teisinga, nei būtina. Kam jiems čia lakstyti ir kelių darbų ieškoti? Vienoje vietoje susikaupe padarys daug geriau, prasmingiau ir saugiau. Už.

PIRMININKAS. Dėkoju.

15.13 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1917 (pateikimas)

Paskutinis įstatymo projektas prieš balsavimą iš esmės apie tą patį. Kviečiu D. Griškevičių pristatyti darbotvarkės 2-12 klausimą.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Kaip posėdžio pirmininkas jau sakė, įstatymo projektas iš esmės yra apie tą patį, gal tik pasirinkta šiek tiek kita forma. Aš gal pradėčiau nekartodamas, ką gerbiamas Eugenijus pasakė, tik keletas papildomų akcentų, ką norėčiau pabrėžti. Taip pat atsakysiu į ką tik Sergejaus pateiktą pasisakymą, kad abu šie įstatymų projektai ir siūlo tą laikinąją formą panaikinti, o jeigu jau būtų Valstybės tarnybos įstatymu keičiami kokie nors svarbūs dalykai, tada juos ir įtvirtinti. Bet dabar, kaip jūs gerai atkreipėte dėmesį, nežaisti kas dvejus metus ir kaskart atidėti tą pačią formą...

Na, kalbant apie dar keletą akcentų, tiesiog visada teikiant konkretų pasiūlymą, kuris liečia finansus, natūralus klausimas, ar reikės papildomų lėšų – ne, jokių papildomų lėšų nereikia, tai yra svarbu. Taip pat mes užtikrintume teisėtus darbuotojų, kurie jau pradėjo dirbti, lūkesčius.

Dažnai pasigirsta tokie pamastymai, kodėl mes atskiriame politinio pasitikėjimo pareigūnus nuo kitų valstybės tarnautojų? Reikia nepamiršti, kad šie valstybės tarnautojai, politinio pasitikėjimo, turi vis dėlto kitokių socialinių garantijų paketą, jis, deja, nėra tapatus kitų valstybės tarnyboje dirbančių žmonių. Kaip gerai Eugenijus pasakė, vis dėlto kalbėjime atvirai, tai yra ne galimybė daugiau dirbti, bet tiesiog turėti konkurencingą atlyginimą ir turėti gerus specialistus čia, Seime.

Konkretus įstatymo projektas, kalbant vasaros duomenimis, paliestų šiuo metu 127 politinio pasitikėjimo pareigūnus. Manau, kolegos, šiuo atveju tikrai reikia pritarti, šitą klausimą išspręsti, nes mums to nepadarius tikrai didelė dalis tų žmonių, kuriuos šiandien tas įstatymas paliestų (tiesiog kalbėjime atvirai), paliktų Seimo darbą.

O kalbant konceptualiai, tikrai tuos klausimus svarstyti jau Valstybės tarnybos įstatyme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nėra. Dėl motyvų ar reikia mums dar vienas kitą agituoti? K. Vilkauskas sako, kad nebūtina. Ar reikia? (*Balsai salėje*) A. Navickas gal irgi taip pat sako? Gerai, labai ačiū. Apsvarsčius visus šituos klausimus, kviečiu dabar užimti vietas Seimo salėje. Pradėsime balsavimo procedūrą.

15.16 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 7, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1878 (*pateikimo tęsinys*)

Kad visiems būtų paprasčiau sekti, pradėsime iš eilės nuo pirmojo klausimo, kurį svarstėme. Tai yra 2-2 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1878. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame įstatymui po pateikimo.

Užsiregistravo 111, balsavo 109: už – 86, prieš – 3, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 3 dieną.

Aš suprantu, kad taip pat bus prašoma Vyriausybės išvados dėl šio įstatymo. Taip, sako. Galime pritarti bendru sutarimu viskam? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.17 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1043 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Statuto 138 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-1043. Jis buvo pateiktas prieš pertrauką.

Balsavo 116: už – 60, prieš – 30, susilaikė 26. Po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

15.18 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1677 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Seimo statuto taip pat 138 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-1677. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 118: už – 61, prieš – 33, susilaikė 24. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Analogiška svarstymo data – lapkričio 22-oji. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

15.19 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1798(2) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Seimo statuto taip pat 138 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-1798(2). Kviečiu balsuoti.

Užsiregistravo 116, balsavo 115: už – 75, prieš – 12, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta. Taip pat kaip pagrindinis – TTK. Svarstymo data – lapkričio 22 diena. Galima pritarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.20 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1866 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Seimo statuto 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 118: už – 59, prieš – 36, susilaikė 23. Yra lygu. Mieli kolegos, reikės balsuoti iš naujo. Pabandome iš naujo, kaip vienoje dainoje sako. Kas pritaria darbotvarkės 2-10 klausimui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 118: už – 58, prieš – 35, susilaikė 25. Nepritarta šiam Statuto pakeitimo projektui. Kas balsuoja už, pasisako už tobulinimą, kas prieš – už atmetimą. Kviečiu apsispręsti balsuojant alternatyviai.

Balsavo 115: už – 64, prieš – 51. J. Jarutis su kolegomis turės darbo tobulindami. Replika po balsavimo.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū už galimybę tobulinti. Nela-bai žinau, ką galima tobulinti. Na, keičiasi tvarka. Mes iki šiol meldėmės Švenčiausiajai Trejybei, dabar reikės melstis kitai trejybei: konservatorių, Laisvės partijos ir Liberalų sąjūdžio. Tik tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Nežinau, ar tai gerai, ar blogai, bet dėkoju.

15.23 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3408 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1904 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Apsispręskime dėl pritarimo po pateikimo. (*Balsai salėje*) Dėl 2-11 klausimo. Pranešėjai – E. Sabutis ir kolegos. Prašom balsuoti.

Balsavo 117: už – 116, prieš nebuvo, susilaikė 1. Kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 8 dieną. Galime tam pritarti? Pritarta. E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Opozicija kartais sako, kad valdantieji tyčiojasi iš opozicijos. Dabar aš girdžiu, kad lyg iš mūsų tyčiojasi dėl vieno atmesto projekto. Pažiūrėk, kolega Jonai, kiek projektų šiandien, opozicijos projektų, gavo valdančiųjų palaikymą. Šis beveik vienbalsiai. Taigi, viskas gerai.

15.24 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1917 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Dėkoju už repliką. (*Balsai salėje*) Kviečiu susikaupti, gal ir darbotvarkės 2-12 klausimas visai neblogger pavyks – Valstybės tarnybos įstatymo to paties straipsnio, faktiškai to paties pakeitimo pateikimas. Kviečiu balsuoti.

Užsiregistravo 117, balsavo 116 Seimo narių: už – 113, prieš nėra, susilaikė 3. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis analogiškai yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 8 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Viskas, kas gerai, greitai baigiasi, taip ir šis posėdis. Ačiū visiems, kas dalyvavote. Posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 204 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 22 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami kolegos! Kviečiu užimti savo darbo vietas, greitai pradėsime plenarinį posėdį iškilmingu minėjimu. Kviečiu susėsti, tvarkingai užimti savo vietas. Rimties.

10.00 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo Pirmininko, XII ir XIII Vyriausybių Ministro Pirmininko, Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Rytinį plenarinį posėdį pradedame. (*Gongas*) Gerbiamieji, šios dienos mūsų posėdį pradedame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo Pirmininko, XII ir XIII Vyriausybių Ministro Pirmininko, Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko 90-ųjų gimimo metinių paminėjimu. Kartu su mumis, Seimo nariais, minėjime dalyvauja giminės ir artimieji, Nepriklausomybės Akto signatarai, garbingi svečiai. Kviečiu gerbiamąjį signatarą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Dėkoju. Kviečiu Algirdo Mykolo Brazausko bendražygį ir kolegą, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatą, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, buvusį Seimo Pirmininką gerbiamą Česlovą Juršėną tarti žodį. Prašom.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Česlovo Juršėno kalba

Č. JURŠĖNAS. Gerbiamas pirmininke, brangūs Algirdo Brazausko artimieji, mieli kolegos signatarai ir Seimo nariai, visi malonūs susirinkusieji. Pažymime reikšmingą jubiliejų, minime didžio žmogaus – inžinieriaus, politiko, signataro, Prezidento – Algirdo Brazausko 90-metį.

Ką šiandien prisimename iš jo ilgo ir intensyvaus gyvenimo? Ką verta išskirti? Sąlyginai jo nueitą kelią galima dalinti į ikinepriklausomybinį laikotarpį ir į aktyvią veiklą atkurtoje nepriklausomoje Lietuvoje. Nors, tiesą sakant, Algučio, taip jis anuomet buvo vadinamas, vaikiškas gyvenimo tarpsnis sutapo su paskutiniais Pirmosios Lietuvos Respublikos metais. Po karo Algirdas baigė Kauno politechnikos institutą ir įgijo inžinieriaus hidrotechniko specialybę. Pirmasis darbas – Kauno hidroelektrinės statybų pradžia. Ir čia pirmą kartą išryškėjo jaunojo inžinieriaus charakteris, jo principingumas. Štai Algirdas Brazauskas pastebėjo, kad, atrodytų, rimti, patyrę svetimtaučiai specialistai (Lietuva dar neturėjo savų) išliejo nekokybišką koloną. Algirdas Brazauskas pareikalavo nugriauti ją ir pastatyti naują. Grieždami dantimis ir keikdami priekabų jaunuolį, kviestiniai statybininkai ištaisė broką. Galime savęs paklausti, kam pasitarnavo ta kokybiška hidroelektrinės pamatų kolona – chruščiovinei komunizmo statybai ar tvirtesniems lietuviškos hidroenergetikos pagrindams? Galima ir kitaip formuluoti – pagal patį Brazauską – ir tada dirbome Lietuvai? Aš atsakyčiau „taip“. Bet šiuo atveju aš esu suinteresuotas asmuo, tais laikais augęs ir kilęs hierarchijoje.

Tad teateis į talką dar vienas signataras, populiariausias sąjūdininkas Romualdas Ozolas. Jis nebuvo nei pionieriumi, nei komjaunuoliu, bet stojo į partiją. Cituoju jo 1989 metų pradžios interviu: „Stojau supratęs, kad mūsų dienomis būdamas nepartinis Lietuvai niekuo nepagelbėsiu. Ga-

lėjau likt autsaideris.“ Be abejo, buvo kitokia pozicija – eiti į pogrindį, tapti disidentu, pasiryžti keliauti į sibirą, kaip Antanas Terleckas. Bet kiek tuomet tokių pasiryžėlių buvo? Kiti prisitaikė prie besikeičiančios po Stalino mirties situacijos, laikėsi Maskvos nurodymų, kai kur nuklysdavo nuo partinės linijos. Gerai žinoma sėkminga lietuviškų dobiliukų priešprieša kukurūzams.

O Brazauskas, vis kildamas aukščiau – nuo jauniausio Lietuvoje ministro iki CK sekretoriaus, sugebėjo irgi kai kam pasipriešinti. Dirbdamas CK devintajame dešimtmetyje gavau ir su nuostaba skaičiau CK biuro nutarimo projektą dėl Brazausko pareigų pažeminimo. Kodėl? Algirdas Brazauskas pasipriešino „generalgubernatoriaus“, arba CK antrojo sekretoriaus, stumiamam Maskvos projektui Vilniuje statyti dar vieną didelę gamyklą su atvežtiniais darbuotojais. Tuo tarpu Brazauskui – per kitus maskvėnus – pavyko nustumti tą gamyklą toliau nuo sostinės.

Gerbiamieji, praėjusio amžiaus devintojo dešimtmečio antroji pusė – tektoninių lūžių tuometinėje tarybinėje hemisferoje laikotarpis. Įsibėgėjo Michailo Gorbačiovo inicijuota *perestroika*, susikūrė Persitvarkymo Sąjūdis, sujudo visa Lietuva. Tuo tarpu Lietuvos valdžioje – išalas, LKP Centro komitete – stagnacija. Bet istorinio dešimtmečio pabaigoje viskas ėmė keistis. Ypač kai LKP CK pirmojo sekretoriaus poste 1988 metų spalio mėnesį stagnatorių pakeitė Algirdas Brazauskas. Padedamas Vlado Beriozovo, Justo Paleckio, jaunesniųjų CK aparato darbuotojų, skatinamas Lietuvos intelektualų žiedo, pozityviai veikiamas Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio, Brazauskas su bendražygiais ėmėsi keisti tuometinės valdžios šerdį – LKP, ėmė siekti partijos savarankiškumo. Tai nebuvo lengva. Maskva tam atkakliai priešinosi, bet Lietuva jau buvo kita.

Pastebimai brendo ir LKP, kaip ir pats Algirdas Brazauskas. Būtent jam vadovaujant suorganizuotas ir 1989 gruodžio mėnesį sėkmingai prarastas LKP XX suvažiavimas, atskyręs savarankiškąją, už nepriklausomybę stojančią LKP nuo reakcingojo TSKP monolito. Stagnacinė Maskva, žinoma, nerimo, tiesiog siuto. Tuo tarpu Lietuvoje – beveik visuotinis XX suvažiavimo linijos palaikymas. Ta proga negaliu neprisiminti, kad didžiuosiuose miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Marijampolėje – gruodžio pabaigoje surengti gausūs LKP apsisprendimo palai-kymo mitingai.

Tuo pačiu metu, tai yra 1989 metais, kita anuometinės valdžios šaka LTSR Aukščiausioji Taryba, kurios Prezidiumui ėmė vadovauti Algirdas Brazauskas, keitėsi. Reikšmingu bebaigiančios savo kadenciją Aukščiausiosios Tarybos akcentu tapo 1990 m. vasario 7 d. nutarimas „Dėl 1939 metų Vokietijos–TSRS sutarčių ir jų pasekmių Lietuvai likvidavimo“. Beje, būtent šiuo dokumentu remiasi ir vienas istorinių Kovo 11-osios aktų. Na, o Kovo 11-ąją nei Brazauskui, nei mums, jo bendražygiams, nebuvo abejonių, kaip balsuoti dėl pagrindinio klausimo – dėl nepriklausomybės atkūrimo. Mes buvome tarp tų 124 Lietuvos moterų ir vyrų, kurie per vardinį balsavimą pasirinko „už“, jie vėliau pavadinti signatarais. Priminsiu, ką Kovo 11-ąją pabrėžė ir Vytautas Landsbergis. Cituoju: „Lietuvos gyvenimą, jo raidą ir visus įvykius, kurie atvedė mus į šią dieną, lėmė dvi pagrindinės politinės jėgos – Sąjūdis, gimęs iš Lietuvos žmonių pasipriešinimo ir vilties, ir pradėjusi persitvarkyti Lietuvos komunistų partija.“ Ir vėliau per visą Aukščiausiosios Tarybos veikimo laiką pagrindiniais klausimais mes buvome vienoje barikados pusėje: ir įveikiant Maskvos ekonominę blokadą, ir atlaikant Sausio 13-osios agresiją, ir palaikant 1991 metų vasario plebiscitą, ir balsuojant už naujosios Konstitucijos projektą. Ginčijomės, kaip geriau, žmoniškiau reformuoti Lietuvą.

Gerbiamieji, likčiau neteisus ir net nesąžiningas Algirdo Brazausko atžvilgiu, jeigu nepasakyčiau, kad metai Aukščiausiojoje Taryboje ne visada mums, kairiesiems, buvo malonūs, medumi patepti. Mus įžeidinėjo, pravardžiavo, keikė, mus čaižė dilgėlėmis, mums daužė akinius, net sprogdino – Šiaulių atvejais. Prakeiksmų, pykčio ugnis visų pirma buvo nukreipta į Brazauską. Aišku, pakeliui kliuvo ir kitiems, taip pat ir man. O Brazauskas stengėsi laikytis ramiai, oriai, vyriškai ir netgi stabdė karštesnius mūsų šūkius, norėjusius jėga atsakyti į jėgos naudojimą. Bet mes atsilaikėme ir Lietuva atsilaikė, o svarbiausia – suprato, kas yra kas Lietuvoje. Todėl mes ir Brazauskas laimėjome ir 1992 metų Seimo, ir 1993 metų Prezidento rinkimus. Brazausko rezultatas ypač įspūdingas – per 1 mln. 200 tūkst. Lietuvos rinkėjų balsų „už“.

Respublikos Prezidentui, Lietuvos lyderiui, kartu su Seimu ir Vyriausybe teko spręsti daug klausimų per tą vadinamąją transformacijos, politinio, ekonominio, kultūrinio virsmo periodą. Ir

daug kas pavyko. Įvairius išmėginimus atlaikėme, kad ir mūsų pačių premjero atleidimą Prezidentui pasiūlius ar Pakaunės savanorių maištą. Algirdas Brazauskas nesutriko ir naujuose baruose, aš turiu galvoje užsienio politiką, kuria jam iki tol tiesiogiai neteko užsiimti. Bet jis buvo tas žmogus, tas veikėjas, kuris, ėmęsis naujo darbo, buvo atsakingas, darbštus ir, svarbiausia, fundamentalus. Todėl jis įsigilindavo į kiekvieną klausimą, būdavo tinkamai pasiruošęs ginti Lietuvos valstybės pozicijas.

Neabejotinas jo nuopelnas, bet ir mūsų visų, tiek kairiųjų, tiek dešiniųjų, kad mes nedelsėme kreiptis dėl stojimo į Europos Sąjungą ir į NATO. Ypatingas Prezidento dėmesys buvo skiriamas svetimos kariuomenės išvedimui iš Lietuvos. Nebuvo paprasta, atsirasdavo vis naujų kliūčių, bet viskas buvo įveikta, ir paskutinis buvę tarybinis kariuomenės kareivis Lietuvos teritoriją paliko vėlų 1993 m. rugpjūčio 31 d. vakarą. Ši data neatitinka tos išvedimo datos, kurią nustatė tautos referendumas 1992 m. birželio 14 d. Tačiau tai, gerbiamieji, ne Brazausko nuodėmė – terminus lygiai prieš 30 metų Maskvoje suderino tuo metu valdžioje buvę, nusileidę Kremliaus reikalavimams.

Brazauskas kaip Prezidentas buvo įsitikinęs, kad įmanomai greitai reikia sureguliuoti santykius su visais keturiais mūsų kaimynais. Tai nebuvo paprasta padaryti, tvirtinu kaip kai kurių derybų dalyvis. Buvo stengiamasi ir buvo padaryta, gaila, Latvijos atveju ne iki galo. Ypač svarbu buvo susitarti su Rusijos Federacija dėl sienų ir po ilgų derybų, jau baigiantis Algirdo Brazausko kadencijai, Prezidentas pasirašė reikiamus dokumentus. O baigiamasis kadencijos akcentas buvo trijų Baltijos valstybių prezidentų vizitas 1998 metų sausio mėnesį Vašingtone – Jungtinių Valstijų ir Baltijos valstybių partnerystės chartijos pasirašymas. Tai reiškė, kad mūsų euroatlantinės ambicijos tampa realybe. Tiesa, reikėjo ne snausti, o veikti dar keletą metų. Ir itin svarbus Lietuvos valstybės nepriklausomybės įtvirtinimo etapas, kuris prasidėjo Prezidento Brazausko laikais, baigėsi 2004 metais premjero ir jungtinės Socialdemokratų partijos pirmininko Brazausko vaisingo veikimo metais.

Gerbiamieji, baigdamas noriu savęs ir jūsų paklausti, kas buvo Algirdas Brazauskas? Kaip ir pradžioje sakiau, tai didis žmogus, įtakingas politikas, reikšmingai pasidarbavęs Lietuvai.

Ar viską jįsai darė gerai? Visko buvo. Bet pastabas, pasiūlymus priimdavo, kritikuojančių nepersėkiojo. Buvo žmogiškas, supratingas, lengvai bendravęs su bet kuo. Maloniai šypsojosi. Lieka jįsai mūsų atminty kaip nepajudinama uola epochų lūžio laikotarpiu, kaip galingas ažuolas, atlaikęs audras ir visų kryptių vėjus. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Česlovui Juršėnui. Kviečiu mintimis ir prisiminimais pasidalinti Seimo narį Gintautą Palucką. Prašom.

Seimo nario Gintauto Palucko kalba

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, bendraminčiai, bendražygiai, artimieji. Iš tiesų, kai buvau pakviestas pasisakyti apie Prezidentą Brazauską, pagalvojau, ar turiu kuo pasidalinti. Esu tas jaunosios kartos atstovas, kaip sakyti, jau plinkančiu pakaušiu ir sidabruojančiais plaukais, bet iš tiesų nemenkai ir nemažai pamokų spėjome gauti. Ne tik aš, bet yra keletas ir kitų jaunųjų Seimo narių, perėjusių Algirdo Brazausko lyderystės mokyklą. Beje, ne tik iš kairės, bet ir iš dešinės. Tačiau galvodamas, kokiais prisiminimais galėčiau pasidalinti, kad nesukompromituočiau savęs ar mūsų įvairiausių įdomių veiklų, prisiminiau vieną epizodą, nuo kurio pradėjau savo politinę veiklą socdeminio jaunimo organizacijoje. Pradėjau nuo politinio straipsnio pavadinimu „Algirdas Brazauskas – puikus premjeras, tačiau stokoja Vakarų Europos lyderiams būdingo ir reikalingo radikalumo ir aštresnės šalies vizijos“. Tai buvo 2003 metais. Po to, kai Prezidentas Brazauskas kreipėsi dėl šalies narystės NATO, po to, kai nubrėžė mūsų narystės Europos Sąjungoje gaires. Ir tas jaunatviškas, žavus turbūt naivumas su laiku buvo ištrintas. Be jokios abejonės, aš buvau itin neteisingas. Be abejo, Algirdą Brazauską tuo metu lyginau su kairiųjų lyderiais Europoje – Viliu Brantu, Ulofu Palme ir panašiais, tačiau šiandien, dirbdamas Seime, puikiai suvokiu, koks prasmingas ir reikalingas yra santūrumas, kompetencija, tam tikros pauzės, kai reikia, išlaikymas. Radikalumas, drąsa ar drąsios vizijos labai dažnai virsta iliuzijomis, nusivylimu, suskaldyta visuomene, sudraskytais visuomenės saitais.

Algirdas Brazauskas savo pavyzdžiu jauniems žmonėms demonstravo lyderystę. Ne instagrame, kaip dabar, ne tiktokine, ne feisbukine – čia kompetencijos nereikia. Čia politika virsta pramoga. Jis savo žiniomis ir savo kompetencija mums, jauniems žmonėms, dažnai kėlė pagarbią baimę – ateisi pasišnekėti, tai šnekėsi faktais, šnekėsi apie reikalą. Tai yra didžiulis iššūkis ir dabarties jauniems politikams, kurie dažnai užsižaidžia emocijomis ir visuomenės skaldymu. Tačiau išmokęs šias pamokas prisimenu vieną priesaką, kuriuo Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas labai dažnai dalindavosi, jis sakydavo: žinote, rūpesčio nesuvaidinsi, rūpesčio nesuvaidinsi – žmonės pamatys. Jeigu norite dalyvauti politikoje, jums turi rūpėti, tačiau to nepakanka, mokykitės, kad tą rūpestį galėtumėte realizuoti, kad galėtumėte nuveikti gerų darbų Lietuvai, ir auginkite storą begemoto odą, nes tai tikrai ne visiems patiks, turėsite tai išverti. Algirdas Brazauskas, pirmasis tiesiogiai tautos išrinktas nepriklausomos Lietuvos Prezidentas, tvirtai stovi istorijos puslapiuose ir yra įkvėpęs ne vieną jaunosios kartos politiką. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Gintautui Paluckui ir į tribūną kviečiu Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatą, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, Seimo narį Emanuelį Zingerį. Prašom, gerbiamas kolega.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario Emanuelio Zingerio kalba

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Bičiuliai, tokiu žodžiu kreipiuosi į jus. Man atrodo, kad šiandien yra diena, kai mes prisimename ir truputėlį revoliucinius metus iki 1990-ųjų, ir 1990-uosius, ir apie ką Česlovas kalbėjo – jis paminėjo autentišką požiūrį į Kovo 11-ąją. Gal nesutikčiau tik su Pakauinės maištu, nes daugelis mūsų, tų, kurie buvo Seime, su juo nesutiko, aš turiu galvoje profesoriaus Vytauto Landsbergio pusę. Bet po balsavimo dėl čia esančio profesoriaus Vytauto Landsbergio įvertinimų ir padėkos jums visiems aš šiandien turėčiau pasakyti labai asmeninių dalykų apie Algirdą Brazauską. Jeigu pirmininkas leistų, tai būtų ne formalūs dalykai, o būtų susiję su žmoniškumu.

Šiandien yra rugsėjo 22 diena, taip? Rytoj – valstybinė Holokausto diena, ji atsiremia į Vilniaus getą ir tuos 40 % vilniečių, kurių nėra ir kurie neteko balso. Kad Lietuvą atkurtų, reikėjo būti žmoniškam, įtraukti visus, kurie šimtmečiais kartu Lietuvą kūrė. Lietuvą kūrė įvairių tautų žmonės, pirmiausia, lietuviai išlaikė lietuvių kalbą, atsirėmę vėliau, tarpukariu, į Vinco Kudirkos tradiciją, bet vėliau ir plačiau į LDK, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės, tradiciją, kuria gyveno visi, kurie kūrė LDK. Todėl man buvo nepaprastas epizodas, susijęs... Manęs paprašė pasidalinti keliais epizodais iš mano patyrimo, kai su Česlovu Kudaba pradėjome dirbti su tomis visomis istorinėmis mažumomis. Buvo toks Kultūros fondas, kas atsimena, jame mes pirmą sykį galėjome paminėti, pavyzdžiui, žvėriškas žudynes. Mums neleisdavo, įsivaizduojate, mums neleisdavo minėti Holokausto, lydėdavo tokios dvi juodos volgos. Aš atsimenu, kai spalio 29 dieną per akciją (mano mama jau yra išėjusi, bet tai buvo Kauno geto akcija) mus įspėdavo, kad tai yra žydų nacionalistų veiksmas. Jeigu mes atsimename, kaip buvo mūsų nugalaboti ir kad 94 % Lietuvos žydų žuvo... 94 %, įsivaizduojate? Jau nebuvo pokario metais kam lopšinių savo vaikams dainuoti.

Grįžtu į 1989 metus. Aš turiu pasakyti, kad man atkuriant Žydų muziejų, žinoma, Algirdo parama buvo tokia kertinė, kertinė Lietuvos žmonių tautinių mažumų teisėms, jų visai necenzūruotai praeičiai Lietuvoje. Aš tada buvau Žydų kultūros draugijos pirmininku ir atsimenu jo tvirtą paramos žodį atkuriant muziejų, kuris buvo „Pionieriaus“ kino teatre Naugarduko gatvėje. Ten netoli, Aguonų gatvėje, Žygis gyvena, jisai praeina kasdien. Tas atsiminimas yra sukrečiantis, kai jisai pasakė: čia tikrai buvo jūsų nacionalinis teatras ir jeigu tu nori, čia bus žydų muziejus, kuris atkurs ikikarinį Vilnių, tikrą Vilnių.

Šitas dalykas buvo neužmirštas, kaip ir paroda su Osvaldu Daugeliu 1988 metais. Joje buvo perskaitytas Sąjūdžio pirmasis pareiškimas Kaune, iš karto dvi dienos... Jeigu neleisite sumeluoti, tai buvo birželio 9 diena. O Sąjūdis susikūrė pačioje birželio pradžioje. Tai buvo nepaprastai įspūdingi atviros Lietuvos dalykai, kuriuos jis parėmė. Jis suprato, kad Lietuva negalės grįžti į sovietinę cenzūrą. Tai buvo iki 1990 metų.

Šitas žingsnis tais laikais, kai Sąjūdis ruošėsi savo atkūrimui, kultūrinių mažumų, tautinių mažumų parėmimas buvo susijęs su žmoniškumu, o ne vien tik su supratimu, kad Vakaruose taip yra, Vakaruose visi turi teisę į gyvenimą. Jis jautė vietinį Lietuvos gyvenimo pulsą, praeities pulsą.

Kadangi posėdžio pirmininkas mane paragino kalbėti gana trumpai, aš pasakysiu taip. Man didžiausią įspūdį padarė mano ir jo išvyka į Jeruzalę. Čia buvo nepaprastas atsakomybės aktas – pirmas Lietuvos Prezidento pasirodymas. Aš jums nupiešiu situaciją, kuri nebuvo niekur nupiešta. Mus vėliau kritikavo dėl vadinamojo atsiprašymo, nuvykus į Izraelio Valstybę, ypač atsimenu pirmuosius (tiek to, neminėsiu laikraščio) puslapius, kaip mus piešė kaip judus iskarijotus savo tuose šaržuose. Bet aš atsimenu tas eitynes. Kas buvo šalia šioje delegacijoje, atsimena.

Mesėjome per Senamiestį, čia pat Jėzaus Kristaus laidojimo vieta, čia pat Raudų siena. Mes einame per Senamiestį, o kabo plakatai – atvyko Jordanijos karalius. Visa spauda rašo apie Jordanijos karalių, o mes šešėlyje, viso Izraelio dėmesio šešėlyje. Pirmojo Lietuvos asmens vizitas, visi laukia, ką jis pasakys. Štai prieiname prie Kneseto. Prie Kneseto demonstracija – baisiomis, kurias dėvėjo ir mano mama, juostuotomis kalinių geto ir koncentracijos stovyklų kalinių uniformomis, su milžiniškais plakatais – atsimenate, kas įvyko Lietuvoje Holokausto metu, per žudynes?

Žmonės stovi ir žiūri į pirmąją atvykusią Lietuvos atstovą po tų baisių žudynių. Jiems tos žudynės atrodo ką tik įvykusios, tiems kaliniams, lyg tai būtų buvę vakar. Ir demonstrantai. Didžiulė mūsų grupės apsauga. Žinote, Izraelis, pilna vyrų, kurie saugo visas vyriausybines delegacijas. Ir staiga Brazauskas meta viską. Algirdas, pavadinkime jį šią akimirką Algirdu. Algirdas meta viską, palieka išsižiojusią apsaugą, nubėga visų priekyje prie tos demonstrantų grupės, pačiumpa labiausiai šaukusį žmogų, kuris jam šaukė: Algirdai, ar žinote (jis nesakė, ką jūs padarėte 1941 metais, nebuvo tokių žodžių, vėliau kažkas sumelavo), kas įvyko? Kas įvyko, kad visi mūsų šiečiai buvo nužudyti? Ar jūs atsimenate juos? Ir jis įsiveržė į tą minią.

Štai prašom, biurokratas Algirdas. Joks ne biurokratas. Jisai, matydamas verkiančius žmones, kurie tikrai tos epochos atstovai, įsiveržia į minią, pačiumpa geto atstovą ir koncentracijos stovyklos kalinį (beje, su juo vėliau tapo draugais, o jo sūnus dabar vadovauja Lietuvos ir Izraelio ekonomikos ir pramonės rūmams), pačiumpa tą žmogų, prie visų pabučiuoja ir lieka šitų demonstrantų pusėje.

Jūs įsivaizduojate, kokios drąsos aktas! Palikus visą šitą mūsų reakciją Lietuvoje, palikus visas politiko baimes, kiek neteks procentų populiarumo, tai buvo didis žingsnis, man atrodo. Ne dėl to, kad aš žydas, o dėl to, kad tai buvo žmogiškas didžiulis žingsnis žengiant į priekį ir tarp tautų nutiesiant tiltą, į kurį atsiremia ir dabar iš dalies, o gal ir iš esmės mūsų Lietuvos ir Izraelio santykiai. Ir po to jau jis pasako Knesete kalbą, kuri buvo sutikta visuotiniais plojimais. Jis nepasakė, kad visi mes kolaboravome. Čia, Lietuvoje, buvo viskas iškreipta. Bet jis pasakė pakankamai drąsius žodžius, kas iš tikro vyko Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais, ir jį priėmė kaip tikrą nepriklausomos, jau nebe sovietinės Lietuvos atstovą, kuris kalba Lietuvos vardu. Čia buvo didelis dalykas. Todėl šiandien jums, kadangi pirmą sykį tokia proga, padėkojęs, kad kai kurie iš jūsų balsavo ir dėl profesoriaus Vytauto Landsbergio statuso, šiandien aš noriu pasakyti, kad Algirdas Brazauskas žmoniškumo prasme buvo didis žmogus. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Emanueliui Zingeriui ir dabar kviečiu tarti žodį Seimo narį Antaną Vinkų. Prašom, gerbiamas kolega, tribūna jūsų.

Seimo nario Antano Vinkaus kalba

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko giminės, mylimos dukros Audra, Laimute, anūkai, proanūkiai, gerbėjai ir bendražygiai.

Šiandien turbūt Algirdo Brazausko bendražygių širdyse yra nacionalinė šventė, jų sielose, ir jie didžiuojasi šiuo žmogumi, kaip ir dauguma Lietuvos žmonių, ir, tikiu, kaip brangūs mūsų kolegos Seimo nariai. Taip ir norisi sakyti: mielas Prezidente, tikiu, kad visi tie, kurie šiandien lenkiamie galvas per jūsų 90-ąją gimtadienį, dėkojame likimui, kad daugelį dešimtmečių turėjome galimybę bendrauti su jumis. Jūs buvote ir išliksite mūsų širdyse kaip garbingas, padorus ir ypač daug padaręs Lietuvai, nusipelnęs žmogus, mylėjęs savo tėvynę, jos žmones ir bendražygius.

Algirdui Brazauskui niekada ir niekur nereikėjo reklamos. Atvira, tvirta asmenybė traukia ir draugą, ir neprietelių. Kokį kelią turi nueiti žmogus, jau ilgą laiką turintis aukščiausią pripažinimą tautoje! Tegul bus leista su pasididžiavimu prisiminti tą metą, kai buvau gerbiamo tuometinio kandidato į Seimo narius Algirdo Mykolo patikėtiniu jo vienoje iš rinkimų kampanijų Kaišiadoryse. Nelengva tai buvo akcija. Sudėtingas ir prieštaringas laikotarpis. Visko teko patirti ne tik kandidatui, bet ir jo padėjėjams. Tačiau malonu būdavo matyti, kaip paveikti Brazausko išminties, jo logikos, mokėjimo visus išgirsti ir suprasti lydėdavo jį su ovacijomis.

Prisiminkime, kokio reikėjo tvirtumo, kad įvairių prieštaraščių, grasinimų ir kartu augančios tautinės euforijos erdvėje prisiimtum asmeninę atsakomybę grąžinant Lietuvai vėliavą, Katedrą. Ir kiek vėliau reikėjo drąsos, kad turėtume ir veikimo, ir atsakomybės, kad šiandien turėtume Valdovų rūmus. Kiek buvo niekinamas, kiek buvo kritikos, kiek buvo įtarinėjimų! Šiandien Valdovų rūmai, vadovaujami pono Vydo Dolinsko, garsina tėvynę Lietuvą toli už jos ribų. Patriotiniai jausmai tasyk pasiekė tokią įtampą, kad regėjosi įmanomas žygdarbis. Kiek buvo rizikos nustumus emocinei bangai. Ką reikėjo jausti vaikščiojant aštria briauna, kai prasidėjo grasinimai! Iš kokios valios turėjo būti išauta atsakomybė taip toli matyti?

Tegu bus leista šiandien prisiminti tas iškilias asmenybes, kurios, manau, nesuklysiu, buvo Algirdo Mykolo Brazausko ramsčiu. Pirmiausia, Jo Eminencija kardinolas Vincentas Sladkevičius, monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, mūsų mylimas Justinas Marcinkevičius ir daugelis kitų. Prezidentas palaikė dialogą su bažnyčia nuo eilinio kunigo iki hierarcho. Arkikatedros grąžinimas tai jo vienasmenis sprendimas, pilietinė ir tautinė drąsa. Jis siekė kompromiso, buvau liudininkas, kai teko dalyvauti priešinguose poliuiose esantiems vadovams ir kaip matydavau, kad abi pusės siekdavo sutarimo. Įvairiuose visuomenės sluoksniuose ir įvairių pažiūrų žmonėms, politinėms partijoms sakydavo: mums reikia dialogo. Kiek kartų aš tai girdėjau iš Algirdo Brazausko. Tikroji tiesa ne visada ryškiai pastebima, todėl silpnesnius nuveda iliuzijos. Ne veltui sakoma, tiesa nepadarо gyvenimui tiek gero, kiek blogo padaro tiesos iliuzijos, jas reikėjo laiku išsklaidyti. Monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas negalėjo Prezidento Algirdo Brazausko išlydėti pro paradišines duris po iškilingų šventų Mišių, nes ten laukė mums žinomi žmonės, o juk pritariant tūkstantinei miniai Algirdas Brazauskas Katedrą buvo grąžinęs tautai.

Lietuvių tautos dvasiniai švyturiai ypač gerbė ir rėmė Algirdą Brazauską, sąžiningai atlikusį Prezidento pareigas. Pamenu jo iškilią atsisveikinimo kalbą ir visi tada jaudinomės ir išgyvenome, kodėl jis atsisako pareigų, stebėjome kultūringas, jautrias pareigų perdavimo iškilmes. Atkakliai dirbęs, gražiai atsisveikinęs išėjo ilsėtis, tačiau sąžiningas žmogus negali stovėti nuošalėje, jei žino, kad gali padėti pasimetusiai krašto ekonomikai. Buvo ir populistinių pažadų, ir skylėtų paklodžių tampymo, ir visus buvo išvarginę, todėl likimas vėl lėmė Prezidentui tapti Ministru Pirmininku. Čia noriu pasakyti Vaclavo Havelo žodžius: „Negalime dėl visko kaltinti buvusių vadovų ne tik todėl, kad tai būtų neteisinga, bet ir todėl, kad tai atbukintų pareigas, šiandien iškiliuosis kiekvienam iš mūsų, jausmą, pareigos veikti nepriklausomai, laisvai, racionaliai ir skubiai.“ Mes pasitikime, sakydavo Algirdas Brazauskas, žmonėmis, kurie prognozuojami, kurių pozicija mums žinoma, kurie atkakliai jos laikosi. Talentas – ne, jis net taip išdrįsdavo pasakyti – nieko nėra labiau įprasta už talentingą tingintį žmogų.

Algirdas Brazauskas vienintelis mūsų politikas, ėjęs visas aukščiausias pareigas Lietuvos valstybėje, vykdė jas sąžiningai, garbingai ir buvo mylimas vadovas. Būtent šiam žmogui teko atlaikyti tiek visus „didžiojo brolio“ priekaištus ir net gąsdinimus, tiek Lietuvoje iškęsti užgauliojimus kai kurių pasikarščiausių žmonių, manusių, jog viską galime išspręsti čia ir dabar. Tai buvo didis žodžio ir veiksmo žmogus, tai buvo tolerantiška, charizmatiška asmenybė.

Žinoma, nėra neklystančio žmogaus. Kai kurių klaidų darė ir gerbiamas Algirdas Brazauskas, bet mokėdavo išklausyti savo aplinkinius žmones ir daryti išvadas ar pakeitimus. Buvo atidus pavaldinių nuomonei ir nuomonę gerbiantis vadovas. Būtent, ką sakė ponas Česlovas Juršėnas, jis 1993 metais tapo pirmuoju visuotiniuose rinkimuose išrinktu ir pirmuoju atkurtos Lietuvos Respublikos Prezidentu. Nė vienam kandidatui vėliau nepavyko pakartoti tokių rinkimų rezultatų. Duok Dieve, kad pakartotų. Tuomet už Prezidentą balsavo daugiau kaip 1,2 mln. rinkėjų.

Brangieji, mūsų gyvenimas yra kaip laikrodžio švytuoklė, eina čia sušvisdamas džiugesio saule, čia panirdamas į juodą netektį. Toks būties dėsnis, toks Visatos dėsnis. Žmogaus gyveni-

mas – kelio atkarpos erdvėje ir laike akimirka, bet mes – tos akimirkos kūrėjai, ji mūsų rankose, nuo mūsų priklauso jos prasmė, nuo mūsų darbo ir pareigos atlikimo ji gali būti džiugi arba skausminga, kupina nevilties, kančios ir skausmo. Žmogaus gyvenimą aptemdžiusi liga sutrikdo gyvenimo pusiausvyrą, sukelia pavojų egzistencijai, o kartais ir gyvybei. Yra sakoma: tauta, kuri moka pagerbti mirusį, niekada neišnyks. Bet man norisi pasakyti: ne tik neišnyks, bet ir suklestės, jeigu nepavydėsime, jeigu nekliauosime etikečių, jeigu nevarysime žmogui insulto ir infarkto, o paskui didžiausius ditirambus gailėsčio prie kapo sakysime.

Todėl norisi man šiandien sakyti, noriu pasimokyti ir iš mirusiųjų, sakyti: Viešpatie, suteik mums stiprybės, kad visi Lietuvos žmonės būtų sveiki, dori, sąžiningi, garbingai laikytųsi duoto žodžio, gerbtų ir mylėtų vienas kitą ir savo Tėvynę Lietuvą. Kadangi pasakiau, yra dvasinė šventė šiandien mūsų sielose, noriu simbolinį tostą pasakyti tais žodžiais: už tai, kuo tikėjome, už tai, kas buvo netikra ir tikra, už tai, ką supratome, už tai, ko daugiau nebebus, už skaisčią ir ilgą dieną, už plazdantį laimės mirksnį ir atpildą sunkų už jį, už tai, kas buvo, už tai, kas dar bus. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai dėkojame gerbiama Antanui Vinkui.

Į tribūną dabar kviečiu Signatarų klubo prezidentę Birutę Valionytę ir Signatarų klubo kancelerį Egidijų Bičkauską. Prašau.

B. VALIONYTĖ. Gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, signatarai, Seimo nariai ir Algirdo Mykolo Brazausko artimieji! Šiandien švenčiame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algirdo Mykolo Brazausko 90-metį. Jis, Kovo 11-ąją balsuodamas už Lietuvos valstybės atkūrimą, labai gerai suvokdamas visą esamą situaciją, tai darė labai sąžiningai ir ramiai.

Šiandien su mumis kartu yra ir Algirdo Mykolo Brazausko šeima, kuri yra labai gausi. Štai jinai sėdi visa, pradedant dukromis Laima ir Audrone, anūkais ir proanūkais. Tiek šiandieną Algirdo Mykolo Brazausko atžalų yra, jos visos čia.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas šia proga nori dukroms Laimai ir Audronei palikti po mažą suvenyrą, kurį perduosite ir kitiems, todėl, kad jūs nešate šitą paženklinimą, kad jūs esate Lietuvos valstybės atkūrėjo atžalos. Jisai yra ganėtinai sunkus. Neškite jį dorai ir sąžiningai, taip, kaip tai darė jūsų tėvelis. Mielos Audrone ir Laima, prašau. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjams. Dėkoju Algirdo Mykolo Brazausko artimiesiems, Nepriklausomybės Akto signatarams. Dėkoju visiems dalyvavusiems šiame minėjime ir skelbiu minėjimą baigtą. (*Plojimai*)

Gerbiami kolegos, užsiregistruokime. Nedidelė, žinoma, techninė pertraukėlė įvyko, kol svečiai išėjo. Kviečiu registruotis ir tada, prieš tvirtinant mūsų darbotvarkę... (*Balsai salėje*) Tuoju pasiūlysime, kiek čia mūsų yra.

Užsiregistravo 107 Seimo nariai.

10.45 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Ar turime, gerbiami kolegos, pasiūlymų dėl darbotvarkės? M. Puidokas, matau, pirmasis. Prašom.

M. PUIDOKAS. Gerbiami kolegos, Laisvės partijos narys M. Matijošaitis vėl pamiršo Seimo nario etiką ir kelia orgijas viešbutyje. Tikrai nemalonu, kai jau tris kartus buvo kviesta policija, nenorėjau šito klausimo kelti, galvojau, kad viskas jau baigėsi ir daugiau to nebus, bet skundžiasi jau kelios šeimynos. Šiąnakt 23 valandą, vėl vakarą, vėl buvo baisus triukšmas ir vėl turėjo žmonės baladoti, kad tas triukšmas baigtųsi. Tai yra fiksuota, ta medžiaga yra perduota Etikos ir procedūrų komisijai, tikrai kviečiu išspręsti šitą klausimą ir nesityčioti iš žmonių poilsio, jie yra priimti mūsų gera valia gyventi. Prašau jūsų sprendimo, kad jisai būtų iškeldintas.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Bet tai nesusiję su mūsų šios dienos darbotvarka. Čia Seimas tikriausiai nepriims kokio nors nutarimo, bet informaciją, matyt, jūs paskleidėte gana viešai ir sprendimai bus daromi.

Gerbiamasis K. Starkevičius. Prašom per šoninį mikrofoną.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš noriu paprašyti, kad būtų išbrauktas Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Dar komitetas nori daugiau padirbėti.

PIRMININKAS. Tai darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2), taip, teisingai supratau? Siūlote išbraukti iš darbotvarkės.

Dabar, gerbiami kolegos, ar dėl darbotvarkės pasiūlymų... (*Balsai salėje*) Aš klausiu, ar dar yra pasiūlymų, ne dėl to klausimo aš dabar. Nėra daugiau pasiūlymų. Yra gerbiamo K. Starkevičiaus pasiūlymas. Kadangi tai yra vis dėlto komiteto pirmininko, kuris svarstė tą klausimą, dar noras pašlifuoti, galbūt galima bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Negalime bendru sutarimu. Tada balsuokime. Yra siūlymas ir balsuojame dėl jo, apsispręsimė balsuodami. (*Balsai salėje: „Už ką balsuojame?“*) Balsuojame dėl K. Starkevičiaus siūlymo išbraukti iš darbotvarkės Administracinių nusižengimų kodekso projektą. Komiteto pirmininkas paprašė, mes balsuojame. Tik dėl išbraukimo iš darbotvarkės.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 54, prieš – 33, susilaikė 15. Klausimas išbrauktas iš darbotvarkės. Iš tikrųjų aš, kaip posėdžio pirmininkas, džiaugiuosi, nes trumpėja darbotvarkė, o mes vėluojame pagal darbotvarkę. Ar galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkei su šiuo pakeitimu? (*Balsai salėje*) Siūlote balsuoti. Gerai, balsuojame dėl visos darbotvarkės su šiuo pakeitimu. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame. Dabar balsuojame dėl visos darbotvarkės, ar ją patvirtiname su išbrauktu klausimu.

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 97, prieš – 2, susilaikė 5. Taigi darbotvarkė yra patvirtinta.

Gerbiami kolegos, vadovaudamasi Statuto 108 straipsniu, gerbiama Ministrė Pirmininkė paprašė žodžio ir aš jai žodį suteikiu, jos trumpas pranešimas. Prašom.

10.49 val.

Informaciniai pranešimai

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Atsiprašau, kad neplanuotai įsiterpiu į darbotvarkę, bet matydama šios dienos darbotvarkės turinį ir kai kurių pasiūlymų turinį nusprendžiau, kad reikia tam tikrą informaciją pateikti Seimo nariams, nes tai, ką mes girdime aplinkoje, kartais skamba keistai vertinant realybę.

Šiandien bus svarstoma labai daug pasiūlymų vienaip arba kitaip kompensuoti iš biudžeto pridėtinės vertės mokesčio dalį ar visą pridėtinės vertės mokestį už elektrą bei dujas. Aš noriu atkreipti dėmesį į tai, kokia šiandien yra realybė. Čia jūs matote labai labai paprastą grafiką su keliais skaičiais, galite pamatyti nustatytą kainą. Jeigu mes kalbame apie elektrą, tai yra 33 centai už kilovatvalandę. Tokia kaina šiuo metu yra nustatyta VERT'o šiam pusmečiui. Realiai ji neatitinka rinkos kainos, nes buvo apskaičiuota vertinant prognozes, kurios buvo geresnės nei faktinė didmenos kaina šiuo metu. Jeigu mes vertinsime realią kainą šiuo metu rinkoje, ji yra 46 centai už kilovatvalandę. Žmonių gi mokama kaina yra apribota 24 centais. Ką aš bandau tuo pasakyti? Šiandien valstybės taikoma kompensacija elektros kainoms yra didesnė už bet kokią pridėtinės vertės mokestį, egzistuojantį gamtoje, nes yra kompensuojama nuo realios kainos faktiškai pusė, o nuo tos kainos, nustatytos VERT'o, – 30 %. Tai yra tikrai daugiau už bet kokią pridėtinės vertės mokestį. Todėl kartais... Apie dujas aš jau nekalbu, nes ten skirtumas tarp nustatytos kainos ir rinkos kainos, kaip matote, yra maždaug keturi kartai.

Aš norėčiau šiandien vis dėlto paprašyti Seimo narių, grįždama ir prie to, kas čia buvo kalbėta paminint Prezidentą A. M. Brazauską, su juo man taip pat teko nemažai dirbti. Tikrai galiu pritarti tam pasakymui, kad jis dažnai sakydavo, jog neužtenka tik parodyti susirūpinimą, bet dar reikia turėti ir realius sprendimus. Dar kartą labai raginčiau Seimo narius nesvarstyti tų pasiūlymų, kurie, tiesą sakant, nieko nesprenžia, nes problemos mastas yra visiškai kitoks. Šildymas yra unikali paslauga ta prasme, kad kainos per visą šalį skiriasi. Skiriasi skirtingose savivaldybėse, nes yra skirtingi ūkiai, skirtingos kompozicijos naudojamo kuro. Vienintelė horizontali

priemonė, jau neinant prie kompensavimo mažesnes pajamas turintiems žmonėms, vienintelė horizontali priemonė yra pridėtinės vertės mokestis. Elektros ir dujų kainos yra nustatomos reguliuotojo. Todėl čia valstybė gali padaryti daugiau, ir čia ji dabar daro daugiau, negu visuose pasiūlymuose, kurie šiandien būtų svarstomi, yra siūloma.

Dar kartą prašyčiau vis dėlto atsižvelgti į realybę, turėti mintyje šiuos skaičius ir įvertinti tai, kad pridėtinės vertės mokesčio lengvatos, tiesą sakant, niekaip nepagerina vartotojų padėties, nes jau dabar kainų augimas yra apribotas gerokai didesniu mastu negu pridėtinės vertės mokestis. Ir nuo sausio 1 dienos taip pat nebus niekaip kitaip. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai premjerei už tikrai labai svarbų išaiškinimą. Tai, matyt, bus susiję su mūsų visos dienos balsavimais.

10.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975(2) (priėmimas)

Tęsiame pagal darbotvarkę, 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975(2). Pranešėjas – gerbiamas R. Juška. Kviečiu...

Pasiūlymų nėra, nieko neturime, gal ir nelabai daug jūsų darbo reikia tribūnoje. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Tuomet pastraipsniui.

1 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl priėmimo balsuosime tam numatytu laiku.

10.54 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2). Taip pat priėmimas.

Taikoma skubos tvarka. Pasiūlymų taip pat nebuvo gauta. Pereikime prie priėmimo pastraipsniui, nes nėra norinčių išsakyti motyvus.

Taigi 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 3 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų dėl viso. Gerbiamas S. Tumėnas kalbės už. Čia man ekrane keičiasi, jūs dabar pirmas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Daug nekalbėsiu, įsitikinęs, kad kolegos Seimo nariai pritars šiam projektui, nes geopolitinė situacija verčia tai daryti. Kai vakar išgirdome, ką Kremlius šeimininkas pasakė, tai suprantame, kad ta propaganda, kurią bandoma įpiršti mūsų valstybei, yra šimtu procentų atvirkštinė. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. P. Gražulis tikriausiai turės kitokią nuomonę? Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Aš pirmiausia norėčiau pasveikinti amerikiečių ir rusų bendrą skrydį į kosmosą, tai yra jų bendradarbiavimą.

Antras dalykas, mes kritikuoju Rusiją, kritikuoju Baltarusiją už žiniasklaidos cenzūrą, kad uždaromi kanalai, bet mes, demokratinė šalis, einame tuo pačiu keliu, koku eina Rusija. Man atrodo, su šiandieninėmis technologinėmis galimybėmis galima visada per internetą, per įvairiausias... turint palydovines antenas pasižiūrėti bet kokią informaciją. Net sovietmečiu, kai nebuvo galima klausyti „Amerikos balso“, Vatikano radijo, Laisvosios Europos radijo, mes, tie, kurie norėjome, visada vis tiek išgirdavome kitą nuomonę.

Štai, pasirodo, ir mano kolega girdėjo, ką V. Putinas vakar kalbėjo. Bet ar mano, ar kito nuomonę tai pakeitė? Aš žinau, kad Rusija užpuolė Ukrainą V. Putino nurodymu, ir niekas mano nuomonės nepakeis. Bet demagogija Rusijoje yra tokia didžiulė, jie uždarė kitus kanalus ir klaidi-

na Rusijos piliečius. Mes leiskime žmonėms rinktis visą informaciją ir žmonės atsirinks. Aš paminėjau vieną pavyzdį: ukrainiečiai, gyvendami šalia Rusijos sienos, visus rusiškus kanalus žiūrėjo, bet jie Ukrainą gina principingai, įnirtingai, žūsta už ją ir jų propaganda nepaveikė. Negalvokime, kad visi žmonės tokie silpni, kaip konservatoriai, kurie pasiduoda tai komunistinei propagandai, tai *elgėbėtistinei* propagandai. Turėkime savo nuomonę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas V. Juozapaitis taip pat už kalbės.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų šurpu klausytis, kuomet Lietuvos Respublikos Seime kalba tautos išrinkti atstovai, kurie faktiškai šiandien yra tos teroristinės, genocidą Ukrainoje vykdančios valstybės pusėje, kurie ilgisi tos informacijos, tos dezinformacijos, to melo, kuris plovė smegenis 50 metų Lietuvoje, ir bando kaip nors sutapatinti su „Amerikos balso“ draudimais sovietmečiu. Tai yra vienas iš tokių propagandinių triukų, kuomet mūsų puoselėjamos vertybės yra apverčiamos atvirkščiai. Čia yra kažkas panašaus į „savi šaudė į savus“ naratyvą.

Aš labai kreipiuosi į tuos, kurie susilaikė praėjusį kartą svarstymo stadijoje, ypač į Darbo frakcijos narius, kurie šioje situacijoje galbūt suklydo arba nesuprato, galbūt netyčia taip pavyko padaryti. Vis dėlto Seimas turėtų apsispręsti ir priimti įmanomai... Aš jus suprantu, bus bent jau porą tikrai tokių kategoriškų balsų, bet tie žmonės patys save ir identifikuoja, kurioje pusėje jie galėtų būti. Aš manau, kad šiandien negali būti jokių abejonių, kad mes pirmiausia turime apsaugoti savo informacinę erdvę. Tai yra lygiai taip pat svarbu, kaip mūsų nacionalinio saugumo ir gynybos klausimas, apsaugant mūsų valstybės fizines sienas, ruošiantis pilietiniam pasipriešinimui, jeigu tokio prireiktų, tai gali būti. Vyksta informacinis karas, kurį vykdo ši valstybė, ji mūsų Seimo yra pripažinta kaip teroristinė ir vykdanči genocidą, mūsų Seimo bendru sutarimu faktiškai priimta rezoliucija. Nežinau, kas pakeitė ir kaip tai galėjo pasikeisti. Mes privalome šiandien padaryti tą žingsnį ir apsugoti mūsų informacinę erdvę ir žmonių gebėjimą atsispirti šiai jėgai, šiai minkštajai galiai, kuri skverbiasi dar ir pasitelkdama į pagalbą kultūros skydą, neva tai yra kultūros sritis ir čia nereikia painioti. Toje valstybėje kultūros nėra. Tai yra ginklas, mirtinas ginklas, kuris žudo smegenis, kuris žudo smegenis! Taip?

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Tai labai ačiū visiems ir tiems, kurie turi kitą nuomonę, siūlau tikrai...

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsuosime ir apsispręsimė tam numatytu metu.

11.00 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125³, 125⁴ straipsniais ir 125³, 125⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2005(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – projektas Nr. XIVP-2005(2). Gerbiamąjį Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką kviečiu į tribūną. Gal M. Majauskui kas nors indikuotų, kad jis jau galėtų eiti į tribūną. Gerbiamas Mykolai, prašau į tribūną. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Svarstymas, turime ir pasiūlymų. Gerbiamas pirmininke, prašau pateikti komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielai kolegos, šiuo įstatymo projektu pratęsiama pridėtinės vertės mokesčio lengvata centriniam šildymui, tai yra nulinis tarifas galiotų dar du šildymo sezonus. Nulinio pridėtinės vertės mokesčio lengvata šildymui – tai skirtumo nuo įprasto 9 % tarifo dengimas valstybės biudžeto lėšomis. Ši lengvata buvo taikyta praėjusį šildymo sezoną, tai yra nuo 2022 m. sausio 1 d. iki balandžio 30 dienos. Šiuo projektu siūloma, kad ši lengvata galiotų dar du šildymo sezonus, tai yra nuo šių metų spalio 1 dienos iki kitų metų balandžio 30 dienos ir nuo kitų metų spalio 1 dienos iki 2024 m. balandžio 30 d.

Finansų ministerijos skaičiavimais, ateinančių šildymo sezoną dėl to biudžetas surinktų mažiau 54 mln. eurų pajamų, dar kitą – 57 mln. eurų pajamų, jei energijos kainos išliks tokios, kokios ir 2023 metų pirmąjį pusmetį.

Buvo pasiūlytas toks Vyriausybės sprendimas. Biudžeto ir finansų komitetas balsavo ir priėmė atitinkamą sprendimą. Balsavimo rezultatai buvo: už – 9, prieš niekas nebalsavo, susilaikė

1 komiteto narys. Komiteto nariai priėmė sprendimą argumentuodami tuo, jog tai yra reguliuojama sritis ir visa nauda atitenka tiesiai vartotojams, taip pat rėmėsi tuo, kad paprastai centrinio šildymo atsisakyti negali, o jo kaina ir našta yra nepakeliama. Atitinkamai buvo priimtas sprendimas.

Svarbu pabrėžti ir tam tikrus teisinius niuansus. Komisijos nuomone, nulinis PVM tarifas neturėtų būti taikomas, taip pat Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad turėtų būti tikslinamas biudžetas. Taigi galime sutikti, jog sprendimas iš tiesų nėra elegantiškas, bet nepaprastomis aplinkybėmis reikia ypatingų sprendimų. Šis sprendimas yra būtent toks. Jam Biudžeto ir finansų komitetas pritarė. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, dar neskubėkite. Čia buvo kolegų siūlymas, bet jis nelabai statutinis, ar ne, jūs nesvarstėte. Tai gal paskelbkite ir mums nebereiks prie to grįžti.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų buvo pateiktas gerbiamų kolegų L. Savicko, D. Griškevičiaus ir ponios L. Nagienės pasiūlymas. Etikos ir procedūrų komisija yra išaiškinusi, kad jeigu Seimo nario parengtas projektas iš esmės yra tokios pačios apimties, kaip Teisės aktų informacinėje sistemoje jau esantis įstatymo projektas, tokiais atvejais projektas turi būti teikiamas registruoti kaip alternatyvus įstatymo projektas. Jeigu Seimo nario projektas yra siauresnės apimties, jis gali būti teikiamas kaip siūlymas.

Šiuo atveju pažymėtina, kad Seimo narių pasiūlymas yra ne tokios pačios, o dar platesnės apimties, nei Vyriausybės registruotas projektas, todėl darytina išvada, kad šis Seimo narių pasiūlymas turi būti registruojamas kaip alternatyvus projektas ir turi būti teikiamas Lietuvos Respublikos Seimo posėdyje. Tas ir numatyta šiandien popietinėje darbotvarkėje. Todėl komitetas negalėjo balsuoti dėl šio pasiūlymo, nes jis neatitinka Etikos ir procedūrų komisijos išaiškinimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, kaip suprantu, teikėjai pritarė šiam sprendimui ir jie registruos kaip atskirą projektą. Taigi pasiūlymų, taip išeina, mes nebeturėsime ir nesvarstysime.

Dabar diskusija. Kviečiu diskutuoti. Pirmoji gerbiama R. Budbergytė kviečiama diskutuoti. Prašom, tribūna jūsų.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, tikrai užsirašiau diskutuoti ir pasakyti, kad įregistruotas geras projektas. Noriu pritarti Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko M. Majausko žodžiams, kad iš tiesų esant tokiai nepaprastai padėčiai, esant tokioms nepaprastoms aplinkybėmis reikia kartais tikrai ir išskirtinių sprendimų, kai žiūrima į klausimą ne formaliai, o žiūrima iš esmės. Bravo! Vyriausybė pateikė projektą ilgai klausiusi, ką siūlė opozicija, socialdemokratai, kad reikia galų gale spręsti šį klausimą, ir visai nesvarbu, ką apie tai kalba ir Europos Komisija, ir svarbiausia, kad nesvarbu, ką kalba ir mūsų teisininkai, kurie sako, kad čia negalima, čia prieštarauja. Žinote, BFK vykstant diskusijoms... Aš labai garsiai kalbu? Atsiprašau, bet man labai irgi čia garsiai kalba.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, šiek tiek rimties galbūt salėje.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Tikrai noriu atkreipti dėmesį, kad pritariame šiam projektui, tačiau tos mūsų Seimo teisininkų pastabos, kurios buvo išsakytos dabar, kaip pirmininkas sakė, kad išeina už tam tikrų ribų Statuto, negali... joms pagrindinis komitetas nepritarė, o visi siūlymai ir pastabos, kurie iš tiesų apie nelygybę mūsų žmonių, mūsų piliečių, kurių atžvilgiu mes daugiaabučiuose gyvenantiems dabar suteikiame iš tiesų galimybę, kad jie moka nulį už centralizuotą šildymą, o tiems, kurie gyvena, nesvarbu, ar daugiabučiuose, ar individualiuose namuose, ar kūrenasi suskystintomis dujomis, ar malkomis ir visais kitais įmanomais būdais, tikrai ta dalinė kompensacija, kai yra kompensuojama iš valstybės biudžeto dalis dujų ir elektros kainos.

Vadinasi, kiti piliečiai yra prieš įstatymą nelygūs. Į tai atkreipia dėmesį ir mūsų teisininkai. Tuomet mes elgiames visi labai sąmoningai ir labai visi suprantame, kad iš tiesų nepaprasta padėtis yra. Ir šiandien po pietų būtent opozicija teikia projektus, kuriais siūlo, kad būtų visi nepamiršti, kad ir kuo kūrėtų žmonės, kad jiems turi būti prieš įstatymą taip, kaip reikalauja mūsų Konstitucija, sudarytos lygios teisės ir galimybės.

Todėl, ragindama iš tiesų pritarti šiam projektui, aš dar noriu atkreipti dėmesį ir į tai, kad vis dėlto biudžeto netekimai yra dideli, ir man labai keista, kad nereikia keisti net ir Biudžeto įstatymo, nes vienas sezonas – 54 mln., ir kad biudžeto pajamų vykdymo planas leidžia tai daryti. Aišku, mes suprantame kodėl, tie, kurie truputėlį domisi viešaisiais finansais, bet šiaip reikėtų ir Biudžeto įstatymo, matyt, pataisas daryti.

Gerbiami valdantieji, aš jūsų labai prašau: būkime teisingi ir iš tiesų gerbkime visus, užtikrinkime lygybę visiems prieš įstatymą. O dabar džiaugiuosi ir tikrai raginu palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu V. Ažuolą į tribūną, bet aš jo nematau. Tai R. Žemaitaitį tada kviečiu. Prašau, gerbiamas kolega.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Man panašu, matau, valdančiajai dauguma visai šis klausimas nėra įdomus, matyt, ir stebintys mus žmonės Seime ar iš kitų ekranų, žydrų, spalvotų ar pilkų, jiems yra visiškai vienodai, ką konservatorių suskilusi gelda pasiūlys.

Čia jūs visi labai labai džiaugiatės, kad Vyriausybė pritaikys PVM lengvatą ir kaip čia viskas bus gerai. Aš jums dabar pabandysiu papaišyti kitą situaciją, kaipgi galėtų būti, kaip ir sakė A. M. Brazauskas ir I. Šimonytė, – visą laiką turėkite realius sprendimus. Realus sprendimas... Įsivaizduokite, kad žmogaus x šiuometinė alga yra 1 tūkst. eurų. Užuoť jam pritaikę dabar PVM lengvatą būtent šilumai ir karštam vandeniui, mes padarykime 10 % indeksaciją jo atlyginimo. Jeigu 10 % indeksuojame x žmogaus atlyginimą, jis į rankas nuo sausio 1 dienos gautų 1 tūkst. 100 eurų.

Ką tai reiškia? Jau mokesčiai į savivaldybę GPM būtų skaičiuojami ne nuo 1 tūkst. eurų, o nuo 1 tūkst. 100 eurų, „Sodros“ mokestis būtų skaičiuojamas jau nuo 1 tūkst. 100 eurų ir sveikatos draudimas būtų skaičiuojamas nuo 1 tūkst. 100 eurų. Ką tai reiškia? Savivaldybė papildomai gauna 15 eurų, sveikatos draudimas gauna papildomai 30 eurų ir „Sodra“ gauna vėlgi lygiai 30 eurų papildomai. Ką tai reiškia? Kad 2023 m. liepos 1 d. mes vėlgi indeksuosime žmonių pajamas 5 %. Kai indeksuosime žmonių pajamas, prie 1 tūkst. 100 eurų pridedame 5 %, gauname 1 tūkst. 155 eurus. Vėlgi analogiškai nuo 1 tūkst. 155 eurų didėja įmokos, mokesčiai ir panašiai. Kas atsitinka 2024 m. sausio 1 d.? Ogi sausio 1 dieną žmogui x vidutiniškai atlyginimas tuomet bus 1 tūkst. 212 eurų, vadinasi, 212 eurų jis gaus daugiau kiekvieną mėnesį, nei gautų kompensaciją. Ir išvis paprasta aliuminė matematika: žmogui, Kristinai, gyvenančiai šiandien bute su centriniu šildymu, per mėnesį kompensuos 30 eurų, o tuo momentu per mėnesį su indeksacija jinau jau gautų didesnę 200 eurų atlyginimą. Jūs man pasakykite, koks turi būti idiotas ir beširdis politikas, koks turi būti matematikas, kuris nesuvokia savo valstybės raidos, kad eina prie tokių lengvatų, pinigų skirstymo?

Kitas yra dalykas, kaip aš suprantu, kad premjerei sunku su raštingumu. 2024 m. sausio 1 d. pradeda galioti fiskalinės drausmės reguliavimas, tai yra baigiasi ta lengvata, kurią mes galėjome į dešinę, į kairę daryti. Kas gi tuo metu atsitinka? Vadinasi, valstybė nebegali taip išlaidauti ir turi gyventi pagal valstybės kišenę. Ogi skaitome, iki kada galios šitas įstatymas – iki 2024 m. balandžio 30 d., vadinasi, užuoť didinę žmonėms vidutiniškai pajamas nuo 10 iki 15 %, po 5 % kas pusę metų, mes žmones stumiame į skurdą. Dar įdomesnis dalykas, ką rodo algoritmai ir matematiniai skaičiavimai. Suveddami PVM lengvatą ir sudėdami indeksavimo algas tris kartus, ką mes gauname: kad 2024 m. liepos 1 d. pagal darbartinius pasaulio patvirtintus standartus Lietuvoje skurdo lygis pakils nuo 3 % iki 5 %, nes pasibaigus pašalpų ir kompensavimo vadinamajam tam mechanizmui, kurį Monika vėliau pristatys ir pristatė mums... Kas atsitinka? Žmogus lieka su tuo pačiu 1 tūkst. eurų pragyventi. Kai žmogus lieka gyventi su 1 tūkst. eurų, vadinasi, pradės reketuoti visus politikus, kad mes turime didinti minimaliąją mėnesinę algą. Kai minimalią mėnesinę algą mes turėsime padidinti vienu metu iki 1 tūkst. 400, iki 1 tūkst. 500 eurų, kad pasivytų tas PVM lengvatas, kas gi atsitinka? Ogi atsitinka valstybėje ekonominis krachas, jeigu taip ūkiškai galima pasakyti, nes vienu metu nei verslas, niekas nebus pasiruošę.

Dar įdomesnis dalykas, ką lemia šita lengvata. Mes turime vienos nacionalinės viešosios įstaigos vadovę, ji gyvena senamiestyje, jos atlyginimas šiandien yra 9 tūkst. 600, butas senamiėsčio centre, jinau turi 146 kv. metrų butą, jai kompensacija PVM bus padengta 100 %, bet mes turime Aldoną, kuri gyvena Užventyje. Jos namelis šiandien yra 70 kv. metrų, jinau kompensacijos gaus lygiai 10 % nuo tos Monikos, kurios atlyginimas yra virš 9 tūkst. Jūs man pasakykite, ar čia viskas yra gerai su mūsų ekonomika, ar čia kas nors ne taip?

Iš šios tribūnos praėjusiais metais kalbėjau apie viešbučių, restoranų ir maitinimo įstaigų PVM lengvatą. Pasirodo, absoliučiai teusus aš buvau, nes šiandien jau G. Skaistė suprato savo idiotišką sprendimą, kurį padarė, ir sako – nuo 2023 m. sausio 1 d. restoranams jau nebetaikysime

PVM lengvatos. Aš sakau, kodėl? Sako, biudžetui per daug kainavo. Taip, gerbiamieji, 109 mln. kainavo vadinamosios lengvatos, bet Aldona iš Užvenčio, Marytė iš Palentinio ar Marina iš Katyčių net nevažiavo nei į kavinę, niekur, nebent mirė artimas šeimos narys ir gedulingų pietų buvo, dalyvavo *želaunuose* pietuose. Tai dabar ką jūs bandote su tomis lengvatomis daryti? Mano siūlymas, gerbiamieji, todėl aš tikrai balsuosiu prieš ir nebijau, matyt, vėl būsiu vienas tas raudonas, kuris balsuosiu, nes kiti kolegos išsigąs, nes, Jėzus Marija, ką pasakys žmonės, nes baimės pilnos mūsų kelnės, didžiosios daugumos čia... Kas atsitiks? Ogi atsitinka paprastas dalykas, tuos 30 % nuo to 1 mlrd. 200 mln. mums reikia šiandien skirti renovacijai. Ką tai reiškia? Kai tu dabar iš karto skiri renovacijai, be pajamų didinimo sujudini visą Lietuvos mikro ir vidutinių įmonių judesį. Ką tai reiškia? Statybos įmonės neatleidžia savo žmonių, žiemos metu rengia visus projektus, tvarko visus dalykus ir vasario mėnesį, pasibaigus viešųjų pirkimų procedūrai, prasideda daugiabučių namų renovacija. Mes vienu metu nušaukame du zuikius, mes papildomai įdarbiname apie 12 tūkst. darbuotojų, išlaikome dabartines darbo jėgas, išlaikome viso pajėgumo mūsų gamybinis pajėgumus ir kartu renovuojame namus, iš ko galėtume šiandien gyventojams jau 2024 metų balandžio mėnesį sumažinti šildymo išlaidas.

Dar įdomesnis dalykas, ką aš vėlgi siūliau praeitą savaitę ir ministras D. Kreivys nesugeba jau dešimtą dieną atsakyti į šią klausimą, ogi vėjų jėgainės. Iš šito, iš 1 mlrd. 200 mln., užtenka pakeisti bendrųjų planų ir specialiųjų planų rengimo taisykles, skiriant 7 mln. peržiūrėti visus projektus ir išduoti vėjo jėgainėms leidimus iki kitų metų balandžio 1 dienos. Ir 2024 m. gegužės 1 d. mes jau galime skaičiuoti, kad Lietuva turėtų apie 400–450 megavatų vėjo elektrines. Tai jūs galite įsivaizduoti, apie ką šnekame?

Ir šiandieną mes toliau bandome *durninti* ir kvailinti žmones su PVM lengvatomis. Ir toliau Monika su 9 tūkst. eurų atlyginimu...

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). ...sėkmingai galės gyventi savo prabangiam bute, o Aldona iš Užvenčio negalės pasinaudoti jokia lengvata.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis diskutuos gerbiamas A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pirmiausia dėl Ministrės Pirmininkės pateiktos informacijos. Aš manau, kad kiekvienas Seimo narys žino, kad gyventojams šiais metais yra numatyta skirti 570 mln. eurų kompensuoti elektros ir dujų kainoms. Bet klausimas, ar tai yra socialiai teisinga? Ar ir turtingajam reikia tos pagalbos, ar geriau skirti didesnę pagalbą tiems žmonėms, kurių pajamos yra santykinai mažesnės negu vidutinis darbo užmokestis? Prisiminiau vieno Pasaulio banko eksperto pranešimą pasaulinėje ekonomikos konferencijoje, jis sakė: anksčiau Afrikos šalims stengdavomės suteikti finansinę paramą, duodavome tam tikrą sumą pinigų, o po 3 mėnesių vėl rašė raštus, kad mes jau tuos pinigus visiems vienodai tam tikra dalimi išdaliname.

Šitam įstatymo projektui, apie kurį mes kalbame šiuo metu, aišku, mūsų frakcija pritars. Bet aš noriu pasakyti, kad nematau realios Vyriausybės programos, kuri galėtų mums duoti tam tikras kryptis, kad mes matytume, kad šita programa yra nukreipta kovoti su energetikos krize. Aš manau, tai turėtų būti visiškai atskira programa, atsiribojant nuo fiskalinės politikos. Pasakysiu dėl ko.

Šiuo metu ekonominė situacija yra blogėjanti, blogėjanti dėl dviejų priežasčių. Viena ta, kad praeitų metų rudenį, pakartosis, pradėjo didėti dujų kainos. Antras smūgis energetiniams ištekliams – karas Ukrainoje ir trečias smūgis, tai yra „Nord Stream“ dujų tiekimas į Europą buvo sumažintas arba visai užsuktas, vadinasi, sumažėjo energetinių išteklių pasiūla, o energetinių išteklių paklausa išliko aukšto lygio, kainos pradėjo augti.

Antras momentas, apie kurį nekalba šita Vyriausybė, ir aš nežinau kodėl, tai yra per švelni vykdyta pinigų politika, kuri padarė labai stiprią įtaką mūsų šalies infliacijos augimui. Dabar tikriausiai pamatė ir Federalinių rezervų biuras, kuris jau anksčiau pradėjo didinti palūkanas Jungtinėse Amerikos Valstijose, Europos Centrinis Bankas, – tai yra stipriai pavėluota. Pavėluota. Kodėl aš noriu akcentuoti šią dalį? Tai reiškia, kad tomis priemonėmis, kurių imasi Europos Centrinis Bankas, jis greitina ekonomikos recesiją, lėtina ekonomikos augimą, o tai reiškia, kad lėtės ir pajamų surinkimas į mūsų biudžetą.

Dėl to aš ir kalbu, kad su fiskaline politika, su mokesčių politika reikia elgtis labai atsargiai, žinant, kad dar laukia NPD didinimas, minimaliosios mėnesinės algos didinimas, socialinių išmokų didinimas, didinant bazinius dydžius. Kaip mes subalansuosime? Jeigu mes būtume nuėję su aiškiu energetikos krizės įveikimo paketu, susitarę su Europos Komisija, kad panaudosime RRF'o lėšas, ir mes žinotume, kad dar 2 mlrd. mums kainuoja energetikos krizės įveikimas ar 3 mlrd. Bet yra konkreti programa.

Aš būsiu labai suinteresuotas žiūrėti, kokiais argumentais mes atremsime suplanuotą einamųjų išlaidų didėjimą, nenumatant ilgalaikių pastovių garantuotų pajamų augimo. Valstybės kontrolė jau planuoja 2022 metų biudžeto išlaidas, jos buvo patvirtintos, perspėjo, kad visos išlaidos nėra padengiamos tvariomis, ilgalaikėmis pajamomis. Šios išlaidos šiais metais padengiamos trumpalaikėmis fiskalinėmis, atsiprašau, infliacinėmis pajamomis, jos yra tam tikru garantuotu laiku.

Dar viena mintis. Dažnai kalbame apie paramą verslui dėl energetikos krizės įveikimo. Noriu pasakyti vakar dienos turimą informaciją – 18 Europos Sąjungos šalių remia verslą ir tikrai galėčiau pateikti, net kokiomis sumomis. Ir nereikia meluoti, kaip dažnai mėgsta energetikos ministras, kad verslas nėra remiamas. Noriu pabrėžti, jeigu jūs stebite elektros energijos suvartojimą Lietuvoje, tai vienas iš rodiklių parodo, kad mūsų verslas iš dalies pradeda užsidaryti, nes elektros energijos suvartojimas Lietuvoje mažėja. Savaiame suprantama, kad mažės ir dujų suvartojimas, o tai, aišku, teigiamai atsilies ir elektros kainos mažėjimui, bet tai yra priverstinis kelias, kuriuo mes irgi esame iš dalies nepatenkinti, nes tai atsilies ir mūsų darbo rinkai.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad šiam įstatymo projektui, aš manau, frakcija pritars, bet reikia pagalvoti apie tolesnę vykdomą fiskalinę politiką, kuri gali sukelti labai netikėtus iššūkius, kai mums reikės balansuoti pajamas su išlaidomis planuojant kitų metų biudžetą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo paskutinis diskusijoje dalyvavęs kolega. Dabar motyvai dėl viso. Ar mes turime? Ne, niekas nenori kalbėti. Vadinasi, apsispręsimė balsuodami.

11.22 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2). Aš nematau komiteto pirmininko. Gal komiteto atstovė gerbiama I. Haase, komiteto atstovė, galėtų pristatyti mums Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą? Prašom.

I. HAASE (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, rugsėjo 14 dieną apsvarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

Noriu pabrėžti, kad tai yra lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso projektas, jis atsiliko dėl procedūrų. Konkrečiai šio projekto administracinė atsakomybė numatoma ne tik už statistinių duomenų nepateikimą arba melagingų statistinių duomenų pateikimą, bet ir už neišsamų statistinių duomenų pateikimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiausiai I. Haase. Niekas nenori diskutuoti. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė, vadinasi, apsispręsimė balsuodami.

11.23 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000(2) (svarstymas)

Toliau 1-7 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000(2). M. Lingė, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas, kviečiamas į tribūną pristatyti komiteto išvadą. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas vakar apsvarstė Vyriausybės pateiktą skubos tvarka svarstomą įstatymo projektą. Buvo gauta viena Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė, pataisė ir patobulino projektą, pritarė bendru sutarimu pateiktam ir patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama komiteto pirmininkei. Dabar diskusija. Gerbiamas L. Kuraitis užsirašęs diskutuoti, tačiau aš jo nematau salėje. Gerbiamas R. Žemaitaitis taip pat yra užsirašęs diskutuoti, jis jau anuo klausimu padiskutavo, taip pat nematau. T. Tomilinas taip pat buvo užsirašęs diskutuoti, bet aš ir T. Tomilino salėje nematau. Mielieji kolegos, nėra diskutuojančių.

Motyvai dėl viso. Dėl motyvų yra T. Tomilinas už, bet jo nėra, kaip pastebėjome. J. Džiugelis už kalbės. Prašom.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolegos, iš tiesų kviesčiau pritarti šiam įstatymo projektui, nes yra mažinama administracinė našta gyventojams kreiptis į savivaldybę. Viena kartą tik reikės kreiptis dėl šildymo kompensacijos. Man atrodo, labai svarbus aspektas yra tas, kad bus vertinamos faktiškai būste gyvenančių žmonių pajamos, nesvarbu, ar žmogus yra registruotas būste, ar ne, vis tiek gaus kompensaciją tie namų ūkiai, kur faktiškai gyvena atitinkamas žmonių skaičius. Todėl manau, kad ši priemonė yra teisinga, reikalinga. Kviesčiau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau prieš niekas neužsirašė kalbėti. Apsispręsimė balsuodami.

11.25 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2014, Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2015, Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 2, 3, 5, 11, 13, 14, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2016, Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 5, 7 ir 15¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2017, Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 7 ir 7¹ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2018 (pateikimas)

Dabar kviečiu į tribūną gerbiama socialinių reikalų ir darbo ministrę M. Navickienę pateikti mums visą paketą nuo 1-8.1 iki 1-8.5 klausimo – projektą Nr. XIVP-2014 ir taip toliau. Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo projektas ir lydimieji. Prašom, gerbiama kolege. Visus prašome pristatyti.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo kolegos, noriu pristatyti jums tikrai didelę reformą, ją ilgą laiką planavome su socialiniais partneriais, teikiame jums. Diskusijų turbūt bus nemažai, nes reforma yra gana didelė. Norėčiau ją pristatyti.

Pirmiausia turbūt nuo statistikos. Žmonės su negalia sudaro apie 8 % visų šalies gyventojų. Virš 147 tūkst. – apie 9 % darbingo amžiaus gyventojų turi negalią. Daugiausia darbingo amžiaus asmenų turi vidutinę negalią – 46 %, tačiau laiku negaudami integracinės pagalbos jie taip ir neįsitraukia į darbo rinką, nesukaupia reikiamo darbo stažo, negali gauti netekto darbingumo pensijos ir turi teisę tik į šalpos pensiją. Šalpos pensijos gavėjai sudaro apie 20 % darbingo amžiaus asmenų su negalia. Vidutinis šalpos pensijos dydis, kai darbingumo lygis 30–40 %, siekia nuo 247 iki 304 eurų. Manome, kad negaudamas pagalbos, nedalyvaudamas darbo rinkoje ir gyvendamas atskirtyje net kas trečias asmuo su negalia patiria skurdo riziką. Todėl tam yra reikalingi sisteminiai pokyčiai, juos norime pasiūlyti.

Tik trečdalis, apie 34 %, žmonių su negalia pasinaudoja socialinės integracijos priemonėmis, tai yra socialinėmis paslaugomis ar pagalba, nors priemonėms finansuoti kasmet skiriame vis daugiau lėšų ir atsiranda vis daugiau atskirų paslaugų, tokių kaip asmeninė pagalba ar būsto prietaikymas. Valstybės kontrolė nustatė, kad 2020 metais tik 13 % asmenų, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba teikia rekomendacijas dėl pagalbos poreikio, gavo specialiąsias paslaugas savivaldybėse.

Trumpai apie pačią reformą, kas keisis. Tikslas yra pertvarkyti žmonių su negalia socialinės įtraukties sistemą ir aiškiai reglamentuoti asmenų su negalia teisių užtikrinimo ir įgyvendinimo mechanizmą, panaikinant asmenis su negalia diskriminuojančias sąvokas, tobulinant negalios

vertinimo modelį, daugiausia dėmesio – aplinkos kliūtims, o ne medicininiams kriterijams vertinti, įteisinant atvejo vadybos metodą, optimizuojant įstaigų, veikiančių negalios srityje, veiklą ir funkcijas, užtikrinant informacijos prieinamumą bei aiškiau reglamentuojant tikslių kompensacijų skyrimą ir mokėjimą. Tą padaryti padės naujas negalios nustatymo modelis, jis bus orientuotas į aplinkos kliūtis ir dalyvumo vertinimą, atitiks žmogaus individualius poreikius, o ne tik medicininės išvadas. Vieno langelio principu veikianti pagalbos žmonėms su negalia sistema, įteisinant atvejo vadybos metodą, kad reikiama pagalba ir paslaugos asmeniui būtų suteikiamos laiku. Taiplesnė lengvojo automobilio įsigijimo kompensacija, kai atsirastų galimybė rinktis lengvojo automobilio išlaidų arba techninio pritaikymo išlaidų kompensacijas. Žmonių su negalia diskriminacijos mažinimas užtikrinant aktualios informacijos jiems suprantamais būdais prieinamumą.

Lūkesčiai, kuriuos esame sau išsikėlę. Šia reforma sieksime, kad iki 2025 metų 38 %, o iki 2030 metų 42 % asmenų su negalia pasinaudotų socialinės integracijos priemonėmis, skirtomis jų socialinei atskirčiai mažinti. 2021 metais, deja, tik 34 % pasinaudojo. Tikimės, kad dirbančių darbingo amžiaus žmonių su negalia dalis 2025 metais sudarys 39 %, o 2030 metais – 47 %, 2021 metų statistika yra 29 %.

Kaip bus nustatoma pati negalia? Galiojantis negalios vertinimo modelis, turime pripažinti, neatitinka asmenų su negalia individualių poreikių patenkinimo. Negalios vertinimas šiuo metu yra grindžiamas mediciniais kriterijais, jie sudaro apie 90 %. Tik maža apimtimi yra vertinamos asmens aplinkos kliūtys, taip pat yra neatsižvelgiama į tuos veiksnius, kurie gali būti pašalinti ir sudaro kliūtis žmonėms su negalia įsitraukti į visuomenę. Todėl siūlome tobulinti negalios vertinimo modelį nustatant, kad negalios vertinimas būtų grindžiamas aplinkos kliūčių ir dalyvumo vertinimu. Taip pirminiame variante bus siekiama, kad medicininių kriterijų įtaka mažėtų iki 60 %, o palaipsniui pereitų prie 50 % ir 40 %.

Kaip bus nustatoma pati negalia? Kitoje skaidrėje kalbama apie pagyvenusius asmenis. Šiandien negalios vertinimas iš dalies yra ir diskriminacinis, nes nustatytas darbingumo lygis siejamas su asmens darbiniu užimtumu ar asmens galimybėmis dirbti, tačiau visiškai nevertinami aplinkos veiksniai ir galimybės gyventi savarankiškai, dalyvauti visuomenės gyvenime lygiai su kitais asmenimis. Jeigu vertiname pensinio amžiaus asmens negalią, tai jam nustatomas vienas iš specialiųjų poreikių lygių, nors specialiųjų poreikių lygis suprantamas kaip asmens savarankiškumo netekimo mastas, tačiau jis nėra vertinamas procentine išraiška kaip darbingumo lygis, o pats asmuo neturi teisės rinktis, kurią išmoką norėtų gauti: ar netekto darbingumo pensiją, ar senatvės pensiją. Todėl siūlome, kad darbingo amžiaus asmenims ir pensinio amžiaus asmenims būtų nustatomas tas pats dalyvumo lygis, jiems būtų leidžiama rinktis, kurią išmoką nori gauti po negalios vertinimo. Teisingesnės išmokos turės teigiamos įtakos mažinant skurdo rizikos lygį.

Jei kalbėtume apie tai, kas yra labai svarbu, tai laukia instituciniai pokyčiai. Nors, kai asmeniui yra nustatoma negalia, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba išduoda sąrašą rekomendacijų, kokios paslaugos tam žmogui galėtų priklausyti ar galėtų būti suteiktos, ar kur jas galima gauti. Valstybės kontrolės audito, atlikto 2020 metais, metu analizė parodė, kad tik 13 % asmenų gavo paslaugas savivaldybėse, tas paslaugas, kurios žmonėms yra reikalingos. Asmuo dabartinėje sistemoje, gavęs rekomendacijas, toliau pats turi ieškoti pagalbos, belstis į skirtingų institucijų duris, pildyti prašymus ir panašiai. Nėra sąsajų tarp veikiančių priemonių, paslaugų ir pagalbą teikiančių institucijų. Nors žmogus ir gavo sąrašą rekomendacijų, jam savarankiškai sunku susigaudyti, kur eiti ir ką daryti. Šioje vietoje turime keisti nuostatas ir eiti link tikslo, kad ne žmogus turi eiti prašyti į skirtingas institucijas to, kas jam yra būtina, kad padidintų savo dalyvumo lygį, o institucijos, gavusios signalą, kad yra toks žmogus, kad jo aplinkai reikalingi tokie pokyčiai arba tokios paslaugos, turėtų ateiti pas žmogų. Šiuo atveju atvejo vadybos mechanizmo atsiradimas yra būtinas siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir paslaugas laiku, nes jų suteikimas užtikrintų asmens su negalia sėkmingą integraciją.

Reorganizavus Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą, Neįgaliųjų reikalų departamentą ir pertvarkius Techninės pagalbos neįgaliesiems centrą yra planuojama įsteigti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą, kuri užtikrintų negalios vertinimo pagalbos ir paslaugų paskyrimą žmogui vieno langelio principu. Agentūra taip pat priimtų sprendimą ir dėl aprūpinimo te-

chninės pagalbos priemonėmis. Techninės pagalbos neįgaliesiems centras taptų agentūrai pavaldžia įstaiga, kuri organizuotų mobilių komandų veiklą, jos vyktų į namus, kad užtikrintų tinkamos priemonės parinkimą žmogui su negalia. Taip būtų mažinama administracinė našta žmogui su negalia, visa pagalba ir paslaugos būtų suteikiamos būtent vieno langelio principu.

Bus stiprinamas ir savivaldybių įsitraukimas aiškiai priskiriant joms žmonių su negalia klausimų koordinatoriaus funkciją pačioje savivaldybėje.

Galiausiai planuojama atsisakyti neefektyvaus ginčų tarp asmens ir Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos nagrinėjimo Ginčų komisijoje, perduodant ginčų nagrinėjimą Lietuvos administracinių ginčų komisijai. Ji privaloma ikiteismine tvarka nagrinėtų ginčus tarp asmens, pensiją ar išmoką mokančios institucijos ir agentūros dėl agentūros priimamų sprendimų. Ginčų nagrinėjimas taps labiau prieinamas gyventojams, nes Lietuvos administracinių ginčų komisija turi padalinių tinklą regionuose, o Ginčų komisija veikia tik Vilniuje. (Techninė sekundė.)

PIRMININKAS. Tik nedaug laiko, gerbiama kolege, nes paskui mes nespėsime su balsavimais.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Atsiprašau. Atvejo vadyba. Labai svarbi skaidrė. Pasistengsiu greičiau. Didelė reforma.

PIRMININKAS. Jeigu galima, nes...

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Atvejo vadyba ir paslaugos vieno langelio principu. Šiandien mes matome, kad institucijų gausa ir klaidina, ir ap sunkina asmenis, ieškančius informacijos ar pagalbos. Tokie žinomi vadybos ir socialinio darbo metodai kaip vieno langelio principas ir atvejo vadyba susidariusią situaciją iš esmės galėtų pakeisti. Į negalios vertinimo procesą numatoma įtraukti atvejo vadybos organizavimą. Nustačius negalią, asmeniui bus priskiriamas atvejo vadybininkas, kuris su žmogumi ir jo artimaisiais sudarys atvejo vadybos planą, kompleksinės pagalbos ir paslaugų teikimą. Atvejo vadybos stebėseną ir kontrolę leis nustatyti individualios pagalbos poreikį, suteikti reikiamas pagalbos priemones ar paslaugas didinant žmogaus dalyvumo galimybes.

Apie atvejo vadybos modelį galėčiau kalbėti labai plačiai, bet kadangi posėdžio pirmininkas, matau, man kvėpuoja į nugarą, aš noriu tik pasakyti, kad esame išsiuntę kvietimą visoms frakcijoms priimti mus išklausti detalų šios reformos pristatymą. Jau nuo šiandienos pradėdame susitikimus, todėl gal gerbiami Seimo nariai neužpyks, jeigu detalų atvejo vadybos modelį pristatysiu kiekvienai frakcijai atskirai.

Dar viena, trečioji, ypač svarbi šios reformos dalis yra informacijos prieinamumas. Labai trumpai. Šiuo metu nėra reglamentuotas informacijos prieinamumas žmonėms su negalia, todėl dalies žmonių informacijos poreikiai lieka nepatenkinti. 65 % žmonių su negalia dėl aplinkos neprieinamumo patiria sunkumų savarankiškai gyvendami, naudodamiesi viešosiomis paslaugomis ir įsigydami prekes ar paslaugas. 21 % žmonių su negalia, kitaip tariant, per 35 tūkst. žmonių yra reikalingas informacijos pritaikymas. Tiek, kiek mes žiname žmonių. Informacijos prieinamumas gali būti aktualus net daugiau negu 420 tūkst. gyventojų, nes informacija prieinama forma teikia naudą ne tik asmenims su negalia, bet ir senyvo amžiaus asmenims ar patyrusiems laikinas traumas. Siūlome įtvirtinti, jog valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos pripažintų asmens su negalia pasirinktą prieinamą bendravimo būdą ir teiktų jam viešą informaciją nemokamai bent vienu pasirinktu prieinamu bendravimo būdu.

Dar buvo trys skaidrės, bet jau matau, kad...

PIRMININKAS. Gerbiama ministre, aš labai atsiprašau, bet mes tikrai jau labai sunkiai su laiku...

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Kolegos, labai trumpai pasakysiu dar vieną sakinį, pakartosiu, kad detalai šią reformą esame pasiruošę pristatyti kiekvienai frakcijai ir atsakyti į klausimus. Pasinaudodama proga ypač noriu padėkoti socialiniams partneriams, negalios organizacijoms ir kitiems ekspertams, dalyvavusiems rengiant šią reformą. Esame pasirengę toliau diskutuoti apie išpildymo formą, bet tai yra labai laukta reforma, padėsianti spręsti daugelio Lietuvos gyventojų situaciją. Iš karto dėkodama pereičiau prie klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dabar klausimai. Labai daug norinčių paklausti, bet, atsiprašau, visi tikrai nespės. Gerbiamas A. Gedvilas pirmas. Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū gerbiamai ministrei už gana reikalingą įdomų įstatymą, bet klausimų ištis labai daug. Visų tikrai neįmanoma užduoti, bet aš apie atvejo vadybą norėjau pasitikslinti.

Istatymo projektu numatoma reglamentuoti atvejo vadybos modelio taikymo, atvejo vadybos teikimo, stebėsenos mechanizmą. Suprantu, kad atvejo vadybininkai būtų net įdarbinti agentūroje. Asmeniui, kuris kreiptųsi į agentūrą dėl negalios nustatymo ir gavus jos sutikimą jau negalios vertinimo procese, yra įtraukiama atvejo vadyba. Kaip suprantu, atvejo vadybininkas sudarytų vadybos planus, kontroliuotų, kaip paslaugų teikėjai teikia socialines paslaugas neįgaliesiems, įvertintų, kokios techninės priemonės reikalingos neįgaliesiems ir taip toliau. Žodžiu, atvejo vadybininkas tampa tartum neįgaliojo asistentu, turinčiu daugybę pareigų.

Mano klausimai tokie. Kiek tokių atvejo vadybininkų reikėtų įdarbinti, kad aptarnautų visus neįgaliuosius? Ir kiek tokie atvejo vadybininkai kainuotų, kokie išlaikymo kaštai? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Dabar turbūt atsakysiu jums į klausimą, kad tie atvejo vadybininkai būtų įdarbinti, jie turėtų socialinės srities išsilavinimą. Atvejo vadybininkai patys nenustatys negalios. Atvejo vadybos pats pagrindinis uždavinys bus tas, kad kai tik žmogui yra nustatoma negalia, tas žmogus su neįgaliojo artimaisiais sudaro planą, kokių paslaugų toje savivaldybėje ar kokių aplinkos pritaikymo dalykų iš skirtingų institucijų reikėtų tam žmogui, ir visą laiką stebėtų, kokia yra to žmogus situacija. Ir tada jau bendradarbiaudami su savivaldybių koordinatoriais jie galėtų stebėti, kiek esame pažengę, kad dalyvumo lygmuo būtų didesnis.

Šiandien mes planuojame, kad tokių žmonių Lietuvoje turėtų būti įdarbinta ne mažiau kaip 50, bet kol kas vyksta diskusija dėl konkretaus skaičiaus, todėl ir atlyginimas tų žmonių dar nėra iki galo subudžetuotas. Bet jie būtų įdarbinami agentūroje. Dar neturime biudžeto...

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Dėkoju, ministre, iš tiesų svarbi reforma, turbūt esminė šį rudenį atnešama ministerijos. Sveikinu su tuo, didžiulis darbas padarytas. Džiugu, kad tęsiate negalios nustatymo reformą ir darbus, pradėtus praeitos Vyriausybės.

Klausimas būtų toks. Aišku, klausimų yra labai daug, bet komitete mes aptarsime. Keletas tokių principinių. Ar į vieną instituciją sudėti viešojo administravimo ir konkrečių paslaugų teikimo funkcijas, kurios paprastai būna atskirtos instituciškai, yra gerai?

Ir kitas, dėl atvejo vadybos, kurią dabar aptarėte. Ar neviršijama, jeigu tai yra institucija, nacionalinė institucija, ir atvejo vadyba planuoja paslaugas, ar neviršijama savivaldybių diskrecija, kur joms socialinių paslaugų planavimas yra patikėtas pagal įstatymą? Tai čia keletas principinių klausimų. Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Mes realiai sujungiame tik viešojo administravimo funkciją. Bet kalbant apie savivaldybes, koordinavimas visų paslaugų bet kuriuo atveju lieka savivaldybėje. Mes tikrai pasitikime, kad būtent ten žmonės labiausiai mato ir esamą paslaugų tinklą, ir poreikį, ko galbūt daugiau reikėtų žmonėms. Atvejo vadyba yra tiesiog pagalba sprendžiant vieno lango principu, kad žmogui būtų iš karto aiškus planas, kas pas jį turi ateiti iš tos pačios savivaldybės, per koordinatorių, per koordinavimą, kad jo dalyvumo lygmuo būtų didesnis. Šiuo atveju aš matyčiau, kad bus viena kitą papildanti funkcija ir arčiau žmogaus.

Dabar kalbant apie tą agentūrą, kad ji bus kaip ir viena, man atrodo, tai irgi yra supaprastinimas, nes dabar mes matome skirtingas institucijas irgi ne visada besikalbančias tarpusavyje sistemų prasme, informacijos prasme. Tikrai reikia pripažinti, kad yra kur tobulėti. Jeigu mes turėsime vieną sistemą, galbūt kažkokią platesnę, labiau aprėpiančią, ji turi daug galimybių veikti efektyviau žmogaus situacijos vertinimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiama L. Girskienė. Tuoj, mes jums įjungsime mikrofoną, kadangi mano kolega iš Sekretoriato šiek tiek tvarkė kitą svarbų reikalą. Tuoj įjungsime mikrofoną ir galėsite pasisakyti. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas rytas. Aš iš tiesų noriu prisiminti, čia prieš kelerius metus Klaipėdoje nuskambėjo toks labai didelis skandalas dėl korupcijos nustatant nedarbingumo lygį ir panašiai. Jūsų pristatyme negirdėjau nė vieno sakinio apie korupcijos mažinimą. Gal galėtumėte trumpai pasidalinti, kokių veiksmų ėmėsi ministerija, kad ateityje nepasikartotų tokie atvejai, nes tada daugiau, na, keliasdešimt žmonių ar keli šimtai turėjo iš naujo pereiti visą įvertinimą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Mes manome, kad tai... Taip, tai yra labai svarbus klausimas ir labai svarbus aspektas. Tikrai reikia sutikti, kad dabartinė galiojanti sistema ne visada apsaugodavo nuo galimybės, noriu pasakyti, nuo tų korupcijos atvejų, bet mes manome, kad būtent verti-

nant medicininius kriterijus didžiausia galimybė ir buvo tokiems atvejams reikštis ir įgauti kūną. Aš manau, jeigu mes turėsime du kriterijų tipus, kai atsiranda ir socialiniai darbuotojai, kurie vertina, kiek aplinkos pritaikymas arba kažkokių kliūčių pašalinimas gali turėti įtakos žmogaus dalyvumui, ir medicininių kriterijų įtaka mažėja, o paslaugų aprėptis daugėja, tai ir korupcijos galimybės tokiu atveju yra mažėjančios. Tikrai pripažindama, kad žaizdų ir bėdų dabartinėje sistemoje yra, noriu pasakyti, kad labai tikiu būtent šios reformos pačiu principu, kad atsiranda daugiau kriterijų, daugiau sprendžiančių asmenų ir daugiau kontrolės, kaip individualiam žmogui pagerinti jo dalyvumo galimybes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama M. Ošmianskienė toliau užduos klausimą. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Sveikinu su atnešta reforma. Išties labai laukta. Aš norėčiau paklausti, nes ir kalbėdama apie atvejo vadybą užsiminėte, kad jie bendradarbiaus su savivaldybių koordinatoriais. Buvau registravusi įstatymo projektą, siūlantį, kad savivaldybėse atsirastų žmonių su negalia reikalų koordinatoriai, tačiau šiame naujame įstatyme aš jų nematau ir koordinavimo funkcija lyg ir pavedama tokiai, sakyčiau, beveidei savivaldybių administracijai. Klausimas, ar tikrai to gana, nes nelabai aišku, kas iš tiesų imsis iniciatyvos ir proaktyvių veiksmų? Ar neliks tai žmonių su negalia reikalu savivaldybėse taip, kaip ir dabar yra, kaip ir kažkas daroma, paslaugos teikiamos, bet kažkokio tokio proaktyvaus ėjimo į priekį, asmens, kuris stumtų visus pakeitimus, kaip ir nėra. Mano klausimas būtų: gal man verta perregistruoti ar neverta perregistruoti? Kaip jūs čia matote?

Ir kitas greitas klausimas apie tikslines kompensacijas. Kadangi dabar atsiranda individualieji pagalbos poreikiai, ar teisingai aš suprantu, kad dabar esamas tikslines slaugos ir priežiūros kompensacijas keis dešimt tipų kitų tikslinių kompensacijų?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš tik noriu pasakyti, kad koordinatoriaus funkcijos projekte yra ir yra numatytas finansavimas iš valstybės biudžeto 1,4 mln. eurų savivaldybėms, būtent koordinavimo funkcijai. Tai yra labai svarbu. Nors papildomų kokių nors paslaugų ar plėtojimo mes įstatyme nenumatome, bet koordinavimo funkcijai tikrai turime numatę įstatyme ir lėšas, ir pačius koordinatorius.

Dėl tikslinių kompensacijų. Lieka keturios. Jos tampa individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijomis, pirmojo, antrojo, trečiojo ir ketvirtąjo lygio, plius automobilio kompensacijos, taip, kaip numatyta Tikslinių kompensacijų įstatyme. Šios kompensacijos, kaip ir dabar buvo, taip ir toliau bus susietos su baziniais socialiniais dydžiais, juos kasmet indeksuojame, ir jos kasmet auga.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis dar spės paklausti gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiama ministre, institucinės pertvarkos yra svarbios, bet labai dažnai tiesiog neturi to poveikio, kai mes kalbame apie šimtus tūkstančių žmonių, kuriuos reikia integruoti į darbo rinką ir paskatinti dirbti. Mano klausimas: kiek man žinoma, diskutuojant dėl reformos buvo kalba apie neįgaliųjų įdarbinimo kvotas, galimas galbūt viešajame sektoriuje, ar buvo tokia diskusija? Jei ne, ar ji išvis įmanoma šioje kadencijoje? Gal ją galima Seime pradėti? Ką jūs apie tai galvojate? Daugybė Europos Sąjungos šalių, aš mačiau *socmino* ataskaitą, turi tas vienokias ar kitokias įdarbinimo kvotų sistemas, tai gal laikas Lietuvoje pradėti apie tai diskutuoti? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Man atrodo, kad apie daug ką Lietuvoje mes galime ir turime diskutuoti, bet aš labai siūlau žengti žingsnį po žingsnio, vieną žingsnį vienu metu. Jau padarėme nemažai su Užimtumo įstatymu dėl socialinių įmonių, kad negalia turintys žmonės galėtų paprasčiau dirbti atviroje darbo rinkoje, tą irgi padarėme drauge. Šitas žingsnis, man atrodo, yra būtinas tam, kad mes pradėtume teisingiau nustatyti žmogaus situaciją dėl jo dalyvumo galimybės, suteikti jam galimybę dalyvauti.

Darbo rinką, žinoma, turi keistis, keisis ir visuomenės nuostatos, ir informavimas, darbas su darbdaviais, mes matome augančius negalią turinčių žmonių įsidarbinimo skaičius. Bet nesakau, kad apie kvotas negalima ar nereikia diskutuoti, galima inicijuoti tas diskusijas. Jeigu tai padės pasiekti rezultatą, aš būsiu atvira visoms diskusijoms. Bet, mano įsitikinimu, šita reforma mūsų valstybei būtų didelis žingsnis į priekį planuojant visus kitus pokyčius, kurių siekiame.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai ministrei. Jūs atsakėte į visus klausimus per nurodytą laiką. Dabar už kalbės gerbiama M. Ošmianskienė. Prašau.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, visi girdėjote, pokyčiai žmonių su negalia sistemoje ištis labai laukti ir reikalingi. Kviečiu labai palaikyti, kadangi atneštas įstatymas ištis pagaliau apibrėžia žmones su negalia per žmogaus teisių prizmę. Todėl po pateikimo tikrai siūlau visiems pritarti, o toliau klausimų bus daug ir diskutuosime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS. Gerbiami kolegos, ši reforma tikrai yra labai reikalinga, bet yra labai blogai, kad ji tapo eiline apgaule, pridengta gėrio šydu. Agentūros steigimas kelia esminius skaidrumo klausimus, kodėl buvo ignoruotos ir nebuvo informuotos regionuose esančios ir veikiančios nevyriausybines neįgaliųjų organizacijos? Jos kreipiasi į mane ir yra sunerimusios, kodėl yra nestiprinamos jau veikiančios neįgaliųjų socialinės integracijos grandys, kodėl nesimato rimtos analizės, diskusijų?

Kolegos, ar prieš balsuodami žinote, kad po šios reformos beveik neliktų sveikatos, švietimo ir socialinės sričių bendradarbiavimo šioje srityje? Ar žinote, kad medicininės pagalbos dalis neįgaliesiems yra minimizuojama? O ji tikrai labai reikalinga, jos trūksta jau dabar, šią dalį reikėtų didinti, o ne minimizuoti. Kuriamos agentūros, o kas bus daroma su socialinės paramos centrais, kokios bus jų funkcijos, o gal jie bus naikinami? Socialinės paramos dalis per šiuos centrus tikrai yra veiksmi ir veikianti, ją reikėtų tik stiprinti.

Taigi tikrai šioje stadijoje dabartiniam projektui negalima sakyti taip, jį būtina tobulinti, kad jis atlieptų realius neįgaliųjų rūpesčius, kad jie būtų integruoti ir sprendžiami, o ne būtų kuriamos neaiškiais interesais agentūros, už kurių stovi kai kurie įtakingi politikai. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Dabar kviečiu gerbiamus kolegas užimti darbo vietas, pradėsime mūsų balsavimo procedūrą.

Kviečiu apsispręsti dėl šito paskutinio 1-8 klausimų bloko, kurį pristatė gerbiama M. Navickienė. Gal galime bendru sutarimu pritarti įstatymui? (*Balsai salėje*) Ne, kai kas siūlo balsuoti. Gerai. Tai tada dėl viso bloko balsuojame po pateikimo. Kas pritaria, balsuoja už, o kas balsuoja kitaip, – balsuoja kitaip. Balsuojame dėl klausimų nuo 1-8.1 iki 1-8.5, projekto Nr. XIII-P-2014 ir visų lydimųjų, kurie ką tik buvo pateikti iš tribūnos.

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 90, prieš – 2, susilaikė 26. Po pateikimo yra pritarta.

Gerbiami kolegos, kadangi yra skirtingi projektai, dėl daugumos kaip pagrindinis yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, o dėl 1-8.3 klausimo – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir paskui, kaip surašyta. Ar galime pagrindinius ir papildomus komitetus patvirtinti tokius, kokie surašyti mūsų darbotvarkėje? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti lapkričio 24 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Per šoninį mikrofoną – gerbiamas E. Zingeris. Prašau.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Jeigu galima, prašau mano balsą įskaityti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. E. Zingeris balsavo už. Dėl protokolo.

11.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-1975(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3 klausimas. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-1975(2). Balsuojame dėl savivaldos rinkimų paskelbimo. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 119, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Taigi Seimo nutarimas yra priimtas. (*Gongas*) Savivaldybės rinkimai kovo 5 dieną.

11.55 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1986(2). Priėmimas. Balsuojame dėl Visuomenės informavimo įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 113, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

P. Gražulis apgailestauja, kad propagandą išjungėme, ar kaip? Prašau.

P. GRAŽULIS (LRF). Ačiū gerbiama pirmininkui. Noriu pasakyti šiokią tokią repliką. Aš su-tinku, kad konservatoriai labai pasiduoda propagandai ir jie patikėjo marksizmu ir leninizmu, net iškėlė kandidatę į Prezidentus D. Grybauskaitę, o ji dar Lietuvai atgavus nepriklausomybę dėstė marksizmą ir leninizmą. Ji tikėjo, kad žemėje rojų galima sukurti. Aš netikėjau sovietine propaganda – nei spaliuku, nei pionieriumi, nei komjaunuoliu...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, čia nelabai susiję su svarstomu klausimu.

P. GRAŽULIS (LRF). ...nei komunistu nebuvau. Taigi manęs ta propaganda neveikia. Esu sti-presnis negu jūs, konservatoriai.

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, džiaugiamės, kad jūsų neveikia propaganda. Tikrai tai akivaizdu, man atrodo.

11.56 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125³, 125⁴ straipsniais ir 125³, 125⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2005(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo kelių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2005(2). Balsuojame po svarstymo dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo.

Užsiregistravo 121, balsavo 120: už – 111, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 9. M. Majauskas tik balsavo ar repliką per šoninį mikrofoną norėtų? Ne, ne, balsavote prie šoninio mikrofono. Gerai.

11.58 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2). Balsuojame taip pat po svarstymo dėl Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 95, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 23. Taigi yra pritar-ta po svarstymo.

11.59 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-7 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyvento-jams įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000(2). Balsuojame po svars-tymo dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo. Greičiausiai tai bus paskutinis balsavimas. Toliau posėdžiui pirmininkauti kviesiu gerbiamą J. Razmą, kai pa-skelbsiu balsavimo rezultatą.

Užsiregistravo 121, balsavo 121: visi 121 balsavo už. Taigi yra po svarstymo pritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas J. Razma.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, dabar pagal mūsų laiko situaciją ir pagal užsirašiusių skaityti pareiškimus sąrašą turime apsispręsti, arba darome Vyriausybės pusvalandį ir dabar išklausome pareiškimus, arba darome Vyriausybės valandą, o pareiškimų klausomės per pietų pertrauką. (*Balsai salėje*)

Balsuojame alternatyviai. Pirmas variantas – pusvalandis ir pareiškimai dabar, baigiamo nustatytu laiku, antras variantas – dabar Vyriausybės valanda, nes ministrai pusvalandžiu vėliau tikrai ne visi gali būti, tuomet pareiškimai atitinkamai iki 13 val. 30 min. Kas už pirmą variantą, spaudžia „už“, primenu, Vyriausybės pusvalandis, o antras variantas – visa valanda.

Už – 67, prieš – 51. Vyriausybės pusvalandis. Dabar klausome pareiškimų.

Tuoju paskelbsime, kas pirmieji pareiškimus skaitys. Pirmoji užsirašiusi L. Pociūnienė paskelbti pareiškimą.

S. Jovaiša per šoninį mikrofoną.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Kadangi keturi pareiškėjai po 5 minutes, tai dar yra laiko gerbiamam ministrui K. Navickui taip pat pristatyti savo pateikimą. Aš manau, kad galime...

PIRMININKAS. Spręsimė po Vyriausybės pusvalandžio, jeigu liks laiko iki 13 valandos, tai ir padarysime.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Po pareiškimų.

PIRMININKAS. Arba po pareiškimų.

Gera. Prašom.

12.01 val.

Seimo narių pareiškimai

L. POCIŪNIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kantriai tylėjau pusę kadencijos, klausiausi ir stebėjau situaciją, daugiau tylėti neketinu. Žinote, kodėl Seimas vis laikosi visuomenės pasitikėjimo žemumose? Priežasčių daug. Bet aš noriu atkreipti dėmesį į vieną, apie ją beveik nekalbama. Mes pernelyg dažnai naudojame parlamentinio darbo instrumentus ne pagal paskirtį. Tarsi triauškintume riešutus nešiojamuoju kompiuteriu, nors taip, ko gero, nesielgtų net individas, užaugęs toli nuo civilizacijos. Ryžausi prabilti pareiškimų žanre, nors jis yra mūsų Seimo klounų taip jau nuvertintas, kad daugelis save gerbiančių Seimo narių tiesiog nustojo juo naudotis. Vis dėlto būtų gerai ir šiam formatui grąžinti pagarbų statusą. Vyriausybės valandos ir pusvalandžiai yra skirti tam, kad Vyriausybės nariai atsakytų į Seimo narių užduodamus visuomenei aktualius klausimus. Bet tie klausimai čia lieka lyg tarp kitko. Didžioji klausti skirtas laiko dalis be skrupulų naudojama politinėms agitacijoms. Dar gerai, jei ne atviram rinkėjų klaidinimui. Lenktyniavimas, kas skaudžiau įspirs Vyriausybei, išvis niekam nedaro garbės. Jei manote, kad taip labai jau šauniai atrodo, pagalvokite dar kartą.

Artimiausiomis savaitėmis matysime dar vieno parlamentinio darbo instrumento nuvertinimą. Turiu omeny opozicijos žadamą interpeliacijų seriją. Pirmoji iš jų – interpeliacija energetikos ministrui ėmė bliukšti dar nepasiekusi Seimo darbotvarkės. Interpeliacijos tekste faktiškai nėra nieko, į ką ministras jau nebūtų atsakęs Vyriausybės valandoje. Kas turi ausis, galėjo išgirsti. Bet gal tai ne klausos problema, o galvų, prie kurių tos ausys pritvirtintos?

Žodis „absurdas“ savo pirmine reikšme kalba būtent apie negebėjimą girdėti. Interpeliacija energetikos ministrui mažų mažiausiai absurdiška. Ministrui, kuris ką tik gavo tarptautinį įvertinimą už indėlį į energetinį saugumą. Ne mažiau absurdiška būtų interpeliacija užsienio reikalų ministrui G. Landsbergiui. Kartais tenka kalbėtis su jaunais, išsilavinusiais žmonėmis. Jie neslepia savo pasididžiavimo, kad Lietuvai tarptautinėje arenoje atstovauja toks ministras – laisvai bendraujantis visuose diplomatinuose formatuose, turintis vardą ir daugybę asmeninių kontaktų. Lietuvos indėlis matomas ir mobilizuojant Vakarus pagalbai Ukrainai, ir Europai konsoliduojantis prieš šliaužiančią Kinijos invaziją. Tai ir dėl to, kad šis ministras sugeba sutelkti bendram darbui visą diplomatinę Lietuvos potencialą, nepaisant vienokių ar kitokių politinių simpatijų.

Nesiplėsiu apie kitų žadamų interpeliacijų turinį, tik noriu pabrėžti, kad interpeliacijų tikslas yra įrodyti asmens netinkamumą pareigoms. Ne, ši Vyriausybė nebijo interpeliacijų ir atsakys į visus klausimus, tik bus gaila sugaišto laiko, o ypač dabar, kai vyksta nuožmios lenktynės su laiku ir net be interpeliacijų reikia verstis per galvą.

Žadama interpeliacijų serija turi visiškai kitokį tikslą. Nemokamas eteris atrodo toks gundantis, kad net nepagalvojama, ar taip nesuteikiama nemokama paslauga nedraugiškų kaimyninių šalių diktatoriams. Juo apmaudžiau būtų, jeigu taip nutiktų netyčia. Opozicijai trūksta dėmesio ir pagarbos? Mano šviesios atminties močiutė S. Ladigienė sakydavo: gerbk save ir kiti tave gerbs. Tikrai vertas pagarbos būtų atsakingas naudojimasis parlamentarizmo instrumentais pagal jų paskirtį.

Artėjant biudžeto svarstymui, norėčiau atkreipti dėmesį į Seimo statuto nuostatą, įpareigojančią pagrįsti finansinių sąnaudų reikalaujančius projektus. Tai Seimo statuto 135 straipsnio trečiojo skirsnio 13 punktas, jis nedviprasmiškai reikalauja aiškinamajame rašte nurodyti, kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų reikės įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais trimis biudžetiniais metais). Labai galimas daiktas, kad, jeigu visi rimtai laikysimės šios Statuto nuostatos ir nesistengsime pasirodyti geručiai ne savo, o mokesčių mokėtojų pinigais, nereikės griežtinti Vyriausybės išvadų terminų, o Seimas negais laiko diskutuodamas dėl akivaizdžiai neperspektyvių projektų. Galėtume sugriežtinti ir projektų registravimo tvarką, kad projektai, turintys esminių pagrindimo trūkumų, negalėtų būti registruojami. Bet jeigu pagunda pasitaškyti biudžeto lėšomis vis dėlto būtų didesnė, nei realių galimybių įvertinimas, siūlyčiau pasvarstyti ir tokią Statuto pataisą, kad reikšmingų biudžeto sąnaudų reikalaujantiems projektams priimti reikėtų ne mažiau kaip 71 balso, kaip ir visam biudžetui.

Baigsiu kviesdama visus kolegas, nepaisant pažiūrų skirtumų, susitelkti prieš laukiančius iššūkius, nes, taip, Rusija pralaimi karo lauke, bet ji dar neatsisakė ketinimų destabilizuoti visuomenes ir vyriausybes visoje Europoje. Klaida būtų manyti, kad Lietuva čia kokia nors išimtis. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pareiškimą paskelbs R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos. Nesu energetikos srities specialistas, bet gali bet kas suprasti, kad galimai vyksta bene didžiausia energijos afera Lietuvoje. Turėjau ne vieną susitikimą su darbdaviais, su Pramonės ir amatų rūmų asociacijos atstovais. Turbūt žinote, kad užsidaro ne viena stambi įmonė – tai yra tragedija. Tarpukariu buvo elektros boikotas, kai kauniečiai dėl padidintos elektros kainos nusprendė visą savaitę gyventi prie žibalinų lempų ir tai jiems pavyko. Tarpukariu gyvenę lietuviai ypač brangią elektrą bandė atpiginti sumažindami ar visai nutraukdami jos vartojimą. Persiutusi liaudis ėmė protestuoti ir paskelbė nenaudosianti elektros. Elektros naudojimo boikotas tęsėsi visą savaitę. Boikoto dienomis elektros nenaudojo ne tik paprasti gyventojai, bet ir Kauno miesto savivaldybė, prezidentūra.

Dabar vyksta karas Ukrainoje, mes visi palaikome ukrainiečius. Karo pasekmes jaučia visa Europa, bet dauguma valstybių tvarkosi geriau siekdamos, kad kainos skaudžiai nesmegtų gyventojams. Kiti tvarkosi prasčiau arba visiškai nesitvarko. Vienas gerų pavyzdžių yra Estija, ji įveda lubas, neleidžia didinti energijos kainų. Tiesa, elektros tiekimo įmonė yra valstybinė, bet yra įvedama kainų reguliacija. O Lietuvos nepajudinami ministrai galimai maitina „Igنيčio“ dalininkus, tarp kurių figūruoja bankas „Swedbank“, SEB bankas. Jų tikslas yra pelnas, o ne gyventojų gerovė. Kuo sunkiau bus gyventojams ir kuo daugiau jie mokės, tuo „Igنيčio“ vadovai taps turtingesni. „Igنيčio grupės“ pajamos pirmąjį šių metų pusmetį siekė virš pusantro milijardo eurų. Gauta du tris kartus daugiau nei pernai – tuo metu pajamos siekė virš 700 mln. eurų. Klausimas: kodėl pelno sąskaita nėra mažinami tarifai?

O dabar apie dar įdomesnę reiką – baudas. Tie, kurie nepasirinko energijos tiekėjo, moka baudas atskaitant už elektros sunaudojimą papildomai apie 24 euro centus. Kam jie atitenka? Taip, atspėjote, ESO. Toliau dar įdomiau. ESO yra „Igنيčio grupė“. Dalis. Taigi Vyriausybės sprendimo naudos gavėjai yra privatūs investuotojai į „Igنيtį“. Tai yra piliečiai, nepasirinkę nepriklausomo elektros tiekėjo, moka baudą tiems patiems tiekėjams, privatiems investuotojams. Tokio absurdo dar neteko matyti. Tai yra visiškas kriminalas.

Būtų suprantama, jei baudas rinktų Valstybinė mokesčių inspekcija. Bet šiuo atveju baudas renka privatūs investuotojai. Kas galėtų paneigti, kad energijos aukštų kainų dirbtinis palaikymas yra sukurtas ne specialiai?

Tiesa, kodėl energijos kainų šuolis yra kompensuojamas tik gyventojams, o privačios bendrovės paliktos likimo valiai? Jos jau pradeda stabdyti veiklą. Paprasta logika veda prie to, kad jei įmonės bankrutuos viena po kitos, iš ko gyventojai mokės už išaugusias komunalines paslaugas, jei neteks darbo?

Nemanau, kad valstybei reikia skolintis milijardą eurų, taip, kaip sako ir pramonės federacijos atstovai. Tegul susikviečia visus tiekėjus, jų viršpelnius, čia išeina maždaug apie 2 mlrd. eurų... Būtent tokia galimybė leistų stabilizuoti padėtį Lietuvoje, parodant solidarumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Pareiškimą perskaitys V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamieji, dirbdamas Darbo partijoje kartu su kolegomis išsiaiškinau, kad elektros ir šilumos kainos gali ir turi būti kitokios. Ne 40, ne 30 centų ir ne 24 centai, o kaip Lenkijoje – 14–15 centų. Beje, mums reikia konkuruoti, gamintojams ir įmonėms, su Lenkija. Infliacija, aišku, yra, kaip ir pas mus kalbama, na, gerai, iki 18 centų. Apie tai jau kalba ir Europos Komisija. Tačiau ko čia stebėtis? Silpna valdžia kalba tik apie kompensacijas. O stipri – kaip nugalėti priežasties kūrėjus, spekuliantus ir manipulatorius. Ko norėti, kai pati premjerė šiandien pareiškė, kad ji ir jos Vyriausybė tik moderatoriai? Dabar ne rinkos kaina, gerbiamieji, o politinė ir galimai mafiozinė kaina Lietuvoje. Reguluotojai sureguliuoja, kaip jiems reikia, kad pelnai būtų kosminiai.

Gerbiamieji, noriu perspėti dėl ažiotažo dėl saulės ir vėjo energetikos. Neįkirkite į spąstus, nes šiandien jums gali atrodyti, kad kainos yra labai didelės, patrauklios, kad jūs ne tik sau pagaminsite, bet ir parduosite. Tai reiškia, kad irgi galvojate apie spekuliacijas. Matyti, kad yra Seimo narių, kurie jau nori įeiti į tą vėjo energetiką, kitą biznį užsitikrinti. Bet rinkta atsistatys, atsistatys tiek, kai buvo 4–5 centai. Na, gerai, 7–8 centai už kilovatvalandę bus be tų visų paskirstymų. Tačiau atsiminkite, kad tai yra rizika. Sau gaminti – taip, galima. Bet saulę reikia dalinti tik iš trijų, nes saulė tik vasarą 4 mėnesius. O dabar žiema prasidės, iškart tris kartus beveik krenta saulės energijos pajėgumai, vėjo taip pat – tai yra, tai nėra. Pats vadinamasis energetikos ministras sakė, kad vėjo šiais metais nebuvo. Todėl būkite atsargūs, skaičiuokite, nes vėl papulsite į sukčių pinkles, kaip kalbėjo, kad čia 10–15 metų nevystė atsinaujinančios energetikos, bet nepasako iki galo, kad tos energetikos buvo kosminė kaina, kad kažkas galvojo iš to pasipelnyti, padaryti biznį, kažkas ir padarė tą biznį. Tačiau noriu pabrėžti, kad nesitikėkite, kad tas biznesis dabar užprogramuotas ir galimai Seimo nariai paskui laviruos, balsuos, kad bendros kainos būtų daug didesnės, bet pagrindinė tautos dalis bus nuskurdinta. Būkime budrūs ir skaičiuokime, analizuokime, būkime už teisybę. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pasidžiaugsime tuo apskelbtu proto nušvitimu, kuris pasireiškė kolegai Valdemarui tapus Darbo partijos nariu.

Ir E. Gentvilas dar nori replikuoti. Atsiprašau, ne tą įjungiau. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Man vienas kolega iš opozicijos labai draugiškai yra pasakęs. Sako, Eugenijau, mes tiek nesąmonių šnekame, o jūs niekaip nereaguojate. Aš dabar noriu reaguoti – prisiklausėme.

PIRMININKAS. Toliau pareiškimą perskaitys kolega A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Neatsimenu, kada dariau pareiškimą, bet noriu pasakyti, kad tikriausiai kitą sykį gyvenimas priverčia, kai girdi skleidžiamą melagingą, nežinau, dėl kokių priežasčių, informaciją apie buvusias lyg vyriausybes, jeigu kalbėsime apie atominės elektrinės statybą. Bet aš visada mėgstu kalbėti, ne kaip Eugenijus sakė, populizmo arba kažkokiais išgalvotais dalykais, bet visą laiką remiuosi faktais. Faktais, nes vis dėlto mes, politikai, turime parodyti ir savo kultūrą.

Kad aiškiau susidarytų, kas tikrai buvo tie kovotojai prieš tą „Rosatomą“ arba Baltarusiją, pradėkime gal nuo 2009 m. birželio 26 d., kai tuometinis premjeras A. Kubilius susitiko su Baltarusijos premjeru. Citata: „Premjeras A. Kubilius taip pat pristatė kaimynams Lietuvos planus ener-

getikos srityje ne tik statyti naują atominę jėgainę, bet ir kurti bendrą Baltijos šalių elektros energijos rinką, sujungiant ją su tokia pat Skandinavijos šalių rinką.“ Tuometinis Baltarusijos premjeras S. Sidorskis pažymėjo, kad Baltarusijos planai statyti naują atominę jėgainę netoli Lietuvos sienos bus visiškai skaidrūs, derinami su kaimynais.

2009 m. rugpjūčio 16 d. vėl premjerų susitikimas. Citata: „Baltarusijos premjeras pasiūlė Lietuvai dalyvauti naujos atominės elektrinės Baltarusijoje projekte. Premjero A. Kubiliaus teigimu, Lietuva atidžiai išnagrinės šį pasiūlymą, tačiau jis niekaip nepakeis naujos Visagino atominės elektrinės statybos planų. Premjerai sutarė, kad abi šalys nuolatos keisis informacija apie atominių projektų eigą.“

Keliamume toliau. 2010 m. balandžio 30 d. vėl susitikimas su Baltarusijos premjeru. Citata: „Mes išsakėme savo tam tikrus nuogąstavimus ir pastabas dėl pasirinktos vietos, bet manau, kad šias problemas galime spręsti plėtodami bendradarbiavimą, o ne tik ginčydamiesi labai karštai ir emociškai, kaip kartais susidaro vaizdas“, – žurnalistams po susitikimo kalbėjo tuometinis premjeras A. Kubilius. A. Kubilius sakė, kad „Lietuva ir Baltarusija energetikos srityje gali dar plėsti bendradarbiavimą, o Minskas galėtų pasinaudoti Lietuvos patirtimi kuriant reguliatorių, rūpintis branduolinės energetikos saugumu. Manome (citatos tęsinys), kad turime patirties, kuri būtų naudinga Baltarusijai, visų pirma įkuriant ir turint tokį reguliatorių, kuris atitiktų pasaulinius ir europinius standartus. Pagal daugelį tarptautinių organizacijų nuostatų, pagal „Tatenos“ nuostatas, sukurti tokį reguliatorių yra vos ne tokio pat sudėtingumo darbas, kaip pastatyti atominę elektrinę“, – sakė A. Kubilius. S. Sidorskis savo ruožtu teigia garantuojantis, kad Baltarusijos atominė elektrinė bus saugi. Jis sakė įdėmiai išklauses Lietuvos pateiktas rekomendacijas dėl Baltarusijos atominės elektrinės statybos. Jo citata: „Pavedėme ekspertams, energetikos ir aplinkos apsaugos ministrams susitikinėti, bendrauti, dalintis būtinais dokumentais tam, kad viskas būtų aišku ir skaidru.“ Čia nėra paslapčių. 2010 m. birželio 28 d. tuometinis premjeras A. Kubilius susitinka su Baltarusijos prezidentu ir premjeru. Anot Lietuvos premjero, su Baltarusijos vadovu jis taip pat aptarė galimybes Lietuvai importuoti elektros energiją iš Baltarusijos. Baltarusijai, planuojančiai statyti savo atominę elektrinę, Lietuva, pasak A. Kubiliaus, taip pat galėtų perduoti savo specialistų patirtį. Citata: „Man atrodo, kad ir čia mes galime ieškoti bendresnių požiūrių ir sutarimų, kaip siekti intensyvesnio bendradarbiavimo atominėje energetikoje. Mes turime tokios patirties, kokios neturi mūsų kaimynai baltarusiai, kaip prižiūrėti, kad atominės elektrinės veiktų saugiai, turime visą išplėtotą infrastruktūrą, todėl man atrodo, kad tokia patirtis būtų naudinga ir Baltarusijai“, – sakė tuometinis premjeras. O galutinai taškai su Baltarusija buvo sudėti 2013 metais, kai susitikau su tuometiniu premjeru Klaipėdoje ekonomikos forume ir pasakiau, kad mes bendro projekto nebeįgyvendinsime. Čia yra tiesa, bet ne melas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar liko 9 minutės iki Vyriausybės pusvalandžio. Galbūt iš tikrųjų žemės ūkio ministras galėtų pristatyti savo projektą, esamą darbotvarkėje. Ar girdi žemės ūkio ministras, ką aš sakau? Yra galimybė jums lakoniškai pristatyti savo projektą iki Vyriausybės pusvalandžio. Tai yra Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 9 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1961. Pateikimas.

12.21 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 9 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1961ES (pateikimas)

K. NAVICKAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų įstatymo pakeitimas yra visiškai techninis, nes tai yra įstatymas, perkeliantis Europos Sąjungos reglamentą. Pats reglamentas yra pasikeitęs nuo šių metų ir atitinkamai turi būti koreguojamas mūsų nacionalinės teisės aktas išbraukiant konkretaus nebegaliojančio reglamento punktą. Įstatymo esmė ir yra išbraukti vieną iš įstatymo punktų, konkrečiai 7 straipsnio 6 punktą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Nebeliko norinčių jūsų paklausti.

Dėl motyvų. Taip pat niekas neužsirašė. Dabar tuo ir apsiribojame. O balsavimas bus per po pietinį balsavimo intervalą.

12.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2026 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dar turime laiko, tai aš taip pat pasinaudosiu ta galimybe ir savo formalų rezervinį klausimą pateiksiu iš vietos. Tai yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Vakar Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisija perrinko pirmininko pavaduotoją. Ją tapo kolegė L. Girskienė, tai būtų siūlymas ją ir patvirtinti. Matau, kad klausiančių nėra. Dėl motyvų taip pat nėra pasisakančių. Manau, galime fiksuoti, kad po pateikimo pritariame bendru sutarimu.

Svarstymas. Nėra užsirašiusių diskutuoti. Pritariame bendru sutarimu po svarstymo.

Priėmimas. Niekas neužsirašė dėl motyvų. Čia tik vienas straipsnis. Atskirai dėl straipsnio nereikia balsuoti. Dėl viso projekto balsuosime per popietinį balsavimo intervalą. Dėkui.

12.25 val.

Vyriausybės valanda

Vyriausybės pusvalandis turbūt gali prasidėti ir šiek tiek anksčiau. Vis tiek visi buvo nusiteikę Vyriausybės valandai, kuri turėjo būti nuo 12 valandos. Tada paskelbsiu, kad šiandien dalyvauja premjerė ir 12 ministrų. Nedalyvauja G. Landsbergis, nes yra komandiruotėje Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir nedalyvauja kultūros ministras S. Kairys, jis šiuo metu atostogauja.

Dabar pradėdame klausimus. Pirmasis klausia V. Ažuolas. Ruošiasi A. Butkevičius. (*Balsai salėje*) V. Ažuolo nėra, tada iš Valstiečių ir žaliųjų frakcijos buvo A. Dumbrava toliau užsirašęs. Prašom.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Klausimas teisingumo ministrei. Gerbiama ministre, aš tikrai žinau, na, mes visi žinome, kad jūsų atstovaujamai partijai yra labai svarbūs dekriminalizavimo įstatymai dėl narkotikų, partnerystės, arba Civilinės sąjungos įstatymas, bet galbūt yra dar svarbesnių klausimų, kaip klausimai Kalėjų departamente?

Gėda skaityti spaudoje. Tokie dalykai, visokios meilės, galbūt tai meilės tarp kalinių ir pareigūnų, galbūt, taip sakant, visko gali būti, tačiau tos sąvokos, kurios buvo, nežinau, gal gūdžiais sovietiniais laikais – „gaidžiai“, „bachūrai“, „ožiai“, vėlgi tai yra Kalėjų departamente, kaip suprantu, arba pavaldžiose struktūrose tai yra. Yra siūlymas bendradarbiauti kalinių su pareigūnais, pačių pareigūnų tarpusavyje.

Ar jūs matote tas blogybes, ar jums ne gėda, kad taip yra? Ir ar jūs turite kokį nors planą, kad to nebūtų, kas dabar darosi? Man taip atrodo, kad nuo sovietinių laikų mes nė kiek nepasistūmėjome šiuo atžvilgiu. Labai ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju, kolega, už klausimą. Aš neslėpsiu ir džiaugsmo, kad pagaliau šita tema yra kam nors aktuali, ir ne tik iš antraščių. Jeigu mes pažiūrėtume į patį faktą, kurį jūs minite, ar Lietuvoje egzistuoja įkalinimo įstaigose subkultūra, tai vienareikšmiškai taip.

Reikėtų turbūt pradėti nuo to, kad mes neneigiame realybės ir tikrai žinodami savo problemas, jas įvardinę mes galime kalbėti apie jų sprendimus. *De facto* situacija – šiandien mes turime visas įkalinimo įstaigas, kurios buvo pastatytos, kai Lietuva buvo okupuota Sovietų Sąjungos. Mes neturime naujų įstaigų. Didžioji dalis įstaigų yra bendrabučio tipo. Kitaip sakant, įkalinti asmenys (kaip žinote, Lietuva šiandien užima trečią vietą pagal įkalintų asmenų skaičių) gyvena bendrabučio tipo įstaigose, kitaip sakant, jie bendrauja tarpusavyje ir neturi kamerų. Tai sudaro prielaidą subkultūrai.

Antra dalis, kai mes kalbame apie personalą, tai yra žmonės, kurie dirba tiesiogiai su nuteistaisiais. Pagrindinis jų darbas, kurį įvardina ir Bausmių vykdymo kodeksas, integruoti asmenį į visuomenę, nes mes turime tas prielaidas, kad asmuo gali grįžti į visuomenę ir elgtis kitaip, kitaip sakant, paisyti teisės aktų reglamentavimo.

Trečia dalis – tai yra investicija ir į personalą, ir į reguliavimą. Dėkoju Seimui, nes dar šiemet Seimas nubalsavo, jūsų pritarimu, ir mes turėsime nuo sausio 1 dienos naują Bausmių vykdymo kodekso redakciją, nebe atskirus straipsnius. Pirmą kartą nepriklausomos Lietuvos istorijoje turėsime kodeksą, kuris įveda normalizavimo principą, kuris Vakarų Europoje seniausiai taikomas, apie tai, kad kai asmuo atlieka bausmę, jis yra rengiamas gyvenimui laisvėje. Atitinkamas individualus darbas, užimtumas, kuris iki šiol visiškai nebuvo akcentuojamas, tampa realybe.

Ką jau daro Vyriausybė šiandien ir kur yra atsakymas, kaip galima pakeisti subkultūros egzistavimą? Puikiai suprantama, kad neįmanoma išnaikinti to, ką mes turime daugelį metų, per vieną dieną. Pirmas žingsnis – naujas kodeksas, kuris nukreiptas būtent į resocializaciją, į tiesioginį darbą su nuteistaisiais, tai yra naujas reglamentavimas.

Antras – investicija į mūsų personalą. Šiandien jau yra parengta ir patvirtinta pažangos priemonė tiesiogiai statutiniams pareigūnams tam, kad jie galėtų kelti savo kvalifikaciją, kad tai nebūtų tiktai prižiūrėtojas, stovintis bokštelyje su ginklu, bet tiesiogiai dirbantis su kiekvienu įkalintu asmeniu, kad mes turėtume dinaminę priežiūrą.

Ir trečia dalis yra infrastruktūra. Šiandien jau yra investuojama į kamerines patalpas. Jau yra Vyriausybės pritarimas Šiaulių įkalinimo įstaigos statybai ir jau šiemet darysime du naujus pusiaukelės namus Šiauliuose ir Tauragėje, kitais metais dar Plungėje, tam, kad tie asmenys, kurie išeina iš įkalinimo įstaigos, galėtų būti paruošti gyvenimui laisvėje. Ir paties recidyvo, kuris, manytina, yra vienas svarbiausių rodiklių, statistika rodo – iš pusiaukelės namų išėjusio kalinto asmens tikimybė grįžti yra iki 10 %, jeigu išeina iš uždaro tipo, yra apie 60 %. Esu tikra, kad šitie žingsniai leis mums judėti link mažesnės subkultūros mūsų įkalinimo įstaigose. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Butkevičius. Ruošiasi K. Vilkauskas.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas tikriausiai būtų premjerei. Akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ irgi yra elektros energijos tiekėjai, jie turi maždaug 3 tūkst. vartotojų, tikriausiai dėl to, kad savo elektros tinklą neperdavė ESO. Ir jie turi pasirašę sutartį su elektros vartotojais. Dabar elektros vartotojai moka apie 29 centus už kilovatvalandę, bet negauna jokių kompensacijų. Dabar jau gavo raštus iš akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“, kad jiems didinama kaina beveik iki 49 centų už kilovatvalandę. Konkrečiai man suformuluotas klausimas iš gyventojų, kalbu apie Pilviškių miestelio gyventojus, ar jiems bus mokama kompensacija, ar ruošiamasi priimti kažkokį nutarimą? Kalbėjau ir su kai kuriais akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ vadovais, jie sakė: mes tikrai nežinome ir negalime atsakyti į šitą klausimą.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Čia kažkoks visiškai atskirai paimtas atvejis, ne tai, kad čia būtų kažkokia labai įprasta situacija, tikrai pažiūrėsime tą dalyką. Nes tai, ką jūs dabar sakėte, kaina yra labai panaši, kokią moka vartotojai su reguliuojamo tiekimo kompensacija, bet, aišku, ta didesnė kaina tiesiog yra apskaičiuota pagal dabartinę rinkos kainą. Nes dabartinė rinkos kaina faktiškai dabar tokia ir yra – maždaug 47 centai.

Reikia išsiaiškinti, kaip ten yra, ar yra kokių nors alternatyvų tiems vartotojams. Jeigu jų nėra, aišku, kad jiems reikės rasti sprendimus.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi A. Gedvilas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas ekonomikos ir inovacijų ministrei. Kadangi dabar pratęstas PVM lengvatinis tarifas viešbučiams, o restoranai yra atsidūrę sunkioje situacijoje, ar jūs galvojate pritaikyti, ar jau esate numatę pagalbos paketą būtent restoranams ir maitinimo įstaigoms?

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkoju už klausimą. Iš tiesų Seime yra pateikti lyg ir du įstatymo pakeitimai, PVM įstatymo pakeitimai, restoranams ir viešbučiams. Seimas turės apsispręsti, mes čia Vyriausybėje neslepame, Ekonomikos ir inovacijų ministerija birželio mėnesį pateikė tam tikrų detalių apie tai, jog matytume prasmę pratęsti šią lengvatą. Yra kitų nuomonių, tad apsispręsimė. Jeigu manęs klausiate, aš matyčiau prasmę pratęsti šią lengvatą.

PIRMININKAS. Gerai. Toliau klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. GEDVILAS (DPF). Klausimą turėčiau krašto apsaugos ministrui A. Anušauskui. Vakar išgirdome jau kurį laiką prognozuotą Kremliaus sprendimą Rusijoje skelbti vadinamąją dalinę mo-

bilizaciją. Žodis „dalinė“ turi, ko gero, tik propagandinę reikšmę. Išgirdome, jog Lietuvos Respublikos Prezidentas artimiausiu laiku šauks Gynybos tarybos posėdį, o Lietuvos kariuomenėje padidintas budrumo lygis.

Ministre, gal galite detaliau paaiškinti, ką reiškia, jog padidintas kariuomenės budrumo lygis? Kaip jūs manote, kaip šioje situacijoje turėtų būti didinamas visuomenės budrumas ir kaip tai galėtų pasireikšti, kokia jūsų nuomonė apie galimą Rusijos kariuomenėje tarnauti vengiančių Rusijos piliečių migraciją į Lietuvą?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Aš nesusiečiau visų dalykų – ir šaukiamos Valstybės gynybos tarybos, ir Rusijos paskelbtos mobilizacijos, nes Valstybės gynybos taryba tiesiog svarstys kitus klausimus, nesusijusius su tuo. Rusija, skelbdama mobilizaciją, be abejonės, siekia savo tikslų, bet yra šalutinių reiškinių, kurie lydės šią mobilizaciją.

Be abejonės, mes dabar Rusijos pasieniuose, bet ne Lietuvos ir Rusijos pasieniuose, kituose, kur rusai turi bevizio išvykimo galimybę, matome žmonių ir automobilių eiles, jie siekia palikti Rusiją. Prie mūsų sienų to nėra. Kaip žinote, pats mobilizavimo faktas, šaukimo turėjimas nesuteikia teisės į politinį prieglobstį, tai yra aiškiai, aš manau, Lietuvoje iškomunikuota, tą girdi ir anoje pusėje. Todėl jų išvykimo kryptys yra kitos.

Dėl budrumo lygio. Aš pasakysiu, kad kariuomenėje yra keletas budrumo lygų. Kai kas nors įvyksta kaimyninėse valstybėse, visada mūsų greitojo reagavimo pajėgose tas budrumo lygis padidinamas tam tikram laikui, jeigu įvyktų kokių nors provokacijų. Bet tas budrumo lygis reiškia (pats paprasčiausias paaiškinimas), kad, pavyzdžiui, greitojo reagavimo pajėgų kariai, priskirti toms pajėgoms, turi būti kareivinėse, ne daugiau. Tai toks budrumo lygis. Jeigu kilsteli dar aukščiau, turi būti su ginklais, su šaudmenimis ir taip toliau. Visą laiką keliama. To nėra. Šiuo atveju Lietuvos gyventojams tikrai nėra reikalo dėl tos mobilizacijos nerimauti, nes ji skirta vis dėlto pasiekti V. Putinui tą tikslą Ukrainoje. Karas vyksta Ukrainoje. O mes kaip teikėme paramą Ukrainai, taip ir teiksime.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal galėčiau truputį papildyti dėl tų Rusijos piliečių, kurie dabar apsisprendė bėgti nuo mobilizacijos, ir dėl to, ką jau matėte vakar, apie išpirktus bilietus ir judėjimą automobiliais prie sienų. Priėmus sprendimą dėl nepaprastosios padėties ir suteikus įgaliojimus Vyriausybei nustatyti kriterijus Rusijos piliečiams, galintiems atvykti į Lietuvą, tie kriterijai buvo nustatyti pagal su kitomis Baltijos valstybėmis ir Lenkija sutartą algoritmą. Yra tam tikros kategorijos, kurios gali atvykti į Lietuvą: žmonės, kurie turi humanitarines vizas, vilkikų vairuotojai, taip pat šeimų nariai, kaip yra numatyta. Šių kriterijų šiomis aplinkybėmis niekas nėra nusiėmęs keisti. Nors girdisi čia tokių pasamprotavimų, kad mes galbūt galėtume visus tokius bėgančius surinkti ir taip susilpninti V. Putino kariuomenę, bet, tiesą sakant, karas vyksta jau labai seniai, ši invazija vyksta jau labai seniai. Tikrai žmonėms buvo daug laiko ir galimybių apsispręsti dėl to, kokios yra jų politinės pozicijos ir kokia jų pažiūra. Vien ta aplinkybė, kol karas vyko televizoriuje, žmonėms tas karas tiko, bet kai staiga atsitiko taip, kad reikės nuvažiuoti patiems, jau jis pasidarė visiškai nepriimtinas. Aš tai vertinčiau jau ne kaip politinę poziciją, o kaip tam tikrą savisaugos poziciją. Tikrai mes savo vizų išdavimo tvarkos ir įleidimo tvarkos neketiname keisti. Kiekvienas bus vertinamas pagal asmeninį *track record*, tai yra pagal tai, ką žmogus veikia Rusijoje. Gal jis buvo opozicijos veikėjas, žinoma, gal jam gresia susidorojimas, tai tokiais žmonėmis mes kaip pasirūpinome, taip ir pasirūpinsime. Bet suteikti prieglobstį visiems, kam dabar nepatinka tai, ką nusprendė jų valstybės vadovas, turbūt nėra mūsų uždavinys.

Ir dar norėčiau pabrėžti, kai buvo pasiektas susitarimas tarp trijų Baltijos valstybių ir Lenkijos, tuo metu prie to susitarimo neprisijungė Suomija. Čia buvo klausimų, kodėl Suomija nesijungia, turi gana ilgą sieną. Bet vakar jau labai praktinė situacija privertė Suomijos Vyriausybę tą poziciją persvarstyti. Suomijos Vyriausybė vakar irgi anonsavo, kad sugriežtins Rusijos piliečių įvažiavimą į savo teritoriją. Lygiai taip pat nenori būti ta šalis, į kurią dabar visi, nusprendę, kad jiems dabar jau netinka tai, ką daro V. Putinas, sugalvotų atvykti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už papildymą. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi R. Šarknickas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Mano klausimas ir toks apeliavimas į premjerę ir į švietimo ir mokslo ministrę. Šiuo metu Baltarusijoje uždaromos mokyklos, vykdomas etnocidas tautinių mažumų

atžvilgiu. Labiausiai kenčia lietuvių, lenkų ir ukrainiečių tautinės mažumos, jei kalbėtume apie uždaromas mokyklas, buldozeriais griauamus paminklus ir taip toliau. Visi pasmerkėme tuos veiksmus, vyko protestas, bet iš režimo mes ir negalime nieko kito tikėtis. Tuo tarpu pas mus Lietuvoje iki šiol vyksta tokie dalykai. Aš vis dėlto labai apeliuoju, kad esant dabartinei situacijai Lietuvos ir Lenkijos santykiuose nebūtų jokio menkiausio šėšelio, kad tautinių mažumų poreikiai gali būti neįvertinti ir neišspręsti jų keliama klausimai. Mokslo metai prasidėjo, vyksta ugdymo procesas visą mėnesį, tačiau iki šiol Trakų savivaldybės mokyklos, atitinkančios bendruosius kriterijus, bandomos reorganizuoti.

Antras momentas. Tautinių mažumų mokyklų mokiniai Vilniaus regione neapskaitomi Mokinių registre. Tokie veiksmai, kuriuos leidžia sau Registrų centras, neleidamas registruoti mokinių Mokinių registre prie faktinės jų mokymosi vietos, teisės aktuose yra nenumatyti ir yra neteisėti, aš apskritai kalbu.

Antras dalykas, pažymėtina, kad taip jie klaidingai apskaitomi ir šiuo metu visai neapskaitomi, tai yra mes turime visiškai neapskaitytus kai kurių tautinių mažumų vyresnių klasių mokinių bendruosius duomenis. Tėvams niekaip nesuprantamas siūlomas ŠMM modelis *de facto* ir *de jure* paimti vietą ir apskaityti kitur, jie taip pat kalba apie tai, kad yra pasirašę sutartis su ugdymo įstaiga ir yra pažeidžiami jų teisėti lūkesčiai gauti nenutrūkstamą mokymąsi šioje ugdymo įstaigoje. Labai svarbu užtikrinti savivaldybėms, kurios gali sau tai leisti, iš savo biudžetų išlaikyti ir leisti užregistruoti nepilnas klases. Aš labai apeliuoju į gerbiamą premjerę, į jos gerą valią, nes tik dėl jos geros valios mes tą klausimą galime išspręsti, ir į ministrę, kad vis dėlto imtųsi veiksmų ir registras atspaustų tą *guziką*, ir tie vaikai būtų apskaityti ten, kur jie mokosi. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Pirmiausia dėl Trakų. Norėčiau pasakyti tik tiek, kad tai yra savivaldybės sprendimas ir, man atrodo, jis yra labai racionalus, nes devyni vaikai šiandien mokosi Paluknio gimnazijos abiejose klasėse. Iš jų per penkerius metus tik vienas įstojo į aukštąjį mokslą apskritai, į aukštąją mokyklą, turime suprasti mokslo rezultatus. Savivaldybė pasiūlė labai aiškiai Paluknio gimnazijos mokiniams registruotis Lentvario gimnazijoje ir net sudaro sąlygas baigti Paluknio gimnaziją toje pačioje gimnazijoje, toje pačioje vietoje, mokslus finansuodama papildomai. Man atrodo, kad sudarytos sąlygos yra tikrai labai geros, yra iš anksto apie tai diskutuota. Taigi, manau, tą problemą tiesiog reikia išspręsti pačiai mokyklai, į ją kreiptasi ne vieną kartą.

Na, o dėl kitų atvejų – jų nėra daug, nes su Vilniaus rajono savivaldybe mums, atrodo, sprendimą surasti pavyko, yra galbūt keli atvejai Šalčininkų rajono savivaldybėje. Sprendimai dėl 12 mokinių gimnazijų klasėse labai seniai jau yra priimti netgi ne mūsų Vyriausybės, yra informuota, savivaldybės yra informuotos Vyriausybės atstovų, kad jos pažeidžia nutarimo nuostatas, ir joms yra sudarytos visos sąlygos priimti sprendimus laiku, deja, kai kuriose vietovėse tie sprendimai yra tiesiog nepriimti pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nuostatas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš dėl tos apeliacijos į save. Irgi galėčiau pasakyti, kad tai, ką minėjo Jurgita, yra arba galiojantys Vyriausybės nutarimai, arba savivaldybės pasiūlyti gana racionalūs sprendimai. Taip, žinau, kad yra žmonių, kuriems tai nepatinka, bet aš į jus apeliuoju, nes iš esmės jūs iš to darote geopolitinę temą, kai jokios geopolitinės temos čia nėra. Mes turime progą reguliariai aptarti šiuos klausimus su Lenkijos vyriausybe, manau, kad ten, kur dalykai kaip nors galbūt gali būti šiek modifikuoti, tai yra daroma, bet ten, kur jau yra nepagrįsta, tai nėra daroma, nes dėl bendrų principų jau yra susitarta gana seniai.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi L. Mogenienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Mano klausimas būtų vidaus reikalų ministrei. Pastaruoju metu dažnėja antraščių apie pasienio kavinukes, kur jau dešimtimis galima sutikti pabėgėlius ir panašiai. Dabar nuo mobilizacijos bėga rusai, kurie turi kitas politines pažiūras, ar nenukens taip, kad mes sulauksime ir tų žmonių, kertančių sieną? Kiek dabar ta siena yra saugi ir kaip čia su tais pabėgėliais yra, kad jau tenka pamatyti juos ir Lietuvos kavinukėse prie pasienio? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Pirmas dalykas, šiuo metu tikrai stebime tokią tendenciją, kad iš Baltarusijos yra tikslingai nukreipiamas emigrantų srautas į Lietuvą, padedant Baltarusijos parei-

gūnams yra gadinama mūsų koncertina, mūsų fizinis barjeras, stumiami žmonės sąmoningai. Tai rodo skaičiai: jeigu mes lygintume pernai metų neteisėtų migrantų bandymus kirsti ir neįleidimo atvejus, tai jie yra susilyginę su šiais metais gaunamais skaičiais per parą ir per mėnesį. Tai tikrai rodo, kad srautas yra, bet noriu patikinti, kad visos tos priemonės, kurios buvo priimtos, tai yra pirmiausia fizinis barjeras, tikrai mums leidžia užtikrinti sienos apsaugą, bet tam, kad ta sienos apsauga būtų maksimaliai gera, mums reikalingi dar keli komponentai.

Pirmiausia tai yra sienos stebėjimo sistema. Sienos stebėjimo sistema šiuo metu yra padengti 55 kilometrai. Atsiprašau, 55 % sienos su Baltarusija yra padengta stebėjimo sistemos. Tam, kad būtų užtikrintas efektyvesnis kontrolės mechanizmas, reikalingas 100 % padengimas. Yra duotas įpareigojimas ir VSAT yra įsipareigojęs tai padaryti iki metų pabaigos. Tikimės, kad šitos priemonės bus efektyvios ir tikrai duos ženklų rezultatą.

Bet kalbant apie kokias nors tendencijas, kitus momentus, šiandien sunku prognozuoti. Žinome aiškiai Lietuvos poziciją, kad mobilizacija, mobilizacijos vengimas nėra pretekstas gauti kokias nors išimtines arba išskirtines teises. Tą norėčiau pabrėžti. O kai matysime, tai matysime. Šiuo metu tokių tendencijų nestebime. Jeigu kalbėtume apie pasienio kontrolės punktus, taip pat nematome, kad tie srautai arba eilės būtų padidėjusios. Kaip tik matome sumažėjusį srautą. Jisai sumažėjo apie 50 %, nes ta žinia nusiūsta ir prevenciškai suveikė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal dėl tų žmonių kavinukėse truputėlį norėčiau atkreipti dėmesį, kas čia ministrės nebuvo paminėta. Šiaip didelė dalis nelegalių migrantų turi galimybę išeiti už tos teritorijos, kurioje gyvena, ribų. Todėl pamatyti tokį žmogų gatvėje ar kavinukėje neturėtų būti kažkokio proceso požymis, o tai yra tiesiog ženklas, kad žmonės turi teisę išeiti. Dalis tų žmonių išeina taip, kad ir nebegrįžta, nes nuo pat pradžių, mes žinome, jų kelionės tikslas nebuvo Lietuva, o kitos Vakarų valstybės, šalys. Tiesiog yra bandoma įvairiais būdais, neteisėtai, tiesą sakant, iš Lietuvos išvykti, bet tai nėra susiję su naujų žmonių bandymu kirsti sieną ar naujais bandymais, o tai yra tie žmonės, kurie jau yra Lietuvoje ir turi teisę išeiti iš savo gyvenamos teritorijos ribų.

PIRMININKAS. Klausia L. Mogenienė. Ruošiasi T. Bičiūnas.

L. MOGENIENĖ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Turiu klausimą susisiekimui ministrui. Daugelyje vietų keliuose matome didžiules spūstis, jos susidarė dėl vykdomų remonto darbų. Gal geriausias pavyzdys būtų ties IX fortu Kaune. Dabar 10 kilometrų eilės ir vilkikų, ir lengvųjų mašinų kiekvieną dieną. Tenka matyti ten gana vangų tą veiksmą. Pavyzdžiui, šiandien ryte važiauvau, eilės didžiulės, baisios iš visų pusių tame mazge, o ten du žmonės, tie specialistai, tariasi, rūko.

Mano klausimas, ar yra kokias nors monitoringo sistema, kas kada remontuos, ypač tuos didžiuosius magistralinius kelius, nes tikrai nesunku suvokti, kokia to stovėjimo kaina ir ekonomiškai, ir žmonių laikui, tiesiog sužlugdytam. Ar yra kas aprobejoja, kada kas uždarys remontuoti tą kelią? Ar yra kokia kontrolė, per kiek laiko įmanoma optimaliausiai padaryti tuos darbus? Ar yra kokių nors motyvinių pastangų tų žmonių atlikti tuos darbus galbūt ne piko laikotarpiu, kad nesusidarytų tikrai tokia labai labai sunki situacija? Ačiū.

M. SKUODIS. Ačiū už klausimą. Realiai dėl šitos situacijos... Kas vyksta savivaldybių keliuose, aš negalėčiau pakomentuoti, nes sprendžia savivaldybės. Kas susiję su valstybiniais keliais, tikrai tokių situacijų turėtų būti išvengta dėl kelių priežasčių.

Pirmas dalykas, kaip vykdomi viešieji pirkimai ir kokios ten yra nustatomos sąlygos. Mano įsitikinimu, dėl ko mes kalbame ir su Automobilių kelių direkcija, tikrai turėtų laimėti tas rangovas, kuris pažada pirmiausia išvengti spūsčių. Čia mes turime įvairiausių variantų. Kai kur ir matome gerųjų pavyzdžių, kai darbai vykdomi naktį. Taip, tai kainuoja brangiau, bet jeigu mes skaičiuotume laiko sąnaudas, man atrodo, tas dalykas atsiperka. Tai vienas dalykas, kas yra nurodyta viešųjų pirkimų sutartyse. Šiuo atveju mes, ministerija, prašome didesnio griežtumo.

Antras dalykas. Visi eismo ribojimai, planai, kaip nukreipiama, yra tvirtinami Automobilių kelių direkcijos. Jau ten derinant su rangovais, deja, tikrai kartais pasitaiko tokių situacijų, kai, žinote, na, galėtų būti darbai tikrai atlikti kitu metu. Aš gal šį jūsų minimą atvejį dar papildomai pažiūrėsiu, kokios ten sąlygos nustatytos, kaip yra dirbama, kas yra daroma. Na ir mūsų vien tik-

tai prašymu, jau reikalavimu, jeigu darbai nevyksta ir ten eismo saugumui nekenkia niekas, tai ir ženkla, tiesą pasakius, tuo metu turėtų būti nuimami. Aš tiesiog pasidomėsiu dar dėl šio konkretaus atvejo.

PIRMININKAS. Klausia T. Bičiūnas. Ruošiasi A. Skardžius.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Klausimas bus švietimo ministrei. Gerbiama ministre, esate kažkada per Vyriausybės valandą atsakiusi į mano pateiktą klausimą apie mokytojų etatinio darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimą. Žinau, kad esate sudarę darbo grupę ir jau beveik nepilni dveji metai, kai ji turėtų dirbti ir tobulinti tą tvarką. Norėjau jūsų paklausti, kokie darbai yra nudirbti ir kiek šiuo atveju yra pasistūmėta į priekį ir patobulinta? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Kaip žinoma, etatinio darbo užmokesčio formulė buvo įvesta ne taip jau ir seniai. Yra įvairių nuomonių ir įvairių mokyklų, kaip mokyklų vadovų ir mokytojų nuomonių, kad ta formulė, kuri šiuo metu yra, yra pakankamai gera. Yra tam tikrų trūkumų, tikrai aš tą matau, ir tai yra labai susieta ir su mokytojų karjeros sistema. Šie klausimai turėtų būti svarstomi kartu. Mes esame pateikę savo siūlymus, tikrai sulaukiame įvairių pastabų, šiuo metu tobuliname, tai šie darbai eina lygia greta. Na, juos sunku atskirti vieną nuo kito ir tai yra tikrai labai sudėtingas sprendimas, jo tikrai nesinori priimti kaip nors labai skubotai, nes žinome ir jau esame turbūt patyrę etatinio darbo užmokesčio įvedimo visą problematiką. Taigi darbai vyksta, jeigu matysime, kad turime pakeisti, galime pakeisti ką nors, kas tikrai duos gerus rezultatus, tai tą ir padarysime.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Palionis.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Klausimas būtų poniai finansų ministrei. Turime SGD terminalą, tačiau „Ignitis“ nuogąstauja, kad neturime ilgalaikių sutarčių, arba bando taip pateisinti, dėl ko yra aukštos dujų kainos, tačiau nutylima apie aštuonerius metus galiojančią sutartį su „Equinoru“, tai yra 330 mln. kub. metrų dujų. Tokio kiekio pakanka aprūpinti visus buitinius vartotojus. Ta sutartis galios dar iki 2024 metų pabaigos, tačiau apie kainą pagal šią pastovią sutartį – tyla ir neišgausime nei Ekonomikos komitete, nei Energetikos komisijoje. Kokia vis dėlto, gerbiama ministre, yra įsigyjamų dujų kaina dabar iš „Equinoro“? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš visgi perleisiu šį klausimą energetikos ministrui.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Dujų kaina yra apskaičiuojama pagal naujai suderėtą formulę, kurią sudaro tiek biržų indeksai, tiek žaliavų indeksai, o kokia konkreti kaina yra šiandien, mes jums atsiųsime.

PIRMININKAS. Klausia A. Palionis. Ruošiasi A. Nekrošius. (*Balsai salėje*) Nėra A. Palionio. Tada R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamasis. Aš finansų ministrei turiu klausimą, nes jūs esate „Igničio“ kaip ir akcininkė, kaip ir vadovė, kaip aš sakau. Gal galite pasakyti, kokių pagrindų buvo parinktas partneris, kur pasirašė „Ignitis“ šią savaitę bendradarbiavimo sutartį ir įsteigė latvių įmonei vystyti saulės jėgainių parką? Kokia jo yra pridėdamosi vertė ir kodėl negalėjo pats „Ignitis“ šio dalyko padaryti, jeigu taip galima pasakyti? Ar buvo vieša procedūra atrenkant partnerį? Kodėl pasirinktas būtent šis asmuo, kuris, kaip žinote, yra susijęs su viena medienos įmone, kuris susijęs artimai su jūsų kai kuriais partijos nariais ir jau jo vaidmuo energetikos srityje minimas ir kitais atvejais, kai jie išimtinai gauna tam tikrus leidimus. Tai kodėl... Ar buvo ar nebuvo viešas pasirinkimas to partnerio ir kodėl taip yra bandoma iš tikrųjų „Igničio“ sąskaita, šurkščiai pasakysiu, devaluoti „Igničio“ kapitalą? Kaip, finansų ministre?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš nesu „Igničio“ įmonės vadovė, nepaisant to, kad kartais norima tokią poziciją formuoti. Finansų ministerija valdo įmonės akcijas. Tokiu atveju siūlyčiau, vykdant parlamentinę kontrolę, jeigu yra klausimų konkrečiai įmonės vadovybei, išsikviesti įmonės vadovą. Jis atsakys į klausimus apie įmonės kasdienį darbą.

PIRMININKAS. Ministrė atsakė tiek, kiek gali atsakyti į šį klausimą. Paskutinis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kreipiuosi į susisiekimą ministrai. Čia gal ne tiek klausimas, kiek prašymas atkreipti dėmesį. Aš prieš posėdį rodžiau tam tikrą vaizdo

įrašą apie padėtį ties Ariogala tilto per Dubysą klausimu. Vaizdo įrašė puikiausiai matoma tilto būklė, iš esmės avarinė, vyksta eismas, važiuoja autobusai. Kur yra problema? Didžiausia problema yra dėl susikalbėjimo tarp Lietuvos kelių direkcijos ir savivaldybės, bendraujama biurokратиškai, visokiais raštais, tačiau iš esmės problema gana ilgai vilkinama ir nesprenžžiama. Aš tiesiog ne tiek klausimo prašau, kiek dėmesio šitam atvejui. Galbūt dar galite ir pakomentuoti?

M. SKUODIS. Ačiū. Aš tik noriu pabrėžti, kad jeigu avarinė būklė, tai toks tiltas privalo būti uždarytas. Tai pirmas dalykas, nes eismo saugumas yra klausimas numeris vienas. O dėl to konkretaus atvejo, kodėl taip vyksta, kas ten su kuo nesusikalba, tai mes pažiūrėsime.

PIRMININKAS. Vyriausybės pusvalandžiui skirtas pusvalandis baigėsi. Tuo pačiu metu baigėsi ir mūsų vakarinis... Mes pradėjome 4 minutėmis anksčiau, todėl mes fiksuojame ne pagal valandą, o pagal trukmę.

Baigiame pusvalandį ir baigiame rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 205 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 22 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiami kolegos, laikrodis muša 14 valandą. Pradedame Seimo vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu užsiregistruoti ir pranešti Lietuvai ir pasauliui apie savo registraciją.

Užsiregistravo 76 Seimo nariai.

Seimo opozicinių frakcijų darbotvarkė

14.01 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl energetinės krizės suvaldymo“ projektas Nr. XIVP-2031 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Gerbiami kolegos, pradedame opozicinių frakcijų darbotvarkę. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl energetinės krizės suvaldymo“ projektas. Pranešėjas yra L. Savickas. Kviečiu jį į tribūną pristatyti rezoliuciją, kuri pagaliau yra registruota. Sveikinimai.

Dėl vedimo tvarkos – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš turiu pasiūlymą balsuoti po kiekvieno klausimo.

PIRMININKAS. Ačiū už pasiūlymą. Bet jūs to pasiūlymo neįgarsinote nei sudarydami darbotvarkę, nei per Seniūnų sueigą, tai šito pasiūlymo balsuoti neteiksiu. Prašom. Gerbiamas L. Savickas – į tribūną.

Prašom. R. Tamašunienė turi pasiūlymą.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Taip, aš lygiai su tuo pačiu pasiūlymu. Opozicinė darbotvarkė. Frakcijos vardu mes prašome, kad opoziciniais darbotvarkės klausimais mes galėtume balsuoti po kiekvieno pristatyto įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, labai ačiū už šiuos pasiūlymus, bet aš dar kartelį jums priminsiu, kad nei Seniūnų sueigoje, nei sudarant darbotvarkę šito prašymo nebuvo. Jau yra sudaryta darbotvarkė ir aš šito pasiūlymo balsuoti neteiksiu.

Gera, E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Mielieji kolegos, aš irgi... (*Balsai salėje*) Kolegos, aš irgi sutikčiau su tuo, jeigu būtumėte rytinėje darbotvarkėje pasiūlę, kad popietinėje darbotvarkėje balsuojama dėl kiekvieno klausimo atskirai, dabar pažiūrėkite, darbotvarkė patvirtinta. Seimo nariai žino, kada patvirtintas balsavimas. Tai ką jūs norite padaryti?

PIRMININKAS. Gera, gerbiami kolegos, aš nutraukiu visus pasisakymus per šoninį mikrofoną. Jeigu mes norime tęsti posėdį, 2-1 klausimas, aš tikrai kviečiu gerbiamą L. Savicką pristatyti rezoliuciją ir dirbti kaip įmanoma konstruktyviau. Jeigu L. Savicko rezoliucijos tekstas jūsų neįtikins, galėsite užduoti jam klausimus arba pasisakyti replikos teise. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, tikrai prašau įsiklausyti. Prašom, Lukui žodis. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Lukai, prašom jūsų. Kiek čia dabar yra minučių? Visos 10. (*Balsai salėje*)

L. SAVICKAS (DFVL). Gera. Petrai, viskas jau. Einame dirbti. Ligita! Gera, kolegos.

PIRMININKAS. Gerbiamas Lukai, dar kartelį prašau, žodis jums. Visi jūsų klausio ir yra pasirengę pasižymėti svarbiausius rezoliucijos punktus.

L. SAVICKAS (DFVL). Viskas, kolegos, pradedame darbą, man atrodo, pabandėme. Kas dar norėsime, galėsime per šoninį mikrofoną toliau pajudėti. Bet akivaizdu, kad tema aktuali. Ir man

atrodo, kad tas aktualumas yra tikrai didžiulis vien dėl to, kad jau kelintą posėdžio dieną mes diskutuojame apie energetikos krizę ir mes visi esame atsidūrę jos epicentre. Iš tikrųjų nuo mūsų visų veiksmų priklausys, kaip mums pasiseks šitą krizę suvaldyti. Ar suvaldysime, ar vis dėlto ganėtinai desperatiškai gesinsime lokalius židinius ir visą tolesnę pasekmių grandinę vis stumsime ir stumsime į rytojų.

Lietuvos situacija yra ypač jautri. Kaip mums visiems puikiai žinoma, mūsų infliacija perkopė istorinę 22 % ribą, elektros energetikos rinkoje kol kas ganėtinai nevaldomas chaosas, yra besiformuojanti verslo bankroto riba, ką jau kalbėti apie artėjančią šildymo sezoną ir jo iššūkius. Šie iššūkiai palies kiekvieną Lietuvos žmogų, taip pat ir mus šioje salėje. Tad raginimai išsitraukti elektros prietaisus iš rozečių ar darželiuose, ligoninėse užsukti šiltą vandenį situacijos tikrai neišspręs. Tokie bandymai tik dar labiau skaldo visuomenę ir kuria nepasitikėjimą.

Kitos šalys, metų pradžioje matydamos pirmuosius artėjančios krizės signalus, nedelsdamos parengė verslui ir gyventojams aktualius paketus ir leido bent šiek tiek amortizuoti finansinę naštą.

Nors jau rugsėjis, Lietuva, kažkodėl būdama tikrai sudėtingoje situacijoje, vis dar neturi aiškaus su visais sutarto plano. Ir liūdna konstatuoti, kad Europos valstybės, kitos valstybės, palyginus su Lietuva, taiko daug daugiau ir įvairesnių priemonių. Didžioji dalis šalių pagrindinį dėmesį skiria labiausiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms.

Taip pat labai svarbu atkreipti dėmesį, kad yra nepamirštami ir verslininkai. Juk būtent jie šiandien sprendžia: reikia atleisti ar išlaikyti turimus darbuotojus. Iki šių metų rugsėjo mėnesio parama verslui, įskaitant smulkųjį ir vidutinį, yra skiriama Austrijoje, Čekijoje, Estijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje, Jungtinėje Karalystėje, Norvegijoje, Slovėnijoje, Suomijoje ir kitose valstybėse. Akivaizdu, kad reikia pasitempti.

Štai, pavyzdžiui, Estijoje šių metų sausio–kovo mėnesiais verslo įmonėms buvo skirta 100 % kompensacija tinklo mokesčiams už suvartotą elektros energiją, gamtines dujas. Slovėnijoje valstybė finansuoja 30–70 % dėl dujų ir elektros kainų labiausiai nukentėjusių įmonių sąnaudas. Vokietijoje veikia energijos sąnaudų mažinimo programa, skirta įmonėms, kurios ypač kenčia nuo didelių energijos kainų. Vienai įmonei skiriama net iki 50 mln. eurų subsidijų.

Taigi priešingai, negu anksčiau skelbta, naujausiais „Bruegel“ duomenimis, Lietuva pagal priemonių apimtį nuo bendrojo vidaus produkto tarp vertinamų Europos valstybių nėra tarp lyderių ir geriausiu atveju yra tik tarp vidutinių, turint omenyje, kad pagal infliaciją ir energetikos kaštus mes lyderiaujame. Situacija aiškiai reikalauja pasitempti.

Taigi kalbame apie rezoliuciją. Siekdami suvaldyti įsismarkėjusią energetikos krizę ir kiek įmanoma labiau stabilizuoti ekonomiką kartu, su visų opozicinių frakcijų atstovais teikiame rezoliuciją „Dėl energetinės krizės suvaldymo“. Visų pirma rezoliucija teikiama remiantis Europos Komisijos pasiūlymu, dar rugsėjo mėnesio pasiūlymu dėl skubios intervencijos. Siūloma nedelsiant pradėti taikyti integruotą ir tarpusavyje susijusių priemonių paketą.

Atkreipiamas dėmesys į ankstesnes mūsų patirtas krizes ir ekonomikos rezultata, liudijantį, kad į taupymą ir viešojo finansavimo mažinimą orientuota politika, taikyta 2009 metais, lemia prastesnius rezultatus visuomenei, verslui ir ilgalaikėms ekonomikos perspektyvoms, negu 2020 metais taikyti proaktyvūs trumpalaikiai ekonomikos palaikymo planai.

Atsižvelgdami į tai, kad Rusija energiją naudoja kaip politinį ginklą, dujų tiekimo į Europos Sąjungą sutrikimai tik didina dujų kainas ir turi grandininį poveikį elektros energijos kainoms, infliacijos augimui, o svarbiausia – didžiulę įtaką mūsų gyventojams ir verslui, šalies finansiniam, ekonominiam stabilumui, kviečiame visas frakcijas Seime ir Vyriausybę svarstyti konkrečius siūlymus. Juos įvardinsiu.

Visų pirma sumažinti gyventojams artėjančiu šildymo sezonu tenkančią finansinę naštą ne tik už centrinį šildymą, karštą vandenį, bet ir elektros energiją, gamtines dujas bei malkas ir medienos produktus, skirtus kūrenti, taikant nulinį PVM tarifą; fiksuoti 24 centų už kilovatvalandę elektros energijos kainą buitiniams vartotojams; didinti minimaliąją algą pagal Lietuvos banko skaičiavimus; neapmokestinamąjį pajamų dydį prilyginti minimaliajai mėnesinei algai; vienkartinės pinigines išmokas skirti labiausiai pažeidžiamoms grupėms. Taip pat parengti energijos sąnaudų mažinimo programą, ypač nuo krizės nukentėjusioms įmonėms kompensuojant energetinius kaštus, viršijančius 10 % jų sąnaudų. Kompensuoti nukentėjusiems sektoriams darbuotojų

prastovas. Kalbant apie generacijos didinimą, leisti saulės elektros energijos gamintojams didinti kiekį, suteikiant galios ribose galimybę plėstis į hibridinius parkus užtikrinant tolygų skirstomųjų tinklų operatorių sąnaudų paskirstymą. Na ir paskutinis punktas – riboti žaliavinės medienos eksportą (kaip vieną iš priemonių), kurio metu su žaliava išvežamos ir medienos pjovimo liekanos, naudojamos šildymui.

Kolegos, nors salėje daug bruzdesio, noriu kviesti palaikyti rezoliuciją, nes susitarimas dėl šioje rezoliucijoje išdėstytų punktų galėtų suteikti aiškumo, stabilumo ir sutarimo dėl svarbiausių priemonių, kurios yra reikalingos šiandien ir Lietuvos gyventojams, ir verslui. Labai ačiū, spėjau laiku.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar yra galimybė užduoti klausimus. Pirmasis klausia E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas kolega Lukai, fiksuoti 24 centų kainą už kilovatvalandę dabar yra buitiniams vartotojams. Bet toks sprendimas priimtas birželio mėnesį, kai rinkoje kaina buvo maždaug 33 centai. Dabar kaina rinkoje yra ne 33. Jūs paprastai siūlote solidarumo principą, kad ir valdžia, ir verslas, ir piliečiai dalintųsi našta. Piliečiams nepriaugtų nė vieno cento, nė vienos dešimtosios – viską turi kompensuoti geroji tetulė valdžia iš biudžeto.

Toks klausimas. Negi jūs jau atsisakėte solidarumo principo visuomenėje ir kiek tas jūsų atsisakymas kainuotų įgyvendinant visą rezoliuciją? Įsivaizduokite, mes ją priimame, Vyriausybė įsiklauso ir eina dirbti pagal jūsų nurodytus rezoliucijos punktus. Aš bandžiau skaičiuoti, bet jūs, tikiu, geriau suskaičiavote, kiek tai kainuotų.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerbiamas kolega, iš bendro darbo Vyriausybėje galiu pasakyti, kad ir kiek mes visi skaičiuotume, visuomet galutinį žodį taria Finansų ministerija ir pasako, kiek iš tikrųjų tai kainuos. Taigi, manau, ir šiuo atveju tokia situacija būtų pati realistiškiausia ir tinkamiausia. Manau, kad svarbiausia yra sutarimas dėl principo tarp skirtingų frakcijų, tarp skirtingų politikų dėl to, kas yra svarbiausia, kad tai yra priemonės, kurios atlieptų lūkesčius, tai yra priemonės, kurios suteiktų užtikrintumo žiūrint į ateitį.

E. GENTVILAS (LSF). Man dar neišjungė, galiu tęsti?

L. SAVICKAS (DFVL). Aš matau.

PIRMININKAS. Gal jau, Eugenijau, supratome.

L. SAVICKAS (DFVL). Visiems įjunkime.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, klausimas dėl Europos Sąjungos pozicijos. Dabar Europos Sąjungoje kalbama apie viršpelnius. Kaip jūs žiūrėtumėte į tokį pasiūlymą laikinam laikotarpiui sustabdyti elektros energijos pirkimą per elektros biržas? Sakykime, mes turime VERT'ą – Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą. Galėtų atsirasti tarpvalstybiniu lygmeniu Europos energetikos reguliavimo taryba. Skirtinga situacija tarp valstybių narių: vieni generuoja energiją, kiti, kaip mūsų atveju, neturi tiek daug pajėgumų. Galbūt tas kelias – laikinai sustabdyti dalyvavimą elektros biržose ir tarpvalstybiniu lygmeniu spręsti šitą klausimą, gal čia galėtų imtis lyderystės ir mūsų energetikos ministras? Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Manau, kad tai yra vienas iš diskusinių klausimų, apie tai kalba jau ne viena Europos valstybė. Akivaizdu, kad jau ir šiandien Lietuvoje veikiantys gamintojai, ypač atsinaujinančios elektros, nesupranta, kaip taip yra, kad į aukcioną ateinama su pasiūlyta kaina ir iš aukciono, jį laimėjus, gaunama dviguba arba triguba kaina nuo pasiūlytos. Akivaizdu, kad dabartinis modelis, kuriame mes esame, kelia didelį nusistebėjimą ne tik vartotojams, bet ir patiems gamintojams, jiems grįžta dvigubai ar trigubai didesni įkainiai, negu jie patys prašytų. Taigi dėl to reikėtų diskutuoti. Konkretus siūlymas, manau, yra gerai argumentuotas, visi turime mandatuoti aiškias užduotis energetikos ir užsienio reikalų ministrams, per artimiausias kelias savaites vykstantiems į derybas, kuriose bus kalbama apie tai, kaip toliau spręsti dėl esamo reguliavimo. Neradus sprendimų ten, turėti omenyje, kad ir tokie sprendimai galėtų ir turėtų būti svarstomi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, Vyriausybė patvirtino proveržio paketą ir staiga po kilimu išdalino, manytina, saviems valstybės turtą, tai yra laidus, kuriuos įvardino, kaip galingumų rezervavimą. Atsinaujinančių išteklių proveržis sustojo nuo liepos mėnesio.

Tai, be abejo, iš dalies spręstą šią energetikos krizės problemą, turėtume atsinaujinančių išteklių plėtrą, bet dabar stovi. Kaip jūs manote, tos uždėtos lubos dėl 2 gigavatų saulės energetikai, laidų pralaidumą, galias išdalinus saviems, kaip tai atrodo visuomenės akyse? Ar tai yra teisėtas disponavimas valstybės turtu?

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū už klausimą. Manau, kad ne veltui ir šis aspektas yra minimas rezoliucijos tekste. Akivaizdu, kad ieškodami sprendimų dėl to, kas lemia dabartinę mūsų elektros kainų situaciją šiandien, mes aiškiai matome vieną dedamąją – tai vietos generacija. Mūsų pačių šiame Seime priimtas sprendimas skambiu pavadinimu – proveržio paketas, tačiau reali situacija, kalbant apie tai, kad vietoj proveržio mes matome tokį akmenį, pakabintą ant kaklo segmentui, kuris norėtų plėstis, norėtų vystyti parkus, kuris turi konkrečias paraiškas, tačiau jos nėra tenkinamos ir bendra plėtra yra ribojama, čia reikia peržiūros. Labai tikiuosi, kad visai netrukus svarstydami vieną iš projektų mes galėsime sutarti, kad parlamentas šią nuostatą peržiūrėtų, keistų ją į techninius ribojimus, kurie leistų pasiekti ir pirminį tikslą, ir išlaisvinti mūsų vietos gamintojus toliau vykdyti plėtrą, kai jos mums taip smarkiai reikia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas pranešėju, man truputį tenka apgailestauti dėl tos šiek tiek minkštos opozicijos. Kodėl mes negalėjome įrašyti į rezoliuciją, kad iš Astravo pirkime pigią atominę elektrinę? Visi Lietuvos gyventojai ir verslas tikrai džiaugsis ir klestės.

Dėl vertybinių dalykų. Pažiūrėkite, vakar... Amerikonai kartu su rusais skraido į kosmosą, kartu jie ten bučiuojasi, bendradarbiauja. Amerikonai panaikino sankcijas rusiškoms trąšoms, amerikoniškiems maisto produktams sankcijas panaikino, amerikoniškiems vaistams, boingų atsarginėms detalėms, o mes pirkime tik iš Baltarusijos, ne iš Rusijos atominę elektrinę kurą ir krizės neturėtume. Ar jūs irgi bijote konservatorių, kad tokio pasiūlymo neįrašėte?

L. SAVICKAS (DFVL). Manau, čia keli momentai yra svarbūs. Vienas, labai smarkiai ginčyčiausi dėl žodžių „visi Lietuvos gyventojai ir verslai džiaugtųsi“ – manau, kad čia mes galėtume smarkiai padiskutuoti dėl to žodžio. Opozicijos sutarimas tuo ir yra gražus, kad mes sutariame dėl to, ką sutarėme, ir tai nebuvo aspektas, dėl kurio mes būtume sutarę.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, Vytautai. Lukai, energetikos ministras dar visai neseniai taip optimistiškai pasakė, kad visai didelė dalis Lietuvos gyventojų moka mažiau už elektrą dėl liberalizavimo, galbūt jisai buvo teisingas, bet ar turi skaičių, prognozę, kaip pasikeis situacija nuo šių metų pabaigos, kai pirmosios bangos, kuri daugiausia suvartoja elektros, vartotojai nebeturės fiksuotų sutarčių? Ar nemanai, kad opozicija galėtų susitelkti ir, kadangi Vyriausybė ir Seimo dauguma su ja nesikalba dėl energetikos situacijos, sukurti savo komisiją, bendradarbiaudama su ekspertais, su verslu, ir tikrai pateikti Vyriausybei, kuri akivaizdžiai stokoja sprendimų, rimtų, gerų pasiūlymų?

Aš dar sutaupiau 15 sekundžių, tai klausimas Vytautui. Ar tamsta jau esate... Vytautai, ar tamsta jau esate opozicijos atstovas, kad pirmininkaujate opozicijos posėdžiui? Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Posėdžio pirmininke, ar jūs norite pirmas?

PIRMININKAS. Ne, ne. Aš manau, jūs atsakykite į klausimus, stovite tribūnoje, tikrai galite tai padaryti.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerai. Labai ačiū, Vytautai. Manau, kad... Pirmą, dėl sausio 1 dienos. Iš tikrųjų yra iššūkis, į kurį reikėtų susitelkti. Teko tikrai girdėti ne iš vieno verslo atstovo, kad su nerimu laukia šio termino, kada pirmi pirmojo etapo fiksuotų kainų laikotarpiai baigsis, ir tikrai ne vienas verslas ieško, kaip suvaldyti tas rizikas. Kokie nors pasiūlymai, kuriuos galėtume mes kartu sugeneruoti, tikrai, manau, būtų prasmingi. Daugelis verslų patys jų ieško, bet aš būčiau šiek tiek optimistiškesnis, kad štai šiandien, jeigu rezoliucijos kontekste mes sutariame dėl bendrų priemonių paketo, tai galbūt sutartume ir dėl to, kaip pagelbėti pirmajame etape buvusiems verslininkams ieškant išeities dėl kintančių etapų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Labai ačiū. Ačiū, Lukai, už rezoliuciją. Mano klausimas būtų toks, jūs pats paminėjote, kad daugelis Europos šalių, pasaulio šalių yra parengusios paketus, kad padėtų atlaikyti tą kainų spaudimą tiek verslui, tiek piliečiams. Lietuvoje pasirodžius pirmai rudens sesijos

darbotvarkei, atrodo, mes gyvename paraleliniame pasaulyje, iš esmės ten apie tai apskritai nieko nebuvo. Būtent tokią darbotvarkę, kuri skatina kompensuoti ar ieškoti sprendimų, siūlo opozicija. Kaip jūs pats galėtumėte paaiškinti tokią mūsų kolegų suformuotos Vyriausybės laikyseną, pavyzdžiui, kai ponas D. Kreivys yra paminėjęs mūsų frakcijoje, kad maždaug gyventojams įkandamos sąskaitos, nors Lietuva, Baltijos šalys yra labiausiai paveiktos tos naštos? Kaip jūs galėtumėte paaiškinti apskritai tokią poziciją, kai nėra siūloma padėti nei verslui, nei gyventojams Lietuvoje?

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū už klausimą. Mes iš tikrųjų net ir po to susitikimo su ministru D. Kreiviu konstatavome, kad susidaro toks jausmas, kad yra lengvas atotrūkis nuo realybės ir kalbant apie paties pateiktą pavyzdį, ir tai suponuoja ir kitos šalys. Iš tikrųjų vasaros laikotarpiu, kai parlamentas atostogavo, akivaizdu, kad ir Vyriausybė tuo metu tikriausiai nerengė daug įstatymų projektų, nes šiandien mes juos matytume mūsų darbotvarkėje. Tačiau akivaizdu, kad kitos šalys dirbo, šaukė neeilines sesijas, priėmė sprendimus ir šiandien jau įgyvendina antruosius, trečiuosius paketus.

Nors čia praėjusiomis savaitėmis buvo smarkiai komentuota, kad Lietuvos priemonės sudaro galimybę kalbėti apie antrąją vietą tarp Europos valstybių pagal santykį su BVP, tačiau atnaujinti to paties šaltinio praėjusios savaitės duomenys, „Bruegel“ duomenys, sako, kad mes geriausiai atveju esame vidutiniškai pagal tai, kokios apimties yra mūsų priemonių paketas, kai mūsų situacija tiek kainų, tiek infliacijos yra *topinė*, mes tikrai čia lyderiaujame. Tai suponuoja, kad tų projektų ir sprendimų reikia čia ir dabar, greitai mums visiems reikia pasitempti. Ši rezoliucija yra postūmis ta kryptimi.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Daugiau klausimų nėra, kaip ir laiko tam jau nėra. Labai ačiū pranešėjui. Dabar diskusija dėl rezoliucijos. Joje nebuvo norinčių kalbėti, todėl kalbėsime dėl motyvų. Priėmimas. Prieš kalbės E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Mieli kolegos, įdomi situacija, kad neatsirado nė vieno, norinčio paremti šią rezoliuciją, nė vieno, norinčio paremti svarstymo stadijoje, išdėstyti argumentus ir taip toliau. Tai šiek tiek rodo, kad ir pačios opozicijos požiūris į tą rezoliuciją nėra labai rimtas, negali pasakyti, kiek tai kainuotų, nes argi tai mūsų problema, argi tai mūsų reikalas, Finansų ministerija tegu skaičiuoja, šmaikštaudamas P. Gražulis pigią Astravo atominę elektrinę, ne elektrą, o elektrinę siūlo nusipirkti. Įdomu. Jis sako, kad nešmaikštaudamas, tada jau man visai visokių problemų kyla.

Noriu atkreipti dėmesį į tai, į ką atkreipiau klausdamas: solidarumo nelieta, viską turi prisiimti valdžia. Opozicijai labai būdingas bruožas – tegu valdžia sprendžia žmonių problemas, o žmonės nė kiek nebus atsakingi už tai. Aš suprasčiau, jeigu valdžia būtų kalta dėl šitos energetikos kainų krizės, bet patys rezoliucijos autoriai rašo, kad Rusija naudoja energetinį ginklą kaip šantažą. Tai lyg ir suprantate, kad ne valdžia atsakinga.

Aš siūlau daugiau solidarumo ir pačiai opozicijai žiūrėti į mūsų bendrą veikimą kaip į solidarų veikimą, o ne tyčiotis iš valdančiųjų sakant, o kodėl jūs nekompensuojate, kodėl žmonėms turi 1, 2 ar 5 centais pabrangti, juk turite galimybių skolintis, praskolinti Lietuvą ir taip toliau.

Kolegos, kalbėkime rimtai, sulaukime biudžeto projekto, sėskime visos frakcijos ir susitarkime, kiek reikia pasiskolinti einamiesiems kitų metų reikalams spręsti, kad nesakytume, kad šita valdžia praskolino Lietuvą.

PIRMININKAS. Ačiū. P. Gražulis remia šią rezoliuciją. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, aš manau, tikiuosi, kad ir valdančioji dauguma turėtų paremti šią rezoliuciją, nes tai nėra... toks daugiau vertybinis dokumentas, kuris išsako požiūrį į esamą situaciją. Tačiau kad dabartinė valdžia kalta, tai tikrai, tai yra kad konservatoriai uždarė Ignalinos atominę elektrinę. Aš prisimenu, su amžinąjį atilsį J. Veselka šešis kartus registravome įstatymo pataisas, kad jos neverta uždaryti, nes ji yra saugi, bet mus apšaukė, kad mes esame rusų agentai. Apšaukė konservatoriai.

Taip pat kur tas „Independence“ – nepriklausomybės laivas nuo brangių dujų? Kur jisai? Ponai konservatoriai, ponai liberalai, kur tas laivas, kuris, sakė, mus apsaugos nuo brangių dujų? Nėra to laivo. Tas laivas pardavinėja taip pat brangias dujas, tokia pat kaina, kokia yra ir rusiškų dujų. Taigi padarytos tikrai didelės investicijos, bet, deja, rezultato nėra.

Antras dalykas. Aš tikrai, pone Gentvilai, nejuokauju dėl Astravo atominės elektrinės. Aš siūlau mesti ambicijas, tai būtų naudinga Lietuvai, Baltarusijai ir Ukrainai. Mes galėtume turėti glaudesnius santykius su A. Lukašenka. Galėtume reikalauti, kad būtų išlaisvinti visi riausių metu įkalinti politiniai kaliniai. Mes galėtume, tai labai nepatiktų V. Putinui, mes galėtume ištraukti A. Lukašenką iš V. Putino glėbio. O dabar jūs savo politika A. Lukašenką visiškai įstūmėte į V. Putino glėbį. V. Putinas pats jo negalėjo pasiimti, jūs padedate tai padaryti V. Putinui. Tikrai jūsų politika yra žalinga mūsų valstybei, ypač užsienio klausimu.

PIRMININKAS. Laikas!

P. GRAŽULIS (LRF). Todėl aš pritariu šiai rezoliucijai ir matau didelę kaltę dėl energetikos kainų ir konservatorių, ir liberalų.

PIRMININKAS. Labai ačiū už nuomonę.

Darbotvarkės 2-2 klausimas yra Pridėtinės... Ai, atsiprašau. Dar taip pat už – V. Bakas. Čia priėmimo stadija. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Aš norėjau reaguoti į kolegos, iš tikrųjų norėjau pasisakymą daryti, į kolegą E. Gentvilą kvietimą palaukti ir siūlymą diskutuoti. Žinote, šiuo metu vyksta Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja. Jeigu pasiklausytume pasaulio lyderių pranešimų, ten dominuoja trys temos: tai yra energetikos krizė, tai yra maisto krizė ir tai yra karas Ukrainoje.

Visas pasaulis supranta, viso pasaulio politikai supranta, kad energetikos krizė yra didžiulė problema, ir ieško būdų, kaip padėti žmonėms ir verslui ją įveikti. O mes, susirinkę į Seimo sesiją, nematome nė vieno projekto, nė vienos žinutės apie tai, kaip mes padėsime mūsų visuomenei įveikti šią krizę, nors Lietuva ir Baltijos šalys yra vienos labiausiai paveiktų šalių.

Žmonės, tiesą sakant, pamatę Seimo darbotvarkę, regioninė žiniasklaida skambina ir klausia: o ką Seimas ruošiasi daryti dėl kainų, kai žmonės gavo sąskaitas kelis kartus didesnes? Tiesą sakant, lieka apgailestauti, kad Vyriausybė vasarą, taip pat Seimo komitetai nesugebėjo parengti tokio plano, nors buvo aišku, kad taip bus. Todėl aš tikrai kviečiu, gerbiamieji, palaikyti šią rezoliuciją ir nedelsiant teikti priemonių planą, kaip visuomenė ir verslas galėtų atlaikyti šią krizę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonės išsakytos.

14.28 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125³ straipsniu ir 125³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1965 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-2 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo, papildymo ir vieno straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1965. Kviečiu L. Savicką į tribūną. Prašom.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų pradėsite maratoną visos eilės Pridėtinės vertės mokesčių įstatymų projektų. Manau, kad į detales galbūt per daug nenueisime. Pakalbėkime apie kelis svarbiausius aspektus.

Vienas iš jų yra, kad mes puikiai suprantame, kad turime surasti sprendimus, kurie atlieptų visų iššūkius vienodai. Šiandien matomi sprendimai, dėl kurių diskutavome pirmoje plenarinio posėdžio pusėje, kai diskutavome dėl Vyriausybės pristatyto Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projekto. Kyla reikšmingas klausimas. Jis yra susijęs su tuo, kad vis dėlto tai yra pasiūlymas, taikomas tik centrinio šildymo lengvatai, tačiau neapima kitų šaltinių, tokių kaip dujos, malkos ar elektra.

Mes teikiame vieną iš jau minėto paketo opozicinių priemonių ir tai yra lengvatinio PVM tarifo ne tik už šildymą, karštą vandenį, bet ir dujas, malkas ir medienos produktus, skirtus kūren-ti, kompensavimas iš valstybės biudžeto. Tai yra priemonė, kuri nediskriminuotų pagal tai, kokiū būdu šildosi mūsų gyventojai, ir sudarytų galimybę visiems taikyti tą pačią lengvatą vienodai.

Pagalvokime vien apie tai, kad Vilniuje šildymas jau yra pabrangęs 60 %, kituose miestuose 40 %, ką ir kalbėti apie tai, kad malkos, palyginti su pernai, yra pabrangusios daugiau negu dvigubai. Taigi iššūkis yra juntamas visuose segmentuose, ir smarkiai. Kalbėkime apie tai, kad turė-

tume tikriausiai sau aiškiai pasakyti, kad šis pasiūlymas, šis projektas ir kiti projektai idealiau atveju turėtų būti skirti tam pačiam vienam pagrindiniam komitetui, jame sujungti ir pateikti kaip vienas projektas, aiškiai sudėliojantis artimiausių dvejų metų lengvatinio tarifo taikymo taisykles. Manau, kad tą patį akcentuos kiti kolegos, pristatantys ateinančius pridėtinės vertės mokesčio projektus. Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, kiek teko girdėti iš gandų, valdantieji ketina atmesti faktiškai visus mūsų siūlymus. Nežinau, visuomenę turbūt stumia į didelę energetinę krizę ir energetinį skurdą. Mano klausimas būtų toks: kiek jūsų šitas siūlymas realiai prisidėtų prie to energetinio skurdo mažinimo? Galbūt reikėtų premjerei labai rimtai pagalvoti, gal vis dėlto reikėtų palaikyti šiuos projektus?

L. SAVICKAS (DFVL). Akivaizdu, kad reikalingas sisteminis paketas, tą akcentuoja ir Europos Komisija savo priimtame sprendime, tą mes matome ir kitų vyriausybių sprendimuose, kad turime rasti priemonių paketą, kuris atliepia ne skirtingų interesų, ne skirtingų kategorijų gyventojų grupes, bet visas tikslines grupes, kurios susiduria su šiais iššūkiais. Kaip sakiau, nepriklausomai nuo to, ar gyventojai šiandien naudojasi centriniu šildymu, ar kitais energijos šaltiniais, jie visi šiandien patiria labai panašaus dydžio iššūkius ir mes negalime sau leisti taikyti priemones tik vieniems gyventojams, o kitiems nepasiūlyti sprendimo.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas. Prašau, bet jo salėje nematau. K. Vilkauską užtat puikiai matau. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, na, kažkaip valdantieji nereaguoja į tokius skaičius kaip 9, nuo 21 iki 9, kiek kartų teikiame. Tai gal reikėtų kaip su centriniu šildymu – nunulinti? Paprasčiausiai kaip mes, pateikti pasiūlymą, kaip centrinio šildymo šiandien mes priėmėme nulinį PVM tarifą, nes niekaip nesulyginame tos diskriminacijos, taip pateikti nulinį PVM tarifą, ir galbūt tada valdantieji paseks tuo pavyzdžiu ir sulygins, nes nespėjo individualių namų paskui centrinį šildymą. Tai gal pabandykime taip? Klausimas ir pasiūlymas.

L. SAVICKAS (DFVL). Čia, gerbiamas Kęstuti, sutinku, kad reikėtų priimti vieną sprendimą, tą aš ir akcentavau pristatydamas, idealiausiai tą pavyktų padaryti komitete sujungiant įstatymų projektus. Dabar reikia suvienodinti ir lengvatinio tarifo taikymo laikotarpį – metai, dveji metai, kas vyksta tarp skirtingų sezonų, šildymo sezono metu, nešildymo sezono metu, ir tuomet tam tikras pasiūlymas suvienodinti tarifus laikinai, nelaikiniai. Visa tai reikėtų padaryti viename komitete. Šiandienos mūsų tikslas yra pagaliau įtikinti valdančiuosius, kad negalima kalbėti tik apie vieną kategoriją, turime kalbėti apie visas, nes visi gyventojai, nepriklausomai nuo to, koku būdu šildosi, turi gauti pagalbos priemonių, kai jų reikia.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar bus proga pasisakyti dėl motyvų. Už niekas nekalbės, prieš irgi niekas nekalbės. Labai ačiū. Apsispręsime balsavimo metu.

14.33 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125³ straipsniu ir 125³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1980 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio tų pačių straipsnių pakeitimo įstatymas, bet jau kitas projektas. Pranešėjas – S. Skvernelis. Kviečiu jį į tribūną.

S. SKVERNELIS (DFVL). Gerbiami kolegos, turbūt tęsiu temą, pačią aktualiausią temą, ji jau buvo pristatyta ir rezoliucijos rengėjų, ir įstatymo projektu prieš tai. Išties, matyt, dabar daugelis įstatymų projektų eina, na ir siūlymų turint vienintelį tikslą palengvinti pirmiausia žmonėms gyvenimą, buitį, ji yra sudėtinga tikrai dėl tokių neprognozuotinių, nerealių kainų už energetinius resursus.

Šito siūlymo esmė, kad valstybė, tą mes labai dažnai akcentuojame, kad piliečiai ir valstybė turi būti solidarūs. Būtent tam ir skirta, kad valstybė šiuo sunkiu laikotarpiu laikinai – iki kitų metų balandžio mėnesio pabūtų solidari tuo laikotarpiu, kuris žmonėms yra sunkiausias, susijęs

su šaltuoju metų laikotarpiu. Ir tas solidarumas būtų labai paprastas, tai yra elektros energijos PVM tarifas buitiniams vartotojams mažinamas iki 9 % ir kartu iki mano numatyto, siūlomo laikotarpio visiškai kompensuojama, tai mes iš esmės turėtume 0 PVM tarifą elektros energijai.

Tai yra labai svarbu ir yra viena iš tų kompleksinių priemonių, kas yra siūloma turbūt ir iš kairės, ir iš dešinės. Tikrai našta, ypač atskiriems namų ūkiams, yra labai didelė. Mes nepamirškime, kad tos kompensacijos, kurios skiriamos, sakykim, už centrinį šildymą, viskas suprantama ir palaikytina, tačiau yra namų ūkių, kurie iš visų komunalinių paslaugų turi tiktai elektrą. Tai yra elektra naudojama ir šildymui, galbūt moderniam, neteršiančiam aplinkos, bet elektros reikia. Elektra naudojama vandentiekiiui, nes gręžinys be elektros nedirba. Elektra naudojama kanalizacijai, nes irgi elektros reikia. Valgyti gaminti ir visiems kitiems buitiniams poreikiams tenkinti.

Ar tai būtų pakeliama, ar nepakeliama našta valstybei? Supraskime, skaičiai rodo, kad neplanuotas PVM surinkimas į valstybės biudžetą yra gerokai viršijantis lūkesčius, tai yra beveik daugiau negu 23 %, tai yra virš 3 mlrd. eurų. Tą dalį palikusi gyventojams, manau, valstybė pasielgtų tikrai solidariai ir kompensuotųsi iš kitų PVM'ų, kurie yra susiję su kitokiu mūsų vartojimu.

Girdžiu kritiką arba abejones, kad tiekimas lyg ir nėra nereguliuojama veikla ir naudos gavėjas gali pasinaudoti PVM. Tai yra netiesa, nes dalis kainoje, kai perkama biržoje, 40 % yra valstybės reguliuojama. Tai jau valstybės įtaka yra. Dar daugiau. 90 % gyventojų, pasirinkę nepriklausomą tiekėją, yra užfiksavę savo kainą. Tai reiškia, kad kiekvieną mėnesį, gaudami sąskaitą pagal fiksuotą tarifą, jie labai aiškiai matytų ir galės matyti, ar 21 % yra sumažėjęs, ar ne. Tikrai kalbėti apie tai, kad lieka čia kažkoks paslaugos teikėjas ir jis bus galutinis PVM naudos gavėjas, nebūtų visiškai tikslu. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti T. Tomilinas, bet, matyt, paklaus kitu laiku.

S. SKVERNELIS (DFVL). Gal frakcijoje.

PIRMININKAS. K. Vilkauskas paklaus čia pat. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, sveikinu, nes tarp PVM lengvatų projektų čia pirmas, kurį pateikėte dėl elektros energijos. Tikrai palaikysiu. Tiktai klausimas. Iš tikrųjų buitiniams vartotojams dabar vis tiek jau pateikė ir kompensavimo mechanizmą, ir visa kita, o kaip su kitais vartotojais, nekalbant jau apie verslą, bet yra ir nevyriausybinių organizacijų, socialinių paslaugų teikėjų ir panašiai, kurie atlieka gerą darbą? Ir jie dabar tiesiog nebepakelia būdami pirmuose ešelonuose, kai reikia teikti Ukrainai pagalbą, kovido atveju? Jie dabar tiesiog negali išsimokėti net už savo elektros energiją, negali teikti žmonėms pagalbos. Kaip su kitais vartotojais?

S. SKVERNELIS (DFVL). Aišku, čia irgi skirkime į dvi dalis. Kalbant apie verslą, matyt, ten yra kitų kompleksinių sprendimų, kai mes kalbame, ar verslui reikalinga pagalba. Mes manome, kad taip, reikalinga pagalba ne tiktai galbūt netiesiogiai subsidijuojant elektros kainas, bet turint apyvartinių lėšų, lengvatinių paskolų, prastovų klausimą sprendžiant ir mokant. Ko gero, iš tiesų, kalbant apie verslą, būtų dar didesnė našta valstybei ir nežinia, ar jina būtų pakeliama.

Kita vertus, verslui ištis (su kuo reikia sutikti ir tai numatyta Lietuvos ilgalaikėje energetikos strategijoje iki 2050 metų) reikia modernizuotis ir kalbėti apie modernizavimą tuo aspektu, kad elektros energijai imlios gamybos technologijos būtų iš tikrųjų keičiamos moderniais sprendimais. Čia galėtume kalbėti ir apie investicijų neapmokestinimą, pelno reinvestavimą į technologinį atsinaujinimą ir taip toliau, bet čia jau turbūt kiti klausimai.

Kalbant apie biudžetinį sektorių, kurį jūs palietėte, čia turbūt suprantamas dalykas, kitaip nebus. Tiesiog tas išaugusias sąskaitas vėlgi ta pati valstybė privalės kompensuoti, nes sąskaitų neapmokėjimas biudžetiniui sektoriui reiškia, kad arba turės būti perskirstymas tarp biudžeto eilučių, o, matyt, vienintelis šaltinis yra, nematau, kad kas nors drįstų jį liesti, darbo užmokestis arba tos kitos išlaidos. Jeigu jos nebus apmokamos, tai visos biudžetinės organizacijos susidurs su tuo pačiu, su kuo susiduria žmonės, tai yra bus raginimų išjungti elektros energiją, įsiskolinimas išieškomas pasitelkus antstolius, tikrai nesinorėtų, kad taip būtų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, kaip jūs manote, ar yra teisinga valstybei pelnintis iš didesnės elektros kainos, nes kuo didesnė kaina, tuo daugiau surenkama PVM? Natūralu, o

šis pasiūlymas turbūt ir stabilizuotų tą situaciją, kad valstybė tikrai surinktų tam tikrą dalį PVM, bet tai nebūtų toks drastiškas pasipelnymas PVM surinkimo, kaip jūs manote?

S. SKVERNELIS (DFVL). Iš esmės aš jau atsakiau į tą klausimą, aš kalbu apie solidarumą, kai kviečia verslą, piliečius ir valstybę būti solidarius, tai yra solidarumo pavyzdys. Šie pinigai, kurie įplaukia iš PVM dėl infliacinių dalykų dėl išaugusių kainų, nebuvo suplanuoti biudžete, jie yra virš biudžeto, ir tikrai ne viską išdalinti, bet dalį tų surinktų neplanuotų pajamų tiesiog solidariai gražinti gyventojui, o gražinti gyventojui sumažintu tarifu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Pociūnienė. Prašom.

L. POCIŪNIENĖ (TS-LKDF). Pone Sauliau, norėčiau jūsų kaip buvusio premjero paklausti, ar atlikote skaičiavimus, kokia našta užgultų biudžetą tuo atveju, jeigu mes nubalsuotume už jūsų pasiūlymą?

Ir antras dalykas. Noriu pastabėlę vis dėlto pasakyti, kad didelė dalis čia kalbančiųjų, atrodo, negirdėjo premjerės kalbos iš ryto. Daug problemų tiesiog atpuola po jos pasisakymo, ji pateikė labai aiškius skaičius, tikėčiausi aiškių skaičių ir iš jūsų.

S. SKVERNELIS (DFVL). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Turėjome mes labai gerą pavyzdį, kurio aš nenorėčiau kartoti, bet pakartosiu: kai kolegė, man atrodo, A. Širinskienė paklausė gerbiamos premjerės klausimo, atsakymas buvo: jūs, kadangi esate Seimo narys, tai galite pažiūrėti Statistikos departamente arba ministerijų tinklalapiuose, kokie tie skaičiai yra. Aš tikrai nenoriu taip atsakinėti. Aš jums paminėjau, kad yra beveik 23 % surinkta virš biudžeto, tai yra neplaninės biudžeto įplaukos, tai yra gerokai daugiau negu 3 mlrd. eurų. Tą dalį pinigų tikrai būtų galima sugrąžinti ir tai nebūtų papildoma našta biudžetui, nes tie pinigai nebuvo biudžete suplanuoti.

Aš tikrai suprasčiau diskusiją, jeigu mes kalbėtume šiandien, kad biudžetas vykdomas euras į eurą ir šitas pasiūlymas reikalautų maždaug 50 mln. arba 100 mln. papildomai gauti į biudžetą. Tai tiesiog yra persikirstymas to, ką surinko valstybė neplanuotai. Esu kaltas, kaltas ir dar kartą kaltas – negirdėjau ryte premjerės kalbos.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, aš žvelgdamas į patirtį kitų valstybių, kurios sėkmingai sumažino antiinfliaciniais paketais savo PVM ir kitus akcizus, niekaip negaliu suprasti mūsų premjerės, kodėl ji mano, kad PVM būtinai bus pavogtas? Nemačiau jokių skaičiavimų. Gal jūs galėtumėte pasidalinti savo matymu, kodėl taip elgiasi dabartinė premjerė?

S. SKVERNELIS (DFVL). Čia, matyt, kiekvienos Vyriausybės tam tikra rizika, kai mes kalbame apie turbūt netiesioginį naudos gavėją: ar bus verslas sąžiningas ir ta mokesčių dalimi, kuria yra sumažinama našta, sakykime, bus pasidalinta su galutiniu vartotoju, kuris galiausiai ir moka už tą paslaugą. Šiuo atveju aš dar kartą galiu argumentą pasakyti, kad tai yra pakankamai didelė garantija, nes apie 90 % žmonių yra fiksavę metams, pusantrų metų arba net iki dvejų metų ir turi fiksuotą elektros energijos kainą.

Atsiverskime kiekvienas, kas mokame už elektrą, sąskaitą, išklotinę. „Igničio“ dalis, kaip pavyzdys, ESO dalis, kaip pavyzdys, ir PVM 21 %. Jeigu aš turiu užfiksavęs šiandien savo tarifą ir matau, kad ten sąskaitoje nuo 15 eurų šiandien yra mano 21 % PVM, tai kitą mėnesį po tokio Seimo sprendimo negalės kas nors man pagrįsti, kad turėčiau aš dar tuos 15 eurų iš kažkur sumokėti, nebent vėl sugalvos, kad ESO kaštai išaugo ir reikia daugiau mokėti. Labai aiškiai bus matoma ir kontroliuojama. Ir tikrai nėra šiandien ko tikėtis ir *a priori* sakyti, kad tą naudą paims nepriklausomi tiekėjai, kurie iš esmės yra didžiausios trys valstybės kontroliuojamos įmonės. Visiškai kontroliuojamos, pabrėžiu, nėra privatizuotos, kaip čia kažkas bando įteigti, tai yra visiškai galutiniai sprendimai, nepriklausantys nuo smulkiojo akcininko, priimami valstybės, tiksliau, per jos įgaliotus asmenis, esančius valdybose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų jums nėra. Ačiū. Yra pasisakymų. Už pasisako L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos. Labai ačiū posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Tikrai kviečiu visus palaikyti. Šiuo atveju prisiminkime, kas dabar daugiausiai suvartoja elektros energijos. Suvartoja tie, kurie kažkada ėjo žaliojo kurso link. Užgesino savo *pečius*, pasistatė oras-

vanduo, pasistatė geoterminį šildymą. Šiandien jiems didžiausia našta, jie dabar faktiškai galvoja, kaip išspręsti tą klausimą. Tai yra buitiniai vartotojai, aš nekalbu apie tuos, kurie yra pramonėje ir panašiai, bet kalbu apie pagalbą buitiniams vartotojams. Jeigu šiuo atveju mes jiems padėtume, sumažintume jų sąskaitas, jie galbūt galvotų apie alternatyvą – prisijungtų prie saulės parko, pasistatytų nuotolinę elektrinę ar ant savo namo stogo. Iš tikrųjų padėtume, nes šiuo atveju sumažintume jų sąskaitas. Tikrai kviečiu visus palaikyti, nes čia kalbama apie tuos, kurie daugiausiai suvartoja elektros energijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė vėliau.

14.46 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125³ straipsniu ir 125³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1835(2) (pateikimas)

Mūsų darbotvarkės 2-4 klausimas – taip pat Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas. Pranešėjas – E. Sabutis. Kviečiu į tribūną pristatyti šį projektą. Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tai iš esmės labai panašus įstatymo projektas į tą, kurį pristatė ir L. Savickas, ir S. Skvernelis. Pridėti daugiau argumentų, matyt, jau nepavyks, tiesiog noriu pasakyti, kad jis iš esmės galėtų ir papildyti Vyriausybės įstatymo projektą, jam mes, manau, greitu metu ir pritarsime. Tikiu, kad visiškai vieningai šis Seimas jam pritars. Tačiau juo dar siūloma išplėsti ratą vartotojų, kuriems būtų taikoma ne kompensacinė, o tikslinė pagalba. Būtų numatytas lengvatinis pridėtinės vertės mokesčio tarifas karštam vandeniui, elektrai, dujoms ir suskystintoms dujoms.

Jeigu turite klausimų, esu pasiruošęs į juos atsakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Jis buvo toks aiškus, kad klausimų neatsirado. Dėkoju, gerbiamas Eugenijau. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė ir balsuosime vėliau.

14.47 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1334(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – taip pat Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1334(2). Pranešėjas – G. Kindurys. Kviečiu į tribūną. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Esminiai dalykai čia yra pasakyti. Atsižvelgiant į sudarytas skirtingas PVM lengvatų sąlygas, į kompensavimo ir nekompensavimo sąlygas, šiuo projektu vartotojams siūloma taikyti lengvatinį 5 % PVM tarifą teikiamoms gamtinėms dujoms ir suskystintoms naftos dujoms balionuose. Tokių vartotojų neišskirti iš tų gyventojų, kuriems naudojant centralizuotą šildymą jau yra ar buvo taikomas lengvatinis 9 % arba viso PVM tarifo, arba dalies kainų kompensavimas. Taip būtų vartotojams sumažinta finansinė našta dėl išaugusių sąskaitų už dujas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nėra. Labai ačiū už pristatymą. Dėl motyvų dėl šio įstatymo projekto norinčių kalbėti taip pat nėra. Balsuosime vėliau.

14.48 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1970 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – taip pat Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – A. Nekrošius. Kviečiu į tribūną pristatyti.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mano taip pat yra Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projekto pakeitimai. Ką aš konkrečiai siūlau? Taikyti 0 % PVM tarifą konkrečiai kurui, naudojamam elektros, šilumos ir energijos gamybos įrenginiuose. Šis tarifas galiotų iki 2023 m. gegužės 31 d. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių neatsirado. Dėl motyvų dėl darbotvarkės 2-6 klausimo nėra norinčių pasisakyti. Apsispręsimė ir balsuosime vėliau.

14.49 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-710(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – taip pat E. Sabutis. Gerbiamas Eugenijau, dėl Pridėtinės vertės mokesčio 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-710(2) kviečiu į tribūną.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šiuo įstatymo projektu norima tiesiogiai atliepti šių dienų aktualijas. Aišku, jau nėra kalbama apie energetikos kainas ir jos išteklių kainas. Juo siekiama sumažinti maisto produktų ir energijos kainas vartotojams, nes dauguma šalies gyventojų, gaunančių mažas ir vidutines pajamas, didelę dalį savo finansų vis dar turi skirti būtiniausiems maisto produktams įsigyti ir komunalinėms paslaugoms apmokėti, todėl manoma, kad PVM lengvata sumažintų šią našą. Tai būtų, galbūt labai skambiai skamba, viena iš antiinfliacinių priemonių, tiesiogiai darančių teigiamą įtaką vartotojų elgesiui. Norima pakeisti 19 straipsnio 3 dalį, ja numatoma, kad lengvatinis 9 % PVM tarifas būtų taikomas būtiniausiems maisto produktams. Šiuo projektu taip pat siūloma papildyti to paties straipsnio 3 dalį nauju punktu, juo būtų nustatyta, kad lengvatinis 9 % PVM būtų taikomas elektros energijai, gamtinėms dujoms, tiekiamoms buitiniams vartotojams. Apie tai jau buvo kalbama.

Tikrai žinau, kad panašūs įstatyminiai pasiūlymai buvo ne kartą teikti, sulaukė tikrai didelio pasipriešinimo, bet sudėjęs visas aplinkybes esu įsitikinęs, kad dabartiniai iššūkiai, su kuriais susiduria visuomenė, galbūt ir, manau, tikrai reikalauja teisingesnio žingsnio ir teisingesnio sprendimo. Tikrai neabejoju, kad ši priemonė pasiteisins, šis sprendimas sumažintų būsimas gyventojų išlaidas maisto prekėms ir gaunamoms sąskaitoms. Jeigu turite klausimų, būčiau pasirengęs į juos atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Nekrošius norėtų paklausti jūsų. Nenori paklausti. Labai ačiū ir už tai. Ačiū už pristatymą.

Dabar motyvai dėl šio įstatymo projekto. Nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuodami kiek vėliau.

14.52 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1307(3) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1307(3). Kviečiu pranešėją J. Pinskų į tribūną. Dabar sveikinu jį su gimtadieniu, jeigu teisingai perskaičiau. Prašom pristatyti.

J. PINSKUS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke, už sveikinimus.

Aš norėčiau pristatyti truputį kitokį projektą, ne apie energetiką. Mes patobulinome projektą ir siūlome visoms maisto prekėms nulinį tarifą. Kodėl? Todėl, kad nulinį tarifą maisto prekėms taiko mūsų kaimynai lenkai. Mūsų maisto produktai yra gerokai brangesni negu Baltarusijoje ir žmonės tiesiog važiuoja jų ten pirkti. Tie praradimai, kuriuos prarastų biudžetas, aš manau, su kaupu būtų kompensuoti apyvarta, tais sugražintais žmonėmis iš Lenkijos ir iš Baltarusijos. Taigi, prašau palaikyti, nes šį momentą, kai gresia atleidimai iš darbo, kai gresia pajamų sumažėjimas visiems žmonėms, tai būtų labai geras antiinfliacinis paketas.

Ir dar, Europos Sąjungos statistikos tarnybos, Eurostato, duomenimis, vidutinės maisto produktų kainos Lietuvoje, palyginti net su visomis kitomis ES valstybėmis narėmis, augo gerokai sparčiau. Kai kurių produktų kainos didėjo, nes jas brangino tiekėjai, o pagrindinė priežastis, aišku, buvo brangstančios žaliavos ir energetika.

PIRMININKAS. Dėkoju. Stiprus pasiūlymas, bet klausti niekas nenori.

J. PINSKUS (LRF). Ir labai geras.

PIRMININKAS. Labai ačiū už pristatymą. Dėl šio projekto ar yra norinčių kalbėti? Nėra. Apsispręsimė balsuodami kiek vėliau.

14.54 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1309(3) (pateikimas)

Kaip suprantu, jūs, gerbiamas Jonai, pristatysite ir darbotvarkės 2-9 klausimą?

J. PINSKUS (LRF). Taip, aš pavaduosiu savo kolegą A. Palionį.

PIRMININKAS. Taip pat to paties straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašom.

J. PINSKUS (LRF). Mes siūlome, kad nulinis PVM tarifas būtų ne tik centriniam šildymui, kaip yra dabar patvirtinta, bet kad jis būtų visiems buitiniams energijos vartotojams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, tiekiamoms malkoms ir medienos produktams, skirtiems kūrenti, tiekiamai elektros energijai ir gamtinėms dujoms. Tai čia būtų toks dar vienas pasiūlymas iš viso komplekso, kas buvo siūloma prieš tai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, kaip jūs manote, ar teisinga, kad yra diskriminuojami žmonės? Vieni žmonės šildosi centriniu šildymu – dabar gaus nulinį PVM, o kažkas šildosi malkomis, kažkas šildosi dujomis, kitomis kuro rūšimis ir turės visai kitokį PVM. Kaip galvojate, gal jau reikėtų baigti tą diskriminavimą?

J. PINSKUS (LRF). Gerbiamas Ažuolai, tai ir buvo mano toks pasiūlymas, kad nebūtų tos diskriminacijos, kad centrinis šildymas nebūtų išskirtinis didmiesčiuose, o tie žmonės, kurie gyvena regionuose ir šildosi kitais energetikos šaltiniais, kažkodėl turėtų mokėti visą PVM, nors teigiama, kad yra kažkokios kompensacijos. Mes žmogų regionuose vėl verčiame pildyti kažkokius dokumentus, eiti ištiesta ranka, gerbiamieji, duokite mums kompensacijas. Šitą įstatymą priėmus šitų ištiestų rankų žmonėms regionuose nebereikės.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į klausimus. Labai ačiū, gerbiamas Jonai. Dėl motyvų dėl šio įstatymo projekto nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

14.56 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ir 20¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1967 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Jį pristato L. Savickas. Kviečiu jį į tribūną. Prašau.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti dar vieną projektą, kurį parengėme kartu su Demokratų frakcijos nariais. Vėl grįžtu prie energetikos situacijos ir poreikio suvaldyti ją, ieškoti konkrečių sprendimų ir stabilumo.

Kol mes laukėme, didmeninės elektros kainos Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse, kaip puikiai žinote, tapo ženkliai didesnės nei kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Galima tik prisiminti, kad „Nord Pool“ didmeninė kaina Lietuvoje rugpjūtį buvo šoktelėjusi net iki 4 tūkst. eurų už megavatvalandę. Visi prisimename, kad mes patys negeneruojame pakankamai elektros energijos, pasigaminame tik 35–40 % reikalingos energijos, todėl norėdami sumažinti išaugusias kainas turime ieškoti būdų, kaip paskatinti atsinaujinančių išteklių plėtrą.

Būtent dėl to teikiame projektą, kurio esmė yra panaikinti dirbtinį ribojimą, pagal kurį saulės šviesos energijos elektrinių ir gaminančių vartotojų elektrinių suminė įrengtoji galia negali viršyti 2 gigavatų. Čia yra esmė. Akivaizdu, kad proveržio paketas, įtvirtinęs šią 2 gigavatų ribą, virto akmeniu po kaklu. Tai dar labiau sulėtino saulės elektrinių parkų plėtrą, todėl patys atsidūrėme užburtame rate. Saulės elektros gamintojai galėtų efektyviai didinti pigios elektros energijos

gamybos kiekį, tačiau yra įkalinti dirbtinai sukurtose biurokratijos džiuanglėse. Atsisakymas 2 gigavatų ribojimo neturėtų daryti neigiamos įtakos elektros energijos balansavimui.

Siekdami užtikrinti sistemos stabilumą, saulės elektrinėms galėtume taikyti techninio pobūdžio ribojimus, kuriuos konkrečiai nustatytų Vyriausybė. Pavyzdžiui, 5 % laiko atjungimas nuo tinklų leistų subalansuoti tinklų pralaidumą. Tai yra kitų šalių praktika, kuri nevaržo plėtros, bet kontroliuoja tinklų stabilumą.

Stebint besitęsiantį energetinių žaliavų kainų augimą pasaulio rinkose, privaloma skatinti atsinaujinančių išteklių plėtrą, didinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, o ne sudaryti visokias biurokratinės kliūtis. Šiandien privalome galvoti ne tik apie tai, kaip patenkinti dabartinius, bet ir apie būsimus poreikius ateityje. Šis projektas leistų mums pakoreguoti mūsų galimai padarytą klaidą, kurią padarėme visai neseniai, atlieptų dabartinį poreikį, kuris iš tikrųjų leistų didinti generaciją, atrištų rankas mūsų elektros plėtrai ir kartu prisidėtų prie to, kad vis dėlto kainų klausimas būtų greičiau ir paprasčiau sprendžiamas. Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Labai pritariu jūsų, gerbiamas kolega, siūlymui. Išties čia trūksta ne tik turbūt sveiko proto, bet ir skaidrumo tuose procesuose ir ribojimuose.

Kalbant apie atsinaujinančią energetiką, jūsų, kaip kandidato į Vilniaus merus, norėčiau klausyti, kodėl atsinaujinanti energetika nenaudojama šildymui? Kodėl dvejus metus vėluoja projektas dėl biokuro naudojimo Vilniaus centrinio šildymo sistemoje?

Mano dar vienas klausimas būtų apie tai, kodėl nerandu jokio paaiškinimo, kodėl vėjo jėgainėse, kurios jau stovi, negali būti statomos saulės elektrinės? Juk galia yra fiksuota.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimus. Pradėsiu nuo antrojo, kadangi šiandien prieš jus kalbu kaip Seimo narys, ne kandidatas. Svarbiausia suprasti, kad pasiūlymas, kuris slypi jūsų išsakytose mintyse, yra teisingas, kad mes turime užtikrinti, kad nestovėtų tuščios rezervuotos galios pagal jų maksimalius panaudojimus. Jeigu elektros energijos tiekėjas, ją gaminantis, panaudodamas saulės energiją, šalia galėtų vystyti vėjo energiją, hidroenergią, kitą atsinaujinančią energiją ir išipareigotų tilpti jo maksimaliose galios ribose, tai tikrai tik prisidėtų prie mūsų energetikos nepriklausomybės ir ją sustiprintų, ir tikrai nepadarytų jokios žalos. Tai yra pažangus būdas, lygiai taip pat kaip ir didelių, griežtų ribojimų pakeitimas į techninius ribojimus, kurie jau yra šiame projekte.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas pranešėjas, ką galvojate apie saulės elektrinių plėtrą ant stogų miestuose? Daug yra kalbama apie neva tuščios žemės panaudojimą, nors žemė tikrai labai brangus turtas ir žemės ūkis taip pat pretenduoja į žemę, bet, kaip matau, vis dar tos plėtros ant visuomeninių ir privačių pastatų stogų Lietuvoje nėra. Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų praėjusios kadencijos metu prasidėjęs naujas etapas energetikos sektoriuje, kai mes atvėrėme galimybę vartotojams tapti gaminančiais vartotojais, pažymėjo tikrai naujo etapo pradžią su dideliu entuziazmu, dideliu Vyriausybės, atsakingų institucijų dėmesiu, kad tas proveržis vyktų. Aš čia šiuo metu tikrai pasigendu to, kad tikrai galėtume užsitikrinti, kad kiekvienas stogas, kuris tam yra tinkamas, galėtų ne tiktai namus šildyti ir saugoti nuo lietaus, bet ir taip pat generuoti energiją.

PIRMININKAS. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Noriu paklausti, kadangi šioje temoje kaip ir nelabai gerai gaudausi, kodėl iki šiol buvo atsiradęs šis ribojimas? Nuo ko norėta apsisaugoti? Ar tas nuėmimas ribojimo, atlaisvinimas neprives prie, tarkim, energetikos monopolizacijos? Galbūt tai nuo didelių žaidėjų apsauga ar ne?

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Iš tikrųjų labai svarbu, kad šis ribojimas atsirado visai neseniai. Jis atsirado praėjusioje sesijoje energetikos ministrui pristačius proveržio paketą, kuriame buvo daugybė gerų dalykų. Vienas iš kvestionuotinių dalykų, diskutuotinių dalykų buvo štai šis ribojimas siekiant susegmentuoti skirtingas atsinaujinančios energetikos sritis, kad jos tarpusavyje nekonkuruotų ir kartu nekurtų per didelės įtampos mūsų galios ribojimams, kuriuos mes turime.

Kas pasirodė per tą laikotarpį, kad nors mes turėjome nemažai projektų, kurie buvo suplanuoti įgyvendinti, jų įgyvendinimas sustojo, nauji leidimai nėra išduodami argumentuojant būtent šiuo ribojimu, kuris ir parodė, kad nekuria tiesioginės naudos, bet kaip tik sukuria papildomus ribojimus. Kuo ji reikėtų pakeisti išsaugant pirminius tikslus, bet nesukuriant ribojimų, tai yra techniniais ribojimais, kurie taikomi kitose šalyse, kurie leidžia išduoti daugiau leidimų, negu kad paskirta maksimali galia, tačiau kontroliuojant pikų laikotarpiu, kad tam tikri parkai, pavyzdžiui, tam tikrą dalį laiko galėtų būti atjungti nuo tinklo, taip iš tikrųjų optimizuojant tuos ribotus pralaidumo tinklus, kuriuos mes turime.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėju, kaip jūs galvojate, ar yra teisinga, kad mūsų Seimas priėmė tokį nutarimą riboti galimybę gaminti tuos atsinaujinančius elektros pajėgumus, ar tai būtų saulė, ar kiti dalykai, bet tuo pat metu „Ignitis“ iš mūsų jam sumokėtų šimtų milijonų neva kompensacijoms kelis šimtus milijonų investuos į Latvijos saulės elektrinių plėtrą, gamybą ir visa kita. Ir ta elektra džiaugsis kaimynai latviai už mūsų pinigų. Ar...

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū už klausimą. Pabaiga nusikirpo, bet manau, kad klausimo esmę supratau. Be abejonės, prioritetas turėtų būti galimybė užsitikrinti, kad Lietuva tampa ne tikta savo poreikį patenkinančia, savo poreikį energijos pasigaminančia valstybe, tačiau net ir galinčia ją eksportuoti. Be abejo, kad viena iš tokių galimybių yra visų pirma atsinaujinantys ištekliai ir būtent saulės ir vėjo projektai. Tie ribojimai tikrai neprisideda prie šio tikslo pasiekimo. Manau, kad taip atsakiau į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi klausimai yra atsakyti. Ačiū, Lukai. Dabar už kalbės T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisako. L. Nagienė tada už kalbės. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų kviesčiau palaikyti šitą projektą, pirmiausia žinant ir Energetikos komisijos posėdyje svarstant, kodėl tas ribojimas atsirado, dėl kokių priežasčių. Žinome, kaip buvo su galia ir kaip iš tikrųjų yra rezervuota labai daug galios, žinome, kad vyksta auditas ir dabar ta rezervuota galia yra kažkam išparduota, atsiras laisvos galios, o mūsų projektai jau būtų šiandien įgyvendinti ir mes jau gamintume elektros energiją žaliojo kurso, eitume žaliuoju kursu, bet šiandien sustabdėme vien dėl to, kad *à la* nėra galios. O galios iš tikrųjų yra ir jos yra laisvos. Vakar net Energetikos komisijos posėdyje tai patvirtino ir VERT'o atstovas, o mes laukiame išsamios ataskaitos apie tai, kiek dar laisvos galios turėsime. Todėl tikrai kviesčiau palaikyti šitą projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, apsispręsimе balsuodami vėliau.

15.07 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2022 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-12 klausimas ir L. Nagienę kviesiu į tribūną pristatyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Mūsų darbotvarkėje 2-12 klausimas. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų vėl pristatau Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo vieno straipsnio pakeitimą.

Dabar Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatyta, kad tinklų operatoriaus sąnaudos, susijusios su gaminančio vartotojo elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos tokia tvarka: kai prijungiami elektros vartojimo ir gamybos įrenginiai, pažeidžiami vartotojai apmoka 20 % skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų, o kiti vartotojai – 50 % skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų. Vis dažniau prijungiant gaminančių vartotojų elektros energiją gaminančius įrenginius prie tinklo, paaiškėja, kad tinklas nėra pakankamai pajėgus, kad reikalinga intensyvi ir brangi tinklų plėtra bei tinklo modernizacija. Tai reiškia, kad buitiniai vartotojai, gaminantys vartotojai, kalbu – buitiniai gaminantys vartotojai, norintys prisijungti, prijungti elektros saulės elektrines, iš ESO gaunamose prisijungimo sąlygose yra prašomi mokėti tūkstančius

eurų už tinklų plėtrą ir modernizaciją. Pavyzdžiui, net prijungiamoms saulės elektrinėms, neviršijant nustatytos leistinos galios, ESO nustato, kad esamas transformatorius yra pasenęs ir nepajėgus išlyginti įtampos ir užtikrinti nepertrūkstamo elektros energijos tiekimo to tinklo vartotojams. Tokiu atveju senas transformatorius keičiamas į tos pačios galios naują, o pusę jo kainos ir darbų sąnaudų dengia pats buitinis vartotojas, kuris nori tapti ir gamintoju kartu. Ir dengia visada pirmasis, tas, kuris kreipiasi. Jeigu paskui kitas kreiptųsi, lygiai taip pat norėdamas prijungti savo saulės elektrinę, jam nieko nereikėtų mokėti. Vidutiniškai tokia ir panaši tinklų plėtra buitiniam gaminančiam vartotojui kainuoja 10 tūkst. eurų, kartais, mes turime pavyzdžių, ir 20 tūkst. eurų.

Turime tokią situaciją, kai metų metus nebuvo pakankamai modernizuojamas sovietinio palikimo tinklas, nebuvo planuojamas reikiamas plėtros ir modernizavimo finansavimas, strateginio planavimo lygiu šiam klausimui dėmesio trūksta. Net ir operatoriaus strategijoje 2030 metais didžiausias dėmesys skirtas skaitmenizacijai, išmanizacijai ir panašiai. Tačiau apie tai, kad tinklas turi būti fiziškai modernizuojamas ir kad tam turi būti numatytas reikiamas finansavimas, nekalbama.

Drįsčiau teigti, kad 2020 metais priimtas Seimo siūlymas padidinti buitiniams gaminantiems vartotojams tenkančių tinklų plėtros sąnaudų padengimo dalį nuo 20 iki 50 buvo neapdairus žingsnis, nepakankamai išdiskutuotas ir nepasvertas. Tuomet pagrindinis argumentas buvo labai paprastas: tinklų modernizacijai trūksta finansavimo. Ir kaip pavyzdį tada paėmė Estiją ir Latviją. Čia norėčiau atkreipti dėmesį, kad Estija ir Latvija vargu ar turėtų būti pavyzdinis orientyras, nes nė vienoje kitoje Europos Sąjungos šalyje nėra tokio intensyvaus gaminančių vartotojų prisidėjimo prie tinklų plėtros. Daugiausia būna nustatomas proporcingas gaminančių vartotojų naudojamai galiai prisidėjimas prie tinklų plėtros, kitos plėtros sąnaudos tolygiai paskirstomos visiems tinklo vartotojams ir panašiai.

Taigi, praeityje padarytos Lietuvos skirstomųjų tinklų valdymo klaidos, neužtikrinant sava-laikio tinklų modernizavimo ir neplanuojant reikiamo finansavimo, dabar taisomos iš gyventojų kišenės. Ir ne iš visų, o tik iš tų, kurie nori prisidėti prie žaliosios energetikos plėtros ir šalies energetinės nepriklausomybės, tarsi savotiška bausmė už pilietinį atsakingumą ir savarankiškumą.

Todėl kviesčiau tikrai pritarti siūlomam projektui. Tikrai mes atvertume ženkliai labiau... norinčių statyti saulės elektrines ant savo žemės ar ant savo namo stogo. Mielai atsakysiu į jūsų pateiktus klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nori paklausti M. Ošmianskienė. Prašom, Monika.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Jūsų pateiktame siūlyme yra 20, 10 ir 50 %. Kiek suprantu, dabar 50 % visiems yra taikoma nuolaida, ar ne? Mes jau šiandien kalbėjome, bet truputį keistai atrodo tie 10 % pažeidžiamoms grupėms, kadangi mes žinome, jog saulės modulių įrengimas brangiai kainuoja, tai išeina toks kaip ir oksimoronas, sakyčiau, iš kur pinigų turi remtini žmonės įsirengti tokias dideles ir brangias investicijas kainuojančius pagerinimus, o paskui prašyti nuolaidos pajungimui. Ar nemanote, kad gal nereikalinga šita išskirtis ir užtektų tiesiog buitiniams gamintojams, vartotojams sudaryti 20 % visiems, ir tiek?

Ir antras klausimas, ar turi išsiimti kažkokį individualios veiklos ar patentą, ar kažką gaminantis buitinis vartotojas? Kaip jisai paskui moka mokesčius?

L. NAGIENĖ (DFVL). Pradėsiu nuo antro klausimo. Ačiū už klausimą. Pirmiausia tai jokios individualios veiklos nevykdo, faktiškai būna prijungta prie ESO tinklų šita saulės elektrinė. Ir toliau gaunama sąskaita, atitinkamai yra įvertinama, kiek suvartojama, kiek nueina į kaupimo fondą, ir tu visą šitą sąskaitą turi. Ir per atitinkamą laikotarpį, žiemos metu, jeigu negaminama elektros energija, tokiu atveju, jeigu yra sukaupta, imama iš kaupimo fondo tai, kas yra sukaupta vasaros laikotarpiu, kai buvo pagaminta elektros energija. Taigi jokios veiklos nereikia išsiimti, tik norint prisijungti būtina gauti ESO sąlygas. Jeigu turime sąlygas, kokios yra nurodytos, ir išpildome tas sąlygas, tada ESO prijungia saulės elektrinę prie tinklų ir taip sėkmingai gaminama elektros energija.

O antras klausimas, vis dėlto mes nenorėjome palikti, nes pirmajame teisės akte, kuris buvo priimtas 2020 metais ir buvo šita grupė išskirta, vis dėlto buvo numatyta 20 %. Tai mes dabar ir

siūlome sumažinti per pusę, jeigu atsiras. Gal atsiras galimybė ir kas nors galbūt 5 kilovatų, 3 kilovatų galės pasistatyti nuotolinę elektrinę. Tai irgi yra toks variantas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, Laima. Jūs esate iš tikrųjų įsigilinusi į šiuos klausimus, dalyvaujate visokiausiuose organizuojamuose forumuose ir suprantate, kad tas mokestis, kurį turi susimokėti, irgi iš bėdos. Kai mes turėjome pigią elektrą, 2, 3, ten 12 centų ar 10, 8 kainavo (jeigu į tinklus būtų buvę investuota), tada turėjo būti kažkiek tarifas pakeltas, bet neišnaudojome tos progos, tada būtų tinklai pasirengę ir dabartiniais iššūkiams. Iš tikrųjų populiariau statytis elektrines, tai yra labai geras žingsnis. Gal jūs ir numatėte tai, aišku, mes po to diskutuosime jūsų klausimu, kai jau svarstysime komisijose, komitete, iš kokių šaltinių, jūs galvojate, būtų galima kompensuoti ir padengti tas išlaidas, kurios reikalingos tai galiai išplėsti, kad atsirastų daugiau gaminančių vartotojų ir jie galėtų į tinklą pateikti elektrą?

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tikrųjų prieš teikiant šį projektą teko diskutuoti: diskutavau ir Energetikos komisijoje, kai Energetikos forume buvome, ir su ESO tinklų atstovais – jie vienoje iš projektų programų dalyvauja. Yra numatyta iš RRF'o skirti 82 mln. 500 tūkst. būtent tinklų plėtrai ir transformatorių keitimui.

Šiandien iš viso Lietuvoje yra 40 tūkst. transformatorių, 20 tūkst. jų jau yra pakeista. Modernizuoti dar liko 20 tūkst. Aš manau, šiuo atveju suskaičiavus, kiek kainuoja, jiems tikrai užteks po to dar ir tinklo optimizavimui, sutvarkymui. Nes, kaip sakau, kartais yra sovietinių laidų likusių ir reikia kabelius pakloti. Tai irgi yra tokių vietų, kur reikia sutvarkyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Labai ačiū už pristatymą.

Pirmasis už kalba V. Bakas. Necalba už ir prieš irgi niekas nekalba. Apsispręsimе balsuodami kiek vėliau.

15.17 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1992 (pateikimas)

Dabar 2-13 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1992. Į tribūną kviečiu L. Savicką. Prašom.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, pažadu, šiandien paskutinis kartas.

PIRMININKAS. Dėkoju.

L. SAVICKAS (DFVL). Iš savo pusės noriu pakalbėti apie tai, kad kalbėjome jau apie tai, ką turime padaryti, kad kompensuotume patiriamus išaugusius kaštus Lietuvos gyventojams, ką turime padaryti, kad patirtus kaštus kompensuotume Lietuvos verslams, ką galime padaryti, kad Lietuvoje būtų daugiau generacijos. Dabar turime pakalbėti apie tai, kaip paliesti tikslines mūsų visuomenės grupes, kurios daugiausia susiduria su šiais iššūkiais, o vienas iš jų yra štai mūsų šiuo metu pristatomas gyventojų pajamų mokesčio projektas.

Turime priimti pagrindinį sprendimą ir apsisprendimą, kad laikas baigti žaisti su neapmokestinamųjų pajamų dydžiu ir pagaliau jį sulygtinti su minimaliąja mėnesine alga. Ir kartu galime priimti ir antrąjį sprendimą, suvienodindami ir nebediferencijuodami pagal turimos negalios lygį neapmokestinamąjį pajamų dydį, taikomą socialiai jautriausioms asmenų grupėms. Šis sprendimas ne tik politiškai išmintingas – tokio pobūdžio sprendimas jau yra veikiantis nuo praėjusios kadencijos Trišalėje taryboje, kalbant apie minimaliosios algos nustatymo formulę, kai minimaliosios algos klausimas nėra politizuojamas, o objektyviai sutariamas, ja remiantis.

Šis sprendimas iš tikrųjų leistų visų pirma sumažinti mokestinę našą mažiau uždirbantiems (jiems ypač skauda situacija dėl vienos didžiausių infliacijų Europoje), padėtų išgyventi augančių kainų periodą, ypač energetikos kaštų periodą, taip pat paskatintų ieškoti darbo ir aktyviai jungtis į darbo rinką.

Ką tai reikštų? Mažiausiai uždirbantiems asmenims per mėnesį neapmokestinamųjų pajamų dydis didėtų nuo 540 eurų iki 730 eurų, o asmenims, uždirbantiems 1 tūkst. 500 eurų mėnesio NPD

didėtų nuo 278 iki 468 eurų. Tai yra esminis saugiklis šiuo intensyviu, sudėtingu, neprognozuojamu laikotarpiu, tai būtų finansinis saugiklis mažiausiai uždirbantiems, nes jiems šis laikotarpis yra pats sudėtingiausias. Pristačiau trumpai, tikiuosi, bus galimybė atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ta galimybė tikriausiai ir bus, bet ne dabar, nes jų nėra. Ačiū gerbiamaam Lukui už pristatymą.

Dabar dėl motyvų už nori kalbėti L. Nagienė. Nenori kalbėti L. Nagienė už. Gerai, tai kalbančių nėra. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

Aš kviesčiau 2-14 klausimą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą – pristatyti V. Gapšį arba A. Mazuronį, bet nei to, nei to nėra tribūnoje, atsiprašau, Seimo salėje.

15.20 val.

Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1993 (pateikimas)

Tuomet kviesčiau A. Stončaitį pristatyti 2-15 klausimą – Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Ir perduodu pirmininkavimo teisę ir garbę J. Jaručiui. Prašom.

A. STONČAITIS (DFVL). Gerbiami kolegos, teikiamu įstatymo projektu yra siekiama nustatyti įpareigojimą darbdaviams susitarti ir kompensuoti ne tik su darbuotojų turimų priemonių naudojimu ar darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ar naudojimu susijusias nuotolinio darbo išlaidas, bet ir privalomai susitarti bei kompensuoti internetinio ryšio paslaugų išlaidas, padidėjusias elektros energijos, šildymo ir vandens, naudojamo darbo reikmėms, vartojimo išlaidas, taip pat užtikrinti darbuotojų teisę į privatų gyvenimą – ne darbo laiku būti darbdavio nepasiekiamais. Šį Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto parengimą paskatino kritinė situacija Lietuvos energetikos srityje bei dėl infliacijos nuolat augančios elektros, šildymo, vandens ir kitų būtiniausių prekių ir paslaugų kainos, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlomos energijos taupymo priemonės. Būtent Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė energijos taupymo plano priemonėms, kuriomis dalis jų įgyvendinimo naštos perkeliama tiesiogiai ant gyventojų ir darbuotojų pečių. Tikimasi, kad Vyriausybės siūlomos elgsenos priemonės viešajame sektoriuje per dvejus metus sutaupys 20 % energijos. Viena iš ketinamų įgyvendinti elgsenos priemonių (planuojama, dvejų metų taupymo efektas sieks 10 % sutaupytos energijos) yra nuotolinis darbas pirmadieniais ir penktadieniais, taip siūloma šiame plane, kai šiuo laikotarpiu iki 16–17 laipsnių sumažinama temperatūra pastatuose, tomis dienomis nenaudojamas apšvietimas ir darbdavio yra taupomi kiti energetiniai resursai. Paminėtina, kad pastaruoju metu vis daugiau įmonių ir valdžios institucijų sudaro galimybes darbuotojams dirbti nuotoliniu būdu, todėl akivaizdu, kad dalis išlaidų, tenkančių dėl darbo namuose, perkeliama ant paties darbuotojo pečių.

Darbo kodeksas reglamentuoja darbo santykius, atsirandančius sudarius darbo sutartį Darbo kodekse nustatyta tvarka. Nors šiuo metu galiojantis Darbo kodeksas numato, kad jeigu dirbdamas nuotoliniu būdu darbuotojas patiria papildomų išlaidų, susijusių su jo darbu, darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ir naudojimu, jos privalo būti kompensuotos, tačiau esamas teisinis reguliavimas labiau palankus darbdaviams, nes jame nėra nurodyta, dėl kokių darbuotojo, dirbančio nuotoliniu būdu, patiriamų išlaidų turi būti susitarta ir kompensuota, visais atvejais sudarius susitarimą dėl nuotolinio darbo. Todėl dirbdami nuotolinį darbą darbuotojai dažnai jokių kompensacijų paprasčiausiai negauna, nors ir patiria papildomų išlaidų.

Pagal Darbo kodeksą darbo sutartis yra darbuotojo ir darbdavio susitarimas, pagal kurį darbuotojas įsipareigoja būdamas pavaldus darbdaviui jo naudai atlikti darbo funkcijas, o darbdavys įsipareigoja už tai mokėti darbo užmokestį. Pagrindinės sąlygos (jomis yra vadovaujamasi) traktuoti, kad tarp šalių susiklostė darbo teisiniai santykiai, kai asmuo įsipareigoja dirbti tam tikros profesijos, specialybės, kvalifikacijos darbą arba eiti tam tikras pareigas, bet kartu darbdavys apripina asmenį reikiamomis darbo priemonėmis ir darbo vieta. Taigi, jeigu tarp šalių susiklosto teisiniai darbo santykiai, šalys privalo sudaryti darbo sutartį, kurioje turi būti numatytos visos šiai sutarčiai būtinos sąlygos, o Seimo pareiga yra užtikrinti tinkamą darbo santykių subjektų bendradarbiavimą socialinės partnerystės pagrindu ir saugoti darbuotojo, kaip silpnesnės pusės, teises.

Konstitucijoje yra įtvirtinta, kad darbo santykius ir su jais susijusias sritis reguliuojančios teisės normos turi užtikrinti visą spektrą dirbančio žmogaus teisių ir garantijų, siekiant išvengti vienos darbo santykių šalies nepagrįsto dominavimo ir kitos šalies priklausomybės. Dėl esminės darbuotojo ir darbdavio derybinių pozicijų nelygybės Seimas, kaip įstatymų leidėjas, privalo užtikrinti, kad Darbo kodekso nuostatos, reglamentuojančios darbo sutarties pagrindą atsirandančius teisinius santykius tarp darbuotojo ir darbdavio, būtų aiškos ir nekeltų abejonių dėl darbo sutarčių sudarymo tinkamumo. Sparčiai kintanti Lietuvos ekonominė situacija, auganti infliacija, elektros, vandens, šildymo kainos ir su tuo susiję darbuotojų ir darbdavių lūkesčiai bei poreikiai įpareigoja ieškoti skubių sprendimų ir galvoti apie būtinybę, apie pakitusios ekonominės tikrovės pritaikymą ir darbo santykių reguliavimą.

Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas žmogus turi teisę turėti tinkamas, saugias ir sveikas darbo sąlygas. Šiuo metu Darbo kodekse numatytas darbo santykių reguliavimas, suteikiantis galimybę darbdaviui su darbuotoju susitarti dėl darbo nuotoliniu būdu, labiau atitinka darbdavio interesus, nes, nors yra nustatyta pareiga kompensuoti su nuotoliniu darbu susijusias išlaidas, praktikoje Lietuvoje beveik nėra susiformavusi taikoma taisyklė, kai darbuotojui būtų kompensuojamos dėl nuotolinio darbo padidėjusios internetinio ryšio paslaugų išlaidos, taip pat padidėjusios elektros energijos, šildymo, vandens, naudojamo darbo reikmėms, vartojimo išlaidos. Netiesa yra skleidžiama, kad neva dirbdamas nuotoliniu būdu darbuotojas yra privileijuotas ir taupo kelionės ar rūbų išlaidas, nes darbdavys, turėdamas galimybę lanksčiau susitarti dėl darbo sąlygų, privalo užtikrinti ir darbuotojų poreikius turėti tinkamas, finansiskai ir socialiai saugias darbo sąlygas, o Seimas turi pareigą teisinius santykius reglamentuoti taip, kad darbuotojas – silpnoji darbo santykių pusė – būtų apsaugotas nuo galimų darbdavio piktnaudžiavimo atvejų. Deja, šiuo metu galiojantis Darbo kodeksas šios interesų pusiausvyros neužtikrina.

Daugelyje Europos Sąjungos šalių įstatymai įpareigoja darbdavį kompensuoti darbuotojų išlaidas, susijusias su darbuotojui priklausančios įrangos naudojimu nuotoliniam darbui, ryšio, telefono, interneto išlaidas. Taip pat dažnu atveju yra susitariama kompensuoti su nuotoliniu darbu susijusias darbuotojo išlaidas už elektros energiją, patalpų šildymą ir kitas išlaidas. Dėl kompensavimo darbuotojui dažniausiai reikia susitarti su darbdaviu individualių ar kolektyvinių derybų būdu. Kai kurių šalių įstatymai, nesant kolektyvinio susitarimo, įpareigoja darbdavį išleisti tam tikras nuotolinio darbo organizavimo taisykles, kuriose turi būti aptariamoms ir kompensacijoms. Dažniausiai dėl kompensacijos dydžio nustatymo metodikų, dėl kompensavimo formos sprendžiama derybose. Iš esmės kompensacijos gali būti mokamos atlyginant faktines išlaidas pagal jas įrodančius darbuotojo pateiktus dokumentus, taip pat gali būti mokamos fiksuoto dydžio periodinės išmokos.

Aš jau dabar nevardinsiu taupydamas laiką, koks yra reguliavimas atskirose šalyse – Austrijoje, Belgijoje, kitose, bet netgi mūsų kaimyninėje Latvijoje yra nustatyta bendroji darbdavio pareiga kompensuoti darbuotojui išlaidas, kurios pagal darbo sutartį yra būtinos dirbant ir buvo patirtos, darbdaviui sutikus. Tarp kompensuotinių išlaidų šiame kontekste paminėtinos darbuotojo patirtos išlaidos dėl jam priklausančios ar pagal darbo sutartį naudojamos įrangos nusidėvėjimo. Pažymėtina, kad nuo 2021 metų Latvijoje darbuotojų gautų išlaidų, susijusių su nuotoliniu darbu, kompensacijos, neviršijančios 30 eurų mėnesiui, tai yra apie 400 eurų per metus, yra neapmokestinamos pajamų mokesčiu. Nuotolinio darbo išlaidų kompensavimą taiko Ispanija, Kroatija, Lenkija, Portugalija, Prancūzija, Slovakija, Slovėnija ir kitos šalys. Taip pat daugelyje šalių, pavyzdžiui, Belgijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, yra priimti įstatymai dėl nuotoliniu būdu dirbančių darbuotojų teisės atsijungti nuo darbo laisvalaikio.

Mieli kolegos, tikrai, atsižvelgdamas į besiklostančią situaciją, siūlyčiau pritarti siūlomam projektui ir ta padidėjusia našta, finansine našta, taupymu, o taupymas tikrai, bent jau Vyriausybės skaičiavimu, dėl nuotolinio darbo turėtų būti gana ženklus, neturint poreikio papildomoms kokioms nors biudžeto lėšoms, paprasčiausiai pasidalinti šiomis išlaidomis, kad tai nekristų vien tik ant darbuotojų pečių. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Algirdai. Jūs labai išsamiai pristatėte, bet vis tiek yra keturi kolegos, norintys jūsų paklausti. Pirmas klausia T. Bičiūnas. Prašom.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, noriu pasidžiaugti, kad tiek mano kolegos Lino, tiek mano paties anksčiau teikti šio straipsnio pakeitimo projektai jus įkvėpė ir šiandien jūs teikiate tokio paties turinio projektus kaip savo. Tik kyla klausimas, kodėl norėdamas pakeisti 52 straipsnio 5 dalį jūs nukopijavote, sakykime taip, jeigu galima pasakyti, pirmojo mano projekto turinį, kuris buvo pasiūstas tobulinti ir turėjo Teisės departamento pastabų? Ar nebūtų buvę paprasčiau paieškoti prieš mėnesį mano įregistruoto antrojo varianto dėl šio straipsnio, kuris iš Teisės departamento nesulaukė esminių pastabų, todėl nereikėtų jums dabar tobulinti šito projekto?

A. STONČAITIS (*DFVL*). Ačiū, mielas kolega, už klausimą. Iš tikrųjų nėra jokio noro ką nors kopijuoti. Yra noras kartu su jumis išspręsti problemą, kuri kai kurių yra neigiama, bet iš tikrųjų egzistuoja darbuotojų atžvilgiu. Paprasčiausiai, rengdami šitą projektą, mes žiūrėjome ir aš žiūrėjau į Teisės departamento teikiamas pastabas ir visiškai su nežymiu pataisymu, tai yra reagavimas, kad nebūtų reikiamos pataisos atmetimo būtent iš Teisės departamento pagal šias išvadas... Grynai tik tiek. Bet manau, kad lygiai taip pat ir jūs stengiatės šiuo klausimu padėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Rudelienė. Ruošiasi L. Nagienė.

E. RUDELINĖ (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, pirmiausia norėčiau atkreipti dėmesį, kad kai dirbote Vyriausybėje, ir tuomet visi žmonės priverstinai turėjo dirbti nuotoliniu būdu, nebuvo tokių minčių apie kokią nors kompensaciją. Žinoma, buvo ekstremalioji situacija, buvo nauja. Bet per tą laiką žmonės išmoko dirbti nuotoliniu būdu ir tą mes matome ir čia, Seime, ir komitetų posėdžiai vyksta nuotoliniu būdu. Man atrodo, yra puiki praktika. Ar nemanote, kad vis dėlto yra perteklinis jūsų siūlymas, kai tai yra darbdavio ir darbuotojo susitarimas? Pavyzdžiui, toks dalykas kaip būti nepasiekiamam. Kas kontroliuos? Tai yra, man atrodo, tik darbdavio ir darbuotojo susitarimas. Kaip jūs įsivaizduojate tą kontrolę būti nepasiekiamam ne darbo metu? Ačiū.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Miela kolege, iš tikrųjų galiu tik apgailestauti, kad per tuos ne vienerius metus, kai iš tikrųjų darbuotojai turi tą praktiką ir plačią praktiką darbuotis nuotoliniu būdu iš namų, mes nepasiekėme darbo kultūros, kad dirbant nuotoliniu būdu būtų susitarta ir geranoriškai kompensuota iš tų sutaupomų lėšų, ar tai būtų susiję su valdišku sektoriumi, biudžetiniu sektoriumi, ar ir privačiu sektoriumi. Tai yra blogai (ar esant vienai Vyriausybei, ar kitai), kad nebuvo priimti sprendimai. Tai yra tikrai nepateisinamai blogai.

O dėl pačios kontrolės, be abejo, prie kiekvieno nepastatysi, nepakontroliuosi, bet bent jau mes sudarykime visas teises prielaidas, kad tai reikėtų daryti, kad būtų teisinis įpareigojimas. Manau, kad tai yra galų gale ir darbo kultūros, ir darbuotojo tausojimo, ir įstaigos prestižo klausimas ir tai po truputį vis dėlto turėtų realizuotis.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Prašom pasakyti, jeigu darbdavys nesutiks kompensuoti, Darbo kodekse bus numatyta prievolė vis dėlto kompensuoti, kaip skaičiuojamos išlaidos? Tik trumpai.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Aš manau, kad turėtų būti dar ir lydimieji įstatymų pakeitimai, administracinių teisės pažeidimų, su laiku numatyta, kaip turėtų valstybė teisiniu būdu reaguoti, jeigu tai nėra daroma, kadangi tai būtų prievolė.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonės už ir prieš. Už nori kalbėti T. Bičiūnas. Atsisako. Prieš – E. Gentvilas. Eugenijau, prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Taip, keistai čia nuskambėjo iš opozicijos kolegos kaltinimas ponui A. Stončaičiui plagijavimu, tačiau čia jūsų vidiniai reikalai, nenoriu kištis. Šiaip sutinku, kad darbuotojai tikrai patiria papildomų išlaidų, namie dirbdami nuotoliniu būdu, ir akivaizdu, kad darbdavys taip sutaupo tam tikrų lėšų. Galima kalbėti apie kompensavimą, tačiau klausimas, ar tai turi būti daroma iš viršaus, keičiant Darbo kodeksą, štai taip imperatyviai, kad turi taip būti padaryta.

Man atrodo, kad tai gali būti ar kolektyvinės sutarties, ar asmeninės sutarties tarp darbdavio ir darbuotojo susitarimo būdu. Susitarimo būdu sutarta kompensuoti, kaip, žinoma, gali būti ir susitarta, kad po darbo darbuotojas gali būti nepasiekiamas. Žinome, kad yra specifinių profesijų,

specifinių darbų, kur tikrai vargu ar tai reikėtų daryti, ir palikime tai darbdavio ir darbuotojo susitarimams.

Gal buvo galima daryti tokius dalykus 2020 metais, kai ta pati Vyriausybė, kurioje ponas A. Stončaitis buvo kancleris, paskelbė nuotolinį darbą daugeliui viešojo sektoriaus, privataus sektoriaus įmonių, mokymo įstaigoms. Tada jau buvo galima numatyti tą visuotinį kompensavimą. Tačiau dabar, kai iš esmės nebėra kalbama apie viešojo sektoriaus, mokymo įstaigų darbą nuotoliniu būdu, o lieka tik atskirose įmonėse sprendimas išleisti dirbti nuotoliu, pavyzdžiui, kaip Seimo kanclerio ar Seimo valdybos sprendimas, kad pirmadieniais, penktadieniais bus galima dirbti nuotoliniu būdu, čia tada reikia susitarti su darbuotojais dėl kompensacijos jiems, o ne imperatyviai Darbo kodekse numatyti tokius privalomus pakeitimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Šiuo ar kitais apvarstytais klausimais bus balsuojama po 23 minučių.

15.37 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1931 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-14 klausimas. Kviečiu V. Gapšį. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1931. Prašom, gerbiamasis.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Projektas yra pakankamai gerai visiems žinomas, nes seniau taip ir veikė, tai yra siūlome nustatyti papildomą neapmokestinąjį pajamų dydį – 200 eurų už kiekvieną vaiką. Tai yra ta sistema veikė, rodos, iki 2018 metų, kai galėjo būti sumažinama mokestinė našta.

Kodėl mes jį teikiame? Todėl, kad matome, kad šiuo metu finansinius sunkumus, iššūkius patiria jau ne tik labiausiai skurstantys asmenys, tačiau ir šeimos, auginančios vaikus. Vaiko pinigų institutas yra geras ir iš tikrųjų pakankamai universalus, taikomas visiems, tačiau matome, kad kai kuriais atvejais yra nebepakankamas instrumentas šeimoms išgyventi.

Nors mes kalbame apie tai, kad čia gal mes neturėsime recesijos, krizės, pasauliniai indikatoriai rodo priešingus rezultatus, kad vis dėlto mes galime pajusti ekonominius sunkumus, todėl tikėtina, kad būtent tie gyventojai, kurie turi vaikų, bus iššūkių verpete. Todėl mes siūlome šį projektą pradėti svarstyti.

Suprantame, kad Vyriausybė teiks, jau pamatėme, neapmokestinamojo pajamų dydžio skaičiavimo tam tikrus pakeitimus, padidins neapmokestinamąjį pajamų dydį, todėl natūralu, kad mes esame pasiruošę diskutuoti komitete ir Seime, kiek proporcingai galbūt galėtų pasikeisti tie dabar siūlomi dydžiai. Bet iš principo manome, kad tai yra vienas iš tų projektų, kurie šioje infliacinėje aplinkoje, šioje ekonominėje situacijoje būtų pagalba šeimoms ir skatintų žmones dirbti ir atitinkamai gauti tam tikras mokesčių lengvatas, jeigu jie augina vaikus.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti kolega L. Savickas. Nebenori. Ačiū už pristatymą.

Nuomonės už, prieš. Už nori kalbėti V. Giraitytė-Juškevičienė.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Kviečiu visus kolegas palaikyti šį pateiktą įstatymo projektą ir tikriausiai niekas neprieštaraus, kad pagalba tėvams yra vienas iš būtiniausių dalykų, ypač šiandien, kai ekonominė situacija tikrai visus spaudžia. Kviečiu tikrai dar kartą įvertinti ir sugrįžti prie to, ko jau anksčiau mes buvome atsisakę. Tai atsižvelgiant į dabartinę situaciją tikrai padėtų visiems tėvams gauti didesnes pajamas į rankas.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Kadangi kaskart per kadenciją pasikeičia turbūt didžioji dalis Seimo narių, kažkur dingsta visa istorinė atmintis. Aš noriu priminti, kad prieš ketverius metus, kai buvo svarstoma mokesčių reforma, kurią inicijavo tuometė Vyriausybė, vienas iš pagrindinių tos reformos elementų buvo atsisakyti papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio už vaikus ir nustatyti universalią vaiko išmoką. Anksčiau vaiko išmokos buvo taikomos žmonėms, kurių pajamos yra mažesnės, o kitiems žmonėms... Štai Tomas linksi galvą, labai gerai atsimena tą mūsų intelektualų debatą. Aš tuomet sakiau, kad nereikėtų šitaip daryti, nes net ir žmo-

nėms, uždirbantiems mažesnes pajamas, galima išspręsti tą klausimą neigiamais mokesčiais ir mokesčių kreditu, bet pasirinkome tą kryptį. Tai jeigu jau mes tą kryptį pasirinkome, tai gal malonėkime tą kryptį ir tęsti. Bet dabar kas atsitinka. Mes tą kryptį pasirinkome, tada sulaužėme labai daug iečių, praėjo ketveri metai ir kolegos sako: ne, padarykime dabar dar ant viršaus tai, ko tada atsisakėme mainais į išmokas vaikams. Tai kodėl jūs nesiūlote gražinti išmokų vaikams į buvusią tvarką? Nepopuliaru? Labai siūlau jau nebegrįžti į tai, dėl ko mes jau esame labai labai karštai debatavę. Jeigu pakeitėme paramos šeimai sistemą į išmokas vaikams, tai tada to jau ir laikykimės, nepaisant to, ką galvojome tada, kai šį sprendimą priėmėme. Vyriausybės toks pasiūlymas ir būtų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuosime tada, kai bus laikas.

15.42 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1994(2) (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-16 klausimas ir kviečiu T. Tomiliną pristatyti Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1994(2). Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, teikiu jūsų dėmesiui Piniginės socialinės paramos kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Pasistengsiu kalbėti vaizdu labiau negu žodžiais ir trumpinti pasisakymą. Žinote, mūsų tokio precedento neturinčios energetikos krizės aki-vaizdoje nesinori išradinėti dviračio, o tiesiog naudotis tomis sistemomis, kurios šiandien yra Lietuvoje veikiančios, ir gana neblogai veikiančios.

Mes turime labai gerą kompensacijų dėl šeimos šildymo išlaidų sistemą ir kompensuojame žmonėms. Jei ta sistema gerai veikia, ji prisitaiko prie krizių, prie kritinių situacijų. Čia aš vieną skaidrę parodysiu. Štai čia yra ministrės Monikos užvakar rodyta skaidrė, kuri parodo, kad sistema labai gerai prisitaiko prie situacijos, ir tada, kai yra krizė, daugiau yra remiamos šeimos šildymo kompensacijų atžvilgiu. Kai nėra krizės, tai tų kompensacijų sumažėja iki mikroskopinių procentų ir tada apie 2 % žmonių gauna kompensacijas ir socialinę paramą. Sistema veikia. Ji veikia taip, grįžtu aš į pirmą skaidrę, kad apie 2–3 % žmonių gauna paramą normaliu laiku. Šiandien tas procentas padidėjęs iki 5,2 vidutiniškai per mėnesį, per metus apie 8 susidaro iš ministrės pristatymo. Tai niekaip neišsprendžia didelės grupės žmonių, kurie gyvena už skurdo rizikos slenksčio, tai yra apie 20 % Lietuvos žmonių, bet tai tam tikra pagalba žmonėms kritinėmis situacijomis.

Tačiau mes neturime šioje sistemoje paramos už elektros išlaidas. Turime paramą už vandenį. Vidutinė parama už vandenį per mėnesį yra juokinga suma – 5 eurai, bet vis tiek savivaldybė sumoka tuos 5 eurus šeimoms ir tas sunkiausias finansines problemas patiriančios šeimos gauna tuos 5 eurus per mėnesį. Vidutiniškai čia aš kalbu. Tai labai keista, kad sistemoje nėra elektros išlaidų. Yra centrinis šildymas, yra malkos, yra vanduo, kaip minėjau, bet nėra elektros.

Čia, mano galva, yra didžiulė spraga ir taip pat didžiulė galimybė mums ne tik padėti sunkiausiai besiverčiantiems žmonėms, ne tik skatinti energijos taupymą, nes mūsų projekte yra siūloma finansinius sunkumus patiriantiems žmonėms kompensuoti iki 100 kilovatų už pirmą žmogų ir po 50 už paskesnę žmogų namų ūkyje, kad šeimos iš tiesų susikauptų ir taupyty. Taip pat ši sistema, jeigu atsirastų papildoma kompensacija už elektrą, galėtų būti tam tikra valstybės derybė su elektros gamintojais. Visų nepasiturinčių žmonių vardu kalbanti valstybė, kuri nupirktų dalį tos energijos ir ją padengtų vartotojams, galėtų tartis dėl geresnės kainos. Lygiai tokiu keliu eina Estija, kompensuodama dalį nepasiturinčių asmenų elektros išlaidų ir derėdamasi su gamintojais dėl geresnės kainos. Niuanasai yra skirtingi, gamintojai skirtingi, mes čia galėtume tą žaliąją energetiką skatinti, bet tai yra tam tikras spaudimas dėl kainos, jeigu pirkėjas būtų valstybė, o ne paskiri vartotojai.

Šią skaidrę rodau tik todėl, kad mes turime didžiulę problemą, skurde esančių žmonių yra daugiau, negu mes galime padėti, todėl ir opozicijos, ir pozicijos iš esmės iniciatyva sutampa. Mes jau kelerius metus bandome tą pagalbą aprėpti didinti ir daugiau žmonių kviesti, angažuoti į tą

paramos sistemą, kuri nėra tokia brangi, kolegos. Šiandien elektros kainos kompensacija, kurią mes taikome universaliai, kainuoja arti milijardo, ten šnekos apie milijardus. Šita sistema, aš čia jau rodau konkrečiai, kas pasikeičia pagal mūsų siūlymą, kainuoja šiandien 29 mln., kalbu apie šildymo kompensacijas. Jeigu mes pridėdame prie šitos sistemos elektros kainą (na, šiek tiek mes galėjome paskaičiuoti opozicijos jėgomis patys), tai tikrai išaugintų tas išlaidas ir tikrai iš valstybės biudžeto reikalautų papildomų lėšų, tai yra natūralu, tačiau tai būtų kur kas mažesnės lėšos, negu reikalauja universalios kainos dengimo parama. Ir anksčiau ar vėliau, kaip sako ne vienas ekspertas, čia aš tiesiog darau referenciją į poną Ž. Mauricą ir kitus, kurie kaip ekspertai pataria, anksčiau ar vėliau tikrai reikės tokios sistemos, kuri dengs dalį elektros išlaidų labiausiai paramos stokojantiems žmonėms, tai yra didžiausius finansinius sunkumus išgyvenantiems žmonėms. Kaip ir minėjau, šiandien yra pagalba žmogui, kuriam sunku išgyventi dėl karšto, šalto vandens ir šildymo, šiuo atveju atsirastų pagalba iki 100 kilovatų elektrai. Ir čia tokie pavyzdžiai.

Mes taip pat siūlome šiek tiek koreguoti vadinamuosius VRP koeficientus. Čia yra sudėtinga formulė, kaip atsiranda teisė į paramą, bet mes tokiais konkrečiais gyvenimiškais pavyzdžiais... Pagal mūsų projektą į šildymo ir elektros paramą galėtų pretenduoti tris vidutinius atlyginimus uždirbanti keturių asmenų šeima, mokanti apie 250 eurų už šildymą, ir gautų 60 eurų kompensaciją už šildymą ir kompensaciją už elektros išlaidas. Na, šiuo atveju 100 kilovatų. Jeigu tai būtų keturi žmonės, tai atitinkamai 250 kilovatų, tai būtų kažkur tarp 40 ir 60 eurų kompensacija už elektrą.

Mano galva, turėdami gerą sistemą, mes turime ją atverti maksimaliam žmonių skaičiui. Tai yra taupi sistema, nes pinigus administruoja savivaldybės. Jos nėra linkusios labai pūsti tų biudžetų, jos taupo tuos biudžetus. Beje, tai yra viena iš problemų, kodėl (aš čia rodžiau šitą skaidrę) dalis nepasiturinčių žmonių tiesiog nepatenka į sistemą, nes savivaldybės taupo. Mes apie tai diskutuojame kituose kontekstuose. Bet kodėl nepatobulinus esamos sistemos, neįvedus trūkstamos grandies, tai yra kompensacijų už elektrą, ir taip nepradėjus sistemingai spręsti tos dabartinės problemos? Nesikerta šis projektas su kitais teikiamais, tačiau aš tiesiog siūlau eiti labai aiškiai, pramintu keliu, kuris nėra toks brangus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausimų nebuvo.

Nuomonė už – kalba L. Kukuraitis. Prašau.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Aš kolegas tikrai pakviesčiau labai rimtai pamąstyti apie šitą įstatymo projektą. Gal pirmą kartą mes Lietuvoje kalbame apie elektros kompensavimą, nes, kaip Tomas ir minėjo, kol kas kompensuojame vandenį ir šildymą, o elektros kaina, kuri irgi sudaro nemažą kainos dalį mūsų namų ūkių pakete, yra nekompensuojama. Dėl to dalis žmonių iš tiesų išgyvena sunkumus.

Tie milijardai, kuriais kitais metais planuojame biudžetuose numatyti amortizuoti elektros kainas, tikrai negalės padėti visiems žmonėms – tiek, kad labiausiai pažeidžiami išgyventų ši laikotarpį. Kompensavimo mechanizmą giria visi. EBPO ir kiti skatina, kad mes būtumėme tuo mechanizmu pasiektume tuos, kuriems šiuo metu labiausiai reikia.

Tomas labai gražiai įvardino automatizmą, kad pats šis mechanizmas įsitraukia tada, kai kainos kyla. Kai kainos kyla, mechanizmas veikia, kai kainos krenta, žmonėms nebekompensuojama. Iš tiesų tai yra labai pamatuotas, šiuo metu labai reklamuojamas, taip pat ir Vyriausybės, ministerijos, instrumentas. Tikrai mes prašome įtraukti ir elektrą. Suprantu, kad kaštai gali būti dideli, bet dėl jų diskutuojame, kiek kompensuojame, kiek kilovatvalandžių kompensuojame kiekvienam žmogui, nuo kada sistema pradeda veikti. Visa tai galime aptarti. Jeigu šiuo metu nepraleisime, kažkada vis tiek reikės į Seimą sugrįžti, nes mūsų sistema yra netobula – trūksta elektros. Tarp kompensuojamų dalykų tiesiog trūksta elektros. Šiuo metu išsileiskime. Kada, jeigu ne dabar, kai taip kyla elektros kainos? Tikrai labai rimtai kviečiu prisidėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui. Jau ir šiuo metu galiojantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas numato, kad elektros energijos naudojimas šildymui yra kompensuojamas, tai galėtų ir sudaryti didžiausią dalį.

Antra dalis, taip pat elektra kompensuojama, tai yra patvirtinusi kaip subsidijas ir šį pusmetį vykdo Vyriausybė, planuojama tai vykdyti ir kitais metais.

Kelia abejonių ir argumentai dėl taupymo. Išties tie pavyzdžiai keturių asmenų šeimos, kuri galėtų patekti, jeigu 200 kilovatvalandžių sunaudotų elektros ir tai būtų kompensuojama, tikrai nėra taupymą skatinanti priemonė. Kaip tik įsivaizduoju, kad mano keturių narių šeima suvar-toja vidutiniškai apie 120, tai net nepasiekia tos ribos, kuri galėtų būti. Iš tiesų kaip tik turėtume ieškoti tų būdų, kurie skatintų realiai taupyti žmones šitoje situacijoje.

Be abejo, tas trečiasis momentas yra ir piniginių lėšos. Čia Vyriausybė turi pateikusi antiinfliaciją amortizuojančius paketus, kurie veikia. Turbūt yra tikslas nesiblaškyti ir eiti tų subsidijų keliu, neišskaidyti tų resursų, kurie yra veikiantys kaip tie mechanizmai. Kaip ir minėjau, kad būtent elektros energija, naudojama šildymui, tikrai yra ir gali būti kompensuojama. Čia jau tikrai tenka padėkoti, kad tai yra vienas iš nedaugelio šiandien pateiktų projektų, kur buvo pasisten-gta ir nepasivarginta bent jau suskaičiuoti išlaidas ir sąnaudas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsuosime jau visai netrukus.

15.55 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1125(3) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-17 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo projektas, bet nematau pono A. Palionio. Yra? (*Balsai salėje*) Taip. A. Palionis kviečiamas į tribūną. Ai, J. Pinskius pristatys, taip.

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46¹ straipsnių pakei-timo įstatymo projektas Nr. XIVP-1125. Pristatys J. Pinskius. Prašom.

J. PINSKUS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau pristatyti įstatymo projektą, jis galio-jo Lietuvoje nuo 1997 m. iki balandžio 1 d. ir galiojo iki 2002 m. sausio 1 d. Veikė nulinis tarifas reinvestuotam pelnui. Tai, galima teigti, sukūrė pagrindą technologiniam Lietuvos ekonomikos atsinaujinimui ir sparčiam jos augimui. Panaikinus visuotinai galiojusį nulinį tarifą reinvestuo-tam pelnui, imta taikyti išskirtines lengvatas atskiroms ūkio subjektų grupėms ir investicijų ti-pams. Todėl pagrindinis įstatymo projekto uždavinys – nulinio tarifo taikymas reinvestuotam pelnui diferencijuojant jo taikymą pagal savaiminį ekonominio augimo požymį savivaldybėse. Pripažįstant reinvestuojamo pelno svarbą įstatymo projektu siūloma grąžinti anksčiau galiojusias ir teigiamai ekonomikos augimą veikusias nuostatas taikyti nulinį tarifą reinvestuotam pelnui. Tokio modelio sėkmingas taikymas ne tik didina šalies konkurencingumą, tačiau ir skatina inves-ticijas, būtinas darbo našumui, atlyginimams ir pragyvenimo lygiui didinti Lietuvos regionuose.

Tiesiog gal kreipčiausi į Liberalų sąjūdį, į Laisvės partiją. Kiek man teko skaityti jų progra-mas, tas įstatymo projektas arba tas įsipareigojimas taikyti nulinį pelno tarifą reinvestuotam pel-nui jų programose yra. Todėl kviesčiau labai rimtai pažiūrėti į šį įstatymo projektą ir jį palaikyti. Jeigu atsiras kokių nors nuostatų arba pageidavimų, mes iš tikrųjų galėsime dėl jų susitarti per svarstymą ir priėmimą.

Dar kartą. Liberalų sąjūdi, prašom palaikyti, Laisvės partija, taip pat. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti pora kolegų. Pirmas klausia L. Savickas. Ruošiasi M. Ma-jauskas. (*Balsai salėje*) Lukas nenori klausti. Prašom, gerbiamas Mykolai.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėjau paklausti jūsų, kokie galimi pelno mokesčio surinkimo netekimai, priėmus tokią lengva-tą? Ir drįsčiau pasakyti, kad iš tiesų projektas yra vertas dėmesio, nes mes čia kalbame apie ne-dideles įmones, nedidelės apimties lengvatas, tai yra ne stambaus verslo lengvatos, o smulkiojo, vidutinio verslo lengvatos regionuose. Tai tikrai nėra tik Liberalų sąjūdžio filosofija. Bet kas gal-būt kelia nerimą, ar tikrai dabar pelno mokestis yra tai, kas yra skaudžiausia verslui. Lėtėjant ekonomikai ir sparčiai augant kaštams, matyt, ne į pelnus, o į išgyvenimą orientuojasi didelė da-lis verslo.

Viena, norėjau paklausti, ar skaičiavote netekimus? Kita, ar tikrai pelno mokestis dabar yra pagrindinė verslo problema?

J. PINSKUS (*LRF*). Ačiū už iš tiesų gerą klausimą. Taip, šitas įstatymo projektas skirtas labiau regionams, nes iš tiesų atskirtis regionuose yra žymiai skausmingesnė nei didžiuosiuose miestuose, tai skirta tai atskirčiai mažinti. Manau, kad biudžeto netekimai nebus dideli, nes jie bus kompensuojami darbo našumu, apimtimi, kiekiu. Šiandien darbo našumas mūsų, Lietuvos, sudaro tik 70 % Europos Sąjungos vidurkio. Mes tik didiname atlyginimus, pajamas, bet mes didiname iš oro, mums reikia kelti darbo našumą. Darbo našumo mes niekaip negalėsime pakelti netobulindami technologijų ir neinvestuodami į naujas technologijas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Už, prieš nuomonių nėra. Balsavimo langas už pusės minutės. Kolegos, liko dar neapsvarstyti... (*Balsai salėje*) Balsuojame, po to pabaigsime, taip? Gerai, tvarka.

Tuomet pradedu balsavimą nuo darbotvarkės 2-17 klausimo, jį pristatė gerbiamas J. Pinskus. Kas už po pateikimo, prašom balsuoti. (*Balsai salėje*)

Gerbiami kolegos, užsiregistravo 105, balsavo 104 Seimo nariai: už – 52, prieš – 19, susilaikė 33. Rezultatas lygus. Teks pakartoti balsavimą. Kartojame balsavimą.

Kolegos, užsiregistravo 117, balsavo 117 Seimo narių: už – 54, prieš – 25, susilaikė 38. Nepritarta. Prašom, po balsavimo S. Skvernelis per šoninį mikrofoną.

S. SKVERNELIS (*DFVL*). Noriu pagirti Tėvynės sąjungos frakciją, iš tikrųjų esate sportiška frakcija. Šaunuoliai, tikrai! Galime kartu bėgioti.

PIRMININKAS. Kolegos, dabar mums reikia apsispręsti, ar leisti įstatymo projektą taisyti, ar visai atmesti. Turbūt žinote, kaip reikia balsuoti. Kas manote, kad reikia taisyti – už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 117, balsavo 116 Seimo narių: už tai, kad taisytume – 67, prieš – 49. Nuspręsta taisyti, atsiprašau, tobulinti.

16.03 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 9 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1961ES (pateikimo tęsinys)

Dabar šiek tiek grįžtame į rytinę darbotvarkę, nes nebuvo atliktas balsavimas dėl rytinės darbotvarkės 1-9 klausimo. Teikiu balsuoti Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 9 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1961.

Užsiregistravo 81, balsavo 78 Seimo nariai: už – 70, prieš – 4, susilaikė 4. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 10 dieną. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.03 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl energetinės krizės suvaldymo“ projektas Nr. XIVP-2031 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl energetinės krizės suvaldymo“ projektas Nr. XIVP-2031. Kas manote, kad rezoliuciją reikia priimti be pataisų, balsuojate už, kas manote, kad reikia redaguoti ar kitaip, balsuojate prieš.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 53, prieš – 43, susilaikė 22. Rezoliucijai nepritarta.

16.04 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125³ straipsniu ir 125³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1965 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, įstatymo papildymo 125³ straipsniu ir pripažinimo netekusiu galios projektas. Prašau.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 53, prieš – 39, susilaikė 26. Po pateikimo nepritarta.

Balsuojame alternatyviai dėl tobulinimo.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 59, prieš – 59. Kartoju balsavimą.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 55, prieš – 62. Atmesta.

Darbotvarkės 2-2 klausimas – projektas Nr. XIVP-1965, tai yra Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo... (*Balsas salėje: „Dėl šito ką tik balsavome.“*) Atsiprašau.

16.07 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 125³ straipsniu ir 125³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1980 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1980. Pranešėjas buvo S. Skvernelis. Prašom.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 53, prieš – 43, susilaikė 22. Po pateikimo nepritarta.

Alternatyvus balsavimas.

Už – 56, prieš – 58. Atmesta.

16.08 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125³ straipsniu ir 125³ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1835(2) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1835(2). Pranešėjas buvo E. Sabutis.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 54, prieš – 43, susilaikė 23. Po pateikimo nepritarta. Alternatyviai balsuojame.

Už tobulinimą – 59, prieš – 58. Įstatymo projektas bus tobulinamas.

16.10 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1334(2) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1334(2). Pranešėjas – G. Kindurys.

Balsavo 120: už – 54, prieš – 42, susilaikė 24. Po pateikimo nepritarta.

Alternatyvus balsavimas.

Už – 57, prieš – 60. Atmesta.

16.11 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1970 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas Nr. XIVP-1970. Pranešėjas – A. Nekrošius.

Už – 51, prieš – 41, susilaikė 26. Po pateikimo nepritarta.

Balsuojame alternatyviai.

Už – 55, prieš – 63. Tobulinimui nepritarta.

16.12 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-710(2) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – irgi Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas Nr. XIVP-710(2). Pranešėjas – E. Sabutis.

Balsavo 119: už – 52, prieš – 41... Nepritarta.

Dar kartą balsuojame. Apsispręskite pagaliau, leiskite tobulinti, padirbėti žmogui.

Už – 57, prieš – 63. Įstatymo projektas bus tobulinamas. (*Balsas salėje*) Atsiprašau. Norima už ir regima. Ačiū, kolega.

16.14 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1307(3) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas Nr. XIVP-1307(3). Pranešėjas – J. Pinskus.

Už – 54, prieš – 44, susilaikė 23. Nepritarta.

Už tobulinimą – 55, prieš – 60. Atmesta.

16.16 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1309(3) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas Nr. XIVP-1309(3). Pranešėjas – A. Palionis.

Už – 53, prieš – 43, susilaikė 23. Nepritarta.

Už – 53, prieš – 64. Atmesta.

16.17 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ir 20¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1967 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ir 20¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1967. Pranešėjas – L. Savickas.

Už – 58, prieš – 37, susilaikė 24. Nepritarta. (*Balsas salėje*) Alternatyviai.

Už – 65, prieš – 54. Kolegai L. Savickui teks dar padirbėti prie įstatymo projekto.

16.18 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2022 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2022. Pranešėja – L. Nagienė. (*Triukšmas, plojimai salėje*)

Užsiregistravo 120, balsavo 119: už – 114, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta.

Dėl vedimo tvarkos, po balsavimo motyvai... Premjere, prašau jus.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš nei dėl vedimo, nei dėl tvarkos. Aš tiesiog norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*) Mes galbūt pateiksime patikslinimą, bet projektui iš esmės priariame.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš noriu visiems padėkoti už tai, kad tikrai... (*Triukšmas salėje*) Ne buldozeris, o padėkoti jums, kad jūs supratingai į šį klausimą atsižvelgėte. Čia yra padėti žmonėms, pagalba tiems, kurie įsirengs saulės elektrines. Ačiū. (*Šurmuly, plojimai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dėl Vyriausybės išvados turbūt bendru sutarimu galime sutarti? (*Balsai salėje*) Taip, ačiū. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną.

16.22 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1992 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1992. Pranešėjas buvo L. Savickas.

Balsavo 121: už – 56, prieš – 40, susilaikė 25. Nepritarta. (*Šurmulys salėje*) Gerai, pakartosiu.

Už – 64, prieš – 55. Tobulinamas. Vėl L. Savickas turės darbo.

16.21 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1931 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1931. Pranešėjas buvo V. Gapšys. Prašom.

Balsavo 120: už – 54, prieš – 35, susilaikė 31. Atmesta. Balsuojame alternatyviai. Kas manote, kad reikia tobulinti, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate prieš.

Taigi, kolega Vytautas darbo neturės. Už – 50, prieš – 60.

16.23 val.

Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1993 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1993. Pranešėjas – A. Stončaitis.

Balsavo 119: už – 58, prieš – 27, susilaikė 34. Nepritarta. Ir alternatyviai: tobuliname – už, nepritariame – prieš.

Balsavo 118: už – 68, prieš – 50. Tobuliname. Pone Algirdai, jums dar teks patobulinti.

16.24 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1994(2) (pateikimo tęsinys)

Ir darbotvarkės 2-16 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1994(2). Pranešėjas – T. Tomilinas.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 50, prieš – 27, susilaikė 39. Nepritarta. Balsuojame alternatyviai. Kas manote, kad reikia tobulinti, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate prieš.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 65, prieš – 49. Įstatymo projektas bus tobulinamas.

16.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2026 (priėmimo tęsinys)

Ir dar yra apsvaistytas 3 rezervinis klausimas, dėl jo nebalsuota. Tai Seimo nutarimo dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-2026.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 117 Seimo narių: už – 114, prieš – 2, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Kolegos, dabar balsavimo laikas baigėsi. Noriu pasidžiaugti opozicijos ir valdančiosios daugumos vieningu balsavimu.

Dar noriu pateikti informaciją. Mums liko trys rezerviniai klausimai. 2-18 klausimas nebus pristatomas, mano žiniomis, nes G. Paluckas šiandien nepristatys. Yra siūlymas neišsivaikščioti, balsuoti po kiekvieno pristatymo ir baigti šiandienos posėdį. Galime sutarti? Ačiū.

Dėl vedimo tvarkos. Prašom, kolega. Tuoj.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gal čia labiau replika. Žinote, man šitas mūsų balsavimas šiek tiek priminė Lietuvos rinktinės pasirodymą Europos čempionate. Opozicija daug rengėsi, turėjo daug vilčių, atvažiavo į Europos čempionatą, pergalių daug nebuvo. Nors, atrodo, buvo arti, buvo keli pratęsimai, bet ten pergalių nepavyko iškovoti. Bet kuriuo atveju linkiu ieškoti geriausių sprendimų visiems.

PIRMININKAS. Ir D. Gaižauskas, replika po balsavimo.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū. Čia gal daugiau... Va, aš ir norėjau, kad premjerė ateitų, turbūt skaito mano mintis. Šaunu, pagaliau mes radome vienas kitą, kaip pasakyti, kaip pasikviesti be žodžių. Labai gerai.

Kolegos, ištis šiandien buvo diena, kada galėjote parodyti šiek tiek padorumo arba bent dėmesio opozicijai. Tie mano pasisakymai, gal kai kurie iš jūsų vertino, kad yra per daug karšti, kad jeigu norite užkurti pragarą, aš bent jau taip vaizdžiai pasakiau, savo veiksmais jūs tai provokuojate.

Vakar buvau radijo laidoje, jūsų kolegos irgi, mes diskutavome. Sakiau, jeigu jūs net neduosite pateikti įstatymų projektų, kurie spręstų šiandienos problemas, krizines problemas, kad galėtume konkuruoti idėjomis, pasiūlymais, diskusijomis komitetuose, ką iš tikrųjų turėtų daryti normaliai Seimo nariai, jūs to net neleidote padaryti. Jums turbūt labiau patinka dabar A. Matulo replikos. Jums turbūt labiau patinka, kad būtų pakelta įtampa, kad būtų nesusikalbėjimas ir taip toliau. Jūs patys tai provokuojate. Aš manau, kad taip Seimas negali dirbti. Čia mano tokia nuomonė. Jeigu, valdantieji, jūs rodote jėgą, taip, jūs galite ją rodyti, nes turite vos keliais Seimo nariais daugiau Seime negu opozicija.

Ateina biudžetas. Jeigu jūs galvojate, kad opozicija tylės, jūs labai klystate. Žmonės laukia sprendimų greitai, elektros kainos milžiniškos, verslai tuoj bankrutuos. Kaip aš ir sakau, ligoninė, Kauno klinika, gavo sąskaitą virš 900 tūkst. už elektrą, kai gaudavo po 200. (*Balsai salėje*) Laikas? Galbūt ir laikas spręsti problemas, kolegos. Norite įtampos, manau, ji čia ir kils. Manau, kad turės įsikišti Prezidentas. Tai turi žinoti Lietuvos žmonės. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Atsakys I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Man atrodo, aš šiandien ne šiaip sau ryte paprasčiau žodžio ir parodyčiau gerbiams kolegoms, tiems, kurie pažįsta skaičius ir norėtų juos įsivertinti, kas yra šiuo metu daroma. Su visa pagarba opozicijai ir jos siūlomiems sprendimams norėčiau pasakyti, kad tai, kas yra daroma, yra gerokai daugiau negu bet kuris iš šių pasiūlymų, kurie šiandien buvo svarstomi, kalbant apie elektros ir dujų kainas.

Bet šiaip aš norėjau ne tuo klausimu pasisakyti. Yra labai paprasta būnant opozicijoje pasiūlyti sprendimų, kurių sąskaitos nėra kam apmokėti. Kai bus pateiktas biudžetas, tuomet ir svarstysime. Atsisakykite kažkokių išlaidų, pasiūlykite mokesčius kokius nors padidinti ir kaip nors rasime tuos bendrus sprendimus. O visiškai atsietai nuo bet kokio konteksto prirašyti daug mokesčių lengvatų visiems Lietuvos žmonėms turbūt visi norėtų, bet niekas nenori atsakyti į klausimą, kas už tai sumokės.

PIRMININKAS. Kolega E. Gentvilas per centrinį. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, ir vėl skamba gąsdinimai, čia įtampa ir taip toliau. Aš noriu pasakyti: seniai buvo žinoma, kad šiandien bus opozicijos darbotvarkė. Opozicijoje yra 67 nariai. Mūsų, valdančiųjų, salėje buvo 63. Reikėjo susirinkti ir jūs visus klausimus šiandien būtumėte padarę. Dabar jūsų pačių dalyvauja 53 ar 54, trūksta 13 ar 14 žmonių, bet kalta valdančioji dauguma, kad balsavo prieš. Aš paėmiau užvakar, antradienio, plenarinių posėdžių balsavimo rezultatus, po pateikimų arba po svarstymų pritarta penkiems valdančiųjų projektams, du valdančiųjų projektai atmesti. Žiūrime opozicijos projektus: keturiems pritarta, du atmesti. 5:2 ir 4:2. Apie ką jūs čia, Gaižauskai, šnekate? Ką, jūs tikrai norite perversmą daryti? Demokratinis rinki-

mus – aš suprantu, bet jūs norite perversmo ir dar įveliate ir spekuliuojate Prezidento vardu. Pasikviesime – įsikiš Prezidentas. Paklausime Prezidento kada nors, ar suderino su jumis, ar ne.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, kolegos, replikos išsakytos. (*Plojimai*) Grįžtame. Atsiprašau, maestro, nepastebėjau. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš taip pat dėl Lietuvos Respublikos Prezidento Jo Ekscelencijos G. Nausėdos norėjau paklausti, ar tikrai šis Seimo narys, kuris čia kalbėjo prie mikrofono, yra įgaliotas jo vardu kalbėti apie tai. Aš drįsčiau abejoti, kad jis bus tikrai maloniai nustebintas tokia naujiena, kad jis yra tas, kuriuo yra grūmojama Lietuvos Respublikos Seimui.

Aš noriu priminti, kad šiandien Lietuvos Respublikos Prezidento nėra Lietuvoje, o tokiu atveju jo pareigas eina Seimo Pirmininkė. Kadangi Seimo Pirmininkės taip pat nėra, ją pavaduoja Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma. (*Juokas salėje*) Taigi šiandien logiškai Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas eina J. Razma. (*Plojimai*) Taigi visas pretenzijas, jeigu norite, išsiaiškinti galite čia, salėje. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, linksma gaida tęsiame toliau darbą. Liko dar trys darbotvarkės klausimai.

16.33 val.

Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2021 (pateikimas)

Rezervinis 1 klausimas – Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2021. Svarstymo stadija. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas gerbiamasis S. Šedbaras. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Čia yra pateikimo stadija. Reikalas štai yra koks, kolegos.

PIRMININKAS. Atsiprašau, taip.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Nieko tokio. Kai mes priėmėme Politinių organizacijų įstatymą pavasario sesijoje, buvo numatyta įsigaliojimo data rugsėjo 1 diena. Kai Prezidentas vetavo įstatymą ir teikė savo pasiūlymą, jis nepasiūlė šios datos išbraukti. Jie tikėjosi, mano žiniomis, kad bus dar viena nenumatyta sesija rugpjūčio mėnesį ir tada mes patys pataisytime šią vietą. Bet, matote, kai yra veto, niekam negalima redaguoti: arba priimi visą veto, arba palieki įstatymą tokį, koks yra. Tai dabar įstatymas įsigaliojo Prezidentui pasirašius, kai mes atmetėme veto rugsėjo 17 dieną, tačiau jo 38 straipsnyje kabo frazė, kad įstatymas įsigaliojo rugsėjo 1 dieną. Tik tiek reikia mums pataisyti. Čia yra grynai toks sveiko proto dalykas. Aš manyčiau, kad einantis, na, galbūt ne Prezidento, o Seimo Pirmininko pareigas J. Razma galėtų pasiūlyti galbūt ir ypatingą skubą, tokiu atveju nereikėtų komitete svarstyti, mes antradienį iš ryto iškart galėtume priimti ir dar rugsėjo mėnesį Teisės aktų registre atsidurtų švarus Politinių organizacijų įstatymo tekstas. Viskas. Tik tiek ir teprašyčiau.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų paklausti buvo užsirašę trys Seimo nariai, bet, deja, nė vieno šiuo metu salėje nėra. Nuomonės už, prieš. Norėjo kalbėti už A. Širinskienė, R. Žemaitaitis – prieš, taip pat nėra. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 80: už – 78, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Prašom. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Nebandysiu pasinaudoti čia man perdėtai priskirtais...

PIRMININKAS. O tikrai galėtumėte.

J. RAZMA (TS-LKDF). ...Prezidento įgaliojimais, bet Seimo Pirmininko įgaliojimus turiu, todėl drįstu pasiūlyti šį projektą priimti ypatingos skubos tvarka. Tikrai yra negerai gyventi pažeidžiant Konstituciją. Dabar išeina, kad tas įstatymas priimtas kaip galiojantis atgal. Čia tikrai nėra kokių nors turinio dalykų, kuriuos mes turėtume svarstyti. Išaisymo būtinybė yra akivaizdi, tai prašyčiau svarstyti ir priimti šiandien ypatingos skubos tvarka. Manau, kad tų 3 valandų niekas čia nereikalaus, nes nėra erdvės čia ką nors keisti.

PIRMININKAS. Pagal Statutą (mane konsultuoja) turėtų praeiti 3 valandos. Tokios galimybės turbūt... nebent visas Seimas nutartų tiesiog netaikyti tos normos. (*Balsai salėje*) Kas manote, kad galime nesivadovauti Statutu? Galbūt neteisėtas mano siūlymas?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tai ypatingą skubą mes priimkime, o tuomet antradienį priimsime.

PIRMININKAS. Čia yra numatyta 29 dieną, bet pakeisime.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Čia vis tiek reikia ypatingos skubos, nes...

PIRMININKAS. Gerai. Galime dėl ypatingos skubos sutarti bendru sutarimu? Ačiū. Tuomet svarstymas ir priėmimas bus rugsėjo 27 dieną, ne taip, kaip numatyta darbotvarkėje. Teisės ir teisėtvarkos komitetas. (*Balsai salėje*) Nereikia? Komiteto pirmininkas per šoninį mikrofoną. Prašom.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kai ypatinga skuba, komiteto nereikia. Na, jeigu atsirastų pasiūlymų, o jų tikrai neatsiras, žinoma, mes skubiai apsvaistytume. O šiaip, kai ypatinga skuba, komitetas nebūtinai.

PIRMININKAS. Gerai, supratome, aišku, komitetas neskiriamas. Svarstymas ir priėmimas bus kitą antradienį, rugsėjo 27 dieną. Ačiū.

16.38 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286(2), Civilinio kodekso 6.978 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1147(2) (svaistymas)

Rezervinis 2.1 ir rezervinis 2.2 klausimai. Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286(2). Svaistymo stadija. Aplinkos komiteto pranešėjas S. Gentvilas. Atsiprašau, A. Gedvilas. (*Balsai salėje*) Pažiūrėjau į Simoną ir... Prašom. Atsiprašau.

A. GEDVILAS (*DPF*). Komitete klausimas buvo svaistytas. Siūlome pritarti iš dalies... ai, visam įstatymui bendru sutarimu, o papunkčiui turėsime pastabų.

PIRMININKAS. Dėl 2 straipsnio yra Vyriausybės pasiūlymas, jam pritarta iš dalies. Tikiuosi, balsuoti dėl šito nereikia? Komitete, taip?

A. GEDVILAS (*DPF*). Taip.

PIRMININKAS. Dėl 6 straipsnio taip pat yra Vyriausybės, iš dalies pritarta. Dėl 8 straipsnio yra kolegės L. Girskienės pasiūlymas, jam taip pat pritarta iš dalies. Kolege, pritariate, nereikia balsuoti? Ačiū, pritarta. Dar dėl to paties straipsnio yra kitas taip pat kolegės L. Girskienės pasiūlymas, jam taip pat pritarta iš dalies. Neprieštaraujate? Ačiū. Už nori pasisakyti L. Girskienė. Motyvai už.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš tikrai raginu palaikyti šitą įstatymo projektą, nes jis yra svarbus siekiant efektyviau valdyti mūsų daugiabučius namus. Apsvaistėme komitetuose, visi pritarėme, sutarėme, tikiuosi, kad visi ir palaikysime.

PIRMININKAS. Ačiū. Tada balsuojame. Kas už šitą... (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu? Ačiū, bendru sutarimu pritarta.

Dar vienas lydimasis – Civilinio kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1147(2). Noriu pakviesti S. Šedbarą pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas svaistė šį projektą dar 2022 m. gegužės 11 d. Komitetas pritarė patobulintam Civilinio kodekso 6.978 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, komiteto išvadoms, visi septyni dalyvavę posėdyje balsavo už.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu? Aišku, pritarta.

16.41 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1148 (svaistymas)

Rezervinis 2-3 klausimas – lydimasis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo projektas Nr. XIVP-1148. (*Balsai salėje*) A. Gedvilas. Prašau. Aplinkos apsaugos komitetas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Seimo Aplinkos apsaugos komitetas rugsėjo 21 dieną posėdyje apsvarstė ir siūlo įstatymo projektą atmesti.

PIRMININKAS. Nėra diskusijų. Bendru sutarimu galime? Ačiū, atmesta.

16.42 val.

Seimo savaitės (2022-09-26 – 2022-09-30) – 2022 m. rugsėjo 27 d. (antradienio) ir 29 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Ir rezervinis 4 klausimas – savaitės, prasidedančios rugsėjo 26 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – J. Razma, pirmasis pavaduotojas, šiandien nominuotas prezidentu.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerai.

PIRMININKAS. Darykite ką nors, Jurgi. Darykite.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerai, kad taip linksmai čia mes baigiame tą liūdną opozicijos projektų atmetimo dalį.

Kitą savaitę opozicija taip pat turės labai daug galimybių reikštis. Turbūt ir tie, kurie gavo užduotis patobulinti projektus, spės patobulinti ir kitą ketvirtadienį vėl numatytoje opozicinėje darbotvarkėje juos galėsime matyti.

Atkreipsiu dėmesį, kad antradienį pirmos dienos pusės antroje dalyje bus svarstoma interpelacija energetikos ministrui D. Kreiviui. Iš karto numatytas ir nutarimo dėl interpeliacijos svarstymas. Į likusias nedideles vietas posėdžiuose įrašyta keletas projektų, kuriuos apvarstė komitetai, ir priėmimo, ir svarstymo stadijose. Galbūt ko nors ypatingo aš čia ir neišskirčiau. Yra daug galimybių papildyti darbotvarkes, nes jos dar nėra labai perkrautos.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti A. Nekrošius. Prašau, kolega.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas galimai prezidentė, leiskite kreiptis, norėčiau paklausti, iš kur tiek „meilės“ opozicijai? (*Balsai salėje*) Aš nežinau, gal jūs neturite savo projektų, gal yra priežastis, kad buvo daug neregistruotų projektų, jie nėra paruošti, nes iš Vyriausybės nesulaukėme ir energetinių projektų siūlomų, vis žada gal kažkur spalio viduryje, gal netgi lapkričio pradžioje pateikti. Iš kur tiek meilės?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Meilė toks pozityvus jausmas.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Iš reikalo?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Džiaukimės, jeigu jos čia matote daug. Kartais jos atsiradimo pagrindai nėra iki galo suvokti. Kas nori, čia gali rašyti studijas.

Dėl opozicinės darbotvarkės. Ji šiuo atveju ne iš meilės yra gimusi, tiesiog opozicinės frakcijos paklausus, ar nepageidauja nukelti toliau seniai numatytą darbotvarkę, pasakė, kad vis dėlto nori, kad ji liktų toje pačioje vietoje, kaip ir buvo, taip ji ir liko, o iš meilės buvo šiandieninė darbotvarkė.

PIRMININKAS. Kolegos, nuomonių už, prieš nėra. Ta linksma meilės gaida balsuodami, kartu užsiregistruodami, baigsime šios dienos posėdį. Prašom balsuoti, pritarti kitos savaitės darbotvarkėms.

Balsavo 70: už – 69, susilaikė 1. Darbotvarkėi pritarta. Skelbiu 2022 m. rugsėjo 22 d. popietinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 206 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiami kolegos, pradėdame rugsėjo 27 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 113 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, šiandien mūsų Seime vieši delegacija iš Ukrainos, vadovaujama Ukrainos Aukščiausiosios Rados narių I. Konstankevič ir S. Bobrovskos. Pasveikinkime mūsų svečius. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėkoju. Pereiname prie darbotvarkės. Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės norėtų kalbėti P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Frakcijos vardu prašyčiau įtraukti rezoliucijos projektą Nr. XIVP-2039(3) (tobulinome, atsižvelgėme į įvairiausių pasiūlymus) „Dėl lietuvių kilmės asmenų Rusijos piliečių, nenorinčių kariauti prieš Ukrainą, įleidimo išimties tvarka į Lietuvos teritoriją“. Tai labai aktualus klausimas ir prašyčiau tikrai dėl šios rezoliucijos balsuoti, įtraukti ją į darbotvarkę ir priimti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ponas D. Gaižauskas. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, norėčiau šiek tiek dėmesio prieš darbotvarkę dėl labai svarbaus pranešimo. Visi dirbame nepaprastosios padėties metu. Kai pradėjome sesiją, būtent pirmuoju klausimu premjerė kreipėsi, kad mes turime pratęsti nepaprastąją padėtį. Buvo pažymėta – to prašoma siekiant neišleisti Rusijos piliečių į Lietuvos Respubliką. Aš tada akcentavau, kad tai didelė klaida, kadangi klausimas nebuvo perkeltas į Seimą ir galimai dėl kompetencijų ar kitko stokos šitas iškeltas uždavinys būtų neįgyvendintas. Šiandien (klausykite dėmesiai, taip, darbotvarkėje) mes girdime, kad iš Rusijos į Lietuvą pateko beveik 10 tūkst. Rusijos piliečių, neišleisti vos daugiau nei 150. Daugiau nei 150 mln. eurų investavome į tvorą, skyrėme maksimaliai dėmesio, kad vis dėlto siena būtų saugi. Ukrainoje vyksta karas. Ėmėmės priemonių, įvedėme nepaprastąją padėtį.

Klausykite, kur yra nepaprastosios padėties vadovas, jūs kas nors jį matėte? A. Bilotaitė, premjerė ar kas? Aš norėčiau, kad į darbotvarkę skubiai būtų įtrauktas klausimas išsiaiškinti, kokia situacija yra dabar, kodėl Rusijos piliečiai plūsta į Lietuvą ir kur mūsų nepaprastosios padėties vadovas. Net nepradėti posėdžio, kol nebus atsakyta į klausimą.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Dainiau Gaižauskai, kokie įrodymai, kad Rusijos piliečiai plūsta?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Žiniasklaida rašo. Iš jūsų įrodymų per daug nėra. Tada prašom paaiškinti: ministras, nepaprastosios padėties vadovas ar kur čia mūsų premjerė.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, kokie yra skaičiai ir koks yra jūsų konkretus pasiūlymas dėl darbotvarkės?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Jeigu jūs atsakysite į klausimą, jūs, gerbiama Seimo Pirmininke, atsakykite. Jeigu ne, yra NSGK pirmininkas, yra G. Landsbergis, tegu atsako kažkuris.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, koks yra jūsų siūlymas dėl darbotvarkės?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Darbotvarkės pradžioje prašom įtraukti klausimą išsiaiškinti, kodėl Rusijos piliečiai plūsta į Lietuvos Respubliką. Kontrolė vyksta, tačiau neefektyvi. Kodėl mes įsivedėme nepaprastąją padėtį būtent tokiu būdu?

PIRMININKĖ. Man atrodo, jūs supainiojote žanrus. Toliau norėtų kalbėti G. Landsbergis. Prašom.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Didžiulė pagarba dėl jūsų ramybės ir santūraus požiūrio į įtampą keliančius pareiškimus. Kadangi buvo paskleista tam tikra informacija dėl plūstančių Rusijos piliečių, aš noriu paaiškinti, kad Lietuva turi tarptautinį įsipareigojimą, kuriuo remiantis per sieną yra praleidžiami traukiniu į Kaliningradą važiuojantys Rusijos piliečiai. Jie yra skaičiuojami kaip žmonės, kurie kirta sieną su Rusijos pasu ir dokumentu, kuris vadinasi FRTD. Kitaip tariant, supaprastinta tvarka išduodamas sienos kirtimo dokumentas, kurį Lietuva yra įsipareigojusi išduoti pagal trišalę Lietuvos, Europos Sąjungos ir Rusijos sutartį. Taip pat per sieną yra įleidžiami su Šengeno vizomis Rusijos piliečiai, kurie vairuoja krovines transporto priemones, priklausančias trečiosioms šalims. Tai ne Rusijai, o galbūt Lietuvai ir kitoms valstybėms, nes Rusijos transporto priemonės yra paprasčiausiai sankcionuotos. Šio skaičiaus aš jums patikslinti negaliu, tą geriausiai padarytų Valstybės sienos apsaugos tarnyba. Paaiškinau, kokie tiksliai skaičiai, bet kuriuo atveju kertančių asmenų skaičiai yra iš tų dviejų grupių. Turistinėmis tikslais keliaujantys žmonės, Rusijos piliečiai su Šengeno vizomis, į Lietuvą dažniausiai yra neįleidžiami. Tai ačiū. Tiesiog norėjau patikslinti, kad neliktų ta informacija kokia ten...

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Tik pridursiu, ką Gabrielius minėjo, 50 % yra tas supaprastintas tranzitas į Kaliningradą ir 40 % yra sunkvežimių vairuotojai. Tai čia yra visi tie, apie kuriuos jūs kalbate. Statistiką reikia žiūrėti ne tik tų, kurie įvažiuoja, bet ir kiek jų išvažiuoja. Ir tą VSAT'as jums labai profesionaliai galėtų pateikti. Aš manau, labai gera mintis pakviesti į frakcijas VSAT'o vadovą, jis jums papasakos.

PIRMININKĖ. P. Gražulis dar norėtų. Ar turite pasiūlymą dėl darbotvarkės, gerbiamas Petrai?

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad yra taikomi dvejopi standartai.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Petrai, ar pasiūlymų dėl darbotvarkės turite?

P. GRAŽULIS (*LRF*). Tie, kurie bėga nuo Rusijos, nuo Baltarusijos režimo...

PIRMININKĖ. A. Veryga – pasiūlymai dėl darbotvarkės.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Aš gal noriu tada sukonkretinti tai, ką kolega Dainius paklausė. Mes frakcijos vardu norėtume paprašyti, kad ateitų šiandien ir į šiuos klausimus atsakytų vidaus reikalų ministrė, nes tie procentai, čia per mikrofoną pasakyti, mums turbūt visų klausimų neatsako. Tiesiog atsakyti aiškiai, kiek žmonių yra, kaip minėjo užsienio reikalų ministras, važiuojančių tranzitu, ir gal čia nėra jokios problemos. Tiesiog mes norime žinoti ir, manau, visuomenei aiškumo būtų daugiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas kolega, kaip žinote, šiandien per Vyriausybės pusvalandį kalbės A. Anušauskas. Bet, manau, tikrai kitą antradienį galima būtų suplanuoti ir vidaus reikalų ministrės atsakymus į klausimus, jei būtų toks pageidavimas.

J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamoji Pirmininke, tą ir užsienio reikalų ministrui, ir kitiems: faktai tokie, kad neįleisti buvo tik 153 Rusijos piliečiai, įvažiavo 9 tūkst. 896 per tą savaitę.

PIRMININKĖ. Man rodos, kad ką tik buvo paaiškinta. Gerbiami kolegos, matau, kad jau daugiau naujų pasiūlymų nėra. Turime apsispręsti dėl darbotvarkės. Prašom. Dar A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamoji Pirmininke. Vis dėlto frakcijos vardu prašom šandien atsakyti į klausimus. Todėl prašom balsuoti, nes tai yra frakcijos prašymas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Šiandien kada? Gerbiamas kolega, darbotvarkė yra patvirtinta. Per Seniūnų sueigą nebuvo tokių siūlymų. Balsuojame dėl ko ir kada?

G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiamieji, nebe pirmą dieną esate Seime, ypač tie, kurie esate buvę ir pareigas ėję. Nėra tokio žanro kaip klausimų įtraukimas. Jūs galite teikti dokumentą, surinkti parašus ir į kitą posėdį bus įtraukiamas dokumentas dėl rezoliucijos, dėl kvietimo į tribūną, sakykime, ar atsakymų į klausimus ir taip toliau. Tokio klausimo įtraukimas į Seimo posėdžius neegzistuoja. Seimo Pirmininke, aš siūlau diskusiją baigti. Jeigu turite klausimų, esame pasiruošę atsakyti visais įmanomais būdais. Atsakiau dalį čia, galiu pratęsti tą pokalbį, kolegos pratęs taip pat. Šį, manau, pasisvaidymą užbaikime ir tvirtinkime darbotvarkę.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tikrai pereiname prie darbotvarkės, nes ji yra ilga ir intensyvi. Prašom apsispręsti dėl P. Gražulio pasiūlymo – Seimo rezoliucijos „Dėl lietuvių kilmės asmenų Rusijos piliečių, nenorinčių kariauti prieš Ukrainą, įleidimo į Lietuvą išimties tvarka“. Yra pateiktas toks projektas Nr. XIVP-2039. Kas pritariate P. Gražulio pasiūlymui įtraukti projektą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 119: už – 43, prieš – 53, susilaikė 23. Pasiūlymui nepritarta.

Apsispręskime dėl visos darbotvarkės. Norėtumėte balsuoti? Taip, bus replika po balsavimo. Norėtumėte balsuoti? Balsuojame dėl darbotvarkės. Balsuokime dėl darbotvarkės ir tada replikos.

Balsavo 123: už – 93, prieš – 7, susilaikė 23. Darbotvarkei pritarta.

Replika – P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami valdantieji, žinote Lietuvos istoriją, kad po karo didelė dalis lietuvių tautiečių buvo ištremta į Sibirą, kiti grįžo, kitiems neleido grįžti į Lietuvą. Didelė dalis tautiečių apsigyveno Karaliaučiaus srityje ir kitose šalyse. Jų vaikai turi kilmės dokumentus, kad jų kilmė yra lietuviai, ir jie nenori kariauti prieš Ukrainą, jie nori grįžti į Lietuvą. Jūs juos verčiate kariauti prieš Ukrainą, nes juos V. Putinas paima į Rusijos kariuomenę. Tai jūs už Ukrainą ar prieš Ukrainą?

PIRMININKĖ. Gerbiamas Petrai Gražuli, prieš Ukrainą verčia kovoti V. Putinas. Prašau ne-skleisti tokios propagandos mūsų Seime.

L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Kadangi jūsų intensyvi darbotvarkė šiandien yra lygiai iki 16 valandos, tai kviečiu 16 valandą pakviesti vidaus reikalų ministrę atsakyti į Seimo narių klausimus.

PIRMININKĖ. Gerbiama Ligita Girskienė, darbotvarkė nėra iki 16 valandos, prašom patikrinti darbotvarkę. Tai viena. Antra. Prašau vadovautis atitinkamu Statuto straipsniu ir jūs galite kviešti ministrą ar ministrę atsakyti į iš anksto suformuluotus klausimus. Labai kviečiu vadovautis Statutu.

E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Štai dėl to, gerbiamieji, aš ir atsistoju prie šoninio mikrono. Jūs akivaizdžiai prašote atlikti nestatutinę procedūrą, aš tą noriu akcentuoti. Statutas numato galimybę pakviesti ministrą atsakyti į klausimus. Labai aiškiai tai yra parašyta ir apibrėžta Statute, prašome vadovautis Statutu. Dabar jūs, kartais kaltindami mus, šiuo metu 10 minučių reikalaujate mūsų nesilaikyti Statuto ir atlikti kažkokią specifinę procedūrą. Tai prašome – jūs laikykitės Statuto.

PIRMININKĖ. Replikos išsakytos.

10.13 val.

Lietuvos Respublikos Seimo narių interpeliacija Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Dainiui Kreiviui

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – interpeliacija energetikos ministrui D. Kreiviui. Kviečiu pranešėją E. Sabutį į tribūną. Skiriama iki 10 minučių. Prašau.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, tikrai tenka nuoširdžiai apgailestauti, kad turiu stovėti prie šitos tribūnos ir pristatyti interpeliaciją energetikos ministrui, nes tokio proceso mes visi tikrai galėjome išvengti. Tam reikėjo esminio dalyko – tai pasiruošimo galimam juodžiausiam scenarijui energetikos sektoriuje. Reikėjo ieškoti atsakymo, kas bus, jeigu situacija energetikoje pakryps nepalankiausia linkme, ir kokie numatomi veiksmai. Pripažinkime, kad Energetikos ministerija ir Vyriausybė tokių planų neparengė, nepateikė savo veiksmų ir strategijos, neturėjo aiškių apskaičiavimų. Viso to mes dar tik laukiame, todėl atėjus sunkiajam periodui matome pasimetimą, neužtikrintumą, kuris taip pat persiduoda ir visuomenei, ir verslui. Todėl esame įsitikinę, kad ministro aiškos politinės lyderystės stoka, nesugebėjimas aiškiai ir ne-dviprasmiškai komunikuoti, elgesys šios krizės akivaizdoje, o ji galima vaizdžiai apibrėžti kaip nuolatinį bėgimą paskui nuvažiuojantį traukinį, ir atvedė mus prie tos situacijos, kokią turime šiandien.

Net neabejoju, kad su šios interpeliacijos tekstu ir ten iškeltais klausimais esate puikiai susipažinę, todėl kartoti jų dar kartą nėra prasmės. Neabejotinai spėjote jau susipažinti ir su ministro

pateiktais atsakymais, kuriuos trumpai galima reziumuoti taip: jeigu kas gerai, tai mano ir ministerijos nuopelnai, o jeigu blogai, nesužiūrėjo, nepastebėjo ir atsakingi visi kiti. Todėl šiandien daug didesnis dėmesys turėtų būti sukoncentruotas būtent į asmenį, kuriam ši interpeliacija yra pateikta, į jo gebėjimą prisiimti politinę atsakomybę ir galimybę toliau eiti energetikos ministro pareigas. Klaidinga būtų manyti, kad ši interpeliacija reikalinga tiktai Seimo opozicijai, kuri tai daro neva tik dėl politinių dividendų ar papolitikavimo. Mes interpeliaciją inicijavome, nes matome ir jaučiame visuomenėje esančias įtampas, nuotaikas ir visiems mums keliamus sudėtingus klausimus. Žmonės, gyvenantys regionuose, jaunos šeimos didmiesčiuose, senjorai, verslininkai – visi klausia mūsų, ar jie palikti tik stebėti ir kažko laukti? Todėl šiandien keliamas D. Kreivio kaip asmens tinkamumas toliau eiti energetikos ministro pareigas.

Susipažinę su ministro atsakymais, turime ir privalome sau atsakyti, ar toks asmuo vis dar gali parodyti politinę lyderystę – tokia lyderystę, kuri nebeskaldytų, nebeieškotų vidaus ir išorės priešių, nebaksnotų kiekvieną kartą į praeitį, o sugebėtų nuraminti ir sutelkti visuomenę, nes šiuo metu to ypač trūksta. Ministras turi sugebėti įsiklausyti į visas visuomenės grupes, girdėti visus pasiūlymus ir argumentuotą kritiką. Net jeigu užduodami ir nemalonūs klausimai, į juos turėtų būti atsakoma be užuolankų ir nesislapstant už premjerės ar visos valdančiosios daugumos nugaros, tai yra neieškant atsakingų kitur. Mūsų užduoti klausimai nurodo gilėjančias problemas, kurias spręsti jau reikėjo vakar, nes tokio akivaizdaus delsimo pasekmes matome – tai augančios sąskaitos gyventojams, tai papildomos finansinės išlaidos kiekvienoje šeimoje, tai rekordiškai padidėjusios sąnaudos verslui.

Gerbiamiems Seimo nariams noriu priminti, kad opozicija primygtinai siūlė visiems kartu spręsti iššūkius energetikos srityje, siūlė kartu vertinti rizikas, siūlė kartu numatyti priemones joms suvaldyti, siūlė numatyti įvairias garantijas, lengvatas ir dotacijas. Deja, mūsų kvietimas nebuvo išgirstas, mūsų perspėjimai nebuvo rimtai vertinami. Ir tai neįvyko tik šią vasarą. Į opozicijos perspėjimus nebuvo rimtai žiūrima nuo pat šio ministro darbo pradžios. Dar praėjusių metų viduryje, tik pradėjus kilti žaliavų kainoms pasaulinėse rinkose, tiek opozicija, tiek energetikos ekspertai bandė atkreipti ministro dėmesį dėl neišvengiamo elektros, dujų ir šildymo kainų šuolio.

Kokia buvo ministro reakcija? Ministras aiškiai leido suprasti, kad nereikia panikuoti, nes horizontuose jis mato, kad kainos jau tuoj pradės kristi. Po to sekė ir kiti skambūs tiek ministro, tiek visos Vyriausybės pareiškimai, prie kurių sustoti tikrai nereikia ir nėra laiko, bet viena tikrai užstrigo, kad kainų augimas nuo Vyriausybės nepriklauso ir Vyriausybė į tą procesą nesikiša. Deja, tolesni mėnesiai parodė, kad ministro prognozės buvo neteisingos: kainos nekrito, žmonės ir verslai toliau buvo stumiami į gana gilią duobę, o Vyriausybė vis dėlto turėjo galimybių ir priemonių ir tai pradėjo daryti, nors ir smarkiai vėluodama.

Taip pat galime grįžti ir prie „sugebėjimo“ girdėti ir įsiklausyti į kitų politikų pasiūlymus dėl augančių kainų amortizavimo. Tereikia prisiminti opozicijos nuolat siūlytą visiškai tikslingą pagalbos gyventojams priemonę, tai yra nulinio PVM taikymą centriniam šildymui ir karštam vandeniui. Tuo metu toks siūlymas tiesiog buvo sumaltas į miltus kaip nepasiekiantis tikslo, papildomai dotuosiantis ir turtinguosius, išbalansuosiantis visą biudžetą. Opozicija jau tikrai pripratusi, kad jos siūlymai vadinami populistiniais ir nepagrįštais. Nuolat esame kaltinami, kad sugebame tik pasiūlyti, kaip leisti biudžeto lėšas.

Tačiau kas atsitiko vėliau? Vyriausybė, nors ir vėluodama, nors ir atgaline data, vis tiek priėmė lengvatą besišildantiems centralizuotai. Dar daugiau. Pamačiusi realią tokios lengvatos naudą, nusprendė neberizikuoti ir nulinį PVM tarifą taikyti ateinantiems dviem šildymo sezonams. Bet kam tada buvo reikalingas tas purvų drabstymas, užuot susėdus ir radus konsensų judėti į priekį?

Reikia aiškiai suprasti, kad ministro D. Kreivio vadovaujamai Energetikos ministerijai yra palikta kompetencija formuoti valstybės politiką energetikos sektoriuje, kontroliuoti, kaip ji įgyvendinama, reguliuoti sektoriaus procesus ir kas labai svarbu – užtikrinti kokybišką ir nepertraukiamą šalies vartotojų aprūpinimą energija mažiausiomis sąnaudomis ir konkurencingomis kainomis. Todėl kiekvienas galime savęs paklausti, ar tikrai taip yra?

Lietuva vis dar yra Europos regiono lyderė pagal elektros kainas – esame brangiausių kainų sala. Lietuva yra Šiaurės Europos regiono lyderė. Na, esame brangiausių kainų sala, reikia tik pa-

sižiūrėti į šiandieninius atvirai prieinamus duomenis. Elektros kaina Lenkijoje – 181 euras, Estijoje – 139, Suomijoje – 132 eurai už megavatvalandę. Kitose Šiaurės valstybėse elektros kainos mažesnės kartais.

Galime atkreipti Lietuvos Vyriausybės dėmesį į siektiną pavyzdį, tai yra kalbėjime apie Ispaniją ir Portugaliją, kurios padarė savo namų darbus ir išsiderėjo Europos Komisijoje specialią išimtį, leidžiančią sumažinti elektros energijos kainas. Šiose Pirėnų pusiasalio valstybėse elektra šiandien kainuoja vos 100 eurų už megavatvalandę.

Net ir tokioje situacijoje, kai generacijos pajėgumų trūksta, Lietuva sugeba gana pigiai mūsų šalyje pagamintą elektrą eksportuoti, nors mums patiems jos labai trūksta, ir eksporto mastas tik-tai auga. Ar tokia situacija yra normali? Ar normalu, kad valstybinė energetikos įmonė investuoja į energijos gamybą kitose šalyse ir tai pristatoma mums kaip sėkmės istorija, o šiandien, pasak paties ministro, Lietuvos vidaus generacijos pajėgumas smuko nuo 30 % iki 20 %?

Priminsiu, kad ministras savo pareigas eina jau beveik dvejus metus, todėl jis tikrai neturėtų aklai kaltinti visų aplinkui. Jeigu buvo taip blogai, kaip bando tikinti ministras, jis turėjo daugiau nei pakankamai laiko taisyti praėjusių valdžių klaidas, juo labiau anksčiau ministras tikrai nesėdėjo nuošalyje – aktyviai dalyvavo politiniuose procesuose ir kartu priėmė svarbiausius sprendimus. Ar atsisėdęs į ministro kėdę nedelsdamas puolė taisyti minimas klaidas? Beveik dvejus metus negirdėjome ir to, kokį baisų palikimą jis gavo iš buvusiųjų valdžioje ir kaip energetikos sektorius dešimt metų nebuvo vystomas. Tokias žinutes iš jo pradėjome girdėti tik visai neseniai, kai situacija dėl energijos kainų tikrai tapo nekontroliuojama ir sunkiai prognozuojama, tik tada valdantieji pradėjo ieškoti kaltųjų. Apmaudu, kad kaltųjų paieškoms skiriama daug daugiau pastangų ir energijos negu tiesioginei veiklai.

Todėl šiandien ministras nebegali kratytis atsakomybės ir toliau skleisti sumaišties visuomenėje. Šia interpeliacija mes bandome klausti, ar šis asmuo vis dar gali eiti energetikos ministro pareigas. Mūsų įsitikinimu – negali. D. Kreivys visų pirma yra politikas ir jam keliami daug aukštesni standartai ir reikalavimai. Politikas turi aiškiai žinoti, ką ir kaip daro, o nesugebėdamas susitvarkyti – parodyti tikrą politinę brandą, prisiimti atsakomybę ir pasitraukti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną ministrą D. Kreivį, jis atsakys į Seimo narių suformuluotus klausimus ir vėliau taip pat į Seimo narių klausimus salėje. Prašom.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, dėkoju už suteiktą galimybę pateikti išsamius išaiškinimus visuomenei ypač svarbiais energetikos politikos klausimais ir informuoti apie sprendimus, kuriuos pagal ministerijos kompetenciją atlikome.

Šiandienį procesą matau kaip puikią galimybę paaiškinti situaciją Europos energetikos rinkoje ir tai, kas buvo daroma Lietuvos energetikoje.

Vengsiu asmeniškumų ir daugžodžiavimo. Atsakymus stengsiuosi pateikti kaip galima dalykiškiau ir iš esmės.

Interpeliacijos tekste parašyti klausimai yra dažnai pakartojami, pavyzdžiui, pirmas ir devintas, ar net vietomis paneigiantys vienas kitą septintas ir aštuntas, todėl savo atsakymuose klausimus grupuosiu. Taip darysiu siekdamas minties nuoseklumo ir kad jums, gerbiami kolegos, būtų paprasčiau matyti bendrą vaizdą. Raštiškai atsakymai tiksliai pateikti eilės tvarka. Išsamesni atsakymai pateikiami į tuos klausimus, kurie susiję su įstatymais apibrėžtomis ministerijos kompetencijos ribomis.

Pirminiame Rusijos energetinio karo prieš Europą etape ministerija labai aktyviai dalyvavo ir sprendė energetinio saugumo, energetinių išteklių tiekimo saugumo, energetinių sistemų patikimumo ir jų stabilaus veikimo klausimus, tačiau karui įsibėgėjus ir energijos išteklių kainoms pramušus bet kokias lubas krizė tapo politinė ir visa apimanti, tad žymiai viršijo Energetikos ministerijos kompetencijos ribas.

Iš interpeliacijos pateiktų klausimų sąrašo matome, kad 12, 13 ir 23 klausimai teikiami visai ne tuo adresu – jie išeina iš teisės aktuose ministerijai apibrėžtų kompetencijos ribų. Darome išvadą, kad naudojantis proga tiesiog bandoma surasti konkretų kaltinamąjį, suverčiant kaltę Energetikos ministerijai. Kaip matysite iš mano pateiktų atsakymų, nemaža dalis atsakomybės dėl kai

kurių šiandien mūsų energetikos srityje patiriamų sunkumų pirmiausia krenta ant ankstesnių vyriausybių ir jų nesugebėjimo priimti strateginius sprendimus arba tiesiog aplaidaus neveikimo.

Išskyrčiau tokias pagrindines klausimų grupes: energetikos išteklių kainos bei energetikos rinkų veikimas (10, 13, 14, 15, 16, 19 ir 22 klausimai); atsinaujinančių energetikos išteklių šaltinių generacijos plėtra (5, 6, 7, 8, 12, 17, 18 ir 21 klausimai); elektros rinkos liberalizavimas ir „Perlas energijos“ krizė (1, 2, 3, 4 ir 9 klausimai); energijos taupymas ir kompensavimas (11, 33 klausimai).

Dar syki noriu paminėti esminius veiksnius, lėmusius rekordiškai aukštą elektros energijos kainą vasaros pabaigoje, ir tai, kodėl ši kaina vis dar nejuda žemyn.

Pirma. Didžiausią įtaką išaugusioms elektros energijos kainoms turėjo dešimt kartų išaugusi gamtinių dujų kaina. Tai yra tiesioginė Rusijos energetinio karo prieš Europą pasekmė.

Antra. Vasaros pabaigoje matėme rekordiškai sausą ir karštą laikotarpį, visame Šiaurės ir Centrinės Europos regione nebuvo vėjo, todėl labai trūko vėjo energijos, taip pat, nusekus upėms, regione pritrūkome ir hidroelektrinių generacijos.

Trečia. Reikšmingai išaugo CO₂ taršos mokesčiai nuo 68 eurų už toną 2021 metų rugpjūtį iki 98 eurų už toną 2022 metų rugpjūtį.

Ketvirta. Dėl itin karšto oro ir planinių remonto darbų apribotas elektros energijos jungčių pralaidumas visame regione. Buvo ribojamos jungtys tarp Latvijos ir Estijos bei Lietuvos ir Švedijos.

Penkta. Situacija didžiųjų Europos Sąjungos valstybių elektros rinkose. Buvusios didžiausios elektros energijos gamintojos bei vartotojos Prancūzija ir Vokietija buvo tapusios elektros energiją importuojančiomis šalimis.

Šešta. Svarbiausia tai, kad mes jau gerą dešimtmetį faktiškai negaminame elektros energijos Lietuvoje. Būtent čia norėčiau sustoti ir atkreipti dėmesį į keletą aspektų. Itin svarbi aplinkybė, lemianti aukštas elektros energijos kainas Lietuvoje, yra stipriai sumažėję elektros energijos gamybos Lietuvoje pajėgumai. Kaip matome skaidrėje, po Ignalinos atominės elektrinės uždarymo 2010 metais Lietuvoje staiga atsirado gilus elektros energijos gamybos deficitas – pagaminama tik apie trečdalis suvartojamos elektros energijos. Taip yra todėl, kad didelę dalį elektros gamybos pajėgumų sudaranti dujų generacija, pirmiausia Elektrėnuose, dėl aukštų dujų kainų dažnai nėra konkurencinga rinkoje. Trūkstamą elektros energijos kiekį gauname jungtimis iš Švedijos, Latvijos, o per Lenkiją – ir iš Vokietijos. Tačiau dažnai būna, kad elektra iš mažesnių kainų zonos, tai yra iš Skandinavijos šalių, per Lietuvą nuteka į aukštesnių kainų zoną – žemyn į Europą, pirmiausia į Vokietiją. Dėl gana didelio linijų pralaidumo su Lenkija mes patenkame į aukštesnių kainų zoną. Elektros kaina biržoje, surūšiavus gautus pasiūlymus pagal kainą, nuo mažiausios iki didžiausios, nustatoma pagal didžiausio pasiūlymo, dar patenkinamo, kainą. Ir ją gauna visi gamintojai, pateikę mažesnius kainos pasiūlymus.

Šią vasarą, kai vėjo generacija buvo ypač nedidelė, aukštą elektros kainą lėmė būtent dujų generacija, naudojanti dešimt kartų pabrangusias dujas. Kainos požiūriu išskirtinė valanda buvo rugpjūčio pabaigoje, kai elektros kaina pasiekė 4 eurų už kilovatvalandę ribą. O keisčiausia, kad pagal veikiančią biržos algoritmą paradoksaliai buvo atmestas Elektrėnų devintojo bloko pasiūlymas su septyniais kartais mažesne kaina. Lietuva kartu su kitomis regiono valstybėmis dar prieš 5 mėnesius kreipėsi į Europos Komisiją su prašymu modifikuoti šį algoritmą, iš jo išimant dujų kainą kaip elektros energijos kainos nustatymo matą. Tačiau Europos reguliuotojų sąjunga (ACER) atsisakė keisti algoritmą, nes, jų teigimu, taip būtų sugriauta visa Europos elektros energijos rinka. Šiandien, panašu, visos Europos Sąjungos mastu vis dėlto bus vykdomi šio algoritmo pakeitimai.

Šalia Rusijos nepaskelbto karo, energetinio karo prieš Europą, labai svarbi aplinkybė, kodėl elektros kainos Lietuvoje dažnai būna aukštesnės nei Rytų regione, yra nuosavos, rinkoje galinčios konkuruoti generacijos trūkumas. Infrastruktūros, reikalingos elektros energijos gamybai, kūrimas užtrunka daug laiko. Taigi reikia pažiūrėti, ką skirtingos vyriausybės darė per paskutiniuosius 12 metų, siekdamas didinti elektros energijos gamybos kiekį. 2010 metų pradžioje, galutinai uždarius Ignalinos atominę elektrinę ir taip praradus daugiau nei 80 % pagamintos elektros, XV Vyriausybės, A. Kubiliaus Vyriausybės, pastangomis jau 2012 metais buvo pastatytas ir pradėtas eksploatuoti aukšto našumo 455 megavatų galios Lietuvos elektrinės devintasis koordinuo-

to ciklo blokas. Tuo tarpu taip pat įsibėgėjo atsinaujinančių elektros energijos šaltinių plėtra bei pradėtas įgyvendinti Visagino atominės elektrinės projektas.

2012 metais įvyko patariamasis referendumas dėl VAE projekto. 2012–2016 metų Vyriausybė nerodė nė menkiausių pastangų VAE projekto tęstinumui užtikrinti ir taip jis buvo tyliai numarintas. Taip pat 2015 metų Vyriausybės sprendimu buvo panaikinta iš VIAP'o pajamų teikiama parama šiluminėms elektrinėms, o tai lėmė, kad buvo išpjaušyti mazutinės elektros energijos pajėgumai Vilniuje, Kaune ir Panevėžyje. Tuo pat metu vyko kontroversiški susitikimai su „Rosatomo“ atstovais. Per juos buvo tariamasi dėl Lietuvos energetinės infrastruktūros panaudojimo elektros importui iš „Baltijaskajos“ AE Karaliaučiuje bei Kruonio HAE panaudojimo „Baltijaskajos“ AE balansavimo poreikiams. Tai BNS yra patvirtinęs pats tuometinis premjeras. Jau vėliau, sustabdžius „Baltijaskajos“ elektrinės projektą ir įsibėgėjus Astravo atominės elektrinės projektui, Lietuvoje pradėta projektuoti infrastruktūra, reikalinga elektrai iš Astravo AE importuoti. Jau pradėjus darbą mūsų ministerijoje iš oficialaus europinių projektų finansavimo sąrašo išbraukta dvigrandės elektros perdavimo linijos Ignalina–Kruonio HAE statyba. Ji buvo tinkama būtent šitam... turėjo būti pritaikoma šitam reikalui.

Dabar pažvelkime į grafiką, kaip per visą šitą laiką buvo vystoma atsinaujinanti energija. Matome, kad A. Kubiliaus Vyriausybės darbo metu buvo pradėta vystyti atsinaujinanti energija ir instaliuoti pirmieji 188 megavatai atsinaujinančios elektros energijos. Dėl objektyvumo verta paminėti, kad socialdemokratų Vyriausybė nestabdė įsibėgėjusio traukinio ir per ketverius metus instaliuota atsinaujinančios energijos galia dar išaugo 323 megavatais. Valstiečių Vyriausybės veikimo laikotarpiu elektros generacijos pajėgumų plėtra iš atsinaujinančių energijos šaltinių judėjo kur kas žemesne pavarą – per ketverius metus ši galia išaugo tik 126 megavatais. Tiesa, Seime 2018 metais patvirtinus Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją vėl pradėta gręžtis į atsinaujinančią energiją, tačiau per kelerius veiklos metus nuo strategijos priėmimo proveržio jau nebuvo įmanoma pasiekti.

Mūsų Vyriausybė ir Energetikos ministerija matė ir mato, kad esminis iššūkis Lietuvos energetikos sistemai yra savos elektros energijos gamybos trūkumas. Vienintelis greitas ir tvarus kelias įveikti šį iššūkį yra atsinaujinančios energijos plėtra. Birželio mėnesį mes visi kartu Seime patvirtinome atsinaujinančios energijos proveržio paketą. Jis sudaro sąlygas beprecedentei atsinaujinančios energijos plėtrai Lietuvoje. Proveržio paketu buvo išspręsta daug atsinaujinančios energijos plėtrą Lietuvoje stabdžiusių trikdžių: pašalintos biurokratinės kliūtys saulės ir vėjo energetikai, sutrumpintas pasirengiamųjų darbų laikotarpis, pagreitinotos teritorijų planavimo procedūros, įtvirtinta hibridinių elektrinių schema. Įvesta aiški takoskyra, kada dėl vėjo parko turi būti atliktas pilnas poveikio aplinkai vertinimas, o kada sutrumpinta PAV'o atranka, saulės elektrinėms PAV'as nebėra reikalingas, vėjo ir saulės elektrines galima statyti žemės ūkio paskirties žemėje. Panaikinta privalomų leidimų tvarka gaminantiems vartotojams, neribojama gaminančių vartotojų įrengtų elektrinių galia. Sudarytos sąlygos kelias elektrines priskirti vienam vartojimo objektui. Sudarytos sąlygos savivaldybėms kurti energetines bendrijas ir taip finansuoti socialiai jautrias gyventojų grupes, daugiavaikes šeimas ir mažas pajamas gaunančius asmenis. Kaip matome, proveržio paketu patvirtinome įstatymo pakeitimo duodamus rezultatus.

Proveržio paketo rezultatas planuojamas jau 2025 metais – 4 gigavatai arba daugiau nei 50 % visos suvartotos elektros energijos bus pagaminta Lietuvoje, o 2030 metais turėsime apie 9 gigavatus instaliuotos atsinaujinančios energijos galios ir nuo šių metų Lietuva taps energiją eksportuojančia valstybe.

Šiuo metu atsinaujinančios energetikos energijai skirtos lėšos viršija bet kokias anksčiau buvusias valstybės investicijas. Šiuo metu Lietuvoje taikoma dėl atsinaujinančių energijos išteklių skirta parama gyventojams ir verslui yra viena didžiausių tarp Europos Sąjungos šalių pagal BVP *per capita*. Taip pat 2022 metų rugsėjo mėnesio Seimo kanceliarijos Tyrimų skyriaus analitinėje apžvalgoje nurodoma, kad 2021 metų rugsėjį ir 2022 metų liepą Lietuvoje teikiama parama gyventojams ir verslui siekė 3,6 % BVP *per capita* ir buvo viena didžiausių tarp Europos Sąjungos šalių.

Atsinaujinančios energetikos plėtrai ir energetikos efektyvumui ši Vyriausybė skirs 2 mlrd. eurų: 1 mlrd. eurų subsidijoms ir 1 mlrd. eurų paskoloms. Subsidijų pakete numatyta beveik

400 mln. eurų parama gyventojams, 50 mln. eurų energetinėms bendrijoms, 234 mln. eurų verslui ir 300 mln. eurų viešajam sektoriui. Paskolų pakete numatyta 700 mln. eurų verslui, 187 mln. eurų energetinėms bendrijoms ir 113 mln. eurų savivaldos poreikiams. Taigi vien per 2022–2023 metus iš įvairių šaltinių bus skirta beveik keturis kartus daugiau paramos atsinaujinančiai energetikai nei per 2014–2020 metų laikotarpį.

Pažiūrėkime į augančius įrengtos atsinaujinančios energetikos galios skaičius. Mūsų Vyriausybė per 20 darbo mėnesių atsinaujinančios energetikos galią išaugino 550 megavatų. Taigi ši Vyriausybė per 20 darbo mėnesių atsinaujinančios energetikos galios kiekį padidino Lietuvoje daugiau nei buvusios dvi vyriausybės kartu sudėjus. Per 8 mėnesius vien saulės jėgainių galia išaugo tiek, kiek per visą laikotarpį iki 2021 metų.

Štai kaip atrodys įrengtos atsinaujinančios energetikos galios skaičiai Lietuvoje, kai 2024 metais baigsis šios Vyriausybės įgaliojimai. Šiuo metu yra įrengiama 2,4 gigavato galia, o 2024 metais ši galia, kaip matote grafike, sieks 3,6 gigavato. Šis skaičius reiškia, kad 50 % visos mūsų suvartojamos elektros energijos bus pagaminta mūsų šalies atsinaujinančios energetikos parkuose.

Supaprastinus tvarką atsinaujinančios energetikos šaltinių jėgainėms įsirengti ir kylant elektros kainai šį pavasarį, ypač padaugėjo rezervacijų dideliems saulės jėgainių parkams statyti. Buvo priimtos įstatymo pataisos, ribojančios saulės jėgainių suminę galią iki 4 gigavatų. Pusė jų skiriama verslui, pusė – gaminantiems vartotojams. Sprendimas apriboti stambių projektų plėtrą iki 2 gigavatų buvo skirtas apsaugoti gaminančius privačius ir verslo vartotojus. Priešingu atveju jiems nebūtų likę tinklo galių. Ši riba buvo nustatyta atsižvelgiant į perdavimo sistemos operatoriaus „Litgrid“ apskaičiuotas tinklo sunaudojamos galios vertes. Jau šio mėnesio pabaigoje visuomenei bus pateikti sprendimai, apibrėžiantys atsinaujinančių energijos šaltinių plėtros tvarką Lietuvoje, ir nemaža dalis viešai įvardintų problemų bus išspręsta.

Pakalbėkime apie elektros energijos rinkos liberalizavimą. Jį tiksliau norėčiau pavadinti konkurencijos įvedimu į elektros energijos rinką. Esminis klausimas, kuris ne kartą minimas opozicijos pateiktame tekste, yra klausimas – kodėl Energetikos ministerija nenukėlė antrojo liberalizavimo etapo? Akivaizdu, kad Energetikos įstatyme numatytas pirmasis ir antrasis elektros rinkos liberalizavimo etapai davė akivaizdžią naudą Lietuvos gyventojams. Didžioji dalis buitinių elektros energijos vartotojų, pirmojo, antrojo ir trečiojo etapo, rinkdamiesi nepriklausomą elektros tiekėją, sudarė ilgalaikes fiksuotos kainos sutartis. Iki šių metų liepos 1 dienos sutartis su nepriklausomais tiekėjais sudarė 66,4 % buitinių vartotojų, tai yra 1,15 mln. vartotojų.

Šių metų rugpjūčio 16 dieną detalai peržiūrėjome skaičius ir Lietuvos gyventojų sutartis su nepriklausomais tiekėjais ir aiškiai pamatėme, kad 87 % visų vartotojų, iki šių metų liepos 1 dienos pasirinkusių nepriklausomą tiekėją, turinčių fiksuotą tiekimo tarifą, už elektrą moka pigiau, nei šiuo metu nustatyta visuomeninio tiekimo kaina be dalinės valstybės kompensacijos. Sprendimas neatidėti antrojo liberalizavimo etapo ilgesniam laikotarpiui leido daugeliui gyventojų ilgalaikes elektros tiekimo sutartis pasirašyti šių metų pavasarį, birželio mėnesį, kai turėjome gerokai mažesnes elektros kainas.

Vien šio fakto užtenka paneigti ore sklandančią prielaidą, esą, liberalizavimas nebuvo naudingas Lietuvos žmonėms. Atvirkščiai – konkurencijos įvedimas į elektros energijos tiekimo rinką buvo ir yra naudingas Lietuvos žmonėms. Dėl šių priežasčių sprendimo dar kartą neatidėti antrojo etapo nelaikau klaida. O kolegų prielaidas sieti aukštas elektros kainas visoje Europoje su antruoju liberalizavimo etapu Lietuvoje laikau paprasčiausiu nesusipratimu.

Jeigu šiandien padarytume pratimą, kas būtų, jeigu būtų, tuomet turėtume konstatuoti akivaizdų faktą, kad jeigu būtume atidėję antrąjį liberalizavimo etapą, šiandien valstybė turėtų skirti nepalyginamai didesnes lėšas elektros energijos kainoms gyventojams dengti, nei tai daro šiandien. Dėl liberalizavimo didžioji dalis Lietuvos gyventojų vien per rugpjūčio mėnesį už elektrą sumokėjo 83 mln. eurų mažiau, nei elektra kainavo rinkoje.

Vertindamas elektros energijos rinkos liberalizavimo procesą galiu patikinti, kad Energetikos ministerija atliko viską, kad liberalizavimas vyktų kiek įmanoma sklandžiau. Visuomet prioritetą teikiame, kad gyventojams būtų kuo paprasčiau priimti sprendimus ir sudaryti sutartis su nepriklausomais tiekėjais. Pirma. Buvo sukurtas teisinis reguliavimas ir duomenų mainų platfor-

ma, kuri leidžia gyventojui bet kada vienašališkai nutraukti sutartį ir per keletą dienų pasirinkti kitą tiekėją. Antra. Vykdyta viena didžiausių pastarojo meto visuomenės informavimo kampanijų, raginanti gyventojus atsakingai pasirinkti elektros tiekėją. Trečia. Sukurta tiekėjų kainų palyginimo skaičiuoklė. Ketvirta. Ministerijos pavedimu Lietuvos energetikos agentūra analizuoja tiekėjų pasiūlymus ir apibendrintą informaciją skelbia viešai.

Pažiūrėkime į skaičius. Nepriklausomą elektros energijos tiekėją šiandien yra pasirinkę, kaip minėjau, 1,15 mln. vartotojų. 97 % iš jų yra pirmojo etapo, 90 % antrojo etapo ir 47 % trečiojo etapo. Aštuoni iš dešimties nepriklausomus tiekėjus pasirinkusių gyventojų yra sudarę jiems šiandien labai palankias sutartis ir šiuo metu patiria savo sprendimų naudą. Galime konstatuoti, kad aktyvus gyventojų informavimas ir švietimas reikšmingai prisidėjo prie to, kad didžioji dalis gyventojų priėmė jiems naudingus sprendimus.

Dar kartą grįžkime prie „Perlas energijos“ istorijos. Interpelacijos klausimuose kolegos iš opozicijos klausia, kodėl Energetikos ministerija dar anksčiau neįvykdė intervencijos į nepriklausomų tiekėjų rinką, kodėl nenumatė, kad „Perlas energija“ susidurs su rimtais finansiniais sunkumais, kurie turės neigiamą įtaką „Perlas energija“ pasirinkusiems gyventojams.

Girdėdamas nuolatinius kaltinimus iš opozicijos šiandien matau būtinybę atkreipti dėmesį, kada ir kaip buvo sukurta ir reguliuojama nepriklausomų tiekėjų rinka. Visas elektros energijos liberalizavimo teisinis ir rinkos dizainas buvo sukurtas per praėjusią Seimo kadenciją, 2017 metų rudenį, o pradėtas įgyvendinti 2018 metais.

Mūsų Vyriausybei pradėjus dirbti, iki pirmojo liberalizavimo etapo pabaigos buvo likę vos keletas savaičių. Taigi tuo metu jau buvo susiformavusi rinka, patvirtintas tiekėjų sąrašas, o pats liberalizavimo procesas jau buvo išibėgėjęs. Bet kokia intervencija į jau veikiančią praėjusioje kadencijoje suformuotą rinką neturėjo jokio teisinio pagrindo, būtų sukėlusi šoko terapiją, o tuksantčiai žmonių būtų atsidūrę nežinioje.

Neabejoju, jeigu būtų įvykdyta tokia intervencija į rinką, šiandien jau nebestovėčiau prieš jus. Todėl, gerbiami kolegos iš opozicijos, šiuo metu šiuo klausimu siūlyčiau būti sąžiningiems sau patiems ir nekaltinti dėl to, už ką esame atsakingi visi kartu. Šiuo atveju siūlyčiau pažiūrėti į tai, kas buvo padaryta. Po to, kai „Perlas energija“ paskelbė apie veiklos stabdymą, Vyriausybė parengė ir rugpjūčio 31 dieną nutarimu patvirtino kompensacijų tvarką nepriklausomo tiekėjo nepasirinkusiems ir į garantinį tiekimą patekusiems pirmojo ir antrojo liberalizavimo etapų „Perlas energijos“ vartotojams. Kartu su šiais sprendimais inicijavome „Perlas energijos“ klientų informavimo kampaniją dėl perėjimo pas kitus nepriklausomus tiekėjus. Šiandien skaičiai yra tokie: iš 178 tūkst. „Perlas energijos“ klientų jau virš 100 tūkst. yra pasirinkę kitą nepriklausomą tiekėją; 43 tūkst. grįžo į visuomeninį tiekimą, o dar 35 tūkst. klientų pasiliko garantinį tiekimą, tačiau šiandien iš jų per rugsėjo mėnesį jau 8 tūkst. yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją. Taigi šis skaičius toliau nuosekliai mažėja. Visi suprantame, kad „Perlas energijos“ istorija sudavė reputacinį smūgį visam liberalizavimo procesui, tačiau šiandien drąsiai sakau, kad situacija yra suvaldyta ir niekas negali paneigti, kad įvedus konkurenciją į elektros tiekimo rinką Lietuvos žmonės iš to gauna didelę naudą.

Galų gale tiek Vyriausybė, tiek Energetikos ir Finansų ministerijos ateinančiame biudžete skirs itin didelį dėmesį energijos krizei įveikti. Valstybė padeda ir padės Lietuvos žmonėms, kad ši krizė kuo mažiau paveiktų kiekvieną Lietuvos žmogų. Nuo liepos 1 dienos pradėjo veikti 570 mln. paramą numatanti priemonė, jos tikslas – amortizuoti dujų ir elektros kainų augimą gyventojams. Buitiniams elektros vartotojams iki metų pabaigos nustatyta 9 centų už 1 kilovatvalandę kompensacija, papildomai numatyta būstų šildymo sąskaitų kompensacija. Buitiniams gamtinių dujų vartotojams iki metų pabaigos nustatyta 2 eurų 44 centų už kub. metrą kompensacija už dujas pagal suvartojimo kiekį. Taip pat daugiau nei 187 mln. yra skirti daugiabučių ir viešųjų pastatų renovacijai. Galiu visus patikinti, kad ateinantį pusmetį Vyriausybė ir toliau padės Lietuvos žmonėms atlaikyti Rusijos sukeltą energetikos kainų šoką, kad solidariai pragyventume šį sunkų laikotarpį.

Pabaigai dar kartą noriu priminti, kokios lyderystės Lietuva ėmėsi po to, kai Rusija pradėjo karą prieš Ukrainą. Lietuva pirmoji Europoje visiškai uždraudė rusiškų dujų, rusiškos naftos importą ir vartojimą Lietuvoje. Lietuva sustabdė rusiškos elektros importą. Lietuvos iniciatyva Balti-

jos šalys pasirašė memorandumą dėl sinchronizacijos projekto spartinimo. Per „Klaipėdos naftos“ terminalą į Ukrainą keliauja sąstatai naftos produktų, skirtų Ukrainos gynybai.

Po tamsos ateina šviesa, po nakties – diena. Karas kada nors baigsis. Kremliaus režimas grius, Ukraina atsistos ant kojų, o kartu baigsis ir šis Rusijos energetikos karas prieš Europą. Mes toliau savo gyvenimus kursime laisvoje ir stiprioje šalyje. Visus kviečiu dirbti kartu, nes tik taip įveiksime bet kokius iššūkius. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiama ministrei už atsakymus. Dabar jūsų norėtų paklausti užsirašę Seimo nariai. Šiai klausimų daliai taip pat skiriame iki 30 minučių. Pirmasis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, bandau prisiminti, tikriausiai dar į mokykląėjau, kai konservatoriai nuolat kartodavo, kad pagrindinė Rusijos grėsmė yra energetinė grėsmė, ir turbūt daugelį metų į savo rinkimų programas įsirašydavo energetinę nepriklausomybę ir kitus labai svarbius klausimus. Turbūt irgi sutiksite su manimi, kad šiuo metu Lietuva aktyviai dalyvauja karo veiksmuose energetikos srityje. Rusija įvairiomis formomis spaudžia Europą ir Lietuva tame dalyvauja. Karas vyksta beveik metus laiko, beveik metus laiko, tačiau iki šiol mes iš ministerijos neišgirdome jokio realaus plano, kaip mes kariausime, kaip mes bendrausime su savo kaimynėmis šalimis...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). ...kaip mes įgyvendinsime savo nepriklausomybę energetikos srityje. Jūs dabar kalbate apie kažkokius buvusių vyriausybių planus, apie...

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, laikas!

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). ...tačiau pats nepateikėte nė vieno realaus darbo, nes dabar ką siūlote, tai buvo jau...

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ar jūs juokaujate? Ar jūs juokaujate, ar neklausėte, ką kalbėjome, ir nežiūrėjote skaidrių, kurias buvau pateikęs? Priimtas vienas svarbiausių dokumentų šioje Seimo sesijoje turbūt per visą energetikos istoriją. Energetikos paketas... (*Balsai salėje*) Kolega, nieko nebuvo numatyta, nebuvo nieko pradėta ir nuo pat pradžios, drįsiu priminti, atėjus buvo sudarytos darbo grupės, kurios kartu su verslo, su kitomis valstybės institucijomis atliko sektoriaus analizę, nustatė visas problemas, pagal ją sukūrė didžiausią paketą. Paketas net nebuvo pradėtas kurti, jo nebuvo. Antras dalykas, dar kartą noriu priminti, per jūsų Vyriausybės laikotarpį buvo pastatyta 123 megavatai atsinaujinančios energetikos, 123. Per šį laikotarpį – 550. Ir planuojame turėti dėl proveržio paketo beveik 3,6 gigavato. Taigi, gerbiama kolega, kam kalbėti, bet jums tikrai šiuo atveju reikėtų patylėti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas ministre, tikrai nebūčiau grįžęs į praeitį, bet aš nežinau, kas jums ruošė šitą pranešimą. Matyt, sergantis kažkokia Rusijos paranoja ar kitais dalykais, ypač paminint Zarasų, Ignalinos jungtį su Utena. Tai vienas iš projektų, kuris turėjo būti įgyvendinamas dėl atsijungimo nuo BRELL'o. O dėl Astravo atominės elektrinės tik A. Kubilius turėjo ryšius su Baltarusijos Vyriausybe, kitos vyriausybės visiškai neturėjo ryšių. Ir 2013 metais buvo pasakyta, kad jie neturi jokių šansų, paprastai pasakius, Lietuvoje dalyvauti energetikos sistemoje. Po to Rusija priėmė sprendimą, gal jums yra žinoma, jeigu nežinoma, tai buvote silpnas energetikos ministras, kad Kaliningrado srityje pasistatė greitai keturias kogeneracines elektrines, žinote, po 250 megavatų elektros. Mano būtų paprasčiausias klausimas: kodėl jūs nesureagavote rudenį, kada jau daugelis šalių Europoje transliavo...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). ...kad energetikos kainos kyla, o reakcija buvo tik gegužės mėnesį? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, buvo projektuojama dvigrandė linija (Ignalina–Kruonis), kuri yra visiškai nereikalinga mūsų energetinei sistemai, absoliučiai nereikalinga, ir kurios likučius išėmė iš projektų jau mūsų Vyriausybė. Tai vienas dalykas. Dėl reakcijos. Lietuva aktyviai sprendė energetinio saugumo klausimus jau tų metų rudenį. Tuo tarpu elektros kainos, drįščiau priminti, šuolį įgavo liepos mėnesį. Birželio mėnesio vidutinė kaina buvo apie 168 eurus už megavatvalandę. Taigi, reikia žinoti skaičius ir tada bus aiškiau.

PIRMININKĖ. Klausia R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamas ministre, aš labai tikiuosi, kad jūs, kaip politikas, tikrai savo veikloje vadovaujatės tokiais konstituciniais principais kaip proporcingumo ir asmenų lygybės prieš įstatymą. Nes dabar mano klausimas bus apie tai, kaip jūs, kaip ministras, savo kabinete ir čia, Seime, atstovausite visiems žmonėms lygiai ir vienodai pagal įstatymą, kalbant apie tai, kaip jie turi, naudodami skirtingas energijos rūšis, šiuo metu būti tokioje pagal įstatymą nevienodoje padėtyje, kai vieni moka 0 % PVM tarifo, kiti moka 9 %, kiti moka 21 %. Kokias priemones jūs, kaip ministras, siūlysite, kad žmonės Lietuvoje būtų traktuojami vienodai?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Žmonės Lietuvoje yra traktuojami pagal veikiančius įstatymus. Tačiau Vyriausybė, noriu pabrėžti, mato visus žmones, ir tiek elektros energijos kainas kompensuodama, tiek šildymą kompensuodama pasiekia visus be išimties. Aš nenorėčiau sutikti, kad ši Vyriausybė traktuoja Lietuvos gyventojus kaip nors skirtingai. Šita Vyriausybė pirmiausia mato žmones, kuriems reikia pagalbos, ir tą pagalbą užtikrina, taip pat mato, kad, esant aukštomis elektros energijos kainoms, parama yra reikalinga horizontali, ir ji yra suteikta.

PIRMININKĖ. Klausia A. Mazuronis. Ruošiasi P. Gražulis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiamas ministre, mano klausimas jums toks paprastesnis – apie „Ignitį“. Tuo metu, kai Lietuvoje reikia ir šnekama apie generacijos pajėgumų stoką, „Ignitis“ investuoja Lenkijoje, Brazilijoje, atrodo, dar kažkur, tačiau tik ne Lietuvoje, kur tos generacijos labiausiai trūksta. Kai mes šnekame apie „Igničio“ elgesį, jis labai panašus kaip „Perlas energijos“ – visus verslo klientus nuo fiksuotų kainų pervedė prie rinkos kainų, iš principo nesilaikydamas, mano nuomone, verslo etikos. Šiuo atveju pagrindinė to priežastis tikriausiai listinavimas ir tai, kad „Igničio“ lyg ir 26 % akcijų yra parduota privatiems subjektams, o tai iš principo generuoja, kad įmonės vadovams keliami tikslai – ne viešojo intereso paslaugų teikimas, o pelno siekis. Ir nuo pelno siekio skaičiuojami galų gale įmonių vadovų *bonusai* ir visi kiti dalykai.

Gerbiamas ministre, ar sutinkate, kad kritinė klaida buvo privatizuoti 27 % ar 26 % „Igničio“? Ar manytumėte, kad reikėtų viską daryti, kad valstybė susigrąžintų šios įmonės kontrolę, kad pelnas nebūtų pagrindinis tikslas?

PIRMININKĖ. Laikas!

A. MAZURONIS (*DPF*). Ir ar sutinkate, kad energetikos sektoriaus ateitis yra didesnė valstybių kontrolė, o ne laisvos rinkos įvedimas?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Nuo paskutinio klausimo. Valstybė privalo valdyti energetinę infrastruktūrą, kritinę energetinę infrastruktūrą, ir ją valdo, tai yra skirstymo, perdavimo tinklai, dujų skirstymo ir perdavimo tinklai. Gamyba visą laiką buvo ir yra Europoje privačių kompanijų reikalas.

Kalbėdamas apie „Ignitį“ noriu pasakyti, kad visas šis „Igničio“ procesas buvo įvykdytas praėjusios Vyriausybės, tad turbūt šiuo klausimu jūs turėtumėte jų paklausti, kokios buvo priežastys ir panašiai.

Dėl vykdomų projektų. „Ignitis“, mano žiniomis, vykdo projektus tiek Lietuvoje, tiek kitose šalyse. Aš noriu pasidžiaugti, kad „Igničio“ uždirbami pinigai kitose šalyse dažnu atveju yra skirti elektros energijos kainoms mūsų žmonėms kompensuoti, tai yra suteikti žemesnes kainas. Tai rodo jų balansai.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis. Ruošiasi E. Pupinis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas ministre, prieš porą savaitių jūs buvote pakviestas į šią posėdžių salę ir į tą pačią tribūną, jūs V. Fiodorovo paklausėte: o kiek tu moki už elektros energiją? Ir V. Fiodorovas atsakė, kad moka po 27 euro centus. Tada aš jūsų paklausiau per šoninį mikrofoną, kiek prekybos tinklas „Moki-veži“ ir kitos su jumis susijusios įmonės moka už elektros energiją. Jūs neatsakėte į šį klausimą. Gal dabar atsakysite? O jeigu mokate mažiau negu verslas, gal yra piktnaudžiavimas jūsų, kaip ministro, nes turite tikrai daugiau informacijos ir galite pasinaudoti įvairiausiomis kitomis galimybėmis?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Aš „Moki-veži“ nedirbu, beveik 12 metų esu politikoje ir kur kas perka elektros energiją šiandien, negaliu pasakyti. O jeigu Seimo narį domina, gali paklausti tiekėjų ar kitų, galbūt jie tą informaciją suteiks.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi V. Mitalas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų matyti, kad nelabai opozicijai rūpi tie atsakymai, nes jų pusė salės pustuštė. Bet norėčiau paklausti gerbiamo ministro. Vis dėlto buvo pasakyta, kad reikėjo vyti traukinį. Iš tikrųjų minėjote savo pranešime, kad traukinys *biškutį* važiavo į kitą pusę ir spaudoje net nesunku susirasti tokį pasakymą: 2016 metais, remiantis konfidencialiu Vyriausybės nutarimo priedu, buvo pradėta Ignalinos ir Utenos A pastochių rekonstrukcija. Šis rekonstrukcijos projektas sietinas su įslaptinta BRELL'o sutarties informacija ir yra skirtas užtikrinti patikimus Baltarusijos atominės elektrinės elektros srautus BRELL'o žiede.

Manychiau, kad gal kai kurie premjerai nebuvo per daug informuoti, gal juos maustė? Ar vis dėlto neverta būtų sudaryti komisiją ir šį faktą išaiškinti, nes iš tikrųjų tai yra tam tikra problema, su kuria susiduriame ir dabar? Nebuvo stiprinami vidaus tinklai, bet buvo daroma viskas siekiant vis dėlto stiprinti jungtis su galimu Astravo atominės elektrinės tiekimu.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Problemų turbūt yra ir daugiau, mes visi šiandien susiduriame. Tai yra ne tik nevystyta, ar vystyta ne ten, kur reikia, infrastruktūra, tačiau ir elektros energijos generacijos nevystymas. Todėl šiandien, kaip rodžiau skaidrėje, per pastaruosius 10 metų nesame pasistūmę į priekį, importuojame beveik 70 % elektros energijos, o kaina Lietuvos žmonėms yra viena didžiausių visoje Europoje.

PIRMININKĖ. Klausia V. Mitalas. Ruošiasi V. Ažuolas.

V. MITALAS (LF). Vakar vakare įdėmiai skaičiau tiek interpeliacijos klausimus, tiek atsakymus. Turiu pripažinti, be keleto šiek tiek įdomesnių paklausimų apie jau naujausius darbus ir veiklas, visa kita teko vėl iš naujo paskaityti ir prisiminti Vyriausybės programos punktus. Paprasčiausiai interpelijuojantieji ir pasirašiusieji nieko įdomesnio nesugebėjo paklausti, tik tai, kas iš esmės jau yra parašyta Vyriausybės programoje.

Norėjau žmogiškai, ministre, paklausti. Ar jums kartais neatsibosta kalbėti tą patį, bandyti Seimo nariams pristatyti savo planus, pasakyti naujausius klausimus? Seimo nariai toliau kartoja tuos pačius klausimus, lyg to nebūtų girdėję. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš džiaugiuosi, kad turiu galimybę atsakyti ir mano atsakymus gali išgirsti visi Lietuvos žmonės. Jiems turbūt šie mano atsakymai skirti, jiems šis mano pranešimas yra skirtas. Tam, kad pamatytų aiškų vaizdą, kas buvo daroma per tuos 30 metų, kurios buvo problemos ir kaip ministerija jas sprendė.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi L. Nagienė.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Na, ministre, jūs išsisukinėti nuo atsakymų labai puikiai sugebate. Kal-ti buvę, nupiešėte šviesų rytojų po 30, 20 ar 5 metų, bet klausimas: kas yra šiandien? Gal galite, premjerė taip ir neatsakė, kas meluoja dėl mūsų gamybos pajėgumų, – premjerė ar „Ignitis“, mes juos turime ar ne? Gal jūs galite bent jau prižadėti, kad viešai pateiksite visus Lietuvos elektros gamybos pajėgumus, kokios naudojamos kuro rūšys ir už kiek gali gaminti elektrą? Ką tik paminėjote, kad Kruonis mums nereikalingas. Klausimas: kodėl Kruonis nedirbo tuomet, kai buvo kelios piko valandos, tūkstančiai eurų už megavatvalandę? Galite atsakyti į tokius paprastus klausimus, pateikti viešai, kad visiems būtų aišku?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš niekad neteigiau, kad Kruonis mums nereikalingas. Sakyčiau, Kruonis yra Lietuvos energetikos deimantas, ypač kai pastatysime penktą lankstų agregatą, kai galės lanksčiai balansuoti atsinaujinančios energetikos išteklius. Jo vertė yra neįkainojama. Aš to niekad neteigiau ir neteigiu.

Kalbant apie generaciją, ne kartą esu savo prezentacijose teikęs, kokia generacija Lietuvoje įmanoma, kokia galėtų būti savikaina. Bet jeigu Seimo narys dar tos informacijos neturi, mielai su juo pasidalinsiu, ją atsiųsime.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi A. Gedvilas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, UAB „Ignitis renewables“ rugsėjo 6 dieną pasirašė sąlyginę akcijų pirkimo–pardavimo sutartį su Latvijos bendrove, vystančia saulės ir vėjo parką Latvijoje. 100 % akcijų paketas. Bus pagaminama 200 megavatų elektros energijos. Ar nemanote, kad Lietuvai lygiai taip pat būtų labai gerai, jei „Ignitis“ irgi statytų didžiulius parkus? Tuomet mes galėtume išlošti, nes mūsų kaina būtų pigesnė.

Kitas klausimas. Ar nemanote, kad pagaminta elektros energija ne būtų parduodama į biržą, o būtų tiesiogiai įskaičiuojama į „Nord Pool“? Tik tiek mes pirkume, kiek mums trūksta.

Ir dar vienas klausimas. Ar nemanote, kad infrastruktūrai...

PIRMININKĖ. Laikas.

L. NAGIENĖ (DFVL). ...turiu omenyje tinklo plėtrą, per mažai skiriama investicijų? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Daug klausimų. Dėl investicijų į infrastruktūrą. Investicijos į infrastruktūrą yra gana didelės. Kiekviena įmonė – tiek ESO, tiek „Litgridas“ – turi dešimtmečius planus, investicijos yra milijardinės ir į vieną, ir į kitą tinklą. Gaminantiems vartotojams ministerija papildomai yra skyrusi beveik 70 mln. iš RRF'o, jau paskutiniam tinklo privedimui prie žmogaus.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad didžiulės lėšos šiandien eina sinchronizacijos projektams įgyvendinti: tiek vidinėms linijoms stiprinti, tiek „Harmony Linkui“, tiek sinchroniniam kompensatoriui ir kitiems dideliems projektams. Šių linijų atnaujinimas iš esmės stiprina visą Lietuvos energetinį karkasą ir ateityje leis į tinklą prijungti dar daugiau atsinaujinančios energijos.

Dėl „Igničio“. „Ignitis“, mano žiniomis, plėtoja projektus tiek Lietuvoje, tiek Lenkijoje, tiek Latvijoje. Aš manau, tai yra sveikintina, kaip minėjau, nes ir kitose šalyse uždirbti pinigai (daugiausia, beveik 70 %, akcininkas yra valstybė) grįžta į Lietuvos biudžetą. Taip pat kartu „Ignitis“, kaip minėjau, pavyzdžiui, pelnu iš lenkiškų parkų šiandien dengia žemesnes kainas Lietuvos žmonėms.

Dar vienas buvo, 2 klausimas. (*Balsas salėje*) A! Noriu pasakyti, kad atsinaujinanti energija šiandien daugiausia yra parduodama tiesioginiais sandoriais, vadinamaisiais PPA, *power purchase agreements*, ji neina per biržą. Būtent tai, kad šita elektra nėra parduodama per biržą, leidžia nepriklausomiems elektros tiekėjams mūsų gyventojams siūlyti geresnes kainas, todėl mūsų Lietuvos gyventojai ir sutaupė tuos 83 mln., apie kuriuos aš kalbėjau. Šiandien sistema leidžia tai daryti – neparduoti per biržą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Petrošius.

A. GEDVILAS (DPF). Neeilinė energetinė krizė reikalauja neeilinių ir operatyvių sprendimų. Jų nėra ir tai yra šios dienos interpeliacijos energetikos ministrui esmė. Premjerė I. Šimonytė viename iš pasisakymų pasiūlė nepasitikejimą reikšti visai Vyriausybei – pavydėtinas solidarumas, bet ar realiuose darbuose jūsų kolegos, pavyzdžiui, G. Skaistė, G. Landsbergis ar A. Armonaitė, padeda ieškoti svertų krizei suvaldyti? Gal jūs tiesiog tapote atpirkimo ožiu? Ar jums neatrodo, kad šiuo laiku bent jau viceministro lygio Vyriausybės atstovas turėtų nuolat būti Briuselyje ir daryti įtaką Taryboje, kad būtų priimti Lietuvai tinkami sprendimai?

Ir baigiu, elektros kainos Lietuvoje yra vienos aukščiausių regione. Kompensacijos, išmokamos siekiant sumažinti šias kainas, iš esmės yra elektros pirkimas išsimokėtinai.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. GEDVILAS (DPF). Jas atiduos ne Vyriausybės nariai, o Lietuvos žmonės. Prašau išvardinti tris pagrindines ne fiktyvias, o realias priemones, kad...

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, laikas!

A. GEDVILAS (DPF). ...būtų sumažintos elektros kainos.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Trumpuoju laikotarpiu Vyriausybė yra numčiusi finansines priemones, tai yra 9 centų kompensaciją visiems elektros vartotojams Lietuvoje. Tam yra skirtos šimtamilijoninės lėšos. Tai yra labai konkretus pavyzdys.

Atpirkimo ožiu tikrai nesijaučiu, nes manau, kad ministerija daro ir darys, kaip matėte iš mano pranešimo, dės visas pastangas, kad Lietuva taptų elektra generuojančia ir save aprūpinančia valstybe, o po 2030 metų, dėlioiant tuos projektus, kaip mes dabar dėliojame, jinai taps elektros energiją eksportuojančia valstybe.

Taigi, šiuo metu vyksta didžiuliai pokyčiai. Per pirmus 20 mėnesių jau įrengėme beveik 50 megavatų daugiau atsinaujinančios energijos nei visos vyriausybės prieš tai kartu sudėjus. Šitas skaičius, kaip minėjau, turbūt aštuonis kartus 2024 metais viršys tą skaičių, kurį radome atėję iki 2021 metų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Petrošius. Ruošiasi R. Šarknickas.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Man ištis nuoširdžiai keista, kad per griausmingai inicijuotą interpeliacijos procedūrą vos trečdalis opozicijos šiandien sėdi salėje. Akivaizdu, kad problema vis

dėlto yra nuosavos gamybos neturėjimas. Čia jau klausimas ne apie šiandien ir ne apie vakar, o apie ištis ilgą laiką, per kurį Lietuvos valdžios turėjo ruošti tokioms turbulencijoms. Tas ruošti vakar... Kaip minėjo klausimą, interpeliaciją pristatantis kolega, politika yra ne apie vakar, kaip mes tai suprantame, o apie ištis ilgą laiką. Energetikos projektų įgyvendinimas yra imlus laikui ir šios valdžios įgyvendinami sprendimai, pavyzdžiui, vėjo jėgainių parkas jūroje, matyt, taps veikiančiu sprendimu jau prie kitos parlamentinės valdžios. Čia, matyt, reikėtų kalbėti apie nepadarytus namų darbus ne šios valdžios, bet apie neryžtingumą ir savalaikių sprendimų nepriėmimą buvusių valdžių.

Klausimas ministrui dėl CO₂ laidojimo ir stambių investicijų atmetimo. Ministre, jums yra žinoma informacija apie JAV energetikos bendrovės „NET Power“ ketinimus statyti Lietuvoje 300 megavatų elektrinę, dujinę elektrinę, kurioje būtų naudojamos nulinės CO₂ išmetimo technologijos, ir ar jums žinoma, kodėl šis projektas, netgi po to, kai buvo pasirašytas memorandumas, iki šiandien nėra įgyvendinamas?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš puikiai pamenu, kadangi 2019 metais teko dirbti parlamente, kuomet šis projektas buvo sužlugdytas uždraudus CO₂ laidoti žemės gelmėse. Realiai ši technologija turbūt per artimiausią dešimtmetį, 15 metų bus taikoma plačiai visoje Europoje. Europos Komisijos CO₂ laidojimas yra įvardijamas kaip viena iš perspektyviausių žaliosios energetikos transformacijos priemonių. Europos Komisijos! Mes šiuo atveju Europoje išsiskiriame kaip labai keista valstybė. Turbūt vienas aspektas.

Kitas aspektas. Šiandien CO₂ ATL'ai, emisijos leidimai, kainuoja beveik 100 eurų už toną. Galima įsivaizduoti, kiek tai galėtų atpiginti elektrą, ypač dar krentant dujų kainai, tą jina dabar daro. Dujinė generacija realiai galėjo būti gana perspektyvi ir gana pigi, bet, aišku, karas yra karas, dujų kaina šiandien dar išlieka aukšta, nepaisant to, kad jina jau du kartus nukrito nuo aukščiausios ribos. Bet šitas projektas, jeigu jis šiandien būtų veikęs, būtų kur kas lengviau ir geriau konkuravęs rinkoje ir tikrai kainos būtų buvusios žemesnės.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi Z. Balčytis.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, norėjau paklausti. Savaitgalį viešojoje erdvėje pasirodė informacija, kad su jumis siejama bendrovė „Moki-veži“ vis dar prekiauja rusiškais medžio granulėmis. Panašiam skandale bendrovė buvo dar šių metų birželio mėnesį. Kodėl, jūsų manymu, susiklostė tokia situacija? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Dar kartą pakartosiu: aš „Moki-veži“ nedirbu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia Z. Balčytis. Ruošiasi A. Skardžius.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų energetiniai klausimai praeitose kadencijose nebuvo vieni iš pagrindinių, tačiau dabar jūs esate dažnas svečias pas mus ir noriu nuraminti ir gerbiamą V. Mitalą, kad ateina laikas, kai iš tikrųjų neaiškūs klausimai turi būti išnagrinėti ir mes turime teisę juos kelti.

Pirmiausia noriu paklausti, kaip dėl Lietuvos žmonių ateityje perspektyvos? Aš daug važinėju po rajonus. Paprasčiausiai žmonės iš pradžių buvo nustebe, dabar yra įpykę, nes jie faktiškai nebeturi iš ko ir kaip pasišildyti. Ar jums neatrodo, kad reikėtų peržiūrėti „Nord Pool“ sistemą, kuri buvo irgi šiek tiek su tam tikrais?.. Taip pat peržiūrėti kitas energijos rūšis, tokias kaip malcos, granulės ir visi kiti dalykai, ir inicijuoti logiškai, kad tai būtų vis dėlto tam tikra atsvara spaudimui ir žmonės galėtų kaip nors išgyventi šitą žiemą? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Turbūt sumaišėte. „Nord Pool“ neturi nieko bendro su šildymu, greičiausiai turėjote omenyje „Baltpool“, lietuvišką biržą, kurioje prekiaujama mediena ir įvairiomis kuro rūšimis, biomase, biokuru ir taip toliau. Vyriausybė savo namų darbus daro. Vilniuje kartu su savivaldybe parengėme ir padedame parengti visus teisinius dokumentus, reikalingus dujas pakeisti į mazutą. Laikinas sprendimas, bet jisai neišvengiamas ir, manau, tai duos žymų sutauptymą Vilniaus gyventojams.

Dėl biokuro noriu pasakyti, kad Vyriausybė yra įpareigojusi Miškų urėdiją patiekti papildomą kiekį biokuro į rinką iš įvairių šaltinių, taip pat ateityje patiems aktyviai jį gaminti ir juo prekiauti tam, kad kaina rinkoje, biokuro rinkoje, galėtų būti stabilizuota ir būtų kuo mažiau spekuliacinio pobūdžio apraiškų. Taip pat noriu priminti, kad Vyriausybė kompensuoja visiems žmo-

nėms sąskaitas, kai šilumos sąskaitos viršija 10 % pajamų. Taigi, nepaisant, kuo jūs kūrenate, ar granulėmis, ar dujomis, ar malkomis, Vyriausybė šiuo atveju padeda visiems vienodai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Toliau posėdžiui pirmininkaus V. Mitalas.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas ministre, suprasdamas, kad „Igničio“ akcijas valdo finansų ministrė, kad jūs visą laiką už ją atsakinėjate ir prisiimate tam tikrą atsakomybę, aš norėčiau sužinoti „Equinoro“ įmonės kainodarą. Aštuonerius metus mes mokėjome, permokėdami nuo 50 mln. iki 30 mln., dengdavome tą kainų skirtumą tarp rinkos kainos ir išsigyjamų dujų kainos. Dabar x valandą, kai mus ištiko energetinė krizė, sutartis dar galios iki 2024 metų pabaigos, tikiuosi, kad pagal tą ilgalaikę sutartį mes gausime tas pigesnes kainas, galbūt mes dujas turėtume gauti, kaip ir pirkdavome, po 30 eurų už megavatvalandę. Kokia yra kainodara ir kokia yra kaina? Jūs žadėjote pateikti tą atsakymą už finansų ministrę. Tad laukiame.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Mes raštu pateiksime. Kaip ir žadėjau, pateiksime raštu, atsakymas yra rengiamas. Turbūt pačios formulės modalumo negaliu pasakyti, galiu tik tiek pasakyti, kad mūsų pastangomis vėlgi ši formulė buvo persiderėta ir sąlygos tapo žymiai naudingesnės Lietuvai. Tai vėlgi, kadangi nesu atsakingas už prieš tai buvusių sprendimus, nors ne visą laiką manau, kad jie buvo blogi, bet šiuo metu dujų kaina yra tokia, kokia ji yra. Ir „Equinoro“ kaina, mano žiniomis, yra žemesnė negu TTF'o kaina.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Dėkui. Klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, žaliaji energetika, jos generacija Lietuvoje išibėgėja, bet ypač savivaldybėse iškyla tokių biurokratinių kliūčių kaip bendrųjų planų perdarymas norimose rezervuoti teritorijose ir tie planai paprastai daromi kas dešimt metų. Norint greičiau gauti tą rezervaciją, savivaldybės koku nors būdu turi tai išspręsti. Ką reikia daryti, į ką labiausiai atsižvelgti, apeinant tuos biurokratinis slenksčius, kad žaliaji energetika judėtų greičiau į priekį? Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Tiek valstybės, tiek savivaldybės mastu mes kartu turime daryti viską, kad kuo greičiau pasistūmėtumėm reikalinga elektros generacija. Nemaža dalis savivaldybių tuos procesus spartina ir daro gana greitai. Matome, kad daugelyje savivaldybių tiek saulės, tiek vėjo parkai statomi gana greitai. Aš manau, kad savivaldybės pačios turėtų tą procesą greitinti, o ministerija kaip tokia pati yra pasirengusi pagelbėti visomis galimomis priemonėmis spartinant tuos procesus. Vėlgi noriu pakartoti, kad valstybė tiesiogiai negali kištis, Vyriausybė, į savivaldos klausimus, bet labai kviečiu merus ir savivaldybių administracijos vadovus spartinti šį procesą, atidžiai pažiūrėti į atsinaujinančios energetikos sektoriaus plėtrą savo savivaldybėse.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų ir atsakymų laikas baigėsi. Ačiū ministrui.

Dabar eisime prie diskusijos. Prieš tai dėl vedimo tvarkos Aušra Kubilienė. Prašom.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Mano vardas Asta, jeigu dar nežinojote.

PIRMININKAS. Asta. Atsiprašau.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, pirmininke, aš norėčiau kokybiškesnio pirmininkavimo, nes mes turime žanrą – atsakymus į klausimus, o ministras arba iš viso nieko neatsako, arba pasako, kad pateiks raštu, ir jūs į tai visai nereaguojate.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš pasitaisyčiau, kai bus kita interpelacija.

Dabar yra diskusija šiuo klausimu. Yra užsirašiusių už ir prieš. Dabar yra, aš suprantu, užsirašę šiek tiek atvirkščiai, nes mes arba pritariame atsakymams, arba nepritariame atsakymams. Dabar aš kviesiu apsibrėžti, kad diskusijai mes skiriame iki 20 minučių, jeigu galime taip sutarti, ir paeiliui tada galėsime kviesti. Galime taip sutarti? Ačiū.

Pirmoji tada kalbės R. Morkūnaitė-Mikulėnienė frakcijos vardu. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tie, kam nuoširdžiai įdomus šis klausimas. Tikiuosi ir viliuosi, kad dar čia tą pokalbį galime įgyvendinti, nepaisydamas to, kad turbūt visi liksime prie savo nuomonės. Vieni, kuriems žūtbūt norėtųsi patraukti ministrą D. Kreivį, mano galva, šauniai dirbusį ir iki energetinės krizės, ir dorojantis su ja. Kiti, kurie mato ministro privalumus ir kurie išreikš jam palaikymą.

Pradėsiu nuo to, kad puikiai suprantu visuomenės nerimą dėl aukštų energijos kainų ir sunikiai prognozuojamos ateities. Visa Europa kenčia nuo Rusijos pradėto karo ir tvarkosi su iššūkiais. Tai nėra lengvas procesas. Bet interpelacijos šiandien nusipelnė ne ministras D. Kreivys ar

kuris kitas ministras, o V. Putinas su visais savo putiniais. Gėdinga klausytis opozicijos kaltinimo apie kažkokius nepadarytus darbus, apie tai, kad nesiūlomi sprendimai.

Ši Vyriausybė dirba 20 mėnesių. Per pastaruosius 20 metų TS-LKD partijos Vyriausybė buvo vieną kartą ketverius metus prieš 14 metų. Ir tuo metu supersunkiomis aplinkybėmis startavo skysintųjų gamtinių dujų terminalo projektas ir kiti svarbūs klausimai, vedantys mus į energetinę nepriklausomybę. Per pastaruosius dešimt metų nei save socdemaais vadinantys, nei save vadinantys žaliaisiais nepadarė beveik nieko, kad Lietuva galėtų generuoti savo elektros pajėgumus. Anaipol, buvo girdėti remiami protestai prieš skalūnus, atominę energetiką, prieš vėjo malūnus ir kitus projektus.

Bet dabar apie klausimus ir faktais grįstus atsakymus. Opozicijai nelabai pavyko sugrupuoti klausimų, tai padarysiu tą darbą už juos, bandydama apibendrinti.

Aukštos kainos. Klausimas: ką padarėte?

Lietuva prieš 5 mėnesius kreipėsi į tam tikras europines institucijas, kad dujų kaina būtų atsieta nuo elektros kainos, kaip lemiamoji sudėtinė dalis. Buvo tuomet atsakyta, kad tai iškreips rinką. Bet dabar atsiranda vis daugiau šalių, kurios laikosi šios pozicijos. Tą girdėjome ir iš Komisijos Pirmininkės U. fon der Lejen.

Aukštos kainos. Kodėl? Todėl kad neturime savo generacijos. Ministras rodė grafiką, kaip per pastaruosius dešimt metų buvo vystomi elektros energijos pajėgumai. Pakartosi: 2012–2016 kadencijoje – 323 megavatai; 2016–2020 metų – 126 megavatai; per pastaruosius 20 mėnesių – 550 megavatų. Jeigu pažįstame skaičius, man atrodo, kad jie yra labai iškalbingi.

Koks planas? Kompensuoti kainas iš valstybės biudžeto. Tai jau daroma virš pusės metų. 9 centai už elektros kilovatvalandę, PVM šildymo lengvata, šildymo kompensacijos.

Plėsti atsinaujinančios energetikos parkus. Tam visi kartu šioje salėje... Nors, tiesa, turiu pabrėžti, kad tuo metu opozicija kurį laiką posėdžiavo kitoje salėje, vis dėlto praeitoje sesijoje pavyko priimti proveržio paketą.

Opozicija sako, kodėl gaminančiam vartotojui numatyta 2 gigavatų riba. Todėl tik noriu pasakyti, kad tai yra saugiklis nuo linkusių spekuliuoti galimų gamintojų. Ši infrastruktūra yra rezervuota žmonėms, kurie norėtų įsigyti atsinaujinančios energijos elektrines.

Liberalizavimas, arba, kitaip tariant, konkurencijos įvedimas. Tai ne šie procesai pakėlė elektros kainas. Iš ministro girdėjome ir ne kartą šiandien ir ankstesniu laiku diskutavome šioje salėje, kad jeigu ne liberalizavimo procesas, tai mūsų gyventojai, kiekvienas iš mūsų mokėtume už elektros dar brangiau, tai yra fiksuota kaina. Tikrai ta procedūra, kuri buvo įgyvendinta, leido tą kainą stabilizuoti.

Kiti kaltinimai dėl „Perlo“. Aš tik noriu priminti, kad taisyklės buvo nustatytos dar praeitoje kadencijoje ir liberalizavimo procesas jau buvo pradėtas. Taisyklės keisti eigoje būtų buvę pernelyg sudėtinga ir būtų sukėlę sumaištį. Taip, „Perlo“ situacija nėra gera, ir aš manau, kad tai yra minusas visam šitam procesui, bet ministras su ministerija maksimaliai padarė viską, kad tie praradimai žmonėms būtų ištaisyti.

Aš tik noriu paminėti, kad ministro D. Kreivio darbas iki energetinės krizės tikrai nebuvo afišuojamas feisbuke *selfių* pavidalais ar kažkokiais kitokiais ditirambais, tačiau padaryta labai nemažai. Prasidėjus Rusijos karui prieš Ukrainą, Lietuva laikėsi principingos pozicijos ir įstatymu uždraudė Rusijos dujų importą. Lygiai taip pat šios kadencijos metu pradėti elektros energijos kaupimo įrenginių, vadinamųjų baterijų, statybos darbai, kad tai leistų mūsų Lietuvos elektros energijos sistemai būti patikimesnei ir saugesnei.

Tai tik keli dalykai, ką ši ministerija per 20 savo darbo mėnesių padarė. Aš pasitikiu D. Kreiviu, labai kviečiu pasitikėti ir jus, kolegos, įsivertinti, ką mes esame padarę, ko nesame padarę, ir kartu žiūrėti į priekį, kad tie darbai, kurie yra pradėti, vyktų sparčiau. Tai to mums visiems šiandien ir palinkėsiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu į tribūną V. Fiodorovą.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, pirmininke. Gerbiami kolegos, Radvilė sugrupavo opozicijos klausimus, o aš norėčiau kelis žodžius, gal vieną žodį įdėti į visus ministro atsakymus. O ministras šiandien pasakė: palaukite, palaukite, galbūt viskas bus gerai.

Visi mato, kad ateina žiema, tačiau vienintelis, kuris to nesureikšmina, yra energetikos ministras. Jis iki šiol sako, kad viskas bus gerai, viskas tikrai bus gerai, sako, kad bus gerai po dvejų metų, ir tikrai bus gerai, mus ramina sakydamas palaukite, toks planas. Todėl šiandien ir vyksta ši interpeliacija. Su elektros liberalizavimu gerai, su biokuru, malkų tris kartus didesne kaina irgi yra gerai, žmonėms, besišildantiems dujų balionais, dujomis savo individualius namus, irgi viskas puiku. Jie turtingi, jiems kompensacijų nereikia, jie gali išgyventi, irgi puiku, nereikalingi sprendimai, palaukite, viskas bus gerai.

Nežinau, kas tai – ar dvasinis aklumas, ar tiesiog negebėjimas jausti empatijos. Ministras klaidžioja savo palaimingoje migloje ir net nesistengia nuraminti žmonių. O kam? Jis juk vis tiek išsaugos savo šiltą poziciją. Neabejoju, kad tarp valdančiųjų yra ir tokių, kurie supranta, kad energetikos ministras šiek tiek paklydo, visa jų valdžia kaip pasakoje apie paršiukų namelį – kad šiek tiek pūstels, ir viskas gali sugriūti.

Tokia panaši istorija jau tęsiasi gana ilgai. Vasarą turėjome labai puikų frakcijos posėdį, į kurį buvo atėjęs energetikos ministras. Tiesa, jis ten atrodė gana keistai. Atsakymai į klausimus irgi buvo keisti, kad ir apie perkrovos mokestį. Nežinau, ar ministras nežinojo, ar melavo, kad nežino. Tai patys nuspręskite, kas yra blogiau šioje situacijoje, šioje krizinėje situacijoje – ar nežinoti, ar meluoti? Manau, kad ministras neturi teisės nežinoti, kaip veikia visa sistema. Negana to, Seimo Europos reikalų komiteto posėdžiuose vis dar tyla, nėra jokios aiškos ir konkrečios Lietuvai naudingos pozicijos, o tai Lietuvai ne tik nenaudinga, bet ir pražūtinga. Tai yra tiesioginė energetikos ministro, kuriojančio šią sritį, atsakomybė.

Ką matome „Ignityje“? Visi suprantame, kad įmonė lyg ir valstybės, bet ten, atrodo, klesti, labai panašu į tai, pinigų paėmimo iš žmonių, iš verslų tokiomis aukštomis kainomis, kokios yra dabar, būdas, pinigai paimami ir perskirstomi kitiems, pelno pozicija. Tai valstybės įmonė, kuri šiandien atvirai tyčiojasi iš mūsų visų, iš žmonių, iš verslų, bet ministras sako, kad taip turi būti, čia viskas yra gerai.

Ministras čia iš tribūnos mums režė: verslas yra rizika, surizikavote – patys kalti, surizikavote, *nepaėjo*, užsidarykite, užsidarydami atleiskite žmones, tegul žmonės eina į darbo biržas. Ir tai yra ministro pasiūlymas būnant šioje tribūnoje. Nežinau, patys vertinkite, kaip toks jo sprendimas atrodo. Tvirtu balsu mums sakoma, ne kas bus padaryta, o tai yra labai svarbu, o tai, ką padarė arba nepadarė kitos buvusios valdžios. Ne tai, kas bus padaryta dėl kainų mažėjimo, bet esame kaltinami, kad kartu su konservatoriais nekariaujame karo. Siūlant mums laukti geresnių laikų kartu išsisukama ir nuo tų klausimų (pats prieš kelias savaites ministrui uždaviau), ką daryti tiems žmonėms, kurie pateiks lygiai tokį patį atsakymą, kokį mums ministras pateikė: palaukite, viskas bus gerai, kai gauna šiandien dešimt kartų didesnes kainas. Ar „Igničiui“ ir „Igničio“ atsiųstiems antstoliams verslai ir žmonės galės pasakyti: palaukite, pasibaigs karas, bus sprendimai, mes sumokėsime jums. Manau, kad ne. Nes šiandien vis tiek svarbiausias „Igničio“ pelnas.

Nesiskundžiu dėl valdančiųjų požiūrio į opoziciją ir tikrai liūdna žiūrėti, kaip kolegos iš opozicijos tai daro viešai, kai yra verkšlenama, kad čia valdantieji nesiskaito su mumis, tiesiog toks gyvenimas, taip visą laiką buvo. Tai tikrai niekada nepasikeis. Man neįdomu, ką jie mano apie mane ir mano kolegas, tačiau suprantu, kad interpeliacija yra pasmerkta. Šiandien valdantieji vis tiek mobilizavosi ar mobilizuosis kur kas geriau nei mūsų kaimynės agresorės armija Ukrainoje. Rodydami savo nejautrumą, jie juokiasi iš Lietuvos žmonių, todėl mes, asmeniškai mūsų partija, Darbo partijos frakcija, pažadame, kad niekada nesustosime ir kalbėsime drąsiai apie nepatogius jų sprendimus arba nepadarytus sprendimus. Būtent tokį tikslą šia interpeliacija, manau, šiandien ir pasiekėme. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu K. Starkevičių į tribūną. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Kaip ir iš opozicijos skambėjo, kad mes norime išgirsti ministro atsakymus. Buvo ir pozityvių, kad iš tikrųjų dirba, padarė, tačiau mums yra neaiškumų. Vienas iš būdų yra pasikviesti ministrą į interpeliacijos procesą ir išgirsti visus atsakymus. Aš galvoju, šiandien ir susitikimuose prieš interpeliaciją buvo gera proga padiskutuoti – išgirdote daugelį atsakymų ir supratote, kad mes šiandien dirbame karo sąlygomis. Viso to nebūtų, jeigu Rusija nebūtų užpuolusi Ukrainos.

Dar tokios situacijos Lietuvoje nebūtų, gal būtų panašesnė kaip Skandinavijos šalyse, ypač Suomijoje, jei lemtingą 2012 m. liepos 18 d., atrodo, kai vyko balsavimas Seime dėl atominės elektrinės referendumo... Pasižiūrėkite, gerbiami kolegos, kaip balsavote tą dieną. Tad šiandien būtų daugiau aiškumo ir tikrai tokios kainos, kokia dabar yra, nebūtų, nes mes generuotume tą energiją, kurios mums šiandien trūksta, ir neturėtume kaimyninėje šalyje Astravo elektrinės.

Kitas dalykas, ką dabar ministras iš tikrųjų darė ir to nematyti negalima, kad buvo pradėtas rimtas žygis, rimti darbai – įstatyminės bazės tobulinimas dėl generavimo. Galiu pasakyti, kad mažieji generuotojai mes esame visi gaminantys vartotojai. Šiandien nepamatyti tų skaičių, kai metų pradžioje dar buvo 15 tūkst. generuojančių vartotojų, mūsų paprastų žmonių, kurie ant savo stogo ar šalia namų yra pasistatę savo elektrines ir gamina elektrą, o šiandien mes jų jau turime 30 tūkst.!

Kitas dalykas. Yra ir nemažai įmonių, kurios dėl teikiamos pagalbos per tą laiką jau yra išsprendusios problemas būtent gamindamos saulės elektrą. Jos šiandien gali konkuruoti rinkose.

Dabar nematyti proveržio paketo, kuris buvo pateiktas ir priimtas mūsų pavasario sesijoje, iš tikrųjų yra tada nematyti nieko. Daugelis ir verslo atstovų, ir gyventojų šiandien jau jį mato ir sako, kad veikia. Galbūt reikia tobulinti. Jau ministerija taip pat paruošusi sprendimus. Mes apie juos diskutuojame šiandien parlamente.

Dabar dėl kainų liberalizavimo, fiksuotos kainos. Dėl kainų. Kaip žinome, šis procesas prasidėjo dar prie praėjusios Vyriausybės. Buvo norima, kad kuo daugiau kompanijų dalyvautų rinkoje. Aišku, mes vėl šiandien nediskutuotume, jeigu nebūtų, kaip sakoma, deguto įpilta į medaus statinę. Tai „Perlas“. Taip, iš tikrųjų aš ir pats negalėjau tikėti, kad mūsų žmonės tokie sąmoningi, – net 95 % fiksavo kainas. Vadinasi, jie šiandien turi kainas, neviršijančias 23 centų. Tie, kurie fiksavo dar anksčiau, turi net ir 12 centų kainą, ir dar kai kurie turi kelis metus į priekį. To nematyti taip pat negalima.

Čia skambėjo, kad mes nieko nematome, nekompensuojame. Ne tik elektra, yra ir šildymas. Taigi pavasario sesijoje mes priėmėme, iš tikrųjų tiksliname biudžetą. Virš 6 mln. numatyta tiek ir verslui, tiek ir gyventojams kompensuoti. Tas kompensavimas, kaip žinome, yra ir už dujas, ir už elektrą, jis veikia iki metų pabaigos. Vyriausybė dabartiniu metu ruošiasi pateikti biudžetą, taip pat bus paketas, amortizuojantis tas karo pasekmes, mūsų šiandien jaučiamas.

PIRMININKAS. Laikas!

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Tiksliai laiku. Prašom P. Gražulį į tribūną.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Trečią kartą nesant ministro aš klausi, kiek susijusios su ponu D. Kreiviu įmonės moka už elektros energiją, tarp jų ir prekybos tinklas „Moki-veži“? Tai ne dviejų kotletų suvalgymas Baltarusijoje. Už tai buvusį susisiekimą ministrą J. Narkevičių „laisva“ žiniasklaida plovė. Ar nepasinaudojo jisai ta situacija, kad yra energetikos ministras, ir neapsirūpino pigia elektros energija? Tas pats ministras D. Kreivys užduoda klausimą Seimo nariui V. Fiodorovui, kiek jis moka už elektros energiją. Kadangi neturi ko slėpti V. Fiodorovas, iš tribūnos atsako: po 27 euro centus. Ponas D. Kreivys į mano klausimą atsako: aš jau 12 metų nedirbu įmonėje „Moki-veži“ ir kitose įmonėse, dirbu Seime. Mes tą dalyką žinome. To klausimo net neužduotume, jeigu jūs nebūtumėte energetikos ministras. Bet jūs turite „Moki-veži“ ir kitų įmonių akcijų. Ar nėra supainioti viešieji ir privatūs interesai? Manau, jeigu jūs tylite ir neatsakote į šią klausimą, tai yra ką slėpti.

Taip pat Seimo narys R. Šarknickas uždavė klausimą, ar neprekiauja rusiškais granulėmis prekybos centras „Moki-veži“. Atsakymas toks pats: aš nedirbu „Moki-veži“. Gerbiamieji, tai yra išsisukinėjimas. Jūs prisimenate, kaip jis pasinaudojo praeitoje kadencijoje, kai dar buvo Prezidentė D. Grybauskaitė, jo vadinamosios įmonės arba jo motinos įmonės buvo gavusios paskolą iš Europos Sąjungos proteguojant jam kaip ministrui. Tuomet D. Grybauskaitė jį atstatydino iš ministrų, išmetė. Šiandien, akivaizdu, tai yra piktnaudžiavimas, bet, deja, ir užvaldyta, atsiprašau, laisva didžioji žiniasklaida tyli.

Klausimas. Kur laisvesnė žiniasklaida? Rusijoje ar Lietuvoje? Kiek prikišo į gerklą žiniasklaidai, kad šio klausimo nepastebi, o pastebi du kotletus, suvalgytus Baltarusijos restorane? Kas darosi Lietuvoje? Kokioje mes šalyje gyvename?

Kitas dalykas. Aš noriu pasakyti, kodėl nebuvo kreiptasi, kodėl D. Kreivys nesikreipė į Europos Sąjungą dėl biržos algoritmo pakeitimo, kaip darė kitos šalys, kad nebūtų elektra perkama už brangiausiai pasiūlytą kainą? Kam tai naudinga? Be abejonės, tiems, kurie gamina elektros energiją. Kodėl „Ignitis“? Juk yra įmonė, kuri turi ir perdirbimo įmones. Elektros gamintojai ne tiesiogiai perka elektros energiją, o perka per tarpininkus ir per biržą daug brangiau. Kodėl? Į šitą klausimą nėra atsakymo.

Kodėl ministras ir Energetikos ministerija išdalino galias neribodami? Kažkas priėjo prie informacijos ir susiglemžė visas turimas galias, o įmonės savo reikmėms, kad galėtų apsirūpinti vėjo ir saulės energetika, negauna tų galių. Kodėl? Gal čia irgi yra energetikos ministro interesas, kad keletas įmonių paėmė visas turimas galias ir pasidalino, o įmonės, kurios turėtų ir norėtų apsirūpinti, savo reikmėms tų galių negauna.

Kodėl ministras kalba tik apie ateitį ir šiandien nieko nedaro, kad būtų sprendžiamos gyventojų ir Lietuvos piliečių problemos, taip, kaip elgiasi kitos kaimyninės šalys? Aš manau, kad ministras susipainiojęs savo interesuose, todėl neturi laiko spręsti Lietuvos gyventojų, Lietuvos verslo problemų.

PIRMININKAS. Diskutuoti šiuo klausimu laikas baigėsi. Pagal Seimo statutą dabar galime po diskusijos išgirsti baigiamąją interpeliaciją gavusio pareigūno žodį. Jeigu jis yra, gerbiamas ministras D. Kreivys, ir nori tarti baigiamąjį žodį, tai kviečiu jį į tribūną. Nėra ir, matyt, nebus. (*Balsai salėje*) Aš nematau D. Kreivio salėje. Einame prie 6 punkto. Interpeliacijos pateikėjų atstovo baigiamasis žodis. Ar E. Sabutis norėtų tarti žodį? Matau, kad ne.

Tada mes turime redakcinę komisiją, frakcijos delegavo atstovus. Aš perskaitysiu redakcinės komisijos sudėtį. Pagal Seimo statuto 221 straipsnį siūlomas nutarimas, kad Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija deleguoja A. Nekrošius, Socialdemokratų partijos frakcija – A. Sysą, Regionų frakcija – J. Pinskų, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ – L. Nagienę, Darbo partijos frakcija – V. Giraitę-Juškevičienę, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija – M. Lingę, M. Majauską, S. Šedbarą ir A. Vyšniauską, Liberalų sąjūdžio frakcija – R. Vaitkų ir Laisvės frakcija – K. Adomaitį. Kviečiame juos susirinkti arba dešinėje, arba kairėje, arba... Nori dešinėje. Noriu pakviesti susirinkti mano kairėje, jūsų dešinėje, visus atstovus, kurie priklauso šiai redakcinei komisijai, ir spręsti dėl atsakymų į interpeliacijos klausimus. Prašom, mano perskaityti kolegos, gerbiama Laima taip pat, susirinkti ten ir tartis dėl nutarimo projekto.

11.44 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125³, 125⁴ straipsniais ir 125³, 125⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2005(2) (priėmimas)

Tuo tarpu mes judame toliau pagal darbotvarkę. Darbotvarkės 1-3 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo papildymo ir straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Yra penki straipsniai. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėl straipsnių nuo 1 iki 5 nėra jokių pastabų ir pasiūlymų. Galime pritarti jiems bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar motyvai. Aš norėjau kalbėti už ir paraginti ne tik šiam įstatymui pritarti, bet ir viešbučių ir restoranų PVM pratęsimui, bet kadangi pirmininkauju, tai nekalbėsiu. Taip pat už nori kalbėti M. Majauskas, bet dabar dirba redakcinėje komisijoje. Už nori kalbėti A. Butkevičius. Prašom, gerbiamas Algirdai.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėčiau keletą ir kritinių pastabų išsakyti dėl to, kad vis dėlto susitikimuose su gyventojais (žmonės stebi mūsų priimamus įstatymus) tikrai ne vienas yra išreiškęs pastabą, ypač mažuose miesteliuose, gyvenvietėse gyvenantys, kodėl žmonėms, kurie yra įsirengę asmeninius šildymo katilus, naudoja biokurą, medieną, nesuteikiamos tam tikros PVM lengvatos, o šia lengvata numatoma suteikti pigesnę mokėjimą žmonėms, kurie naudoja centralizuotą šildymą.

Mūsų frakcija, išsakiusi šias pastabas ir žinodama žmonių nepasitenkinimą, vis dėlto šiam įstatymo projektui pritars. Bet būtų buvę daug geriau, kad būtų buvę atsižvelgta ir į kai kurių

Seimo narių, ir į mūsų frakcijos „Vardan Lietuvos“ narių pateiktus pasiūlymus ir būtų apimta platesnė žmonių dalis, jiems suteikiant galimybę tuo pasinaudoti. Paprastai pasakius, *čipsų* kaina nuo beveik 100 eurų pabrango iki 560 eurų. Tai tikrai yra ženklus kainos... (*Balsas salėje*) Granulių, atsiprašau. Granulių, atsiprašau. Bet balsuosime už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties, kolegos, matyt, savaite rankų laužymas opozicijai iš valdančiosios daugumos vis dėlto vyksta. Prieš keletą dienų taip energingai opozicija vieningai pasisakė, kad ši lengvata ir šis įstatymo projektas iš tikrųjų diskriminuoja žmones, diskriminuoja visuomenės gyventojus pagal sluoksnius, pagal turimą turto vietą. Dabar girdžiu visai kitus argumentus ir net stebiuosi žmonėmis, kurie pasisako už.

Gerbiamieji, ši lengvata ir ši PVM lengvata, kuri bus taikoma iki 2024 m. gegužės 1 d., iš esmės pagal visus algoritmų skaičiavimus, kuriuos taiko tiek Europos Komisija, tiek Europos Centrinis Bankas, Lietuvoje į skurdo lygį gali pastūmėti žmones nuo 2 iki 5 %. Kai kuriais atvejais skaičiuojama, kad net daugiau. O kodėl taip bus? Mes padarysime daugiau žmonių priklausomų nuo valstybės gėrio, ypač žmones, kurie turi centralizuotą šildymą, ir baigus galioti šiai PVM lengvatai mes turėsime priešingą efektą, priešingą reakciją. Tas iš esmės lems tvirtinant 2024 metų biudžetą. Numatysime, kad biudžeto pajamos gerokai augs. O gerokai augs todėl, kad PVM lengvata bus panaikinta – nuo 9 % grįš iki 21 %. Tą lengvatą panaikinsime 2023 m. gruodžio 13 d. balsuodami už biudžetą. Tai automatiškai jūs užprogramuojate 2024 m. gegužės 1 d. milžinišką infliaciją. Jūs šiandien Lietuvoje turite infliaciją apie 21,6–22 %. Tai galite užfiksuoti, tikiuosi, šis įrašas išliks istorijai, kad 2024 metų birželio mėnesį prieš pat Prezidento rinkimus infliacija Lietuvoje, mano skaičiavimu, turėtų būti apie 16–17 %. Vadinasi, jūs toliau norite, kad Lietuva eitų skurdo linkme ir tvari finansų valdymo politika būtų eliminuota. Iš tiesų man labai labai keista, kad ekonomistai ir naujoji Vyriausybė šitaip daro.

PIRMININKAS. Laikas, kolega! Ačiū. Už žodžio paprašė I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tikrai sunku su tokia koše galvoje gyventi, bet aš tiesiog norėčiau atkreipti gerbiamo kalbėjusio prelegento dėmesį, kad pridėtinės vertės mokesčio lengvata centriniam šildymui termino neturi. Tai, kas yra siūloma dabar, tai dar kompensuoti ir tuos 9 %, kurie yra nustatyti kaip nuolatinė lengvata. Labai jums ačiū, kad jūs kratote galvą, bet aš drįščiau pasilikti prie savo nuomonės. Ir nereikia čia žmonių gąsdinti Armagedonu. Jeigu bus reikalingi papildomi sprendimai 2024 metais, bus ir tie sprendimai.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų akivaizdu, kad šis pasiūlymas yra diskriminacinis, suskirsto žmones į tam tikras kategorijas, tuos, kurie turi centrinį šildymą ir neturi centrinio šildymo. Bet keisčiausia yra, kad iš to Finansų ministerija, Vyriausybė netgi pelnosi. Sakykime, tas pats biokuras anksčiau kainavo 100–200 eurų, dabar 500–600 eurų. Vadinasi, PVM'o bus surinkta du tris kartus daugiau. Jau dabar mes turime virš 3 mlrd. papildomų PVM'o ir įvairių mokesčių, surinktų iš infliacijos, vadinasi, ir toliau eikime tuo keliu, apiplėšinėkime žmones ne tik didelėmis energinėmis kainomis, bet ir didesniais surinktais PVM'ais, o po to mojuokime ir sakykime, na, gal kokį milijardą mes skirsime kompensacijoms. O kur kitus? Tokiu keliu einama ir toliau, tai negalima tam pritarti.

PIRMININKAS. Dėkui, motyvai išsakyti. Apsispręsimе balsuodami šiek tiek vėliau. Dar R. Žemaitaitis trumpai dėl vedimo tvarkos. Jeigu kažką ne taip darau, dėl vedimo tvarkos.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Gerbiama premjere, tikrai košė jūsų galvoje. Aš noriu pabrėžti ir pasakyti, dėl ko košė yra.

PIRMININKAS. Remigijau, na...

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Aš pasakysiu, gerbiamas posėdžio pirmininke, nes negalima Seimo nariui šitaip kalbėti, reikia skaityti, koks yra įstatymo projektas. Šis įstatymo projektas taikomas nuo rugsėjo 30 dienos. Vadinasi, žmogui, kuris nusipirko granulių, nusipirko mazuto, nusipirko bet kurios kūrenimo priemonės iki rugsėjo 30 dienos, gerbiama premjere, PVM'o lengvata yra netaikoma. Jeigu jis pirkto 2021, 2022 metais iki rugsėjo 30 dienos, tokiu atveju lengvatos nebus ir taikomos.

PIRMININKAS. Supratome. Premjere, prašau. Atsiprašau. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Man atrodo, ką jūs bandėte paaiškinti, jūs bandėte paaiškinti, kad 2024 metais kažkodėl centriniam šildymui pradės galioti 21 % pridėtinės vertės mokesčio. Nieko panašaus nėra, nebuvo ir nebus, kadangi 9 % lengvatinis tarifas yra nustatytas 19 straipsnyje kaip nuolatinis, kol Seimas nenuspręs kitaip.

PIRMININKAS. Dėkui, išsakyti visi motyvai. Dėl šio klausimo apsispręsimė vėliau.

11.52 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Dėl 1 straipsnio pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra A. Kubilienės siūlymas. Prašau Seimo narę pristatyti jį.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Visiškai pritardama, kad artėjant žiemai, kai daugelį šeimų prislėgs komunalinių mokesčių našta, būtina sudaryti palankias sąlygas panaudoti valstybės garantuojamomis kompensacijomis, savo pasiūlymu siūlau, kad žmonės neturėtų kas 3 mėnesius šildymo sezono metu iš naujo prašyti kompensacijų. Mano nuomone, tai yra logiškas žingsnis, todėl kviečiu šio sprendimo neatšaukti ir po 2024 metų, kaip yra numatyta dabartiniame projekte. Taip mes iš tikrųjų ne tik sumažiname tą administracinę naštą savivaldybėms, bet ir palengviname dalį žmonių, kuriems tenka stovėti ilgose eilėse ir vėl įrodinėti, kad ta kompensacija jiems iš tikrųjų yra reikalinga.

Kai kurie šią praktiką vadina iš tikrųjų žmonių žeminimu. Socialinės paramos srityje, man atrodo, mes kaip niekad turėtume būti jautrūs tų žmonių orumui. Prašyti pagalbos kreipiantis dėl tokios kompensacijos daliai žmonių, na, iš tikrųjų reiškia atskleisti asmeninio gyvenimo dramą, skaudulius, kad pinigų neužtenka net būtiniausioms reikmėms. Todėl tikrai kviečiu šiandien palaikyti mano pasiūlymą, kad piniginės kompensacijos už šildymą būtų skirtos visam šildymo sezonui ir po 2024 metų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš manau, laikykime, kad 29 yra, išgirskime motyvus ir apsispręsimė balsuodami. Kviečiu komitetą pristatyti komiteto nuomonę dėl šio pasiūlymo.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas šį rytą apsvairstė Seimo narės pasiūlymą ir jam nepritarė. Pagrindiniai motyvai būtų tokie, kad įtvirtinus laikino galiojimo nuostatą taikyti nuolatine tvarka padidėtų permokų rizika, taigi sumažėtų šios kompensacijos taiklumas, o tai yra svarbus socialinės paramos principas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad turto nevertinimas nustatant teisę į kompensaciją taip pat yra laikinai netaikomas, taip pat numatyta iki 2024 metų. Savivaldybių asociacija taip pat turi abejonių dėl šios nuostatos taikymo visam laikui. O jeigu prireiks, jeigu po dviejų šildymo sezonų situacija bus nepakitusi ir tikrai tos pagalbos reikės, tai tikrai bus galima nesunkiai tų nuostatų taikymą pratęsti dar kuriam laikotarpiui. Taigi komitetas, balsuodamas už pasiūlymą, 4 – už, 8 susilaikius, jam nepritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar aš teisingai suprantu, kad tiek dėl 2 straipsnio, tiek dėl 3 straipsnio pasiūlymai yra sistemiškai susiję ir mes čia iš esmės kalbame apie tą patį? Gerai. Tai sutariame dėl to.

Tada dėl motyvų šio pasiūlymo atžvilgiu už kalba V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų šis pasiūlymas apima tai, kad žmonėms būtų geriau. Jeigu galima padaryti sprendimą, kad jiems būtų geriau, o ne vis sakyti – vėliau eikite su ištiesta ranka, tai ir turėtume tą padaryti. Čia turbūt ir pasirodo tas valdančiųjų veidmainiškumas, kai viena sako, kita daro, bet turbūt, ką jie daro, pamatysime šio balsavimo metu. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Prieš – J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Mieli kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį: kad žmonėms būtų geriau, mes jau priėmėme atitinkamus teisės aktus. Žmonėms reikės kreiptis vieną kartą visam šildymo sezonui gauti kompensaciją. Šiame pasiūlyme yra kalbama apie laikotarpį nuo 2024 me-

tų. Niekas nežino, kas bus po 2024 metų, niekas nežino, kas bus dar kitą žiemą, todėl negalima priimti ilgalaikių išpareigojimų šiuo klausimu. Atitinkamai, jeigu jūs kitais metais, kitoje kadencijoje būsite valdžioje, galėsite pratęsti tas lengvatas vertindami valstybės finansines galimybes, bet šiuo atveju aš kviesčiau nesukelti visuomenei nepagrįstų lūkesčių, kas bus po 2024 metų. Tuo labiau atkreipiu dėmesį: šiems dvejiems metams jau yra priimti įstatymai, kurie mažina administracinę naštą tiek piliečiams, tiek savivaldybėms. Kviečiu nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Mes dar turime 2,5 minutės iki balsavimo intervalo, tai apsispręsimė tiksliai tada, kada mes jį pradėsime.

11.57 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1937(2) (svarstymas)

Aš dabar tada kviečiu 1-5 klausimu – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo projekto svarstymas. Pranešėja – R. Baškienė. Kviečiu ją į tribūną pristatyti rezultatus.

A. Kubilienė. Prašau, dėl vedimo tvarkos.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Aš tikrai noriu atkreipti dėmesį, kad kolega J. Džiugelis supainiojo, kad...

PIRMININKAS. Žiūrėkite, motyvai dėl šio klausimo jau išsakyti.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ne, bet jis klaidina visuomenę. Jis pasakė, kad kas 3 mėnesius nereikės eiti su ištiesta ranka, o iš tikrųjų tai ir lieka įstatyme.

PIRMININKAS. Dėkui. Prašau, Rima, pristatyti svarstymą komitete.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mielai kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas Ligos ir motinystės įstatymui pritarė bendru sutarimu. Teisės departamentas pastabų neturėjo. Todėl aš kviečiu taip pat pritarti ir manau, kad kolegos nepamiršo, kad tai ligos išmoka ir seneliams, jeigu pasireikštų ligos epideminių protrūkių. Prašome pritarti.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Tuo pat balsuosime.

11.58 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2001(2) (svarstymas)

Galbūt dar 1-6 klausimą – Aplinkos apsaugos įstatymo 19⁴ straipsnio įstatymo projektą. A. Gedvilienė būtų kviečiama į tribūną pristatyti šio įstatymo svarstymo rezultatus.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas rugsėjo 21 dieną svarstė šį įstatymą ir priėmė sprendimą, kad siūloma papildyti įstatymą nauju 19⁴ straipsniu ir išdėstyti projekto nuostatas dviem atskirais – 2 ir 3 straipsniais, vieną susiejant su valstybės lygio ekstremalia situacija, o kitą su savivaldybės lygio, atitinkamai numatant skirtingas įsigaliojimo datas. Įsigaliojimo data susieta su šildymo sezono trukme. Įstatymo projektą siūloma papildyti nauju 4 įsigaliojimo straipsniu ir patikslinti įstatymo projekto pavadinimą. Tokiam komiteto sprendimui pritarė 7 ir 3 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra du norintys kalbėti diskusijoje. Galbūt mes juos išklausome ir tada jau prasidės balsavimas.

Pirmasis yra L. Jonauskas. Kviečiu į tribūną.

L. JONASKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šitas įstatymo pataisų projektas iš tikrųjų yra daug įdomesnis, negu gali pasirodyti mums visiems prieš tai. Atrodo, na, nereikšmingas Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimas, bet iš esmės tai yra toks precedento neturintis atvejis, kada kalbama ir priimamos įstatymo pataisos būtent dėl vienos savivaldybės. Kalbu apie Vilniaus miesto savivaldybę, kuri iš esmės yra apsileidusi ir nepadariusi tinkamai namų darbų, kada visos Lietuvos savivaldybės turėjo laiko gerai pasiruošti, susitvarkyti savo šilu-

mos tinklus, persiorientuoti dėl biokuro ir taip toliau. Namų darbai Vilniuje nebuvo daromi, dėl to dabar aš turiu stovėti čia, tribūnoje, ir kritikuoti šitą įstatymo projektą.

Bet kokių atveju šitas įstatymo projektas turi nemažai trūkumų. Vienas iš jų, pagrindinis, yra kainų kriterijus, tai yra kokiais atvejais bus galima nepaisyti taršos leidimų ir kūrėti įvairias kitas kuro rūšis. Nors čia nekalbama, arba ministras sako, ministerijos atstovai sako, kad nekalbama apie mazutą, bet iš tikrųjų visi puikiai suprantame, kad yra kalbama apie mazuto deginimą Vilniuje. Tačiau nerimą kelia ne tik tai, kad mes kalbame apie mazuto deginimą, bet ir nutylima apie kitas galimas kuro rūšis. Kalbu apie tą pačią anglį, galbūt net apie įvairias padangų atliekas arba dar apie kokias nors kitas kuro rūšis, kurios yra pavojingos sveikatai ir gyvybei.

Kitas dalykas, kuris kelia nerimą, – tai, kad savivaldybė savo noru, gali administracijos direktorius paskelbti nepaprastąją padėtį šilumos sektoriuje. Na, ir, kaip minėjau, jeigu kaina pakiltų 10, 15 ar 20 %, tai jau, matyt, būtų galimybė ar pagrindas skelbti nepaprastąją padėtį ir kūrėti tas pavojingas žmonėms kuro rūšis. Kelia nerimą ir terminas, kuris yra numatytas, tai yra dveji metai. Vilniaus miesto savivaldybė labai aiškiai sako, kad mums užteks metų, persiorientuosime ir kitais metais, kitą šildymo sezoną paleisime biokuro katilus, tačiau iš esmės numatomas dvejų metų terminas, kuris kelia abejonių ir nerimą, kad galimai vėl atsiras piktnaudžiavimas ir, užuot tvarkiusis Vilniaus miesto savivaldybei, toliau bus deginamas mazutas.

Pabaigai. Abejonių kelia šito įstatymo taikymas. Ekstremali padėtis savivaldybėje dėl šilumos gali būti skelbiama, kada sumažėja dujų ar elektros tiekimas, bet šituo atveju nei dujų, nei elektros tiekimas nesumažėja, tik tai padidėja kaina. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat kviečiu į tribūną L. Girskienę. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš irgi pritarsiu kolegai Linui. Pastaruosius dvejus metus, visi žinoame, spauda mirgėjo nuo ypač skambių pranešimų ir S. Gentvilo pasisakymų apie labai ambicingus Lietuvos tikslus įgyvendinant Europos Sąjungos žaliojo kurso strategiją. Posėdžiuose nuolat buvo giriamasi, kad beveik visur įgyvendindami strategiją esame pirmi ir mūsų aplinkosauginiai tikslai yra daug ambicingesni už kitų Europos Sąjungoje užsibrėžtus tikslus. Net paprasti gyventojai, visi prisimename, buvome gąsdinami automobilių taršos mokesčiu, raginami nebesildyti savo būstų iškastiniu kuru ir panašiai.

Šiandien, kaip ir minėjo kolega L. Jonauskas, dėl vieno miesto, Vilniaus, valdžios neveiksnumo esame priversti storu brūkšniu perbraukti visas savo ambicijas dėl žaliojo kurso tikslų įgyvendinimo ir įstatymus koreguoti taip, kad gelbėtume šio miesto savo pareigų neatlikusius šilumininkus. Prisiminkime, kodėl buvo atsisakyta deginti taršų mazutą. Ar ne todėl, kad oro tarša deginant mazutą yra dešimt kartų didesnė nei deginant, pavyzdžiui, dujas ar kitą tvaresnę kurą? Sprendimas koreguoti įstatymą taip, kad ekstremaliosios situacijos dėl energijos atveju būtų leidžiama nebesilaikyti nustatytų aplinkosauginių reikalavimų, mano nuomone, tikrai nėra geras ir tinkamas sprendimas, na, kad ir laikinas.

Deginant mazutą, teigia mokslininkai, ir mes patys ne kartą esame skaitę, išsiskiria kancerogeninių medžiagų ir tai labai padidina vėžinių ligų riziką. Gydytojai tikrai neeis sumeluoti. Mano nuomone, ne mazuto deginimas klimato ir gyventojų sveikatos sąskaita leistų išlaikyti praėjusių metų šildymo kainas. Man atrodo, kad reikia pripažinti klaidas ir Vilniaus valdžiai galvoti apie kompensacinį mechanizmą. Turime ieškoti būdų, kaip kompensuoti dalį šildymo kainos, o ne maskuoti vieną nekompetenciją kita. Negalėsiu palaikyti šių pakeitimų, nes žmonių sveikata man yra svarbiau už viską. Ieškokime kitų būdų šilumos energijos kainų šokui sumažinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusija tuo klausimu baigta. Dėl motyvų už nori kalbėti S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, neeiliniai laikai – neeiliniai sprendimai. Lietuvai tokių išimčių reikėjo, nes tokias išimtis greta pasidariusi ta pati Estija, ji skalūninę naftą degina daugumoje savo jėgainių, tokias išimtis daro ir Lenkija, ir mes nesame kažkuo išskirtiniai. Savivaldybėms išimtis taikoma tik laikinam laikotarpiui, tai yra šiam šildymo sezonui. Dėl kitų objektų ekstremaliosios situacijos atveju sprendimus priima Vyriausybė.

Reikia kalbėti apie tai, kad iš tikrųjų Vilnius nėra pasidaręs visų namų darbų. Daliai namų darbų trukdė ir buvusi Vyriausybė, pastūmusi į neapibrėžtą padėtį kogeneracinę atliekų degini-

mo jėgainę, priėmusi 20 kilometrų atstumą ir iš esmės beveik sustabdžiusi projektą. Todėl mes turėjome ir Prezidento veto, kurį atmetė, o po to ištaisėme šioje Vyriausybėje. Taigi reikia žiūrėti, kad šitie šildymo pajėgumai Vilniuje buvo stabdomi ir dabartinės opozicijos rankomis. Jeigu ne ryžtinga dabartinė valdančioji dauguma, kai kurių pajėgumų neturėtume ir dar labiau būtume Vilnių įstūmę į sudėtingesnę situaciją. Tad žiūrėkime su kartėliu į šią situaciją Vilniuje.

Bet sprendimas yra ne tik dėl Vilniaus, bet ir dėl kitų įmonių. Sprendimai turi visuomenės palaikymą. Visuomenė supranta, kad žiema nėra eilinė, bet remdami D. Kreivį prie tribūnos už aukštas šildymo ar elektros kainas dabar pasisakote prieš sprendimus, kurie šitas kainas sumažintų. Man atrodo, labai skambus disonansas praėjus vos valandai girdėti tuos pačius žmones, kurie uždavinėjo šilumos kainų klausimus energetikos ministrui, užduodančius klausimus ir pasisakančius už šilumos kainų didinimą Vilniuje. Kviečiu pritarti sprendimui.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, didžiausia grėsmė ir pavojus yra, kad prisidengiant krize bus tiesiog delsiama modernizuoti ir daryti teisingus, gerus ir pažangius sprendimus bet kurioje savivaldybėje. Aš džiaugiuosi, kad mes komitete iš dalies radome kompromisą, kad vis dėlto dviem sezonams apribotas tas išimties suteikimas, tačiau aiškinamajame rašte yra minima Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75. Kažkaip apeiti direktyvos konkretūs sakiniai, jie aiškinamajame rašte nepaminėti. O man teko pažiūrėti direktyvą ir aš perskaičiau, kad kompetentinga institucija daugiausia 6 mėnesiams gali suteikti išimtį, atleisdama nuo pareigos laikytis tam tikrų išmetimo ribojimų.

Šiuo atveju komitete padarytas kompromisas dėl dviejų sezonų neatitinka direktyvos ir tikriausiai prieš priėmimą reikėtų pataisyti iki 6 mėnesių. Taip, gali susiklostyti ekstremalioji padėtis, mes visi suprantame ir tam tikra manevro laisvė turi galioti visoms savivaldybėms, tačiau tai negali trukti ilgiau kaip 6 mėnesius.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Dabar balsavimo intervalas, tad siūlau iš karto dėl to ir apsispręsti. Kas pritaria šiam klausimui po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 126: už – 94, prieš – 3, susilaikė 29. Po svarstymo pritarta.

Dabar tuomet galime eiti... Tuoj balsuosime dėl kitų klausimų.

12.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Dainiui Kreiviui“ projektas Nr. XIVP-2042 (pateikimas)

Grįžtame prie 1-2.2 klausimo – dėl interpeliacijos. Yra registruotas nutarimo projektas Nr. XIVP-2042. Kviečiu S. Šedbarą, išrinktą redakcinės komisijos pirmininku, į tribūną pristatyti interpeliacijos tekstą.

Prašom. E. Gentvilas per centrinį mikrofoną.

E. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau pono S. Šedbaro, bet mūsų frakcija prašo pusės valandos pertraukos dėl šio klausimo svarstymo.

PIRMININKAS. Dėkui. Galime galbūt bendru sutarimu tam pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Labai ačiū. Kviesime S. Šedbarą lygiai po pusvalandžio į tribūną.

12.11 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125³, 125⁴ straipsniais ir 125³, 125⁴ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2005(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar 1-3 klausimas. Apsispręskime ir balsuokime dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo projekto Nr. XIVP-2005(2). Kas pritaria šio įstatymo projekto priėmimui, kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 129: už – 126, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.11 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2000(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Čia mes diskutavome dėl A. Kubilienės siūlymo ir išsakėme motyvus. Iš pradžių apsispręsime dėl A. Kubilienės siūlymo, jam komitetas nepritarė. Kviečiu balsuoti dėl jo. Balsuojame dėl siūlymo.

Balsavo 130: už – 55, prieš – 34, susilaikė 41. Siūlymui nepritarta.

Dabar kviečiu išsakyti motyvus dėl šio įstatymo projekto. Už kalbės A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Įrodinėti vieni kitiems, kad augančios elektros, dujų ir kitų kuro rūšių kainos, sparčiai didėjanti infliacija neigiamai paveiks šilumos kainas ir mažiausias pajamas gaunantys gyventojai turės didelių finansinių sunkumų, nebereikia. Reikia kiek įmanoma darniau ieškoti būdų, kaip tą naštą palengvinti, ypač pažeidžiamoms gyventojų grupėms. Šiandien svarstome Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimą dėl patogesnių naudojimosi kompensacijomis taisyklių įvedimo. Kaip minėjo pranešėjai, siūloma sudaryti galimybę visiems gyventojams, kurie kreipiasi dėl kompensacijų prieš 1 mėnesį iki šildymo sezono pradžios ar jam prasidėjus, skirti jas ne ribotą laikotarpį, kaip ir taikoma tam tikroms gyventojų grupėms dabar, o visam šildymo sezonui. Manau, kad šiuo atveju Seimo nariai nesunkiai apsispręs dėl bendro sprendimo priėmimo ir pritarimo siūlomam projektui. Beje, toks sprendimas sumažins rūpesčius ne tik gyventojams, bet ir savivaldybių administracijoms, nes turinčių teisę gauti būsto šildymo, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijas gyventojų skaičius, be abejonės, pastebimai išaugs.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atsiprašau, bet nepatvirtinome 2, 3 straipsnių po balsavimo dėl pasiūlymo. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Šiek tiek grįžtame. Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 131: visi buvo už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.15 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1937(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti, kas pritaria po svarstymo.

Balsavo 131: už – 131, visi pasisakė už.

Dėl 1-6 klausimo jau esame apsisprendę.

12.15 val.

Atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo III¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-1936(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Atitikties vertinimo įstatymo trijų straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1936. Pranešėjas – A. Kupčinskas. Kviečiu jį pristatyti svarstymo komitete rezultatus.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Laba diena, kolegos. Ekonomikos komitetas apsvarstė Atitikties vertinimo įstatymo 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė visiems Teisės departamento pasiūlymams, ir bendru sutarimu pritarė projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti, dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Kviečiu iš karto balsuoti, kas pritaria šiam įstatymo projektui po svarstymo.

Balsavo 128: visi buvo už. Po svarstymo pritarta.

12.17 val.

Politinių organizacijų įstatymo Nr. XIV-1415 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2021 (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Politinių organizacijų įstatymo 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2021. Projektas svarstomas ypatingos skubos tvarka. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti, dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Iš karto priėmimas. Yra vienas straipsnis, dėl jo pastabų, pasiūlymų negauta. Gal galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dabar dėl viso. Motyvai už – A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Na, greičiausiai agituoti prieš neišeina, bet šitas projektas yra geriausias pavyzdys to, kaip yra vykdoma perteklinė teisėkūra. Tiesiog neapsižiūrėjus įstatymo priėmimo metu yra registruojami projektai dėl datos keitimo. Tikrai siūlau valdantiejiems įgyvendinti savo pažadą mažinti teisėkūros iniciatyvas ir daugiau tokių projektų tiesiog neteikti laiku apsižiūrint.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės S. Šedbaras. Prašau.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Na, nieko čia neapsižiūrėsi, miela Agne, mes galime arba priimti Prezidento veto, arba atmeti. Kadangi Prezidento veto atmetėme, tai liko šita frazė, kurią pats Prezidentas turėjo siūlyti išbraukti. Kadangi jis to nepasiūlė, tai siūlo komitetas. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už taip pat nori kalbėti K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš norėčiau pačiai poniai Agnei, kuri čia tokia labai apsižiūrinti, priminti, kad ji yra komitete, kuris ir turėjo apsižiūrėti. Tai kaip čia jūs taip neapsižiūrėjote?

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126: už – 125, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (Gongas)

12.20 val.

Laikinojo įstatymo „Dėl Lietuvos futbolo federacijos tiesioginio valdymo“ projektas Nr. XIVP-1991(2) (pateikimas)

Gerbiami kolegos, mes dar turime 20 minučių iki interpeliacijos svarstymo pratęsimo. Aš siūlau pateikti rezervinį klausimą. Tai yra laikinojo įstatymo „Dėl Lietuvos futbolo federacijos tiesioginio valdymo“ projektas Nr. XIVP-1991. Kviečiu M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, kalbėdamas mandagiai ir laikydamas lazda rankoje nueisiu daug toliau nei tik kalbėdamas mandagiai – taip apie diplomatiją kalbėjo F. Ruzveltas prieš gerą šimtmetį. Tie patys principai, matome, galioja ir iki šiol.

Priminsiu, jog prieš dvejus metus praeitos kadencijos Seimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kviesdamas Lietuvos futbolo federaciją imtis esminių permainų siekiant užtikrinti skaidrų ir demokratišką Lietuvos futbolo federacijos valdymą. Deja, iki šiol jokių esminių pokyčių nebuvo. Atvirkščiai, iš viešosios erdvės matome, jog asmenų, pripažintų padariusiais nusikaltimus, vyk-

domajame komitete padvigubėjo. Lyg to būtų negana, Lietuvos futbolo struktūrose užuovėją randa asmenys, kaltinami ginkluoto nusikalstamo susivienijimo organizavimu, nužudymu, pasikėsinimu nužudyti, turto prievartavimu, ir tik po kilusių skandalų iš pareigų pasitraukia.

Dar daugiau. Gerbiami kolegos, policijos generalinis komisaras pateikė Seimo nariams pažymą, kurioje atskleidė, jog ne tik keturi asmenys buvo pripažinti padariusiais nusikaltimus, bet net trims Lietuvos futbolo federacijos vykdomojo komiteto nariams buvo pritaikytos Organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymo prevencinės poveikio priemonės. Priminsiu, kad tokios poveikio priemonės yra taikomos tik tada, kai yra pakankamas pagrindas manyti, jog šie asmenys gali daryti sunkius nusikaltimus. Tai yra priemonės, kurių tikslas yra nustatyti ir išskaidyti organizuotas nusikalstamas grupes, atskleisti ir šalinti organizuoto nusikalstamumo priežastis ir sąlygas. Štai tokia situacija. O Lietuva yra absoliučiaje pasaulinių FIFA reitingų dugne užimama 142 vieta.

Svarbu, mieli kolegos, pabrėžti, jog sporto svarba neapsiriboja fiziniu aktyvumu, neapsiriboja fiziniu užimtumu, bet tai yra sritis, turinti žymų poveikį visuomenės viešajam interesui. Futbolas, kaip populiariausia sporto šaka pasaulyje, gali turėti esminį poveikį socialinei ir ekonominei aplinkai, tačiau Lietuvoje mes tokio proveržio vis dar nematome. Už esamą situaciją daugiausia atsakomybės, mano nuomone, turi prisiimti Lietuvos futbolo federacija. Prasti rezultatai yra negebėjimo imtis reikalingų reformų ir negebėjimo atstovauti plačiai futbolo bendruomenei pasekmė. Valstybinės institucijos norėtų skirti reikšmingai didesnę finansavimą Lietuvos futbolui, tačiau esant tokiai situacijai to padaryti tiesiog negalima.

Mieli kolegos, priminsiu, kad dar prieš kelis mėnesius turėjome jungtinį Biudžeto ir finansų komiteto ir Jaunimo ir sporto reikalų komisijos posėdį. Jame taip pat iškėlėme poreikį įgyvendinti esmines pertvarkas, atitinkamai kreipėmės į FIFA ir UEFA atstovus. Deja, Lietuvos futbolo federacijos vadovybės atstovas mums viešai atsakė tiesiog pasiūlydamas išsiblaivyti. Vis dėlto tikiu diplomatijos ir argumentų galia, tik šį kartą kalbantis siūlau į rankas paimti ir lazda.

Todėl, gerbiami kolegos, prieš jus yra tiesioginio valdymo įstatymas, kuris užtikrintų kelis esminius principus. Jį priėmus esama vadovybė netenka pareigų, laikinasis administratorius atlieka finansinį ir veiklos auditą, keičia įstatus taip, jog klubai dalyvautų visuotiniame susirinkime turėdami balso teisę, ir esminiai organai būtų renkami, o rinkimuose negalėtų dalyvauti asmenys, padarę tyčinių nusikaltimų.

Mūsų tikslas yra skaidrus ir demokratiškas Lietuvos futbolo federacijos valdymas. Tam reikia, mano giliu įsitikinimu, naujų rinkimų, kuriuose balso teisę turėtų visi bendruomenės nariai, o rinkimuose negalėtų dalyvauti tyčinius nusikaltimus padarę asmenys. Šis įstatymas būtent tai ir įgyvendintų. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkui. Pirmasis klausia A. Vyšniauskas. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, mes turime pripažinti, kad iš tikrųjų Lietuvos futbolas nusirito į neregėtas žemumas. Manau, kad po pralaimėjimo Liuksemburgui mūsų vieta reitinge bus dar žemesnė, mūsų Futbolo federacija, mūsų nacionalinė futbolo rinktinė neturi nuolatinio trenerio. Matome didžiulių spragų rengiant jaunimą ir panašiai. Visas šis procesas vyksta jau gerą dešimtmetį ir faktiškai tuo pat metu, kai prie Futbolo federacijos vairo vienaip ar kitaip, tiesiogiai ar netiesiogiai stojo su nusikalstamu pasauliu siejami asmenys.

Gerbiamas pranešėjas, gal galite paatvirauti ir papasakoti, kadangi esate giliau įsigilinęs, kokios yra tos giluminės priežastys, kokie yra giluminiai darbai, kuriuos Futbolo federacija daro, kad Lietuvos futbolas ir toliau važiuotų taip žemyn? (*Balsai salėje*)

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų esminis skirtumas nuo daugelio kitų pasaulinių sporto federacijų, futbolo federacijų yra tai, kad Lietuvos futbolo federacija yra uždara bendruomenė. Mes suprantame, jog visi klubai turėtų tiesiogiai dalyvauti valdant, tačiau šiandien turime labai paprastą situaciją, kai Vilniaus regiono futbolo klubai turi vieną juridinį asmenį, kuris yra visuotiniame susirinkime, ir Tauragės, su visa pagarba Tauragei, taip pat visi klubai turi vieną juridinį asmenį, kuris yra visuotiniame susirinkime. Vilniuje yra 44 klubai, Tauragėje yra maždaug gal keturi klubai. Taip yra diskriminuojama Lietuvos futbolo klubų teisė pasisakyti dėl futbolo atei-

ties, tiesiogiai dalyvauti valdant. Tokia uždara bendruomenė neskatina futbolo administracijos vadovybės ir federacijos keistis.

Todėl manome, kad Futbolo federaciją reikia sugrąžinti į demokratinius rėmus, kur turėtų atsiskaityti bendrai plačiai futbolo bendruomenei, kur vadovybė dalyvautų tiesioginiuose rinkimuose, o ne dabar kaip vykdomasis komitetas, įsivaizduokime, kaip Vyriausybė nėra renkama, negauna pasitikėjimo visuotiniame susirinkime, tiesiog yra išrenkama regioninių federacijų. Tai gi, sugrąžinus Futbolo federaciją į demokratijos rėmus, tikimės, ilgalaikiai procesai užtikrins ir Lietuvos futbolo rezultatus.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, jūs paminėjote, kad dar galimas tam tikras kompromisas, kontaktas arba pokalbis. Iš tikrųjų gal reikėtų ir įvardinti tą terminą, maždaug kada planuojate, kad tas įstatymas galėtų būti priimtas? Vis dėlto laikrodis paleistas, bet jis turi tam tikras ribas, kad nebūtų taip, kad tas procesas užsitęstų? Maždaug kiek laiko dar federacija gali ateiti ir padaryti savo sprendimus iš tikrųjų dėl rinkimų ir dėl naujų įstatų?

Antras klausimas. Vis dėlto ar nereikėtų pagalvoti dar daugiau, kaip vis dėlto būtų atspindimas ir tų pačių regionų balsas, nes iš tikrųjų turbūt pagal skaičių gali išeiti taip, kad klubų didmiesčiuose daugiau ir šiuo atveju gali būti problemų, pavyzdžiui, klubams regionuose? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju. Įstatymas yra teikiamas bendra tvarka, nesiūloma svarstyti skubos tvarka. Iš patirties žinome, kad įstatymas nuo pateikimo iki svarstymo užtrunka bent kelis mėnesius, atitinkamai ir čia matyčiau tuos kelis mėnesius. Tačiau noriu dar kartą pabrėžti, kad mūsų tikslas nėra perimti Futbolo federacijos valdymą, mūsų tikslas nėra žaisti už juos futbolą, mes paprasčiausiai norime užtikrinti, kad būtų skaidrūs ir demokratiški rinkimai, kuriuose plati futbolo bendruomenė turėtų balso teisę ir vadovaujamų pareigų negalėtų eiti už tyčinius nusikaltimus teisti asmenys. Taip, kaip to reikalauja FIFA pavyzdiniai įstatai. Tai yra standartai, tai yra konstitucinė futbolo bendruomenės teisė, kuri yra įtvirtinta FIFA pavyzdiniuose įstatuose. Ir jeigu Lietuvos futbolo bendruomenė... Čia nuoširdumu kol kas tenka abejoti, nes, priminsiu, prieš 2 mėnesius sakė, kad viskas gerai, dar prieš kelias savaites sakė, kad iš esmės viskas gerai ir nieko neketina keisti, bet štai dabar jau pasiryžę įsiklausyti į raginimus. Jeigu tie pasiūlymai, kurie yra atspindėti šiame laikinajame įstatyme, atsiguls į Lietuvos futbolo federacijos įstatus, kaip to reikalauja ne Seimas, o FIFA pavyzdiniai įstatai, šis įstatymas neturės prasmės ir tikrai nesiūlysiame šito įstatymo priimti, jeigu Lietuvos futbolo federacija pakoreguos įstatus taip, jog jie atitiktų FIFA pavyzdinius įstatus.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, aš norėčiau jūsų paklausti vis dėlto dėl tos nepaprastosios padėties ar tiesioginio valdymo trukmės. Jūs jau minėjote, kad gali būti keičiami įstatai, suspenduota valdyba. Koks konkrečiai subjektas vykdytų federacijos veiklą, ar vyks treniruotės, ar ypač vaikai galės dalyvauti rungtynėse, ar treneriai gaus atlyginimus? Žodžiu, iš karto iškyla tokių smulkmenų, nes mes panašaus atvejo nesame girdeję. Gal jūs turite kokių nors pavyzdžių, į ką galima atsiremti, ypač kiek tai užtruks? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Noriu pabrėžti tai, ką ir mano gerbiamas kolega L. Kasčiūnas ne kartą yra minėjęs, kad viskas yra Lietuvos futbolo federacijos rankose. Jeigu Lietuvos futbolo federacija sutinka imtis esminių permainų, sutinka įgyvendinti pavyzdinius FIFA įstatus, šitas įstatymas yra nereikalingas. Jis bus priimtas tik tokiu atveju, jeigu nepasikeis aplinkybės, kurios paskatino inicijuoti šį įstatymo projektą. Jeigu vis dėlto bus priimtas, tai pagal įstatymą mes numatome kelis mėnesius auditui, kelis mėnesius organizuoti rinkimams pagal naujus įstatus. Taigi terminas yra labai trumpas, per tą terminą gyvenimas vyktų įprasta tvarka, tiesiog esama vadovybė būtų netekusi pareigų, o visas kitas pareigas perimtų laikinasis Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos paskirtas administratorius.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Mykolai, kai mes su jumis ir su V. Alekna, su A. Valinsku pradėjome šitą žygį prieš gerus 2 mėnesius, niekas mumis netikėjo, kai kas, kaip jūs jau minėjote, pasiūlė blaivyti, kiti sakė, kad čia dar vienos saujelės Seimo narių bandymas išskelti temą

ir nieko daugiau nedaryti. Štai dabar mes jau esame procese, kai įstatymą parėmė daugiau nei 80 Seimo narių, kai yra labai aiški Vyriausybės vadovės pozicija ir kai jau UEFA ir FIFA irgi ieško su mumis kontaktų ir kalbasi apie mūsų futbolo ateitį. Kaip ir Futbolo federacija jau pradėjo daryti žingsnius namų darbų link, tikimės, kad tai nuoširdus jų požiūris.

O klausimas būtų toks: jeigu mes išsprendžiame arba federacija pati išsprendžia tas problemas, ar ji galėtų pasibelsti į jūsų komiteto duris, į Vyriausybės duris ir pradėti kalbėtis apie didesnę futbolo finansavimą, kad futbolas taptų sporto šaka numeris vienas ir Lietuvoje?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Laurynai, už taiklų ir svarbų klausimą. Noriu pabrėžti, kad prie šių sprendimų ištakų stovėjo ir ankstesnis Seimas, priimdamas rezoliuciją, griežtai reikalaujamas pokyčių, bet tų pokyčių neįvyko. Vėliau rinkosi iniciatyvinė Seimo narių grupė, joje buvo ir gerbiamas V. Alekna, ir A. Valinskas, taip pat, žinoma, ir jūs buvote, bet labai svarbu paminėti, kad šią iniciatyvą nuo pat pradžių parėmė ir Vyriausybės vadovė I. Šimonytė. Tik jai viešai pasisakius, mes pamatėme esminį Lietuvos futbolo federacijos elgesio pokytį.

Mes taip pat pamatėme ir UEFA reakciją ir turime jau oficialų UEFA prezidento kvietimą susitikti su Ministre Pirmininke ir aptarti Lietuvos futbolo ateitį. Mano giliu įsitikinimu, šis dialogas labai svarbus, pripažįstant tarptautinių institucijų kompetenciją, atsakomybę, reputaciją ir labai aiškias ribas.

Taigi jos, tos tarptautinės federacijos, yra atsakingos už futbolą pasaulyje, įskaitant ir Lietuvoje. Ir mūsų reikalas užtikrinti, kad jų nariai veiktų skaidriai, vadovaudamiesi pavyzdiniais įstatais. Užtikrinę tai mes galime tikėtis, kad futbolas taps viena svarbiausių, gal net ir svarbiausia, sporto šakų Lietuvoje. Tam jau šiandien skiriame reikšmingą finansavimą, tai yra maždaug 5 mln. eurų kiekvienais metais yra skiriami infrastruktūriniais projektams, dar 5 mln. yra skiriami klubams finansuoti. Aš tikiu, kad ši apimtis gali būti ir reikšmingai didesnė.

PIRMININKAS. Dėkoju. 10 minučių klausimams ir atsakymams baigėsi. Ačiū pranešėjui.

Dabar dėl motyvų bus galima išsakyti savo nuomonę. Už kalbės V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, visų pirma, aišku, norėjau pasveikinti, kad šis projektas pasiekė Seimo darbotvarkę. Mes tą darbą pradėjome 2020 metais, kada skatinome futbolo bendruomenę (pacituosiu) „sustiprinti atsparumą nuo asmenų, linkusių į nusikalstamas veiklas“. Ir, aišku, per tuos dvejus metus pati bendruomenė nepadarė nieko. Priešingai, įtaka žmonių, susijusių su kriminalu, dar labiau padidėjo. Jeigu mums svarbi mūsų valstybė ir apskritai mūsų kartos ugdymo klausimai, autoritetai, kas bus autoritetai mūsų jaunajai kartai, vaikams, mes turime palaikyti šį projektą.

Iš tikrųjų šiandien susitikęs su Futbolo federacija aš matau, kad ir ten iki galo nesuprantama, kur yra tikroji problema. Mums grasina tuo, kad maždaug Lietuvos futbolo federaciją pašalins iš UEFA ir FIFA. Bet mes ne tą problemą sprendžiame. Tie, kam yra 45 plius, puikiai atsimena 2000-uosius, dešimtąjį dešimtmetį, kada dar tik besikuriančioje valstybėje veiklą pradedantis verslas buvo reketuojamas, sprogdinamas. Ir tuo metu sportas buvo tam tikra užuovėja gatvės vaikams. To laikotarpio treneriai buvo autoritetai, sportininkai buvo autoritetai. Taip yra ir dabar. Bet dabar yra tokių situacijų, kada ištisiose regionuose tėvai, vedantys vaikus į futbolą, neturi pasirinkimo. Jie turi vesti į klubus, kuriems vadovauja buvę nusikaltėliai, ir jie tampa tų vaikų autoritetais. Aš manau, turime neleisti, kad taip atsitiktų. Ir sporte tikrai yra iškilių asmenybių, ir trenerių, ir vadybininkų, kurie gali mums pasiūlyti sportą be kriminalo. Aš tikrai kviesčiau palaikyti projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Greičiausiai niekas nesiginčija, kad Futbolo, kaip, beje, ir kitos sporto federacijos, susiduria su tikrai didelėmis problemomis ir į nusikaltimus linkusių ar nusikaltusių, teistų asmenų buvimu valdybos organuose. Bet kaip mes ir kalbėjome Teisės ir teisėtvarkos komitete, svarstydami konstitucingumo klausimą, tai šią problemą, asmenų eliminavimo iš valdymo organų, buvo galima spręsti daug paprastesniu keliu – tiesiog Asociacijų įstatyme nurodant, kad teisti asmenys, tarkime, negali dalyvauti valdymo organų veikloje, jeigu ta asociacija naudoja Lietuvos vardą. Ir jūs būtumėte pasiekę tą patį rezultatą.

Dabar yra akivaizdu, kad einama labai drastišku keliu, kišantis į asociacijų veiklą tokiu masu, kad valstybė, kas yra neįtikėtina, jeigu būtų pasakę kas nors anksčiau, perima asociacijos valdymą tiesiogiai. Tai kyla klausimas: o kur valstybės žingsniai toliau eis? Kur bus tos veikimo ribos? Gal mes kurią dieną ir kurios nors partijos tiesioginį valdymą darysime iš Seimo tribūnų, nes kam nors nepatiks partijos vadovai?

Aš tikrai raginu kolegas sustoti, apsiriboti pateikimu, įregistruoti tuos teisės aktus, kurie ir neprieštarautų Konstitucijai, kaip turi labai didelių nuogastavimų Seimo Teisės departamentas, ir išties būtų taikomi universaliai, o ne nusitaikius tik į vieną federaciją, nes problemas reiktų spręsti, matyt, ir kitose.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant dėl šio klausimo po pateikimo.

Balsavo 122: už – 88, prieš – 13, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas, čia Seimo nariams apsispręsti, Švietimo ir mokslo komitetas, per brūkšnelį – Biudžeto ir finansų komitetas, aš suprantu, taip mano stenogramoje parašyta. Tuoj sulauksime pasiūlymo, aš neabejoju. Siūloma svarstyti spalio 11 dieną.

Dėl vedimo tvarkos D. Griškevičius norėtų pasisakyti.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tiesiog norėjau reaguoti dėl pačių procedūrų. Vis dėlto klausimas buvo labai aktualus. Užsirašė 19 norinčių paklausti. Aš manau, buvo tikrai verta pratęsti klausimų galimybes, nors, aišku, balsavimas parodo rimtą apsisprendimą. Bet kuriuo atveju žiūrint į ateitį, manau, reiktų atsižvelgti į tai.

O kitas trumpas palinkėjimas. Manau, kamuolys dabar yra federacijos pusėje, tad federacija gali priimti sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos – A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Švietimo ir mokslo komitetas galbūt galėtų nesvarstyti šito klausimo? (*Balsai, juokas salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Manau, supratome. A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš noriu paprašyti Vyriausybės išvados dėl šio projekto, nes tai yra Seimo narių projektas.

PIRMININKAS. Gerai, dėkui. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, prašyčiau sudaryti galimybę Biudžeto ir finansų komitetui būti pagrindiniu komitetu kaip pradėjusiam šitą diskusiją, išigilinusiam į šį klausimą. Kitą trečiadienį planuojame svarstyti, į jį kviesime visus Seimo narius prisijungti, kas norėtų dalyvauti. Taip pat kviesime UEFA ir FIFA atstovus, kurie, kaip suprantame, kitą savaitę planuoja būti Lietuvoje. Taigi, jeigu pritartumėte tam, kviesčiau plačiai diskutuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai yra vienas pasiūlymas dėl Biudžeto ir finansų komiteto. Ar galime tam pritarti Seimo?.. (*Balsai salėje*) Taip, dar J. Sabatauskas norėtų pasisakyti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, turime komitetą, kurio pavadinime yra žodis „sporto“. (*Balsai salėje*) Bent jau prie jo funkcijų tikrai yra švietimo, mokslo ir sporto klausimai. Tas komitetas ir turėtų būti pagrindinis, o Biudžeto ir finansų komitetas (aš suprantu iniciatorių norą ir M. Majauską kaip vieną iš iniciatorių), neabejoju, svarstys kaip papildomas komitetas taip pat.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet sporto vardas nėra paminėtas, deja, mūsų komitetuose. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Ar Seimo nariai pritartų, kad pagrindinis būtų Biudžeto ir finansų komitetas, kaip pirmininkas pasiūlė? Vienas sutinka tą klausimą turėti kaip pagrindinį darbotvarkėje. Jeigu to nenuspręsime, galėsime prieiti prie kokių nors kitų sprendimų.

Balsavo 128: už – 87, prieš – 33, susilaikė 8. Pagrindinis komitetas bus Biudžeto ir finansų komitetas.

Dabar po šio balsavimo trumpos replikos. V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Aš, tiesą sakant, esu kiek sutrikęs ir priblokštas to lyderystės vakuomo švietimo ir sporto srityje. Tai yra zuikiavimas, pirmininke, jūs tiesiog slepiatės krūmuose, kai turite parodyti lyderystę ir ne tik dėl futbolo. Šiaip visas Lietuvos sportas išgyvena gana sudėtingą

laikotarpį. Jeigu jau pirmininkas pabėgo į krūmus, gal Jaunimo ir sporto reikalų komisija arba bent Žmogaus teisių komitetas galėtų parodyti dėmesį šiai problemai?

PIRMININKAS. Dėkui. J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Labai gaila, kad tikrai rimta futbolo, sporto, apskritai turbūt nevyriausybinių sektoriaus problema taip suvulgarinta. Su visa pagarba gerbiamiems Mykolui ir Laurynui, jeigu kalbėtume, kas yra iniciatoriai, tai galėtų ir NSGK būti kaip pagrindinis, bet iš principo tai yra Švietimo ir mokslo komiteto. Kaip nuspręsta, taip nuspręsta. Bet vis tiek siūlau kaip papildomą Jaunimo ir sporto reikalų komisiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra siūloma dar komisija. Ar reikėtų dėl to balsuoti? Gal pritariame? Pritariame. Gerai, Jaunimo ir sporto reikalų komisija. Siūloma svarstyti spalio 11 dieną.

Taip pat A. Sysas paprašė Vyriausybės išvados. Ar projekto iniciatoriai pritartų? Gerai. Pritariame Vyriausybės išvada ir pritariame spalio 11 dienai bendru sutarimu. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Dainiui Kreiviui“ projektas Nr. XIVP-2042 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

Baigėsi pusvalandžio pertrauka. Kviečiu S. Šedbarą į tribūną pristatyti nutarimą „Dėl interpeliacijos Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Dainiui Kreiviui“.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, redakcinėje komisijoje dalyvavo visi 11 Seimo paskirtų narių. Balsuoti buvo pateikti du nutarimo variantai, du nutarimų projektai. Vienas, pirmasis variantas buvo pritarti energetikos ministro D. Kreivio atsakymams į Seimo narių grupės interpeliaciją. Taip pat buvo kitas variantas: nepritarti energetikos ministro D. Kreivio atsakymams į Seimo narių grupės interpeliaciją ir pareikšti nepasitikėjimą juo. Taigi balsavimas buvo alternatyvus. Už pirmą variantą balsavo 6 komisijos nariai, už antrą – 5. Taigi redakcinės komisijos valia Seimui yra teikiamas nutarimo projektas pritarti energetikos ministro D. Kreivio atsakymams į Seimo narių grupės interpeliaciją.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūsų nori paklausti A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti jūsų nuomonės. Ar buvo įmanoma realiai interpeluoti ministrą, kai balsuojant daugumą turėjo šiuometinė valdančioji dauguma?

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kai yra valdančioji dauguma, o ji dažniausiai būna, būna mažumos Vyriausybė, bet šiuo atveju yra dauguma, tai formuojant įvairias struktūras, taip pat ir redakcinę komisiją, dominuoja dauguma. Balsavimas laisvas. Yra buvę vienas ar du kartai, kai redakcinėje komisijoje nepaisant daugumos buvo kitoks sprendimas. Šį kartą dauguma nusprendė taip.

PIRMININKAS. Taip dirba parlamentas. Ačiū. Visi klausimai atsakyti.

Svarstymo stadija. Diskusija dėl nutarimo projekto. Aš suprantu, kad gal jau esame išsisėmę diskutuoti. Dabar dėl priėmimo...

Dar dėl vedimo tvarkos V. Gapšys norėtų.

V. GAPŠYS (DPF). Gerbiamas pirmininke, mes suprantame, kad Statutas numato privalomą slaptą balsavimą, kai yra neigiama išvada ir kai nutarimo projektą siūloma atmesti, bet aš manau, kad Seimas galėtų pabalsuoti ir gal vis dėlto nuspręstų slapta balsuoti ir dėl šito nutarimo su teigiama išvada.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Vytautai. Seimo statutas numato tokią galimybę, bet man atrodo, kad viskas visiems labai aišku. Kuo mes greičiau šį klausimą apsvaistysime, tuo greičiau galėsime pereiti prie Seimo narių pareiškimų. Jeigu balsavimas parodytų, kad rezultatas yra neigiamas, eitume į slaptą balsavimą.

Dabar už kalbės K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, taip, tai yra politinis veikimas, interpeliacija, noras nukreipti į D. Kreivį, labai gerai dirbantį ministrą, savo neigiamas emocijas ir tautoje esančias neigiamas emocijas, nes elektros energijos ir kitokių energijos rūšių kainos yra ženklios visoje Euro-

poje, o ypač Lietuvoje. Ministras labai jau džentelmeniškai kalbėjo ir pasakė, kad visi mes esame kalti dėl esamos situacijos, visos vyriausybės iki šiol nepadarė reikiamų darbų. Džentelmeniškai kalbėjo. Bet iš tikro praėjusias dvi kadencijas vadovavo kairieji, buvo A. Butkevičiaus Vyriausybė, buvo S. Skvernelio Vyriausybė – iš skaidrių labai gražiai buvo matyti, kaip tie darbai buvo nepadaryti. Šitai Vyriausybei nereikėtų, matyt, prisiimti atsakomybės už darbus, kurių nepadarė anos vyriausybės. D. Kreivys labai gražiai parodė, kiek stipriai šitos Vyriausybės bus pasistūmėta energetikos srityje, tai bus kelis kartus daugiau, negu buvo padaryta anksčiau. Aš nesuprantu, ko jūs norite, opozicija? Jūs norite sutrukdyti šitam proveržio paketui? Norite, kad būtų keičiamas ministras tada, kai yra svarbūs darbai, kad būtų tam tikras sąstingis? Tikrai nereikia pritarti interpelacijai.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, reikia pripažinti, kad Lietuva yra giluminė valstybė ir, deja, ją valdo net ne Seimas. Aš manau, kad net ir nebūdami valdžioje konservatoriai valdo, ypač energetikos sektorių. Ten yra toks V. Landsbergio, kaip čia pasakyti, portfelio nešiojas A. Tučkus, o jo sūnus, kokios bebūtų valdžios, visada būdavo ar vienos, ar kitos energetinės įmonės ar valdybos pirmininkas, ar valdybos narys, ir kiti jo kolegos. Nesugebėdavo valdančioji dauguma iš tų atsakingų pareigybių ten išvežti, kaip sakant, atsakingų konservatorių žmonių.

Antras dalykas. Bandė ir D. Kreivys priminti Ignalinos atominės elektrinės statybą, referendumus, bet pirmiausia prisiimkite atsakomybę tie, kas uždarė atominę elektrinę, kas nepastebėjo Ignalinos... Astravo atominės elektrinės statybos, kas važinėjo su dviratuku po Astravo teritoriją, ar ne A. Kubilius ten matavo sklypą? Jūs matykite tuos dalykus.

Dabartinis ministras tikrai žiūri tik į ateitį, sako, kai mes išplėtosime atsinaujinančių energijos šaltinių parkus, tiek saulės baterijų, tiek vėjo jėgainių, tada bus problema išspręsta. Gerbiamieji, problemą reikia spręsti šiandien ir dabar, o ne po penkerių ar kiek metų. Labai gaila, kad dabartinis ministras vis dėlto nesiima jokių konkrečių priemonių dabar spręsti problemas. Aš manau, kad jis tikrai turėtų pats atsistatydinti ir nesulaukti jokio balsavimo.

Šio nutarimo priėmimas

PIRMININKAS. Dėkui. Liko paskutinės sekundės, nes tuoj balsavimas bus, jeigu ministras neatsistatydins. Primenu, kad balsuojame dėl rezoliucijos, atsiprašau, dėl nutarimo teksto, jis skamba taip: pritarti energetikos ministro D. Kreivio atsakymams į Seimo narių grupės interpeliaciją. Kas už nutarimą, balsuoja už, kas prieš ar turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip. Balsuojama, ar pritarti ministro atsakymams į Seimo narių grupės interpeliaciją.

Balsavo 130: už – 71, prieš – 54, susilaikė 5. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*) Replikos po balsavimo. A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gal ne replika, bet tiesiog K. Masiuliui norėčiau atsakyti, kad jūs neatidžiai žiūrėjote į tas diagramas, kurios buvo čia parodytos, kuri Vyriausybė kiek padarė dėl generacijos. Atidžiau reikėtų žiūrėti, sėdite pirmame suole.

Antras dalykas. Žinote, aš studijų planų labai daug esu matęs. Kai tapau susisiekimu ministru, man ministerijoje atidarė spintą ir parodė, kiek yra parengtų studijų, o jos nėra įgyvendintos.

Trečias dalykas. Noriu pasakyti apie tai, ką jūs esate numatę įgyvendinti. Praeitais Vyriausybės 2016 metų 700 megavatų vėjo jėgainės projektas, tikriausiai, Europos Komisijos nuleistos veiklos kryptys... energetikai irgi buvo numatyta virš 2 mlrd. eurų. Viskas yra sudėta. Bet kai įgyvendinsite, tikrai tada bus galima pasakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Replika – Ministrė Pirmininkė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Sveikinu D. Kreivį atlaikius šitą išbandymą, tas yra turbūt kontrakto dalis. Bet interpeliacija, matyt, yra svarbus Statute numatytas dalykas, svarbi procedūra. Žinau, kad opozicija kartais pyksta, kad aš ką nors ironiškiau arba šmaikščiau bandau pasakyti, bet negi išties paskutinį balsavimo momentą pasisakant dėl to, kodėl ministras yra netinkamas, visoje opozicijoje neatsiranda kalbėti daugiau niekas kaip tik žmogus, kuris stovi prie mikrofono ir kurio pavardės aš neminėsiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Prašom. Žmogui, kurio pavardės premjerė neminėjo, žodis.

P. GRAŽULIS (LRF). Aš taip pat neminėsiu vardo ir pavardės -erės, kuri ką tik stovėjo prie mikrofono. Bet aš mačiau iš salės šaukiantį Maldeikiuką, kad R. Paksas dėl visko kaltas. Bet kai R. Paksas buvo premjeras, tavo tėvas buvo ministras. Taip, ir kartu, vienu žodžiu. Tai pirmiausia kaltink savo tėvą. *(Juokas salėje)*

PIRMININKAS. Dėkui. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerai, čia keičiamės maloniomis replikomis. D. Kreivys teisingai pasakė, kad socdemai padarė daugiau negu valstiečiai. Bet kartu sudėjus socdemus ir valstiečius, šita Vyriausybė per nepilnus 2... mėnesius jau padarė daugiau, negu jūs kartu sudėjus. *(Balsai salėje)* Taip, prikūrėte įvairių dokumentų, bet dokumentai, deja, negeneruoja elektros.

12.54 val.

Seimo narių pareiškimai

PIRMININKAS. Dėkui. Replikos išsakytos. Dabar Seimo narių pareiškimai, jie yra keturi. Kviečiu oficialiai pratesti posėdį tiek, kad išklausytume visus pareiškimus, jeigu galima. Pirmasis pareiškimą skaitys V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Tai ką, tiesioginis paveldėtojas „Moki-veži“ atsilaukė, mafija kol kas triumfuoja.

Gerbiamieji, daug kalbama apie atlyginimų dydį ir sąžiningą lygį. Televizija ir spauda šiems klausimams skiria daug laiko, tačiau dažnai neteisingai interpretuoja pašnekovo mintis arba tiesiog montuojant laidas žodžiai ištraukiami iš konteksto. Taip sukurama melagiena.

Aš, Valdemaras Valkiūnas, kaip Darbo partijos frakcijos atstovas pareiškiu, kad biudžetiniams, valstybės tarnautojams nuo 2023 m. sausio 1 d. reikia kelti bazinį atlyginimą dvigubai, tai yra 100 %. Taip pat mokytojams ir medikams, socialiniams darbuotojams ir paštininkams, policininkams, prokuratūros, savivaldybių darbuotojams, teisėjams, darželių auklėtojoms – visiems, kas uždirba iš biudžeto. Taip pat susiklosčius sunkiai finansinei situacijai, dėl infliacijos ir kainų didelio kilimo pensijas didinti 50 %, tai yra per pusę.

Evoliucinis atlyginimų kėlimas nebuvo vykdomas daug metų. Kad išvengtume ekonominio *kolapso*, dabar reikia revoliucinės finansinės pertvarkos, kuri stabilizuos situaciją. Niekas neturi būti pamirštas, reforma visuotinė. Dabar norima supriešinti visuomenę su politikais ir vadovais. Esu daug kartų minėjęs, kad turi būti atlyginimų laipteliai, tada nekils nesantaika ir nepasitikėjimas vieni kitais. Kol yra galimybė tai padaryti, turime tai daryti. Pirmyn!

PIRMININKAS. Į tribūną kviečiu J. Jarutį.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, keistoka kalbėti sau, bet taip jau yra. Pradėsiu nuo to, kad, kaip sakoma, *errare humanum est* – klysti žmogiška. Šiandien posėdis prasidėjo nuo klaidos. Buvo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pasiūlymas įtraukti į darbotvarkę klausimą dėl rusų migracijos per Lietuvą. Nebuvo įtraukta. Ką sako Statuto 94 straipsnis? Kad teisę Seimo posėdyje siūlyti papildomai įrašyti klausimus į priimtą savaitės ar dienos posėdžių darbotvarkę arba išbraukti klausimus iš priimtą savaitės ar dienos posėdžių darbotvarkės turi Seimo valdyba, Seniūnų sueiga, Vyriausybė ir Seimo narių frakcija. Deja, posėdžiavusi Seimo Pirmininkė mums nesuteikė, net neteikė to klausimo balsuoti, įtraukti tai ar neįtraukti. Tiek to.

Bet klausimas ir problema neišnyko dėl to, kad mes apie tai šiandien nekalbame. Mes priėmėme prieš savaitę neįleisti į Lietuvą Šengeno vizą turinčių rusų, kurie galimai bėga nuo mobilizacijos į kariuomenę. Per savaitę, dar kartą pakartosiu, per savaitę neįleisti į Lietuvos teritoriją 153 Rusijos piliečiai. O įleista 9 tūkst. 896.

Šį sprendimą priėmėme mes ne vieni. Priėmė latviai, estai, lenkai, kiek pamenu, čekai ir tie srautai yra labai panašūs. Tai klausimas kyla: kam visa tai darome, jeigu mes nesugebame patikrinti?

Tiesiog mūsų frakcijai ir visuomenei, manau, kyla pagrįstų klausimų, kaip iš tikrųjų yra su tais Rusijos piliečiais, kurie keliauja į Europos Sąjungos šalis, tarp jų ir Lietuvą. Kiek, reikėtų sta-

tistikos, čia yra šaukiamojo amžiaus vyrų? Ryte bandyta sakyti, kad galimai dalis išvažiavo tranzitu į Kaliningradą, bet tai turi atsispindėti statistikoje, kuri būtų prieinama mūsų visuomenei.

Deja, į tuos klausimus nėra atsakyta ir tenka apgailestauti, kad šiandien mes tų atsakymų neturime. Bet aš manau, kad artimiausiu metu mes pasistengsime juos gauti. Taip pat jau pati skambioji frazė: kas gali paneigti, kad dalis tų „pabėgėlių“, kurie bėgo į Europos Sąjungos šalis, gali būti ir sąmoningai pasiūsti atlikti, būti „miegančiais agentais“, atlikti tam tikrą darbą, kai išauš valanda x.

Taigi klausimų kaip visada yra, atsakymų – nulis. Su tuo, kaip Valdemaras sako, su tuo ir sveikinu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu D. Kepenį į tribūną.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien Socialinių darbuotojų diena ir aš nuoširdžiai sveikinu socialinio fronto darbuotojus, darbuotojas, ten jų dauguma, su profesine diena ir noriu palinkėti daug sveikatos, daug kantrybės šiame labai sunkiame ir labai menkai įvertintame jūsų darbe.

Štai šiandien Lietuvos radijas... per radiją sveikino jus ir ministrė. Ji paminėjo daugybę priežasčių, dėl ko dar iki šiol sunku. Na, ir paminėjo pergales, kurios pasiektos socialiniams darbuotojams įveikiant pandemiją. Ji pabrėžė, kad svarbiausia buvo kaukės, dezinfekuojantys skysčiai, skiepai. Bet nepaminėjo svarbiausio, ką galėjo padaryti socialiniai darbuotojai, tai kalbėti apie žmonių galimybes (ypač dabar, kai žmonės jau persirgo), ką jiems daryti, kad mažiau liktų pasekmių ir kaip sveikiau gyventi.

Na ir štai noriu pasidžiaugti, kad kalbėdami apie tai, kad ne viską lemia mūsų materija, bet yra dar ir dvasinės vertybės... Dėkoju Seimo narei L. Pociūnienei, kuri poryt kviečia mus visus į vertybinę arbatėlę, pavadintą „Kad sprendimai neprasilenktų su krikščioniška pasaulėžiūra“. Iš tiesų būtent krikščioniškos pasaulėžiūros šiandien mums labai trūksta.

Socialiniai darbuotojai kaip Motina Teresė kasdien aukojasi dėl žmonių. Bet jie gi mato, kaip tie, nuo kurių priklauso jų gerovė ir jų globotinių gerovė, nežada aukotis. Jie naudojami ir vadovaujami principu: čiupk, kol gali. Ir štai šie principai, beje, vyrauja Lietuvoje. Ypač kai kalbame apie tas problemas, kurios šiandien ypatingos. Jau pasaulis tą pandemiją baigia, mes niekaip negalime baigti. Ir socialiniai darbuotojai sakė, niekaip negalime paaiškinti žmonėms, kas čia darosi.

Jie negali paaiškinti žmonėms dar ir kito dalyko, kas čia darosi su tomis kainomis už elektrą, už dujas, nėra nė vieno atsakymo, o tikri atsakymai slepiami. Ką tik girdėjome ministrą, kuris buvo interpeluojamas, bet vienu balsu išvengė interpeliacijos, kaip jis sakė, kad mes dedame ir dėsimė pastangas. Na, visi normalūs žmonės sako – vištos deda kiaušinius, o tie, kurie nelabai už ką atsako, deda pastangas. Taigi, kai kalbame apie krikščioniškas vertybes, kaip Motina Teresė sakė, kad jeigu darote gera, žmonės jums priskiria egoistinius ar savanaudiškus motyvus, bet vis dėlto darykite gera. Štai krikščioniškos vertybės reikalauja daryti gera. Aš manau, šiandien, poryt tą kalbą rimtai pradėsime. Šiandien mums ypač trūksta kalbos apie dvasines vertybes.

Dabar girdžiu, kad mūsų visa spauda smerkia Italiją, kur, matai, ne tie laimėjo. Bet jie laimėjo todėl, kad jie pareikalavo grįžti prie krikščioniškų vertybių. Iš esmės jie laimėjo todėl, kad pandemija parodė tą savo velnišką pusę, italai tą suprato. Aš manau, kad ta banga pasaulyje pradės risti ir mums visiems vis reikės kasdien atsakyti į klausimus, kodėl iki šiol už milijonines investicijas į mūsų mokslą taip ir nesugebėjo mokslininkai atsakyti ir paaiškinti, kas čia darosi, kodėl apie natūralų imunitetą kalbant visi čia aiškino, kad čia nesąmonė, nes – tik skiepai. Dabar pasirodė, kad tų skiepų iš viso nebuvo, buvo tik farmaciniai skysčiai, kurie skiepais nevadinami, apie tai niekas šiandien negali atsakyti. Negali atsakyti į klausimą, kokie čia testai buvo, kuriais taip pat ką nori buvo galima matuoti, o kai reikia, nepamatuojama. Šiandien mokslininkams klausimas lieka atviras.

Lieka atviras klausimas, kodėl mes nesinaudojame savo kaimynų švedų patirtimi, kur socialiniai darbuotojai atlieka ypač gerą darbą? Ten kelis kartus mažiau buvo perteklinių mirčių, mažiau mirė kaip lietuvių. Daugybė klausimų vis auga, didėja. Aš tikrai raginu tuos, kurie iki šiol į juos neatsako, tiesiog pasakyti, kad aš gailiuosi, ką prisidirbau. Prisiminti, ką prisidirbo, antroje

dalyje prisipažinti, ką prisidirbo, trečioje dalyje atsiskaityti, ketvirtoje gailėtis ir penktoje pažadėti daugiau taip nedaryti. To linkiu visiems, kurie iki šiol nesugeba atsakyti į klausimus. Sėkmės.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu V. Ažuolą.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mes ką tik turėjome energetikos ministro atsakymus į klausimus ir tas vaizdas, rezultatas yra toks, kokio reikėjo tikėtis – valdantieji išgelbėjo ministrą. Bet kaip atrodo ministro darbas smulkaus verslo akimis?

Praeitą savaitę į mane kreipėsi smulkaus verslo atstovas, pas jį dirba 30 žmonių, ir paklausė vieno paprasto dalyko: kuo galima pasitikėti, jeigu nebegalima pasitikėti netgi valstybe, politikais, nebegalima pasitikėti net valstybine įmone „Ignitis“? Kodėl? Verslas sudarė elektros pirkimo sutartį su įmone „Ignitis“. Viskas buvo gerai, verslas jautėsi saugus, žinojo, kad elektra bus tiekama pagal sutartyje nurodytas sąlygas. Ir kas atsitiko? Gauna iš „Igničio“ laišką, kad sutartis vienašališkai nutraukiama ir verslas numetamas nežinomybėn. Ką sako verslas? Jo savikainos sudėties energetika sudaro labai didelę dalį ir tai yra išgyvenimo klausimas, ar sugebės išgyventi, ar ne. Šios sutarties nutraukimas būtent tokiu metu, kai kaina yra pati didžiausia, jau tampa išgyvenimo klausimu. Kokia situacija? Sudaryti naują sutartį, kai kaina yra pati aukščiausia, kai sąlygos pačios blogiausios, yra sudėtinga. Netgi užduodami labai paprasti klausimai. Žinome tas kosmines kainas, kai buvo 4 eurai už kilovatvalandę tas kelias valandas, ir paprastas klausimas, kodėl tuo metu nebuvo paleistas Kruonis? Tas kelias valandas nebūtų reikėję pirkti tos brangios elektros ir visi už tą elektrą nebūtume mokėję brangiau. Atsakymo nėra.

Bet iš karto prisimenu, kaip ministras atsakinėjo į klausimus, kai buvo klausimas, kad būtų skiriama 100 mln. elektros baterijoms. Ką tada ministras atsakė? Aš uždaviau klausimą, kad mes turime geriausią bateriją – Kruonio. Ministras tada pasakė, kad labai blogai su Kruoniu, nes Kruonį galima paleisti per 15 minučių, o mums reikia paleisti per kelias minutes.

Bet toje situacijoje, kada turėjome brangiausią elektrą, tuos 4 eurus už kilovatą, ministras kažkaip užmiršo paleisti Kruonį per 15 minučių ir net neatsiminė tokios galimybės. Ir netgi šandien atsakydamas į klausimus jis pasakė, kad iš Kruonio ir kitos gamybos pajėgumų mes šandien neturime naudos. Pasirodo, mes naudą galime turėti, tik ministras nemato naudos. Bet visą tą naudą sugaudo elektros pardavėjai, tie, kurie prekiauja ir spekuliuoja. Bet, žinoma, ministras labai gražiai pasakė, kad esame visi kalti dėl to, kad ministras nedirba savo darbo. Taip, galima sakyti, visi kalti, kurie balsavo už tuos, kurie yra dabar.

Tik labai daug įdomių sutapimų. Lietuva pasigamina vis mažiau elektros pasikeitus valdžiai. Įdomus sutapimas, bet kažkodėl taip vyksta. Brangiausią elektrą turime taip pat pasikeitus valdžiai, ir mes nesugebame netgi išnaudoti savo pajėgumų. Bet ko tikėtis, jeigu net premjerė nesugeba atsakyti į klausimą, ar mes turime tų pajėgumų, ar neturime. Kas meluoja – premjerė meluoja ar „Ignitis“ meluoja? Ministras taip pat nenori viešai to parodyti. Ir elementarių atsakymų negali pateikti: kokių mes turime pajėgumų, už kokią kainą galime pasigaminti ir kodėl mes tuo nesinaudojame? Kodėl kaimynai lenkai, estai, kiti sugeba tiesiogines sutartis su elektros pardavėjais sudaryti, nepirkti iš biržos, mes nesugebame?

Bet, žinoma, pats geriausias atsakymas – „Perlas energija“, kuri apgavo tiek tūkstančių žmonių, pasirodo, iš biržos net nepirko elektros. Ji visą elektrą pirko per tarpininkus ir tam vykti leido dabartinis ministras, nematydamas tos situacijos. Bet, žinoma, ministras tik vieną teisingą dalyką pasakė, kad energetikos srityje gyvensime geriau, kai baigsis šios valdančiosios daugumos kadencija. Gerai, kad bent jau pripažįsta – kol nepasikeis politikai, tol energetikoje nieko gero neįlaukite. Tad su ta gaida ir užbaikime.

PIRMININKAS. Ačiū. Su ta gaida užbaikime ir Seimo posėdį. Jį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 207 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 27 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas J. SABATAUSKAS

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Pradedame rugsėjo 27 dienos popietinį posėdį. Darbotvarkės 2-1 klausimas. (*Šurmulys salėje*) Registruotis norite? (*Balsai salėje*) Registruojamės.

Užsiregistravo 61. Gerbiami kolegos, prieš pradėdamas popietinio posėdžio pirmąjį klausimą, turiu pranešti, kad mirė buvęs Seimo narys G. A. Paviržis, inžinierius, kelininkas, Vilniaus miesto savivaldybės ir rajono politinis ir sporto veikėjas. Jis buvo 1992–1996 metų kadencijos Seimo narys. Pagerbkime jo atminimą tylos minute.

Tylos minutė

Ačiū.

14.02 val.

Vyriausybės pusvalandis

Krašto apsaugos ministro Arvydo Anušausko pranešimas

Popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis. Tribūnoje krašto apsaugos ministras A. Anušauskas. Prašom, ministre.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, dėkoju už galimybę pristatyti gynybos politikos ir krašto apsaugos sistemos aktualijas. Pirmiausia trumpai apie saugumo situaciją. Kadangi dabar daugiausia dėmesio ir spekuliacijų sulaukia dalinės mobilizacijos paskelbimas Rusijoje, tą situaciją reikia vertinti keliais aspektais. Pirmiausia tai – akivaizdus ligšiolinės kampanijos pralaimėjimo pripažinimas. Mobilizacija norint tęsti ir vilkinti šį karą buvo neišvengiama, bet tai yra naujas eskalavimo būdas.

Ką reiškia mobilizacija mūsų regiono saugumui? Šiuo metu, žinoma, nėra indikacijų, kad Rusijos mobilizacija, jos tikslai būtų nukreipti prieš Lietuvą ar Baltijos šalis, todėl nevertiname kaip grėsmės lygio Lietuvai padidėjimo, tačiau Lietuva vis dėlto turėjo reaguoti ir mes reagavome, tai yra sekdami situaciją padidinome Lietuvos kariuomenės greitojo reagavimo pajėgų budrumo lygį. Nors pačių indikacijų apie provokacijas nėra, visada turime reaguoti į greta mūsų sienų vykstančius tokius mobilizacinius įvykius.

Dar vienas aspektas. Sprendimą dėl mobilizacijos, kaip žinote, lydi tradicinė V. Putino anti-vakarietiška retorika su branduoliniais grasinimais. Iš esmės tai yra bandymas atgrasyti Vakarų valstybes nuo paramos Ukrainai. Lietuvos parama Ukrainai ir toliau išlieka. Ji tikrai yra nemaža. Aš tikrai pabrėšiu, kad tai nėra šalių lenktynės dėl paramos. Mes duodame tai, ką galime duoti, Ukraina prašo to, ko jai reikia. Pastaruoju metu Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms perdavėme rezerve buvusias 105 milimetrų haubicas, šaudmenimis jas aprūpina Jungtinės Amerikos Valstijos. Perdavėme 50 vienetų M113 šarvuočių, kartu su Jungtinėms Valstijomis ruošiamo šios technikos specialistus. Išaugus karinės technikos remonto poreikiui, Lietuvoje šiuo metu remontuojamos Ukrainos savaeigės haubicos, tai yra Lietuvos kariuomenė užtikrina greitą paramos teikimo logistiką. Taip pat iš lietuviškų įmonių per ateinančius kelis mėnesius bus įsigyta ir perduota žieminių drabužių Ukrainos kariams už 2 mln. eurų. Tai iki 25 tūkst. ukrainiečių karių bus aprūpinti žiemine apranga. Šiuo metu Lietuvos parama ginkluote, karine technika ir kitais Ukrainai reikalingais dalykais sudaro apie 209 mln. eurų.

Iki metų pabaigos rengsime ukrainiečius. Bendras parengtų ukrainiečių karinių specialistų skaičius viršys 500. Čia tik Lietuvoje parengti. Jungtinėje Karalystėje mūsų instruktoriai taip pat pradeda darbą nuo spalio mėnesio. Europos Sąjungai įsteigus karinių mokymų Ukrainos kariuomenės misiją, galėsime prisidėti prie jos rengdami mokymus Lietuvoje.

Žinoma, karas Ukrainoje koreguoja nacionalinės ir tarptautinės darbotvarkės aktualijas, tačiau kariuomenės plėtra, sąjungininkų išsipareigojimų tvarumas ir visos valstybės visuomenės parengimas – tai atraminės gynybos stiprinimo kryptys. Svarbiausias iššūkis – laikas, tai yra darbai, kurie turi būti įgyvendinti nedelsiant, vidutinėje ar ilgesnėje perspektyvoje.

Taigi, modernizacija. Ankstinaime anksčiau suplanuotus modernizacijos projektus, kad prioritetinga ginkluotė ir įranga kariuomenę pasiektų kuo greičiau. Tiesiog galiu pasakyti, kad nuo sandorio sudarymo iki pajėgumų atsiradimo Lietuvos kariuomenėje ir jų įvaldymo dažniausiai praeina mažiausiai treji, vidutiniškai ketveri penkeri metai. Iki šių metų pabaigos numatoma pasirašyti sutartis dėl reaktyvinių salvinų sistemų HIMARS, savaeigių haubicų Žemaitijos brigadai, minosvaidžių, kovinių dronų, artilerijos radarų, papildomų šarvuotų visureigių JLTV ir nešarvuotų visureigių įsigijimo. Kitais metais – dėl papildomų, šiek tiek kitos modifikacijos pėstininkų kovos mašinų „Boxer“. Sekant išmoktas pamokas iš Ukrainos, išigyjami aukštos vertės taikinių naikinimo pajėgumai ir bepiločių orlaivių sistemos.

Žinoma, tęsiamas ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų aprūpinimas. Prioriteto sąraše – logistika, medicina, inžinerija. Kaip pavyzdį pasakysiu, pats „Boxer“ projektas buvo gera pamoka, kad kiekviename etape reikia laikyti pulsą, kaip jis vyksta, kaip yra sprendžiamos iškilusios problemos. Šiuo metu esame pasiekę, kad Vokietijos ir Izraelio gamintojai visiškai savo lėšomis įgyvendintų išsipareigojimus Lietuvai ir pėstininkų kovos mašinos jau būtų parengtos naudoti be jokių apribojimų. Galutinis likusių pristatymas, jos turėjo būti pristatytos prieš dvejus metus, bus baigtas iki kitų metų vidurio. O pernai ir šiemet iš Jungtinių Valstijų mes gavome po 50 visureigių JLTV. Aš manau, kad tai stipriai veikia mūsų kariuomenės mobilumą.

Pabrėšiu, kad kiek įmanoma stengiamės užsakymų duoti ir Lietuvos įmonėms, tai yra ar aprūpinti amunicija, ar aprūpinti karius apranga. Kartu skatiname mūsų sąjungininkų įmones steigti Lietuvoje savo filialus, skirtus, pavyzdžiui, remontuoti sąjungininkų ir mūsų karinę techniką. Jonavoje, kaip žinote, yra įsteigtas toks vokiečių gamintojų filialas ir mes juo naudojames. Taip pat viena mūsų įmonė gavo teisę tvarkyti bokserių *softą*, tai yra mes perkėlėme į savo teritoriją, kad nereikėtų vežioti ir gaišti brangaus laiko, pavyzdžiui, gabenant bokserius į kitas valstybes.

Toliau kaupiamos atsargos, tam skiriama apie 10 % KAM'o biudžeto. Pagrindinis dėmesys – didesnio kalibro šaudmenims ir, be abejonės, pablogėjus saugumo situacijai pradėtas papildomas skubus prieštankinės amunicijos minų įsigijimas. (*Balsai salėje*) Patikrintas... Iššūkiu šiandien tampa ne tik, aišku, mūsų finansinės galimybės, tačiau situacija rinkoje. Šiaip jau dėl karo Ukrainoje jaučiamas bendras pasiūlos trūkumas.

Infrastruktūra. Kariuomenės infrastruktūros plėtros srityje laikas irgi svarbus. Šioje srityje ištis buvo strigimų, sudėtingos buvo procedūros, personalo trūkumas, tačiau šiemet iš projektinės fazės pagaliau pajudėjo trijų naujų karinių miestelių vystymas. Priminsiu, buvo pradėta dar 2018 metais, tiesiog reikėjo įveikti tam tikrus etapus ir jau fiziškai šie trys kariniai miesteliai, skirti mūsų kariams, yra statomi.

Pradėtas kompleksinės amunicijos sandėlių vystymo projektas. Mes galime nusipirkti amunicijos, bet ji saugoma turi būti tam tikromis sąlygomis, kad būtų pratęstas galiojimo laikas. Vien šiais metais buvo perduoti trys nauji sandėliai, pradėta 20 statyba ir dar tiek pat projektavimų.

Per rekordiškai trumpą laiką buvo atlikti parengiamieji darbai atidarant naują kariuomenės poligoną Rūdninkuose, nes Seime buvo patvirtintas įstatymas, tai leido pagreitinti šį procesą apeinant gal dvejus, trejus metus.

Infrastruktūros poreikis, be abejonės, išlieka. Planuojama infrastruktūra keliose kariuomenės teritorijose: Kairiuose, Pajuostyje, Rūdninkų poligono teritorijoje, Pabradėje jau iš anksčiau vystomas projektas iki 2,5 tūkst. karių. Iki 2026 metų Lietuvos teritorijoje gali būti dislokuoti didesni mūsų sąjungininkų daliniai. Be abejo, paraleliai jiems reikalingi ir amunicijos sandėliai, jie irgi

bus vystomi. Siekiant, kad projektai būtų įgyvendinami sklandžiai ir kuo greičiau, rengiami teisės aktų pateikimai, jie bus pateikti šią Seimo sesiją. Atsiprašau. Kosulys, bet nesu karūnuotas.

PIRMININKAS. Atsigerkite.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėl socialinių dalykų kariuomenėje. Kadangi tai priklauso nuo Seimo priimtų įstatymų, tai tas motyvacinis paketas yra priimtas Seime ir todėl karių atlyginimai šiek tiek didės: šiemet – 8 % (nuo rudens), 2023–2024 – 11 %. Taip, jau buvo toks, sakyčiau, prasi-dėjęs procesas, kad kariai, matydami kitose srityse didesnius atlyginimus, vis dėlto palikdavo profesionalų darbą motyvuodami, kad finansiškai išlaikyti šeimas jiems reikia kitų pajamų. Tai aš tikiuosi, kad šie Seime patvirtinti įstatymai, juos įgyvendinus iki galo, padidins profesionalios kariuomenės patrauklumą.

Diskusijoje dėl visuotinio šaukimo galime kol kas dėti pauzę. Aš manau, tai padarė partijos savo susitarimu. Dabar šauktinių skaičius yra padidintas iki 4 tūkst. 400 ir palaipsniui bus siekiamas jo. Tačiau, atsižvelgdamas į demografines tendencijas, galiu pasakyti, kad šaukiamųjų skaičius neviršija 6 tūkst., kiek potencialiai galima pakviesti į šauktinius.

Aš manau, kad jūs turite daugiau, dar man keletas tezių liko, bet manau, kad turite klausimų ir galėsite juos užduoti. Aš baigiau.

PIRMININKAS. Nieko, ministre, ramiai, atsigerkite, spazmai. Nesijaudinkite, kolegos Seimo nariai nenusiteikę agresyviai.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ne, aš kolegų nebijau, bet kosulys jau senokai kamuoja.

PIRMININKAS. Tai gal karštos arbatos reikia. Ar ministrui klausimų? Frakcijos vardu pirmais klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs pristatėte mūsų galimus įsigijimus, viskas gerai, tik tiek, kad turbūt sunku apibrėžti, kada tai įvyks.

Mano klausimas būtų susijęs su haubicų perdavimu Ukrainai. Kaip sakoma, artilerija yra karo dievas. Jeigu mes dalį ar kiek perduosime Ukrainai, teks turbūt išformuoti artilerijos padalinį, nes tos, kurias planuojame įsigyti, prancūziškas ar kokias, tikrai ne rytoj ir ne kitais metais bus. Kaip jūs tai vertinate, ar nesumažės mūsų gynybinė galia atlikus tą veiksmą?

Kita klausimo dalis. Per 200 mln. jau yra suteikta paramos ir aš sveikinu, kad ta parama yra suteikiama Ukrainai, tai sudaro apie 14 % mūsų gynybos biudžeto. Šitie sprendimai, jeigu aš neklystu, yra priimami Vyriausybės lygmeniu. Tai kada jūs ateisite į Seimą su tais sprendimais, nes bet kam, net karių mandatavimui į užsienio misiją, Seimas duoda pritarimą? O čia tokios lėšos ir sprendžia ministras ar Vyriausybė, aš nežinau iš tikrųjų.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Sprendžia ministras ir Vyriausybė. Tie sprendimai Vyriausybėje yra priimti. Iš tikrųjų nėra įstatymuose numatyta, kad dėl šitų sprendimų reikia kokio atski-ro Seimo patvirtinimo. Bet koku atveju viskas yra atlikta pagal įstatymus.

Jūs teisingai pastebėjote, kad haubicų „Caesar“, dėl kurių mes deramės su Prancūzija ir kurios gerai pasirodė Ukrainoje, tas projektas negali būti greitai įgyvendintas, tiesiog tas užsakymas gali būti įgyvendintas 2027 metais. Lietuvos kariuomenė iš esmės turi kaip *minimum* du kritinius pajėgumus, kurie nėra pakeičiami kuo nors kitu, jų atsisakymas gali lemti gana nemenkas grėsmes ir rizikas ir silpninti Lietuvos kariuomenės pajėgumą. Tai yra „Panzer“ haubicų batalionas, mes jų turime 18.

Turiu pasakyti, kad mūsų kaimyninės valstybės šiuo pajėgumu apsirūpino laiku ir tai padarė labai pigiai. Ten galbūt senesnės savaeigės sistemos, tačiau jų yra kelis kartus daugiau, jie turi. Mūsų net ir mažesni kaimynai turi kelis kartus daugiau. Lietuva tokio rezervo neturėjo ir neturi. Be abejonės, „Panzer“ haubicos pas mus sudaro vienintelį sunkiosios artilerijos paramos vienetą ir vienintelę galimybę. Lygiai tas pats su „Nasams“ sistema. Vidutinio nuotolio priešlėktuvinė gynyba yra vienintelė Baltijos regione apskritai funkcionuojanti. Latviai ir estai tik žada dabar kartu įsigyti šią sistemą.

Žinoma, mes vis tiek ieškome būdų, kaip remti ukrainiečius, nes artėja žiema ir daug kam atrodo, kad karių savijauta žiemos metu galbūt antraeilis dalykas, bet tai yra pirmaeilis dalykas, tą ukrainiečiai patys akcentuoja. Jiems reikia ne tik drabužių – jiems reikia galimybių nuo generatorių iki visko, ko gali prireikti kariui žiemos metu priešakinėse linijose. (*Balsas salėje*) Tokių

sprendimų nebuvo nei svarstyta, nei planuota. Tiesiog tokio plano nebuvo. Galbūt kada nors atsiiras planas, bet tokio plano kol kas nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Matant, kaip vyksta mobilizacija Rusijoje, man kilo nemažai klausimų dėl mūsų kariuomenės rezervistų mokymo ir pasirengimo lygio. Kokia yra reali situacija? Gal galėtumėte tautai patikslinti? Kiek pamenu... Atsiprašau, kiek parengto ir amunicija aprūpinto kariuomenės rezervo mes turime, nes juk dalis jų yra galbūt emigravusių? Ar buvo kada atliktas auditas, kiek per metus yra apmokoma? Ar visi rezerve esantys kariai žino savo būsimus dalinius, dislokacijos vietas ir panašiai? Ar yra atnaujinti teritoriniai gynybos planai ir kariniai topografiniai žemėlapiai?

Ir dar. Lietuvoje suformuota ir įsteigta naujų batalionų. Sakykite, koks yra etatų užimtumas procentine išraiška, nes kalbama, kad struktūra yra tik popieriuje ir kad prasidėjus karui Ukrainoje buvo ir tokių karių, kurie nutraukė sutartis? Kokių balų vertintumėte tą rezervo mokymą ir pasirengimo lygį?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimus. Kadangi dalis iš jų susiję su nacionalinio saugumo klausimais, kuriuos mes pateikiame Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui atskirai, aš tiesiog atsakysiu tik į tuos, į kuriuos galiu viešai atsakyti.

Turiu pasakyti, kad šauktinių skaičiaus didinimas leido padidinti visų batalionų užpildymą kariais. Tai yra labai svarbi dalis, kad būtų ne tik puskarininkių daug, bet ir eilinių karių. Tai buvo padaryta. Dėl to mūsų kariuomenės pagrindinių dalinių užpildymas yra tikrai aukštas. Kitas dalykas... Priešingu atveju, jeigu būtų kitaip, mes negalėtume atlikti NATO mums deleguotų funkcijų. Dalis mūsų padalinių yra įtraukiami į greitojo reagavimo pajėgas. Jie turi būti sukomplektuoti, užpildyti ir pasirengę per ribotą laiko tarpą reaguoti esant reikalui.

Kitas jūsų klausimas dėl rezervistų mokymo. Turiu pasakyti, kadangi Seimas tvirtina principinę kariuomenės struktūrą, paprastai ten yra pridedama tokia lentelė, kiek kokioje srityje keičiasi tie skaičiai, kiek karių profesionalų, kiek bus pašaukta. Tarp jų yra ir vienas skaičius iš rezervo mokymo. Šiais metais jų pašaukta dvigubai daugiau negu pernai – 2 tūkst. 800 karių. Greičiausiai dar bus padidintas tas skaičius. Tai yra aktyviojo rezervo atnaujinti mokymai. Jie, atitarnavę ir po penkerių metų pakviečiami atnaujinti savo įgūdžius, tuos įgūdžius atnaujina būtent šiuose mokymuose.

Mūsų visai kita sistema negu Rusijoje. Rusijoje tokių rezervo mokymų daug dešimtmečių apskritai nebuvo. Ten jų yra kita sistema. Užtat pas juos toks chaosas yra per mobilizaciją.

Rezervo dydis, be abejonės, didėja labai paprastai ir jūs tai galite pamatyti. Kiek šauktinių kiekvienais metais atitarnauja, tiek ir patenka į aktyvųjį rezervą. Todėl labai nesunku suskaičiuoti, kiek tų šauktinių per tuos metus, kai buvo atkurtas šaukimas, nuo 2015 metų pateko į šį aktyvųjį rezervą. Mūsų siekis yra jį nuolat didinti. Jis, be abejonės, didėja.

Kita dalis, kad Lietuvoje yra ir tas parengtasis rezervas, tai yra kariai, kurie kariškai mokyti, tačiau jų skaičius kelis kartus didesnis negu parengtojo rezervo. Be abejonės, jie toks, sakyčiau, antrasis ešelonas, bet jau kraštutiniu atveju.

Gal dar ką pamiršau, bet atrodo, kad ne.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Neblogas švarkas, pirmininke. Matyt, ne tas brangesnis, ministre. Bet klausimas yra toks. Jūs labai daug kalbate apie Rusiją ir aš esu pastebėjęs. Kaip žinote, Seimas yra priėmęs įstatymą, draudžiantį klausyti, žiūrėti Rusijos televizijas, nes jeigu tu žiūri, tai ir baudą siūlo gauti. Iš kur jūs visą tą informaciją gaunate ir kas jums ją pateikia, nes viešojoje erdvėje mes negalime?.. O jeigu rimtai, tai buvo dabar jaunuoliai kviečiami tarnauti, koks procentas jaunuolių atsisakė vykti, nereaguoja į šaukimą? Gal galite įvardinti, koks realus yra procentas?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Nežinau, apie kokią informaciją ir ką apie Rusiją. Aš apie Rusiją apskritai nerašau. Aš rašau socialiniuose tinkluose apie Ukrainą ir tai, kas susiję su karu Ukrainoje. Šita informacija yra mano paties surinkta vien tik iš viešų šaltinių. Tos dienos informacija.

Antras dalykas dėl...

PIRMININKAS. Dėl šauktinių.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). A, dėl šauktinių. Dabar jau aš tikslaus procento nepasakysiu, bet, be abejonės, kai vyksta šaukimas, įvyksta šešių, sakyčiau, kelių pakopų atranka, nuo sveikatos patikrinimo iki to, ar fiziškai šauktinis, kuris tinka pagal visus parametrus, yra Lietuvoje. Bet dabar nuo šių metų, jau yra tokia sistema, nėra jokių papildomų sąrašų, ten buvo anksčiau – didesnis, mažesnis, dabar yra vienas sąrašas. Visi pusė šimto tūkstančio jaunuolių yra bendrame sąraše ir iš jo atrenkami. Nėra jokių atsarginių sąrašų, nėra tų, kurie nepatenka į tą sąrašą. Tiesiog iš jo atrenkamas tas, pavyzdžiui, 4 tūkst. skaičius.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tiesų nelengvas laikas jums darbuotis, bet vis dėlto iš tikrųjų turėtume žiūrėti ir į priekį, į tas perspektyvas, kaip stiprinti Lietuvos pajėgumus ir, savaime suprantama, kas susiję su NATO galimybe čia gyventi ir būti. Iš tikrųjų kokios pagrindinės problemos yra, kaip vyksta visi rangos darbai? Šiuo atveju ar galėsime laiku įvykdyti įsipareigojimus, kad NATO kariai, kurie gali būti čia dislokuoti, galėtų gauti visas sąlygas, kuriuos priklauso tokioms struktūroms? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Turiu pasakyti, kad, norint aplenkti laiką, reikia Seime pakeisti šešis įstatymus. Mes jų projektus esame parengę. Jeigu mes laikytumės įprastinių procedūrų, statybos procedūrų ir panašiai, tai tos infrastruktūros sukūrimas nusikeltų, be statybos ir projektavimo laiko, dar trejiems metams į priekį. Pavyzdžiui, dabar Vyriausybė patvirtino galiausiai 2014 metais priimto sprendimo įgyvendinimą dėl Gaidžiūnų poligono teritorijos išplėtimo. Paskaičiuokite, kiek metų praėjo, šešeri... Aštuoneri metai. Sprendimas geras, reikalingas, tačiau, einant pagal visas procedūras, tos administracinės procedūros suvalgė dvejus trejus metus. Įgyvendinimas galėjo būti gerokai greitesnis. Todėl norint infrastruktūrą pastatyti kuo greičiau, reikia keletą įstatymų pakeitimų ir tai leidžia tiesiog sutaupyti to brangaus laiko.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, galbūt jūs žinote, kokia situacija yra dėl lendlizo? Mūsų nemaža grupė buvo išvažiavusi į Ameriką, galbūt teko bendrauti, ten pasirašytas tas projektas jau gana seniai, gegužės pradžioje...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Taip.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ar jisai bus, ar jo nebus? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Atsakysiu labai paprastai. Dabar Ukrainos rėmimas vykdomas pagal Prezidento nurodymus. Finansines sumas apibrėžia Kongresas. Lendlizo įstatymas priimtas, viskas galioja, tačiau norint jį įgyvendinti reikia Jungtinių Amerikos Valstijų ir Ukrainos susitarimo dėl finansinio mechanizmo, kaip visa tai bus techniškai įgyvendinta. Kol kas tas finansinis mechanizmas rengiamas, todėl lendlizo kaip tokio fiziškai, tai yra karinės technikos tiekimo, pagal šį įstatymą kol kas nėra.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre, jūs atsakėte į tuos klausimus, kuriuos gavote, tačiau Vyriausybės pusvalandis tuo ir įdomus, kad jis trunka tikrai pusvalandį. Laikas baigėsi.

14.30 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos valdžios įvykdyto lietuviškų mokyklų uždarymo“ projektas Nr. XIVP-2013(3) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar popietinės darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos valdžios įvykdyto lietuviškų mokyklų uždarymo“ projektas Nr. XIVP-2013(3). Pranešėjas – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kaip jūs matote iš begalės parašų, ir aš jums dėkingas už visų frakcijų parašus, mes negalėjome apeiti šio etapo. (Labai ačiū, vandenį galėjote palikti.) Negalėjome apeiti šio etapo, kad Baltarusijos valdžia be visų žvėriškumų, kuriuos vykdė prieš savo žmones ir baltarusių švietimą... uždaryta, kaip jūs žinote, šimtai baltarusių mokyklų paverstos rusų mokyklomis. Tose rusų mokyklose aidai „ruskij mir“, iš V. Putino aplinkos suformuota. (Labai jums ačiū.)

Iš V. Putino aplinkos suformuotos rusiško imperinio švietimo gairės. 8 mln. tauta patyrė visišką rusifikaciją, bet ten gyvenantys lietuviai, lenkai ir kitų tautybių žmonės iš esmės nebuvo iki šiol paliesti, jų švietimas, lietuviškas, lenkiškas, Baltarusijoje nebuvo paliestas ir todėl mes turėtume tokią laimę, kad lietuviškose mokyklose turėjome apie 11 mūsų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos mokytojų ir, įsivaizduojate, turėjome gana neblogą lietuvių literatūros ir kitų dalykų dėstymą. Turėjome K. Donelaitį, turėjome Maironį, turėjome S. Gedą. O dabar turėsime iš tų mokyklų, kurias statė mūsų valstybė Baltarusijoje ir nuo LDK laikų gyvenantys mūsų Lietuvos piliečiai, turiu galvoje lietuviai, etniniai lietuviai, kurie gyveno šimtmečiais.

Aš pats rinkau liaudies dainas važinėdamas su Lituanistikos fakultetu. Atsimenu, dar 1979–1980 metais Gervėčius, Pelesą. Įsivaizduokite, ištisi lietuviški kaimai, dainuojantys lietuvių liaudies dainas, kalbantys savo Gervėčių dialektu. Visas šitas mūsų istorijos gabalas ir istorijos tarpasnis baigėsi, A. Lukašenkai prisiminus, kad jis turi savo žvėrišką vidinę politiką nukreipti ir prieš visas istorines mažumas. Tai lietuviškos mokyklos ir mokykla Pelesoje uždaryta.

O rugsėjo 15 dieną, įsivaizduojate, rugsėjo 15 dieną gavo netgi atskirą laišką Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, tai čia ką tik, kad nutraukiama Baltarusijos ir Lietuvos švietimo bendradarbiavimo sutartis, ir mūsų vaikai turės vėl žiūrėti į tuos baisius J. Stalino laikų pavidalus ir „ruskij mir“ aidas palies lietuvių kilmės žmones. Nekalbant apie tą faktą, kad lenkų bendruomenės vadovai Gardine, paprasčiausiai tie, kurie nesugebėjo perkirsti sienos, išvažiuoti į Lenkiją, suimti, sėdi kalėjime. O mūsų žmonėms, lietuvių kilmės žmonėms, įvairia tokia baimė, sovietinių laikų baimės faktorius, diktatūros baimės faktorius, kalbėti lietuviškai. Todėl aš manau, kad tai istorinis faktas, kuris turi turėti kokią nors atgarsį pas mus.

Užsienio reikalų ministerija nusiuntė sėkmingą notą dar rugpjūčio mėnesį, įspėdama nedaryti šito, tai A. Lukašenkos režimas ne tik kad uždarė Pelesos mokyklą, bet ir nutraukė sutartį rugsėjo mėnesį, visiškai neseniai. Labai liūdna tai konstatuoti ir liūdna, kad lietuvių kilmės žmonėms prikišamai bus pakišti „ruskij mir“ tipo vadovėliai. Todėl turite prieš akis rezoliuciją, kaip matote, yra trečias variantas su daugelio jūsų parašais.

Mes kreipėmės į Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybą, į Europos Sąjungos institucijas, Europos Tarybą, Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizaciją (UNESCO) ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją pagal kompetenciją imtis visų priemonių, kad Baltarusijos vadovybės vykdoma diskriminacinė tautinių bendrijų švietimo politika būtų nedelsiant sustabdyta.

Kviečiu visas kompetentingas Lietuvos Respublikos institucijas šį klausimą nuolat kelti dvišaliuose susitikimuose ir tarptautinėse organizacijose. Aš atviras klausimams ir tikrai džiaugiuosi, kad jūs, visų frakcijų atstovai – ir vadovai, ir atstovai, – parėmėte šią rezoliuciją. Taigi ačiū jums.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega, jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmas klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, solidarizuojusi su jumis dėl šio dokumento ir, žinoma, labai apgailestauju, kad taip pakrypo reikalai tose Baltarusijos teritorijos vietose, kur lietuviybė rado sau tinkamą dirvą ir daug puikių žmonių yra užauginta šiose mokyklose. Mano asmeninis draugas yra dirbęs direktoriumi vienoje iš šių mokyklų.

Tikrai tai yra didelis smūgis ne tik toms mokykloms, bet apskritai tokiai labai senai lietuvių ir baltarusių draugystei, apie kurią mes labai mažai šnekame, bet iš tikrųjų ji yra labai gili. Pirmą mūsų sieną atsirado 1939 metais. Kokią viltį mes galime duoti tiems lietuviams, kurie lieka Baltarusijoje? Toks mano klausimas.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, yra dešimtys tūkstančių lietuvių kilmės žmonių. Dabar jie bus prievarta verčiami „ruskij mir“ atstovais su klaikia švietimo vadovėlių sistema, kur turinys yra priešingas demokratijos turiniui. Aš nesakau, kad jis yra priešingas Lietuvos istorijos turiniui, bet aš sakau, kad ir demokratijai priešingas.

Jūs puikiai žinote, kad A. Lukašenka atsisakė Bolonijos proceso, prieš 15–20 metų Europos švietimo proceso, nutraukė visas europines sutartis, kad užaugintų uždara bendruomenę, kurios mentalitetas remtųsi net ne Minsku, o Maskva, remtųsi Maskvos dėstomais istoriniais faktais, o ne mūsų iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės išeinančiais dalykais. Kad tie lietuviai džiaugtųsi ne mūsų bendrais mūšiais, ne Oršos mūšiu, ne mūsų kunigaikščiu Vytautu, ne Žalgirio mūšiu, o

džiaugtųsi tais sovietiniais diskriminuotais pavyzdžiais ir tuo sovietiniu palikimu, kurio visa Europa yra atsakiusi, nes tai yra represinis palikimas.

Auklėti lietuvius kaip papildomą mėsą, kaip čia pasakius, karui prieš Ukrainą yra neįtikėtinas posūkis ir mums reikėtų, turbūt ir istorinei komisijai, kuriai čia atstovauja P. Kuzmickienė ir jūs, gerbiamas kolega, apsvarstyti klausimus, ką mes darome, kaip mes padedame jiems nenuautėti. Nežinau, ar galima siūlyti jiems visiems pervažiuoti sieną, bet kaip padaryti taip, kad jie nenuautėtų ir kokiais pagrindiniais būdais, toliau XIX amžiaus daraktorių tipo keliais vaikščiojant, atsimenate, kai po spingsule po Muravjovo Koriko veiksmų ir po Kalinausko sukilimo numalšinimo slapta mokydavo lietuvių kalbos, kaip mes galime taip pasielgti iš naujo ir pradėti šią daraktorių epochą Baltarusijoje?

Ačiū. Bet aš jums siūlau gerbiamos P. Kuzmickienės... kur jūs esate iškilus narys ir aš esu ten narys, pasiūlyti šitą klausimą apsvarstyti, kaip mes palaikome lietuviškumą ir kartu europietiskumą lietuvių mokyklose, kurių jau nebėra, bet užtat lietuvių šeimose, kurios lieka ten už pat naujos geležinės Berlyno sienos, čia pat už Vilniaus, 25 kilometrai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų klausia G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų Emanuelis čia telepatiškai atsakė jau į mano klausimą atsakydamas Valdui. Mano mintis buvo būtent ta, kad rezoliucija yra gerai, aš ją tikrai sveikinu, pasirašiau, pritarėiu ir kviečiu visus pritarti, bet mums reikia galvoti, ką daryti su tais lietuvių kilmės žmonėmis, lietuviškai kalbančiais Baltarusijoje, už sienos. Tikrai, manau, reikia galvoti apie kokius nors knygnešių lygmens sprendimus, galų gale nuotolinis mokymas dabar jau XXI amžiuje ne naujiena, ypač po kovo. Galbūt mums jau reikia galvoti apie asmenų grįžimo įstatymo peržiūrą, dabar jis pritaikytas kaip ir Venesuelos lietuviams, bet mes tikrai turėsime rimtų reikalų tiek su Rusijos lietuviais, tiek su Baltarusijos lietuviais. Sakau, atkar-toju tai. Nežinau, Emanueli, ar matysi reikalą čia papildyti? Bet iš principo tai yra dalykai, kurių tik rezoliucijomis mes neišspręsimė. Ačiū.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Žinoma, mes rezoliucijomis tikrai, gerbiamas Giedriau, neišspręsimė. Įdomu, kada ponas A. Lukašenka klausėsi tarptautinės visuomenės balso. Ko jis klausosi, tai tik vieno žmogaus – pono V. Putino. Jam teks atsakyti už kiekvieną raketą, pasiųstą į Ukrainą, Rusijos raketą. Kaip žinome, nuo vasario 20 dienos Rusijos kariuomenė pasiliko Baltarusijoje, iš esmės Baltarusija yra okupuota rusų kariuomenės, iš jos vykdomi visi veiksmai prieš Ukrainą.

Aš norėčiau pasakyti, kad šis klausimas lieka didžiuliu klausimu. Jūs visiškai teisingai pasakėte, kad ši rezoliucija tik įžodinio etapas, kaip ir gerbiamos mūsų Užsienio reikalų ministerijos nota. Mes turėsime susirinkti iš naujo ir galvoti, kaip gelbėti tuos dešimtis tūkstančių lietuvių nuo „ruskij mir“. Kai vaikams kals į galvą F. Dzeržinskio tiesas arba kals į galvą Rusijos imperijos pradžios ir bandys iš jų daryti rusiškus imperialistus, kaip mes atgriebsime tuos vaikus? Čia visiškai teisingas klausimas, todėl jis yra milžiniškas.

Jeigu imtume kitus pavyzdžius, Lenkijos pavyzdį, Izraelio Valstybės pavyzdį (ji nepalieka suimtų), juos suėmė, kaip jūs žinote, lenkų bendruomenės vadovus, paprasčiausiai sukišo į kalėjimus lenkų tautinės mažumos vadovus, kai kurie spėjo pereiti sieną, lenkų mokyklas irgi uždarė. Mes turime surėmę pečius su Lenkijos valstybe galvoti, ką daryti su istorinėmis šimtmečių mažumomis Baltarusijoje, visas jėgas sutelkti. Tai yra antras etapas. Ką daryti su tais lietuviais, taip pat kaip ir su Mažosios Lietuvos (dabar Karaliaučiaus), arba vadinamojo Kaliningrado, lietuviais? Čia atviras klausimas. Jūs puikiai atsimenate, Giedriau, jūs buvote tada aktyvus, atsimenu aš pokalbį su jumis prieš dešimt metų, atrodo, 2012 metais, kai mes šnekėjome, kaip Kaliningrade bandė atiduoti cerkvei valdyti K. Donelaičio gimtinės vietą. Mes tuomet pareiškėme milžiniškus procesus ir iš esmės atmušėme K. Donelaičio muziejų. Bet lietuvių, tenai gyvenančių, švietimas iš esmės irgi lieka be priežiūros Karaliaučiuje. Čia tas klausimas yra platesnis. Rusijos ir Baltarusijos diktatūrose esantys lietuviai patiria pagreitintą spaudimą tapti „ruskij mir“ atstovais. Čia yra milžiniškas dalykas, su tuo mes turėsime kovoti. Jūs neįtariate, kad aš esu koks nors lietuvių nacionalistas, esu lituanistas, bet šis klausimas, šis etninis teroras prieš etninius lietuvius ir kitų tautybių žmones Baltarusijoje viršija visas įmanomas ribas. Mes tikrai turėsime su Švietimo ministerija, teisingai sakote, apgalvoti visus būdus, kaip išlaikyti juos lietuviais. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Deja, pateikimo laikas baigėsi.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Svarstymo stadija. Nebuvo norinčių, nebuvo užsirašiusių kalbėti diskusijoje. Priėmimo stadija. Dėl motyvų už norėtų kalbėti kolega A. Ažubalis, deja, jo nėra. Taigi, kolegose, balsuosime numatytu laiku.

14.44 val.

Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795(2) (svarstymas)

Trečiasis popietinės darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795(2). Kviečiu į tribūną Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininko pavaduotoją A. Širinskienę pristatyti komiteto išvadą svarstymo stadijoje.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gerbiami kolegos, komitetas rugsėjo 21 dieną apsvaistė Baudžiamojo kodekso pataisas, kurios yra pažymėtos, Nr. XIVP-1795, ir šiam projektui pritarė balsuodamas 7 balsais už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Papildomo komiteto nebuvo. Nėra norinčių kalbėti diskusijoje. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių. Balsuosime numatytu laiku, kai bus balsavimo intervalas.

14.46 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27¹, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1445(3), Administracinių nusiųengimų kodekso 28, 29, 71, 415, 416, 417, 420, 422, 423, 424, 426, 427, 428, 431, 589, 602, 603, 608, 611 ir 686 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1446(3), Baudžiamojo kodekso 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1447(3), Administracinių nusiųengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248¹, 248², 248³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1448(3), Administracinių nusiųengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1091 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1836(2) (svarstymas)

Darbotvarkės klausimas, susidedantis iš trijų projektų, atsiprašau, iš keturių projektų – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1445(3), Administracinių nusiųengimų kodekso projektas Nr. XIVP-1446(3), Baudžiamojo kodekso 68 straipsnio įstatymo projektas Nr. XIVP-1447(3) ir dar vienas Administracinių nusiųengimų kodekso, tiksliau, du Administracinių nusiųengimų kodekso projektai: Nr. XIVP-1448 ir Nr. XIVP-1836. Prašysiu taip pat komiteto pirmininko pavaduotojos A. Širinskienės pristatyti išvadas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Taip pat rugsėjo 21 dienos posėdyje svarstėme ir minėtus teisės aktus. Projektui Nr. XIVP-1445(2) pritarėme 8 balsais, taip pat 8 balsais pritarėme projektui Nr. XIVP-1446(2) bei projektams Nr. XIVP-1447 ir Nr. XIVP-1448, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Svarstymo stadijoje yra vienas kolega užsirašęs kalbėti diskusijose – A. Veryga. Kviečiu A. Verygą į tribūną.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolega, aš noriu atkreipti dėmesį į porą momentų. Neabejoju, kad dauguma šitų teikiamų nuostatų yra tikrai tinkamos, geros, reikalingos, nes natūralu, kad atsiranda kokių nors naujų aktualijų. Į jas Saugaus eismo keliais įstatyme turi būti atsiųvelgiama, jis papildomas, bet man klausimų, į kuriuos aš niekaip nė iš vieno kolegų negaliu gauti atsakymo, sukėlė du niuansai, kurie čia yra minimi. Pirmiausia, aišku, tas, kuris jau viešai yra aptarinėtas, dėl mobiliųjų įrenginių, mobiliųjų telefonų naudojimosi vairuojant transporto priemonę. Aišku, ta formuluotė, kuri ten yra numatyta, kad naudojamasi rankomis, aš manau, jokio aiškumo apskritai įstatymui nesuteikia.

Dar daugiau. Aš noriu atkreipti dėmesį į tai, kad iš esmės visi nauji automobiliai turi tuos vadinamuosius interaktyvius ekranus, tai yra multimedijos ekranus, kurie įprastai įsėdus į automobilį automatiškai yra susiejami su koku nors mobiliuoju įrenginiu. Jie turi lietimui jautrų ekraną. Kaip būtų vertinama tokiu atveju, jeigu net ir vairuojant arba sustojus vairuotojas naudotųsi šituo ekranu, kuris iš esmės valdo mobilių įrenginių? Kaip tai būtų traktuojama? Tai vienas dalykas, kuris man yra visiškai neaiškus.

Kitas dalykas, kuris irgi kelia tam tikrų klausimų ir abejonių, yra dėl šio įstatymo 24 straipsnio 5 ir 6 dalių. Jose yra numatomas reikalavimas vairuotojams, kurie vairavo transporto priemonę būdami neblaivūs, baigti vairavimo esant neblaiviam prevencijos programą, jeigu jiems numatytas draudimas vairuoti transporto priemones, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai.

Klausimas, ar tai yra kaip alternatyva, ar vis dėlto paliekamos abidvi šitos priemonės, nes turbūt sutiksime, kad automobilio antialkoholinis užraktas žmogui smegenų neprideda – jis tiesiog neleidžia užvesti automobilio, bet pats žmogus greičiausiai žalos nuo to labiau nesuvoks ir tai neturėtų būti alternatyva. Žmogui, kuris pasielgė neatsakingai, tas užraktas neleidžia užvesti automobilio. Tuo nustatytu laikotarpiu jis negalės vairuoti, bet tai jokiais aplinkybėmis neturėtų būti alternatyva nelankyti tų kursų ir suvokti žalos, kurią jis gali sukelti, kai tas užraktas jau bus išimtas iš automobilio.

Štai šie du dalykai, į kuriuos aš norėčiau atkreipti kolegų Seimo narių dėmesį apsisprendžiant dėl šitų pakeitimų. Ačiū.

14.51 val.

Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo Nr. I-1057 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1850(2), Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1851(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Taigi kitas darbotvarkės klausimas yra iš dviejų projektų: Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1850(2), svarstymo stadija, ir Seimo statuto... Tiek to, dabar pradėkime nuo Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo. Kadangi pagrindiniai komitetai skiriasi, kviečiu Žmogaus teisių komiteto pirmininko pavaduotoją D. Kepenį pristatyti komiteto išvadą dėl Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo projekto ir taip pat lydimą Seimo statuto projekto. Svarstymo stadija.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke.

PIRMININKAS. Kaip papildomas komitetas.

D. KEPENIS (LVŽSF). Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto, papildomo komiteto, išvada dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1851. Čia buvo rugsėjo 7 dieną. Apsvarstęs šį klausimą, komitetas nutarė pritarti Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui patikslinti projektą atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Pasirašo komiteto pirmininkas T. V. Raskevičius.

PIRMININKAS. Dar dėl Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo. Čia jau kaip pagrindinis komitetas.

D. KEPENIS (LVŽSF). Žmogaus teisių komiteto, kaip pagrindinio komiteto, išvada dėl Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo Nr. I-1057 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1850. Rugsėjo 14 dieną apsvarstė šitą klausimą. Išvada pridedama. Komiteto siūlomas patobulintas įstatymo projektas. Projektas pridedamas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją. Išvada dėl Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto (svarstymo stadija). Pranešėjas – TTK pirmininkas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Statutas yra kartu šiame pakete. Ten yra patikslinta, tiksliau, papildytas Žmogaus teisių komiteto funkcijų katalogas dėl to, ką čia ką tik kolega pristatė. Komitetas

rugsėjo 21 dieną šią Statuto pataisą svarstė, visi aštuoni dalyvavę balsavo už ir pritarė patobulintam Statuto projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Svarstymo stadijoje yra skelbiama diskusija. Pirmoji kalba A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, šiandien svarstome Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio pataisą. Taip mes reaguojame į Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą byloje „Romuva“ prieš Lietuvą.

Vienas pagrindinių Lietuvai priekaištų, kuriuos galima išskaityti minėtame sprendime, yra tai, kad valstybės pripažinimo religinėmis bendruomenėmis procedūra yra per daug arbitrali. Įstatyme trūksta aiškių kriterijų, pagrindų, kurie besikreipiančiai religinei organizacijai padėtų susiorientuoti, ar gali pagrįstai tikėtis teigiamo Seimo nutarimo.

Džiaugiuosi, kad šiandien galime žengti nedidelį žingsnį į priekį šioje srityje. Ir visgi norėčiau pasakyti keletą kritinių pastabų. Pirmiausia, net jaunimo politikoje valstybės institucijos perėina prie principo, kad nieko negalima spręsti apie jaunimą be jaunimo dalyvavimo. Iš tikrųjų perfrazuoti ir pritaikyti šią analogiją būtų galima ir čia: nieko nespręsti apie religines organizacijas ir jų būklės reguliavimą be religinių bendrijų dalyvavimo. Esu tikra, kad tiek svarstydami šią pataisą, tiek ateityje sprenddami dėl viso Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo atnaujinimo privalome įtraukti religines organizacijas į šį klausimo svarstymą.

Kita kritinė pastaba būtų susijusi su Seimo narių pateiktais pasiūlymais dėl šio projekto, taip pat ir mano pasiūlymu. Esu tikra, kad svarstomą projektą dar galima gerokai patobulinti. Neužtenka tik abstrakčiai įstatyme pasakyti ar numatyti, kad religinė bendrija, kuri siekia valstybės pripažinimo, turi turėti atramą visuomenėje. Atsižvelgiant į konstitucinę doktriną, yra svarbu konkretizuoti, ką reiškia turėti atramą. Kitu atveju vėl prasilenkiame su teisiniais religinių bendruomenių lūkesčiais, nes terminas „atrama“ gali būti įvairiai interpretuojamas.

Galiausiai dabartiniame projekte yra numatyti du terminai. Tai yra dvejų metų terminas po neigiamo Seimo sprendimo dėl valstybės pripažinimo suteikimo ir penkerių metų terminas dėl Seimo sprendimo dėl valstybės pripažinimo panaikinimo, po kurių būtų galima kreiptis dėl valstybės pripažinimo pakartotinai. Mano manymu, šie terminai yra niekuo nepagrįsti. Esu tikra, kad toks terminas negali būti procesinė bausmė, todėl siūlau šiuos terminus pakeisti į įstatyminę nuostatą, kad kreiptis dėl valstybės pripažinimo pakartotinai, kai Seimas atmetė tokį prašymą arba panaikino valstybės pripažinimą, būtų galima tik tada, kai išnyksta nutarimuose dėl valstybės pripažinimo nesuteikimo ar atėmimo įvardinti pagrindai, taip pat religinė bendrija atitinka kitus įstatyme numatytus kriterijus dėl valstybės pripažinimo.

Gerbiami kolegos, tikiu, kad mes dar turime pakankamai laiko ir įstatymas bus ši tikrųjų koreguojamas, todėl kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui svarstymo stadijoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Diskutuoti kviečiu R. Šarknicką.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Džiugu, kad tokie projektai pagaliau pasiekia dienos šviesą, kadangi tai yra svarbus žingsnis siekiant užtikrinti žmogaus laisves ir teises. Vis dėlto projekte išvelgiu tam tikrų rizikų, kur ne iki galo išsprendžiamas dabar esantis ydingas reglamentavimas, kurį Lietuva ir Seimas patyrė „Romuvos“ atveju. Taigi, situacija gali vėl pasikartoti, net ir priėmus šį įstatymo projektą.

Pagal siūlomą įstatymo pakeitimą religinei bendruomenei net ir atitinkant visus įstatymo nustatymus, valstybės pripažinimo kriterijus, kaip ir buvo „Romuvos“ atveju, Seimas balsuodamas vis tiek galėtų tiesiog atsisakyti suteikti valstybės pripažinimą. Ar atsižvelgiama į tai, ar mes kur nors pajudame iš šio taško, kuriame dabar esame, ar mes įgyvendiname Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą? Mano manymu, ne. Jei religinė bendruomenė tenkina visas sąlygas, kurias, be kita ko, Seimas pats ir nustatė, ir atnaujiną dabar, kodėl Seimo nariai turi teisę ignoruoti įstatymą ir nesuteikti statuso? Tokiu atveju religinė bendruomenė yra priversta laukti dar dvejus metus iki pakartotinio teikimo arba ginti savo teises teismuose, taip ne tik švaistyti laiką, bet ir santaupas. Mano manymu, tuo atveju, jei Teisingumo ministerija pateikia išvadą, kad religinė bendruomenė tenkina visas valstybės pripažinimo sąlygas, jai valstybės pripažinimo statusas turėtų atitekti kone automatiškai, be jokių papildomų Seimo balsavimų. Kadangi šioje salėje, kaip

jau buvo praeitą kadenciją religinės bendruomenės atveju, politiniai interesai gali būti laikomi viršesni nei žmogaus teisės, tai jau būtų nedemokratinis sprendimas.

Taigi dar kartą norėčiau pasveikinti, kad judame į priekį, tačiau, mano įsitikinimu, prigimtinių žmogaus teisių negalime laikyti politinių interesų įkaitu. Turiu omenyje, kad Seimo nustatytus kriterijus atitinkančiai religinei bendruomenei valstybės pripažinimas turėtų atitekti arba automatiškai, arba supaprastinta procedūra. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam kolegai. Nėra norinčių daugiau kalbėti diskusijose. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Taigi balsuosime netrukus – 15 val. 10 min., o gal net ir porą minučių anksčiau.

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projektas Nr. XIVP-2007(2) (svarstymas ir priėmimas)

Taigi popietinės darbotvarkės 6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projektas Nr. XIVP-2007(2). Pranešėjas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas R. Juška.

R. JUŠKA (LSF). Komitetas apsvarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū komiteto pirmininkui. (*Balsai salėje*) Dėl nutarimo projekto svarstymo stadijoje nori kalbėti A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Žiūriu, kad pirmininkas į mane taip piktai žiūri, tai aš visai nepiktai pakalbėsiu (*Balsas salėje: „Kaip psichiatras.“*) kaip psichiatras ir psichiatrija, tiesą sakant, paliesiu.

Tikrai buvo smagu susitikti ir išklausti kandidatę frakcijoje, bet, kadangi visi turėjome labai daug klausimų, aš ten paklausti nespėjau, tai aš tiesiog papolemizuosiu kai kuriais dalykais ir išsakysiu gal tokius palinkėjimus, pageidavimus, kaip aš įsivaizduoju, kaip vis dėlto nemaža dalis Seimo narių tikisi, ko Vyriausioji tarnybinės etikos komisija galėtų galbūt laikytis.

Ko aš norėjau paklausti frakcijoje? Tai norėjau kandidatės paklausti, koks yra jos požiūris į psichiatriją, čia kolegos labai teisingai pataikė, ir kodėl toks klausimas. Tokie dalykai kaip regimybės ir girdimybės yra šiek tiek psichiatrijos sritis, kai žmonės mato, ko nėra, arba girdi, ko nėra.

Kolegos frakcijoje klausė, kadangi mes ne vienas esame susidūręs su šia institucija, kai kurie tokiose kazuistinėse situacijose, pavyzdžiui, kad esame nedeklaravę, nuslėpę, kad esame ministrai ir panašiai, tai lyg ir išgirdome jūsų atsakymą ir pažadą, kad tokia praktika neturėtų būti normali, kad vis dėlto prevencija turėtų būti svarbi. Mano klausimas ir pastebėjimas yra toks daug rimtesnis.

Visos šitos regimybės ir girdimybės politikus įveda į tokį pilką lauką, kur žmonės, kurie tikrai nėra nusiteikę ką nors pažeisti, pažeisti įstatymus... Man teko patirti tą asmeniškai, teko bandyti ir per teismus išsireikalauti, kad sprendimai būtų panaikinti, ir, deja, vienas teismas, nors ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą, Konstitucinis Teismas pasakė, kad patys ir išsiaiškinkite dėl teisės normos, kuri šiuo metu yra galiojanti, ir man liko galiojanti nuobauda. Aš iki šiol nežinau, ką aš, tiesą sakant, pažeidžiau, nes kalbama apie kažkokias, suprask, regimybes, girdimybes ir panašiai.

Aš kandidatei visgi noriu palinkėti neužsidaryti tarp institucijos durų, nes visų viešųjų ir privačių interesų derinimo tikslas turėtų būti visgi sukurti aiškumą žmonėms, kurie užima pozicijas, dalyvauja politikoje, ko vis dėlto reikėtų vengti, kokių dalykų, nes pagal dabartinius išaiškinimus ir priimtus sprendimus, aš pasakysiu tokį pavyzdį, nė vienas žmogus Lietuvoje negali būti, pavyzdžiui, sveikatos apsaugos ministru. Kodėl? Todėl, kad jis greičiausias ras ką nors kažkelintoje giminėje, kuris dirbs kokioje nors ligoninėje, galų gale net ir sveikatos ministras, tegul ir ne medikas, bus pacientas, vadinasi, lankysis kokioje nors, gal ir ne vienoje, sveikatos priežiūros įstaigoje ir panašioje institucijoje.

Tai mano palinkėjimas kandidatei yra grįžti į Seimą, jeigu Seimas apsispręs jus tvirtinti slapto balsavimu, grįžti į Seimą su projektais, kurie ne tik deklaruotų viešumą, skaidrumą, interesų derinimo skaidrumą, bet ir suteiktų aiškumo visiems kolegoms, kurie dalyvauja politikoje. Tai to ir palinkėsiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Daugiau norinčių kalbėti diskusijoje nėra. Kolegos, prieš balsavimą mes turėtume patvirtinti slapto balsavimo biuletenį. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, dar kandidatė turi teisę kalbėti, bet aš žinau, kad ji nepageidavo. Teisingai aš suprantu? Nepageidavo kalbėti, todėl aš jos ir nekviečiau.

Turime patvirtinti slapto balsavimo biuletenį, jame bus įrašas dėl Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projekto priėmimo, kuriame bus trys skiltys – už, prieš, susilaikoma. Kolegos, kaip visada turite išbraukti tas, kurios nereikalingos, ir turi likti švari ta, kitaip sakant, jeigu norite balsuoti už, prieš ir susilaikoma turi būti išbraukta arba kryžiuuku, arba kaip jums patinka, paprastai kryžiuuku. Ar galime pritarti bendru sutarimu balsavimo biuletenio pavyzdžiui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Taigi, kolegos, atėjo laikas balsuoti dėl... Beveik atėjo laikas, yra dar pusantros minutės. Ar jau balsuojame, ar dar laukiame? (*Balsai salėje*) Galime balsuoti, ar ne? (*Balsai salėje*) Jūs klausimą kam turite? Vieno klausimo nespėsime, nes yra pateikimas, būtų svarstymas – taip. Faktiškai liko 40 sekundžių iki balsavimo intervalo pradžios. Gerbiami kolegos, kol aš perskaitysiu, ir ateis balsavimo laikas.

15.09 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos valdžios įvykdyto lietuviškų mokyklų uždarymo“ projektas Nr. XIVP-2013(3) (priėmimo tęsinys)

Balsuojame dėl Seimo rezoliucijos „Dėl Baltarusijos valdžios įvykdyto lietuviškų mokyklų uždarymo“ projekto Nr. XIVP-2013(3). Kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, balsuojame.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 100: už – 100, prieš, susilaikiusių nėra. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

15.10 val.

Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas klausimas – Baudžiamojo kodekso 250, 251 ir 252 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1795(2). Svarstymas. Balsuojame. Svarstymo stadija.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 109, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo Baudžiamojo kodekso pataisoms pritarta.

15.11 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27¹, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1445(3), Administracinių nusižengimų kodekso 28, 29, 71, 415, 416, 417, 420, 422, 423, 424, 426, 427, 428, 431, 589, 602, 603, 608, 611 ir 686 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1446(3), Baudžiamojo kodekso 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1447(3), Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248¹, 248², 248³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1448(3), Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1091 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1836(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas – Saugaus eismo automobilių keliais daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1445(3). Svarstymo stadija. Ir lydimieji projektai: Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-1446, Baudžiamojo kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-1447, Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-1448 ir Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-1836. Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 98, prieš – 7, susilaikė 6. Po svarstymo įstatymų projektų paketui pritarta.

15.12 val.

Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo Nr. I-1057 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1850(2), Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1851(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1850(2) bei Seimo statuto 70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1851(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 105, balsavo 102: už – 67, prieš – 1, susilaikė 34. Projektams po svarstymo pritarta.

Kolegos, dabar mes turime priimti Seimo nutarimą „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“. Balsavimas slaptas. Slapto balsavimo kabinos įrengtos čia, antrame aukšte prie šio išėjimo. Tam skiriame 15 minučių ir darome 15 minučių slapto balsavimo pertrauką. Kolegos, grįžtame į salę 15 val. 30 min. Komisijos nariai, prašom užimti pirmiausia savo vietas. Taigi pertrauka iki 15 val. 30 min.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pradedame posėdį po slapto balsavimo pertraukos. Per šoninį mikrofoną – Valdemaras. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Dėl prieš tai vykusio balsavimo salėje. Įskaitykite „už“ vietoj „susilaikė“.

PIRMININKAS. Dėl kurio klausimo?

V. VALKIŪNAS (DPF). Dėl tų, kaip jų... (*Balsai salėje*) „Romuvos“, taip.

PIRMININKAS. Dėl Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo?

V. VALKIŪNAS (DPF). Taip, taip.

PIRMININKAS. Balsuojate už?

V. VALKIŪNAS (DPF). Už.

PIRMININKAS. Dėl protokolo. Kolega norėtų balsuoti už. D. Kepenis taip pat per šoninį mikrofoną.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėl praėjusio balsavimo. Balsavau už.

PIRMININKAS. Irgi dėl Religinių bendruomenių ir bendrijų bei dėl Statuto?

D. KEPENIS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Taip pat dėl protokolo. D. Kepenio balsas už. Taigi V. Valkiūnas ir D. Kepenis dėl Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo bei dėl Statuto svarstymo stadijoje balsavo už. Prašome pažymėti protokole.

15.32 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2019 (pateikimas)

Kolegos, popietinės darbotvarkės 2-8 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2019. Pateikimas. Prašom. Komiteto pirmininkas A. Žukauskas.

Ir dar vienas klausimas. Noriu, kolegos, pasitarti prieš pradedant komiteto pirmininkui pristatyti, pateikti projektą. Kadangi liko tik trys darbotvarkės klausimai, ar jūs neprieštarausite, kad po kiekvieno projekto mes galėtume balsuoti iš karto? (*Balsas salėje: „Neprieštaraujame.“*) Ačiū, bendru sutarimu balsuosime iš karto po kiekvieno projekto. Dėkoju. (*Balsai salėje*)

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami Seimo nariai, pavasarį mes priėmėme Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių, tarp jų ir 77 straipsnio, pakeitimus. Įgyvendinimo dalyje buvo numa-

tyta, kad 77 straipsnyje įteisintas vadinamasis studentų nubyrejimo toleravimas, tai yra finansavimo išlikimas, kol nenubyra 25 %, įsigalioja nuo 2023 metų. Tačiau atsirado įvairių interpretacijų ir aiškinimų, kokių studentų nubyrejamą reikia skaičiuoti. Todėl siūlomas įstatymo pakeitimas numato, kad bus skaičiuojamas nubyrejimas tų studentų, kurie įstojo į aukštąsias mokyklas ne anksčiau kaip 2023 m. sausio 1 d. Toks patikslinimas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmas klausia E. Jovaiša. Prašom, kolega.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Akademike, kaip čia atsitiko? Juk mes, regis, pavasarį labai aiškiai nustatėme, kad šitas įstatymas įsigalioja nuo 2023 metų. Visos veiklos, ten numatytos, tarsi turėjo būti aiškiai visiems suprantamos. Kam kilo šios interpretacinės nuotaikos?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Iš tikrųjų mums atrodė, kad viskas aišku, bet kai aukštosios mokyklos pradėjo žiūrėti, atsirado teisininkų nesutarimas. Vieni aiškino, kad tai galioja ir anksčiau įstojusiems, kiti aiškino, kad tik nuo 2023 metų. Čia tiesiog sukonkretinama, kad nebūtų tų interpretacijų.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Maždaug apie tą patį klausimas. Ar kas nors apskaičiavo finansinę išraišką nuo vieno varianto iki kito, kiek tai maždaug galėtų finansiškai kainuoti? Vis tiek ankstesnis išlaikymas kainuoja.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ministerija signalizavo, kad jeigu skaičiuotume visus nuo ankstesnių metų nubyrejusius, tam nėra finansinių išteklių. O ministerija apskaičiavo, kaip ir mes suprato, kad tik tai tiems, kurie įstoja nuo 2023 m. sausio 1 d. ir vėliau. Išteklių yra pagrįsti, derinome.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Atsakėte į visus klausimus.

Dėl balsavimo motyvų už nori kalbėti A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, valstybės finansavimo faktorius studijų išlaidoms padengti nuolat kelia prieštaringas emocijas ir diskusijas. Todėl labai gerai, kad atsakingai ir jaučiai žiūrima į teisinį klausimo reglamentavimo tobulinimą. Gerai įsiklausiau į siūlymą birželio mėnesį priimto įstatymo nuostatas taikyti priklausomai nuo priėmimo į valstybines aukštąsias mokyklas datos. Kaip paaiškino pranešėjas, birželio mėnesį priimto įstatymo pakeitimo nuostatos būtų taikomos skiriant valstybės finansavimą studijų išlaidoms padengti, asmenų, priimtų į valstybines aukštąsias mokyklas ne anksčiau kaip 2023 m. sausio 1 d., studijų kainai apmokėti. O skiriant valstybės biudžeto lėšas asmenų, priimtų į valstybines aukštąsias mokyklas iki 2023 m. sausio 1 d., studijų kainai apmokėti būtų taikomos anksčiau galiojusios Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos.

Taigi, manau, sąsaja tarp naujai priimto įstatymo ir iki tol galiojusio įstatymo taikymo praktikoje, įsigaliojimo terminų priderinimas prie priėmimo į aukštąją mokyklą termino yra logiškas ir proporcingas. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių kalbėti. Kolegos, pasisakė visi, kurie norėjo kalbėti. Kas už tai, kad pritartume po pateikimo Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui? Galime bendru sutarimu ar norite balsuoti? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Galime bendru sutarimu. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Kolegos, kitas darbotvarkės... Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti spalio 27 dieną. Galime pritarti dėl komiteto ir svarstymo datos? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. XIII-1896 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2008 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. XIII-1896 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir

Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2008. Pateikimo stadija. Pranešėjas – A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami Seimo nariai, praeitais metais mes...

PIRMININKAS. Pateikimas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). ...padarėme Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus, kuriais Lietuvos mokslo tarybos savininku, taip sakant, tapo Vyriausybė, iki tol buvo Seimas. Tačiau teisininkai pastebėjo, kad Lietuvos mokslo taryba dar užsiliko šitame Seimui pavaldžių ir atskaitingų institucijų sąrašė. Tiesiog mums reikia užbaigti procesą, išbraukiant Lietuvos mokslo tarybą iš minėto sąrašo. Kviečiu pritarti šitam higieniniam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Niekas nenori jūsų klausti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Kaip pagrindinis siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti spalio 27 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta dėl komiteto ir svarstymo datos.

15.38 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 6 ir 104 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2025 (pateikimas)

Ir paskutinis darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 6 ir 104 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2025. Pateikimo stadija. Pranešėjas – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, teikiu jūsų dėmesiui Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymą. Jo tikslas yra pakeisti kai kurias įstatymo nuostatas, siekiant palengvinti tam tikrų statinių statybą vietovėse, kurios yra apsaugotos nuo potvynių, jeigu tai leidžia specialūs dokumentai ir statinio statyboms potvynis iš esmės negresia, siekiant išspręsti kai kurias 2020 metais atsiradusias biurokratinės žemės naudojimo sąlygų kliūtis. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia V. Aleknaitytė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, norėčiau paprastai žemiškai ir ūkiškai paklausti, koks iš tikrųjų yra tikslas? Aš įžvelgiu tam tikrą lyg ir prieštaravimą. Mes kalbame apie statybas didelės potvynių grėsmės zonoje ir tuo pačiu metu jūs sakote, kad statysite ten, kur nėra tokios grėsmės. Kokią čia mes ūkinę, humanitarinę ar socialinę problemą sprendžiame? Padėkite suprasti.

T. TOMILINAS (DFVL). Kaip aš suprantu iš to, kaip yra pateikiamas projektas, tiesiog bus galima naudotis hidrologiniais skaičiavimais, poveikio aplinkai vertinimo dokumentais ir ten, kur tai yra visiškai įmanoma ir nesudaro jokių realių grėsmių, ta statyba bus įmanoma. Problema... Iš esmės sprendžiami teritorijų plėtros klausimai, kurie nuo 2020 metų yra įstrigę tose vietovėse, Klaipėdos regione ir kitur, kur galioja labai griežti apribojimai. Bet aš manau, kad iš tikrųjų atsižvelgiant į pastabas bus galima komitete arba iš esmės atmesti projektą, arba pritarti patobulinus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausti nori K. Starkevičius. *(Balsai salėje)* Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, tikrai noriu tokio patikslinimo. Atkurta nuosavybė ir specialiosiose sąlygose įrašyta, kad ten užliejamos pievos ir statyba negalima. Kalbėsiu, atsimenu, faktiškai Neris, Nevėžis prie Kauno. Žmonės kažkokiu būdu išsikovojo teisę statyti ten namus. Po dešimt metų užliejo. Tada visi sako, kodėl buvo leistos statybos? Štai aš matau galimą ir tokį atvejį, nes gamta, patys žinote, 10–20 metų ciklai, tada vėl atsisuks į mus ir klaus, kodėl Seimas leido ten statyti?

T. TOMILINAS (DFVL). Aš visiškai pritariu jūsų nuogastavimams. Jeigu Aplinkos ministerijos specialistai, kitų tarnybų specialistai galės mokslškai įrodyti, kad įmanomas koks nors tam tikrų statinių apsaugojimas net esant stipriems potvyniams, tada vienas dalykas, jeigu to neįrodys komitete, tai, aišku, taip daryti nereikia.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pranešėjau, prieš svarstant šį klausimą reikia susipažinti su potvynių istorija, kuri yra buvusi mūsų regione. Man konkrečiai teko matyti Vyslos išsiliejimo Krokuvos apylinkėse padarinius. Potvynis pasiekė ne tik pačią Vyslą, bet ir jos intakus, užkilo gerokai prieš srovę ir labai daug žmonių prarado turtą, nemažai žuvo. Kas yra šito įstatymo iniciatorius ir naudos gavėjas? Jūsų nuomonė.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš manau, jeigu mokslas atsako į klausimą, kad galima net ir esant ypatingam potvyniui apsaugoti turtą, tai naudos gavėjas yra tie žmonės, kurie gyvena teritorijoje, kurios Dievo, likimo būdu atsidūrė ten, kur atsidūrė. Ten irgi žmonės nori gyventi, nori auginti vaikus ir panašiai. Lietuvoje mes esame apgyvendinę visą Lietuvą, nėra taip, kad kokie nors regionai yra visiškai išmesti iš gyvenamųjų teritorijų plėtros. Tačiau jeigu mokslininkai pasakys, kad tai neįmanoma, tai žinoma, kad to daryti negalima.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų kolegos kelia tikrai teisingus klausimus. Galbūt būčiau nekalbėjęs, bet kolega Kazys priminė Kauno rajono pavyzdžius. Man dar būnant ministru asmeniškai teko kalbėtis su Kulautuvos bendruomenės žmonėmis. Ten iš tiesų yra kuriozas, nes žmonėms, politiniams kaliniams ir tremtiniais, buvo gražinta žemė, išdalinti sklypai, kitiems dėl žemės paėmimo miestuose dėl valstybės poreikių buvo taip pat gražinta žemė, sklypai gyvenamiesiems namams statyti užliejamose pievose. Tie, kas spėjo pasistatyti, gyvena ir šiandien, o tie, kurie nespėjo, tiesiog bendra tvarka buvo priimtas įstatymas, įsigaliojo, kad ten draudžiama statyti. Įsivaizduokite, kaimynystėje ar netgi toliau nuo upės žmonės negali šiandien pasistatyti namo dėl to, kad galioja šis įstatymas.

Iš tiesų turbūt Lietuvoje daugiau vietų yra tokių kuriozų. Aišku, kyla klausimų, turbūt labai pagrįstų, kad nesinorėtų, kad, tarkime, Vilniuje, upės pakrantėje, visur išdygtų pastatai ir ten atsirastų kokios nors papildomos infrastruktūros dėl galbūt verslo interesų. Čia turbūt yra darbas ir klausimai, kurie turėtų būti atsakyti komitete, bet iš principo yra vietų, kur tikrai yra istoriškai žmonėms turbūt padaryta žala ir tie teisėti lūkesčiai yra, vadinkime, sugriauti, nes jie tiesiog laiku nepadėjo tos plytos arba akmens, kur šiandien kaimynystėje stovi namai. Kolegos, manau, klausimas aktualus ir ta diskusija galėtų iš tiesų būti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, aktualija verta diskusijos, todėl aš balsuosiu už, bet noriu pasakyti keletą aspektų. Mes pasitikrinome, kad tie hidrologiniai skaičiavimai, na, nėra apibrėžti, todėl prašysime Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

Kita vertus, yra, kaip Kęstutis minėjo, ne tik privačių objektų, bet, pavyzdžiui, M. K. Čiurlionio kongresų salė Aleksote statoma, taip pat konkursas įvykdytas Kauno savivaldybės, neužstatomoje užliejamoje pievoje. Po to reikia ieškoti ir minkyti galvas, kaip iš esmės leisti šią vietovę užstatyti. Tai ne tik privatus, bet ir viešieji objektai.

Aš irgi norėčiau pasakyti liūdną tiesą: potvyniai kartojasi ir potvyniai intensyvėja. Matėme, kas praeitą vasarą dėjosi Vokietijoje, kai ištisi kaimai buvo nuplauti. Pakistane dabar, na, Pakistanas lyg ir toli, bet trečdalis teritorijos užliejama. Kažkada bus užlieti šie objektai tų, kurie su entuziazmu šiandien veržiasi prie vandens. Tai turėkime tą omenyje, kad ir kas planuotų statybas. Iš esmės projektui galima pritarti, bet Vyriausybės išvados tikrai paprašykime.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Išsakytos nuomonės.

Taigi balsuojame dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 6 ir 104 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-2025. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 66, prieš – 4, susilaikė 26. Po pateikimo projektui pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 24 dieną. Taip pat ministras pasisakydamas paprašė prašyti Vyriausybės išvados. Ar galime pritarti dėl svarstymo komitete ir Vyriausybės išvados bei datos? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Kolegos, kadangi šis klausimas išspręstas, aš turiu paskelbti slapto balsavimo... (*Balsai salėje*) Jau pritarėme ir dėl komitetų, ir dėl svarstymo datos. Gerai, aš paskelbsiu slapto balsavimo protokolo rezultatus.

15.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ projektas Nr. XIVP-2007(2) (priėmimo tęsinys)

Pirmiausia... (*Balsai salėje*) Kolegos, ramybės, visiems bus suteiktas žodis. Balsų skaičiavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota 109 biuleteniai, rasta 109 biuleteniai, galiojančių – 106, trys negaliojantys. Už – 82, prieš – 9, susilaikė 15. Taigi pritarta. Nutarimas „Dėl Virginijos Aleksejūnės skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare“ priimtas. Sveikiname ir linkime sėkmės. (*Gongas*) Gal dabar norėsite tarti žodį? Ne. Taigi sėkmės. Iki susitikimo čia, salėje, kai reikės jums prisiekti.

Dabar per šoninį mikrofoną eilės tvarka. J. Jarutis pirmas.

15.50 val.

Seimo narių pareiškimai

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu padaryti pareiškimą Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei dėl diskusijos privalomo įtraukimo į darbotvarkę. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 92 straipsnio 3 dalimi prašome įrašyti diskusiją dėl migrantų iš Rusijos Federacijos įleidimo į Lietuvą į Seimo 2022 m. rugsėjo 29 d. posėdžių darbotvarkę ir pakviesti atsakingus pareigūnus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas... Prašom per šoninį mikrofoną V. Pranckietį.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Noriu, kad grįžtume prie to klausimo, dėl kurio svarstymo pabaigos ir atsistojau čia, tai yra Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo. Kaip papildomą siūlau įrašyti Kaimo reikalų komitetą. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs dėl to paties? Prašau, per šoninį mikrofoną K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš taip pat manau, kad jūs be reikalo paskubėjote užbaigti tą klausimą. Norėčiau, kad būtų įrašytas ir Antikorupcijos komisijos darbas, nes, aš matau, čia kvepia labai įdomiais interesais. T. Tomilinas, kuris šiaip pasižymi preciziškumu ir labai tvarkingai pristato klausimus, nesugebėjo net atsakyti iš tribūnos, ką pristatė. Labai keistai atrodo, kai jis sako – galbūt kažką kažkaip bus galima patobulinti, nes nesuprantu, ką pristatau. Tai ką jis pristatė, kodėl pristatė, kieno interesai už to kyšo? Man čia labai viskas yra įdomu.

PIRMININKAS. Jūs dėl komiteto?

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Dėl komisijos.

PIRMININKAS. Kaimo reikalų. (*Balsai salėje*) Prašom. J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Mielie kolegos, matau, sukėlė daug klausimų šis įstatymo projektas, tai mes tikrai pritariame ir tegul plačiau pasvarsto visos komisijos, komitetai. O iš tikrųjų mūsų kaip pagrindinis Aplinkos apsaugos komitetas, jeigu matys, kad reikės kokių nors saugiklių, tai tikrai mes su Tomu registruosime ir sudėsime. O šiaip intencija – norisi padėti gyventojams, žmonėms. Čia nieko tokio baisaus nėra.

PIRMININKAS. Kolegos, kaip papildomas pasiūlytas Kaimo reikalų komitetas ir... (*Balsai salėje*) Antikorupcijos komisija. Kolegos, galime pritarti bendru sutarimu? Ne. Aš tada atskirai paklausu. Dėl Kaimo reikalų komiteto kaip papildomo statuso galime pritarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Kaimo reikalų komitetas kaip papildomas svarstys Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą. Dėl Antikorupcijos komisijos kaip papildomos komiteto sąlygomis galime pritarti? (*Balsai salėje: „Galime, galime.“*) Siūlo balsuoti kolegos. Ne visi, yra prieštaraujančių. Prašom balsuoti dėl Antikorupcijos komisijos, kad būtų kaip papildomas komitetas dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projekto. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 94, balsavo 93: už – 89, prieš – 3, susilaikė 1. Taigi, kolegos, pritarta.

Aš perskaitau visus komitetus ir komisijas, kurie turės svarstyti šį įstatymo projektą. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomi – Kaimo reikalų komitetas ir Antikorupcijos komisija. Svarstymo data – lapkričio 24 diena, bet taip pat mes pritariame ir prašymui, kad Vyriausybė pateiktų savo išvadą dėl šio projekto.

Kolegos, visi darbotvarkės klausimai apsvarstyti. Registruojamės paskutinį kartą šiandien.

Užsiregistravo 89 Seimo nariai.

Taigi rugsėjo 27 dienos popietinis posėdis baigtas. Gero vakaro visiems! (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 208 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 29 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
V. MITALAS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami kolegos. Užimkime darbo vietas. Rytinį plenarinį posėdį pradedame. (*Gongas*) Kibsimė į šios dienos darbus.

Registruojamės, gerbiami kolegos, labai visų mėgstamas veiksmas. Atlikime jį, sužinosime, kiekgi yra mūsų šiandien pasiryžusių priimti nemažą skaičių įstatymų projektų.

Užsiregistravo 111 Seimo narių.

10.02 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. rugsėjo 29 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pradedame darbą. Pirmasis klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ir greičiausiai dėl to matau keletą kolegų prie mikrofono. Gerbiamas A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Frakcijos vardu noriu paprašyti į darbotvarkę sugražinti klausimą, Alkoholio kontrolės įstatymo projektą Nr. XIVP-706 (kolegos L. Slušnio). Jeigu svarstome Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas, tai būtų logiška nagrinėti viską, kas yra pateikta. Frakcijos vardu prašome jį įtraukti į darbotvarkę.

PIRMININKAS. Bet iš tikrųjų jūs siūlote į opozicinę darbotvarkę? Ar į rytinę?

A. VERYGA (LVŽSF). Į rytinę, ten, kur jis iš pradžių, pirminiame darbotvarkės variante, ir buvo.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, bet L. Slušnys pats siūlė jį išbraukti. Ar tai yra įmanoma, kad autoriai siūlo, o kolegos per prievartą dabar tą bandys?.. Gal pakomentuokite, gerbiamas Linais Slušny. Man atrodo, taip neišeina.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš pirmiausia labai dėkoju už tokį rūpestį dėl to, kad būtų įtrauktas mūsų komandos... kurie pasirašėme dėl draudimo sekmadieniais. Bet mes pasitarėme, ir aš prašau išbraukti jau dabar komandos vardu šitą klausimą. Jeigu nori, tai tegul registruoja pats A. Veryga naują versiją, ir ačiū. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, nepykite, išgirdome autorių nuomonę. Jeigu autoriai įstatymo ne-teikia, tai mes per prievartą negalime autorių pastatyti į tribūną, atvesdinti neišeina. Gerbiami kolegos, supraskite. Ir apskritai mes šiandien turime iki 21 valandos vakaro numatytą darbotvarkę, tai būkime šiek tiek konstruktyvesni. Gerbiami kolegos, prašom tik rimtus pasiūlymus.

Gerbiamas J. Džiugelis. Prašau.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, ypač kreipiuosi į opoziciją ir į L. Savicką, kuris šiandien organizuoja diskusiją, kaip išsaugoti darbo vietas Lietuvos rinkoje. Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad bendru Valdybos sprendimu yra sukurta darbo grupė darbo rinkos problemoms spręsti. Aš tikrai kviesčiau gerbiamą Luką aktyviau dalyvauti priimant sprendimus darbo grupėje ir perkelti šią diskusiją, kuri numatoma plenarinio posėdžio metu, į dalykinę ir sprendimus priimančią darbo grupę. Man atrodo, mes čia esame tam, kad priimtume sprendimus, o ne virpintume orą. Gerbiamas Lukai, informuoju, kad vakar vyko toks posėdis ir jūsų ten nebuvo. Todėl kviečiu pirmadienį padaryti tokią diskusiją šiuo formatu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Aš vis dėlto prašyčiau teikti savo siūlymus, o ne kažkam siūlyti kažką daryti. Į abi puses aš apeliuoju.

Gerbiamas P. Gražulis dabar.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamas pirmininke, frakcijos vardu. Vakar girdėjau laidą „Lietuva kalba“, joje dalyvavo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas L. Kasčiūnas ir jis sakė, kad šiuo klausimu jau diskutuoja Seimas, kad Rusijos piliečiai, turintys Lietuvos kilmę, Kaliningrado srityje būtų įleisti į Lietuvą. Jau yra duomenų, kad yra išvežta nemažai lietuvių ir jie žūsta fronte kovodami prieš Ukrainą.

Aš dar kartą klausu, ponai konservatoriai, kodėl jūs išbraukėte šią rezoliuciją iš Seimo darbotvarkės, balsavote prieš? Ar jūs tarnaujate V. Putinui, norite, kad Lietuvos piliečiai, tokie kaip teigia D. Žalimas, eitų kariauti prieš Ukrainą? Pasakykite, su kuo jūs? Todėl aš prašau frakcijos vardu įtraukti rezoliuciją Nr. XIVP-2039 „Dėl lietuvių kilmės asmenų Rusijos piliečių, nenorinčių kariauti prieš Ukrainą, įleidimo į Lietuvą“. Prašome balsuoti frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Gerai. Vieną prašymą išgirdome. Fiksuoju. Balsuosime.

Gerbiamas A. Nekrošius ir tada jūs.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš visgi grįžčiau prie gerbiamo kolegų Lino projekto. Aš matau, kad yra pasirašiusių tikrai nemažai Seimo narių, tai ir I. Haase, A. Kupčinskas, J. Sejonienė, D. Šakalienė, A. Petrošius ir A. Sysas, gal galėtų jie patys pasakyti, ar jie tikrai atsisako visi pristatyti šitą projektą?

PIRMININKAS. Gerai.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Frakcijos vardu visgi prašome įtraukti.

PIRMININKAS. Gerbiamas V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Diskusiją organizuoja visos opozicinės frakcijos, ne vienas L. Savickas. Šiandien Seniūnų sueigoje buvome sutarę dėl darbotvarkės sudėliojimo eiliškumo. Ką tik kalbėjau su Sekretoriatu, šiek tiek galbūt ne taip suprato. Tikrai informacija tokia, kad jeigu sudėliotų šiek tiek eiliškumą kitaip, negu dabar pas mus sistemoje rodo, kai pasikeitė eiliškumas, bet pagal frakciją ir pagal visus dabar sudėliotus projektus, o turėtų būti tik vienas projektas. Vienas projektas vienos frakcijos, vienas projektas kitos frakcijos ir taip toliau, ir panašiai iki pat darbotvarkės, kad šiek tiek būtų geriau gal. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Reaguju iš karto į šią pastabą. Informacija, kad bus išspręsta. Sekretoriato darbuotojai prieis prie jūsų ir nušlifuos viską taip, koks jūsų pageidavimas buvo, bet kitus kartus būtų gerai ne likus mažiau kaip valandai iki posėdžio apsispręsti dėl tos tvarkos, tad čia tikrai nesame... Visi prisiimkime atsakomybę.

Dar gerbiama J. Sejonienė. Prašau.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Atsakau gerbiavam Arvydui. Matyt, visų pasirašiusių mūsų kolegų vardu įstatymo projekto neatsiimame. Tiesiog prašome jį šiandien išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Man atrodo, čia viskas aišku.

Gerbiamas V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Labai trumpą informaciją norėčiau, gal galėtume pateikti. Seimo valdyboje buvo informuota, kad Seimas elektrą perka po 7 centus. Gal vertėtų atsijungti nuo centrinio šildymo ir šildytis elektra? Gal galėtų Seimo Pirmininkė pasakyti, koks spekuliantas taip pigiai parduoda elektrą? Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet tai ne visai dėl darbotvarkės.

Gerbiami kolegos, man atrodo, turėsime vieną pasiūlymą, dėl jo balsuosime, bet aš tikrai visų prašau supratimo.

Pirmas aspektas. Šiandien numatyta labai ilga darbotvarkė.

Antras aspektas. Mes tikrai geranoriškai Seniūnų sueigoje labai daug ką sutarėme: ką išbraukiame, ką perkeliame į spalio 11 dieną, kaip dirbame. Nebeišbalansuokime Seimo darbo. Aš tikrai labai prašau.

Dabar balsuosime dėl P. Gražulio pasiūlymo dėl rezoliucijos „Dėl lietuvių kilmės asmenų Rusijos piliečių, nenorinčių kariauti prieš Ukrainą, įleidimo į Lietuvą išimties tvarka“ projekto įtraukimo. Dėl įtraukimo į darbotvarkę frakcijos vardu. Balsuojame. Kas už, vadinasi, įtraukti į darbotvarkę, kas kitaip balsuoja, vadinasi, neįtraukti.

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 55, prieš – 40, susilaikė 22. Taigi nėra įtraukiama rezoliucija.

Replika po balsavimo – P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (LRF). Ponai konservatoriai, ką tu, pone Kasčiūnai, vakar kalbėjai laidoje „Lietuva kalba“?! Jūs diskutuojate? Jūs antrą kartą iš darbotvarkės išbraukiate klausimą dėl Kaliningrado lietuvių, turinčių lietuvišką kilmę. Ką ta jūsų diskusija duos? Nieko neduos ta diskusija! Tegul Seimas išsako poziciją. Pone Kasčiūnai, aš diskusijoje, jūsų šiandien įregistruotoje...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, venkime *ad hominem* komentarus, nesipykime. Viskas. (*Balsai salėje*) Viskas, nesipykime. Žodžio laisvė irgi turi būti demokratiška ir inteligentiška. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Petrai, bus šiandien galimybė apie tai pasikalbėti. Iškelkite klausimą, ir viskas. Bus labai normali, civilizuota galimybė apie tai pasikalbėti, įvertinti tokius dalykus, ar mes turime galimybę užtikrinti kontrolę... (*Balsai salėje*: „Turime.“) ...patikrą ir panašiai. (*Balsai salėje*) Ar tikrai turime? Man kartais labai keista klausyti, pavyzdžiui, kai kurių frakčių, jos kaltina nebūtais dalykais, kad mes įsileidžiame, o po to balsuoja už tai, kad įsileistume.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos...

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Tai yra gal jūs susiimkite į rankas.

PIRMININKAS. Gerbiamas Laurynai, ačiū, supratome, bet aš tikrai siūlyčiau dėl turinio diskutuoti tada, kai bus tie klausimai, o ne tada, kai mes darbotvarkę priimame.

Dabar... D. Asanavičiūtė. Prašom.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Aš dar noriu šiek tiek patikslinti, kad Lietuvos Respublikos piliečiai, gyvenantys Rusijoje, yra įleidžiami į Lietuvos Respubliką. Žmonės, turintys kilmės dokumentus, pagal galiojantį Pilietybės įstatymą gali atkurti pilietybę, jie gali tai padaryti ir pačiame Kaliningrade, nes veikia konsulas. Mano žiniomis, tokių žmonių, atėjusių į konsulatą, buvo vienetai. Taigi yra priemonių įrodyti savo kilmę ir atkurti savo pilietybę.

PIRMININKAS. Mieli kolegos, nepradėkime diskusijos. Atsiprašau, aš nutraukiu gerbiamą Dalią ir nesuteiksiu žodžio. Dėl klausimo turinio diskutuokite tada, kai bus metas. Mes šiandien turime tikrai labai įtemptą darbotvarkę. Labai atsiprašau.

Dėl visos darbotvarkės. Dabar balsuosime, kas už visą darbotvarkę. (*Balsai salėje*) Prieš balsavimą, gerai. Gerbiami kolegos, dar susitarkime prieš balsavimą. Čia kai kurie klausimai nėra įrašyti į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą. Ar galime bendru sutarimu sutarti, kad juos įrašome, tuos, esančius darbotvarkėje, ir tuomet dėl visos darbotvarkės balsuojame? Dėkoju.

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 118, prieš nebuvo, susilaikė 2. Darbotvarkė priimta. Galime dirbti pagal ją.

10.12 val.

Informaciniai pranešimai

Aš tik norėčiau informuoti prieš kitus klausimus. Užsienio reikalų komiteto posėdžio protokolai. Dėl Seimo tarpparlamentinių ryšių grupės steigimo. Informuojama, kad nutarta pritarti Tarpparlamentinių ryšių grupės su Egipto Arabų Respublika, Jordanijos Hašimitų Karalyste ir Libano Respublika įsteigimui. Tokia informacija.

10.13 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^a straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2001(2) (priėmimas)

Jau patvirtintos darbotvarkės 1-2 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2001(2). Gerbiama A. Gedvilienė. Į tribūną nekviečiame, nes nėra pasiūlymų.

Priėmimas. Ar galime 1 straipsnį bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime 2 straipsnį bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime 3 straipsnį bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime 4 straipsnį bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Pastraipsniui procedūra įveikta.

Už – R. Žemaitaitis. Dėl viso projekto už.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų dar šių metų liepos 27 dieną aš parašiau straipsnį „Ar išsimozos konservatoriai rusišku mazutu?“. Praėjo trys mėnesiai ir konservatoriai toliau *mozojasi zūbus* rusiškoje naftoje arba rusiškame mazute. Šiek tiek trumpos informacijos, kodėl aš balsuoju už ir ką pasakė S. Gentvilas praėjusį antradienį. S. Gentvilas pasakė (cituojų): „Neatliko namų darbų politikai.“ Gerbiamas Simonai Gentvilai, noriu pasakyti. 2015 metais Liberalų sąjūdžio kandidatas R. Šimašius tampa Vilniaus miesto meru. Būtent Liberalų sąjūdžiui prasideda epopėja, kai pradeda statyti atliekų deginimo gamyklą. Dar įdomesnis dalykas, ką pasakė S. Gentvilas. Noriu informuoti, kad 2015 metais A. Sekmokas, buvęs energetikos ministras, irgi tapo Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nariu. Ir tapo ne bet kuo, o tapo vienu iš Vilniaus šilumos tinklų valdybos pirmininkų. Dar įdomesnis dalykas, kas atsitiko, kai R. Masiulis tapo Vilniaus šilumos tinklų valdybos pirmininku. Ką tai reiškia? Kad šitos keturios žmonės padarė viską, kad Vilniuje nebūtų ne tik deginimo gamyklos, bet ir biokuro gamyklos.

Dar įdomesnis dalykas, kad Vilniaus šilumos tinklus buvo bandoma pastatyti per „Uniper“ įmonę, o „Uniper“ įmonė, jums būnant Klaipėdos vicemeru, atėjo į Klaipėdos savivaldybę ir įkūrė „Fortumą“. „Uniper“ įmonė yra Suomijos ir Vokietijos įmonė, valdoma Rusijos kapitalo, ji yra penkta pagal Rusijoje išgaunamos elektros ir mazuto kiekį. Dabar klausimas, kas Vilniuje pateiks šitą mazutą? Akivaizdu, kad šitie asmenys.

Dabar dėl konservatorių. Kažkodėl klykiate, šaukiate, kad buvusi Vyriausybė nieko nepadarė, bet jūsų krikdemiško flango atstovas, gerbiamas G. Bakanas, yra paskiriamas Vilniaus šilumos tinklų direktoriumi, jį paskiria ne bet kas kitas, o V. Benkunskas. Tai gal galite man atsakyti, kaip čia atsitiko, kad per aštuonerius metus, kol jūs su R. Šimašiumi esate Vilniaus savivaldybėje, valdančiojoje daugumoje, absoliučiai nieko nepadarėte, kad nereikėtų mazuto kūrenti?

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ne laikas, nes aš pavėlavau. Įdomu yra tai, kad net D. Kreivys savo įsakyme Gerimąną paskiria valdybos nariu ir patarėju, kad jis patarinėtų grupei.

PIRMININKAS. Laikas. Gerbiama L. Girskienė kalbės prieš.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš pratęsiu kolegės Remigijaus pasisakymą, tik kalbėsiu dėl nepritarimo. Sprendimas koreguoti įstatymą taip, kad ekstremalios situacijos atveju būtų leidžiama nesilaikyti nustatytų aplinkosauginių reikalavimų, nėra geras ir tinkamas sprendimas, kad ir laikinai. Deginant mazutą, kaip teigia mokslininkai, į gyvenamąją aplinką išsiskiria kancerogeninės medžiagos ir tai labai padidina vėžinių susirgimų riziką. Todėl ir buvo atsisakyta deginti šitą kurą – būtent dėl poveikio sveikatai. Mieli kolegos, ne mazuto deginimas kenkiant klimatui ir gyventojų sveikatai leis išlaikyti praėjusių metų šildymo kainų lygį, o klaidų pripažinimas bei kompensacijos vilniečiams. Kviečiu nepalaikyti šių pakeitimų, nes žmonių sveikata svarbiau už viską. Ieškime kitų būdų šilumos energijos kainų šokui sumažinti, negalime nubraukti visų pasiekimų, pasiektų rezultatų, kuriant sveiką ir švarią aplinką, vienu brūkšniu. Kviečiu nepalaikyti.

PIRMININKAS. Už kalbės S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). 75 % Lietuvos centralizuoto šildymo sudaro atsinaujinanti energija. Deja, ne viską mes dar padarėme. Man atrodo, sugebėsime padėti ir ukrainiečiams persiorientuoti nuo dujų tiekimo grįsto šiluminio ūkio į atsinaujinančią energiją.

Bet šitas projektas nesusijęs tik su Vilniumi, aš į kitą projektą galiu pabaksnoti, kaip mes norėjome padėti ukrainiečiams. „Orlen Lietuva“ paprastai per vieną savo geležinkelio terminalų gabena tik benzina. Bet reikėjo greitai nugabenti į Ukrainą dyzelinį kurą. Taršos leidimus, TIPK'us, pakeisti užtrunka mėnesius. Buvo ant ribos, kad iš esmės „Orlen Lietuva“ negalėtų mūsų draugams ukrainiečiams nugabenti paramos iš mūsų Mažeikių. Dyzelino viršijimai, lakumas yra visiškai kitas negu benzino. Valstybė neturi įrankių čia ir dabar sureaguoti ir terminale, kuriame yra numatyta tik vieno naftos produkto krova, negalėtų leisti sparčiai perkrauti. Tai čia yra vienas iš pavyzdžių, kad ekstremalioms situacijoms valstybė neturi įrankių, kaip greitai pakeisti ar padaryti išimtis.

Todėl visas šitas projektas remiasi logika, kad mes sukuriame ilgalaikį instrumentą, tačiau šilumos ūkyje dėl visiems žinomos situacijos sukuriame laikiną įrankį. Komitetas sutvarkė, kad

tai būtų tik vienam šildymo sezonui. Manau, kad turime sutarti, kad tai yra visiškai laikinos priemonės šilumos ūkyje, o kitur mes turime turėti tuos įrankius, nes tokiais įrankiais naudojasi mūsų kaimynai Estijoje, mūsų kaimynai Lenkijoje, taigi, nesame išimtis. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų keista girdėti ministro žodžius, tikrai buvo laiko pasiruošti. Kogeneracinį projektą, kuris irgi daug prieštarų nuomonių buvo sulaukęs, tikrai buvo galima pabaigti, ten kūrenti biokurą ir nediskredituoti tos žaliosios bangos, žaliojo kurso. Turbūt, ministre, jums bus sunku kalbėti apie tai, kai kitais metais vėl siūlysite taršos mokestį, vėl mokslininkai rodys, koks oro užterštumas yra Vilniuje, kiek susirgimų. Pristatėte, pats statistiką matėte, kiek žmonių dėl taršos susirgo kvėpavimo takų ligomis, vėžio įvairiomis formomis. Turbūt yra visa paletė priežasčių, dėl ko tikrai sudėtinga pritarti tokiam projektui.

Kitas esminis dalykas skaitant patį projektą ir žinant istoriją, kad Vilniaus savivaldybėje fiziniams asmenims jau kelios žiemos yra uždrausta kūrenti kietu kuru: anglimi, durpėmis ir taip toliau, kaip jaustis tiems žmonėms, kurie savo katiluose negali deginti kietojo kuro. Iš tiesų kažkoks nesusipratimas. Eiti prašyti leidimų, kaip čia parašyta, per 10 dienų į ministeriją turbūt irgi labai keistai atrodo.

Iš tiesų man labai nesuprantamas šis projektas, juolab kad tikrai valdantieji liberalai Vilniaus mieste daug metų turėjo visus įrankius, absoliučią valdžią pasiekti tai, kad Vilnius būtų proveržio miestas ne tik dėl gyvatvorių išpjovimo arba nudžiūvusių medelių pasodinimo kitais. Tai iš tiesų yra svarbūs dalykai, į kuriuos ir reikėtų koncentruotis. Todėl tikrai bus sunku pritarti tokiam projektui. Siūlymas ieškoti alternatyvų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Skardžius kalbės už.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš skaudama širdimi pasisakydamas prieš taršą priitariu šiam projektui, nes reikia gelbėti žmones. Reikia gelbėti žmonių pajamas ir daliai tenkančių... labai didelę dalį pajamų, tenkančių kovoti su energetiniu skurdu arba įveikti energetinį skurdą, nes Vilniuje alternatyvų nėra. Toks ponas N. Rasburskis, buvęs ponios D. Grybauskaitės patarėjas, su savo konsultacine įmone „Rafako“ statė, statė biokuru kūrenamą jėgainę Vilniuje ir jau dveji metai, kaip ta įmonė turėjo veikti, tačiau taip ir nepradėjo veikti. O konsultantams ištaškyti milijonai. Jeigu mano atmintis nešlubuoja, būtent vien už Vilniaus jėgainę konsultantai, siejami su N. Rasburskiu, įmone „Rafako“, gavo virš 4 mln. eurų.

Mano klausimas tiek „Igničiui“, tiek Finansų ministerijai, valdančiai „Ignitį“, kur yra N. Rasburskis su tais gautais milijonais ir kodėl vilniečiai dabar turės teršti gamtą? Aš suprantu, ateina savivaldos rinkimai, merui, visai valdančiajai daugumai reikia gelbėti savo balsus, kad išliktų valdžioje. Tačiau nėra valymo įrengimų, būtinų taršai, kurią skleis deginamas mazutas, nėra.

Kaimyninės valstybės taip pat elgiasi pragmatiškai: lenkai degina anglį, estai – skalūnus, teršia gamtą, gelbėdami savo žmones šioje sudėtingoje situacijoje, todėl pasisakau už.

PIRMININKAS. Dėkoju. L. Savickas kalbės prieš.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, klausimas paprastas: ar tikrai mes galime sau leisti tiesiog užmerkti akis ir ignoruoti tai, kur link kryptingai eįjome? Skatinome gyventojus perorientuoti savo šildymo sistemas, pereiti prie švaresnio kuro, skatinome verslus tai padaryti. Gyventojai toliau kitais metais matys naujus draudimus dėl durpių, anglių ir kitų, o mes šiandien priimsime sprendimą visa tai nubraukti ir vėl leisti tai, kas, manėme, nepriimtina ir netinkama. Ir norisi manyti, kad tos ankstesnės pastangos buvo ne veltui. Juk šiandienos klausimas iš tikrųjų yra kainos, tačiau ne žaliavos trūkumo ar galimybės užtikrinti, kad mūsų gyventojai galėtų gauti šildymą. Mes šiandien kalbame apie priežastis, kodėl šis klausimas yra kilęs, ir jos yra tik kai kuriuose miestuose, ypač viename mieste, ir jos yra dėl nepadarytų darbų, kurie šiandien ir praeitą šildymo sezoną, ir ypač būsimą sezoną ypač išryškina kainos klausimą. Šis sprendimas, leidžiantis ir atrišantis rankas naudoti mazutą, viso labo leidžia sukurti sąlygas uždengti nepadarytus darbus, kurie atsilieptų vilniečiams didelėmis kainomis, ir taip pasitikti rinkimus uždengus savo nepadarytų darbų rezultatus. Taigi neaukokiame vilniečių ir Lietuvos gyventojų sveikatos ir švarios aplinkos dėl nepadarytų darbų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime, žinoma, balsavimo metu.

10.26 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286(2). Priėmimas. Į tribūną kviečiu gerbiamą A. Gedvilą, komiteto pranešėją, nes turime pasiūlymų.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galbūt galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Manau, kad su šia redakcija galime bendru sutarimu 3 straipsniui... Pritarta.

Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nėra. Galbūt galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 5, 6, 7 straipsnių pasiūlymų nėra. Galbūt galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 8 straipsnio yra Teisės departamento, jam komitetas pritarė. Tai galbūt galime pritarti. Ir kitas Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas taip pat pritarė. Matyt, su šiais pasiūlymais galime 8 straipsniui pritarti bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta.

Gerbiama A. Kubilienė nori per šoninį mikrofoną kažką pasakyti, net neįsivaizduoju.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Aš dėl vedimo tvarkos. Dabar vyksta balsavimas, salėje nėra žmonių. Nežinau, kodėl, pirmininke, jūs skelbiate balsavimą, kai nėra žmonių ir nėra nustatytas laikas?

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, kad balsavimas nevyksta, mes esame taip jau įpratę...

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Jūs sakote: bendru sutarimu, mes esame įpratę. Jūs atimate iš Seimo narių teisę balsuoti.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiama kolege, pastabą supratome. Jau, nežinau, pusę metų ar metus, ar jau daugiau mes dirbame panašiu režimu. Jeigu pasiūlymas bus ne Teisės departamento, jeigu bus Seimo narių pasiūlymas, dėl kurio reikės balsuoti, žinoma, kad mes posėdį stabdysime dėl to klausimo ir balsuosime tada, kai bus balsavimo langas. Žinoma. Ar jūs dar vis tiek norite? Prašau.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Pusę metų, kaip jūs pats paminėjote, jūs laužote demokratiją ir žygiuojate A. Lukašenkos keliu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiama A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš suprantu, kad kitais atvejais yra neprobleminiai projektai ir Seimo nariai pritaria tam bendram sutarimui. Bet dabar pagal Statutą, jeigu bent vienas Seimo narys paprieštaravo, jūs, ir jūsų padėjėjas greta sėdėdamas linksi, turite skelbti normalius balsavimus nustatyto laiku.

PIRMININKAS. Taip.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Tai tikrai prašome...

PIRMININKAS. Aš neprieštarauju tam.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). ...be bendrų sutarimų.

PIRMININKAS. Aš visiškai tam neprieštarauju, bet gerbiama A. Kubilienė neprašė balsuoti, ji atkreipė dėmesį ir išreiškė susirūpinimą. Jeigu jūs kas nors prašote balsuoti, prašau. Gerai. Tai dėl 8 straipsnio prašote balsuoti? (*Balsai salėje*) Dabar A. Širinskienė dar ir tada M. Majauskas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gerbiamas kolega, yra nustatyti balsavimo laikai, tai tie balsavimo laikai, vadinasi, ir nusikelia į balsavimą, nes tikrai prašome balsuoti.

PIRMININKAS. Jeigu jūs prašote balsuoti, tai pagaliau nuskambėjo prašymas balsuoti dėl šio straipsnio. Gerai. Jūs bendru sutarimu negalite, balsuosime dėl šio straipsnio tada, kai bus numatytas tam laikas.

M. Majauskas. Ir viskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Man atrodo, jūs labai aiškiai ir pasakėte, kad jeigu yra poreikis balsuoti, natūraliai tada klausimo svarstymas yra stabdomas, jis nusikelia į balsavimo stadiją, nes būtent tuo metu yra sutarta balsuoti ir tuomet bus galima apsispręsti, kaip einame toliau. Man atrodo, kad čia viskas aiškiai ir nuosekliai išdėliota.

PIRMININKAS. Taip, gerbiamas Mykolai, aš tą ir pasakiau. Mes visada taip dirbdavome. Jei-gu nėra prašančių balsuoti, mes bendru sutarimu pereiname tiek, kiek spėjame padaryti, jeigu yra prašančių balsuoti, jokių problemų – mes stabdome.

Prašau, A. Kubilienė dar.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis pirmininke, na, valdantieji patys susipainiojo savo projektuose keičiant Statutą. Čia yra visiška nesąmonė balsuoti, kai nėra žmonių. Jūs atimate teisę. Aš galvoju, balsavimas turi būti, kai yra pilna salė ir paskelbtas. Visada. Ne kada mes čia susitarę, ne kaip mes čia darėme pusę metų, bet balsavimas yra Seimo nario teisė ir prašau jos neatimti ne tik jūsų, bet ir kitų pirmininkų.

PIRMININKAS. Viskas gerai. Dėkui. Suprantama. Suprantama ir tai, kad, panašu, šiandien dirbsime labai ilgai. Gerai.

Tada grįžtu prie 8 straipsnio. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pirmas pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Čia mums nėra poreikio balsuoti. Jūsų žiniai – komitetas pritarė ir mes nebalsuojame dėl Teisės departamento sprendimo. Mes į tai atsižvelgiame.

Lygiai taip pat antras pasiūlymas. Komitetas pritarė, ir dar bendru sutarimu. Čia dėl to nereikia apsispręsti. Mes pritariame.

Bet dabar jau visas 8 straipsnis. Aš dabar dar kartą paklausiu, ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Negalime. Gerai. Negalime. Aš paklausiau, jūs sakėte – negalime. Vadinas, balsuosime dėl 8 straipsnio per tam numatytą langą. Gerai.

9 straipsnis. Čia buvo taip pat Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė, ir dargi bendru sutarimu. Taigi pritariame pagal šitą redakciją.

Dabar jau priėjome prie rimtesnių reikalų. Yra Seimo narės L. Girskienės pasiūlymas, jam komitetas irgi pritarė. Galbūt galime pritarti bendru sutarimu šitam L. Girskienės pasiūlymui? Galime. Gerai, dėkoju. Pritarta. O 9 straipsniui ar galime bendru sutarimu? Galime. Liko 8 straipsnis. Dėl jo apsispręsimė, kai bus balsavimas. Aš dėkoju komiteto pranešėjui gerbiama A. Gedvi-lui. Dėl viso taip pat apsispręsimė, kai bus tam numatytas laikas. Diskutuojančių šiaip už ar prieš aš nematau. Gerai.

10.32 val.

Civilinio kodekso 6.978 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1147(2) (priėmimas)

Toliau kitas darbotvarkės lydimasis 1-3.2 klausimas – Civilinio kodekso vieno straipsnio pakeitimo projektas. S. Šedbaras. Priėmimas. Bet čia nebuvo pasiūlymų. 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl viso apsispręsimė balsuodami. Norinčių kalbėti už, prieš nematau. Dėl lydimąjo irgi apsispręsimė balsuodami.

10.32 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2). Čia taip pat yra pasiūlymų. Gerbiamas S. Šedbaras yra parašytas kaip komiteto pranešėjas. Tai gerbiamas pirmininkas, bet aš jo nematau. Nelabai gerai. Gal kas nors iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto? Čia nebus daug. Čia, tiesą sakant, tebus tik vienas pasiūlymas. Mes jį gal... Gal gerbiama I. Haase tiesiog galėtų, jeigu prisimenate? Tiesą sakant, čia Teisės departamento pasiūlymas. Man atrodo, mes čia įveiksime viską. Taigi 1 straipsnis. Čia buvo Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Nepritare, tai komiteto pranešėja pagarsins, kodėl nepritarė. Prašau.

I. HAASE (TS-LKDF). Gerbiama kolegose, Teisės ir teisėtvarkos komitetas savo posėdyje svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymą. Dėl šio įstatymo projekto buvo pateikta Teisės departamento pastaba, ja Teisės departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad keičiama Administracinių nusižengimų kodekso 221 straipsnio 1 dalies formuluotė,

siūlė tikslinti numatant administracinę atsakomybę ne už neišsamų statistinių duomenų pateikimą, o už pateiktų neišsamų statistinių dokumentų neištaisymą teisės aktų nustatyta tvarka. Jau šią pastabą Teisės ir teisėtvarkos komitetas yra svarstęs ir pirmu svarstymu buvo nepritaręs. Antrą kartą svarstė ir taip pat komitetas nepritarė. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Komiteto argumentai. Iš esmės tokia pastaba jau buvo teikta įstatymo projekto svarstymo metu, kaip ir minėjau. Taip pat komitetas atkreipė dėmesį, kad šiuo metu Administracinių nusižengimų kodekso 221 straipsnio 1 dalyje numatyta administracinė atsakomybė už statistinių duomenų nepateikimą nustatyta tvarka arba melagingų statistinių duomenų pateikimą oficialią statistiką tvarkančioms įstaigoms. Taip pat projektu siekiama įtvirtinti – administracinė atsakomybė už neišsamų statistinių dokumentų pateikimą būtų taikoma tik po to, kai respondentas, turėdamas galimybę ištaisyti, patikslinti arba papildyti statistinius duomenis, atitinkamai jų neištaisė, nepatiksino arba nepapildė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai išsiplėtėte.

I. HAASE (TS-LKDF). Atsižvelgiant į tai, manytina, kad pagal Teisės departamento siūlymą nebūtų pasiekti Administracinių nusižengimų kodekso projekto keitimo tikslai.

PIRMININKAS. Dėkoju, supratome. Labai ačiū jums.

Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė yra užsirašiusi prieš. Jūs norėtumėte dėl 1 straipsnio ar dėl viso? Dėl straipsnio, gerai, nes dėl Teisės departamento pasiūlymų mes nebalsuojame. Bet dėl 1 straipsnio (čia atsižvelgėme į komiteto nuomonę) jūs esate prieš, kaip suprantu. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Taip. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gaila, kad mes nebalsuojame dėl Teisės departamento pastabų.

PIRMININKAS. Tokia tvarka.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Iš tikrųjų galvojau, kad galbūt atsiras iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos daugiau čia tokio dalyvavimo ir įsikišimo dėl papildomų biurokratinių kliūčių ir už tai taikomo Administracinio kodekso, kitaip tariant, ką siūlo Teisės departamentas, proporcingiau nustatyti galimybę ištaisyti padarytas statistines klaidas dėl to, kokius duomenis pateikia verslas. Mano supratimu, turėtų būti aiškiai kodekse numatyti terminai pateikti, papildyti, ištaisyti tuos duomenis, kurie statistiškai buvo pateikti neteisingi, ir tik tada taikyti administracinę atsakomybę. Manau, kad toks gana griežtas ir biurokratinis požiūris nekuria glaudesnio ryšio tarp valstybės institucijų ir verslo, gyventojų ir nėra visiškai teisingas, ypač kai mes kalbame apie baudų didinimą. Todėl net jei ir nebalsuosime, aš tikiuosi, kad istorijai liks šitie argumentai ir nepritarimas 1 straipsniui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Istorijai tikrai liks, protokole liks. Bet dabar aš klausu, kadangi buvo argumentų prieš, ar 1 straipsniui mes galime pritarti bendru sutarimu, ar jūs vis dėlto norėtumėte balsuoti? Gerai, dėl 1 straipsnio apsispręsimе balsuoti skirtu metu.

Dabar dėl kitų. Čia yra dar trys straipsniai, dėl jų nebuvo jokių pasiūlymų. Ar galime dėl 2, 3 ir 4 straipsnių apsispręsti bendru sutarimu? Dėkoju. Kad jau būtų mums darbo šiek tiek atlikta. Gerai. Dėkoju. Dėl šitų straipsnių apsispręsta, dėl 1 straipsnio apsispręsimе balsavimo metu, tada ir dėl viso apsispręsimе.

10.38 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2). Pranešėjas – A. Kupčinskas. Čia greičiausiai mes turėsime diskusijų ir pasiūlymų.

Taigi, dėl 1 straipsnio buvo Teisės departamento siūlymas, jam komitetas pritarė.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip, pritarė.

PIRMININKAS. Ir vėliau – Seimo narių A. Bilotaitės, E. Pupinio, J. Urbanavičiaus, I. Haase, S. Šedbaro, M. Maldeikio ir D. Asanavičiūtės.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš labai trumpai pakomentuosiu. Iš tikrųjų buvo kolegų Seimo narių pasiūlymas, komitetas jį atmetė, bet apskritai dėl šio įstatymo projekto mes jau išėjome į finišo tiesiąją ir, man atrodo, judame gera kryptimi. Būtent šiam Seimo narių A. Bilotaitės, E. Pupinio, J. Urbanavičiaus, I. Haase, S. Šedbaro, M. Maldeikio bei D. Asanavičiūtės pasiūlymui komitetas nepritarė, nes vėliau buvo padaryta pertrauka ir buvo registruoti kiti pasiūlymai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Turbūt mes dėl šio pasiūlymo turėsime balsuoti, taip? Aš taip spėju. (*Balsai salėje*) Todėl mes turėsime tai atlikti balsavimo laiku.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Nebent pritarėtume bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Jeigu komitetas nepritarė, tai vis dėlto nemanau, kad čia verta kaip nors kitaip daryti. Taigi, reikia tada sustoti ir toliau svarstyti šitą įstatymą balsuoti skirtu laiku, nes ir toliau kiti pasiūlymai susiję, vieniems komitetas pritarė, o šiam nepritarė, tad dėl visų turėsime balsuoti. Dabar stabdau procedūrą. Gerbiamas kolega, ačiū už jūsų laiką.

10.40 val.

Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403(2) (priėmimas)

Pereiname prie 1-6 klausimo – Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403(2). Komiteto pranešėja – J. Sejonienė.

Čia bus vienas pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Nežinau, pranešėja kol kas neina į tribūną, bet gal mes galime pradėti svarstyti, nes čia yra tik vienas Seimo nario A. Matulo pasiūlymas dėl 1 straipsnio, jam komitetas pritarė. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Gera, dėkoju. Visam 1 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl viso gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė kalba už.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Labai svarbus Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, jis tikriausiai buvo daugelyje partijų programų. Kaip žinote, anksčiau, iki įsigaliojant šiam įstatymui, mes jau turime priėmimo stadiją, sveikatos draudimu buvo draudžiami neįgalieji ar kiti, kurie turi stiprių sveikatos sutrikimų ir slaugos statusą. Tik tie prižiūrintys asmenys ir turėjo sveikatos draudimą.

Šiuo atveju yra išplečiama galimybė gauti sveikatos draudimą prižiūrintiems, slaugantiems namuose neįgalius ar kitus asmenis, kurie turi labai stiprių sveikatos sutrikimų, nebūtinai turi tik slaugos statusą, bet taip pat ir tuos, kuriems reikalinga ir priežiūra. Čia tiek vaikų, tiek senelių, vyresnių asmenų atžvilgiu buvo labai reikalingas projektas, o mes tokių šeimų turime tikrai labai daug. Dėl to kenčia įvairiausios kitos sritys, asmenys, kurie galbūt turi, pavyzdžiui, protinių sutrikimų ir negali būti palikti vieni, juos prižiūrintys dažniausiai būna artimi asmenys, jie negali aktyviai įsitraukti į darbo rinką, kartu kurti savo asmeninio gyvenimo ir būna sveikatos draudimo atžvilgiu nesaugūs.

Šis įstatymo projektas yra tikrai lauktas ir mes jį labai palaikome. Darbo partijos programoje taip pat buvo ši nuostata. Kartu, manau, visas Seimas priims ir turėsime labai gerą, teigiamą pokytį mūsų socialinėje sistemoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas. Balsuosime tam numatytu metu.

10.43 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2002(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2003(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2004(2) (svarstymas)

Pereiname prie kito darbotvarkės 1-7.1 klausimo – Elektros energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2002(2). (*Balsai salėje*) Gerbiamas Antanai, viskam pritarėme. Jūs nepastebėjote, kaip mes darniai dirbame.

Gerbiamas K. Starkevičius, Ekonomikos komiteto išvada. Bet mes jo nematome, gal trumpai, nes čia jokių pasiūlymų nebuvo. Aš galiu pagarsinti, kad komitetas pritarė bendru sutarimu ir pritarė komiteto patobulintam variantui. Man atrodo, galime fiksuoti, kad išvada perskaityta.

M. Majauskas Biudžeto ir finansų komiteto išvadą gal galėtų? Ir jo nematau. A. Butkevičius gal galėtų mums pagarsinti? Būtų gražiau išgirsti komiteto nuomonę iš komiteto narių. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir buvo suformulavęs pasiūlymus pagrindiniam komitetui. Kiek žinau, iš dalies buvo praktiškai atsižvelgta į Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymus. O galutiniai rezultatai: už – 9, prieš – 1, susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Energetikos ir darnios plėtros komisija. Taip pat nematau pirmininko. Aš, kaip narys, galiu perskaityti: komisijos sprendimas ir pasiūlymas iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Ekonomikos komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Taigi visos išvados labai pozityvios. Yra nemažai norinčių diskutuoti Seimo narių. Pirmasis diskutuoti į tribūną kviečiamas V. Valkiūnas. Prašom. Jūsų 5 minutės.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano nuomone, čia yra kompromisinis projektas. Teikėjas D. Kreivys, aš manau, priverstas teikti kompromisinį, nes tautos ir Seimo narių spaudimas toks, kad šis liberalizavimas visą šalį ir valstybės valdymą įvedė į aklavietę. Tas pats „Igničio“ 27 % akcijų *prichvatizavimas*. Kaip finansų ministrė sakė, neaišku, ar rytoj, ar poryt *prichvatizatoriai* neturės kontrolinio paketo. Ir ši situacija, kai reikia užbaigti su liberalizmu. Aš manau, kaip ir kitose valstybėse, liberalios, tokios destruktivos idėjos bus išmestos į šiukšlyną. Daug kalbama, nuolat visi keikia VERT'o darbą, aš manau, VERT'as dirba neaiškioms struktūroms, o ne tautai. Aš tikiu, aš galvoju, dauguma kolegų ir iš Darbo partijos, ir iš kitų partijų tiki, kad ateis laikas, kai antrankiai bus užspausti ant nešvarių VERT'o vadovo rankų. Mes turime būti labai budrūs ir čia, kad pailgina iki 2026 metų, ne iki 2023 metų, bet šį įstatymą ir liberalizavimą, anarchizmą reiks atkelti visam laikui. Gerbiami kolegos, aš manau, kitą kartą reiks teikti, kad mes užbaigtume su tuo liberalizmu, liberalizmo įsisiautėjimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. V. Gapšys kviečiamas į tribūną diskutuoti. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš palaikau įstatymo projektą. Jis išsprendžia, atliepia dalį žmonių lūkesčių. Jie galės ilgesnį laiką pasirinkti sau elektros tiekėją. Tas laikas yra nustatytas gana ilgas. Aš manau, per tą laikotarpį mes galime tikėtis ir tam tikro nusistovėjimo elektros kainų rinkoje.

Bet su kiekvienu įstatymo projektu mes turime žiūrėti į priekį, kokios galimos ir pasekmės viso to. Aš manau, kad yra privalu iš šios tribūnos pasakyti, ką Vyriausybė turi lygiagrečiai su tvarkyti, atidedama trečiąjį etapą. Pirmiausia, mes matome, kad susidaro skirtumas. Šiuo metu tas skirtumas, galima sakyti, yra laikinai vartotojų naudai. Tai yra visuomeninio tiekimo elektra yra pigesnė, negu yra biržoje. Metų pabaigoje mes turėsime sumą, kuri sieks, vienais vertinimais, 55 mln., kitais vertinimais – 100 mln. eurų. Ši suma turės būti kaip nors kompensuota. Pinigai iš niekur neatsiranda ir niekur nedingsta. Šiuo atveju mes turėsime nuspręsti, kaip tai bus.

Šiandien Finansų ministerija sako, kad tai padarys iš biudžeto. Tačiau dabartinis įstatyminis, teisinis reguliavimas numato, kad per papildomą dedamąją paskirstoma visiems vartotojams. Visiems. Turiu omenyje ne tik visuomeninio tiekimo, bet ir kiekvienam, kuris jau yra perėjęs pas tiekėją, pasirinkęs. Todėl šiuo atveju, pagal dabartinę situaciją tai reikštų papildomą maždaug apie 1,5 cento didesnę elektros energijos kainą visiems, nes mes suteikiame tam tikrą nuolaidą visuomeniniame tiekime esantiems žmonėms. Todėl Vyriausybė turi pateikti naują modelį, jis tuos keiserius metus į priekį bus taikomas, kaip į tuos kainų svyravimus bus atsižvelgiama. Šiandien mes turime laikinus sprendimus, jie neišsprendžia klausimo iš esmės.

Lygiai taip pat mes turime spręsti klausimą, ar būtų verta elektrą tiekiančioms visuomeninio tiekimo įmonėms užsitikrinti tam tikrus finansinius instrumentus, draudimo įrankius. Šiuo metu „Ignitis“, kuris tiekia elektrą visuomeniniams vartotojams, esantiems visuomeniniame tiekime, nenaudoja jokių finansinių instrumentų apsidrausti. Matėme, kad elektros energijos kainai šovus

į viršų mes dėl to patyrėme tam tikrų nuostolių. Aš manau, kad mes turime gerai įvertinti, valstybė, Vyriausybė, reguliuotojas turi įvertinti tas aplinkybes ir mes turime nustatyti strategiją, kaip tuos ateinančius trejus metus tam visuomeniniam vartotojui užtikrinsime elektros tiekimą, kokie finansiniai instrumentai bus, kaip bus perskirstomi netolygumai, kas už tai turės sumokėti. Todėl pritardamas projektui aš sakau, kad Vyriausybei paliekame avansu atlikti tam tikrus namų darbus, jie yra ypač svarbūs tam, kad naštos nuo visuomeninių vartotojų neperkeltume ant visų Lietuvos gyventojų, kurie moka už elektrą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas A. Skardžius kviečiamas diskutuoti. Prašau.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, šį sprendimą reikėjo padaryti jau gerokai anksčiau. Aš žvelgiu į studiją, turbūt daugelis skaitėte ją prieš prasidedant liberalizavimo procesui, tai Energetikos ministerijos užsakyta ir „PricewaterhouseCoopers“ 2017 metais parengta studija, kaip elektros rinkos liberalizavimo procesas vyko Europos valstybėse, kokie buvo rezultatai, kokie buvo tikslai ir kas iš to laimėjo. Ten aiškiai... Prašau paskaityti, pamatysite, kad tas procesas buvo skirtas ir jo tikslas buvo pasididinti tiekimo dedamąją. Visų valstybių be išimties tiekimo dedamoji, kuri siekė, tarkime, pas mūsų kaimynus latvius, jie 2015 metais pradėjo liberalizavimo procesą, pas estus, jie 2013 metais pradėjo liberalizavimo procesą, apie 0,5 euro cento. Pasibaigus liberalizavimo procesui jau tiekimo dedamosios kaina buvo ženkliai didesnė ir siekė beveik 1,3 euro cento. Tai oficiali statistika.

Dar studija pabrėžė tokią svarbią detalę, kad pirmaisiais metais, nepriklausomiems tiekėjams siekiant prisivilioti kuo daugiau vartotojų, kaina krito, būtent tiekimo dedamoji, nes vienintelė dalis buvo liberalizuota – tiekimo dedamoji. Tai yra perku biržoje ir, sakykime, užsidėjęs savo maržą, išrašydamas sąskaitą, administruodamas sąskaitas pateikiu vartotojui. Štai toks buvo tikslas. Turėkime omenyje, kad elektros kaina biržoje svyravo apie 4–4,5 euro cento. 1,2 euro cento – procentiškai trečdaliu kaina išaugo. Pas mus tiekimo dedamoji, pradedant liberalizavimo procesą, buvo 0,15 cento. Dabar net visuomeninis tiekėjas taiko vos ne viso cento tiekimo dedamąją.

Kad liberalizavimo procesas patyrė fiasko, mes matėme iš vienintelio ir paskutinio nepriklausomo tiekėjo „Perlas energijos“ avantiūros, dėl kurios mes, mokesčių mokėtojai, kol jo vartotojai nepasirinks kito tiekėjo, per mėnesį mokėsime apie 4 mln. mokesčių mokėtojų pinigų, turėsime mes visi kompensuoti. Tai ženklios sumos. Bet „Perlas“, norėčiau pabrėžti, 15 % iš viso turėjo vartotojų. Nepriklausomas tiekėjas „Ignitis“ dabar turės turbūt kokių 80 %. Konkuruvo rinkoje kaip lygus su lygiais. Jeigu „Perlas“ patyrė tokius nuostolius, tai kokius nuostolius tarp realios rinkos kainos ir, kaip gerbiamas ministras, vertindamas teigiamą pozityvų liberalizavimo poveikį, minėjo, kad išlošė pirmojo, antrojo etapų pasirinkę elektros vartotojai, kurie sudarė sutartis po 17 centų...

Gerbiamas energetikos ministre, visi viceministrai, klausimas jums, kas kompensuos tą skirtumą? Ar tas skirtumas bus mums, visiems vartotojams, įkalkuliuotas, kaip ir „Perlo“ nuostoliai, taip ir skirtumas bus įkalkuliuotas į kainas? Mano klausimas, ar valstybinis energetikos reguliuotojas neketina tų milijonų (jau čia būtų dešimtys milijonų) mums sudėti į sąskaitas dengdamas tą liberalizavimo proceso žavesį, apie kurį kalba Energetikos ministerija ir išreiškia kaip pozityvą?

Žinau, ką ministerija atsakys – „Ignitis“ turi daug vėjo energetikos, turi saulės energetikos, bet kai Europos Komisijai reikia tą viršpelnį paimti, sako – ne, mes neturime tokių gamybos šaltinių, todėl ir nesidalinsime viršpelniu, kuris susidaro tarp vėjo, tarkim, ir dujų kainos biržoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu gerbiamą A. Butkevičių į tribūną.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, pritardamas šiam įstatymo projektui noriu pasidalinti kai kuriomis mintimis. Pirmiausia kodėl kilo tiek daug emocijų dėl energetikos sektoriuje vykdomo liberalizavimo? Paprasčiausiai užduočiau klausimą. Jeigu energetikos sistemoje nebūtų jokios krizės, bet būtų stabili energetikos sistemos situacija tiek Lietuvoje, tiek visoje Europoje, vargu ar mes šitą įstatymo projektą šiandien svarstytume ir nagrinėtume. Tuo pasakymu noriu atsakyti, kad kaltas ne įstatymas, kuris buvo priimtas ir kuris buvo labai stipriai viešai rodomas, kad tai buvo kažkada padarytas didžiulis blogis. Ne! Aš manau, kad jei būtų stabili ekonomikos situacija plačiąja prasme, tai visi procesai būtų toliau sėkmingai vykdomi ir nebūtų jokių ginčų.

Bet kur esmė, dėl ko mes šiandien svarstome šitą įstatymą? Mielieji, matome, kad yra didelė problema su liberalizavimo procesų valdymu. Bet kokio procesų valdymo aš dažnai pasigendu dirbdamas tiek vykdomojoje valdžioje, tiek parlamente. Labai dažnai stipriai trūksta kompetencijos. Tą galiu pasakyti.

Aiškiai buvo matoma jau rudenį. Kai pradėjo didėti infliacija jau liepos mėnesį iki 5 %, jau tada tiesiog reikėjo aiškiai pabrėžti, dėl kokių priežasčių: ar energetikos išteklių kainos didėja, ar vartojimas viduje auga. Jau net Briuselyje praeitų metų tikriausiai rugsėjo mėnesį buvo pradėta aiškiai sakyti visoms Europos Sąjungos šalių vadovybėms – imkitės tam tikrų priemonių, kaip bus suvaldytos elektros ir dujų kainos artėjant šildymo sezonui, nes kainos tikrai didės. Kada mes pradėjome diskutuoti šiuo klausimu? Mes šiuo klausimu pradėjome diskutuoti, kai pamatėme tam tikras neigiamas pasekmes Lietuvos žmonėms ir verslui. Vadinasi, mes kovojame ne su priežastimis, bet su pasekmėmis. Tai parodo, kad valdydami procesus mes kai kada esame bejėgiai dėl įvairių, aš manau, priežasčių.

Kitas klausimas. Šiandien šiam įstatymo projektui tikrai bus pritarta. Vadinasi, trečiasis energetikos liberalizavimo etapas bus nukeltas vėlesniam laikotarpiui. Bet ką kalbėjo ir mano kolegos, ir A. Skardžius, ir V. Gapšys, tai nereiškia, kad tos problemos yra išspręstos. Kaip bus elgiamasi su tais žmonėmis, kurie yra nepasirašę dar sutarčių? Ar tikrai VERT'as, kuris tiesiog konstatuoja, negali pasakyti Vyriausybei, kad aš sumažinsiu kainą ar aš padidinsiu kainą, kaip aš žiūriu, vyksta diskusijos?.. VERT'as yra nepriklausoma institucija, kuri turi aiškiai atlikti išsamią analizę ir pasakyti, kokia elektros energijos kaina yra šiandien, ir prognozuoti, kokia bus rytoj arba kitais metais. Taip pat ir dujų kainas jie vertina šiuo laikotarpiu ir kokios kainos bus kitais metais.

Mes, politikai, esame jau gavę informaciją, pavyzdžiui, ir vakar Biudžeto ir finansų komitete buvo diskusija, kaip keisis elektros kainos buitiniams vartotojams ir verslui nuo ateinančių metų sausio 1 dienos. Dabar gyventojai moka vidutiniškai beveik 24 centus už kilovatvalandę, o Komisijos pateiktoje informacijoje aiškiai pabrėžiama, kad nuo kitų metų, turiu mintyje, reguliuojama kartu su nereguliuojama kaina sieks beveik 64 centus. Aišku, analogiškai galėčiau pateikti pavyzdžius, kokios yra prognozės ir dėl dujų kainų.

Šiandien stovėdamas čia, šioje tribūnoje, ir norėčiau paklausti, kokie bus Vyriausybės veiksmai ir kada kompensuojant dalį elektros kainos buitiniams vartotojams ir verslui? Tą yra padariusios jau netgi ir mūsų kaimynės šalys kaip Latvija ir Estija, ką ir kalbėti apie Čekiją, Austriją ir kitas šalis. Ne vien tik įvedė kainų lubų reguliavimą mūsų kaimynės šalys, Latvija, bet taip pat jau ir moka vienkartinės išmokas šeimoms dėl padidėjusios infliacijos gyvenimui palengvinti, apsimokėti už pabrangusią elektrą ir pabrangusias dujas, skiriama už kiekvieną vaiką kiekvieną mėnesį po 50 eurų, pensininkams kiekvieną mėnesį prie pensijos pridedama 20 eurų. Tas pats ir neįgaliesiems jau yra patvirtinta ir tokios vienkartinės išmokos yra mokamos. Aš manau, kad mūsų politikų dabar pats didžiausias tikslas, kaip gyvens Lietuvos žmonės ir verslas šią žiemą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija šiuo klausimu baigta. Dabar motyvai už, prieš. Ar yra norinių pasisakyti? Tuoj pažiūrėsime. Gerbiama L. Nagienė už pasisakys. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš manau, nė vienas šiandien, pirmininke, nepasisakys prieš, nes mes kalbame apie nemažą dalį gyventojų, kurie šiandien, dar rugpjūčio mėnesį buvo pakliuvę į tokius neaiškius spąstus, pasirašę su „Perlu“ sutartis. Bet labai teisingai kolega A. Butkevičius paminėjo, problema galbūt buvo gilesnė, kad mes išdavėme licencijas tiekėjams, kurie iš tikrųjų patys galbūt net ir negamina. Dabar būtina kuo greičiau kai kuriuos teisės aktus priimti ir iš tikrųjų išspręsti šią problemą, kad tikrai nepasikartotų ta situacija.

Bet vertinant kitus dalykus, aš garantuoju, kad šiandien tie, kurie yra palikę, buvo nepasirašę sutarčių, jiems teks elektros energiją nustatyta kaina ir kompensuos valstybė, dalis tikrai pasirinks tiekėją dėl to, kad kaina bus pasiūlyta ženkliai mažesnė. Gal paliks tikrai tik nedidelę dalį, kurie bus nepasirinkę, kurie galbūt nesugebėjo įvertinti pasiūlos, teikiamos mūsų kai kurių tiekėjų.

Aš linkėčiau iš tikrųjų daugiau nebeužlipti ant to grėblio, o tikrai pritarti šiai dabar pateiktai įstatymo pataisai, nes labai svarbu padėti žmonėms. Manau, kad jie kuo greičiau tikrai pasirinks tiekėją, kuris pasiūlys mažesnę kainą. Pritarkime šiam projektui ir visiems lydimiesiems aktams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerai. Šiuo klausimu motyvai išsakyti.

11.05 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 16, 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1966 (pateikimas)

Dabar pereisime prie kito darbotvarkės 1-8 klausimo – Alkoholio kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1966. Pateikimas. Gerbiamas A. Bagdonas mums pateiks šį įstatymo projektą. Tada jau žiūrėsime, kas bus toliau. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, prieš gerus metus buvo sudaryta darbo grupė iš valdančiosios daugumos atstovų ir buvo pateiktas visas paketas Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų, tačiau parlamente po ilgų diskusijų komitetuose, tiek Sveikatos reikalų komitete, tiek Ekonomikos komitete, visgi nebuvo pritarta. Tačiau tuo siūlymu buvo logiškų, racionalių pasiūlymų, kurie šiek tiek palengvintų tiek verslui, tiek žmonėms suteiktą aiškumo dėl įstatymo projekto ir dėl kurių nesutarimų nebuvo. Aš šiandien juos norėčiau jums ir pateikti.

Pirmiausia siūlau, kad rugsėjo 1 dieną, jeigu ji sutampa su savaitgaliu ir pati šventė perkeliama į artimiausią darbo dieną pirmadienį, ribojimo nei šeštadienį, nei sekmadienį prekiauti alkoholiniais gėrimais parduotuvėse nebūtų. Draudžiama būtų prekiauti tą dieną, kada vyksta pati šventė, tai yra pirmadienį, nes jeigu ugdymo įstaigoje susirenka moksleiviai, mokytojai, vaikų tėvai, tai, man atrodo, tą dieną ir galėtume drausti prekiauti alkoholiniais gėrimais, bet ne savaitgalį, kai pačios šventės ugdymo įstaigoje nevyksta.

Taip pat vienas iš siūlymų yra tas, kad dabar nuo kavinės iki paties staliuko, taip paprastai tariant, yra nurodomas atstumas, kad gali būti tik iki 40 metrų. Aš siūlyčiau tą atstumą šiek tiek praplėsti iki 80 metrų tam, kad vasaros sezono metu, ypač pajūryje, verslas nesusidurtų su kiekvieno metro skaičiavimu. Šis siūlymas niekaip nepaveiktų alkoholio vartojimo didėjimo arba mažėjimo.

Ir paskutinis toks siūlymas, kad jeigu įmonės pavadinime minimas alkoholinis gėrimas, tai nebūtų traktuojama kaip reklama. Man atrodo, sąskaitoje faktūroje parašytas vienos ar kitos įmonės pavadinimas tikrai nėra reklama. Tokie būtų šitie siūlymai.

Taip pat noriu pasakyti, jog dalis praėjusios valdančiosios daugumos stipriai sugriežtintų alkoholio kontrolės priemonių kursto valstybės nepasitikėjimą žmogumi ir kartu individo nepasitikėjimą valstybe. Todėl prašome jūsų palaikymo šioms smulkioms, tačiau reikšmingiems siūlymams, kurie skatintų pasitikėjimu grįstą alkoholio kontrolės politiką Lietuvoje. Jeigu turėsite klausimų, mielai į juos atsakysiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Panašu, kad kolegos turės nemažai klausimų. Pirmasis klausia gerbiamas A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Be abejo, klausimų turime labai daug. Aš tikiuosi, kad atsakymų sulauksime nuoširdžių. Pirmas konkretus klausimas, kaip suskaičiavote atstumą, kodėl 80, ne 79, ne 60? Čia kaip, matavote rulete ar kaip čia suskaičiavote atstumą?

Toliau kitas klausimas. Kuriai konkrečiai įmonei yra aktualus pavadinimo klausimas, nes ir dabar niekur nedraudžiama skelbti įmonės pavadinimų, juos mes matome, tiek televizijoje, tiek kitur. Tai kuri čia konkrečiai įmonė kreipėsi, kieno čia yra interesas? Ar nėra taip, kad liberalai vėl gavo kokią nors paskolą, nes toje paskolų įmonėje, garsiai nuskambėjusioje, yra įmonė, kurios pavadinime yra alkoholinio gėrimo pavadinimas? Iš anksto ačiū už atsakymus.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimus. Aš gal šiek tiek pradėsiu nuo pajukavimo. Kadangi šiuo metu paskoloms taikomos palūkanos yra gana didelės, tai Liberalų sąjūdis neplanuoja artimiausiu metu imti jokių paskolų.

Dabar dėl atstumo. Tam, kad verslui nereikėtų tų metrų matuoti, yra pasiūlymas dvigubai padidinti atstumą nuo lauko kavinės arba stacionarios kavinės, kur galėtų stovėti pats staliukas. Tai labai aktualu pajūrio verslui. Mes galime arba palengvinti, arba nieko nedaryti. Bet, kaip ir minėjau, šis palengvinimas verslui niekaip nepadidins nei alkoholio pardavimo, nei jo sumažins.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia L. Slušnys. Prašom.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Toks pats klausimas, kaip uždavė Aurelijus, dėl 80 metrų. Aš galėčiau apie tuos 40 metrų paklausti, kas suskaičiavo 40 metrų? Kaip jis anksčiau apskaičiavo ir tą 15 valandą sekmadieniais, aš nelabai suprantu. Metrus aš galiu suprasti, nors verslas irgi išmoko tą nuostatą kūrybiškai apeiti, bet 29 straipsnio keitimas yra gerokai sudėtingesnis klausimas. Ar toks siūlymas nėra gudravimas, kuriuo siekiama alkoholio pramonei atverti platesnę reklamos rinką, ir galėtų jau žaidžiant – čia šitą leidžiame – faktiškai iš esmės atnaujinti visą reklamą? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Jūs pats pasakėte, kad verslui tenka apeiti nelogiškus draudimus ir ieškoti būdų, kaip tą vieną ar kitą staliuką pastatyti toliau negu 40 metrų. Man atrodo, kaip ir minėjau, ir gerbiamam kolegai Aurelijui atsakiau, tai nedaro įtakos alkoholio pardavimams, visiškai nedaro. (*Balsai salėje*) Apie atstumą klausėte. Klausėte apie atstumą.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nepereikite į tarpusavio diskusiją. Aš stabdau diskusiją. Kolegos, jūs paklausiate, pranešėjas atsako ir einame prie kitų.

A. BAGDONAS (*LSF*). Aš atsakiau. Dabar antras klausimas buvo dėl įmonių. Kaip ir sakiau, jokia įmonė į mane asmeniškai nesikreipė. Man atrodo, kad tas ribojimas arba interpretavimas, kad galbūt kas nors pasinaudos ir šitaip reklamuos alkoholinius gėrimus, yra perteklinis. Bet net neabejoju, jeigu šitam įstatymo projektui bus pritarta po pateikimo, tai tiek Sveikatos reikalų komitetas, tiek Ekonomikos komitetas, jeigu matys, kad čia yra grėsmių, šitam punktui gali nepriartinti, nes jokio kreipimosi į mane nebuvo, kad jis būtų. Man atrodo, jis yra perteklinis ir to neturėtų būti įstatyme.

PIRMININKAS. Gerai. Klausia gerbiama B. Petkevič. Jos nėra salėje. Gerbiamas M. Puidokas klausia. Prašom.

M. PUIDOKAS. Ar negalvojate, ar tokie žingsniai, atlaisvinantys prekybą alkoholiu, kaip virusas griaus gerai veikiančią prekybos alkoholiu sistemą, nukreiptą į alkoholio vartojimo mažinimą? Ir tuomet kodėl gi nepasiūlius neprekiuoti rugsėjo 1-ąją, o jei tai laisvadienis, ir artimiausią darbo dieną, kurią, tikėtina, vyktų šventiniai renginiai, susiję su Žinių diena? Kaip tai galėtų būti pakomentuoti?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Man atrodo, kai mes išgirstame, kad bus kas nors keičiama Alkoholio kontrolės įstatyme, pradedame iš karto neįsigilinę į turinį kalbėti apie tai, kad kažkas bus liberalizuojama, kažkas bus atveriamas. Mano giliu įsitikinimu, jeigu savaitgalį yra rugsėjo 1-oji ir pati šventė nevyksta, o pati idėja yra, kad būtent šventės metu nebūtų prekiaujama parduotuvėse alkoholiniais gėrimais, tai logiška būtų tą datą perkelti. Ir jeigu, kaip minėjau, kalendarinė rugsėjo 1-oji yra arba šeštadienį, arba sekmadienį, ją perkelti į pirmadienį, kuomet vyksta šventė, ir tą dieną drausti prekybą alkoholiniais gėrimais parduotuvėse. O savaitgalį aš nematau prasmės, dėl ko reikėtų drausti, jeigu nevyksta jokie renginiai, jeigu į mokyklas nesirenka tiek pedagogai, tiek vaikai, tiek vaikų tėvai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš tai pajuokaudamas atsakysiu Aurelijui, kaip matavo tuos 80 metrų. Kadangi valdantieji dabar daug nusimano apie futbolą, tai futbolo aikštės yra panašus atstumas.

O paklausti norėčiau dėl reklamos. Koks tikslas reklamuoti pavadinimą įmonės, kuri prekiauja alkoholiniais gėrimais, nesiekiant, kad būtų parduodama kuo daugiau alkoholio? Koks tikslas reklamuoti tiesiog pavadinimą, logotipą?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau, man atrodo, kad šis reikalavimas arba įstatyme įtvirtinta nuostata yra neteisinga. Jeigu būtų kokių nors pagrįstų abejonų, kad viena ar kita įmonė, kurios pavadinime yra minimas alkoholinis gėrimas, reklamavo, tai galima komitetuose tikrai apie tai diskutuoti. Bet man atrodo, kad pačiame įstatyme tokia nuostata yra neįlogiška ir perteklinė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas kolega Andriau, na, mes žinome, kad jūs visuomet klausimus pateikiate labai kvalifikuotai ir apgalvotai, ir apskaičiuotai. Neabejoju, kad jūs puikiai

apskaičiavote, koks yra santykis tos naudos, kurią sukuria valstybei alkoholio prekyba, ir tos žalos, kuri kainuoja po to įveikti pasekmes. Žinote apie pasekmes, apie mūsų žmonių žūtis, apie šeimų sudarkymą dėl alkoholio ir taip toliau. Tai koks yra naudos ir žalos santykis, prašau atsakyti. Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, kolega, už klausimą. Nežinau, ar čia posėdžių salėje kas nors galėtų tiksliai atsakyti į tokį klausimą, bet aš visiškai palaikau jūsų poziciją, ne kartą girdėtą, manau, kad švietimas, ugdymas, sąmoningumo ugdymas, sveika gyvensena, aktyviai leidžiamas laisvalaikis gali prisidėti prie to, kad žmonės mažiau vartotų alkoholinių gėrimų, bet ne draudimų politika einant, o sąmoningumo ugdymu.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, sakyčiau, tai vienas iš projektų, dėl kurio aš jus sveikinu, ir tikrai palaikymas turi būti. Dėl tų metrų. Aš bandžiau suskaičiuoti, kiek man nuo „Zuikio daržo“ iki centrinės gelbėtojų stoties būtų nueiti, gal žinote, kiek ten tų metrų yra, nes noriu aš to alaus visą laiką išgerti ir vis negaliu, ir vėl aš einu ten kas kartą pasiimti. Realiai, dar kartą pasakysiu, sveikinu dėl šio projekto, bet klausimas yra, kaip jūs įsivaizduojate, ką reiškia nelaikyti alkoholio reklama įmonių pavadinimuose? Pavyzdžiui, „Česlovo vynas“ yra pas mus Žagatpurvių kaime, tai jau čia būtų ne reklama, nes tai yra pavadinimas. Tai kaip yra *čipsų* kažkieno skonio, „Sviestas sviestuotas“ yra toje vietoje, tai, aš manau, analogiškai, žiūrint protingumo kriterijų, jis ir negalėtų būti laikomas reklama. Kaip jūs į tai žiūrite?

A. BAGDONAS (LSF). Kaip ir minėjau, iš tiesų su pastaba sutinku, bet tokių duomenų, kad kažkuri įmonė savo pavadinimą naudotų kaip reklamą, aš neturiu. Jeigu komitetai matys kitaip pritarus šitam įstatymo projektui pateikimo stadijoje... na, tikrai šis trečias siūlymas nėra pagrindinis. Pagrindinis siūlymas yra Rugsėjo 1-oji, kur pritrūko šiek tiek, man logikos pritrūksta, ir antras siūlymas šiek tiek padidinti atstumą, nes bendraujant su žmonėmis, su smulkiaisiais verslais, jie tikrai susiduria su tuo ir jiems tenka matuoti tuos atstumus. Tai kam papildomai apskunkinti mums savo verslus, kurie dirba tiek Vilniuje, tiek Lietuvos pajūryje. Ypač tai pasijautė Vilniuje, kai dėl kovo buvo priimti ribojimai ir staliukai buvo atitraukti vienas nuo kito kuo toliau. Šis ribojimas, man atrodo... galėtume mes tam pritarti ir tai, kaip ir minėjau, nepadidintų alkoholio pardavimo ir nesumažintų jo.

PIRMININKAS. Gerbiamas A. Vinkus dar klausia paskutinis. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Mielas kolega, mes geri bičiuliai ir turbūt nesupyksite, bet čia aš norėčiau gal mandagia forma pasakyti, kad gyvybė ir visa, kas ją supa, yra šventa. Ir visi turime galvoti apie predisponuojančius rizikos faktorius, kaip dar labiau padėti gyvybei. Pergalvokite, jeigu galite dar, bent jau su Rugsėjo 1 diena nesuveskite to, ką jūs čia šiandien pasakėte. Linkiu sėkmės dar pagalvoti.

A. BAGDONAS (LSF). Gerbiamas kolega, aš dėkoju jums už išvalgas, už jūsų išmintį ir patirtį, bet dar kartelį pakartosiu, apie ką yra įstatymo projektas. Jei Rugsėjo 1-oji sutampa su savaitgalio, savaitgalį mokslo arba, kitaip tariant, mokyklos nedaro šventės, jos neorganizuoja, ji yra organizuojama artimiausią darbo dieną, tai yra pirmadienį, tai ir siūlymas būtų, kad ne šeštadienį, ne sekmadienį galiotų draudimas parduotuvėse prekiauti alkoholiniais gėrimais, o pirmadienį, būtent šventės dieną, kai visi renkasi į ugdymo įstaigas ir švenčia Rugsėjo 1-ąją, nors ji ir nėra kalendorinė.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju gerbiamam kolegai, jūs galite užimti savo darbo vietą. Dabar motyvai už, prieš.

Už kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Dar kartą, kaip ir klausdamas, aš manau, kad tikrai nėra jis tobulas, tikrai yra daug kur taisytinas, reikia kažkiek keisti atsižvelgiant į pastabas ir pasiūlymus, ką ir kolega Aurelijus minėjo, ir kiti, bet iš esmės aš siūlyčiau šiam projektui pritarti. Na, keistai mes atrodome su šiais draudimais, kai vieniems galima, kitiems negalima, vieni atsineša kokiam geros buteliuke ar kokakoloje, o kitas turi kažkur nueiti, ypač va-

saros metu. Užsieniečių kontekste mes labai juokingai atrodome. Vasara, bent jau keliaujant po mūsų kaimynines šalis, tiek po Latviją, po Lenkiją ir po Estiją, irgi parodė, kad tokių kvailų draudimų ten tikrai nėra. Tikrai kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. A. Veryga kalbės prieš.

A. VERYGA (LVŽSF). Deja, bet aš nesutiksiu su kolega Remigijumi ir raginsiu balsuoti prieš dėl keleto dalykų.

Pirmiausia, šiame pristatytame projekte tik viena nuostata yra logiška, tai yra dėl Rugsėjo 1-osios. Bet manau, kad tai yra tikrai dūmų uždanga, norint užmaskuoti tuos du kitus ketinimus, susijusius su alkoholinių gėrimų reklamos ir prekybos liberalizavimu.

Kodėl siūlyčiau nepritarti? Pirmiausia dėl to, kad Lietuva nėra išsprendusi šios problemos. Mes nesame pasiekę net Europos Sąjungos šalių vidurkio pagal alkoholinių gėrimų suvartojimą. Šie siūlymai yra į liberalizavimo pusę. Vadinas, ne spęs problema, o ją gilins.

Mano kolegos Dainiaus užduotas klausimas dėl žalos ir naudos santykio. Gaila, kad kolega A. Bagdonas nepasidomėjo. Yra Lietuvoje tokie tyrimai atlikti, ne vienas jau toks tyrimas yra padarytas. Žala yra suskaičiuota, tiesa, ne visa, tokia labai minimalistinė žala, siekianti kelis šimtus milijonų eurų per metus ir viršijanti tai, ką biudžetas surenka. Vadinas, mes prisidarome daugiau bėdos, negu gauname iš to naudos.

Visgi, kolegos, neapsigaukime. Tas kalbėjimas apie Rugsėjo 1-ąją viso labo yra dūmų uždanga. Jeigu tikrai norima spręsti rugsėjo 1 dienos klausimą, galima tokį siūlymą registruoti kaip atskirą sprendimą. Tada tikrai, aš manau, kolegos, ir mes pritartume. Dabar tokiam projektui, prikašiotam reklamos liberalizavimo sprendimų, už jų, manau, slepiasi konkrečios įmonės, tikrai siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kadangi jau yra 11 val. 22 min., gal ir galime iškart apsispręsti dėl šio klausimo balsuodami. Gerbiame kolegos, aš siūlau visiems susėsti į darbo vietas, pradėsime balsavimą dėl jau apsvartytų klausimų.

Pirmiausia balsuosime dėl ką tik pateikto klausimo – Alkoholio kontrolės įstatymo 16, 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Jį ką tik pateikė gerbiamas A. Bagdonas. Balsuojame dėl Alkoholio kontrolės įstatymo.

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 40, prieš – 20, susilaikė 44. Projektui neprita.

Balsuosime alternatyviai, ar atmesti, ar grąžinti tobulinti. Kas už, vadinas, grąžinti tobulinti, kas prieš, vadinas, atmesti projektą.

Užsiregistravo 111, balsavo 109: už – 77, prieš – 32. Taigi projektas grąžinamas tobulinti.

Gerbiama R. Baškienė per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Gerbiamas pirmininke, iš tiesų per praėjusį balsavimą buvo mano klaida – norėčiau išreikšti savo nuomonę prieš šį įstatymą, kad galėčiau ramiai miegoti.

PIRMININKAS. Prieš. Supratau. Jūsų balsas buvo prieš, suklydote balsuodama. Gerai.

11.24 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19^a straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2001(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau grįžtame į darbotvarkės pradžią. Darbotvarkės 1-2 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2001. Čia yra likęs tik balsavimas, jeigu aš gerai pamenu. Mes leidžiame balsavimą dėl Aplinkos apsaugos įstatymo. Balsuojame. Balsuojame dėl Aplinkos apsaugos įstatymo 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2001(2).

Gerbiame kolegos, labai didelis triukšmas salėje, mes juk balsuojame, sprendžiame dėl įstatymo. Labai didelis triukšmas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 118: už – 86, prieš – 5, susilaikė 27. Taigi, įstatymas yra priimtas. (Gongas)

11.25 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3 klausimas – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286(2). Čia liko 8 straipsnis, mes negalėjome, dėl jo niekaip neradome bendro sutarimo salėje, dabar balsuodami apsispręsimė dėl 8 straipsnio. Ar pritariame 8 straipsniui? Toks bus ilgiau už kitus pabrandintas straipsnis, kitiems pritarėme bendru sutarimu. Primenu, kad dėl kitų straipsnių mes apsisprendėme, balsuosime tik dėl viso ir dėl šio straipsnio, dėl jo vyksta balsavimas, tai yra dėl 8 straipsnio.

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 118, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 2. Taigi, gana vieningai 8 straipsnis priimtas.

Dabar dėl viso projekto. Yra kalbančių už. Gerbiamas A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kaip žinote, bendro naudojimo objektams valdyti savininkai gali pasirinkti įvairias valdymo formas: steigti bendrijas, sudaryti jungtinės veiklos sutartis, pasirinkti bendro naudojimo objektų administratorių. Nors ir akivaizdžiai stebima, kad bendrijos steigimas bendrai nuosavybei valdyti yra ženkliai efektyvesnis ir racionalesnis būdas, praktikoje dažnai namui paskiriamas savivaldybės administratorius ir ta teisė laisvai rinktis yra apribojama. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad administratorius ne tik trukdo steigti bendriją, bet ir kai kada piktnaudžiauja vykdydamas jam pavestas funkcijas.

Taigi, įsitikinę, kuri bendros nuosavybės valdymo forma yra efektyviausia ir priimtinausia daugiabučio namo gyventojams, įstatymo projekto autoriai teisinį reglamentavimą tobulina sukurdami palankesnes sąlygas bendrijoms paplisti ir (mano galva, labai svarbu) savivaldybės skiriamo administratoriaus, kurio interesai paprastai yra priešaringi, eliminavimui dėl daugiabučio namo valdymo klausimų priėmimo išspręsti. Kadangi projektas sėkmingai praėjęs pateikimo, svarstymo stadijas, aš daugiau nesiplėsiu ir esu tvirtai apsisprendęs, ir balsuosiu už, ir jus agituojau už.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, niekas nenori kalbėti prieš. Ar tikrai norime kalbėti už? (*Balsai salėje*) Gerbiama L. Girskienė dabar.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labai dėkui kolegai, kad pritaria. Aš dar truputį pridėsiu. Iš tiesų noriu padėkoti, tai turbūt yra pirmas atvejis, kai pozicija ir opozicija sutaria dėl įstatymo svarbos. Tikrai dėkoju Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkei, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkui, kad nesustabdė mano pasiūlytų pataisų ir suprato, kokios svarbios permainos yra daugiabučių namų administravimo srityje. Kviečiu visus vieningai palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis už gerbiamas K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Prie tų gerų žodžių tiek komiteto pirmininkei, tiek ministrui noriu palinkėti... Iš tiesų tai yra tik lašas jūroje turbūt prie tų problemų sprendimo, nes su daugiabučių namų administravimu iš tiesų yra begalė problemų. Tikrai linkiu neapsiriboti tuo mažu grūdėliu, kurį mes čia šiandien bandome pasėti, kad iš jo kas nors būtų gero. Noriu palinkėti, kad tos problemos, su kuriomis susiduria daugiabučių namų gyventojai dėl didelių administravimo kainų, dėl nepagrįstų sąskaitų už darbus ir tų pačių rangovų, susijusių su pačiais administratoriais ir taip toliau, yra daugybė problemų, kurias reikia spręsti... Su palinkėjimu tikrai kviečiu pritarti ir tegul tai būna pirmas mažas žingsnis link išjudėjimo spręsti problemas. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamasis R. Šarknickas dar kalbės už. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū visiems šį projektą rengusiems Seimo nariams. Tik noriu pasakyti, kad šis sprendimas dar nepaliečia kitų problemų, kurių yra gausu. Šio klausimo tikrai nepalikime ir perspektyvoje taip pat teikime, tobulinkime teisės aktus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl viso Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo projekto. Projektas gavo labai daug gerų linkėjimų, matyt, jie pasireiškė ir balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122 Seimo nariai, visi 122 balsavo už. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.30 val.

Civilinio kodekso 6.978 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1147(2) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis 1-3.2 klausimas – Civilinio kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1147(2). Tikėtina panaši sėkmė. Balsuojame dėl lydimąjo Civilinio kodekso. Prašom.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 120 Seimo narių, visi 120 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.31 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 221, 222 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2) (priėmimo tęsinys)

Keliaujame prie 1-4 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1693(2). Čia dėl 1 straipsnio nuomonės išsiskyrė, reikia dėl jo balsuoti. Balsuojame dėl 1 straipsnio. Apsispręskime dėl 1 straipsnio. Šiuo klausimu buvo įvairių nuomonių. Taigi dabar balsuojame dėl 1 straipsnio, paskui apsispręsimė dėl viso projekto, nes kiti straipsniai jau yra priimti bendru sutarimu, išskyrus 1 straipsnį.

Užsiregistravo 122, balsavo 122 Seimo nariai: už – 110, prieš – 1, susilaikė 11. 1 straipsnis priimtas.

Dabar dėl viso Administracinių nusižengimų kodekso projekto yra prieš. M. Puidokas kalbės prieš visą projektą.

M. PUIDOKAS. Įstatymo projektu numatyta, kad statistinių duomenų pateikimas nustatyta tvarka oficialią statistiką tvarkančioms įstaigoms arba melagingų, neišsamų statistinių duomenų pateikimas oficialią statistiką tvarkančioms įstaigoms užtraukia baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims. Dabar galiojančiame įstatyme yra aiškiai numatyta, jog duomenys turi būti pateikti nustatyta tvarka. Ir tuo viskas pasakyta. Ką reiškia „neišsamūs“? Tai arba atitinka nustatytą tvarką, arba ne. Žodelytis „neišsamūs“ tik sukelia sumaištį ir gali tapti tikrintojų įrankiu bausti pateikėją, nes kontroliuojančiai institucijai gali pasirodyti, kad ataskaita neišsami, nors ką tai konkrečiai reiškia, gali ir nepaaiškėti. Todėl laikau šį pakeitimą dar vienu per tekliniu įrankiu verslui kontroliuoti ir siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 124 Seimo nariai: už – 115, prieš – 1, susilaikė 8. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.34 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2) (priėmimo tęsinys)

Pereiname prie 1-5 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-416(2). Turbūt kviesime gerbiamąjį A. Kupčinską grįžti dėl procedūros į tribūną. Mes turėjome Seimo narių A. Bilotaitės, E. Pupinio ir kitų pasiūlymą, dėl jo

mums reikia apsispręsti. Jį visų pirma reikia pristatyti. Gerbiamos A. Bilotaitės nematau. Galbūt E. Pupinis galėtų pristatyti pasiūlymą, jeigu galite. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų turbūt pasiūlymas buvo, bet, kiek žinau, surastas tam tikras konsensusas. Tai galbūt tegu komiteto atstovas pristato, nes iš tikrųjų jis šiek tiek keičiasi, bet yra atsižvelgta.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jeigu posėdžio pirmininkas...

PIRMININKAS. Prašom komiteto nuomonę.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Argumentai buvo tokie, kad siūloma pritarti K. Starkevičiaus, L. Savicko, A. Kupčinsko ir I. Pakarklytės naujiems pasiūlymams, kuriuose yra tiksliau ir teisingiau įvardijami siunčiami dokumentai. (*Balsai salėje*) Na, taip.

PIRMININKAS. Vis tiek komitetas nepritarė, tai mes turime balsuoti.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Aš išsakiau argumentus. Komitetas nepritarė, bet argumentai tokie, kad buvo pritarta kitiems pasiūlymams – K. Starkevičiaus, L. Savicko, A. Kupčinsko ir I. Pakarklytės.

PIRMININKAS. Ar visi teikėjai sutinka ir atsiima savo pasiūlymą? Tada dėl jo nebalsuosime. E. Pupinis, J. Urbanavičius, I. Haase, S. Šedbaras, M. Maldeikis, D. Asanavičiūtė? Jeigu atsiimate ir jums tinka kitas variantas, tada nereikia balsuoti.

Toliau Seimo narių K. Starkevičiaus, L. Savicko, A. Kupčinsko buvo pasiūlymas, jam komitetas pritarė.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip, komitetas pritarė.

PIRMININKAS. A. Bagdonas per centrinį mikrofoną dar tada. Prašom. Dėl vedimo tvarkos?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Šis siūlymas pažeidžia Seimo statutą, jis pateiktas tik vakar 8 valandą ryte, todėl šiandien parlamente svarstomas negali būti.

PIRMININKAS. Dėkoju už pastabą. Jei tai yra tiesa, mes negalime tada svarstyti šio pasiūlymo. Gerbiamas komiteto pirmininkas gal tada tiesiog komentarą, kaip mes darome. Ar darome pertrauką dėl šio klausimo, nes neišsprendžiama svarstyti, ypač jei ano siūlymo teikėjai sutinka su šiuo, kuris yra netinkamai registruotas, tada mes tikrai įsiveliame. Komiteto pirmininkas. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Jeigu reikalavimas yra toks, nes ten valandų skaičius neišlaikytas, tačiau aš matau, kad yra konsensusas, ir mes pritartume kitam pasiūlymui, bet jeigu yra toks pasiūlymas, mes tada tiesiog kitame posėdyje svarstysime. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jeigu visas Seimas sutiktų, kad mes galime svarstyti tą pasiūlymą, tai galbūt galime. Matau, kad negalime. Tai aš tik paklausiau, aš tik paklausiau. Prognozavau jūsų reakciją. Viskas gerai. Galvojau, gal bus konsensusas. Tada darome dėl šio klausimo pertrauką, ir viskas. Viskas. Komiteto pirmininkas pritarė, kad svarstyti toliau negalime. Viskas, einame prie kito klausimo. Šį klausimą svarstysime kitame posėdyje.

11.38 val.

Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-403(2). Čia dėl visko apsispręsta, liko tik balsavimas. Balsuojame dėl Sveikatos draudimo įstatymo. Buvo pasiūlymas, jam pritarta. Motyvai išsakyti. Liko tik balsavimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 120: už – 120, prieš nebuvo. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Gerbiamas A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėl vedimo tvarkos dėl praėjusio klausimo. Kadangi buvo teiktas pasiūlymas, tik nebuvo išlaikytas terminas, tai mes dėl pasiūlymo balsuoti negalime, bet gal patį projektą mes galime svarstyti ir jį priimti šiandien? Mums niekas netrukdo to padaryti.

PIRMININKAS. Kolegos, mes net ir pirmąjį pasiūlymą, kurį svarstėme... teikėjai atsiėmė, nes jiems tiko kitas pasiūlymas, bet jo terminas neišlaikytas. Čia tikrai neišeina svarstyti. Gerai. Gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Pirmininke, kaip posėdžio pirmininkas, gerbiamas Pauliau, tokiu atveju pranešėjas turėjo paprašyti pertraukos ir turėjo būti pertrauka. Dabar jis nuėjo, pupt atsisėdo vargšas, vadinasi, niekas neįvyko. Tai klausimas: nei pertrauka, nei baigtas priėmimas, jokia procedūra nebaigta, tai arba turi pranešėjas grįžti atgal ir paprašyti pertraukos sureguliuoti...

PIRMININKAS. Kaip tai nebaigta? Ne, gerbiamas Remigijau, taigi aš taip ir formulavau: komiteto pirmininkas paprašė pertraukos, aš tą garsiai pasakiau. (*Balsai salėje*) Tai ar pranešėjas sutinka, kad buvo siūloma pertrauka, nes komiteto pirmininkas tą įgarsino ir aš tą įgarsinau kaip posėdžio pirmininkas. Gal A. Kupčinskas ir nepasakė taip.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš sutinku su komiteto pirmininko pasiūlymu imti pertrauką iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Mes dėl to jau apsisprendėme, gerbiami kolegos. (*Balsai salėje*) Na, mes dabar vėl gaištame laiką, kai tikrai labai vėluojame, mes vėluojame dabar pusvalandį pagal darbotvarkę. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, nesipykime, judame toliau.

11.41 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2002(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2003(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2004(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-7.1 klausimas – Elektros energetikos įstatymo keletų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji, tai projektai Nr. XIVP-2003, Nr. XIVP-2004. Dėl jų visų mums reikia apsispręsti. Balsuojame dėl paketo – 1-7.1, 1-7.2, 1-7.3 klausimai. Projektai Nr. XIVP-2002, Nr. XIVP-2003, Nr. XIVP-2004. Elektros energetikos, Elektros energetikos ir Elektros energetikos įstatymo įvairūs pakeitimai.

Užsiregistravo 124, balsavo 122: už – 121, prieš nėra, susilaikė 1. Taigi po svarstymo yra pritarta.

Viskas, balsavimus mes atlikome. Dar yra balsavimų langas, tai, jeigu mes spėsime ką nors dar apsvastyti, galėsime dar pabalsuoti, nes balsavimas baigiasi 11 val. 50 min., bet aš bijau, kad gal nespėsime.

11.42 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1964 (pateikimas)

Pagal darbotvarkę toliau Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1964 – 1-9 klausimas. A. Kupčinskas mums padarys pateikimą. O toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas Seimo Pirmininko pavaduotojas V. Mitalas. O jūs, kolega, prašom pradėti pateikimą.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš labai trumpai noriu pasakyti, kad kokio nors alkoholio kontrolės atlaisvinimo jokių būdu nesiekiame, siekiame suvienodinti konkurencijos sąlygas, ypač mūsų Lietuvos gamintojams. Jeigu nueisite į „Vynotekos“ ar kitas parduotuves, tai natūralios fermentacijos vyno iš Italijos, Ispanijos, Portugalijos 3 litrų pakuotėse, tetrapakuose rasite, o Lietuvos gamintojai tokios galimybės neturi. Nežinau, ar praeitą kadenciją ėjo kokie nors importinio vyno lobistai ir paveikė valstiečius ir žaliuosičius, susidaro toks išpūdis, bet galbūt buvo stengiamasi žlugdyti būtent mūsų gamintojus. Tai susiję ne tik su „Anykščių vynu“, „Gintaro Sino“ ir kitomis. Iš karto noriu nuraminti, kad nėra kalbama apie bambalius, apie „Monikutės“ vynus ar panašiai, nes jie yra spirituoti ir nėra natūra-

lios fermentacijos. Dar kartą atkreipsiu dėmesį, kad susiduriame su tokiu iššūkiu, kad tik dabar Lietuvoje pradedama didesniais kiekiais auginti vynuoges, yra plantacijų, o vaisių ir uogų vynas, kuris labiausiai populiarus tarp vietinių gamintojų, ar tai būtų „Voruta“, ar kiti, deja, į didesnės talpos, išskyrus stiklinę, keramikinę, medinę ar metalinę, tarą negali būti pilstomas. Siūlau pritariti ir prašysime, kad pagrindiniu komitetu būtų Ekonomikos komitetas svarstymo stadijoje.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Dėkoju. Dabar yra klausimai. Pirmasis klausia A. Veryga. Prašau gerbiamą Aurelijų paklausti.

A. VERYGA (LVŽSF). Aš tai noriu paklausti kolegos, o kokie lobistai jums, konservatoriams, čia kokią įtaką padarė? Jeigu jūs jau norite lyginti konkurencijos sąlygas, tai kodėl jūs lyginate į liberalizmo pusę? Tai lyginkite taip, kad būtų ir užsienio importuotojams tokios pat sąlygos, kaip yra lietuviams. O šiaip tai jūs, man atrodo, kolega, truputį meluojate. Aš dabar turiu atsidaręs aiškinamąjį raštą, aš jums jį pacituosiu. Jūs jame rašote, kad 5 litrų plastikinė tara būtų patogesnė vartotojams, dėl to, manytina, galėtų būti patrauklesnė vartotojui kainos atžvilgiu. Jūs siūlote tokį dalyką, kuris prieštarauja įstatymo preambulei. Jūs ją paskaitykite. Ar jūs ją skaitėte?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas Aurelijau, man labai gaila, kad jūs apsimelavote šiandien tiesioginės radijo transliacijos metu, pasakėte, kad siekiame sugrąžinti bambalius. Tai yra tikrai netiesa. Mes kalbame apie natūralios fermentacijos vaisių ir uogų vyną. Vynuogių vyną pilstyti galima. Gali ir Lietuvos gamintojai, jeigu „Anykščių vynas“ turėtų daugiau tokios produkcijos. Labai gaila, kad jūs neįsiskaitote į aiškinamąjį raštą, o savo hiperbolizuotas fantazijas bandote ištransliuoti visuomenei. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš norėčiau paklausti dėl ekonominės prasmės. Iš tikrųjų į kurią kainą eis – atpigimo dėl kiekio ar pati tara pigesnė?

Dar vienas dalykas. Ekologiniu požiūriu, tarkim, visada būdavo kalbama, kad tą tarą, į kurią pilami skysčiai, taip pat gana sudėtinga perdirbti ir panaudoti, tarkim, kažkokiam perdirbimui ir taip toliau. Ar gali būti koks nors kitoks būdas, tarkim, kad tas paketas būtų perdirbamas kaip plastikas?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Dar pamiršau antrą klausimo dalį, ko klausė A. Veryga, kokie lobistai apsilankė. Aš galiu pasakyti, kad kreipėsi Anykščių meras, nes „Anykščių vynas“ yra atleidęs pusę darbuotojų vien dėl tos taros. O situacija Ukrainoje neleidžia importuoti stiklo taros tokio kiekio, kokio reikėtų. Tai jūsų žiniai. Bet, kaip aš suprantu, jūs labiau nusiteikę už importuotojus ir labiau anoje kadencijoje pasistengėte būtent jų labui.

Dabar kalbant apie pačią tarą, ko gerbiamas E. Pupinis klausė, tai perdirbimas antrinio rūšiavimo būdu įmanomas ir galimas. Aišku, į depozito sistemą šita tara neįeityt, bet, žinau, Aplinkos apsaugos komitete yra svarstomi kiti pasiūlymai dėl depozito taros. Čia jau kito įstatymo klausimas. Bet dar kartą noriu pabrėžti, kad iš tikrųjų stiklo taros trūkumas ir neleidimas pilstyti į talpesnę tarą, deja, „Anykščių vyną“ ir kitus privertė atleisti dalį darbuotojų arba išleisti į prastovas.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS. Projekte yra teigiama, kad natūralios fermentacijos vaisių ir uogų bei vaisių vyno gėrimų atvejais į plastikinę, plastiko turinčią tarą būtų galima, tačiau ne didesnę kaip 5 litrų. Ar nėra klaidos nurodant 5 litrų tarą? Gal turėta omeny 0,5 litro? Jei ne, prašau paaiškinti, kas pirsks 5 litrus vaisinio vyno?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Kas pirsks, tai siūlyčiau nueiti į „Vynoteką“ ir kitas alkoholio pardavimo parduotuves ir atlikti empirinį tyrimą, tada įsitikinsite ir pamatysite, kas perka. Dažniausiai tradicinė pakuotė yra 3 arba 3,5 litro, tačiau tai yra dažniausiai importinis vynas, nes Lietuvos gamintojai į tokio dydžio talpos tarą negali pilstyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėl to paminėto fakto norėčiau paklausti, ar buvo deklaruotas susitikimas su lobistu?

Antra klausimo dalis. Čia, nežinau, gal ir Aurelijus suklydo dėl to bambalio. Aš tai pavadinačiau superbambaliu, nes įprastai bambaliai būdavo iki 2 litrų arba 1,5 litro, 5 litrų yra gerokai didesnis – tai superbambalis.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Į pirmą klausimo dalį. Su kiekvienu lobistu, jeigu susitinku, deklaruojau tokį susitikimą. Vakar taip pat kreipėsi vienas lobistas, bet atsakiau, kad susitikimas galimas tik po pateikimo stadijos. Bet koku atveju, jeigu išliks noras susitikti, tas susitikimas bus deklaruotas.

Dėl taros. Kaip jau atsakiau, tai siekis įteisinti tetrapakus, kaip kiti importiniai gamintojai gali. Apie bambalius nekalbama, juo labiau apie spirituotą gėrimą ar alų.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dar praėjusių metų gruodžio mėnesį per mūsų išvažiuojamąjį posėdį Kaune stiklo pramonės, kuri gamina įvairius butelius, organizacijos kėlė problemas dėl... aišku, jau tada brango dujos, energetiniai ištekliai, ir minėjo apie tam tikrus galimus trikdžius gaminant stiklinę tarą. Aš čia kalbu, nebūtinai vynui ar alkoholiui, yra ir sulčių stiklinė tara. Prasidėjus karui ta situacija, aišku, turbūt tokia pati išliko, nes energetiniai kaštai dar labiau išaugo ir daug turbūt tos taros yra ir įvežama iš kitų šalių, tos stiklinės, ar dabar jos pakankamai turi įmonės?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų žinau, tame susitikime visas komitetas ir nariai buvo susitikę su Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmais ir jų atstovai, būtent Panevėžio ir „Kauno stiklo“ atstovai, pasakė, ne tik kad keturis penkis kartus išaugo energetiniai kaštai, bet ir vėliau, su jais bendraujant, prasidėjus karui, apskritai liovėsi importas iš Ukrainos, Baltarusijos, dar ir Baltarusijos. Ir dabar įsigyti stiklo kiekį, koks buvo anksčiau, tampa problemiška.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia I. Pakarklytė. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Dar ir dabar salėje girdžiu kolegų nuogastavimus ir vis tiek tokį pasklidusį mitą, kad yra spirituotų tų gėrimų, na, ne vynas, negalima to vynu pavadinti, bet tas spirituotas „vynas“. Ar galite aiškiai paneigti, kad taip nėra ir kad įstatymo projektas neliečia tų gėrimų, kurie, kaip žinome, yra labai kenksmingi ir tai nėra vynas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama kolege. Aš galiu patvirtinti, kad nekalbama apie jokių „Monikutės“ vynus ar „Šanso“ vynus ir taip toliau, kurie yra spirituoti. Kalbama apie natūralios fermentacijos vaisių ir uogų vynus bei vaisių ir uogų vyno gėrimus, nes vynuogių vynui galima, o vaisių ir uogų, deja, ta talpa negalima.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas kolega, jūs tikrai turėtumėte gerai jaustis tarp alkoholio pramonės magnatų, tarp lobistų, bet kaip jūs jaučiatės tarp moksleivių, tarp sporto mokyklų auklėtinių, kai jūsų klausia, kada gi įvykdysite savo pažadą ir paremsite sveikatos tausojimą ir stiprinimą – kūno kultūrą? Lygiai taip pat jūsų kolegė Morgana sakė, kad irgi reikia investuoti, kad nereikėtų narkotikų. Reikia investuoti į sveiką gyvenimą, į sportą. Aš girdėjau, kad net 10 mln. neišeina investuoti čia, kaip girdime, o reikia *minimum* 70 mln., kad prasidėtų reakcija, kritinė masė turėtų būti šita. Ar ne per daug mes šnekame apie alkoholį ir ar ne per mažai šnekame apie tą svarbiausią priežasties įveikimo būdą? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, pristatymo metu pažymėjau, kad šiuo įstatymo projektu pirmiausia siekiu ekonominių ir rinkos sąlygų suvienodinimo tiek mūsų gamintojams, tiek importuotojams. Tai niekaip nulems alkoholio vartojimo didėjimo. O jeigu jūs sakote, kad reikia skirti daugiau sportui, sveikatingumui, aš priminsiu, kad praeitą kadenciją buvau ir dirbau jūsų komisijoje, kaip ji vadinama, sveikatingumo puoselėjimo ar panašiai, bet, deja, net ir jums pirmininkaujant tokiai komisijai ar darbo grupei nepavyko pasiekti, kad jūsų ministras paskirtų iš sveikatos biudžeto didesnę biudžeto dalį. Pirmiausia reikėtų, man atrodo, į savo frakcijos veidrodį pažiūrėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas klausiti baigėsi. Dabar pasisakymai dėl motyvų. Pasisakymai dėl motyvų už – A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą, kad užtikrintume Lietuvos gamintojams lygias konkurencijos sąlygas su importuotojais. Dabartinis reglamentavimas turi spragą. Užsienio valstybių gamintojai Lietuvoje gali parduoti savo gaminamus vynus iš vynuogių be jokios taros rūšies ar jos dydžio apribojimų, o Lietuvos gamintojams taikomas ribojimas, kad natūralus vaisių ar uogų vynas gali

būti pilstomas ir parduodamas tik mažoje taroje. Esu įsitikinęs, kad leidimas parduoti natūralius vaisių ir uogų vynus ar jų gėrimus didesnėje taroje, nei nustatyta šiuo metu, neturėtų didesnės įtakos tokios rūšies alkoholinių gėrimų vartojimo padidėjimui, tačiau reikšmingai prisidėtų prie to, kad užtikrintume geresnes konkurencijos sąlygas Lietuvoje veikiantiems gamintojams. Kviečiu palaikyti mūsų gamintojus ir balsuoti už šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbėti nėra norinčių, išskyrus A. Verygą. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Prieš tai kalbėjęs kolega išreiškė tikėjimą, kad tai nedidins vartojimo ar panašiai. To tikėjimo neturi net projekto teikėjas. Jis aiškiai aiškinamajame rašte rašo, kad tokia pakuotė būtų patogesnė vartotojams ir patrauklesnė kainos atžvilgiu. Vadinasi, jis tikisi, kad tai bus patraukliau vartotojui, ir to visiškai neslepia. Aš nežinau, iš kur atsiranda toks keistas tikėjimas.

O jeigu kalbėtume labai rimtai, kolegos, jeigu mes norime suvienodinti, kaip sakome, rinkos sąlygas mūsų gamintojams, tai aš tikrai nesu kaip nors nusiteikęs prieš mūsų škius. Tokiu atveju siūlykime apribojimus importuojamiems vynams ir gėrimams. Tokiam projektui aš tikrai pritarčiau. Mes kartu su kolega Andriumi galime tokį projektą registruoti. O šitas projektas yra į liberalizavimo pusę, jam tikrai nereikia pritarti, nesvarbu, ar tai yra mūsų, ar ne mūsų gamintojai.

Dar daugiau, aš noriu kolegai pasakyti, kad čia kalbama ne tik apie vynus, bet kalbama, jūs teisingai paminėjote, ir apie gėrimus, kurie ir gali būti spirituojami ir panašiai. Taigi siūlyčiau šiam sprendimui nepritarti. Jeigu norime suvienodinti konkurencijos sąlygas mūsų gamintojams, registruokime tokį siūlymą, kuris apribotų tokios didelės taros atvežimą į Lietuvą būtent užsienio importuotojams. O dėl šio pasiūlymo kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkui. Kolegos, dabar pasitarkime, kaip gyvename toliau. Mano siūlymas: mes pateikiame tuos keletą projektų, kurie dar yra surašyti pagal darbotvarkę, ir judame toliau pagal kitus darbotvarkės punktus. Rytiniame posėdyje nebalsuokime. Siūlau balsavimą daryti, jeigu opozicija sutiktų, po pirmo opozicinio klausimo. Kadangi po kiekvieno opozicinio klausimo bus balsuojama vakarinėje darbotvarkėje, dėl šių įstatymų projektų mes apsispręstume, pavyzdžiui, po darbotvarkės 2-2 klausimo, kai reikės pirmą kartą balsuoti per opozicijos darbotvarkę. Jeigu būtų... Dabar mes nesame balsavimo intervale. Ar tiktų taip? (*Balsai salėje*) Gerai. Nėra kitokių variantų. Dabar nėra balsavimo intervalo, reikės balsuoti kada nors vėliau. Aš siūlau numatyti aiškų laiką – maždaug 15 val. 40 min., kai mes tuos balsavimus ir baigtume.

11.58 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2036, Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2037 (pateikimas)

Dabar einame prie 1-10.1, 1-10.2 klausimų, tai yra Tabako ir Alkoholio kontrolės įstatymų pakeitimo projektų. Kviečiu V. Kernagį į tribūną. Prašom.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Iki šiol esame Lietuvoje priėmę ne vieną įstatymo projektą, kontroliuojantį elektroninių cigarečių prekybą. Iki šiol esame priėmę Elektroninių cigarečių licencijavimo įstatymą. Jis įsigaliojo 2001 m. gegužės 1 d. Esame uždraudę įvairių skonių elektronines cigaretes. Tas įstatymo projektas įsigaliojo nuo šių metų liepos 1 dienos. Tačiau verslas, prekiaujantis elektroninėmis cigaretėmis, visomis išgalėmis bando apeiti šiuos įstatymų projektus – pardavinėti cigaretes nepilnamečiams, pardavinėti su skoniais. Tai rodo tik vieną dalyką, kad tas verslas nėra socialiai atsakingas, koks dedasi.

Yra keli pavyzdžiai. Tarkime, platinti įvairių skonių cigaretes, kaip ir sakiau, yra draudžiama nuo liepos 1 dienos. Elektroninių cigarečių pardavėjai tas cigaretes platina ir toliau, visuose prekybos centruose, visose degalinėse galima jų nusipirkti. Aš netgi turiu pavyzdį. Elektroninės cigaretės, kurios vadinasi Bora Bora skonio, yra citrinų skonio. Jeigu jūs norite pirkti vynuogių skonio, jūs pirkite Rio skonio. Niekas nepasikeitė, o elektroninių cigarečių pardavėjai ir toliau platina ir pažeidžia įstatymus.

Lygiai tas pats yra su prekyba internetu. Prekyba internetu elektroninėmis cigaretėmis Lietuvoje yra draudžiama. Lygiai taip pat, kaip ir pardavinėti elektronines cigaretes nepilnamečiams.

Tačiau nepilnamečiai elektronines cigaretes internetu gali pirkti visiškai nevaržomi ir kitą dieną jiems būna nurodytu adresu pristatomos tos elektroninės cigaretės.

Pagal šiuo metu veikiančius įstatymus ir pagal tai, kokių galių turi Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, jie gali blokuoti tokias parduotuves, bet gali blokuoti tik fizinėje Lietuvos teritorijoje. Taigi mano įstatymo projektas turi mažą pakeitimą, kuris leis lygiai tokiu pačiu principu, kaip yra blokuojamos nelegalaus turinio svetainės, kurias blokuoti ar neblokuoti sprendžia Lietuvos radijo ir televizijos komisija, blokuoti ir tas elektronines parduotuves, kurios yra įsikūrusios užsienyje. Labai geras pavyzdys yra turbūt didžiausias elektroninių cigarečių platintojas „Ecodumas“. Jeigu jūs nueitumėte į *ecodumas.lt*, tai ta svetainė yra užblokuota, nes ji yra Lietuvoje. Bet jeigu jūs nueitumėte į *ecodumas.com*, tai ta parduotuvė yra absoliučiai lietuviška, neužblokuota. Kontaktiniai telefonai yra lietuviški. Jūs ten rasite visą „Ecodumo“ tinklą – visas parduotuves ir taip toliau. Tai yra akivaizdžiai į Lietuvos rinką nukreipta elektroninė parduotuvė. Po šio pakeitimo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas turės teisę kreiptis į teismą ir blokuoti prieigą prie tokių elektroninių parduotuvių. Prašyčiau pritarti šitam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū. Gerbiamas kolega, nenustojate jūs manęs džiuginti ir stebinti savo projektais. Tiksliau, ne jūs, o tie, kurie už jūsų sienų, už nugaros stovi. Liepos, gegužės mėnesiais su gerbiama Daniele mes registravome projektą, mes jums aiškinome, kad nė vienas jūsų draudimas neveiks. Praėjo 4 mėnesiai, šiandien mūsų pranašystės išsipildė dėl to, ką jūs padarėte. Jūs net neturėsite teisės blokuoti, nes nė viena alkoholio reklama ir alkoholio parduotuvė, registruota užsienyje, šiandien Lietuvoje neregistruota. Jūs nueikite su *.lv* ženklu, *.es* ženklu, Latvijos, Estijos, ar bet kuriuo kitu, aš eksperimentavau vakar žiūrėdamas – visose parduotuvėse galėjau užsisakyti alkoholio, visose parduotuvėse yra reklama. Neįmanoma. Gal galite pasakyti, kaip ir kokiomis priemonėmis jūs planuojate uždrausti D. Kepeniui, R. Žemaitaičiui, bet kuriam kitam asmeniui per *.com* internetinį puslapį, kuris gal yra registruotas Vokietijoje ar Latvijoje, užsisakyti prekes? Šiandien to blokavimo nėra ir jūs tai puikiai žinote.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Lygiai taip pat, analogiškai, kaip yra blokuojamos svetainės su nelegaliu turiniu. (*Balsas salėje*) Be abejo, nes iki šiol šis įstatymo projektas dar nėra priimtas. Jūs esate visiškai teisus. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Taip, A. Veryga nori paklausti.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už pristatymą. Manau, reikalingas projektas. Dar daugiau, noriu paklausti jūsų, ar jums iš viso yra tekę susidurti su tokiu verslo įžūlumu? Aš neprisimenu tokių atvejų, kad taip atvirai būtų apeinami valstybės priimti įstatymai, visiškai tiesiogiai nesiškaiama, tiesiog įžūliai, jūs parodėte pavyzdį, kur yra pardavinėjama su skoniais. Tai kas tai yra? Ar tai yra bejėgystė mūsų valstybės institucijų, kurios galvoja, kad viską reikia siųsti į laboratoriją ir dar mokesčių mokėtojų pinigus siųsti? O jeigu yra taip nesiskaitoma, gal tai yra ženklas, kad Lietuva, kaip kai kurios kitos valstybės, apskritai tokius produktus turėtų uždrausti pardavinėti Lietuvos rinkoje ir pasibaigtų tas cirkas, kurį mes šiandien turime?

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Uždrausti tokius produktus būčiau už, nežinau, ar tai yra įmanoma. Su verslo atstovais teko ilgai bendrauti, kai mes licencijavome šią veiklą, negaliu pasakyti, kad aš ten išvelgiau kokią nors adekvatumą ar norą laikytis įstatymų.

Kalbant apie mūsų tarnybas, iš tikrųjų jos kol kas skėsčioja rankomis, yra bejėgės. Aš žinau, kad net Sveikatos reikalų komitetas yra kreipęsis į tas tarnybas ir iki spalio 5 dienos jos turėtų atsiųsti paaiškinimus, kodėl jos yra tokios bejėgės. Aš manau, kai mes turėsime tuos paaiškinimus, galėsime priimti kažkokius sprendimus.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Mano panašus klausimas, ar tikrai nereikėtų išimti išvis iš prekybos, jeigu iš tikrųjų prekybininkai nesitvarko ir eina tokiu pritempinėjimo prie įstatymo, apėjimo ir taip toliau keliu?

Antras klausimas. Vis dėlto gal kai kada įmanoma įrodyti, nors ir per teismus. Tai ar nereikėtų didinti administracinės atsakomybės, dar labiau griežtinti ir didinti baudas? Vis tiek kažkurioje vietoje bus galima įrodyti. Nuobauda turi būti adekvati. Ačiū.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Aš manau, kad nuobaudos yra maksimalios. Šita veikla jau prieš dvejus metus licencijuota, tai maksimali nuobauda ir yra, kad tas verslas gali prarasti licenciją. Kodėl jis iki šiol dar neprarado, aš nežinau. Bet dar kartą pakartosiu, kad mes kreipėmės į visas atsakingas tarnybas ir jos iki spalio 5 dienos turi pateikti paaiškinimus, kodėl jos yra tokios bejėgės. Gal mums reikia ką nors padaryti, kad jos galėtų veikti.

PIRMININKAS. Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. P. Gražulis atsisako. Dabar dėl motyvų norės kalbėti už A. Verygą. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Nepaisant visų čia mūsų abejonių ar tikėjimo, kaip čia veiks ar neveiks, pavyks ar nepavyks, vis dėlto šitas siūlymas yra, kiek aš skaičiau aiškinamąjį raštą, parengtas Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, bent jau bendradarbiaujant su jo specialistais. Tai institucija, kuri turi patyrimo kontroliuojant, prižiūrint verslo subjektus. Akivaizdu, kad mes turime tam tikrą teisinę spragą ir institucijos nesugeba išspręsti tos problemos, kuri dabar egzistuoja, o verslai įžūliai apeina.

Aš tikrai kviečiu palaikyti, pritarti šiam projektui, o jeigu ir to nepakaks, jeigu institucijos ir tokiu atveju nesugebės susitvarkyti, užtikrinti, kad būtų laikomasi įstatymo priimtų nuostatų, tada, matyt, reikės ieškoti naujų sprendimų. Kviečiu palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės M. Danielė. Prašau.

M. DANIELĖ (LF). Kolegos, tarnybos skėsčioja rankomis tada, kai Seimas priima kvailus įstatymus. Turbūt blogai, kad šioje pataisoje suklajuota reklama ir nuotolinė prekyba, nes tai yra dvi atskiros diskusijos. Bet principas, kai kalbame apie nuotolinę prekybą dėl garinimo, garinimo aparatų, skysčių ir skonių, tai yra kova su vėjo malūnais. Šiandien yra daroma tai, kad beatodairiškais draudimais bandoma kovoti su naujomis technologijomis ir naujomis alternatyvomis įprastiniam rūkymui.

Jeigu tikslas yra apsaugoti nepilnamečius, tai seniai reikėjo į tuos nepilnamečius ir susitelkti. O dabar mes bandome riboti, riboti, riboti ir jeigu mes apribojame normalią prekybą, dabar jau nebeužtikriname net saugios nuotolinės prekybos, tai reiškia, kad galiausiai bus siunčiamasi iš Kinijos, iš trečiųjų šalių, kur apskritai neaišku, kokie produktai, kas juos tikrina, kas juos reguliuoja ir kokios banderolės ant jų užklijuotos.

Žinokite, kad draudimai didina žalą, kurią patiria galutinis vartotojas, ir ta žala galiausiai viršija paties produkto keliamą žalą. Todėl tikrai siūlau ne palaikyti, o galvoti apie tai, kokiais reguliavimo būdais mes galime apsaugoti nepilnamečius, bet užtikrinti galimybes naudoti rūkymo alternatyvas suaugusiems, kurie nebenori rūkyti paprasto degaus ir labiausiai kenksmingo sveikatai tabako. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti.

Dabar būtų darbotvarkės 1-11 klausimas dėl gėlo požeminio vandens gavybos grėžinių įteisinimo ir taip toliau, bet nėra Teisės departamento išvados, todėl mes šio klausimo šiandien nesvarstysime.

12.08 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Irano Islamo Respublikos vykdomos diskriminacinės politikos moterų atžvilgiu ir kitų žmogaus teisių pažeidimų pasmerkimo“ projektas Nr. XIVP-2058 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – Seimo rezoliucijos dėl Irano Islamo Respublikos vykdomos diskriminacinės politikos moterų atžvilgiu projektas. Kviečiu I. Pakarklytę pristatyti rezoliucijos projektą. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Laba diena, gerbiami kolegos. Visų pirma noriu padėkoti Užsienio reikalų komitetui ir Užsienio reikalų ministerijai, kad operatyviai sureagavo į šį rezoliucijos projektą ir pateikė konstruktyvias pastabas, nes laikas, kada turime svarstyti šią rezoliuciją, yra dabar.

Pristatau jums rezoliuciją „Dėl Irano Islamo Respublikos vykdomos diskriminacinės politikos moterų atžvilgiu ir kitų žmogaus teisių pažeidimų pasmerkimo“. Nuo pat 1979 metais įvykusios revoliucijos Irano žmonės yra teokratinio režimo gniaužtuose. Šis režimas nuosekliai nuolat pamina demokratijos principus, žmogaus teises ir taip veikia jau daugiau nei keturis dešimtme-

čius. Žmogaus teisių pažeidimai yra itin jaučiami Irano moterų, kurių pasirinkimo laisvė yra ženkliai varžoma įvairiose gyvenimo srityse. Šiuo atveju šis protestas ir yra Irano moterų lyderystė ir taip prasidėjo ta protestų audra.

Aš dar paminėsiu kelis faktus. Protestas prasidėjo ir ta visa audra kilo nuo rugsėjo 16 dienos, kai M. Amini, jauna moteris, buvo sulaikyta moralės policijos, veikiančios Irane, neva dėl hidžabo dėvėjimo taisyklių pažeidimo. Ji žuvo to sulaikymo metu. Po šio įvykio tūkstančiai protestuotojų išėjo į gatves Irane daugiau nei 80 miestų, bet taip pat jau dabar ir kitose šalyse vyksta taikūs protestai.

Irano Vyriausybė į šiuos kilusius protestus atsakė ne dialogu su piliečiais, o žmogaus teisių pažeidimais: blokuoja internetą ir kitus komunikacijos kanalus, protestus malšina tikrai labai žiauriai, naudodami netgi kovinius šaudmenis. Mes jau turime duomenų, kad yra apie 100 žmonių žuvę, nužudyti tuose protestuose, daugiau nei 1 tūkst. sulaikyti. Tie skaičiai, aišku, nuolatos kinta.

Dabar kodėl Seimui svarbu palaikyti šiuos taikius protestus? Priminsiu, kad mes ne pirmą kartą jau palaikome žmones, kurie susiduria su režimų spauda. Išreiškėme paramą Afganistanui, Kubos gyventojams, Kinijos uigūrams, Krymo totoriams, taip pat ir Baltarusijos žmonėms. Nuosekliai smerkiame tuos režimus, kurie pažeidžia žmogaus teises, ir negalime likti abejingi ir įvykiams Irane.

Tai nėra pirmas protestas Irane. Vienas didesnių buvo turbūt 2019 metais, bet vis ta santvarka nepasikeičia, o žmonės toliau siekia savo teisių. Protestuotojų dažnas prašymas ir dabar yra skleisti žinią visame pasaulyje, kad net ir toli nuo Irano esančios valstybės dalintųsi ta žinia, ko reikalauja Irano žmonės ir kokie žiaurūs žmogaus teisių pažeidimai yra vykdomi.

Seimo rezoliucija, jeigu tokia būtų priimta, pasakytų, kad ir lietuviai mato, girdi ir palaiko Irano taikius protestuotojus. Tai jiems būtų įkvepiantis ir padrąsinantis ženklas. Tiek trumpai. Tekstą, tikiu, visi skaitėte. Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Kubilienė. Prašau.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų svarstome labai svarbų klausimą. Iš tikrųjų jūs jį registravote tik šiandien, pateikdama tarsi katę maiše. Seimo nariai iš tikrųjų nespėjo net susipažinti su tekstu, tuo labiau ir padiskutuoti savo frakcijose.

Mano klausimas būtų: ar jūs pati nepasitikite šiuo tekstu ir norėjote šiek tiek jį nuslėpti, ar tiesiog turite organizacinių ir laiko valdymo problemų? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju už klausimą. Užsienio reikalų komitete vakar buvo svarstyta ši rezoliucija ir buvo pritarta bendru sutarimu. Ten yra visų frakcijų atstovai ir projektas buvo išplatinamas jiems vakar. Įvykiai vystosi tikrai labai sparčiai ir variantas svarstyti spalio 11 dienos posėdyje tiesiog būtų netikslingas ir nesavalaikis.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia M. Matijošaitis. Prašau.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, noriu patikinti, kad ši iniciatyva labai sveikintina, savalaikė. Protestai vyksta jau 2 savaitės. Kitas posėdis, kaip ir minėjote, yra tikrai spalio 11 dieną, taigi laikas brangus. Vakare šią rezoliuciją spėjo išdiskutuoti ir pastabas teikti Užsienio reikalų komitetas, į pastabas atsižvelgta. Į Užsienio reikalų ministerijos pastabas atsižvelgta.

Aš tiesiog noriu pasakyti, kad Iranas nėra taip toli, kaip mums atrodo. Dar neseniai, liepos mėnesį, man pačiam teko vykti su darbo vizitu į Albaniją, į Irano opozicijos, laisvo Irano kasmetinį *samitą* Ašrafo III mieste, kurį pastatė laisvo Irano, demokratiško Irano propaguotojų opozicija su savo prezidentu M. Radžavi. JAV žvalgybos duomenimis, buvo pranešta Albanijos vyriausybei, kad turėtų renginys būti nukeltas dėl sprogimo, dėl terorizmo grėsmės.

PIRMININKAS. Laikas užduoti klausimą.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Tiesiog noriu paklausti, ką dar galime padaryti, be rezoliucijos ir viešojo diskurso, šia tema, kad pademonstruotume, jog Irano žiaurumai visame pasaulyje yra labai arti mūsų?

I. PAKARKLYTĖ (LF). Keli galbūt momentai, ką dar galima būtų padaryti, tai tolesnės sankcijos. Jau dabar, aišku, jų yra daug, ir ekonominių sankcijų, bet tikslinės sankcijos su režimu susijusiems asmenims iš Europos Sąjungos pusės irgi yra dar vienas svarbus klausimas. Iš tokių labai

praktinių dalykų. Bet ką pabrėžia patys protestuotojai ir žmonės, kurių nebetenkina šis režimas, dažniausiai jauni žmonės, kad jiems yra labai svarbu tas dalinimasis žinute. Tiek viešas valstybių pasakymas, kad jos palaiko protestuotojus, tiek ir pilietinės visuomenės reakcija, nes, kaip aš minėjau, ne tik Irane jau vyksta protestai. Jie vyksta ir kitur. Taip pat dar yra kalbama ir apie tai, kad blokuojamas internetas. Galbūt čia būtų galima ieškoti būdų, kaip suteikti tą interneto prieigą Irane. Taip trumpai.

PIRMININKAS. Dėkui. Ž. Pavilionio salėje nematau, R. Žemaitaičio salėje nematau. A. Nekrošių matau. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, kad matote. Gerbiama pranešėja, tikrai sveikinu su šia rezoliucija, tikrai, taip, kaip ir kolegę pastebėjo, gaila, kad mes gana vėlai turėjome galimybę su ja susipažinti. Tikrai palaikysiu ir balsuosiu už. Bet mano klausimas toks labiau abstraktus. Kokia yra nauda iš tų rezoliucijų, nes šalys būna susirūpinusios, išreiškia palaikymą, bet realiai žmonėms reikia galbūt kitokios pagalbos? Kokią naudą iš tų rezoliucijų realiai turi žmonės, kurie protestuoja prieš režimą?

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, kolega, už ištis gerą klausimą. Yra ir Lietuvoje Irano ekspertų ir žmonių, kurie palaiko ryšius su protestuotojais, su aktyvistais. Jų yra tas klausimas, ar Lietuva apskritai kaip nors atsiliepia į tuos įvykius, ar juos seka, ar girdi, todėl to viešo žingsnio žmonės labai laukia ir tuo mes ir esame demokratija, ir skiriamės nuo autokratių režimų ar diktatūrų, kad palaikome demokratiją ir pilietinę visuomenę ir kitose šalyse. Dėl klausimo prieš tai minėjau, kad, aišku, yra ir kitų praktiškesnių galbūt žingsnių, bet tas viešas išsakymas pozicijos, kur tu stovi ir ką tu palaikai, yra labai svarbus protestuotojams.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausiančių daugiau nėra. Dabar yra diskusija dėl rezoliucijos. Yra vienas norintis kalbėti ir tas žmogus yra P. Gražulis. Kviečiu į tribūną. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, jums buvo užduotas klausimas, o ką pakeis šita rezoliucija? Irano režimą? Ne. Ką jūs galite padaryti, jūs nedarote. Štai jau žūsta, taip, ten žuvo moteris, kuri nenaudojo galvos uždangalo, buvo nužudyta, bet Lietuvos piliečius, lietuvių kilmės Rusijos piliečius, kurie bėga nuo karo Ukrainoje į Lietuvą iš Karaliaučiaus srities, jūs galite įleisti ir galite išgelbėti jų gyvybes, bet jūs nieko nedarote. Jūs labiau rūpinatės Irano žmonėmis, jų žmogaus teisių pažeidimu negu lietuvių kilmės Rusijos piliečiais, kurie palaiko Ukrainą, kurie nenori kariauti prieš Ukrainą, jūs juos varote į Ukrainą. Jau yra informacijos, kad yra žuvusių Rusijos kilmės Lietuvos piliečių. Ką jūs darote? Ar čia veidmainystė, ar čia nuoširdumas? Kažin kur, kur nieko negali padaryti, jie susirūpinę, o kur privalo ir turi spręsti tas problemas ir jau jos turi būti išspręstos... Visi tie, kurie palaiko Ukrainą ir nenori kariauti prieš Ukrainą, Rusijos piliečiai lietuvių kilmės turėjo būti įleisti į Lietuvos teritoriją, bet jūs to nedarote. Esate veidmainiai. Aš dar daugiau pasakysiu, matydamas jūsų labai nuoseklią politiką, tarnaujate V. Putinui.

PIRMININKAS. Diskusija baigta. Dėl motyvų dėl priėmimo nėra norinčių kalbėti. Apsisprendime balsuodami vėliau.

Kolegos, dabar iki vakarinio posėdžio liko trys klausimai, tai yra diskusija, Seimo narių pareiškimai, Vyriausybės valanda ir ministrės atsakymai į pateiktus klausimus. Mes nespėsime iki 14 valandos apsvastyti visų ir turėti pertrauką. Tai mano pasiūlymas apsispręsti: arba mes atsiskome Vyriausybės valandos ir baigiame apie 13 val. 20 min., arba darome viską, bet tai trunka iki pat 14 valandos, ir tada iš karto pradedame vakarinį posėdį. Ar galime atsisakyti Vyriausybės pusvalandžio? Gerbiama opozicija, galime? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū. Tada Vyriausybės pusvalandis šiandien nevyks.

12.20 val.

Diskusija „Dėl migrantų iš Rusijos Federacijos įleidimo į Lietuvą“

Darbotvarkės 1-14 klausimas – diskusija „Dėl migrantų iš Rusijos Federacijos įleidimo į Lietuvą“. Pagal Statutą numatytas pusvalandis. Galime apsibrėžti tą pusvalandį? Tvarka, sutariame. Pirmasis frakcijos vardu... Iš pradžių kviečiu frakcijos vardu, o po to likusius. Kalbės P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, vakar LRT, tai Landsbergių radijo ir televizijos, laidoje „Lietuva kalba“ kalbėjo L. Kasčiūnas, kuris sakė, kad mes jau vykdome diskusijas ir ieškome sprendimų, kaip lietuvių kilmės Rusijos piliečiams suteikti galimybę atvykti į Lietuvą. Aš noriu jums pasakyti, kad antradienį šį klausimą siūliau frakcijos vardu įtraukti į darbotvarkę, šis klausimas nebuvo įtrauktas valdančiųjų balsais. Šiandien šį klausimą taip pat siūliau įtraukti į darbotvarkę, valdančiųjų balsais jis nebuvo įtrauktas į darbotvarkę. Tai yra akivaizdus melas, melas per Lietuvos, per Landsbergių, radiją ir televiziją.

Mielieji, klausiausi tos diskusijos ir man tiesiog darėsi gėda, kai aiškino, kad jie gali įsigyti Lietuvos pilietybę ir atvykti. O kiek ta procedūra trunka? Antras dalykas, ar jūs, ponai konservatoriai, žinote, kad jau ne vienas, kuris ateina prie Lietuvos konsulato galbūt susitvarkyti dokumentų, paimamas Rusijos tarnybų ir išvežamas į Ukrainą? Kad ten laukia jų specialiosios tarnybos supakuoti, tų žmonių? Ką jūs kalbate? Aš jau sakiau, kad yra jau žuvusių Ukrainos kare Rusijos piliečių su Lietuvos ištakomis.

Antras dalykas, kai L. Kasčiūnas televizijos laidoje aiškina, kad jie tegul pasiduoda. Pone Kasčiūnai, ar jūs nežinote, kad to neįmanoma padaryti, kad už nugaros stovi politrukai, ir jeigu tu bėgsi ar iškelsi baltą vėliavą, būsi nušautas? Jūs nesate tarnavę kare, jūs nežinote situacijos. Nebent pasiduotų visas frontas, bet ar tai įmanoma? Ir kiek yra jau tokių nušautų, kurie bandė bėgti? Tai gal parodyk pavyzdį, eik į frontą ir pabandyk, vienu žodžiu, pasiduoti.

Trečias dalykas. Aiškina, kad Rusijos piliečiai turi priešintis V. Putino agresijai. Palaukite, ar jūs nežinote A. Navalno istorijos? Ar jūs nežinote, kaip buvo nuodijami opozicionieriai? B. Nemcovas buvo nužudytas. Ar jūs nežinote, kad laisvės atėmimas siekia iki dešimt metų tiems, kas neis į mobilizaciją? Jūs visa tai žinote ir vis tiek jūs užimate tokią poziciją.

Aš manau, kad iš Rusijos, kai V. Putinas paskelbė mobilizaciją, bėga Rusijos liberalai ir konservatoriai, kurie mojavo Z raide, sveikino V. Putiną, bet kai jiems patiems reikia eiti į frontą ir mirti, jie bėga iš Rusijos. Taip pasielgtų ir mūsų konservatoriai ir liberalai, kurie labai plačiai mokoja Ukrainos vėliavomis, bet jeigu juos pačius paliestų, aš manau, greitai spruktų iš Lietuvos.

Dar vienas dalykas. Pažiūrėkite, kas yra: tų vadinamųjų, kurie rezerve ir kuriuos gali V. Putinas mobilizuoti, pašaukti į mobilizaciją, nėra net 1,5 mln. gyventojų. Europoje, jeigu paimsime Turkiją, kuri remia Ukrainą, ir Angliją, gyvena daugiau kaip 0,5 mlrd. gyventojų. Jeigu jie paplistų, tie pabėgėliai išbėgtų po visą Europą, Lietuvoje gal ir būtų 2 ar kiek tūkstančių, bet tų 2 tūkst. nebūtų, neliktų Lietuvoje. Jie išvažiuotų į Vokietiją, Švediją ir Suomiją.

Taip, kodėl jūs remiate V. Putiną? Kodėl jūs viską sudarote? Ir jeigu jie visi išvažiuotų, pabėgtų tie 1,5 mln., neliktų Rusijos kariuomenės. Ukraina laimėtų karą. Kodėl jūs nenorite, kad Ukraina laimėtų karą? Atsakykite, ponas Landsbergi, kas yra? Kodėl jūs nuolat ir nuolat tarnaujate Rusijai? Jūs Baltarusiją ištūmėte į V. Putino glėbį, kad jis neturėtų jokios laisvės manevruoti. Jūs viską darote, kad tik karą laimėtų Rusija. Man labai keista jūsų pozicija. Man nesuprantama ši pozicija. Veidmainiška pozicija. Todėl ką duos ši diskusija? Ar dėl šios diskusijos nors vienas bus išgelbėtas Rusijos pilietis lietuvių kilmės? Nebus nė vienas išgelbėtas. Reikalingi šiandien, jau ne šiandien, reikėjo prieš savaitę priimti sprendimus. Juk į jus kreipėsi Kaliningrado srityje gyvenantys lietuviai. Prašė, kad jūs išleistumėte juos į Lietuvą, bet jūs nereagavote. Jums svarbiau Irano piliečiai nei lietuvių tautybės Rusijos piliečiai.

PIRMININKAS. Kalbės frakcijos vardu D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, išties kalbėsiu frakcijos vardu, todėl tikrai nesibarsiu. Akcentuosiu tik tai, ką mano mūsų Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, kad svarbu paminėti, todėl prašau ne tik klausyti, bet ir išgirsti.

Išties gyvename nepaprastosios padėties metu. Tą nepaprastąją padėtį mes jau tęsiame kelis kartus ir faktiškai tai pirmas kartas Lietuvoje, Lietuvos istorijoje, kai mes tokį ilgą tarpą gyvename specialiu statusu. Konstitucijoje kaip pasakyta? 144 straipsnyje numatyta, kad jeigu valstybėje iškyla grėsmė konstitucinei santvarkai ar visuomenės rimčiai, Seimas gali visoje valstybės teritorijoje arba jos dalyje įvesti nepaprastąją padėtį. Jos trukmė iki 6 mėnesių.

Kolegos, įvedus nepaprastąją padėtį, tas statusas ne tik kad mus priverčia dirbti padidinto pavojaus sąlygomis ir į viską žiūrėti ganėtinai atsakingai, tas statusas sako, kad kitas gali būti tik

dar griežtesnis – tai yra karo padėties įvedimas. O kaip mes gyvename valstybėje? Išties nežinome, nei kas yra atsakingas už nepaprastąją padėtį, neteikiama jokia informacija, nepristatoma situacija pasienyje.

Girdžiu, dabar gerbiama A. Bilotaitė sako: pasikvieskite ir atsakysiu. Jūs labai vėluojate. Į visus klausimus ateinate atsakyti tada, kai jus pakviečia. O taip neturėtų būti. Visą vasarą gyvenome nepaprastosios padėties metu, bet niekas už ją neatsiskaitė. Jeigu ką sužino žmonės, sužino tik iš žiniasklaidos. O žiniasklaida išties susirenka informaciją, ją paviešina ir žmonėms kyla pagrįstas nerimas.

O kaip mes gyvename Seime? Nors ir nepaprastoji padėtis, žiūrėkite, mes posėdžiaujame faktiškai tuščiose salėse. Suprantu, kai buvo kovidas, turėjome saugotis ir taip toliau. Bet kas dabar mums trukdo visiems susirinkti ir diskutuoti? Praeitą savaitę teikėme labai svarbius įstatymų projektus su opozicija dėl energetinės krizės, kaip mažinti žmonėms kainas. Jūs net neklausėte. Kai reikėjo balsuoti, bėgote vos ne parpuldami, vienas į kitą vos ne atsimušdami, žiūrėjote, ką jūsų Mikulėnienė parodo, kaip balsuoti, ir viskas, jūs net mūsų negirdėjote. Žmonės visa tai mato.

Gerbiami valdantieji, jūsų ministrai nedalyvauja komitetų posėdžiuose. Aš kalbėsiu apie Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Kai vyksta karas, visur jūs prisidengiate karu, tačiau mes faktiškai nematome krašto apsaugos ministro Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, atsiskaito viceministrai. Ar taip turėtų būti? Jau mes nematome vadovo, tai nors krašto apsaugos ministras... Tiek iššūkių: haubicos, pėstininkų kovos mašinos, kiek skandalų nuvilnijo, kad nesuskomplektuotos ir taip toliau. Kiek mes paramos teikiame, ar mes tuos pajėgumus atstatome? Jokio atsakymo, vėluoja. Paleido krašto apsaugos ministro *piarinę* liniją per visus žiniasklaidos kanalus, neva bus Prezidentu, o vėliau žmogus taip atsipalaidavęs prisifotografavo laikraščiuose, žurnaluose, kad paskui visi ir juokiasi, jog reklamuoja kostiumą, *triusikus* ar kokį nors laikrodį. Ar taip turi būti karo ir nepaprastosios padėties metu? Išties tai yra nepriimtina ir gėda. Komunikacijos stoka yra viena didžiausių jūsų spragų, gerbiami kolegos. Jūs esate labai neatsakingi ir neatsakingai vykdyte pareigas. Jūs ką, neturite specialistų? Tikrai tarnautojų labai daug. Bet jeigu jūs žmonėms nekomunikuojate... Pamenate, kai buvo ekstremali padėtis mūsų valdymo metu, gerbiamas A. Veryga kaip vadovas atsiskaitinėjo kiekvieną dieną po kelias valandas. Jį kritikavo, kad per daug. Nieko panašaus, visiems buvo aišku, kas vyksta. O dabar? 150 mln. iš biudžeto, nepaprastąją padėtį numetame būtent pasieniečiams, o vėliau teikiame įstatymų projektus, tarnautojams keliančius siaubą. Žadate atimti jiems socialines garantijas, pensijas ir taip toliau. Vėl jūs keliate nerimą, nesusikomunikuojate tarpusavyje, viskas pas jus paleista, iš tiesų atrodo, kad valstybės niekas nevaldo nepaprastosios padėties metu.

Mes, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, į jus kreipiamės. Susitelkite, susiimkite, jūs juk dabar šiuo metu valdote mūsų visų valstybę. Gana tyčiotis ir gana atsakinėti anekdotais į mūsų užduotus rimtus klausimus, reikia susiimti. Kad jūs vėluojate, faktas.

Prieš 5 dienas paskelbta mobilizacija. Visi žinome, Rusijos piliečiai po paskelbtos mobilizacijos bėga iš Rusijos, žinome, kad patenka į Lietuvos Respubliką, nors įvesta nepaprastoji padėtis, kad jie nepapultų, žiniasklaida rašo – plūsta, beveik 10 tūkst. Rusijos piliečių jau Lietuvoje. Jūs juokiatės. Atėjo G. Landsbergis, jis išvis neturėjo net pasakyti, turėjo pasisakyti galbūt tik vadovė apie nepaprastosios padėties situaciją, paaiškinti aplinkybes.

Aš esu marijampolietis, gyvenu pasienio teritorijoje. Pilna Rusijos piliečių automobilių, ne tik krovininių, bet ir lengvųjų. Muitininkai sako, kad privažiuoja tranzitu Rusijos piliečių ir nevažiuoja daugiau į Kaliningradą, prašo išlipti, prašo prieglobsčio ir taip toliau, nežinome, ką daryti, nes nėra komunikacijos, nėra štabo nepaprastosios padėties valdymo metu, iš viso kažkur pasileidę visi, niekas nesupranta, kas vyksta valstybėje.

Aš jūsų labai prašau susitelkti, kartu pagalvoti, ką reikia daryti. L. Kasčiūnas, aš dar kartą kartoju, jūsų visos partijos ir tos padėties neištempo. Taip, tai žmogus, kuris rūpinasi nacionaliniu saugumu, ir mes jam padedame, bet jūs visi esate, atrodytų, be kompetencijos, jūsų aplaidumas tiesiog per kraštus trykšta.

Dar labai svarbus dalykas, gerbiami kolegos. Rusijos piliečiai dabar patekę į Lietuvą, mes visi žinome. Kas tikrina juos? Nemeluokite žmonėms, kad visus patikrina pagal duomenų bazines.

Aš konkrečiai pasakau, tai neįmanoma padaryti. Mes nežinome, kiek papuolė į Lietuvą tų piliečių rašistų, būtent palaikančių karą. Tai, kad jie turi vizas, dar nereiškia, kad jie lojalūs mums, demokratinėms vertybėms. Kas su jais vyksta, kur jie dabar, kiek tarp jų vienokių ar kitokių? Turėtų ir tam tikros mūsų tarnybos atsiskaityti tiek, kiek galima.

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Kur pranešimai apie nepaprastą padėtį?

PIRMININKAS. 7 minutės jau baigėsi.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ir dar labai svarbus momentas, gerbiami kolegos. Šiandien vėl matome, kad jūs vėl kertate kibirkštis į prezidentūrą. Jūs ginčijatės, kas važiuos į Europos Vadovų Tarybą. Ką jūs darote nepaprastosios padėties metu? G. Landsbergį ištis reikia gėdyti, jis išvis nieko neatsiskaito. Prezidentas. Šiuo metu. Labai prašau susitelkimo, nes mes Lietuvą turime vieną. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kalbės R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Akivaizdu, kad laukti tikrai negalime, kol bus mobilizuoti Rusijos lietuviai, gyvenantys Rusijoje. Aš neplanavau iš tikrųjų čia kalbėti diskusijoje, bet yra vienas atvejis. Į mane kreipėsi viena šeima, kur giminės buvo J. Stalino laikais ištremtos į Sibirą, kaip ir dauguma Lietuvos žmonių, būtent alytiškių šeima kreipėsi. Jie yra sunerimę dėl to, kad jie ten yra įleidę šaknis, seneliai yra, jų dirbantys vaikai, jie taip pat bijo dėl tos mobilizacijos. Dabar yra prašymas atsisakyti Rusijos pilietybės ir tada važiuoti į Lietuvą. Kaip žinote, Amerika taip pat paprašė išvykti iš Rusijos būtent amerikiečius Rusijos piliečius, tačiau mes neišgirdome, kad jie prašytų atsisakyti Rusijos pilietybės. Čia yra viena. Tikėtina, kad po karo žmonėms reikės grįžti namo. Į šituos dalykus, kurie dabar vyksta... Ačiū Dievui, kad diskusija prasidėjo, bet, ko gero, diskusijos laiko limitas jau yra pasibaigęs ir jau reikia veikti. Mano tiesiog paskatinimas, paraginimas valdantiejiems veikti jau dabar. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu J. Jarutį. Prašau.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, šitos diskusijos galėjo ir nebūti, jeigu vakar būtų elementariai priimtas mūsų paklausimas, būtų atsakyta į klausimus, nes situacija iš tikrųjų yra gana nerami ne tik parlamento, bet ir visuomenės požiūriu.

Šiaip aš esu už tai, kad mes priėmėme teisingą sprendimą riboti ar neįleisti nuo mobilizacijos bėgančių rusų į savo šalį. Šitą sprendimą priėmėme kartu su kaimynais lenkais, latviais, estais. Bet situacija rodo visai ką kita. Taip, mes neuždarysime aklinai visos sienos. Yra žmonių, kurie tikrai turi teisę ir galimybę pabėgti nuo karo, kaip tai daro ukrainiečiai, kaip tai daro galbūt kai kurie žmonės iš Artimųjų Rytų, bet dabar, paskelbus mobilizaciją, mums mažiausiai reikia bėgančių rusų. Kas gali paneigti, kad šitaip yra atveriamas dirva pasilikti Lietuvoje tam tikriems Rusijos specialiųjų tarnybų agentams ir atėjus valandai X pradėti veikti?

Šiandien nebūčiau galbūt taip kalbėjęs, bet girdėjau užsienio reikalų ministro interviu, jis sakė, kad... Čia, matau, yra pasienio tarnybos ir migracijos tarnybos žmonės. Buvo kalbama, kad yra detali atvykstančių piliečių patikra pasienio punktuose, oro uoste. Deja, socialiniai tinklai ir žmonės asmeniškai byloja visiškai ką kita, kad yra tiesiog elementaru atskristi iš Helsinkio į Lietuvos oro uostą, pasiimti bagažą ir keliauti toliau. Niekas jokios patikros, nieko nedaro. Kas žino, kiek čia jų lieka? Užvakar buvo sakyta, kad dalis jų galbūt migruoja tranzitu į Kaliningradą, bet tiesiog žmonėms ir mums reikia paprasto atsakymo, kiek įvažiuoja, kiek išvažiuoja, kodėl tik 153 neįleisti per praeitą savaitę, kiek iš jų yra šaukiamojo amžiaus vyrų ir taip toliau? Tiesiog tenka konstatuoti ir apgailestauti, kad... Žinoma, valdantieji viską geriausiai žino, jie tuos sprendimus priima. Daugelį jų mes palaikome, kas susiję su karu, kas susiję su nacionaline gynyba, kas susiję su krašto apginkavimu, bet šiuo atveju negalime nutylėti. Ir mums, ir visuomenei tų atsakymų reikia. Aš labai tikiuosi, kad čia yra gerbiama ministrė A. Bilotaitė ir atsakys mums į tuos klausimus. Buvo galima paprastuoju būdu antradienį atsakyti ir būtų nereikėję šiaandien šios diskusijos. Bet bet kiu atveju geriau vėliau negu niekada. Tikiuosi, kad mes išgirsime tuos atsakymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu V. Baką į tribūną.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiami kolegos, labai gerai, kad ši diskusija įvyko. Neturi būti taip, kad jeigu ministrė ko nors neatsako, diskusijos nevyksta. Per daug svarbus klausimas. Tai rodo, kad Seimas yra gyvas, Seimas stebi situaciją ir reaguoja.

Kai mes svarstėme nutarimą dėl nepaprastosios padėties, aš atkreipiau dėmesį į tai, kad nutarime nėra kriterijų, kuriais remdamiesi mes neįsileidžiame į Lietuvą Rusijos piliečių. Nėra kriterijų. Tai vienas svarbiausių sprendimų – mes uždaramė sienas, o kriterijų nenustatome.

Aišku, tuo metu dauguma buldozeriu priėmė tą nutarimą ir šiandien turime gana netikėtas pasekmes: 30 tūkst. lietuvių kilmės rusų Kaliningrado srityje negali... arba, kitaip tariant, negali prašyti pagalbos, neturi galimybės gauti pagalbos iš Lietuvos, nors jų konstitucinė teisė, jų prigimtine teisė suteikia tokią galimybę. Kitaip tariant, ta nekompetencija, kuri pasireiškė valdant pabėgėlių krizę, rodo tai, kad mes net nesugebame parengti Seimo nutarimo projekto ir dėl to patys šaudome sau į kojas. Tai yra didžiulė bėda.

Nepaisydamas to, kad vakar daugumos žmonės susizgribo ir šiandien Vidaus reikalų ministerija konsultuojasi su Užsienio reikalų ministerija, aš norėčiau palinkėti suspėti priimti šį sprendimą, nes jeigu V. Putinas uždarys Rusijos sienas, mūsų tautiečiai gali atsidurti arba kalėjimuose, jeigu jie atsisakys kariauti, 10–15 metų, arba fronte ir bus priversti šaudyti, griauti Ukrainos miestus ir žudyti Ukrainos žmones. Tai yra nekompetencijos pasekmė. Tai yra tik vienas iš epizodų.

Kitas epizodas yra galbūt kiek platesnis. Aš norėjau atkreipti dėmesį, kaip apskritai per pastaruosius metus valdoma migracijos krizė. Faktiškai Lietuva išėjo, pasitraukė iš prieglobsčio teisės Jungtinių Tautų. Mes pažeidėme visus įmanomus tarptautinės teisės aktus valdydami šitą migracijos krizę. Lietuvos vardas skamba visų įmanomų tarptautinių žmogaus teisių organizacijų ir mūsų nevyriausybinų organizacijų ataskaitose. Tai yra mūsų vidaus politikos bankrotas.

Kaip Žmogaus teisių komiteto narys, aš vis tiek privalau sugrąžinti diskusiją į teisinius rėmus, nes pastaraisiais metais, būtent šiuos metus sprendimai pabėgėlių teisės srityje yra priimami iš lubų arba pasižiūrėjus reitingus, arba pakursčius baimes, bet ne vadovaujantis tarptautinės teisės aktais. Aš tiesiog noriu priminti ir vidaus reikalų ministrei (ji čia sėdi ir pasisamdė teisės patarėją), kad yra mažų mažiausiai keli dokumentai, prie kurių reikia sugrįžti. Lietuva juos ratifikavo, mes įsipareigojome ir juos reikia vykdyti.

Pirma, aišku, Jungtinių Tautų konvencija dėl pabėgėlių teisės. Ji sako, kad pabėgėliais pripažįstami tie, kurie dėl pagrįstos baimės būti persekiojami dėl religijos, narystės (tam tikra socialinė grupė) ar politinių pažiūrų laikomi pabėgėliais. Taip pat svarbu, kad Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro, vadovo yra nurodyta, kad pabėgėlių statuso nustatymo procedūros ir kriterijai apima ir tuos atvejus, kai žmonėms gresia bausmė už dezertyravimą ar vengimą, kai jie atsisako dalyvauti kariniuose veiksmuose. Taip, mes galime sakyti, galėjo anksčiau išeiti, galėjo anksčiau protestuoti, eiti į gatves, bet taip sako tarptautiniai dokumentai.

PIRMININKAS. Kolega, laikas jau baigėsi.

V. BAKAS (DFVL). Žmonės turi teisę atsisakyti dalyvauti kariniuose veiksmuose ir turi teisę dėl to į prieglobstį. Ir tai mes turime vykdyti.

Jeigu galima, paskutinė mintis. Dabar Lietuvoje paplitusi nuomonė, kad štai V. Putinas sąmoningai neuždaro sienų, kad atsikratytų žmonių, kurie linkę protestuoti. Bet yra ir kitų nuomonių, kad tokios pabėgėlių apsaugos atsisakymas atskirų šalių galėtų būti kvalifikuojamas kaip pagalbos neteikimas, tai pagalbos teikimas Rusijos agresijai. Ir šiandien pabėgėlius, bėgančius nuo karo, ragina priimti per 3 dienas Europos Tarybos pirmininkas Š. Mišelis, Vokietijos kancleris O. Šolcas, Vokietijos Bundestago Draugystės su Ukraina grupės vadovas R. Vageneris, užvakar apie tai pranešė JAV Baltųjų rūmų atstovas.

Taigi, kolegos, grįžkime į tarptautinę bendruomenę. Sugrąžinkime teisės viršenybę į Lietuvą.

PIRMININKAS. Laikas baigėsi. Labai ačiū.

12.46 val.

Vidaus reikalų ministrės Agnės Bilotaitės atsakymai į Seimo narių klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)

Jums leidus, gal būtų dabar iš karto organiškiau išklausti vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės atsakymus į klausimus ir po to – Seimo narių pareiškimus. Kviečiu ministrę į tribūną. Klausimui numatyta 20 minučių. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos Seimo nariai, atsakydama į opozicijos kolegų klausimą dėl migrantų iš Rusijos įleidimo į Lietuvą keliamų grėsmių, pirmiausia noriu priminti šio sprendimo priešistorę.

Priminsiu, kad šis sprendimas buvo priimtas dar iki V. Putinui paskelbiant mobilizaciją, atsižvelgus į Rusijos vykdomą karinę invaziją į Ukrainą bei agresyvius ir neprognozuojamus Kremliaus veiksmus ir iš to kylančias grėsmes šalių nacionaliniam saugumui, ir į tai, kad trys ketvirtadaliai Rusijos Federacijos piliečių palaiko Rusijos agresiją prieš Ukrainą.

Rugsėjo 7 dieną Baltijos šalių užsienio reikalų ministrai Kaune sutarė, kad būtina griežtinti Rusijos piliečių atvykimo kontrolę. Prie šio sprendimo prisijungus ir Lenkijai, buvo priimtas regioninis sprendimas, kad nuo rugsėjo 19 dienos visos keturios valstybės neįleis turistines vizas turinčių ar grėsmę galinčių kelti Rusijos piliečių.

Rugsėjo 8 dieną visos keturios valstybės išplatino bendrą premjerų pareiškimą, kuriame pabrėžiama, kad keliavimas į Europos Sąjungą yra privilegija, o ne žmogaus teisės. Ir čia noriu priminti, kad opozicija tądien skeptiškai vertino Baltijos šalių ketinimus apriboti rusų judėjimą, kritikavo šį griežtą Lietuvos sprendimą, vadino neefektyviu ir ragino palaukti europinio sprendimo.

Rugsėjo 14 dieną buvo priimtas Vyriausybės nutarimas, kuriuo nustatyti Rusijos Federacijos piliečių įleidimo į šalį kriterijai. Rugsėjo 19 dieną, remiantis šiuo nutarimu, Lietuva, kaip ir Lenkija, Latvija ir Estija, pradėjo taikyti sugriežtintą individualią Rusijos piliečių patikrą. Jau 10 dienų per Šengeno išorės sieną į Lietuvą įleidžiami tik tarptautinius pervežimus vykdančių ekipažų ir įgulų nariai, ilgalaikę Šengeno valstybių nacionalinę vizą ar supaprastinto tranzito dokumentą turintys Rusijos piliečiai, ypatingų humanitarinių priežasčių turintys Rusijos piliečiai ir jų šeimos nariai, tranzitu per Lietuvą vykstantys Rusijos diplomatai.

Rugsėjo 21 dieną V. Putinas paskelbė dalinę mobilizaciją ir tūkstantiniai rusų srautai ėmė bėgti iš šalies. Rugsėjo 23 dieną Rusijos piliečių galimybes atvykti į šalį apribojo ir iki tol nuo šių sprendimų atsiribojusi ir jais suabejojusi Suomija.

Besitraukiantys rusai renkasi kitas kryptis, ne mūsų regioną, nes mes demonstruojame kietą laikyseną dėl nepriėmimo. Taigi matome, koks savalaikis ir teisingas buvo šis sprendimas, nes kartu su bėgančiu nuo mobilizacijos rusų srautu galėjome gauti ir grėsmes, kurios gali atsisukti prieš mus pačius, nes tarp atvykstančių asmenų, apsimetančių bėgančiais nuo mobilizacijos, gali būti žvalgybos ar karinių struktūrų pareigūnai ar jų užverbuoti asmenys, kurie vykdys kenkėjišką diversinę antivalstybinę veiklą Lietuvoje, kurs miegančių agentų tinklą Lietuvoje, kol gaus signalą vykdyti atvirą antivalstybinę veiklą.

Pažymėtinos ir Ukrainos pamokos. Iki karo pradžios Ukrainos pareigūnai fiksavo didelius atvykstančių Rusijos piliečių srautus, kuriems atvykus jų buvimo vieta tapo nežinoma. Paskelbus karą, neatmestina, kad šie asmenys tapo diversinių grupių nariais.

Dabar apie skaičius. Paskelbus apie sugriežtintą individualią patikrą, bendras vykstančių Rusijos piliečių srautas sumažėjo apie 45 %. Beveik perpus. Įsidėmėkite šį skaičių, jeigu dar vis abejojate griežtos Lietuvos ir mūsų regiono pozicijos veiksmingumu. Rusų turistai nedrįsta čia atvažiuoti. Dabar per dieną pravažiuoja apie 1 tūkst. 400 Rusijos piliečių, bet tai 45 % vilkikų vairuotojai ir 48 % Kaliningrado tranzito keleiviai. Palyginkime: per Estiją, kuri neturi Kaliningrado tranzito, pravažiuoja dar daugiau – apie 1 tūkst. 700 ilgalaikę Šengeno valstybių nacionalinę vizą turinčių Rusijos piliečių. Turistai neivažiuoja. Įgyvendinant trijų Baltijos valstybių ir Lenkijos regioninį sprendimą, per 10 dienų į Lietuvą neįleista 220 asmenų, Latvijoje, mūsų žiniomis, – 93, Estijoje – 262. Lietuvoje prieglobsčio nieieško ir nuo mobilizacijos bėgantys turistai. Fiksuoti šeši atvejai, kai buvo teigiama, kad vengia mobilizacijos, ir visi jie neįleisti.

Dar kartą noriu pabrėžti, mobilizacija ar mobilizacijos baimė nėra automatinis pagrindas įleisti tokį pilietį į Lietuvą. Kiekvienas atvejis sprendžiamas individualiai, įvertinant visą informaciją, taip pat ir galimas grėsmes nacionaliniam saugumui. Remiantis vien tuo, kad asmuo nenori vykti į karą, prieglobsčio gauti negalima. Grėsmei įrodyti nepakaks tik rodyti gautą šaukimą į karo tarnybą. Akivaizdu, kad laiku priimti sprendimai mums tikrai padėjo išvengti rusų antplūdžio ir su tuo susijusių grėsmių mūsų nacionaliniam saugumui.

Taip pat noriu pabrėžti, kad Lietuva išlieka atvira disidentams, opozicijos atstovams, ypatin-
gų humanitarinių priežasčių turintiems asmenims. Šiomet 126 Rusijos piliečiai paprašė prieglob-
ščio Lietuvoje. Trylikai jis buvo suteiktas. Nuo rugsėjo 19 dienos pasiprašė keturi, jų prašymai yra
svarstomi. Nors grėsmių lygis dėl rusų migrantų šalyje išlieka nepakitęs, mes ruošiamės įvairiems
scenarijams. Susidėliojome trijų reagavimo algoritmų schemą, tai yra žalioji siena, pasienio kont-
rolės punktai ir Kaliningrado tranzitas. Taip pat atnaujinome ir, jeigu reikės, mes aktyvuosime
valstybės sienos apsaugos priedangos planą.

Taip pat siūlome nutraukti VRM valdymo srityje esančius susitarimus su Baltarusija. Paren-
gėme ir paskelbėme atsakymus į dažniausiai dėl prieglobsčio rusams Lietuvoje kylančius klausi-
mus, vadinamąjį DUK'ą, juos galite rasti Vidaus reikalų ministerijos ir kitų institucijų svetainėse.

Gerbiami kolegos, pabaigai noriu priminti pamatinį mūsų apsisprendimą. Mes remiame uk-
rainiečius, o ne juos žudančius. Kartu iki pergalės! *Slava Ukraini!*

PIRMININKAS. Dėkui ministrei. Dabar yra galimybė užduoti klausimus. Pirmieji klausia tie,
kurie pasirašė būtent paklausimą Vyriausybės nariui. Pradėsime nuo L. Girskienės. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Dėkui už suteiktą informaciją. Aš noriu paklausti, ar normalu atrodo,
kad Rusijos piliečiai beveik nekontroliuojamai važiuoja per mūsų Vilniaus oro uostą į kitas šalis?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Aš noriu pabrėžti, kad mes laikomės tų sprendimų, kurie buvo pri-
imti pirmiausia susitarus regionui, tai yra trims Baltijos šalims ir Lenkijai. Buvo priimtas Vyriau-
sybės nutarimas ir viskas yra vykdoma principingai, kaip yra pasakyta šituose susitarimuose ir
dokumentuose. Noriu patikinti, kad iš *mano pusės* Valstybės sienos apsaugos tarnybai yra duotas
aiškus pavedimas griežtai ir principingai vykdyti šitą sprendimą. Jie tą daro, aš esu labai dėkinga
už mūsų pareigūnų veiklą ir darbą, nes iššūkių turime daug ir tikrai puikiai tvarkosi su jais.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi J. Jarutis.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, labai gražiai perskaitėte paruoštuką, bet nuo to ra-
miau nepasidarė. Labai svarbu, kiek mes turime pasieniečių. Mes neseniai girdėjome, kad jų labai
trūksta ir pasieniečiai išeina iš darbo, neaprūpinti įranga, šoviniais. Tai gal galite pasakyti šian-
dieninę situaciją, kiek tų pasieniečių trūksta, ką jūs padarėte, kad jų netrūktų, ir ar jie yra aprū-
pinti viskuo, ko reikia? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Noriu pasakyti, kad nuo pat pradžios, kai pradėjau eiti Vidaus rei-
kalų ministerijos vadovo pareigas, mano prioritetas yra pareigūnų aprūpinimas ir motyvacija.
Kalbant apie praeitą biudžetą, kuris buvo patvirtintas, jis yra rekordinis. Jeigu kalbėtume apie
darbo užmokestį, buvo skirta papildomų 30 mln. darbo užmokesčiui.

Kalbant apie ginkluotę, apie kurią labai dažnai girdžiu kalbant opoziciją, tai noriu paklausti
pirmiausia visų tų asmenų, kurie ėjo atsakingas pareigas ir turėjo galimybę priimti sprendimus,
kodėl jie nieko nepadarė, nesiėmė jokių veiksmų, kad mūsų pasieniečiai būtų aprūpinti modernia
ginkluote? Aš atėjau ir padariau, pradėjau daryti pirmuosius žingsnius, pirmiausia tai, kas buvo
nepadaryta, ir labai sparčiai.

Šiandieną jau yra sutarimai ir 40 % ginkluotės – tiek, kiek reikia, bus atnaujinta. Yra sutarta
su Krašto apsaugos ministerija, kad ji už 3,5 mln. perka ginkluotę VSAT'ui, ir tai yra daroma.
Taip pat kalbant apie ateitį, yra patvirtintas naujas karinis aprūpinimo standartas, skirtas mūsų
pareigūnams, ir tai bus numatyta atitinkamai biudžetiniuose dalykuose, kad mūsų pareigūnai
būtų aprūpinti moderniausia reikalinga ginkluote, esant karinėms grėsmėms, galėtų būti saugūs
ir galėtų užtikrintai vykdyti savo funkcijas.

O dėl kitų dalykų, kalbant apie reabilitaciją ar kitus dalykus, noriu pažymėti, kad teko dide-
lis krūvis mūsų pareigūnams vykdant nelegalios migracijos sprendimus, susijusius su krizės su-
valdymu, ir 500 pareigūnų gavo atitinkamą atokvėpį, vadinamąjį poilsį, galimybę pailsėti. Taip
pat visas priemonės, kurios yra reikalingos, mes tikrai sprendžiame ir darome viską, kad mūsų
pareigūnai jaustųsi gerai.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia J. Jarutis. Ruošiasi D. Gaižauskas.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, kolega. Na, man patinka tas pasakymas, kad aš padariau. Tai teisin-
gai, visi mes kažką padarome ir jūs padarysite savo valdymo metu. Bet, manau, mūsų kritika,
kad tai nebus efektyvu, irgi pasiteisina. Jūs sakote, 40 % ar kiek sumažėjo rusų keliavimas per

Lietuvą. Tai 40 %, bet ne tris, keturis kartus. Mūsų įsitikinimu ir manymu, jeigu jau uždarome rusų migrantams, turintiems... ne migrantams, turistams ar kaip čia pavadinti, ar bėgantiems nuo mobilizacijos, o neįleista tik 153. Aš įsivaizdavau, kad turėtų būti įleista 153, o visi kiti neįleisti. Gaila, kad negali VSAT'o žmonės šiandien čia pasisakyti, bet įrodymai, ką aš ir minėjau, liudija ką kita – Vilniaus oro uoste patikros nėra.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Kolegos, aš pirmiausia norėčiau tikrai paraginti skaityti teisės aktus ir sprendimus, susipažinti su tuo Baltijos šalių ir Lenkijos sprendimu, dėl ko buvo sutarta, ir susipažinti su nutarimo projektu, kuriame įvardinti aiškūs kriterijai. Noriu patikslinti, kad šiuo metu yra neįleista 220 asmenų ir tas srautas iš Rusijos yra sumažėjęs apie 45 %. Žinoma, norėtusi, kad būtų daugiau, bet tam reikalingi europiniai sprendimai. Manau, kad čia yra pirminis etapas. Kalbant apie griežtesnį sprendimą, čia jau reiktų tikėtis ir siekti, kad būtų susitarta Europos Sąjungos lygiu.

Taip pat noriu dar kartą priminti. Nežinau, čia galbūt ne jūsų pozicija, bet tikrai teko girdėti daug kritikos iš pačios opozicijos prieš priimant šitą sprendimą, kad tai bus negeras sprendimas, kad jo iš viso nereikia daryti. Dabar labai keistai atrodo, kai tie žmonės, kurie galbūt kritikavo, šiandien klausia, kodėl ne griežčiau.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū. Gerbiama ministre, išties vadovaujate Vidaus reikalų ministerijai labai sudėtingu laikotarpiu. Patikėkite, mes visi tai suprantame. Būtent nacionalinis saugumas, grėsmės valstybei mums visiems suprantamos vienodai ir mes čia tikrai ne priešinkai. Jeigu mes kokių nors pastabų išreiškiame, jūs nepykite, o į jas greičiau arba geriau sureaguokite ir įvertinkite. Kritika šiuo atveju yra ne dėl kritikos, kai mes oponuotume kaip kokie nors opozicijos politikai, norėdami jums kažkaip pakenkti arba jus sumenkinti. Tikrai to nėra.

Dabar situacija tokia, kad išties mes, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga – viena didžiausių opozicinių frakcijų, kaip ir pasisakymo metu teisėtai prašome jūsų atkreipti dėmesį ir atsiskaityti, tiksliau, iš jūsų prašome rimtesnės atskaitomybės apie nepaprastosios padėties...

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). ...įvedimą. Todėl prašau jūsų paaiškinti, kokių imsitės priemonių ir kada pradėsite komunikuoti, kada pristatysite štabą, kad visiems būtų aišku ir nekiltų nereikalingų nesusipratimų?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, kolega, už tą tokį pasisiūlymą konstruktyviai dirbti ir teikti siūlymus. Labai visada vertinu. Jeigu yra geri pasiūlymai, visą laiką į juos yra atsižvelgiama. Tikrai neturiu kažkokios blogos reakcijos į tai, kad šiandien yra pateikti klausimai, bet visada esu pasiruošusi atsakyti į tuos klausimus.

Kalbant apie komunikaciją, mes visada visus savo sprendimus viešiname ir tikrai nėra jokių paslapčių ar kažko, kas būna nepateikiama visuomenei, apie ką nėra informuojama visuomenė. Jeigu yra poreikis, tarkim, susipažinti su nepaprastosios padėties komisijos sprendimais atskirai, detaliau, yra kitų galimų formatų, tikrai paprašykite, ko konkrečiai norite, tikrai ateisime ir pateiksime tuos visus sprendimus.

Šiandien, beje, taip pat vyks nepaprastosios padėties komisijos posėdis. Po jo taip pat bus informuota apie sprendimus, jie yra vieši. Tikėsimės, kad jums tada bus gerokai ramiau.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (DPF). Labai ačiū. Gerbiama ministre, sprogimai „Nord Stream“ vamzdynuose sukėlė begalę klausimų saugumo ir aplinkosaugos srityse. Viešojoje erdvėje girdime, kad neva mūsų strateginiai objektai yra gerai apsaugoti. Norėtusi, žinoma, tuo tikėti, bet kadangi apsaugos per daug nebūna, vis tiek įdomu, ar ėmėtės kažkokių papildomų veiksmų, kad apsaugotumėte šalies svarbius objektus? Prašau informuoti Lietuvos visuomenę apie pasirengimą atremti diversijas objektuose, tokiuose kaip, pavyzdžiui, SGD terminalas? Kam turi būti pasirengę Klaipėdos rajono žmonės incidento SGD terminale atveju ir panašiai? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, kolega. Pirmas dalykas, kad dar net neprasidėjus karui Ukrainoje mes, girdėdami tuos signalus apie galimą karinę invaziją, jau tada ėmėmės atitinkamų veiksmų, tai yra stiprinome mūsų strateginių objektų apsaugą, ji tokia ir yra. Tikrai, žinoma, reaguojant į aktualijas, į naują informaciją atitinkamai dar kartą yra peržiūrima situacija ir tikrai darome

viską, kad institucijos bendradarbiautų ir mūsų strateginiai objektai turėtų maksimaliai gerą apsaugą. Tai tikrai noriu patikinti. Tam skiriamas dėmesys nuolatos. Nėra taip, kad tai dabar tik pradėjome daryti, bet tai pradėjo vykti, sakyčiau, jau gerokai prieš karą.

PIRMININKAS. Dėkui. P. Gražulio salėje nematau. V. Bakas gali paklausti. Prašau.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū. Gerbiama ministre, vakar Kaliningrado lietuvių bendruomenės pirmininkas kreipėsi per televiziją viešai į Lietuvą pasakydamas, kad Kaliningrado srityje yra apie 30 tūkst. lietuvių kilmės žmonių, ir prašo pagalbos. Kaip jis teigia, daugelis iš jų yra lietuvių tremtinių palikuonys.

Noriu jūsų paklausti. Koks jūsų atsakymas Kaliningrado srityje ir apskritai Rusijoje gyvenantiems lietuvių kilmės žmonėms?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Jeigu klaustumėte mano asmeninės pozicijos, čia būtų viena, bet aš tik norėčiau priminti, kad tai klausimai, susiję labiau su Užsienio reikalų ministerijos kompetencija. Bet noriu patikinti, kad kaip tik dabar, iš karto po šio mano atsakymų pristatymo, aš turėsiu pasitarimą. Labai tikiuosi, kad Užsienio reikalų ministerija bus pasiūliusi konkrečius sprendimus. Jie bus pateikti viešai, ir visuomenė, ir jūs būsite informuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas klausiti ir atsakyti ištiksėjo. Ačiū ministrei. Dabar yra Seimo narių pareiškimų laikas. Ir savo pareiškimą kviečiu pasakyti... (*Balsai salėje*) ... A. Verygą. Prašom.

13.06 val.

Seimo narių pareiškimai

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš noriu atkreipti visų dėmesį į labai įdomų fenomeną. Ką tik baigėsi diskusija labai svarbiu klausimu, dalį atsakymų, matyt, gavome, dalies negavome, bet Lietuva skęsta labai rimtoje problemų jūroje. Ir elektros energijos kainos, ir karas Ukrainoje, ir dabar iš Rusijos atvykstantys gyventojai. O į kokias diskusijas mes esame įveliami, kas vyksta viešojoje erdvėje, koks yra diskursas, apie ką mes kalbame? Mes kalbame apie alkoholį Seime, kad reikia Seimo nariams pagerti, taip? Mes kalbame apie tai, kaip reikia sureguliuoti žmonių intymų gyvenimą, ar ne, lendame į lovą, kad reikia kokių nors susitarimų ir panašių dalykų. (*Balsas salėje*) Į svetimą lovą, į svetimą, Valdemarai, lovą lenda kai kurie veikėjai, bandantys kelti tokius klausimus, ir panašiai. Aš manau, kad tai yra sąmoningi dalykai, tai yra sąmoninga dūmų uždanga, bandant maskuoti labai rimtas problemas. Joms paskui tiesiog nebelieka laiko, nes mes užsidebatuojame apie tokius dalykus, kurie turėtų būti savaime suprantami.

Jeigu kalbėtume apie juos rimtai, apie tuos klausimus, čia keliamus, ir tai yra, matyt, savotiška negebėjimo tvarkytis iliustracija, tas alkoholio Seime klausimas, kai kolegos prieš tai sakė, kad aplinkui yra pilna kavinių, kiek tiktai nori, gali visi nueiti pavalgyti ir nereikia čia jokių maitinimo paslaugų Seime, bet išgerti liberalai aplinkui negali rasti vietų, nei kavinių, nei restoranų, kur galima nueiti pagerti po darbo, būtinai tą reikia padaryti Seime, Seimo valgykloje, kur iš esmės žmonės iš gatvės negali ateiti ir negali nusipirkti tokių dalykų.

Man būtų įdomu paklausti, koks bus kitas kolegų liberalų pasiūlymas Seimo valdybai? Galbūt Seime atsiras narkotikų vartojimo kambarys, pirmasis Lietuvoje? Apie tai jau buvo pranešta ir žiniasklaidoje kaip apie supergerą praktiką. Mes žinome, kad Seime yra kolegų Seimo narių, kuriems, matyt, būtų aktualu vartoti narkotines medžiagas tokioje vietoje, kur niekas negalėtų įeiti, pamatyti, būtų saugu, būtų galima užmegzti su jais kontaktą ir panašius dalykus.

Jeigu kalbame rimtai, Seimas visgi yra darbo vieta Seimo nariams, čia yra ne vieta girtauti, ne vieta tokiems dalykams, dėl kurių Seimui, neabejotina, buvo gėda praėjusiose kadencijose, kai prisigėrę ir nesiorientuojantys erdvėje Seimo nariai įlėkdavo, užuot įję į plenarinių posėdžių salę, nulėkdavo į balkoną, kur juos pasitikdavo žurnalistai, ir sakydavo, kad viso labo skalavo burną ar gėrė kažkokią tinkturą, suprask, nuo gerklės peršalimo. Aš visgi, kolegos, visus, pirmiausia, valdančiuosius ir Seimo valdybą noriu paraginti neužsiiminėti niekais. Tikrai raginčiau atšaukti tą sprendimą, jis yra, švelniai tariant, trenktas, nes iš gatvės niekas čia jokio alkoholio gerti neateis, o mes darbo vietoje alkoholinių gėrimų vartoti negalime. Tai tikrai neišgelbės jokių valgyklų,

tai yra beprasmis sprendimas. Siūlau eiti į rimtas diskusijas ir spręsti esminius klausimus, kurie yra svarbūs visiems Lietuvos gyventojams.

PIRMININKAS. Į tribūną kviečiu L. Girskienę.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). O aš sužinojau, kad mes Seime turime ir masažo kabinetą, nežinau, kokios rekomendacijos, kas, ką ir kada masažavo. Bet aš ne apie tai, aš apie pokyčius po pokyčių. Pastaruoju metu gyvename pertvarkų eroje. Atsikeli ryte ir išgirsti, kad XVIII Vyriausybė vėl pradėjo pertvarką. Vakar – švietimo, užvakar – sveikatos, šiandien – valstybės tarnybos. Pertvarkomos Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos, švietimo įstaigos jungiamos, atjungiamos ir vėl perjungiamos. Susidaro įspūdis, kad dalimis supjaustytas krokodilas jungiamas su arkliu, gegute ar gulbe. Kad darosi nesuprantama, kas darosi, nebesupranta nei patys reformas pradėję ministerijų klerkai, nei reformuojamų įstaigų ir įmonių darbuotojai. Vyriausybės reformatoriai apsižioję didelį kąsnį – kad tik nepaspringtų, neapsinuodytų patys pertvarkų skalsa. Susidaro įspūdis, kad siekis masiškai reformuoti visas valstybei pavaldžias įstaigas ir įmones gali būti grindžiamas ne noru iš esmės pagerinti veiklos efektyvumą, pagerinti paslaugų prieinamumą, jų paprastumą, bet tik dėl kėdžių perstumdymo, kad į jas būtų galima pasodinti sau labiau tinkamus asmenis. Nemanau, kad neaptartos, neišdiskutuotos, aiškaus modelio neturinčios reformos tikrai pasiteisins. Reformatoriai net negali konkrečiai paaiškinti, kokių rezultatų tikimasi, urmu reformuodami valstybės įstaigas. Esame priversti daug laiko skirti tokių reformų pasekmėms analizuoti, bet ar dėl vienu metu vykdomų reformų gausos pakaks laiko tokiam svarbiam dalykui kaip parlamentinė kontrolė?

Matome, kad ministerijos nesusitvarko su savo darbu. Rudens sesijoje pasiūlė vos 90 teisės aktų, nors esame visiškoje energetinėje, kainų šuolio, vertybinių nuostatų duobėje. Kyla klausimas, kaip tada jie pajėgs vykdyti tokias dideles reformas? Man kyla abejonių, ar ekspromtinių reformų sėkmė yra garantuota. Juk reformos tikslas yra efektyvinti įstaigos darbą, pagerinti paslaugų kokybę, sumažinti paslaugų įkainius, įstaigų išlaikymo kaštus ir panašiai. Iš tribūnos politikams aiškinama, kad įvykdžius reformas bus sutaupyta, tačiau nutylima, kad prieš tai kur kas daugiau bus investuojama į šią reformą, nes kitaip ji net negalėtų vykti. Baigdama prisiminsiu G. Paškevičiaus dainos žodžius:

*Šiam pasauly visko būna,
Atsimerki vieną rytą
Ir dairaisi, ar čia juoktis,
Ar čia verkti – nežinai.*

Kadangi opozicijoje dirbančių Seimo narių telefonai netyla nuo įvairių valstybinių įstaigų darbuotojų profesinių sąjungų skambučių, kviečiu visus ministrus dalį kito Seimo plenarinio posėdžio laiko skirti pristatyti visų pradėtų reformų eigai. Parlamentinė kontrolė, tiesiog. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Į tribūną kviečiu D. Kepenį.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Mane dažnai kaltina, kad kalbu pakeltu balsu, šaukiu, bet tai, ką dabar girdime, ir tai, ką matome, ir tai, ką žinome, verčia rėkti. Vakar sužinojau, kad savo valia išėjo iš gyvenimo nuostabus žmogus, pilietis, patriotas, aviacijos konstruktorius, iki šiol skraido jo malūnsparnis, sraigtasparnis Pociūnų aerodrome, boingo pilotas, sveikuolis. Jis išėjo vakar. Kodėl jis išėjo? Kas atsitiko žmogui? Atsitiko štai kas. Tai atsitinka šiandien Lietuvoje daugybei žmonių ir mes net nenorime matyti nei girdėti apie tai. Žmogus bankrutavo. Investavo savo pinigus į malūnsparnį, investavo į namą, tikėjo, kad viskas bus gerai, kad jis skraidys ir išsimokės. Bet štai užklupo pandemija ir jis nebeskraidė. Tada, kai jau vėl galėjo skraidyti, jam neleido komisija – matai, jis nepasiskiepijęs. Lakūnas, sveikuolis laikėsi kaip mūras. Jo nebėra, mes jį rytoj palaidosime.

Kitas žmogus – J. Zykus. Taip pat sveikuolis, puikus verslo žmogus, idėjų žmogus. Išėjo. Dar nėra metų, kai jis išėjo. Sveikuolis pasiskiepijęs išėjo į aną pasaulį. Tik ne nuo skiepu, aišku, tik ne nuo skiepu.

Aš jau ne kartą reikalavau ir kreipiausi į sveikatos ministrą, į mūsų Vyriausybę, kada mes sukursime komisiją ir įvertinsime, kas vyksta mūsų šalyje. Pandemija pasaulyje jau seniai baigėsi.

Pas mus jį tęsiasi. Kiekvieną dieną skaitykite – vėl serga, serga. Kai anksčiau buvo sloga, niekas nebijojo slogos. Dabar serga sloga, bet kasdien raportuojame, kiek ja serga. Ekspertai sako, kad dabar liko sloga iš to sumauto kovidu.

Kiek mes galime kentėti? Kada mes įvertinsime šią situaciją? Tikrai nieko nebelieka, tik kartoti žodžius tų mūsų patriotų, kurių niekas nenori klausytis ir juos ignoruoja, kaip ažuolai virto vijokliais. Kodėl mes nevertiname tų atseit vijoklių, kurie buvo tikrieji ir tikri ažuolai? Pagalvokime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu V. Ažuolą galbūt irgi prabilti dainos žodžiais, o gal ir ne.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų įdomu kalbėti beveik tuščioje salėje, bet yra vienas senas geras posakis, kad blogam šokėjui ir batai trukdo. Deja, bet tą patį galime pasakyti ir apie mūsų Vyriausybę, valdančiuosius liberalkonservatorius. Ir net žiūrint paprastų dalykų, ko prašo verslas, ko prašo gyventojai iš valdžios? Greitų sprendimų, nes laiko laukti nebeturime. Nes kiekvieną laukimo dieną kažkam reikia uždaryti verslą, kažkam išvykti iš šalies dėl to, kad tų sprendimų nėra.

Pažiūrėkime į ES lėšų naudojimą. Žinoma, ta informacija labai aktyviai slepiama, skaičiais manipuliuojama, panaudota, išmokėta, neišmokėta, ruošiama, neruošiama. Atrodytų dar nieko, jei ministrai, ministerijos, viceministrai, darbuotojai bent jau prisiimtų asmeninę atsakomybę, kad dėl jų nekompetencijos arba tyčinio veikimo tų Europos lėšų labai daug nepanaudojama. Bet ne, jie kaip visada kaltina batus.

Eikime per ministerijas. Energetikos ministerija. Ateina į komiteto posėdį viceministrė ir kaltina verslą. Sako, mes pradėjome ES lėšų šaukimą, bet nesulaukėme iš verslo nė vienos paraiškos. Kokie blogi verslininkai, nemoka paraiškų rašyti. Tada paskelbė kitą šaukimą ir sulaukė tik dešimt paraiškų. Vėl kalti verslininkai. O ministras, viceministrai nekalti, jie tokie geri. Bet verslo atsakymas labai paprastas: jeigu paraiškų sąlygos ir taisyklės yra blogos, net neverta tų paraiškų rašyti. Tai čia kalta ministerija, kuri tas taisykles kuria ir rašo.

Pereikime prie kitos ministerijos – Žemės ūkio. Ką ministras sako? Va, paskelbiau puikų paraiškų rinkimą, bet net 10 % neatnešė ir liks daug nepanaudotų pinigų. Bet ministras nesuvokia, kad gal prieš rašant paraiškų priėmimą, kuriant taisykles, bent jau reikėtų pasikonsultuoti su žemdirbių organizacijomis, paklausti, jeigu bus tokios taisyklės, ar bus išvis galinčių ir norinčių atnešti paraiškas.

Ar labai lengva apkaltinti smulkius žemdirbius, visus kitus žemdirbius, kad jie tokie nevykėliai ir neneša paraiškų. Bet kai taisyklėse tu parašai, pavyzdžiui, kad galima pirkti palydovo valdomą trąšų barstytuvą arba purkštuvą, gamtosaugos taisyklės atitikti, mažiau, kaip sakant, naudoti reikiamų priemonių, bet neleidžiama nusipirkti elementariai, prie ko jį prikabinti, nežinau, gal ministras galvoja, kad prie arklio jį reikia kabinti ar prie kokio nors seno tarybinio traktoriaus, kuris su palydovais negalės netgi dirbti. Ir vėl kaltinsime žemdirbius.

Bet tada vienas pasiūlymas tiek energetikos ministrui, tiek žemės ūkio ministrui. Pasikonsultuokite su S. Gentvilu. Paskelbia paraiškų priėmimą už 25 mln. Pinigai baigėsi po 2 valandų. Buvo atnešta tiek daug paraiškų, kad po 2 valandų pinigai baigėsi. Aišku, šiek tiek netgi tokia komiška situacija, net Seimas liko už brūkšnio, nespėjo paraiškos pateikti.

Na, gražu, net žalia. Aišku, ministras turėjo kitą galimybę, galėjo surinkti visas paraiškas, tiek, kiek atnešė jų, ir skirti reikiamą finansavimą. Galime sakyti, trūksta pinigų. Na, tai žiūrėkite, jeigu Energetikos ministerija nemoka rašyti paraiškų ir sąlygų, tai paimkime iš jų pinigus ir atiduokime Simonui. Na, su žemės ūkiu gal iš tikrųjų reikėtų tą idėją įgyvendinti – prijungti prie Aplinkos ministerijos, gal geriau pavyktų viską daryti, nes dabar jau kyla klausimas, ar tai tyčinis veiksmas, kad tų paraiškų nebūtų atnešta, ar nesugebėjimas rašyti projektų.

Tai štai, taip ir gyvename. Kaip sakoma, ir vėl kaltinkime toliau, kaip energetikos ministras, stovėdamas šioje tribūnoje, – kalta buvusi valdžia, kalta Europa. Galų gale pasirodo, kad esame visi kalti, kad ministras nedarba. Nors ministras vieną teisybę vis tiek pasakė, kad pasikeis ir pagerės situacija, kai baigsis ši kadencija. Tad neilgai liko laukti, tik dvejus metus. Tik klausimas, kas išgyvens per tą laikotarpį.

PIRMININKAS. Tuo mūsų posėdį ir baigiame. (*Gongas*) (*Balsai salėje*) Galime ir registruotis, jeigu norite, bet paprastai nesiregistruojame. (*Balsai salėje*) Gerai, registruojamės.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 209 STENOGRAMA

2022 m. rugsėjo 29 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Sveiki sugrįžę po pertraukėlės. Nedrįstu vadinti tai pietumis. Gerbiami kolegos, pradedame 2022 m. rugsėjo 29 d. popietinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Užsiregistravo 58. Kaip žinote, šiandien yra bendra visų opozicinių frakcijų darbotvarkė.

Seimo opozicinių frakcijų darbotvarkė

14.01 val.

Diskusija „Būtini darbai darbo vietų išsaugojimui – ką būtina padaryti?“

Pirmas 2-1 klausimas – diskusija „Būtini darbai darbo vietų išsaugojimui – ką būtina padaryti?“. Bet dar prieš pakviesdamas pradėti diskusiją gerbiamą L. Savicką, noriu pasakyti, kad Seniūnų sueigoje ir Seime nutarta, kad opozicinėje popietinėje darbotvarkėje balsuosime po kiekvieno pristatyto klausimo. Taip pat yra likę trys klausimai, dėl kurių nebalsuota, iš rytinės darbotvarkės. Kai bus apsvarstytas darbotvarkės 2-2 klausimas, tada balsuosime dėl tų trijų ir taip eisime toliau.

Taip pat noriu dar pasakyti pranešėjams, kad kiekvienam pranešimui yra skirta maždaug 10 minučių. Likus maždaug minutei aš perspėsiu, kad jau laikas baigti. Išsakius nuomones pranešėjams, bus galimybė kolegoms paklausti ir atsakyti diskusijos dalyviams.

Taigi kviečiu įvadą padaryti gerbiamą L. Savicką. Prašau.

Seimo nario Luko Savicko kalba

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, reikia pripažinti, kad matydami tai, kaip visa Europa energetinės krizės akivaizdoje ieško nestandartinių sprendimų, kaip padėti gyventojams ir verslams išeiti iš šios sudėtingos situacijos, patys juk negalime nuleidę akis tiesiog laukti. Gilėjanti krizė yra mūsų visų krizė. Tai nėra mokesčių našta nešančių gyventojų problema, tai nėra išsilaikyti nebegalinčių verslų problema. Tai mūsų visų reikalas, į jį turime reaguoti ir priimti savalaikius sprendimus.

Prieš pradedant šiandienos opozicinių frakcijų inicijuotą diskusiją apie tai, kokie būtini darbai mūsų laukia išsaugant darbo vietas ir ką būtina padaryti, noriu trumpai pristatyti, kas daroma kitose Europos Sąjungos valstybėse, kad būtų išvengta ekonominio nuosmukio, infliacijos padarinių, bankrotų bangos. Pagalbos paketai jau yra baigti rengti daugelyje šalių ir kai kurios priemonės jau yra taikomos ir taikomos kurį laiką – taikomos nuo vasaros, kai kurios dar anksčiau, nors mūsų Vyriausybė demonstratyviai užsidengė akis į problemos rimtumą, vis dar bando sprendimų priėmimą atidėti iki kitų metų biudžeto. Tai klaida, kurios pasekmes matysime, ir už ją atsakomybę turi prisiimti valdantieji.

Tačiau pažiūrėkime, ką daro kitos valstybės. Iki šių metų rugsėjo mėnesio parama verslui, įskaitant ir smulkųjį ir vidutinį verslą, buvo numatyta Austrijoje, Bulgarijoje, Čekijoje, Estijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje, Jungtinėje Karalystėje, Norvegijoje, Slovėnijoje, Suomijoje, kitose valstybėse. Galime pakalbėti konkrečiais pavyzdžiais. Štai, pavyzdžiui, Estijoje 2022 metų sausio–kovo mėnesiais verslo įmonėms buvo 100 % kompensuojami tinklo mokesčiai už suvartotą elektros energiją ir gamtines dujas. Jungtinėje Karalystėje pagal naują 6 mėnesių schemą įmonėms ir kitiems nebuitiniams energijos vartotojams, įskaitant labdaros organizacijas, viešojo sektoriaus įstaigas, mokyklas, kitas, buvo suteikiama tokia pat parama kaip ir vartotojams. Čekijoje

parengtas veiksmų planas, kuris padės įmonėms ir verslininkams padengti paskolas bankuose, remis eksportą. Lenkija paskelbė planus išaldyti šių metų elektros energijos kainas namų ūkiams už pirmus 2 tūkst. kilovatų. Slovėnijoje, Estijoje, Vokietijoje yra panašūs priemonių planai, kurie jau veikia. Taigi akivaizdu, kad teiginiai, jog paramos verslui kitos valstybės neteikia, tiesiog buvo paprasčiausia netiesa.

Dabar yra ypač svarbūs du kriterijai: pats pagalbos priemonių paketas ir konkretūs sprendimai bei jų priėmimo greitis. Atsakymų verslams ir gyventojams reikia dabar, reikia aiškaus plano, kas bus daroma, ko žmonės gali tikėtis iš valstybės. Ir šiandien mes, įstatymų leidėjai, išgirsime realią situaciją, kurioje veikia ir sprendimus dėl darbo vietų išsaugojimo ir veiklos tęstinumo turi priimti mūsų verslininkai. Įsiklausykime į tai ir galėsime priimti išmintingesnius, spartesnius, ko-kybiškesnius sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Pradedame diskusiją. Pirmas pranešimas – „Bet koks mokesčių didinimas karo ir krizės akivaizdoje – restoranų verslo žlugdymas. Kaip išsaugosime daugiau kaip 37 tūkst. maitinimo įmonių darbuotojų?“ – klausia L. Čepreckas, Viešojo maitinimo įstaigų asociacijos vadovas. Kviečiame gerbiamą L. Čeprecką. Prašom.

**Viešojo maitinimo įstaigų asociacijos vadovo Liutauro Čepracko pranešimas
„Bet koks mokesčių didinimas karo ir krizės akivaizdoje – restoranų verslo žlugdymas.
Kaip išsaugosime daugiau kaip 37 tūkst. maitinimo įmonių darbuotojų?“**

L. ČEPRACKAS. Sveiki, gerbiamieji. Aš šiandien šnekėsiu daugiau iš emocinės pusės, nes mano kolegė Evalda iš LVRA daugiau pateiks skaičius. Tiesiog norėčiau pastebėti, kad mes, kaip tie nematomi žmonės, kurie visiems jums dovanojame džiaugsmą, džiaugsmą per maistą, aišku, savaime suprantama, vieniems maistas yra tikrai priemonė prisikimšti pilvą tam, kad galėtų funkcionuoti, o kitiems jis teikia ir pasitenkinimą. Tai mes esame greičiausiai tie, kurie ir teikiame tą pasitenkinimą kai kuriems iš jūsų. Deja, kaip ir pandemijos metu, manau, mes buvome šiek tiek primiršti, aš suprantu, kad jūs rūpinotės, pirmas dalykas, žmonėmis.

Ir dabar mes kalbame apie žmones, nes mes esame apskritai ant žlugimo slenksčio. Dabartinės mūsų sąskaitos už elektrą, pavyzdžiui, palyginimui, mes mokėjome 1 tūkst. 500, o dabar gauname 9 tūkst., tai yra apytiksliai 15 % nuo mūsų mėnesinių pajamų. Taigi, yra didelis klausimas, ar mes apskritai galėjome numatyti tą riziką, kaip buvo šnekėta, kad kiekvienas verslas turi numatyti rizikas. Mes nesame verslas, mes apskritai su savo generuojamomis pajamomis esame galimybė išgyventi daugeliui žmonių. Tie visi maži restoranai, kuriuos jūs matote, kuriuose yra 20–30 sėdimų vietų, jų generuojami pinigai yra visiškai miniatiūriniai, nes apskritai restorane kaip ir visur egzistuoja toks dalykas kaip masto ekonomika, tai yra kuo daugiau sėdimų vietų, tuo daugiau restoranas gali uždirbti. Jeigu jūs matote 20–30 vietų, aš manyčiau, tas savininkas galėjo uždirbti 2–3 tūkst. eurų. Šiandien jis nebeuždirba 2–3 tūkst. eurų, jis turi galvoti, iš kur gauti papildomai 3 tūkst. eurų, kad susimokėtų už elektrą.

Grįždami prie PVM lengvatų mes turime suvokti dar tą faktą, kad tai apskritai nėra pinigai, kuriuos jūs duodate įmonėms, tai yra puikus mechanizmas paremti tas įmones, kurios dirba, kurios stengiasi, kurios turi savo svečius ir kurios gauna įplaukas. Kaip ir minėjau tokį pavyzdį įsivaizdavimui, kad iškepdami tuos dešimt pyragėlių mes atiduodame vieną dabar jau, bet ne du, bet mes turime dėti visas pastangas, kad išsikeptume tuos dešimt, o ne prašome, kad mums kas nors duotų tą duonos kriaukšlę.

Taigi, šiandien reikėtų suvokti tą faktą, kad visi tie pinigai, kuriuos mes gavome apskritai per PVM lengvatą ir kurie, mes galvojome, bus skirti padengti susidariusiems skoloms, kurių mes esame prisikaupe milžiniškai, nuėjo tikrai į algų kėlimą. Nuo 2019 iki 2021 metų, faktiškai per patį pandeminių periodą, tais momentais, kai mes dirbome, mes privalėjome kelti algas. Kodėl? Dėl tos priežasties, kad mūsų verslas labai stipriai nukraujavo, nes per pirmąją pandemijos bangą gana daug žmonių pakeitė, apskritai išėjo iš mūsų industrijos ir nuėjo dirbti ten, kur pinigai yra mokami laiku, ten, kur jie turėjo darbą.

Nepamirškime, kad per visą pandemiją žmonės kažkaip krovėsi pinigus, bet mes tikrai nepriklausome šiai kategorijai. Mes apskritai 9 ar 10 mėnesių nedirbome. Didžiausia problema yra

ta, kad juk tuo metu buvo skaičiuojami tiek nuomos mokesčiai, tiek turėjome sumokėti už komunalines ir tikrai retais atvejais gerų savininkų dėka mes galėjome turėti tokią, sakykim, privilegiją, kaip susimąžinti tuos mokesčius, bet didesnė dalis, deja, buvo priversti juos mokėti.

Grįžtant vėlgi prie naujai svarstomų pagalbos priemonių, tokių kaip mokesčių atidėjimas arba tos pačios lengvatinės paskolos. Mes jau prikaupėme per pandemiją tiek mokesčių atidėjimų, kad šiandien užsidėti papildomai dar vienus mokesčius, na, kvaila. Mes tampame situacijos įkaitais, kai mes žinome į priekį, kad artimiausius penkerius metus dirbsime ne tam, kad ką nors uždirbtume, o tam, kad susimokėtume atidėtus mokesčius.

Didelis klausimas, kam dirbti? Kodėl mes turime tai daryti? Yra vienas būdas: subankrotinti įmonę, atidaryti naują, valstybė automatiškai praranda mokesčius. Tuos, kurie nori sąžiningai dirbti, mokėdami tuos mokesčius, siūloma dar papildomai apkrauti mokesčiais.

Kas yra tos lengvatinės paskolos? Aš žinau vieną faktą, kad per pandemiją mes kreipėmės dėl vienos iš mano įmonių, prašydami lengvatinės paskolos, skirtos įmonėms, kurios patiria sunkumų. „Invega“ mums atsakė labai paprastai: mes jums neduosime paskolos, nes jūs esate įmonė, patirianti sunkumų. Taigi iš principo, žinote, tai yra keista situacija ir užburtas ratas, kuriame tau suteikiama galimybė paprašyti, bet prie tos vietos viskas ir sustoja.

Taigi, manau, šią minutę, kai kalbama apie tą susitarimą... Prieš pusantrų metų buvo pasakyta, kad mes turėjome susitarimą. Aš nežinau, koks yra susitarimas, kai kalbama apie pusantrų metų, kai su mumis nebuvo konkrečiai tartasi, kiek metų mums reikės, kad galėtume padengti sukauptas skolas. Žinote, yra susitarimas, kai tu vaikui sakai: eisime miegoti 21 valandą, susitariame? Taigi čia buvo panašus atvejis, kai mums kaip vaikams pasakė: gausite pusantrų metų, susitariame? Tuo metu mums buvo kaip šuniui kaulas, mes būtume susitarę dėl bet ko, kad tik išgyventume visoje šitoje situacijoje. Dabartinėje situacijoje kalbėti apie tai, kad jau yra laikas pasakyti, kad jūs gyvenate gerai? Ateikite pas mus ir mes galime parodyti, pažiūrėkite į tai, kas dedasi, pažiūrėkite į tai, kad užsidaro nemažai restoranų.

Ir dar vienas iš rodiklių, kiek seniai kabo „nuoma“ tose vietose, kurios jau užsidarė. Niekas nesinuomoja. Vienas iš tokių gerų rodiklių yra, kai vienas uždaro ir kitoje vietoje išdygsta kitas. Deja, mes turime kitą situaciją. Pereikime tą patį Gedimino prospektą, mes pamatysime ne vieną vietą, kur nesinuomoja. Vadinasi, verslas skaičiuoja, nusimato riziką ir supranta, kad tai yra monėkės biznesas.

Taigi aš finale noriu tik pasakyti, kad galiu paprašyti visų savo kolegų vardu pamąstyti apie tai: iš tiesų juk norėtusi atsibusti kitą dieną ir suprasti, kad restoranų vis dar yra. Nes aš manau, kad netrukus mes galėsime kalbėtis panašiai taip, kad ar atsimeni, kai buvo restoranų? Jūs netrukus turėsite greičiausiai fantastišką maitintoją Seime ir valgysite fantastiškai pavadintus patiekalus, aš jau skaičiau tą planą. Abejoju, kad yra kuo džiaugtis, nes turėti antivakserių Seime nieko gero. Bet toks jau tas gyvenimas, pasirodo, niekas nenori jūsų maitinti. (*Juokas, plojimai salėje*)

Aš tikrai nepradėsiu žadėti, kad jeigu jūs mus paremsite, aš jus pradėsiu maitinti, nes tai yra tiesiog fiziškai neįmanoma. Aš irgi skaičiuoju ir nusimatau riziką. Čia norėčiau ir pabaigti. Ačiū jums, aš viliojosi, kad vis dėlto jūs suprasite, kad turėti restoranus ir tą gastrokultūrą Lietuvoje yra visai neblogas dalykas. O skaičiais manipuliuos Evalda, kaip ir minėjau, ji pasisakys po manęs. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Liutaurai. Klausimai, jeigu jų bus, bus šiek tiek vėliau. Kviečiu į tribūną poniją E. Šiškauskienę – Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentę, „Svevingumo sektoriaus realybė postpandeminiame, karo ir energetinės krizės fone“.

Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentės Evaldos Šiškauskienės pranešimas „Svevingumo sektoriaus realybė postpandeminiame, karo ir energetinės krizės fone“

E. ŠIŠKAUSKIENĖ. Laba diena visiems.

PIRMININKAS. 10 minučių jūsų, prašom.

E. ŠIŠKAUSKIENĖ. Kur mano prezentacija? Matote jūs? Aš turiu dvi temas: viešbučių PVM ir restoranų PVM, tai yra absoliučiai skirtingos istorijos. Čia yra viešbučių PVM. 26 šalys taiko jį

iš 27 visada, nuolat ir nekeičia. Tai yra dalinio eksporto paslauga. Mes prašome tiesiog nejuokinti visos Europos, kas ketverius metus nekeisti ir palikti pastoviam laikui šitą 9 % PVM.

Mums labai svarbu konkurencinė aplinka ir mes tiesiog negalime jo turėti didesnio, negu mūsų kaimyninės šalys. O visai Europai, turinčiai apie 90 % vidurkį, reikia dar konkuruoti su Azija, kur apgyvendinimui taikoma 5–6 %. Jūs suprantate, kad užsieniečiai turėtų mokėti nulinį PVM, o Lietuvos gyventojai – 21 %. Tuo pagrindu visa Europa skelia per pusę savo standartinį PVM, ir tai nėra lengvata, tai yra sumažintas eksporto PVM. Aš ir norėčiau labai paprašyti palaukyti ir tikrai nebejuokinti Europos. Čia yra eksporto PVM. Kai man sako, sumažiname PVM, bet jūs nesumažinate kainų, tai aš sakau, kai italai atveža 4 mln. į mūsų šalį, mes turime paprašyti, kad jie atvežtų 2 mln. numažinę kainas. Čia yra nesusikalbėjimas, nes tai yra labai specifinė paslauga, mums įveža valiutą, o ne eksportuoja prekes į išorę.

Ir liūdesys yra dėl to. Kiek dabar yra svarstomas Lietuvos 2023 metų rinkodaros biudžetas, tai aš tik vieną sakinį pasakysiu dėl palyginimo. Lietuva iš biudžeto yra nutarusi skirti 1,8 mln., kai tuo tarpu estai skiria 12 mln. Europinių mes turime likusių 600 tūkst., estai – 14 mln. Kaip mes galime konkuruoti? 26 mln. *versus* apie 2 mln. Čia toks liūdnas skaičius.

Restoranų yra visiškai kita istorija. Tikrai buvo labai laiku duota pagalba, dar paminėsiu, kad prieš pandemiją realiai ta PVM lengvata restoranams buvo išgelbėta apie 80 % sektoriaus, jie tikrai būtų ėję į dugną ir bankrutavę. Tai buvo labai laiku. 22 šalys taikė tą sumažintą PVM restoranams ir prieš pandemiją, pandemijos metu dar sumažino ir dabar taiko sumažintą. Ir priežastis yra labai paprasta. Tai yra paskata mažėti šešėliui. Ir vienintelis būdas. Nėra kitų būdų. Europos šalys tą puikiai supranta, todėl taiko tą PVM. Ką mes pamatėme, kai jis buvo skirtas, kai liepos mėnesį įsigaliojo tas 9 % PVM tarifas? Gerokai išaugo apyvartos, neliko grynųjų pinigų cirkulavimo, neliko atlyginimų vokeliuose, pakilo darbo užmokestis. Žodžiu, matome akivaizdžią naudą. Nemanau, kad iš viso jį reikėtų naikinti, bet bent metai mums leistų tikrai išgyventi.

Dabar situacija yra labai įtempta. Mes vasaros pradžioje turėjome 55 mln. atidėtų mokesčių, manau, dabar turime apie pusę. Mes atstovaujame 37 tūkst. darbuotojų. Realiai maitinimo verslas yra antras po eksporto, sunešantis pinigus į biudžetą. Man nuoširdžiai yra nesuvokiama, kodėl dabar šioje visoje įtemptoje situacijoje nepasako premjerė, imkite dar tiems metams tą PVM ir išgyvenkite. Dabar, kai yra manipuluojama skaičiais, Finansų ministerija sakė, ai, nuostolis biudžetui per pusantrų metų bus 120 mln. Koks dabar, mes nežinome, nes skaičių nėra. FNTT buvo pateikusi, kad šešėlyje 200 mln. Skambinau į FNTT, prašiau skaičių, sakau, duokite mums tuos skaičius, kas yra dabar, nes mes tikrai esame ištraukę daug verslo iš šešėlio. Niekas tokio tyrimo nebedaro. Ir tada tie skaičiai... Mes tarėmės su Finansų ministerija, susitikome vasarą, kad susitikime rudenį, dėsime skaičius ant stalo, pasikalbėsime ir padarysime sprendimą. Neįvyko niekas. Žodžiu, niekas mūsų nepakvietė, neįsileido ir taip toliau.

Dar iki energijos pakilimo situacija – 81 maitinimo įstaigos bankrotas per pusę metų, kai tuo tarpu per praėjusius dvejus metus iš viso buvo 67 bankrotai. Realiai čia mums yra toks išgyvenimo šaltinis – paskata mažinti šešėlį, tiesiog dabar energijos kaštai mus visiškai pribaigia. Pandemija mums tebesitęsia. Žiūrėkite, vasario 5 dieną buvo panaikinti kovido apribojimai. Vasario 24 dieną prasidėjo karas. Kaip suprantate, 47–50 % turistų iš viso nebegrižo. Visi įsivaizduoja, kad čia vyksta karas. Žmonės pirmiausia tikrai nebėgo į restoranus.

Dabar dėl karo ta situacija šiek tiek aprimo žmonių galvoje, prasidėjo energetinė krizė. Tai mums pandemija tebesitęsia. Čia yra lentelė, kiek šalių taiko – 22 šalys taiko lengvatinį PVM. Man keista, kad Vyriausybė visą laiką naudoja Europą, dabar laukiame, kol Europa nuspręs, kokie bus užfiksuoti energijos kaštai, mes laukiame vėl kažkokių sprendimų, žiūrime į Europos direktyvą. Kodėl mūsų atveju niekas nežiūri, ką daro Europa? Yra akivaizdu – tai yra šešėlio mažinimo paskata ir vienintelis būdas.

Čia mes darėme tokį vadinamąjį cepelinų indeksą, kad jūs matytumėte akivaizdžiai, kiek konkrečiai pakilo žaliavų savikaina, produktų ir tik kiek pakilo patiekalų kaina. Vėl verslas eina į minusą, jie, pirma... praeina mėnuo, tada pasižiūri, kokios sąnaudos. Realiai žaliavos kilo 30 %, restoranai pakėlė kainas tik 15 %. Kiek tai gali tęstis, kiek tą minusą gali valgyti verslas?

Ir čia dabar buvo Finansų ministerijos pateikta tokia statistika Biudžeto ir finansų komitete, kad dabar jau taip gerai gyvena maitinimo įstaigos ir kad pelnas išaugo 24 mln. Tai yra visiškai manipuliacija skaičiais, nes jie paėmė tik pelningus restoranus, bet nepaėmė nuostolingų. Mes sudėjome į vieną eilutę ir pelningus, ir nuostolingus ir palyginome visus metus. Paskutiniaus, 2021 metais, akivaizdu, pelnas yra tik 11 mln., nes Finansų ministerija įskaičiavo dar 28 mln. gautų subsidijų. Tai čia, supraskite, irgi yra mūsų pelnas, nuo jo mes dar sumokėjome mokesčius. Ta manipuliacija realiai yra 11 mln. Pasakysiu jums, kad realiai išdalinus per 3 tūkst. 700 įmonių išeina 10 tūkst. metinis pelnas kiekvienam restoranui. Tai čia tikrai mes labai gerai gyvename su šiais energijos kaštais? Energijos kaštai sudaro apie 10–12 %, kitiems ir daugiau, darbo užmokestis ir žaliavos sudaro 70 %, 10 % tiems, kas nuomojasi, sudaro nuoma, tai tada kiek lieka tų procentų? Va taip mūsų sektorius gyvena.

Aš labai prašau jūsų palaikymo ir duoti mums išgyventi tuos metus, bet mes tikrai negalime pažadėti, kad tik metus, nes nežinome, kas mūsų laukia. Būčiau labai dėkinga už palaikymą. (Plojimai)

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu poną E. Masevičių, Šiltnamių asociacijos pirmininką – „Kritinė situacija šiltnamių sektoriuje“. Prašom, 10 minučių.

Šiltnamių asociacijos pirmininko Evaldo Masevičiaus pranešimas „Kritinė situacija šiltnamių sektoriuje“

E. MASEVIČIUS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Esu Evaldas, vienas iš tų, kurie šiandien tikrai užtikrina tai, kad šviežiausios lietuviškos daržovės pasiektų jūsų stalus. Kaip ir mano kolegos, aš pats turiu šiltnamių ūkį, jį puoselėju ilgus metus. Bet šiandien čia atstovauju Lietuvos šiltnamių asociacijai, tiksliau, visiems pažangiausiems Lietuvos šiltnamininkams, kurie, deja, bet yra sukręsti dėl ateities. Jų Lietuvoje yra ne vienas, jų šiltnamiai užima daugiau kaip 40 hektarų plotą. Kad būtų aiškiau, jaučiu pareigą trumpai pasakyti, kad šiltnamių ūkiai – visiškai kitokia žemės ūkio šaka nei žemdirbystė, čia suplanavęs investiciją krypties negali keisti ilgus metus. Šiltnamis – kaip namas, jam reikalingas pamatas, sienos, stogas, vanduo, elektra, langai ir begalė įrangos, kuri padeda išauginti tai, kas padeda garsinti Lietuvos vardą. Modernus šiltnamis yra statomas ne metams, o keleriems... ne metams ar keleriems metams, o 25 metams. Tad ir investicijos bei darbai, taip pat ir pardavimai yra planuojami 25 metams, kaip ir darbo vietos. Tad, priešingai nei žemdirbystės, šiltnamių situacija yra visai kitokia ir energetika čia yra lemiamas veiksnys, ji diktuoja ne tik produkto kainą, bet ir verslo gyvybingumą.

Kad būtų paprasčiau, pasakysiu tik tiek, kad net 50 % daržovių kainos sudaro energetikos kaštai, o visa kita – įranga, sėklos, darbas, priežiūra, skynimas, logistika, kol daržovės pasiekia parduotuvių lentynas. Energetika čia lemia viską, nes jos naudojame daug ir ypač rudenį, kai daiginame ar auginame. Visa tai rudenį, kad žiemos gale galėtume turėti šviežių daržovių ant savo stalo. Jei mes nešildysime ir nevykdysime veiklos, viskas ne tik užšals, bet ir nuo sniego bei ledo sugrius ir tuo baigsis visas šiltnamių sektoriaus gyvybingumas.

Vien iš šiltnamių ūkio gyvybingumą, jų modernizavimą Lietuvoje ir plėtrą mūsų asociacijos nariai per paskutinius trejus metus investavo arti 15 mln. eurų ir dar dešimtis anksčiau. Dėl to per paskutinius dešimt metų pradėjome auginti vienas geriausių daržovių, didžiulis jų kokybė ir visi kartu galėjome užmiršti plastikinio pomidoro skonį, sintetinio agurko skonį ar žalios spalvos kažko, kas panašu į salotas, skonį.

Bet energetikos kaštai šiandien visam tam kelia milžinišką grėsmę. Tiksliau, išnykimo grėsmę. Apie tai mūsų nariai kalba vis garsiau. O užsidarius šiam sektoriui, turėsime užduoti sau klausimą, kokias ir kokios kokybės daržoves valgys Lietuvos gyventojai, ką valgysime mes, ką valgys mūsų vaikai, anūkai, ką valgysite jūs, čia esantys? Ar tai bus tokios salotos kaip ši, ar tai bus agurkai iš Kenijos, natūralizuoti Olandijoje, pomidorai iš Afrikos, natūralizuoti Ispanijoje, keliaujantys 2 savaites iki mūsų, bet išliekantys tokie pat, kaip ką tik nuskinti? Tad ką rinksimės mes: vakar nuskintas daržoves Lietuvoje ar nežinia ką? Juk puikiai suprantame, kad prekybos centrų lentynos tuščios nebus. Paklausa diktuos pasiūlą. O kai nebus tenkinama pasiūla iš Lietuvos, į visų mūsų vietas stos kiti. Ir tai tikrai nebus ta kokybė, prie kurios visi esame pripratę.

Jau daugiau kaip dešimt metų Lietuvos šiltnamių ūkiai vykdo veiklą pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą, turi nacionalinės kokybės sertifikatus, todėl galime didžiuotis savo užaugintomis daržovėmis kaip Lietuvos nacionaliniu produktu.

Žlugus šiltnamių sektoriui, mes prarasime produkto identitetą ir galėsime kalbėti, kaip įvairiose šalyse užauginti „įdomaus“ skonio pomidorai, agurkai ar salotos bus nuplaunami, supakuojami Lietuvoje ir paženklinami Lietuvos vėliava su užrašu „Pagaminta Lietuvoje“. Ne, nebūkite suklaidinti: ne užauginta, kaip ši salota, bet pagaminta Lietuvoje, tai yra nuplauta. Tad ar taip neatsitiks ir su kitais produktais, išspręsti reikia dabar ir čia.

Baisiausia yra tai, kad sektorių sužlugdyti itin lengva, bet jį atkurti vėl reikės 30 metų ir tikrai nėra aišku, ar tam bus potencialo. Kalbu iš širdies, nes mes pradėjome šį kelią. Puikiai suprantame ir žinome, ką reiškia, kai reikia naujų specialistų, įrangos, bet svarbiausia ne tik tai, nes reikia idėjinių žmonių, tų, kurie norės pasirinkti tokią sritį ir kryptį. Juk tie idėjiniai žmonės šandien ne tik daro verslą, bet, svarbiausia, rūpinasi, kad visų mūsų stalus pasiektų skanūs ir švieži produktai, bei daro tai su meile kiekvieną dieną, tačiau dabar nebežino, ar galės tai tęsti.

Išmokti vairuoti automobilį reikia vienu metų, išmokti vairuoti šiltnamius reikia penkerių metų, kad galėtum pradėti judėti pirma pavara. Šiuo metu šiltnamių sektoriuje dirba daugiau kaip 600 tiesioginių darbuotojų, dar tiek pat ir daugiau netiesioginių, iš jų 80 % priklauso nuo šiltnamių veiklos ir dar keli šimtai susiję su mūsų veikla.

Tai nėra mažai. Jie, kaip ir jūs, turi šeimas, artimuosius, mėgstamą darbą. Deja, bet pirmieji atleidimai jau planuojami nuo spalio 1 dienos, ir tikrai ne 10, ne 20 žmonių. Gaila darbuotojų, turinčių unikalių žinių ir gebančių užauginti tai, kuo galėjome didžiuotis. Ir tikrai ne todėl, kad nemokame dirbti, o tik todėl, kad energetiniai kaštai tapo nebepakeliami.

Kaip minėjau, energetinės sąnaudos šiltnamių sektoriuje sudaro 50 %, pelno marža siekia nuo 3 iki 10 %. Energetinių išteklių kainai pakilus 200 %, ne tik apie rentabilumą nebėra ko kalbėti, bet ir apie paprastos paskolos grąžinimą ar investicijų atsipirkimą.

Šandien esu čia pirmą kartą. Niekio niekada neprašėme iki šiol, net per COVID-19 pandemiją, nors būtent per ją mūsų pardavimai krito keletą kartų. Skeptikams pateiksiu pavyzdį. Pirmus 3 mėnesius šalį užvaldžius pandemijai daržovių pardavimai krito keletą kartų, bet po 3 mėnesių kruopų ir makaronų valgymo žmonės susirūpino savo sveikata ir atsvario mažinimu. Žmonės atsigręžė į sveiką, daržovėmis paremtą mitybą. Skeptikai sako, kad be daržovių galima pragyventi, bet realybė rodo, kad tik 3 mėnesius.

Šandien esu čia, nes sektoriaus vardu noriu paprašyti visų valdžios atstovų toliaregiškumo, nežiūrėti į šiltnamius kaip į pomidorą, agurką ar salotą, bet pamatyti ir įvertinti, kokią naudą atneša šie produktai galutiniais vartotojams ir kokius jie galės rinktis ateityje. Ar tai bus lietuviškos salotos, ar tos, be skonio, tik panašios į jas? Ar tai bus su meile užaugintas pomidoras mūsų šiltnamiuose, ar keletą savaičių laivų triumuose gulėjęs iš už jūrų marių? Tik nuo jūsų viskas priklausys.

Tad esu čia, nes turime pasiūlymą. Noriu paprašyti visų valdžios atstovų surasti galimybę padėti sektoriui išgyventi ateinančius metus. Mes neprašome vien tik pinigų. Priešingai, esu čia, kad galėčiau jums pasiūlyti: padėkite mums išlikti ir jau per dvejus metus tie pinigai į valstybės biudžetą sugrįš su kaupu. Kaip? Vien per šiuos 8 mėnesius mes sumokėjome beveik 5 mln. eurų mokesčių, oriais atlyginimais užtikrinome darbo vietas 600 darbuotojų ir dar buvome suplanavę dideles investicijas į priekį. Jos būtų sukūrusios naujų darbo vietų ir atnešusios valstybės biudžetui dar daugiau mokesčių. Jie galėtų nugulti šalies gynybai arba bet kam kitam.

Todėl šandien stoviu čia, prieš jus, nes turiu paprašyti jūsų pagalbos ne mums, o visai Lietuvai padėti tęsti kurti pažangą, ateitį auginant ir puoselėjant ypatingus daržovių ūkius. O tam reikia ir pinigų, ir investicijų, kurios užtikrintų sektoriaus gyvybingumą ir Lietuvai grįžtų su kaupu greičiau nei per 16 mėnesių ir su nemažai naujų darbo vietų.

Kaip tai galime padaryti? Juk turime minčių. Tad kviečiu dialogo visus suinteresuotus, kad galėtume kartu rasti geriausius sprendimus, o ne apsiriboti tik diskusijomis. Ačiū visiems už dėmesį. Sveikai maitinkimės, valgykime daugiau daržovių. Ir taikos. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Tikimės, kad į jūsų kvietimą bus atsižvelgta.

Toliau diskutuoti kviečiu U. Armalį, Lietuvos kelionių verslo asociacijos viceprezidentą. „Turizmo sektoriaus situacija dabartinių krizių laikotarpiu“. Prašom, jūsų 10 minučių.

**Lietuvos kelionių verslo asociacijos viceprezidento Udriaus Armalio pranešimas
„Turizmo sektoriaus situacija dabartinių krizių laikotarpiu“**

U. ARMALIS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, svečiai. Esu Udrius Armalis, Lietuvos kelionių verslo asociacijos, vienijančios smulkujų ir vidutinį turizmo verslą, viceprezidentas. Asociacija šiuo metu yra didžiausia ir vienija kelionių agentūras, organizatorius, gidus, apgyvendinimo ir transporto įmones.

Turizmo sektoriuje iki pandemijos dirbo 55 tūkst. darbuotojų. Į Lietuvą užsienio turistai atveždavo 1,3 mlrd. eurų. Ši ūkio šaka kuria didesnę BVP nei baldų gamyba ar IT sektorius. Tačiau pandemija ir karas smarkiai smogė turizmo sektoriui. Atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriai 2020 metais gavo 92 % mažiau pajamų nei 2019 metais, 2021 metais – 90 % mažiau, o 2022 metų pirmą pusmetį – 68 % mažiau nei per atitinkamą 2019 metų periodą. Šiais metais dėl karo baimės sulaukta 50 % mažiau užsienio turistų nei 2019 metais. Turbūt Lietuva turėtų būti suinteresuota, kad 1,3 mlrd. eurų kiekvienais metais ateitų iš užsienio srautų, iš užsienio turistų, kad užsienio turistų srautai didėtų. Šie srautai padeda išsilaikyti ne tik turizmo sektoriui, bet ir žemės ūkiui, kolegai, kuris pasakojo apie šiltnamį, kultūros įstaigoms, jeigu ne paslaptis, greičiausiai kultūros įstaigos prašys paramos biudžete šiais metais, muziejams, net ir prekybai. Tam reikalinga efektyvi parama.

Vyriausybė teigia, kad parama buvo teikiama. Tačiau kokia ta parama buvo teikiama? Pakelkime rankas, kas galėtų išgyventi pusę metų iš 250 eurų? Tai tokią paramą gaudavo mūsų gidai, kurie moka užsienio kalbų, kai kurie po kelias, kai kurie puikiai žino, visi puikiai žino Lietuvos istoriją. Ponia Evalda sakė, kad jai aktuali yra PVM lengvata, tačiau turizmo sektorius, pavyzdžiui, kelionių organizatoriai, kelionių agentūros niekada neturėjo PVM lengvatos, nors atveža 30 % užsienio turistų. Todėl Lietuvos kelionių verslo asociacija 2021 metų spalio mėnesį atliko paramos priemonių turizmui auditą ir gauti rezultatai šokiravo. Nors turizmo sektoriuje daugiausiai mokesčių sumoka smulkusis ir vidutinis verslas, parama skiriama išimtinai stambiajam verslui. Taip.

Štai kelionių agentūrų ir kelionių organizatorių sektoriuje 95 % mokesčių 2019 metais sumokėjo smulkusis ir vidutinis verslas. Tačiau apie 63 % paramos, skirtos turizmo kelionių agentūroms, kelionių organizatoriams, gavo viena įmonė, kuri tais metais sumokėjo 5 % mokesčių, tai yra AB „Novaturas“. Mūsų asociacijos išvados visiškai sutampa su Valstybės kontrolės parengtomis išvadomis. Paramos priemonės parengtos taip, kad į jas negalėtų pretenduoti šeimų kavinės, svečių namai, kelionių agentūros, gidai, o paramą gautų išimtinai tik stambusis turizmo verslas. Susiklostė paradoksali situacija: smulkusis ir vidutinis turizmo verslas susimokėjo mokesčius, tačiau jie susimokėjo mokesčius, o iš tų sumokėtų mokesčių juos sunaikino stambusis turizmo verslas.

Situacija nesikeičia ir dabar. Asociacija ne kartą kreipėsi dėl paramos turizmo sektoriui, tačiau šis klausimas yra ignoruojamas. Net ir parengtame Nacionaliniame pažangos plane visos lėšos bus skirtos ne nukentėjusiam turizmo verslui gaivinti, stiprinti, bet viešojo turizmo sektoriaus projektams. Todėl asociacija prašo Seimo apsprastyti ir numatyti 2023 metų valstybės biudžete lėšas, kurios būtų skirtos kompensuoti žalai, kuri buvo padaryta smulkiam ir vidutiniam turizmo verslui. Mes ne kartą kvietėme susitikti ministrę ponią A. Armonaitę aptarti kai kuriuos turizmo klausimus, deja, atsakymų niekad negaudavome. Todėl mes dar kartą prašome jau iš šitos tribūnos susitikimo su ponia ministre. Šio susitikimo metu norėtume aptarti ne tik paramą stambiam ir vidutiniam turizmo verslui, bet ir galimas turizmo atgaivinimo ir stiprinimo strategijas. Ir šitoje strategijose turėtų būti ne tik deklaratyvios frazės, o numatyti realūs veiksmai, darbai.

Vis dėlto nenorėčiau šio susitikimo pranešimo baigti liūdna nata. Kaip žinote, prieš porą dienų buvo Turizmo diena. Tad asociacijos vardu noriu pasveikinti visus turizmo verslo atstovus pra-

ėjusios Turizmo dienos proga. Mielai gidai, kelionių agentūrų, organizatorių darbuotojai, šeimos kavinių, restoranų ir apgyvendinimo įstaigų savininkai ir visi dirbantys turizmo srityje, jūs visi savo tikėjimu turizmo ateitimi išsaugojote ir toliau puoselėjate Lietuvos turizmą. Tai jūsų užsišpyrimo ir pasiaukojimo dėka turistai vėl keliauja po Lietuvą, vėl stebisi jos gamta ir paveldu, vėl ragauja išskirtinius valgius ir nakvoja išskirtinėse vietose. Mes taip pat norėtume padėkoti jūsų šeimos nariams, kurie jus palaikė, tikėjo jumis šios krizės metu. Krizės, kaip ir vyriausybės, praeina, o lieka patirtis, kuri leidžia priimti vienokius ar kitokius tinkamus sprendimus. Su tuo ir sveikinu. Dėkoju už galimybę pasisakyti.

PIRMININKAS. Ačiū už pranešimą.

Dėl vedimo tvarkos – L. Girskienė. Ačiū. Tuoj, minutėlę, įjungsiu. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labai norėtume salėje pamatyti gerbiamą ministrę A. Armonaitę. Jeigu yra, kolegos, mačiau, gerbiamas V. Mitalas, prašom pakviesti. Žmonės nori susitikti su ministre.

PIRMININKAS. Tikiuosi, ministrė išgirs prašymą ir dalyvaus toliau posėdyje.

Apie iššūkius reabilitacijos įstaigose kviečiu kalbėti R. Černiauską, Nacionalinės sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacijos valdybos narį. Prašom, tribūna jūsų.

Nacionalinės sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacijos valdybos nario Rimanto Černiausko pranešimas „Iššūkiai reabilitacijos įstaigose“

R. ČERNIAUSKAS. Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai, svečiai. Tiesą sakant, pirmą kartą tokioje garbingoje tribūnoje tenka kalbėti asociacijos vardu. Mes, kaip kolegos jau minėjo, Restoranų asociacija, Viešbučių asociacija, sanatorijos jungia tiek apgyvendinimą, tiek maitinimą, tiek ir gydymo paslaugas. Reikia pripažinti, kad tai yra ganėtinai geras paveldas, kurio mes nesugebame niekaip įvertinti, nes sanatorijos kažkaip visą laiką praslysta tarp Sveikatos ministerijos ir Ekonomikos ministerijos. Jeigu kalbama apie turizmą ir sveikatos turizmą, kas galėtų būti tikrai tam tikra prasme gelbėjimosi ratas sanatorijoms, tada nukreipiame į Sveikatos ministeriją. Sveikatos ministerija nekalba apie turizmo reikalus ir apie sveikatos turizmą, kuris tiek Europoje, tiek ir visame pasaulyje yra žinomas. Ta tema kažkaip praslysta.

Asociacija vienija 15 narių, iš kurių yra tiek privačių, tiek viešojo sektoriaus įstaigų. Tai nėra vien tik privačių įstaigų asociacija. Yra vienos didžiausių Lietuvos reabilitacijos įstaigų: Abromiškių ligoninė, Palangos reabilitacijos ligoninė, taip pat „Gintaro“ sanatorija Palangoje. Trijuose kurtuose mūsų įstaigos yra turbūt vienos didžiausių darbdavių. Druskininkuose beveik trečdalis gyventojų vienaip ar kitaip dirba darbą, susijusį su sanatorijomis. Birštone tuo tarpu tas skaičius siekia beveik pusę žmonių. Natūralu, kad tiek kovidas, tiek dabartinė situacija kelia tikrai daug iššūkių.

Skaičių čia buvo pakankamai, bet keletą turbūt paminėsiu. Aišku, kad elektros kainos išaugusios kartais, ir jeigu vertintume arba lygintume net su praeitais metais, virš penkių su puse karto tenka mokėti brangiau. Visi turbūt žino, kiek dabar kainuoja kilovatvalandė, kiek kainavo anksčiau. Mažai kas galėjo fiksuoti tas kainas ir dabar apie kainų fiksavimą su verslu net nėra kalbos. Anksčiau elektra sudarydavo 2–3 % mūsų sąnaudų, o dabar kai kuriose įstaigose siekia net iki 13 % ir daugiau. Išlaidos šildymui buvo apie 3 %, dabar prognozė, kad sieks apie 7–8 %. Čia teko spaudoje skaityti Ligoninių kasos vadovo pareiškimą, kad elektros sąnaudos yra nežymios įstaigų išlaidų eilutėse, o sanatorijų išlaidų eilutėse ta sąnaudų eilutė tikrai žymi ir matoma. Jeigu labai grubiai, vieno lovadienio elektra anksčiau kainuodavo 3 eurus per mėnesį, o dabar ta kaina siekia virš 11 eurų.

Taip pat brangsta maisto produktai, kaina vien šiemet paaugo 30 %, kitos ūkio prekės ir paslaugos vejasi, taip pat kaina vidutiniškai kyla apie 20 % ir dar gauname pranešimų, kad kainos kils nuo kitų metų. Taip pat reikia prisiminti, kad 2022 metais sausio mėnesį mes turėjome 14 % minimaliojo mėnesio atlygio padidėjimą, tai reiškia, kad padidėjo sąnaudos, susijusios su darbo užmokesčiu. Tas skaičius maždaug vidutiniškai siekia apie 10 % darbo užmokesčio. Ir netgi tos įstaigos, kurios yra didžiausios mūsų asociacijoje, viešosios įstaigos, kurios daug metų dirbo pelningai, paskutinius mėnesius jau patiria nuostolius. Tarkime, Palangos reabilitacijos ligoninė per 7 mėnesius turėjo apie 160 tūkst. eurų nuostolio, to anksčiau niekada nėra buvę.

Abromiškės taip pat paskutinius mėnesius dirba nuostolingai, nors yra modernizuotas šilumos ūkis, įdiegti šilumos siurbliai. Beje, šilumos siurbliai taip pat yra elektrą naudojantys ir taip pat sąnaudų eilutė didėja. Būtų galima elektrą galbūt gamintis – Abromiškių ligoninė kažkokių stebuklingu būdu spėjo įsirengti saulės jėgainę, bet dabar kreipiantis dėl techninių sąlygų vien atsakymą dėl techninių sąlygų pažada per 40 darbo dienų, vadinasi, 2 mėnesius. Tad jeigu mes norėtume įsirengti saulės elektrines ant įstaigų stogų, o tai visiškai techniškai būtų įmanoma, greičiausiai tai būtų kokiais 2026 metais.

Nuostolingai, aišku, dirba ir komercinės įstaigos, ypač tai jaučiama aptarnaujant ligonių kasų pacientus teikiant medicininės reabilitacijos paslaugas. Daugeliu atvejų tai yra subsidijuojama iš komercinių klientų. Komercinių klientų srautai tikrai galėtų būti didesni iš užsienio. Džiaugiamės, kad šiemet grįžo Izraelio turistai, tačiau Vokietijos turistai ignoravo Lietuvą dėl karo keliamų pavojų. Tai buvo turbūt spaudos retransliuojami, iš dalies ir mūsų spaudoje cituojami pavojai, daugiau menami pavojai.

Kitas dalykas, su kuo mes susidūrėme, turbūt pusę metų susirašinėjame su Vokietijos institucijomis, atsakingomis už sveikatos paslaugas, būtent dėl sanatorinio gydymo. Galite tikėti arba ne, nežinau, kaip iki šiol tai yra įmanoma, bet Lietuvoje mes neturime sanatorinio gydymo suaugusiems. Jis nėra niekaip reglamentuotas, jis nėra apmokamas, tokios paslaugos pas mus nėra. Iš Vokietijos institucijų mes gavome prašymą pateikti aprašymą, kaip ta paslauga yra akredituojama, licencijuojama, mes neturime ką atsakyti. Mes pateikėme medicininės reabilitacijos aprašymą, sakydami, kad mūsų įstaigos yra medicininės įstaigos, bet kadangi Vokietijos institucijos preciziškai laikosi raidės, kol mes neįteisinsime sanatorinio gydymo, tol Vokietijos pacientų, kurių gydymą apmoka ligonių kasos, mes nesulauksime.

Aišku, ligonių kasų funkcija turbūt yra gydyti pasekmes, o ne užsiimti prevencija, turbūt sveikatinimo biudžetas turėtų būti formuojamas iš visuomenės sveikatos, bet ten biudžetas yra turbūt daugiau skirtas švietėjiškai veiklai, o ne sveikatai taisyti. Mes su dideliu entuziazmu matėme, kad Lietuvos sveikatos mokslų universitetas pradėjo ruošti gyvensenos medicinos specialistus, netgi 2018 metais su amerikiečių gyvensenos medicinos pradininkais organizavome *pilotinį* renginį. Deja, ši paslauga Lietuvoje neturės perspektyvos tol, kol žmogus, kuris nutars užsiimti prevencija arba sveikatinimu, negalės gauti nedarbingumo arba kitokios paramos, nes tai jis turės daryti savo darbo sąskaita arba atostogų sąskaita. Tikrai yra potencialo ne vien tikti duoti paramą arba mažinti mokesčius, bet dar yra potencialo, jei mes aprašydami ir kai kurias paslaugas reglamentuodami galėtume leisti sanatorijoms išlaikyti darbo vietas ir veikti toliau tiek viduje, tiek tarptautinėse rinkose.

Aišku, mes nuolatos bendradarbiaujame tiek su VLK, tiek su Sveikatos apsaugos ministerija, esame įtraukiami į įvairių klausimų svarstymą. Bet į prašymą peržiūrėti įkainį, visiškai neatitinkantį šios dienos realijų, atsakymas buvo toks, kad nuo 2000 metų paslauga buvo pabrangusi, arba indeksuota beveik 20 %. Tačiau pamirštama tai, kad 2020 metais buvo pakeltas įkainis 10 %, siekiant padidinti medikų atlyginimus 20 %. Turint galvoje, kad sąnaudų eilutė siekia kai kuriose valstybinėse įstaigose apie 70 % darbo užmokesčio, vadinasi, jau tuo metu buvo deficitas. Kiti neženklius pakilimai net to meto infliacijos santykio neatitinka. Matyt, neperžiūrėjus Privalomojo sveikatos draudimo fondo galimybių didinti paslaugų įkainius, tiek reabilitacijos paslaugos, tiek kitos gydymo įstaigos susidurs su rimtomis problemomis ir negalės užtikrinti sveikatos priežiūros. Tarkim, Palangos ligoninė, Palangos sanatorija, teikianti paslaugas vaikams, turbūt yra viena iš dviejų, kovido laikotarpiu negavo pinigų, nes dėl infekcijų protrūkių negalėjo teikti paslaugų, o įvedus vieną dvyliką, nepasiekus tam tikro užimtumo procento, pinigai nebuvo mokami. Kai dabar sako, naudokite lašinius, kuriuos gavote, tai reabilitacijos įstaigos tų lašinių negavo, jos jų neturi.

Taupymo galimybes mes taip pat analizuojame ir vertiname, bet kadangi mes pagal higienos normas turime užtikrinti patalpų temperatūrą, vandens baseinuose temperatūrą, vadinasi, mes nelabai galime ir sutaupyti tos energijos sąskaitos. Mums tikrai padėtų tokie nestandartiniai sprendimai, kaip ir buvo ieškoma jų anksčiau. Vieną iš tokių sprendimų mes priėmėme išskėstomis rankomis – tai 2020 metų spalio mėnesį buvo medikų kuponai, vėliau paaiškėjo, kad jie yra verti-

nami kaip *de minimis* parama. Tai reiškia, kad paskui realių pinigų projektams, kurie buvo finansuojami iš *de minimis*, mes jau nebegavome.

Taip, mes irgi esame pasiruošę dirbti ir sunkiai, ir daug, ne vien tik prašyti pagalbos, bet norėtusi daugiau institucijų dėmesio ir atvirumo, o ne vien badyti pirštu į tai, kad jūs ir taip daug pinigų gaunate. Mes negauname daug, mes juos uždirbame, ir sunkiai uždirbame. Ačiū už dėmesį. Sveikatos visiems! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pranešėjau.

Kviečiu R. Damalaką, Lietuvos aprangos ir tekstilės įmonių asociacijos prezidiumo narį, – „Energetiniai iššūkiai lengvosios pramonės sektoriuje“. Prašom.

**Lietuvos aprangos ir tekstilės įmonių asociacijos prezidiumo nario
Ramūno Damalako pranešimas „Energetiniai iššūkiai lengvosios pramonės sektoriuje“**

R. DAMALAKAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, svečiai. Laikotarpis ištis visiems nepaprastai sunkus – politikams, gyventojams, ypač pramonei. Atstovauju, matyt, labiausiai tradicinei Lietuvoje tekstilės rūbų gamybos pramonei, joje dirba virš 30 tūkst. darbuotojų. Iš jų didžioji dalis moterys. Baigėme su kovidu epopėją, ją išgyvenome, ačiū Dievui. Gera naujiena – daugelis mūsų įmonių, mūsų narių turi daug užsakymų ir ruošė plėtros planus, bet, deja, šiemet visus tuos planus turėjome paversti iš plėtros planų į gelbėjimosi planus. Visa lengvoji pramonė patyrė milžiniškus apyvartinių lėšų netekimus. Jas tiesiog sudeginome dujų ir elektros pavidalu, nuolat augančiomis žaliavų kainomis, žinoma, ir kylančiu atlygiu, darbo užmokesčiu. Padėti komplikuoja Kinijos, Indijos, kitų tiekėjų reikalavimai už žaliavas mokėti išankstiniais mokėjimais, nes karas Ukrainoje ir nepaprastoji padėtis Lietuvoje jiems atrodo pavojinga ir jie nenori tiesiog kitaip dirbti. Todėl dabar, turėdami didžiulius užsakymus, nepajėgiame jų vykdyti dėl žaliavų stygiaus, dalies jų atsisakome. Kitą dalį užsakovai perkelia į pigesnes šalis, o tai mums irgi nėra paranku.

Dalis sektoriaus bendrovių mažina gamybą, atleisdami darbuotojus, ją laikinai stabdo. Dalis rimtai svarsto veiklą nutraukti, kol dar galima tai padaryti. Liūdna girdėti, kai viena didžiausių Lietuvos lino gamintojų atsidėjo pinigų tam, kad ne investuotų, o tam, kad galėtų užsidaryti, oriai uždaryti savo verslą, reikalui esant. Bankai mums neskolina, nes gamybos bendrovių pelningumas ne auga, o mažėja išaugusių energijos ir visų kitų sąnaudų sąskaita. Apyvartumas traagiškai blogėja. Kitų šaltinių nei bankai mes neturime. „Invegos“ garantijos nepatrauklios bankams, ministerijų teikiamos paramos priemonės sunkiai pasiekiamos dėl perteklinių ir neretai neįgyvendinamų reikalavimų. Problemos ir sunkumai bei trikdžiai ritasi bangomis, nebegalime įkvėpti tarp tų bangų ir dėl to prašome realios pagalbos čia ir dabar – turime spręsti, turime suprasti ir patikėti pramone bei gamyba. Neturime teisės užsidaryti ir nebedirbti. Už mūsų stovi dešimtys tūkstančių darbuotojų ir jų šeimų narių, infrastruktūra, įranga, pastatai. Nėra taip paprasta užrakinti šiandien ir atrakinti, vėl paleisti gamybą, kai bus geresni laikai.

Aprangos ir tekstilės įmonių asociacija, Prekybos, pramonės ir amatų rūmai ne kartą kreipėsi dėl paramos dujas ir elektrą technologiniams procesams naudojančioms bendrovėms. Turėjome aibę gerų diskusijų su ministerijų vadovais. Atrodo, turima pakankamai informacijos ir supratimo, kas darosi ūkyje, ko reikia, kad galėtume išlikti, išlaikyti darbo vietas, kelti atlyginimus, augti ir kurti pridėtinę vertę, bet nesiryžtama sekti pavyzdžiu tų šalių, kurios iš tiesų padeda savo pramonei, gamybai. Akivaizdu, Lietuvos Vyriausybė nesiryžta padėti, kompensuoti dalies drastiškai išaugusių energijos kaštų, bet prašau padėti kitaip – skubiai padėkite pramonei pasiskolinti lėšų, nes dabartinėmis priemonėmis to mes negalime pasiekti. Suteikite aiškias paramos pirmumo galimybes dujas deginantiesiems ir elektrą vartojantiems pramonininkams įsirengti saulės ir vėjo jėgaines, palengvinkite sąlygas, kad jos būtų prieinamos jau nukraujavusiai pramonei. Suteikite nors dalinę paramą, kad išlaikytume specialistus ir kvalifikuotą darbo jėgą, kompensuokite prastovas, nes, čia įterpsiu, mūsų pramonei nėra ruošiami specialistai, procesas jau stoja. Raskite galimybę finansuoti energijos tiekėjus, kad jie galėtų suteikti nors 90 dienų mokėjimo atidėjimus pramonės įmonėms. Žinoma, smagu, kad svarstomos mokesčių atostogos, kitos priemonės, bet to gali neužtekti. Praradimai ženkliai didesni. Tai padaryti būtina, kad išsaugotume pramonę, kuri

žlunga ne dėl to, kad atsilikusi technologiškai ir neturi užsakymų ar nemoka gaminti, o dėl to, kad energijos nešėjų kainos šiuo metu šiuo metu sukeičio mūsų visų apyvartų lėšas.

Ir baigiu. Lietuvos pramonė, lengvoji pramonė Lietuvoje gali tapti vedančia šaka regione, bet reikia valstybės paramos, investicijų ir tikėjimo. Mūsų sektorius įdarbina 10 tūkst. žmonių šiuo metu, o su jūsų parama, su valstybės parama, mes tikrai galime padidinti tą skaičių. Visi mes suprantame, kad dirbantys žmonės valstybei nekainuoja. Ačiū už dėmesį ir labai lauksime kitų diskusijų. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama pranešėjui.

Kviečiu V. Dungveckį, Medinės taros gamintojų asociacijos atstovą. Pranešimas „Kritinė situacija medienos gaminių sektoriuje“.

Medinės taros gamintojų asociacijos atstovo Vaido Dungveckio pranešimas „Kritinė situacija medienos gaminių sektoriuje“

V. DUNGVECKIS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Esu Vaidas, atstovauju Medinės taros gamintojų asociacijai.

Šiuo metu Lietuvoje visos bendros problemos yra aiškios ir aš išdėstysiu jas paprastai ir aiškiai. Medinė tara – tai mes gaminame padėklą, liaudiškai tariant, paprastą medinį, ir mūsų 90 % gaminių eksportuojama. Tai yra pajamos iš eksporto. Šiuo metu elektros kaina sudaro apie 10 % savikainos, anksčiau sudarė apie 1 ar 1,5 %. Visi žinome, kiek pakilo kainos. Tai čia yra bendras problemos mastas tiek įmonėms, tiek buitiniam vartotojui ir mes nemanome, kad reikia kokių nors išskirtinių sąlygų ar buitiniam vartotojui, ar verslui. Bet reikia koku nors būdu valdyti situaciją, mes paprasčiausiai esame nekonkurencingi tiek Europos rinkoje, tiek visoje pasaulyje. Mes siunčiame ir į Aziją konteneriais, ir pardudame čia. Lenkai turi dvigubai pigesnę elektros energiją.

Toliau. Mes turime kitą problemą šalia, kad kartu su energetikos kaštais mūsų pramonės sektoriuje mes turime biokurą. Biokuras pabrango, kaip tik atvažiuodami žiūrėjome, tris kartus, palyginti su praėjusių metų rugsėju. Tris kartus išaugo mūsų žaliavos savikaina, nes mes negalime pirkti pigiau medienos, kuri skirta perdirbimui, statybai ar padėklui, negu kainuoja malkos, liaudiškai tariant. Tai yra mūsų žaliava pabrango tris kartus. Tai irgi iš dalies yra Lietuvos specifikos, kad mes pardudame medieną eksportui. Tai yra Aplinkos ministerijos klausimai. Tai viena dalis. Antra, dabar prisideda energetika. Tai vėl 9 %. Tai kuri įmonė mūsų sektoriuje turi 9–10 % pelningumą? Automatiškai mes dirbame į neigiamą pusę.

Dar vieną įdomų skaičių mes suskaičiavome važiuodami. Vidutiniškai mūsų asociacijos įmonėse dirba... Jeigu skaičiuotume, 50-čiai darbuotojų elektros kaštai per mėnesį išaugo 40 tūkst. eurų. Tai dėl vieno darbuotojo per mėnesį 800 eurų mes išleidžiame elektros energijai apmokėti. Čia yra esminė problema. Kokį vartojimą tie pinigai gali sukurti, jeigu tu juos išleisi darbuotojams, arba kokią pridėtinę vertę, jeigu tu juos investuosi? Šiuo atveju mes išleidžiame elektros energijai ir dar patys matome neigiamus balansus.

Esminė problema, kurią turbūt iš principo visi supranta, kad niekam nereikia kokių nors išskirtinių sąlygų, bet reikia rasti... Čia labai sunku pakomentuoti, ar „Nord Pool“ atsiriš nuo „Nord Poolo“... ar Lenkijos biržoje pirkti. Kaip? Aš – paprastas vartotojas, aš negaliu nueiti į Lenkijos biržą ir nusipirkti. Yra įstatymai ir pilna biurokratinių eibių. Bet duokite laisvę, kažkaip spręskite. Sunku pasakyti patarimą, bet čia yra esminė problema. Mes negalime konkuruoti nei su lenkais, nei su niekuo. Dabar kas iš mūsų dirbo dviem pamainomis, dirba viena pamaina, kas dirbo visas darbo dienas, dirba 2–3 dienas vien dėl paklausos, nes mes negalime būti konkurencingi, mes neeksportuojame.

Turbūt tokia esminė problema, kurią norėjo pranešti mūsų asociacija. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Vaidai. Pranešėjai savo pasisakymus baigė. Dabar diskusija, klausimai ir atsakymai. Jūsų visų nori paklausti penki kolegos. (*Balsas salėje*) Atsiprašau, diskusija. Pirma diskusija. Norėtusi, kad diskusija kiek įmanoma būtų trumpesnė, nes diskusijai ir klausimams darbotvarkėje iš viso turime 26 minutes.

Pirmasis diskusijoje užsirašęs dalyvauti J. Dziugelis. Nematau. Čia ne klausimai dar. Dabar diskusija. (*Balsai salėje*) Ten klausti sąrašė buvo pirmas. (*Balsai salėje*) Gerai, tuoj pažiūrime, minutėlę. Leiskite įjungti, dar pasirašykite. Gerai, ponas Algirdai, prašom. Diskusija. (*Balsai salėje*) Būna, prašom. Gerai.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems pranešėjams, kurie atvyko ir išsakė esančias problemas savo ekonominės veiklos srityse. Aš irgi turėčiau keletą minčių išsakyti pirmiausia dėl tam tikrų daromų palyginių, kiek, pavyzdžiui, visuomeninis maitinimas praeitais metais uždirbo pelno.

Gerbiamieji, 2021 metai buvo išskirtiniai metai po pandemijos. Jeigu mes pasižiūrėsime pelningumus, apyvartas atskirų ekonominės veiklos sričių, tokių kaip visuomeninis maitinimas, mažmeninė prekyba, buvo rekordiniai metai, palyginti net su priešpandeminiu laikotarpiu. Galiu pasakyti, vien mažmeninė apyvarta 2021 metų pirmąjį pusmetį išaugo 20 %, palyginti su priešpandeminiu laikotarpiu. Faktiškai tas pats buvo ir visuomeninio maitinimo srityje, nes žmonės ištrūko iš tam tikrų suvaržymų, sukaupe pinigų stengėsi juos išleisti.

Jeigu mes norime daryti analizę, palyginamąją analizę, tai mes turime daryti gal 2021 metų pirmojo pusmečio su 2022 metų pirmuoju pusmečiu, tai būtų truputį kažkas panašiau. Ir įvedus dar vieną kriterijų, kad 2022 metų antrąjį pusmetį prasidėjo tam tikros ekonominės problemos dėl infliacijos, pradėjo augti infliacija, pradėjo augti energetinių išteklių kainos, aš tikrai pritarčiau, kad PVM lengvata turi išlikti ir visuomeniniam maitinimui, ir viešbučiams, remiantis ne politiniais svertais, bet ekonominiais ir finansiniais svertais, norint, kad šie sektoriai išgyventų toliau ir išlaikytų darbo vietas.

Kitas dalykas. Jei mes kalbame atsakingai, įmonėms, kurių sąnaudų energetinių išteklių dalis sudaro daugiau kaip 10 %, tą jau yra Vakarų ekonomistai pasakę ir, aš manau, Lietuvos ekonomistai aiškiai tą yra akcentavę, turi būti suteikiamos subsidijos dvejų metų laikotarpiui su sąlyga, kad per tą laikotarpį bus galima pertvarkyti energetinių išteklių naudojimą.

Pavyzdžiui, čia girdėjome irgi iš pranešėjų apie tai, kad nesikalbama su ministerija. Tiesiog yra įmonių, kurios jau sukūrė saulės jėgainių maždaug 400 megavatų pajėgumų, bet išgirdo iš „Litgrido“, sako: dar nutieskite 4 kilometrų kabelį. Tai kur yra kooperacija? Aš čia matau tokį nesusikalbėjimą arba pirmiausia prioritetų neturėjimą.

Ką tik, neseniai energetikos ministras čia mums rodė skaidres, kad 2 mlrd. su viršum yra numatyta alternatyviems energijos šaltiniams steigti, bet ateina verslininkai ir sako: ne, mes neturiame netgi paramos, gaunant... kaip sakyti, energetinių tinklų infrastruktūros plėtrai. Čia akivaizdus pavyzdys iš praeitos savaitės susitikimo su kai kuriais verslininkais. Aš manau, čia ir turėtų būti prioritetas numatytas.

Kitas prioritetas turėtų būti, kaip kalbėjo Šiltnamių asociacijos atstovas, 50 % sąnaudų sudaro energetiniai ištekliai. Na, mielieji, kaip ekonomistas galiu pasakyti, jei nėra jokios pagalbos iš Vyriausybės, tada akcininkas turėtų pasakyti taip: stabdyk šią dieną veiklą, kad generuotum kuo mažesnius nuostolius, nes įmonės laukia tik bankrotas. Tik bankrotas, nes kas yra, kaip sakyti, akcininkų galvose žiūrint, kaip įveikti sunkumus? Tai informacija, laikas ir rizika. Faktoriai tie.

Rizika yra didžiulė dėl tolesnės veiklos vystymo. Nesant tolesnio bendradarbiavimo ir neturėdami aiškių priemonių, kaip mes padėsime verslui? Tai yra subsidijos, gali būti dotacijos įmonių likvidumui palaikyti. Kai kurioms įmonėms, manau, pakaktų, gal išgyventų dėl greitai gaunamų paskolų, anuliuojant biurokratinius mechanizmus, beprocentinių paskolų. Aš matau, kad, nesant kitų variantų ir neturėdami finansinių instrumentų, kaip padėti įmonėms, mes tikrai įpulsime į gilią ekonomikos recesiją jau spalio mėnesio pabaigoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Algirdai, puikiai su laiku. V. Mitalas diskutuoja. Prašau, kolega.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiami kolegos, ačiū pranešėjams už įžvalgas. Čia prasidėjo diskusija, tie pasisakymai apie viešbučių, restoranų segmentą. Aš kažkodėl neabejoju, kad Seimas ras kitiems metams tą sprendimą, kad ta PVM lengvata būtų pratęsta.

Bet keletą žodžių norėjau pasakyti šiaip apie situacijos rimtumą, nes subsidijos, garantijos, mokesčių atidėjimai, na, gali būti tik trauklapis ant nutrauktos kojos ir iš esmės ne kažin ką pa-

keisti, jei mes nepakeisime priežasties, dėl ko Lietuva atsidūrė ten, kur atsidūrė. O priežastis yra elektros kainų žemėlapis, kuris rodo, kad Lietuvoje megavatvalandės kaina yra daugiau nei dvigubai didesnė negu Švedijoje, dvigubai didesnė negu Estijoje, kuri vis remontuoja savo jungtį su Latvija, ir todėl suomiška ir estiška elektra iki Lietuvos neatiteka, taip pat dvigubai didesnė negu toje pačioje Lenkijoje. Iš principo mes gyvename tokiam tamsiam taške, kur už elektrą mokame vokišką kainą. Jeigu Europos Sąjungos mastu tikrai nebus fiksuota dujų kaina elektros generavimui ir sutarta, kad pigią elektros gamybą turinčios, bet brangią elektrą parduodančios šalys susitaria dėl kompensacijų mechanizmo kitoms šalims, pavyzdžiui, čia mūsų dvišalė sutartis su Švedija, tai mes iš savo biudžeto matematiškai ne ką tegalėsime nuveikti šią šaltą žiemą. Čia verslo iššūkiai yra tikrai didesni negu gyventojų, nes gyventojai turi tam tikrą stabilumą, turi fiksavimą, turime išplėtotą ir taiklią socialinės apsaugos, socialinių išmokų sistemą, o verslas, deja, tokios neturi. Dėl to suprantate, kad sprendimai yra labai konkretūs ir labai aiškūs, tik, deja, jie nėra Vilniuje, jie yra Briuselyje, jie yra Berlyne, jie yra Paryžiuje ir yra tame pačiame Stokholme.

Man naujai sužiba visa diskusija dėl Europos klausimų ir Europos Vadovų Tarybos. Aš labai džiaugiuosi, kad Prezidentas užsirašo, kas yra sakoma Europos Vadovų Taryboje, ir sugeba tai perduoti ir deleguoti tuos darbus Vyriausybei. Bet šita situacija yra pernelyg rimta viešųjų ryšių žaidimams ir aukščiausi Lietuvos vadovai, pasakysiu metaforiškai, turi nenulipti nuo telefono, neatitraukti jo nuo ausies šnekėdamiesi su kitų šalių sostinėmis, bandydami sutelkti koaliciją bendram europiniam sprendimui. Aš tikiuosi, kad jie tą ir daro ir tuos rezultatus mes anksčiau ar vėliau pamatysime. Tik tada, kai tie rezultatai ir tie klausimai bus sutarti europiniu mastu, Lietuva, neturėdama elektros energijos generavimo pajėgumų, gali tikėtis iš esmės išvairuoti šią šaltą ir tamsią žiemą būdama mažiau nukentėjusi. O jeigu to neatsitiks ir visa tai tęsis, kas dabar viešumoje vyksta, kai vieno kitam yra perduodamas kamuoliukas, bet ką kiekvienas padaro, nėra iki galo paaiškinama žmonėms, tai tada ir tie bendri sprendimai, ir elektros kaina, ir natūraliai verslo situacija bus iš tikrųjų sudėtinga. Aš linkiu, kad tas telefonas prie mūsų šalies vadovų ausies kaitų iš esmės daug ir dažnai kiekvieną dieną ir apie to rezultatus mes sužinotume.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega.

Toliau kalba J. Džiugelis. Prašau. Iš vietos galima. Prašau, kolega.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiami svečiai, socialiniai partneriai, tikrai dėkoju už išsamius pristatymus. Man atrodo, kad šitas opozicijos žanras, kuris čia vyksta, tai yra diskusija, yra gera priemonė atkreipti dėmesį. Tikrai dėkoju už konkrečius ir glaustus pristatymus, kuriuos čia išgirdome.

Visgi aš labai norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Seime jau nuo pavasario yra įkurta darbo grupė darbo rinkos problemoms spręsti. Iš tiesų, jeigu mes norėtume pasiekti tam tikrų proveržių padėdami verslui išlaikyti darbo vietas ir susidoroti su tais iššūkiais, kurie dabar yra užklupę ne tik Lietuva, bet ir visą Europos Sąjungą dėl energetinio karo prieš mus, man atrodo, mes turėtume diskutuoti šiek tiek dalykiškesnėje aplinkoje su konkrečiais pasiūlymais ir motyvais už ir prieš.

Aš šiandien čia kalbu dėl to, kad noriu jus pakviesti įsijungti, ištraukti į darbo grupės veiklą. Darbo grupės veikloje nuolatos diskutuoja Verslo tarybos atstovai, taip pat profesinių sąjungų žmonės. Man atrodo, skirtingų sektorių įsitraukimas būtų sveikintinas. Aš tikrai kviečiu pasinaudoti šia proga ir dar kartą dėkoju už jūsų pasisakymus šiandien čia.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega.

Ir kviečiu M. Majauską. Prašau. Ir ruošiasi V. Ažuolas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, dėkoju už diskusiją. Turime girdėti vieni kitus. Tai, man atrodo, yra tikrai labai prasmingas žanras. Ačiū organizatoriams, ačiū pranešėjams.

Iš tiesų tai, ką turime šiandien, tai yra energetinis karas švairiu pavidalu. Tai yra Rusijos karas prieš Europos Sąjungą, Rusijos karas prieš Lietuvą, siekiant sužlugdyti Lietuvos ekonomiką, suskaldyti visuomenę, siekiant pakenkti Lietuvos verslams. Karo metu šalys ginasi, jos turi ginti savo piliečius, turi ginti savo verslus ir tokiomis aplinkybėmis valstybės biudžeto deficitas yra suprantamas ir pateisinamas reiškinys. Ateinančiais metais Ukraina planuoja 22 % biudžeto deficitą

ir planuoja gintis laisvų šalių padedama. Taip pat ir Lietuva, ateinančiais metais planuodama maždaug 4 % deficitą nuo bendrojo vidaus produkto, drąsiai skolinsis pinigus ir gins Lietuvos piliečius ir Lietuvos verslus.

Aš puikiai suprantu, kai mes sakome, kad planas ir biudžetas jau greitai, jau čia pat, tas žodis „greitai“ skirtingiems žmonėms labai skirtingai skamba. Matyt, ne veltui sakoma, kad minutės ilgumas priklauso nuo to, kurioje tualetu durų pusėje esi. Čia mes turime puikiai suprasti, kad kiekviena minutė, kiekvienas momentas yra svarbus, todėl ateinančių metų biudžetas bus priimtas anksčiau nei paprastai – bus priimtas lapkričio mėnesį tam, kad jau būtų konkretus aiškumas. Aš tikiu, kad Vyriausybė taip pat priims ir atitinkamus sprendimus dėl pagalbos verslui.

Kalbėdami apie pagalbą ir apie energetiką, turime koncentruoti tris pagrindines pagalbos priemones ir kryptis. Pirma, tai yra gamyba, energetinių išteklių didinimas, elektros energijos gamybos pajėgumų didinimas, kad turėtume ilgalaikį imunitetą nuo išorinių šokų.

Antra, kompensacijos ir pajamų didinimas, kai kalbama apie pensijas, minimalią mėnesinę algą, mokesčių mažinimą, neapmokestinamojo pajamų dydžio mokesčio didinimą, bazinių socialinių išmokų didinimą, iš esmės pajamų didinimą patiems pažeidžiamiausiems.

Trečias yra kainų fiksavimas. Vakar Biudžeto ir finansų komitete turėjome labai prasmingą diskusiją su VERT'u, kur indikavo, kaip galėtų atrodyti kainos, jeigu iš esmės nieko nedarytume. Elektros kainos didėtų maždaug tris kartus, dujų kainos galėtų didėti ir keturis kartus. Šioje situacijoje valstybė tikrai nesėdės sudėjusi rankų ir ims visų įmanomų priemonių, kad idealiau atveju kainos nedidėtų, bet konkrečius skaičiavimus galės pateikti tikrai Vyriausybė ir tai padarys jau kitą savaitę.

Mieli kolegos, kalbėdami apie verslą turime girdėti verslo rūpesčius, turime matyti situaciją ir nebijoti matyti tai, ką matome. Iš tiesų kartais susidaro įspūdis, kad tvarkydami santechnikos darbus namuose galime už lango nepamatyti cunamio bangos, kuri gali tiesiog nunešti pusę pramonės. Tai šiandien girdime iš Lietuvos verslo, todėl turime imtis atitinkamų sprendimų: pirma, mokesčio atidėjimas, antra, lengvatinės paskolos, trečia dalis yra parama investicijoms.

Taip pat, mano supratimu, prasminga yra ir diskusija dėl kainų kompensavimo verslui. Aš suprantu, kad tai yra labai brangi diskusija, suprantu, kad rezultatas gali būti ypač brangus viešiesiems finansams. Jeigu žiūrėtume suvartojimą, tai buitinių vartotojų elektros suvartojimas – 3 kilovatvalandės, komercinio sektoriaus – 7, vadinasi, pinigų reikėtų mažiausiai du kartus daugiau nei buitiniams vartotojams.

Latviai neseniai patvirtino tvarką. Gerbiamas pirmininke, tuoj pat baigiu, matau, laikas baigėsi. Latviai patvirtino tvarką: jie fiksuoja verslo elektros kainą prie 16 centų ir viską, kas virš, dalinasi per pusę valstybė... naštą, padengdama iš biudžeto. Lietuvoje mes turime taip pat diskutuoti apie galimą modelį, bet puikiai suprantu, jog taip pat atidžiai turime skaičiuoti ir mokesčių mokėtojų pinigus, nes kiekvienas išleistas centas reiškia didesnę skolą, didesnę skolą, kurią turės sumokėti mūsų vaikai. Todėl tikrai drąsiai ginsime tiek piliečių, tiek verslo interesus, bet tai darysime labai atsakingai, ne tik žiūrėdami į tai, kaip gyvename šiandien, bet galvodami ir apie mūsų vaikus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Ir V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Ką sako verslas, visiems žinoma, ir jau seniai, nes tos pačios bėdos yra ne tik Lietuvoje, bet ir kitose valstybėse. Bet ką daro mūsų politikai, turbūt tai yra svarbiausia. Klausimas, kurioje durų pusėje yra verslas? Ministerijos viduje ar išorėje? Ministras neranda laiko net susitikti, tad ką galima surasti, kokią priemonę? Turbūt jokios negalima surasti.

Žiūrint kitur, PVM, labai gerą temą palietėte – PVM, nebegalime leisti lengvatos viešbučiams, maitinimui, tada pažiūrėkime, kodėl bankai nemoka išvis PVM? Nulis! Ir pažiūrėkime į bankų pelnus – didžiausi Europoje. O ką daro valdantieji? Priima įstatymus, kad bankų pelną dar labiau didintume. Grynaisiais atsiskaityti negalima, tik pavedimu, grynujų pinigų apribojimas – viskas banko pelnui didinti. Pasirodo, galima, kai norima.

Pakalbėkime apie elektrą. Neaišku, tas ministras miega ant to telefono ar kalba telefonu – klausimas. Turbūt miega daugiau. Pasakymas: palaukime, kol Europos Komisija kokią nors bendrą sprendimą priims ir atneš mūsų verslui. Nebūkime naivūs, visi atsipeikėkime, kovidinė situ-

acija parodė Europos bendrystę, kaip jie stengiasi dėl visų, kad visiems būtų gerai. Vienintelį dalyką tik įstengė padaryti, tai prievarta įpiršti marmalus, kuriuos teks išmesti, ir išleisti šimtus milijonų. Tai Europos Komisija padarė. Kiekviena šalis kovoja už save, viskas, atsibuskime. Galvojate, Estijos perdavimo linija sulūžo šiaip sau? Ne, estai saugo savo elektros rinkos kainą, kad ji nekiltų. Taškas. Nebūkime naivūs. Lenkai. Lenkai daro tą patį. Kiekvienas kovoja už save, už savo verslo konkurencingumą. Jeigu mūsų ministrai, užuot atostogavę vasarą, nerado laiko susitikti, būtų dirbę, tai sprendimai jau šiandien būtų ant stalo.

Aš puikiai atsimenu kovodinę situaciją, kai teko bendrauti su verslu, šnekėti ir ieškoti priemonių, ką galima padaryti. Nesvarbu, ar tai būtų Europos lėšos, ar biudžeto lėšos, ar galimybė „Invegoje“ pasiskolinti, ar gauti kitą paramą. Įvairiais būdais galima padėti, tik tai reikia daryti. Labai geras „Invegos“ pavyzdys. Priemonė nukentėjusiems verslams, bet neduosime, nes esate nukentėję. Tai ką, politikai girdi, negali parlamentinės kontrolės? Biudžeto ir finansų komitetas negali pasikviesti „Invegos“ ir paklausti, kokį jūs čia cirką darote? Kodėl jūs teoriškai sakote, kad padedate, o praktiškai to nedarote? Reikia kiekvieną dieną to klausti. Komiteto pirmininkui siūliau, padarykime darbo grupę, kaip darėme kovidą laikotarpiu. Verslas, ministerijos, ministrai, visi atstovai, nesvarbu, „Invegos“ ar kas tai bebūtų. Ką darome – išiname su namų darbais, po savaitės susirenkame ir klausiamo, ką pavyko padaryti, kas yra stabdis, kas trukdo? Bet kažkaip to nedarome.

Yra labai geras pavyzdys. Teko kalbėti su vieno verslo atstovu. Jis paklausė vieno dalyko. Jeigu jūs negalite padaryti taip, kad elektros būtų gaminama daugiau, kad ta kaina būtų reali, 20 ar 24 centai, ją verslas galėtų mokėti ir būtų konkurencingas, tai jūs nedrauskitė bent jau verslui tiesiogiai pirkti elektros iš gamintojo. Kodėl draudžiate? Kodėl surišate rankas, liepiate sieti su biržos kaina, pirkti per biržą? Verslas dažnai sako, mieli politikai, jeigu negalite padėti, tai nors netrukdykite. Atriskite toje vietoje rankas, leiskite verslui pirkti tiesiogiai, nors taip išsigelbės. Bet, deja, tai nėra daroma. Ir tos kalbos, kad kažkas kažką padarys, kažkas kažką atneš. Sprendimų reikėjo vakar. O jeigu padarysime rytoj, tai bus labai gerai. O jeigu nepadarysime, vadinasi, toks tikslas ir buvo.

Ir vienas pats geriausias pavyzdys. Jau iš karto buvo aišku, kad nepaprastosios padėties įvedimas bus pražūtingas turizmui. Kiek turizmas prarado lėšų? Turbūt 100 mln. mažiausiai. Gavo kokių nors sprendimų? Nes tai buvo valdžios sprendimas amžinai tęsti nepaprastąją padėtį. Atėjo, susitiko su turizmo verslu, paklausė, kaip jūs išgyvensite, ką jums pasiūlyti, ką jums duoti, ką darysite? Negana to, šiandien stovi A. Bilotaitė ir džiūgauja, kaip gerai, sumažėjo turistų srautas, kaip smagu, kaip gera. Ir nesvarbu, kokios tautybės tie turistai, bet finalas – tai valdžios darbo pasekmės, kad tų turistų sumažėjo. Tad laukime šviesaus rytojaus, galbūt Briuselis ką nors atneš per prievartą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Diskutuojančiųjų sąrašas baigėsi. Baigėsi ir šios mūsų diskusijos laikas. Baigiamąjį žodį tars L. Savickas. Prašom. Padėkosime. Klausimų nebus, nes jau...

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, džiugu matyti gausėjančią salę, tačiau šioje salėje daugiau negu valandą turėjome galimybę klausyti, tiesiogiai klausyti mūsų verslininkų, atstovaujančių restoranams, maitinimo įstaigoms, viešbučiams, Šiltnamių asociacijai, kelionių verslui, reabilitacijoms, sanatorijoms, tekstilei, medienai ir daugeliui kitų sektorių, kurių galbūt šiandien negalėjome pakviesti. Bet manau, kad savo buvimu, savo mintimis labai aiškiai pasiūlėte šiam parlamentui ir mums visiems grįžti į realybę ir ją pamatyti žiūrint akis į akį ir su jumis diskutuojant. Manau, tai yra tai, ko mums labiausiai trūko. Pradėjome šią sesiją, kaip sakome, energetikos karo sąlygomis, tačiau darbotvarkėje neturėdami konkrečių sprendimų. Jūsų liudijimai šiandien rodo, kaip kitose šalyse priimtose priemonės, taip pas mus kol kas vis dar idėjų lygmeniu vyksta diskusijos. Labai tikiuosi, kad ši diskusija bus ta kibirkštis, dėl kurios abi salės pusės galės susitarti dėl konkrečių sprendimų tam, kad šiandien galėtume jums, nelaukdami kitų metų biudžeto, artimiausių savaitės metu galėtume jums padėti priimti sprendimą: ar reikia vis dėlto toliau kartu su jumis siekti išsaugoti darbo vietas ir tęsti jūsų veiklos tęstinumą, ar vis dėlto priimti tą kartų sprendimą, kuris yra čia pat, priešais jus, apie kurį jūs kalbėjote.

Tikrai tikiuosi, kad ta kibirkštis šiandien kilo, tikiuosi, kad ta kibirkštis pasieks abi mūsų šalies puses. Noriu padėkoti jums už drąsą, už jūsų skirtą laiką ir nuoširdų žodį, kurį šiandien tarėte. Ačiū jums. Lygiai taip pat norisi tarti ačiū visiems politikams, kurie šiandien visą šį laiką dalyvavo diskusijoje, nepriklausomai nuo to, kurioje salės pusėje, žiūrėjo verslininkams į akis ir ieškojo sprendimų kartu. Tikrai nuoširdžiai dėkoju jums, kad skyrėte savo laiko. Tegul tai būna ta kibirkštis, kurios visiems reikia. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Lukai. Ačiū prelegentams. Diskusija buvo prasminga.

Dėl vedimo tvarkos – D. Kepenis per šoninį mikrofoną.

D. KEPENIS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, tikrai galėjome pradžioje pradėti nuo klausimų, o tik paskui diskutuoti. Bet aš savo klausimą uždaviau, nors ir netekau galimybės paklausti. Aš sužinojau, kad apie 100 mln. eurų mes praradome per viešbučių sektorių, nes įvedėme nepaprastą padėtį. Tiek kainavo – 100 mln. eurų – mūsų nepaprastoji padėtis, iš kurios vienintelė nauda – mokytojos Astros nenutrūkstamas persekiojimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega.

15.31 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1213 (pateikimas)

Tęsiame popietinę darbotvarkę. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1213. Pranešėja – L. Girskienė. Prašom, gerbiama Ligita.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų džiaugiuosi, kad pagaliau galiu pristatyti Seimui šią savo iniciatyvą. Iniciatyva yra kilusi iš karčios praktikos. Praktika tokia, kad Klaipėdoje ir visoje Lietuvoje iš tiesų yra ta problema, žmonės apie žemės paskirties pakeitimą ir planus kaimynystėje įkurti kokią nors gamyklą ar vykdyti kitokią veiklą sužino tik po to, kai jau atvažiuoja statybininkai, atvažiuoja buldozeriai žemės sklypo tvarkybos darbus atlikti. Pagal šiandien galiojantį reglamentavimą, žemės paskirtį vienašališkai keičia administracijos direktorius.

Mano pasiūlymas, jei trumpai, negaištant laiko, yra toks: nustatyti, kad žemės paskirtis galėtų būti keičiama tik pritarus miesto tarybai, miesto ar rajono tarybai. Taip išvengtume korupcijos atvejų, taip pat gyventojai, politikai, kurie atstovauja gyventojams, sužinotų apie planus įrengti vienokią ar kitokią objektą. Pavyzdžiui, Klaipėdos rajone mes turime visai šalia gyvenamųjų namų atsiradusią aikštelę, į kurią yra atvežamas šlakas, atvežamas biokuras, atvežamos laikyti statinės nuotekos. Taip pat yra atvejų prie pat Klaipėdos – statomos taršios gamyklos, ūkiai įkuriami gyvenamųjų namų pašonėje ir po to kyla problemų, ginčų tarp gyventojų ir verslo vystytojų. Kad būtų išvengta tokių situacijų, siūlau šį įstatymo pakeitimą. Tikiuosi palaikymo. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirma R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiama kolege, išties labai svarbus ir, manau, reikalingas, ir sulauksiantis palaikymo įstatymo projektas, kurį, kaip jūs ir teigiate, padiktavo praktika. Praktika, kad savivaldybės pamina viešąjį interesą, pamiršta informuoti bendruomenes, informuoti net tarybos narius. Kaip pavyzdį galėčiau teikti mėslo perdirbimo įmonės statybų epopėją Šiaulių rajone. Išties tikiuosi, kad įstatymo projektas toliau žygiuos.

Gerbiamoji kolege, Teisės departamentas parašė nemažai pastabų. Ten kalbama ir apie Vietos savivaldos įstatymo pataisas. Manau, jūs sutiksite su tuo, kad kartu reikia keisti ir Vietos savivaldos įstatymą ir atitinkamai įpareigoti, kad tarybai būtų suteiktos didesnės galios. Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Taip, visiškai pritariu, kad būtų pakoreguotas ir Vietos savivaldos įstatymas. Iš tiesų labai džiaugiuosi, kad ir jūs pasirašėte šitą teisės aktą. Tikiuosi, kad jūsų frakcijos kolegos taip pat palaikys pateikimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Sveiki, Ligita. Aš noriu paklausti. Jūs darote procedūras dėl kaimyninių sklypų informavimo ir gerokai pailginate terminą, neprieštaravimo prašote. Ar nemanom

te, kad dabar po tokio pateikimo, pasiūlymų pakeisti žemės sklypo paskirtį bus beveik taip pat sudėtinga, kaip pasistatyti vėjo jėgainę?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Ne, nemanau, kad bus sudėtinga, nes tarybos renkasi reguliariai ir kiekvieną mėnesį gali būti teikiamas sąrašas, pavyzdžiui, prašymų, kur žmonės nori pakeisti žemės paskirtį. Dabar išeina taip, kad politikai, kurie atstovauja visuomenės interesui, net nesužino apie taršių ir smarvę skleidžiančių objektų atsiradimą gyvenamojoje teritorijoje.

Aš nemanau, kad užsitęs derinimas, nes dabar iš tikrųjų kyla ir didesnė korupcijos rizika, nes sprendimą priima vienašališkai administracijos direktorius. Bet kuris asmuo kreipiasi su prašymu į savivaldybės administraciją ir direktorius įsakymu tiesiog pakeičia žemės paskirtį. Tai čia yra iš tiesų labai didelė korupcijos rizika. Manau, kiekvienoje savivaldybėje surastume tokių atvejų, kai administracijos direktoriai buvo pastūmėti pakeisti žemės paskirtį.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Išties kai kurie kolegos stebisi, kad vienas deguto šaukštas gali statinę medaus sugadinti. Tai žinoma nuo seno. Kokioje nors gyvenamojoje vietovėje netyčia, tyliai, po kilimu prastumiamas projektas apkartina gyvenimą gyvenamosios vietovės visai aplinkai, visai infrastruktūrai. Todėl man, kaip ir jums, irgi nesuprantama, gal jūs man paaiškintumėte, kodėl savivaldybėje yra tokia tvarka, kad gretimų sklypų, kuriame gretimybės... nėra informuojamos apie keičiamą paskirtį iš gyvenamosios į kažkokią gamybinę, komercinę, prekybinę ir taip toliau, kodėl iki šiol negauna aiškios informacijos gretimas sklypas, turi žiūrėti kažkokias informacines laidas ar dar kažką. Aš nesuprantu iki šiol, tas įstatymas jau seniai turėjo būti priimtas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Taip, jūs teisingai pastebėjote, iš tiesų yra svetainė, kurioje skelbiama apie pašonėje planuojamą įkurti pramonės įmonę ar apie kokios nors veiklos vykdymą. Bet žmonės yra priversti ieškoti informacijos skelbimų lentose, naršyti internete, važiuoti į savivaldybę skelbimų lentoje pasižiūrėti apie planus keisti žemės paskirtį. Būtent šiuo įstatymu ir išsprendžiu šitą klausimą, kad bent jau aplinkinių sklypų savininkai būtų informuojami, kad yra gautas prašymas pakeisti žemės paskirtį.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar nuomonės už, prieš. Už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Matau, ministras yra užsirašęs prieš, jo argumentai turbūt aiškūs, kad procedūros užtrunka tam tikrą laiką, reikia lengvinti sąlygas verslui, reikia daug gerų dalykų daryti. Bet matome, kad ta priešprieša tarp verslo ir aplinkui gyvenančių žmonių dažnai ir kyla dėl tų nesusipratimų. Todėl kai kurie dalykai tikrai turėtų būti aiškesni turbūt ir gyventojams, nes vien uždegti žalia šviesa daryti dalykus, kuriems prieštarauja aplinkiniai ir dėl to galbūt kenčia aplinkiniai, dėl tos informacijos nežinojimo po to atsiranda tokie dalykai kaip piketai, kaip bandymai sabotuoti veiklą ir visaip kitaip gyventi priešpriešoje su šalia esančiu verslu. Tikrai manau, kad tai yra seniai reikalinga pataisa. Turbūt iš klaidų reikia mokytis, nes Lietuvoje turbūt yra daugybė atvejų, ko galėjo neatsitikti, jeigu tokia nuostata būtų jau galiojanti. Tikrai, kolegos, kviečiu pritarti. Tikriausiai per svarstymą bus galima dar ką nors galbūt patobulinti, pridėti, bet tai yra turbūt pozityvus dalykas ir žmonės turi žinoti, kas vyksta šalia jų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Prieš kalba A. Petrošius. Tuoju, minutėlę. Taip, prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Čia kolegos ką tik kalbėjo apie priešpriešą tarp verslo ir gyventojų. Iš esmės šis projektas yra įregistruotas asmens, kuris, mano akimis, tą priešpriešą savo praeityje ir kurdavo, tiek galimai klaidindamas gyventojus, tiek galimai ne viską pasakydamas apie verslą. Šiandien aš suprantu, kad tu gali žmogus nemėgti verslo arba būti nusistatęs prieš tam tikrą veiklą ar kokį nors subjektą, bet, kolegos, šis pakeitimas (aš noriu, kad visi girdėtumėte) liečia kiekvieną Lietuvos gyventoją, kuris turi turto.

Ar jūs skaitote, kas yra parašyta projekte? Raštu registruotu paštu informuoti kiekvieną kaimyną ir tik jam pasirašytinai patvirtinus, kad jis gavo informaciją, procedūros gali judėti toliau. Atsistokite į tą vietą, pasižiūrėkite, ar nėra vienas gyvenime neturėjęte piktų kaimynų, ir pažiūrėkite, kur tai gali nuvesti. Kaimynas, kuris jūsų nemėgo, bėgs per visus sklypus aplinkui ir nepriims to jūsų informacinio įspėjimo apie tuos dalykus.

Čia, kaip Aistė sakė, kartais ne tik vėjo jėgainę, bet visą vėjo jėgainių parką kai kuriuose sklypuose bus lengviau pasistatyti, nei pasikeisti paskirtį tose vietose, kur turi ne visai sutariantį su tavimi kaimyną. Šiandien šis projektas skamba būtent taip, visiškai nekvėstionuojant, kokios yra intencijos.

Aš suprantu, problemų yra, bet čia sprendimo būdas pateiktas, aš neįsivaizduoju. Taip nemylėti Lietuvos žmonių, kad šitaip išpūstum biurokratinę naštą! Teisės aktai turi būti paprasti, aiškūs, suprantami, o čia perskaitykite lyginamąjį variantą ir pažiūrėkite, kas yra parašyta.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū. Kolegos, pavardė nebuvo paminėta, tai nepykite, negaišinsime laiko.

Kaip buvo sutarta, opozicinė darbotvarkė – balsuojame po kiekvieno pristatymo. Taigi nuomonės išsakytos. Prašau. Kas už tokį sprendimo projektą, prašau balsuoti, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 49, prieš – 17, susilaikė 44. Po pateikimo nepritarta.

Kas manote, kad reikia tobulinti, balsuojate taip, kas manote kitaip, balsuojate prieš.

Už tobulinimą balsavo 78, prieš – 28. Projektas bus tobulinamas.

Gerbiami kolegos, iš rytinės darbotvarkės dar buvo nebalsuota dėl trijų projektų. Siūlau tai dabar padaryti.

15.44 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1964 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1964.

Užsiregistravo 107, balsavo 104: už – 69, prieš – 16, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta. Komitetai: pagrindinis – Europos reikalų komitetas, atsiprašau, Ekonomikos komitetas, papildomi – Kaimo reikalų komitetas ir Socialinių reikalų ir darbo komitetas. (*Balsas salėje*) Sveikatos reikalų, aš vis painioju. Siūloma svarstyti gruodžio 6 dieną. Pritarta? Ačiū, pritarta.

15.45 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2036, Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2037 (pateikimo tęsinys)

Kompleksinis darbotvarkės 1-10.1 ir 1-10.2 klausimas – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2036 ir lydimasis Alkoholio kontrolės įstatymas.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 92, prieš – 2, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta. Siūlo mi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Sveikatos reikalų komitetas ir Priklausomybių komisija. (*Balsai salėje*) M. Majauskas per šoninį mikrofoną. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, aš norėčiau pasiūlyti vis dėlto pagrindinį skirti Sveikatos reikalų komitetą ir vienintelį komitetą ir paaiškinti argumentus kodėl. Čia mes kalbame apie nelegalias svetaines, kurios prekiauja elektroninėmis cigaretėmis. Taip yra daroma internetu todėl, kad galėtų nusipirkti nepilnamečiai. Tai daro per svetaines, kurios yra registruotos ne Lietuvos teritorijoje, ir jų užblokuoti dabar negalima. Priėmus šį įstatymą tai galės padaryti Lietuvos institucijos. Tą turime padaryti kaip įmanoma greičiau. Suprasdamas, kad Ekonomikos komitetas dažnai įtraukia įvairias verslo struktūras, kurios labai priešinasi šitiems dalykams, tai mano siūlymas, mieli kolegos, skirti Sveikatos reikalų komitetą, kuris pažiūrės atsakingai ir greitai sutvarkys šitą projektą, ir neskirti jokio kito papildomo komiteto.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ekonomikos komitetas nesutinka. Gerai, tada teikiu balsuoti kolegos M. Majausko pasiūlymą, kad pagrindiniu ko-

mitetu būtų... (*Balsai salėje*) Gerai, gerai, supratau. Pasiūlytas yra Sveikatos reikalų komitetas ir neskirti jokio kito komiteto, bet projekte buvo pasiūlytas Ekonomikos komitetas. Teikiu balsuoti. Pirmiausia, ar galime sutarti, kad užteks vieno komiteto, kurį jau paskirs, tas? (*Balsai salėje*: „Galime.“) Galime? Galime. Gerai. Tada teikiu taip: kas balsuos už, bus už Ekonomikos komitetą, kas balsuos prieš, bus už Sveikatos reikalų komitetą. (*Šurmuly salėje*)

Už Ekonomikos komitetą balsavo 23, už Sveikatos reikalų komitetą – 89. Kaip pagrindinis ir vienintelis paskiriamas Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 6 dieną. Ačiū.

15.49 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Irano Islamo Respublikos vykdomos diskriminacinės politikos moterų atžvilgiu ir kitų žmogaus teisių pažeidimų pasmerkimo“ projektas Nr. XIVP-2058 (priėmimo tęsinys)

Ir dar vienas balsavimas dėl rezoliucijos. Darbotvarkės 1-12 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Irano Islamo Respublikos vykdomos diskriminacinės politikos moterų atžvilgiu ir kitų žmogaus teisių pažeidimų pasmerkimo“ projektas Nr. XIVP-2058. Kas manote, kad reikia patvirtinti rezoliuciją be pakeitimų, balsuojate už, kas manote, kad reikia redaguoti, balsuojate prieš.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 109, balsavo 109 Seimo nariai: už – 108, prieš – 1. Rezoliucijai pritarta be pakeitimų. (*Gongas*)

15.50 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1994(3) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1994(3). Pranešėjas – T. Tomilinas. Pateikimas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Sabatauskas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, turbūt yra toks posakis, kad trečias kartas nemeluoja, bet tikiuosi, kad antrą kartą pristatant tą patį projektą per 2 savaites man pavyks jus įtikinti.

Gerbiami kolegos, šiandien nereikia išradinėti dviračio, mes turime puikiai veikiančią šildymo kompensavimo sistemą, kuri yra labai lanksti, nes laikinus finansinius sunkumus išgyvenantys žmonės gauna tam tikrą pagalbą iš valstybės ir išgyvena žiemą. Šitoje sistemoje nėra erdvės piktnaudžiavimui, savivaldybės prižiūri, kad paramą gautų tie žmonės, kurie verti tos paramos, ir daugiau paramos gauna tie, kas turi mažiau galimybių. Tai yra socialiai teisinga sistema, nes išlaidoms už šildymą viršijant 10 %, taip labai supaprastintai kalbant, atsiranda valstybės pagalbos ranka. Ir šiuo atveju mes padedame apmokėti šildymo sąskaitas, padedame apmokėti vandens sąskaitas. Ir dažniausiai tai būna net 5 eurai paramos per mėnesį, ir tai valstybė suteikia pagalbą.

Tuo tarpu dėl elektros pagalbos nėra. Mano galva, bent jau pradėti diskusiją Seime apie tai, kad pagalba, susiduriant su elektros sąskaitomis, turi būti. Kokia ji bus, priklausys nuo to, kaip komitetai tą projekto dizainą pakoreguos. Tačiau, mano galva, turint tokią sistemą, kuri pasiteisino per ankstesnę krizę 2010–2011 metais, kada valstybė iš esmės išvengė socialinio sprogimo būtent dėl to, kad egzistavo ši sistema... Ministrė M. Navickienė parodė puikią skaidrę, noriu parodyti kitą skaidrę, bet neveikia. Užpraėitą savaitę ministrė parodė puikią skaidrę, kaip sistema suveikė per praėitą krizę ir gali suveikti šiandien.

Praėitą savaitę jūs leidote pataisyti projektą. Buvo komiteto pirmininko gerbiamojo M. Lingės pastaba, kad mes siūlome per didelę pagalbą apmokant elektros sąskaitas, tai yra siūlome iki 100 kilovatų. Mes išgirdome šį priekaištą ir sumažinome tuos skaičius. Siūlome tą pirmą skaičių įrašyti 80, bet tikrai galime diskutuoti ir dėl mažesnių skaičių. Primenu, valstybė ateina į pagalbą

net kai reikia 5 eurų. Čia ta skaidrė, apie kurią aš kalbėjau, gerbiamos ministrės M. Navickienės. Tikrai labai gerai parodo, kad sistema veikia taip: kai reikia pagalbos, valstybė ateina ir padeda, kai situacija normalizuojasi, viskas, nėra nei valstybės išlaidų, nei pagalbos.

Normaliu laikotarpiu, prieš keletą metų, 2–3 % žmonių naudojosi parama. Ši sistema yra santykinai nebrangi, lyginant su universaliomis priemonėmis, už kurias mes mokame milijardus. Ši parama šiandien dėl šildymo, karšto vandens kainuoja 30 mln. per metus. Gerai, jeigu mes pridėsime elektrą, gal bus dar 30 ar 40, bet tai nėra tas skaičius, dėl kurio griūna biudžetas, ypatingai auga valstybės skola ir panašiai. Bet tai yra tam tikra diskusija, kuri, man atrodo, tiesiog privalo vykti Lietuvoje tam, kad žmonės taip pat matytų, kad mes ieškome sprendimų dėl jų.

Aš drįsčiau netgi pafantazuoti, kad ši sistema, panaši sistema gali veikti verslui. Tai, aišku, sudėtinga, ją reikėtų nusižiūrėti nuo kitų šalių arba patiems sukurti, bet lygiai tas pats principas gali galioti, tik tam reikia daugiau pajėgumų ir ministerijų išitraukimo, kad būtų taip veiktų paramos verslui sistema. Jeigu tavo išlaidos išauga tiek, kad viršija tam tikrą ribą, energetikos išlaidos, turiu omenyje, elektros išlaidos, tai ateina valstybės pagalba. Jeigu normalizuojasi sistema, viskas grįžta į mažus skaičius ir nėra išlaidų. Kam išradinėti dviratį, jei jis seniai važiuoja?

Šiame projekte taip pat yra keletas sprendimų dėl piniginės socialinės paramos nepaėmimo problemos sprendimo. Aš tiesiog primenu gerbiamsiems valdantiejiems, jūsų programoje yra įrašytas šios problemos sprendimas kaip vienas iš Vyriausybės strateginių socialinės politikos tikslų. Tai yra parašyta, cituoju čia jūsų programą. Mes siūlome tam tikrus sprendimus, galime dėl jų diskutuoti, bet aš tiesiog apeliuoju į jus šiandien. Socialinė pašalpa yra tarp 100 ir 200 eurų per mėnesį. Tai yra iš tiesų žmogaus orumo riba. Tikrai negailėkime tos paramos. Neseniai buvo Socialinių darbuotojų diena. 100 ir 200 eurų tai yra tikrai orumo riba per mėnesį ir mes neturėtume sakyti, kad čia yra kažkokia per didelė parama arba kažkoks žmonių skatinimas nedirbti ar panašiai. Tikrai šie skaičiai šioje sistemoje yra labai maži, tačiau tai yra būtina, tiesiog gyvybiškai būtina pagalba žmonėms. Labai ačiū.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmas klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielas kolega, dėkoju už pristatymą. Iš tikrųjų jaučiasi, jog jums nuoširdžiai skauda, jūs ieškote sprendimų, ir man atrodo, kad siūlymas tikrai nėra blogas. Bet jo bendra apimtis, aš skaičiuoju, gali būti maždaug iki 60 mln. eurų ateinantiems metams. Vyriausybė svarsto apie elektros kainų fiksavimo paketą, kuris gali siekti milijardą eurų. Ar ne geriau, mielas kolega, būtų vis dėlto sulaukti Vyriausybės sprendimo, kokiame lygyje kainas fiksuoja, kokiam laikotarpiui, kiek tam valstybės resursų skiria, ir tuomet išvertinti, ar reikia papildomų sprendimų. Nes čia sprendimas nėra blogas, bet iš bėdos, jei nebūtų nieko kito. Ar nesutiktumėte sulaukti Vyriausybės elektros kainų fiksavimo paketo ir tuomet žiūrėti, ar reikia papildomų dar sprendimų?

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Mykolai, žinote, mes tikrai visą laiką žiūrime valstybiškai į sprendimus ir dažniausiai balsuojame ne kaip pozicija ir opozicija, bet pagal turinio esmę. Jūs puikiai žinote Seimo procedūras. Kur kas geriau yra turėti projektą, perėjusį pateikimą, ir esant, kaip jūs minite, esant poreikiui, jeigu nerandamas geresnis sprendimas, jį tiesiog toliau paleisti, o jau tada pristato patys valdantieji ir ten opozicijai išvis rolės beveik nėra.

Šiuo atveju jums patiems yra naudingiau leisti projektą, pradėti apie jį diskusiją, nuraminti tuos pačius ekspertus, kurie kartoja, kad taip, tam tikro mažo kiekio elektros energijos subsidijavimas yra tvaresnis sprendimas – tai ir skatina taupyti, ir nekainuoja superdaug pinigų, ir galės galioti ir po šios krizės, kai jau normalizuosis tos kainos ir panašiai. Kalbama apie tai, kad universalu bet kokio elektros kiekio parama šiaip neskatina taupyti. Turėti projektą, perėjusį pateikimą, man atrodo, yra naudinga. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ar ne per sudėtingą kelią siūlote? Vaisio pinigai, galbūt reikia paprasčiausiai didinti juos, o ne sieti kiekvieną kartą su kokia nors ekstrasituacija ir papildomai daryti išmokas vaikams. Aš manau, kad jūs esate universalistas ir visada teikėte universalius pasiūlymus. Šitas šiek tiek iškrenta iš jūsų anksčiau siūlytų pataisų. Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai ačiū Algiui, bet ne visai sutikčiau, nes mes kalbame apie piniginę socialinę paramą ir kompensaciją už elektros išlaidas. Šiuo atveju, taip, aš sutinku, aš esu universalistas, bet ši pati sistema, vadinama testuojamų pajamų sistema, jau tokia yra. Aš jos pakeisti negaliu. Aš tiesiog galiu pridėti elektros elementą, ir tiek žinių.

Jūs paminėjote vaiko pinigus. Ta mintis suteikti elektros kompensaciją ir šeimoms, kuriose yra neįgalių vaikų, jos tą papildomą išmoką gauna – tiesiog dėl sistemos paprastumo, kam skirti, kam neskirti, kad būtų sistemai paprasčiau. Bet, taip, iš principo, Algi, jūs teisus, universalūs sprendimai yra geresni. Aš tiesiog nematau galimybės valstybėje ilgą laiką subsidijuoti elektrą totaliai visiems, na, tokių finansinių pajėgumų nėra, bet diskutuosime toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš ką tik išgirdau atsakymą, ačiū, nebereikia.

PIRMININKAS. Dėkui, kolega. Jūs atsakėte į visus užduotus klausimus. Dėl balsavimo motyvų už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų turbūt visai neseniai Seimo priimtas nulinis PVM centralizuotam šildymui yra pagalba tik daliai žmonių. Manau, šiuo paketu būtent ir yra siekiama padaryti tą teisingą žingsnį ir suteikti pagalbą tiems žmonėms, kuriems tos pagalbos labiausiai ir reikia. Centralizuotam šildymui lengvatą gauna tiek vargšas, tiek turbūt milijonierius, nes tai yra visiems lengvata, neišskiriant nė vienos grupės žmonių. Šiuo siūlymu turbūt yra taikoma į tuos žmones, kuriems tos pagalbos labiausiai reikia. Dabar susiklosčiusi paradoksali situacija, nes žmonės, norintys gauti lengvatą šildymui, pavyzdžiui, turi nueiti į seniūniją, rašyti prašymą, įsivaizduokite, žmonės turi atnešti savo katilo nuotrauką, katilo pirkimo dokumentus, pajėgumus ir visa kita. Tai yra žmonių vaikymas turbūt dėl to, kad jie tiesiog sušiltų vaikščiodami, nes turbūt jokio loginio sprendimo nėra. Ir tik tokiu būdu, kai pateikia visus tai įrodančius dokumentus, kokį katilą turi, kokio pajėgumo, kokiu kuru kūrenama, tik tada gali jam duoti vienokio ar kitokio dydžio nustatytą kompensaciją. Manau, tai yra tikrai nesąžininga atskiruose butuose gyvenančių ir atskiras šildymo sistemas turinčių žmonių atžvilgiu, todėl šitas projektas yra labai taiklus ir turbūt tiksliausiai apima grupes žmonių, kuriems tos pagalbos reikia. Tikrai kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Išties norisi atkreipti dėmesį, kad projektų tobulinimas išeina į naudą. Dar praeitą ketvirtadienį šis projektas buvo įkainotas, bent jau ta dalis dėl elektros, apie 120 mln., dabar jau 60 mln. Jeigu dar tektų tobulinti, gal ir dar mažiau sąnaudų kainuotų šis įgyvendinimas.

Jeigu kalbėtume šiek tiek rimčiau, nuskambėjo mintis, kad nesulaukiama pagalbos dėl išaugusių elektros kainų. Čia turbūt labiau yra metodikos klausimas, kaip ta pagalba pasiekia. Norisi priminti, kad jau bent dviem būdais elektra yra kompensuojama, tai yra subsidijuojant šį pusmetį 9 centus vartotojams. Planuojant kitų metų biudžetą, ši priemonė, tikėtina, taip pat išliks panašios apimtys. Antra priemonė, ta taiklesnė ir tikslesnė, tai yra ta elektra kompensuojama, iš kurios gaminama šiluma. Kaip ir šildymo kompensacijų pavidalu, kaip ir visoms kitoms kuro rūšims, tai dėl elektros, ypač nepasiturintiems ar vidutinių pajamų gyventojams, dabar yra sukurti kompensavimo mechanizmai.

Išties ir pats administravimo faktas. Kaip ir buvo paminėta, dėl biurokratinių kliūčių sudėtinga yra įgyvendinti ir dabartines kompensacines priemones, tai iš tiesų čia dar daugiau padidėtų našta, jeigu prisidėtų dar ir elektros kainų administravimas. Manau, naudokimės tais mechanizmais, kurie yra sukurti ir kurie dar bus diskutuojami su kitų metų biudžetu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, nuomonės išsakytos.

Kadangi yra nuomonių už ir prieš, balsuojame dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1994(3). Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 50, prieš – 13, susilaikė 43. Po pateikimo nepritarta. Kolegos, gražiname iniciatoriams tobulinti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Gražiname iniciatoriams tobulinti.

16.05 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo įstaigų tinklo pertvarkos“ projektas Nr. XIVP-1369 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas projektas – Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo įstaigų tinklo pertvarkos“ projektas Nr. XIVP-1369. Pateikimas. Pranešėjas – T. Bičiūnas.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, švietimo reforma, arba pokyčiai švietimo sistemoje, į diskusijų sukūrį įtraukė visų Lietuvos savivaldybių vadovus, švietimo bendruomenes, mokytojus ir profsąjungas. Gaila, kad tose diskusijose nebuvo girdima ir įsiklausoma į tai, kas buvo sakoma, kad mokyklų pertvarkos tinklas yra orientuotas į mažųjų mokyklų naikinimą neišskiriant net tų, kurios garantavo ir garantuoja kokybišką ugdymą ir pasiekia gerų rezultatų.

Nebuvo girdima ir tai, kad nustatomas minimalus mokinių skaičius gimnazinėse klasėse paspartins mokinių skaičiaus nykimą regionų mokyklose, mokyklos turės pakeisti savo statusus, dalis mokytojų neteks darbo krūvio ir bus išstumti iš tų mokyklų, o kartu su jais išeis ir dalis mažesniųjų klasių mokinių.

Gaila, kad nebuvo girdima, jog įgyvendinama „Tūkstantmečio mokyklų“ programa didina riziką, kad teikiamų švietimo paslaugų kokybė ir mokinių pasiekimų atskirtis didės tarp tų 150 mokyklų, kurios dalyvaus programoje, ir apie 800 mokyklų, kurios nedalyvaus ir bus tik stebėtojos.

Gaila, kad negirdėjo, jog pilnėjančios miestų mokyklos, jų klasės apsunkina ir taip sudėtingą mokytojų darbą, kai reikia dirbti su įvairių ir skirtingų poreikių mokiniais, o skirti bent 1 minutę individualios pagalbos mokiniui tampa beveik neįmanoma.

Pokyčiai švietimo sistemoje lems, kad atokiau nuo mokyklos gyvenantys rajonų mokiniai, užuot galėję didžiąją savo laisvo laiko dalį skirti ir praleisti užsiėmimuose, kuriuos mėgsta, turės važinėti juos pavezėjančiais autobusiukais.

Negirdimas ir savivaldos balsas, nesudaromos galimybės savivaldybėms finansuoti norimas išsaugoti mokyklas ir klases iš savo biudžeto lėšų.

Nors švietimo reformai ir pokyčiams startas jau yra duotas, tačiau, kolegos, noriu jums pasakyti, kad niekada nevėlu, taip, kaip ir šiandien, stabtelėti, padaryti nedidelę pauzę, atsižvelgti į tas problemines gaires, kurios šiandien teikiamos rezoliucijoje, priimti geriausius sprendimus ir eiti tolyn. Taigi, kviečiu palaikyti mūsų teikiamą rezoliuciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti penki Seimo nariai. Pirmas klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, nemanote, kad čia toks pamojavimas rezoliucija į nueinančius traukinius? Nes iš tikrųjų procesas vyksta, nesuprantu, kur jūs norite grįžti. Tarkime, jau nėra tų dubliuotų 5–8 klasių, tai čia gal grįžti reikia? Kaip pedagogas, tikrai aš nesuprantu. Šiuo atveju, manyčiau, jūsų tos rezoliucijos – paprasčiausiai toks oro virpinimas, iš tikrųjų nėra konkretaus pasiūlymo ir sprendimo. Ačiū.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, jūs pasakykite tiems savo kolegoms mokytojams, mokyklų bendruomenėms, tėveliams ir kitiems, kurie mato, kad šita pertvarka yra probleminė, kurie sako, kad pilnėjančios klasės sudaro sudėtingesnes sąlygas mokytojams dirbti, kad tos mokyklos, kurios yra rajonuose, bet dirba sėkmingai, vien dėl įvestų kažkokių kiekybinių kriterijų turi būti naikinamos. Pasakykite jiems, kad traukinys nuvažiavo ir kad čia tiktai oro virpinimas. Aš manau, kad ir po dvejų metų, kai jūs pasitrauksite iš valdančiųjų ir iš Vyriausybės, bus dar ne per vėlu ištaisyti jūsų klaidas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikriausiai jūs irgi pasirašėte, dėl šio klausimo mes laukiame ir Konstitucinio Teismo išaiškinimo, ar nėra pažeista Konstitucija. Jūs žinote, kad iš tikrųjų surinkome reikiamą parašų skaičių ir Konstitucinis Teismas priėmė mūsų pareiškimą. Bet mane domina, gal jūs jau turite duomenis ir galbūt žinote, kiek šiais metais buvo uždaryta mokyklų, kiek yra klasių, kurios yra labai mažos?

Ir man toks vienas neaiškus klausimas, kas draudžia šiandien savivaldybėms finansuoti? Niekas nedraudžia. Aš manau, jei savivaldybės turi pakankamai pinigų, jos gali finansuoti ir mažesnes klases. Nors anksčiau buvo per pusę, bet dabar jos gali ir visiškai finansuoti.

Antras klausimas, aišku, dėl tų kriterijų. Nustatyti vienodus. Ką jūs turite omenyje dėl privačių ir valstybinių mokyklų? Ačiū.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dabar, aišku, savivaldybės galėjo išlaikyti klases iš savo lėšų, bet pagal pateikiamą reformą ir projektą tokios klasės, kurios nėra pilnos komplektacijos pagal tam tikrą mokinių skaičių, nebus įtrauktos į mokinių registrą ir savivaldybės neturės galimybės tokių klasių išlaikyti iš savo lėšų.

O antras buvo dėl privačių ir valstybinių mokyklų kriterijų. Čia turima omenyje, kad jeigu privačios mokyklos gauna finansavimą ugdymui iš valstybės, kodėl jose gali būti mokinių skaičius penki arba aštuoni, tarkim, klasėse ir tokios klasės gali egzistuoti, ir kodėl tada negali vykti ugdymas valstybinėse mokyklose, kuriose irgi galėtų būti toks pat mokinių skaičius? Čia apie tai kalbama.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš sutinku, kad iš tiesų mokyklų tinklo pertvarka yra be išsamios analizės, įvairiaspektrės analizės, o orientuojamasi tik į ekonominius ir finansinius rodiklius ir vadybiškai bandoma sutvarkyti netgi už borto paliekant ugdymo mokslą. Bet dėl Konstitucinio Teismo pasakė: laukiame atsakymo, ar neprieštarauja tie sprendimai.

Mano klausimas būtų, ar iš tiesų yra logiška neleisti kitoje savivaldybėje mokiniams mokytis, jeigu yra artimesnis atstumas, nes punktas vienas iš tų yra parodomas? Ir galų gale valstybinės ir nevalstybinės mokyklos. Negalima reikalauti, kad ten, kur tėvai primoka, būtų tokio pat dydžio klasės. Ačiū.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkoju už klausimą. Rezoliucijos tekste niekur nėra paminėta – neleisti ar leisti, yra įrašytas žodis „siekti“, kad tos savivaldybės mokiniai mokytųsi toje savivaldybėje. Čia reikėtų žiūrėti per šitokį kampą. Jeigu mes vien tik dėl kiekybinių kriterijų naikiname arba nekomplektuojame gimnazijos klasių ir būsimas gimnazistas turės važiuoti, sakykim, į artimesnę savivaldybės gimnaziją vien tik dėl to, kad jo mokykloje, kurioje jis mokėsi mažesnėse klasėse, nėra galimybės jam mokytis 11 ir 12 klasėse, tai ir sakoma, sutvarkykime tinklą taip ir siekime, padarykime galbūt išimtį arba leiskime, kaip sakiau, išlaikyti iš savivaldybės biudžeto lėšų, kad tas mokinytis, kuris pasirinko mokymą savo mokykloje, mokėsi joje iki 8 klasės ir jam gerai sekėsi, ir toliau galėtų mokytis 10, 11 ir 12 klasėse savo mokykloje. Tai yra siekiamybė ir niekas čia nekalba apie kokį nors vieną ar kitą draudimą.

Jeigu nesunku, pakartokite, koks antras klausimas buvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia... (*Balsai salėje*) Atsiprašau, išsitrynė. Pateikimo stadija įvyko. Dabar diskusija. Ačiū pranešėjui. Švietimo, mokslo ir sporto ministrė J. Šiugždinienė nori kalbėti. Prašom į tribūną. Tokios taisyklės, gerbiama ministrė. Vyksta rezoliucijos svarstymas. Diskusijos iš tribūnos.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Kolegos, aš norėčiau patikslinti ir kartu atsakyti į kelis kolegos T. Bičiūno iškeltus klausimus. Pirmiausia noriu konstatuoti tokį faktą, kad tinklo stiprinimas ir tinklo pertvarka jau įvyko, 59 savivaldybės jau yra pasitvirtinusios tinklo taisyklės ir įgyvendinusios šį pokytį. Pas mus tik prieš kelias dienas lankėsi EBPO vyriausiasis ekspertas, jis labai aiškiai pasakė, jog šis pokytis yra tai, ką Lietuva turėjo padaryti prieš dešimtmetį. Man atrodo, nėra normalu, kad šiandien mokyklose, gimnazijų klasėse, dar mokėsi po keturis penkis vaikus. Jie neturėjo jokių galimybių pasirinkti norimų dalykų, kuriuos jie norėtų mokytis aukščiau lygiu. Jie negalėjo turėti papildomų matematikos konsultacijų, o dar kai kuriais atvejais ir antros užsienio kalbos. Ar mes tai norime išsaugoti?

Dabar skaičiai. Noriu pasakyti, kad šiemet rugsėjo 1 dieną, pasitvirtinus pokyčius, mokslo metus pradėjo 948 bendrojo ugdymo mokyklos, tai yra devyniomis mokyklomis mažiau nei praėjusiais mokslo metais. Kai, kolegos, pasiklauskite, 2016–2020 metais Lietuvoje kas metus vidutiniškai buvo uždamos 44 mokyklos. Tai kur tas pokytis? Aš jūsų klausu, kur pokytis? Man sako, kad aš uždarau mokyklas.

Pagrindinis pokytis, aš jums ir pasakau, pagrindinis pokytis įvyko ne uždariant mokyklas. Vienas dalykas, panaikintos jungtinės klasės. Antras dalykas, sudarytos galimybės vaikams mokytis didesnėse klasėse ten, kur jos buvo neleistinai mažos, kad mokytojos turėtų visą etatą, di-

desnį etatą. Tam, kad turėtų visas galimybes. Ilgosios gimnazijos, klausimas dėl ilgujų... Kolege, gal jūs man leisite pasakyti? Dėl ilgujų egzaminų... (*Balsai salėje*) Gal galima...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, netrukdykite kalbėti diskutuoti užsirašiusiems asmenims. Jūs irgi turėsite tokią galimybę.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Jūs galėsite pasisakyti, gerbiama Rita, aš jums tikrai netrukdysiu. Didžiausias pokytis įvyko gimnazijų lygmeniu. Ilgosiose gimnazijose, kur buvo nepilni komplektai, vaikai, jau ne vaikai, jau suaugę žmonės, kuriems yra po 18 metų, tiesiog yra pavežami į didesnes gimnazijas, kur gali turėti visas galimybes, kurių neturėjo savo mažose kelių klasių gimnazijose.

Trakuose, Paluknyje, buvo devyni mokiniai, dabar, jau žinau, yra tik du 12 klasėje. Iš jų vienas vaikas per penkerius metus įstojo į aukštąją mokyklą. Ar šito mes norėjome?

Aš manau, kad tai yra neleistina, ką mes iki šiandien toleravome mūsų mokyklose. Dėkui visiems ir tikiu, kad kolegos nepalaikys rezoliucijos. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijose pasisakė visi, kurie buvo užsirašę. Per šoninį mikrofoną T. Bičiūnas. Replika.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkui. Aš norėčiau kultūringai sureaguoti ir pasakyti. Niekas nesako, kad visa švietimo reforma, kuri yra vykdoma, iš esmės bloga. Akcentai sudėti rezoliucijos tekste, kur reikėtų stabtelėti ir žvilgtelti. O įdomiausia tai, kad visą laiką tais gerais dalykais yra prisidengiama ir nekreipiam dėmesio į tai, kas yra sakoma, kas galėtų būti tobulintina.

O dėl tų visų pasirinkimų, laisvės žodžio ir savivaldos patarto žodžio, kaip sakote, savivaldybės jau apsisprendė ir pasirinko. Pakabinama 1 mln., 2 mln., 3 mln. ir sakoma: pasitvirtinkite tokį pažangos pertvarkos planą, jeigu tai padarysite, kaip mes jums pasakome, gausite tuos 3 mln. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Visi ploja katučių ir neaišku, kam ploja, nes visiškai diskriminacinė reforma, kai rugsėjo mėnesį, prasidėjus ugdymo procesui, vaikai sužino, kad jiems reikia pasirinkti kitą mokyklą. Padaryta betvarkė, kai sėdi vienoje mokykloje, o priregistruojami prie kitos mokyklos.

Ar EBPO pagyrė, kad pas mus Lietuvoje tik viename regione yra dvigubo pavaldumo mokyklos? Ministrė tų dalykų nepasakė. Jeigu čia yra savivalda, savarankiška funkcija, pas mus regione yra viename kaime dvi mokyklos. Viena priklauso savivaldybei, kita tiesiogiai ministerijai. Kaip ministerija įvykdė reformą savo pavaldumo mokyklose, neišgirdome nė karto tos informacijos.

Kalbate apie tautinių mažumų mokyklas – diskriminacinė reforma, iš viso neatsižvelgiant į išimtinumo teisę, kurią reglamentuoja tarptautiniai teisės aktai ir Tautinių mažumų teisių apsaugos konvencija, kurią Lietuva ratifikavo be išimčių, nes ministrei tokia konvencija negalioja, nors ji žino, kad jos sistemoje yra tautinių mažumų mokyklų. Ir taip padaryti, į lietuvių mokyklą surasti mokinį, suformuoti pilną lietuvių klasę, kas džiugu klasėje, ir tokiu būdu lietuvių mokykla atsisakė kartu su lenkų vyresnėmis klasėmis formuoti bendrą ugdymo planą – tai šitos puikiosios reformos pasekmė.

Tai čia ne reforma, čia pasityčiojimas iš vaikų, iš tėvų, iš jų teisėtų lūkesčių. Padaroma be pereinamojo laikotarpio, o tikėtis kitaip ir neįmanoma, nes visada kažkodėl švietimo reforma taip padaroma. Ir tik kai pamatoma, kad matematikos egzamino neišlaikė 35 % ir paskui vaikai priversti studijuoti mokamai, tai čia yra puikioji reklama visai švietimo sistemai.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš noriu patarti gerbiamai ministrei. Dar yra ketvirta vieta dėl balsavimo motyvų prieš laisvą, jūs galite užsirašyti, tada jums po kiekvieno kalbėtojo nereikės replikuoti. Galite, ministre, tuo pasinaudoti.

Dėl balsavimo motyvų už – L. Jonaitis. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, prieš kalba J. Džiugelis. Labai atsiprašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Siurrealu, kai Rinkimų akcijos kandidatė Vilniaus rajone kalba apie vaikų diskriminaciją. Siurrealu, kai taip yra nesiorientuojama realybėje, kai tris dešimtmečius lietuvių vaikai Vilniaus rajone neturi teisės mokytis todėl, kad kraštą yra užėmę tomaševskininkai. Siurrealu, kad ši ponia stabdo reformą, kuri atliepia konstitucines vaikų teises.

Mieli kolegos, ši Vyriausybė priėmė įtraukiojo švietimo įstatymą, kuris atliepia visų vaikų teises integruotis į bendrojo lavinimo mokyklas. Ši Vyriausybė priėmė sprendimus, kad Vilniaus rajone per pusmetį atsidarytų dešimt papildomų lietuvių kalbos klasių ir grupių. Ši Vyriausybė planuoja mokyklų plėtrą Vilniaus rajone, ir aš tikiu, kad tie pažadai bus įgyvendinti. Siurrealu yra kalbėti nesąmones, kurias šneka ponija Rita, siekdama išsaugoti savo kėdę Seime per kitus rinkimus.

Mieli kolegos, kviečiu nepritarti šitai nesąmonei, kuri yra pavadinta rezoliucija, nes visi vaikai Lietuvoje turi turėti vienodas teises mokytis, ne tik lenkai Vilniaus rajone. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – K. Mažeika. Per šoninį mikrofoną.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų ką tik buvome liudininkai, turbūt visa salė matė, kaip ministrė stovėjo prie šoninio mikrofono, bet staiga dėl motyvų prieš buvo paspausta iš jos sėdimos vietos. Tai turbūt prašymas Etikos ir procedūrų komisijai išsiaiškinti, ar kolegė iš dešinės, ar kolega iš kairės, nežinau, kas ten sėdi prie ministrės, kas ten ką spaudo, nes tai yra tikrai neetiška, kai ministrė stovi prie šoninio mikrofono, o jos pavardė atsiranda ekrane dėl motyvų. Pirmininke, prašome Etikos ir procedūrų komisijos tai įvertinti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Manau, kad Etikos ir procedūrų komisijos nariai ir pirmininkė girdėjo šitą prašymą.

Dabar, kadangi buvo paminėtas vardas, per centrinį mikrofoną – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Paminėtas buvo vardas. Jau mygtuko paspaudimas ministrei mažai ką gelbės. Aš į J. Džiugelio frazę noriu sureaguoti, kad jūs skaičiuojate galvas ir skaičiuojate vaikus. Tai tų vaikų, ar sukursime 10 papildomų klasių, ar 15 papildomų klasių iš bendro vaikų skaičiaus... Tai jūs negalite sukurti papildomai, nes ministrė nustatė konkretų vaikų skaičių klasėje. Ir jų neatsiras, tų vaikų, nes yra konkretūs skaičiai.

O kalbant apie tautinių mažumų mokyklas, tai jiems turi būti taikomos išimtys, nes jų ir yra nedaug, jie nori ugdytis savo gimtąja kalba, turi tokią konstitucinę teisę kaip vaikai, kaip piliečiai ir kaip tautinių mažumų atstovai.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Tikrai ne dėl projekto kalbėsiau, o dėl vedimo tvarkos, nes ką tik salėje nuskambėjo labai rimtas kaltinimas, kad galimai kažkas pasinaudojo Seimo nario kortele. *(Balsai salėje)* Aš tikrai norėčiau sužinoti dar šią akimirką, kas taip padarė. Gal galėtų prisipažinti kaimynai arba kas matė, kas tai padarė. Būtų įdomu sužinoti.

PIRMININKAS. Kolega, kadangi buvo prašymas Etikos ir procedūrų komisijai, Etikos ir procedūrų komisija galės paimti įrašus ir pasižiūrėti. Šiandien turbūt mes to tyrimo salėje neatliksime.

Per centrinį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš galėčiau pasakyti, kas tai padarė, bet tegul nustato Etikos ir procedūrų komisija, o pamoka turi būti Seimo nariams – neikiškite nagų prie svetimų mygtukų. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad tai nėra tas pažeidimas, kai yra balsuojama už Seimo narį ir išreiškiama jo valia. *(Balsai salėje)* Tik užrašyta pasisakyti. Tačiau dar kartą perspēju visus kolegas neikišti nagų prie svetimų mygtukų, Petrai ir kiti. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Kolegos, aš noriu visų paprašyti, aš suprantu, kad mes vieni kitus pažįstame, galime turbūt nesustodami minėti visų vardus, bet neminėkite daugiau vardų.

Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamieji Seimo nariai, prisiminkite, praeitoje kadencijoje, kai A. Širinskienė tik užrašė R. Karbauskį kalbėti, o kaip jūs reagavote, kaip jūs reagavote?! Šiandien, kai aš esu kaltinamas pono V. T. Raskevičiaus, jo net nebuvo galbūt salėje, o vis tiek mane mato, aš pats nežinau, pamatysiu vaizdo įrašą, galėsiu arba atsiprašyti, arba sakyti, kad suklydau. Būna kartais, kiek jūs kartų prieinate patys prie mikrofono, oi, atsiprašau, ne taip pabalsavau, įskaitykite mano balsą prieš arba už. Būna – mes visi žmonės, ir tikrai iš menkniekio nedarykime problemos. Čia tikrai nėra pats didžiausias pažeidimas, aš pripažįstu. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Toliau dėl balsavimo motyvų L. Jonaitis – už.

L. JONAITIS (LSDPF). Mieli kolegos, pertvarka vyksta visose srityse ir švietime. Labai gaila, kad tiek pati švietimo ministrė, tiek jos vadovaujama ministerijos specialistų, vadovų grupė nenori įsiklausyti į regionų svarstymus, pageidavimus. Reforma tiesiog daroma kaip buldozeriu.

Aš noriu pasakyti tokį pavyzdį. Žeimelio gimnazijoje 11 klasę baigė 12 mokinių ir žeimeličiai prašė, kad tie vaikai dar vienus metus lankytų tą pačią gimnaziją ir baigtų. Kreipėsi bendruomenė, kreipėsi savivaldybė į Vyriausybę, kreipėsi į jus ir sakė: mes galime sumokėti tuos pinigus už tą mokslą, bet jūs neleidote. Ir kas dabar iš to? Iš Žeimelio išsivažinėjo vaikai, 12 vaikų išvažiavo. Gal dabar sustokite kažkokiu laiku, įsiklausykite į savivaldybių nuomonę ir tada tęskite tą reformą. Na, negalima, skriaudžiami regionai. Aš pritariu šiai rezoliucijai, balsuokite už.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, iš tikrųjų sustojame jau daug metų, sustojame, sustojame, sustojame, bet iš tikrųjų turbūt turime pripažinti, kad išsilavinimo lygis nėra toks, koku turėtume pasidžiaugti. Reikalingi sprendimai šiandien. Gaila, kad ši rezoliucija tiek suvirpino orą, kad vos ne tarpnacionaliniai santykiai buvo pajudinti.

Manychiau, kad vis dėlto reikėtų pritarti gerbiamos L. Nagienės pasakymui, kad jeigu jau kreipiatės šiais reformų klausimais į Konstitucinį Teismą, galbūt iš politinės pusės neturėtumėte daryti kažkokių žingsnių, kol teismas nepasakė. Iš esmės tiems visiems sprendimams jau dabar įtaką daro politikai. Pagal teisę galėtų netgi atmesti ir nenagrinėti šio jūsų kreipimosi.

Šiaip, norėčiau pasakyti, tikrai problemų buvo. Tarkim, priekaištai dėl to, kad atsirado lietuviškos mokyklos Vilnijos krašte, tikrai ne be priežasties. Ir pačiam dar teko praeitą kadenciją spręsti tokį klausimą Bukiškyje, kai nerandama bendros kalbos su vietos mokyklomis, stabdomas ikimokyklinis ugdymas. Nenorima finansuoti, norima prašyti, kad galbūt jungtų ir lenkiškas mokyklas, o taip irgi negali būti. Turbūt gyvename Lietuvoje pagal bendrus įstatymus. Jeigu darome švietimo sistemos reformą, tai negalime daryti finansuodami iš valstybės biudžeto, kad kuriai nors, tarkim, tautybei būtų tam tikri prioritetai, kad galėtume mokyti vieną vaiką vienoje klasėje. Šiuo atveju, manau, tikrai ta rezoliucija nereikalinga. Nereikia čia aistrų. Parašė tuos kreipimusis į Konstitucinį Teismą ir laukite jo atsakymo. Siūlau nepritarti šiai rezoliucijai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Valdantieji kažkaip nejaučia didelių skrupulų, kai patys rezoliucijas teikia iš esmės kiekviename posėdyje ir mes jas serijiniu būdu čia kepiame ir priimame. O šiaip problema yra užprogramuota, kai dideliuose miestuose gimę ir užaugę žmonės praranda bet kokią atjautą ir supratimą, kas vyksta regionuose. O ministrės patarėjai, užuot nuvažiavę į regioną, analizuoja Pietų Korėjos, Singapūro ar Japonijos švietimo sistemas ir sako, kokios jos yra netikusios Lietuvai, nes, suprask, ten yra labai blogai, ir rašo apie tai straipsnius. Aš siūlyčiau pasikalbėti visgi su regionų mokyklų direktoriais. Jie labai aiškiai sako, kad kuriant tas stebuklingas tūkstantmečio gimnazijas kai kurioms mokykloms reikės įsteigti atskirą autobusų parką tam, kad suvežiotų vaikus tais atstumais į tas vadinamąsias tūkstantmečio gimnazijas.

O tas pasakymas, kad bus vaikai didesnėse klasėse. Gerbiama ministre, ar jums atrodo, kad labai didelė klasė yra privalumas, kai ta klasė turės dar integruoti ir vaikus su specialiaisiais poreikiais ir panašius dalykus nuveikti? Ar jūs bendravote su mokytojais, kurie turi integruoti tuos vaikus? Jie iš tikrųjų yra nusiteikę eiti lauk iš darbo, nes žino, kad nepavyks susitvarkyti su situacija klasėje, kai tuo tarpu turtingi tėvai galės savo vaiką vesti į dešimties vaikų klasę, nes turi pinigų primokėti. Jūs kuriate segregaciją, jūs kuriate socialinę neteisybę. Rezoliucija yra mažiausia, ką Seimas gali pasakyti atkreipdamas dėmesį į šią problemą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū. Pone Veryga, segregacija jau yra sukurta ir apie 20 metų egzistuoja Vilniaus rajone. Jūs, tie, kurie dabar ranka rankon siūlote šią rezoliuciją su V. Tomaševskio atstovais, ar jūs žinote, kad kiekvieną rytą 8 tūkst. lietuvių kilmės moksleivių ir darželinukų vežami į Vilnių, nes Vilniaus rajone jiems nėra mokyklų? Nuvažiuokite į Sudervę ir pamatysite, kaip lietuvių vaikai mokosi mobiliuose vagonėliuose. Čia yra gėda!

Dar daugiau pasakysiu. Artėja savivaldos rinkimai. Jūs, ponija Tamašuniene, su savo kompanija užsukote tarptautinę kampaniją, ja diskredituojate Lietuvą ir bandote mus supykdyti su strateginiais partneriais. Gėda jums! (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Šiandien ponio Rita populiori. Per šoninį mikrofoną R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Jeigu tai yra gėda, tai aš ja labai didžiuojuosi, gerbiamas Ažubali. Lietuvoje nuo seno yra sukurta švietimo sistema, mes turime tą gražią sistemą nuo darželinuko iki mokyklinuko ir siekiame ją išlaikyti. Tautinių mažumų vaikų yra tiek, kiek jų yra. Jie pagal tarptautinę apsaugos konvenciją privalo mokytis. Čekijoje yra trys vaikai, jiems sukurama aplinka ugdytis. Tokia pati Skandinavijos patirtis. Pasidomėkite, kaip yra kituose kraštuose. Sukūrę sistemą, mes dabar ją griauame. Tai yra dvišalių santykių dalis. Ir labai gerai, kad čia stovi užsienio reikalų ministras. Jis paspaudė ranką Lenkijos užsienio reikalų ministrui ir pasakė, kad šie klausimai – tiek lietuvių Lenkijoje, tiek lenkų Lietuvoje – bus sprendžiami tėvų ir mokinių lūkesčių naudai. Toks ir buvo tviteryje *postas* ir visi suprato tiesiogiai. Pasirodo, reikia suprasti netiesiogiai.

Antras dalykas. Yra dvigubo pavaldumo mokyklos, aš noriu pasakyti, ir ministerija, užuot investavusi į lietuvių mokyklas, plėtusi savo, užsiima visai kitais dalykais, visai kitais dalykais. Jinai turi visas teises Vilniaus rajone pastatyti ir visiems suteikti...

Ir dar dėl vedimo tvarkos. Mielie konservatoriai, Vilniaus rajone gyvena miestiečiai, jie vis tiek veš į miestą vaikus, jie vis tiek veš į miestą vaikus, nes yra pasirinkimo teisė, bet sudarykime tokią teisę ir tautinių mažumų vaikams. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš jau jūsų prašiau neminėti vardų, nes ir taip jautrus klausimas. Duodu be eilės Ministrui Pirmininkei per šoninį mikrofoną ir bus paskutinė replika. Toliau grįšime prie darbotvarkės. Prašom, gerbiamoji.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Prieš mane kalbėjusi kolegė čia turi milijoną priekaištų Vyriausybei, bet vis dėlto, jeigu pasižiūrėtume į konkrečius darbus, tai šita Vyriausybė lenkų švietimui Lietuvoje sugebėjo padaryti tai, ko jūs būdami Vyriausybėje net nepradėjote daryti: ir valstybinį egzaminą lenkų kalba, ir vadovėlius, ir kita. (*Plojimai*) Dirbame, randame sprendimus, sutariame, ir aš siūlyčiau jums savo individualios politikos iš to nedaryti. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Viskas! (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos – G. Landsbergis ir E. Dobrowolska. Viskas, daugiau niekam...

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, iš tikrųjų jūs teisingai pasakėte, kad klausimas yra jautrus. Tokie klausimai, tokio formato, paprastai yra diskutuojami komitetuose, komisijose arba kokiose darbo grupėse. Kviesčiau tai ir daryti, čia išlaikant tiesiog diskusiją už, prieš, balsuoti, eiti pirmyn ir paraginti kolegas, jeigu reikia grįžti atgal, padiskutuoti tais formatais, kuriais tai yra daroma. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos – E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Dėkoju už suteiktą žodį. Tikrai neminėsiu nė vienos pavardės, diskusija neužsits. Aš tik... Man atrodo, jeigu atidarėme formatą, kai garsiai kalbame ir viešai kalbame apie dvišalius santykius, ir įpiname į tai tarptautines konvencijas, o tai yra vieša erdvė, kur tikrai mus stebi, tiek jus, tiek būtent pasisakančius, labai svarbu būti tiksliais. Jeigu minime tarptautines konvencijas, ypač reguliuojančias tiek švietimą, tiek gerosios praktikos ESBO dėl tautinių mažumų švietimo, atsiminkime, pagrindinis kriterijus, kuris visur egzistuoja – kokybiškas švietimas gimtąja kalba. Tai, ką jūs paminėjote, nėra pažeidžiama nė vienu dokumentu, kurį Vyriausybė priėmė. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų už – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, kalbėsiu trumpai. Šios rezoliucijos esminis dalykas, kiek aš matau iš teikėjų, atkreipti dėmesį į pertvarkos silpnąsias puses. Pripažinkime, kad silpnoji pusė yra vis dėlto kokybinių kriterijų šioje pertvarkoje nebuvimas. Daugiausia remiamasi kiekybiniais kriterijais, o ne kokybiniais, tai yra kiek vaikų klasėje ir taip toliau, ir taip toliau, pavėžėjimo atstumai ir kiti dalykai. Mūsų supratimu, dar nevėlu peržiūrėti ir įdėti kokybinius kriterijus tam, kad kuo daugiau regioninių mokyklų, gerų regioninių mokyklų, kurios sugeba užtikrinti aukštą ugdymo kokybę, išliktų.

Mes visi žinome, kad mokykla, kaip ir kiti kultūriniai centrai, yra tam tikri bendruomenės židiniai, kuriuose plėtojama vietinė, regioninė kultūra, formuojasi bendruomeniniai santykiai ir

visa kita. Todėl galbūt ne su visais punktais išeina sutikti ir šioje rezoliucijoje, bet grįžti prie kokybinių kriterijų ir prie ugdymo kokybės kėlimo mes turėsime anksčiau ar vėliau. Todėl palaikau šią rezoliuciją, bet tikrai diskusija dar nėra baigta, kad ir kaip karštai kas nors reaguotų.

PIRMININKAS. Ir paskutinė dėl balsavimo motyvų, šį kartą prieš kalbės švietimo, mokslo ir sporto ministrę J. Šiugždinienę.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Kolegos, aš gal tik kelis dalykus. Pirmiausia noriu akcentuoti, jog Vyriausybės nutarimas dėl tinklo taisyklių buvo patvirtintas prieš gerą dešimtmetį. Jūs, kolegos, būdami Vyriausybėje, taip pat tvirtinote taisykles ir, tarkime, skaičius 12 gimnazijos klasėje nėra mūsų Vyriausybės sprendimas, tai yra jau buvusios Vyriausybės sprendimas. Aš pasakyčiau labai atvirai – jis niekada nebuvo įgyvendintas. Kodėl? Todėl, kad mes leidome savivaldybėms prisimokėti. O aš jums dabar pasakysiu, ką reiškia prisimokėti ir, kaip sakoma, padengti mažų klasių finansavimą. Tai reiškia paimti iš kitų vaikų ir finansuoti kitą mažesnę mokyklą. Vadinasi, mes visada skurdiname švietimą. To negali būti.

Kitas momentas. Vakar kaip tik turėjome susitikimus su Skandinavijos ekspertais dėl įtraukiojo ugdymo. Danai mums sakė: žiūrėkite, čia labai maža klasė, joje yra įvairių poreikių turinčių vaikų, viena mažiausių, tai yra 16 vaikų, įvairių poreikių turinčių vaikų. Visos klasės Danijoje yra didesnės negu 20 vaikų.

Aš nesakau, kad didelė klasė yra labai gerai, jeigu tai yra virš 30 vaikų. Mes irgi sprendžiame šitą problemą, sprendžiame abi problemas. Labai maža klasė yra blogai, nes socialinis kontekstas yra labai sudėtingas, vaikai mokosi vienas iš kito, motyvaciją gauna vienas iš kito. Pamenu, kaip viena čia kalbėjusi kolegė sakė, kad koks skirtumas, palikime tuos kelis vaikus kaime, tegu jie ten būna, jie vis tiek nestos į aukštąją mokyklą. Aš nesutinku palikti kelių vaikų. Kiekvienas vaikas, ar jis būtų lenkas, rusas pagal savo tautybę, man yra labai svarbus. Todėl aš jam noriu sudaryti visas galimybes. Ir tai yra būtent apie kokybę, būtent apie kokybę.

Kitas dalykas. Mes šiandien, tą jau sakė premjerė, 20 % daugiau finansuojame tautinių mažumų mokyklas, mes pirmą kartą tinklo taisyklėse nustatėme išimtis tautinių mažumų mokykloms. Bet jums nerūpi tautinių mažumų mokyklos, jums rūpi politinis procesas ir man dėl to labai labai gaila. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuojame dėl rezoliucijos be pataisų. Kas už tai, kad rezoliucija būtų priimta be pataisų, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 105, balsavo 105 Seimo nariai: už – 45, prieš – 47, susilaikė 13. Rezoliucijai nepritarta.

16.42 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 221 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2046, Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 221 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2047 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Seimo statuto 221 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-2046. Pranešėjas – V. Gapšys. Tiesą sakant, mes turime dar vieną Statuto projektą, tai yra 2-11 klausimą. Jie yra gana panašūs ir pranešėjas galbūt vienu sykiu pristatytų abu. Tai yra Seimo statuto 221 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-2047. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Šitas klausimas, manau, visiškai neįtrauktas, tik apie interpelijas, todėl čia greitai bendru sutarimu galėsime sutarti, manau, patobulinti tą Statuto straipsnį ir konstruktyviai judėti pirmyn. Du projektai registruoti tik dėl to, kad prieš tai kilo abejonių dėl konstitucingumo, įregistravus panašų projektą, todėl mes įregistravome du variantus, kurie iš esmės labai panašūs – tobulina sudarymo tvarką komisijos, kuri parengia nutarimo projektą po interpeliacijos, tiksliau, interpeliacijai.

Jeigu pažiūrėsite Seimo statutą, Vyriausybei rengiant interpeliaciją, labai aiškiai yra nustatyta, kad projekto interpeliacijos rengėjai parengia ir nutarimo projektą. Mes šiuo atveju siūlome, kad tai būtų labai panašu: kaip rengiant Vyriausybei, taip ir ministrams ar premjerui rengiant interpeliacijos nutarimo projektą parengtų arba frakcijų atstovai, kurie pasirašė interpeliaciją, arba kitas Statuto variantas, kad būtų 2/3 iš interpeliaciją pasirašiusių asmenų ir 1/3 sudarytų frakcijų

atstovai iš kitų, kurie nėra pasirašę interpeliacijos. Tokiu atveju interpeliacija būtų skaidresnė, galima sakyti, aiškesnė procedūra, dažniau vyktų slaptas balsavimas ir, aš manau, tai leistų ministrams pasitempti.

Žinote, mes ir dabar matome pavyzdį, kaip šiandien pasakė turizmo asociacijų atstovai, kad neranda ministrės, tarkime, ekonomikos ir inovacijų ministrė nesugeba priimti net asociacijos atstovų. Tokiais atvejais reikia skelbti tokių ministrų paiešką, reikia skelbti interpeliacijas. Aš manau, tas instrumentas tikrai paragintų ministrus dirbti atsakingiau ir nuoširdžiau. Prašom palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs baigėte jau? (*Balsai salėje*) Žalia, gerbiami kolegos, galite įsirašyti. Tuoj patikrinsime dėl motyvų. Jūsų nori klausti šeši Seimo nariai. Jau dabar liko penki. Pirmas klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiamas kolega. Dėkui ne tik už tokį glaustą pristatymą, bet ir už siūlomas Statuto pataisas, nes jūs iš principo siūlote naikinti tas nuostatas, kurios daro interpeliacijos procedūrą, kaip čia taip švelniai pasakius, labai komplikotą arba išvis neįmanomą. Sutikime su tuo, kad Seimo nariams laisvai išreikšti savo valią dėl vieno ar kito ministro veiklos, kai už nugarų stovi politinių partijų vadovai, yra labai sudėtinga arba faktiškai neįmanoma bet kurioje politinėje partijoje, žinoma, išskyrus Darbo partiją.

Gerbiamas kolega, kaip jūs manote, jeigu vis dėlto būtų nepritarta tai Statuto pataisai čia šiandien, ar nereikėtų galvoti apie kitos Statuto pataisos registravimą, tai yra išvis naikinti interpeliacijos procedūrą kaip tokią, nes taip, kaip ji yra *surėdyta* dabar, jeigu nieko nebus pakeista, tenka pripažinti, iš principo yra neveikianti ir niekada nepriklausomos Lietuvos istorijoje nebuvo sėkmingai realizuota. Turbūt nebus ir artimiausiu metu, jeigu nebus jokių pokyčių.

V. GAPŠYS (DPF). Aišku, mes žinome, kad istoriškai niekada nėra įvykusi interpeliacija ministrui dėl procedūros tokio specifinio suformulavimo. Bet aš manau, iš tikrųjų kažkada ir premjerė prasitarė, kad reikėtų turbūt tada skelbti interpeliaciją Vyriausybei. Vyriausybės interpeliacijos tvarka yra šiek tiek kitokia, tai yra nutarimo projektą parengia tie, kurie teikia interpeliaciją. Tada būtų iš karto aiškus slaptas balsavimas. Aš manau, kadangi tokių interpeliacijų dabar kaupiasi, galbūt reikės pasinaudoti premjerės patarimu tiesiog rengti Vyriausybei, taip bus paprasčiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Būkite mano svečias, kaip sakoma.

V. GAPŠYS (DPF). Malonu susitikti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Laukiu nesulaukiu. Tik niekaip negaliu suprasti, jeigu jūs Seimui pateiksite atvirkščią nutarimą, negu dabar pateikė redakcinė komisija, kodėl jūs galvojate, kad bus kitoks balsavimo rezultatas. Jeigu jūs norite pabandyti Seime, ar yra dauguma, ar jos nėra, ar jūs parašysite „pritarti“ ir dauguma bus, ar parašysite „nepritarti“ ir dauguma vis tiek bus, nes tada nubalsuos prieš jūsų nutarimą. Kur jūs čia matote kokį nors didelį skirtumą nuo to, koks yra dabar? Jūs galite pagal Statutą nors P. Gražuliui pavesti tada tą nutarimo projektą parašyti asmeniškai.

V. GAPŠYS (DPF). Mes tikrai pavesime patiems kompetentingiausiems, kurie parengė interpeliacijos tekstą, parašyti tą nutarimo projektą, bet mes žinome iš jūsų vidaus, kad jūsų Vyriausybėje yra labai daug nepatenkintų koalicijos narių. Mes matome, kaip jūs juos atidžiai prižiūrite kiekvieną sykį gale sėdėdama, kad nenuklystų balsuodami, ir tą reikia jums daryti kuo toliau, tuo dažniau. Mes norime suteikti jiems laisvę slapta, nematant jūsų skvarbioms akims, uždėti kryžiuoką ir nepritarti vieno iš jūsų ministro ar ministrės atsakymams. Man atrodo, tai sudarytų galimybę ir jums pasitikrinti, ar visada jūsų ministrai dirba teisingai.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielas kolega, ar čia nėra tas atvejis, kai sunkiai sekasi pataikyti į vartus, tai bandai juos šiek tiek praplatinti, kad pavyktų, o ne, tarkime, treniruotis ar didinti kompetenciją, ieškoti argumentų, kaip įtikinti Seimo narius, jog galbūt vienas ar kitas ministras prastai dirba?

V. GAPŠYS (DPF). Jūs žinote, kad demokratijos ir autokratijos valdymo režimai skirtingi ir tie argumentai ir priemonės yra šiek tiek skirtingos. Mes bandome įtikinti demokratiškai, o jūs koali-

ciją suvaldote kartais autokratiniais metodais. Čia ne apie vartų dydį klausimas, o apie valdymo metodus.

Mes suprantame, kad jūs, aišku, net ir per slaptą balsavimą neleisite ateiti prie balsadėžės, bandysite juos sulaikyti kabinete, panaudoti kokius nors įtikinimo metodus, bet, žinokite, prasišverbia tie šviesos lašeliai, kaip sakyti, šviesos spindulėliai ir iš jūsų vis dažniau išgirstame, kad vis dėlto koalicijoje yra neramu, kad vieni ar kiti klausimai gali nesulaukti palaikymo ir kad ministrų darbas vertinamas kritiškai. Mes norime išlaisvinti jus, kad kuo daugiau jūsiškių galėtų savo vidinį įsitikinimą išreikšti balsuodami dėl nepasitikėjimo ministrais. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiama premjere, aš tikrai paruoščiau gal geresnį nutarimo projektą interpeliacijai nei visa opozicija. Pažiūrėkite, kokios mano paruoštos rezoliucijos dėl Kaliningrado srityje gyvenančių Lietuvos piliečių. Jums belieka tik balsuoti prieš, nes jūs neturite jokių argumentų pasisakyti prieš, todėl jūs neįtraukėte į rezoliuciją, bet Landsbergių radijas ir televizija net diskusijas tuo klausimu surengė.

Aš taip pat noriu pasakyti ponui, kolegai V. Gapšiui. Vytautai, taigi tu pats sakei, jeigu bus slaptas balsavimas, valdančioji dauguma užrakins juos kabinetuose ir neateis balsuoti. Tai tikrai problemos neišspręs. Žiūrėkite, kai opozicijos atstovai balsuodami išeina iš salės, mes galime suskaičiuoti – tą nupirko, tą nupirko, tas pabėgo iš salės, o dabar, jeigu juos nupirks slaptu balsavimu, net nežinosime, ką nusipirko iš opozicijos valdančioji dauguma.

V. GAPŠYS (*DPF*). Aš atsakydamas labai trumpai pasakysiu. Aišku, galime ir pajuokauti, ir visa kita, bet žiūrint ir teisiškai tai yra nenuoseklu. Vyriausybei interpeliacija visai rengiama *in corpore* vienokiu būdu, atskiriems ministrams ar premjerui – šiek tiek kitokiu būdu. Tai yra tam tikras nenuoseklumas, todėl aš manau, kad ir teisiškai sutvarkyti tai būtų gana logiška, juo labiau slaptas balsavimas tam tikrais personaliniais klausimais yra dažnesnis. Manau, gana logiškas sprendimas.

Todėl, atmesdamas visus tuos pajuokavimus ir tuos tam tikrus parodymus, aš manau, kad tai yra tikrai protingas pasiūlymas, kuris galėtų sulaukti ir valdančiųjų pritarimo, nes aš neabejoju, kad vis tiek mes esame demokratinė valstybė ir kada nors ir jūs organizuosite interpeliacijas ir galėsite pasinaudoti ta pačia Statuto nuostata.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinytis klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Jūs pristatėte save kaip Prometėją, nešantį Seimui šviesą. Tai aš noriu paklausti net kelių klausimų kaip Prometėjo. Jūs tikrai tikite, kad tai pagerins? Antras dalykas. Jeigu pagerins, ar tikrai bus lengviau atstatydinti Vyriausybės narį, ar tikrai jūs tada neprognozuojate, kad kitoje kadencijoje būsite valdančiojoje daugumoje ir tada mes lengvai atstatydinsime jus? Ir trečias klausimas. O kaip politologiškai? Iš tikro dažnas, net jeigu tai iš tikro pagerina atstatydinimą, dažna ministrų kaita yra gėris, tas nestabilumas yra iš tikro gėris?

V. GAPŠYS (*DPF*). Atsakydamas į tuos kelis klausimus jums galiu atsakyti taip. Dėl gėrio ar ne gėrio. Pirmiausia mes nekeičiame tų Statuto nuostatų, kurios neleidžia sudažninti, negu dabar yra numatyta. Tai yra tie terminai, tarpai išlieka ir nebūtų galima tam pačiam ministrui interpeliacijų daryti kas savaitę ar panašiai.

Kitas dalykas yra tai, kad mes tikime, ir aš jums pasakiau, kad ta nuostata yra svarbi ir jums. Jūs pradėjote kadenciją tokiais šviesiais šūkais, kad mes suteiksime ir opozicijai galimybę pasisakyti, mes būsim atviri, mes pripažinsime, jeigu ministrai suklydo ir nesugeba užimti savo pareigų. Tačiau tie šūkiai išgaravo, jų nebeliko. Todėl aš manau, kad čia yra ne tik iš šiandienos perspektyvos žiūrint, bet ir žiūrint iš tų, kas bebūtų opozicijoje, tai yra galimybė organizuoti interpeliacijas, interpeliacijas organizuoti tokiu būdu, kaip yra ir kiti Statuto straipsniai. Todėl aš manau, kad projektas yra vertas dėmesio, vertas tolesnių diskusijų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi, kurie norėjo.

Dėl balsavimo motyvų už – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, iš tiesų pajuokavome, pajuokavome šiek tiek, o dabar labai rimtai. Šitas klausimas nėra toks juokingas, kaip gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio, nes visų pirma, kai kalbame apie interpeliacijas, mes turime atsakyti sau į klausimą,

koks interpeliacijos tikslas. Man atrodo, kad visiems labai aišku, kad interpeliacijos tikslas yra patikrinti, ar vienas ar kitas ministras po vienų ar kitų savo veiksmų turi arba neturi politinį palai- kymą čia, Seimo salėje. Ir šiuo atveju mes prieiname prie labai svarbaus dalyko – prie balsavimo dėl personalijų arba personalijų vertinimo. Patinka mums tai ar nepatinka, bet interpeliacijos pro- cesas yra personalijų vertinimas, individualus ministro vertinimas. Ne veltui mes dėl teisėjų, dėl visų kitų pareigūnų, generalinio prokuroro, valstybės kontrolieriaus – bet ko, ką mes čia skiriame Seime, o skiriame labai dažnai ir labai daug įvairiausių pareigūnų, visi personaliniai balsavimai yra slapti dėl labai paprastos priežasties, kad mes matytume aiškia Seimo valią – aiškia, nepri- klausomą, niekieno nepaveikiamą. Tai yra labai svarbu.

Interpeliacijos tikslas yra ne išversti ministrą, kaip čia K. Masiulis sako. Žinote, Kęstuti, jeigu ministras taip dirbo ir taip tesugeba atsakyti į klausimus, kad bijo slapto balsavimo ir bijo pasitik- rinti realų politinį pasitikėjimą, vadinasi, tas ministras nevertas turbūt būti. Iš tiesų politinės ap- linkybės yra tokios, kad jis nevertas tęsti savo darbo, ir visiškai nesvarbu, kas yra valdančiojoje daugumoje.

Aš jums galiu drąsiai pasakyti, kad jeigu šis balsavimas būtų buvęs slaptas dėl interpeliacijų, šiandien žemės ūkio ministras K. Navickas nebūtų ministru. Šiandien mes būtume turėję kitą mi- nistrą, nes buvo labiau negu akivaizdu, kad valdančiojoje daugumoje nėra politinės valios palai- kyti šitą ministrą. Jis išsilaikė vien dėl to, kad partiniai vadai stovėjo už nugaros, kvėpavo visiems su vienmandatėmis, su sąrašais, su visais kitais svertais, kad padarytų įtaką Seimo nariams. Tai yra labai aišku visiems, net ir valdančiosios daugumos atstovams, kurie dabar žiūri sutikdami ir linguodami galvas.

Todėl mes tiesiog privalome pritarti šitai Statuto pataisai, privalome ją leisti toliau į diskusiją komitetuose, galbūt šiek tiek tobulinti ir gludinti, jeigu tai būtina daryti, bet mes privalome toliau diskutuoti tuo klausimu, nes taip, kaip yra dabar, procedūra tiesiog elementariai neveikia.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kolegos, visai rimtai šnekanč, yra kelių rūšių nepasitikėjimo balsavimai. Yra dėl Seimo skiriamų pareigūnų balsavimai dėl nepasitikėjimo jais, ten taikoma vienokia proce- dūra, ministrams – interpeliacija, arba nepasitikėjimas, yra taikoma kita procedūra, sudėtinges- nė – dvipakopė. Ar tenkina atsakymai į klausimus, jeigu netenkina, tada balsavimas slapta. Ne- norėkite numazinti, nužeminti ministrų iki kokio nors Aukščiausiosios Tarybos... Seimo paskirto pareigūno lygmens. Ministrai yra politiniai pareigūnai, kurių lygmuo yra gerokai aukštesnis.

Dar vienas dalykas, į kurį noriu atkreipti dėmesį. Čia nemažai buvo kalbama apie užrakini- mus kabinete ir panašiai. Užrakintas kabinete buvo kol kas šitoje kadencijoje tik vienas Seimo narys, beje, iš opozicijos, jam suplėšytos kelnės ir tai niekaip nebuvo susiję su interpeliacija mi- nistrams.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, visos nuomonės išsakytos.

Balsuojame. Šį kartą balsuosime dėl abiejų projektų: dėl Seimo statuto 221 straipsnio pakeiti- mo įstatymo projekto Nr. XIVP-2046 ir projekto Nr. XIVP-2047.

Užsiregistravo 103, balsavo 103: už – 45, prieš – 31, susilaikė 27. Projektams nepritarta.

Ar galime grąžinti iniciatoriams tobulinti? Ačiū, grąžiname iniciatoriams tobulinti. (*Balsai salėje*) Negalime? Balsuojame. Kas už grąžinimą iniciatoriams tobulinti, balsuoja už, kas galvoja kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 55, prieš – 47. Grąžinta iniciatoriams tobulinti. Replika. P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, aš, pavyzdžiui, tikrai nematau, kad šitos pataisos iš esmės spręstų problemą. Pavyzdžiui, konservatoriai, liberalai ir Laisvės partija nuspręstų neda- lyvauti balsavime, niekas neitų balsuoti, tada net nereikėtų čia kreiptis, vaikščioti ministrams ir prašyti opozicijos, kad nepalaikytų interpeliacijos. Tikrai šitas klausimas yra niekinis, bet palai- kiau tik dėl to, kad teikė opozicija.

Kitas dalykas. Gerbiama premjere, aš suprantu, kai konservatoriai ateina į valdžią, tai visos nelaimės prasideda – marai, įvairiausi karai, bet kodėl jūs turite tiek daug pagiežos? Aš visai ne- pykstu ant jūsų, mūsų nuomonės skiriasi, šypsaisi į jus žiūrėdamas, jūsų pasisakymus žiūriu, o jūs visada tokia savyje pikta. Iš kur jūs turite tiek tokio keršto, neapykantos kitiems žmonėms?

17.01 val.

Seimo 2022 m. spalio 11 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, yra toks prašymas, kad būtų galima leisti pristatyti artimiausių posėdžių, tai yra spalio 11 dienos, darbotvarkę. Nors yra Seimo Pirmininkė, bet, deja, ji negali to padaryti. Kviečiu Seimo Pirmininko pavaduotoją P. Saudargą.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Labai keistai skamba, yra Seimo Pirmininkė, bet jinai negali to padaryti. Tikrai linkiu greičiau sveikti, taisyti balsą. Gerbiamas Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas taip pat negali dėl objektyvių priežasčių. Visi serga, tai tenka man. Iš tikrųjų spalio 11 diena bus svarbi diena valstybės gyvenime. Pirmu klausimu bus pristatytas valstybės biudžetas – Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas. Taip pat susiję Valstybinio socialinio draudimo fondo, Pensijų anuitetų fondo biudžeto įstatymai, mūsų jau svarstyti šiomis savaitėmis, ir likę tik nemažai Elektros energetikos įstatymo priėmimų, taip pat kitų likę tik priėmimai – Ligos ir motinystės, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymų, Administracinių nusižengimų kodekso, Baudžiamojo kodekso, Religinių bendruomenių įstatymo, svarstyto taip pat šią savaitę. Dar paminėti susiję, visa puokštė, jeigu taip galima pasakyti, Privalomojo sveikatos draudimo fondo įstatymo, įskaitant ir tą, dėl kurio Seniūnų sueigoje opozicijos iniciatyva buvo taip pat sutarta, kad bus spalio 11 dieną. Ir kiti, susiję su pridėtinės vertės mokesčiu, jie buvo skirtingų kolegų, ir iš valdančiųjų, ir iš opozicijos.

Vėlgi tam tikra prasme formalūs dalykai – nacionalinių finansinių ataskaitų rinkinių patvirtinimas ir kiti dalykai. Nežinau, ką čia dar būtų verta paminėti. Darbotvarkę turite, jinai taip pat bus labai ilga – iki 19 valandos, plius dar trys rezerviniai klausimai. Toks vienas įdomesnis – tai dėl Lietuvos futbolo federacijos tiesioginio valdymo. Taip pat svarstymas. Tokia būtų mūsų gana intensyvi 11 dienos darbotvarkė.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti vienas Seimo narys – V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Lyg ir išgirdau, paminėjote, kad Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pataisos, jas iš šiandienos mes išbraukėme Seniūnų sueigoje, bus spalio 11 dieną?

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Neabejotina. Jūs girdėjote tiesioginį nuotoliniu būdu dalyvaujančio J. Razmos pažadą Seniūnų sueigoje. Į tai mes visi atsižvelgėme, taip pat ir Sekretoriatas, projektas yra darbotvarkėje.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių klausti. Kolegos, bendru sutarimu galime priarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.04 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1125(4) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pelno mokesčio įstatymo 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1125(4). Pranešėjas – A. Palionis. Pateikimo stadija.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turiu garbės, pasikeisdamas su kolega J. Pinskumi, jau ketvirtą kartą stovėti šitoje tribūnoje ir pristatyti šitą projektą, nes, Seimo nariai, vis pasiūsdavote mus tobulinti. Labai daug nesiplėsdamas noriu pasakyti pagrindinius aspektus. Pagrindiniai aspektai yra, kad savivaldybėse, neturinčiose ekonominio augimo požymių, būtų galima investuojantiems verslams taikyti nulinį pelno mokesť. Kodėl tai siūlome? Siūlome todėl, kad atsižvelgiame į kaimynines šalis – Estija ir Latvija jau senokai taiko. Nuo 2021 metų tai pradėjo taikyti Lenkija įmonėms pirmajame etape, įmonėms, kurių apyvarta neviršija 22 mln. eurų. Tai maždaug Lenkijoje sudaro 90 % visų mokesčių mokėtojų. Mes pirminiame variante irgi orientavomės į tą patį skaičių – 90 % mokesčių mokėtojų, buvome nurodę 10 mln. apyvartą, bet suprasdami, kad tai galėtų būti didesnė našta biudžetui, dabar patobulintame variante siūlome 8 mln. apyvartą.

Taip pat noriu atkreipti Seimo narių dėmesį, nes kyla klausimų diskusijose, kodėl tik ekonominio augimo požymių neturinčiose savivaldybėse. Noriu priminti, kad mes nuo 2021 metų esa-

me priėmę ir Lietuvos, ir užsienio investuotojams, kurie daro dideles investicijas, tai yra 20 mln. investicijas, ir sukuria ne mažiau kaip 150 naujų darbo vietų, 20 metų lengvatą pelnui. Atskirai Vilniuje – 30 mln. investicija ir ne mažiau kaip 200 sukurtų darbo vietų. Dar kuriant projektą nebuvo tai labai aktualu, bet šiomis dienomis, kai turime energijos kainų krizę, tai yra didelės energetinės sąnaudas, ir viešojoje erdvėje ne kartą teko stebėti, kad užsienio investicijos aplenkia Lietuvą. Tai šitas projektas pasitarnautų tam, kad mūsų vietos verslininkai galėtų investuoti ir kurti pridėtinę vertę. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmas klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielas kolega, iš tiesų žavi jūsų užsispyrimas, šį projektą teikiate jau ketvirtą kartą. Nuo tada, kai teikėte pirmą kartą, daug kas pasikeitė. Ekonomika, jos augimas pradėjo sparčiai lėtėti, palūkanos augti, infliacija taip pat muša istorines aukštumas, net ir realus eksportas pradėjo trauktis. Iš tiesų mažai kas svajoja tokiais laikais turėti pelną, ką jau kalbėti ir apie kažkokį pelno mokestį. Ar iš tiesų tai vis dar aktualus klausimas tokiu ekonominiu sunkmečiu? Ar nebūtų tikslingiau kalbėti apie elektros kainos galimus fiksavimus, kitas pagalbos priemones verslui, nei kalbėti apie pelno mokesčio lengvatas? Galbūt padėkime šį projektą į stalčių, palaukime šiek tiek geresnių laikų, kai pelnas vėl bus aktualus, ir prie jo sugrįžkime?

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, Mykolai, už klausimą. Išgirdau du klausimus, vienas buvo nusistebėjimas. Seimo posėdžių salėje mus priverčia tobulinti, pabalsuoti, kad atimestume – mes tikrai toliau ir netobulintume. Todėl čia taip ir išeina ketvirtą kartą.

Dėl jūsų nuogaštavimo, ar tai dabar aktualus klausimas, aš manau, kad visi klausimai yra aktualūs, o verslai pas mus yra skirtingi. Vieni verslai džiaugiasi pelnais ir galvoja apie investicijas, kitiems, kuriems reikalingos didesnės energetinės sąnaudos, taip, yra sunkmetis. Ir praeitą antradienį opozicija siūlė nemažai klausimų dėl to, kas susiję su energetinių kaštų lengvata, bet nebuvo pritarta. Aš manau, kad turėtume kalbėti apie visus klausimus ir nedėti į stalčių nė vieno klausimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas pranešėjau, aš manyčiau, kad jūs puikiai žinote, kad šiuo metu galbūt vienintelis sektorius turi milžinišką pelną, arba, kaip liaudyje vadinama, net viršpelinį, tai tie, kurie gamina elektros arba kitokią energiją. Tai ir vėjo parkai, tai ir saulės energijos parkai, nesvarbu, ir kiti šilumos gamintojai. Tai sukelia didžiulę naštą Lietuvos verslui. Ar nemanytumėte, kad galbūt reikėtų taikyti išimtį ir šitų verslų neatleisti nuo pelno mokesčio?

A. PALIONIS (LRF). Aš noriu atkreipti Petro dėmesį, kad šiame projekte yra ribojimas apyvarta. Jeigu tavo metinė apyvarta viršija 8 mln. eurų, o energetikoje apyvarta yra kur kas didesnė, jie net nepapuls į šį projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kadangi pranešėjas pasakė, kaip mums daryti, kad nebereiktų eiti penktą kartą, tai turime daryti išvadas. Bet visiškai rimtai, gerbiamas Andriau, populiariai pasakykite, kaip jūs dešifruojate frazę „savaimio ekonominio augimo požymius turinti savivaldybė“ arba neturinti savivaldybė? Aš nepagavau.

A. PALIONIS (LRF). Jeigu labai paprastai, žmoniška kalba, tai tokios savivaldybės, kai nei nuo mūsų Seimo sprendimo, nei nuo savivaldybės vietinių politikų sprendimo nepriklauso investicijų atėjimas į tas savivaldybes. Kauno miestas, Vilnius, kur yra sutelktos žmonių kompetencijos, logistikos centrai, kur jau sukurta infrastruktūra ir kur investuotojui yra patogiu ateiti, čia yra pagrindas. Bet šiaip visas šis reglamentavimas yra Vidaus reikalų ministerijos nutarimu įtvirtintas ir Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikoje yra naudojamas. Čia ne kas nors surasta, čia daug – ir kiek nutolusios darbo vietos, jeigu taip smulkiau, kiek iki darbo trunka nuvažiuoti, čia daug yra argumentų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi, kurie norėjo. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Galime bendru sutarimu pritarti projektui? (*Balsas salėje*) Balsuojame. Kolegos, balsuojame po pateikimo dėl Pelno mokesčio įstatymo 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1125(4).

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 55, prieš – 20, susilaikė 21. Po pateikimo projektui pritar-
ta. Kolegos išgirdo, ką reiktų daryti, kad nereiktų penktąkart pristatyti.

Kolegos, siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti
lapkričio 15 dieną. Galime pritarti dėl komiteto ir svarstymo datos? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Per centrinį mikrofoną – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Pirmininke, Vyriausybės išvados gal būtų galima?

PIRMININKAS. Taip, ir siūloma Vyriausybės išvada. Galime pritarti bendru sutarimu? Pri-
tarta bendru sutarimu.

17.14 val.

**Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas
Nr. XIVP-1612 (pateikimas)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo
projektas Nr. XIVP-1612. Pranešėja – L. Girskienė. Pateikimas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Šiuo pakeitimu siūlau atitaisyti klaidą, kurią Seimas padarė 2021 m.
birželio 17 d. priimdamas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo daugybės straipsnių
pakeitimus. Šiuo pakeitimu buvo leista nepavojingomis atliekomis užpildyti, pavyzdžiui, iškas-
tas duobes, taip pat naudoti nepavojingas atliekas landšaftui formuoti ir panašiai. Pakeitimais
siūlau nustatyti, kad nebūtų galima naudoti atliekų landšaftui formuoti ir negalima būtų užpil-
dyti jomis įvairių ertmių.

Kitas pakeitimas šio įstatymo yra susijęs su šlaku, nepavojingu, taip sakoma, šlaku, nors iš
tiesų jis yra pavojingas, tas, kuris susidaro atliekų deginimo metu. Šiuo metu ši masė nėra api-
brėžta kaip atlieka. Siūlau numatyti, kad šlakas, kuris susidaro po atliekų sudeginimo, būtų įvar-
dijamas kaip atlieka ir jo taip pat nebūtų galima naudoti ertmėms užpildyti ir landšaftui formuoti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, už trumpą pristatymą. Jūsų nori klausti penki Seimo nariai. Pir-
mas klausia A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš net savo vardo negirdėjau, taip tyliai šneka, pirmininke.

Iš esmės iš to, kaip jūs pristatėte šį klausimą, atrodo, kad pagrindinė problema yra, kad šla-
kas yra naudojamas inžineriniams statiniams, tinklams ir kitiems dalykams. Su klaidomis, aišku,
tas jūsų visas aiškinamasis raštas yra surašytas, reikėtų jas išsitaisyti, bet, žiūrėkite, jeigu valsty-
bės tikslas vis dėlto yra uždaryti tos žiedinės ekonomikos ciklą ir mes turime galimybę tą šlaką
naudoti tiems inžineriniams tinklams tiesti, o jūs galvojate, kad to daryti nereikėtų, tai gal galėtu-
mėte paaiškinti kodėl? Ir kodėl mes turėtume tuo šlaku kaip nors kitaip rūpintis, už tai turėtų
kažkas mokėti pinigų?

Bet koku atveju tai problemos neišsprendžia. Tik sukuria jų dar daugiau, kaip šiandien kal-
bėjote ir apie sklypų paskirčių keitimus. Išdygsta labai daug problemų konfrontacijos su bend-
ruomene ir kitos. Prašau patikslinti.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Taigi, gerbiamas kolega klaipėdieti, kandidate į Klaipėdos miesto me-
rus, jūs paskaitykite tiksliai, kas yra parašyta, išgilinkite į projektą. Visiškai ne į temą pasisakėte.
Čia yra nustatoma, kad tas šlakas, kuris lieka po atliekų sudeginimo, būtų įvardijamas kaip atlie-
ka, nes dabar iš viso neaišku, kas tai per produktas yra.

Kitas dalykas. Mes praėjusių metų birželio mėnesį leidome užkasti šiukšles iškastuose kar-
jeruose, leidome tą šlaką kratyti į duobes ir naudoti landšaftui formuoti. Ar jūs norėtumėte, kad
prie jūsų namų iš to šlako būtų supiltas kalnas ir apsodintas pušimis?

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama Ligita, kiek aš domėjausi, dėl šlako panaudoji-
mo buvo daromi tyrimai, ar gamtai nekenkia. Iš tikrųjų, kaip suprantu, būtų galima...

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš negirdžiu jūsų.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, labai didelis šurmulys ir pranešėja negirdi klausiančiojo.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Dėl šlako panaudojimo, kiek žinau, yra daryti tyrimai, ir gam-
tai jis nekenkia. Tai kaip ir galima toliau tęsti tuos darbus, užpilti ir tas ertmes, ir kelių, sakykime,

tvarkymui panaudoti. Bet jeigu mes priimtume jūsų tas pataisas, kur mes jį dėtume? Vėl turbūt augtų sąvartynai. Ar tai būtų išeitis? Gal pakomentuokite tada. Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų pripažinus tą šlaką atlieka būtų privaloma jį tvarkyti taip, kaip nustatyta atliekų tvarkymo taisyklėse, ir gauti atitinkamus leidimus. Čia nedraudžiama naudoti kelių statybai ir taip toliau, bet tokias atliekas... Tikrai aš nemanau, kad mes esame pasiruošę užpilti iškastus karjerus, duobes ir kitas vietas. Manychiau, kad čia iš tiesų yra žalingas dalykas, nes Vilniaus Gedimino technikos universiteto mokslininkai yra nustatę, kokia yra sudėtis to šlako. Iš tiesų ten yra labai daug sunkiųjų metalų ir kitų dalykų, kurie tikrai kenkia tiek žmonių sveikatai, tiek gamtai tuo labiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Ligita, aš gal tokį vertybinį klausimą norėčiau paklausti. Gal jau jūs supratote, kad jūs klystate, nes jūs nuosekliai bandote įrodyti, kad šlakas yra kažkas pavojingo. Pavyzdžiui, prieš metus, 2021 metų vasarį, jūs registravote projektą, kuriame šlaką pavadinote pavojinga medžiaga. Projektas atmestas.

Dabar jūs ateinate su kitu projektu, kuriame dėl šlako bandote vėl kažkaip nugąsdinti. Gerbiamas R. Juška važinėja po savo vienmandatę Jurbarkę, kelias veikia, paklota 9 tūkst. tonų šlako. Neimportavome nei baltarusiško, nei skandinaviško dolomito ar granito. Puikūs pavyzdžiai!

Kam ta bergždžia kova su vėjo malūnais? Kur jūs matote problemą? Jūsų politinė veikla visada paremta yra kažkur ieškoti priešo – kogeneracinės jėgainės priešas, dar kažkas priešas. Kokia problema yra? Kokią jūs čia dėl to šlako išvelgiate problemą, nes projektas po projekto? Mes matome, kad nei mokslinio pagrindimo jūs turite, nei kokios tarptautinės praktikos. Tiesiog jūs sugalvojate, parašote aiškinamąjį raštą, ateinate į tribūną ir politiškai manote. Kur problema yra?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš stoviu šitoje tribūnoje todėl, kad mes turime ministrą aplinkos priešą, kuris leidžia laidoti atliekas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Teko užsiimti tokia veikla, kai iš Olandijos atvežtos atliekos Lietuvoje buvo pripažintos neatliekomis ir buvo panaudota kelių tiesimui. Dabar čia bandoma uždaryti. Bet pasižiūrėkime kitus dalykus. Kai jūs kalbate apie ertmių užpildymą, skamba tai beveik įtikinamai, nes ten gruntiniai vandenys. Bet kraštovaizdžio keitimas yra ir terikonų formavimas. Pavyzdžiui, susiformavę terikonai prie „Lifosos“ 110 metrų aukščio. Belchatuve, Lenkijoje, yra 150 metrų aukščio iš atliekų suformuoti terikonai su įrengtomis kalnų slidinėjimo trasomis ir taip toliau. Jeigu taip kraštovaizdžio specialistai, poveikio aplinkai vertintojai nusprendžia, tai iš to gaunama ir aplinkosauginė nauda, ir socialinė, rekreacinė nauda. Gal čia per ribiai užsimojote – ne tik ertmių užpildymą, bet ir bet kokią kraštovaizdžio formavimą norite panaikinti?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš paprašysiu, gal šlako turėtojai, tvarkytojai atveš į jūsų sklypą pakratyti kokią priekabą šito šlako. Vilniaus Gedimino technikos universiteto Automobilių kelių mokslo laboratorija atliko komunalinių atliekų deginimo, pelenų, šlako mišinio cheminės sudėties tyrimą. Aš pacituosiu: „(...) ir nustatė, kad mišinyje yra žmonių sveikatai ir aplinkai pavojingų metalų, tokių kaip titanas, chromas, manganas, nikelis, varis, cinkas, švinas. Pastebėta, kad metalų kiekiai, esantys smulkiosios frakcijos sudėtyje, yra 1,9 karto ir netgi iki 3,16 karto didesni už esančius mažesnėje frakcijoje“. Taigi, aš cituoju mokslininkų tyrimo rezultatus, kuriuose yra aiškiai parašyta, kad tai yra daugybę sunkiųjų metalų turinti masė, kuri net nėra niekaip įvardinta šiuo metu. Tai bent jau įvardinkime ją kaip atlieką, kuri yra likusi po deginimo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūsų paklausė visi norintys.

Dėl balsavimo motyvų už kalbą P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama Seimo nariai, atlieka atliekai nelygi. Kiek supratau, Ligita kalbėjo, kad jeigu šitomis atliekomis užpiltume kažkokius griovius ar landšaftą, tai ten augtų labai vešlios pušys. Jeigu tos pušys augtų, tai gal nėra labai kenksminga ir ta atlieka?

Aš dabar pagalvojau, kai važiuoji į Jonavą, tai ten tikrai jau galima, kiek yra nuo perdirbimo trąšų supilta kalnų, ten gali tikrai dideles slidinėjimo trasas įrengti. Ten yra gamybos atliekos. Ar jos kenksmingos, ar jos nekenksmingos, nežinau, bet kadangi pristatinėja Ligita Kernagienė... Oi, Ligita, ne Kernagienė – mano patarėja yra Kernagienė. (*Juokas salėje*) Mano patarėja Kernagienė.

Ligita yra iš opozicijos ir kandidatė į Klaipėdos merus. Nors turiu daug abejonių, vis dėlto remiu šį projektą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolega, pristatinėjo Ligita Girskienė, jūsų dėmesiui.

Dėl balsavimo motyvų prieš – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Kažkaip čia taip jau buvo akcentuota, kad kai kandidatai į merus užsiima teisėkūra ir daro tai be skaičiaus, norėtusi, kad tai darytų bent jau kokybiškai. Šiandien mes turime dar vieną ydingos, paviršutinės teisėkūros pavyzdį, kai sprendžiama yra kažkas, nežinoma kaip, svarbiausia sprendžiama, nėra įvertinamas sistemiškumas ir sąsajos su kitais teisės aktais. Iš esmės joks poveikis nėra atliekamas, bet yra užsidedama varnelė, kad štai, žiūrėkite, aš pateikiau individualų arba neindividualų teisės aktą.

Jeigu mes siekiame kažko neleisti, tai šios problemos neišsprendžiame, jeigu mes siekiame ką nors įgalinti, irgi problemos neišsprendžiame. Šiandien su šlaku tikrai turime unikalią galimybę uždaryti žiedinės ekonomikos ciklą iki galo, tai yra nuo kažkokios medžiagos išgavimo, pagaminimo, suvartojimo iki pat pabaigos, tai yra panaudoti šlaką kelių tiesimui, tačiau užsiimame kažkokiomis beletristikomis ir bandome paskandinti visus dalykus procedūromis.

Per šoninį mikrofoną sako, kad ne apie tai, bet nė į vieną klausimą šiandien tribūnoje gerbiama prelegentė neatsakė, visi atsakymai buvo nukreipti į asmenis, uždavusius klausimus, ir tai atrodė kraupokai.

Iš tikrųjų turėtume susikoncentruoti, kaip spręsti tas problemas, užsiimti ta kokybiška teisėkūra ir baigti tas visas nesąmones, kurios čia yra daromos.

PIRMININKAS. Kolegos, balsuojame dėl įstatymo projekto. Replikos bus po balsavimo. Balsuojame dėl Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1612. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 100, balsavo 99: už – 40, prieš – 38, susilaikė 21. Po pateikimo projektui nepritarta. Kolegos, galima pritarti bendru sutarimu, kad būtų tobulinama? (*Balsai salėje*) Ne, balsuojame. Kas už tai, kad tobulintume, balsuoja už, kas prieš, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 44, prieš – 53. Per šoninį mikrofoną – repliką L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Kalbėjo mano jaunas kolegą, kuris per dvejus metus nė vieno teisės akto savarankiškai neregistravo. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Aš norėčiau paprašyti to jaunojo kolegos vis dėlto Klaipėdos mero rinkimus perkelti į Klaipėdą, o ne Seimo posėdžių salę, nes tikrai, gerbiamas jaunas kolegą, labai jaučiasi, kad jums norisi būti Klaipėdos meru, bet greičiausiai už jus čia balsuojančių nebus. Gal agitaciją vykdykite kitur.

PIRMININKAS. Per centrinį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, aš į Klaipėdos merus nepretenduoju, aš jau buvau du kartus Klaipėdos meru, bet aš esu gamtos mokslų daktaras, esu dirbęs Ekosistemų tyrimo institute ir jeigu aš paklausiu dalykiško klausimo, nereikia pradėti kalbėti, kad į mano kiemą atvešite ir subersite. Jeigu kas nors kitas paklausia, nereikia, kad jis yra gamtos priešas.

Gerbiama kolege, norėtusi pagarbos iš jūsų žmonėms, kurie pabando dalykiškai sužinoti, ar tikrai negalima kaip nors kitaip panaudoti. Tyčiotis iš kitų galima, bet tada nedejuokite, kad valdantieji tyčiojasi iš opozicijos – tai jūs tyčiojate iš valdančiųjų.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – B. Matelis.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau atkreipti visų kolegų dėmesį į paties įstatymo pristatymo formą. Įsivaizduokite, buvo užduodamas klausimas.

Reikėtų kaip nors atsakingiau pasiruošti pristatyti savo projektą. Klausimas užduodamas, aplinkos ministras išvadinamas priešu, tiesiog pavadinamas priešu ir daugiau atsakymų nėra. Toliau klausimą užduoda kolega Eugenijus, jam pasiūlo atvežti visą sunkvežimį atliekų į kiemą. Užduoda klausimą kolega A. Petrošius, jį išvadina kandidatu į merus. Ir netgi priėjęs prie mikrofono vėlgi kalba ne apie įstatymo projektą, bet apie tai, kad kažkas įstatymus pateikė ar nepateikė. Būkime malonūs, jeigu pristatome įstatymą, tai pristatykite įstatymą ir atsakykite į klausimus, bet nevadinkime vieni kitų priešais ir nevežkite atliekų į kiemą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (LRF). Norėčiau paklausti E. Gentvilo, tikrai jūs esate specialistas. Jūs man paaiškinkite, atliekos deginamos maždaug 1 tūkst. laipsnių temperatūroje. Tai kas gali likti, kokios kenksmingos atliekos, sudegintos 1 tūkst. laipsnių temperatūroje? Kas ten lieka? Man atrodo, kad ten tikrai neturėtų likti jokių kenksmingų medžiagų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Tik vienas prašymas. Nepaverskime Seimo salės tokia ne argumentų kalba, o *ad hominem* kalba. Iš tikrųjų nelabai gražiai klausosi.

17.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2057 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kitas darbotvarkės projektas. Kolegos, jeigu jūs leisite pristatyti rezervinį 2 klausimą. Mums reikia išspręsti procedūrinį klausimą dėl komisijų pirmininkų ir pavaduotojų. Šiuo atveju Seimo Priklausomybių prevencijos komisijos pirmininko pavaduotoju išrinktas Seimo narys T. Tomilinas. Aš pristatau nutarimo projektą, kad būtų galima priimti tokį nutarimą, kad komisija galėtų būti visos sudėties, su visais paskirtais asmenimis.

Norinčių klausiti nėra. Svarstymas. Dėl motyvų norinčių kalbėti nėra. Galime balsuoti dėl priėmimo? Atsiprašau, po pateikimo. Ar bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu. Ačiū. Svarstymas. Nėra norinčių...

Priėmimas. Nutarimas yra iš vieno straipsnio. Kas už tai, kad priimtume tą vieną straipsnį? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Balsuojame dėl viso nutarimo, kad paskirtume Seimo Priklausomybių prevencijos komisijos pirmininko pavaduotoju Seimo narį T. Tomiliną. Balsuojame. Balsuojame dėl rezervinio 2 klausimo – projekto Nr. XIVP-2057.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū. Užsiregistravo 93, balsavo 93 Seimo nariai: už – 93, prieš ir susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dėl vedimo tvarkos – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Dėl vedimo tvarkos. Aš norėčiau pirmininko paklausti argumentų, kodėl mes čia vėl blaškomės po tą darbotvarkę, džiazuojame ne iš eilės.

PIRMININKAS. Viskas, daugiau nesiblaškysime.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Bet jūs gal galite paaiškinti argumentus, kodėl dabar buvo balsuota ne iš eilės?

PIRMININKAS. Tiesiog pasitaikė toks momentas nuraminti aistras. Aš manau, kad tai labai gerai suveikė. (*Plojimai*)

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Aš atsiprašau, dabar ne pilnatis.

17.34 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1992(2) (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. L. Kukuraitis vietoj L. Savicko.

Replika po balsavimo – V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Tiesiog valdančiųjų vardu prašau opozicijos vienybės. Vienybės. Tikrai galime vieningai. Ačiū.

PIRMININKAS. Be to, negi jūs prieštaraunate, kad opozicijos atstovas būtų paskirtas komisijos pirmininko pavaduotoju? Taigi, prašom, gerbiamas kolega.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiame patobulintą Gyven-tojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, jį praeitą savaitę Sei-mas įpareigojo mus pataisyti. Tai ir darome. Tai yra apie NPD sulysinimą su MMA. NPD didini-mo reikšmė mažas pajamas uždirbantiems žmonėms, progresyvumui darbo užmokesčio srityje ir šešėliui mažinti valstybėje yra visiems aiški. Apie NPD didinimą ir jo prilyginimą minimaliam mėnesiniam atlygiui kalbame visi ir sutariame, kad tai reikia daryti. Klausimas tik, kada tai dary-ti? Nes ne kartą esu girdėjęs ir valdančiuosius, kad tai reikia daryti. Tai klausimas mums visiems: kada, jeigu ne dabar? Kada, jeigu ne dabar? Kai turime istorinę infliaciją, turime energijos kainų šuolį, gresiantį ekonomikos susitraukimą, taip pat turime Vyriausybės 2023 metams siūlomą be-veik 50 eurų mažesnę MMA, negu apskaičiuojama pagal bendrai sutartą objektyvią MMA skaičia-vimo formulę.

Galima suprasti argumentus, tačiau šis įstatymas, jeigu mes jį priimtume bent jau pateikimo stadijoje, įsileistume į Seimą, būtų labai aiški žinia mažiausias pajamas gaunantiems, kad, ne-paisant sudėtingos krizinės situacijos, tų, kurie dirba, pajamos augs. Šie žmonės norės lįsti iš šešė-lio ir uždirbti legalius atlyginimus. Dalis žmonių norės lįsti iš šešėlio ir uždirbti legalius atlygini-mus. Tai būtų ir jūsų, valdantieji, nuoseklos krizių valdymo politikos – didinti žmonių pajamas – tęstinumas, didinti žmonių pajamas.

Patobulintame projekte siūlome NPD didinti palaipsniui ir galiausiai 2025 metais jį prilygin-ti minimaliam mėnesiniam atlygiui. Siūlome, kad 2023 metais sudarytų 80 %, kad 2024 metais sudarytų 90 % MMA ir jau 2025 metais būtų 100 % MMA. Taip pat siūlome NPD, taikomą socia-liai jautrioms asmenų grupėms, suvienodinti, nediferencijuoti pagal turimos negalios lygį.

Dėl galimai didelių pinigų, nes tai buvo argumentas praėjusią savaitę. Iš karto sakau, ki-tiems metams reikės labai nedaug lėšų, labai nedaug lėšų. Mes skaičiuojame, kad iki 5 mln., jeigu lygintume su Vyriausybės įvardintu 625 NPD dydžiu. Mūsų skaičiavimais, kaip sakiau, 2023 me-tams reikia iki 5 mln. Ar tai yra dideli pinigai? Ar dėl to negalime visi susitarti, kad nuramintume visuomenę ir mažiausias pajamas iš darbo užmokesčio gaunančiuosius, kad laukia lengvesnė ir geresnė ateitis? Manau, kad tikrai galime.

Dar kartą dėkui už dėmesį ir kviečiu visus sutarti, kad NPD 2025 metais bus lygus MMA.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys – M. Majauskas.

L. KUKURAITIS (DFVL). Nėra.

PIRMININKAS. Jo nematau. Ką tik buvo savo darbo vietoje. Taigi, nėra norinčių klausti.

Dėl balsavimo motyvų prieš – Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kaip sakoma telefonų skambučiuose: ačiū už jūsų gerumą, kai yra skambinama paaukoti kam nors pinigų. Bet jūs puikiai žinote, kad Vyriausybė yra pateikusi pa-siūlymą ir dėl minimalios algos, ir dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio. Ateinančiais metais pagal sudėliotą biudžeto planą vienu atveju didėtų 15 %, tai yra minimali alga, o neapmokestina-masis pajamų dydis – 16 %. Tai yra įtraukta į ateinančių metų biudžeto projektą, atitinkamai su-skaičiuoti asignavimai, pajamų prognozės ir visa kita, tai yra priderinta prie visų kitų darbo už-mokesčio pokyčių.

Aš suprantu, kad visada galima sakyti, kad kažkoks vienas atskirai paimtas dalykas yra la-bai nedaug. Išties mes kalbame apie maždaug 8 eurų skirtumą į rankas žmogui, uždirbančiam minimalią algą. Bet, mielas kolega, vis dėlto gal būtų gerai svarstyti jūsų pasiūlymus jau tuomet, kai Vyriausybė bent jau turės galimybę savo pasiūlymus pristatyti, o ne be konteksto, taip sakant, nuspręsti, kad štai bus pateiktas šis projektas ir dabar mes svarstysime šitą projektą. Yra biudže-tas, yra daugiau dalykų biudžete, ne vien minimali alga ir neapmokestinamasis pajamų dydis. Žmonių, uždirbančių minimalią algą, ateinančiais metais pajamos ir taip augs gana ženkliai dėl abiejų sprendimų. Jūs dabar čia kalbėjote tribūnoje, atrodo, kad niekas tiems žmonėms nedidės ir reikia čia dabar padidinti, jūs padidinsite, labai rūpestingi. Aš vis dėlto siūlyčiau svarstyti biu-džeto visame kontekste, svarstyti Vyriausybės pasiūlymus. Turėsite dėl jų kokių nors savo pasiū-lymų, patikslinimų – Seime balsuosime, bet nesivelkime į keletą projektų tuo pačiu klausimu svarstymą tuo pačiu metu, kai skirtumas tarp tų dviejų projektų yra 8 eurai. Ačiū.

PIRMININKAS. Kadangi nėra bendro sutarimo, balsuojame dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1992(2). Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 89, balsavo 89: už – 41, prieš – 22, susilaikė 26. Projektui neprita.

Ar galime grąžinti iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*) Ne. Balsuojame. Kas balsuoja už, balsuoja už grąžinimą tobulinti, kas prieš, – už atmetimą.

Užsiregistravo 86, balsavo 86: už – 43, prieš – 43.

Kolegos, vis dėlto grąžiname iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*) Grąžiname. (*Balsai salėje*) Tai kad lygu. Jums taip patinka balsuoti! Balsuojame. Tai bent pasistenkite, kad būtų vienas balsavimas.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 43, prieš – 45. Atmesta.

17.43 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1375(2) (svarstymas)

Kitas projektas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1375(2). Svarstymo stadija. Nematau T. Tomilino. J. Urbanavičius pristatys komiteto išvadą.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Seimo Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti, dėl motyvų taip pat. Galime pritarti bendru sutarimu projektui po svarstymo? Ačiū, pritarta bendru sutarimu Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui po svarstymo.

17.43 val.

Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1848 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio proceso kodekso 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1848. Pateikimo stadija. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, gal pristatant šį įstatymą ir diskutuojant aistrų bus mažiau, nes jis nesusijęs nei su biudžetu, nei su pinigais, o su žmogaus teisėmis ir galimybėmis išreikšti savo teises teisėtai organizuojant streiką.

Jeigu aš jūsų paklausčiau, kas gali atsakyti, kada Lietuvoje buvo teisėtas, legalus streikas? Ar gali kuris nors atsakyti? (*Balsai salėje*) Opozicija nesiskaito, čia neteisėtas buvo. (*Balsai salėje*) Taigi, mieli kolegos, mes gyvename demokratinėje valstybėje, mes turime Konstitucijos 51 straipsnį, kuris leidžia žmonėms streikuoti. Deja, kai žmonės pamato, kad yra daug neteisėbės, ir jie nori savo teises realizuoti, pradeda veikti teisminiai procesai ir visą šį reikalą ilgam palaidoja.

Aš noriu priminti tokį kuriozinį atvejį, kai alus buvo gyvybiškai būtinas produktas, kai Klaipėdos pirmosios instancijos teismas pripažino ir uždraudė „Švyturio“ darbuotojams streikuoti, nes alus buvo gyvybiškai būtinas. Aišku, aukštesnio lygio teismas panaikino tą sprendimą, bet tai įvyko po gerų 3 savaičių.

Aišku, kad galimybės realizuoti savo teises streikuoti Lietuvoje yra beveik nulinės, bent jau šioje situacijoje. Jūs turbūt žinote, Vilniaus viešasis transportas niekaip negali realizuoti savo teisės streikuoti, nors viską daro pagal įstatymą pusantrų metų, „Achemos“ gamykla – metus ir taip toliau, ir taip toliau.

Todėl yra siūlymas paprasčiausiai ne toliau ten detalizuoti Darbo kodekse, nes, kiek suprantame, dėl Darbo kodekso visada Trišalė taryba, darbdaviai su savo pasiūlymais, o pakeisti Civilinio proceso kodeksą, kad netgi kai yra pateikiamas skundas dėl streiko, streikas galėtų vykti ir jo procesas nebūtų sustabdomas. Tai yra paprastas pasiūlymas.

Aš labai viliuosi, kolegos, kad jūs bent jau po pateikimo pritarsite ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas, ir Vyriausybė į tai sureaguos, nes tikrai mes iš demokratinės valstybės daromės visiškai

užreguluota valstybe, kur piliečiai tada perka bilietą į vieną pusę ir išvažiuoja dirbti į kitas valstybes. Sudarykime sąlygas čia išreikšti savo poziciją, kaip tai daro britai, kaip tai daro vokiečiai, kaip tai daro lenkai ir visi kiti piliečiai šalių, į kurias mes vis rodome pirštu arba norime lygiuotis į jas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti penki Seimo nariai. Pirmas klausia J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, be abejo, kad streikas yra viena iš demokratijos išraiškų, man atrodo, bet prisiminkime atvejį 1986 metais – Niujorke pradėjo streikuoti šiuokšlių vežėjai ir ištiko humanitarinė krizė. Aišku, buvo išspręstas tas klausimas, bet nuo to laiko Niujorke šiukšlių vežėjai tapo prestižine profesija.

Norėjau pasiteirauti, ar tos įstatymo pataisos iš esmės neprisidės prie tam tikrų piktnaudžiavimų? Aš suprantu, kad profsąjungos įgaus tam tikrą svertą, bet ar tas svertas nebus naudojamas perteklinai? Ar negalvojate, kad tai yra pernelyg geras botagas profsąjungoms tartis su darbdaviais?

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas mano kolega, ar jūs bandėte kada organizuoti streiką Lietuvoje? Jeigu jūs pabandytumėte organizuoti, perskaitytumėte įstatymą... Mes nekeičiame taisyklių. Taisyklės lieka tos pačios, tai yra visuotinis balsavimas, surinkti reikiamą balsų skaičių. Jeigu pasižiūrėsite, kiek įvyko streikų arba bandymų organizuoti, tai yra vienetai, nes yra labai griežtai įstatymu sureguliuota.

Aš jums galėčiau ne Niujorką priminti. Man teko būti Kopenhagoje, kai streikavo SID'o darbuotojai, tai yra tie patys šiukšlininkai, ir visa Kopenhaga skendo šiukšlėse. Bet tam ir buvo. Jie reikalavo vienų reikalavimų, darbdaviai – kitų. Vyriausybė priėmė sprendimą, kai jau nesusitariama, bet tai yra kolektyvinių derybų pasekmė, jeigu nesusitariama, streikuojama. Mes dabar uždraudžiame žmonėms siekti geresnių rezultatų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, iš daugiau nei 30 nepriklausomybės metų bene 20 metų vienokia ar kitokia forma valdžioje buvo socialdemokratai. Sakykite, kodėl jūs, būdami valdžioje, kūrėte totalitarinę valstybę ir neleidote žmonėms streikuoti? Kodėl jūs nepriėmėte tų įstatymų, kad jie galėtų streikuoti ir išreikšti savo nuomonę, bet dabar kažkaip susirūpinote? Aišku, gerai, kad susirūpinote, bet kodėl tik po 20 metų? Kodėl jums valdant buvo gerai, o dabar blogai?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Jeigu jūs pasidomėsite, mūsų laikais buvo streikų ir, taip sakant, teismai, o pirmiausia darbdaviai taip neišsidirbinėjo, liaudiškai pasakysiu, nes darbdaviai apskundžia sprendimą. Čia, sakau, dar kartą kartoju, niekas nesikeičia tvarkose, bet darbdaviai žinodami (kas gali paneigti?), žaisdami kartu tenisą, plaukiodami jachtomis, kaip „Švyturio“ atveju... kodėl nesusitarti? Buvo streikai, buvo palapinių miesteliai, mūsų laikais buvo priimtas Darbo kodeksas po 13 metų diskusijų Lietuvoje. Tai kad buvo padaryta. Ir griežtas. Liberalizuotas buvo vėliau irgi socdemų dėka, dėl ko mes pralošėme rinkimus, kai liberalizavome Darbo kodeksą. Ir streikų reguliavimas nebuvo pakeistas, nebuvo labiau liberalizuotas darbuotojų atžvilgiu.

Todėl priimu jūsų kritiką, kad ne viskas buvo padaryta, bet anais laikais darbdaviai šiek tiek kitaip žiūrėjo ir į darbuotojų teises, ir galimybes. Ir tokių kuriozų, kad pusantų metų reikia organizuoti streiką, Lietuvoje tais laikais nebuvo.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Mielas kolega, šnekate apie anuos laikus, bet „Švyturio“ alaus istorija irgi buvo anais laikais, dar iki jūsų atėjimo į valdžią, iki Darbo kodekso priėmimo. Geras pavyzdys, kuris gadina, kaip sakoma, medaus statinę ir duoda jums pagrindą tą kalbėti. Bet gal aš ne visai teisingai suprantu ir žiūriu iš kitos pusės, iš kitos varpinės. Ar čia nėra teisinės valstybės principų tam tikras pažeidimas, kad va, darykite, o paskui teisingumas savo pasakys, teismai savo pasakys. Dabartinė sistema leidžia priimti teisminės institucijos sprendimą ir galbūt užkirsti kelią arba atverti kelią. Tai, ką jūs dabar sakote, teisingumas luktels, pirmiausia profsąjungos interesus daryti streiką, o paskui gali paaiškėti, kad tai buvo neteisėtas streikas, bet tai bus jau paskui. Ar čia viskas gerai su teisine valstybe?

A. SYSAS (LSDPF). Nuo 2016 metų, jeigu streikas buvo organizuotas teisėtai, laikantis įstatymų, nėra nė vieno aukštesnio teismo sprendimo panaikinti. Vadinasi, mūsų reguliavimo klau-

mų nekyla. Kyla vilkinimo klausimų, todėl ir siūloma. Ir šiandien šitas straipsnis nusako, kokiais atvejais nereikia vykdyti, nesustabdomas procesas, kol teismas sprendžia. Čia nėra kas nors išskirtinio profsajungoms, tai yra jau kitos institucijos gali tuo naudotis, ir mes siūlome, kad ir profsajungos, jeigu jos teisiškai viską organizavo. Nes noriu priminti: profesinės sąjungos atsako savo turtu ir visomis kitomis išplaukiančiomis pasekmėmis už streiko organizavimą, todėl pas mus nėra savižudžių, kurie organizuoja streiką dėl to, kad nori organizuoti. Tai yra kolektyvinių pirmiausia derybų pasekmė, jeigu nesusitariama, jeigu nevykdoma kolektyvinė sutartis. Aš noriu, kad jūs žiūrėtumėte į tuos pavyzdžius, kurie šiandien yra, o ne grynai teorinį pagrindą, todėl iš to, kas vyksta Lietuvoje, ir kilo šitas pasiūlymas. Čia niekas piktybiškai nenori padaryti blogiau kam nors.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Paskutinis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš manau, kad streikai yra demokratijos dalis, ir nežinau, kodėl yra tiek prieštaraujančių šitam jūsų projektui...

A. SYSAS (LSDPF). Pamatysime.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). ...kuris iš tikrųjų yra teisingas. Pasižiūrėkime į Šveicariją, Prancūziją – mes galime pamatyti kone kiekvieną mėnesį tuos streikus. Tačiau tauta gali išsireikalausiti tai, ko valdžia nedaro žmonių naudai. Manau, tas kolegų iš anos pusės prieštaravimas yra, nežinau, šiek tiek sutrikęs, jeigu galima taip pasakyti. Aš jūsų šitai minčiai tikrai pritariu, nes darbdaviai... Tiek autobusų vairuotojų, tiek „Achemos“ tie streikai užsitęsė net pusantrų metų, metus. Tai yra neteisingas požiūris į žmones. Ačiū jums.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Aš nesutikčiau su jumis, kad kolegės iš pozicijos prieštarauja. Aš manau, kad tai yra normalus žanras klausti, ne kiekvienas domisi ir gerai žino visas problemas. Todėl šitas žanras ir reikalingas, kad paaiškintume, kokia yra reali situacija, ką mes galime pakeisti, kad atrodytume, taip sakant, ir europiniame kontekste šiek tiek daugiau. Jūs pasakėte – streikai negali prasidėti. Jie neprasidėjo, jie neturi jokio teisinio pagrindo pradėti streiką, nes jie žino, kad jiems reikės atsakyti. Čia ir esmė, leiskite žmonėms išreikšti savo valią. Ačiū, kolegės.

PIRMININKAS. Ačiū. Paklausė visi, norintys paklausti. Dėl balsavimo motyvų už – V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiami kolegės, man tikrai gyvenime teko organizuoti streikus ir, tiesą sakant, Lietuvoje iki šiol alus yra prioritetas prieš žmogaus gerovę, bet tai yra daugiau ne įstatymo, o teismų praktikos problema, kai teismai, pavyzdžiui... Aš nežinau, ar šitas įstatymas padės pakeisti tą teismų praktiką. Aišku, šis įstatymas leis vykdyti, pavyzdžiui, pirmos instancijos sprendimus, kaip suprantu, neįsiteisėjusius. Tai mažytis žingsnis į priekį.

Bet kalbant apie derybų galią šis žingsnis yra svarbus, nes derybų galia reiškia ne privilegiją, derybų galia reiškia žmogaus gerovę. Tai yra darbo santykių dalyvių gebėjimą susitarti. Pavyzdžiui, matai, jog Lietuvoje alus yra svarbiau už žmogaus gerovę, o tuo metu pamatai, kaip pažangios Europos šalyse dėl streikų lėktuvų, skrydžių kompanijų stoja veikla ir niekas dėl to nenukenčia, kaip tik laimi. Tad vis dėlto atrodo, kad mes esame labai toli ir mums reikia, ko gero, padėti visuomenei įgyvendinti tą derybų galią, kuri lemtų tiesioginę gerovę, ne kompensacijomis spręsti žmonių klausimą, kažkokiomis pašalpomis, o leisti žmonėms tartis.

Aš tikrai dėkoju ponui A. Sysui už šitą projektą. Tai būtų gera pradžia mums visiems susitarti – ir kairei, ir dešinei, ir įgalinti žmones.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš iš esmės pritariu, kad streikas yra demokratijos išraiška. Ir, be abejo, darbuotojai turi siekti geresnių ir oresnių darbo sąlygų. Tačiau ši priemonė, man atrodo, yra perteklinė. Išivaizduokite paprastą pavyzdį: kas būtų, jeigu Susirinkimų įstatymą panašiai koreguotume? Tada galėtų susirinkti gatvės aibės nepatenkintų vienu ar kitu klausimu žmonių ir neturėtų jokios teisinės atsakomybės už tai. Iš esmės aš manau, kad dabartinis teisinis reguliavimas Civiliniame kodekse atliepia subalansuotą poziciją. Darbuotojai gali kelti streikus, bet ne daugiau negu 50 % žmonių. Jeigu mes iš esmės panaikintume šitą saugiklį, kaip yra siūloma šiuo įstatymo projektu, kai kuriuose sektoriuose galėtume sukelti humanitarines katastrofas, nes kai kurie sektoriai, siekdami nebūtinai pagrįstai geresnių darbo sąlygų, galėtų tiesiog piktnaudžiauti šia nuostata. Ir tuomet kiekvienu atveju teks įsikišti nacionalinėms valdžios institucijoms. Aš ma-

nau, kad dabartinis Civilinis kodeksas veikia gerai, yra subalansuotas, o ši nuostata būtų perteklinė teisine prasme. Kviesčiau nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, išsakytos visos nuomonės. Balsuojame, kad gal galėtų komitetas pradėti svarstyti, nes tikrai įdomus klausimas. Ačiū.

Užsiregistravo 91, balsavo 91: už – 59, prieš – 2, susilaikė 30. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 22 dieną. Turbūt K. Masiulis siūlys dėl Vyriausybės išvados?

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gal ir pasiūlysiu, iš tikro norėčiau, kad ji būtų. Kolegos, būčiau balsavęs žaliai, už, bet girdžiu argumentą, kad nuo streiko niekas nenukenčia. Žinote, neskridai, na ir kas, kad neskridai. Autobusai nevažiuoja, nenuvažiavai, na ir kas. Į darbą taksi važiuoji. Na, niekas nenukentėjo. Žinote, argumentai tai tokie va.

PIRMININKAS. Kolega, turbūt tas streikų pasekmės pajutote kokiame nors Frankfurte, Paryžiuje ar kur nors kitur. Lietuvoje tokių dalykų turbūt nėra buvę. Replika – Petras... Atsiprašau, A. Sysas per šoninį mikrofoną.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš dar kartą gerbiu J. Džiugeliui. Šis įstatymas ne apie tai, ką jūs kalbėjote. Streiko organizavimo klausimai lieka tie patys. Tai yra streiko pradžios klausimas, tik tai sprendžia. Jeigu teisiškai viską padarai, gali streikuoti. Darbdavys kreipiasi į teismą ir sustabdo penkioms, po to dar penkioms, po to mėnesiui, ir viskas. Štai šios pataisos esmė. O jūs kalbate apie visiškai kitus dalykus.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Aš vėl taip labai atsargiai pabalsavau. Balsavau tik dėl to, kad opozicija siūlė. Bet, žiūrėkite, ne visada opozicija bus opozicijoje. Tikriausiai kitą kadenciją bus konservatoriai. (*Balsai salėje*) Kadangi konservatoriai užvaldę žiniasklaidą, tai bus vien tik streikai, nedirbs Lietuvoje jokia įmonė, gal net ir Seimas.

PIRMININKAS. Kolegos, pabaigame procedūras. Taigi kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymas – gruodžio 22 dieną. Galime pritarti? Ačiū, bendru sutarimu pritarta.

18.02 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2041, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 49 ir 69¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2024 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2041. Pateikimas. P. Gražulis – pranešėjas. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, yra daugiau mano pataisų dėl to paties įstatymo, tai gal aš galėčiau jas visas pristatyti? Ne. Tai nežinau. Na, gerai. Šiandien mano pagrindinis tikslas... Kaip žinote, šiandien diskutavo įvairių šakų asociacijų verslininkai ir jie aiškiai pabrėžė, kokia yra sunki būklė dėl aukštų energetinių kainų. Todėl mano siūlymas, atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos...

PIRMININKAS. Aš labai atsiprašau, gerbiamas pranešėjau. Jūs prašėte pristatyti kartu ir kitą energetikos.

P. GRAŽULIS (LRF). Taip.

PIRMININKAS. Bet jeigu jūs prašote, tada mes balsuosime dėl abiejų iš karto.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerai.

PIRMININKAS. Sutarėme. Kolega taip pat pristatys ir kitą – Elektros energetikos įstatymo 16, 49 ir 69¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2024.

P. GRAŽULIS (LRF). Taip, kadangi tikrai konservatoriams užteks vieno balsavimo atmesti visus mano projektus, bet vis tiek, kaip sakoma, sutaupysime kažkiek laiko. Matote, koks esu geranoriškas aš jums. (*Balsai salėje*) Bet aš norėčiau, kad mes truputėlį padiskutuotume gana geranoriškai. Šiandien ypač elektros kainos tikrai pakilusios 5–6 kartus. Verslai išgyvena labai sunkius laikus. Gali daugelis verslų neišgyventi. Štai ką tik po pietų diskutavo įvairių verslų atstovai. Buvo kavinių, viešbučių, taip pat medžio perdirbimo atstovų. Jie šaukia: mes neišgyvensime, mes

bankrutuosime. Mano yra pasiūlymas. Jeigu po pateikimo jūs pritartumėte, aš būčiau linkęs diskutuoti.

Štai vienas iš tokių siūlymų. Jeigu įmonė sumoka daugiau, reikia jai sumokėti daugiau nei 5 % už energetinius išteklius nuo jos apyvartos, virš dengia jau valstybė. Žinoma, aš sutikčiau, bet čia jau ne mano kompetencija, kad tai diferencijuotų Vyriausybė. Galima būtų tobulinti. Įvairūs verslai, vieni labiau imlūs energetiniams ištekliams, kiti mažiau imlūs energetiniams ištekliams. Tačiau jeigu Vyriausybė vis dėlto imtųsi gelbėti verslus, kaip, vis dėlto reikia pripažinti, surado nemažai priemonių kompensuoti augančias elektros energijos kainas gyventojams – to nė vienas net iš opozicijos nepaneigs, bet verslams šiandien vien tik skolintis, imti paskolas. Ir taip paskolas duoda tik tada, jeigu įmonės gana gera ekonominė būklė. Todėl vienas iš siūlymų – galima diferencijuoti pagal šakas, kad jeigu įmonė už energiją ar energetinius išteklius sumoka daugiau nei 5 % nuo apyvartos, tokiu atveju virš to skaičiaus, virš to procento sumoka, kompensuoja Vyriausybė.

Antras mano siūlymas. Man labai keista, kodėl vis dėlto mes fiksavome 2 tūkst. kilovatvalandžių, išduodami leidimus atsinaujinančios energijos šaltiniams? Pasirodo, dabar aiškėja, kad jau priimant šitą įstatymą, fiksuojant tą sumą buvo didelė dalis atsinaujinančios energijos išteklių išdalinta įmonėms. Ne toms įmonėms, kurios nori apsirūpinti savo reikmėms, gauti leidimus saulės jėgainėms, vėjo jėgainėms, o buvo faktiškai išdalinta be jokių lubų didžiausi kiekiai įmonėms, kurios užsiima perpardavimu. Todėl mano siūlymas yra, kad reikėtų pakelti lubas, vietoj 2 tūkst. gal turėtų būti 4 tūkst. kilovatvalandžių, tokiu atveju visas galias išdalintume įmonėms, kad apsirūpintų atsinaujinančios energijos šaltiniais savo reikmėms. Pavyzdžiui, labai lengva pažiūrėti pagal praeitais metais suvartotą kiekį. Tai būtų tikrai didžiulė pagalba. Žinoma, ne šiandien, bet po metų, po dvejų tos įmonės galėtų įsirengti saulės ir vėjo jėgaines.

Deja, kaip sako, Vyriausybė nuėjo kitu keliu ir pasiėmė tas galias įmonės, kurios nesiruošė apsirūpinti savo reikmėms, o užsiims bizniu. Kodėl toks sprendimas? Aš ir ministro D. Kreivio klausiau, atsakymo mes negauname. Kodėl? Ekonomikos ministras aiškina, kad imsime priemonių, iš tų, kurie užsirezervavo dideles galias ir jų nepanaudos, po pusmečio mes atimsime ir išdalinsime kitiems. Bet pusmetis labai ilgas laikotarpis. Aš manau, kad tikrai reikėtų ieškoti kitų sprendimų. Vienas iš mano sprendimų, siūlymų yra toks.

Dar yra kitas mano siūlymas dėl to paties įstatymo, rėmiausi Estijos variantu. Žinote, tai galioja šiandien ir fiziniams elektros vartotojams, kad aš sudaręs sutartį galiu bet kada tą sutartį nutraukti be jokių pasekmių ir pasirinkti kitą elektros tiekėją. Verslas, kuris yra sudaręs ilgalaikės sutartis, daugiausia pastaruoju metu sudaro tokias sutartis, įvarytas į kampą sudaro dešimčiai metų sutartis, aštuoneriems metams sutartis, gal šiek tiek šiuo metu mažiau mokėdamas. Jūs klausykite – aštuoneriems metams. Jis neturi pasirinkimo: arba bankrutuoti, arba šiek tiek mažesne kaina negu rinkoje sudaryti sutartis. Todėl aš siūlau, kaip ir Estijoje priimtas įstatymas, Lietuvoje tai galioja fiziniams asmenims, kad juridiniai asmenys galėtų be jokių pasekmių, be jokių baudų nutraukti ilgalaikės sutartis su elektros tiekėjais.

Dar vienas mano siūlymas yra, kad faktiškai įmonės, kurios gamina elektros energiją, perparduoda elektros energiją arba užsiima kitomis elektros energijos gamybos priemonėmis, negalėtų nusistatyti didesnio kaip 10 % atkainio. Yra Vyriausybės siūloma ir apribota valstybės įmonėms 5 % pelno, bet, jūs žinote, pelną *pakavoti* darant įvairiausias investicijas yra labai lengva. Todėl aš siūlau daug paprastesnį kelią, kad paprasčiausiai įmonės, kurios gamina elektros energiją, tiekia, perparduoda, negalėtų sau nustatyti didesnio nei 10 % atkainio. Tikiu gera konservatorių valia, kad po pateikimo šitiems mano įstatymams jūs pritarsite, juos patobulinsite ir tikrai priimsite. Visas verslas bus jums dėkingas, kitoje kadencijoje jūs turėsite absoliučią valdančiąją daugumą ir nereikės jums nei liberalų, nei Laisvės partijos, jokios koalicijos nereikės sudaryti. Matote, kaip aš rūpinuosi jūsų ateitimi.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Aš noriu paklausti gerbiamo Petro tik vieno dalyko. Jūs čia pateikėte gerų norų įstatymą. Ar jūs skaičiavote, kiek tai galėtų kainuoti? Mūsų biu-

džetas yra maždaug 15 mlrd. eurų. Jau dabar 1 mlrd. eurų bus įvairioms energijos paramoms išdalintas. Kiek jūsų dar čia milijardų kainuos?

P. GRAŽULIS (LRF). Žinoma, pripažinsiu, tai yra labai sudėtinga suskaičiuoti. Bet man specialistai, kurie teikė įstatymo pataisas, primetė, kad gal tikrai reikėtų apie 1 mlrd. eurų. Taip, dideli pinigai, bet jeigu verslas nebankrutuotų per tą... Galima šitas įstatymo nuostatas taikyti metus, dvejus metus. Aš tikrai linkęs diskutuoti. Jeigu verslas išsaugos darbo vietas, tai tikrai šitos visos investicijos atsipirks dešimteriojai. Aš manau, čia reikia tik ryžtingo ir principingo žingsnio.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kolegos, balsuojame. Kiek suprantu, vis dėlto turėsime balsuoti atskirai dėl abiejų projektų.

Dabar balsuojame dėl Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2041. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 85, balsavo 85: už – 32, prieš – 39, susilaikė 14. Projektui nepritarta. Galima gražinti iniciatoriams tobulinti? Ne.

Balsuojame. „Už“ – balsuojame už gražinimą, „prieš“ – už atmetimą.

Užsiregistravo 86, balsavo 86: už – 34, prieš – 52. Atmesta.

Kitas projektas – Elektros energetikos įstatymo 16, 49 ir 69¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2024. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuojame. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 35, prieš – 42, susilaikė 11. Nepritarta.

Balsuojame, ką toliau veiksime su tuo projektu, ar gražinsime iniciatoriams tobulinti, ar atmesime.

Galima. Neleidžia? (*Šurmulyš salėje*)

Užsiregistravo 87, balsavo 87: už – 34, prieš – 53. Ir šis projektas atmestas.

18.15 val.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2027, Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2028, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2029, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2030 (*pateikimas*)

Kitas kompleksinis darbotvarkės 2-13 klausimas, susidedantis iš keturių projektų, – Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo, Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo ir Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo projektų. Pateikimo stadija. Pateikėjas – L. Girskienė.

Toliau pirmininkauja Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Jarutis.

Atsiprašau, prieš pateikimą replika po balsavimo. Ligita, manau, nesupyks. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš taip norėjau nuoširdžiai padėti konservatoriams išlikti dar vieną kadenciją. Nepaisant mano žavumo, mūsų Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkei tikrai norėjau nuoširdžiai padėti ir prisidėti, bet jūs patys nenorite sau pagelbėti.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega. Aš vėl grįžau, pabandykime susisukti per valandą. Trumpi pristatymai, dar trumpesni klausimai. Gerai, prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Jau pusę minutės iš manęs pavogėte.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2020 m. lapkričio 3 d. priėmė nutarimą, kuriame konstatuoja, kad Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos rėmimo programos įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo tam tikrų punktų nuostatos prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Nors nutarimas priimtas dar 2020 m. lapkričio 3 d., iki šiol Lietuvos Respublikos Vyriausybė nėra priėmusi teisės aktų, kurie ištaisytų teisinio reguliavimo spragas, todėl šiuo metu specialiosios aplinkos apsaugos rėmimo programos veikia antikonstituciškai ir kyla abejonių dėl lėšų naudojimo ir paskirstymo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Šiuo metu (bandysiu trumpinti, kiek įmanoma) mokesčiai už teršalų išmetimą į aplinką, mokesčiai už valstybinius išteklius ir mokesčiai, sumokėti už medžiojamų gyvūnų išteklių naudojimą, yra skirstomi procentiškai dalimis valstybei ir savivaldybei. Mokestis už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių skirstomas tokia proporcija: 30 % į valstybės biudžetą ir 70 % į savivaldybės biudžetą. Mokesčiai, sumokėti už medžiojamų gyvūnų išteklių naudojimą, paskirstomi 50 % savivaldybei ir 50 % valstybei. Angliavandenilių išteklių mokestis įskaitomas 90 % į valstybės biudžetą ir 10 % į savivaldybės. Taip pat nustatyta bauda yra įskaitoma 90 % į valstybės biudžetą ir 10 % į savivaldybės biudžetą. Mokestis už valstybinius gamtos išteklius, išskyrus mokestį už medžiojamų gyvūnų išteklius, įskaitomas 80 % į valstybės biudžetą, o 20 % į savivaldybės biudžetą ir teisės aktų nustatyta tvarka naudojamas savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai finansuoti. Didesnio tarifo mokestis už valstybinius gamtos išteklius įskaitomas 90 % į valstybės biudžetą ir 10 % į savivaldybės biudžetą. Mokestis už medžiojamų gyvūnų išteklius įskaitomas: 50 % mokesčio už medžiojamų gyvūnų išteklius į savivaldybės biudžetą ir 50 % į valstybės biudžetą.

Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos tikslas yra finansuoti savivaldybių vykdomas aplinkos apsaugos priemones, siekiant kurti sveiką ir darnią aplinką savivaldybės teritorijoje. Programos lėšos laikomos atskiroje kaupiamojoje sąskaitoje ir naudojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymu bei kitais teisės aktais. Šitos lėšos pagal nustatytą tvarką gali būti naudojamos aplinkos kokybės gerinimo ir aplinkos apsaugos priemonėms savivaldybių teritorijoje, atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonėms, aplinkos monitoringo, prevencinės aplinkos atkūrimo priemonėms, visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonėms, želdymų ir želdinių apsaugos tvarkymo, būklės stebėsenų, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, inventorizacijos priemonėms, medžiojamų gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonėms ir panašiai, taip pat su Medžioklės įstatymu susijusioms priemonėms finansuoti.

Svarbu paminėti, kad Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas būtina perskirstyti. Ir aš šiais savo pakeitimais siūlau paskirstyti savivaldybės ir valstybės dalis taip. Mokesčiai už teršalų išmetimą į aplinką 100 % turėtų atsidurti savivaldybės pajamų dalyje. Mokestis už valstybinius gamtos išteklius šiuo metu yra 80 % ir 20 %, o aš siūlau 100 % skirti į savivaldybės biudžetą. Mokesčiai, sumokėti už medžiojamų gyvūnų išteklių naudojimą, taip pat 100 % turėtų atitekti savivaldybei. Didesnio tarifo mokestis už gamtos išteklius, mokestis už angliavandenilio išteklius, baudos už nuslėptus ir nedeklaruotus teršalus vietoj šiuo metu esančių dalių 90 ir 10 turėtų būti paskirstomi po 50 % į savivaldybės biudžetą ir 50 % į valstybės biudžetą. Taip pat mano pasiūlymais numatoma panaikinti Lietuvos Respublikos Konstitucijai prieštaraujančią nuostatą, kad Specialiosios programos lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetiniais metais, naudojamos kitiems metams numatytoms priemonėms finansuoti.

Trumpai tiek apie projektą. Atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirma L. Nagienė. Ruošiasi S. Gentvilas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama Ligita, labai gaila, nedirbote savivaldybėje, tai tikriausiai nežinote, kaip ir kur yra panaudojamos lėšos. Dar 20 % šitų lėšų nuo visų bendrų atitenka sveikatai, savivaldybėje yra Sveikatos fondas. Taip taip, nepurtykite galvos. Mano klausimas: kokios funkcijos dabar bus praplėstos savivaldai pagal jūsų pateiktą projektą?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiama kolege, jūs ne taip supratote. Kaip tik aš siūlau visus tuos išvardintus mokesčius skirti savivaldybėms, būtų naudojama pagal Aplinkos apsaugos specialiąją programą. Ir šitos lėšos negali būti naudojamos niekam kitam, išskyrus apraše numatytas priemones. Tai paliudys ir aplinkos ministras, jeigu jūs netikite. Aš siūlau vietoj to ankstesnio buvusio paskirstymo, kuris prieštarauja Konstitucijai, kaip nustatė Konstitucinis Teismas, po 100 % įvairių mokesčių atiduoti savivaldybėms. Tai yra savivaldybės gautų daugiau pinigų aplinkosauginėms priemonėms vykdyti.

PIRMININKAS. Ačiū, klausia...

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Tarp kitko, aš dirbau savivaldybėje ir taryboje buvau, ir dirbau tam tikruose komitetuose.

PIRMININKAS. J. Urbanavičius. Prašom.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš atsisakau.

PIRMININKAS. B. Matelis.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, sakykite, jūs išvardijote, jūs 100 % pasiimsite visus pinigėlius, kurie mokami kaip baudos, ir visa kita. Tai aš suprantu, kad jūs siūlote, kad savivaldybė iš tiesų perimtų visas tas funkcijas. Įvyks kokia nors ekologinė avarija, reikės kažkokių sudėtingų tyrimų, viską pasidarys pati savivaldybė, Aplinkos ministerijos nereikės, nes visas lėšas pasiima savivaldybė. Bus tokia kaip caro... Nes negali būti taip, kad jūs pasiimsite pinigus, bet funkcijas deleguosite Vyriausybei. Prašom nevadinti manęs priešu ir nevežti į mano kiemą šiukšlių. Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Nevešiu nei šiukšlių, nei priešu nelaikau. Iš tiesų ne taip suprantate jūsų mano pasiūlymą. Yra Aplinkos ministerijoje viena eilutė, būtent skirta Aplinkos apsaugos specialiosios programos lėšoms, ir tos lėšos yra naudojamos pagal griežtai nustatytą tvarką. Konstitucinis Teismas pasisakė, kad tos lėšos anksčiau būdavo paskirstomos neteisingai, tai yra prieštaravo Konstitucijai. Aš siūlau atitaisyti, kaip yra nurodęs Konstitucinis Teismas, nes Aplinkos ministerija kol kas dar neteikė šio projekto. Aš atlieku šį darbą ir siūlau mokesčius paskirstyti taip, kaip pasakė Konstitucinis Teismas.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Tikėjau, kad dar ministras pasisakys. Žinote, aš prisidedu prie tų, ne taip suprantančių jūsų projektą, ir klausimų jums neturiu.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. Klausiančių nebėra. Nuomonės už, prieš. Ačiū jums, Ligita. Visas, jūs atlikote savo darbą. Prieš kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš taip supratau projektą, todėl kalbu prieš, nes noriu paaiškinti, kam prieštarauja Konstitucija ir kas bandoma pataisyti. Tikrai nuo to niekas nepasikeis. Reikia turbūt paskaityti iki galo, kad išgirstumėte ir suprastumėte, kad iš principo Konstitucinis Teismas pasisakęs, kad tokių programų neturėtų būti. Tai reiškia, kad nei Aplinkos ministerija, nei savivaldos tokių programų neturėtų turėti ir lėšos turėtų būti skiriamos tiesiai iš biudžeto. Tačiau turbūt sugriūtų visa iki šiol tikrai neblogai veikianti sistema. Iš principo, paskyrus visus 100 %, visas lėšas savivaldai, turbūt įvyktų neprognozuojami procesai, žinant, kad Aplinkos ministerija iš tiesų atsakinga. Vien tik kalbant apie pajamas iš, tarkime, žvejų ar medžiotojų, visos žuvinimo programos faktiškai nutrūktų, nes jos yra finansuojamos iš šitos programos.

Toliau. Pusė medžiotojų lėšų, kurias sumoka, yra kompensuojama iš ministerijos. Dabar, žinote – stumbrų padaryta žala, taip pat vilkų padaryta žala, turbūt užsikurtų tokie neprognozuojami procesai, kokie iki šiol buvo valdomi tiek ministerijos, tiek savivaldos tarpusavio bendradarbiavimu. Tikrai manau, kad iš principo Konstitucinio Teismo iškeltų būtent probleminių situacijų, kad reikia panaikinti, tai neišspręstų – sukurtų dar daugiau chaoso.

Aišku, iš kitos pusės kalbant, jūs čia taip su kolega iš Klaipėdos tiems merų rinkimams ruošiatės ir bandote pagerinti tą savivaldos finansinę būklę, kaip sakau, bet tai tikrai nepadėtų nei savivaldai, o juo labiau turbūt daugiau būtų žalos negu naudos.

Tikrai, kolegos, šiuo atveju, manau, verta susilaikyti ir galbūt tobulinti, bet tikrai ne taip drastiškai. Kviečiu susilaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ačiū, gerbiamas kolega. Už kalba A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Na, kolegos, jeigu jau vėluoja Konstitucinio Teismo nutarimo įgyvendinimas, aš siūlau pritarti ir gavus Vyriausybės išvadą tiesiog tą projektą tobulinti. Ten jau galima diskutuoti, kokie ten nuošimčiai, kam ir kur eina. Bet išties Konstitucinio Teismo nutarimus reiktų įgyvendinti. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojame dėl Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2027 ir lydinių.

Balsavo 84: už – 24, prieš – 35, susilaikė 25. Atmesta. Tobuliname ar atmetame? Kas nori tobulinti, balsuoja „plius“, kas nori atmesti, balsuoja prieš.

Pagal balsavimo rezultatus aiškiai matyti, kad atmesta galutinai iki kito karto. Ačiū. Už – 29, prieš – 51.

18.30 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1884 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-14 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1884. Kviečiu pranešėją A. Butkevičių. Prašau, gerbiamas Algirdai.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, teikiu Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 71¹ straipsnio pakeitimo projektą. Šio PVM įstatymo projekto esmė yra ta, kad jeigu šiuo metu, aišku, daugiausia smulkieji verslininkai per metus iš Europos Sąjungos šalių įsiveža prekių už 14 tūkst. eurų, bet iš įmonių, kurios užsienyje moka PVM, tai jie PVM mokesčio nemoka. Bet jeigu per metus Lietuvos verslininkai įsiveš prekių iš Europos Sąjungos šalių daugiau kaip už 14 tūkst. eurų ir jas čia parduos, tada jie automatiškai taps PVM mokėtojais ir jiems PVM mokestis bus apskaitomas dėl sumokėjimo į biudžetą nuo metų pradžios.

Šio įstatymo projekto tikslas yra didinti šią ribą nuo 14 tūkst. eurų iki 30 tūkst. eurų. Matome, infliacija sparčiai auga, kainos kyla ne tik energetinių išteklių, bet ir kitų prekių. Toks yra įstatymo projekto tikslas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti pora kolegų. M. Majauskas. Prašau. Nėra Mykolo. Tada A. Palionis.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tik norėjau pasitikslinti dėl mūsų Lietuvos verslo iki 14 tūkst. Ar jiems yra per didelė našta? Aš taip įsivaizduoju, kad verslui kaip tik geriau tapti PVM mokėtoju, jeigu jie importuoja, galėtų atskaityti PVM. Kur ta nauda jiems nesiregistruoti PVM mokėtoju? Aš nesupratau iki galo.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Galiu pasakyti, kad šitas įstatymo projektas iš esmės yra parengtas gavus kreipimąsi iš smulkiųjų Lietuvos verslo atstovų. Jų asociacijai vadovauja Z. Sorokienė. Jie išdėstė motyvus. Iš esmės dėl to, kad kai kurie smulkieji rajonuose ir jiems vis dėlto tiktų toliau būti PVM nemokėtojais. Klausimas geras. Gal dėl to, kad paprastesnė buhalterinė apskaita.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonė už – I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Čia tam, kad niekas nesakytų, kad mes niekada jokiems geriams projektams nepritariame. Aš tikrai siūlyčiau šiam projektui pritarti po pateikimo ir paprašyti Vyriausybės išvados. Kadangi dabar Finansų ministerijoje yra rengiami ir kiti PVM įstatymo pakeitimai ir čia, Seime, yra įregistruotų dėl pagrindinės PVM registracijos ribos, tai problema yra, kaip sakė gerbiamas buvęs premjeras A. Butkevičius, kokia ta riba būtų teisingiausia ir pagal ką čia būtų taikliausia ją indeksuoti. Matyt, dar reikia truputėlį padiskutuoti ir paskaičiuoti, bet siūlyčiau įstatymo projektui pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Gal bendru sutarimu galime? Ačiū, bendru sutarimu.

Siūlomi komitetai. Biudžeto ir finansų komitetas. Ir Vyriausybės išvada. (*Balsai, juokas salėje*) Pritarta. Svarstymo data – lapkričio 15 diena. Ačiū.

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1912. Bet nematau G. Palucko. Tada praleidžiame.

18.34 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1886 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1886. A. Kubilienė. Prašau.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Vyriausybei paskelbus nepaprastąją padėtį, kai kuriems žmonėms buvo apribotos kai kurios teisės. Tuo tarpu minist-

rams, Vyriausybės nariams iš tikrųjų nei darbo, nei poilsio režimas nepasikeitė. Mano pasiūlymas yra būtent toks, kad minimalios kasmetinės atostogos Vyriausybės nariams nesuteikiamos, jei valstybėje paskelbta karo ar nepaprastoji padėtis. Iš tikrųjų jokių apribojimų dėl atostogų šiuo metu Vyriausybės įstatyme nėra. Suprantu ir pritariu, kad teisė į poilsį yra konstitucinė teisė, tačiau, kaip ir visos konstitucinės teisės, ji yra neabsoliuti. Jeigu yra kokios nors ypatingos sąlygos, jos gali būti proporcingai ribojamos. Manau, kad karas ir nepaprastoji padėtis būtent ir yra tokios aplinkybės, kurios gali riboti šitas teises. Manau, kad sutiksime, kad yra labai svarbu, kad būtų užtikrintas Vyriausybės darbas tuo metu, kad būtų siekiama apsaugoti valstybės nepriklausomybę, ūkio stabilumą, šalinant ir slopinant grėsmes, kurios yra karo ir nepaprastosios padėties metu. Galiu atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Yra norinčių jūsų paklausti. I. Pakarklytė. Prašau. Ruošiasi B. Matelis.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau, kad pranešėja patikslintų, jeigu būtų tikslinės atostogos, kaip nėštumo ir gimdymo, tėvystės, mokymosi, nemokamos? Pavyzdžiui, nėštumo ir gimdymo, ar irgi šiuo atveju tuomet kaip nors reikėtų negimdyti, ar koks būtų čia sprendimas?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Matau, kolege, jūs nesate susipažinusi su projektu, tai dar kartą pacituosiu – minimalios kasmetinės atostogos.

PIRMININKAS. Aišku. Ačiū. Ir B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, aš norėčiau... Prisimenu praėjusią kadenciją, kai per pandemiją, kai iš tiesų buvo labai sudėtinga situacija, tam tikra prasme nepaprastoji padėtis buvo, ir kai reikėjo rengti naują pandemijos suvaldymo planą rudenį, tuometis ministras kolega A. Veryga išėjo 3 savaitėms atostogų, nepaisant to, kad ir Prezidentas reiškė nepasitenkinimą. Aš suprantu, kad buvo pavargęs, matyt, reikėjo pailsėti, bet kodėl jūs tuo metu nieiškvojote A. Verygos, kad grįžtų? Reikia Lietuvai, nepaprastoji padėtis, reikia rengti planą kovai su pandemija. Dabar jūs prisiminėte šitą.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš dalies sutikdama su jūsų išsakytais argumentais, vis dėlto noriu patikslinti, kad mes išgyvename šiuo metu visiškai kitą laikotarpį, tai yra laikotarpį, kai iš tikrųjų esame ant karo slenksčio. Tai iš esmės labai daug keičia, tai mane ir pastūmėjo parengti šitą įstatymo projektą. Šiaip, aš manau, akivaizdu, kad tokiu atveju išvis nereikėtų jokio kažkokio projekto, bet žinojimas, kad karui iš esmės stovint ant mūsų slenksčio ministrai išvažiuoja į užsienį atostogauti, buvo tikriausiai paskutinis lašas, kuris mane ir pastūmėjo parengti šitą projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti norinčių nebėra. Nuomonių taip pat nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje: „Ne.“*) Kadangi nemačiau išsakytų nuomonių, tai... Gerai, balsuojame. Kas už tokį sprendimą, prašau balsuoti. Ministrė padedama atėjo balsuoti.

Užsiregistravo 85, balsavo 85: už – 31, prieš – 37, susilaikė 17. Atmesta.

Kas manote, kad reikia tobulinti, spaudžiate už, kas manote, kad reikia visiškai atmesti, spaudžiate prieš.

Už tobulinimą – 31, prieš – 52. Atmesta.

Replika po balsavimo – A. Kubilienė. Prašom.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau repliką po balsavimo. Iš tikrųjų, gerbiama valdantieji, šiuo savo balsavimu parodėte visai tautai, kad vienos taisyklės yra jums, o kitos taisyklės yra tautai. Lygiai taip pat kaip ir Alkoholio vartojimo įstatymas. Mes žiname, kad negalima darbo vietoje vartoti alkoholinių gėrimų, bet čia, Seime, turėsime tokį dalyką. Vienos taisyklės yra jums, kitos taisyklės yra tautai.

PIRMININKAS. Ačiū. Turėsime, neturėsime, bus matyti. B. Matelis, prašom.

B. MATELIS (TS-LKDF). Gerbiama kolegos, šiandien turime iš tikrųjų tobulą opozicijos darbotvarkę ir dabar, kaip tradiciškai jau yra įprasta, jūs pateikiate įstatymus ir patys nedalyvaujate juos priimant. Ar jūs susitarėte specialiai taip elgtis, kad būtų galima apkaltinti? Po to sako: jūs, konservatoriai, tokie ir anokie, geriate alkoholį ir visa kita. O patys į darbą nevaikštote, už ką jūs gaunate atlyginimą? Susirinkite, balsuokite ir laimėsite rinkimus.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Gal užtenka tų moralų čia. Visi mes turime ką vienas kitam pasakyti, bet tiesiog... Ačiū.

18.41 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 9¹ straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2020 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 9¹ straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2020. V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke.

PIRMININKAS. Pateikimas.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 9¹ straipsnio papildymo įstatymo projektas pateiktas atsižvelgiant į daugelio daugiabučių namų savininkų bendrijų pirmininkų iškeltą klausimą. Iš esmės dėl praeitais metais priimtų Žemės įstatymo pataisų mes sukūrėme situaciją, kad, bent jau kiek man žinoma, dalyje savivaldybių stringa automobilių stovėjimo aikštelių prie daugiabučių namų įrengimas. Kodėl taip atsitinka?

Pagal dabar galiojantį įstatymą tam, kad bendruomenė, tai yra žmonės, gyvenantys daugiabutyje, galėtų įsirengti aikštelę, jie, aišku, surenka savo lėšas tiems darbams, medžiagoms ir panašiai. Dalį tokių projektų finansuoja savivalda, bet štai atsiranda pareiga, be tų kaštų, kuriuos jie patiria įrengdami, mokėti atlyginimą už galimybę statyti statinius valstybės nuomojamoje žemėje. Šitas atlyginimas, pavyzdžiui, 365 kv. metrų plotas, kuriame norima įrengti aikšteles, kainuoja žmonėms beveik 21 tūkst. eurų, vidutiniškai po 1 tūkst. eurų vienam žmogui. Iš tiesų žmonėms, gyvenantiems daugiabučiuose, šita suma yra didelė, ypač žmonėms, kurie gauna pensijas, neigaliesiems. Apskritai šita suma, mano nuomone, nėra teisinga netgi vertinant nekilnojamojo turto, priklausančio valstybei, naudojimo principą, kad jis turi tarnauti viešajam interesui.

Aš suprantu (mes nagrinėjome genezę), kodėl šita nuostata atsirado. 2021 metais mes čia, Seime, priėmėme pataisas. Iš esmės mūsų pagrindiniai argumentai buvo tokie. Pavyzdžiui, verslą, kai jis įkuria, tarkime, automobilių stovėjimo aikšteles arba kokius nors statinius, iš kurių jis gauna pajamų, buvo siekiama apmokestinti. Bet, kaip sakoma, norėdami apmokestinti ir gauti naudą, mes apmokestinome ir visus paprastus žmones iš esmės papildomu mokesčiu, kuris yra neteisingas. Jo valstybė negauna ir dėl jo stringa, kaip minėjau, aikštelių įrengimas.

Be kita ko, dabar galiojantis įstatymas yra ir kliūtis įrengti vaikų žaidimo aikšteles, kiek aš girdžiu, ir, tarkim, sporto aikšteles prie namų. Todėl, gerbiami kolegos, mes teikiame kartu su kolegomis įstatymo 9¹ straipsnio pataisas, kurių esmė yra tokia. Pavyzdžiui, jeigu žmonės nori įrengti aikšteles arba kitus statinius, kurie ne ūkinės, komercinės veiklos tikslais, jie būtų atleidžiami nuo to vadinamojo atlyginimo už galimybę statyti statinius valstybei priklausančioje žemėje. Atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Bet jūsų klausiti niekas nenori. Ačiū už pristatymą. Nuomonių nori. Jeigu visos nuomonės už, gal nekalbame. Siūlau pritarti bendru sutarimu. Po pateikimo pritarta bendru sutarimu. Ačiū. Siūlomi komitetai. (*Balsai salėje*) Kaip sakote? Supratau. Kaip pagrindinis siūlomas Kaimo reikalų komitetas, papildomas – Audito komitetas. Siūloma Vyriausybės išvada. Aplinkos apsaugos komitetas? Papildomas dar vienas, trečias papildomas? Čia parašyta: Audito komitetas. Aplinkos apsaugos komitetas. Pataisome, gerai. Pagrindinis – Kaimo reikalų komitetas, papildomas – Aplinkos apsaugos komitetas. Taip pat Vyriausybės išvada. Svarstymo data – lapkričio 22 diena. Galime bendru sutarimu? Minutėlę. B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Čia juk kalbama apie visas savivaldybes. Tai yra savivaldybių žemės, jos ten planuoja, bendrauja su gyventojais. Jeigu nebus Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, bent jau kaip papildomo, tai...

PIRMININKAS. Pasiūlymą supratome. V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Dėl Vyriausybės išvados, nežinau, kokia prasmė ją siūlyti, nes tai nesusiję su kokiomis papildomomis išlaidomis iš biudžeto.

PIRMININKAS. Mes jau pritarėme bendru sutarimu, blogiau dėl to nebus. Ar bus blogiau?

V. PRANCKIETIS (LSF). Dar nepritarėme, dar susilaikėme nuo pritarimo.

PIRMININKAS. Jūs kvestionuojate, nereikia Vyriausybės išvados, taip? Tvarka.

V. PRANCKIETIS (LSF). Aš siūlau, nes tai bus tik proceso nutęsimas.

PIRMININKAS. Gerai. Tvarka. Gerbiami kolegos, kad Kaimo reikalų komitetas, pritarėme, kad papildomas Aplinkos apsaugos komitetas, pritarėme. Dabar yra pasiūlymas, kad dar papildomas komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime bendru sutarimu? Galime. Kolega V. Pranckietis sako, kad nereikia Vyriausybės išvados. Balsuojame? Gerai, balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas mano, kad reikia, balsuoja už, kas mano priešingai, balsuoja prieš. Už – jeigu reikia, jeigu nereikia – prieš.

Už Vyriausybės išvadą – 73, prieš – 10. Prašome Vyriausybės išvados. Svarstymo data – 2022 m. lapkričio 22 d.

18.48 val.

Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1837 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1837. L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų praėjusią kadenciją Seimas buvo priėmęs labai gerą įstatymą, būtent finansinė paskata atsirado pirmajam būstui jaunoms šeimoms. Tikslas buvo plėtra į regionus. Ir ta paskata buvo skiriama jaunoms šeimoms, tiems, kurie ruošėsi įsigyti būstą regione.

Šiandien šis teisės aktas, sakyčiau, yra visiškai neblogas, bet yra kai kuriais atvejais uždedama finansinė našta ir tas reglamentavimas dešimčiai metų. Jeigu, tarkime, aš noriu pagerinti būstą, jeigu norėčiau pagerinti anksčiau, atsirado man tokios aplinkybės, gimė, tarkim, neįgalus vaikas, aš negaliu pagerinti vien dėl to, kad yra nepraėjęs dešimties metų laikotarpis.

Todėl mes siūlome įstatymo pataisą – išplėsti atvejus, kai subsidija neturi būti gražinama, ir papildomai į sąrašą įtraukti, kad nereikia gražinti, jeigu siekiama pakeisti būstą į didesnę toje pačioje savivaldybėje, akcentuoju, jei būstas yra per mažas, pagal Paramos būstui įstatymą, nes tai yra prieštaravimas. Tai nebuvo numatyta ankstesniame įstatyme. Ir ar išsinuomoti, kai yra numatyta tenkantį vienam šeimos nariui... kai būsto naudingasis plotas vienam šeimos nariui yra mažesnis negu 14 kv. metrų.

Taip pat privalu atsižvelgti, kad būtų suteikta galimybė turėti atskirus kambarius neįgaliesiems asmenims, sergantiems sunkiomis lėtinių ligų, įrašytų į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, formomis ir vyresniems vaikams kaip devynerių metų, kai yra skirtingų lyčių. Iš tikrųjų mes pagerintume. Yra šeimų, kurios tikrai laukė ir turėjo finansinę galimybę įsigyti didesnę, bet jos turėjo gražinti subsidiją, kurią suteikė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Todėl kviesčiau palaikyti šitą projektą. Mes tikrai toliau padėtume šeimoms, jos toliau, kaip sakoma, kuria ir gerį, ir tos šeimos tvirtėja. Nes kartais gyvenime dviejų kambarių butą nusipirkai ir turi dešimt metų pragyventi dviejų kambarių bute. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Jūsų nori paklausti pora kolegų. Klausia E. Gentvilas, ruošiasi E. Pupinis.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Laima, aš tikrai palaikysiu šį įstatymo projektą, tačiau man atrodo, kad jis yra nukreiptas į vieną pusę, kaip dažniausiai būna, jaunos šeimos gausėja, didėja. Tačiau jūs apribojate tuos atvejus, kad jeigu, na, pavyzdžiui, atsitiko bėda šeimoje, sumažėjo ši šeima, išsiskyrė ir galbūt nori išsikeisti į mažesnę būstą, tai jūsų įstatymo projektas jau tokios galimybės nenumato. Jeigu komitetas svarstydamas numatytą ir tokią galimybę, ar jūs labai prieštarautumėte? Šiaip visiškai teisinga logika, bet būna kartais ir kitaip, kad tenka ieškoti mažesnio būsto.

L. NAGIENĖ (DFVL). Taip, gerbiamas Eugenijau, sutinku su jumis. Komitete aš pati dalyvavau, stengsiuosi prisijungti prie komiteto, kai bus svarstymas, ir tikrai išimtis pasižiūrėsime, taip

pat dėl kai kurių atvejų, galbūt dėl subsidijos dydžių. Teko kalbėti ir su ministerija. Tai irgi kai kuriuos straipsnius galbūt pasižiūrėtume.

PIRMININKAS. Ir klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tikrųjų kiekvienas, gaunantis būstą, sumažina šansą kitam, kuris stovi eilėje, laukia būsto. Nes jeigu jūs keisite vieną būstą iš esmės žmogui, tai vis tiek reikės tam tikrų finansinių resursų. Tai dabar kyla klausimas, ir taip kai kurie žmonės šiuo metu negauna tam tikro finansavimo, tai jūs, suteikdama geresnį būstą, atimsite iš kažko galimybę gauti paramą pirmam būstui.

L. NAGIENĖ (DFVL). Nieko neatimame, realiai nieko neatimame. Mes džiaugiamės, kad žmonės Lietuvoje yra galimybė praplėsti ir geriau gyventi. Aš tik tiek. Mes neatimame. Ir finansinių paskatų, papildomai lėšų net nereikia dėl šio teikiamo projekto. Papildomai lėšų tikrai nereikia.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonių prieš, už nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Galime. Pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Norėtume paprašyti Vyriausybės išvados. Kadangi šiuo metu „Strata“ atlieka šios programos vertinimą, tai, matyt, nereikėtų labai skubinti Vyriausybės, nes gruodžio pradžioje numatyta įvertinti šią programą, o paskui jau, matyt, pagal tai formuluoti Vyriausybės poziciją.

PIRMININKAS. Dėl Vyriausybės išvados taip pat pritariame? Taip. Svarstyti siūloma lapkričio 15 dieną. (*Balsai salėje*) Siūlykite datą tada. Šiaip tai Vyriausybė turi tam tikrą terminą, per kiek laiko turi...

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gal galima būtų paprašyti gruodžio mėnesį svarstymo, nes kol sulauksime „Stratos“...

PIRMININKAS. Gerai, gruodžio 15 dieną. Reikia pažiūrėti dabar. Gruodžio 15 diena tinka? Ačiū, pritarta.

18.54 val.

Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1740 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1740. K. Vilkauskas. Pateikimas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mielieji kolegos, šis projektas teikiamas visų frakcijų atstovų vardu, visų frakcijų pasirašė. Jis yra ekonomiškai naudingas tiek miškų urėdijoms, tiek visuomenei. Mažiau išleisime pinigų, daugiau padarysime kelių. Ir urėdijos, kurios turi 218 mažų karjerų, galų gale viltingai galės pilti toliau žvyro kelius miškuose ir padėti kartu savivaldai, nes kai kuriose gyvenvietėse gyvena žmonės, kuriems reikia važiuoti per tuos miškus į savo nutolusias vietas. Taigi siūlau pritarti teikiamam projektui. Ačiū. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Puikus pristatymas, trumpas, aiškus. J. Urbanavičius vis tiek nori pasitiksinti kažką.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Aš jau lyg ir atsisakiau, tik tiesiog palaikau šį projektą. Pasižiūrėkime į šį klausimą ūkiškai ir ekonomiškai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Viskas, Justinas nebekalbės. Bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. (*Balsai salėje*) Ne? Na, gerai, tada balsuojame. Stop, nutraukiame balsavimą.

Nori J. Urbanavičius pasisakyti už. Prašom. Na, buvome nusiteikę, kad bus bendru sutarimu, dabar žiūriu, kad neišeina. Prašau, prašau, Justinai.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Mielieji kolegos, aš dar kartą pakartosiu, tikrai vertinkime šį klausimą ūkiškai. Šiandien išžvalgyta yra teritorijų, yra nedidelių karjerų miškų teritorijose ir ūkininkaudami miškininkai turi pirkti žvyrą galbūt ir kitose savivaldybėse, didelius atstumus vežti, kad sutvarkytų kelius. Šiandien jie galėtų tą išteklį, pusės hektaro plotą, panaudoti keliams tvarkyti ir tikrai ekonomiškai būtų tiek urėdijai, neterštume gamtos, tiek keliai nebūtų apkrauti.

Tai labai svarbus projektas. Aš noriu pasakyti, kad urėdijos turi savo techniką tam. Pasakyčiau dar vieną dalyką – tas žvyras nebūtų pardavinėjimas, jis būtų naudojamas tik vidinėms reikmėms. Tikrai labai svarbus projektas ir būčiau dėkingas už palaikymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame. Užsiregistravo 81, balsavo 80: už – 51, prieš – 1, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 8 dieną.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Na, negi mes negalime nuspręsti be Vyriausybės tokio smulkaus klausimo? (*Balsai salėje*) Gerai, supratau. Galime bendru sutarimu pritarti? Gerai, pritarta, dėl Vyriausybės išvados taip pat. (*Balsai salėje*) Svarstymo datą jau pasakiau, gruodžio 8 diena.

18.58 val.

Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1184 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1913(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-21 klausimas – Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1184 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1913(2). A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau pradėti nuo to, kas paskatino šį įstatymo projektą. Šių metų gegužės 25 dieną Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje atliekant parlamentinę kontrolę, Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktorius komiteto nariams pateikė Lošimų priežiūros tarnybos sukaupią informaciją apie skirtumų pagal pateikimo būdą, formą, turinį bei prasilošimo galimybes tarp internetinių lošimų ir internetu teikiamų momentinių loterijų nebuvimą. Priežiūros tarnybos direktorius akcentavo, jog loterijų žaidimų gamintojai ir teikėjai yra tie patys subjektai, kurie gamina žaidimus lošimus organizuojančioms bendrovėms, taip pat Priežiūros tarnybos direktoriaus poziciją palaikė ir tarnybos specialistas, psichologas, dirbantis su Apribojusių savo galimybės lošti asmenų registru bei konsultuojantis prašymus teikiančius asmenis.

Taip pat pažymėtina, kad Europos Sąjungos teisės aktuose pabrėžiama, kad lošimų paslaugos – tai bet kurios paslaugos, kurios apima pinigų sumos statymą sėkmės žaidimuose, įskaitant loterijas ar lažybų sandorius, ir yra teikiamos fiziniu arba nuotoliniu būdu elektroninėmis priemonėmis atskiru paslaugų gavėjo prašymu. Daugumoje Europos Sąjungos šalių loterijos yra azartinis lošimas. Tai nėra laikoma azartiniu lošimu tik trijose Europos Sąjungos šalyse, tai Lietuvoje, Latvijoje ir Slovėnijoje. Interneto ryšio loterijos iš esmės atkartoja nuotolinių lošimų paslaugų turinį ir turi neribotą teikiamų paslaugų sklaidą, nuolat vykdo intensyvias loterijų paslaugų skatinimo kampanijas visuomenės informavimo priemonėse, žiniasklaidoje, televizijoje.

Šiuo projektu mes siūlome suvienodinti. Praeitų metų pavasarį Seimas priėmė ir praeitų metų liepos 1 dieną įsigaliojo Azartinių lošimų įstatyme, kad negalima bet kuria forma ar bet kokiomis priemonėmis skleisti informacijos ir atlikti įtikinėjimo veiksmų, įskaitant ir paties loterijų organizatoriaus organizuojamus specialius renginius, bandomuosius žaidimus, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašaus pobūdžio skatinamąsias priemones, skatinančias dalyvauti interneto ryšio loterijose.

Dar norėčiau atkreipti dėmesį, kad mes nepainiotume, kas yra internetinė prekyba loterijos bilietais ir kas yra momentinė loterija. Internetinė prekyba loterijos bilietais lygiai taip pat, kaip ir prekybos centre jūs išsigyjate, kada nors įvyks tas žaidimas, jo reikia sulaukti, o momentinė loterija yra sekundžių reikalas, kai jūs pastatote ir arba išlošiate, arba pralošiate. Jeigu žiūrėtume, tame pačiame komiteto posėdyje dalyvavo rinkos atstovai, tai tie internetiniai momentiniai lošimai visoje loterijos pajamų struktūroje sudaro, gegužės mėnesio duomenimis, 10 % visų parduodamų bilietų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti K. Masiulis. Prašau. Prašau, kolega.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū. Nebenoriu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimų nėra. Nuomonės už, prieš. Bendru sutarimu ar balsuojame? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai. Balsuojame. Pageidaujama balsuoti.

Užsiregistravo 72, balsavo 71: už – 53, prieš – 4, susilaikė 14. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 15 dieną. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

19.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-893(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-22 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-893(2). Svarstymas. Žmogaus teisių komiteto išvadą pristatys gerbiamas A. Valinskas. Prašau.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Labas vakaras, gerbiami kolegos. Žmogaus teisių komitetas praeitų metų gruodžio 15 dieną svarstė nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektą ir jam pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Bendroji diskusija. Prašau. Turbūt likite tribūnoje, galite išsakyti savo nuomonę svarstymo metu. Prašau.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų galbūt kiek keista, jog jau svarstome šį klausimą, nors dar nesame priėmę paties Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo pataisų, jos patį procesą kiek sutvarkytų. Pati iniciatyva šio pakartotinio projekto yra vis dėlto kaip ir Žmogaus teisių komiteto. Ne opozicijos, bet jūsų teisė rinktis, ką teikti. Suprasdamas šio klausimo tam tikrą problemišumą, stengsiuosi remtis tais argumentais, kuriuos savo nutarime išdėstė Europos Žmogaus Teisių Teismas. Dėl jo sprendimo šis klausimas vėl sugrįžo į mūsų darbotvarkę.

Vienas iš esminių prieštaravimų pripažinimui suteikti buvo idėja, kad „Romuvos“ veikla apskritai nėra religinė. Tai yra etnografinis būrelis ar kažkas panašaus. Kaip savo sprendime pažymėjo Europos Žmogaus Teisių Teismas, valstybės teisė vertinti religinių idėjų tikrumą, pagrįstumą yra labai siaura. Seimas, užsiimdamas tam tikra religijotyros saviveikla, pažeidė valstybei keliamus neutralumo ir nešališkumo kriterijus šioje itin jautrioje srityje.

Tiesą sakant, šitas klausimas jau seniai yra išspręstas ir jis yra išspręstas ne užsienyje, o čia, Lietuvoje. „Romuva“ jau beveik 30 metų turi jai Teisingumo ministerijos suteiktą religinės bendrijos statusą ir, kaip pažymėjo Europos Žmogaus Teisių Teismas, iki tol, kol „Romuva“ nepaprašė valstybės pripažinimo, niekam nebuvo kilę klausimų dėl būtent tokio jos statuso. Argumentas, apie kurį dabar kalbu, baigėsi niekuo kitu, kaip tik paradoksu, kad religinei bendrijai „Romuva“ negali būti suteiktas valstybės pripažinimas, nes jina nėra religinė bendrija. Teismas taip pat pažymėjo, kad (cituoju): „Vienas iš parlamentinio svarstymo metu išsakytų argumentų buvo tariamas ryšis tarp pareiškėjos bendrijos veiklos ir KGB ar Kremliaus politikos. Tačiau teismas atkreipia dėmesį, kad tokio įtarimo nepalaikė nė viena susijusi vidaus institucija.“ Šis kaltinimas pasižymėjo dideliu spekuliatyvumu ir selektyvumu, jo pagrindu nebuvo imtasi jokių tolesnių veiksmų „Romuvos“ atžvilgiu. Juk jeigu iš tiesų religinė bendrija kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, tuomet tiesiog nesuteikti jai valstybės pripažinimo, tačiau leisti toliau laisvai veikti yra absurdas. Jos keliamą grėsmę privalo būti aiškiai įrodyta, įvertinta ir tuomet jos veikla privalo būti arba apribota, arba nutraukta iš viso.

Nepaisant visų „Romuvai“ mestų kaltinimų, niekas iš šios veiksmų grandinės atlikta nebuvo. Tiesa, „Romuvos“ prašymas kone išimtinę tvarka buvo nagrinėjamas praeitos kadencijos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, kuris pripažinimo prašymui pritarė nė vienam komiteto nariui nebalsavus prieš. Gali būti, kad apie „Romuvos“ keliamą grėsmę atsirado kokių nors naujų duomenų, juos vis dėlto reikėtų įvertinti, tuomet juos reikia pateikti ir būtent tai su jais atlikti.

Galiausiai buvo mestas kaltinimas, kad pripažinimo „Romuvai“ suteikimas kažkokiu neaiškiu būdu kenktų kitoms religinėms bendrijoms arba krikščionybei apskritai. Yra keista girdėti tokį kaltinimą, kuomet vien tradicinių religinių bendrijų sąrašė Lietuvoje mes turime katalikus, protestantus, ortodoksus, musulmonus, žydus, karaimus – religijas, kurių tarpusavio istoriniai santykiai, švelniai tariant, būdavo labai įvairūs. Katalikų Bažnyčios dominavimo Lietuvoje nesu-

griovė nei tradiciškumo statuso dalijimasis su aštuoniomis kitomis religinėmis bendrijomis, nei valstybės pripažinimo suteikimas papildomoms keturioms religinėms bendrijoms.

Teiginys, kad pripažinimą turinčių bendrijų skaičiaus pakeitimas iš 13 į 14 staiga sugriauš visą sistemą, nepykite, primena labiau isteriją negu nuoširdų argumentą. Verta pacituoti visą EŽTT atsakymą dėl šio kaltinimo: „Teismas pakartotinai pabrėžė, kad tikro religinio pliuralizmo puoselėjimas yra gyvybiškai svarbus demokratinei visuomenei išlikti, o valdžios vaidmuo – ne pašalinti įtampas priežastį panaikinant pliuralizmą, o užtikrinti, kad konkuruojančios grupės toleruotų viena kitą.“

Tai nėra pirmas klausimas, kuomet dėl Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo mums reikia priimti galbūt asmeniškai ir sudėtingus sprendimus. Juk dar visai neseniai šitas Seimas priitarė Konstitucijos pakeitimui, siekdamas įgyvendinti vadinamosios R. Pakso bylos nutarimą. Jei Seimas, kaip įstatymų leidėjas, sugebėjo dėl priesaiką šiurkščiai pažeidusio žmogaus pakeisti Konstituciją, tačiau nesutiks religinei bendrijai, oficialiai jokių įstatymų nepažeidusiai, tiesiog suteikti pripažinimo, tai kur kas daugiau pasakys ne apie vieną ar kitą religinę bendriją, o apie patį Seimą. Jei neturime kitų argumentų, kaip tik tuos, kuriais grįsta Lietuvos pozicija jau buvo atmes-ta, tuomet siūlau tiesiog nebelikti *klaidoje*, atidėti į šalį asmeniškumus ir išspręsti šį klausimą būdu, derančiu su žmogaus teisėmis ir tam tikra prasme su šios institucijos garbe, ir pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ko gero, kolega faktiškai viską pasakė, kartotis tikrai nesinori, aišku, ką pasakė Europos Žmogaus Teisių Teismas. Gal tokia likimo ironija yra būtent „Romuvos“ religinei bendruomenei, kuri jau tada, prieš 60–70 metų, kalbėjo apie Lietuvą, apie Lietuvos pamatines vertybes, tai, dėl ko atėjo ir Sąjūdis, ir laisvė. Jie šventė tas šventes, kurios buvo draudžiamos, kaip Rasos šventė ir kitos tradicinės šventės, kurios yra giliai lietuvių širdyje. Norėčiau pacituoti žodžius ir visų pirma noriu dar pasakyti, kad aš pats esu krikščionis, tikintis žmogus. Beje, ir popiežius yra pasakęs, kad mes visi tilpsime šitoje žemėje, visi skirtumai telpa. Tokie žodžiai: mes siekiame, kad žmoguje ir bendruomenėje viešpatuotų santarvė, darna, žmogiškumas ir pagarba protėvių papročiams. Tikime, kad šios žmogiškosios dvasinės vertybės būdingos ir kitoms Lietuvos valstybės pripažintoms religinėms bendrijoms.

Kviečiu ištaisyti šią istorinę klaidą, nes 30 metų – vis dėlto daug praėjo ir žmonės turi teisę turėti savo skirtumus, ir gerbti tai, ką jie sukūrė iš protėvių. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Už nori kalbėti A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). „Romuvos“ byla, manau, Žmogaus Teisių Teisme praėjusią kadenciją tiesiog neturėjo būti, nes religinė bendruomenė tapo įkaite labai daugelio dalykų: tiek nesupratimo, tiek noro atkeršyti. Beje, Žmogaus Teisių Teismas pabrėžė, kad praėjusios kadencijos Seimo sprendimas buvo tam tikras politinis kerštas vienam asmeniui, jo aš neminėsiu. Išties žmonės buvo paversti įkaitais. Kai jiems pavyko laimėti Žmogaus Teisių Teismą, jie turėjo laukti dar gana ilgus metus, faktiškai dvejus metus jie laukė.

Tikrai labai raginu pritarti ir padėti tašką šitoje istorijoje. O tiems, kurie nori pademonstruoti savo išskirtinį lojalumą krikščionybei, palinkėčiau tai padaryti tuomet, kai jūs balsuosite dėl Partnerystės įstatymo.

PIRMININKAS. Prieš kalba V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašom.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Manau, kad per 1 minutę negalėčiau išdėstyti, kaip čia vienas kolega minėjo, mėgėjiškų teologinių argumentų. Tačiau atsimenu vieną knygą – būtent dabar dažnai minimo V. Putino ideologo A. Dugino 1995 metais išleistą knygą „Geopolitinė Rusijos ateitis“. Būdama jauna politikė, aš ją perskaičiau ir nepamiršau to puslapio, kuriame rašoma, kad vienas didžiausių Kremliaus priešų Lietuvoje yra Katalikų Bažnyčia ir kad Maskva ir Kremlius visomis išgalėmis turi remti tuos, kurie nepalaiko Katalikų Bažnyčios. Ten yra atskirai minima ir pagoniška pakraipa.

Tuo aš visai nenoriu pasakyti, kad reikia kelti kažkokias bylas „Romuvai“. Tačiau mano kolegų praeitoje kadencijoje abejonė dėl tam tikrų sąsajų, dėl tam tikrų galimų palaikymų iš anos pusės turėjo konkretų pagrindą – Kremliaus ideologo A. Dugino teoriją. Kas jis yra, šiandien tikrai niekam nereikia aiškinti, nors anais laikais dar nedaug kas buvo skaitę ir susidurdavau su tam

tikru nesusipratimu. Todėl aš balsuodama negalėsiu pamiršti A. Dugino ir jo raginimų Lietuvoje silpninti krikščionybę. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, nuomonės išsakytos, balsuojame.

Užsiregistravo 72, balsavo 71 Seimo narys: už – 34, prieš – 19, susilaikė 18. Po svarstymo atmeta. Atsiprašau, nepritarta. Po svarstymo nepritarta.

Dėl vedimo tvarkos – V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Aš iš tikrųjų neplanavau pasisakyti, bet, gerbiama Vilija, po to, ką jūs pasakėte, privalau reaguoti ir apginti žmones, kuriems mestas visiškai nepagrįstai visokių duginų ir Rusijos šešėlis. Ir štai kodėl.

Praėjusią kadenciją ši projektą svarstė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kaip papildomas. Dėl tokių pasakymų ir dėl tokių įtarimų buvo pakviestos atsakingos institucijos, labai rimtai visas komitetas į juos pasižiūrėjo, tiek pozicija, tiek opozicija, ir noriu pasakyti: nustokime klijuoti etiketes. Įsitikinimai svarbu, bet negalima klijuoti ir švaistytis etiketėmis. Negalima kiršinti visuomenės, jei nėra tam jokio pagrindo.

Todėl tikrai norėdamas apginti bendruomenę, kurios atžvilgiu nėra jokių duomenų, kad būtų susijusi su kokio nors Kremliaus ar kita ideologija, tikrai noriu jūsų paprašyti kaip buvusios europarlamentarės vis dėlto rinktis žodžius.

PIRMININKAS. Žinoma, per šoninį mikrofoną – V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Prieš mane kalbėjęs kolega padarė dvi klaidas. Pirmoji klaida, kad aš niekada neturėjau laimės būti Europos Parlamento nare. Gal būčiau ir nieko prieš, bet nebuvau.

Antroji klaida – aš neteikiau jokių kaltinimų šiai bendruomenei. Aš tik pasakiau, kad skaičiau A. Dugino požiūrį, išdėstytą jo knygoje, kuri vadinasi „Geopolitinė Rusijos ateitis“. Ši knyga yra visos dabartinės Rusijos ideologijos pagrindas. Ir tebūnie tai laikoma mano emocine reakcija į knygą, net labai individualia ir subjektyvia, aš pasakiau, kad aš negaliu jos pamiršti ir balsuosiu atitinkamai. Nieko daugiau aš ir nepasakiau.

PIRMININKAS. Ačiū. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš noriu atkreipti dėmesį kolegų, buvusių mano partijos ir kitų, kas norėjo, kad šis projektas pereitų. Jūsų balsavimas sutapo tikriausiai ir su T. V. Raskevičiaus nuomone. Taigi taip būna, sutampa nuomonės. O šiaip jums noriu pasakyti, kad Lietuvos krikštas įvyko XIV amžiuje, Žemaitijos, rodos, – XV amžiaus pradžioje.

PIRMININKAS. E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji, vis dėlto noriu pasakyti, kad išgirdęs šią kalbą pajutau begalinį nusivylimą. Žinote, tokiu būdu veikti ir tokias insinuacijas daryti, tai čia galima labai toli nukeliauti. Mes galime supriešinti bet ką su bet kuo, galime uždėti šešėlį bet kam ir nė už ką. Tai gi atleiskite, bet seniai buvau patyręs tokį nusivylimą.

PIRMININKAS. K. Masiulis. Prašom. Sakė, trumpai.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Viena sakinį. Kolegos, nei R. Paksas, nei „Romuva“ man simpatijų nekelia, bet Žmogaus Teisių Teismo sprendimus reikėtų gerbti.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Širinskienė. Tuoj.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Vis tiek, kolegos, situacija yra tokia neeilinė, kai turime Žmogaus Teisių Teismo bylą. Matyt, aš taip spėčiau, kad bendruomenė, jei kreipėsi vieną kartą, kreipsis greičiausiai ir antrą kartą, gindama savo teises. Aš vis dėlto siūlyčiau posėdžio pirmininkui pasiremti 261 straipsniu ir sugrįžti prie balsavimo, gal kai kurie kolegos persigalvos.

PIRMININKAS. Grįšime. R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Aš vis dėlto nesiūlau grįžti prie balsavimo, nes, kaip daug kas čia deklaravo, kad yra katalikai arba krikščionys, tai tikrai balsavo vien dėl to, kad neturi „kitų dievų, tik mane“ – yra Dievo įsakymas. Ir tikriausiai dėl to toks mūsų ir balsavimas. Vis dėlto palikime taip, kaip nubalsavome. Labai dėkoju, kad taip ir atsitiko.

PIRMININKAS. Ačiū. Na, ir paskutinis – R. Šarknickas. Prašom. Tikiuosi, paskutinis.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš norėčiau pasakyti kolegei, kuri minėjo, kad Maskva labai stengiasi susidoroti su Bažnyčia, bet prie tribūnos aš aiškiai irgi pasakiau, kad būtent religinė bend-

ruomenė „Romuva“ buvo taip pat persekiojama, kad nebūtų švenčiamos lietuviškos šventės, tradicijos ir panašiai. Turi būti adekvatu. Jeigu jau kalbame tą tiesą, tai kalbėkime atvirai, kaip yra iš tikrųjų. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos, bet vis tiek turime išspręsti tą situaciją. 153 straipsnis numato tris galimybes, kada po svarstymo yra nepritarta: 153 straipsnio 3 dalis sako, grąžinti projektą pagrindiniam komitetui tobulinti, 5 dalis sako, grąžinti iniciatoriams projektą tobulinti iš esmės ir 6 dalis sako, atmesti projektą. Trys alternatyvos. (*Balsai salėje*) Gerai, galiu įvardinti. Jeigu spaudžiame balsą už, balsuojame už tai, kad grąžiname projektą pagrindiniam komitetui tobulinti, jeigu spaudžiame minusą, neigiamą – grąžiname iniciatoriams projektą, jeigu spaudžiame „susilaikome“ – atmetame projektą. Stabdome balsavimą, pasirodo, dar neaišku. Kolegos, stabdome balsavimą. (*Balsai salėje*) Minutėlę!

Dėmesio, kolegos! Aš tuoj dar kartą pakartosiu alternatyvų balsavimą iš trijų variantų. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad grąžintume projektą pagrindiniam komitetui tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad grąžintume iniciatoriams projektą tobulinti iš esmės, kas balsuojate susilaikydami, balsuojate už tai, kad atmetume projektą visiškai. Balsuojame dar kartą.

Pagal balsavimo rezultatus nuspręsta, kad projektas grąžinamas tobulinti pagrindiniam komitetui.

19.23 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1789 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-23 klausimas – Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1789. Pranešėja – R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mielieji ištvermingieji kolegos, labai paprastas įstatymo projektas. Nacionalinės žemės tarnybos specialistai pamatė tiesiog spragą įstatyme, kad reikia supaprastinti dokumentų išdavimo procedūrą, sumažinti administracinę naštą, kai yra paveldimas miškas. Šiuo atveju Žemės įstatymas sudaro galimybę tokią, kad pažymos iš Nacionalinės žemės tarnybos jau nereikia, ir žmogus, atėjęs derinti savo turtinius veiksmus pas notarą, nebevaikomas į Nacionalinę žemės tarnybą. Kaip jau minėjau, paveldint mišką šitos procedūros reikia, jis eina į tarnybą, jis sumoka 11 eurų už pažymą ir taip toliau, ir taip toliau. Prašome suvienodinti šituos teisės aktus ir pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausti niekas nenori, turbūt ir už, prieš... (*Balsai salėje*) Taigi, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, kaip papildomas – Kai- mo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 6 dieną.

Dėl vedimo tvarkos – R. Tamašunienė. Ne? Atsiprašau.

19.24 val.

Kelių priežiūros ir plėtos programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1953 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-24 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtos programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1953. R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Mieli kolegos, nuo širdgėlos – prie vieškelio. Aš teikiu Kelių priežiūros ir plėtos programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo metu yra taip, dvi dalys sudaro visą programą: 67 % Kelių priežiūros ir plėtos programos lėšų naudojimo sąmatoje yra skiriama Lietuvos automobilių kelių direkcijai ir 33 % savivaldybėms. Dalinama pagal kriterijus. Iš tų 33 %, skirtų savivaldybėms, paliekamas rezervas valstybės svarbiems objektams, tai yra vietinės reikšmės keliams, kurie tampa valstybės svarbiais objektais. Aš siūlau valstybės svarbių objektų finansavimą perkelti į 67 % sąmatos dalį – tai yra, mano vertinimu, daug teisingiau. Visoms savivaldybėms padidės suma, kuri šiuo metu pagal šią metų programą yra 16 mln. – tai tikrai ženkliai suma, bet aš siūlau, jeigu toks rezervas reikalingas ir tokių objektų yra,

tą rezervą formuoti būtent iš 67 % Lietuvos automobilių kelių direkcijai skirtos sumos ir jį formuoti mažesni, nes ta suma didesnė, 5 %, bet proporciją išlaikyti panašią, tai yra apie 18 mln. eurų.

Aš nesiūlau keisti programos apimties, aš nesiūlau taikyti jokių išimčių, o, sakykime, rezervas, kaip jis buvo paskirstytas dabar, tikrai skirtas buvo viso labo septynioms savivaldybėms. Tai yra didieji miestai. Didieji miestai dar turi proporcinį dalijimą savo savivaldybių programos viduje. Taip pat didieji miestai gali pretenduoti į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos programą, tai yra kelių investicinės būklės gerinimas gerinant infrastruktūrą. Mano vertinimu, tai reikšminga suma visoms savivaldybėms pataisyti infrastruktūrą ir vietinės reikšmės kelius. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Toks klausimas, šiek tiek duriantis: jūs buvote praeitos Vyriausybės ministre. Nespėjote padaryti šitokio gero darbo?

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Metus buvau ministre. Kažkaip labai visiems patikau, matyt, nes metus buvau, o visi darbai kažkodėl man nurašomi, net Kelių programa.

Iš tikrųjų iš esmės buvo keista KPP programa. Mes patvirtinome naują įstatymą ir šiais metais jis buvo visai kitoks. Taip? Aš kovojau, kad būtų palikta žiedinėms savivaldybėms, priemiestinėms savivaldybėms, kur eismo intensyvumas didelis. Bet mes nematuoju eismo intensyvumo, o šioje programoje mes skirstome lėšas pagal kelių ilgį ir gyventojų skaičių.

Aš nekeičiu nei proporcijų, nei paskirstymo, tik tai manau, kad teisingesnis variantas – ne iš mažesnės dalies savivaldybės rezervą formuoti, o iš tos didesnės Kelių direkcijai skirtos dalies formuoti rezervą, jeigu tokio išvis reikia. Gal komitetas nuspręs, kad jo visai nereikia.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausiančių nėra. Už nori kalbėti K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų vertinant projekto reikšmę savivaldai yra tikrai didžiulė reikšmė. Aš stebiu tuos, kurie užsirašė prieš, kolegos kandidatai į merus, gal pavardžių neminėsiu, gal apsigalvos, atsiims savo žodį, bet tai yra tikrai savivaldybei išsigelbėjimo šiaudas vertinant ir taip mažėjančius pinigų srautus. Tikrai siūlau visiems – oponentams ar kolegoms, įsivertinti. Tai agitacijoje galėsite panaudoti ir parodyti, kaip jūsų kandidatas į merus balsavo dėl priemonės, kurią panaudojant tikrai galima padaryti didžiulį proveržį remontuojant, asfaltuojant, sutvarkant savivaldybių kelius. Tikrai žinoma, kaip sudėtinga prisibesti į Kelių direkciją netgi Seimo nariams, o merams iš esmės labai sudėtinga. Todėl tikrai įsivertinkite, gerbiami kandidatai, balsuodami šiuo atveju už šį projektą.

PIRMININKAS. Prieš kalba A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Panašu, kad kandidatuoju artėjančiuose rinkimuose greitai nebus galima išreikšti jokios pozicijos Seime – tiesioginiame savo darbe. Iš tiesų ne tiek toli nuėjome nuo šio klausimo svarstymo ir visai neseniai perėjome prie naujos sistemos, atsisakėme tų visų kišenių, kurios, manėme, yra ydingos. Šiandien sklido tų visokių kalbų, kad tas fondas, kuris yra sudarytas, bus panaudojamas neskaidriai. Pasirodo, buvo kitaip. Pakankamai normali procedūra įvyko ir tie pinigai buvo paskirstyti ne vienai ir ne dviem savivaldybėms.

Manau, kad yra per mažai laiko praėję, kad mes šituos dalykus keistume. Kol kas atrodo kaip pasiteisinusi praktika, manau, kad tikrai ne šiandien prie šito klausimo reikia sėdėti. O jeigu ateityje pasirodys, kad galima padaryti ką nors geriau, tada galbūt bus galima apie tai galvoti, bet šiandien turime pasiteisinusią praktiką. Siūlau nepalaikyti šios pataisos.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojame. (*Balsai salėje*)

Balsavo 77: už – 30, prieš – 30, susilaikė 17. Po pateikimo nepritarta. Tobuliname ar atmename? Balsuojame. (*Triukšmas salėje*) Replikuokite vienas kitam, kolegos, po posėdžio.

Balsavimo rezultatai rodo, kad visiškai atmesta, neleidžiama tobulinti. Už – 31, prieš – 43.

19.31 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1950 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-25 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1950. Prašom. V. Targamadzė.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Spalio 1 diena yra minima kaip Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena. Tiesiog siūloma papildyti besimokančių senjorų dieną. Kodėl? Trečiojo amžiaus universitetų Lietuvoje yra 70, asociacijų – 49, jie prašo, kad atsirastų tokia diena. Jeigu tai yra akstinas pagyvenusiems žmonėms, virš 65 metų šiandien jų yra 19,9 %, matyt, reikėtų mokslo metų pradžios proga jiems įteikti tokią dovaną. Siūlau palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti visgi pora Seimo narių. K. Masiulis. Ruošiasi K. Mažeika.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ar jums nekliūva tai, kad šis Atmintinų dienų įstatymas yra pats populiariausias ir čia Seimo nariai tiesiog demonstruoja savo išmintį? Kai kurie per ketverius metus tik tą ir teveikia – siūlo tokius dalykus.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Jeigu jūs man taikote, aš tikrai esu daugiau projektų pateikusi. O kreipėsi ir į jūsų kolegę P. Kuzmickienę, ir į mane Trečiojo amžiaus universitetų asociacija ir pavieniai žmonės. Kodėl nepadarius jiems malonumo ir nesuteikus tokios progos? Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū. Gerbiama profesore, tikiuosi, kad gerbiamas profesorius Kęstutis lygiai taip pat palaikys žmones, siekiančius mokslo visą gyvenimą. Tai tikrai puiki dovana tai bendruomenei, todėl manau, kad tie, kurie bent kiek mokėsi, mokosi ir dar ruošiasi mokytis, tikrai palaikys šitą projektą. Todėl didžiausios sėkmės jums.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Taigi, reikia laikytis mokymosi visą gyvenimą nuostatos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės. Už kalba V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamieji, šis klausimas nėra toks nišinis ir nesvarbus, kaip daug kas galvoja. Žmonės, studijuojantys trečiojo amžiaus universitetuose, išlieka aktyviais visuomenės nariais ir nuveikia daug gerų darbų. Šiuos žmones palaikyti nieko nekainuojančia priemone, tiesiog prie Pagyvenusių žmonių dienos prirašyti štai šiuos studijuojančius, tikrai nėra didelis dalykas, bet tiems žmonėms, čia jų iniciatyva, būtų didelis palaikymas. Aš labai pritariu.

PIRMININKAS. Prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jau ketvirtą kadenciją aš stebiu šį kūrybinį proveržį kuriant įvairias atmintinas dienas. Aš visada nuosekliai sakydavau, reikėtų visą šitą įstatymą kaip tokį panaikinti. Kas draudžia pagyvenusiems žmonėms, siekiantiems išsilavinimo, imti ir siekti to išsilavinimo? Niekas nedraudžia. Jeigu nutars kokia nors asociacija spalio 1 dieną švęsti tokią dieną, tegul švenčia – mes netrukdytume. Jeigu jie paprašys lėšų, tegu paprašo, ko gero, gaus. Jeigu kokia nors kita bendruomenė norės švęsti kitokią dieną – tegu švenčia, juk tai gražu, tikrai niekas tam netrukdo. Kodėl mes turime užsiimti tokia įstatymų leidyba, kuri pagal savo turinį yra tuščia? Ji nesukuria pridėtinės vertės. Sukuria vienintelę pridėtinę vertę – kad ta proga galime paprašyti pinigų iš biudžeto, bet galima ir be progos paprašyti pinigų.

PIRMININKAS. Gerai, nuomonės išsiskyrė. Balsuojame. Negaliu teikti, buvo skirtingos nuomonės.

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 59, prieš – 3, susilaikė 4. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti spalio 27 dieną. Galime bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Replika po balsavimo – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Labai trumpai kolegai. Iš tikrųjų turint tokią laipsnį kalbėti apie žmones, kad jiems reikia drausti švęsti arba kaip nors kitaip paminėti tą dieną... Manau, kad jūs prieštaraujete pats sau. Pats ne kartą darėte parodą Seimo vienoje ar kitoje salėje, galerijoje ir kvietėte žmones, tai lygiai taip pat sakykite – kam to reikia, kam čia rodyti. Galbūt tai yra tam tikra alternatyva, leiskime žmonėms tai paminėti, turėti tam tikrą saviraiškos formą ir tai turi turėti tam tikrą prasmę.

PIRMININKAS. M. Maldeikis dar turi... Gerai, gerbiamas Kęstuti, neduosiu. Pavardė nebuvo paminėta. Prašom. (*Balsai salėje: „Duokite žodį!“*) Dabar kalba M. Maldeikis.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Aš tik dėl žanro. Mes pasidarome darbotvarę, tai yra opozicijos darbotvarkė, sėdime iki 21 valandos, visi sėdime ir dabar balsuoja 66 žmonės, nes faktiškai visos opozicijos nėra salėje. Aš tiesiog norėjau pakviesti, kai kitą kartą opozicija sudarinės darbotvarę, kaip nors dėl to padirbėti.

PIRMININKAS. Pamokų čia mes pakankamai... Nebe. Nepyk. (*Balsai salėje: „Duokite, duokite!“*) Finalizuojame. Finalizuojame šios dienos darbotvarkę, jeigu leisite. (*Balsai salėje*) Nebuvo paminėta pavardė. (*Balsai salėje*) Prašom. Dieve brangus!

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Melavo.

PIRMININKAS. Prašom, Kęstuti.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Pirmininke, man neleidžiate atsakyti į melą ir šmeižtą. Ar aš bent viename sakinyje draudžiau? Aš sakiau – elkitės liberaliai. Tegu švenčia bet kokia bendruomenė kada nori. O sako, kad aš draudžiau. Žiūrėkite, čia yra bilietai, kažkada dėsčiau egzaminų kurse... (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Eugenijus nenori? Eugenijus.

E. GENTVILAS (*LSF*). Čia replikavo kolega, kad mažai sėdi opozicijos. Kam opozicijai sėdėti, jeigu mes balsuojame dėl jų projektų už juos? (*Juokas, plojimai salėje*)

19.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2056 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Puiku. Ačiū. Galutinis, paskutinis šios dienos sprendimas. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2056. Pateikimas. Yra du straipsniai. Gerai, prašom, V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Šviesiausias Seime, didelė garbė pristatyti jums paskutinį šiandien projektą su pasiūlymu sudaryti nuolatinę Jūrų reikalų komisiją. (*Juokas salėje*) Gerbiamieji, linksmai – tai linksmai. Didžiąją dalį Žemės rutulio sudaro jūra, mes visą laiką pabaigiame su pliažu. Tai gal pereikime per tą svarbią ribą? O dabar rimtai.

PIRMININKAS. Ša! Prašom ramybės.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Kuo skiriasi šita komisija nuo tos komisijos, kuri buvo iki 2016 metų? Yra šiokių tokių pakeitimų ir aš juos norėčiau pabrėžti. Dingsta žodis „žuvininkystės“, nes dabar aplinkos apsauga perėmė šią temą ir mes nebandysime su jais konkuruoti. Bet apie dalykus, kurie yra susiję su uostu, su laivyba, žinoma, kalbėsime. Taip pat atsiranda naujas segmentas – gynybos ir saugumo segmentas, nes per jūrą ateina visa pagrindinė mums pagalba ir šio sektoriaus sustiprinimas yra didelis prioritetas.

Visiškai baigdamas pasakysiu, koks pagrindinis artimiausias tikslas šios komisijos, jeigu ji bus sukurta. Tai Lietuvos nacionalinės jūrinės strategijos ir kitų strateginių dokumentų rengimas, taip pat dirbsime prie to, kas ateina pas mus – vėjo energetika jūroje. Trumpas pristatymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti nori E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Labai toks smulkiaburžuaziškai asmenišką klausimas. Asmeniškai sakiau, kad aš eičiau dirbti į šią komisiją. Galų gale pateikėme raštu mūsų frakcijos teikimą dėl mano dalyvavimo tos komisijos darbe, kažkaip reikia paredaguoti ir įtraukti. Mūsų frakcijos nė vieno žmogaus nėra įtraukta, tai siūlomės. Mes turime teisę turėti šioje komisijoje narį ir pateikėme net raštu siūlymą. Tai jeigu sutiktumėte. Ar ignoruosite ir eisite taip, kaip parašyta?

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Eugenijau, priežastis, dėl ko yra vienintelė frakcija, nedalyvaujanti šiame projekte. Todėl, kad atsakymas buvo toks: kai bus įsteigta, tada ir prisijungsime.

E. GENTVILAS (*LSF*). Atsiprašau, bet tai natūralu. Mes negalime teikti kandidato į komisiją, kurios dar nėra. Kai pamatėme šiandien darbotvarkėje, tai raštu teikiame. Prašau neignoruoti mūsų frakcijos.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Eugenijau, visiškai pritariu jūsų nuomonei. Manau, kad mūsų procedūrose yra klaidų, nes pirmiausia reikia komisiją įsteigti, o paskui jau atrinkti į ją kandidatus. Manau, kad iš tikrųjų Seimo valdyba ras būdų, kaip pataisyti šią problemą. Net buvo kalbama, kad mes jau turime ir nuostatus atsinešti. Kaip mes galime atsinešti, jeigu neaišku,

kas ką čia turėtų daryti. Visiškai pritariame jūsų loginiam mąstymui ir tikrai paprašysime, kad Liberalų sąjūdžio žmonės, konkrečiai jūs, atsirastumėte šitos komisijos dokumentuose pačią pirmą sekundę, kai tik tai bus galima padaryti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Daugiau klausiančių nėra. Noriu atsiklausti, ar Liberalų sąjūdis deleguoja oficialiai E. Gentvilą į šią komisiją? (*Balsai salėje: „Taip.“*) Taip. Taigi yra du straipsniai. Ar pritariame po pateikimo? Toks formalus klausimas. Aš taip supratau, kad seniai pritarta viskam, tik...

Svarstymas su pataisa, kad kaip 12 narys įtraukiamas E. Gentvilas, Liberalų sąjūdžio atstovas. Taip?

A. Petrošius norėjo kažką. Taip, per šoninį.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Negalima užsirašyti kalbėti. Ten mano vardas įrašytas su klaida, tai veikiausiai irgi turite pakoreguoti.

PIRMININKAS. Pataisysime.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkui.

PIRMININKAS. Dar viena pastaba: ne Andrius, bet Audrius Petrošius.

Tai 1 straipsnio priėmimas. 1 straipsniui – 12 narių – pritarta? (*Balsai salėje: „Pritarta.“*)

2 straipsnis su vardo pataisymu ir E. Gentvilo įrašymu. Komisijai iš 12 narių pritarta? Pritarta. Balsuojame. Kas už tokią komisiją, balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 71 Seimo narys: už – 69, prieš – 1, susilaikė 1. Komisija patvirtinta. (*Gongas*)

Skelbiu 2022 metų... (*Balsai salėje*) Jau buvo dabar registracija, ką tik balsavome. Skelbiu 2022 m. rugsėjo 29 d. popietinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abė Šindzas, Abe Šindzo (Abe Shinzo) 29
Abramavičius Arnoldas 41, 42
Adamkus Valdas 173
Adomaitis Kasparas 161, 181, 182, 183, 184, 187,
217, 364
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 34, 37, 80, 395, 489, 490
Aleksa Virgilijus 136, 373, 374
Aleksėjūnė Virginija 253, 254, 264, 391, 392, 393, 397
Amini Masa (Amini Mahsa) 424
Andrikiene Laima Liucija 38, 39, 40, 45, 55, 58, 60, 61,
64, 76, 80, 191, 208, 209
Anušauskas Arvydas 61, 78, 79, 107, 108, 309, 310,
347, 381, 383, 384, 385
Armalis Udrius 442
Armonaitė Aušrinė 132, 309, 358, 442, 443
Asanavičiūtė Dalia 401, 406, 407, 417
Augienė Vilma 238, 239, 240, 241
Ažubalis Audronius 388, 461, 462

Ą

Ąžuolas Valius 47, 129, 146, 178, 182, 185, 186, 187,
188, 189, 198, 199, 250, 294, 308, 322, 326, 328, 357,
365, 366, 380, 400, 431, 435, 448, 449

B

Bagdonas Andrius 47, 48, 51, 52, 85, 106, 128, 129,
130, 131, 145, 187, 261, 276, 277, 411, 412, 413, 414,
417, 420
Baidenas Džo, Džozefas (Biden Joe, Joseph) 46
Bakanas Gerimantas 402
Bakas Vytautas 105, 163, 164, 165, 318, 320, 330, 374,
375, 428, 429, 433, 476, 484, 490
Balčytis Zigmantas 190, 200, 201, 359
Bartoševičius Kristijonas 85
Basanavičius Jonas 173
Baškienė Rima 85, 125, 214, 257, 261, 367, 414, 451, 491
Baublys Juozas 117
Benkuskas Valdas 402
Beriozovas Vladimiras 284
Bičiūnas Tomas 312, 313, 332, 333, 457, 458, 459
Bičkauskas Egidijus 289
Bilotaitė Agnė 311, 346, 406, 407, 416, 417, 427, 428,
429, 430, 431, 432, 433, 450
Bobrovska Solomija (Bobrovska Solomija) 346
Borelis Žozepas (Borrell Josep) 56
Brantas Vilis (Brandt Willy) 285
Brazauskas Algirdas Mykolas 231, 283, 284, 285, 286,
287, 288, 289, 290, 294
Budbergytė Rasa 293, 356
Bukston Inger (Buxton Inger) 58

Burokienė Guoda 70, 72, 73
Butkevičius Algirdas 85, 96, 144, 145, 161, 162, 181,
198, 199, 204, 205, 272, 273, 295, 306, 308, 309, 355,
364, 377, 408, 409, 410, 447, 482

Č

Čepononis Antanas 47, 48, 54
Čeprackas Liutauras 437
Černiauskas Rimantas 443
Červinskas Eduardas 172
Čmilytė-Nielsen Viktorija 29, 30, 57, 58, 78, 82, 85, 94,
95, 100, 171, 346

D

Damalakas Ramūnas 445
Danielė Morgana 422, 423
Daugelis Osvaldas 286
Dobrowolska Ewelina 113, 114, 116, 117, 118, 119,
234, 235, 236, 237, 238, 308, 462
Dolinskas Vydas 288
Donelaitis Kristijonas 386, 387
Duginas Aleksandras (Dugin Aleksandr) 489, 490
Dulkys Arūnas 195, 198, 201, 202, 203
Dumbrasuskaitė Aida 125, 138
Dumbrava Algimantas 32, 42, 51, 70, 71, 72, 200, 239,
308, 385
Dungveckis Vaidas 446
Durbinas Ričardas Džozefas (Durbin Richard Joseph) 46
Dzeržinskis Feliksas (Dzeržinskij Feliks) 387
Džefersonas Tomas (Jefferson Thomas) 45
Džiugelis Justas 29, 47, 48, 49, 69, 70, 71, 72, 74, 164,
216, 217, 229, 297, 366, 367, 399, 447, 448, 459, 460,
475, 476, 477

E

Eizenhaueris Dvaitas (Eisenhower Dwight) 45
Elemanas-Jensenas Ufė (Ellemann-Jensen Uffe) 46
Elžbieta II (Elizabeth II,
Windsor Elizabeth Alexandra Mary) 82

F

Fiodorovas Viktoras 69, 70, 72, 146, 147, 148, 154, 356,
361, 363, 400
Fokas Vilius 124, 137

G

Gaižauskas Dainius 196, 197, 342, 346, 426, 428, 431,
432
Gapšys Vytautas 36, 40, 69, 70, 72, 91, 92, 113, 146,
168, 231, 331, 334, 341, 376, 408, 410, 463, 464,
465, 467

Geda Sigitas 386

Gedvilas Aidas 69, 70, 143, 144, 199, 213, 235, 240, 245, 271, 299, 309, 344, 345, 357, 358, 384, 404, 405, 432

Gedvilienė Aistė 54, 190, 367, 401, 451, 487

Gentvilas Eugenijus 37, 39, 40, 42, 43, 79, 98, 99, 154, 190, 206, 263, 277, 282, 306, 315, 317, 319, 320, 333, 342, 348, 369, 460, 466, 468, 470, 471, 472, 475, 485, 494, 495

Gentvilas Simonas 134, 150, 195, 198, 209, 210, 211, 212, 215, 249, 250, 251, 263, 344, 368, 396, 402, 435, 470, 480

Giraitytė-Juškevičienė Vaida 69, 70, 72, 243, 265, 266, 334, 364

Girskienė Ligita 148, 149, 157, 210, 236, 270, 300, 308, 315, 344, 348, 368, 402, 405, 415, 431, 434, 443, 451, 452, 469, 470, 471, 479, 480, 481

Gorbačiovas Michailas (Gorbačiov Michail) 284

Gražulis Petras 41, 42, 43, 45, 46, 102, 148, 154, 174, 175, 179, 182, 183, 186, 187, 188, 189, 219, 237, 247, 248, 265, 291, 303, 318, 319, 320, 346, 347, 348, 356, 363, 377, 378, 400, 401, 423, 425, 426, 433, 460, 464, 465, 466, 468, 470, 472, 477, 479

Grybauskaitė Dalia 144, 247, 303, 363, 403

Griškevičius Domas 258, 260, 280, 293, 342, 375

Gudauskas Jonas 54

H

Haase Irena 296, 400, 405, 406, 407, 417

Havelas Vaclavas (Havel Václav) 288

Hemingvėjus Ernestas (Hemingway Ernest) 254

J

Jakeliūnas Stasys 93

Jalinskaitė Paula 254, 255, 264

Janulevičius Vidmantas 149

Jarutis Jonas 140, 145, 157, 158, 212, 262, 275, 277, 278, 279, 282, 315, 331, 347, 376, 378, 383, 397, 428, 431, 436, 479

Jonaitis Liudas 459, 460

Jonauskas Linas 367, 368

Jonsonas Polis (Jonsson Pål) 60

Jovaiša Eugenijus 394, 490

Jovaiša Sergejus 164, 165, 209, 278, 280, 304, 360, 373

Jukna Vigilijus 69, 70, 72

Junkeris Žanas Klodas (Juncker Jean-Claude) 145

Juozapaitis Vytautas 153, 154, 191, 223, 224, 225, 226, 227, 234, 292, 343

Jurgaitis Virginijus 123, 124, 137

Jurgutis Vincas 155, 156, 157, 159, 161, 162

Juršenai Česlovas 283, 288

Juška Ričardas 47, 191, 233, 276, 291, 391, 470

K

Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 69, 70, 72, 94, 131, 149, 216, 224, 265, 266, 406, 407, 462

Kairys Simonas 150, 152, 153, 308

Kalinauskas Konstantinas

(Kalinowski Konstanty, Kalinouski Kastus) 387

Karbauskis Ramūnas 460

Kasčiūnas Laurynas 59, 61, 114, 166, 191, 197, 225, 226, 227, 347, 373, 400, 401, 426, 427

Kepenis Dainius 80, 85, 181, 186, 202, 379, 389, 393, 412, 420, 422, 434, 451

Kernagienė Regina 470

Kernagis Vytautas 234, 258, 421, 422, 423

Kindurys Gintautas 70, 71, 72, 73, 75, 324, 339

Kirkilas Gediminas 56

Komskis Kęstas 43

Komskis Virginijus 42

Konstankevič Iryna (Konstankevič Iryna) 346

Kreivys Dainius 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 195, 196, 197, 200, 201, 202, 251, 252, 295, 313, 319, 345, 348, 349, 350, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 363, 364, 369, 376, 377, 378, 402, 408, 478

Kubilienė Asta 213, 235, 360, 366, 367, 370, 390, 404, 405, 424, 472, 482, 483

Kubilius Andrius 56, 145, 148, 179, 194, 195, 198, 306, 307, 351, 352, 355, 377

Kudaba Česlovas 171, 172, 173, 174, 286

Kudaba Pranas 171

Kudabos 171

Kudirka Vincas 173, 286

Kukuraitis Linas 48, 49, 72, 125, 158, 213, 240, 270, 271, 297, 300, 336, 472, 473

Kupčinskis Andrius 47, 53, 54, 99, 100, 106, 115, 133, 206, 207, 222, 223, 226, 227, 257, 258, 259, 264, 370, 371, 400, 406, 407, 416, 417, 418, 419, 420

Kuzmickienė Paulė 138, 220, 221, 222, 387, 493

L

Ladigienė Stefanija 305

Landsbergiai 465

Landsbergis Gabrielius 33, 57, 194, 195, 304, 308, 346, 347, 358, 426, 427, 428, 462

Landsbergis Vytautas 46, 57, 174, 284, 286, 287, 377

Lazauskaitė Vilija 124, 137

Leiputė Orinta 201

Lejen Ursula fon der (Leyen Ursula von der) 196, 361

Lėnė Klausas-Heineris (Lehne Klaus-Heiner) 40

Lydeka Arminas 108, 111, 166

Lingė Mindaugas 62, 72, 136, 191, 296, 297, 336, 364, 366, 454, 456, 486

Lopata Raimundas 47, 53, 54, 64, 190

Lozoraitis Stasys 46
 Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 142,
 148, 232, 242, 247, 320, 386, 387, 404

M

Mačiulis Povilas 43, 44, 84, 97, 98, 99
 Maironis-Mačiulis Jonas 386
 Majauskas Mykolas 47, 118, 190, 218, 231, 292, 293,
 303, 337, 364, 371, 372, 373, 374, 375, 404, 408, 448,
 453, 455, 464, 468, 469, 473, 482
 Maldeikis Matas 128, 142, 406, 407, 417, 493
 Manerheimas Karlas Gustavas Emilis
 (Mannerheim Carl Gustaf Emil) 62, 80
 Marcinkevičius Justinas 288
 Masalskienė Laura 255, 256, 265
 Masčionytė-Kudabienė Juzefa 171
 Masevičius Evaldas 440
 Masiulis Kęstutis 61, 62, 78, 79, 96, 99, 146, 185, 214,
 371, 376, 377, 378, 397, 465, 466, 477, 478, 487, 490,
 492, 493, 494
 Masiulis Rokas 402
 Matelis Bronislovas 471, 475, 481, 483, 484
 Matijošaitis Marius 36, 37, 85, 274, 289, 424
 Matijošaitis Visvaldas 132
 Matulas Antanas 127, 191, 242, 243, 246, 248, 342, 407
 Matulionis Deividas 31, 35
 Mauricas Žygimantas 336
 Mazuronis Andrius 69, 70, 72, 91, 93, 94, 104, 140,
 192, 194, 219, 266, 268, 331, 356, 464, 465
 Mažeika Kęstutis 130, 133, 145, 146, 211, 212, 217,
 218, 251, 252, 263, 275, 278, 396, 403, 415, 452, 456,
 460, 481, 492, 493
 Mažvydas Martynas 172
 Meilūnas Egidijus 31, 32, 33, 35, 36
 Meškauskas Ignas 122, 123, 137
 Mišelis Šarlis (Michel Charles) 429
 Mitalas Vytautas 34, 44, 60, 102, 112, 116, 117, 171,
 178, 182, 189, 215, 218, 219, 246, 261, 268, 315, 346,
 357, 359, 360, 399, 418, 419, 443, 447, 472
 Mogenienė Laima 85, 311, 312
 Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 64, 190, 195, 360, 427
 Motina Teresė 379
 Muravjovas Korikas, Muravjovas Michailas
 (Muravjov Michail) 387

N

Nagienė Laima 42, 85, 89, 117, 121, 143, 161, 164, 183,
 186, 210, 214, 223, 238, 245, 249, 251, 254, 259, 278,
 279, 293, 323, 328, 329, 330, 331, 333, 340, 357, 358,
 364, 410, 457, 461, 480, 485, 486
 Narkevič Jaroslav 363
 Nausėda Gitanas 38, 44, 84, 85, 97, 343

Navalnas Aleksejus (Navalnyj Aleksej) 426
 Navickas Andrius 74, 279, 281
 Navickas Kęstutis 194, 304, 307, 466
 Navickienė Monika 49, 50, 70, 71, 73, 111, 112, 132,
 209, 212, 213, 214, 231, 268, 270, 271, 272, 273, 297,
 299, 300, 301, 302, 454, 455, 486
 Nekrošius Arvydas 33, 36, 39, 41, 93, 96, 98, 103, 105,
 118, 119, 121, 133, 134, 142, 174, 175, 177, 180, 181,
 182, 183, 184, 185, 187, 198, 223, 224, 231, 262, 265,
 266, 267, 272, 275, 276, 277, 313, 321, 324, 325, 339,
 345, 347, 355, 364, 376, 400, 412, 417, 419, 425, 460
 Neliupšienė Jovita 167, 168
 Nemcovas Borisas (Nemcov Boris) 426
 Nynistė Saulis Veinemė (Niinistö Sauli Väinämö) 59
 Norkienė Aušrinė 70, 72, 73, 204, 205
 Norkus Romualdas 173

O

Olševski Česlav 85
 Ošmianskienė Monika 107, 110, 120, 127, 152, 160,
 243, 301, 302, 327, 329
 Ozolas Romualdas 283

P

Pakarklytė Ieva 62, 66, 241, 244, 245, 246, 260, 262,
 417, 420, 423, 424, 425, 483
 Paksas Rolandas 378, 489, 490
 Paleckis Justas Vincas 284
 Palionis Andrius 313, 326, 337, 340, 467, 468, 482, 487
 Palmė Ulofas (Palme Olof) 285
 Paluckas Gintautas 33, 285, 286, 342, 482
 Paškevičius Gytis 434
 Pavilionis Žygimantas 33, 39, 45, 144, 145, 148, 182, 425
 Paviržis Gediminas Adolfas 381
 Pečkauskas Aurimas 108, 110, 111
 Petkevič Beata 32, 103, 412
 Petrauskas Kipras 173
 Petrauskas Mikas 173
 Petrošius Audrius 97, 272, 358, 400, 452, 469, 471,
 492, 495
 Pidlasa Roksolana (Pidlasa Roksolana) 133
 Pinskus Jonas 85, 125, 146, 325, 326, 337, 338, 340,
 364, 467
 Pociūnienė Liuda 85, 146, 229, 304, 323, 379
 Pocius Arvydas 221, 257, 273, 274, 275
 Pranckietis Viktoras 190, 247, 248, 397, 481, 484, 485
 Puidokas Mindaugas 56, 199, 200, 208, 234, 238, 239,
 289, 302, 412, 416, 419
 Pupinis Edmundas 121, 122, 123, 124, 125, 127, 128,
 130, 132, 181, 211, 236, 240, 243, 250, 254, 255, 257,
 356, 357, 373, 385, 394, 406, 407, 416, 417, 419, 422,
 457, 461, 485, 486

Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 87, 140, 225, 226, 247, 270, 291, 310, 320, 348, 361, 381, 385, 386, 387, 400, 425, 426, 429, 430, 489

R

Radžavi Marijam (Rajavi Maryam) 424
 Rakutis Valdas 107, 221, 227, 228, 386, 396, 493, 494
 Rasburskis Nerijus 403
 Raskevičius Tomas Vytautas 101, 191, 389, 460, 490
 Razma Jurgis 29, 55, 82, 85, 102, 125, 142, 174, 175, 177, 180, 184, 185, 188, 210, 219, 228, 229, 230, 231, 233, 259, 266, 283, 303, 304, 343, 344, 345, 467
 Ren Elizabetė (Rehn Elisabeth) 80
 Rimpī Elina (Rimppi Elina) 58
 Rudelienė Edita 155, 156, 333
 Ruzveltas Franklinas (Roosevelt Franklin) 371

S

Sabatauskas Julius 69, 106, 107, 204, 221, 375, 381, 436, 454, 455
 Sabutis Eugenijus 266, 267, 279, 280, 282, 324, 325, 339, 348, 364
 Sakalas Aloyzas 58, 82
 Sakalauskas Edmundas 252, 263
 Saudargas Paulius 58, 66, 175, 204, 228, 233, 249, 283, 399, 467
 Savickas Lukas 85, 125, 293, 315, 317, 318, 319, 320, 321, 324, 326, 327, 328, 330, 334, 337, 340, 341, 399, 400, 403, 417, 436, 450, 472
 Sejonienė Jurgita 400, 407
 Sekmokas Arvydas 402
 Sidorskis Sergejus (Siderski Siargej) 307
 Sysas Algirdas 93, 94, 98, 111, 112, 130, 179, 191, 192, 193, 194, 198, 214, 242, 245, 261, 270, 271, 279, 364, 375, 376, 400, 455, 474, 475, 476, 477
 Skaistė Gintarė 120, 199, 215, 216, 217, 248, 294, 313, 358
 Skardžius Artūras 85, 95, 162, 163, 166, 178, 179, 201, 202, 262, 266, 278, 313, 317, 323, 327, 359, 360, 403, 409, 410, 452
 Skuodis Marius 312, 314
 Skvernelis Saulius 96, 125, 180, 321, 322, 323, 324, 338, 339, 377
 Sladkevičius Vincentas 288
 Slušnys Linas 125, 127, 128, 131, 399, 412
 Smetona Antanas 195
 Sodonis Arūnas 123, 137, 255, 265
 Sorokienė Zita 482
 Sorosas, Šorošas Džordžas (Soros George) 185
 Stalinas Josifas (Stalin Josif) 284, 386, 428
 Starkevičius Kazys 33, 190, 290, 330, 362, 363, 395, 408, 417, 420

Stefančukas Ruslanas (Stefančuk Ruslan) 208
 Stončaitis Algirdas 331, 333, 334, 341
 Sugihara Čiunė, Čijunė (Sugihara Chiune) 35
 Surplys Giedrius 105, 155, 318, 387

Š

Šadžius Rimantas 38, 40
 Šakalienė Dvilė 61, 85, 400
 Šalaševičiūtė Rimantė 30, 70, 71, 72, 73, 75
 Šarknickas Robertas 32, 42, 44, 79, 85, 112, 130, 138, 139, 152, 154, 191, 280, 305, 310, 311, 358, 359, 363, 390, 415, 428, 456, 476, 489, 490
 Šedbaras Stasys 54, 55, 63, 65, 114, 165, 191, 206, 343, 344, 364, 369, 371, 376, 389, 405, 406, 407, 417
 Šimašius Remigijus 402
 Šimėnas Jonas 171, 174
 Šimkus Džonas (Shimkus John) 46
 Šimonytė Ingrida 30, 37, 38, 43, 87, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 102, 103, 104, 105, 174, 175, 182, 188, 198, 199, 201, 202, 203, 215, 252, 253, 290, 294, 309, 310, 311, 312, 334, 340, 342, 358, 365, 366, 374, 377, 462, 464, 473, 482
 Širinskienė Agnė 39, 40, 63, 97, 103, 104, 115, 117, 126, 128, 206, 211, 218, 219, 275, 276, 323, 343, 371, 374, 388, 404, 460, 471, 481, 489, 490
 Šiškauskienė Evalda 438
 Šiugždinienė Jurgita 311, 313, 458, 459, 463
 Šolcas Olafas (Scholz Olaf) 429

T

Tamašunienė Rita 44, 85, 90, 125, 155, 241, 242, 309, 310, 315, 459, 460, 461, 462, 490, 491, 492
 Targamadžė Vilija 458, 492, 493
 Tatarskytė-Zingerienė Polina 170
 Tautvaišas Kęstutis 154
 Terleckas Antanas 284
 Tomaševski Valdemar 461
 Tomilinas Tomas 51, 55, 74, 213, 230, 251, 297, 301, 321, 322, 327, 328, 335, 341, 369, 395, 396, 397, 454, 455, 456, 472, 474, 490
 Tučkus Andrius 377
 Tumėnas Stasys 70, 95, 129, 152, 154, 155, 163, 221, 222, 227, 245, 252, 254, 291

U

Urbanavičius Justinas 189, 397, 406, 407, 417, 469, 474, 481, 486

V

Vageneris Robinas (Wagener Robin) 429
 Vaičiūnas Žygimantas 179
 Vaitiekūnas Petras 172

Vaitkus Eduardas 202
 Vaitkus Romualdas 132, 133, 364
 Valenbergas Raulis Gustavas
 (Wallenberg Raoul Gustav) 35
 Valinskas Arūnas 229, 373, 374, 488
 Valionytė Birutė 289
 Valkiūnas Valdemaras 30, 32, 34, 35, 36, 37, 56, 59, 60,
 61, 62, 78, 79, 139, 144, 154, 174, 175, 184, 215, 219,
 224, 226, 227, 275, 306, 378, 393, 408
 Vasiliauskas Kazimieras 288
 Velesas Samneris (Welles Sumner) 45
 Velička Domininkas 82
 Veryga Aurelijus 70, 73, 110, 127, 244, 246, 347, 388,
 391, 399, 411, 414, 419, 421, 422, 423, 427, 433,
 461, 483
 Veselka Julius 319
 Vydūnas, Storosta Vilhelmas 85
 Vilkauskas Kęstutis 121, 131, 133, 143, 151, 152, 156,
 174, 175, 188, 199, 256, 257, 264, 281, 309, 317, 321,
 322, 486
 Vilkauskas Viktoras 121, 122, 136

Vilsonas Tomas Vudras (Wilson Thomas Woodrow) 45
 Vinkus Antanas 42, 70, 73, 108, 112, 170, 202, 243,
 254, 287, 289, 370, 394, 413, 415
 Vyšniauskas Andrius 44, 227, 260, 261, 262, 263,
 364, 372
 Vytautas Didysis 386

Z

Zykus Juozas 434
 Zingeris Emanuelis 33, 35, 45, 46, 58, 80, 170, 232, 286,
 287, 302, 385, 386, 387, 388
 Zingeris Markas 170

Ž

Žalimas Dainius 400
 Žemaitaitis Remigijus 104, 105, 127, 131, 141, 146,
 147, 148, 149, 150, 153, 154, 183, 185, 186, 194, 195,
 199, 251, 252, 271, 272, 294, 295, 297, 313, 343, 365,
 384, 402, 413, 418, 422, 425
 Žilienė Inga 176, 177, 178, 179
 Žukauskas Artūras 169, 191, 375, 393, 394, 395

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Neeilinė ir penktoji sesijos
2022 m. liepos 13 d. – rugsėjo 29 d.
194–209 posėdžiai

ISSN 2538-7979. 2023 07 14. 51,5 apsk. leid. I.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2023-1672-1.
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis www.lrs.lt
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis www.printeja.eu